

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Bidrag til
økumenisk
dialog

*Beatguds-
tjeneste og
ballet*

Det nye dåbsritual

Ung Debat

1/1970

forum

katolsk

De
hellige
tre
konger
i
måneskrud
på vej
ind i
70'erne

"A quick kill"

HVEM

Den 30. maj 1970 er det tre år siden Biafra brød ud af føderationen Nigeria og erklærede sin uafhængighed.

Vi skriver i dag den 10. januar 1970. I løbet af disse små tre år er to millioner mennesker, hvoraf langt størstedelen er civilbefolkning, døde – enten af sult eller som erklærede mål for nigerianernes russiske jefly med engelsk skyts.

Mogens Kofoed - Hansen havde i Berlingske Tidende (14/12-69) en større reportage om den forfærdelige krig i det ulykkelige land. Han skriver bl. a.: »Netop nu raser krigen voldsomt. Nigerianerne indledte for fire uger siden en ny storoffensiv efter at have brugt regntiden til at opbygge formidable styrker. Gennem måneder er nye engelske kampvogne, kanoner, morterer, pansrede transportvogne og automatvåben ført frem til opmarchzonen omkring det indesluttede Biafra. Nigerias flyvevåben har fået nye forstærkninger af sovjetiske Mig-jagere og Iljushin-bombere, hvis østtyske, ægyptiske og sydafrikanske piloter dirigeres fra et stort russisk radarskip i Beninbugten. Overmagten er enorm.«

Længere fremme i artiklen hedder det: »For den britiske Labour-regering er det ligeledes magtpåliggende at se en snarlig militær løsning. Premierminister Harold Wilson er under stærkt stigende kritik i og uden for parlamentet for sin hjælp til Nigeria. 140 underhusmedlemmer, flertallet fra Wilsons eget parti, har netop opponeret højlydt herimod. En yderligere for-

haling af krigens udfald gør det pinagtigt svært at fastholde undskyldningen for våbenleverancerne til Nigeria: at et hurtigt dødsstød mod Biafra – »a quick kill«, som Wilson har kaldt det – vil forkorte krigens lidelser.«

Den biafranske præst, pastor Jude T. Chuckvukere, der lige har afsluttet et besøg her i landet, har i en af sine mange udtalelser til pressen sagt, at den eneste mulighed for at bringe denne krig til ophør var en standsning af våbenleverancerne til såvel Biafra som Nigeria. For: »Så længe der leveres »sten« til at slås med, vil krigen fortsætte.«

Præstens udsagn kaster et grelt lys over Wilsons forsøg på retfærdiggørelse. Den samme Wilson, hvis lands repræsentant i skøn samdrægtighed med andre landes repræsentanter netop har sagt fra over for et andet land, hvor menneskerettigheder er et fremmedbegreb.

Og medens dette står på dør der 1500 børn om dagen i Nigeria/Biafra. Vi skriver i dag den 10. januar. 15000 børn er indtil nu døde af sult i 1970.

Hans Jensen

Forsidebilledet er tegnet af Jørgen Kallan, Aarhus

Lille spejl på væggen,
fortæl mig – Hvem er jeg?
Jeg ser: Langt lyst hår,
næsten lydefri tænder –
Rynker? Måske lidt om øjnene –
Øjnene: Store – blå
fulde af smil og tårer.
Lille spejl! Hvem er jeg?

Er jeg offeret,
dommeren, bøden, morderen –
Lille spejl! Hvem er jeg?

Er jeg den frygtløse aktivist,
er jeg den, der hungrer og tørster
efter retfærdighed?
Var det mig, der passivt så til,
da det tredje riges forblødede ungdom
stinkende og skrigende blev lagt
på min skolegårds cement?
Er jeg een af det tavse flertals
passive aktiver?

Lille spejl! Hvem er jeg?
HERRE FORBARM DIG.

HERRE! Hvem er jeg?
Jeg slog ikke flik-flak af glæde
over tusinders død
i Leipzig og Hamburg –
men jeg afslog med en ed
en tysk bedstemors bøn om en krone
til kager til et sygt barn.
HERRE FORBARM DIG.

R JEG?

Herre! Hvem er jeg?
Er jeg den vrede argumenterende czecker?
Er jeg den beherskede sovjetsoldat,
der kunne forvandle den kogende harme
til en dampende suppe af blod,
knuste hjerner og splintrede knogler?
Er jeg en brændende fakkelt,
et levende brændoffer som Jan Palach?
HERRE FORBARM DIG.

HERRE, hvem er jeg?
Er jeg en vietnamesisk kvinde,
der som en agerhøne med kyllinger
rammes af krybskyttens kugler?
Er jeg mor til en dejlig lys dreng
opdraget med kirkegang og cowboy-film,
og som stadig leger den leg,
vi lærte ham:
Jage, dræbe, hædres med kors og stjerner?
HERRE FORBARM DIG.

Herre! Hvem er jeg?
Spejlet siger:
Kvinde, lyst hår, pæne tænder,
øjne fulde af smil og tårer –
hvor, hvor er genskæret af DIT billede?
HERRE FORBARM DIG.

Edith Jensen

NOTES BLOKKEN

Vi har i verdenshistorien rundet et decennium, et tidsrum af ti år. Tresserne er gået, halvfjerdserne begyndt. Tresserne var en bevæget tid. Menneskeheden har besejret månen. Vi har haft krigen i Vietnam og Biafra. Indenfor kristenheden har det 2. Vatikankoncil bragt bevægelse i Kirken. Vi mindes allesammen Johannes XXIII's død. Og vi mindes måske endnu mere hans modige ord, at det 2. Vatikankoncil skulle bringe en ny pinse over Kirken og hele kristenheden. Mange af disse forjættelser er gået i opfyldelse, andre venter endnu på deres indfrielse. Vi har levet i en bevæget, men storlået tid.

Hvad vil halvfjerdserne bringe os? Ingen aner det. Men vi kristne ved, at tiderne er i Guds hånd. Selv de mest skarpsindige prognoser kan tage fejl. Ganske vist skal vi kristne kunne læse »tidens tegn«. De er en opfordring til os til at løse de opgaver, som Gud stiller os. Modsætningen mellem Øst og Vest er måske ikke den største vanskelighed i vor tid. Forskellen mellem rige og fattige, mellem de rige og fattige lande er uden tvivl det største problem i vor egen tid. Vil Kirken i fremtiden blive de fattiges Kirke? Den økumeniske morgenrøde, som vi har oplevet i de sidste ti år, er efter mange sagkyndiges mening stagneret. Man bevæger sig kun langsomt fremad. Vil de kommende ti år bringe et jordskred? Det 2. Vatikankoncil var begyndelsen til en indre reformation af Kirken. Vil den fortsætte i de kommende ti år? Kirken trænger jo ifølge Koncilets udsagn til en stadig reform. Vil den vise sig i en indre fornyelse eller kun i gold kri-

tik? Overalt i Kirken taler man om en strukturforandring, således at lægfolket får større indflydelse på Kirkens regeringsform uden at antaste de gudgivne former. Ingen ved, hvordan denne udvikling vil forløbe. Kollegialitetsprincippet kan ikke mere fejes af bordet. Men under megen bøn, stor tålmodighed, men også med mod og fremsynethed må de nye former skabes og føres ud i livet. I vor egen synode er vi gået et lille stykke frem i denne retning. Synoden i det store ærkebispedømme Wien har taget endnu mere radikale skridt.

Der er altså en vældig dynamik i Kirkens liv. Fremtiden er allerede begyndt. Og man tænker på Biskop von Euchs ord, som er mejslet ind på hans gravmæle på Vestre Kirkegaard: »Jeg velsigner fremtiden«.

Men fremtiden er altid i kontakt med fortiden. Det gamle slogan bevarer sin sandhed, også når det bliver overført på Kirkens liv: »Man har ikke set sig for, før man har set sig tilbage«. Ingen kan kappe de tråde over, som forbinder ham med fortiden. Allermindst kan en kristen gøre det. Kristus er kun den »kommende«, fordi han »er kommet«.

Skulle man lede efter et motto for det kommende decennium, kunne det passende være Paulus' ord i 2. brev til Timoteus: »Gud har ikke givet os modløshedens ånd, men kraftens, kærlighedens og besindighedens ånd« (1,7).

Th. Roos og.

Katolsk mission i Danmark?

I foråret 1969 var der her i bladet en artikel om bispedømmets statistik - en artikel, som ikke lader til at have sat de ting i gang, den burde, mener Birgit og Helge Clausen i nedenstående artikel.

Frafald

Artiklen påpeger det store frafald, der sker - især hos børn i »blandede« ægteskaber - fra dåben til førstekomunionsalderen. Dette frafald var meget alvorligt uden for København. Alt i alt var der tale om en tilbagegang for hele landet, hvad katolikernes antal angår. Hvis vi blot nogenlunde skulle vokse i antal i samme takt som hele landets befolkning gør det, burde der være tale om en årlig tilvækst på 250-300 katolikker.

Et andet iøjnefaldende punkt i artiklen var, at antallet af konvertitter er gået alvorligt tilbage i de senere år.

Man kunne måske søge en forklaring på nedgangen i vort samlede antal i, at der i disse år er død særlig mange katolikker (der skulle være tale om den store indvandring fra årene omkring 1. verdenskrig). Det er muligt, at denne forklaring kan have noget på sig, men nedgangen burde opvejes af en tilsvarende fremgang (i konvertitter f.eks.)!

Efter at der i artiklen var blevet gjort opmærksom på disse to hovedårsager til vor talmæssige tilbagegang, ventede vi et eller andet udspil.

Hvad der burde gøres -

Der kom intet indlæg med idéer og forslag til, hvordan man kunne gå frem. Synoden beskæftiger sig (så vidt vi ved) ikke direkte med disse vitale spørgsmål.

Imod hele denne tanke med at foretage noget, der kunne forøge antallet af katolikker i Danmark, ville nogle måske indvende, at det er lige så vigtigt (om ikke vigtigere), at de nuværende katolikker vokser rent åndeligt. Vi har endda hørt en gejstlig udtale, at den katolske Kirke i Danmark kun var her for at repræsentere »den store Kirke ude i verden« og for at »betjene de herboende katolikker«! Hvis det er rigtigt, er vi jo tilbage ved gesandtskabskapperne..

Angående konvertitter

Set ud fra missionsbefalingen har vi en afgjort og klart defineret pligt til at betragte Danmark som et missionsområde og handle ud fra dette.

Men danskerne er næsten alle døbt og medlemmer af et kristent trossamfund, - kan vi så »tillade« os at drive en katolsk mission i en sådan situation?

Afgjort JA!

Som medlemmer af den Kirke, Kristus selv har indstiftet, og hvis usynlige

overhoved han er, er det enten udtryk for manglende tro (nemlig på, at vor Kirke er bærer af sandheden) eller for manglende god vilje (= ligegyldighed) over for vore ikke-katolske medmennesker, hvis vi ikke gør noget, for at også de skal opleve »gaudem de veritate« - sandhedens glæde.

Stillet overfor denne alvorlige problematik (stadigvæk i lyset af missionsbefalingen) kan vi ikke andet end kraftigt understrege, at det er en kristen

Hvorledes sikrer vi bedst børnenes religiøse fundament?

pligt for os danske katolikker at gøre noget for, at så mange som muligt får del i de samme goder, som vi har del i.

Det er jo også blevet sagt til hudløs-
hed, at en kirke, der ikke missionerer,
er en død kirke.

Naturligvis efterlyser vi ikke uværdige metoder og hastværksarbejde. Her skal blot nævnes nogle få midler til dette høje mål: Enhver katolik bør altid have for øje at være et godt eksempel for sine medmennesker, – hele Kirken bliver bedømt ud fra den enkeltes adfærd. Vi bør alle medvirke til at udrydde de fordomme, den almindelige dansker stadigvæk går rundt med mod vor Kirke (ved saglig diskussion). Vi bør udbrede kendskabet til vor Kirke ved i højere grad at træde offentligt frem som katolikker og ved at deltage i socialt arbejde. (Hvorfor har vi endnu ikke – os bekendt – ladet vor røst høre i debatten om abortlovgivningen?) Jo større vor berøringsflade er udadtil, desto flere kan man få i tale.

Så enkelt – og så svært er det!

Netop fra og med i år kan man oprette så mange forskellige aktiviteter (takket være den nye lov om fritidsundervisning), uden at det behøver at koste ret meget mere end ledernes tid.

Hvis man har dårlige erfaringer med at indbyde folk til studiekredse, foredrag o. lign. – »der melder sig altid kun de samme« – kunne man jo passende begynde med at sende disse »samme« ud til sognets familier og på gader og stræder for at få mange flere med!

Sådanne aktiviteter ville nok i begyndelsen kun omfatte katolikker (og så var der jo også en chance for, at disse kunne vokse rent åndeligt), men mon ikke der skulle komme andre interesserede med langs ad vejen?

Vi tror det.

Der må være mulighed for, at interesserede lægfolk kan blive uddannet til kateketer, ledere osv., da det helt oplagt er i koncilets ånd, at lægfolket bør påtage sig meget mere i fremtiden, hvad angår de af præsternes opgaver, lægfolk kan tage sig af. Her er det ikke tilstrækkeligt at lave nogle kurser hist og her i sognene – denne opgave må løses på én gang for hele bispedømmet. (Hvorfor har vi ikke en katolsk »højskole« i Jylland og på Sjælland, f. eks.?).

– og angående de børn, der falder fra

Endelig er der det andet hovedområde, hvor vi afgjort mangler noget, også i forhold til de andre danske trossamfund.

Det drejer sig om at bevare børnene for Kirken. (Man har her meget rigtigt sagt, at de, der falder fra, ikke rigtigt er faldet til.)

Her må især præsterne gøre en indsats ved kraftigt og vedvarende at min-

de forældrene om deres pligter som kristne opdragere.

Allerede fra 3-årsalderen er der helt sikkert et grundlag for at begynde en kristendomsundervisning! (Det er bevist i mange andre trossamfund gennem mange år. F. eks. har Det danske Baptistsamfund, som vi har kendskab til, en effektiv, planmæssig og gennemført undervisning af børn fra 3 år og opefter, samt mange kurser osv. til uddannelse af medlemmer, der vil gøre en indsats i menigheden.)

Den undervisning, vi efterlyser, be-

høver ikke netop at hedde søndagsskole, men må virke omtrent som en sådan. Det er også en opgave, der bør løses på bispedømmeplan.

Det kan ikke være andet end en simpel kristen pligt at træde hjælpende til, hvis nogle forældre ikke magter at lægge det religiøse fundament i deres børn.

Til slut vil vi gerne bede om overbærenhed, hvis denne artikel skulle udvise alt for stor uvidenhed m.h.t. de aktiviteter, der allerede arbejder på at løse disse problemer.

Birgit og Helge Clausen.

Pave Paul bekræfter forpligtelsen til cølibat

Paven opfordrer til øget påpasselighed. De »utro« præster er »vor tornekrone«, siger han.

»Det er vor tornekrone«, sagde pave Paul i sin juletale til det halvt offentlige konsistorium af kardinaler og andre medlemmer af den romerske kurie. Med disse ord hentydede paven til den kendsgerning, at »en forsvindende lille, men dog mærkbar procentsats af præster og ordensfolk ikke har overholdt deres hel- lige forpligtelser«.

Ganske vist, sagde paven, forstod han til fulde de særlige vanskeligheder og det menneskelige drama, der lå bag de enkelte tilfælde, »selv om de ydre omstændigheder ved alle disse tilfælde af faneflugt, der udadtil lignede hinanden, forbitrede Gudsfolket, var en anstødssten for ham selv og derfor var dybt beklagelige«. Man måtte ikke undlade at bede for disse utro medbrødre og kærligt at hjælpe dem, hvor man kunne. »Men vi anser det trods alt for rigtigt,« sagde Paul VI ordret, »også ved denne lejlighed at bekræfte vor pligt som pave og vor vilje som øverste hyrde i Kirken, til at bevare cølibatsforpligtelsen i den latinske kirke. Samtidig udtrykker vi det tillidsfulde håb, at vore præster, de unge som de ældre, med Guds nåde altid vil kunne forstå og forsvare denne forskrift, og at de klart skal kunne vidne om dens store værdi for sjælesorgen og det åndeligt liv.«

Som et andet tidens tegn behandlede paven i denne sammenhæng »den usikkerhed, præsterne verden over føler med

hensyn til deres stand . . . Det er af allerstørste betydning, at man ganske klart henviser til det flertal af præster, der trofast holder sig til deres opgaver og forpligtelser«.

Paul VI kunne ikke se, at der skulle være overvældende vanskeligheder forbundet med at forny livsstilen på seminarier og blandt præsterne i det hele taget ud fra den nystrukturering, der blev vedtaget på koncilet, instrukserne fra myndighederne i Rom og de retningslinier, der udarbejdes af bispekonferencerne.

Også Kirken mærkede de vældige storme, der er karakteristiske for vor tid, sagde paven. »Det sker, at vi gør de ængstelige disciples ord til vore: Herre, hjælp os! Vi går til grunde!« Foruden de positive tegn på fornyelsen efter koncilet sporede man i Kirken en tilstand af spænding. Blandt de ting, der virkede foruroligende, nævnte paven en undertiden fuldstændig forskelsløst håndhævet pluralisme, de personlige fromhedsøvelsers stadige aftagen og den eftergivende holdning over for en vis sekularisering af Kirkens liv, der tager sigte på at afsakralisere alting i Kirken.

Pave Paul betegnede sine to rejser til Geneve og Uganda, den endelige fornyelse af messens liturgi og bispesynoden i oktober som de vigtigste begivenheder i Kirken i det år, der er gået.

I konsistoriet deltog blandt andre den polske primas, kardinal Wyszynski samt forskellige polske biskopper og ærkebiskopper.

Ballet og beatmusik i Helligkorskirken - og kirkespil i Sct. Andreas Kirke!

Af Lis Thorbjørnsen

Alt hvad der kunne
krybe og gå
kom til kirke.

Der var stuvende fuldt i Helligkorskirken, København, en hverdagsaften i december 1969. Så fuldt, som katolikker kan mindes fra julenatsmessen, da den endnu var gregoriansk.

Alle siddepladser var besat til den gudstjeneste, som den unge kunstmaler Claus Nybo, søn af en folkekirkepræst, havde indbudt til. Langs væggene stod folk tæt ved siden af hinanden, og midtergangen gennem hele kirken var fuld af stående. Et broget publikum i en kirke! Midaldrende og ældre folk, i grå og blå pæne vinterfrakker. Og massevis af usædvanlige kirkegængere: langhårede unge i lammeskindspjækkert med det lodne indad, i fløjlsbukser, cowboybukser, sjaler, maxi. Selv på gulvet foran forreste kirkebænk sad de. Drengene fra kvarteret og en ung hippie-mor med sit barn i armene. Det fik sutteflaske under gudstjenesten. I en protestantisk kirke(!), hvor vi katolikker ellers savner det liv, vore egne gudstjenester får af børn, der leger ved kirkebænkene og snakker med under prædiken. En højgravid kvinde mærkede fødselen begynde og måtte føres ud, - hvad der ikke var let, for hun sad helt oppe ved koret. Det var umuligt at forcere den tætpackede midter-

gang, og først da kordegnen var tilkaldt og åbnede den låste dør i sideskibet, kunne hun komme ud og hen på hospitalet for at føde.

Djærvt sprog

Kun få af tilskuerne bemærkede dette lille optrin. De fleste i kirken havde heller ikke mulighed for i enkeltheder at følge danseren Doug Crutchfields koreografiske fortolkning af Mattæus-evangeliet kapitel 8 eller hans mimik. Men glimtene mellem de foransiddendes eller -ståendes hoveder var nok til at få et stærkt indtryk af scenen, hvor Jesus uddriver onde ånder og helbreder og stiller stormen på søen. Balletten understregedes af beatgruppen Beefeaters i voldsom rytmeudfoldelse på congotrommer. Og af fotografen Kåre P.'s reciterede gendigtning af stedet hos Mattæus.

Gippede det mon lidt i de vante kirkegængere, da Kåre P. fra prædikestolen sagde, at der på Genezaret Sø opstod »et satans uvejr?« Måske, for vor tids victorianske pæne protestantiske og katolske kirkegangssprog er langt fra djærvheden i Kingos og Brorsons sal-

mer. De salmer bliver ganske vist også sunget ved søndagshøjmesserne, men vi glider hen over ordene uden at rystes af deres realitet. Og Helligkorskirken fra omkring århundredskiftet har aldrig, som de danske middelalderkirker, på væggene haft fresker med også Satan og alle djævlene afbildet. Det ondes realitet råt og ramt for øje.

Verden i Kirken

Jesus uddriver onde ånder! Danset af en sort mand slog scenen mod tilskuerne med en uventet samtidighed. Den samtidighed som afrikanske folkeslag har med meget i evangeliet, vi selv føler historisk, lag, vi må støve af for at nå ind til kærnen.

Valget af Mattæus 8 til denne gudstjenesteaften og måden at gennemgå Mattæuskapitlet på blev for danske tilstedeværende en aften i en protestantisk kirke i det tyvende århundrede en stærk oplevelse af, at også U-landene har »kulturel ret« til Bibelen, også Det nye Testamente. Lige så meget som de vestlige lande.

Gennem Helligkorskirken rungede

beattrommerne. Så hvælvinger og mure dirrede. Afrikanske jungletrommer! Her var verden kommet ind i Kirken, den tredje verden, repræsenteret af Afrika. Ikke blot hvad vi nu så tit hører i kirken: påmindelse, i prædiken eller i bøn, om vort ansvar for U-landene, vor forpligtelse til solidaritet, til at gå ud og gøre noget. Ud i den verden, der er uden for kirken. Her var U-landene i kirken, ét med kirken! Her var der ingen forskel mellem i og uden for kirken. Men fællesskab. Kommunion.

Hamskifte

Over for denne oplevelse, der gennemrystede dem, der var til stede i kirken, virker det meste af, hvad vi nu sysler med i retning af gudstjenestefornyelse, som tilpasning, ikke nyskaben.

Det er ikke mærkeligt, at vi katolikker føler forvirring efter at have taget skridtet bort fra latinsk tekst og gregoriansk musik, for vort liturgiske forbillede nu, den protestantiske kirke, i Danmark den lutherske folkekirke, er selv i forvirring, føler sin officielle gudstjenesteform som et dødt hylster og ved ikke, hvordan den skal skifte ham.

Det er klart, at der ikke er nogen entydig løsning for os i øjeblikket – heller ikke for folkekirken. Den ballet og beatmusik, der greb en tætpakket forsamling af overvejende unge en decemberaften i Helligkorskirken, ville ødelægge andagten for mange vante kirkegængere.

De ville bedre kunne tage et kirkespil som det, der aftenen efter blev opført

af kirkespilkredsens dygtige amatører i Sct. Andreas Kirke, Ordrup. Dette spil byggede på det kendte, i ordvalg og form, – selv om aftenen til en vis grad følte utraditionel, for det er så længe siden, korhvælvingen i katolske kirker var skueplads for bibelspil. Uttraditionelt også, fordi dragterne i spillet var moderne, – som de var det i middelalderens dramatiske spil. Derved fik dette spil om Paulus før omvendelsen virkninger, som gjorde Apostlenes Gerninger samtidige med os. Tre kristne, der blev ført ind, grebet på vejen til Damaskus, gav i deres slidte nutidige hvedagsdragter levende indtryk af, at de fattige og enfoldige mennesker, Jesus færdedes iblandt, var personer som vi. Da de truedes med tortur, medmindre de angav deres medkristne i Damaskus, blev Paulus' tid helt vor egen tid. Amnesty International startede sit arbejde for samvittighedsfanger for ti år siden – og har stadig nok at gøre!

Nyt og gammelt

Vi lever i et pluralistisk samfund. Det bliver sikkert ikke én bestemt gudstjenesteform, der kommer til at afløse den gregoriansk-latinske messe.

Vi lever i en overgangstid. Det giver vanskelige arbejdsvilkår.

Også i overgangen må vi leve pluralistisk, både af hensyn til de vidt forskellige kirkegængere og for, hvis det lader sig gøre, at bevare værdierne i den gregoriansk-latinske liturgi levende, samtidig med at det nye sker.

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Valther
HORSENS

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvøj 13,
Charlottelund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850

Malerfirma Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Kongensgade 64, Esbjerg
Telefon 12 08 29

L. Basse

Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 12 05 78

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæmester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Tlf. 12 93 50

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vestfydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri
Grundlagt 1806
Aabenraa

Mattæus kap. 8 tolket gennem ballet.

Først skriften og størst kærligheden

Bidrag til økumenisk dialog - på baggrunden af Katolsk Forums anmeldelse af "Kærlighedens Revolution"

Af pastor Svend Aage Nielsen, Toreby

Med tak for tilbudet om at give dette bidrag vil jeg straks forelægge mit hovedanliggende: Skal der virkelig ske fremskridt i den økumeniske samtale og sameksistens, er der to spørgsmål, der kræver ganske klare svar: Hvad er den højeste autoritet for et stridsspørgsmåls besvarelse: Skriften eller traditionen, og 2) etikken eller dogmatikken?

Hvad skal gælde, når der i den økumeniske dialog opstår uoverensstemmelse mellem det, man mener, skriften siger og det, traditionen siger, f. eks. i dogmedannelsen?

Det er meget smukt, når man vil ære skriften og traditionen lige meget, men vi mangler et dogme i kirken, der siger: Alle de dogmer, kirken har dannet i den efterevangeliske tid, er kun ufejlbare, for så vidt de stemmer overens med evangeliets lære.

Når jeg siger kirken, gælder det i hvert fald både den katolske, den lutherske og den reformerte kirkeafdeling, fordi de forpligter f. eks. deres præster på et traditionsbestemt dogmesystem.

Fortolkningen

I vort præsteløfte i den evangelisk-lutherske kirke gælder det således de tre oldkirkelige trosbekendelser, Den augsburgske Bekendelse og Den lille Katekismus. Men jeg ville aldrig have aflagt præsteløftet, hvis jeg ikke i overensstemmelse med min samvittighed kunne have givet den evangeliske dogmelære førstepladsen, hvor og når der kan være tale om uoverensstemmelse mellem dens og kirkens dogmer.

I den økumeniske sammenhæng vil det indebære følgende konsekvens, som jeg allerede har givet et konkret eksempel

på i min prædiken om nadveren i »Kærlighedens Revolution«, hvor der tales om forholdet mellem Jesu nadverindstiftelse og kirkens forvandlingslære:

»Det kan ikke med sikkerhed underbygges historisk, at Jesus skulle have ment dette, fordi han ikke selv har udformet en sådan forvandlingslære . . .

Derfor skulle vi vige tilbage for at forsøge at bemægtige os Underet ved at give det nødvendighedens form. Underet lader sig ifølge sit begreb aldrig udmonte af mennesker.

I kirkehistoriens tragiske nadverstridigheder skulle man fra alle sider have vist en ganske anden ydmyghed og bøjet sig for dette, at vi møder Underet bag historiens usikre former.

Det er så afgjort de mange fortolkningsmuligheder af det evangeliske budskab, der har skabt de mange fortolkninger, og ikke omvendt. [Denne sætnings sidste tre ord er rettet mod alle forsøg på at gøre traditionelle dogmer til det absolutte - f. eks. mod Luthers kridtskriveri - hoc est - i den berømte nadver-»samtale«]. Derfor går vejen til enhed om nadveren gennem ydmyghed og redelighed i fortolkning af kilde-skrifterne.

Det gælder ikke om at kunne sige så meget som ønskeligt af andre grunde og slet ikke om at stemple det ønskelige som nødvendigt.

Det gælder om at finde det mulige, der er entydigt for alle parter, og lade det alene være forpligtende, når det forpligtende skal formuleres og ritualerne udformes eller omformes« (Kærlighedens Revolution, side 46-47).

Nu kan man naturligvis dertil sige, som Bernhard Andersen har gjort det i Katolsk Forum om mit standpunkt:

»Derved afsløres blot hans personlige

aversion mod nødvendigheden og forkærlighed for muligheden.«

Træet og frugterne

Det fører mig imidlertid til mit andet spørgsmål om forholdet mellem etikken og dogmatikken, hvor jeg først vil indrømme, at jeg virkelig nærer aversion mod hævdselsen af den dogmatiske nødvendighed, når det både i den katolske, den lutherske og den reformerte kirke er sket for at befæste kirkens magtposition, hvilket har været let at konstatere, hvor og når det som etisk konsekvens fik: udstødelser, bandlysninger og kætterforfølgelser med vold og magt.

Kirkehistoriens tragedie ligger i så henseende i visse kirketilhængeres placering af den dogmatiske nødvendighed over den etiske i modstrid med evangeliets.

Det er på frugterne, man skal kende træet, siger Jesus. Denne klare tale har kirken desværre ikke fulgt, - derfor er den for en stor del selv skyld i sin egen splittelse.

At jeg har forsøgt at vende tilbage til den i »Kærlighedens Revolution« vil jeg gerne kalde Bernhard Andersen til vidne på, idet han om bogen skriver:

»Der er altså tale om en ægte kristen revolution . . . , der ikke kræver ukristelig fornægtelse og opofrelse af andre mennesker, men heroisk selvopofrelse og selvfornægtelse af deltagerne.« »Kærlighedens vej er opofrelsens vej,« og de, der vil vandre ad denne livsvej, som ofte er en korsvej, må have mod til at vandre den helt ud i martyriet, således som først Jesus selv og derefter de kristne martyrer har gjort det forud for os.«

Det kan vist ikke kaldes aversion mod

nødvendigheden, selv om jeg ikke ønsker at blive martyr for tynde tanke-spind, men kun – om nødvendigt – for kærlighedens sag.

Det vil sige: Vi mangler i kirken endnu et dogme, der siger: »I de tilfælde, hvor der i og mellem kirkesamfundene og i deres forhold til verden opstår uoverensstemmelse mellem de dogmatiske og de etiske opfattelser af evangeliet, mellem sandheden og kærligheden, skal kærligheden være den største – som i evangeliet.«

Når Jesus har bedt for, at vi alle må være ét, er det en bøn om vort praktiske fællesskab for en kærlighedens eksistentialisme, der skal kunne leves trods dog-

matiske uoverensstemmelser. Som også understreget af Paulus:

»Så bliver da tro, håb og kærlighed, disse tre; men størst af dem er kærligheden.«

Hvis man i den økumeniske samtale vil antage mottoet:

Først skriften og størst kærligheden, kan det i og mellem kirkesamfundene føre til en glædelig og opløftende Kærlighedens revolution – selv efter to tusinde års på mange måder forstemmende kirkehistorie.

Tænk, om kirken kunne blive en fortrop for folkenes fællesskab, som det er den anvist efter evangeliet: at være verdens lys og jordens salt.

Svend Aage Nielsen

Vi ønsker at komme til vort land

Georgiansk historisk henvendelse til U Thant i FN

Under denne overskrift kommenterer Jewish Observer den 14. november d.å. 18 familiers – bosiddende i den Georgianske del af Sovjet – henvendelse til U Thant om gennem FN at opnå tilladelse til at forlade USSR og rejse til Israel.

Selve fremlæggelsen af denne historiske »Appeal« skete gennem Staten Israel på baggrund af en historisk detaljeret skrivelse af 6. august d.å. fra familierne. Henvendelsen var afsluttet af 18 underskrifter med opgivne adresser.

Med andre ord en klar tilkendegivelse af et ønske uden anonymitet: en direkte bøn til verden om medmenneskelighed.

Mandag den 10. november d.å. bad den israelske ambassadør Yosef Tekozh i FN U Thant om at udnytte sin myndighed til at hjælpe de nødstedte. Samtidig overrakte skrivelser fra lederen for de 18 familier under henvisning til menneskerettighedserklæringen.

Første henvendelse af den karakter

Så vidt vides er det den første kollektive henvendelse af denne karakter, der kommer fra det jødisk-sovjetiske samfund. Underskrifterne afslører, at der ikke er tale om jøder fra en bestemt egn, men om mennesker, der fra så forskellige byer som Kutaisi, Poti, Tbilisi og

Hulash har fundet sammen og fra Georgien har fremsendt skrivelser.

Nu ved man fra historien om Marx-Lenin og dermed fra den russiske kommunisme, at de socialt trykkede jøder var stærkt engagerede i marxismens humane idégrundlag og udgjorde en væsentlig bestanddel i de første socialistiske partidannelser i det daværende Rusland før og under revolutionen i 1917. At disse tanker stadig er levende fremgår tydeligt af, at der i skrivelserne ikke er tale om noget – hverken skjult eller direkte – angreb på den sovjetiske politik. Man kan næsten sige, at der nærmest er tale om det modsatte.

»Åndeligt talt er vi alle israelitter«

Skrivelsen er delt i fem afsnit. Hver af de to indledende afsnit omhandler familiernes nuværende situation, samt deres mening om USSR og den frihed, som det sovjetiske samfund giver jøden. Deres begrundelse for at rejse er altså ikke utilfredshed med det bestående samfund.

Det tredje afsnit trænger tilbage i historien til romerne og den tids »hellige land« med de tragedier, som fulgte det jødiske samfunds destruktion efter templets ødelæggelse, og den sorg, som fulgte med en århundredlang længsel tilbage

til det »hellige land«. En længsel, der også er disse familiers begrundelse.

Videre i det fjerde afsnit kommer skriveren ind på den kulturelle betydning, de store jødiske personligheder har haft i de forskellige historiske perioder for menneskeheden udvikling inden for så vidt forskellige områder som religion, filosofi, psykologi og økonomi (Marx var jødisk født).

Også antisemitismen og dens grufulde følger nævnes ved deres rette navn. Og det ikke kun med henblik på Tyskland, som vi alle i dag så gerne ser som eneste syndeboek, på hvem vi kan læsse al vor egen intolerante privat-forargelse. Der tales direkte om kunstens og kulturens land Frankrig. Selv Rusland går ikke fri med sin Beilis-affære.

Også de døde nævnes: »Man siger at der kun er 12 millioner jøder tilbage i verden. Men enhver der tænker, at der kun er 12 millioner af os, tager fejl. Fordi der blandt dem, som beder for Israel er hundreder og millioner af dem, der ikke fik lov at leve længe nok, af dem, der blev torteret til døde, af dem, som ikke længere er her. Alle vandrede med os . . . de evigt levende, de som har givet os deres traditioner med hensyn til udholdenhed og tro. Det er derfor, vi ønsker at komme til Israel.«

Den konkrete situation for familierne er følgende: Alt er gået kontormæssigt korrekt til. De enkelte medlemmer har alle modtaget de nødvendige ansøgningspapirer, attester m.v. fra de rette myndigheder. Papirerne er blevet udfyldt og returneret. Hver og én har fået myndighedernes svar, at der intet var til hinder for deres emigration. Dermed skulle alt jo være godt, – men fra det øjeblik er intet sket.

I troen på, at visum ville komme dem i hænde en af de nærmeste dage, solgte familierne deres ejendele, opgav arbejde og lejlighed og ventede på afrejse.

Således er der nu gået måned efter måned. Ja for enkelte endda år. Hundreder af telegrammer er blevet afsendt, men aldrig er de blevet modtaget af myndighederne. Ingen kender noget til sagen. Ingen kan give svar, ingen er interesseret i disse 18 familiers eksistens. »Nobody explains anything, our fate concerns nobody.«

Som afslutning siger disse mennesker:

»Vi tror: vore bønner har nået Gud. Vi ved, vor henvendelse vil nå menneskene, for vi beder ikke om meget – let us go to the Land of our ancestors.«

Måske ville det her være på sin plads at minde om pave Pius XII's bemærkning:

»Åndeligt talt er vi alle israelitter.«

E. Drahnier.

At vi må tjene ham, som han tjente os ...

*Søster Edith Møller, Den danske Diakonissestiftelse, beretter om
succesfuldt økumenisk aktivitet
i form af studiekredse og fællesmøder*

Når man skal tale om mærkedage inden for kirkens verden, må Store Bededag 1965 nævnes som en af dem; det blev i hvert fald en historisk dag for de katolske ordenssøstre her i landet og søstrene fra de tre danske diakonissehuse, idet der på denne dag for første gang fandt et møde sted mellem søstrene fra den katolske kirke og søstrene fra den evangelisk-lutherske folkekirke her i landet. Man begyndte dagen i Sankt Therese Kirke i Hellerup og sluttede på diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen, der ligeledes ligger i Hellerup, endog på samme vej.

Ønske om fortsættelse

Dette første møde, der var godt besøgt fra begge sider, blev en meget stor oplevelse for alle deltagerne, og der var blandt mange et ønske om, at et sådant økumenisk samarbejde kunne fortsætte på en eller anden måde. Der gik imidlertid det meste af et år, inden man mødtes igen den 11. marts 1966, denne gang på Den danske Diakonissestiftelse på Frederiksberg, hvor professor Skydsgaard talte om koncilet i Rom. Denne aften blev atter en meget stor oplevelse for de 375 katolske ordenssøstre og diakonisser, der var kommet til stede. Det var ganske åbenbart, at nu måtte man for alvor prøve at få et nærmere samarbejde i gang, og der blev også udtalt ønske om oprettelse af økumeniske bibelstudiekredse for katolske og evangeliske søstre.

Økumenisk udvalg nedsat

Ikke længe efter blev der af de katolske søstres fællesråd nedsat et økume-

nisk udvalg bestående af søstre fra de forskellige nonneordener her i landet, og man indbød Sankt Lukas Stiftelsen og Diakonissestiftelsen til at udpege hver en søster til at være medlem af dette udvalg.

Vi gik straks i gang med arbejdet, og vores opgave var at prøve at tilrettelægge en eller flere økumeniske bibelkredse allerede for vinteren 1966/67. Så hurtigt gik det imidlertid ikke. Da vi mødtes i det lille udvalg, der bestod af 10 medlemmer, viste det sig straks, at der var mange ting at gennemdrøfte, inden man kunne komme i gang med det egentlige bibelarbejde. Man var også straks klar over, at vi var nødt til at bede om teologisk bistand både ved selve tilrettelæggelsen og senere hen i arbejdet. Man henvendte sig derfor fra katolsk side til pastor Ib Andersen og fra protestantisk side til sognepræst R. Møller Petersen, der begge sagde ja til opfordringen og har været en meget værdifuld hjælp i arbejdet. Hele den første vinter gik imidlertid med udvalgsarbejdet; dog blev der allerede i efteråret indledt et nærmere samarbejde på anden måde, idet diakonisserne blev indbudt til at deltage i de foredrag, som »Fælleskursus« holdt, dersom der var emner, der kunne interessere, og en del af vore søstre gjorde brug af tilbudet.

At »finde hinanden«

Vinteren 1967/68 kom vi så i gang med den første lille økumeniske bibelkreds, der bestod af ca. 15 søstre, dels fra de katolske ordener og dels fra Sankt Lukas Stiftelsen og Diakonissestiftelsen. Vi mente, det nok var rigtigst at begynde i det små og ligesom »finde

hinanden«, før vi gik videre ud. Man valgte at gennemgå Markus-evangeliet og arbejdede på den måde, at vi samledes 5 gange før jul og 5 gange efter jul og havde nogle spørgsmål at gå ud fra. Hver anden eller tredje gang bad vi de to præster om at være med for at hjælpe os med de problemer, vi var stødt på undervejs og gerne ville have belyst nærmere. Vi samledes skiftevis hos de forskellige søstre og fik derved samtidig et lille indblik i de forskellige søstersamfund.

Fælles søsterstævne

Vinteren 1968/69 fortsatte vi på samme måde som den første vinter, idet vi nok syntes, at vi var kommet hinanden nærmere, men alligevel trængte til endnu en vinter at arbejde i denne snævrere kreds. Vi har haft mange udbytterige aftener, hvor vi havde de to præster med og fik belyst mange problemer både fra katolsk og protestantisk side. Da vi sluttede sæsonen i dette forår, syntes vi, at vi selv havde modtaget så meget godt ved det økumeniske fællesskab, at vi gerne ville prøve at delagtiggøre vore medsøstre i det på en eller anden måde, og i det lille udvalg arbejdede vi meget med, hvorledes det bedst kunne lade sig gøre. Resultatet blev denne gang, at vi igen en gang måtte prøve at afholde et fælles søsterstævne. Dette blev fastsat til et eftermiddagsstævne søndag den 26. oktober, der skulle afholdes på Assumptionsklostret på Bernstorffsvej.

Den kristne — det moderne samfund

Stævnet blev indledt af pastor Møller Petersen, der talte om emnet »Det mo-

Også forholdet mellem kristen diakoni og socialt ansvar blev drøftet.

derne samfunds udfordring til kristen tjeneste«. Pastor Møller Petersen begyndte med at sige, at det moderne samfund møder den kristne kirke med måske den største udfordring, den hidtil har været stillet overfor, og nævnte i denne forbindelse en lang række aspekter, som gør sig gældende, f. eks. det moderne samfunds dynamik, massemedierne, velfærdssamfundet, som ikke alene indebærer mulighed for fremskridt, men også skaber et voksende hav af problemer, og her i dette samfund skal kirken være menighed. Men hvad vil det så sige at være menighed og kirke i dag? I denne sammenhæng brugte pastor Møller Petersen et citat fra en fransk professor, der har sagt: »Der hvor Jesu Kristi Gud og Fader og verden bliver taget alvorligt, der er kirken.« Dermed, fortsatte pastor Møller Petersen, placeres kirken i den nytestamentlige spænding mellem dens indre liv og dens engagement i verden. Man kan netop sige, at vi i disse år er ved at nyopdage kir-

ken og dens sande forhold mellem indre liv og ansvar for verden.

Dette er kun nogle få af de tanker, der kom frem, og der blev naturligt nok heller ikke givet nogen løsning på problemerne, men sammen med indbydelsen til stævnet var der udsendt nogle spørgsmål i relation til indledningen; disse var tænkt som en hjælp til den efterfølgende gruppedrøftelse. Det vil føre for vidt at komme ind på enkeltheder i denne forbindelse. Jeg vil blot nævne et par af disse spørgsmål. Det første var »Mennesket i det moderne samfund«, et andet i nær tilknytning hertil var »at være kristen i det moderne samfund« – vort medansvar og vor plads som kristne i denne verden. Desuden talte vi om forholdet mellem »kristen diakoni og socialt ansvar«.

Der deltog i alt 97 katolske søstre og 75 diakonisser, der var meget ligeligt fordelt i 15 grupper. Samtalen gik livligt, og inden man så sig om, var tiden udløbet, og man samledes til spørgsmålsbesvarelse og en kort drøftelse, inden

*”Der hvor
Jesu Kristi Gud
og Fader
og verden
bliver
taget alvorligt,
der
er kirken”*

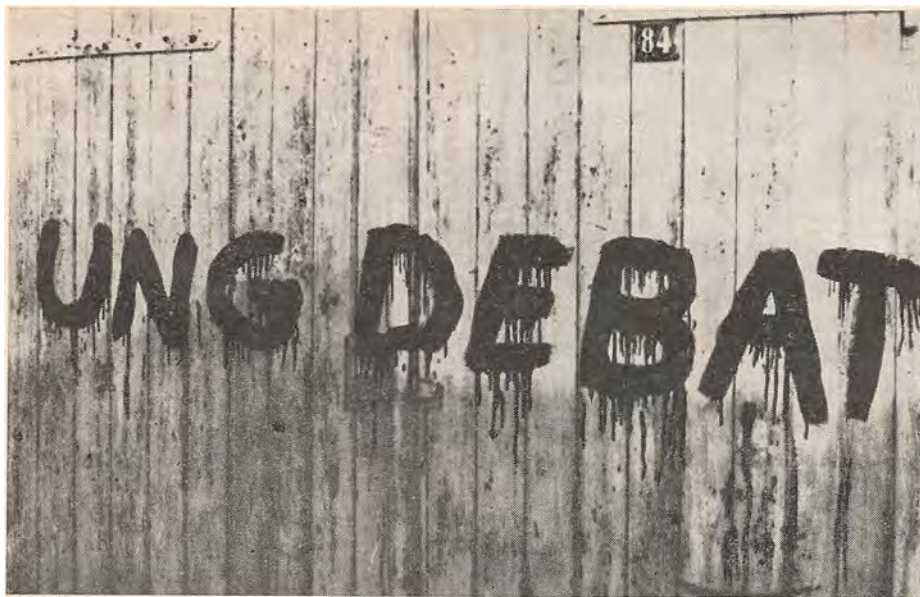
dagen blev sluttet af pastor Ib Andersen.

Efter sådan en virkelig god og berigende dag er der mange tanker, der sættes i gang, og jeg tror, vi alle er enige om, at det ikke må vare alt for længe, inden vi prøver noget lignende igen. Vi er nu begyndt på den tredje sæson i vor økumeniske bibelkreds og må se, hvad vi kan gøre for efterhånden at udvide dette arbejde mere.

Den samme Herre

Skal jeg til slut prøve at konkludere, hvad der kommer ud af sådan et samarbejde, tror jeg, det bedst kan gøres ved at sige, at vi derigennem opdager, hvor meget vi har fælles, og samtidig lærer at respektere hinanden i de ting, vi ser forskelligt på, og så er det jo trods alle forskelle den samme Herre Jesus Kristus, vi gerne vil prøve at tjene gennem vort liv, ligesom han selv tjente os, da han vandrede her på jorden.

Søster Edith Møller.

Messer og mennesker

Om
liturgiens
menneskelige
forudsætninger

Kvalme

Vore gudstjenester er forstemmende for mennesker, hvis kirkegang ikke er den rene sløve vane. At gennemgå dem enkeltvis tjener ikke til noget, og det vil sikkert heller ikke være muligt at forbedre dem, så længe grundsynspunktet er det samme. På trods af alle gode forsætter og dyre citater fra koncilet er gudstjenesten forblevet et skuespil, som er menigheden uvedkommende. Umiddelbart efter koncilet sporedes en svag bedring, man mærkede en ærlig vilje til at bane sig vej ud af den gamle skal, — men dette, ser vi nu, var blot noget forbigående. Gudstjenesten er igen blot en maskine, man sætter i gang, og folk kommer så med som en slags påhæng. Vi, der kommer med, kender ikke noget til hinanden, — mange ønsker det nok heller ikke. Menigheden forstået som et virkeligt fællesskab findes næppe; dets skygge ligger begravet i sognepræstens kartoteker og i visse mekaniske fælleshandlinger, vi udfører. Sætte sig, rejse sig, knæle, gå: disse handlinger har forlængst mistet det særlige liturgiske — eller blot menneskelige — indhold, vi gerne ville tro på. At stå op skulle betyde noget i retning af beredvillighed, vilighed til at lytte til og straks udføre det ord, der tales til os, men denne betydning har det ikke i en verden, hvor vi står op i køer, busser, sporvogne, S-toget,

visse former for »stående« selskaber og receptioner, eller når man hilser på et menneske. Det er snart kun i militæret og i visse skoleklasser med gammeldags lærere, at man findes en mening, der nærmer sig den påståede. Er det dette, man vil have frem i gudstjenesten? Det er vist også til S-toget, vi skal vende os for at finde et eksempel på noget, der svarer til gudstjenestens anonyme sammenløb: i kirken er vi uden navne, uden menneskelig baggrund, en blot og bar skikkelse, som »sidemanden«, der muligvis også sad netop dér sidste gang, men som i øvrigt rager os en fjer, og hvis hele menneskelige eksistens vi intet aner om. O hellige ensomhedsfølelse, som vi kynisk udnytter til at krydre vor bøn med! Det er så dejligt at være alene og føle sig bare en lille smule fortabt! Evangeliet tales her ind i en menneskelig situation, der er kunstigt frembragt, og som giver os fornemmelser af synd, skyld og ensomhed, som vi faktisk ikke står inde for i vort virkelige liv.

Kvalme er nyttig, for den siger noget om, hvilken slags føde vi ikke kan tåle. Er vi ikke mange, der indrømmer, at det især er det **pastorale**, der kvalmer? En opdeling af Kirken i »får« og »hyrder«, troende og pastorer, hvor de sidste mener at have et pastoralt ansvar, er for moderne mennesker en uhyrlighed. Derfor føles også præ-

ste-kasten som en overformynderi-institution. Dette leder os samtidig til en forståelse af, hvad det er, man har glemt.

Det glemte menneske

Det er ikke sproget, det er ikke musikken, det er ikke dit eller dat, — det er selve mennesket, man har glemt. Det **pastorale** tilsigter at være en **pædagogik** over for det troende eller det kristelige i os. Det er kun til en bestemt side af mennesket, man henvender sig, — mennesket selv i dets egentlige stilling, familiemæssigt, socialt og politisk, er glemt. En teologs opgave i vor tid er i første række at stille en mængde kritiske spørgsmål til kirken, hvoraf ét er centralt, nemlig: Hvornår begynder Kirken at tage menneskevordelsen alvorligt? Hvorfor har Kirkens forkyndelse ofte været en Skin-Kristus, en fyr uden kød og blod, til en menighed uden kød og blod? Midt i livets alvor begynder Gud sin frelse — ikke i en udvandet religiøs verden af ritualer, formler, trossætninger, præster og hellige steder. Det er en kendsgerning, at mennesket ikke er tilfreds med sin tilværelse, — men det er udnyttelse, når det religiøse apparat tager sit udgangspunkt i dette og således fjerner os fra vor opgave, fra vor tilværelse, om det så bare er for en tid eller i indstillingen.

Gudstjenesten viser i mange henseender en udpræget mangel på sans for det menneskelige og de menneskelige udtryksformer, — og dette er ikke et **pastoralt** problem, noget, der kan løses ved nogle ændringer, men et samvittighedsspørgsmål til Kirken. At tale er at handle, at virke med ord, — ellers taler et menneske bare ud i luften. Derfor er også noget af det eneste, det ikke helt er lykkedes at forberne i gudstjenesten, netop selve nadveren. Her er ordet og handlingen ét og det samme.

Men hvad er da en gudstjeneste? Det er sikkert lettest at sige, hvad den **ikke** er: Den er ikke den blotte gudstjenesteorden,

LÆS
KATOLSK FORUM
DANMARKS
MEST
stjålne BLAD

G.H.

liturgien, opskriften på en messe. Men hvad er den da? Den er noget menneskeligt, nemlig forsamlingen af de kristne i et fælles udtryk for en tro, et håb og et konkret fællesskab i livet. **Forsamlingen** er det centrale, ikke de riter, hvorom man forsaml sig, – indstillingen, det man vil udtrykke med det, er det væsentlige, og ikke ordene eller præsten eller stedet.

»Hvor to eller tre er forsamlede i mit navn, dér er jeg midt iblandt jer.« Fællesskabet er det, Jesus har kaldet os til, og når man har fortolket gudstjenesten på anden måde, er det simpelt hen helligt vås, »helligt« fordi man udtrykker sig i gudelige ord, indtil vi alle er lige ved at drukne i denne gudelighed, og »vås« fordi man ikke tog hele mennesket med. Midt i forsamlingen kan der dannes et fællesskab, som understreges med det mest grundlæggende i menneskelivet, nemlig at dele de elementære livsgoder, brødet og vinen.

»Velsignelsens kalk, som vi velsigner, er den ikke fællesskab om Kristi blod? Det brød, som vi bryder, er det ikke fællesskab om Kristi legeme? Fordi der er ét legeme, skønt vi er mange; thi alle har vi del i det ene brød« (Første brev til korinterne, kap. 10, vers 16–17).

Denne tekst kan fortolkes på mange måder, men i dem alle kan man ikke komme uden om, at den ganske særligt understreger **fællesskabet**, hvormed der menes, at vi alle i det fællesskab sammen med Kristus danner ét fælles livsvilkår, en og samme måde at være til i verden på, »ét legeme«.

Da de første kristne skulle sammenfatte deres forståelse af følgerne af den nye tro, gjorde de det ved på følgende måde at beskrive den første kristne menighed i Jerusalem: »Og de holdt fast ved apostlenes lære og ved fællesskabet, ved brødsbrydelsen og bønnerne.« (Apostlenes gerninger, kap. 2, vers 42). Et konkret livsfællesskab er betingelsen for det nye liv, de kristne lever.

Fællesskabet mellem mennesker holdes sammen af to ting. Vi ønsker og har et stærkt behov for at udtrykke os i fællesskab. Men dette ønske lammes under den nuværende gudstjenesteform. Vort fælles udtryk er her **indlærte svar** (vi messer løs »Og med din ånd«, når vi har fået stikordet, eller leger disciplineret heppekor med vort »Amen« efter en længere bøn) eller **mekaniske reflekser** (rejse sig, sætte sig), og dette medfører i sidste ende en lammelse af vore egentlige ønsker som krist-

ne. (De øvrige eksempler kan enhver hente fra sin lokale menighed, – hvordan står det f.eks. til med forbønnen?)

At udtrykke noget sker også i håbet om at modtage noget, – vi taler til mennesker, for at de skal svare os. Dette er den anden ting i fællesskabet. Troen kan ikke være til alene, den vil bekræftes af andre, den vil opleves i et fællesskab.. Men endnu mere søger vi i fællesskabet efter **tegnene** på troens påstand om, at med Kristus har alle forhold i vort liv med andre mennesker fået et helt nyt indhold. Imidlertid har sakramenterne, der oprindeligt betød »tegn« eller »kendemærker«, tilsyneladende fuldstændig mistet den betegnende kraft og er gået hen og blevet til et personligt fromhedsanliggende. De er ikke mere tegn på et konkret fællesskab i livet, og dermed er deres oprindelige betydning af tegn blevet svækket.

L. Lauritsen.

Afsluttes i næste nummer af Ung Debat.

mig fremstår de stakkels børn i Biafra som mere fuldgyldige mennesker end fostre. De har en bevidsthed om deres egen eksistens. De ved, hvad det vil sige at lide. De er anatomisk og fysiologisk uafhængige af en mor.

Gud råder over verden. Gennem os. Det er op til os at handle således, som vi ud fra en kristelig og medmenneskelig tankegang finder rigtigt.

Til slut: Hvad er vel bedst, et »effektivt« liv med adgang til et fuldgyldigt liv eller et »rigtigere« liv, hvor visse mennesker lever i social eller mental elendighed?

Og til allersidst: Det ville være lykkeligt, om vi levede i et samfund, hvor alt blev sat ind på at hjælpe, således at nødløsninger som abortus provocatus i videst muligt omfang blev undgået. Det ville være lykkeligt om vi levede i et samfund med plads til alles frie udfoldelse. Så længe vi ikke gør det, må det være berettiget at handle således, at det tjener til gavn for helhedssituationen.

Til trods for det principielt forkastelige i enkelthandlerne.

Keld Lauritsen

Menneskelivets principielle ukrænkelighed - men...

Kære Anne Marie West.

Jeg er glad for, at du har gidet tage skrivemaskinen frem og svare mig. Det var bl.a. med det formål, den artikel var skrevet: At finde respons blandt læserne. Dit svar giver mig lejlighed til nærmere at gøre rede for mine tanker vedrørende abortus provocatus.

Du skriver, at sagen ganske enkelt er den, at du må ikke slå ihjel. Jeg mener da også, at menneskelivet er principielt ukrænkeligt. MEN at det under visse omstændigheder kan være nødvendigt at se bort fra det principielle og handle i strid med budet.

Sagen er jo netop ikke så enkel endda. Kirken accepterer dog, at der dræbes mennesker under krig. Til fordel for et højere mål. I mange lande findes dødsstraf, en straf, der selv her i landet kan indføres under visse omstændigheder. Og som jeg skrev i min artikel, lader man visse mennesker dø p.g.a. samfundets manglende evne eller vilje til at ofre de nødvendige økonomiske midler. Og det er netop kardinalpunktet i, hvad jeg skrev: Der er ikke

langt fra at acceptere sådanne tilstande til at acceptere fosterdrab begået p.g.a. tvingende omstændigheder.

Du skriver videre at læger i visse tilfælde vil vurdere forkert. Ja, naturligvis! Statistikken gælder jo stadig det enkelte individ. Men på fuldstændig samme vis, som man bl.a. på statistisk grundlag behandler patienter for visse sygdomme, kan man også ved hjælp af statistik sige noget om den sandsynlige prognose for mor og barn, hvis moderen gennemfører sin graviditet. Med hensyn til forældrenes sociale problemer er det givet, at abortus provocatus naturligvis ikke gør det alene og måske overhovedet ikke vil hjælpe på disse. Det ville være så langt fra foretrukket at give familien en større lejlighed og at give sådanne forældre den nødvendige understøttelse. Men når man i vort samfund endnu ikke er nået til denne idealtilstand, kan man være nødsaget til at gribe til nødløsninger.

Det er meget svært at sige hvor skillelinien ligger for vor »ret« til at dræbe fostre. Men et er i hvert fald givet, at for

Indlæg og andet »stof«
bedes indsendt til:
Amélie Haugsbyrdt
Rantzausgade 70c
2200 København N.
Tlf. (01) 37 06 77

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 52 33 44

P. Jeppesen & Søn

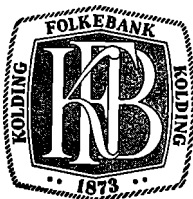
Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 52 01 55

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frøjasvej 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Flint arbejde — Trla 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke — så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavngade 13, Kbh. Ø.

Brdr. Meyer Blikkelagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Peter Meyer

P. Skramsgade 27

Byen 7920 — 84 33 68

Støt vore annoncører**Det åndelige liv**

Håb i en verden i støbeskeen

» . . . i forventning om det salige håb og den store Guds og vor frelsers Jesu Kristi herlige tilsynekomst« (julenattens epistel).

»Og når du nu nævner tro og kærlighed, burde du også sætte håbet ind imellem.« Sådan sagde min professor til mig, da vi drøftede en øvelse, som jeg havde skrevet. Jeg var præstestuderende, det er snart tyve år siden, men jeg bed straks mærke i den fromme peters bemærkning. Så højt stod håbet dengang i kurs: tro og kærlighed, de betød noget for vort kristne liv; håbet tog vi næsten kun med for fuldstændighedens skyld. Og så lærte man i teologien, at håbets dyd er nødvendig for frelsen!

Håb i en verden i støbeskeen

Vi skal nu være forsigtige med at bryde staven over tiden og sige: Nu lever vi igen i en verden, der har sat håbet i højsædet: håb på udvikling! Det er nemlig ganske rigtigt, at vor moderne verden er dybt præget af udvikling. Men en udvikling, der ikke stiler mod en fuldendelse, er en lige så håbløst kværende mekanisme, som verdens evige kredsløb var det for grækerne. Vi tror på udvikling, men henimod hvad? Materiel velfærd? — Men når man har opnået den, hvad skal man så leve for? Mennesket lever ikke for at skaffe sin krop gode kår, — nej, legemet tjener mennesket til at skaffe dets sind mulighed for at hæve sig op over bindingen til materiel nød og behov. Stiler vi da mod udvikling og den fuldkomne nydelse af vore menneskelige evner? — Jamen da vort menneskesind nu engang kan fatte det uendelige, kan dets menneskelige behov ikke længere tilfredsstilles af noget begrænset, men kun af Guds uendelighed. Udvikling, henimod hvad? Kun den kristne kender svaret: Vi lever i forventning om Kristi genkomst og åbenbaringen af Guds herlighed.

Nu svarer det igen til moderne tankegang at leve i forventning om Herrens dag og at bede: Komme dit rige! De, der tror på Skriftens ord, er igen brudt

op som et folk på vandring mod verdenshistoriens endelige mål.

Kirken i verden . . . på gennemrejse

Kirken i verden! Det er godt, at konciliet og især moderne tankegang (der har emanciperet sig ikke så lidt fra koncilets retningslinier og fulgt sine egne veje) er ved at placere Kirken og det kristne liv midt i verden, hvor det skal foregå. Men det var lige så meget koncilets hensigt — og det står i fare for at gå i glemmebogen — at fremhæve det kristne folk som et folk på vandring. (Koncilets Kirkekonstitution §§ 8 og 48). Vandringen skal bane vej over og igennem denne verden, — det glemte vi lidt for nogen tid siden — men den giver os ikke nogen blivende stad, højst en midlertidig lejr, i denne verden; til sidst fører vor vandring os ud af denne verden henimod fuldendelsen, ligesom Israels fyrretytte år i ørkenen så afgjort og føleligt var et ørkenophold, men med det bestemte sigte at drage ud af ørkenen og nå ind til det forjættede land.

Verden — ørken! Denne sammenligning vil nok støde nogle sekulariserede kristne. Den er kun tålelig for den, der har tilegnet sig Bibelens tankegang, Hebræerbrevets og Paulus', der ønskede at bryde op fra sit teltophold i denne verden (2 Kor. 5,1-8). Den accepteres kun af den, der i al dets glans, holder sig »det lykkelige håb« (Tit. 2, 13) for øje, der drager os og får verdens bedste skønhed til at blegne, omtrent som solskinnen og daglyset overstråler den mest poetisk funkulde stjernehimmel.

Det er nemlig en *Dag*, som vi forventer, i sammenligning med hvilken al verdens stjernepragt bliver umærkelig. Den dag er ikke for os forløste en »vredens dag«, som middelalderen lidt for ensidigt så den, kun oplyst af de gløder, hvori verden går under, men Kristi forklarelses dag, oplyst af Guds herligheds åbenbaring. Nat skal der jo ikke være. »Thi når Kristus kommer til syne, og de døde opstår i herlighed, vil Guds klare glans oplyse den himmelske stad og

Lammet skal være dens lys« (Koncillets Kirkekonstitution § 51; jfr. Joh. Åb. 21, 24).

Kirken i verden ... for at vise verden vej

»Kirken i verden!« Det moderne kirkelige liv kan engang imellem fremkalde det indtryk, at det er det eneste, koncilet har lært os, som om det ville fornægte Skriftens ord: »Skik jer ikke lige med denne verden« (Rom. 12,1). I virkeligheden er konstitutionen om Kirken i verden opkaldt efter begyndelsesordene »Glæde og håb«. Hensigten med koncilet tekst var ikke at indrette Kirken i denne verden som i en blivende stad, i direkte modstrid med en anden Skrifttekst (Hebr. 13,4), men at hjælpe os til at søge denne kommende stad og vise verden derhen. Vi skulle egentlig ikke sige, at Kirken er i verden eller står i verden; den drager igennem verden.

Langt fra derved at gøre os til mørkemænd, har koncilet håbet at gøre os, kirkefolket, til lysbærere. En anden, endnu mere grundlæggende konciltekst begynder nemlig med ordet Lys: Folkeslagenes lys er Kristus. Det er Kirkens opgave i verden: at give den et håb, der ligger uden for og er hævet over gangen i denne verdens udvikling; overalt blandt folkeslagene at bekendtgøre hemmeligheden: Kristus, herlighedens håb (jfr. Kol. 1,26-27). Kirken i verden! Men hvad skal Kirken gøre i verden? Ikke sole sig i den, men bære Kristus ud i verden som den sol, der vil lyse over verdens fuldendelse, så den bliver til Herrens Dag.

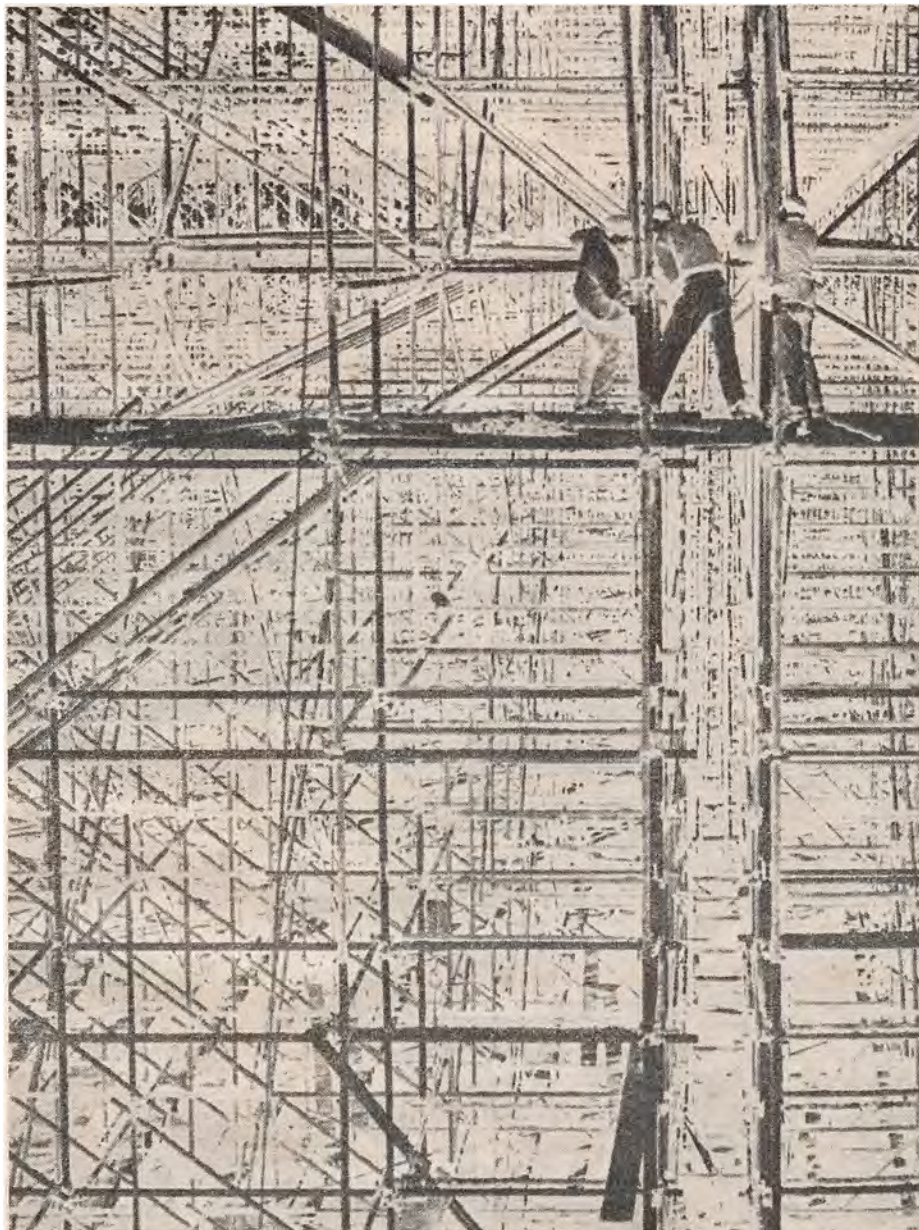
Folkeslagenes lys er Kristus. Det sang Simeon, da han knugede barnet Jesus i sine arme. Han sagde: »Herre, nu lade du din tjener gå bort i fred«, men han mente ikke, at han nu havde opnået livets mål og sit håbs opfyldelse i denne

verden, og han ventede ikke bare sin private lyksalighed straks efter sin død; han »ventede Israels trøst«, han ventede altså »Herrens dag, . . . den store Guds og vor frelsers Jesu Kristi herlige tilsynkomst« (Tit. 2,13).

Langmodighed i en verden, der udvikler sig med stadig større hast

»Langmodighed« er måske et gammeldags ord for håbet, men sagen er såre aktuel i den fase, verdenshistorien nu gennemgår, hvor den stadig hurtigere udviklingsgang ophober de uløste problemer til en chokbølge. Når man styrter sig over løsninger på kort sigt, mangler man håbets langmodighed. At være reaktionær og blive rystet over enhver forandring: »Hvor glider vi hen!«, er selvfølgelig mangel på håb, men lige så meget er det mangel på håb at vente, at vort slægtled skal bringe den radikale løsning på alle de problemer, som snesevis af slægtled ikke har kunnet klare før os. Det er ikke håb, men desperat handling. Håbet er langmodigt og tror mest på løsninger på langt sigt. Håbet har hjemme i en verden-i-udvikling, men det stoler mest på de langsomme virkninger, der går i dybden

A. Ziggelar S. J.

Håbet i en verden i udvikling.

Fasteaktionen 1970 -

»Undervisnings år«

Den nordiske bispekonference har vedtaget, at fasteaktionen 1970 skal omfatte følgende tre områder:

1. Bygning af to undervisningsbygninger til undervisning af voksne i Senegal.
2. Støtte til videre udbygning af hospital i Uganda.
3. Hjælp til nødlidende bifafranske og nigerianske børn.

Disse opgaver og fremgangsmåder for indsamlingen vil blive nærmere omtalt i Katolsk Forum, ligesom også en del billedmateriale vil blive stillet til disposition.

Da året 1970 er betegnet som »undervisnings år«, vil vi ad denne vej kunne yde De Forenede Nationer vort bidrag til den fælles opgave.

Knud Ballin

Det nye dåbsritual

Pater J. Jong gennemgår det nye dåbsritual, som meget klart understreger forældrenes ansvar

Som et led i liturgiernes fornyelse er der den 15. maj blevet udsendt et nyt dåbsritual, der skulle træde i kraft den 8. september. Det er bemærkelsesværdigt, at vi efter mere end 1500 års barne-dåbspraksis nu endelig har fået et barne-dåbsritual. I de tidligere ritualer er barnet nemlig blevet behandlet, som om det var voksent. Spørgsmålene blev stillet til barnet, men det var fadderne, der svarede, – de nærmest »legede barn«. Det sker ikke længere. Det er forældrene, der ønsker deres barn døbt. Derfor er det også dem, der skal svare.

Ritualet har syv kapitler: dåb af flere børn, dåb af eet barn, dåb af mange børn. Derefter følger et kapitel, som næppe vil blive brugt her til lands: dåb ved en kateket, hvor der hverken er præst eller diakon til stede. De tre sidste kapitler omfatter: nøddåb forrettet af en lægmand, fremstilling i kirken efter hjemmedåb og til sidst en række valgfrie tekster. Nøddåbsritualet er betydelig kortere end de fire første. Mellem de andre fire er der ingen nævneværdig forskel.

Fire afsnit

Dåbsritualet består af fire afsnit: 1) modtagelse, 2) skriftlæsning, prædiken og bøn, 3) selve dåben, 4) afslutning.

Så snart forældrene er kommet ind i kirken, påpeges den forpligtelse, de påtager sig ved at lade barnet døbe. Efter at have stillet de traditionelle spørgsmål om barnets navn, og hvad de ønsker for deres barn, siger præsten: »Når I nu beder om at få jeres barn døbt, ved I så også, hvilken opgave I derved påtager jer, nemlig at opdrage det i den kristne tro, således at det efter Guds bud elsker både Gud og sin næste, sådan som Jesus har lært os det?« Forældrene svarer: »Ja«. Den formulering af spørgsmålet, der her gives, er dog kun en indholdsbeskrivelse. Der er levnet plads for andre måder at spørge på.

Anden del af ritualet begynder med

skriftlæsning. Der er nævnt flere tekster, man kan vælge imellem. Den egentlige dåbshandling begynder – uden for påsketiden – med dåbsvandets indvielse. Teksten minder meget om dem, der hidtil er blevet brugt i påskevigilien. Her er der igen forskellige muligheder at vælge imellem. Indvielsen efterfølges af en forsagelse og trosbekendelse. Det er igen forældrene og fadderne, der bliver spurgt, ikke barnet. Først derefter finder dåben sted.

I den afsluttende ritus peges der igen, indirekte, på forældrenes ansvar. Der siges nemlig udtrykkeligt, at dåben skal efterfølges af både firmelse og kommunion. Til sidst velsignes både forældrene og menigheden.

Forældrenes ansvar

Det nye ritual lægger op til en dybere forståelse af barnedåben. Der siges i indledningen, at barnet selv ikke er i stand til at tro, men at det døbes i kirken tro. Kirken er imidlertid ikke nogen abstrakt størrelse. Den repræsenteres ved forældrene, der ønsker deres barn døbt, og ved præsten og menigheden, der tager imod barnet og døber det. Derfor spørges forældrene, om de ved, hvilken opgave de påtager sig. I den indledende kommentar udtrykkes det således, at barnet skal opdrages i den tro, det er døbt i, for at gøre sakramentet sandt. Formålet er at bringe barnet så vidt, at det vil være i stand til selv at acceptere troen. Man kunne også for-

Dåben skal efterfølges af både firmelse og kommunion.

mulere det således: Uden en efterfølgende kristen opdragelse gøres sakramentet til en løgn, og man svigter barnet.

Ny pastoral indsats

Denne dybere forståelse ville dog være ret betydningsløs, hvis den ikke også gav anledning til en ny pastoral indsats. Ritualer siger, at forældrene bør forberedes til barnedåben ved præsten eller andre fra menigheden. Til dette formål kan der bl. a. bruges bøger, breve eller en katekismus for voksne. Den hollandske katekismus vil altså kunne gøre gavn, når den engang i foråret kommer på dansk, måske samtidig med det nye dåbsritual.

At det er alvor med denne forberedelse fremgår af, at det bliver præstens opgave at afgøre, hvor længe dåben skal udsættes, når forældrene ikke er forberedt til at aflægge trosbekendelsen og opdrage deres barn i den kristne tro. Der er dog ikke så få tilfælde, hvor man ved, at forældrene ikke er tilstrækkelig forberedt. Alligevel vil de have deres børn døbt, selv om det er klart, at de ikke giver dem nogen kristen opdragelse, og måske falder de endda helt fra. Her kan bispekonferencerne udstede retningslinier, efter hvilke dåben udskydes til et senere tidspunkt. Det siges ikke, om man her kun tænker på disse uforberedte forældre, eller om der er tale om en generel udsættelse.

Forhåbentlig et skridt på vejen

Med det sidste er vi igen kommet til et ømfindligt problem. Dåben er blevet til en folkelig tradition, og forældrenes ønske om at få deres barn døbt er i sig selv på ingen måde tegn på en kristen overbevisning. Det nye ritual understreger meget klart forældrenes ansvar, men kan det undgås, at det i mange tilfælde bliver tomme ord? Risikerer man ikke et hykleri, der over kortere eller længere tid giver dårlig samvittighed, som dog senere fortager sig? Og det bliver vel en ret umulig opgave for præsterne at skulle trække grænserne. Det forudsætter en betydelig anden situation end den, vi lever i.

Det nye ritual tilspidser problemerne omkring barnedåben. Forhåbentlig er det et skridt på vejen til en løsning, men vi må nok være klar over, at det også kan blive til en march på stedet.

Efterårsskolen på Øm

Når en lejr er slut, det være sig en juniorlejr, sommerskole eller efterårsskole, er de følelser, der optager de fleste, ret blandede – forstået på den måde, at man, samtidig med at man har oplevet glæden over kammeratskabet, den dejlige stemning, det katolske miljø og glæden over at have fået revideret sin opfattelse med hensyn til troen, også står tilbage med en fornemmelse af en vis afmagt over for den triste hverdag, der ligger forude. Men trods alt har man ligesom fået fornyet energi – sagt med andre ord, er man blevet tanket op til på ny at gå ud i dagliglivet med frisk mod.

Lejrens emne var: »Retten til at være menneske«. Dette for os alle så aktuelle emne blev belyst fra forskellige sider. Elsebet Kieler behandlede ud fra »Det gamle Testamente« profeten Jeremias. Det var et suverænt og godt gennemarbejdet foredrag, alle var lydhøre, resten sov. Også Flemming Kieler var til stede blandt de vise. Han beskæftigede sig med menneskets åndelige udvikling gennem tiderne. Naturligvis afrundede månelandingen emnet. Racediskriminationens problematik ligger i dag os alle stærkt på sinde. Jørgen Hviid tryllebandt os med en skildring af Martin Luther Kings enestående kamp for negrenes ligeberettigelse. Foruden med Jørgen Hviid stiftede vi bekendtskab med Hans og Per Jensens vid. Hans talte om George Bernanos' »En katolsk præsts dagbog« og Per om Graham Greenes »Magten og Æren«.

I relation til foredragene blev der den sidste dag stillet enslydende spørgsmål til foredragsholderne. Inden hjemrejsen fik alle mulighed for at give deres mening til kende angående arrangementet. Alle var tilfredse med arbejdet i Revision de vie grupperne; men der var bred enighed om at emnerne ikke kunne udebatteres tilstrækkeligt p. gr. a. manglende tid. Man må kende hinandens synspunkter og tankegang for at få det fulde udbytte af de forskellige meningsudvekslinger. Revision de vie virkede personligt oplysende på deltagerne, – man blev klar over mange punkter, hvor man havde svigtet. Der blev eksperimenteret med liturgien bl. a. på den måde, at man den sidste aften afholdt en beat-messe.

Sidst, men så sandelig da ikke mindst, skal det kulinariske berøres. Det var simpelt hen fantastisk, hvad der blev præsteret ved det gamle komfur i det effektive køkken. Fru Jensen og fru Rauer brugte alle til rådighed stående midler for at gøre det så godt for os som muligt.

En skøn lejr!

Til trods for, at der ved lejrens begyndelse blev udtalt en del skepsis angående det ringe deltagerantal, kan det med sikkerhed fastslås, at dette ikke indvirkede på lejrens forløb, tværtimod! Det var en helt igennem skøn lejr.

Anne og Poul Larsen

TIL BYEN
FRA BYEN
- i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Tlf. 12 27 75

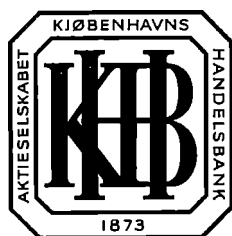

D. Plate Petersen
Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.
elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2678

Benzon's Aut. katolsk bedemand
Begravelsesforretning
*34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Abonnement på Katolsk Forum –
ring (01) GO 4895.

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 26 - 82 11 26
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybtrost
R. Hansen

Tonny Vergmann

Bilkkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Tlf. 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Gilmestre
Ramshørd 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

Emille Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amallegade 16A - Horsens
Tlf. 62 19 20

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Støt vore
annoncører

INFORMATION – UDLAND

Det belgiske
katolske nyheds-
bureau fejrer
25 års jubilæum

Bruxelles – KIT

Det belgiske katolske nyhedsbureau CIP har for nylig fejret sit 25 års jubilæum i overværelse af blandt andre kardinal L. Suenens og repræsentanter for den internationale katolske presseunion og den belgiske regering. Formanden for den internationale katolske presseunion, chefredaktør L. Meerts understregede, at »de moderne massemedier i dag forventer af en katolsk nyhedsformidling, at den giver et virkelighedstro billede af den katolske kirkes liv. Væsentligt er det for eksempel i denne forbindelse, at meningernes mangfoldighed i Kirken kommer klart og frit til udtryk.« Formanden for den belgiske bispekonferences presseudvalg, hjælpebiskop J. B. Musty udtalte, at et katolsk nyhedsbureau fremfor alt skal være objektivt. »Det skal give et billede af hele den kirkelige sammenhæng – fremskridt som fejtagelser og problemer og det glædelige med det sørgelige – som fuldtud svarer til virkeligheden.« Biskop Musty ønskede, at Kirkens ledelse skulle have mere forståelse for pressen, og at den skulle vise større beredvillighed til at samarbejde med journalisterne.

Ca. 40 ortodokse
kirker
i brug i Moskva

Moskva – KIT

Ifølge en oplysning fra jugoslaviske journalister er ca. 40 ortodokse kirker i brug til gudstjeneste i Moskva. Af oplysningen fremgår endvidere, at de ortodokse menigheder i Moskva ledes af et menighedsråd, »dvdastka«, på ca. 20 medlemmer, hvoraf de fleste er lægmænd. Menighedsrådene er under skarpt opsyn af særlige dertil indrettede statslige kontrolorganer. Disse skal blandt andet sørge for, at der ikke sker overtrædelser af den sovjetiske straffelovs § 227, som forbyder »enhver form for religiøs aktivitet, som er sundhedsfarlig, eller som går ud på at hverve sovjetisk ungdom«. Overtrædelser af denne bestemmelse straffes med fængsel op til 5 år.

Otte kristne gået over til hinduismen

New Delhi - KIT

Otte kristne - deriblandt en præst - fra forskellige dele af Indien er gået over til hinduismen. Disse »konversioner« er resultater af den virksomhed, der udøves af en bevægelse, der kalder sig Vishwa Hindu Parishad, og som arbejder med omvendelsesmetoder, der ligner de kristnes. Blandt de kristne, der er tale om, er der to kvindelige tidligere katolikker, mens præsten, pastor Alfred Da-

niel fra Kanpur, efter sigende er tidligere protestant. Han har i et interview udtalt, at han til sin forbavelse er blevet klar over, at »hinduismen trods den missionsvirksomhed, missionærer fra alle verdens lande har udøvet, og som har kostet dem millioner, står fast som en klippe i al sin fordums herlighed«.

I Madras har folk, der er kyndige i hinduismens hellige skrifter, afholdt en kongres, hvor man har opfordret myndighederne og de hinduistiske ledere til at tage forholdsregler, der skal forhindre hinduerne i at gå over til kristendommen, og i stedet forsøge at få de hinduer tilbage, som allerede har opgivet deres tidligere religion og er blevet kristne. Arrangør af kongressen var det indiske sanskritselskab.

Præsteembedets krise

Hollandske præster eksperimenterer med udøvelsen af præstegerningen

Doorn - NC News Service

De hollandske præsters nationalråd indrømmer, at spørgsmålet om frivilligt cølibat for præster må behandles i forbindelse med Kirkens situation over hele verden. Til gengæld fortsætter de deres indtrængende anmodning til de hollandske biskopper om at hjælpe med til at skabe en atmosfære, der gør det muligt at udøve præstegerningen under flere forskellige former.

Der har for nylig været afholdt et møde, som varede i to dage, hvor de syv hollandske biskopper mødtes med repræsentanter for præsterne i de syv bispedømmer, og hvor man nedsatte en særlig kommission, der skulle undersøge muligheden af at begynde at eksperimenterer med, hvordan præstegerningen kan udøves.

Rådet har desuden udsendt en erklæring, hvori det udtrykker sin tillid til, at biskopperne snart vil tilkendegive, hvordan de vil forholde sig med hensyn til præsterne i det hele taget.

I sin tale på rådets åbningsmøde sagde kardinal Alfrink, at før biskopperne kan tage stilling til, hvordan præstegerningen skal udøves, vil de først høre, hvordan de hollandske lægfolk ser på spørgsmålet.

Mødet mellem biskopperne og det hollandske præsteråd var et led i forberedelserne til et møde, som de hollandske præsters nationalråd afholder i

Nordwijkerhout fra den 4. til den 7. januar 1970. På dette møde drøftede man blandt andet udsendelsen af en erklæring, hvori rådet anbefaler frivilligt cølibat.

Kardinal Alfrink sagde imidlertid i sin tale, at man ikke kan forvente, at spørgsmålet om frivilligt cølibat og gifte præster kan løses fra den ene dag til den anden.

Kardinalen indrømmede, at præsteembedet befinder sig i en krise, og udtalte håbet om, at der måtte komme en dialog i stand mellem biskopperne og præsterne om denne krise, samt at denne dialog kunne finde sted i en atmosfære af åbenhed og gensidig tillid.

I deres meddelelse om afholdelsen af mødet i Doorn gav de hollandske biskopper tilsagn om, at de, hvis der på mødet blev foreslået ændringer, som de ikke selv havde bemyndigelse til at gennemføre, ville drøfte disse forslag med andre landes bispekonferencer, »så de i fællesskab kunne henvende sig til Rom for at få gennemført de foreslåede ændringer«.

De advarede dog præsterne om, at forslaget om at gøre cølibatet frivilligt, som der er bred enighed om i Holland, ikke havde større chance for at finde støtte hos de øvrige europæiske biskopper.

Af de europæiske biskoppers symposium i Chur i Schweiz i sommer fremgik det, at biskopperne ikke vil gå længere end til at tillade gifte mænd at blive præster, siger de hollandske biskopper.

Firma Hans Møller

v. Ib Møller
Sct. Olsgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvivalter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Tlf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Gullandsstræde 8, Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Allèhelgensgade 8, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

OASE KAFFE

Lev. til de katolske Institutioner

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27
1256 København K.
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Fa. Karl A. Hansen

Murermestre ★ Entreprenører
Ingenlører ★ Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 Ordrup 3331-5630

Brdr. Zöllner

Nørrebrogade 174
København N
Telefon Taga 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle. Tlf. *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

A/S Trælasten

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Gjarmester - Kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 08

 Raadhustorvet, Vejle
Tlf. *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kaj Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle. Tlf. 82 03 60

Bogladen med de mange bøger . . .

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Tlf. 55 57 80

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tlf. 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Ringsted Isenkramhandel
Tinggade 5, telefon (03) 61 24 54

Mogens Larsen El. Installatør

Ramshæred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

 Oliefyring

Oliekompaniet Rhenania Aktieselskab

Texacohuset - Borgergade 13 - Kbh. K
Varebest.: (01) 12 20 22.
Andre afd. (01) 12 01 01

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(Forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger

Omindbindinger

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Centralmejeriet

Afdeling: Vesterbro

Århus
Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Abonnement på Katolsk Forum
(01) 14 90 55 eller GO 4895

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefy
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoller
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Kom **TIERE** i

**Næstved
Diskontobank**

. . . banken i **centrum**

ERIK ANDERSEN

G.I. Kongevej 138 A,
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

*

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLLUTTER

Bliv abonnent. Det betaler sig for Dem.

Økumeni og blandede ægteskaber

En økumenisk arbejdskreds og konventet af protestantiske og katolske præster i Pforzheim i Tyskland har i en resolution til bispeembedet i Freiburg og til overkirkeråden i Karlsruhe krævet, at det principielle forbud mod indgåelse af ægteskab mellem parter af forskellig trosbekendelse skal ophæves. Forbudet mod blandede ægteskaber har, hedder det, intet grundlag i Skriften, men i det enkelte kirkesamfunds ønske om at beskytte sig selv. Den dispenspraksis, der for øjeblikket er i brug, kan ikke tage brodden af det principielle forbud, men fjører bare nye forskrifter til den lov, der i forvejen eksisterer. Derfor bør såvel den protestantiske som den katolske

kirke både teologisk og kirkeretsligt fuldtud anerkende en økumenisk vielse. Bispeembedet i Freiburg og overkirkeråden i Karlsruhe vil i den nærmeste fremtid tage spørgsmålet om de blandede ægteskaber op til drøftelse.

Møde med Afrikas religioner

Rom – KIT

»Møde med Afrikas religioner« er titlen på en håndbog på 189 sider, som det romerske sekretariat for de ikke-kristne har udgivet. Bogen henvender sig til »udlændinge, som trods deres gode vilje undertiden forvirres af de labyrinter af animistiske trosopfattelser, de møder i Afrika«. Håndbogen skal især hjælpe

unge præster og lægfolk inden for den katolske kirke i Afrika til at uddybe deres opfattelse af disse fra fædrene nedarvede religioner, som nu gennemgår visse forandringer. Den definerer animismen som »en verdensanskuelse, som går ud på, at der i naturen og i hele skabningen findes levende væsener og ånder, som har kraft til og er i stand til at gribe ind i den menneskelige tilværelse«. Den animistiske kult består i, at man dyrker disse ånder. Ifølge forordet er der tre grunde til at udgive en sådan håndbog:

– De traditionelle religioner eksisterer stadig. Antallet af afrikanere, der den dag i dag er under indflydelse af dem, anslås til 100 millioner.

– I modsætning til de forudsigelser, der blev fremsat i den første halvdel af dette århundrede, viser mange af disse religioner sig at være i besiddelse af forøget livskraft.

– Det er ikke religionen, men de mennesker, der udøver den, der bør drages ind i en dialog med de kristne.

INDLAND

Til Latinens bevarelse

»UNA VOCE«, – dens virke og mål
Una-Voce-Danica-gruppen er en kreds af kristne, der har sluttet sig sammen med det formål at gøre en indsats for i videst muligt omfang at bevare latinen og den gregorianske sang i dagens katolske Kirke i Danmark. – Den vil arbejde for en nøje og loyal overholdelse af dekretet »De sacra liturgia«, som blev vedtaget på det 2. Vatikankoncil d. 4. december 1963. Dens mål er at bibeholde den latinsk-gregorianske højmesse, – eller i hvert fald en sunget messe på latin om søndagen, ligesom den vil forsøge at få garanteret mindst én messe på latin dagligt, subsidiært ugentligt, i de kirker, hvor der normalt læses flere messer hhv. hverdage og søndage.

Grundlaget for gruppens aktion er først og fremmest følgende afsnit fra »De sacra liturgia«:

nr. 36, § 1: Brugen af det latinske sprog bibeholdes i den latinske ritus med undtagelse for gældende særrettigheder.

nr. 54: ... Man skal alligevel sørge for, at de troende er i stand til på latin at recitere eller synge de af messens faste dele, som tilkommer dem.

nr. 114: Kirkemusikkens skat må omhyggeligt bevares og dyrkes. Arbejdet med kirkekorene må stadig fremmes specielt ved domkirkerne. Biskopperne og de andre sjælesørgere skal med iver se til, at hele menigheden under alle sungne gudstjenester tager aktivt del i sangen.

nr. 116: Kirken anerkender den gregorianske sang som den romerske liturgis egen. – Den skal derfor nor-

malt have førstepladsen i de liturgiske handlinger. Andre former for kirkemusik, specielt de polyfone, skal på ingen måde udelukkes fra gudstjenesten, når de bare svarer til den liturgiske handlings ånd.

Una-Voce-Danica-gruppen er hverken »højre-« eller »venstreorienteret«, men den erkender det tragiske i, at vesterlandene under den nuværende kaotiske situation næsten ikke mere har mulighed for at forenes på det liturgiske plan.

Una-Voce-Danica-gruppen er inspireret af den franske »Association Una Voce«, hvis statutter blev vedtaget d. 19. december 1964; – dens nes arbejde har siden ført til oprettelse af søstersammenslutninger i 16 forskellige lande. – Det bør i den forbindelse nævnes, at pave Paul d. VI. i et telegram af 6. juli 1967 meddelte Una Voce sin apostoliske velsignelse. – Det kan også nævnes, at pave Paul i en hyldest til »Latinas« if. »Le Figaro« d. 29/4 1968 udtalte, at »latinens bevarer en privilegeret plads i de liturgiske handlinger«, ligesom han i en tale samme år om den sacrale musik udtaler: »Selvom Kirken søger at skaffe sig en ny sacral musik til teksterne på modersmålet, samtykker den absolut ikke i, at man kaster over bord den gregorianske og polyfoniske fædre-narv med latinske tekster, det over nationer og tidsaldre stående udtryk for de troendes bøn og tro.«

Gruppen nærer dyb bekymring for, at overgangen til den nye Ordo Missæ vil betyde yderligere anslag mod og vil forringelse af kårene for den latinsk-gregorianske messe herhjem-

me, dersom messens tekst alene bliver mangfoldiggjort gennem hæfter på dansk, sådan som tilfældet var med nadverbønnen. En af gruppens første opgaver bliver derfor at forsøge udvirket en tosproget udgave af det nye messehæfte. – En anden væsentlig opgave bliver at samle oplysninger om faste tidspunkter for de latinske messer i samtlige landets kirker og kapeller og foranledige en sådan liste offentliggjort i den katolske presse

Gruppen henvender sig til præster, kantorer, organister, ordenssøstre og lægfolk, og opfordrer alle, der har interesse i at bevare noget betydningsfuldt i den vesterlandske kultur til at slutte op om dens initiativ. Den vil med jævne mellemrum udsende oplysninger om liturgiske forhold i ind- og udland. – Såfremt De måtte være interesseret i gruppens arbejde og i at modtage disse meddelelsesblade, beder vi Dem indsende navn og adresse samt 5 kr. (til dækning af duplikerings- og portoudgifter for 1970). – Gruppens gironr. er 76906, c/o N. Rosendal-Hansen, Maglekildevej 6^a, 1853 København V.

Med venlige hilsener,
på gruppens vegne
Willy Frendrup
civilingeniør
Stig Holsting
tegner

Vita Leerbech
frue

Jørgen Nybo Rasmussen
arkivar, cand. mag.

Lilian Reddersen
planistinde

N. Rosendal-Hansen
Indkøbschef, statspr. sangpædagog

Hugo Sieben
koncertsanger

Teljhøj Wung-Sung
koncertsangerinde

Påskerejse til Solesmes

Det genfødelses- og restaureringsarbejde, man i de sidste 100 år har foretaget i Benedictinerabbediet Saint-Pierre de Solesmes i departementet Sarthe i Frankrig, danner det sublime grundlag for forståelsen og udførelsen af den gregorianske kirkesang, således som den klinger i vor tids klosterkirker. Den navnkundige Dom J. Gajard, – Solesmesmunkenes kantor gennem mangfoldige år, – har i et brev til Una-Voce-Danica-gruppen tilbudt sin og klosterets hjælp ved et dansk besøg i Solesmes i den stille uge i 1970. Der vil blive reserveret plads til den danske gruppe i den 960-årige kirke til samtlige officier, – man vil hjælpe os til et billigt ophold, og man vil sørge for, at personlige kontakter oprettes med Benediktinermunkene. – Der kan ikke på nuværende tidspunkt siges noget om prisen, men bliver vi tilstrækkeligt mange, vil turen kunne baseres på gruppe-rejse- eller billigt charterflyarrangement.

Interesserede, – også ikke-katolikker –, bedes snarest henvende sig til Sekretariatet for Una-Voce-Danica-gruppen, c/o N. Rosendal-Hansen, Maglekildevej 6^a, 1853 Kbhvn. V. – senest d. 15. januar 1970.

På gruppens vegne
Rosendal-Hansen

R.I.P.

Vor kære broder
tidl. regnskabsfører
JOHANNES HANSEN

sov stille hen den 13. december
1969.

*Cæcilie Rasmussen
Elisabeth Hansen.*

LEGATER

HELGE JACOBSENS LEGAT

I løbet af marts måned vil uddelingen af Helge Jacobsens Legat finde sted. Dette legat kan søges som bidrag til bygning eller restaurering af katolske kirker – fortrinsvis sognekirker – under forudsætning af, at der ved bygning af kirken alene medvirker danskødt arkitekt, og at den pågældende menighed selv viser offervilje.

Eventuelt vil der endvidere kunne uddeles mindre beløb til hjælp til dækning af udgifter ved religionsundervisning for katolske børn. Eventuelle ansøgninger indsendes inden 31. januar 1970 til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, 2000 København F, og skal i specificeret form indeholde alle de nødvendige oplysninger.

☆

ANSGARIUS BONIFACIUS

Ansøgninger om tilskud fra foreningen til de respektive kirker og kapeller bedes indsendt inden den 31. januar 1970 til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, 2000 København F.

☆

BARONESSE ROSEN- KRANTZ CHARISIUS F. OXHOLMS LEGAT

til hjælp for trængende, indfødte medlemmer, mænd eller kvinder, af de her i landet værende katolske menigheder, uddeles af biskoppen i løbet af februar måned 1970.

Ansøgninger indeholdende fulde navn, stilling, alder og bopæl, skal med hensyn til trang, værdighed og medlemsforhold til en herværende katolsk menighed attesteres af to personer, hvoraf den ene skal være katolsk gejstlig.

Legatportioner uddeles *ikke* for livstid, hvorfor tidligere legatnydere må indsende ny ansøgning. Ansøgningsfristen udløber den 31. januar 1970. Andragender, som er indsendt efter dette tidspunkt, kan ikke komme i betragtning. Ansøgning stiles og indsendes til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, 2000 København F.

Ved redaktionens slutning var den nye liturgiske kalender endnu ikke kommet os i hænde, hvorfor der ikke er nogen med i dette nummer.

INDLAND

Bøger til Grønland

For nogle år siden bad vi i Katolsk Ugeblad om læsernes hjælp til opbygning af oblatfædrenes udlånsbibliotek i Godthåb – og med et fint resultat. For nylig havde vi besøg af fader Lyng, som fortalte, at det går godt med biblioteket, men man savner de bøger, som er udkommet i de sidste 3-5 år, siden afslutningen af hjælpeaktionen. Kan De hjælpe? Hvis De skulle ligge inde med gode religiøse eller andre værdifulde bøger fra dette tidsrum, som De kunne tænke Dem at skænke biblioteket i Grønland, – eller hvis De eventuelt ville give et beløb til formålet – bedes De venligst skrive til: *Liobasøstrene, Jens Jessensvej 7, 2000 Kbh. F.*

Novelle- konkurrence

I 1971 fylder Det danske Missionsselskab 150 år. Selskabet udskriver i den anledning en novellekonkurrence. Det hedder i indbydelsen, som er godkendt af Dansk Forfatterforening, at der ikke stilles absolutte betingelser med hensyn til emnevalg. Dog ønsker man især at fremkalde virkelighedstro miljø- og menneskeskildringer, som belyser sociale, politiske og religiøse forhold i Afrika eller Asien. Mødet mellem afrikansk-asiatisk og europæisk kultur, som det i disse år finder sted i vor verdensdel, er ligeledes et ønskeligt emne.

Konkurrencen er åben for alle, og der udbetales en 1., 2. og 3. præmie på henholdsvis kr. 2500,00, 1500,00 og 1000,00. Fristen udløber 1. maj 1970.

Reglerne for deltagelse rekvireres hos *Dansk Forfatterforening* eller *Det danske Missionsselskab, Strandagervej 24, 2900 Hellerup.*

LÆSERNE MENER

Hvad er at oversætte?

Der er nogle som er utilfredse med de nye oversættelser af de liturgiske tekster. Det forstår man da så udmærket. Det er nemlig helt umuligt at stille alle tilfreds. Grunden er den simple, at det afhænger af, hvad man venter sig, om man finder en oversættelse forsvarlig eller ikke.

Lad os hæfte os ved to problemer i denne korte udredning. For det første er der tale om at oversætte fra latin til dansk. Her kan man vælge at oversætte ord for ord, sætning for sætning eller mening for mening. Pastor Schindler valgte dette sidste ved sin oversættelse af Det Nye Testamente. Han kaldte det: fordanskning, for ikke at få vanskeligheder. Det er denne måde at oversætte på, der ofte bruges i de tyske, franske og italienske oversættelser, der er meget frie. De gange, vi har fordansket på denne måde – og det er såre få, hvad alle kan overbevise sig om, er det altid med velberåd i hu. Et eksempel: I messens nadverbønner, har vi efter indstiftelsesordene, i bønnerne der begynder med: Derfor ihukommer vi, tilføjet ordet: Fader, fordi det nye indskud, akklamationen, gjorde, at man ikke mere vidste, hvem bønnen var rettet til. Ligeledes har vi været lidt fri i selve oversættelsen af akklamationens sidste linie, for at give den nogen vægt og gøre den mere sangbar: *donec venias*, indtil du kommer, har vi oversat med: Vi forventer dit komme i herlighed. Alt i alt er det såre få steder, men der er flere, der beklager sig over, at vi ikke har gjort det langt flere steder – ligesom der er flere, der beklager at vi ikke har holdt os strengt til den latinske tekst. Set på baggrund af de store sprogs oversættelser må vi mest kunne anklages for at have været alt for forsigtige. At oversætte ord for ord er umuligt i en oversættelse, der skal bruges offentligt, – det virker pedantisk og er praktisk talt uigennemførligt. Tilbage står så: sætning for sætning oversættelse – og det er det vi har gjort – stort set. Det medfører, at vi bliver nødt til at beholde: Herren være med jer (eller: eder, uden brydning. Kan være rart til afveksling fra f. eks. Opløft jeres hjerter!) samt svaret:

Og med din ånd. Dette svar findes i alle liturgier i øst og vest undtagen de helt moderne. Det er en rest fra den apostoliske tidsalder. Hvor gammelt det er, og hvad det betyder, kan man se i min bog: Nadver og messe, side 89. Skal vi rense det ud, fordi det er gammeldags? Skal vi sige: Og med dig? Det bliver det vel ikke mere moderne af, eftersom vi aldrig hilser hinanden med et sådant udråb, men siger: God dag, God aften, lidt bredere: Må jeg på ... vegne byde dem alle hjerteligt velkommen, og lignende. Svaret er: Tak i lige måde, tak skal De have, hjertelig tak og lignende.

Og dette fører os over i det andet spørgsmål: Hvilket sprog skal der oversættes til? Også her er der tre muligheder: højtideligt gammeldags præget sprog, et almindeligt sprog, der bruges ved ekstraordinære lejligheder, festtaler, offentlige møder, foredrag og et dagligdags sprog, der nærmer sig det jargonagtige. Også her har vi foretrukket det midterste, fordi vi nok er klar over, at vi ikke har et sakralt sprog i Danmark, vi kan oversætte til. Nogle vil gerne have et sprog, der står det almindelige talesprog nær, som det lyder på gader og stræder. Det vil føre til mærkelige ting, f. eks. vil præfationen komme til at lyde noget i retning af: Det er helt på sin plads at vi siger dig tak. Det er en sætning, der går i normal hverdags privat prosa, men ikke ved en blot nogenlunde højtidelig lejlighed. Så lyder den plat og irriterende. Hvis nogen endelig siger, at sproget skal være helt og let forståeligt for alle, der blot kommer inden for vor rækkevidde, så må vi indrømme, at vi får vanskeligheder allerede med ordene Gud og Djævelen og Himmelen, fordi disse ord i det helt almindelige dansk i dag kun bruges i form af eder og bandeord.

Vi har altså valgt middelstandpunkter på begge områder, – og det vil naturligvis føre til misfornøjelse hos dem, der mener, at der skal lægges andre principper til grund for oversættelserne. Tilbage står spørgsmålet, om det er den bedste oversættelse? Nej, det er det ikke. Den skal blot være brugbar god og kunne anvendes uden at det skurrer for meget. Ofte er det ved en længere tids brug, at man bliver klar over en eller anden detalje, der bør rettes, fordi kun den stadige brug gør dette klart. Men i øvrigt takker vi alle, som har ladet høre fra sig i disse spørgsmål, og kan meddele, at intet af, hvad vi har fået, ikke er blevet gennemgået. Der er ikke altid taget hensyn til, hvad man ønskede, blandt andet fordi man ofte ønskede modsatte ting, og så er det jo lidt svært at tilfredsstille alle.

Bjørn Højbo og Ebbe Simonsen

SOMMERHUS UDLEJES

Hus beliggende i Klitborg Plantage, Rørvig, – 15 minutters gang fra Kattegat og bred sandstrand. Huset indeholder 4 soveværelser à to senge, toilet med bruser, gæstetoilet, stort spisekøkken, varmt og koldt vand, køleskab, dybfryser og EL køkken, stor opholdsstue og terrasse.

Huset udlejes for kortere eller længere tid i perioderne 1. juni–28. juli og 15. august–4. september.

Leje 100 kr.–700 kr. pr. uge. Lejen fastsættes i overensstemmelse med lejerfamiliens skattepligtige indkomst. Særlig reduktion for familier med flere børn.

Skriftlig henvendelse med angivelse af ønsket lejeperiode til:

»fondhus«, c/o landsretssagfører **Viggo Høgsgaard**, Studiestræde 15, København K, – inden d. 1. februar.

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C

København V

Tlf. Eva 3767

Kød, flæsk, pålæg

En gros og en detail

SCT. ANNÆ REJSER – PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

Påske i Rom 24/3–31/3 – fly – kr. 950,-.

27/6–18/7 **Firenze–Assisi–Rom–Ravenna** – fly – 22 dg. – pris kr. 1475,-.

1/7–19/7 **Rom–Sorrento–Venezia** – tog – 19 dg. – pris 1375,-.

12/9–26/9 **Venezia–Ravenna–Firenze** – fly 15 dg. – pris 1195,-.

3/10–17/10 **Firenze–Assisi–Rom** – fly – 15 dg. – pris 1195,-.

17/10–24/10 **Rom** (efterårsferien) – fly – 7 dg. – pris 965,-.

Oberammergau + Oetz – 25/7–1/8 – fly – pris 898,-.

Oberammergau + Saalbach 28/8–5/9 – fly – pris 898,-.

Individuelle Oberammergau arrangementer.

Israel 2/7–16/7 – fly – pris 2250,-.

»I Pauli Fodspor« – 26/5–9/6 – 15 dg. – pris 2400,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.

Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

VÆGKALENDEREN 1970

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.

kr. 2,00

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt – Statsunderstøttet

Seminarlektor: R. Hoff, Hellerupgaardsvvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

tal forsikring med

**ABSALON
SKANDINAVIA**

- det er sikkert

Repriser

Det er beklageligt at så få biografdirektører gider beskæftige sig med film af nye instruktører eller fra andre lande end de sædvanlige. Vi mangler f.eks. hele den unge instruktørgeneration fra Sverige og Cinema Novo-bevægelsen fra Brasilien. Mistanken om at sætte gamle kassesuccesser på plakaten igen er derfor overhængende, når to af Køben-

havns store premierebiografer forsøger sig med repriser. Når galt skal være, må det dog lige tilføjes, at det denne gang er to gode film, nemlig Loseys *Ulykkesnatten* og Jacques Tatis *Min Onkel*.

Med Harold Pinter som manuskriptforfatter har Losey lavet et velkomponeret og spændende psykologisk drama, som han selv har karakteriseret ved at spille på den engelske titel *Accident's* flertydighed: »Ved et tilfælde mødes de, der sker en ulykke, og denne hændelse bringer brikkerne på plads.«

Gensynet med Tatis film er overvældende, fordi den er præcis så morsom, som man husker den. I humor og fantasi er den så bredt menneskeligt funderet, at alle morer sig.

118. årgang af
Katolsk Ugeblad
10. Jan. 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionsskrevet: Eill Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annoncøekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
v Katolsk Bispekontor, Laur. Blings Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Mælkevejen

Den spanske instruktør Luis Bunuel har igen taget sin yndlingsfjende, kristendommen, op til skarp og personlig bearbejdelse. Der er associationer tilbage til de tematiske lignende film *Viridiana* og *Nazarin* (Tro og Lidenskab), og i sin behandling af tidsdimensionen ligger den på linie med *Dagens skønhed*.

To vagabonder vandrer den gamle pilgrimsvej til Skt. Jakobs grav i Santiago de Compostela i Spanien. De bevæger sig ubesværet af begrænsninger som tid og rum rundt i forskellige århundreders berømte teologiske stridsspørgsmål, og med de to som gennemgående figurer får vi en systematisk udrødning af kirkehistorien og dogmatikken med specielt henblik på kætteriernes. Det kunne lyde noget tørt, men bortset fra, at katolikkerne har forudsætningerne for at forstå de mange hentydninger, er filmen til stadighed overrumplende og provokerende i sin sandhedssøgen.

I en sekvens inde i filmen udfører en jesuit en jansenist til duel på grund af deres forskellige opfattelse af nåden og den frie vilje. De to vagabonder kommer med som dommere, men spilfægteriet på dogmer og kårde interesserer dem ikke, så de giver sig til at spise og deler symbolsk brød og vin, selv om også de er uenige. Den dødsforagt, som duellen om den rette tro udviser, sættes i relief af de to tilskuernes ligegyldighed, men kampen for ortodoksien gøres i sekvensens slutbillede til noget helt overflødig, for

jesuitten og jansenisten skilles som kærlige venner.

Efter at have set en lidt usædvanlig gengivelse af Jesusskikkelsen fra brylluppet i Kana overværer vi en pigeskoles bevis på, at religionen er levende til stede. Det foregår, ved at en lille pige beskriver en kættersk mening, og alle i kor svarer »De være fordømt«. Her lader Bunuel i nogle krydsklipninger den unge vagabond tænke højt. En revolutionær henrettelsespeloton skyder symbolet på rettroenhedens vogter, paven. Ganske vist er det fantasi, men på baggrund af de veldresserede pigers fordømmelser er tanken forståelig som et desperat forsøg på at slippe ud af sandhedens fastlåsning i dogmer.

Endnu en sekvens skal omtales. Nogle tjenere er ved at rette an og kommer i diskussion med overtjeneren om dogmatiske spørgsmål. To fornemme gæster kommer ind i restauranten og bliver nysgerrige efter at få at vide, hvad der optager tjenerne så meget. Gæsterne deler overtjenerens opfattelse, men deres diskussion afbrydes af, at de to vagabonder kommer til syne i døren for at bede om noget mad. Tjeneren smider dem ud og afslører derved, at han ikke er tjener af sind, men blot serverer i en restaurant. Al hans interesse for kristendommen har ikke smittet af på hans handlinger.

En samlet tolkning af filmen er – hvis den overhovedet er mulig – i hvert fald uhyre kompliceret, fordi mange scener ikke er entydige, og den udstrakte brug af symboler ikke kan koges ned til nogle få synspunkter uden at gøre vold

på mangfoldigheden. På den anden side er det også dens force, at den lader de mange muligheder stå åbne, og ikke giver tilskueren en nem løsning. Det kan siges at være i overensstemmelse med filmens opgør med de stivnede formuleringer og efterfølgende kætterprocesser, at Bunuel lader så meget stå åbent. Sandheden er for kompleks og måske for mystisk til at kunne rummes i enkelte formuleringer. Derfor er vi ligesom de to vagabonder stadig på vandring efter den.

Nogle mennesker vil måske finde filmen anstødelig. Men det er netop den samme følelse, der har grebet Bunuel over for århundreders forsøg på at låse sandheden fast og forfølge anderledes-troende, og det må vel være en kunstners ret at give udtryk for sin vision på en sådan måde, at vi bliver lige så berørt af konflikten som han selv. De to vagabonders forskellige holdninger viser os måske hans egen tvivl. Dels en rebelsk og kompromisløs, dels en åben og troende holdning. Resultatet er blevet en glødende troendes kætterske mesterværk

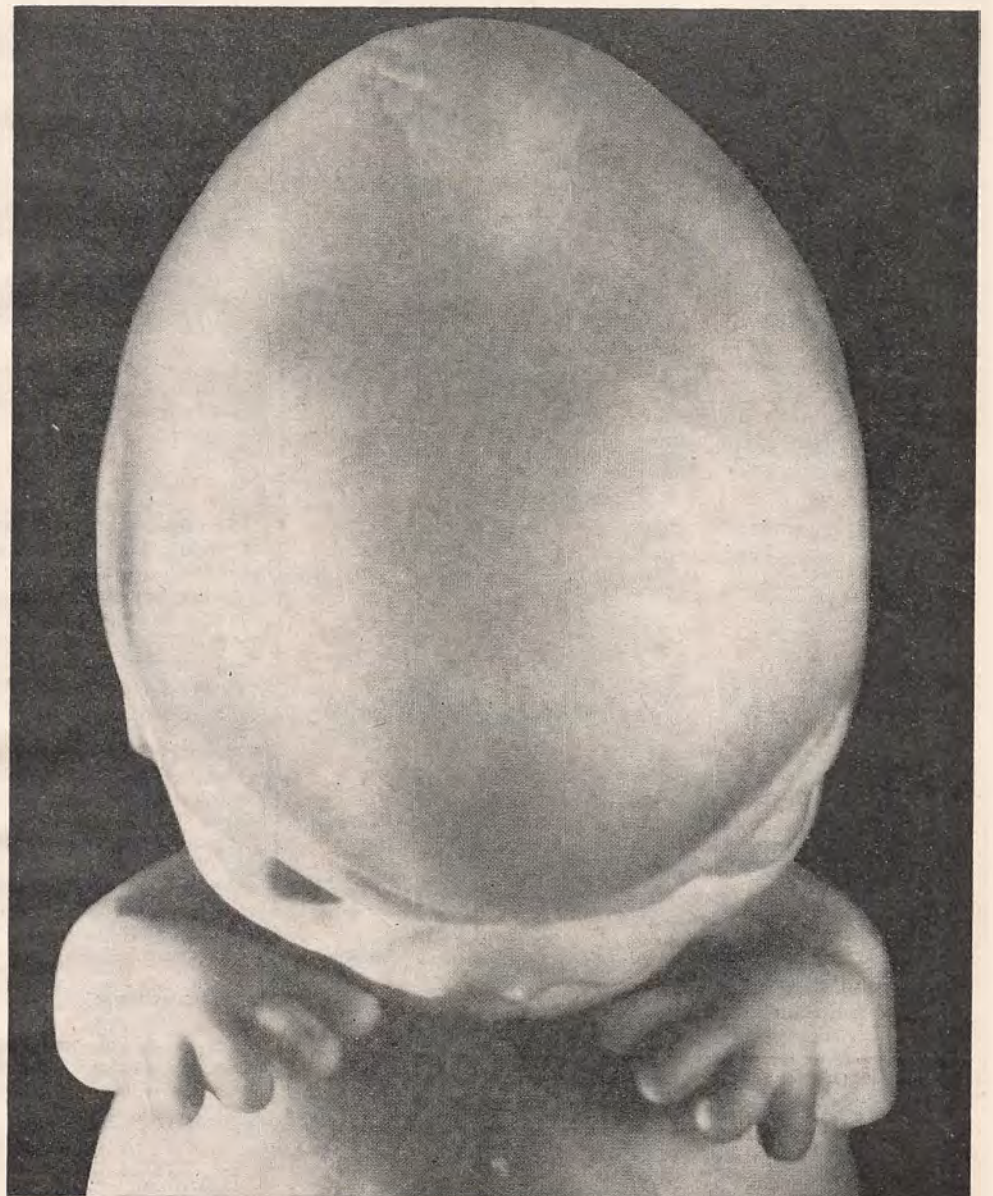
Alle er bundet af livets grundlæggende love, der fik konkret udtryk i menneskerettighedserklæringen af 1948, - som også Danmark tiltrådte -, skriver dr. Meldahl i sin artikel (side 4) om RETTEN TIL LIVET

2/1970 forum

katolsk

Et 21 mm stort fosters endnu hindeagtige isse. Skyggen i midten af hovedbunden betegner det sted, hvor de to halvdele af hjernehinden mødes.

Fosteret er ca. 5½ uge gammelt.

DE PROFUNDIS

SÅ SKETE DET

En krig, der kostede to millioner menneskeliv, fik sin afslutning. Mens den danske konge ventede på sin kransekage i Tanzania, og tusinder døde af sult i Biafra, så verden magtes- eller viljesløst til Biafras endeligt. Knap tre års ufattelige lidelser, hvis klimaks måske endnu ikke er nået, blev fuldbyrdet i ny lidelse: Frihedens drøm, der blev knust.

Stormagternes internationale feudalisme sejrede endnu en gang på bekostning af et lille lands ret til suverænitet. Historien om lensmænd og vassaller om igen i 1970. To millioner mennesker måtte slagtes på grund af økonomiske og eventuelle sikkerhedspolitiske interesser. England fik sin olie. Biafra sin – blot blev det den sidste. Alt efter devisen »del og hersk« slås to millioner mennesker ihjel for dernæst at få en smuk begravelse. For Englands vedkommende koster den 75 mill. kroner; sikkert en brøkdel af, hvad der er tjent ind på våbenleverancer.

Efter Biafra tvinges man forfærdet og uden illusioner til konklusionen: Hvor stormagtspolitikken begynder, holder etikken op.

Tænk på Vietnam.

På Israel og Palæstina-problemet.

På Czekoslovakiet.

Vi er nået så vidt, at den politiske magt har sprængt sig fri af enhver etisk norm, som nu er reduceret til kun at gælde det enkelte menneske i dets enkelte situation, – men ikke menneskeheden i dens globale. Sjældent, tror jeg, har menigmand oplevet og erkendt en sådan afmagt. Og paradoksalt må man konstatere, at mens verden er blevet mindre og mindre, er stormagtspolitikken blevet

større og større. En hæslig gevækst næret ved magtbegærets motiforskydning og krav om stadig større indflydelse. Thi indflydelse er magt, og magt er indflydelse. I daglig tale går dette under betegnelsen »vitale interesser«.

Et sådant begreb »vitale interesser« retfærdiggør tilsyneladende alt – selv den mest åbenlyse tilsøring. Det retfærdiggør, at Frankrig fisker i rørt vande ved at levere våben til både Biafra og Nigeria. (Det gjaldt om at holde bagdøren åben . . .) For Ruslands vedkommende at vinde fodfæste i Afrika, hvilket er lig med at gøre de afrikanske stater afhængige af russisk hjælp. Også FN spillede fallit. Hvem er længere i stand til at varetage de svages ret, RETTEN, lade den ske fyldest?

Tragedien i Biafra er et korrektiv til den øvrige verdens civilisatoriske stade. En dom, der maler skammens farve over talrige nationer. Den moderne myte, løggen, om menneskers og landes ukrænkelighed ført in absurdum.

Sjældent har en civilisation drevet det så vidt i umenneskelighed.

Hans Jensen

Forsidebilledet er velvilligst stillet til rådighed af professor, dr. med. E. Blechschmidt, leder af Det anatomiske Institut, Göttingen.

Opgaver for de kommende menighedsråd

Fra adskillige sider er jeg blevet opfordret til ud fra godt 15 års erfaring i menighedsarbejde med forløberne til menighedsrådene – de såkaldte arbejdsudvalg – at omtale de arbejdsområder, man i den forløbne tid i de menighedsråd, jeg har haft kontakt med, har beskæftiget sig med.

Når man opstiller en oversigt over disse arbejdsområder, må man dog være helt klar over, at vi netop med nyordningen bevæger os ind i en helt anden struktur. Der kunne bestå en risiko for, at man opfatter de her opstillede arbejdsopgaver som en norm. Dette må ikke blive tilfældet, idet netop de nye strukturer på adskillige områder vil vise os nye veje at gå ad, hvorfor også hele arbejdsformen for et menighedsråd i fremtiden på adskillige områder vil adskille sig betydeligt fra, hvad man hidtil har beskæftiget sig med. Men når man kun tager denne artikel som en orientering om, hvilke arbejdsområder man hidtil har beskæftiget sig med, uden dermed at lade sig presse ind i en bestemt form, men har øjnene åbne for de muligheder og incitamenter, der ligger i den nye struktur, så kan de måske være nyttige som grundlag for en udarbejdelse af arbejdsområderne for de kommende menighedsråd.

De gamle arbejdsudvalg – respektive menighedsråd – har hovedsagelig beskæftiget sig med følgende opgaver:

Administrative opgaver

1. **Planlægning og koordinering af al menighedsaktivitet** (hvorved man bl.a. kan lægge og fastholde en evt. ønsket gennemgående linie pr. sæson i menigheden. Her må tages hensyn til f.eks. følgende arbejder: Spejderarbejde – ungdomsarbejde – familieguppearbejde – Mariakongregationerne – Marialejon – Mødreforeninger – kort sagt alle former for foreninger.

Gruppe- og studiekredsarbejde. – Menighedsråd og menighedsfester.

Oprettelse af en børneparkering under messerne.

Afholdelse af basar (fremskaffelse af varer – plakater – løbesedler – opstilling af boder – udsmykning – lodsæddalsalg).

2. Sekretariatsarbejde

Fast åbning af menighedskontor f.eks. hver søndag i forbindelse med messerne – føre menighedens bøger, herunder de officielle kirkebo-

ger, holde menighedskartoteket à jour – fremstille referat af menighedsrådsmøderne – holde den interne kontakt mellem menighedsrådsmedlemmerne – duplikere møtesetekster m.v. – foretage bogføring vedr. menighedens indtægter og udgifter – sørge for, at nødvendige oplysninger tilgår sognebladet (se mere herom under »kommunikation«).

3. Kommunikation

Sørge for, at referat af menighedsrådsmøder bliver oplået – redigere »meddelelser fra prædikestolen« – sørge for kontakten mellem menighedsråd og menighed – sørge for kontakt med andre menigheder samt med regionalråd og pastoralråd – sørge for deltagelse i valfarter o.l.

Sogneblad: Ved fremstilling af eget sogneblad: Redaktion – fremstilling – forsendelse – annoncetegning – inkassering af annoncepenge.

Ved deltagelse i det for hele landet fælles sogneblad: Redaktion af menighedens meddelelser – rettidig fremsendelse af disse meddelelser – distribuering af bladet til menigheden.

Meddelelsesmidler

I samarbejde med andre menigheder at tage sig af problemerne om presse, radio, TV, film, teater, bøger m.v. Derunder også pasning af et eventuelt bogsalg ved kirken. Oprettelse af et bibliotek og/eller læsekreds.

4. Karitativ tjeneste

Formidle kontakt mellem konvertitter og katolikker – indføre tilflyttere i menigheden – etablere personlig kontakt menighedsmedlemmerne imellem – dertil kende menighedens medlemmer – tage sig af de syge og gamle i menigheden (besøge dem i hjemmene eller samle dem i præstegården, hvor lægfolk, f.eks. en familie, er præstens hjælpeværter) – kørsel til og fra gudstjenester. Kontakt med den ikke-katolske omverden, herunder enhver form for økumenisk arbejde – deltagelse i undervisning om diakoni, for bedre at kunne udføre dette arbejde i menigheden.

5. Kirketjeneste

Ministrantordning herunder ministrantskole – sørge for oplæsere til messerne – kor og musik til guds-

tjenesterne — sakristanarbejde — sørge for børnegudstjenester — bistå med redaktion af messetekster — være medbestemmende om liturgien og menighedens holdning under messen.

Blomstersmykning af kirken — rengøring af kirken, pasning af kirkens inventar.

Pastorale opgaver

Sammen med præsteskabet at medvirke til gennemførelse af de forskrifter, henstillinger og råd, som forelægges præsteskab og menighedsråd af kirkens kompetente organer.

Støtte kirkelige institutioner og foreninger inden for området. Samarbejde med andre sogne bl.a. om udveksling af prædikanter, skriftfædre m.v.

Etablere eller vedligeholde forbindelse med menighedsmedlemmer, som på grund af forskellige omstændigheder eller af ligegyldighed er kommet på afstand af kirken.

Sørge for mulighed for undervisning i kirkens lære for børn, unge og voksne.

Over for præsteskabet gøre opmærksom på, på hvilke områder menigheden trænger til orientering i form af prædikener o.l. — være bindeled mellem præsteskabet og menigheden, herunder orientere præsteskabet om menighedens kritik af prædikener m.v.

Økonomiske opgaver

Kirkebidragsordningen: Ajourføring og oplysningsarbejde, for at få alle menighedsmedlemmer til at deltage i ordningen. — Forestå menighedens økonomi og regnskab.

Forestå vedligeholdelse og drift af de bygninger og lokaler, som hører

til menigheden og/eller benyttes af dets præster, samt sørge for tidsvarende udstyr hertil.

Planlægge og budgettere såvel for den nærmere fremtid som på længere sigt.

Oplyse regionalrådene og pastoralrådet om menighedens økonomi.

Som man vil se, er der opgaver nok. Givetvis kan ikke enhver menighed påtage sig alle disse opgaver, og måske vil de heller ikke i alle menigheder være nødvendige. Desuden må man regne med, at der fra pastoralrådet vil komme en hel del direktiver om, hvilket arbejde der er mest påkrævet inden for menighederne. Disse opgaver vil blive drøftet i regionalrådene, hvor man igen kan stykke arbejderne ud inden for de enkelte menigheder. Dertil kommer så, at der med tiden sikkert vil være en hel del nye opgaver, der skal tages op i og med, at lægfolkene er lige så ansvarlige for menighedernes såvel åndelige som materielle liv som præsteskabet. Den givne opstilling tjener derfor kun til at give Dem et indtryk af, hvilke opgaver der kan foreligge. Ud fra dette må så hver enkelt menighed finde ud af, hvilke opgaver man mener at kunne påtage sig og i henhold til dette fastsætte det antal, som menighedsrådet skal bestå af for at kunne løse disse opgaver.

Endnu en gang vil jeg stærkt pointere, at man ikke må lade sig binde af denne opremsning af forskellige opgaver, der i tidens løb er blevet løst i de forskellige menigheder. Man skal gå friskt til opgaven med nye øjne, og lad her især de unge komme med deres nye ideer, så vore nye menighedsråd ikke blot bliver en fortsættelse af det gamle, men et fremskridt.

H. Guldager

NOTES BLOKKEN

Pressens opgave er ikke blot at informere om begivenhederne, men også at tolke dem. »Tydning og tolkning« er pressens motto. Et organ, som kun kommer hveranden uge, vil ifølge sagens natur altid komme for sent med nyhederne. TV, radioavisen og dagspressen har allerede gjort os bekendt med nyhedsstoffet. Katolsk Forum vil altid komme en postgang for sent. Desto vigtigere er derfor tolkningen og tydningen af begivenhederne. Denne bedømmelse forudsætter kritisk sans, retfærdighedsfølelse og et hjerte, som slår i takt med hele Guds Folk i dets fortid, nutid og fremtidens kommende konturer. Naturligvis kan ingen være helt objektiv. Det er simpelt hen umuligt for et menneske. Men enhver ansvarlig publicist må stræbe efter denne objektivitet.

I begyndelsen af januar har det *hollandske pastoralkoncil* med overvældende flertal udtalt sig for ophævelsen af cølibatspligten. Tallene svarer omtrent til de tal, hvormed vor egen synode på Nyborg sidste sommer har stemt om samme emne. Synoden i Wien og bispesynoden i Osnabrück har ikke udtalt sig om problemet. Danmark og Holland har grebet om nælterne. Hvem har lært af hvem? Har de hollandske katolikker lært af de danske — eller omvendt? De på det hollandske pastoralkoncil tilstedeværende biskopper har afholdt sig fra at stemme. Kardinal Alfrink har sagt, at den hollandske Kirke ikke kan træffe en ordning, som har retsgyldighed overalt i verden. Desuden har han understreget, at pastoralkoncilets afgørelser kun har rådgivende karakter. Men man kan dog ikke komme uden om, at det trækker op til en konflikt. En repræsen-

tant for Vatikanets pressebureau har udtalt, at »Rom havde intet at sige til denne afgørelse«. I sin store tale til kardinalerne lige før Jul har Paul VI endnu en gang understreget cølibatsforpligtelsen for hele den vestlige Kirke. Paven har kort før det hollandske pastoralkoncils møde sendt den hollandske Kirkes primas og alle biskopper et brev, hvori han opfordrer dem til »med klarhed og fasthed« at forsvare den lære, at det præstelige cølibat »ikke blot er muligt, men også en kilde til glæde og helighed«. Man kan også med rette spørge — som Jean Galot S.J. gør det — om alle kristne er i stand til at træffe en afgørelse i så vigtig en sag. Da Jesus taler om et liv, som af kærlighed til Guds Rige frivilligt giver afkald på ægteskabet, siger han: »Den, som kan fatte det, han fatte det« (Matt. 19,10-12). Derfor må også en gallupundersøgelse eller en afstemning tage hensyn til umuligheden af, at alle kan forstå, hvad det drejer sig om. Med stor tålmodighed, under stadig refleksion over det Nye Testaments kilder og Kirkens praksis må man prøve på at løse dette vanskelige problem. En ting er givet: Man kan ikke løse det med revolutionære metoder.

T. Roos 27.

Ingen sofavælgere ved menighedsrådsvalgene.

Det er beklageligt, at alle de mange, der har deltaget i abortdebatten ikke har været opmærksomme på, at spørgsmålet om man har lov til at slå fosteret ihjel i moders liv, slet ikke står til debat i Folketinget. Det er ikke det, regeringens eller SF's lovforslag går ud på, – det har ikke været behandlet af det udvalg, der skrev betænkning – nej, det spørgsmål er én gang for alle afgjort med den tilladelse, der blev givet 1939 ved den første abortlov. Det er ikke senere taget op – og ønskes ikke taget op.

Derfor rammer alle de velmente anstrengelser for at hindre den nye lovgivning ved siden af: *Den gældende lov er også forkert!* Det, vi har brug for, er en lov, der beskytter det ufødte barn fra undfangelsesøjeblikket.

Vi kan heller ikke i Danmark i dag bruge en henvisning til det femte bud, for så er det, som om man blot kunne melde sig ud af folkekirken og af mosaik trosamfund, – så var man frit stillet. Sandheden er, at alle er bundet af livets grundlæggende love, som fik konkret udtryk i menneskerettighedserklæringen af 1948, og som Danmark tiltrådte.

Var det derfor ikke på sin plads at udsende en pjece til alle Danmarks husstande med forsidebilledet på omslaget og følgende tekst:

Retten til livet

TIL ALLE DANSKE

Under forhandlingerne om forslag til lov om svangerskabsafbrydelse og i den stedfindende presseomtale samt i udsendelser i radio og tv har man atter og atter rejst tvivl om, hvorvidt et menneskefoster var et menneske – med et menneskes rettigheder. Hvis det var tilfældet, ville alle vedkommende have pligt til at sørge for, at dette menneske fik sine rettigheder respekteret.

Ser man nærmere på sagen, bliver det dog tydeligt, at tvivlen bliver mindre jo ældre fosteret er. Hvor lille skal et barn da være, for at man ikke regner det for værd at tage hensyn til. Kan man fastsætte en aldersgrænse?

Rent praktisk sætter levedygtigheden uden for moders liv en grænse for vore forsøg på at holde barnet (fosteret) i live. Man skelner mellem partus præmaturus (for tidlig fødsel) og abortus (udstødelse af et foster), og her var grænsen tidligere sat ved 28. uge (7. måned), idet erfaringen viste, at fostre født før

28. uge ikke kunne reddes. Denne grænse er dog afhængig af den lægelige teknik.

Hvor teknikken var dårligere, var (og er) overlevelschancerne også dårligere, men forbedret teknik har visse steder allerede bragt tallet 28 ned til 26-25 og er i fortsat bevægelse nedefter. *Levedygtigheden kan derfor hverken praktisk eller juridisk anvendes til at fastsætte en bestemt alder, ved hvilken fosteret får tilkendt menneskerettigheder.*

Undfangelsesøjeblikket afgørende

Vil man lægge vægt på, hvornår fosteret er et selvstændigt levende menneskeligt væsen, bliver undfangelsesøjeblikket (det øjeblik hvor æg- og sædcelle forenes) afgørende. Rent biologisk er i dette øjeblik – og først i dette øjeblik – alt til stede, der betinger, at et nyt menneske kan komme til verden – de rette omgivelser forudsat. Den internationale lægeforening (WMA) har da også for-

længst som konsekvens af menneskerettighedserklæringerne fastslået, at det er lægens pligt at bevare liv fra undfangelsesøjeblikket.

Men den lille hob af celler – som vi alle engang var – gør ikke noget indtryk. Ingen kan se – heller ikke i mikroskop – at én celle, 4 celler, 16 celler, 256 celler eller 1.000 celler er et menneske, men snart begynder ligheden at blive umiskendelig, se f. eks. illustrationen på forsiden. Dette foster, som ingen kan være i tvivl om bliver et menneske, er ca. 5½ uge gammelt, 21 mm langt, og det nye lovforslag tillader, at abort provokeres indtil den 12. uge.

Alt i alt synes der ikke at være nogen vej uden om den sikre erkendelse, som biologien har givet vor tid, og som ikke er en påstand, men en kendsgerning, at i det øjeblik ægcelle og sædcelle smelter sammen, begynder et menneskeliv, som – og her kommer vi til det, der bestrides – har ret til samfundets (og den enkeltes) beskyttelse. Der findes som på-

vist ingen mulighed for at fastsætte et andet tidspunkt for tilkendelse af disse rettigheder.

Hvorfor så ikke stoppe debatten hér og fastslå som noget, der altid vil være gældende: *Menneskelivet begynder i undfangelsesøjeblikket, og fra dette øjeblik er det uantastelig ikke blot for lægen, men for enhver.*

Svaret er helt klart: Fordi en række svangerskaber er ubejlelige og derfor ønskes afbrudt og bliver afbrudt. Da man ikke kan lide at stå som den, der ønsker et drab eller udfører det, har man interesse i at benægte fosterets (i hvert fald det lille fosters) ret til livet.

Det må stå klart, at uden denne tingenes tilstand – altså uden et udbredt ønske om svangerskabsafbrydelse – ville spørgsmålet om menneskefosterets menneskerettigheder være rent teoretisk, højst med en praktisk betydning i arveretten.

Afvisning af to påstande

Man må da se på spørgsmålet om, hvorledes man skal stille sig til kvindens ønske om svangerskabsafbrydelse, her taget i den betydning, at man provokerer (kunstigt fremkalder) en abort, dvs. afbryder inden fosteret er levedygtigt uden for moders liv, og hvor man derfor ikke foretager noget for at holde det i live.

Forinden må to påstande afvises:

Den første er kvindens påstand om, at hun kan afgøre fosterets skæbne, da hun har ret til at bestemme over sit eget legeme. Denne påstand kan ikke tages til følge, da det nye menneske fra begyndelsen ikke er en del af hendes eget legeme. Herom er alle kyndige enige, men denne påstand må dog stadig på ny afvises. Den dukker op igen og igen, da vi ikke i fornødent omfang vedbliver med at oplyse børn og unge om de biologiske kendsgerninger – vi tror, at hvad der én gang er erkendt forbliver uimodsagt – men husker ikke, at hvert år skal 70.000 medlemmer af det danske samfund have det at vide som en nyhed (den nye »årgang« samt de, der har glemt det).

Den næste påstand, der må afvises, er, at det er skadeligt for kvindens helbred at gennemgå et svangerskab.

Denne påstand var sværere at skyde igennem, men 1938-lovens fordringer om »alvorlig fare for kvindens liv eller helbred« blev hurtig reduceret til 0, hvis den nogen sinde reelt har eksisteret, og man tog allerede 1939 den blandede medicinsk-soziale indikation med og opretholdt den for skams skyld i 1956-loven, til trods for at der absolut ingen fare var mere for kvindens liv eller helbred.

Efterhånden var det dog for øjensynligt, at det kun var kvindens ønske, man fulgte, og helbredsfare var et »fromt bedrag«. Derfor er det nye lovforslag ærligere, idet det i visse tilfælde indrømmer, at kvindens ønske kan være eneafgørende. Ærligere endnu er SF's forslag om fri abort, der simpelt hen tager tyren ved hornene og placerer sagen, hvor den ligger i dag:

En række kvinder af alle aldre har i eller uden for ægteskab samleje med en mand, uden at de ønsker, at et svangerskab skal blive følgen, og anvender ikke noget præventivt middel, eller dette svigter af en eller anden grund. Disse kvinder ønsker – eller bringes til at ønske – svangerskabet afbrudt og får det også, fordi de findes blandt de ca. 5.000 legale eller de 15.000 illegale afbrydelser, vi har om året.

Ikke alt er tilladt eller kan gøres tilladeligt

Hvis man vil stå på menneskerettighedernes grund, og det ønsker vi danske da – (i hvert fald at andre nationer skal) – må vi ændre det princip, som blev gennemført med 1939-loven, at fosterdrab er tilladt, – vi må tilkende fosteret den vigtigste menneskerettighed, retten til livet fra undfangelsesøjeblikket. Vi kan gøre det i dag uden at skade den kvinde helbreds mæssigt, som ikke ønsker noget barn, og i stedet for abortus provocatus på alle måder hjælpe hende til at gennemføre svangerskabet, idet hjælpen bør være betinget af, at hun 1) på forhånd erklærer, at hun ikke ønsker at beholde barnet og derfor 2) indvilliger i ikke at se barnet efter fødslen (for at mindske den psykiske belastning).

De fordele, samfundet og den »abort-søgende« ville få, er evidente:

Samfundet ville have den tilfredsstillelse, at vor underskrift af menneskerettighedserklæringen på dette punkt, menneskets ret til livet, var taget alvorligt.

Lovgivningsmagten ville indrømme, at der var grænser for dens kompetence, – ikke alt er tilladt eller kan gøres tilladeligt.

Kvinden ville få den tilfredsstillelse ikke at have forgrebet sig på – eller formået andre til at forgrube sig på – sit barn. Hun ville blive hjulpet i den tid, hun havde hjælp behov. Hun ville få sit stærke ønske om ikke at skulle sørge for barnet opfyldt. Ville vide, at dette barn – på grund af vore gode adoptionsregler – ville få de bedste chancer i livet. Adoptivforældrene kunne få den lille meget tidligt og med sikkerhed for, at barnet forblev deres.

Det er egentlig ubegribeligt, at vi ikke ser sagen i øjnene. Indrømmer for-

tidens og nutidens fejl. Indrømmer, at 1939-loven var i takt med Hitlertiden og ikke – i det mindste i den måde den tolkedes på – med menneskerettighedserklæringen. Indrømmer, at det var forkert både i 1954 og i 1967 ikke at bede justitsministeriets udvalg tage stilling til princippet. For man må ikke glemme, at dette princip – som denne pjece handler om – slet ikke står til diskussion. Og det er dog her problemet ligger, – og her det kan løses.

Forslag til ny lov

Hvad er da resumé og konklusion af det her sagte:

Vi må indrømme, at 1939-loven, 1956-loven og begge de nu fremsatte lovforslag er imod menneskerettighederne, og at man derfor bør ophæve (respektive forkaste) disse og give en lov, der opfordrer enhver gravid kvinde, der ikke ønsker at få et barn, til at henvende sig til Mødrehjælpen, som derpå vil hjælpe hende til at gennemføre svangerskabet på den betingelse, at hun erklærer ikke at ville beholde barnet.

Kan Mødrehjælpen ved sine foranstaltninger forvandle det uønskede barn til et ønskebarn, skal kvinden (ægtefællerne) naturligvis have lov til at beholde det. Men der tilkommer dem, når barnet er født, ingen særrettigheder i forhold til familier, der ikke har fået hjælp gennem Mødrehjælpen – for den sociale retfærdigheds skyld.

Hvis vi gennemførte dette, ville det blive bedre at leve i Danmark for os alle – ikke blot for den lille på 21 mm og 5½ uge.

Da en udsendelse til alle Danmarks husstande vil koste mindst 300.000 kr., er der vel ingen praktisk mulighed for at sprede kendskabet til disse kendsgerninger ad denne vej, men herved opfordres hele dags- og ugepressen i menneskelighedens navn til at gengive billedet og teksten – in extenso.

Det ville være en kulturindsats, som ikke kunne overvurderes.

K. F. Meldahl

(Læs også om katolikkers protest på side 20).

Kirken har sin eksistensberettigelse i eukaristien

Athenagoras I er en af de store skikkelser i den kristne kirke i dag. Han vidner om den østlige tradition, som den vestlige verden i dag er ved at få øje på, og er en af foregangsmændene inden for den økumeniske bevægelse. Olivier Clément, der er franskmænd, er gået over til den ortodokse kirke og er dér som lægteolog stærkt præget af orientalsk tankegang. Under et ophold i Istanbul og i Halki i 1968 havde han flere lange samtaler med patriarken, og han har i en bog, der for nylig er udkommet hos Editions Fayard, gengivet sine »samtaler med patriark Athenagoras«, hvor man gennem patriarkens rige personlighed får et stærkt indtryk af den østlige spiritualitet. Vi bringer her et uddrag af bogen fra det franske blad *Informations catholiques internationales* i dansk oversættelse.

Samtale mellem Olivier Clément og patriark Athenagoras

Patriark Athenagoras (A): – Der er alt for mange kristne, der efterhånden bliver ligegyldige over for liturgien, eller som – hvad der er værre – skuffes af den, og det er jo trods alt gudstjenesten, nærmere betegnet eukaristien, der giver Kirken dens eksistensberettigelse. Det er der, den bliver til Kristi mysterium og giver os alle sammen del i Treenighedens liv.

Olivier Clément (C): – Det sande menneske er »liturgiens menneske«, som i mysterierne henter kraft til at »sige Gud og Herren tak i alle ting«, som Paulus siger.

A.: – Det første træ, der blomstrer i Fanars haver, er opfyldt af Guds herlighed. Alt det, vi kan opfatte med et blik, er opfyldt af Guds herlighed. Alle de ting og væsener, vi opfatter med et sådant blik, frembærer vi for Faderen i hans Salvende, når vi fejrer eukaristien . . .

C.: – »Vi frembærer alt det, der er dit, og som kommer fra dig, som et offer til dig for hele verden.«

A.: – Vi frembærer også alt, hvad vi gør, alle vore vanskeligheder, alle vore lidelser og alt, hvad menneskene har frembragt. Vi bringer dem alle ind under Guds store lys, dette trefoldige lys, der helbreder og beroliger. Og denne samme ild stiger ned i kalken, hvorfra den gennemstråler vort liv, og dens udstråling er uden grænser . . .

C.: – Gogol skriver i slutningen af sine »Meditationer over den guddommelige liturgi«, at hemmeligheden ved, at samfundet endnu ikke er gået fuldstændig i opløsning, og at menneske ikke er fuldstændig besatte af had til hinanden, er at finde i fejringen af eukaristien.

A.: – Den beskytter verden og oplyser den allerede i al hemmelighed. I den genfinder menneskene det slægtskab, de har mistet, og øser liv af Kristi eget liv,

denne hemmelige ven, der deler det daglige brød og festens vin med dem. Brødet er hans legeme, og vinen er hans blod, og i denne enhed er der ikke mere noget, der skiller os fra noget eller nogen.

Kan der være noget større end det? Det er påskens glæde, glæden over verdens forklarelse.

Og denne glæde får vi i kommunionen med alle vore brødre, de levende og de døde og med alle helgener og med Guds Moders blide kærlighed.

Efter det er der ikke mere noget at frygte. Vi har lært Guds kærlighed til os at kende, – vi er selv guder.

Fra det øjeblik har alting en mening. Du – og endnu en gang du – har en betydning.

Du skal ikke mere dø.

De, du elsker, skal ikke dø, selv om du allerede tror, de er døde.

Det, som er levende og smukt, lige til det allersidste græsstrå og lige til dette flygtige øjeblik, hvor du har følt, at dine årer var fulde af liv, bliver alt sammen levende – for altid.

Selv lidelsen og døden har en mening og bliver veje, der fører til livet.

Alting er allerede levende.

For Kristus er opstået fra de døde.

Der findes her på jorden et sted, hvor der ikke mere er nogen adskillelse, men hvor man kun finder den store kærlighed, den store glæde.

Dette sted er den hellige kalk, den hellige gral midt i Kirken. Og derigennem er det i dit eget hjerte.

Det er det, vi skulle være i stand til at udtrykke, og det er det, gudstjenesten skulle være.

C.: – Men sådan er det ikke?

A.: – Nej, sådan er det ikke. Eller man må måske hellere sige, at sådan er det ikke mere.

Iveren er stor ved højtiderne. Men som oftest forekommer det hele at være en slags skuespil opført af søvngængere

for et sovende publikum. Det kan ikke blive ved med at gå på den måde med disse gudstjenester, hvor folk sidder stive og urørlige i deres stole og fra tid til anden mekanisk gør et korstegn. Og vi kan heller ikke have disse individualistiske dåbshandlinger og mondæne bryllupper. De har selv – trods al Deres overbærenhed – mærket, hvordan gudstjenesten er degenereret . . . De behøver bare at tænke på, hvordan en gudstjeneste i Hagia Sophia kunne være.

C.: – . . . Jeg ved da, at de udsendinge, der kom fra storfyst Vladimir af Kiev, ikke mere vidste, om de befandt sig på jorden eller i Himmelen, og at de sagde, at man intet andet sted i verden kunne finde en sådan skønhed!

A.: – I dag holdes der ikke mere gudstjenester i Hagia Sophia, men alligevel får dette tavse rum os til at opleve fylden . . .

»Dåben, et menneskes fødsel til evigheden«

C.: – . . . Når man læser liturgiens historie, får man tit indtryk af, at liturgien, som til at begynde med var et fælles værk, folkets værk, som navnet oprindeligt udtrykker det, i den konstantinske æra blev til en slags skuespil, som gejstligheden udførte for menigheden.

A.: – Alle skal deltage i den – først og fremmest i deres indre . . . Jeg er græker, og jeg elsker de store klassiske tragedier, især »Mædea« og »Ifigenia«. Når man overværer opførelsen af disse tragedier, bliver man helt fortumlet. Det er, som om man for en tid bliver en anden, fordi man har oplevet det sakrale i dets oprindelige ubearbejdede form, den hellige ekstase. Tro mig, de fleste af vore troende føler ikke noget af den art i kirken – heller ikke i mindre grad. De oplever ikke den fælles betagelse af det hellige. De husker måske

Peters ord til den forklarede Kristus på bjerget: Herre, det er smukt, – her er godt at være! Desværre ser man i vore kirker kun alt for ofte bare en individualistisk fromhed og automatiske bevægelser . . . Og dog er det det ene og eneste drama, hvoraf alle de øvrige kun er et genskær, livets, lidelsens og dødens drama og den kærligheds drama, der er stærkere end døden, der udspilles her i Kirken, når Ånden fremfører Kristi påske for os. Det er der alt sammen i Kristus, som er Alfa og Omega, den korsfæstede og verdensherskeren, alt, lige fra Lammet, der blev ofret, før verden blev til, til den »anden frygtelige og herlighedsfulde begivenhed«, som præsten mindes – idet Kirken i Herren mindes det, der skal komme – sammen med Kristi fødsel og forkyndelse og især med de tre dage fulde af velgerninger, hvor Gud led døden i kødet, hvor helvedes kraft blev brudt, og hvor vi er blevet oprejst med ham. Siden da har vi påskeglæden iblandt os, og det er den, vi får at drikke af kalken. Så forstår De også nok, at jeg taler om begejstring og ekstase, og at jeg nævner de musikdrammer fra det 19. århundrede, hvor man

forsøgte at nå til en fuldkommen kunst, hvor poesien og musikens skønhed blev ét . . .

C.: – Og hvad med menigheden?

A.: – Den skal helt finde sin plads og fuldstændig kunne forstå og tage del i det, der sker.

. . . Og foruden gudstjenesten skal også forkyndelsen gennemgå en fornyelse. Det skal ikke være en from prædiken med de ord, alle folk venter på for at lade dem gå ind ad det ene øre og ud ad det andet i en kirke, der er omdannet til en synagoge med flere og flere forskrifter, der skal følges, men en evangelisk forkyndelse, forkyndelsen af, hvordan evangeliet vender op og ned på de moralske og . . . religiøse værdier, forkyndelsen af den Gud, der gør os til sine venner, så angsten hos os viger pladsen for tilliden, og så vi bliver i stand til at vise en ganske lille smule virkelig kærlighed . . .

Hvad dåben angår, bør den fejres højtideligt midt i menigheden. Den er ikke en lille familiefest, men et menneskes fødsel til evigheden.

C.: – Kristendommen skal fremstilles – ikke som en velmenende moralisme,

selv om man i dag erstatter en alt for begrænset individuel moral med en samfundsrevolutionerende moral (!), men som et på en gang åbent og krævende liv.

A.: – Derfor skal vi også understrege omvendelsens og bodens sakramentes sande betydning . . . Denne omvendelse, hvor bevidstheden skifter retning, så den ikke mere er koncentreret om mig selv, men om Gud og næsten . . .

C.: – Og deraf – dvs. af fællesskabet – opstår så det sande virkelig personlige jeg.

»Omvendelsen fører os til vor sande natur«

A.: – Omvendelsen ydmyger os ikke i den forstand, at der er tale om en usund fornedrelse, – den gør os fri, aflaster os, samler os og giver os liv. Den fører os til vor sande natur, det ubegrænsede liv i Helligånden. Det er det, der er storheden i bodens sakramente: Vi er nogle ynkelige stakler, men i stedet for hovmodigt at lukke os inde i vor elendighed ved enten at fornægte den eller nyde den og ved at lade vor håbløshed blive til had til livet, frembærer vi det hele for Kristus, som helbreder både sjæl og legeme. Præsten er der for at bekræfte Guds tilgivelse og videregive den til os og for at så det nye liv dybt i vore hjerter, så det ikke bliver liggende på overfladen og fortøner sig i den gode hensigt, hvor denne verdens rigdom og bekymringer snart ville kvæle det som tidsler. Gør han det ikke, vil dømmen, som der står i evangeliet, når den finder huset rengjort, men tomt, begive sig ud for at finde syv endnu frygteligere dæmoner for at tage det i besiddelse . . . Skriftefaderen skal forstå at få lyset til at trænge ind i selve personlighedens centrum. Så vil det ud fra »hjertets græsgange«, som vore åndelige fædre udtrykker det, lidt efter lidt gennemtrænge hele vor personlighed. Mennesket vil blive omdannet lidt efter lidt, ikke ved at ansprænde sine egne latterlige kræfter, men ved at lade Kristi eget liv modne i sig.

Også ægtevielsen bør have hele sit kirkelige indhold tilbage. Ethvert ægtepar skal lære at forstå, at det er det første menneskepar – Adam og Eva i paradiset – men at det samtidig i den nye Adam er definitivt forenet med hele menneskeheden. Så vil den menneskelige kærlighed ikke mere være det tabte paradys med en smertelig længsel efter at komme tilbage til det, men det genvundne paradys, kærligheden, som allerede kaster forklarelse over den verden,

Fortsættes side 15

Menighedsrådsvalget

1970 kommer i Danmark til at stå i valgets tegn. Hele befolkningen skal d. 3. marts til kommunevalg, og bortset fra i København og på Frederiksberg skal alle den dag stemme til både amtsråd og de primærkommunale kommunalbestyrelser. I landets katolske menigheder kommer hertil to valg af afgørende betydning for arbejdet i kirken i de kommende år: Menighedsrådsvalg, som finder sted i alle menighederne, hvad enten disse har menighedsråd i forvejen eller ej, søndag d. 19. april, og pastoralrådsvalg, som først skal holdes i efteråret.

Den såkaldte gennemførelseskommission, som blev nedsat af biskoppen efter synoden, og hvortil både synoden og stiftsrådet har udpeget medlemmer, har efterhånden holdt en række møder for at forberede disse to valg. I december måned 1969 blev der afholdt to møder – et heldags- og et weekendmøde i Vejle. Desuden afholdtes der et møde i januar.

De første officielle meddelelser har allerede set dagens lys, og biskop Martensen har i midten af december måned udsendt meddelelse til alle præster og menigheder om, at *menighedsrådsvalget skal finde sted overalt den 19. april.*

Samtidig har gennemførelseskommissionen foretaget en afgrænsning af, i hvilke menigheder valget skal holdes. Synoden på Nyborg vedtog som bekendt, at man ved menighed i relation til menighedsrådsdannelse ville forstå en bestemt gruppe katolikker, for hvis normale gudstjeneste og pastorale betjening (altså: sjælesorg – eller som det hedder med det præcise kirkeretslige udtryk: »cura animarum») en bestemt præst eller et bestemt præsteskab er bemyndiget til at være ansvarlig. Denne noget udviklede og kinesiske definition var det nødvendigt for synoden at finde frem til, fordi man både skulle holde døren åben for de nye strukturer i kirken, som er på vej, og som synoden accepterede som mål for en omstrukturering af længere varighed, og samtidig nødvendigvis måtte bygge på den eksisterende kirkerets normer og begreber.

Valg i ca. 50 menigheder

For at få en praktisk løsning på dette spørgsmål har gennemførelseskommissionen i samarbejde med bispekontoret opstillet en foreløbig liste over de menigheder, som skønnes at opfylde den nævnte definitions krav, og hvor der

altså skulle holdes valg, og denne liste er i december udsendt til alle præster og menigheder i landet, idet man bad om, at der måtte blive gjort indsigelse, hvis nogen fandt, at der var fejl i listen. Der indkom til kommissionen kun ét svar, hvori der sattes spørgsmålstegn ved, om en bestemt menighed skulle vælge eget menighedsråd, og dette spørgsmål drøftes nu med bispekontoret og senere med den pågældende præst, inden det forelægges for biskoppen til endelig godkendelse.

Herefter vil der i slutningen af januar kunne offentliggøres en liste over de menigheder, hvor der skal vælges menighedsråd. Det drejer sig om ca. 50 i hele landet, hvortil kommer Færøerne og Grønland. Af de 50 menigheder har ca. halvdelen allerede et foreløbigt menighedsråd, fremgår det af svarene på et spørgeskema, som kommissionen udsendte for et par måneder siden, men rådene arbejder efter meget forskellige regler og har iøvrigt stort set alle forudsat at skulle på valg, når synoden var forbi.

To sæt regler

På plenarmødet i Nyborg nåede synoden kun at beskæftige sig med de store principielle retningslinier for menighedsrådenes valg og virksomhed, og man måtte derfor overlade til gennemførelseskommissionen at gøre arbejdet med de nærmere vedtægter og regulativer færdigt i overensstemmelse med synodens vedtagelser og på grundlag af de forskellige udkast, som synodens regioner havde arbejdet med.

Kommissionen har i overensstemmelse hermed færdiggjort to sæt regler: 1) Regulativ for valg og 2) Vedtægter for menighedsråd, idet det første naturligvis drejer sig om, hvorledes menighedsråd bliver valgt, mens det andet drejer

sig om menighedsrådets arbejde og opgaver, når det først er valgt.

Udkast til vedtægter til menighedsråd har været forelagt forskellige instanser til udtalelse, før kommissionen har afgivet sin endelige indstilling til biskoppen om at godkende dem. Således har stiftsrådets formandskab og Ansvarstiftelsens forretningsudvalg samt ledelserne af alle ordenssamfund og af de såkaldte selvejende menigheder (Sankt Ansgar i København og Sankt Knud i Fredericia) haft udkastet til udtalelse, men der er ikke fra nogen af de nævnte fremkommet indsigelser af nogen art, hvorefter kommissionen har indstillet til biskoppen, at vedtægterne nu godkendes endeligt af ham. De vil herefter have gyldighed i alle menigheder.

Højest 12 medlemmer i et menighedsråd + præsten

Efter reglerne vil menighedsrådenes størrelse blive afhængig af den enkelte menigheds størrelse. I alle menighedsråd er menighedens præst – hvilket i det overvejende antal tilfælde vil sige sognepræsten – født medlem (men ikke født formand) af rådet, og hertil kommer mindst to og højest 12 af menighedens medlemmer valgt ved direkte valg. Man har ved opstillingen af den ramme, inden for hvilken enhver menighed selv må finde, hvad der passer den bedst, skelet dels til, at menighedsrådet ikke måtte være for lille i forhold til menighedens størrelse, således at det ikke blev tilstrækkeligt repræsentativt, og dels til, at det heller ikke måtte blive så stort, at det ikke rigtig kunne fungere. Rammen er derfor udformet på en sådan måde, at intet menighedsråd får mere end tolv valgte medlemmer (hvortil altså kommer præsten), mens undergrænsen følger menighedens størrelse:

Antal menigheds- medlemmer	Antal valgte medlemmer af menighedsrådet
indtil 200	fra 2 til 12
201-400	fra 4 til 12
401-600	fra 6 til 12
601-800	fra 8 til 12
801-1000	fra 10 til 12
over 1000	fra 10 til 12

Menighedsrådene, som også kommer til at erstatte forvaltningsrådene i de sogne, hvor man havde sådanne, kommer til at beskæftige sig med en lang række vigtige opgaver, men da det vil være meget afhængigt af menighedens størrelse og egenart, holder vedtægten sig blot til synodevedtagelsens ret korte formulering: »Menighedsrådene er medansvarlige for løsningen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, der hovedsageligt angår menigheden, og det kan træffe beslutninger vedrørende disse opgaver, dog ikke i sager, hvis afgørelse i henhold til almindelige eller særlige bestemmelser er forbeholdt menighedens præsteskab eller den kirkelige øvrighed«, – men det siger nok ved nærmere eftersyn heller ikke så lidt . . . !

Nu skal valget så løbe af stabelen, og gennemførelseskommissionen er af biskoppen blevet bemyndiget til at fastsætte de nærmere og detaljerede regler for dets gennemførelse. Der er herefter skrevet til alle menigheder, idet man har bedt om, at der i hver menighed måtte blive nedsat en valgstyrelse på tre medlemmer, som lokalt kan forestå valgets

afholdelse. Valgstyrelserne skal være nedsat og have valgt formand inden 19. januar, hvor medlemmernes navne og adresser skal meddeles til bispekontoret.

Valgstyrelserne går i begyndelsen af februar i gang med at udarbejde valglisten, d.v.s. lister over alle katolikker over 18 år, idet det er disse, som er både stemmeberettigede og valgbare ved valget. Der bliver i enkelttilfælde mulighed for »sognebåndsløsning«, hvorved forstås, at en katolik kan anmode om at blive optaget på valglisten i en anden menighed end den, han bor i. Det er kun muligt at tilmelde sig en anden eksisterende og af biskoppen godkendt menighed, og der er altså ikke tale om, at nye menigheder kan dannes ved, at en række mennesker »sognebåndsløser« sig sammen til en ny menighed.

Stort og krævende arbejde

Kommissionen arbejder i øjeblikket med de mange tekniske detaljer ved valget. Det skal helst være så enkelt som muligt, men på den anden side må der naturligvis ikke under eller efter valget kunne rejses tvivl om dets rigtighed og sikkerhed, og man skeler derfor stærkt til de detaljerede regler, som gælder for offentlige valg i landet, og hvortil der jo er en almindelig tillid.

Det er forudset, at der i alle menigheder skal holdes orienterende møder om valget, således at menighedernes medlemmer kan få svar på deres spørgsmål og være med til at drøfte menighedens forhold med henblik på opstil-

ling af kandidater til valget.

Mens de lokale valgstyrelser og bispekontoret nu er i færd med de konkrete forberedelser til valget, fortsætter gennemførelseskommissionen det øvrige arbejde:

Når menighedsrådene i april er blevet valgt, skal de udpege medlemmer til regionalrådene i de seks regioner, som svarer til synoderegionerne, og herefter kan regionalrådene i samarbejde med menighedsrådene gøre klar til efterårets pastoralrådsvalg.

Vedtægterne for pastoralrådets virksomhed er endnu ikke færdigudarbejdet af kommissionen, men der har været ført en række forhandlinger med bl. a. biskoppen og stiftsrådets formandskab, og der består efter stiftsrådsmødet i november i Aarhus ikke problemer i den forbindelse, idet det nu er aftalt, at stiftsrådets funktioner overtages af pastoralrådet, når dette er dannet. Omkring Ansgarstiftelsens forretningsudvalg og de formelle spørgsmål, som må løses, for at pastoralrådet fra sit valg og konstituering kan indtræde i den rolle, som både biskoppen og synoden havde tiltænkt det, påbegyndes forhandlinger i den nærmeste fremtid.

Kommissionen har travlt, idet alle disse forhold må være afklaret så betids, at biskoppen inden sommerferien kan få forelagt udkast til regulativer og vedtægter for pastoralrådet til godkendelse. Kun under den forudsætning kan det rent praktisk lade sig gøre at afholde pastoralrådsvalget i november 1970.

Erling Tiedemann

Fælles
indsats.

Den kristne kirke har fra allerførste tid af været sig bevidst, at med Kristi komme til vor jord er en helt ny tid og dermed en ny verden begyndt for os mennesker. Skriften siger udtrykkeligt, at Jesus kom i tidens fylde, dvs. at han er den sidste og afgørende begivenhed, der giver tiden mening. Vi er så vant til at betragte Jesu menneskeliv for snart 2000 år siden som historiens centrum, hvilket det også er. Men Gudmenneskets komme til os er på en måde også *enden* på historien: Jesus gør nemlig ende på noget gammelt for at påbegynde noget helt nyt. Han står ikke blot i historiens centrum, men han gør også ende på én historie for at påbegynde en ny.

Alene af denne grund kan vi kristne ikke være med til at omtale menneskets vandring på månen som den største begivenhed i menneskehedens historie siden skabelsen. Menneskevordelsen er nemlig en historisk begivenhed, der overskygger alt, hvad vi mennesker end kan foretage os på jorden og i universet.

Vejen til menneskeværdige forhold

Hvad er det for en helt ny tid og helt ny verden, der er begyndt med Jesu fødsel? Det er ikke bare en verden, hvor mennesket er begyndt at tro og håbe på en bedre fremtid. Det har menneskeheden i virkeligheden altid troet og håbet på: det er håbet om en bedre fremtid, som har fået menneskene til at holde ud på trods af lidelserne og trængslerne. Når man derfor siger, at vi kristne skal samarbejde med f. eks. kommunister og marxister, fordi vi i virkeligheden ønsker det *samme*, nemlig menneskeværdige forhold, så er det kun den halve sandhed – hvis det overhovedet er nogen sandhed. Bortset fra at vi kristne har et håb om en fremtid, som ateisten ingen forestillinger kan gøre sig om, fordi vor fremtid ligger i Guds hånd, så er det et spørgsmål om ikke *selve vejen*, vi vander ad mod denne fremtid, er så afgørende, at der ingen fremtid bliver, hvis vi vælger den forkerte vej. Det er ikke nok blot at ønske menneskeværdige forhold, men *måden* man ønsker at virkeliggøre en menneskeværdig verden på, og midlerne, man tager i anvendelse, er altafgørende for virkeliggørelsen af en sådan verden.

Man kan f. eks. ikke oprette menneskeværdige forhold, – og det vil i sidste linje sige lære menneskene at elske, – hvis man opfordrer til had. Målet er her betinget af midlerne, thi her kan hensigten aldrig hellige midlet. Derfor går f. eks. Che Guevara galt i byen, når han siger, at »hadet er en kampfaktor,

»Hadet er en kampfaktor, det ubøjelige had til fjenden, som driver mennesket ud over de naturlige grænser og forvandler det til en effektiv, voldelig og kold drabsmaskine. Således må vore soldater være; et folk uden had kan ikke sejre over en brutal fjende.«

Che Guevara.

Jesus Kristus og Che Guevara

det ubøjelige had til fjenden, som driver mennesket ud over de naturlige grænser og forvandler det til en effektiv, voldelig og kold drabsmaskine. Således må vore soldater være; et folk uden had kan ikke sejre over en brutal fjende«.

Kristus er vejen, sandheden og livet

Had, uret, vold, oprør og forbandelse kan dog ikke føre til virkelig menneskeværdige tilstande. Med had sejrer man aldrig over ondskaben, fordi hadet jo netop er ondskabens væsen. At hævde dette er kristendommens udfordring til verden af i dag. Det, som adskiller os kristne fra anderledestroende er derfor ikke ønsket om en bedre fremtid – det deler vi også med f. eks. marxister – men derimod *den vej, vi vælger at gå*, thi for os er Kristus vejen, sandheden og livet, dvs. den vej, der fører til det sande liv. Den vej, han gik, er nemlig en helt ny vej. Derfor begyndte der noget helt nyt med hans komme til vor

jord. I stedet for at vandre ad den vej, som menneskeheden altid har vandret ad, – dvs. ad det faldne selvtilstrækkelige menneskes vej, der nærmest desperat i sin magteløshed krampagtigt søger at sikre sig selv og sin værdighed som menneske gennem et selvforsvar, der til syvende og sidst alligevel sker på andre menneskers bekostning, – så slog Vorherre som bekendt ind på en helt ny vej: opfyldt af Guds egen nyskabende kærlighed, søgte han ikke at sikre sig selv og sin værdighed som menneske ved at gengælde »ondt med ondt, skældsord med skældsord«, men i tillid til Gud overgav han sig i urettens hænder for at svare på hadets forbandelse med barmhjertighedens og tilgivelsens velsignelse – også selv om det kostede ham livet. Når vi mennesker nemlig griber til selv-tægt og vold, udleverer vi os altid til vor desperate selvopholdelsesdrift, og kampen for vor menneskelige værdighed ender med at blive til alles kamp mod alle. Og hvis der er noget, som har præ-

get menneskeheds lange vandring ned gennem tiderne, er det netop denne alles kamp mod alle.

Korsets hemmelighed

Desværre er det stadigvæk det, som præger menneskeheds vandring i dag. Selv om noget nyt er begyndt med Kristi menneskevordelse, ser det ud som om den gamle verden stadig har magten over os, ja man fristes til at hævde, at der med Jesu komme ikke er sket noget som helst nyt på jorden. Alt fortsætter i den gamle gænge. Og dog er det kun tilsyneladende.

Da Gud blev menneske, endte han med at blive klynget op på korsets træ, men det vil jo for den som tror sige livets træ. Hans død og menneskelige fornødelse bar på en hemmelighed, nemlig opstandelsen, og opstandelsen var allerede virksom på korset på en sådan måde, at det, der i menneskers øjne så ud som det helt store sammenbrud og nederlag, i virkeligheden var Jesu uforbeholdne overgivelse til sin Far som kærlighedens sone for verdens synd. Thi Jesus vidste at had, uret, vold, oprør og forbandelse kun *endegyldigt* kan overvindes gennem *kærlighedens magt*. Derfor var det ikke Gud, som gik under da Jesus døde på korset, men tværtimod den verden, der havde dømt ham. Den var tvunget til at spille sit sidste kort ud, og selv om den har fået en frist – nemlig til tidernes ende – så vil en dag maskerne falde, og det vil blive klart også for denne verdens børn, at ikke Gud, men den selv blev dømt på korset.

Kærlighedens magt

Det er dog ikke klart for verden i dag. Den vandrer fortsat videre ad den gamle blodige vej. Og også kirkens egne børn tuder med de ulve, de lever iblandt. Men for den, som tror, er der åbnet en helt ny vej. Denne vej er ganske vist ikke særlig iøjnefaldende i menneskers øjne, medmindre man kalder korset og fornødelsen for iøjnefaldende. Derfor er det heller ikke den verden, der omtales i presse, fjernsyn og radio. Jesus indbyder nemlig sine troende til at gå i sit fodspor og ligesom han »ikke skælde igen, når man bliver udkældt, ikke true, når man lider ondt, men overgive sin sag til Gud, som alene dømmer retfærdigt«. Og skulle det føre os til martyriet, er det vor trøst, at det kristne martyrium altid peger ud over denne verden ind i den næste: det viser, at vi kristne bygger på Guds kærligheds magt over lidelsen og døden.

Guds kærligheds magt gør sig derfor gældende i vor verden, hver gang vi følger Kristus efter på hans vandring mod

lidelsen og døden. Denne magt er ganske vist lidet iøjnefaldende – i verdens øjne ser den tilmed ud som afmagt – men den er synlig for det menneske som har »øjne til at se med og øren til at høre med«, dvs. har troens gave.

Som Kristi disciple er vi på vandring mod Guds kærlighedsrige, og dog er denne kærlighed allerede nærværende og virksom iblandt os her og nu. Endemå-

Hubert Messerschmidt, Menneske først – kristen siden. »Bibel og Katekese«, Arne Frost-Hansens Forlag, København 1969, 80 sider.

I serien »Bibel og Katekese« er tidligere udkommet Joachim Jeremias: »Fadervor i lys af den nye forskning«, en lille bog, som både i udlandet og herhjemme har fået en udmærket modtagelse. Det er en bog, som man ikke kan læse som en avisartikel, men som kræver studium. Af samme karakter er den anden lille bog, som er udkommet i samme serie. Det drejer sig om fire foredrag, som oprindeligt var blevet holdt på Nordisk katolsk Højskole i årene 1963-68. Hubert Messerschmidt er ikke en skribent, man kan læse siddende i et sofahjørne. Han borer dybt. Man skal helst læse ham med en blyant i hånden, linie for linie, og altid være opmærksom på sammenhængen. Han hører ikke til de »Theology Digest«-skribenter, som kun er ude efter modens sidste skrig. Hans måde at skrive på er meditativ, og han kræver – som Kierkegaard – kun én læser: den enkelte, som selv kan meditere. Dertil kommer noget andet: han er en teolog, som helt er gennemtrængt af Skriftens ord. Skriften, såvel den Gamle som den Nye Pagts tekster, er det naturlige miljø, hvori Hubert Messerschmidt med det troende menneskes selvfølgelighed bevæger sig. Det kommer tydeligt frem i det første kapitel »Mennesket under Guds personlige tiltale«. Her står vi over for kærnen i Hubert Messerschmidts teologi. Guds ord, også det Gamle Testaments ord, er ikke en historisk begivenhed, som ikke kommer os ved. Guds Ord er eksistenti-

let er allerede nærværende, ja enden er i en vis forstand begyndelsen. Derfor kalder apostlen Johannes også Jesus for Alfa og Omega: begyndelsen og enden. Jesus er nemlig kommet, han kommer til os hvert eneste dag gennem troen og sakramenterne, og han skal en dag definitivt komme igen. Han er den som var, som er og som kommer.

Kaare Osorio

Menneske først – kristen siden?

Pater H. Roos anmelder pastor H. Messerschmidts bog, der »anbefales til studium, til meditation, til læsning med 'hjertekulen'«.

elt. Det er altid en »personlig opfordring, et krav«, en »challenge«, som englænderne siger. Det er altid aktuelt. Og det kræver et svar fra vor side. Og dette svar hedder tro eller trofasthed. Det andet kapitel handler om troslivets naturlige forudsætninger. Når man læser overskriften, kunne man tro, man ville blive konfronteret med erkendelsesmæssige problemer. Messerschmidt er ikke supernaturalist. Han beskriver, hvordan et lille barn sammen med sine forældre og søskende ganske naturligt føres frem til troens liv. Dette kapitel er en kristen opdragelseslære en miniature. Det, forfatteren fremhæver, er ikke først og fremmest de religiøse ting, et barn skal lære, men de menneskelige ting, de naturlige forudsætninger, som gør det egnet til at blive en virkelig kristen. For sømmer man disse naturlige forudsætninger, vil der altid blive en karakterbrist tilbage, en neurose, som kan plage

4

et sådant menneske et helt liv igennem. Det tredje kapitel anser anmelderen for den lille bogs hjerte. Det er i modsætning til det foregående kapitel teologi i renkultur. Her træffer forfatteren – uden at sige det – et teologisk valg. Det drejer sig om det teologiske problem om motivet til Guds Søns menneskevordelse. To anskuelser står her over for hinanden. Den første anskuelse går ud på, at Guds skaberplan blev forstyrret gennem Adams (= menneskets) synd. Denne synd kunne kun overvindes gennem Guds Søns død og opstandelse. Motivet til menneskevordelser er i denne (tho-

Fortsættes side 22

En kaptajn forlader kommandobroen

B. Husson fortæller om sr. Geneveva, der efter 31 års virksomhed som forstanderinde for Skt. Josefs Hospital i København nu har trukket sig tilbage.

I Katolsk Forum nr. 23/24-1969 bringes en kort og lakonisk meddelelse om, at søster Geneveva efter 31 års virksomhed trækker sig tilbage fra sit embede som forstanderinde for Skt. Josefs Hospital i København.

Bag denne meddelelse skjuler der sig imidlertid en strålende og ualmindelig indsats for dansk katolicisme. Alene det, at en ordenssøster bestrider den samme post i 31 år er noget enestående. Normalt plejer man at udskifte lederne efter 4 eller 8 års forløb. Men søster Geneveva var som forstanderinde også noget for sig. Først og fremmest viste hun sig at være i besiddelse af usædvanlige administrative evner. Desuden havde hun et besindigt naturel, der bevirkede, at hun ikke lod sig slå ud af modgang og besværligheder. Når man mødte søster Geneveva på sine runder på hospitalet, så hun altid meget alvorlig ud, men smilet lurede nu alligevel i øjenkrogen, og hun blev overmåde afholdt både af søstre og patienter.

Skt. Josefs Hospital åbnede 1875

Skt. Josefs Hospital åbnede 1. juli 1875 som et rent privat hospital, og søstrene havde dengang forstået at knytte de dygtigste læger til hospitalet. Disse benyttede da Skt. Josefs Hospital som en klinik, hvor de kunne indlægge deres private patienter. Dette medførte imidlertid, at der måtte anskaffes dyrt apparatur til hospitalet, og søstrene bragte store ofre for at imødekomme ønskerne.

Da søster Geneveva kom til som forstanderinde, havde man flere gange måttet udvide hospitalet, og hun stod over for nye udvidelser. På dette tidspunkt herskede der stor arbejdsløshed i København, og for at hjælpe de arbejdsløse, tilbød staten at yde lån til samfundsnyttige formål og til en meget billig rente. Søster Geneveva søgte og fik lån og kunne således gå i gang med udvidelser og modernisering.

Imidlertid medførte alt dette en række økonomiske problemer, som skulle løses. Da søster Geneveva tiltrådte, var der endnu mange søstre ved hospitalet, således at det kun var rengøringspersonalet, portører o.l., der var ansat. Selve sygeplejen tog søstrene sig selv af. Efterhånden som tiden gik, mindskedes antallet af søsterkald, og man blev tvunget til at ansætte civile sygeplejersker. Dette belastede lønkontoen i høj grad og truede derved hospitalets økonomi. Det blev og er til stadighed meget dyrt at være privatpatient på hospitalet, men der er truffet aftale med Københavns kommune om, at denne kan indlægge patienter for egen regning. Oprindeligt drejede det sig kun om nogle få pladser, men nu kan kommunale patienter indlægges, når der er

plads. Men til trods herfor er hospitalet stadig søstrenes private ejendom, der ledes af dem selv. Efter at have købt nogle naboejendomme er alt bebygget, men samtidig er hospitalet indrettet efter de mest moderne principper. Alt dette er søster Genevevas værk.

Foruden at drage omsorg for de indlagte patienter, var søster Geneveva meget gæstfri, idet præster, ordenssøstre og andre med tilknytning til bispedømmet frit kunne blive behandlet på hospitalet. Ligeså tog hun imod tilrejsende præster og gav dem husly.

Indsats under besættelsen

Et særligt udslag af søster Genevevas næstekærlighed bør også omtales. Under besættelsen 1940-45, navnlig i de sidste

Smilet lurer i øjenkrogene.

Alvørens side.

år, kunne man på Skt. Josefs Hospital se en større flok »håndværkere«, der gik rundt med deres værktøj, pensler og malerbøtter. Der er altid noget for en håndværker at lave i et så stort foretagende, men mange af disse håndværkere var kun kort tid på hospitalet og afløstes af andre. Det var simpelt hen folk, der var »gået under jorden« og fik midlertidigt ophold på hospitalet.

Endelig skal nævnes, at søster Genoveva fik udbygget en sygeplejeskole på hospitalet, der var statsanerkendt, og som under søster Benedicte Ramsing – den nuværende generalforstanderinde for Skt. Josefsøstrene – blev udviklet til en mønsterskole med en særlig fløj, hvor de unge piger kunne bo i nydelige værelser med dagligstue og undervisningslokalerne i samme fløj.

Imidlertid var søster Genoveva ikke blot hospitalets forstanderinde og administrator, hun var også forstanderinde og åndelig leder for søstrene selv, og også på dette område gjorde hun en stor indsats.

Initiativ til tidebog

Eksempelvis skal nævnes, at når søstrene mødtes i hospitalskirken til bøn flere gange daglig, var det altid det samme pensum, der blev bedt, år ud og år ind, og det mente søster Genoveva ikke gav den åndelige fornyelse, som disse fællesbønner skulle skabe. Efter mange og lange forhandlinger med hovedledelsen i Rom fik hun tilladelse til – foreløbig kun som forsøg – at lade søstrene bede vesperen på søn- og heligdage i et halvt år.

Da jeg gennem en årrække havde spillet for søstrene ved deres hverdagsgudstjenester og havde min gang på hospi-

talet, bad søster Genoveva mig om at være hende behjælpelig med at udarbejde vesperen for et halvt år, et arbejde, jeg med glæde påtog mig.

Forsøget blev så gjort på søn- og festdage fra oktober 1952 til marts 1953, og fra 19. søndag efter pinse til palmesøndag. Resultatet blev en stor succes, så stor, at der blev givet tilladelse til at lade udarbejde en tidebog som en forkortet udgave af det romerske breviar. Da jeg ikke kunne påtage mig dette store arbejde, men fik samlet noget materiale sammen, blev det søster Benedicte, der under en længere rekreation fik udarbejdet bogen, der udkom i 1960.

Men ikke blot Skt. Josef søstrene benyttede tidebogen. Andre kvindelige ordenssamfund tog den i brug ligesom en del lægfolk. Dermed har søster Genoveva været med til at skrive den katolske kirke i Danmarks historie.

Økumenisk sindelag

Også patienternes åndelige vel lå søster Genoveva på sinde. De katolske patienter har den ved hospitalet ansatte præst, der besøger dem, giver dem den hellige nadver og beretter dem. De øvrige patienters præster var altid velkomne, men hun ønskede, at ligesom de oppegående katolske patienter kunne komme til gudstjeneste, skulle også de øvrige patienter have samme mulighed. Derfor traf hun aftale med præsterne ved Hellig Kors Kirke, der ligger lige over for hospitalet, om at disse hver torsdag eftermiddag holdt en kort gudstjeneste bestående af salmesang, skriftlæsning og en kort prædiken i hospitalskirken.

Velfortjent otium

Efter i 31 år at have styret sit fartøj med sikkerhed og fået det i havn, har kaptajnen forladt kommandobroen. Søster Genoveva er nu flyttet ud til provincialhuset på Strandvejen for at nyde sit otium, – og det er velfortjent. At søster Genoveva har udført et enormt arbejde turde alene fremgå af, at hun er blevet afløst af hele to forstanderinder, idet søster Alice er blevet udnævnt til forstanderinde for hospitalet og søster Andrea for søstrene.

Der er næppe tvivl om, at søster Genoveva ofte tænker på hospitalet, hvordan det monne gå derude. Men der er sikkert også mange, der sender hende taknemmelige tanker, hende, der forlod fædreland, slægt og venner for at følge sit ordenskald og udføre sit livs gerning i det danske bispedømme.

B. Husson

Forskrings Compagniet for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K.

Telefon *11 21 21

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Axel Smith's Eftf.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47, Holbæk

Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

El-Installationer

Holbæk. Telefon 43 03 65

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen

Ærlighed og kærlighed

Som svar på *pastor Svend Aage Nielsen's* enten - eller under mottoet Først skriften og størst kærligheden (KF 1/1970) giver *Bernhard Andersen* et både og.

I pastor Sv. Aage Niensens bidrag til økumenisk dialog stilles flere dualistiske spørgsmål, som rummer et enten-eller og udelukker muligheden for et både-og. Først dobbeltspørgsmålet om den højeste autoritet for et stridsspørgsmåls besvarelse. Er det 1) Skriften *eller* traditionen, 2) etikken *eller* dogmatikken? Derpå spørgsmålet, om sandheden *eller* kærligheden skal være størst i tilfælde af divergerende etiske og dogmatiske opfattelser. Dette formuleret som forslag til et dogme gående ud på, at kærligheden skal være den største - »som i evangeliet«, hvor man dog leder forgæves efter en påstand om, at kærligheden er større end sandheden, men ikke behøver at lede længe efter den påstand, at Kristus er Sandheden. Denne påstand kan man gerne kalde et »evangelisk dogme«. Alle Kristi udsagn er trossandheder. Sådanne latente dogmer vil pastor Nielsen, der selv vælger Skriften fremfor traditionen, etikken fremfor dogmatikken og kærligheden fremfor sandheden, jo gerne tro på. Derimod kniber det for ham at tro på dogmer formuleret *efter* den kirkelige indsamling og udgivelse af de nytestamentlige skrifter. HVORFOR? Det er dog selvsamme kirke (som de nytestamentlige forfattere var medlemmer af), der har formuleret *alle* kristne dogmer, nemlig den katolske moderkirke, der som *højeste autoritet*, vragede alle de skrifter om Kristi liv og lære, den anså for tvivlsomme eller kætterske, da den valgte at udgive de skrifter, hvis fortolkninger den kirkelige læremyndighed kunne godkende på grund af deres etiske og dogmatiske overensstemmelse med den ægte apostolske tradition.

Dogmet viser hen til sandheden

Pastor Nielsen tror, det ville føre til en glædelig og opløftende kærlighedsen

revolution, dersom andre traf samme valg som han under mottoet FØRST SKRIFTEN OG STØRST KÆRLIGHEDEN. Det tror jeg ikke. SKRIFTEN FØRST er et uøkumenisk luthersk slagord, som hører hjemme i de gamle revolutionstider, da revolutionsteologerne Luther, Zwingli og Calvin stod i spidsen for hver sin gruppe revolterende katolikker. Det var ingen kærlighedens revolution; den medførte megen ukærlighed. Den kaldes reformation af dem, der ikke er ærlige nok til at tale om revolution. Luther var størst af de tre. Han kom først til at sætte Skriften først. Jesus skrev kun i sandet. Når man henviser til Skriften, var det GT. Mange generationer af kristne var analfabeter. FØRST SKRIFTEN er et motto for skriftkloge. Fanden selv er skriftklog. Det beviser dialogen i ørkenen. I vor tid kaldes de skriftkloge teologer. Jeg er ikke skriftklog, ikke teolog. Alligevel er jeg kristen. Det blev jeg, før jeg kunne tyde skrift. Skriftens tegn er kun endtydige for de enfoldige. For de vise og kloge er Skriften mangetydig. Mangfoldige skriftkloge tegntydere har mistydet den. Nogle blev derved revolutionsteologer og forårsagede splittelser. Mistydninger medfører altid fejltolkninger. Ved dogmeformuleringen fremsætter Kirken som højeste autoritet én tydning, der udelukker mange mistydninger og fejltolkninger. Kun den katolske kirke har formuleret kristne dogmer. Dogmet »udmønter« ikke sandheden, men viser hen til sandheden, som et vejskilt viser hen til en by - i dén retning må man gå for at nå målet.

Både - og

FØRST KOM (og kommer) KRISTUS. Så kommer disciplene. Så Kirken. Så menighederne. Så kom der flere mundtlige og skriftlige vidnesbyrd. Som et produkt af den apostolske tra-

dition udkom så den del af Skriften, NT udgør. Og nu kommer så pastor Nielsen med sit skriftmotto og sine enten-eller. Stillet over for disse vælger jeg den udelukkede mulighed for et både-og: Skriften og traditionen, sandheden og kærligheden, etikken og dogmatikken. Vil jeg virkelig være meddelagtig i og samhörig med den kristne helhed, kan jeg ikke vælge *enten* det ene *eller* det andet, ej heller det ene *fremfor* det andet, men må lige vægtigt vælge *både* det ene og det andet. Forsøger jeg at spalte og splitte dem, bliver jeg selv en spaltet og splittet (eller frafalden) kristen. I den lutherske revolutionstid valgte mange ærlighed fremfor kærlighed. Resultatet blev en ukristelig uetisk ukærlighed, som er i modstrid med dogmatikken. I vor økumeniske tid er mange på vej over i modsatte grøft, idet de foretrækker kærlighed fremfor ærlighed. Resultatet bliver en ukristelig udogmatisk usandhed, som er i modstrid med etikken. Det kaldes »økumeni« af dem, der ikke er ærlige nok til at tale om hykleri. Hvilken løsning er så bedst? Ingen af dem, for ingen af dem er god! Man må på én gang være ærlig og kærlig . . .

Jeg tilbagekalder ikke min anmeldelse af »Kærlighedens Revolution«, der virkelig indeholder mange kærlige tanker, som også katolikker kan skrive under på. Dog virker forfatterens teologiske tankegang meget ambivalent og dualistisk. Der er to præster Svend Aage Nielsen. Jeg sympatiserer mest med den katolske af dem.

Økumenisk betyder fælles. Har vi end ikke mere de i den apostolske trosbekendelse nedfældede grunddogmer fælles, hvad har vi så tilbage i økumenien?

I øvrigt mener jeg, at smædevisen nr. 302 i Den Danske Salmebog bør udryddes. Brænd den på et økumenisk kærlighedsbål!

Bernhard Andersen.

KIRKEN HAR SIN EKSISTENSBERETTIGELSE I EUKARISTIEN

Fortsat fra side 7.

vi lever i. Den vil i så fald være en of-
fervillig kærlighed, der gør det muligt
for Gud at skabe kvinden, som Kristus
giver os på korset, ved at den nye Eva,
Kirken, med vandet og blodet sprudler
frem af hans gennemborede side. Men
også en sejrende kærlighed, fordi den ob-
jektivt eksisterer uden for manden og
kvinden, og fordi den er dybere end de
livets omskiftelser, som er deres lod.
Den er oprindelsen, vandringsen og må-
let. Det er Kristi og Kirkens mysterium,
og hvis bare manden og kvinden øser af
det, sker underet fra Kana på ny. Jo-
hannes Kryssostomos ser i ægteparret en
genspejling af Treenighedens fælles liv,
og i hjemmet ser han Kirkens liv og
kærlighed i mindre format. I tilgift kom-
mer så barnet. Ægtevielsens sakramente
er ikke bare underet i Kana, hvor hver-
dagens vand forvandles til glædens vin.
Det er også det sakramente, hvorved
menneskeheden når sin fylde . . .

»Ikonen er sand teologi«

C.: – Kræver gudstjenestens fornyelse
ikke også en fornyelse af den sakrale
kunst i videste forstand?

A.: – Jo, det gør den rigtignok. Iko-
nen er et uundværligt led i liturgien.
Man finder ikke en kirke uden ikoner.
Disse alvorlige og strålende ansigter,
disse afbilleder af Gud, som har opnået
lighed med ham, tager imod os med de-
res kærlighed, drager os i deres bøn med
sig på vejen til ham, der er kilden til
deres lys, dvs. hen imod Frelserens eget
ansigt, som er ikonen over alle ikoner.
Han har selv sagt: »Den, der har set
mig, har også set Faderen.« Gud har
nemlig åbenbaret sig i kødet, han har
forløst os gennem det, vi kan opfatte
med vore sanser. Og fra det øjeblik kan
også det materielle udtrykke den men-
neskevordne Guds og de guddommeligt-
gjorte menneskers tilstedeværelse. Iko-
nen er sand teologi. For Gud er skøn-
hed, – han er først og fremmest skøn-
hed.

C.: – Maximus Bekenderen har sagt,
at »den fuldkomne skønhed kaldes Ri-
get«.

A.: – Hvad er en helgen andet end et
virkelig smukt menneske. Det vil ikke
sige et menneske, der er i besiddelse af
ungdommens flygtige og mange gange
banale skønhed, men et menneske med
en evig og enestående skønhed, som kom-
mer fra hjertet, når det sandfærdigt gen-

spejler den opstandne Frelser. Ikonen
skal ligne sit forbillede – det er denne
lighed, der muliggør tilstedeværelsen af
en hellig person, som ikke længere er
underkastet afstande i tid eller rum, –
men den er ikke et portræt af det køde-
lige menneske, som stadig lever her på
jorden, hvor helligheden aldrig defini-

tivt opnås, og hvor livsfællesskabet med
den Opstandne samtidig er et livsfælles-
skab med Herrens lidende tjener. Iko-
nen drejer sig om Gudsriget. Den fore-
stiller det definitivt opstandne menne-
ske i hele opstandelseslegemets pragt, de
helliges samfund og universets forklar-
else . . .

INFORMATION – UDLAND

Kirken i østlandene

Interview med kardinal König

Rom – KIPA

Wiens ærkebiskop, kardinal König, har i
et langt interview til det katolske må-
nedsblad »Famiglia mese« blandt andet
udtalt sig om Kirkens situation i Øst-
landene.

Om Polen sagde kardinalen, at det
stadig var pavens ønske at aflægge dette
land et besøg. »Hvis der fra regeringens
side ikke lægges hindringer i vejen for
det, ønsker paven at gense dette land,
som han allerede kender. Han har en tid
opholdt sig der som nuntius. Jeg har al-
drig selv været i kontakt med myndig-
hederne i den anledning, eftersom mine
rejser altid har haft udpræget religiøse
formål.«

Kardinal Mindszenty

Om kardinal Mindszenty og Ungarn
sagde kardinal König, at han jo som
bekendt i de sidste 14 år regelmæssigt
havde besøgt kardinal Mindszenty i den
amerikanske ambassade i Budapest. For
to år siden havde han besøgt ham sam-
men med ærkebiskoppen af Bombay,
kardinal Gracias. Hvis kardinal Mind-
szenty skulle blive alvorligt syg, ville
det give anledning til alvorlige proble-
mer, siger kardinal König, for Mindszen-
ty ville øjeblikkelig blive arresteret, hvis
det skulle blive nødvendigt at indlægge
ham på et hospital. Al post til Mind-
szenty går over Washington. Kardinal
König havde selv måttet indhente tillad-
else til at besøge Mindszenty hos USA's
præsident. Kardinalen siger, at Mind-
szenty havde villet udlevere sig selv til
de ungarske myndigheder for på den
måde at protestere imod det amerikanske
gesandtskabs ophøjelse til ambassade.
Den daværende pavelige statssekretær,
kardinal Cicognani, havde måttet gribe
ind for at få Mindszenty til at opgive
sit forehavende. Til sidst havde Mind-
szenty sagt: »Når paven ønsker det, bli-

ver jeg, hvor jeg er.« Kardinal König
sagde videre, at myndighederne ville
lade Mindszenty forlade landet, hvis
han forinden ville forpligte sig til ikke
mere at vende tilbage til Ungarn og til
hverken mundtligt eller skriftligt at of-
fentliggøre noget om sin sag. Mind-
szenty nægtede at gå ind på disse betin-
gelser, og paven overlod det til Mind-
szenty selv at trætte afgørelsen. Paven
havde allerede for 8 år siden forgæves
indbudt Mindszenty til koncilet. På
spørgsmålet om, hvad Mindszenty fore-
tager sig, svarede kardinal König, at
han lever regelmæssigt som i et kloster:
Om morgenen læser han messe. Så læser
og skriver han (muligvis sine memoirer).
På samme etage som kardinalen bor der
to ansatte ved ambassaden. Når kardinal
König besøger Mindszenty, oplyser
han ham om, hvad der sker i Rom, og
om de tekster, paven udsender, og des-
uden havde han i anledning af Mind-
szentys præstetjubæum bragt ham en
gave fra paven i form af en kalk. Den
amerikanske ambassade er til stadighed
bevogtet af politi, ligesom kardinal Kö-
nigs egen bil flere gange havde haft biler
efter sig på vejen til Budapest. På am-
bassaden opførte man sig, som om der
var installeret mikrofoner overalt. Da
han første gang talte med Mindszenty,
havde man af forsigtighedshensyn skruet
radioen op på højeste lydstyrke.

Som svar på et spørgsmål om, hvor-
dan det stod til i Tjsekoslovakiet, cite-
rede kardinal König den apostoliske ad-
ministratør i Prags udtalelser om, at
det religiøse liv i Tjsekoslovakiet er
mere levende end nogen sinde, og at
netop de unge var religiøst interesseret.
Begivenhederne i 1968 havde ikke æn-
dret noget væsentligt ved Kirkens situa-
tion i landet.

I forbindelse med Jugoslavien min-
dede kardinal König om, at han engang
havde haft et biluheld på vejen til Za-
greb, og at Tito i den anledning leende
havde sagt til ham: »Nu kan De se, –
også De har udgydt lidt af Deres blod
for Jugoslavien.«

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mølestien 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovøj 139, Nakskov
Telefon 308

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut vand- og gasmester.
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telefon 85 01 32
Autoriseret elektro Installatør

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

Folmer Olsen

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg. Telefon 12 15 57

Ryø A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88
EI-Installationer – EI-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme – køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Telefon 12 03 01

Fint arbejde – Tria 6070

rimelig pris

Er De tilfredse med Deres snedker
og møbelpolstre?

Hvis ikke – så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

Støt vore annoncører!

Det hollandske pastoralkoncil

Nordwijkerhout KIPA

Pastoralkoncilets 5. plenarmøde. – Vigtige emner: Cølibatet, kvindelige præster, moderne ordensliv. – Kardinal Alfrink: Pastoralkoncil en god frugt af det 2. Vatikankoncil, pastoralkoncil som udtryk for en lokal kirkes rettigheder inden for den universelle kirkes enhed, konflikter er ikke ødelæggende, men har en god indflydelse på tingene. – Nuntius nægter at tage del i pastoralkoncil. – Ingen rapporter fra »Osservatore Romano« på pastoralkoncil.

☆

I Nordwijkerhout holdt det hollandske pastoralkoncil for nylig sit 5. plenarmøde under forsæde af en lægmand, professor, Dr. Steenkamp, Eindhoven. Ti repræsentanter for hvert af landets syv bispedømmer, delegerede fra ordener og kongregationer og repræsentanter for ikke-katolske kirker drøftede vigtige emner som cølibatet, kvindernes adgang til præsteembedet og ordenslivet i dag.

»En god frugt af det 2. Vatikankoncil«

Ærkebiskoppen af Utrecht, kardinal Alfrink, meddelte i sin åbningstale blandt andet, at den pavelige nuntius i Holland, kardinal Angelo Felici, havde nægtet at være til stede under pastoralkoncilets drøftelser. Felici begrundede dette med, at man blandt andet ville drøfte cølibatet. Fra en velorienteret kilde vidste man, at Felici, før han havde givet meddelelse om, at han ikke ville deltage, havde forhandlet med statssekretariatet. Kardinal Alfrink erklærede, at han flere gange over for kardinal Felici havde insisteret på, at han skulle være til stede, og at han havde forsikret ham, at han ville gøre alt for at klare eventuelle misforståelser. Kardinalen meddelte endvidere, at pave Paul VI i et brev havde ladet ham vide, at han ville følge med i pastoralkoncilets drøftelser og bede for det. Kardinal Alfrink kaldte pastoralkoncil »en god

frugt af det 2. Vatikankoncil«. På koncil havde man dengang frygtet, at det ville gå ud over biskoppernes myndighed, hvis man tog lægfolket med på råd. Han selv ville dog hævde det modsatte. Han erklærede endvidere, at det eneste formål med pastoralkoncil var at føre det 2. Vatikankoncils tanker ud i livet i kollegialitet med hele Kirken. Det 2. Vatikankoncil havde da også anerkendt de lokale kirkers rettigheder, men naturligvis på den betingelse, at man ganske vist tog hensyn til pluralismen, men at det ikke kom til at true Kirkens enhed. Om konflikter med Rom eller med hele Kirken sagde han, at konflikter kun kunne avle gode frugter, hvis de ikke skader enheden. Konflikter skulle ikke ødelægge fællesskabet, sagde han, men rense det og klare problemerne.

Målet: kvindelige præster

Drøftelserne af cølibatet har altså virket afskrækkende på nuntien. Der er ingen tvivl om, at pastoralkoncil vil gå ind for ophævelsen af cølibatsforpligtelsen. I rapporten om præsteembedet hedder det: »Det vil for fremtiden ikke mere blive forlangt af kandidaterne til præsteembedet, at de skal forblive ugifte. Præster, der er blevet dispenseret fra cølibatet, skal principielt kunne overtage alle funktioner inden for sjælesorgen. Der skal åbnes adgang for gifte til præsteembedet. Biskoppernes kollegialitet skal fremmes inden for verdenskirken, for at ønsker af denne art hurtigst muligt kan blive ført ud i livet.« Rapporten går også ind for kvinders adgang til embedet i Kirken. Dermed tænker man først og fremmest på opgaver, hvor ansættelsen af en kvinde kun vil skabe få eller ingen problemer. »Den videre udvikling må have som mål, at kvinden skal kunne opfylde alle funktioner i Kirken, og at hun altså også skal kunne føre forsædet ved fejringen af eukaristien.« Desuden kræves der generelt større bevægelsesfrihed til at eksperimentere.

Præstegruppen »Septuaginta«, der går

for at være progressiv, vil jævnsides med pastoralkonciliet holde møde i Nordwijkerhout, fordi den ikke er blevet specielt indbudt til konciliet. En anden gruppe af præster har udtalt sig imod udkastet om præsteembedet og advaret imod, at Kirken i Holland på eget ansvar vil ophæve cølibatsforpligtelsen.

150 repræsentanter for pressen fra hele verden følger drøftelserne. »Osservatore Romano« dementerede imidlertid det hollandske blad »De Volkskrant«s meddelelse om, at Vatikanets dagblad ville sende en reporter til Nordwijkerhout. Der var til pastoralkonciliet kommet repræsentanter for udenlandske episkopater, bl. a. det belgiske og det tyske.

Ny fase

Biskop Bluysen af s'Hertogenbosch antydede, hvordan dialogen ville blive, med ordene: »Vi er parat til at sætte meget på spil og til at påtage os en risiko, men aldrig på bekostning af hele Kirkens enhed.«

Kardinal Alfrink erklærede, at den nye dialog ikke ville blive begrænset til ren og skær oplysning, hvormed han mente informationer over for Rom og over for hele Kirken, men at den også ville få karakter af et krav. Kardinalen meddelte på de øvrige biskoppers vegne, at de i den sidste halvdel af januar ville træffe en beslutning. Han udtalte dog over for KIPA, at det ville blive »meget, meget svært«.

Præsterne fra præstegruppen »Septuaginta« erklærede, at de for fremtiden ikke mere ville betragte cølibatet som noget obligatorisk. Præsterne fra denne gruppe misbilligede lederen af pastoralkonciliet generalsekretær, dr. W. Goddijns holdning til sagen.

På mødets sidste dag blev der foretaget afstemninger om cølibatsproblemet. Alle forslagene blev vedtaget med et overvældende flertal:

1. Cølibatet skal ikke mere være en betingelse for, at kandidater til præsteembedet kan få adgang til præstevielsen (89 ja, 6 nej, 3 stemte ikke).

2. De præster, der vil gifte sig, eller som allerede er gift, skal kunne beholde deres embede eller kunne genoptage deres funktioner (86 ja, 3 nej, 9 stemte ikke).

3. Gifte mænd skal have adgang til præsteembedet (94 ja, 1 nej, 3 stemte ikke).

4. Cølibatsforpligtelsen skal ophæves (93 stemmer: deraf 2 nej, 3 stemte ikke). Præsterne tog ikke del i disse afstemninger, da de (som kardinal Alfrink sagde) ville træffe en beslutning i den anden halvdel af januar.

Derimod deltog de i afstemningerne angående kvindernes adgang til kirkelig

tjeneste, hvorved man ikke udtrykkeligt undtog eukaristien.

Til spørgsmålet om kvindernes adgang til præsteembedet stemte 72 ja, – deriblandt biskop Ernst af Breda, – 8 stemte nej, – deriblandt kardinal Alfrink og tre biskopper, – 24 stemte ikke, – deriblandt tre biskopper.

Om afstemningsresultaterne sagde biskop Bluysen, at et betydeligt mindretal blandt de hollandske katolikker havde svært ved at følge med i den nye udvikling. Dem måtte biskopperne tage et betydeligt hensyn til.

Afstemningerne har været en rettesnor for biskopperne, men det er klart, at de ikke på egen hånd kan afskaffe cølibatsforpligtelsen. Men de er parat til at sætte en ny og meget indtrængende dialog i gang med Rom og med Kirkens øvrige biskopper. De vil nu først og fremmest tage kontakt med biskopperne i de tilstødende lande.

Efter pastoralkonciliet: Rom og Holland

På et spørgsmål fra pressen om, hvordan Rom stiller sig til den afstemning om cølibatet, der er foretaget af det hollandske pastoralkoncil, har lederen af Vatikanets presseafdeling, msgr. Fausto Vallainc svaret: »Rom har ingen udtalelser at komme med. Som kardinal Alfrink allerede tydeligt har sagt, er der tale om en rådgivende forsamling. Rådet har udtrykt en mening, men det har alt sammen ingen juridisk karakter. Det er kun et ønske.«

Man måtte desuden finde ud af, sagde Vallainc, om og på hvilken måde mødet repræsenterede præsterne og lægfolkene i Holland. For øvrigt var afstemningerne noget, de hollandske biskopper selv måtte behandle og tage stilling til. Og han tilføjede: »Det er indlysende, at en bispekonference ikke på egen hånd kan løse et sådant spørgsmål, som helt og holdent er underlagt pave Stolens myndighed.«

R.I.P.

Vor kære medsøster
MARIA CORONA KASPER
er den 28.12.69 hensovet i Herren
i det 49. år af sit ordensliv.
Vi anbefaler til Deres forbøn vor
kære søster.

Requiem d. 2.1.1970, kl. 14,00
i St. Elisabeth Søstrenes kapel
og begravelse ca. kl. 14,30.

St. Elisabeth Søstrene,
Holbæk.

Sparekassen for Lyngby og Omegn – Blkuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

Oliefyring

Oliekompagniet Rhenania Aktieselskab
Texacohuset, Borgergade 13, Kbh. K.
Varebest.: (01)122022. Andre afd. (01)120101

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V
Telefon 14 12 54

Oliefy

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Ernst Grell & Co.

elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2678

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraf - Varme

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Svendborg Ligklistemagasin

Katolsk bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 84

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»Balancen«

v/ Knud Petersen
Møllergade 48, Svendborg
Telefon 21 19 20

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Aarhus

Hovedkontor:
Store Torv 12, telefon (06) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Aarhus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen.
Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Poul Dudzinski

Aut. el-Installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Aarhus N.
Telefon 16 98 80
Lev. til katolske Institutioner
Lys, kraft og varme
For at betjene vore kunder bedst muligt
har vi nu fået radiotelefon i vore biler

Den katolske presse i USA

KIPA

Den katolske presse i USA har i 1969 oplevet en iøjnefaldende tilbagegang i sit oplagstal. Tilbagegangen fordeler sig med ca. 7% for de 140 katolske ugeblades vedkommende og med 40% for de kirkelige blade, der udgives af bispedømmerne. De stærkest ramte er ugebladet »The National Register«, der har haft en tilbagegang på 50.000 og »Our Sunday Visitor«, der har haft en tilbagegang på 16.000. Hvad er nu grunden til denne nedgang i oplagstallene? Her må først og fremmest nævnes den stadig hårdere konkurrence fra den profane presses side i forbindelse med offentlighedens svindende interesse for Kirken som institution og dermed for en presse, der er knyttet til en bestemt konfession. Man må i denne forbindelse ikke overse, at markedet til en vis grad er mættet, eftersom de enkelte bispedømmer i USA hver for sig lægger umådelig vægt på at have deres eget bispedømmeblad. Dette er alt sammen i sig selv plausible grunde til det, der er sket. Men der er desuden en dybereliggende grund, og det er, at en del biskopper stadig håndhæver den samme censur som før koncilet, og at nogle af de bedste katolske journalister som følge deraf er gået over til den frie presse. På et møde for katolske journalister i Atlanta sagde chefredaktøren for »Ave Maria«, pater John Reedy i denne forbindelse: »Man mærker allerede stanken fra ligbålene.« Chefredaktøren for det blad, der udgives af bispedømmet Camden, msgr. Salvatore Adamo taler oven i købet i en artikel om »den frie katolske presses død i USA«.

Kulmination

Udvandringen fra den katolske presse kulminerede, da chefredaktøren for det katolske »Saint Louis Review« (der har et oplag på 100.000 eksemplarer) indgav sin afskedsansøgning i begyndelsen af november 1969. Quinn gælder i almindelighed for at være en af de bedst begavede katolske journalister i USA. »Saint Louis Review« har under hans ledelse fra at være et blad, ingen lagde mærke til, udviklet sig til et religiøst

informations- og diskussionsblad af højeste kvalitet. Det katolske presseforbund i USA har flere gange tildelt ham forskellige prisbelønninger. I sin skriftlige opsigelse (som er på fire sider) beklager Quinn sig især over, at kardinal Carberry, der i sin egenskab af ærkebiskop af St. Louis står som bladets udgiver, i de sidste måneder i den grad har skærpet censuren af bladet, at Quinn ikke mere var i stand til at udøve sit arbejde som chefredaktør på rette måde. 75 medlemmer af ærkebispedømmets præsteskab har i et brev til kardinalen udtrykt dette på følgende måde: »Vi beklager, at 'St. Louis Review' fra at være et velredigeret blad med et stort udvalg af nyheder og kristne tanker er blevet til et bispedømmeorgan, der først og fremmest tjener til talerør for hierarkiets bestemmelser, for hyrdebrev og personlige fromhedsytringer.« Kardinalen havde i de sidste ni numre af bladet før den 5. november (den dag, Quinn sagde op) offentliggjort syv hyrdebrev, foruden at han selv havde skrevet en ugentlig spalte med titlen »Pastorale betragtninger«.

To lejre

Til gengæld har de to katolske ugeblade »Twin Circle« og »The Wanderer« (der begge går for at være konservative, og som ikke udgives af noget bispedømme) kunnet sætte oplaget i vejret. De progressive katolikkers førende blad »The National Catholic Reporter« kunne i 1969 tegne sig for 15.000 nye abonnenter. Det ses heraf tydeligt, hvordan katolikkerne i USA mere og mere deler sig i to lejre, og at grænserne imellem dem bliver stadig skarpere.

Og hvad siger hierarkiet så til det? Formanden for bispekonferencens kommission for massemedierne, ærkebiskop Hannan af New Orleans, har foretaget et rundspørge blandt 84 amerikanske biskopper for at finde ud af, hvor tilfredse – henholdsvis utilfredse – de var med de fem nævnte betydeligste ugeblade. »Twin Circle« opnåede den højeste positive reaktion med 35 »Tilfredse«, men fik med 19 »Utilfredse« samtidig et meget højt negativt stemmetal. »National Register« fik 32 positive og 15 negative

Der er altid noget af interesse i katolsk forum

stemmer, mens »Our Sunday Visitor« fik 30 positive og 6 negative. De to sidstnævnte blade har – som omtalt i begyndelsen – haft den største tilbagegang i oplaget.

Som det var at forudse, var flertallet af biskopperne utilfredse med »National Catholic Reporter«, som fik 36 negative og 3 positive stemmer. Derefter kommer »The Wanderer« med 20 negative og 6 positive stemmer. Begge de to her nævnte blades oplag er stigende.

Manglende forståelse

Hvad er så grunden til biskoppernes utilfredshed? Ærkebiskoppen af Philadelphia, kardinal Krol, erklærede i oktober 1969: »Journalisterne ofrer kun meget lidt plads på de 275 biskopper, der stille og roligt udfører deres tunge daglige pligter, men til gengæld ofrer de megen plads på den ene iblandt dem, der har svigtet sine forpligtelser.« Hermed hentydede kardinalen til hjælpebiskop Shannon, der trak sig tilbage fra sit embede for at gifte sig. Denne begivenhed indtog tredjepladsen blandt de ti mest omtalte »pressesensationer« i 1969. Chefredaktøren for det blad, der udgives af bispedømmet Camden, msgr. Adamo, har forklaret journalisternes holdning på følgende måde: »Det, man altså stadig ikke forstår, er, at det er nyheder, journalisterne bringer. Folk, der udfører deres opgaver normalt, gør simpelt hen ikke noget, der er værd at omtale i pressen. De blade, der giver afkald på at bringe nyheder, er simpelt hen nogle tragiske tilfælde. Lad os for eksempel tage sidste nummer af bispedømmet Chicagos blad 'New The-world'. Skønt bladet har 300.000 læsere, står der ikke så meget som en linie i det om seks begivenheder, der i løbet af den sidste uge har optaget sindene i denne splittede by – ikke engang et ord om Vietnam-moratoriets forlis. Hvad nytter det i det hele taget at have et blad, hvis eneste mål det er ikke at ophidse folk?«

Ikke at ophidse folk skulle egentlig (efter visse biskoppers mening) være kriteriet for, at et blad ved et rundspørge kan opnå et par positive stemmer.

Katolsk Forum
har en god måde
at være katolsk på

SCT. ANNÆ REJSER – PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

Påske i Rom 24/3–31/3 – fly – kr. 950,-.

27/6–18/7 Firenze–Assisi–Rom–Ravenna – fly – 22 dg. – pris kr. 1475,-.

1/7–19/7 Rom–Sorrento–Venezia – tog – 19 dg. – pris 1375,-.

12/9–26/9 Venezia–Ravenna–Firenze – fly 15 dg. – pris 1195,-.

3/10–17/10 Firenze–Assisi–Rom – fly – 15 dg. – pris 1195,-.

17/10–24/10 Rom (efterårsferien) – fly – 7 dg. – pris 965,-.

Oberammergau + Oetz – 25/7–1/8 – fly – pris 898,-.

Oberammergau + Saalbach 28/8–5/9 – fly – pris 898,-.

Individuelle Oberammergau arrangementer.

Israel 2/7–16/7 – fly – pris 2250,-.

»I Pauli Fodspor« – 26/5–9/6 – 15 dg. – pris 2400,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.–11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00

Særpris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser ved henvendelse til: eller

Fru L. Samson

Translatør O. Lerche Nielsen

Barsehøj 25, 2900 Hellerup

Bredgade 69, 1260 Kbhvn. K.

Tlf. GE 6341

Tlf. PA 2539

ALTERLYS

I alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

Asp-Holmblad

Stearinlysfabrikker

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m. m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Asylgade 16 - Telefon 12 33 43

Murermester- og entreprenørfirma

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Aalborg

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Axel Larsen

Anlæggartner
Ericavej 34, Søborg
Telefon Søborg 8268

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby. Telefon VA 89
1. kl. kød og pølæg

Sydhavns Fiskehal

v/ Rich. Rasmussen
Fisk, vildt, dybfrossen fjerkræ
Mozartvej 21. Telefon VA 5547

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Ringsted Isenkramhandel
Tinggade 5, telefon (03) 61 24 54

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten.
Vi beskytter også Deres olietank mod ud-
vendig korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, 3450 Allerød
Tlf. (03) *27 31 00

INDLAND

Katolikker protesterer imod liberaliseringen af svangerskabsloven

Som nævnt i dagspressen har en kreds af beboere fra Kolding-egnen opfordret til protest mod liberalisering af svangerskabsloven og har sendt forslag herom til samtlige danske menighedsråd.

Tilskyndet af dette initiativ har en kreds af katolikker fundet det rigtigt i den nuværende alvorlige situation at slutte op om denne aktion ved at sende nedennævnte henvendelse til de danske katolske menigheder.

Man har forespurgt præsterne og lederne af flere katolske institutioner, om de ville fremlægge protestskrivelsen sammen med underskriftlister de to første søndage i januar.

Dersom De ønsker at tilslutte Dem en protest mod den liberalisering af svangerskabsloven, som nu forberedes, kan det ske ved at underskrive medfølgende henvendelse til folketinget og regeringen. Underskriftslisterne vil blive samlet og sendt til folketinget under eet.

Poul Egede Andersen
Faginspektør
Lizzie Bruun
Socialrådgiver
Søster Kirsten Grane
Skoleforstanderinde
Henrik Holm-Nielsen
Advokat
Inger Høyer
ass. overlæge
Poul Høyer
Advokat
Kjeld Jensen
Læge
H. Messerschmidt
Præst
Sr. M. Alice Sepstrup
Forstanderinde
Ole Søgaard
Læge
Sigrid West
Sygeplejerske
Sven West
Læge
Gotfred Wissum
Civilingeniør

TIL REGERINGEN OG FOLKETINGET

Undertegnede protesterer på det kraftigste mod den udvidelse af adgangen til svangerskabsafbrydelse, som er inde-

holdt i det af justitsministeren fremsatte forslag til lov om svangerskabsafbrydelse m. v. af 6/11-1969.

Selv om vi danske repræsenterer mange afskygninger af politisk overbevisning og religiøs indstilling, er vi dog enige om at værdsætte et menneskesyn, der drager omsorg for invalide, handicappede og gamle indtil deres død. Den kendsgerning, at man forgriber sig på det værgeløse ufødte barn, står i stærk modsætning til dette menneskesyn.

Tages ovennævnte protest ikke til følge, enten ved at regeringen trækker sit lovforslag tilbage, eller ved at et flertal i folketinget afviser det, kræver vi lovforslaget sendt ud til folkeafstemning, idet vi er overbevist om, at en del af befolkningen deler ovennævnte anskuelse.

Idet vi tillige finder det uværdigt for et velfærdssamfund som det danske, at man ikke skulle kunne få råd til at sørge for alle de børn, der undfanges i vort land, opfordrer vi regeringen og folketinget til – uden hensyn til omkostningerne – ad lovgivningens vej at sikre enhver kvinde mulighed for at gennemføre et svangerskab og en fødsel under betryggende vilkår samt økonomiske og sociale muligheder for at tage vare på sine børn. Heri må løsning af boligproblemet og daginstitutionsproblemet komme i første række, tillige med tilbud om formidling af adoption af de nyfødte børn, hvis mødre til trods for veludbyggede støtteordninger ikke ser sig i stand til at påtage sig opdragelsen af dem.

FRI ABORT

I anledning af den lov, som for øjeblikket forhandles i Folketinget, indbydes til en diskussion med emnet: *Abort – Hvad er vores ansvar?* Et panel bestående af pastor Ib Andersen, socialrådgiver Lizzie Bruun, advokat Anders Hjorth, overlæge Inger Høyer og læge Kjeld M. Jensen giver korte, oplysende indledninger og besvarer spørgsmål fra salen. Aftenen arrangeres af AC. Alle er velkomne.

Sted: Englesalen, Jagtvej 183 B, København Ø. Tid: onsdag d. 4. februar kl. 20.

KOMMER STATEN IKKE KIRKEN VED – KOMMER KIRKEN STATEN VED?

BIFROST arrangerer stort møde med dette emne torsdag den 5. februar kl. 20.00 i den store sal, Jagtvej 183 B, Kbhvn. Ø.

Diskussionen om forholdet mellem stat og kirke har været lidt af et tabu i

den danske politiske debat. I løbet af de sidste 5-6 år er der imidlertid forskellige tilløb til at få denne debat i gang, vel især fordi mange beskæftiger sig med spørgsmålet om kirkens eller kirkernes rolle i det moderne samfund.

Der stilles både spørgsmålstegn ved statens rolle over for kirken, som herhjemme er skabt i en bestemt situation, nemlig enevælden og fortsat efter grundloven 1849, og der sættes spørgsmålstegn ved kirkens traditionelle neutrale rolle over for samfundets udvikling.

På mødet den 5. februar har folketingsmedlemmerne Ole Samuelson (Det radikale Venstre) og Niels Anker Kofoed (Venstre) samt pastor Jens Brøndum og redaktør Jens Oluf Lund givet tilsagn om deltagelse i et panel om emnet og en efterfølgende diskussion med salen.

Alle er velkomne. Entré 2,- kr.

Walter Dalland.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 25.: 3. efter HERRENS ÅBENBARELSE (grøn).

MANDAG den 26.: Polykarp, biskop og martyr (rød).

TIRSDAG den 27.: Johannes Chrysostomus, biskop og bekender (hvid).

ONSDAG den 28.: Ferialdag (grøn).

TORS DAG den 29.: Frans af Sales, biskop og kirkelærer (hvid).

FREDAG den 30.: Ferialdag (grøn).

LØRDAG den 31.: Johannes Bosco, præst (hvid).

SØNDAG den 1.: ANSGAR (4. søndag efter Herrens åbenbarelse), (hvid).

MANDAG den 2.: HERRENS FREMSTILLING I TEMPLET, KYNDELMISSE (hvid).

TIRSDAG den 3.: Ansgar (hvid). Meddelelse af Blasius-velsignelsen.

ONSDAG den 4.: Ferialdag (grøn).

TORS DAG den 5.: Agathe, jomfru og martyr (rød).

FREDAG den 6.: Ferialdag (grøn) eller Titus, biskop (hvid) eller Paul Miki, præst, og fæller, martyrer (rød).

LØRDAG den 7.: Ferialdag (grøn) eller Romuald, abbed (hvid), eller Gudsmoders lørdagsmesse (hvid).

SØNDAG den 8.: KYNDELMISSE (5. søndag efter Herrens åbenbarelse) (hvid).

MANDAG den 9.: Ferialdag (grøn) eller Cyrillus af Alexandria, biskop og kirkelærer (hvid).

TIRSDAG den 10.: Scholastica, jomfru (hvid).

ONSDAG den 11.: ASKEONSDAG (violet).

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes

for alle trossamfund

Alle aftaler kan træffes i hjemmet

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelser ordnes - alle aftaler
kan træffes i hjemmet.

Gaveldé:

Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.

Tlf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Chr. Hansens køudsalg

G1. Kongevej 163

København V.

Telefon Eva 6465 og 6466

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monles & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27

Telefon 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.

Tlf. Minerva 6761

Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Sjøreen & Co.

Malerfirma

Arhus N.

Et Hjem paa Rejsen

Telefon 12 41 22 - Arhus C.

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/SEntrepreneur & murerfirma
Arhus C.
Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-Installationsfirma

V. Svenstrupaut. elektro-Installatør
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Arhus CKatolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. Madsensbegravelsesforretning
Jørgergaardsgade 17-19, Arhus C

Centralmejerlet**Afdeling: Vesterbro**

Arhus

Telefon 12 87 00 (4 lln.)

Største udvalg i radio - fjernsyn -
båndoptagere og grammofooner

Radio ThygesenRyegade 24, Arhus C. Tlf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Arhus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden**Svend Erik Laursen**

GAS - VAND - VARME - BLIKKENSLAGER - SMIDE- & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a, Arhus N.

Telefon (06) 18 85 33 - Giro 171 17

BøgerFRA ALLE LANDE ★ PA ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor HansenBoghandel
Bruunsgade 45 . Tlf. (06) *12 24 00
Arhus C.

INDLAND

Pastor Oppermann fylder 65 år

Den 25. januar fylder sognepræsten i Horsens, Niels R. M. Oppermann 65 år. Han er født i Holstebro og blev efter sine filosofiske og teologiske studier i Rom præsteviet sammesteds den 22. december 1934.

Efter sin hjemkomst til Danmark begyndte pastor Oppermann sin virksomhed i bispedømmet som kapellan i fire år ved Skt. Ansgars Kirke, København. Derefter fungerede han som sognepræst ved forskellige kirker, eet år ved Skt. Hans Kapel i Køge, eet år ved Rosenkranskirken, København, ni år ved Skt. Knuds Kirke, Svendborg, seks år ved Hellig Kors Kirke, Nykøbing Fl., og siden 1956 ved Skt. Josefs Kirke, Horsens. Desuden er han medlem af det biskoppelige råd.

Flere af de kirker, hvor pastor Oppermann virkede, har nydt godt af hans sikre stilsans, og med de midler, han havde til rådighed, foretog han en række ombygninger. Det største arbejde i så henseende var restaureringen af Skt. Josefs Kirke i Horsens, som han fik ført tilbage til dens oprindelige skikkelse.

Da biskop Th. Suhr udgav Søndagsmessebogen i 1944 og vor nuværende salmebog i 1951, var pastor Oppermann - i øvrigt som den eneste præst - medlem af kommissionen, der stod for udgivelsen, og satte sit præg på arbejdet. Desuden har han i årenes løb fået udgivet en række småskrifter af religiøs art.

Sammen med de sikkert mange, der vil hylde pastor Oppermann på fødselsdagen, vil også KATOLSK FORUM bringe sin lykønskning.

B. H.

**MENNESKE FØRST -
KRISTEN SIDEN?**

Fortsat fra side 11.

mistiske) anskuelse Adams synd. Hvis Adam ikke havde syndet, var Kristus ikke blevet menneske. Den anden anskuelse (den scotistiske) mener, at Kristi menneskevordelse var motivet for selve skabelsen. Som indledningen til brevet til Efeserne siger (1. kap.), er menneskeheden, og sammen med menneskeheden hele verdensaltet, fra evighed af bestemt for Kristus. Eller som det 2. Vatikanconcil udtrykker det i konstitutionen »Gaudium et spes«: Kristus er »hele den menneskelige histories midtpunkt, nøgle og mål«. Messerschmidt vælger den sidste teori, og det lykkes ham at klarlægge, at på denne måde er Jesus Kristus livets mål og mening. Dette kapitel kræver indlevelse, meditation; man må læse det atter og atter. Men så åbner det også sine rigdomme. Det sidste kapitel: »Kirken i støbeskeen« er en kommentar til »Gaudium et spes«. Det er opbygget i to dele: Kirken kan ikke undvære verden, og verden kan ikke undvære Kirken. I denne sammenhæng har Messerschmidt en interessant tolkning af Sartres »julespil« fra 1942, trykt første gang 1962. Sartre ville tro på Guds menneskevordelse, »hvis han havde mødt Kristi nyskabende kærlighed i Kirkens tro, håb og kærlighed«. Men han har ikke erfaret den, han spejder forgæves efter den. Hubert Messerschmidt siger: »Tydeligere kan det vel ikke siges, at verden ikke kan undvære Kirkens tro, håb og kærlighed; også vantroens børn spejder efter et tegn på dens nærvær, alle håber imod alt håb, at den må vise sig, men alle venter forgæves på Godot« (s. 66).

Messerschmidts teologiske essays anbefales på det varmeste - ikke til flygtig læsning, men til studium, til meditation, til læsning med »hjertekulen« (Kierkegaard).

H. Roos S. J.

Bliv børnehavelærerinde!**Nordisk Montessori Kursus** Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarleforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvvej 13. Tlf. Hølrup 7894 - 7842

VÆGKALENDEREN 1970udgivet af Ansgariusforeningen,
fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.
kr. 2,00

EN BERIGTIGELSE, DER INGEN BERIGTIGELSE ER

Efter at nogle katolikker har givet udtryk for utilfredshed med et interview, som Martin Drouzy for nogen tid siden gav i et københavnsk dagblad, står der i Katolsk Forum – hvilket jeg hellere ville udtrykke med: efter at nogle katolikker har givet udtryk for harme over dette interview, en harme, som har fremkaldt adskillige skriftlige henvendelser til Katolsk Forum (som ikke blev offentliggjort) og – så vidt mig bekendt – også til biskoppen, spiser Katolsk Forum os nu af med en berigtigelse på nogle få linjer, som ingen berigtigelse er.

Der var meget angribeligt i det pågældende interview, men det punkt, der nok var det alvorligste, var M.D.'s omtale af pavens stilling. Dette »berigtiger« M.D. nu med en henvisning til sin fremstilling af pavens stilling i sin navngivne bog, som jeg ikke kender (og for øvrigt heller ikke føler trang til at læse), men det, han i Katolsk Forum citerer deraf, er, synes jeg, stadig så ufyldstgørende, at det virker forkeret. For selv om det, der siges, er uangribelig rigtig, så mangler der den for læseren nødvendige omtale, at paven har ret til at udtale sig på Kirkens vegne, når og hvor han finder det rigtigt og uden forud at skulle spørge andre.

Det er denne kendsgerning, som for enhver katolik burde være uomtvistelig, som M.D. – omend han måske ikke fornægter den, det ved jeg ikke – dog ved sin fremstilling forplumrer, idet han anfører en hel del ting, som nok er rigtige, til ligesom at skjule det i denne sag centrale, det, der ikke blot gør paven til primus inter pares, men til den, der *alene* er Kristi Statholder på jorden.

Og hvor er biskoppen i denne sag, idet jeg ved, at nogle lægfolk har sendt

protester direkte til ham. Kan De, biskop Martensen, virkelig blot tie til et spørgsmål, som De må vide har ophidset store dele af de danske katolikker, selv om kun ganske få har protesteret på den ene eller anden måde? Kan De acceptere, at et stort opsat interview i Danmarks største avis kun får en berigtigelse på nogle få linjer, som faktisk intet berigtiger og intet siger, på næstsidste side af det ubetydelige Katolsk Forum?!

Jeg kan kun betegne M.D.'s form som en uforskammethed over for alle os, som har protesteret så skarpt, vi kunne, og biskoppens tavshed som en svigten over for alle de mange, som har håbet på en udtalelse fra vor danske kirkeafdelings hyrde. Jeg ved ikke, hvad denne tavshed skyldes – måske manglende føling med, hvad der rører sig blandt danske katolikkere flertal?

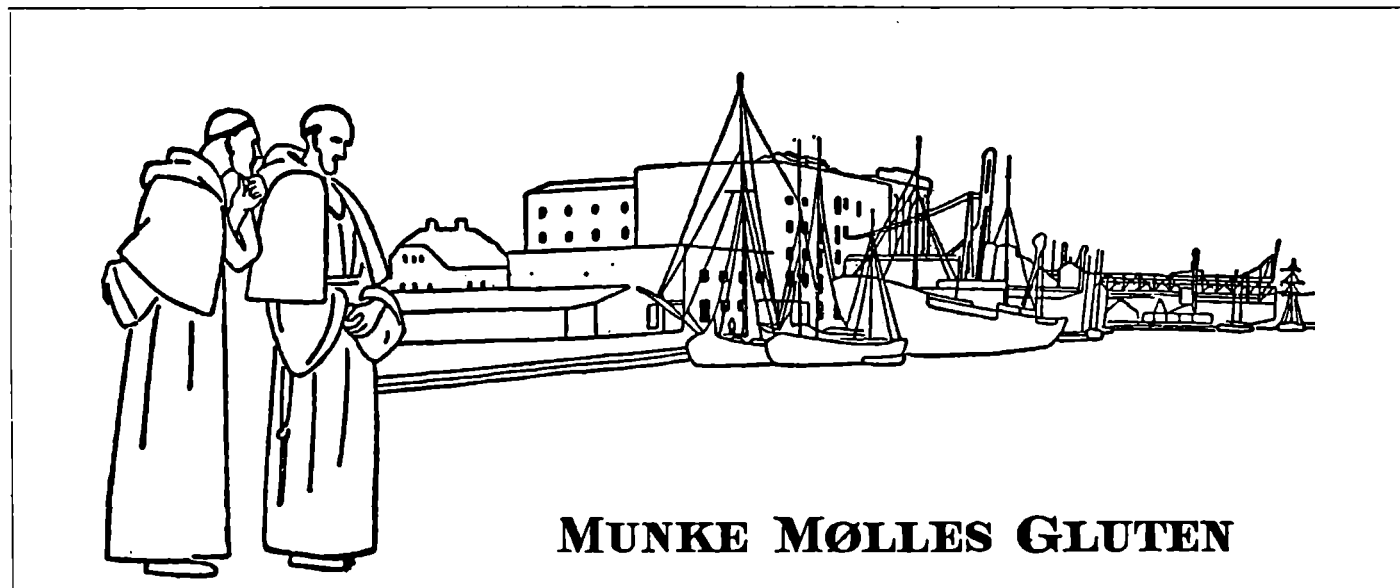
Y. Hallingskov

Redaktionens kommentar

I Kirken hersker der frihed – en frihed, som ganske vist har sin grænse i Guds åbenbaring og i Kirkens nedarvede troskat (depositum fidei). Inden for denne grænse kan også katolske kristne have forskellige meninger om de mest forskellige ting. Går man bevisligt ud over denne grænse, har katolikkerne lov til at protestere, og den stedlige biskop har – som »lærer« – pligt til at sætte tingene på plads for at bevare troen og hjælpe de troende. Lad os antage, at denne grænse ikke er overskredet. Så har M.D. lov til at sige sin personlige mening om et bestemt teologisk problem. Samme ret må tilstås Y.H., hvis hun protesterer mod denne personlige anskuelse. Man kan måske sige, at fejlen i den standende strid – som i mangan en debat – ligger på begge sider. Hvis M.D. siger, at »man har tillagt visse passage større dogmatisk betydning, end en så-

dan tekst (dvs. et interview) kan have«, så er dertil at sige, at enhver ansvarsbevidst publicist nøje må veje sine ord, idet han skal tage hensyn til eventuelle misforståelser. På den anden side synes Y.H. ikke at holde sig til den gyldne regel, som Ignatius af Loyola opstiller i begyndelsen af sine »Åndelige Øvelser«, hvor han siger, at man skal være rede til at opfatte ordene i »en god mening«. Den kirkelige tradition kalder dette »benigna interpretatio«, en »velvillig udlæggelse« af næstens ord. Men måske vil man mene, at den i begyndelsen nævnte grænse ikke er blevet overholdt, og at biskoppen burde have grebet ind. Vi mener ikke, at dette er tilfældet. I sin berigtigelse siger M.D., at »paven (er) apostlen Peters personlige efterfølger og derfor hoved for bispekollegiet, enhedsfaktor og centrum i fællesskabet«. Man kan sige, at M.D. i den lige anførte sætning ikke udtrykkeligt nævner pavens øverste myndighed over hele Kirken. Og det er vist det, Y.H. anker over. Men i sin bog er M.D. meget konsekvent. Han siger nemlig på side 153: »På den ene side er det af Gud og ikke af bispekollegiet, paven personligt og direkte modtager et *universelt ansvar og den øverste myndighed over hele Kirken*« (Fremhævelsen foretaget af os). Bogen udkom 1968. Disse ord svarer ordret til det 2. Vatikankoncil's dogmatiske konstitution »Kirken«. Her siges i nr. 22: »Den romerske biskop har nemlig i Kirken, i kraft af sit embede som Kristi stedfortræder og hele Kirkens hyrde, den fulde, øverste og universelle myndighed, som han altid frit bør kunne udøve«. (Med hensyn til de adskillige skriftlige henvendelser til Katolsk Forum, interviewet skulle have forårsaget, kan vi oplyse, at redaktionen kun har modtaget to, begge fra Y.H.)

Dermed vil vi fra bladets side afslutte denne sag.

MUNKE MØLLES GLUTEN

Midnight Cowboy

Hovedpersonen er en ung Texas-boy som tager til New York i den tro, at han er lige, hvad ældre sexhungrende damer drømmer om. Det er dog ikke det forjættede land, han forestillede sig – og i sin naivitet er det ofte ham der bliver snydt, så inden længe er han på vej nedad i storbyens morads. Han møder den halte og tuberkuløse fidusmager Ratso (Dustin Hoffman) og sammen forsøger de så at slå sig igennem.

Det er den engelske instruktør John Schlesinger's første film fra Amerika. Han virker på en gang betaget og chokeret over livet og menneskene derovre. Der er forelskede travellings (kamera-kørsel parallelt med det skildrede) fra busture igennem landet, og storbyslum uden nåde for dem der kæmper for dagen og vejen.

De to hovedpersoners begyndende solidaritet er overbevisende og stærkt skildret. De tvinges af omstændighederne til at stå sammen og langsomt spirer, næsten imod deres vilje, et bæredygtigt venskab frem.

Dustin Hoffman, der fik sit gennembrud i »Fagre voksne verden« som en umoden collegedreng, spiller den forhutlede fidusmager på en nuanceret og pågående måde. Det er især hans spil der hæver filmen et godt stykke over det ligegyldige.

118. årgang af Katolsk Ugeblad 25. Jan. 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVA 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
v. Katolsk Bispekontor, Laur. Blings Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Smil Emil

Parallelt med den stærkt benyttede folkekomediegenre i dansk film løber der en tradition, som er lige så folkelig i emnevalg og ukompliceret af personerne, men som alligevel bryder radikalt med dusinlystspillene ved at handle om de mennesker den skildrer og ikke blot udlevere dem i komiske optrin eller forfladige dem i følelsesoppustede overfladiskheder. *Harry og Kammertjeneren* fra 1961 og *Balladen om Carl-Henning* fra 1969 får nu følgeskab af Jesper Høms *Smil Emil*, som han både har skrevet manuskript til, instrueret og fotograferet.

Emil (Birger Jensen) og Katja (Elsebeth Reingård) bor sammen. Hun arbejder og han digter og tegner lidt – og er ellers mægtig glad for at fortælle om sine oplevelser. Med et stort kendskab til det skildrede miljø og et personligt forhold til de medvirkende bliver Jesper Høms debutfilm på en gang afslappet og nuanceret. Personerne er ikke skuespillere eller aktører, men medvirker hver især som sig selv. Dialogen er i manuskriptet blot en ramme, som har givet personerne et grundlag for en improviseret og uhøjtidelig samtaleform, der passer fortræffeligt til miljøet. Musikken, der er lavet af Benny Holst og Povl Dissing sammen med Beefeaters, afrunder på en enkel og upopet måde filmen.

Personernes følelser og holdninger postuleres ikke gennem tale eller direkte beskrivelse, men fremgår af situationer-

ne. Kameraet har arbejdet særdeles smidigt og lader f. eks. i en sengescene tilskueren fornemme Emils og Katjas beruselse og boblende glæde.

Fantasiens virkelighed er Emils verden, og med hans til tider rastløse fortælling, men altid ærlige gengivelse af den oplevede virkelighed, får vi et enkelt og usentimentalt billede af to ganske unge mennesker og deres hippiemiljø, fortalt af en eksperimenterende, men sikker instruktørdebutant i en desværre stærkt underrepræsenteret dansk folkelig tradition.

De lange knives nat

Den italienske instruktør Luchino Visconti har filmatiseret et forløb, som ligger snublende nær ved familien Krupps dilemma under nazismens fremmarch i Tyskland i 30'erne. Handlingen udspiles i industrifamilien von Essenbeck, hvor der opstår en magtkamp på liv og død da familieoverhovedet dræbes. Hver især ønsker de magt over stålværkerne

og skuer intet middel til at nå den. Magtbegæret underminerer efterhånden enhver personlig moral og gøres endda til en dyd, fordi der kan anføres et Hitlercitater for den personlige morals død.

Flere gange i filmen benytter Visconti sig af nogle lange panoreringer hen over menneskegrupper. Kameraet glider fra ansigt til ansigt og tøver hver gang lidt med at glide videre som for at mærke sig karaktertrækkene hos personerne. Hele filmen kunne siges at følge dette mønster, og bliver således en minutios kortlægning af den tyske elites holdning og moralske sammenbrud i 30'erne.

Der er ikke sparet på ydre tegn på det moralske sammenbrud. Overlagt mord, massakre på SA-folk (efter et homoseksuelt orgie) og et blodskamsforhold er blot nogle af ingredienserne. Personerne bryder enten psykisk sammen eller forvandles til glatte, kolde overflader uden tegn på følelser. Det er på dette punkt filmen synes ringest, fordi det indre menneskelige sammenbrud næsten udelukkende kommer til udtryk i ydre og til tider teatraliske optrin. Især er belysningen og musikken pegfingeragtig, og virkningen bliver blot at man gradvis taber interessen for personerne efterhånden som de kommer til at personificere had, magtbegær og misundelse. Filmens undertitel *Götterdämmerung* efter Wagners tema om gudernes sidste timer passer godt, men som karakteristisk af tysk mentalitet og skyldkomplekser virker den postulerende abstrakt på trods af den ellers nøjsomme behandling.

Pia Heinemeier
om sin tid
som sygeplejerske
i Biafra

Alfred Delp
- præst og martyr
Korsets skandale

Fasteaktionen 1970
De hollandske
biskopper
og cølibatet

3/1970

forum

katolsk

Hvor var du,
da barnet skreg
med ildtunge
i den glødende hovedskal,
hvor var du?

Hvem ænser dem,
deres brune grenelemmer,
krydset over den tomme kødsæk,
hvem ænser dem?

Hvad bevæger dig,
kun din egen smerte,
døden ved din dør,
dit ansigt i spejlet,
hvad bevæger dig?

Ved den yderste grænse

For godt et år siden rystede den unge czechoslovak Jan Palach en hel verden ved at overhælde sig med benzin og derefter lade sig fortære af flammerne. Vesten tog det som en gribende, men desperat handling – dog »forståelig« på baggrund af Czekoslovakiets ulykkelige situation, hvor den åndelige frihed er knægtet og umenneskeligheden knæsat. Jan Palach fik efterfølgere – foreløbig »kun« i sit eget land. Et halvt år senere hændte imidlertid det samme i den vestlige verden, i USA, hvor et ungt par begik selvmord på denne desperate måde. Også her var årsagen oplevelsen af ufrihed og umenneskelighed. Foruroliget blev der spurgt: Hvorfor sker dette også – i vesten? Den vestlige livsstil var blevet tilføjet et hårdt slag. Og det camouflerede hykleri fik revet en flig af masken, hvor man nu skimtede en begyndende usikkerhed og uvished.

Men mere skulle ske.

For omkring 14 dage siden gik to unge mænd med tre dages mellemrum i døden. Levende fakler. Det fandt sted i den franske by Lille. Selvmordene har fremkaldt et slags kollektivt, psykisk chock i Frankrig. Og spørgsmålet, der nøgent og skånselsløst trænger sig på, er igen: HVORFOR? Kan svaret ikke gives af os, kan vi finde det hos de to unge. »Jeg gjorde det af fortvivelse over krigene, grusomhederne, menneskenes vanvid . . . « skrev den ene. Og den anden: »Tragedien i Biafra blev uudholdelig for mig.«

Således handlede to unge mænd, der kom fra gode

hjem, var sikre på at få deres eksamen og syntes forudbestemt til en lykkelig og sikker fremtid . . .

Hvad er en lykkelig og sikker fremtid? Ingen af de unge selvmordere kendte svaret. Vi derimod kender nu deres »svar« – selvom vi måske krymper os ved at vedkende os det. Men om noget er det, så er disse levende fakler et skrig i natten, et fortvivlet råb om livskvalitet. Ungdommen er netop den tid, hvor vækstbetingelserne for et personalt liv er afgørende. Derfor er disse selvmord tegn – tidens tegn til os – på en sjælelig nød hos en svigtet ungdom, hvis hjerteslag stiger og falder med røgen fra bålene, i en kvalfyldt rytme, håbløshedens crescendo: De altfor mange stene, der blev givet for brød.

Ydre nød kan være tung at bære, men det er trods alt en nød, der kan bæres og overvindes i fællesskab, i nødens fællesskab. Men den indre nød er den individuelle isolationsnød. Når vi er kommet i en sådan sjælelig nød, er der intet nødens fællesskab for os, vi er henvist til os selv. Er det denne nød, som har nået sit skræmmende klimaks i døden på bålet, mens røgen stiger mod himlen som en anråbelse, og stanken breder sig over jorden som en påmindelse?

Hans Jensen

Digtet på forsiden er fra digtkredsen »Missa Humana« af Maureen Duffy. Lis Thorbjørnsen har oversat.

FASTEAKTIONEN!

I et af de skønneste naturrestervater i Jugoslavien vandrede en afrikansk biskop – med det for danske øre velklingende navn DODDS – fra St. Louis i Senegal sammen med generalsekretæren for Caritas Danmark. De drøftede de fælles problemer om, hvorledes et land med selv en ganske lille beskeden katolsk minoritet kunne være med til at yde en effektiv hjælp i udviklingslandene. Resultatet af samtalen blev et løfte – givet fra dansk side: Har Senegal et ønske, som de nordiske katolikker kan opfylde, så er vi rede til at forsøge det. Løftet blev afgivet, fordi den danske præst vidste, at det var de nordiske biskoppers ønske at være med til at lindre nøden i den store verden og dermed give udtryk for et levende kristent brodersindlag.

Der gik et årstid og samme danske præst mødte igen den afrikanske biskop – ikke som første gang i et europæisk land, – men i hans bispebolig 300 km nord for Dakar i Senegal. Biskoppen lod den danske præst og hans kollega, direktøren for Catholic Relief Services i Dakar, dele livsvilkårene med sig og sine præster og ordensbrødre i en weekend – rig på store oplevelser. Der blev rig lejlighed til at stifte bekendtskab med livet, som det udfolder sig i by og på land – såvel i de snævre gyder med de elendigste boligforhold som i en lille landsby 50–60 km fra den overbefolkede storby, hvor man havde gjort ihærdige forsøg på at bygge noget nyt op og skaffe en gruppe mennesker – 13 familier med 30–35 børn – en bedre fremtid. Det var ganske klart, at det ikke blot drejede sig om at stille et område til disposition og at fremskaffe et overringsanlæg for at dyrke grøntsager og ris på de tørre jorde, men fremfor alt om at

skabe en helt ny mentalitet hos denne gruppe mennesker og give dem hjælp og mod til selv at virke med til at bedre deres egne forhold.

Biskoppen arbejdede målbevidst og havde sine klare ideer om, hvorledes han kunne hjælpe sine landsmænd, men den økonomiske baggrund for en sådan hjælp var yderst beskeden. Derimod var det lykkedes ham at få dygtige medarbejdere fra franske missionsordner, således at han stod veludrustet til de opgaver, han forsøgte at gennemføre.

Først og fremmest drejede det sig om at indrette en lille poliklinik i byen Louga ca. 100 km syd for St. Louis. Han havde allerede veluddannede sygeplejersker, som i den første måned de havde opholdt sig i Louga allerede havde kunnet hjælpe mange syge i byen og i de små landsbyer i junglerne, der breder sig milevidt omkring Louga. Men man trængte til faste rammer om arbejdet og bedre beskyttelse af medicamenter, materiale etc. – Angående den NORDISKE FASTEAKTION 1968 var der et overskud, som bevirkede at nordiske katolikker kunne bygge denne lille klinik og det er netop ved at ske i disse måneder.

Men biskoppen havde mere vidtgående planer. Han ønsker både i St. Louis og i Louga at gennemføre en udvidet voksenundervisning og disse planer er blevet forelagt den Nordiske Bispekonference med det resultat, at opførelsen af to undervisningsbygninger skal stå som det vigtigste formål for den Nordiske Fasteaktion i 1970. Meningen er at give så mange voksne som muligt adgang til at lære at læse, skrive og sætte sig ind i mange andre fag. Der skal være et lille bibliotek. Og der skal være systue og køkken så de senegalesiske

kvinder kan lære at føre en vel tilrettelagt husholdning, pleje deres syge og reparere og forarbejde deres tøj. Og lysten til at lære er overordentlig stor både i Senegal og i adskillige andre afrikanske stater. Biskoppen har grundstykkekerne, hvor disse bygninger skal opføres og han er selv i stand til at fremskaffe 1/4 af byggeudgifterne – men der mangler endnu ca. 210.000 kr., som han har bedt nordiske katolikker om at hjælpe sig med. Det skulle kunne lykkes at samle disse penge i fastetiden, – især når man husker den offervilje nordiske katolikker har udvist i de sidste år, – både da man skulle bygge en sygeplejeskole i Uganda og da man skulle hjælpe de ulykkeligt stillede under krigen i Nigeria.

Man må håbe, at der kommer langt flere penge ind, så man også kan få penge til at muliggøre en udvidelse af et stort hospitalsprojekt i Kamuli i Uganda, som Caritas Norge har taget sig af. Kan der samles 100.000 kr. til det formål, så vil det udløse en hjælp på 1/2 million kr. af norske statsmidler – så det kan jo siges at være ikke blot

et godt formål, men også en helt god forretning.

Hvis der yderligere kommer penge gennem FASTEAKTIONEN 1970 vil disse blive sendt til Caritas Internationalis til hjælp for nødlidende afrikanske børn. Dette er altså formålet med FASTEAKTIONEN 1970.

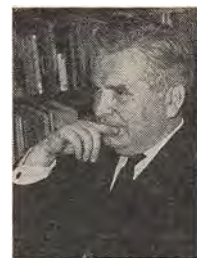
Alle husstande i vort bispedømme vil få tilsendt en giroblanket med opfordring til at hjælpe, og resultatet af det, man kan give afkald på i fastetiden, skulle så give et pænt beløb, som sendes ind på blanketten eller via check. Det er vist klart for enhver af os, at en hjælp til undervisningsbygningerne er af allerstørste betydning, da en solid uddannelse er det eneste virkelige grundlag for hjælp til underudviklede lande.

Når man har valgt 1970 for denne aktion, så hænger det sammen med de nordiske biskoppers ønske om at være med i det år, som Unesco har betegnet som *det internationale uddannelsesår* – således som man tidligere med held har haft et *flygtningear*.

Spar sammen i fastetiden og vær med til at gøre menneskers liv lidt lykkeligere ved at muliggøre at de lærer at læse og skrive. Knud Ballin.

NOTES BLOKKEN

I sidste uge af januar bragte dansk TV Ole Palsbos film fra 1946 med titlen: »Diskret ophold«. Det er ikke vor hensigt her at give en æstetisk bedømmelse af kunstværket. Naturligvis har vi teknisk set lært meget i de 25 år, som er gået, siden filmen fremkom. Men man glædede sig over gensynet med Ib Schønberg og hans naturlige charme, der udstrålede en menneskelighed, som betager. De, som ikke har filmens indhold present, vil erindre, at ægteparret Bustrup i deres beskedne hus på Fyn har oprettet en pension for vordende, ugifte mødre. Vi følger i filmen tre unge kvinders kamp for at kunne mestre deres skæbne.

Vi lever jo – som bekendt – midt i en abort-tid. Mon dansk TV med vidende og vilje har sat netop denne film på programmet som et indlæg i den standende abortdiskussion? Hvis det er tilfældet, skal man være taknemmelig for det. Filmen giver nemlig rig lejlighed til eftertanke. Hvor har dog vor offentlige mening forandret sig siden 1946! Ingen af de ansvarlige personer i filmen – hverken lægen eller jordermoderen eller hendes mand – tænker på abortus provocatus. Grundidéen i filmen er tværtimod at få de unge kvinder til at føde deres barn. Men den proces, hvorved dette opnås, sker med en menneskelighed og naturlig godhed, som vinder ens hjerte. Mange vil kalde det sentimentalitet. Men hellere det end den brutalitet og råhed, man bliver udsat for i mange ultramoderne film. Thyra lille barn er i visse partier ved at stjæle billedet fra hovedpersonerne. Mentaliteten i filmen er i udpræget forstand barnevenlig. Den film burde forevises, når man i unge kredse diskuterer abortproblemet. Det er en selvfølge,

at man sørger både for barnet og den unge moder. Især det sidste er meget fremtrædende.

Hvordan kan det være, at den offentlige mening har forandret sig så meget i de sidste 25 år? Idag ville man ordne mange af de fremstillede problemer på en for samfundet nemmere måde. Spørgsmålet er kun, om denne lettere måde også er den nemmeste for moderen.

Man gør sig sine egne tanker, når man ser den 25 år gamle film og sammenligner den med vor egen virkelighed. Og det interessante er måske mindre selve virkeligheden end den indstilling, som har forandret sig. Med rædsel tænker man på, hvad vi kan vente os, hvis udviklingen fortsætter på samme måde. Hvor ender vi? Har vi endnu udviklingen i vor hånd, kan vi kontrollere den? Eller er vi magtesløst udleveret til den? Hvad med de gamle og de ulevedygtige?

Alfred Delp S.J., som blev henrettet for 25 år siden, havde i sin fængselscelle i Berlin gjort sig sine tanker om den kommende udvikling, når det 1000-årige rige engang var sammenbrudt. Han var klar over, at der ville komme en ny tid – i samfundet og også i Kirken. Men han var også klar over, at der for menneskehedens skyld måtte findes noget urokkeligt og noget urørligt, en »fane«, der anerkendes af alle og holdes i hævd af alle. Retten kan ikke blot lovfæste bestående forhold. Han vidste, hvad det sidste havde betydet for hans folk og hele verden, og han havde betalt kampen mod denne umenneskelighed med sit eget liv.

T. Roos 27.

I TV-avisen så vi fra Amsterdam Pia Heinemeier, sammen med en anden dansk sygeplejerske, Karen Marie Larsen, og lægen Jesper Qvist, efter tilbagekomsten fra det børnehospital i Biafra, hvor de havde arbejdet de sidste måneder af krigen. Pia Heinemeier er datter af Gyrith og Henning Heinemeier, Markskellet, Vanløse. Hendes forældre er begge katolikker og har gjort en stor indsats i sognearbejdet (Sct. Antonius).

”... deres brune grenelemmer, krydset over den tomme kødsæk...”

Hos Biafras børn

»Den største oplevelse var den dejlige kontakt med afrikanerne,« siger Pia Heinemeier i dette interview af Lis Thorbjørnsen.

– Gennem hvilken organisation kom du til Biafra?

– Gennem Terre des Hommes, en organisation der udelukkende tager sig af børn.

– Var rejsen derned farlig, hvordan gik den?

– Jeg tog til Amsterdam, derfra til Sao Tomé, og derfra skulle jeg efter tredivetimers ophold flyve direkte til Biafra. Vi fløj sent på aftenen. Da vi kom ind over Biafra, lød der en vældig bulderen, og jeg tænkte: nå, der er bomberne! Da vi havde fløjet lidt, så jeg ildskær dernede, et mægtigt ildskær gennem skyerne, det blafrede op og ned. Jeg forestillede mig jo, at det var landsbyer, der brændte, og så viste det sig, at bulderet kom fra tordenvejr, og at det, der blafrede op og ned, var afbrænding af overskudsgas fra olieboring. Flyvemekanikeren var tilfældigvis dansk, jeg spurgte ham, hvor nervøs jeg skulle være, man har jo ikke megen erfaring i krig hjemmefra. Han virkede selv ret nervøs, det er også en kæmpebelastning at flyve flere gange frem og tilbage hver nat, når man kan risikere at få en bombe i hovedet.

– Hvad var dit første indtryk, da I landede i Uli?

– Det er om natten, man flyver, så det var helt mørkt, da jeg kom ned. Det første indtryk var, at der er en fantastisk larm fra alle insekterne, græshopper og frøer. Det slog en i møde, en enorm larm. Og så var der en hel masse men-

nesker nede på jorden. Det var såmænd ikke fordi vi var ventet, for kommunikationen er slet, så de vidste dårligt nok, at vi kom, men der er altid nogen, der flokkes om maskinerne. Bl. a. var der på det tidspunkt en dansker dernede, Lasse Jensen, fra radioen, hans opgave var at tage imod alle, der kom.

– Hvordan kom du videre?

– Hver uge hentede de fra Sct. Josephs sickbay i Mpam Ekverazu forsyninger i lufthavnen, og tilfældigvis var det netop denne dag. Der er to timers kørsel fra lufthavnen. Vejene er forfærdelige, enkelte af dem asfalterede, men de fleste er kun lerveje med store huller i, så man ryger op gennem loftet.

Ankomsten

Så kom vi til den compound, hvor vi skulle bo. Vi boede sammen med tre familier. Tre brødre ejer compound'en, flygtninge som har haft gode stillinger i Port Harcourt, velhavende, med bil og det hele, compound'en havde været deres weekend-udflugtssted. Vi lejede bungalowen, og de flyttede selv over i tjenestefolkernes små rum. Det var fantastisk spændende at bo sådan et sted, man var lige midt i det sydende biafranske familieliv. Om morgenen blev man vækket af, at de fejede gården, og ellers tumlede børnene rundt, og der var en snakken og en leen og en skælden ud.

Jeg tilbragte en måned sammen med en hollandsk læge og hans forlovede og

en hollandsk sygeplejerske. Så kom Karen Marie, og efter cirka en halv måned mere kom dr. Qvist, så det blev et dansk team med en hollandsk sygeplejerske, foruden de biafranske sygeplejersker.

– Hvordan så børnehospitalet ud?

– Det er ikke et rigtigt hospital, der bliver ikke foretaget operationer. Langt de fleste sickbay hospitaler er indrettet i forhenværende skoler, også dette. Alle husene dernede var dækket med palmeblade, selv bilerne blev dækket, når de stod stille, også alle kirker og hospitaler var camoufleret på grund af risikoen for luftangreb. Når man hørte dem komme flyvende, var det bare om at spæne ud og hente alle ungerne ind, og når der var noget hvidt tøj, der lå til tørre, få det ind. Vi var ikke udsat for noget, men man måtte altså være opmærksom på det, og vi havde fået gravet en stor bunker, så vi i påkommende tilfælde kunne skjule os der.

Sickbayens bygninger var pæne nok udefra, men indvendig virkede de ret mørke, med cementgulv og kalkede vægge. Uden for bygningerne var der en cementafsats, hvor ungerne blev sat ud hver dag, det virkede meget trist i begyndelsen, fordi de bare sad og hang allesammen i lange rækker uden at der egentlig skete noget. Senere fik jeg købt nogle store basstømter, som vi lagde ud på jorden under træerne, så kunne vi bære dem derud, så skete der i det mindste dét. De kan jo ikke lege sådan som normale, raske børn, det meste af tiden

er de ret svage, så de bare sidder ned. Efterhånden som jeg havde fået arrangeret mit arbejde så godt som muligt, fik jeg tid til at organisere noget underholdning og lidt leg for børnene. Jeg var så heldig, at der var en evangelisk guitarist, der kom en dag og tilbød at spille for børnene, de elsker jo at synge og spille, og rytme i det hele taget. Hvis de unge piger, der hjalp til i sickbayen, sang med dem, så var det altid krigssange, og de var selvfølgelig også mægtig gode og med slag i, men alligevel synes man det er lidt trist for sådan nogen små størrelser altid at synge krigssange. Guitaristen sang en form for spirituals med dem, og det var meget opmuntrende. Så fik vi også lidt forskelligt legetøj, noget lavede vi selv. Vi lavede en kasse med små rum i, og kastanjer i hvert rum. Så vendte vi kassen, og alle kastanjerne røg løs midt imellem dem. Jups, i løbet af et sekund var alle kastanjerne væk, hver unge havde grebet en og sad og gemte den. Så tog jeg kassen frem og de skulle komme en kastanje i hvert af de tomme rum. I begyndelsen ville de helst ikke af med deres kastanjer, men når så en havde stoppet sin kastanje ned, var han jo ivrig efter, at de andre også skulle lægge deres kastanjer ned. Vi havde flest børn fra 1-3 år. Det er især de små børn, der bliver hårdt ramt, og så igen børn i pubertetsalderen,

fra 11-12 år. Vi havde også de større børn, men der var mange flere i den lille aldersgruppe, som var så hårdt medtaget.

Arbejdet

Langt de fleste børn blev indlagt på grund af hunger, det er man jo ikke vant til fra danske hospitaler. Vi havde en såkaldt out-patient klinik to gange om ugen, hvor alle kunne komme, også voksne. Derfra blev børn så indlagt. Vi havde også mælkecenter. Hver morgen kunne de børn, vi fandt havde brug for det, komme og få to skefulde mælkepulver. Vi havde op til 500 børn, der kom og fik mælkepulver. Børnene havde frygtelig proteinmangel, så at deres fødder og ansigt svulmede op på grund af ødemer (vædskeudtrædninger). Når de gennem længere tid havde fået regelmæssigt mælkepulvertilskud, kunne de blive fuldstændig normale. Det var faktisk en meget taknemlig form for behandling og dejligt at se, at hvis de kom en måned eller måske noget mere, så blev de fuldstændig gode igen.

– *Hvad bestod dit arbejde i?*

– Det var mangehånde job. Jeg skulle indskrive de nye patienter, og udskrive patienter. Og så havde jeg ansvaret for vores maddepot og skulle sørge for, at

alle tingene slog til tilstrækkeligt længe. Vi fik de helt store forsyninger hver sjette uge. Efterhånden fik vi flere og flere børn, så det kunne knibe med at få maden til at slå til sidst på måneden, men børnene mærkede ikke, når det var ved at synke i beholdningerne. Arbejderne fik et måltid mad hver dag og lidt penge for deres arbejde, og hvis vi kunne se, at maden var ved at slippe op, blev der skåret ned i arbejdernes rationer, så det gik aldrig ud over børnene. Jeg planlagde sammen med kokken, hvad de skulle have at spise, og sørgede for at udlevere det. Jeg skulle også tage mig af førstehjælp, de kom tit udefra med forskellige sår og småskader, det skulle jeg behandle. De, der kom til kontoret, havde tit spørgsmål og problemer. Jeg skulle sortere dem og finde ud af hvem der skulle til lægen. Når der var begravelse, ville de gerne have, at der skulle være en hvid med, og jeg plejede at overvære de fleste af begravelserne. Vi havde ikke nogen præst, men da var det dejligt at se, at enhver arbejder var i stand til at bede en bøn, når vi begravde børnene.

Mit arbejde var ikke så meget direkte med børnene, selv om jeg på en vis måde havde mere tid til at kæle med dem, end de andre havde.

I afdelingerne skiftede dag- og nattevagt klokken syv. Vi startede med at give alle børnene et glas mælk, så blev de vaskede og fik deres morgenmad. Vi havde ikke tøj nok til dem alle sammen. Gennemsnitligt havde vi ét sæt tøj til hver af dem, så når tøjet skulle vaskes, måtte de rende rundt uden tøj på. Om formiddagen sad de mere eller mindre og hang uden for eller stolprede rundt på deres tynde ben. Det meste af dagen fik de til at gå med at finde noget at spise. De fik jo så meget som de kunne tåle, de fik 3 til 5 måltider, men alligevel var de altid sultne, deres mæthedsfølelse var simpelt hen ødelagt, fordi de havde været udsat for sult så længe. Også det at de var vant til aldrig at vide, hvornår de fik deres måltid, gjorde at de i begyndelsen stadig følte sig utrygge og altid prøvede enten at gemme noget mad fra deres måltider i små konserverdåser eller prøvede at finde mad rundt om. Så fandt de måske en brændt bønne henne ved bælet. Og så fandt de lidt mælkepulver, og det blev jo spist, selv om der var lige så meget jord, som der var mælkepulver. Og hvis de kunne finde en gammel appelsinkræl, så var det jo også noget. Ved ti-tiden fik de mælk igen, og vi fik efterhånden organiseret, at de fik en kvart appelsin eller lidt banan til, så de fik noget at spise, og det elskede de jo. Det eneste, der betød noget for dem, var som sagt at få noget at spise. De dårligste af bør-

»Fordi man vidste, hvor alvorlig situationen var, oplevede man hvert eneste sekund på dagen meget intenst, man lagde mærke til alt, hvad der skete.«

nene fik sondemad. De bliver fantastisk let udtørrede, blandt andet har de fleste af dem diarré, og i løbet af en nat kan de blive så tørre, at de næsten dør af det. Et af problemerne ved disse meget udhungrede børn er, at de kan ikke tåle at få de store måltider, som de har lyst til, men de er bedre tjent med at få f. eks. fem små måltider, det er bedre for deres maver . . . det var det dagen gik med.

– *Hvad var dine lykkeligste øjeblikke?*

– Der var to tilværelser, dels tilværelsen i sickbayen og dels tilværelsen uden for sickbayen. Skal jeg tale om sickbayen, var det simpelt hen vidunderligt at arbejde med børnene, få lov at hjælpe sådan nogle små størrelser. Og ellers var jeg jo så lykkelig for den kontakt, jeg havde med biafranerne, jeg fik mange virkelig gode venner. Jeg kom hjem og besøgte dem og delte deres tilværelse, de var helt fantastisk hjertelige. Når jeg besøgte dem om aftenen, plejede jeg gerne at overnatte, fordi det var for mørkt og for sent at gå hjem, og så rykkede far og mor ind i stuen og sov på madrasser, og jeg fik lov at brede mig i familiesengen. Det var jeg helt ulykkelig over, men sådan skulle det altså være.

Op til jul klippede jeg julestjerner med børnene. Børnene fra sickbayen er for små til at lave den slags, men de halvstore hjemme i compound'en kom ind på mit værelse, og så klippede vi. De er mægtig fingernemme, og de elskede det. Hvis det så blev sent, og jeg var træt, fordi jeg havde arbejdet hele dagen, krøb jeg bare i seng inde under moskionettet, og de fortsatte. Det var fuldstændig naturligt for dem, de er vant til at leve mange sammen i ét rum, hvor nogen sover og nogen er oppe. Den største oplevelse for mig var den dejlige kontakt med afrikanerne.

– *Hvad sprog talte du med dem?*

– Alle der har gået i skole, taler jo engelsk, og på sickbayen ansatte vi kun folk, der kunne engelsk. I klinikken for patienter udefra måtte vi benytte tolke, og også over for de små børn. Vi prøvede også selv at lære deres sprog, havde bl. a. timer med en neger, men han var desværre ikke den helt store pædagog, så det blev ikke til så meget.

Jeg var simpelt hen så lykkelig for hvert sekund på dagen. Måske fordi man vidste, hvor alvorlig situationen var, oplevede man hvert eneste sekund på dagen meget intenst, man lagde mærke til alt, hvad der skete.

– *Hvad var de værste øjeblikke?*

– Det værste kan forstås på flere måder, dels de uhyggelige øjeblikke, dels de sørgelige. De sørgelige øjeblikke er, når børnene dør. Som jeg fortalte før,

faldt det i min lod at være med til begravelserne. De døde børn blev pakket ind i et hvidt lagen og lagt direkte ned i jorden.

Da måtte man selvfølgelig hver gang stå og tænke nogle tanker om det, der skete. Men de fleste var jo katolikker, og jeg tror virkelig, at de var så fromme, at de kunne komme over det og tro på, at der er en Gud bagved, og han tager sig af det hele. Derfor slog det mig ikke ud.

– *De uhyggelige øjeblikke?*

– Der var sådan set ikke noget uhyggeligt ved det, men på grund af krigen kan man selvfølgelig snakke om, at der var farlige øjeblikke. Jeg vil gerne pointere, at det eneste tidspunkt, vi var i relativ fare, var når vi tog til lufthavnen hver uge for at hente vores forsyninger. De bombede jo Uli de fleste nætter. Der var éngang, den eneste gang, jeg så at sige har været i regulær fare, da de bombede vældig meget, mens vi var der, så vi måtte sidde to og en halv time i en bunker. I samme øjeblik flyene landede, lød bragene fra bomberne, og det var sommetider, så jorden rystede, men vi var altså i bunkeren. Selvfølgelig, hvis bomben havde landet midt i bunkeren, ville der ikke have været meget tilbage af os, men ellers blev krigen jo ikke ført fra luften i så høj grad som under anden verdenskrig.

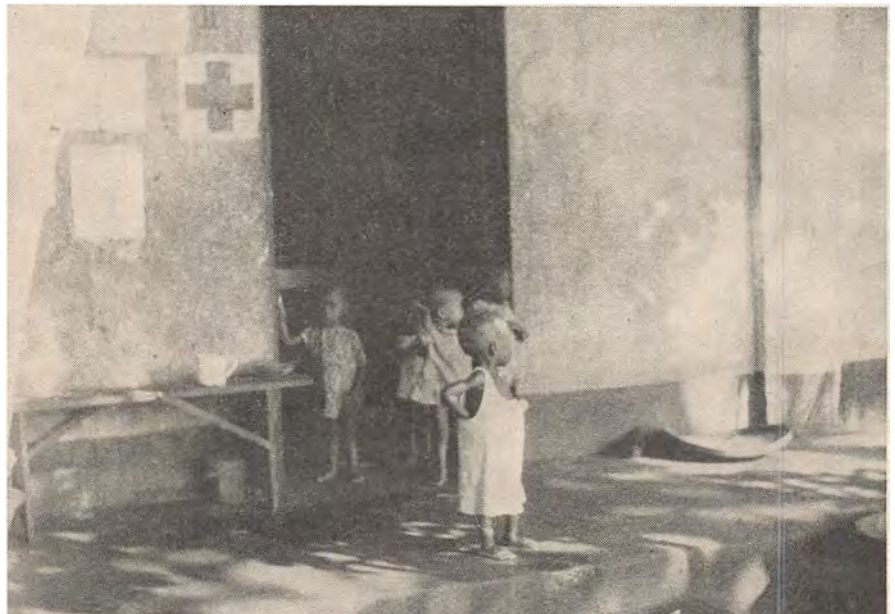
Flugten

I den sidste tid, vi var i Biafra, kunne vi meget tydeligt høre granatbragene. Vores sickbay lå 10 miles fra Imo River, og de var efterhånden nået ned til floden og beskød hinanden fra hver side af den. Hvis nigerianerne overskred flo-

den, måtte vi flygte omgående, men så længe de holdt sig bag Imo River, kunne vi altså være der. Selvfølgelig hørte vi bombebragene, somme tider så dørene næsten rystede, men det meste af tiden vidste vi i alt fald, at de var på den rigtige side af floden.

– *Hvordan forløb sammenbruddet, og din afrejse?*

– Fjenden rykkede efterhånden frem ret hurtigt, og da var det så dejligt, at vi havde en vældig god kontakt med de andre organisationer, Røde Kors, Caritas, World Church Council, alle disse organisationer arbejdede særdeles godt sammen. De sidste dage betød det overordentlig meget. I den biafranske radio blev der ikke bragt meddelelser om, hvordan fjenden rykkede frem, og det vil sige, at man faktisk ikke kunne vide, hvor de var, hvis det ikke havde været fordi de forskellige organisationer var ualmindelig flinke til at komme og fortælle os, – der lå lidt afsides, – at fjenden nu var der og der. Da vi virkelig blev nødt til at flygte, havde vi i de sidste dage forinden evakueret de fleste af vores børn til mindre sickbays rundt omkring, fordi vi var klare over, at med den taktik, fjenden førte, kunne vi nemt blive skåret af, fordi de kom fra to store hovedveje. Og blev vi afskåret, kunne vi ikke stå i sickbayen med 300 børn og ikke have noget mad. Så var det bedre at fordele dem rundt omkring. Derved bragte vi tallet ned på 100, så vi i nødstilfælde var i stand til at flygte med alle børnene på én gang i en lastvogn. Torsdag den 9. januar var vores læge, dr. Qvist, taget til lufthavnen for at hente den store seks ugers ladning. Så var vi alene tilbage, Karen Marie, en hollandsk sygeplejerske og jeg. Vi havde arbejdet meget hårdt med at få udskre-

«De fik så meget som de kunne tåle, men alligevel var de altid sultne – deres mæthedfølelse var simpelthen ødelagt.»

»Det enesle, der betød noget for dem, var at få noget at spise.«

vet så mange børn som muligt, og fra en af de ture, hvor de havde bragt børnene ud til deres hjem, kom de to sygeplejersker tilbage og fortalte, at de havde mødt en stor flygtningeskare, som styrtede afsted uden at have ret meget med sig og næsten for travle til overhovedet at svare. De havde dog fået ud af dem, at nigerianerne var nået over floden og rykkede frem meget hurtigt. Det betød, at vi også skulle rykke afsted særdeles hurtigt. Vi havde en landrover, det var vi lykkelige for, men da vi stoppede den til randen, kunne der være 46 børn. Det vil sige kun halvdelen af vores børn. Vi havde fantastisk travlt. I løbet af næsten ti minutter fik vi stuvet alle de børn ind i landroveren, og de unge piger, der hjalp i sickbayen, så næsten målløse til. Der var ikke nogen ordentlig besked, kun hvad man kunne høre af rygter, og hvad man selv så, om hvor langt nigerianerne var fremme. Så pigerne var jo ret lamslåede over at det hele udviklede sig så hurtigt. De begyndte at græde, mange forlod også sickbayen, fordi de ville hjem til deres familie og se, hvordan det gik dem. Da vi havde bragt de første børn til en sickbay i nærheden af lufthavnen, tog vi tilbage efter resten. I denne sickbay nær Uli havde vi regnet med at blive, men allerede næste dag stod det klart, at alle hvide burde og skulle forlade landet. Nigerianerne var rykket frem med sådanne stormskridt, at vi begreb, at hele Biafra ville blive indtaget.

Det var med tungt hjerte vi rejste, og vi vil gerne tilbage. Pastor Reventlow og formanden fra Terre des Hommes i Holland tager til Lagos for at bede om tilladelse til, at organisationen kan fortsætte sit arbejde for børnene.

Lis Thorbjørnsen.

Mennesker med maske

+ Af pater Coenen s.j.

Snart er det fastelavn igen, denne mærkelige fasteafstens-fest, fastevigilien, som jeg bedst husker den fra mine unge dage, dengang man endnu morede sig rigtigt med al slags løjer og skæmt – ofte over alle grænser – inden fastetidens alvor og stilhed begyndte. Her i vort land og i vore dage, hvor overgangen til streng faste er en ukendt ting, har fastelavn mistet sin karakter og sin barske charme; børnenes razziaer med deres rasl-bøsser hos kvarterets naboer og købmandsforretninger er vel den sidste rest af fastelavnsdagens elskværdige ufor-skammethed . . . Uskyldige barneansigter forsvinder bag grumme masker, og når voksne »fastelavnsnarre« (som man i sin tid kaldte den tids forrykte og maskerede bakkanter), der i alle mulige forklædninger dansede gennem de rhinske storbyers gader, og som vi her hos os næsten kun møder til karnevaller og lignende støjende festligheder, lagde deres masker, viste der sig rene unge pigeansigter bag stygge heksefjæs, og frygtindgydende helvedeshunde afslørede sig som respektable mænd og deres ranke og velskabte sønner.

Identitetens skalkeskjul

Det er et fænomen, der gentager sig gennem tiderne i alle verdensdele, at mennesker kan lide at maskere sig og skjule deres identitet, især når de vil te sig på en måde, der bryder med og overstiger hverdagens skik og brug.

Det får mig til at tænke på, hvor tit vi moderne mennesker også i vor hverdag skjuler os for vore medmennesker bag masker, der rigtignok ikke altid består af parykker og papnæser i Storm Petersens barokke stil, men mest af alt ligner sporgvognspassagerers velbarberede, men lukkede og tit menneskefjendtlige ansigter.

At mennesker med onde og fjendtlige tanker tager høflighedens eller den falske venligheds maske på, kan man godt forstå; De vil ikke, at man læser falskheden i deres øjne. Men »dydsmønstrene«, hvorfor tør heller ikke de give sig, som de er? Er de bange for, at vi skal opdage deres enestående dyd? Så er de i hvert fald ikke i besiddelse af ydmyghedens vigtige og i kristenlivet uundværlige dyd! Når nogen er så overbevist om sin egen fuldkommenhed, at

man synes, man skal tilsløre den (for ikke at blænde sine medmennesker med dens glans), er der noget usundt og uægte ved denne »dyd«. Hellighed, der ved for meget om sig selv og derfor tager den uægte, dvs. den forløjede ydmygheds maske på, fortjener ikke dette strålende navn. Hvad skal vi stille op med et menneske, der (formentlig) har troen, og måske en glad og begejstret tro, uden at turde vise den, – som bærer den gemt under lige gyldighedens maske »for ikke at støde andre«? De duer ikke til mere end udslukte stjerner, der lige så godt kunne kastes i universets kolde og sorte affaldskasse og fare rundt i rummet som ildspruttende kinesere på en nytårsmørk gade til skræk for menneskene.

Den såkaldt »medfødte blufærdighed«

Men hvorfor i alverden skal vi i det hele taget møde vore medmennesker, som om vi alle sammen var en flok maskerede bankrøvere? Har vi virkelig så meget at skjule for hinanden? Eller skal vi også her undskylde os med vor »medfødte blufærdighed«, som dog på andre områder af den menneskelige tilværelse er betydelig mindre udviklet? Er vi ikke snarere tit for feje til at vise, hvad vi tænker og føler? Er det ikke derfor, at så mange bliver kyniske, for at dække over deres hjertes blidere følelser? Hvorfor spiller vi den lige gyldiges rolle, når vort hjerte i grunden føler trang til at banke på den andens dør? Hvor er det ikke velgørende, når vore medrejsende på lange togrejser, efter at have siddet i timevis og kigget på hinanden med lukkede ansigter eller set ud af vinduet, pludselig tager masken af deres ansigt og åbner mund og hjerte til en samtale. Ofte skal der ikke mere til end et lille smil over en eller anden hændelse. Er vi ikke alle med hinanden fæller på rejsen gennem livet, tit med samme mål? Ofte må man få det indtryk, at medrejsende i toget til Korsør eller Hamborg er mere villige til at tage de medbragte masker af deres tillukkede ansigter end de brødre og søstre, ved hvis side man har knælet ved alterbordet. Hvorfor optræder den broder, med hvem jeg deler livets brød, som »en for-

Fortsættes side 9.

»Katolsk Forum« omtalte for et halvt år siden i anledning af 25-års dagen for det mislykkede attentat mod Hitler den såkaldte Kreisaukreds, hvis kendteste medlem var pater Alfred Delp. Det er i disse uger 25 år siden, han efter et halvt års fængselsophold blev dømt til døden. Han blev hængt den 2. februar i Plötzensee 37 år gammel. Trods fysiske og psykiske lidelser i fængslet skrev han foruden talrige breve en række dagbogsbetragtninger, som heldigvis er blevet bevaret og senere udgivet, betragtningerne i »Im Angesicht des Todes«, brevene i »Kämpfer, Beter, Zeuge«. Taknemmelige læsere ville ønske, at pater Delps tanker, liv og død, blev kendt også hos os.

Fængslet og udsat for tortur

Han fødtes 1906 i Mannheim, konverterede som gymnasiast og trådte i 1926 ind i jesuiterordenen. Hans kærlighed til Gud og mennesker og hans kritiske begavelse førte ham til som præst og sociolog at rette blikket skarpt og undersøgende på tiden og dens nød. Først og fremmest foruroligedes han over det moderne menneskes afstand fra Gud. Han mente ikke, at de kristne var uden skyld, og efterlyste en kristen mentalitet, der ikke gør det muligt at bede om, at Guds rige må komme og roligt konstatere, at mange mennesker lever under så dårlige sociale forhold, at det er umuligt at leve et kristent liv. Han ønskede også en kirkelig opdragelse til selvstændighed, ansvar, dømmekraft og fællesskab. Men fremfor alt måtte han foruroliges over nazismens udvikling. Han var medarbejder ved tidsskriftet »Stimme der Zeit«, som blev forbudt fra 1939.

Fra sin præstegård i München – Bogenhausen – fortsatte han sammen med andre en »underjordisk« skribentvirksomhed, og i præstegården blev talrige manuskripter, breve og andre papirer skjult. I 1942 sluttede Delp sig som katolsk sociolog til Kreisaukredsen, som forberedte et bedre Tyskland efter krigens ophør. Imidlertid måtte man på grund af de mange bombardementer ustandselig flytte hele det illegale arkiv. Faren voksede, og den 28. juli 1944 blev pater Delp lige efter morgenmessen arresteret og ført bort. Han havde lige været alvorligt syg, og fængslingen var et hårdt slag for ham selv, hans menighed og venner, som begyndte et detektivarbejde for at finde hans opholdssted. Det lykkedes den 14. august. Han sad i et berygtet undersøgelsesfængsel i Lehterstrasse i Berlin. Samtidig opnåedes efter lange og besværlige forhandlinger tilladelse til en gang om ugen at udveksle

Pater Delp for nazisternes folkedomstol.

Pater Alfred Delp s.j. - et 25 års minde

vasketøj. Det skete første gang den 15. august, og mens der i den første pakke med det rene tøj også var bøger, tobak, medicin og breve, var der i snavsetøjs-pakken ikke et ord, – men friske blodpletter på skjorteryggen viste, at Delp havde været under tortur.

»Alt liv er advent«

Han fortæller senere om natten før 15. august: »Sent om aftenen blev jeg efter at være blevet pryglet forfærdeligt ført tilbage til fængslet og afleveret af de ledsagende SS-mænd med ordene: »Sove kan De ikke i nat, De kan bede, men der kommer ingen Gud og ingen engel for at hente Dem ud. Men vi kan sove godt og kan i morgen banke løs på Dem med friske kræfter!« I den nat i Lehterstrasse har jeg bedt Gud om en bombe, som enten kunne dræbe mig eller gøre en flugt mulig. Hele natten kæmpede jeg med Gud og græd min nød ud imod ham. Og først ud på morgenen strømmede den store fred ind i mig, en

lykkelig følelse af varme, lys og kraft, ledsaget af erkendelsen: Du må igennem det – og velsignet gennem forjættelsen: Du vil komme igennem det. Der gives øjeblikke, hvor der kun er eet at gøre: at samle hele smerten og nøden i et råb om forbarmelse og hjælp. Man må ligge helt stille og kende sin afmagt og søge Guds helbredende hånd.«

Fra nu af er der gennem vasketøjs-pakkerne rig forbindelse med menigheden og andre venner. I brevene takker han for deres omsorg, beder om deres forbøn, afgiver små ønsker og bestillingssedler, velsigner dem og beder om at høre nyt fra dem. Efter et par måneder er det muligt for ham hver dag trods de lænkede hænder at læse messen i cellen. Han skriver til München: »Jeg er så taknemmelig for hostien; ensomheden er brudt, skønt jeg ofte er så træt og ødelagt, at jeg intet opfatter.«

En mand, som i mange år har været vagtmester i fængslet, siger om pater Delp og de øvrige fanger dér: »Det er mærkelige fanger, jeg nu på mine gamle

dage vogter. Den halve nat beder de, om dagen studerer de, og de har altid et venligt ord til os.«

Det er klart igennem brevene og betragtningerne, at den 15. august var en milepæl for ham. Han skriver i et brev: »Jeg husker endnu den time i Lehterstrasse, hvor jeg overlod det hele til Gud.« I et brev fra begyndelsen af advent 1944 skriver han: »I hvert fald ved jeg nu, hvad det vil sige at leve af Guds hånd. Det har vi jo altid skullet. Men jeg har så ofte levet på min egen sikkerhed. Derfor er jeg kommet i gæld til så mange mennesker. Og vi ved jo nu mere end ellers, at alt liv er advent . . .«

Aflagde de sidste løfter i sin celle

Lidt ind i december var det igen, som om nerverne ikke kunne klare ensomheden og angsten og bombeangrebene, hvor fangerne ikke måtte forlade cellerne og altid havde lænkede hænder dag og nat; og nu smertede det ham, at den 15. august var blevet et vendepunkt for ham på en anden måde, end det var planlagt. Sagen var nemlig den, at pater Delps aflæggelse af de sidste løfter atter og atter var blevet udsat på grund af svære indre kampe, men omsider i forsommeren 44 blev fastsat til den 15. august. Ville Gud ikke modtage hans løfter? Da kom der med vasketøjet den 7. december et lille brev fra en medbrøder med tilladelse fra de overordnede, til at Delp den 8. december kunne aflægge løfterne i sin celle.

Næste morgen kom pater Tattenbach og den vagthavende embedsmand, som skulle overvære løfteaflæggelsen, for at den kunne være juridisk gyldig. Delp blev først helt overvældet af bevægelse, beherskede sig så og underskrev og fremsagde formularen. Om aftenen skrev han: »Det var så meget på en gang. Jeg har bedt så inderligt om et forbarmelsens budskab. Og så denne opfyldelse, – nu har de ydre lænker intet at betyde.«

Af breve og betragtninger til jul og advent fremgår det, hvor taknemmelig han var for dagen. Han skriver i et brev: »Siden den 8. december og endnu mere siden jul føler jeg en dyb fred. Julen var smuk og rolig. Jeg har mærket jeres hjælp og nærhed. Egentlig havde jeg frygtet disse dage. Men messen om natten var min hidtil smukkeste julemesse. Og et par gange har jeg grebet mig i at drømme om, hvordan det ville blive, hvis jeg snart kom til München og besøgte min mor og jer og andre venner. Alt godt for det nye år: Guds velsignelse og beskyttelse. Lykke, mod, kraft og glæde trods alt! På gensyn! – Georg (dæknavn).«

Hans sidste ord

Den 11. januar 1945 faldt dommen. Pater Delp, som under retshandlingen havde sakramentet hos sig, og fem andre blev dømt til døden. Han skriver den 14. januar til München: »Hvor længe jeg skal vente her, og om og hvornår jeg bliver henrettet, ved jeg ikke. Vejen herfra til galgen i Plötzensee tager kun ti minutter. Sørg ikke. Gud hjælper mig så vidunderligt. Jeg er slet ikke bange. Det kommer jo nok. Måske skal min tillid prøves. Jeg ville gerne falde som frugtbart sædekorn i mulden for jer alle og for det folk, jeg ville tjene og hjælpe.«

Dommen blev eksekveret den 2. februar. Den katolske fængselspræst, pater Buchholz, beretter: »Det hører til mine mest gribende oplevelser at have været vidne til hans død. Hans sidste ord til mig var: 'Om en halv time ved jeg mere end De.'«

Guds kalden – og menneskets svar

I et afskedsbrev til sine medbrødre skriver pater Delp blandt andet: »Jeg takker ordenen og jer alle for al godhed, trofasthed og hjælp, særlig i disse

svære uger. Jeg beder om tilgivelse for meget, som var forkert, og jeg beder om lidt hjælp og omsorg for mine gamle syge forældre.

Den egentlige grund til dødsdommen er, at jeg er jesuit og som jesuit og katolsk kristen troede på et andet Tyskland efter nederlaget. Atmosfæren var fuld af had og fjendtlighed.

Gud være med jer alle. Bed for mig. Ved middagstid vil jeg endnu en gang celebrere og så i Guds navn gå den anden vej.

Jeres taknemmelige Delp.«

Skulle man i få ord prøve på at belyse dybden i pater Delps tanker, må man fremhæve, at selv om han led meget under fangenskab, var det tilbagevendende tema i betragtningerne det moderne menneskes åndelige ufrihed.

Den 6. januar 1945 skriver han: »Den virkelige frihed begynder, når mennesket møder Gud. Om Gud så tvinger mennesket ud af sig selv gennem nødens og lidelsens overmagt, eller om vi bliver lokket ud gennem sande og skønne billeder, om vi bliver tvunget ud gennem en uendelig længsel eller gennem hungren og tørsten efter retfærdighed, det er ligegyldigt. Når blot mennesket bliver kaldet og lader sig kalde.« J. P.

MENNESKER OG MASKER

Fortsat fra side 7.

mummet skjælm«, som en af de tavse riddere med tillukket visir, som stirrer på os i vore museers middelalderafdelinger? Sig ikke, at vore medmennesker ikke har krav på at vide, hvem vi er, og hvad vi tænker. Til gavn for hvem har vi fået vor evne til at udtrykke os, og hvem og hvad skal vore øjne og øren tjene til, om ikke til at se på vore medmennesker og høre på, hvad de har at sige os? Hele vor menneskelige natur er skabt til kommunikation, og hvad skulle vi med et jeg, hvis der ikke var nogen, vi kan sige *du* og *I* til. At lukke de andre ude ville være ensbetydende med at spærre sig inde i sig selv. Ikke engang Gud, som vi kunne formode var tilstrækkelig i sig selv, kan eksistere i et personligt liv; han er, som åbenbaringen lærer os, kun mulig i tre-personlighedens fællesskab.

Derfor – luk op for din personlighedskodder, vis dit åndelige ansigt, hør på andre og tal til dine medmennesker, ikke som en elektronisk robot, som et upersonligt »det«, men ærligt og åbent som det jeg og det du, du er skabt til at være, ikke som en maskeret klovn, der underholder uden at vise, hvem han er, men som en, der viser sit sande ansigt, uanset, om det er glad eller bedrøvet, tillidsfuldt eller fuldt af angst, så vil du få dine brødre i tale. Bag masken vil du bestandig være ensom, så længe du lever.

På den sidste bestillingsseddel, den 30. jan. 1945, skrev pater Delp med lænkede hænder disse tre ord:

Beten - glauben.
Danke.
Dp.

Beten - glauben. Danke. Dp.

Sammenbruddet i Biafra har i nogle biafranske kristne truet også den indre front: troen og vantroen, håbet og fortvivlelsen, kærligheden og hadet kæmper lidenskabeligt om overtaget: »Vi har bedt og bedt, men Gud har ikke hørt os. Er det sådan, han behandler sine børn? Vi er som Job, da Gud tog alting fra ham og slog ham med bylder over hele kroppen – men ham gav han dog alting igen: sundhed, familie og venner, ejendom og lykke. Mens vi dør. Kan nogen prise ham i graven? Skulle vi ønske at komme i himlen og bede: Hellig, hellig, hellig . . . til sådan en gud? Nej! lad os så hellere blive muhammedanere eller danse sammen i helvede, unge mænd og kvinder – og hvis der er en ild, så lad os danse sammen i ilden! Verden er frygtelig ond!«

Situationen er hjerteskrærende gammeltestamentlig, hvad den menneskelige holdning angår: Vi synder ganske vist, men Gud bør tilgive os, når vi ber ham om det. Vi lider frygteligt, og for vore lidelsers skyld skal Gud bønnehøre os, når vi ber ham om store ting! Troens liv skal give resultater, synlige resultater i denne verden, og det skal ende godt til sidst!

I sammenbruddets time er der ingen resultater i sigte, kun lidelse og død. Nogle muhammedanske nigerianere spotter kristne biafranere: Hvor er nu jeres Gud? Lad ham frelse jer! – Og nogle kristne biafranere vender deres bitterhed mod Gud: Han har forladt os i nøden. Han må nu selv se, hvordan han vil redde troen på sig i Biafra!

Historien gentager sig

Hvad skal kristne europæere sige til dem? Scener og situationer, som vi kender ud og ind fra Israels historie og Kristi liv, er stået op af graven og rykket ind i vor verden. Man føler sig anbragt i kredsen af venner omkring den lidende Job – dem, der forsøgte at tale ham til rette, mens han sad i askedynge og skrabad sine sår og slyngede Gud sine anklager i ansigtet. Eller man befinder sig blandt forvirrede og anfægtede disciple et eller andet sted i nærheden af Jesu korsvej. Man oplever, hvordan nogle fornægter Kristus for at følge deres eget hovede; nogle flygter, for at redde deres eget liv; andre vender sig i had imod ham og spotter ham; atter andre græder over ham, men bliver stikkende i deres egne følelser uden at komme ud af passiviteten og sig selv.

Det har strømmet til Afrika med våben og medfølelse fra visse stormagter, som har vasket deres hænder og lykønsket sig selv til en klog politik – og billedet toner frem i ens bevidsthed af den romerske besættelsesmagt i Palæstina på

Det åndelige liv

»Sand omsorg for vore nærmeste betyder, ikke et krav, men et kald og et værn om deres liv i Kristi efterfølgelse og om deres fysiske liv, så længe Gud ønsker at beljene sig af det i denne verden.«

Korsets skandale

Jesu tid og dens repræsentant Pilatus: »Tag I ham og korsfæst ham!«

Men tankerne går også til Afrikas egne børn: Hvor er Kristus at finde? hos de muhammedanske og kristne nigerianere, der, som jødernes høje råd i sin tid, har arbejdet i forståelse med den gamle besættelsesmagt for at bevare deres egen magtposition i et dybt splittet folk? eller hos iboerne, der organiserede modstandsbevægelse ligesom galilæerne på Jesu tid, for at komme fri og blive deres egne herrer?

Jesus holdt sig fri af alle disse grupper, hvad enten de kæmpede for politisk eller religiøs magt eller blot for national selvstændighed: »Mit rige er ikke af denne verden!«

Betyder det, at også Kristus vasker

sine hænder og lader verden sejle sin egen sø? Selvfølgelig ikke. Kristus var i uafbrudt dialog, især med de religiøse magthavere, men også med de politiske, om Guds herredømme i alle mennesker og hans omsorg for hele mennesket. Han bad som bekendt heller ikke om, at Gud ville tage hans disciple ud af verden, men at han ville bevare dem fra det onde. Hans liv skulle fortsætte med at bære frugt i dem – indtil verdens ende.

Korsvejen i dag

Hvor er så Kristus at finde i de blodige begivenheder, der har givet det nye år så mørk en start?

På sin korsvej. Katolsk kristendom

ved, hvad det vil sige. Møder vi ikke op på Golgata, hver gang vi går til messe? Modtager vi ikke Kristi offergave på korset som et vandringsbrød, der skal styrke os til at følge ham på vejen? Tegner vi os ikke med korsets tegn i erkendelse af, at han har lagt sit åg på vor nakke, for at vi skal lære hans lydighed mod Gud af det, vi lider, og således blive rensset for vor selvhævdelse, og egenrådighed, vor synd? Og slutter messen ikke med en bortsendelse til mission, for at Kristi korsfæstede kærlighed i vor skikkelse kan nå ud i hele verden og skabe fællesskab og nyt liv?

Uanset hvilken national, politisk eller religiøs gruppe, man tilhører, så er Kristus at finde i dem, der følger ham i korsfæstet kærlighed til Gud og alle mennesker. Den kærlighed er summen af vor tro. Den er tegnet på Kristi nærvar. Kun den er livsduelig nok til at bære synd, lidelse og død. Kun den har livskraft nok til at skabe retfærdighed, fællesskab og fred. Det kan være svært at vinde en krig, men alle ved, at det er uden sammenligning sværere at vinde freden. De, der griber til sværd, vil omkomme ved sværd. Og en Pilatus-realisme, der vil redde en kortfristet, politisk fordel ad diplomatisk vej, vil før eller siden blive plyndret for sin fordel af andre »realister«, der også vil få til delt deres tid og rolle i Guds styrelse af verden indtil også de skal aflægge regnskab for deres handlinger. Dette er allerede profeternes utrættelige kommentar til de politiske begivenheder på deres tid. Og en dobbeltmoral, der vil være »kristen« mellem venner, i ly af en offentlig egoisme, vil blive udhulet af sin dobbelthed og afsløret også som privat egoisme over for de nærmeste.

Til de politiske sammenbrud på den offentlige front svarer de personlige sammenbrud på den private. Det hører med til profeternes belæring, at disse sammenbrud er selvforskyldte og samtidig har karakter af en straf fra Gud – for at det oprørske menneske kan lære lydighed mod ham af det, det lider – som Kristus gjorde det for vor skyld.

I kærlighedens skole

Vi ved det nok og tror det alligevel ikke. I den konkrete situation forekommer det os sikrere at være Pilatus end Kristus i politiske sager og at være medlem af »jødernes høje råd« i religiøse sager eller som frihedskæmperen Barabas kaste os ud i et voldeligt oprør mod uretfærdighed og undertrykkelse frem for at udlevere sig som discipel af en afmægtig, anklaget og forhånet Messias-Konge.

Men vi vil alle komme til at lægge

vore kort på bordet. Det skal råbes fra tagene, hvad der er hvasket i kamrene. Livet selv vil tvinge os til at spille alle kræfter ud.

Og var der ikke nogen gud og ikke noget evigt liv, så måtte man alligevel tilkende det menneske prisen, hvis kærlighed havde overvundet alle prøvelser og lidelser. Det alene vil bevare sin menneskelighed til det sidste og være uundværlig for andre. Men det alene vil også vide med vished, at en sådan kærlighed har et menneske, overladt til sig selv, ikke kræfter til. Havde det kræfter, ville det give sig selv æren og instinktivt kræve den samme indsats af andre, og så er kærligheden allerede for-dærvet af hovmod og ubarmhjertighed – dvs. kræfterne rækker alligevel ikke til.

Således overbevises den, der vil gå i kærlighedens skole, indefra om dens guddommelighed og udødelighed: den er stærkere end alt, stærkere end mennesket selv, stærkere end døden – stærk som kun Gud Helligånd kan være det, han, som forener Far og Søn og skænker af Sønnens liv til dem, der vil følge ham efter.

Det kollektive sammenhold

Men kan man tillade sig denne offervej, når man har ansvar for kone og børn, for en særlig gruppe, stamme eller et helt folk? Har man da ikke pligt til at forsvare dem, der særligt er betroet ens varetægt? Jo, i høj grad, men ikke med alle midler.

Kan det da ikke blive nødvendigt at ofre en anden gruppe for at ens egen kan overleve? Må man ikke her begrænse sin kristendom til det afsnit af menneskeheden, man selv føler sig kaldet til?

Især katolsk kristendom skulle også her kende svaret. Vor tro er hverken individualistisk eller national, men kirkelig og universel. Som Gudsfolk er vi skabt af Kristi korsfæstede kærlighed og besjælet af hans Ånd. Vi har derfor fået befaling til at elske hinanden, ikke blot som os selv, men som Kristus har elsket os. Vi må derfor også personligt og kollektivt, dvs. som Kirke, ville gå korsvejen for at frelse verden fra egoismens helvede.

Derfor betyder sand omsorg for vore nærmeste, ikke et krav, men et kald og et værn om deres liv i Kristi efterfølgelse og om deres fysiske liv, så længe Gud ønsker at betjene sig af det i denne verden. I denne Ånd skal Kirken samle Guds børn fra alle lande, for at de sammen kan være surdej i nationernes liv.

Endnu inden gamle testamentes mennesker modtog denne sidste afgørende åbenbaring om Kristi korsfæstede kær-

lighed som kilden til vort liv og fællesskab og normen for det, anede de bedste af dem, at dette måtte være livsvejen. For som Makkabæermøderen sagde til sine 7 sønner, da de og hun stod over for martyriet:

»Jeg ved ikke, hvordan I er blevet til i mit skød,

og jeg har hverken skænket jer ånde og liv,

eller med kunst sammenføjet elementerne til enhver af jer.

Derfor vil også hele verdens Skaber, han, som har formet mennesket og udtænkt alle tings tilblivelse,

atter i sin barmhjertighed give jer ånde og liv,

fordi I nu opofrer jer for hans love!«

(2. Makk 7,22-23).

Sådan taler det menneske, som har lagt sit liv ind under Gud, og for hvem døden er kærlighedens klimaks i denne verden og porten ind til den næste.

Elsebet Kieler.

Kan "Kærlighedens revolution" opnå: imprimatur?

Jeg vil gerne takke Bernhard Andersen for svaret på mit indlæg. Jeg er dog ikke sikker på, at mit anliggende er blevet ret forstået. Men da jeg har skrevet meget kort om fundamentale spørgsmål, er jeg selv medskyldig i mulige misforståelser.

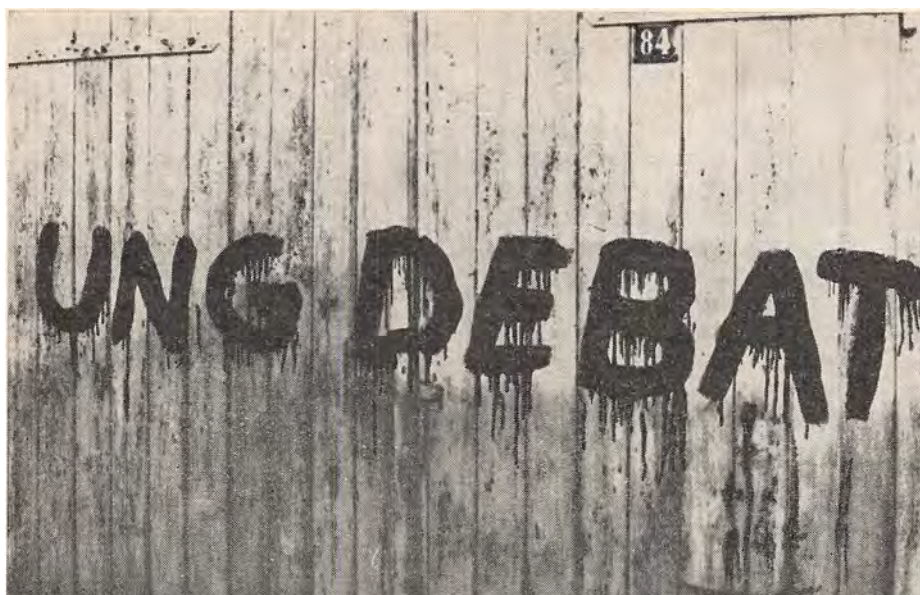
Imidlertid ved jeg godt, at skriften er et led i traditionen, og at Jesus af Nazareth kom før Det nye Testamente. Tillige har jeg et syn for både – og på den evangeliske og efterevangeliske tradition. Blot er det min hensigt at søge klaring på, hvad der får første prioritet, når stridsspørgsmål skal afgøres eller bestå uafklarede: både eller og d. v. s. evangeliet eller den efterevangeliske dogmedannelse?

Måske kan spørgsmålet gøres mere levende i udfordringen: Hvad vil man stille op med mig, hvis jeg vil følge Bernhard Andersens tankegang og beslutte at søge optagelse i den katolske kirke?

Et er teoretisk debat et andet praksis, og jeg giver professor Moltmann ret i hans revolutionstese: »Teologien og troen må bedømmes ud fra praksis«.

Hvis jeg nu for min part vil søge at udtrykke mit økumeniske sindelag i praksis og ikke lade mig standse af småligt trætteri om, hvem der skal komme til hvem: Hvad vil der så ske med den

Fortsættes side 19.

»DEN LILLE HVIDE«

Et moralsk opstød er kommet til verden. En formaning til sædelige skikke og afholdenhed har set dagens lys. Det er de løftede pegefingres bog. En pallsade af løftede pegefingre, der i sig bærer faren for at skjule den positive, den engagerede, den glade tilværelse.

Retfærdigvis må det med det samme tilstås, at der i bogen er afsnit, der tenderer det fornuftige, der måske ligefrem er udmærkede. Men det må samtidig med beklagelse konstateres, at der sikkert ikke er store chancer for at disse tanker vil vække genklang i det publikum, bogen er beregnet for — »elever i de ældste klasser — og iøvrigt alle unge . . .« — da fornuften står i fare for at gå til grunde i formaningerens hav.

Den første overskrift i bogen hedder »Om at være naturlig (jeres følelser verden udnyttes)«. Man opfordrer her de unge til at være knapt så engagerede i de storpolitiske begivenheder, og i stedet hyppige egne og de nære pårørendes interesser, idet man postulerer, at det er umuligt at overkomme begge dele på en gang. Der er opfordringer til at hjælpe forældre, søskende og naboer. Glimrende. Men hvem siger, at ikke netop de i almindelighed medmenneskeligt interesserede bedre er i stand til at hjælpe også »en kusine i rullestol«?

En del af bogens logik er opbygget som følger »Det er vigtigt for jer, at I får hvile. Men den bliver I snydt for, hvis I ikke vil arbejde. Uden arbejdsdage får I ingen hviledage.« I et afsnit med overskriften »Er det forkert at skolen pålægger jer pligter?« understreges det igen hvor vigtigt det er at man arbejder. At man skal slide surt og hårdt. Vi tror, at de unge kristne har glemt lidt om det, der hedder glæden ved arbejdet. Arbejd hårdt og surt. Og kom hviledagen i hu.

I afsnittet under overskriften »Når I bliver høje . . . (grundlæggende sandheder om ånderverdenen)« vender man for en stund tilbage til middelalderen. Dæmonerne er overalt. De fremtræder som lys, musik, farver og bevægelse. Vi belæres endvidere om at de bl. a. arbejder med sindssygdomme og hallucinationer. Interessant, at man så fuldstændig glemmer den moderne videnskab, in casu psykiatrien.

Kom til os, her er vi, her er godt at være. Den præst, I gik til konfirmationsforberedelse hos, tror ikke på det han sagde. Jeres religionslærer troede det modsatte af hvad han sagde. Men her er vi, de sande kristne, der ved hvad sagen drejer sig om. Dette er indholdet af et andet afsnit. Rart at vide, at nogle er så overbeviste. Men ikke spor rart at blive præsenteret for ensidig fordømmelse af andre.

I bogen er der endvidere afsnit om kærlighed, hvor forfatterne i deres iver efter at opfordre til sædelige skikke tager fejl af Kristendom og gamle moralforskrifter. Et afsnit om utugt fortæller de unge hvor grænsen skal sættes, og læseren belæres om at det er egoistisk at onanere, og at de homosexuelle får deres velfortjente straf.

Det kunne have været en inspirerende bog, om forfatterne blot havde nøjedes med at fremhæve det positive der ligger i det hvorpå de tror. Man er desværre faldet i den nærliggende grøft. Formaningerne og fordømmelserne fylder siderne.

»Læs aldrig Ekstra Bladet«.

Redaktionen.

Messer og mennesker

(fortsættelse fra nr. 1, 1970)

Legemets betydning

Under alle livets vilkår oplever vi, at vi er **legemer**. Vi fødes og dør med vore legemer, og vi kan elske hinanden, fordi vi netop er legemer, der er i stand til at udtrykke sig. Uden vore legemer ville vi overhovedet ikke kunne åbne os ud mod verden og ud mod vore medmennesker. Med sætningen »Jeg er mit legeme« præsenterer vi os selv. At være et legeme kræver, at vi udtrykker os legemligt. I Det nye Testamente træffer vi masser af udtryk, der bygger netop på denne dybe sandhed. Når Jesus i Johannesevangeliet (kapitel 6) taler om sit **legeme** og om, at vi skal **spise** det, bliver tilhørerne forargede over denne krasse legemlighed, — og det er sandelig stadig en torn i øjet på mange menneskers »åndelige« religiøsitet, at Jesus i den grad udtrykker sig legemligt. Det er også ved en konkret **legemlig død**, at Jesus hengiver sig for verden. Den unge kristendom måtte tage stilling til mange religiøse strømninger i oldtiden, hvor man netop ville sige »Jeg er ikke mit legeme«. Kristendommen hævdede sin egenart ved ikke at blive til en luftig religiøsitet, der lagde al skyld for synd og død over på legemet. Nej, det er langt snarere sådan, at vi frelses gennem vor legemlighed, der på én og samme tid er **udsathed** og mulighed for **kontakt**, for at spise noget, for at være sammen med andre. Vi er virkelig vore legemer, og vort sprog er legemets sprog. Men det har man glemt i gudstjenesten, eller man har skåret det legemlige ned til noget rent symbolsk. Vi kværker enheden mellem vor legemlighed og vore liturgiske udtryk, hvis vi tillader den slags nedskæringer.

Vi sidder og siger: »Alle folkeslag, klap i hænderne« eller mumler »Alleluja« til et eller andet. Stemningen er sådan, at ikke én tænker på at foretage sig noget konkret legemligt såsom at klappe i hænderne eller rejse sig op for at sige, at teksten er det reneste vås i vor situation. Har Vietnam noget at klappe for — eller Biafra? Vi kritiserer politikernes dyre løfter, når de ikke indfries, og i festtaler undgår vi helst det overspændte, men i gudstjenesten lader vi os foregøgle udtryk og stemninger, ingen står ved.

En præst står op og prædiker over teksten med bryllupsmåltidet, som Gud indbyder til. Der bliver let plads til nogle moralske udfald mod dem, der ikke efterkommer indbydelsen. Man sidder og tænker på, at al denne veltalenhed vist mere har sigte på dem, der ikke har gidet komme til

Indlæg og andet »stof« bedes indsendt til: Amélie Haugsbyrdt, Rantzausgade 70c, 2200 København N. Tlf. (01) 37 06 77.

hans søndagsgudstjeneste. Der tales om vor gudstjeneste, der sammenlignes med bryllupsmåltidet. Og dog: i dette »festmåltid« uden feststemning har man skåret alt det måltidsagtige ned til det rene ingenting, til nogle små stumper dårligt bagte fladbrød. Vel fordi man mener, at så har den religiøse indstilling så meget mere frit spillerum at boltre sig på. Vinen er forbeholdt »de herrer« omkring alteret. Man danner kø, som var det et folkekøkken. Kunne man ikke tænke sig en mere menneskelig gudstjeneste omkring et bord nede i menighedslokalerne eller i forskellige private hjem? Man **tør** ikke, man **frygter** for den videre udvikling. Hvor ofte har vi ikke hørt paver og biskopper udtrykke sig i vendinger som »det ængster os«, »vi frygter for, at det vil mindske Kirkens enhed«, og så videre af samme skuffe! Er dette ikke at være lidettroende? Hvornår tror man mere på Guds løfter end på en tilfældig teologisk formulering af enheden? Den ængstelige indstilling, vi finder hos apostlene før Jesu bespisning af de mange mennesker ude i ørkenen, præger også præsterne nu om dage, når talen er om gudstjenestens praktiske udformning. Læg-

mandskalken strander på spørgsmålet om forbrug af vin, manglende tilladelser »fra oven« (paven rimeligvis...?) og simpel uvilje overdækket med teologiske flokler. Er det måske kirkebygningerne eller de store menigheder, der hindrer os i at tage virkelige skridt hen imod en mere menneskelig gudstjenesteform? Men hvorfor sælger vi så ikke kirkerne til udstillingslokaler og deler menighederne over i mindre grupper? Mangler modet? Er troen på det ydre skelet for stærk til, at Kirken over en bred skala vil forsøge sig med noget virkelig nyt?

Hvad kan vi gøre?

Vi kan gøre én ting: vi kan hindre Kirken i at slå sig til ro i den nuværende gudstjenesteform. Vi kan hele tiden være dens dårlige samvittighed ved at kritisere alt det, der ikke er menneskeligt, og den stivnethed, der udspringer af angsten for det nye. Gudstjenesten er netop det område, hvor det er mest tydeligt, at Kirken siger ét, men gør noget ganske andet. »Se, jeg gør alting nyt!«

Laurits Lauritsen

Ja - til kvindelige ministranter

Dette spørgsmål beskæftigede liturgikommisionen under synoden sig også med, og der står i betænkningens pkt. 13 om liturgiis udøvere som en resolution:

Hele Gudsfolket bør tage aktivt del i liturgien. Derfor har begge køn lov til at udøve forskellige funktioner.

Da man på synoden havde mange vigtige og store spørgsmål at debattere fra de andre betænkninger, beskæftigede man sig ikke særlig meget med liturgibetænkningen, men der var dog ingen, der protesterede mod det ovenfor anførte.

Da vi arbejdede med dette, var der nogle, der mente, at det var så selvfølgelig i dag, at det ikke var nødvendigt at skrive det. Måske er det således nogle steder, men der er andre, hvor man stadig holder sig til, at kvinder ikke må komme indenfor alterskranken. Tænk, hvilke ulykker de kunne forårsage!!

Ved forrige stiftsrådsmøde på Rygård havde man en kvindelig lektor, men på grund af det nye alters placering var det ikke nødvendigt, at hun kom indenfor alterskranken. I Århus ved sidste møde turde man tilsyneladende ikke.

Ministranttjenesten er jo i dag blevet meget indskrænket. Der er ingen bog, der skal flyttes fra side til side. Man ringer ikke med klokker eller løfter messehagelen for præsten. Der er ikke meget andet tilbage end hjælp ved Offertorium. Svarene gives jo af menigheden de fleste steder.

Det, der er tilbage, skulle en almindeligt begavet kvinde nok kunne gøre.

Men så er der kommet en ny opgave til, nemlig den at være lektor, men tilsyneladende mener visse præster, at findes der ikke i kirken en mand, de kender, vil de hellere selv, så kan der godt f.eks. til aftenmesse være 20 kvindelige medlemmer af menigheden til stede. De dur ikke.

Hvorfor kan vi ikke leve op til den resolution angående begge køns lov til at tage aktiv del i liturgien som ministranter eller lektorer? Skal man også her vente på, at man får menighedsråd etc. Dette synes nemlig i øjeblikket at være den store undskyldning for alle de ting, man ikke får gjort.

Lily Fausbøll

Hvem vil hjælpe os?

Ledere til børnelejre søges

Sidste år tillod jeg mig på børnelejrudvalgets vegne at rette en henvendelse til læserne af dette blad. Vi mente, at der rundt omkring i landet sikkert sad en del mennesker, som kunne tænke sig at hjælpe os med at gennemføre vore katolske børnelejre, — mennesker, som bare ikke vidste,

hvem de skulle sætte sig i forbindelse med. Antagelsen viste sig at være rigtig. Men det antal henvendelser, vi fik, var desværre ikke så stort, som vi havde håbet. Derfor spørger vi nu igen: »Hvem vil hjælpe os?« Vi har brug for både lejrchefer, medhjælpere, køkkenchefer og køkkenhjælpere. Især køkkenpersonale kniber det med. Eneste betingelse for deltagelse er, at man er fyldt 18 år. Der er ingen øverste aldersgrænse. Vi vil gerne høre fra alle, som har lyst at være med — også fra folk, som ikke kan i år, men som gerne vil stille tid og kræfter til rådighed senere.

Henvendelse med oplysning om navn, adresse, alder og beskæftigelse samt eventuel tidligere deltagelse i lejre bedes venligst sendt til undertegnede.

Måske er der nogle, som ikke har hørt om børnelejrene. Dem kan jeg fortælle følgende:

Vi afholder hvert år 3 sommerlejre, 2 på Ømborgen og 1 andetsteds, for børn i alderen 7—14 år. Vi vil gerne, dels give børnene en god sommerferie, dels gennem kammeratligt samvær og fællesskab være med til at danne grundlag for et katolsk tilhørsforhold. Vi finder, at det er et vigtigt arbejde, og håber at få henvendelse fra mange, som vil være os behjælpelige med at gennemføre det så godt som muligt.

På børneudvalgets vegne
Birthe Aarestrup
Pilevænget 31
7100 Vejle.

Studiekredsarbejde om gudstjenesten

Københavnsudvalget vedrørende gudstjenestefornyelse, som består af repræsentanter for folkekirken, baptisterne og katolikkerne, har til opgave at formidle kontakt mellem dem, der interesserer sig for gudstjenestefornyelse, forsøgs- og ungdomsgudstjenester. Som et led i dette arbejde arrangerer udvalget i det kommende halvår et studiekredsarbejde, som bygger på en vekslen mellem gruppearbejde og månedlige fællesmøder. Hensigten er, at den gudstjenstlige situation i vor tid skal sammenholdes med Det nye Testaments og urkirkens gudstjenestesyn, så et dybere kendskab til gudstjenestens væsen opnås til gavn for det videre arbejde med gudstjenestens fornyelse. Til dette arbejde har udvalget udarbejdet kildemateriale.

Orienterende og indledende møde finder sted tirsdag d. 10. februar kl. 20.00 i Johannessgården (bag Skt. Johannes Kirken — ved Skt. Hans Torv). Eventuelt interesserede kan henvende sig til stud. theol. Ole Skjærbæk Madsen, tlf. VE 6767.

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 180
Tlf. 55 57 80

Alt i moderne belysning

Karl A. Køblow

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juul-Christensen

Tlf. 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Ringsted Isenkramhandel
Tinggade 5, telefon (03) 61 24 54

Mogens Larsen El. Installatør

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Oliekompagniet Rhenania Aktieselskab

Texacohuset - Borgergade 13 - Kbh. K
Varebest.: (01) 12 20 22
Andre afd. (01) 12 01 01

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(Forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2801

Nordens største lager af skolebøger

Omlindbindinger

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Centralmejeriet**Afdeling: Vesterbro**

Arhus

Telefon 12 87 00 (4 lln.)

Roman Kusler

Murermester

Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Abonnement på Katolsk Forum
(01) 14 90 55 eller GO 4895

»ANNA (JEG) ANNA«

Kan man lide Rifbjergs bøger, læser man vel også den sidst udkomne »Anna (jeg) Anna«. – Kan man ikke lide dem, bør man efter min mening alligevel læse den. Man møder også i den unoder, bl.a. småuartigheder, der ligesom får lov at løbe på egen hånd uden større betydning for helheden. Men når det er sagt, må jeg i hvert fald blankt indrømme, at bogen fængsler. Man befinder sig på en vej, der ubrudt løber romanen igennem, og hvad man oplever ved at følge den er væsentligt.

Som Rifbjerg kan beskrive, direkte eller indirekte! – Iagttagelser, associationer, billeder – han tømmer deraf tilsyneladende ubesværet et kulisseværk, der er intet mindre end et helt Europasceneri. Sådan må der bestemt se ud just nu, i Roms Trastevere, i Schweiz, ved de tyske landeveje, i det forårsplørede Syd-slesvig.

Lange er vejene, og høje er Alpernes barrierer. Men kulissen er beregnet til at ses ovenfra, fra en flyvemaskine. Og da kan den passeres smertefrit på få timer, hvis man tager med SAS fra Nærøsten til København. Mindre hurtigt og gnidningsløst kommer det imidlertid til at gå for passageren, den flotte 35-årige rødhårede Anna Terlow, ingen ringere end vor ambassadørfrue fra Karachi.

Hendes navn har i sig ekkoet, lyder ens læst fra begge sider. Bogen er hendes beretning, og hun fortæller, dels i jeg-form og dels – fordi hun tit har følelsen af at stå udenfor og iagttage sig selv – i tredje person, om Anna.

Man har diskuteret, om det er lykkedes for Rifbjerg overbevisende at krybe ind i hendes pigesind og -skind. Bliver hun en naturtro arbejderdatter fra Nørrebro, Rysensteenstudent, ambassadørfrue, kvindelig landevejsridder, en sølle tigger-tøs med håret strittende og tøjet hængende om sig? – Det forekommer mig, at det stort set lykkes. Men måske et mandfolk netop ikke kan afgøre det! – Spørgsmålet viger for vigtigere ting, for oplevelsen af den udvikling, der sætter i gang allerede i bogens første linier: »Igen vågnede jeg for tidligt og hørte mit rungende navn, Anna. Hvem kalder, hvem kaldte? Ingen.« Hun har det elendigt, stik imod al sund fornuft, er grebet af livsled. Hun lever jo ellers en »enkel og misundelsesværdig tilværelse« trygt og godt med mand og to børn, værnet af anseelse og af Østens blide tjenende ånder. Annas (vor?) verden er overskuelig, tæmmet. Dukker der problemer op, er de der kun for at løses. Sådan har hun lært fra barnsben. Og det har hidtil godt nok

slået til. De lod sig løse. – Men pludselig er det ikke sådan. Hun er jo ude af sig selv af angst, fordi hun føler, hun må tage livet af sin lille pige. Minna. Det menneske, hun holder mest af, det mest levende hun véd.

Hun fortæller naturligvis sin mand, hvordan det står til. Og for ham at se tegner det sig helt klart, for så vidt forståeligt: hun er jo syg. Og så skal hun hjem til Danmark en tur. Der har man verdens bedste læger for den slags tilfælde.

»Farvel – Farvel!« – Sikkerhedsbæltet spændes... og kort efter er hun i det ubegribeliges vold.

Der sker dét, at Anna blandt medpassagererne opdager en ung langhåret »hippie«. Tydeligt nok – han sad på hendes mands kontor forleden – en sølle afsporet fyr, som nu i en civil politimands varetægt føres hjem til dom og forbedring, om det lader sig gøre.

Ham slår hun sig på. Takket være sit diplomatpas og sin frækhed, pibet er Anna ikke, får hun ham i Rom under mellemlandingen fri af betjenten. Og så tager pokker ved det! – I stjålne biler, på tommelfingeren, til fods, klatrende over Alperne osv. osv. bevæger de sig hjemad, mens trækfuglene også rejser mod nord. – I Schweiz, hvor de en tid hviler ud hos gode mennesker i en inde-sneet gård, bliver hun hans kæreste. Men de må videre. – Han standses først, men for bestandig, af en toldbetjents kugler, da de sætter over den sidste grænse – ved Flensborg. Alene går hun det sidste stykke. Bogens sidste sider viser hende taget på fersk gerning af det grå morgenlys, der stiger over Langelinie. Der sidder hun på sin bænk og prøver at tage livet af sig med hans pistol. Men der er ikke flere skud. Så rejser hun sig da og går ind til sin broder i byen – med datterens navn tumlende i hovedet: »Minna. Min lille Minna, min lille mini Anna.«

Hvordan kan det gå til?

Ja, at hun falder for ham, begriber hun ikke selv. Hans »uskyld«? – Hun kommer selv til at nævne ordet. Nej! – og dog!

Et og andet kan læseren se og forstå. Ansvar har hun følt for ham en tid. Måske også skyld – eller snarere medlidenhed. Han er så sølle. – Social overensstemmelse? – Deres herkomst er den samme. Måske! – Og så er der »noget indlysende dejligt i at tale med en mand, som man slet ikke kan tale med. Det er nemmere end alt andet, fordi det er virkeligt.« – For al selvfølgelighed leder i sidste ende til tørke«.

Nej. Hun forstår det ikke selv. Og en anden én må også give op. Men en svagthed ved bogen er det ikke. Skjult i en kartoffelkule uden for Slesvig, som en del af jorden næsten, indser hun afgørende, at han ikke lader sig forandre. Hun er ene.

– Regnen kom dernede i Schweiz. Og sneen smeltede. Og de måtte værsgo videre, ud af det primitive enkle liv, hvis sødme Ribbjerg i dét kapitel skildrer så godt. De var kun gæster dér. Landevejen var virkeligheden, flugten. Dette er virkeligheden, som hun – ubevidst – søgte.

Her under jorden kommer anklagerne til hende, i hvert fald stemmer, der erindrer hende om kærligheden, hun fik, og om ansvaret, som hun er rendt fra. – Faderen. Hun var hans et og alt. – Manden. Sammen har de i ungdomsårene delt venten og håb. – Familie. – Kammerater. – Børnene derude i Østen.

»Skyld Anna« har hun kaldt sig selv. Navnet får indhold her.

Er det mødet med den side af virkeligheden, som gør, at hun nu tager initiativet? De må videre! – Ellers var det ham ved siden af hende, der var den ledende og som sådan i farlige situationer var præget af en energi eller ligefrem optimisme, som sandelig ellers ikke var dét, som faldt i øjnene ved ham.

OM DEN ØKUMENISKE GUDSTJENESTE i HELLIGÅNDSKIRKEN DEN 25. JANUAR 1970

Hvis jeg blot skulle skrive min mening om gudstjenesten som helhed, ville man tro, at jeg var anti-øumenisk, men da det ikke er tilfældet, tværtimod, lægger jeg også megen vægt på de gode ting, og dem var der heldigvis flere af.

Den økumeniske gudstjeneste er et prisværdigt og dejligt initiativ, og arrangørerne fortjener tak for deres indsats, som sikkert har kostet arbejde.

Desværre blev det hele dog en tam og temmelig trist affære. Helligåndskirkens langstrakte skib med den store afstand til alteret skabte ikke nogen særlig varm stemning, og man sad da også – bortset fra offergangen – som til en koncert med stivnede masker gennem det næsten 1½ time langtrukne program.

Jeg vil undlade at gå i enkeltheder med hensyn til de to prædikener (efter programmet skulle det være taler), men de var, for at sige det pænt, ikke heldige, og jeg havde svært ved at se, at de havde meget med økumeni at gøre. Det må være muligt at undgå det patetiske, de blodbadede følelser og stemningen af, at vi alene hører til de frelste og er på den rette vej.

Gudstjenesten skulle jo gerne komme ud af de rørstrømske cirkler og have noget med en aktiv mening at gøre. Det havde været dejligt istedet for abstrakt kristendom at have hørt om aktiv kri-

Bogens skildring af et menneske i livsledens vold ryster man ikke sådan af sig. Og så skyldfølelsen, angeren måske? – Disse træk er mere uklare. – Forsoning? – Ja. Ønsket, drømmen om forsoning, råbet i jordhulen, det hører man.

Jeg synes, det er en god bog, fordi ærligheden slår en i møde fra dens sider. Her indrømmes – midt i en tid, der kan alverdens ting – at »i virkeligheden er alting svært«, at man ældes, at ens ansigt skal bære spor af levet liv, – hvad så end alle glansbilleder af samfundets »professionelt usårlige« prøver på at bilde os ind. Her erkendes, at det onde, vi volder, fuldt så meget har sin skueplads i vor dagligdag som i de store onde øjeblikke. »Det er trods alt i sjæleligt vindstille, de største, mest indædte og langvarige forbrydelser begås.«

Om summen af alt dette og mere til så til syvende og sidst vækker glæde hos én, hvor man nu står, er en anden sag.

Bogen når til den erkendelse, som bl.a. Kingo fandt ord for: »Hvad er det dog alt, som Verden opsminker med fauer Gestalt?«

Men det var rigtignok kun én side af salmen.

Emil Petersen

sten indsats og økumenisk arbejde, selv om noget af det måske ville have været nyt for Paulus.

Der var mange og fine ting, desværre kunne de ikke bære de 1½ time og de hjalp ikke på aktiviteten. Vi sad klistret til stolene med arme og hage hængende løst.

Virkelig gode var bønnerne og recitationen efter læsningen; der mærkede man blod. »Les trois« spillede og sang glimrende (hellere noget på engelsk end slet ikke noget).

Bønnerne kunne man virkelig bede med på (i tankerne), og den livlige musik gav en lyst til at steppe med, men det blev ikke til noget.

Man forlanger ikke, at en begravelse skal være livlig, men en økumenisk gudstjeneste? Der må da have været nogen, der havde lyst til at synge med, klappe i hænderne eller danse? Forhåbentlig kommer der mere liv i vort økumeniske arbejde, end der er i vore gudstjenester!

Et andet ømt punkt: Hvor mange katolikker deltog i gudstjenesten? Det var ikke alt for mange! Hvor mange var med i planlægningen? En? Katolikkernes indsats var ringe, og så skal man jo ikke kritisere de aktive alt for meget.

Må det snart gå op for os, at man ikke kan være kristen uden at være interesseret i økumeni. Indtil vi gør vor andel, så lad os sige tak til alle dem, der nu gør arbejdet trods vanskeligheder.

Bent Lange sj.

G. Garth-Grüner

Landstretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 88

Lys - Kraft - Oliefyr

Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoller

Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros

Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Kom **TIERE** i

Næstved Diskontobank

... banken i **centrum**

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A,

1850 København V

Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PROTOKOLLER

PLASTIC

KONVOLUTTER

Bliv abonnent. Det betaler sig for Dem.

Pave Pauls brev til kardinal Alfrink

Rom – KIPA

Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano« bragte mandag den 12.1. det brev, pave Paul den 24. december 1969 med henblik på det hollandske pastoral-koncils femte møde skrev til kardinal Alfrink og de øvrige hollandske biskopper. Offentliggørelsen af dette brev er den første og samtidig den bemærkelsesværdigste offentlige stillingtagen fra pavestolens side til de beslutninger, der i Nordwijkerhout blev truffet imod cølibatet.

Brevet indeholder en konkret kritik af pastoralkoncilets udkast til afstemningsteksterne, især teksterne om præsteembedet og ordensfolkene. Paven spørger derefter biskopperne, hvad han kan og skal gøre for at styrke deres autoritet. Og endelig anvisninger på, hvordan de skal forholde sig over for pastoralkoncilet. I denne forbindelse minder han dem især om deres pligt til at stå fast i spørgsmålet om cølibatet.

Særlig kritik imod to tekstudkast

Han kan ikke skjule, skriver paven til de hollandske biskopper, at nogle af de udkast til tekster til pastoralkoncilets femte møde, de har ladet passere, indeholder læremæssige påstande, »der forfærder os, og som efter vor mening giver anledning til alvorlige forbehold«. Men samtidig var der i pressen fremkommet forbehold af en anden art, som trods alt ikke forekom ubegrundede, nemlig med hensyn til kriteriet for, hvordan de hollandske katolikker var repræsenteret på pastoralkoncilet. En anden tanke havde gjort et meget dybt indtryk på ham selv, og det var, at citater fra koncilteksterne og fra andre af de seneste dokumenter fra det kirkelige læreembede var overordentlig sparsomt i tekstudkastene. Og hvad mere er: Tankerne og vejledningen i teksterne »synes ikke at være i særlig samklang med de nævnte dokumenter og tekster«.

Paven retter derefter især sin kritik imod de to tekstudkast om præsterne og ordensfolkene: »1) Hvad præsternes tjeneste angår: a) skildringen af Kirkens opgaver og målsætning fremstilles, som om selve Kirkens sendelse udelukkende er af jordisk art, b) præsternes tjeneste

betragtes som en opgave, de har fået overdraget af den kristne menighed, c) det foreslås – undertiden i bydeform – at skille præstedømmet fra cølibatet, d) der rettes kritik mod bestemmelsen om, at kun mænd kan blive præster, og – e) når der tales om paven, er det kun for at bagatellisere det embede og den fuldmagt, han har fået overdraget af Kristus selv. 2) Hvad udkastet om ordensfolkene angår, kan man ikke undgå at opdage, at der i det findes visse tvetydigheder og læremæssige fejl, som kan få beklagelige følger, hvis de omsættes i praksis.«

Pave Paul VI skrev videre, at han var fuld af forståelse for den vanskelige situation, de hollandske biskopper befandt sig i. Det var fuldstændig indlysende, at det ikke var biskopperne, der havde skabt disse vanskeligheder, men at biskopperne måtte imødegå dem. Han undervurderede heller ikke på nogen måde alt det gode, der på så mange områder skete i Kirken i Holland. »Men stillet over for den fare for afvigelser, der i givet fald kan blive til stor skade for de hollandske katolikkers tro, forpligter vor viden og vort ansvar som hyrde for hele Kirken os til i fuld offentlighed at spørge jer, hvad I tror, vi kan gøre for at komme jer til hjælp og styrke jeres autoritet, for at I bedre skal kunne overvinde de vanskeligheder, der for øjeblikket er til stede i Kirken i Holland?«

To direktiver fra paven

Paven gav de hollandske biskopper to direktiver for det hollandske pastoral-koncils femte møde: At de for det første skulle have deres opmærksomhed henvendt på de punkter, der vedrører deres kirkelige læreembede og dermed deres pligt til at videregive den åbenbarede trosskat intakt. Og for det andet skulle de i samklang med det 2. Vatikanconcils beslutninger indgyde »alle respekt og ærbødighed for den latinske kirkes uforlignelige skat«, dvs. for præsternes cølibat. Det var biskoppernes pligt »klart og med fasthed at belære om, at det ikke alene er muligt at leve i fuldkommen kyskhed, men at det også er en kilde til glæde og hellighed«.

Paven mindede derefter om sine forskellige udtalelser om cølibatet, deriblandt først og fremmest om sin rundskrivelse om dette emne. Desuden har han i flere breve, som han i den senere tid har sendt til kardinal Alfrink, givet udtryk for sin overbevisning på dette punkt. Han følte sig styrket i denne holdning, fordi mange biskopper havde givet udtryk for, at de er af samme mening som han. Men den var først og fremmest inspireret af bevidstheden om hans ansvar over for Kirken med hensyn til, hvordan koncildekreterne blev ført ud i livet, og af bevidstheden om hans ansvar over for de mennesker af god vilje, der forstod, hvilket eksempel og hvor stor opmuntring den latinske kirkes århundredgamle vidnesbyrd for cølibatet betød netop i dag, hvor så mange kræfter sætter ind på at undergrave de moralske sædvaner offentligt og moralsk.

Stå fast!

Og paven konkluderede: »Hvad enten det drejer sig om tros læren eller om disciplinen er vi overbevist om, ærværdige brødre, at den bedste tjeneste, I i øjeblikket – og især på pastoralkoncilets forestående møde – kan gøre jeres troende, vil være klart og tydeligt at understrege jeres fuldstændige og ubetingede overensstemmelse med den universelle kirke på alle omstridte punkter. De, der står fast, vil også være taknemmelige for, at I har styrket dem i deres tro og i deres kærlighed til Kirken.«

Oplæg til dialog fra de hollandske biskopper

Det femte plenarmøde i det hollandske pastoralkoncil har klargjort, hvilke opfattelser der findes af forbindelsen mellem cølibat og præstedømme hos en anseelig del af den hollandske kirkes troende.

Biskopperne ved også, at en anden del af denne menighed ser anderledes på det.

De håber, at hele menigheden vil vise forståelse for denne komplicerede situation, som biskopperne, som hyrder for hele hjorden, befinder sig i.

Den samme meningsforskel eksisterer også i andre dele af Kirken.

En del af den hollandske kirkes troende, hvor stor den end måtte være, kan og må ikke kræve, at dens mening uden videre diskussion bliver delt af hele Kirken.

Traditionen for præstecølibatet er iøvrigt ikke ens i den katolske Kirke; Østkirken kender til gifte præster.

De pastorale afgørelser i en kirkeprovins udøver selvfølgelig indflydelse på andre dele af Kirken, især i vore dage, hvor hele menneskeheden bliver et fællesskab gennem massemedierne.

Biskopperne er ansvarlige for deres egen del af Kirken, men bærer samtidig ansvar for Universalkirken. Det er den egentlige mening med kollegialiteten, således som den blev klarlagt af det 2. Vatikanerkoncil.

Stillet over for denne ansvarlighed mener biskopperne først, at de må informere den hellige fader om den nøjagtige situation i deres egen lokalkirke, såvel som om de her fremherskende anskuelser og ønsker, i den overbevisning, at disse anskuelser og ønsker ikke kun findes i Holland.

Biskopperne er af den mening, at deres lokalkirke ville være hjulpet, hvis gifte præster, ved siden af det i fuld frihed valgte cølibatære præstedømme, kunne få adgang til den latinske kirke, idet gifte mænd blev viet, og idet præster, som har indgået ægteskab, i bestemte tilfælde og på bestemte betingelser, igen blev antaget i embedsgerningen.

Ingen enkelt kirkeprovins vil kunne gennemføre dette uden at rådføre sig med den hellige fader og med Verdenskirken.

En overvejelse i hele Kirken af sådanne vigtige og påtrængende problemer, som angår hele Kirken, kan kun gavne Kirken.

Biskopperne vil handle i fællesskab med den hellige fader og rådføre sig sammen med ham om Kirkens interesser i Holland.

Kardinal Alfrink vil inden længe træde i forbindelse med den hellige fader for at informere ham om de her rådende anskuelser og ønsker, og for at rådføre sig med ham om, hvad der i denne situation bør gøres til bedste for Kirken.

Utrecht, d. 19. januar 1970.

De hollandske biskopper.

SIDSTE:

FAZ

Som talsmand for de tyske biskopper har biskoppen af Osnabrück, biskop Wittler, udtalt, at de tyske biskopper af teologiske grunde ikke kan anerkende det hollandske pastoralkoncils beslutning ang. cølibatet.

Kardinal Bengsch kritiserer den hollandske cølibatbeslutning

Berlin - KIPA

Bebrejdelse rettet mod hollandske biskopper for forsyndelse mod kollegialiteten.

Kardinal Bengsch, biskop af Berlin, har taget stilling mod den af Hollands pastoralkoncil anbefalede ophævelse af cølibatpligten, og mod den holdning, som de hollandske biskopper har indtaget i dette spørgsmål.

Med Bengsch er for første gang en tysk biskop gået imod sine hollandske kolleger. Han har samtidig eftertrykkeligt stillet sig på pavens side.

Under henvisning til ansvaret for hele Kirken, som også skal være omtalt i de hollandske biskoppers bekendtgørelse, erklærer Bengsch, at alle biskoppers kollegialitet med paven på ingen måde bliver tilgodeset derved, at paven bliver informeret om »ønsker inden for lokalkirken«, når disse ønsker allerede offentliggøres som et pastoralkoncils beslutninger. På bispesynoden i efteråret 1969 krævede man gentagne gange udtrykkeligt afstemning i »princielle afgørelser, i det mindste med bispekonferencerne i nabolandene.« Desuden har det 2. Vatikanerkoncil med alle biskoppers stemmer udtalt sig forpligtende i cølibatsspørgsmålet. Paven har iøvrigt indtrængende advaret de hollandske biskopper mod at skille sig ud fra Universalkirkens opfattelse i dette spørgsmål. Bengsch erklærer, at det hollandske pastoralkoncils arbejde med cølibatsspørgsmålet viste, hvor langt man havde fjernet sig fra de traditionelle opfattelser af kirke og præstevie. Man måler præsteembedet med de aktuelle socialfags alen. Derfor var hans betænkelighed også rettet mod den konkrete fare for, at Kristi budskab skal blive fuldstændig tømt og verdsliggjort. Bengsch taler i denne sammenhæng om en »troskrise, som går tværs gennem Kirken«. Det argument, at Kirken gennem de foreslåede ændringer skulle blive mere »troværdig«, holder ifølge Bengsch ikke stik. En præst, der bryder ud af sin indgåede forpligtelse til ugift stand, må fremkalde det indtryk, at troskaben mod et givet ord ikke mere gælder. Men Kirkens troværdighed vil lide stor skade, hvis de biskopper, der deltog i konciliet, 4 år efter dets afslutning, »under presion af meningsgrupper«, ikke mere står fast ved de dengang vedtagne beslutninger.

”Op til paven at muliggøre dialogen”

Belgien - KIPA

Kardinal Suenens til de hollandske biskoppers erklæring.

Kardinal Suenens, ærkebiskop af Malines-Bruxelles, bemærkede til de hollandske biskoppers erklæring, at spørgsmålet om cølibat ikke var løst, blot fordi en delkirke havde udtalt sig derom, thi problemet angår verdenskirken. Det var nu op til paven at muliggøre dialogen. Kardinalen mindede om det fra ærkebiskoppen af Paris, kardinal Marty, indkomne forslag, at indkalde til en tredje bispesynode, på hvis dagsorden præste-problemet skulle stå. - De flamske biskopper har indtil nu endnu intet ladet forlyde vedrørende det hollandske episkopats erklæring.

Dialog mulig

KNA

Kardinal Alfrink tror ikke, at han nogensinde kommer i den situation, at han enten må beslutte sig for Rom eller for den hollandske kirke. I et interview med dagbladet »Il Giorno«, Milano, erklærede han: »Hvis Roms argumenter er klare, må man antage, at de også vil blive forstået af det kristne folk.« Som en »hypotese, der ikke vil blive virkelighed«, betegnede Utrecht-kardinalen interviewerens spørgsmål, om han ville bøje sig, hvis Rom fortsat afviser en revision af pligt-cølibatet. »Det vil sikkert komme til en dialog, hvorved man finder en løsning: Hvilken løsning det vil blive, ved jeg ikke. I det mindste vil det blive klarlagt, at man i den nuværende situation intet andet kan gøre end at fastholde cølibatet.«

DEN REFORMERTE HOLLANDSKE KIRKES OFFICIELLE OBSERVATØR VED DET KATOLSKE PASTORALKONCIL, DR. BRONKHORST:

»Det er rigtigt, at reformationen afskaffede de religiøse ordener, for så vidt de ikke var i overensstemmelse med Bibelen. Protestanterne af i dag er dog ikke mere sikre på, at deres forfædre dengang

Fortsættes side 18.

Det økumeniske arbejde truet af utopiske forsøg

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PALæ 2323.

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenslund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglgaardsstræde 13
København K.
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)
Kvalitetsost

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Kongensgade 64, Esbjerg
Telefon 12 08 29

L. Basse

Kaffe - vin - konserves
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 12 05 78

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Tlf. 12 93 50

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Støt vore annoncører

KIPA

Den såkaldte interkommunion er ikke den rette vej til de kristnes enhed. Det understregede Paul d. 6. ved generalaudiensen i denne uge i Benediktionsaulaen. Idet han gik ud fra Bedeugen for de Kristnes Enhed erklærede paven til indledning, at med den voksende bevidsthed om splittelsen mellem de kristne voksede også utålmodigheden efter at se den tabte enhed genoprettet. Vanskelighederne ved enhedsbestræbelserne har til dels deres rod i den århundredgamle kløft, som skiller de forskellige kirkesamfund fra hinanden. Man har grebet til politisk-religiøse kompromiser for at genfinde den tabte enhed. Et eksempel herpå var det absurde princip, som blev opstillet ved den westfalske fred i Münster: *cujus regio, ejus religio* (enhver egn må antage sin fyrstes religion). I de enkelte kirker og menigheder har der dannet sig en tradition og en mentalitet. Man har omgivet sin egen kirke med en kappe af urørlig rettroenhet, har åbnet dør og port for den personlige og vilkårlige udlægning af Bibelen, men fornægtet det katolske læreembedes autoritet og derimod antaget mange og indbyrdes modstridende læreres mening. »Vanskelighederne synes uovervindelige,« udrød paven. Økumenien synes at fortabe sig i utopiske forsøg, »de katolske bestræbelser på genforeningen,« sagde Paul d. 6., »kan ikke løse problemet uden den autoritet og enhedens nådegave, som vi anser for Peters guddommelige privilegium.

Hvilken enhed ønsker man ?

Paven fordømte i denne sammenhæng deres anskuelse, som tror, at den manglende enhed allerede skulle være genoprettet gennem den fælles fejring af eucharistien. »Hvordan kan der findes en enhed uden den samme tro, uden det samme og gyldige præstedømme?« spurgte han.

Alligevel måtte man ikke tvivle på, at den økumeniske bevægelse, som var drevet frem af det 2. Vatikanerkoncil, ville bære frugt, heller ikke selv om vejen ville blive stejl og lang. Enhedens sag havde frem for alt i de sidste år gjort store fremskridt, fastslog paven.

Frem for alt har der bredt sig en bevidsthed om, at der kun er én kristendom, og at den af Kristus vilde enhed må åbenbare sig i én Kirke. I stedet for tidligere følelser af foragt, mistro og ligegyldighed er nu trådt kærligheden. Der er et broderligt og prisværdigt samarbejde mellem katolikker og ikke-katolikker på det kulturelle, sociale og karitative område, fastslog paven. Man har lært bedre at kende og værdsætte og hjælpe hinanden.

En hyrde, én hjord

Enhver katolik må stille sig det spørgsmål, hvad han personligt kan gøre for genforeningen i den ene fold under den hyrde, som repræsenterer den ene, højeste og usynlige hyrde, Kristus. En udvandet, tilnærmelsesvis og maskeret katolicisme vil ikke på nogen måde bringe os nærmere de adskilte brødre. En religiøs og moralsk forvanskning udruster hverken til bekendelse eller til apostolat, heller ikke indbyder den til efterligning eller tillid. Dermed har man ikke udvist Kristi og hans Kirkes sag nogen tjeneste. Til slut opregnede Paul d. 6. nogle dyder, som katolikkerne kunne udøve og derved bane vejen til den længselsfuldt ventede enhed. Som den første nævnte han enheden mellem katolikkerne, thi »enhver splittelse, enhver strid, enhver egoisme inden for den katolske menighed rammer den økumeniske sag og forhæler bestræbelserne for enhed.« Andre påkrævede dyder var urokkeligt mod, enfoldighed i troen, ydmyghed, godhed, beredskab til at ofre og ånd til at tjene, såvel som kærlighed til den korsfæstede og opstandne Herre.

DEN REFORMERTE HOLLANDSKE KIRKES OFFICIELLE OBSERVATØR

Fortsat fra forrige side 17

handlede klogt. Derfor havde vi håbet på, at pastoralkonciliet ville fremkomme med nye overvejelser vedr. ordenslivet, overvejelser, som kunne føre os til at revidere den beslutning, der blev taget for 400 år siden. Den fremlagte rapport har derimod udelukket denne mulighed.«

»KÆRLIGHEDENS REVOLUTION«, IMPRIMATUR?

Fortsat fra side 11

»Kærlighedens revolution«, som Bernhard Andersen har fundet beskæmmet af modernistiske tvivlstegn, men som jeg har skrevet af ærlig overbevisning som fortolkning af evangeliet?

Hvem i den katolske kirke kan svare? Ikke-teologer og ikke-præster kan vel sige deres mening, men hvad med alle, der er bundet af anti-modernist-eden? Hvad med deres tros- og talefrihed?

Vil dette spørgsmål ikke bevise, at den katolske kirke prioriterer den efterevangeliske dogmedannelse og paven som kirkens højeste autoritet over det evangeliske vidnesbyrd, og som følge deraf i praksis ikke tillader enhver kristen at være fri i sin ærlige overbevisning?

Sætter den katolske kirke ikke her sine for mig til tider ukærlige »sandheder« over *Sandheden*, der ganske rigtigt aldrig åbenbarer sig i uoverensstemmelse med *Kærligheden*?

Måske kan det konkretiseres som et spørgsmål til biskop Martensen om, hvorvidt »Kærlighedens revolution« vil have chance for at opnå: Imprimatur? Og hvis ikke, om det da er af eksegetiske eller dogmatiske grunde?

Det kan måske nok have stor relevans for den katolske kirke at få dette spørgsmål besvaret, al den stund den hårdt savner en *evangelisk revolutionsteologi*, der kan modstå de tilbøjeligheder, der får verden over til at falde på maven for navne som Marx, Mao, Castro og Guevara.

Svend Aage Nielsen.

INDLAND

SE HER SOLDATER OG CF'er!

Se her soldater og CF'er

Atter i år har katolske værnepligtige og frivillige i forsvaret mulighed for at deltage i den store internationale soldatertervalfart til LOURDES i tiden 11.-17. juni. Prisen bliver cirka d.kr. 375,- pr. deltager. Alle skandinaviske soldater/CF'er rejser samlet under ledelse af pater Knud Aage Nielsen ved Jesu Hjerter Kirke i København og premierløjtnant Hans Esmark.

Udførligt program og vejledning ved orlovsansøgning rekvireres snarest hos
*premierløjtnant Hans Esmark
Gammel Kongevej 163, 4.
1850 København V*

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma
Havneplassen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 52 33 44

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 52 01 55

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejasvej 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsinger. Tlf. 21 00 81

Flint arbejde — Trla 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke — så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetmester

Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 — 94 33 68

Støt vore annoncører

Firma Hans Møller

v. Ib Møller
Sct. Olsgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvisitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Tlf. 35 01 57

Malerfirmaet

Edvard A. Petersen

Gullandsstræde 8, Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Allèhølgensgade 8, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevæne

Niels Boesen

Begravelsesforretning
v/ A. Jørgensen
Nørrebrogade 9, 7100 Vejle
Telefon (05) 82 07 25

OASE KAFFE

Lev. til de katolske Institutioner

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27
1256 København K.
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Fa. Karl A. Hansen

Murermestre ★ Entreprenører
Ingeniører ★ Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 18 55

Pastor E. Brentegani, Aalborg, sognepræst ved Sct. Mariæ Kirke, fylder den 15. februar 1970 80 år.

Pastor Brentegani blev født den 15. februar 1890 i Allinge, gennemgik sine filosofiske og teologiske studier i Roermond (Holland), blev præsteviet i Køln den 10. august 1917, virkede som kapellan ved Sct. Mariæ Kirke i Aalborg 1924-26, opholdt sig i udlandet 1926-29 og har nu i mere end 40 år været sognepræst i Aalborg.

Pastor Brentegani har gennem de mange år forstået at skabe en holdning og forståelse for den katolske kirke, som i Aalborg er anerkendt og respekteret i alle kredse, og hos byens myndheder. Som sognepræst har pastoren med usvækket interesse, forståelse, myndighed og kærlighed været en fremragende personlighed, og det har ligeledes været gældende for skolens vedkommende.

Det skyldes pastor Brenteganis store indsats, at sognet har en af de mest moderne skoler i landet, ligesom ungdomslokaler og mødelokaler er helt ideelle for det arbejde, der foregår i sognet. Her er en levende ungdomsforening KUK og en meget virksom AC., ligesom sognet allerede længe har haft et menighedsråd, – alt sammen noget, der har haft hans bevågenhed og interesse.

Pastor Brentegani er en meget belæst og vidende præst, og dette har naturligvis også givet sig udslag i, at de konvertitter, der har fået undervisning hos ham, er velbevandrede i kirkens tro og lære, og glædeligt er det at konstatere en god tilslutning til messerne i Sct. Mariæ Kirke, hvor pastor Brentegani er en prædikant, som der altid lyttes til, og hvis ord man forstår med den velformede måde, de fremføres på.

Det er en stor glæde at konstatere, at pastor Brentegani – med usvækket energi – trods sin høje alder altid er parat til at deltage i menighedslivet og i de forskellige foreningers arrangementer. Og når dertil kommer, at han er en al-

Pastor Brentegani, Ålborg, fylder 80 år

vorlig skriftefader, som følger sine søgnebørn med interesse og kærlighed, forstår man let, at de mange personlige venner, han gennem de mange år har vundet, på den runde fødselsdag vil møde op til den højtidelige højmesse den 15. februar og derefter og derefter møder i den påfølgende reception i præstegården vil lykønske og takke den 80-årige vitale sognepræst for de mange gode år og bede om, at han endnu i mange år må kunne glæde sig over det gode helbred, der gør, at vor gode sognepræst fortsat kan og vil virke i vort sogn, kirken til ære og os til gavn.

Derom beder vi.

K.

Nordisk katolsk højskoleuge 25. juli - 1. august 1970

Ugens tema: FÆLLESSKAB

Højskoleugen vil som sædvanlig foregå dels på Ledreborg slot ved Roskilde, dels på det nærliggende vandrehjem »Borrevejlevig«. Alle interesserede voksne fra de nordiske lande er velkomne: lægfolk, søstre, præster. Børn under 7 år kan om nødvendigt medbringes.

Deltagere, som ønsker ene- eller dobbeltværelse, bedes selv træffe aftale med enten BP-motellet, Roskilde, Lindensborg kro, Gevninge, Roskilde eller Lindensborg skovridergård, Lindholm, Roskilde. Det tilrådes at gøre det hurtigt, hvis man vil være sikker på at få et værelse.

Pris pr. voksen deltager (incl. moms) kr. 255,-. Foldere med yderligere oplysninger og tilmeldingsblanket kan fås hos sognepræsterne eller ved henvendelse til lærer Erik Achen, Lundedammen 68, 2650 Hvidovre, tlf. (01) 75 36 97 kl. 18-19, til hvem også den skriftlige tilmelding sendes. Tilmeldingen er bindende og må ske snarest og inden 15. maj.

Højskoleugens tema er: Fællesskab. Leder bliver læge Helge Erik Solberg, Oslo. For at problemerne kan få en bredere belysning er antallet af foredrag nedsat i forhold til tidligere år til fordel for et større indslag af film, litteratur, gruppearbejde og rundbordssamtaler. Derudover vil der blive god tid til almindeligt samvær, badning m. m.

RETRÆTE PÅ RYGÅRD

I lighed med tidligere år afholdes lørdag d. 14. – søndag d. 15. marts en retræte. Den ledes af pastor *Kåre Osorio* og emnet bliver:

»Det kristne persons mysterium«.

Kristendommens svar på det moderne menneskes identitetskrise: Hvem er jeg og hvor finder jeg mig selv og Gud? Er der plads til bøn og bod i mit liv? Der vil blive gjort rede for grundbetingelserne for væksten i det åndelige liv, d. v. s. i personsforholdet til Gud og mennesker.

Retrætens varighed: lørdag kl. 16,00 – 20,30, søndag kl. 9,30–16,30. Alle er velkomne. Der vil blive arrangeret børnepasning.

Närmere oplysninger i næste nr. af Katolsk Forum.

Oplysninger og bindende tilmelding: tlf. (01) 71 63 60 kl. 17–18.

Henning Heinemeier.
Poul Egede Andersen.

Ugens program:

Lørdag d. 25. juli. Film.

Søndag d. 26. juli. Foredrag: *Familien, storfamilier og andre gruppedannelser i dag* (cand. psyk. pastor Jørgen Hviid).

Mandag d. 27. juli. 1. foredrag: *Samfundsstrukturen og det menneskelige fællesskab* (pastor Bent Honoré).

2. foredrag: *Birgitta Trotzigs roman: »Svig«* (svensk titel: »Sveket«) (dr. phil. Eva Nordentoft).

Tirsdag d. 28. juli. Foredrag: *Falska och äkta former av gemenskap* (pater René Kieffer O.P.).

Onsdag d. 29. juli. 1. foredrag: *Ensomhed og voksende fællesskab* (universitetslektor Bent Dalsgaard Larsen).

2. foredrag: *Paul Claudel: »Silkeskoen«* (professor Hans Aaraas).

Torsdag d. 30. juli. Foredrag: *Fællesskab som et kald, bestemt og formet af Gud* (sr. Simone O.S.B.).

Freitag d. 31. juli. 1. foredrag: *Gudsfolkets funktion i verdenssamfundet* (pater Ellert Dahl O.P.).

Film: »En landsbypræsts dagbog«.

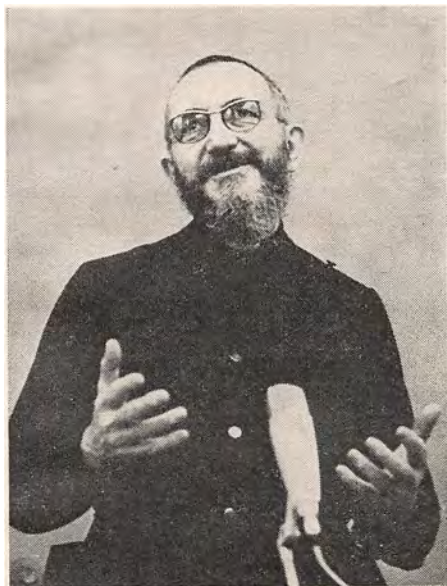
2. foredrag: *Bernanos' »En landsbypræsts dagbog«* (professor Hans Aaraas).

Forespørgsler vedrørende skolen bedes rettet til undertegnede på telefon (01) 71 63 60 kl. 17–17,30.

Poul Egede Andersen,
faginspektør.

Abbé Pierre, Guds trofaste tjener

Mandag aften, den 26. januar, talte Abbé Pierre, lederen af Emmaussamfundet, i Københavns Domkirke. Årsagen til Abbé Pierres besøg var den internationale klunserindsamling, der har fundet sted i sommeren -69 i Danmark. Indsamlingen indbragte ca. 1,5 mill. kr., som vil blive fordelt på Emmausarbejdet verden over. En fjerdedel af beløbet skal bruges til sociale formål her i landet, bl.a. vil Kofoeds Skole få 100.000 kr., og 50.000 skal anvendes til socialt arbejde til børn og unge på Grønland.

I Domkirken, som var fyldt til sidste plads med unge, talte Abbé Pierre over Lukas 24, v. 13-35, om de to, der på vejen til Emmaus møder den opstandne Kristus. Abbé Pierre nævnte, at påskens budskab ikke kun er Kristi legeme, oprejst og herliggjort, men at Gud er virkelig kærlighed. Endvidere fortalte Abbé Pierre om to breve, han havde fået fra U-landsfrivillige. Det ene fra en ung pige, der under den store hungersnød i Indien i 1966 skrev, at hun følte sig knust under vægten af den rædselsfulde og uoverskuelige nød, som omgav hende. Det andet fra en ung tekniker, der skrev det samme som pigen, men tilføjede: »Midt i al lidelsen er de frivillige at se som Guds ansigt.«

Abbé Pierre sluttede sin prædiken med en appel til alle kristne om – ihvertfald – »at elske alle, der lider, og elske dem mest, som lider mest«.

Tolk var professor, dr. theol. Regin Prenter.

FORFLYTTelser HOS REDEMPTORISTERNE

Pr. 1. februar er sognepræst ved Vor Frue Kirke, Næstved, pater P. A. Keustermans forflyttet til Skt. Annæ Kirke, Amager, og pater A. Grzelak samtidig til Skt. Albani Kirke, Odense. Endvidere er sognepræst ved Skt. Albani Kirke, Odense, pater Josef Völk udnævnt til sognepræst ved Vor Frue Kirke, Næstved. I stedet er pater Leo Drzal, Skt. Albani Kirke, Odense, blevet udnævnt til sognepræst ved samme Kirke.

Rutineret dimissionsvant lærer

(Konvertit) i uopsagt embede søger stilling ved katolsk eksamenskole pr. 1/8 1970. Kontraktansættelse og overførsel af anciennitet forudsættes.

Fagønsker: historie, geografi, dansk, engelsk i realafdelingen.

Dansk, engelsk, tysk orientering i 8.-10. klasse.

Alm. skolefag i hovedskolen – dog højst 8–10 timer. Ikke sang, sløjd eller gymnastik.

Alm. lærereksamen haves.

Bill. mrk. F. 10 til bladets annonce-ekspedition, Hauchsvej 8, 1825 Kbh. V.

DEN HELLIGE FRANS' 3. ORDEN

Den hellige Frans' 3. orden har møde i Sct. Annæ Kirke, Amager, onsdag den 11. februar, kl. 19,30.

P. H. Günther.

Katolsk Forum har en god måde at være katolsk på

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C

København V

Tlf. Eva 3787

Kød, flæsk, pålæg

En gros og en detail

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.–11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00

Særpris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritter medfølger.

Program og tilmeldelse ved henvendelse til:

Fru L. Samson

Translatør C. Lerche Nielsen

Barsehøj 25, 2900 Hellerup

eller Bredgade 69, 1260 Kbhvn. K.

Tlf. GE 6341

Tlf. PA 2539

SCT. ANNÆ REJSER –

PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

Påske i Rom 24/3–31/3 – fly – kr. 950,-.

27/6–18/7 Firenze–Assisi–Rom–Ravenna – fly – 22 dg. – pris kr. 1475,-.

1/7–19/7 Rom–Sorrento–Venezia – tog – 19 dg. – pris 1375,-.

12/9–26/9 Venezia–Ravenna–Firenze – fly 15 dg. – pris 1195,-.

3/10–17/10 Firenze–Assisi–Rom – fly – 15 dg. – pris 1195,-.

17/10–24/10 Rom (efterårsferien) – fly – 7 dg. – pris 965,-.

Oberammergau + Oetz – 25/7–1/8 – fly – pris 898,-.

Oberammergau + Saalbach 28/8–5/9 – fly – pris 898,-.

Individuelle Oberammergau arrangementer.

Israel 2/7–16/7 – fly – pris 2250,-.

»I Pauli Fodspor« – 26/5–9/6 – 15 dg. – pris 2400,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.

Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt – Statsunderstøttet

Seminarlektor: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 28 - 82 11 28
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybrost
R. Hansen

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
tlf. 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Gjarmestre
Ramsøherred 13. Tlf. 72 01 88
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

Emille Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

I. P. Hansen & Køj Hansen

Murermestre
Amallegade 16A - Horsens
Tlf. 62 19 20

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Landsretssagfører**Viggo Høgsgaard**

Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Der er altid noget af Interesse
I Katolsk Forum

Økumenisk højskoleuge på Snoghøj: 21. juni - 27. juni 1970

Den økumeniske højskoleuge på Snoghøj Folkehøjskole finder i år sted i ugen fra søndag den 21. 6. til lørdag den 27. 6. Temaet for ugen bliver magtens problem. Det er nødvendigt, at vi som kristne i fællesskab prøver at trænge dybere ind i dette spørgsmål for at forsøge at gøre os vor stilling klar.

Hvad er magten? Hvis er magten? Er magt et middel, der kan anvendes i kampen om »mennesket«, eller er magt (vold) og kristendom uforenelige størrelser?

Sandheden skal frigøre os, sagde Jesus, men på hvilken måde er sandheden en magt? Og hvorledes bliver frigørelse til fornyelse?

Hele denne problemstilling vil blive belyst på den specielle måde, der er karakteristisk for den økumeniske højskoleuge:

Dels ud fra skriften, og dels gennem en debat med en række fremtrædende politikere, forfattere og teologer, der ud fra forskellige synspunkter er aktive i udformningen af det samfund, hvori de kristne efter Jesu bestemmelse skulle være saltet og kraften.

Selv om programmet først vil være endeligt udformet i februar, kan det allerede nu oplyses, at fhv. statsminister *Viggo Kampmann* har givet tilsagn om at give debatoplægget mandag eftermiddag under titlen »Teknisk almagt - etisk afmagt«. Forfatterinden *Elsa Gress* taler samme dags aften, hvor hun analyserer den omsiggribende nye »biologisme«, der er en trussel mod både den humanistiske og den kristne livsholdning - også dette foredrag efterfølges af en debat med foredragsholderen som deltager.

Tirsdag vil studenterlederen *Johannes Nymark* sammen med en endnu ikke udpeget repræsentant for danske arbejdere og fagbevægelsen diskutere emnet »Kirkens rolle i Danmark i dag«. Onsdag indledes eftermiddagens debat af chefredaktøren på »Aktuelt«, forfatteren *Bent Hansen*. Emnet bliver »Velstand uden velfærd«.

Onsdag aften er temaet for debataften »revolutionsteologien«, foredragsholderen er endnu ikke udpeget. Torsdag bliver filmdag, hvor *Martin Drouzy* i Middelfart Bio vil forevise Truffauts »Fahrenheit 451«, som derefter bliver aftenens diskussionsemne.

Sidste dag, fredag, forsøger vi at konkludere ved at beskæftige os med sådanne spørgsmål som: Kirken i opbrud

- hvorhen? Hvilke konsekvenser for hver enkelt af os? Handling, javel - men hvorledes? Foredragsholderne er endnu ikke udpeget.

Der bliver bibeltimer hver morgen efter morgenandagten. Temaerne er: Guds almagt (pastor *Helge Rasmussen*), Jesu stilling til det kirkelige »establishment« (pater *Leslie Dorn*), Jesu stilling til det borgerlige »establishment« (pastor *Jørgen Lærholm*), Jesu stilling til friheden: Frigørelse - fornyelse (pastor *Kyrø-Rasmussen*). De nævnte bibeltimedere samt *Martin Drouzy* deltager i øvrigt alle i hele højskoleugen.

Efter bibeltimer og foredrag arbejdes der videre i grupper på 8-10 deltagere, hvorefter resultaterne af gruppedrøftelserne forelægges i et fællesmøde, hvori også indlederen deltager.

Mødet indledes søndag eftermiddag med en gennemgang af den problemstilling, vi skal behandle, og den målsætning, vi stiller for ugen. Samme aften vil der blive gjort lidt mere end sædvanligt ud af aftensmåltidet, som vi vil forsøge at give form af en agape, således at de mange deltagere (vi regner med at få fuldttegnet i år, der kan højst være 90 mennesker og den første tredjedel har allerede meldt sig) straks kan blive rystet sammen på en passende måde.

Mødet slutter som sidste år med en åben debat om ugen, der gik. Ved denne lejlighed vil der blive truffet beslutning om, hvorvidt der skal laves et nyt møde i 1971, samt hvem der skal lave det. I år er der af katolikker i planlægningskomiteen *Leslie Dorn* samt *Else og Børge Kristian Mannov*.

Forplejningen er god på Snoghøj, hvor prisen for deltagelse, der inkluderer alt fra søndag eftermiddag til lørdag morgen, takket være de nye tilskudsmuligheder, kun er 390,- kr. pr. deltager på eneværelse og kr. 340,- på dobbeltværelse. Børn mellem 15 og 5 år betaler halv pris, for mindre børn betales bare et børneparkeringsbidrag.

Snoghøj er en af Danmarks smukkeste beliggende højskoler og en glimrende ramme om disse møder, hvor der ikke bare er en masse at hente fra bibeltimer og foredrag, men hvor også samværet og de nye venskaber, der her slutes, er forklaringen på den næsten eksplosionsagtige udvikling i deltagerantallet: i 1968 35 deltagere, sidste år 68, næste år utvivlsomt 90, hvilket er maksimum.

Enhver, der er interesseret, bedes snarest muligt skrive eller ringe til planlægningskomiteens sekretær, Fru Elisabeth Møller, Skovly, 5874 Hesselager, tlf. (09) 25 15 04, eller til undertegnede.
Børge Kristian Mannov
15 Monrads Alle 2500 Valby
Tlf. (01) 30 26 29

LITURGISK KALENDER

TIRSDAG den 10.: Scholastica, jomfru (hvid).
ONSDAG den 11.: ASKEONSDAG (violet).
TORSdag den 12.: Torsdag e. askeonsdag (violet).
FREDAG den 13.: Fredag e. askeonsdag (violet).
LØRDAG den 14.: Lørdag e. askeonsdag (violet).
SØNDAG den 15.: 1. I FASTEN (violet).
MANDAG den 16.: Mandag e. 1. søndag i fasten (violet).
TIRSDAG den 17.: Tirsdag e. 1. søndag i fasten (violet).
ONSDAG den 18.: Onsdag e. 1. søndag i fasten (violet).
TORSdag den 19.: Torsdag e. 1. søndag i fasten (violet).
FREDAG den 20.: Fredag e. 1. søndag i fasten (violet).
LØRDAG den 21.: Lørdag e. 1. søndag i fasten (violet).
SØNDAG den 22.: 2. I FASTEN (violet).
MANDAG den 23.: Mandag e. 2. søndag i fasten (violet).
TIRSDAG den 24.: MATTHIAS, apostel (rød).
ONSDAG den 25.: Onsdag e. 2. søndag i fasten (violet).

LÆSNINGER (DE NYE) FRA
DEN HELLEGE SKRIFT PÅ SØNDAGE I FEBRUAR 1970

Søndag den 15. februar: 1. søndag i fasten:

1. læsning: 1. Mosebog 9,8-15.
2. læsning: 1. Petersbrev 3,18-22.
3. læsning: Markusevangeliet 1,12-15.

Søndag den 22. februar: 2. søndag i fasten:

1. læsning: 1. Mosebog 22,1-2.9a.*10-13.15-18.
2. læsning: Romerbrevet 8,31b*-34.
* a = første halvdel.
* b = anden halvdel.
3. læsning: Markusevangeliet 9,1-9.

D. Plate Petersen
Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Benzon's Aut. katolsk bedemand
Begravelsesforretning *34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Abonnement på Katolsk Forum —
ring (01) GO 4895.

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten af Deres oiletank mod korrosion. Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 Ordrup 3331-5630

Brdr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N
Telefon Taga 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle. Tlf. *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

A/S Trælåsten

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - Kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 08

Poul Raadhustorvet, Vejle
HENRIKSEN

Tlf. *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kaj Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle. Tlf. 82 03 60
Boglåden med de mange bøger...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Smelteovnsens time

Vi er ikke forvante med film fra udviklingslandene, selv om det måtte være en oplagt opgave for vores udviklingsbistand at få vist nogle autentiske film fra netop disse lande, dels for at støtte den fremspirende filmkunst, dels for at fortælle giverlandet, hvordan de oplever deres egen situation. Det er netop det sidste, der gør den argentinske instruktør Fernando Solanas film så værdifuld.

Filmen bruges meget bevidst som dokumentar- og agitationsmedium til at

gøre landets indbyggere opmærksomme på deres egen situation og på nogle af årsagerne til fattigdommen, racismen, klassedelingen og afhængighed af USA. Stilen er en voldsom og ekspressiv montage med flittig brug af citater fra Che Guevara og Frantz Fanon. Af undertitler kan nævnes: Landet – Den daglige vold – Oligarkiet – Systemet – Den ideologiske krig – Neoracismen – Den kulturelle vold. Volden er identisk med pseudofreden, den såkaldte orden, den såkaldte normalitet. Det latinamerikanske menneske kan ikke bestemme over sit eget liv eller sin død, fordi liv og

død er determineret af den daglige vold, hvis konsekvenser er sult, analfabetisme, sygdom og destruktion af autentiske nationale værdier.

Smelteovnsens time er første del af den i alt 4 timer lange film, som har fået betegnelsen »dette årtis mest betydende kortfilm«, og det med rette.

118. årgang af Katolsk Ugeblad 10. Feb. 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgsspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Den falske brud

En rig plantageej, Louis Mahé (Jean-Paul Belmondo), fra den tidligere franske kolonier Réunion ved østkysten af Afrika har gennem en ægteskabsannonce fundet en pige, han gerne vil gifte sig med. Hun (Catherine Deneuve) har sendt et foto, men da hun ankommer, ligner hun slet ikke billedet. Den kommende brud forklarer forskellen med, at hun var for genert til at sende et billede af sig selv. Et hurtigt bryllup på den eksotiske ø afløses af hyggeligt familieliv, men under overfladen trives en tvivl, om det nu også er den pige, han skrev breve med, han nu er blevet gift med. Hun skrev, at hun altid drak te, og alligevel drikker hun kaffe, og vielsesringen passer hende heller ikke. Mistanken grænser til vished, da hun får fuld magt til at trække på hans private og firmaets konto.

Første del af filmen placerer sympatien og identifikationen hos den bedragne Louis Mahé, som for at hævne sig eller for blot at få klarhed over, hvad der er sket, engagerer en privatdetektiv til at finde sin kone. Han finder hende selv, men kan alligevel ikke skyde hende, fordi han opdager, at han stadig elsker hende. Nu må de to så flygte for privatdetektiven, som ikke vil opgive sagen. Med den forblændede og forelskede sindssyge logik dræber Louis detektiven, da denne opdager, at han har fundet sin kone. Den ellers så noble

plantageej bliver morder for at kunne være sammen med sin elskede, som har bestjålet og bedraget ham; for hans kærlighed tilgiver alt.

Historien er banal og til tider sentimental. Personerne er ukomplicerede eller ligefremme, og spændingen opbygges sikkert af kendte elementer. Alligevel er ligheden med ugebladnoveller kun overfladisk, for bag handlingsforløbet lurer farligheden. Identifikationen med Louis opretholdes nemlig. Han har hele tiden spillet med åbne kort, men efter mordet på privatdetektiven har han i lighed med sin egocentriske og pengeglade falske brud sat sig uden for samfundet, og alligevel holder vi med ham. Men nu er det risikabelt at holde med ham, for de er på flugt, da mordet på detektiven bliver opdaget. Sympatien for Louis smitter af på hans ellers lidt utilregnelige kone. Hun har haft en dårlig opvækst, og så er man jo i stand til at se igennem fingre med hendes lidt blandede karriere.

Flugten fordrer sammenhold mellem de to, og det ser ud til at gå – omend med gnidninger. Jeg mener det er manuskriptforfatteren og instruktøren François Truffauts store fortjeneste, at filmen i det sidste par scener slår en overraskende kolbøtte, som kaster nyt lys over alt, hvad der hidtil er sket i filmen, og som tvinger os til en nyvurdering af de to personers forhold og moralske integritet.

Den naive og alt tilgivende kærlighed konfronteres i en forklaret scene med den camouflerede, men beregnende ondskab. Svaret på den ikke gengældte kærlighed bliver ikke had eller nag, men resignation. Efter at have elsket kan man godt lægge sig til at dø, for kærligheden gengældes ikke. Og alligevel åbnes filmen i sin allersidste scene, fordi egoismens onde cirkel brydes af en så uselvsk kærlighed. Men kan vi nu tro på det efter alt, hvad filmen har vist os? Louis svarer ja.

Truffaut vedgår sig klart inspirationen fra Hitchcock og slægtskabet med trivialfilmene (f. eks. lader Truffaut Louis gå i biografen for at se Arizona-Jim og Johnny Guitar), men udnyttelsen er så personlig og balancekunsten over for det letkøbte er holdt så fint, at filmen – foruden at være en stærk og smuk oplevelse – i den grad virker provokerende i sin brug af publikums identifikation, hvorved den moralske konflikt sættes på spidsen. Det er vel overflødigt at nævne, at Jean-Paul Belmondo og Catherine Deneuve spiller fortræffeligt.

Czekoslovakiets
ufattelige tragedie

Mere om
menighedsrådsvalget

Det omstridte
Holland

Biskoppens
hyrdebrev

Forum i sidevind

Cølibatkrisen

Katolsk Forum
nedlægges ikke

4/1970

forum

katolsk

Til overvejelse i fastetiden:
Verdens ufrihed
og barnets længsel

Den salige saglighed eller usaglige salighed

(Ufuldstændigt forsøg på en grov skitsering af vor kirkelige situation
– med skævt sideblik til det teologiske.)

I dag sættes der spørgsmålstegn ved alt. Det eneste, der begribeligvis ikke sættes spørgsmålstegn ved, er, at man sætter spørgsmålstegn ved alt. Skulle det sidste gøres, ville man nemlig blive tvunget til »at tænke sig selv med« (Kierkegaard); men det er aldeles besværligt, når bjælken i ens eget øje sætter bom for selverkendelsen, og splinten i de andres udløser det ene emotionelle brusebad efter det andet: Sagligheden drukner, mens saligheden vædes af den uretfærdige harme, og fornuften ser sig nødsaget til at gå tomgang blandt »de umådelige bagateller« på udvikel efter i *det mindste* at gøre en dyd af unødvendigheden!

Hvor der tidligere (iflg. de progressive) var tradition for det traditionelle, er det nu (iflg. de konservative) traditionelt at være utraditionel, – og hvad den arme søgende katolik (som endnu ikke er helt katolsk udi hovedet) skal gribe til med en så konstant forandring, er svært at gisne om. Det nye bliver gammelt. Det gamle bliver nyt. Og moden forbliver fremdeles moderne.

Kirken, denne gigantiske ambivalens med pavestat og julekrybbe, har rigtignok fået sin sag for. (I parentes bemærket: Kirken er vel stadig os?) Nogle mener, at kræfternes frie spil er lige kraftigt nok, og andre, at autoriteten er lige autoritær nok. Hvorom alting er: Biskopperne sætter spørgsmålstegn ved pavens autoritet. Præsterne ved biskoppernes. Lægfolket ved præsternes. Pudsigt nok sætter ingen spørgsmålstegn ved sin egen autoritet: Her er alle lige og ingen *mere* lige end andre. Her er alle autoritære og ingen *mindre* autoritær end andre.

Frugten af dette ses måske allerbedst hos teologerne. Så-

ledes har adskillige teologiske retninger det sidste ti-år set dagens lys, uden at lyset dermed har forklaret Gud nærværdigt. Går der ikke en lige linje fra afmytologiseringen, sekulariseringsteologien og Gud-er-død teologien til den politiske teologi og revolutionsteologien? Først afmytologiserer man evangeliet og Kristus – til stor opstandelse. Dernæst bliver Kristus med hellig iver verdsliggjort. *I tredje akt dør han.* Men hvad er teologi uden Gud? Så gøres han levende igen og opstår som – politiker. Men hvad er politik uden revolution? Med et evangelisk håndkantslag bliver Kristus da slået til ridder af revolutionen, til revolutionær. Og nu er det mennesket-skal-dø teologien, man kaster sig over: »*Træk sværdet af skeden, Peter!*«

Alle disse teologier påberåber sig i deres bastante dogmatik hver især karakteren: *Absolut.* Dagklart er det tværtimod, at der ikke er plads for så mange absolutter, hvorfor de sikkert alle er temmelig relative.

Antagelig kræver det heller ikke større indlevelsesevne at forestille sig hin enkelte katolik, der på sin lange og trange trosvandring standser op, *forvirret*, foran vejskiltet med de fem teologier, som alle peger i hver sin retning, – men desuagtet gør fordring på at føre til samme mål. Den tanke kan da med anfægtelse slå ned i én, at for teologerne helliger moden teologien, og »at man har et standpunkt, indtil man indtager et nyt«! (At man også kun kan have *det* standpunkt, indtil man indtager et nyt, turde ligeledes være indlysende).

Til alt dette kan med urette indvendes, at jeg direkte forveksler *tro med teologi.* Imidlertid skal det foregående just vise, at mange teolo-

ger ligger under for denne forveksling og spænder evangeliet for teologiens vogn i stedet for at spænde teologien for evangeliets. Og en sådan teologisk selvbestaltethed må naturnødvendigt ende med forstoppelse . . . i Kirkens åndelige liv.

Det er på dette plan, vor tids mest ophøjede saligprisning rykker ind, en begejstrings- og besværgelsesformular af kosmisk styrke, indbegrebet, ja summen af menneskets hidtidige erfaring, et universelt-ekstatisk ideal af trolddomsagtig dimension og magisk virkningsfuldhed, alle tings sublimt indoptaget, fremskridtets perle, vor tilbedte og herliggjorte og salomoniske koglerske: TOLERANCEN, – den kanoniserede veghed, der bifalder, at også kristne springer over, hvor korset er lavest, – og som også bedst defineres ved: *At være i overensstemmelse med tidsånden.*

Dog – være i overensstemmelse med tidsånden kan den kristne aldrig. End ikke af tolerance. Og sågar de mest tolerante, der hylder endog den ubetingede og fordomsfrie tolerance, er kun tolerante, for så vidt det tjener deres egne synspunkter og virkeliggørelsen af dem. Tidens tolerance tolererer ikke kættere.

Måtte teologerne og vi andre få øjnene op for dette. Ingen, selv ikke teologer, kan undgå fejlskud. Men de må forlade deres aktuelle bastioner, om hvilke det synes at gælde: Hellere ramme ved siden af end slet ikke ramme.

I håb om, at Ånden, der blæser, hvorhen den vil, *alligevel* ikke blæser os et stykke!

Hans Jensen

Konferencens hovedtema:

Det blandede ægteskab.

Den 31. januar afsluttede de katolske biskopper i Skandinavien og de øvrige nordiske lande en uges drøftelse på Mariaholm uden for Oslo.

Biskopperne fra Danmark, Finland, Island og Norge deltog. Biskop Martensen fra København ledede forhandlingerne, da biskop Taylor fra Stockholm var blevet syg.

Mødet var tilrettelagt som en studieuge. Biskopperne havde altså ikke i første række til hensigt at finde løsninger, men at få lejlighed til at fordybe sig i problemstillinger. Det blev dog især spørgsmål vedrørende blandedt ægteskab (mellem en katolik og en protestant), som kom til at stå i centrum af debatten. En gruppe eksperter i den kirkelige lovgivning deltog i overvejelserne.

Den nye apostoliske delegat for Norden, ærkebiskop J. B. Zabkar, deltog som konferencens gæst i de første møder.

For første gang var en repræsentant for den katolske presse i Sandinavien indbudt til at deltage. Han var til stede ved alle møder og drøftelser.

To væsentlige spørgsmål

Konferencens hovedtema var altså det blandede ægteskab. I vor del af verden er jo hovedparten af befolkningen medlemmer af protestantiske kirker. Biskopperne slog fast, at det derfor ikke er rimeligt, kun undtagelsesvis at tillade en katolik at gifte sig med en protestant.

To spørgsmål gav anledning til diskussion:

1. Hvordan kan Kirken tage hensyn til de berettigede krav, som stilles til det blandede ægteskab fra protestantisk side?

Nordens katolske biskopper til konference

2. Hvordan kan Kirken hjælpe katolikker til at leve deres tro og bibeholde deres idealer om ægteskab og familie i en omverden, som jo ofte snarere er sekulariseret end protestantisk?

Selv inden for Norden varierer situationen temmelig meget. Biskopperne mente derfor, at man ved en eventuel revision af kirkeretten skulle give lokale bispekonferencer større mulighed for selv at bestemme i detailspørgsmål.

Større lokal frihed

I en skrivelse til Rom fremførte de nordiske biskopper først og fremmest deres ønske om generel tilladelse til en katolik til at gifte sig med en protestant (impedimentum mixtae religionis, dvs. »ægteskabshindring på grund af forskel i kristen tro« bør afskaffes). Videre burde de lokale biskopper have mulighed for selv at bestemme, om man i enkelte tilfælde kan give afkald på kravet om katolsk vielse.

I næste nummer af Katolsk Forum bringer vi et udførligt referat af konferencen.

Biskoppen fremlægger sine synspunkter.

Til at arbejde videre med disse spørgsmål nedsattes en ekspertkommission under ledelse af biskop Verschuren, Finland.

Biskopperne tog derefter et vanskeligt problem op: Hvordan skal man stille sig til giftige personer, som vil optages i Kirken, og kan de få fuld adgang til sakramenterne? Den danske synode havde rettet en lignende anmodning til biskopperne: »Uden at ville sætte spørgsmålstegn ved ægteskabets uopløselighed, ønsker synoden, at i det mindste i enkelte tilfælde skal selv fraskilte, som har giftet sig igen, kunne få tilladelse til at modtage sakramenterne.«

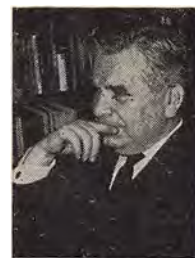
Sagen blev genstand for en indgående drøftelse. I betragtning af den gældende kirkeret kunne biskopperne dog ikke finde nogen tilfredsstillende løsning.

Et seminar om abortspørgsmål blev for nylig holdt i Oslo. Resultatet af det blev forelagt biskopperne, som besluttede at tage emnet op på en kommende konference.

Biskopperne behandlede desuden en række spørgsmål vedrørende liturgi samt forberedte fremtidige drøftelser om præstens situation i dag.

NOTES BLOKKEN

Roms svar til Holland

Det hollandske pastoralkoncil beslutninger angående præsternes cølibat og den afbalancerede pressemeddelelse, som Hollands biskopper derefter udsendte, har vakt opmærksomhed i hele verden. Man talte om en åben konflikt mellem en del af Kirken og Pavestolen. Sagen blev forsidestof i alle verdens aviser, og den har sikkert forvirret mange troende kristne. Men vi må vænne os til at leve med konflikterne – også i Kirken.

Det mærkelige var, at Rom i første omgang ikke reagerede. Måske ville man afvente kardinal Alfrinks besøg for sammen med ham at drøfte problemerne. Men af ukendte grunde kom dette besøg ikke i stand. Så skete det, at Rom brød sin tavshed og svarede Holland.

Lørdag d. 31. januar offentliggjorde L'Osservatore Romano en forsideartikel af kardinal Jean Daniélou, som i yderst skarpe vendinger afviste de hollandske krav. Dagen efter, søndag d. 1. februar, holdt Paul VI. fra Vatikanets vindue en tale, hvori han sagde, at der ikke kunne være tale »om at opgive eller diskutere« cølibatspligten.

Endnu samme søndag aften erklærede de hollandske biskopper i en første stillingtagen til pavens tale, at de i den ikke kunne se et svar på deres bekymringer.

Men allerede den følgende dag, mandag d. 2. februar, fik de hollandske biskopper svar i form af et brev, som paven har sendt til kardinalstatssekretær Villot. Dette brev blev offentliggjort i L'Osservatore Romano d. 4. februar.

Allerede formen i dette svar viser, hvilken betydning paven tillægger dette brev indhold, ikke blot for hollænderne, men for hele Kirken.

Brevet er – i modsætning til kardinal Daniélous artikel – yderst forsigtigt formuleret. Man har det indtryk, at hvert ord er lagt på vægtskålen. Sagligt adskiller dette brev sig næppe fra pavens tale dagen i forvejen. Båndet mellem cølibat og præstedømme, som paven allerede i sin tale havde kaldt »en hovedlov i den latinske Kirke« (»una legge capitale della nostra Chiesa latina«) skal bestå og ikke sættes under debat.

Skønt brevet indhold i sin helhed må betragtes som negativt i forhold til de hollandske ønsker, og skønt tonen i brevet er meget alvorlig, bringer det dog noget nyt og positivt. For det første siger paven, at han vil drøfte sagen med de hollandske biskopper. Han vil hjælpe dem at klare de vanskeligheder, som er opstået i deres land. For det andet drejer det sig om problemet, hvorvidt mænd »i moden alder« eventuelt kan præstevies når der i visse lande er alvorlig præstemangel. Ikke blot de hollandske biskopper havde bedt om denne tilladelse. Pavens svar på dette ønske er ikke et afgjort nej, skønt han anmelder alvorlige betænkeligheder. Dog er han rede til sammen med hele verdens biskopper at undersøge dette problem. Dette sidste er for så vidt betydningsfuldt, som paven ikke er rede til sammen med hele verdens episkopat at drøfte ophævelsen af cølibatsloven. Rom er altså kommet hollænderne en lille smule imøde. Lad os håbe, at den endelige løsning ligger på denne midterlinie.

Il Roms 27.

Prag, »Den gyldne Stad«, - i mørklægning

Bent Lange S. J. beretter om en nylig overstået rejse til Czekoslovakiet

»Den gyldne stad«, så berømt for sin skønhed, kunst og kultur, har ikke megen forgyldning tilbage; for hvad er en by med en befolkning i lænker? Over isglatte veje, der kun sporadisk var ryddet for sne, ankom vi til den mørklagte by. Man kunne dårligt se 10 m frem for sig, for selv om det havde været mørkt i flere timer, var der ingen gadebelysning, - den blev tændt på et meget senere klokkeslet. Der var en uhyggestemning som i det mørklagte København under besættelsen!

De hullede veje og jernbaneoverskæringerne, hvor lysene ikke virkede på grund af manglende strøm, var livsfarlige, men vi nåede sikkert vort varme logi, hvor vi som omtalt blev gæstfrit modtaget. Med varmen var vi heldige, for to dage før jul var der ingen strøm, gas, vand eller telefonforbindelse i Prag. Under vort ophold var det også et lyketræf, hvis vi havde varmt vand.

Hvor ville jeg gerne skrive optimistisk om vort ophold i Czekoslovakiet, men bortset fra den vidunderlige gæstfrihed og de herlige ukuelige mennesker, vi mødte, var der ingen grund til optimisme, tværtimod!

Tunge slavelænker

»Den gyldne stad« har intet guld, alt er blevet den berøvet af »befriernes«, men selv for denne pris har befolkningen ikke vundet den eftertragtede frihed; »befriernes« har lagt befolkningen i så tunge slavelænker, som man ikke engang ville forvente af sin værste fjende.

Jeg ved ikke, hvordan man bedst skriver om forholdene dernede, for vi har jo vænnet os til at høre om tortur, åndelig grusomhed, mord og vold, men jeg kan forsikre, at jeg fandt beretningerne om de sidste 20 år i Czekoslovakiet meget værre, end jeg i min vildeste fantasi kunne forestille mig.

Jeg tør ikke engang skrive frit om de ting, jeg så og hørte, og om de menne-

sker, jeg talte med, for mange czekere er blevet straffet for de udtalelser, der er skrevet i vestlige lande.

Nogle ting, jeg nævner, er skrevet før, men jeg tror ikke, man kan læse dem for tit. Ikke for at vække had, men for at vi kan bedømme forholdene bag jerntæppet realistisk, og for at vi kan se vort eget liv i et større perspektiv og måske indse, hvor lidt vi gør for vore medmennesker, og hvor meget vi hænger os i uvæsentlige ting.

Kirkens ufrihed

Kirken i Czekoslovakiet er blevet forfulgt i over 20 år, og de kristne er blevet mishandlet ganske uhyggeligt og har mistet deres menneskerettigheder. Først Dubcek bragte en begyndende frihed, men denne korte frist er forbi. Friheden trampes igen ned for dem, og man må blot bede om, at de grufulde år i 50erne ikke må gentage sig.

Dengang blev bl. a. på en nat alle ordensfolk fjernet og koncentreret på et par steder i landet. Alene i én orden har $\frac{2}{3}$ været i fængsel, mange op til 15 år, hvoraf flere tilbragt i enecelle. Præsterne er blevet tortureret og mishandlet på de mest umenneskelige måder. Den nat, de blev fjernet, kunne den enkelte medtage en fyldt mappe, - alt andet blev konfiskeret, ligesom husene blev beslaglagt, og disse ting har man aldrig fået tilbage. Det er stadig forbudt at have ordenshuse og novicer, og før 1968 behøvede man bare at tale med en medbroder for at komme i fængsel.

I december 1969 blev der i mange vestlige aviser (desværre langt fra nok) skrevet om den rapport, priorinderne i Czekoslovakiet havde sendt præsidenten og lederen af det kommunistiske parti i Czekoslovakiet. Af denne skarpe rapport, som jeg selv har læst og fået verificeret, fremgår det klart, at det ikke er gået søstrene bedre end præsterne. Deres huse er blevet taget fra dem, og de må ikke erhverve nye, og som tak for deres

uselviske gerning er de blevet tvangsforflyttet.

I 20 år har søstrene ikke måttet modtage novicer, og dette er stadig forbudt. De søstre, der er uddannet som sygeplejersker, må - på trods af mangel på sådanne - ikke arbejde blandt selvstændigt tænkende mennesker, men er begrænset til alderdomshjem, hvor man ikke kan have nogen ideologisk indflydelse, og til arbejde med evnesvage og åndssvage børn, men Gud ske lov, at de har lov til at tage sig af disse mennesker, for hvem skulle ellers tage sig af dem i kommunisternes idealstat?

Søstrene bliver ligesom præsterne og andre aktive langsomt, men sikkert udryddet! Kan en person i vesten overhovedet forstå det? Og hvis ja, hvad kan vi så gøre? Og hvad vil vi gøre?

Forholdene efter Dubceks fjernelse er endnu tålelige, hvis man dermed mener, at en stor del af befolkningen har et minimum af frihed. Kirkerne er åbne, sognepræsterne lønnes af staten, og folk kan gå i kirke. Det ydre skin bevares, men hvor naive har vi lov til at være? Kirken og de kristne chikaneres og følges på alle tænkelige måder.

Frugten af 20 års antikristendom

For tiden kan man sende og medføre bøger til Czekoslovakiet, men de fleste, der medbringer bøger, bærer sig forsigtigt ad, for man ved ikke, hvor længe det går godt. Det er dog forsvindende få bøger, der bliver bragt dertil, og det er kun en dråbe i havet, når man tænker på, at de i Czekoslovakiet bogstavelig talt ikke har fået en kristen bog i 20 år, og at de daværende biblioteker blev beslaglagt.

Gennem en lang årrække var det kun tilladt ti studenter om året at påbegynde et teologistudium, men efter at Dubcek gav studiet fri, er der nu ca. 500 teologistudenter i hele landet. Mange har ventet mellem 10 og 20 år på at få tilladelse til at studere. I mellemtiden har

de arbejdet på fabrik, og mange har tilbragt en tid i fængsel. Bøger har studenterne ikke mange af, men hvis de får et eksemplar af en lærebog fra vesten, oversætter de den selv og forsøger at mangleddiggøre den.

Så vidt jeg kunne bedømme, er kirkegangen ikke stor. Hvis man sætter den regelmæssige kirkegang til mellem 5 % og 10 %, må disse tal tages med forbehold. Tilsyneladende regner staten med, at 30 % af befolkningen er kristne, mens kirkefolk regner med 70 %. I de officielle statslige statistikker, jeg har set, er der ingen oplysninger om religion og kirkegang.

I de utallige kirker, jeg besøgte, var der altid ca. 10-12 mennesker, næsten alle ældre, men man så også unge med børn besøge julekrybben. 20 års antikristendom har dog afsat synlige spor, - ungdommen mangler for en stor del. Ofte dukkede der dog unge op, når det et eller andet sted rygtedes, at vi læste messe. I Prag holdes der regelmæssigt beat- og ungdomsmesse, men jeg har ikke selv overværet nogen.

Størstedelen af ungdommen ateister

Den lange periode uden kristne bøger og undervisning har præget størstedelen af ungdommen, der må betragtes som ateister, så man taler om konversion, når de vender sig til kirken. Det er dog svært for unge at finde til kirken - ikke bare på grund af mangel på bibler, andre bøger og information, men også fordi kirken i sin mangel på kontakt med andre lande og kristne i mange retning-

ger er stivnet og blevet meget konservativ. Gamle præster, konservative biskopper og menigheder, der er ængstelige over for fornyelser, gør det svært for de unge at lære om og acceptere det kristne budskab.

Et typisk gadebillede fra Prag er køen foran slagteren og frugthandleren. I almindelighed er butikkerne fulde, blot sjældent med de varer, man gerne vil have. Man må tage til takke med det, der er. Når en forretning så endelig får en længe eftertragtet vare, har det hidtil været sådan, at de russiske besættelsestropper, der har mange penge, købte hele lageret for næsen af czekerne. De fleste mennesker er meget velklædte. Man undrer sig, hvordan de kan klare det, når man tænker på, at et sæt tøj koster næsten en månedsløn. For tiden har czekerne dog penge mellem hænder, men varerne mangler.

Prag må have været en meget smuk by og er det vel stadig, men det var svært at bedømme, da man f. eks. intet kunne se fra det berømte udsyn fra Prags borg på grund af tåge og snedis. Tilsyneladende mangler der også penge til vedligeholdelse. Dog er der mange smukke bygninger, kirker og museer, blot meget kolde at besøge om vinteren. Prag skal man nu nok helst besøge om foråret eller efteråret.

Opstemmende og optimistisk i et forstemmende billede virkede de forskellige kulturelle arrangementer, men nu læser man desværre, at kunstnerne ligesom studenterne udelukkes fra folkefronten og forhindres i at have megen indflydelse. Vi var til opera, ballet og i teatret - hver gang en meget stor oplevelse. Mest gribende var en koncert,

hvor vi hørte Smetana som et udtryk for et folks længsel efter frihed. Det berømte *Laterna Magica* var desværre udsolgt uger fremover.

Russerhad

Under vort korte ophold i Czekoslovakiet var det selvfølgelig svært at få et indtryk af alle forhold, f. eks. traf vi ikke én, der bekendte sig til den russiske kommunisme, men dem er der vist også forsvindende få af. Studenter og arbejdere brænder af had til russerne, der behandler dem som slaver. Som bekendt står industrien på fallittens rand, fordi russerne stjæler, hvad de kan, og tvinger industrien ind i ensidige baner, der tjener russernes formål, og hertil kommer, at en meget høj procentdel af maskiner og andre produktionsapparater er forældede og slidte.

Under Dubcek blev alle interesserede i at arbejde, men nu, hvor tyranniet igen brutalt er indført, og hovedbestanddelen af produktionen går til Sovjet, har man ikke lyst til at arbejde. Hvorfor skulle man arbejde for Sovjet? Med landets dårlige økonomi og den manglende arbejdslyst ser Czekoslovakiet en mørk fremtid i møde.

Planlægningen er dårlig, fordi der sidder folk i spidsen, hvis eneste »kvalifikation« er, at de er kommunister, men de har ikke begreb om planlægning og arbejde. Fordi arbejdsinteressen, fagfolk, reservedele og råstoffer mangler, svigter strøm, gas, vand og telefon på alle mulige tidspunkter, og det er næsten umuligt at få fat i en håndværker. Hvis han kommer, reparerer han kun det absolut nødvendige. I den kolde vinter mærkedes det, når man ikke kunne få kul eller koks til opvarmning.

Meget stor privat gæstfrihed

Mange studenter og andre læser ikke mere aviser, for der står intet, der ikke er censureret. Enkelte gange har jeg set en fransk, engelsk eller schweizisk avis.

I de familier, vi besøgte, blev vi meget gæstfrit modtaget. De fleste lejligheder var meget usselt indrettet, og der lod ikke til at være sket mange fornyelser siden bedsteforældrenes tid. Af gammel tradition eller måske for ikke at grise til, hvis der var et tæppe, tog man alle steder skoene af. Selv om levnedsmidlerne er dyre, blev vi overdådigt beværtet.

Sovjettropper i Prag.

I Prag har ca. 250.000 mennesker meldt sig for at få en lejlighed, men de fleste må vente op til 10 år. Hvis man har gode forbindelser og kan lægge 30-50.000 czekiske kroner på bordet, husblokke ser pæne ud, men man regner går det måske lidt hurtigere. De nye kun med, at de har en levetid på 30-40 år. Hvis man ønsker en bil, er der også normalt 8-10 års ventetid. I mellemtiden må man så sætte pengene i banken, hvor man risikerer at miste dem under en eller anden ny reform.

Jeg kunne blive ved med at skrive om de nedtrykkende og håbløse forhold, bl. a. om de søstre, vi besøgte, og om præster og lægfolk, der blev skygget og udspioneret, om arrestation, tortur og fængsling uden dom eller efter blot en parodi på en rettergang, men vi har hørt det så tit, så lad mig nævne nogle positive ting.

Faktisk alle, jeg talte indgående med, både præster, søstre og aktive kristne lægfolk besidder en fantastisk ukuelighed og et umådeligt mod, idet de skyder angsten for den personlige sikkerhed til side. De har en stærk og inderlig tro, som jeg ville ønske, vi også havde. Man bliver ydmyg, men også glad, når man ser deres arbejdsindsats og uselviskhed.

Den nytårsaften, jeg tilbragte i Prag, vil jeg aldrig glemme. Bag de skarpe og sarkastiske vittigheder om »befrielses-tropperne« og egne marionetledere – som under Danmarks besættelse af nazisterne – mærkede man en ildhu og et stærkt håb gennem troen på Kristus. Der var en ægte glæde over det menneskelige samvær, selv om man hele tiden mærkede det sorgfulde bag det muntre selskab, og alvoren og lidelsen bag de let fortalte skæbnehistorier om tortur og fængsel.

Klokken 24 fejrede vi messe omkring et bord i en dagligstue. Vort samvær med hinanden og Kristus kan ikke beskrives, men jeg ville ønske, at flere af os sophisticatede kristne fra vesten kunne opleve denne levende tro.

Lad mig ikke glemme at nævne, at det på trods af utallige vanskeligheder lykkes et kristent forlag at udgive 5-6 bøger om året, men man mangler papir, som staten til dette brug gør uforholdsmæssig kostbart.

Udrensningerne efter Dubcek er ikke afsluttede, og man må frygte en hårdere kurs. Den forhadte kirkeminister, som Dubcek sparkede ud, er nu kommet tilbage og fortsætter sine trusler og forfølgelser. Et kirkeligt ugeblad, som hidtil kom i 150.000 eksemplarer, må nu kun komme i 70.000. Den officielle grund er papirmangel! For en kirkens mand er det næsten håbløst at få udrejsetilladelse, og alle teologistuderende i udlandet måtte returnere inden den 31. december 1969.

Måske bliver det sværere at komme over grænsen i fremtiden, men De burde aflægge et besøg i Prag. Det er opmuntrende for de kristne dér, og måske kan De også bringe nogle bøger med? Vi må bede for vore medkristne, men ikke glemme at give en god skærv til de organisationer, der forsøger at hjælpe.

En stærk tro og de utallige vittigheder, vi hørte, vidner om czekernes ukuelighed: *Samme aften som Breshnev døde og ankom til helvede, dukkede to små djævle op hos St. Peter, som mente, de var gået forkert, men de forklarede, at de var de første emigranter efter at Breshnev var kommet i helvede.* En bitter vittighed, men håbet brænder i den hilsen vi ofte blev modtaget med: Lovet være Jesus Kristus!

Katolsk Forum illustrerede i et tidligere nummer sammenholdet omkring dannelsen af de nye organer i kirken: menighedsråd og pastoralråd, med billedet af den jyske menighed, som sætter skulder til valfartsbussen ved Øm.

Mange har før, under og efter synoden sat skulder til demokratiseringens (eller med et bedre ord: kollegialiseringens) bus, og nu kører bussen: I midten af januar underskrev biskoppen de to sæt regler for henholdsvis valg i menighedsråd og for disse råds arbejde, ligesom biskoppen udsendte en meddelelse om adgangen til at løse sognebånd.

Menighedsråd er herefter ikke noget, som nogle sogne har, og andre ikke har. Efter 19. april er der menighedsråd i alle de menigheder som er nævnt i listen nederst på side 8, og hvis den næste bus også skubbes i gang til tiden, er der også et pastoralråd for hele landet om godt et halvt år.

De to sæt regler bringes i dette nummer af Forum på siderne 8, 9 og 10, og de taler nok ikke mere for sig selv, end at det kan være formålstjenligt at pege på enkelte bestemmelser.

Nu valgstyrelser i næsten alle menigheder

Efter valgreglerne er der nu i alle menigheder (bortset fra et par stykker – Deres?) nedsat valgstyrelser, som er i gang med at forberede valget. Valgstyrelserne forsynes fra bispekontoret med plakater til opslag, og når De læser dette, har De forhåbentlig allerede på kirkedøren set et opslag med oplysning om:

1. Hvor mange medlemmer der skal vælges til menighedsrådet. Antallet er fastsat i hver menighed af det hidtidige menighedsråd eller – hvor der ikke i forvejen er et sådant – af sognepræsten, og der skal, alt efter menighedens størrelse, vælges fra 2 til 12 medlemmer, hvortil overalt kommer sognepræsten, som er født medlem, men ikke nødvendigvis født formand.
2. Tid og sted for fremlæggelsen af en valgliste. Kun hvis man er optaget på denne liste, kan man stemme og vælges, og det tilrådes derfor, at man kontrollerer, at ens navn er på listen. Er det udeladt, må man klage til valgbestyrelsens formand, hvis navn også findes på plakaten. Dette skal ske inden 2. marts.
3. Oplysning om tid og sted for et menighedsmøde, som skal holdes i ugen 8.-15. marts. På dette møde kan menighedsrådets arbejde drøftes, men mødet er ikke noget egentligt opstillingsmøde, sådan som man kender det fra den politiske verden. Efter

En af »befriernes« tanks går op i flammer.

Så kører bussen !

Sikker kørsel og pæn fart kendetegner indtil nu kollegialiseringsbussen

mødet kan man opstille kandidater ved henvendelse til valgstyrelsen senest den 22. marts.

4. Oplysning om, hvorledes man kan afgive brevstemme. Det skal ske ved, at man – når man har fået det tilsendt – sender sit valgkort til valgstyrelsen og beder om at få en brevstemmeseddel tilsendt. Sammen med stemmesedlen vil der komme en nærmere vejledning og oplysning om, hvem og hvor mange man kan stemme på, og man skal så returnere stemmesedlen, så den er retur hos valgstyrelsen senest på det tidspunkt, som er forlangt i den medfølgende vejledning.
5. Oplysning om, hvor og hvornår afstemningen finder sted. De enkelte valgstyrelser afgør selv dette, men vil formentlig fastlægge nogle afstemningstider, der passer bedst muligt med søndagens gudstjenestetider.
6. Endelig rummer plakaten henvisning til, hvor man kan læse de detaljerede valgregler, idet plakaten kun rummer en omtale af de vigtigste punkter. Det er disse detaljerede valgregler, Forum også bringer i dette nummer.

Udførlig vejledning

Valgstyrelserne har fra gennemførelseskommissionen modtaget en udførlig vejledning med alle reglerne for valgets afholdelse – regler, som det er nødvendigt at overholde, hvis der ikke bagefter skal kunne rejses tvivl om valgresultatets pålidelighed. Når man gennemgår disse nødvendige, men irriterende omstændelige regler, fristes man nok af følgende lille notits om afholdelse af menighedsrådsvalg, som pater Grégoire har fundet og klippet ud af et amerikansk kirkeblad:

Vejledning for menighedsrådsvalg ved St. Stefans kirke, Croghan, N.Y.: Tag venligst en stemmeseddel med hjem efter messen og aflever den igen næste søndag. Husk at underskrive stemmesedlen; ikke

underskrevne stemmesedler er ugyldige. Kun præsten ser stemmesedlerne, så hemmelig afstemning er sikret . . .«

Ændringer – først med næste bus

Det er i øvrigt ikke den eneste fristelse, der har mødt Antonius i ørkenen: Gennemførelseskommissionens opgave var bl. a. at bringe de forslag til valgregler og styrelsesregler, som Nyborgmødet ikke nåede at gøre færdige, i overensstemmelse med synodens principielle beslutninger, som biskoppen senere har tiltrådt.

Kommissionen har altså ikke været bemyndiget til at udforme de omtalte regler frit: Man har skullet holde sig inden for de af synoden fastsatte grænser. Der har imidlertid været fremsat forskellige ønsker og forslag om, at kommissionen skulle foretage ændringer af den ene eller den anden art, men man har måttet henvise til, at ændringer i det, synoden vedtog, og som biskoppen godkendte, kun vil kunne gennemføres, ved at forslag stilles i det kommende pastoralråd, vedtages at dette og godkendes af biskoppen. Det ville naturligvis heller ikke være rigtigt, om syv mand skulle sidde og »forbedre« 200 synodemedlemmers vedtagelser; skal der ændringer til, bliver det med næste bus – den første er kørt!

Sognebåndsløsning

Med hensyn til sognebåndsløsning er der også sket noget afgørende, idet biskoppen som nævnt har stadfæstet, at der skal åbnes denne mulighed.

Sognebåndsløsning vil sige, at man tilknytter sig en anden menighed end den, inden for hvis geografiske område man bor. Regler vil derfor kun have interesse for et meget lille antal katolikker, som af den ene eller anden personlige grund ønsker at høre til et andet sted. Der skal her ikke gives eksempler på sådanne grunde, og det hører i det hele taget pri-

vatlivet og samvittigheden til, hvilke grunde en katolik kan have til at ønske at skifte menighed.

Sognebåndsløsning fordrer således heller ikke nogen godkendelse i den menighed, man flytter fra, men selvfølgelig skal den hvile på en aftale med den nye præst, som rimeligvis må have lov til at tage stilling til, om han ser sig i stand til at påtage sig den pastorale omsorg for den pågældende katolik eller familie.

Sognebåndsløsning vil derfor aldrig kunne blive en massebevægelse ligesom en gruppe katolikker heller ikke kan oprette en ny menighed ved samtidig sognebåndsløsning. Ordningen må derfor betragtes som en sikkerhedsventil, der sikrer åndelig frihed for alle og enhver i kirken; den er ikke nogen genvej til en radikal strukturændring – eller til dannelse af klikemenigheder.

Demokratiets trøst!

Sognebåndsløsning kan naturligvis finde sted når som helst, – henvendelse skal blot rettes til sognepræsten for den nye menighed, man ønsker at tilknytte sig (så ordner han det fornødne med den hidtidige menigheds sognepræst); skal sognebåndsløsningen imidlertid have virkning for det kommende menighedsrådsvalg, må henvendelse ske senest 25. februar. Hvis dette først læses i Ugebladet efter denne frist, må De trøste Dem med, at det har stået på plakaten i kirken siden begyndelsen af februar, – men sådan er demokratiet, ved De nok!

Erling Tiedemann.

På de følgende sider er udførligt gengivet: »Vedtægter for menighedsråd« og »Regulativ for valg af menighedsråd«.

Vedtægter for menighedsråd

§ 1. Menigheder

1. Ved menighed i henseende til menighedsrådsdannelse forstås en bestemt gruppe katolikker, for hvis gudstjeneste og pastorale betjening (i kirkeretsligt sprog »cura animarum« = sjælesorg) en bestemt præst eller et bestemt præsteskab er bemyndiget til at være ansvarlig. Eventuelle tvivlsspørgsmål i så henseende afgøres af biskoppen i samråd med pastoralrådet.
2. Beslutning om oprettelse af nye menigheder – herunder menigheder bestående af nationale mindretal – træffes af biskoppen i samråd med pastoralrådet.
3. En katolik henføres til den menighed, som han bopælmæssigt måtte tilhøre. Han kan dog gennem »sognebåndsløsning« tilknytte sig en anden menighed efter aftale med dennes præst. Eventuelle tvivlsspørgsmål med hensyn til »sognebåndsløsning« afgøres af pastoralrådet.

§ 2. Menighedsråd

1. I enhver menighed oprettes et menighedsråd bestående af menighedens (sogne)præst og 2–12 medlemmer (jfr. stk. 2) valgte af og blandt menighedens medlemmer ved direkte valg.
2. Antallet af valgte menighedsrådsmedlemmer udgør i menigheder med:
indtil 200 menighedsmedlemmer fra 2–12 personer
201 til 400 menighedsmedlemmer fra 4–12 personer

401 til 600 menighedsmedlemmer fra 6–12 personer
601 til 800 menighedsmedlemmer fra 8–12 personer
801 til 1.000 menighedsmedlemmer fra 10–12 personer
over 1.000 menighedsmedlemmer 12 personer
idet antallet af rådsmedlemmer fastsættes af det afgående menighedsråd.

3. Ved oprettelse af nye menigheder vælges samtidig menighedsråd. Såfremt en ny menighed udskilles fra en bestående, afgøres spørgsmålet om nyvalg i den oprindelige af pastoralrådet.
4. På første menighedsrådsmøde, der indkaldes af den første valgte kandidat og afholdes snarest efter valgperiodens begyndelse, konstituerer menighedsrådet sig med en formand, en næstformand og en sekretær.
5. Ved afgang af valgte medlemmer i løbet af valgperioden skal menighedsrådet supplere sig med nye medlemmer, idet den kandidat, som ved det senest afholdte valg opnåede flest stemmer, anses for valgt som første suppleant – og så fremdeles. De ved supplerings tiltrådte medlemmer fungerer indtil valgperiodens udløb.
6. Når et medlem får forfald i mindst tre måneder, indkalder menighedsrådet suppleanten til midlertidigt at tage sæde i rådet.
7. Underretning om ændringer i menighedsrådets sammensætning indsendes til pastoralrådet.

§ 3. Menighedsrådets opgaver

1. Menighedsrådet er medansvarlig for løsningen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hovedsagelig angår menigheden, og det kan træffe beslutning vedrørende disse opgaver – herunder om ansættelse og afskedigelse af personer i menighedens tjeneste, dog ikke i sager, hvis afgørelse i henhold til almindelige og/eller særlige bestemmelser er forbeholdt menighedens præsteskab eller den kirkelige øvrighed.
2. Menighedsrådet kan af egen drift tage sager og forhold, som vedrører menigheden, op til behandling og overvejelse.
3. Menighedsrådet kan som led i sin virksomhed henvende sig til såvel kirkelige myndigheder – herunder kirkelige råd og organer – som andre myndigheder, personer eller råd.
4. Menighedsrådet udpeger en regnskabsfører, som skal være fuldt myndig, men som ikke behøver at være medlem af rådet.
5. Regnskabsføreren sørger for tilrettelæggelsen af menighedens regnskabsføring og økonomiske forvaltning i overensstemmelse med menighedsrådets beslutninger og de af pastoralrådet givne retningslinier.
6. Menighedsrådet udpeger en regnskabskyndig person, der ikke er medlem af rådet, til at revidere regnskabet.

§ 4. Menighedsrådets møder m.v.

1. Menighedsrådet sammenkaldes af formanden med mindst tre dages varsel. Formanden skal sammenkalde rådet, når mindst $\frac{1}{3}$ af rådets

Her afholdes menighedsrådsvalgene

Liste over menigheder, i hvilke der afholdes menighedsrådsvalg 19. april.

Der vil eventuelt kunne blive tale om tilgang af endnu en eller to menigheder på listen.

I synoderegion 1:

Aalborg, Viborg, Randers, Grenå, Århus. Silkeborg har på grund af en misforståelse afholdt valg i november, og da valget er afholdt efter retningslinier svarende til de nye valgeregler, er det aftalt, at der ikke holdes noget nyt valg

i Silkeborg, men at det valgte menighedsråd betragtes som valgt d. 19. april.

I synoderegion 2:

Horsens, Herning, Vejle, Fredericia, Kolding, Esbjerg, Haderslev, Aabenraa, Tønder, Sønderborg, Odense, Assens, Nyborg, Svendborg.

I synoderegion 3:

Holbæk, Kalundborg, Slagelse, Ringsted, Køge, Næstved, Vordingborg, Nakskov, Maribo, Nykøbing F.

I synoderegion 4:

Helsingør, Hillerød, Hørsholm, Birkerød, Lyngby, Ordrup, Herlev, Roskilde.

I synoderegion 5:

Amager, Stenosgade, Frederiksberg, Hvidovre, Tåstrup.

I synoderegion 6:

St. Ansgar, Brønshøj, Søborg, Hellerup, Nørrebro, Rønne, Aakirkeby, Torshavn.

medlemmer eller præsten anmoder derom.

2. Menighedsrådsmøderne ledes af formanden eller i hans forfald af næstformanden. Over det på mødet passerede føres en protokol, som underskrives af mødelederen.
3. Menighedsrådets beslutninger vedtages ved simpel stemmeflerhed (over halvdelen af de afgivne stemmer). Ved enhver afstemning tælles såvel ja- som nejstemmer som medlemmer, der angiver, at de hverken stemmer for eller imod. Afstemning om ændringsforslag (underændringsforslag) foretages først. Rådet er kun beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af dets medlemmer er til stede. Stemmeret kan ikke udøves ved fuldmagt.
4. Menighedsrådets møder er ikke offentlige, men der skal efter hvert møde offentliggøres en orientering om rådets arbejde.
5. Præster, som har fået tildelt pastorale hverv i forhold til menigheden, har ret til uden stemmeret at deltage i menighedsrådets forhandlinger og skal have tilsendt indkaldelse m.m.
Menighedsrådet kan for sin funktionsperiode beslutte at indbyde andre, som varetager særlige pastorale hverv i menigheden til på tilsvarende måde at deltage i rådets forhandlinger.
6. Menighedsrådet kan nedsætte ud-

valg til at tage sig af de løbende sager mellem møderne m.v. Udvalgenes dispositioner forelægges til godkendelse på rådets nærmest følgende møde.

7. Menighedsrådet fastsætter selv sin forretningsorden på grundlag af et af pastoralrådet udarbejdet normaludkast, som menighedsrådet med pastoralrådets godkendelse kan tilpasse de stedlige forhold.

§ 5. Ikrafttræden, ændringsforslag, revision

1. Disse vedtægter træder i kraft, når de er godkendt af biskoppen.
2. Til ændring af disse vedtægter fordrer, at forslag herom vedtages af pastoralrådet og godkendes af biskoppen.
3. Vedtægterne tages af pastoralrådet op til revision senest 1975.

1. Alle opgaver og kompetencer, der i disse vedtægter er tillagt pastoralrådet, er overladt til gennemførelseskommissionen indtil pastoralrådet har konstitueret sig.

Den 11. januar 1970

På gennemførelseskommissionens vegne

sign. Erling Tiedemann
formand

Godkendt den 11. januar 1970

sign. Hans L. Martensen
biskop

samt meddelelse om antallet af medlemmer, der skal vælges, om hvor og hvornår valgliste og kandidatliste vil blive fremlagt, og om stedet for valghandlingen senest 70 dage før valget bekendtgøres ved opslag samt i forbindelse med søndagsgudstjenesterne. Endvidere bekendtgøres valgstyrelsens adresse.

§ 5. Valgliste

1. Valgstyrelsen udarbejder på grundlag af menighedskartoteket en liste over de valgberettigede medlemmer. Valgret til menighedsrådet har enhver katolik – herunder gejstlige og ordensfolk – i menigheden, såfremt han/hun senest på valgdagen er fyldt 18 år og er optaget på valglisten.
2. En katolik mister sin valgret og valgbarhed, såfremt han bringer sig i åbenbar modsætning til den katolske kirke.
3. Valglisten fremlægges til offentligt gennemsyn på kirkens kontor eller andet egnet lokale fra den 57. dag til den 49. dag (begge dage inkl.) før valget. Klager over uretlig udeladelse eller optagelse på listen sendes skriftligt til valgstyrelsen, så klager er denne i hænde senest 48. dagen før valget. Modtagne klager afgøres af valgstyrelsen senest 44. dagen før valget. (Se dog § 9.)

§ 6. Valgkort

Valgstyrelsen udsender valgkort.

§ 7. Kandidatopstilling

1. Valgbar til menighedsrådet er enhver katolik, som er optaget på valglisten.
2. Udarbejdelse af kandidatliste foretages på følgende måde:
Tidligst 42. dagen og senest 35. dagen før valget afholdes på valgstyrelsens initiativ et orienterende menighedsråd, hvorefter skriftlige forslag om kandidater kan indgives til valgstyrelsen; disse skal være valgstyrelsen i hænde senest 28. dagen før valget. Valgstyrelsen indhenter de foreslåede kandidaters indforståelse med opstillingen, hvorefter valgstyrelsen udarbejder en liste med kandidaternes navne.
3. Kandidatlisten fremlægges til offentligt gennemsyn på kirkens kontor eller andet egnet lokale senest 25. dagen før valget. Klager over

Regulativ for valg af menighedsråd

§ 1. Valgperiode

Valgperioden for menighedsråd er 4 år.

§ 2. Valgdato

Valg til menighedsråd finder sted samme dag i hele bispedømmet. Valget afholdes 3. søndag efter påske.

§ 3. Valgstyrelse

Før hvert menighedsrådsvalg nedsættes en valgstyrelse på 3 medlemmer, udpeget af det afgående menighedsråd blandt menighedens medlemmer. Hvor menighedsråd

ikke i forvejen er oprettet, udpeges valgstyrelsen af menighedens (sogne)præst.

§ 4. Bekendtgørelse om valget m.v.

1. Senest 3 måneder før valget bekendtgør pastoralrådet, hvornår valget skal finde sted, de af rådet nærmere fastsatte regler for kandidatopstilling, stemmeafgivning – herunder afstemning pr. brev – valgets opgørelse og indgivelse af eventuelle klager.
3. Desuden skal pastoralrådet pålægge de lokale menighedsråd at nedsætte valgstyrelser, der har ansvar for, at ovenstående oplysninger

uberettiget udeladelse eller optagelse på kandidatlisten sendes skriftligt til valgstyrelsen, således at de er denne i hænde senest 20. dagen før valget. Modtagne klager afgøres af valgstyrelsen senest 17. dagen før valget. (Se dog § 9.)

§ 8. Valget

1. Valget ledes af valgstyrelsen – om nødvendigt med bistand af andre menighedsmedlemmer.
2. Valget udøves ved personligt fremmøde. Stemmeafgivningen er hemmelig og sker ved afkrydsning på en stemmeseddel med kandidaternes navne opstillet i alfabetisk rækkefølge.
Hver vælger kan ved valget højst stemme på så mange kandidater, som svarer til 50 pct. af rådets valgte medlemmer. Antallet rundes op til nærmeste hele tal.
3. Vælgere, der er forhindret i at indfinde sig på afstemningsstedet, er berettiget til at afgive deres *stemme pr. brev*. Brevstemmerne skal være valgstyrelsen i hænde senest dagen før valget.
4. De til afstemning pr. brev nødvendige papirer og en udførlig vejledning indeholdende de nærmere regler udsendes af pastoralfrådet til valgstyrelserne senest 17. dagen før valget.
En kopi af denne sendes til pastoralfrådet senest 7. dagen efter valget.
6. Hvis der ikke er opstillet flere kandidater, end der skal vælges, betragtes de opstillede som valgte, og valgbehandlingen bortfalder.
5. Når valgbehandlingen er afsluttet, opstiller valgstyrelsen en liste med kandidaternes navne i rækkefølge efter stemmetal. De kandidater, som opnår flest stemmer, anses for valgte, og resten anses for suppleanter. I tilfælde af stemmelighed afgøres valget ved lodtrækning, der foretages af valgstyrelsen. Valgstyrelsen udarbejder og underskriver en kort beretning om valget og dettes resultat.

§ 9. Klager

Afgørelser truffet af menighedernes valgstyrelser – herunder i spørgsmål om udeladelse eller optagelse på valglisten – kan indtil 14. dagen før valget indankes for pastoralfrådet. Klager over valgets gyldighed

kan inden 7. dagen efter valget indsendes til pastoralfrådet, der træffer endelig afgørelse i sagen.

§ 10. Overgangsbestemmelser

1. Valg til menighedsråd afholdes første gang i 1970.
2. De første menighedsråds valgperiode er kun 2 år, således at der atter er valg til menighedsråd i 1972.
3. Hvor der intet menighedsråd findes, tilfalder alle opgaver og kompetencer, der i dette regulativ er tillagt menighedsrådet, (sogne)præsten.
4. Alle opgaver og kompetencer, der i dette regulativ er tillagt pastoralfrådet, tilfalder ved første valg gennemførelseskommissionen.

MEDELELSE FRA BISPEKONTORET

»Sognebåndsløsning«

Med godkendelsen af »vedtægter for menighedsråd«, er der givet mulighed for den »sognebåndsløsning«, som synoden ønskede, at der skulle åbnes adgang til, jfr. vedtægternes § 1 stk. 3 og synodens strukturindstilling, indledningen pkt. h.

I praksis vil en katolik herefter kunne løse sognebånd til en anden menighed end den, han bopælsmæssigt tilhører, ved at henvende sig til sognepræsten (præsten) for den menighed, han ønsker at tilknytte sig.

Det er en forudsætning for sognebåndsløsning, at den modtagende menigheds sognepræst godkender overførelsen, jfr. vedtægternes bestemmelse om, at sognebåndsløsning kan ske »efter aftale med dennes præst«.

Når en menigheds præst har modtaget og godkendt en anmodning om sognebåndsløsning til sin menighed, skal han rette henvendelse til sognepræsten for den menighed, som den pågældende katolik ønsker at fraflytte, og give meddelelse om den foretagne sognebåndsløsning. Opmærksomheden henledes på, at sognebåndsløsning efter reglerne ikke fordrer godkendelse af sognepræsten for den fraflyttede menighed.

Kartotekskortet for den pågældende katolik skal tilsendes præsten for den tilflyttede menighed, ligesom der skal ske normal rapportering til bispekontoret som ved bopælsforandring.

Når en katolik har løst sognebånd, vil han være berettiget til at deltage i menighedsrådsvalg i den nye menighed.

§ 11. Ikrafttræden, ændringsforslag, revision

1. Dette regulativ træder i kraft, når det er godkendt af biskoppen.
2. Til ændring af regulativet fordrer, at forslag herom vedtages af pastoralfrådet og godkendes af biskoppen.
3. Regulativet tages af pastoralfrådet op til revision senest 1975.

Den 11. januar 1970 2
På gennemførelseskommissionens vegne
sign. Erling Tiedemann
formand
Godkendt den 11. januar 1970
sign. Hans L. Martensen
biskop

Han skal således optages på valglisten i den tilflyttede menighed og tilsvarende slettes på listen i den fraflyttede. Da der ikke er lang tid til det forestående menighedsrådsvalg, bedes den sognepræst, som har modtaget den pågældende katolik, foruden sognepræsten ved den fraflyttede menighed også underrette valgstyrelserne såvel i den tilflyttede som den fraflyttede menighed. Valgstyrelsernes adresser vil om fornødent kunne oplyses ved henvendelse til bispekontoret.

For at kunne få virkning ved menighedsrådsvalget den 19. april i år skal anmodning om sognebåndsløsning være fremsat senest den 25. februar, og meddelelse til valgstyrelserne være disse i hænde senest den 1. marts.

sign. Hans L. Martensen
30. januar 1970

Husk
fasteaktionen
og indsend et
beløb på

Giro 43979

HYRDEBREV FOR FASTEN 1970

Johannes Døberen forberedte Kristi komme med ordene: »Omvend jer og gør bod, for Guds rige er kommet nær.«

Jesus begyndte sit eget offentlige virke med de samme ord.

Fastetiden skal eftertrykkeligt minde os kristne om, at Guds rige også er nær ved vor egen tids verden, og at der måske mere end nogensinde før er brug for sindelagsskifte og bodfærdighed hos de kristne, hvis de vil holde stand i de storme, der går over kirken og hele menneskeheden.

Tidligere fandt de kristnes bodfærdighed udtryk i 40 dages streng faste og afholdenhed. Disse fælles, foreskrevne bodsøvelser er nu indskrænket til at gælde fasten og abstinensen på Askeonsdag og Langfredag. Sådanne to fastedage kan kun gælde som et spagfærdigt tegn på bod for den tilstand, vi lever i.

Selv om vi kalder os kristne, lever vi ikke efter saligprisningernes ånd. Jesus priste de fattige salig. I praksis priser vi de rige, og vi nyder vor egen civilisations rigdom og overflod uden at ofre noget, som virkelig koster, for de sultne og nødstedte. Jesus priste de sagtmodige salig. I praksis priser vi snarere de stærke magter: penge, våben og dygtig politik. Vort liv bærer ikke vidnesbyrd om tro på, at de sagtmodige skal arve jorden. Således også med de øvrige saligprisninger. Vor tilstand er ikke i overensstemmelse med dem. Derfor har vi alle brug for bod og omvendelse.

De ofre, vi bringer, står ikke i noget rimeligt forhold til den nød, der hersker mange steder på jorden. De står heller ikke i noget forhold til Jesu krav om, at vi skal være parat til at forlade alle ting for at følge ham.

Når vi atter i år holder en fælles fasteindsamling i de nordiske bispedømmer til fordel for udviklingsområder i verden, så lad os vise vor bodfærdighed ved at bringe ofre, der koster i det mindste en smule ud over det sædvanlige. Lad os være med allesammen. Børnene kan være med til at spare småskillinger sammen. De unge kan give afkald på biograf eller cigaretter. Familierne kan holde en vandgrødsdag om fredagen. Vi ældre, om gejstlige eller lægfolk, må give et eksempel og spare, hvor vi kan, for at hjælpe dem, der lider nød.

Så vil fastealmissen snart dække de beløb, der skal indsamles til skolebygningerne i Senegal og hospitalsprojektet i Kamuli, og forhåbentlig yderligere et stort beløb kunne afsendes som hjælp til nødlidende afrikanske børn.

Fastetiden skal minde om, at kristendom betyder forening med Kristus i hans lydighed mod Faderens vilje og i hans hengivelse for andre mennesker. Han lærte os, at den, der taber sit eget liv, skal finde det. Fastetiden vil føre ind i påskens mysterium, som betyder delagtighed i Kristi død og opstandelse.

Midtpunktet for alt dette er den helige messe. Den rette måde at fejre gudstjenesten på er at bringe sit daglige liv ind i gudstjenesten, og at bringe gudstjenesten ud i det daglige liv. Messens kraft virker overalt, hvor mennesker glemmer sig selv og gør godt mod andre. Messens væsen ligger ikke i ceremonierne, men i selv Kristi kærligheds kraft, der ustandselig indbyder os.

Når Paulus bebrejdede menigheden i Korinth, at de ikke fejrede nadveren værdigt, så var det ikke på grund af dårlige ceremonier, men fordi deres kærlighed svigtede. De var misundelige og stridbare omkring Herrens bord. Når kærligheden er tilstede, er selv ringe ceremonier tilstrækkelige. Når kærligheden mangler, kan selv den skønneste liturgi ikke hjælpe.

Sammenlignet med messens væsen og mål er de liturgiske ceremonier derfor underordnede. Alligevel har disse ceremonier stor betydning. De kan bidrage til at gøre messens mening klarere, og de kan give menighedens fælles lovprisning af Gud større styrke og glæde.

Fastetiden vil i år blive præget af den ny messeliturgi, som nu indføres. Fra den 2. søndag i Fasten vil den nye messeordning foreligge på dansk i hefteform.

De fleste katolikker i vore menigheder husker endnu den tid, da hele messen foregik på latin, og hvor ceremonierne havde deres faste, uforanderlige ramme. I løbet af de senere år er der derimod forekommet mange ændringer, både af liturgiens sprog, dens tekster og ceremonier. Måske spørger den ene eller anden, hvorfor disse forandringer er nødvendige.

Pave Paul VI har i det brev, der sætter reformen i gang, givet udtryk for hensigten med den nye messeordning: Både tekster og riter ordnes således, at de med større klarhed udtrykker, hvad de skal betegne. Desuden formes messens ritus således, at de enkelte afsnits særlige karakter fremhæves, og sammenhængen mellem dem træder klarere frem. Således vil de troendes forståelse af messen og deres aktive deltagelse i den fremmes.

Den ny messeliturgi indeholder muligheder, som utvivlsomt vil blive menighederne til gavn, og som de også vil komme til at skatte, efterhånden som de bliver fortrolige dermed.

Naturligvis vil det tage nogen tid, før man har opnået denne fortrolighed med det ny. En omhyggelig gennemlæsning af det kommende hefte vil bidrage dertil. Det indeholder mange henvisninger og forklaringer som en hjælp til bedre forståelse af messens forskellige led.

Præsterne vil i den kommende tid hjælpe menighederne til at leve sig ind i den liturgiske ånd, som den ny messeordning forudsætter hos alle. Denne messeordning tager tilbørligt hensyn til menighedernes uensartede muligheder hvad angår gudstjenesterum, menighedens størrelse osv. Hver menighed må vælge og finde frem til den form, som – alt efter menighedens beskaffenhed – egner sig bedst til at fejre det, Herren bød os gøre til sin ihukommelse.

Det har været en vanskelig opgave at omsætte den latinske originaltekst til dansk og endnu vanskeligere at sætte musik dertil. Det er muligt, at der med tiden bør foretages rettelser, men indtil videre er teksten fastlagt til brug i vort bispedømme. Skulle nogen have forslag til forbedringer, vil bispedømmets liturgikommission være taknemlig for at modtage denne hjælp.

Måtte den nyindførte messeordning bidrage til fællesskabet i alle vore menigheder.

Givet ved Sankt Ansgars kirke, Askeonsdag, d. 11. februar 1970.

+ HANS L. MARTENSEN.

Ovenstående hyrdebrev blev oplæst ved messerne 1. søndag i Fasten.

Kætteri eller reform?

En rejse til et pastoralt og teologisk nyland.

Af Richardt Hansen

Holland. Nærmest et skældsord i mange kredse. Men er det nu også det i virkeligheden? Hvem ved det? Mon der er mange, der i grunden ved, hvad det drejer sig om, når man taler om Holland i kirkelig henseende? Er det ikke nærmere sådan, at man sluger pressens overskrifter råt uden at spørge om baggrunden og den dybere mening bag avisernes meddelelser? Forhåbentlig er det ikke sådan, at man bare har brug for en syndebug eller en lynafleder for sin egen usikkerhed og angst og bruger begrebet Holland i dette øjemed.

Holland er nu først og fremmest et lille land i Europa med ca. 15 mill. indbyggere. Den ene halvdel af befolkningen er katolsk, den anden halvdel er protestanter og kalvinister. Dette land har også sit eget sprog, som er beslægtet med tysk, men dog meget forskelligt fra dette. Derfor forstås det, der siges og skrives på hollandsk, ikke så let i andre sprogområder. Selvfølgelig er der mange udenlandske korrespondenter i Holland, så mangt og meget bliver oversat til verdenssprogene, men alligevel opstår der et kommunikationsproblem. Dette kommunikationsproblem eller – som man også siger – informationsproblem er ikke bare et fænomen i Holland i forhold til andre sprogkulturer, men et almindeligt problem i hele den tekniserede verden. Et medlem af det danske institut for futurologi (fremtidsforskning) har udtalt, at dette problem er lige så vanskeligt at løse som landsætningen af den første mand på månen. Selv om kommunikationen altså er et så vanskeligt problem, kan man godt begynde at søge at løse det i det små. I anledning af den megen snak om Holland blev PSP-folkene fra hele Skandinavien enige om at se lidt nærmere på hollandske forhold ved simpelt hen at rejse dertil. Vi ville forsøge en rejse ind i et nyland. På stedet måtte man vel kunne indhente rigtige informationer og derved komme videre med kommunikationen. Tre dage samlede vi intensivt informationer og indtryk fra dette – af nogle kaldet – kætteriernes hjemland. Det foregik fra den 3. januar til den 5. januar i Maastricht på Europaseminarieret. Dette seminarium er et af de to uddannelsessteder (det andet ligger i Madrid), som det europæiske institut for præstehjælp i øjeblikket er i besiddelse af. På grund af den almindelige udvikling inden for præsteuddannelsen vil der inden for en overskuelig fremtid blive foretaget visse dybtgående ændrin-

ger. Lederen af instituttet er msgr., dr. J. J. Dellepoort. Lederen af seminarieret er pater dr. Anton Vugts MSC. Begge herrer skylder vi stor tak for deres gæstfrihed. Msgr., dr. Dellepoort holdt et foredrag om instituttet, dets historie og dets muligheder i vore dage. Bag denne institution ligger også ønsket om et nærmere europæisk samarbejde.

Den hollandske katekismus

Vil man rejse til Holland for at informere sig om kirken, ligger det vel nærmest for at indhente oplysninger om det, der beskæftiger de fleste, nemlig den hollandske katekismus. En fordømt og lovprist bog, som har kunnet sætte sindene i bevægelse i hele kirken. Vi havde oprindelig bedt professor dr. W. Bless SJ fra universitetet i Nijmegen om at give et referat. Prof. Bless er forfatteren af den katekismus, som blev udgivet i Holland lige efter den anden verdenskrig. Senere var han leder af den hollandske kommission, som de hollandske biskopper havde indsat til at skrive en ny katekismus, og som arbejdede fra 1956 til 1966. Et af de førende teologiske medlemmer var prof. dr. Piet Schoonenberg SJ fra universitetet i Nijmegen. Desværre måtte prof. Bless melde fra i sidste øjeblik, fordi han havde fået influenza. I hans sted fik vi rektor, pater, dr. Vugts til at give et referat af den hollandske katekismus. Her skal pater Vugts' tankegang kort refereres: Efter

10 års kommissionsarbejde udkom den hollandske katekismus i 1966. De hollandske biskopper udgav den og havde indsat professor, dr. E. Schillebeeckx OP som censor. Den store strid opstod, efter at en kreds af konservative havde sendt paven et direkte brev i november 1966. Stridens udvikling er kendt i vide kredse og ser ud til at ville fortsætte et stykke tid endnu. Den hollandske katekismus må betragtes som et modigt forsøg i en efterkoncilær tid; den var oprindelig kun tænkt for hollændere, og dens verdensberømmelse begyndte først med de konservatives brev til paven. Derefter blev den udgivet på mange sprog. Den blev købt af mange mennesker i Holland, men synes i virkeligheden at være blevet meget lidt læst. Den er ikke tænkt for børn, men kun for voksne. Den er et forsøg på at gå nye veje, er temmelig antropologisk præget og betjener sig i vid udstrækning af den induktive metode. Dog behandler den på ret traditionel måde den private bøn efter modtagelsen af kommunionen i messen, den sakramentale velsignelse, Jesu-Hjerte-andagten og rosenkransbønnen. Hollandske protestanter har udtrykkeligt fremhævet læren om Kristus som særlig værdifuld i katekismen. De forskellige kontrolkommissioner fandt imidlertid flere og flere kætterier i den. Grunden er vel nok den, at der tales ud fra forskellige verdensopfattelser. Den hollandske katekismus er stærkt præget af den eksistentiale og humanistiske tankeverden. Kritikerne kommer fra en essentiel og statisk tankeverden. Pater Vugts mente i en kritisk vurdering, at den nye katekismus rent bogmæssigt var for tyk og tankemæssigt for lærd og intellektuel for de mennesker, den var beregnet for. På flere punkter var bogen skrevet for uklart og gav anledning til misforståelser. Den mangler også i vid udstrækning en indre systematisk-teologisk sammenhæng. Den logiske sammenhæng i beskrivelsen af troens indhold skulle have

Fra det hollandske pastoralkoncil.

været klarere udarbejdet. Og endelig fremhævede pater Vugts, at man i Frankrig nu forsøger at udgive flere katekismer for de forskellige alderstrin og forudsætninger, hvad uddannelse angår. Dette mangler man i Holland. Under den efterfølgende diskussion blev det spørgsmål stillet om katekismekommissionen havde foretaget sociologiske undersøgelser for virkelig at kunne give svar på de spørgsmål, der var aktuelle blandt troende og ikke-troende. Kommissionens arbejde havde været hemmeligt, men man mente ikke, at dette havde været tilfældet. Først efter katekismens udgivelse var forskellige kredse begyndt at udarbejde og udgive sociologiske undersøgelser vedrørende de religiøse og kirkelige forhold i Holland. Nogle af disse undersøgelser er samlet i bogen »God in Nederland« (Gud i Holland), udgivet hos van Ditmar i Amsterdam i 1967. Efter min mening er en af de vigtigste anklager man kan rette imod den hollandske katekismus netop den, at den ikke reelt har taget hensyn til strukturerne i det moderne samfund ved hjælp af indgående sociologiske undersøgelser. Regensburger-sociologen, docent, dr. Büschges har for kort tid siden sagt mig, at sådanne undersøgelser principielt er mulige, selv om der endnu er et større forberedende arbejde tilbage for teologien og sociologien. Derfor kan man spørge sig selv, om det også ud fra et økonomisk standpunkt – er rigtigt at udgive den hollandske katekismus på dansk. Havde det ikke været muligt og økonomisk fordelagtigere at udarbejde forældredelen af den kanadiske katekismus, som i forvejen bruges herhjemme til børnenes undervisning? Men sommetider ser det ud, som om der skal drives ideologi med religionsundervisningen. Hvis den kateketiske forskning var kommet noget videre, havde man sikkert haft et bedre materiale til religionsundervisningen, hvis vigtighed ikke kan fremhæves tilstrækkeligt. Man burde dog vide, at den teologiske og pastorale forskning ude omkring i Europa ikke ligger i dvale, men stadig udvikler sig.

Det pastorale arbejde

Et andet hovedpunkt for mødet i Maastricht var, at vi ville have mere at vide om det pastorale arbejde i sognene, dekanaterne osv. Da dette arbejde afhænger af de almindelige strukturer i kirken i Holland, måtte vi også orienteres om dem. Denne orientering besørgede rektor, pater dr. Vugts MSC og studieleder V. Claessen i foredrag og fælles diskussion. V. Claessen fortalte om arbejdet i dekanatet Meersen i nærheden af Maastricht. Her forsøger 23 sogne at finde nye og fælles veje i sjælesorgen – blandt andet ved at lade alle præsterne mødes til stadighed. Man forsøger også at få uddannet lægfolk, så de kan overtage pastorale opgaver, hvis det ene eller det

andet sogn en dag skulle komme til at stå uden præst som følge af nedgangen i antallet af præster. Man vil forsøge at finde nye veje, før det er for sent. Selvfølgelig vil ikke alle præster fuldt ud være med i samarbejdet, fordi de er ældre og står uforstående over for meget af det nye. Men alligevel er der en stærk vilje til at mødes og til i fællesskab at forberede prædikenerne. Et sammenfattende indtryk af det, hr. Claessen og pater Vugts sagde, må se således ud: I Holland sker der for tiden meget, men situationen lader sig vanskeligt overskue, fordi der findes så mange forskellige grupper i kirken. Ikke alle består af fremskridtsvenlige eller endog progressister; der er også mange og stærkt organiserede konservative, ja nærmest reaktionære katolikker. Dette gælder f. eks. gruppen »Confrontatio«, som i disse dage forlangte, at den pavelige pronuntius i Holland på det hollandske pastoralkoncil skulle tage stilling til problemerne omkring præster og ordensfolks liv; hvis han bare tav, ville man betragte det, som om han understøttede kætterske ideer. Derfor var pronuntius ikke til stede på pastoralkonciliet. Dette er kun et enkelt eksempel på den pression, gruppen udøver. Mellem de yderliggående på højre fløj og de yderliggående på venstre fløj er det umuligt at få en samtale i gang, skønt selv biskopperne forsøger det. Det er for tiden meget vanskeligt at tilhøre den store og fornuftige gruppe i midten.

Sjælesorgsgrupper

Der er i Holland dannet mange sjælesorgsgrupper. Enkelte af dem er ekstreme i den forstand, at de f. eks. er dannet af fratrådte præster og søstre, men dette er dog undtagelsen. Ideen bag disse grupper er, at præster og lægfolk går sammen i et intenst samarbejde, som kan føre til, at de bor i og virker ud fra det samme hus, hvilket jo intet har med gruppesex eller lignende fænomener at gøre, men er et udtryk for, at aktioner kun kan laves af grupper og ikke af isolerede enkeltpersoner. Sjælesorgsgrupperne ønsker at være små kerneceller i det moderne samfund, hvorfra evangeliets lys kan skinne ud i verden.

Mit personlige indtryk af situationen er, at store dynamiske kredse i Holland med fornuftige forestillinger og intentioner ønsker at lave en reform, der er i overensstemmelse med kirkens tradition og den moderne verdens krav. Det er en skandale, at konservative og reaktionære kredse i og uden for Holland søger at forhindre dette positive arbejde. Den katolske kirke i hele Skandinavien havde noget at lære af den dynamiske reformvilje i Holland. Det skulle jo ikke gerne gå hos os, som en svensk avis for nylig har forudsagt, at den katolske kirke i Skandinavien vil dø ud af sig selv, hvis den fortsætter med at forkynde evangeliet, som den hidtil har gjort.

Ungdomscentre

Foruden at høre foredrag og deltage i diskussioner oplevede vi et par konkrete ting, som særlig i et enkelt tilfælde gjorde indtryk på os. Om søndagen besøgte vi en ungdomsmesse i en almindelig sognekirke. Der var mange unge mennesker i alderen fra 12 år og opefter. To unge mennesker virkede som lektorer og forbedere. Et kor med fløjte- og trommeledsagelse forsøgte på en ret levende måde at skabe stemning omkring messen. Under den ret moderne slutsalme var det morsomt at se, hvordan den ældre præst, der havde holdt messen, sang med af alle kræfter. I øvrigt var det umuligt at finde kætterier i denne messe.

Søndag aften besøgte mødets deltagere jesuiternes ungdomscentre i Maastricht. Et for den arbejdende ungdom, og et for den skolesøgende ungdom. Hvert af centrene kan samle omkring 800–1000 deltagere på en aften. Blandt den skolesøgende ungdom fandt man de samme typer, som man ville have fundet tilsvarende steder i København og i andre større byer i Skandinavien. Selvfølgelig var musikken meget larmende. Det var dog muligt at komme i samtale med de allerfleste af disse unge. Noget helt andet oplevede man blandt den arbejdende ungdom. Her var selskabet langt mere blandet. Her fandt man, om man så må sige, også de normale typer; men tillige var der unge, som bare sad og hang eller nærmest lå passivt og ubevægelige, nogle var endda påvirkede af hash. Både politiet og patrøne ved, at der ryges hash, men de ved på den anden side ikke, hvad de skal stille op med disse unge. Man forsøger for øjeblikket blot at holde forbruget så langt nede som overhovedet muligt. Jesuitterne håber at kunne finde veje og midler til at hjælpe alle disse unge alt efter de enkeltes behov. Patrøne vil nu i første linie ved at opleve dette egenartede milieu forsøge at forstå den ungdom, der lever i de moderne storbyer i hele den europæiske verden. Derefter ville de prøve på at finde muligheder og forudsætninger for at forkynde det, Gudsfolk har at give menneskene.

En tak

Foruden de sædvanlige PSP-medlemmer deltog for første gang en ordenssøster, søster Hildegund, som er kateket i Sverige, og som for tiden studerer ved universitetet i Münster. Til slut vil jeg fremhæve, at Danmarks Katolske Kvindeforbund under ledelse af lektor Tove Rasmussen har ydet et større bidrag til mødets gennemførelse. For kvindeforbundets bevågenhed er vi meget taknemmelige.

Richardt Hansen

Sjæreen & Co.

Maleri firma

Arhus N.

Et Hjem paa Rejsen

Telefon 12 41 22 - Arhus C.

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entrepræner & murerfirma
Arhus C.
Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-Installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Arhus C

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. Madsen

begravelsesforretning
Jægergaardsgade 17-19, Arhus C

Centralmejerlet

Afdeling: Vesterbro

Arhus

Telefon 12 87 00 (4 lln.)

Største udvalg i radio - fjernsyn -
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Arhus O. Tlf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Arhus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS - VAND - VARME - BLIKKENS LAGER - SMEDE- & MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a, Arhus N.
Telefon (06) 16 85 33 - Giro 171 17

Amagerbanken

Aktieselskab
Banken der dækker hele Amager

BØGER

Det moderne menneske og døden

Den sidste fjende, en bog om døden, redigeret af Bent A. Koch og N. J. Rald og udsendt på Kristeligt Dagblads Forlag (205 sider, kr. 38,-) er en ganske usædvanlig fin antologi. Vellykket i alle henseender.

Variert og velafstemt typografi. Erkendelsesmæssigt og kunstnerisk velafbalanceret komposition. Der er virkelig gjort noget ud af forarbejdet, også udvælgelsen af digt- og prosatekster, som er sat op mod behandlinger af emnet, nulevende danskere og en enkelt svensker på opfordring har skrevet. Mange aspekter, set med vidt forskellige øjne, kristne og ikke-kristne. Det fuldt vellykkede resultat er endeligt fremkommet, ved at redaktionens intentioner i hvert enkelt tilfælde er faldet positivt ud - alle deltagerne, uden undtagelse, har afleveret gode bidrag - antologiredaktørens drøm er gået i opfyldelse!

Bogen har en aktuell anledning - den debat, der i det sidste par år efter mange års slør over emnet er ført herhjemme om døden. Hospitalsdød; enlige mennesker, der har ligget døde i deres lejlighed indtil flere dage, før de er blevet fundet. Dødsriterier. Medlidenhedsdrab. Abort. I denne debat melder Kristeligt Dagblads antologi sig så nøgternt, at den kan læses og diskuteres af alle danske, uden hensyn til tro eller ikke-tro.

I Det gamle Testamente, skriver professor Eduard Nielsen, er døden ikke blot den fysiske død, men også ufrugtbarhed, goldhed, sygdom og nederlag, og den kan derfor erfares i levende live.

I Det nye Testamente, erklærer forstander Johannes Müller, Skt. Lukasstiftelsen, er døden virkelig en fjende, ikke den søster som Frans af Assisi hilser velkommen. Han (ikke Frans af Assisi, men Johannes Müller) anfører et angreb af Carl Hermansen på en alt for »from« dødsannonce: »Der kan nu engang ikke være nogen som helst glæde og lykke i at skulle dø, sige farvel til livet og til dem, der står én nær . . . i grunden er det frygteligt, at folk kan blive i den grad forskruede, at de kan sætte tingene i den grad på hovedet, at de ikke vil erkende sandheden, når den banker allermost brutalt på vor dør.«

Men døden er ikke blot den fysiske død. I Det nye Testamente er døden dér, hvor Jesus ikke er. Døden er altså

i dag og ikke først på kirkegården. Og det evige liv er i dag og ikke først, når den sidste basun lyder, og de døde skal opstå.

I et essay om Døden i religionshistorisk belysning nævner religionshistorikeren, professor J. Prytz Johansen, de gamle inderes opdagelse af den indre verden, der har en fylde så stor, at den sprænger tid og rum, er evig og uendelig.

Professor H. V. Brøndsted kommer i sit essay om Døden og videnskaben ind på dødsfrygt. Også dyr kan føle den. Derfor bør vi mennesker gøre drab af dyr til så hurtig en proces som muligt, så hurtig, at dyret ikke får tid til at lide under frygt for døden.

Litteraturkritikerne Bent Windfeld og Steffen Heilskov Larsen analyserer to digte, et af Morten Nielsen og et af Hans Jørgen Nielsen (digtene er eminent godt udvalgt). Bent Windfelds essay er formelt det bedste - han klarer sig med nærlæsning. Og skønt også Steffen Heilskov Larsen har fine iagttagelser, er Bent Windfelds essay langt det mest indlevende - se f. eks. hvor selvfølgelig og rigtigt han anbringer Morten Niensens udtryk »grålys i cellerne« og »lugten af tåge i græsstrå«, som Steffen Heilskov Larsen finder besynderlige.

To sygeplejersker, Ruth Hansen og Gerda Lindhard, fortæller om den ensomme død på hospitalet, der er så almindelig nu, hvor lejlighederne i byernes store huse ofte er for små til, at man kan have en gammel eller en syg boende. Provst N. J. Rald skildrer forskellen mellem døden i byen og på landet, hvor der er fællesskab om livets store begivenheder, fødsel og død.

I et afsnit om den praktiserende læges erfaringer illustrerer Viggo Holm, at døden kan komme som fjende eller som ven, med et citat af Cicero: »Ligesom umodne æbler kun med vanskelighed lader sig plukke fra træet, men når de er modne falder ned af sig selv, således er det også med unge mennesker: døden kommer med magt. Men de gamle falder som det modne æble fra stammen.«

Overlæge, dr. med. Erik Skinhøj fortæller, at han har set hundredere dø, men aldrig set dødsangst hos en døende. Samstemmende meddeler anæsthesilægen, læge Ole Secher, at døden indtræder som regel stille og roligt, patienterne »sover

stille ind«. Netop denne lighed mellem søvn og død kan skræmme et barn, som dødens realitet lige er gået op for. »Som barn var man bange for døden,« skriver forfatterinden Ulla Dahlerup. »Vil den slippe en op til bevidstheden igen?«

Psykologen Budda Leunbach fastslår i et afsnit om Børnene og døden, at ligesom barnet stiller spørgsmål om livets oprindelse, vil det også stille spørgsmål om dets afslutning. »Og i vor tid vil den brutale virkelighed, massemedierne daglig præsenterer børnene for, næppe kunne undgå at sætte sine spor.«

I bogens sidste essay kalder forfatteren, dr. theol. Olov Hartman døden for den absolutte stilstand.

I sin analyse af Morten Nielsens digt skrev Bent Windfeld, at stilhed er et dødens attribut, men først bliver virksom som sådant, når den er kommet ind i cellerne, ind i mennesket. Morten Nielsen: »Dette er ikke døden. Stilheden, blind og stum, står ikke som grålys i cellernes levende rum.«

Liv er aktivitet, stilstand er død, – det er en normal menneskelig erkendelse, der stemmer med vor erfaring om tid og rum.

Men en af de to sygeplejersker i antologien anfører ukommenteret de to slutvers af Jakob Knudsen: Se, nu stiger solen af havets skød. »Lad mig nu kun drage ad natmørkt hav, lad mig ikkun stævne imod min grav: Livets Gud mig skærmer, jeg er hans barn, ud hans hånd mig river af dødens garn. – Se, da stiger solen af hav på ny, alle dødens skygger for evig fly, o, for sejrjubel, for salig lyst: Lyset stander stille på livets kyst!«

Her er bevægelsen mørke og forgængelighed, og stilstanden er lys og liv.

Dagslyset kommer som en bevægelse, udtrykt i første vers: »medens lyset lander på verdens kyst«. Men dagslysets

komme, oplevet som bevægelse og tid, leder tanken hen på solens sol og tidens ophør: lyset stander stille på livets kyst.

Jakob Knudsen og Frans af Assisi interesserede sig for tidsfølgen: først livet her, så døden og til sidst det evige liv.

I dag, solidariske med verden, koncentrerer kristne sig om livet her på jorden nu. Det skulle ikke betyde et egoistisk liv. Tværtimod. Olov Hartmann henviser til Bonhoeffer, der siger at et kristent menneske ligesom Kristus selv må tømme jordelivets bæger til sidste dråbe. Gudstro er ikke en måde, hvorpå man kan ophæve de jordiske vilkår og opløse kontraktet mellem liv og død, hedder det i antologiens sidste essay. »Vejen til en forbindelse med Gud går meget ofte i vore dage gennem en forbindelse med Kristus. I en tid, hvor det øjensynligt betyder menneskeheds undergang, hvis alle søger at bevare deres liv, har offergerningen netop som livsbekræftelse fået en virkelighed som sjældent før.«

Måske en tidlig brat død som Kim Malthe-Bruuns, hvis sidste brev er citeret i antologien. Eller som Jan Palach. Måske et langt livs dag for dag, som Abbé Pierre.

Lis Thorbjørnsen.

TIDSSKRIFTER

Magasin

Magasin, der som bekendt udgives og redigeres af jesuitterne, indleder sin nye årgang med et hæfte med artikler, der er værd at læse.

Således skriver pater H. Roos om »Kontemplation«, en foreteelse, der er sjælden i dag, men derfor alligevel af betydning for det enkelte menneske. E.

Walter fortæller om »I de døbtes landsby«, hvor dåbslyset spiller en rolle hele livet igennem. Pater J. Keller skriver og »Gyldig i dag som i går«, en meget interessant artikel om offertoriebønnen, en historisk udredning, og der er en artikel »Fastetid uden faste« af B. Fischer.

Desuden er der »Videnskab: hen til Gud eller bort fra Gud« (A. Ziggelar, SJ), »Mother Teresa« (Grete Lauritzen) og »Nærmere til hinanden« (O.F. Stjernfelt).

Herudover finder man forskellige udtalelser om »Magasin«, Det 2. Vatikanconcils missionsdekret samt afsnittet »Junior«, der denne gang indeholder »Fremtiden begynder nu«, »Astronauter?« og »Lagkage til kommunister«, den sidste en herlig historie om ærkebiskop Fontini, vor nuværende pave.

Hæftet egner sig fortrinligt til læsning, netop nu i fastetiden.

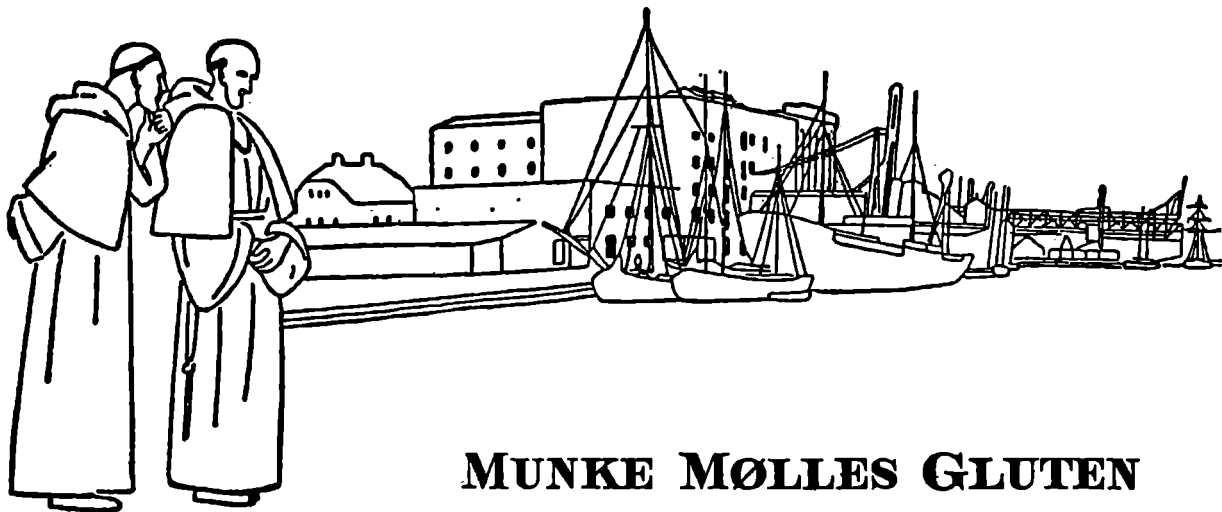
B.H.

*Husk
fasteaktionen 1970
GIRO 4 39 79*

Sanitet – Centralvarme
Nielsen & Brostrøm
Holbergsgade 22, Aalborg
Telefon 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, Ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkensløgernester

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar
Fjeldhammervøj 5, Rødovre
Hospitalssenge, madvogne,
transportvogne, klinikinventar.
Specialitet: Gummihjul.

MUNKE MØLLES GLUTEN

Pave Paul om cølibatet

Pave Pauls brev til statssekretæren kardinal Villot om cølibatet

Hr. kardinal!

De erklæringer om præstecølibatet, som i disse dage er blevet offentliggjort i Holland, har smertet os dybt. Vi har spurgt os selv om motiverne til så betænkelig en holdning, der er i modstrid med den hellige norm, der gælder for vor latinske Kirke. Vi må tænke på den uro, det vækker i hele Gudsfolket, særligt i præsteskabet og hos de unge, der forbereder sig til præstegerningen, på den forvirring, det vil skabe i hele Kirkens liv, og på den opsigts, det vil vække hos alle kristne og også hos de øvrige medlemmer af menneskehedens store familie.

Stillet over for så mange spørgsmål føler vi trang til at betro os til Dem, hr. kardinal, der på så nært hold tager del i omsorgen for vort apostolske embede.

Først og fremmest spørger vi os selv, ydmygt og i absolut oprigtighed, om vi ikke for vor part har et medansvar for så ulykkelige resolutioner, der er så fremmede for vor og, synes vi, for hele Kirkens holdning.

Herren er vort vidne på den respekt, hengivenhed og tillid, vi altid har følt over for en så velfortjent del af Kristi mystiske Læge som i Holland. Og De, hr. kardinal, kender den altid imødekommende og ven-skabelige holdning, vi har udvist, såvel i personlige samtaler som i brevveksling og ved at lade den apostolske Stols organer interessere sig for ovennævnte sag, for at undgå disse erklæringer.

Sådanne erklæringer medfører megen usikkerhed og forvirring.

Derfor har vi en alvorlig, tvingende pligt til med al ønskelig tydelighed at præcisere vor holdning: os, til hvem det guddommelige Forsyn, ifølge en hemmelighedsfuld plan, har betroet »omsorgen for alle kirker« (jfr. 2. Kor 11,28) i denne vanskelige time.

En svækkelse af den ægte forståelse af præstekaldet

Velkendte er de motiver, man anfører, for at retfærdiggøre en så radikal ændring af en ældgammel norm i den latinske Kirke – en norm, der som bekendt har båret så store frugter af nåde, hellighed og apostolisk indsats. Men disse motiver, lad det være sagt utvetydigt, forekommer os ikke overbevisende. De synes i realiteten at overse en fundamental og væsentlig betragtning, som ikke under nogen omstændigheder må glemmes, og som er af overnaturlig karakter: de synes i virkeligheden at være udtryk for en svækkelse af den ægte opfattelse af præstekaldet.

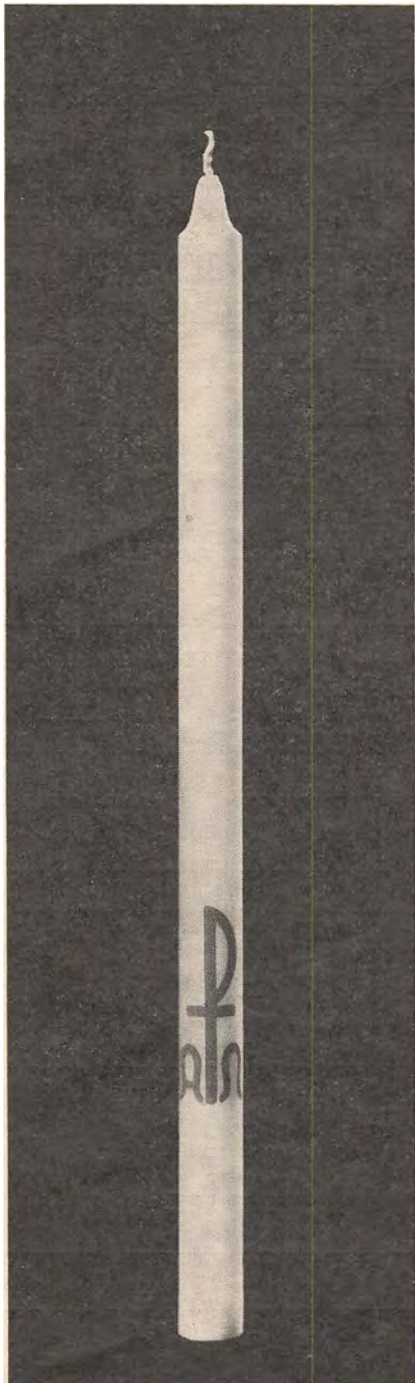
Det eneste perspektiv, der bør komme i betragtning, er i virkeligheden den evange-

liske sendelse, som vi i tro og håb om Guds rige er herold for og vidne om. Biskoppen og præsten har som sendelse at forkynde nådens og sandhedens evangelium (jfr. Johs. 1,14), at bringe frelsens budskab til verden, at få den til at besinde sig, såvel på sin synd som på sin forløsning, at indgyde den håb, rive den bort fra de idoler, der bestandig opstår, at omvende den til Kristus, vor Frelser. De evangeliske værdier kan ikke forstås eller efterleves undtagen i tro, i bøn, i bodfærdighed, i kærlighed og ikke uden kamp eller selvforagtelse, heller ikke uden af og til at vække verdens spot eller foragt, svigtende forståelse indtil forfølgelse, ligesom Kristus og apostlene. Den fuldstændige overgivelse til Kristus går lige til korsets dårskab.

Det er den stadig dybere forståelse af disse betragtninger, modnet af Forsynet i løbet af en historie, der har kendt til så mange anstrengelser og så mange kampe for at bekræfte det kristne ideal, der har ført den latinske Kirke til at lade afkald på retten til selv at danne familie være en adgangsbetingelse for kandidater til præstekaldet – et afkald, som så mange af evangeliets tjenere allerede spontant har omsat i handling. Disse betragtninger har stadig deres gyldighed, i dag måske mere end nogensinde. Skal vi, der er kaldet til at følge Jesus, måske være blevet ude af stand til at acceptere en lov, der er stadfæstet ved så lang erfaring og til at forlade alt, familie og garn (jfr. Mark. 1), for at følge Ham og bringe Frelserens glade budskab? Hvem kunne bedre, fuld af nåde og kraft (jfr. ap. gern. 6,8), viderebringe det befriende budskab til moderne mennesker end de hyrder, som ved, at de uigenkaldeligt og uden forbehold har viet sig til den eksklusive tjeneste af evangeliet?

Forbindelsen af cølibat og præstekald: et tegn på det totale tilhørsforhold til Kristus

Når vi overvejer alt dette over for Gud, over for Kristus og Kirken og over for verden, føler vi os derfor forpligtet til igen at bekræfte det, som vi allerede har erklæret og flere gange gentaget: forbindelsen mellem præstekald og cølibat, der har været praktiseret i den latinske Kirke i århundreder, er et yderst kostbart og uerstatteligt gode for Kirken. Det ville være meget dumdrigst at undervurdere denne nedarvede forbindelse, dette uforlignelige tegn på den uforbeholdne tilknytning til Kristus (jfr. Matt. 12,29). Den manifesterer klart sendelsens krav til enhver præsteliv, der vil tjene den opstand-

Påskelyset

er et 40 cm hvidt lys med Kristusmonogram i gulbrun farve. Det kan foruden påskemat bruges til dåbs- og førstekomunionslys.

Kan fås i Deres sogn. Pris kr. 2,50

SANKT ANSGARS BOGHANDEL
BREDDGADE 67 · KØBENHÅVN · PALÆ 4777

Katolsk Forum har en god måde at være Katoisk på

ne, altid levende Kristus, som præsten har viet sig til, i en fuldstændig disponibilitet for Guds rige.

Hvad angår de præster, der af gyldige grunde er kommet til den overbevisning, at de er ude afstand til at holde ud i deres præstegering – vi ved vel, at det kun drejer sig om et lille antal, mens det store flertal vil forblive tro, ved nådens hjælp, mod de hellige forpligtelser, de har påtaget sig over for Gud og Kirken – da er det med stor sorg, at vi må modtage deres indtrængende bøn om at blive løst fra deres løfter og dispenseret fra deres forpligtelser, efter en omhyggelig undersøgelse af hvert enkelt tilfælde. Den dybe forståelse, som vi i faderlig kærlighed vil have for disse mennesker, bør dog ikke forhindre os i at beklage en indstilling, der i så ringe grad er i overensstemmelse med det, som Kirken har ret til at forvente af dem, der definitivt har viet sig til dens eksklusive tjeneste.

Kirken vil dog i morgen som i går fortsætte med kun at betro forvaltningen af ordet, troen og nådens sakramenter til de præster, der forbliver trofaste mod deres forpligtelser.

Den kritik, der i dag, under mange former, rejses mod en så hellig institution som cølibatet, gør det så meget mere til en bydende pligt for os at understøtte og på enhver måde opmuntre den utallige skare af præster, der er forblevet loyale mod deres forpligtelser. Vore tanker og vor velsignelse går med en ganske særlig hengivenhed til dem.

Efter moden overvejelse har vi derfor taget vor beslutning. Vi bekræfter klart vor pligt til ikke at tillade, at præsteembedet kan udøves af dem, der efter at have lagt hånd på ploven, er vendt om (jfr. Luk. 9,62).

Er dette i øvrigt ikke også den konstante tradition i de ærværdige Østkirker, som man i denne forbindelse ynder at henvise til?

For resten vover vi dårligt nok at tænke på de uberegnelige konsekvenser, som en anden beslutning ville have for Gudsfolket på det åndelige og pastorale plan.

Samtidig med at vi føler os forpligtet til således med al klarhed igen at fastslå det hellige cølibat som norm, må vi ikke glemme et spørgsmål, som vedholdende er blevet stillet os af nogle biskopper. Vi kender disse biskoppers nidkærhed og vedhængen ved præstekaldets tradition i den latinske Kirke og ved de meget store værdier, som den er udtryk for, men også deres pastorale bekymring over visse helt specielle behov, som de overfor i deres apostolske gerning. De spørger os, om det ikke i en situation, der er præget af meget stor præstemangel, og begrænset til de områder, der befinder sig i en sådan situation, ville være muligt at ordinere mænd i en fremskreden alder, som i deres omgivelser har båret vidnesbyrd om et eksemplarisk liv, i familien og i deres arbejde.

En mulighed, der kalder på den største reservation

Vi vil ikke lægge skjul på, at vi betragter en sådan mulighed med den største reservation. Ville det ikke faktisk være en meget farlig illusion at tro, at en sådan ændring af den traditionelle disciplin i praksis kunne begrænses til lokale tilfælde af virkelig og yderste nød? Ville det ikke for andre være en fristelse til heri at søge et tilsyneladende lettere svar på den nuværende mangel på kald?

I alle tilfælde ville konsekvenserne være så alvorlige og stille så mange nye spørgsmål til Kirkens liv, at man på forhånd måtte undersøge dem meget nøje sammen med os og vore brødre i episkopatet. Vi må over for Gud holde os Kirkens universelle vel for øje, som ikke kan skilles fra lokal-kirkernes.

Disse problemer, som påhviler vort pastorale ansvar, er virkelig alvorlige, og vi har villet betro dem, hr. kardinal, til Dem. Sammen med os er De vidne til de appeller, der kommer til os fra alle sider: talrige af vore brødre og sønner bønfaller os om ikke at ændre denne tradition, og samtidig ønsker de sammen med os, at vore brødre, biskopperne i Holland, i en tillidsfuld og broderlig konakt, vil indlede en ny refleksion sammen med pavestolen, der må modnes i bøn og i kærlighed.

Appel til Holland

Mere end nogensinde ønsker vi for vor del sammen med hyrderne fra Hollands bispedømme at søge midler til på passende måde at løse deres problemer, i en fælles omsorg for hele Kirkens vel. Derfor anser vi det for nødvendigt, hr. kardinal, at vi først og fremmest forsikrer biskopperne, præsterne og alle medlemmer af det katolske fællesskab i Holland om vor stadige hengivenhed. Men på samme tid må vi også forsikre dem om vor overbevisning, som er ufravigelig, om i lys af de ovenfor anførte refleksioner, og i sand kirkelig fællesskabsånd igen at overveje de fremsatte ønsker og den holdning, man har indtaget i et spørgsmål af så stor rækkevidde for den universelle Kirke.

I det arbejde, som pavestolen til dette formål skal udføre, regner vi i særlig grad med Deres værdifulde samarbejde, hr. kardinal.

Deres hjælp vil være af stor betydning for os, hvad angår de kontakter, som skal optages med hele verdens biskopper, for at alle bispekonferencerne, i fuldkomment fællesskab med os og med Universalkirken, i absolut respekt for dens hellige love, kan forsikre præsterne, vore medarbejdere, om, at vi følger og vil vedblive med faderlig hengivenhed at følge deres bekymringer i apostolatet og deres problemer – at bispekonferencerne også må minde præsterne om skønheden i den nåde, som Kristus har skæn-

ket dem, deres hellige løfter og de krav, deres præstegering stiller. Under disse omstændigheder må vi med stor kærlighed tænke på de unge, som med højsind og apostolisk begejstring forbereder sig til med hele deres hjerte at tjene Kristus og deres brødre i præstegeringen. De er sandelig Kirkens håb, når det gælder evangeliseringen af verden af i morgen: stadig under forudsætning af at de engagerede sig uigenkaldeligt og uden forbehold i den livsform, som Kirken anviser dem.

Til slut må vi bede indtrængende om behjertet forbøn hos alle de troende, som forbliver tavse, men ikke lider mindre af den grund i denne prøvelsens time.

Måtte Herren give alle, hyrder og troende, en fast tro, et stærkt håb og en brændende kærlighed: »Nåde være med alle dem, som elsker vor Herre Jesus Kristus med en uforanderlig kærlighed« (Ef. 6,24).

Med disse følelser giver vi Dem, hr. kardinal, vor apostolske velsignelse.

Vatikanet, den 2. februar 1970, på dagen for Jesu fremstilling i templet.

Paulus P. P. VI.

Suenens for bibeholdelse af pligtcølibatet

FAZ.

Bruxelles, 11. februar (AP).

Den romersk-katolske Kirkes episkopat i Belgien vil, ifølge dets primas, kardinal Suenens, i modsætning til embedsbrødrene i Holland, ikke foretage sig noget mod den gældende cølibatslov i Kirken. Til ca. 900 tilhørere i et karmelitterkloster i Bruxelles, hvor Suenens talte om »Udviklingen i Kirken i vor tid«, sagde kardinalen, at de belgiske biskopper også for fremtiden ved præstevielser ville holde fast ved løfteafleggelse om ugift stand, og at de ikke ville genindsætte gejstlige, der var fratrådt deres præsteembede.

Kardinalen, der regnes for hørende til de progressive kræfter inden for den katolske Kirke, ser problemet om præstecølibatet i intim sammenhæng med præstens stilling og Kirkens aktuelle situation. Man måtte finde nye veje for at begunstige den frivillige modtagelse af den ugifte stand. Samtidig kunne vel også kanonisk ret gås efter i sømmene; »måske er den alt for legalistisk og tager ikke alle menneskelige forhold tilstrækkeligt i betragtning.« Suenens betvivlede, at det hollandske pastoralkoncil, der ligesom de hollandske biskopper er gået ind for en ophævelse af pligtcølibatet for katolske præster, virkelig var så repræsentativt, som man gjorde det til.

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Svendborg Ligklstemagasin

Katolsk bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»Balancen«

v/ Knud Petersen
Møllergade 48, Svendborg
Telefon 21 19 20

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Aarhus

Hovedkontor:
Store Torv 12, telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Aarhus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Poul Dudzinski

Aut. el-Installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Aarhus N.
Telefon 16 98 80
Lev. til katolske Institutioner
Lys, kraft og varme
For at betjene vore kunder bedst muligt
har vi nu fået radiotelefon i vore biler

INFORMATION – UDLAND

Kardinal Döpfner forsvarer cølibatet

FAZ

»Diskussionen er ikke saglig« / 16 biskopper støtter pavens holdning

München d. 8. februar.

I et brev til alle gejstlige i ærkebispedømmet, som er stilet til bestyrelsen for aktionskredsen i München, en forening af katolske præster og lægfolk, har ærkebiskoppen af München og Freising, kardinal Döpfner, igen bekendt sig til pligtcølibatet og fremhævet præsternes ugifte stand som en bibelsk funderet livsform. Aktionskredsen var i et memorandum gået ind for pligtcølibatets afskaffelse. Döpfner gjorde i sit brev rede for, at med den ugifte stand »for himmerigets skyld« er en vigtig grundtanke i ny testamente kommet til orde, som er af stor værdi for præstens tjeneste i Gudsfolk, især i den nuværende og kommende tid. Han var sig bevidst, at der i spørgsmålet om cølibatet meldte sig »alvorlige spørgsmål«. Det blev dog ofte overset, at enhver før præstevielsen, efter grundigt at have afvejet alle sine egne muligheder, frit besluttede sig til denne livsform.

Den påstand, at Kirken holdt fast ved pligtcølibatet for at opretholde det overleverede system, afviste kardinal Döpfner som »en beskyldning«, der ikke tilgodeså problemets hele teologiske alvor og pastorale rækkevidde. Kardinalen beklagede, »at diskussionerne om præsternes ugifte stand i øjeblikket langt fra blev ført sagligt.« Döpfner bekendtgjorde, at den tyske bispekonference for tiden planlægger en undersøgelse af præsternes indstilling til spørgsmålet om cølibatet.

Episkopatet i de 5 nordrhin-westfalske bispedømmer har, ifølge pressemeddelelser, entydigt udtalt sig for en bibeholdelse af lovkomplekset mellem præstedømmet og den ugifte stand. I en erklæring minder de 16 stifts- og hjælpebiskopper i Nordrhin-Westfalen om en lignende beslutning, truffet på det 2. Vatikanerkoncil, og stiller sig enstemmigt bag pave Paul d. 6.s seneste udtalelse.

For at forklare deres holdning har erklæringens 16 biskopper tilføjet 10 teser. Bl. a. henvises her til, at der er en intim sammenhæng mellem cølibatskrisen og præstekrisen, kirkekrisen og troskrisen, og at den derfor ikke må betragtes isoleret.

I pave Paul d.6.s seneste erklæring om cølibatsspørgsmålet kommer, efter det

internationale Paulus-selskabs mening, en trusel mod den offentlige samtale til udtryk. I en erklæring, offentliggjort i München, hedder det, at ingen kan forment pavens retten til at forsvare pligtcølibatet ud fra religiøse motiver eller af grunde, der hidrører fra traditionen. Men Paulus-selskabet gør på det skarpeste indsigelse mod pavens forsøg på »vil-kårligt at afskære diskussionen om spørgsmål, som er livsvigtige for Kirken, og som ikke engang er dogmatisk fastlagt.«

Frankrigs biskopper står bag Paul d. 6. i cølibatsspørgsmålet

KIPA, Frankrig.

Paris, 5. februar.

Kardinal Marty, ærkebiskop af Paris, har, i sin egenskab af præsident for den franske bispekonference, efter samråd med medlemmerne af bispekonferencens stående råd, udsendt følgende meddelelse:

Paul d.6.s brev til kardinalstatssekretæren Villot om præstedømme og cølibat giver os lejlighed til at bekræfte vor broderlige samhørighed med Peters efterfølger. Frankrigs biskopper vil, ligesom verdenskirken, altid med forkærlighed samarbejde med den, der styrker sine brødre i troen.

I Frankrig har der allerede i nogen tid været en overvejelse i gang om præsternes embede og liv. Derom vidner møderne i Lourdes sidste november. Vi gentager: Vi kalder til præstedømmet kun mænd, der også er besluttet på at leve livet i det hellige cølibat. Præster, der er blevet løst fra deres forpligtelser, kan ikke udøve præstegerningen.

I dag har menneskene brug for præster, der er så lidenskabelig opfyldt af deres mission, at de forlader alt, for at følge og forkynde Kristus, Forløseren.

84 katolske teologiprofes- sorer kræver saglig debat om cølibatsproblematikken

FAZ – Frankfurt

84 katolske teologiprofessorer ved universiteter og læreanstalter i Bonn, Chur, Fribourg, Graz, Mainz, München, Regensburg, Saarbrücken, Salzburg, Tübingen, Walberberg, Wien og Würzburg har krævet en saglig debat om cølibatsproblematikken med Rom. De rettede følgende appel til de tysktalende biskopper:

Der er altid noget
af interesse
i katolsk forum

Spørgsmålet om cølibatslovgivningen for den latinske kirke er ikke kun i Holland, men også hos os blevet et i allerhøjeste grad alvorligt problem, der truer med at føre til et skisma i den katolske Kirke. Vi må og kan ikke passivt se på denne udvikling. Selv de, der på forhånd ikke afviser en lov om cølibat, anser Kirkens enhed for et større gode end bevarelsen af en disciplinær lov, der hverken har haft sin gyldighed til alle tider eller gælder overalt i dag.

Der findes ingen fornuftige grunde til at afslå en samtale, der kan afklare forholdet.

Vi opfordrer vore biskopper til, hverken at lade de hollandske biskopper være alene i deres bekymringer, eller de biskopper og kirkens mænd overalt i verden, der står i lignende vanskeligheder. Også uden for Holland er forholdene, med den tilspidsede situation, langt mere truende end det ved første øjekast kan forekomme. Vi opfordrer derfor vore biskopper til at varetage dedes på Vatikanum II påny bekræftede medansvar for hele Kirken, og som enkeltpersoner og gennem deres konferencer offentligt i Rom at gå ind for den saglige debat om dette spørgsmål, som længe har været påkrævet.

INDLAND

Pater Scherz fyldt 75 år

Den 17. februar fyldte redemptoristpater Gustav Scherz, dr. phil. og dr. theol. h.c., 75 år. Han er født i Wien, studerede først ved et gymnasium uden for Wien og afsluttede sine teologiske studier i redemptoristernes seminarium i Mautern, Østrig, hvor han blev præsteviet den 31. juli 1919.

I 1932 kom pater Scherz til Danmark og har siden virket ved Skt. Annæ kirke. Af hans arbejde herhjemme skal særlig nævnes, at han i årene 1933-39 var en dygtig redaktør af »Nordisk Ugeblad for katolske Kristne«, og at han omkring 1940 begyndte et omfattende forskerarbejde om Niels Steensen. Det førte til, at Københavns Universitet antog hans doktorafhandling »Fra Stenos veje«, og han fik tildelt den filosofiske doktorgrad i 1958. Nogle år senere blev han teologisk æresdoktor ved universitetet i Münster.

Foruden sin doktordisputats fik pater Scherz udgivet en række skrifter om Niels Steensen, dels som eneforfatter og dels sammen med andre videnskabsmænd. Desuden arbejder han på Niels Steensens helligkåring.

I 1938 fik pater Scherz dansk indfødsret, og ved siden af sit forskerarbejde fungerede han en årrække som bestyrer for Skt. Annæ skole. *B. H.*

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.-11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00

Særpris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritter medfølger.

Program og tilmeldelse ved henvendelse til:

Fru L. Samson

Translatør C. Lerche Nielsen

Barsehøj 25, 2900 Hellerup

eller Bredgade 69, 1260 Kbhvn. K.

Tlf. GE 6341

Tlf. PA 2539

SCT. ANNÆ REJSER – PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

Påske i Rom 24/3–31/3 – fly – kr. 950,-.

27/6–18/7 **Firenze–Assisi–Rom–Ravenna – fly – 22 dg. – pris kr. 1475,-.**

1/7–19/7 **Rom–Sorrento–Venezia – tog – 19 dg. – pris 1375,-.**

12/9–26/9 **Venezia–Ravenna–Firenze – fly 15 dg. – pris 1195,-.**

3/10–17/10 **Firenze–Assisi–Rom – fly – 15 dg. – pris 1195,-.**

17/10–24/10 **Rom (efterårsferien) – fly – 7 dg. – pris 965,-.**

Oberammergau + Oetz – 25/7–1/8 – fly – pris 898,-.

Oberammergau + Saalbach 28/8–5/9 – fly – pris 898,-.

Individuelle Oberammergau arrangementer.

Israel 2/7–16/7 – fly – pris 2250,-.

»I Pauli Fodspor« – 26/5–9/6 – 15 dg. – pris 2400,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.

Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

ALTERLYS

I alle størrelser

og I øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

Asp-Holmblad

Stearinlysfabrikker

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt – Statsunderstøttet

Seminarieførstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovvej 139, Nakskov
Telefon 308

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut vand- og gasmester.
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telefon 85 01 32
Autoriseret elektro Installatør

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

Folmer Olsen

Begravelse ordnes
Reberbansgade 37
Aalborg. Telefon 12 15 57

Ryø A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88
El-Installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Telefon 12 03 01

Fint arbejde - Tria 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

Støt vore annoncører!

Sparekassen for Lyngby og Omegn

- Blikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

H. S. Frlle

Malermester
Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V
Telefon 14 12 54

Oliefyr

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383

Rødovre

Telefon *70 45 30

Ernst Grell & Co.

elektroninstallatør
Smøllegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraf - Varme

INDLAND

Katolsk Forum i sidevind...

TIL
BISKOP HANS MARTENSEN
OG

KATOLSK FORUM
VED REDAKTØR H. ROOS

Presseudvalget for Labora - nedsat på
Katolsk Arbejderaktions sidste ordinære
generalforsamling efteråret 1969 - har
vedtaget følgende udtalelse stilet til
ovennævnte:

»Koncildekretet om samfundets meddel-
elsesmidler opfordrer til at grundlægge
og stimulere en særlig katolsk presse, som
bl. a. skal formidle og korrekt kommentere
nyheder vedrørende kirkens liv. Dekretet
understreger endvidere retten til informa-
tion og betydningen af katolske skribenters
skoling i navnlig kirkens sociale lære.

Med beklagelse konstaterer vi, at Ka-
tolsk Forum ikke efterfølger disse kon-
cildekreter.

Koncilets åbning til verden og talen
om, at verdens problemer også er kir-
kens, bliver vi ikke informeret om gen-
nem Katolsk Forums nuværende redak-
tion.«

*Presseudvalget for Labora,
v/ Karl-Erik Stadler.*

REDAKTIONENS KOMMENTAR.

Det er i en grundstemning af uro og
ængstelse, redaktionen for Katolsk Fo-
rum har modtaget ovenstående resolu-
tion. Denne vor sindsstemning skyldes
især to ting: 1) dels at resolutionen net-
op kommer fra presseudvalget fra La-
bora, - idet Labora naturligvis aldrig
har været værdsat efter fortjeneste her
på bladet, trods dets høje presseetiske
standard og dets nuancerede og dybtgå-
ende artikler, - 2) dels at der i resolu-
tionen omtales ting, som ikke alene
skulle være redaktionen fremmede, men
oven i købet forekomme den splinter-
nye. Her tænkes ikke mindst på koncil-
dekretet om samfundets meddelelsesmid-
ler, som redaktionen skyndsomt vil for-
dybe sig i. (Vi går forsigtigt ud fra, at
det må være fra det andet Vatikancon-
cil?) Men navnlig har hentydningen til
manglende skoling i Kirkens sociale læ-
re berørt os smerteligt, da ordet faktisk
står i redaktionens ordbog. (Dette må
gerne betragtes som en information, De
har ret til.) Det er jo sandt, at paverne
i den katolske kirke i tidens løb har ud-
sendt sociale rundskrivelse . . . Hvor
har redaktionen dog haft sine tanker!

I konsekvens heraf vil redaktionen (så
snart den forsømte læsning er indhentet,

og den fornødne indsigt er opnået) lægge sig efter, hvad der i resolutionen er nævnt og påpeget, – og så i øvrigt bede til: a) at Kirken vil tilgive os, b) at verden vil forstå os, c) og mest af alt, at presseudvalget for Labora ikke vil forsmå os.

Redaktionen.

Både fra venstre og højre...

I et indlæg med overskriften: »Katolsk orientering – katolsk sensation« (Kristeligt Dagblads weekendudgave 14. og 15. feb.) omtaler Heinrich Rasmussen Kristeligt Dagblad for gerne at informere om katolske forhold, »især dog når disse forhold synes opsigtsvækkende eller på anden måde smager sensationelt.« Kristeligt Dagblad kritiseres for progressisme og manglende orientering om de såkaldte »højre« katolikker. I denne sammenhæng får også Katolsk Forum nogle ord med på vejen: »Pavetro katolikker får i forvejen ikke nogen sand information om katolske forhold. Landets eneste såkaldte »katolske« blad, FORUM, der finansieres af bispedømmets midler og udgives af Hans L. Martensen, der kalder sig biskop, fortier og fordrejer enhver begivenhed, så det er vanskeligt, selv for en skarpsindig læser, at danne sig et virkeligt og sandt billede af en væsentlig situation.«

DEMENTI

I henhold til de påstande, der er udtrykt i artiklen »Spilfægteriet omkring yringsmonopolet« i Labora (9. årgang, nr. 1, 1970), erklærer Katolsk Forums redaktion følgende:

1. Påstanden om at Katolsk Forum skal nedlægges i juni 1970 er urigtig.
2. Det anførte »mystiske brev« af 16. august 1968 er redaktionen fuldstændig ukendt.

Heinrich Roos Hans Jensen.

LÆSERNE MENER

TIL REDAKTIONEN AF »KATOLSK FORUM«

Det er meget beklageligt, når pavens udtalelser forvansktes, som det er sket af Kipa og Katolsk Forum.

Paul VI sagde ikke i sit brev til kardinal Alfrink om pastoralkoncillets betænkninger, at de indeholdt læremæssige påstande, »der forfærder os«.

Osservatore Romanos udtryk »per-

plesso« (latin perplexus) svarer helt til, hvad *perpleks* betyder både i dansk og andre sprog: forvirret, uden at kunne forstå.

I en så alvorlig situation i kirken er det virkelig »forfærdende«, at ansvarlige katolske pressefolk fordrejer pavens ord på så letsindig måde.

I øvrigt forekommer det utilstedeligt, at Katolsk Forum bringer kritik af en tekst, som er læserne ubekendt. De kan ikke vurdere den. Det er illoyalt over for de hollandske katolikker, som kan have det svært nok i forvejen.

Ellen Nielsen.

Svar:

Vi beklager den uheldige oversættelse af ordet »perplesso«. Imidlertid havde vi ikke urteksten, da pavens brev blev oversat.

Hans Jensen

AC - møde

Hvordan er religionsundervisningen ved de katolske skoler?

Kirken er i en brydningsperiode, og det får konsekvenser for religionsundervisningen. Samtidig er opdragelsen af næste generation en af vore vigtigste opgaver. Derfor vil AC ved denne lejlighed bringe forældre, elever og lærere i religion sammen til en samtale, hvori deltager advokat Poul Høyer og skolelæge, fru Else-Minna Lauritsen (forældre), Michael Baadsgaard Jensen og Niels Pryn (elever), lærer, fru Grethe Livbjerg, lektor Bjørn Højbo og sr. Hildegard (lærere) og pastor Guido Kreienbühl (kateketcentralen).

Endvidere er indbudt: Katolske religionslærere i Storkøbenhavn, elever i 2. og 3. G på Niels Steensens Gymnasium samt en række forældre.

Paneldiskussionen finder sted i Store Sal, Jagtvej 183B, onsdag den 4. marts kl. 20.00. Ikke-medlemmer kan løse gæstekort à 4 kr. ved indgangen. For russer og gymnasieelever er prisen dog 1 kr.

RYGÅRD-RETRÆTEN

Det endelige program for retræten lørdag d. 14.–søndag d. 15. marts er tilrettelagt således:

Retrætens leder: pastor KÅRE OSORIO.
Emne: DET KRISTNE PERSONS-MYSTERIUM.

Varighed: lørdag: Messe kl. 16, 1. foredrag kl. 17, slut 20.30.

søndag: Messe kl. 9.30, 3. foredrag kl. 10.15. Andagt kl. 16, slut kl. 16.30.

Pris: 2 måltider og eftermiddagste søndag: Voksne 15 kr. Børn 4 kr.

Børnepasning: Søstre arrangerer dette både lørdag og søndag.

Tilmelding: tlf. (01) 71 63 60 kl. 17–18.

Henning Heinemeier
Poul Egede Andersen

Forskrings Compagniet for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K.

Telefon *11 21 21

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Axel Smith's Eftf.

v. Niels Hansen

Exam. aut. gas- og vandmester

Labæk 47, Holbæk

Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

El-installationer

Holbæk. Telefon 43 03 65

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen

Murermester- og entreprenørforetning
M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 8, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Mathias Christensen

ABSALONGADE 14
Aalborg

Vejle Mineralvandsfabrik
A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Axel Larsen
Anlægsgartner
Ericavej 34, Søborg
Telefon Søborg 8288

C. B. Rille & Søn
Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby. Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sydhavns Fliskehal
v/ Rich. Rasmussen
Flæk, vildt, dybfrossen fljerkræ
Mozartvej 21. Telefon VA 5547

G. Garth-Grüner
Landsretssagfører
Bredgade 25
København K.
Telefon Minerva *408

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted Isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 81 24 54

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten.
Vi beskytter også Deres oiletank mod ud-
vendig korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S
Rypevang 4, 3450 Allerød
Tlf. (03) *27 31 00

INDBYDELSE TIL ØKUMENISK MØDE

Som forberedelse til Kvindernes Inter-
nationale Bededag – fredag den 6. marts
1970 – er det blevet overdraget Dan-
marks Katolske Kvindeforbund at ind-
byde kvinder fra de forskellige trossam-
fund i København til et
KVINDERNES ØKUMENISKE
MØDE

LØRDAG den 28. februar 1970 –
kl. 15.00.

Diakonisserne har lovet os husly, derfor
finder mødet sted i
SØSTER SOPHIES MINDE
Sdr. FASANVEJ 2 A
(indgang i gavlen mod Sdr. Fasanvej)

Program:

- 1) Velkomst ved lektor Tove Rasmus-
sen DKKF
- 2) Lidt om De Karibiske Øer – ved
cand. mag. Ellen Nielsen
- 3) 1/2 time om Bibelen – ved lektor
Tove Rasmussen DKKF og missionær
Helga Bech Andersen DMS.
- 4) Kaffe – kr. 4.00
- 5) Afslutning

Tilmelding nødvendig (senest fredag den
27. februar 1970)

Baptister: Fru Wümpelmann – Marsala-
vej 14, telf. 55 53 25

Methodister: Forst fr. Kirsten Torstensen
– Sophievej 26, telf. He. 930

Folkekirken: K.F.U.K. Amaliegade –
telf. By. 9363

I øvrigt til: Overass. Gerda Sørensen,
Rødager Alle 38 B, telf. 70 02 94
(kl. 18.30–19.30)

Lektor Tove Rasmussen – Willemoes-
gade 76, 2., telf. ØB 2856 (kl. 17–18)
Tove Rasmussen

KATOLSK ARBEJDERAKTION

indbyder til
RETRÆTE WEEK-END
lørdag/søndag d. 7/8 marts 1970 på

Åsebakken i Høsterkøb

Retræteleder: pater M. Drouzy

Emne: Kristus i medmennesket

Tilmelding: G. Bune Andersen

Westend 9, 1

1661 København V

tlf. VE 9106

Sidste frist: 1. marts 1970.

Der er begrænset plads.

Messerne i Sct. Ansgar kirke

I Sct. Ansgars Kirke, Bredgade, vil mes-
serne om søndagen og på store hellig-
dage fra 1. marts at regne blive læst kl.
8 og kl. 10. *Derimod bortfalder messen
kl. 11,30.*

Fra 1. november til 28. februar læses
messerne kl. 9 og kl. 11.

Ny kirke i Brønshøj

19. februar tog sognet afsked med for-
samlingslokalet i den gamle præstegård,
da det sammen med kirken skal rives
ned for at give plads for en nye kirke,
præstegård, et plejehjem og ungdomslo-
kaler.

Fastelavnstester

Idéen med at holde fastelavnstester for
børn og voksne inden for sognene er ef-
terhånden ved at blive aktuel. Således
fortæller sognebladene, at der i år blev
holdt fest i Jesu Hjerter kirke (hvor over-
skuddet gik til pater Peter Tannholdt
Hansens arbejde blandt indianerne i Pe-
ru), Silkeborg og Vejle.

Hyggeaftener for gæstearbejdere

Det økumeniske ungdomsråd i Roskilde,
i hvilket også det katolske ungdomsar-
bejde er repræsenteret, har taget initiati-
vet til at holde hyggeaftener for gæste-
arbejderne i Roskilde. Da disse møder
fik en vellykket start, er det meningen,
i hvert fald foreløbig, at holde disse af-
tener hver lørdag.

Indsamling til nye kirkeruder

50-års dagen for Sct. Norberts kirkes
indvielse i 1974 vil bl. a. blive markeret
med opsætning af fire nye kirkeruder i
kirkens kor. Præmonstratenser-abbedit
Averbode har tegnet sig for den ene ru-
de, medens menigheden selv skal spare
sammen til de tre andre. Foreløbig er
der samlet 13.000 kr. ind, men der skal
meget mere til.

Religiøslærer søges

I Herning, der pastoreres fra Vejle, sø-
ges en lægmand eller -kvinde, der er vil-
lig til at uddanne sig til religiøslærer
som hjælp for præsten.

Fasteprediken

Tidligere kapellan ved Sct. Knud La-
vards kirke, Kgs. Lyngby, pastor Kaare
Osorio, holder i år fasteprediken i den-
ne kirke hver søndag i fasten. Denne
prediken holdes om søndagen i forbin-
delse med højmessens og emnet er »Kor-
sets mysterium«.

Beklageligt

I sognebladet for Vejle meddeles, at af-
tenmessen hver første fredag i måneden
udgår på grund af manglende tilslutning.
Det skulle da netop være en fordel at
holde aftenmesse på denne dag, da det i
reglen er vanskeligt for menigheden at
komme om morgenen.

B. H.

KATOLSKE MENIGHEDSPLEJER

Torsdag den 15. januar 1970 var der repræsentantskabsmøde i *Katolske Menighedsplejere*.

Repræsentantskabet indvalgte mgrs. Knud Ballin i forretningsudvalget.

Da formanden lrs. Poul Høyer ikke ønskede genvalg, konstituerede forretningsudvalget sig med fru Bente Nygaard Hansen som formand.

Katolske menighedsplejers forretningsudvalg består herefter af:

Fru Bente Nygaard Hansen, formand
Mgrs. Knud Ballin

Mgrs. Knud Geertz-Hansen

Fru Mitzi Borg Hansen

Fru Ida Palludan

Fru Bodil Plate Petersen

Fru Gudrun Richter-Mikkelsen.

Suppleanter:

Johs. Hummer-Petersen

Lrs. Poul Høyer.

LITURGISK KALENDER

ONSDAG den 25.: Onsdag e. 2. søndag i fasten (violet).

TORSDAG den 26.: Torsdag e. 2. søndag i fasten (violet).

FREDAG den 27.: Fredag e. 2. søndag i fasten (violet).

LØRDAG den 28.: Lørdag e. 2. søndag i fasten (violet).

SØNDAG den 1.: 3. I FASTEN (violet).

MANDAG den 2.: Mandag e. 3. søndag i fasten (violet).

TIRSDAG den 3.: Tirsdag e. 3. søndag i fasten (violet).

ONSDAG den 4.: Onsdag e. 3. søndag i fasten (violet).

TORSDAG den 5.: Torsdag e. 3. søndag i fasten (violet).

FREDAG den 6.: Fredag e. 3. søndag i fasten (violet).

LØRDAG den 7.: Lørdag e. 3. søndag i fasten (violet).

SØNDAG den 8.: 4. I FASTEN (violet eller rosa).

MANDAG den 9.: Mandag e. 4. søndag i fasten (violet).

TIRSDAG den 10.: Tirsdag e. 4. søndag i fasten (violet).

DE NYE LÆSNINGER

1. *marts* = 3. søndag i fasten:

2. Mosebog 20,1-17.
1. Kor. 1,22-25.
- Joh. 2,13-25.

8. *marts* = 4. søndag i fasten:

2. Krøn. 36,14-16. 19-23.
- Ef. 2,4-10.
- Joh. 3,14-21.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

Brdr. Meyer Bilkenelagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.

Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Im. Nielsen

Snedkermester
Bredgade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelser ordnes - alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Gaveldé:

Abonnement på *Katolsk Forum*,
ring GO 4895.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhøjen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.

Tlf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindblindinger

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

København V.

Telefon Eva 6465 og 6466

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27

Telefon 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.

Tlf. Minerva 6761

Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Film ved Jakob Frandsen

Topaz

Alfred Hitchcocks 52. film viser den gamle mester som en sikker og virtuos behersker af agentgenren. Denne gang ligger Leon Uris bog til grund, og handlingen er opstillingen af sovjetiske raketvåben på Cuba efter den mislykkede Svinebugt-invasion.

Det hører ellers til sjældenhederne at Hitchcock vælger politiske begivenheder som ramme for sine film, men det sker da, at virkeligheden kan være lige så spændende og gådefuld som selv den

bedst komponerede historie. Der er bare det uheldige ved det, at spændingen på en vis måde er udløst allerede inden filmen begynder, for vi kender jo udfaldet af den politiske krise.

En anden indvending er, at personerne i Hitchcocks film ofte er ganske almindelige mennesker, som ved et tilfælde blandes ind i de forfærdeligste begivenheder, hvor instruktøren har rig lejlighed til at give skarpe psykologiske skildringer. I Topaz er det de professionelle agenter, som klarer ærterne, hvilket giver meget mindre plads til identifikation og derved medleven.

Det er godt man ikke skal tænke for meget over underholdningsfilm, for så ville det være chokerende at vide, at tilfældige agents moral eller mangel på samme afgør alvorlige storpolitiske konflikter.

118. årgang af Katolsk Ugeblad 25. Feb. 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1280 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annoncøekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgsspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Antonio Dræberen

Cinema Novo er en bevægelse af unge brasilianske instruktører, som kæmper for en uafhængig filmkunst. Det er en hård kamp i et fattigt land ikke at komme i lommen på producenten, og militærregimet med dets censur gør frit kunstnerisk filmarbejde til en svær balancekunst. Alligevel er det lykkedes for Clauber Rocha at få en stærkt personlig og chokerende temperamentsfuld film med på festivalen i Cannes sidste år.

Den blinde godsejer Horatio antager lejemorderen Antonio-das-Mortes til at dræbe nogle oprørske medlemmer af en religiøs sekt, som forstyrrer den lov og orden, der er en betingelse for at kapital ejere vil investere i området. Føreren af sekten, Coirana, er klædt i en cangaceiro-drugt, som viser hans respekt for cangaceiroerne, der er personer, hvis eneste mulighed for at reagere mod den feudale undertrykkelse, er kriminelle handlinger præget af vold, men med et tydeligt socialt sigte. For den undertrykte befolkning bliver cangaceiroen en slags helt, et symbol på kampen mod overklassen, en kamp de selv er for afmægtige til at udkæmpe.

Antonio og Coirana udkæmper en tvekamp mens hele landsbyen synger og klapper til. I begyndelsen er de jævnbyr-

dige, men Antonio får overtaget og sårer Coirana dødeligt. Rytmask er scenen en perle. I starten kæmper de bare, men lidt efter lidt falder de ind i rytmen fra sangen. Da Antonio kan mærke, han vil sejre, sætter han tempoet op og langsomt drages alle tilskuerne med ind i et hurtigere og hurtigere tempo, indtil kampen er afgjort. Godsejeren bliver bange for sangens kraft, men her står han hjælpeløs overfor så spontan en ytring fra det ellers underkuede folk. Han må benytte våben for at få dem til at holde op. Scenen virker i sin vildskab og temperament noget fremmed på europæere, men skal ifølge instruktøren være et udtryk for det brasilianske folks følelser og opfattelse, og den nære forbindelse mellem liv og død, had og kærlighed.

Et feberglødende mesterværk

Antonio kommer gennem kontakten med en hellig kvinde til den overbevisning, at han hidtil har kæmpet for de forkerte, og slutter sig derfor til de fattige og udsugede bønder – imod sin tidligere arbejdsgiver. Læreren i landsbyen gennemgår en lignende udvikling. Hvis Antonio repræsenterer geværets magt og læreren intelligensen, kan man sige at filmen handler om at revolutionen vil sejre, når disse to modpoler forener sig med folket imod overklassen.

Ganske vist skaber Clauber Rocha be-

vidst politiske film, men han er uendelig langt fra propagandafilmen, fordi han åbner perspektivet i mange retninger, og snarere har vist os en myte om et afmægtigt folks drøm om oprør. Denne åbenhed kommer tydeligt frem i slutningen af filmen, hvor Antonio forlader læreren og de andre efter at have fremkaldt en revolutionær bevidsthed hos dem. Han bliver således mere en tragisk person end en politisk helt.

I slutningsbilledet vandrer Antonio ud ad landevejen mens lastbilerne brøler forbi, men i baggrunden af billedet ser man en sløv og apatisk social situation, som i kontrast til lastbilerne viser at udviklingen i Brasilien er af overfladisk karakter og uden større indvirkning på befolkningen. Tragisk, men mere realistisk end resten af filmen, afsluttes myten om en følelsesmættet sekts undergang og afmægtige drøm om oprør mod sin skæbne.

Kirken drages med ind i begivenhederne ved at den katolske præst tager folkets parti. Det er også værd at notere, at da Antonio og læreren til slut kæmper mod godsejerens lejemordere, søger de ly i kirken og kæmper med den som baggrund. Kirken kan også være progressiv i kampen for de undertryktes befrielse.

Antonio Dræberen er et feberglødende mesterværk med et folkeligt og mytisk islæt. Musik og rytme, stiliserede og patetiske optrin vekslede med blodig realisme, politik og lidenskab, alt sammen i en chokerende og personlig bearbejdelse af en af u-landenes største filmskabere. BRAVO.

Reportage fra
den nordiske
bispekonference

Den hollandske
katekismus

Ung debat

Det åndelige liv

Nyt fra
ind- og udland

5/1970

forum

katolsk

Evangeliet, en glædelig nyhed.

Pavestolen gennemgår svære tider. Det ene angreb følger på det andet, fra venstre og højre, fra de konservative og progressisterne.

Således har den brasilianske regering censureret den skrivelse, der er kommet fra præsidenten for den pavelege kommission »Justitia et Pax«, kardinal Roy. I skrivelsen havde kardinalen omtalt den tortur, der finder sted i Brasilien. Den samme skæbne viderfaredes erklæringerne fra den brasilianske ærkebiskop Helder Camara, som har udtalt, at Paul d. 6. personligt ville tage sig af dette spørgsmål. Den samme skæbne vil vel også ramme det italienske blad »Il Regno«, som har offentliggjort beretningen fra en seminarist, der blev udsat for tortur i Rio de Janeiro.

Endvidere forlyder det, at general Franco har protesteret i statssekretariatet mod, at Vatikanets radio har taget parti for en liberal spansk gejstlig. Det drejer sig om p. Mariano Gamó, der er blevet idømt 3 års fængsel.

I en del af den hollandske, såvel som i den øvrige presse blev paven kritiseret for sin holdning i cølibatsspørgsmålet. I spørgsmålet om nyhedsformidlingen blev Vatikanets radio, Osservatore Romano og Osservatore della Domenica angrebet af pariserbladet »Le Monde«. Vatikanets radio svarede til dels meget ironisk og gav pariserbladet at forstå, at Rom ikke havde nogen klassificering at give nyhederne om pavestolen, sådan som det er skik og brug ved filmene.

Den internationale presse har i den sidste tid på forskellig måde beskæftiget sig med »skandaler« i Vatikanet. Disse nyheder angik svindelen med adgangsbilletter til Vatikanets museer, en brændselsaffære og et tyveri, vurderet til 1 milliard lire i de pavelege gemakker. Alle disse meddelelser er blevet officielt dementeret.

Angrebene er som regel begrænset til det kristne Vesten. De skåner kirkerne i de socia-

listiske lande, i Afrika og Asien.

På deres sidste plenarmøde i Pretoria har bispekonferencen tilkendegivet paven sin troskab. Den samme holdning finder man hos de fransktalende biskopper i Vestafrika, som mødtes 12.-17. februar i Cotonou under forsæde af kardinal Zougrana, ærkebiskop af Ouadadougou (Øvre Volta). Først fornylig har ærkebiskoppen af Cotonou, Gantin, offentligt protesteret mod henrettelser i sit land.

Vesteuropa er delt. I Münster har katolske akademikere indtaget en holdning, der afviger fra pavens, mens biskopperne i Nordrhin-Westfalen har erklæret deres troskab, og kardinal Doepfner, ærkebiskop af München satte den manglende objektivitet i cølibatsdebatten i gæbestokken.

De franske biskopper har ligeledes stillet sig bag paven. Hjælpebiskop Chague fra Lyon har kritiseret den manglende objektivitet i massemediernes, som ensidigt interesserer sig for kritik fra venstre og højre. Han forlangte, at man nu også for en gangs skyld lod de mange præster komme til orde, som var lykkelige i deres tjeneste.

I kredse omkring pavestolen er man af samme mening som hjælpebiskoppen af Lyon. Man forventer, at et besøg af Hollands primas, kardinal Alfrink, vil berolige eller i det mindste bringe afklaring. Man henviser også til, at de enkelte erklæringer af paven ikke modsiger hinanden. Allerede nu er præstevielsen gjort mulig i undtagelsestilfælde for gifte mænd. Paul VI har omtalt dette punkt i sin skrivelse til kardinalsekretær Villot.

Endelig er forlydender om, at paven muligvis vil trække sig tilbage, blevet dementeret af Vatikanet. Det er ikke let at være pave.

Hans Jensen

Den nuværende ægteskabslovgivning

Baggrundsmateriale

Inden De læser reportagen fra det nordiske bispemøde, bedes De læse nedenstående artikel.

Under koncilet blev spørgsmålet om ægteskabet taget op ved flere forskellige lejligheder. Dels ville man gerne værne om det kristne familieideal i en omverden, der fjerner sig mere og mere fra den kristne tradition, men dels blev man også opmærksom på, at de nuværende katolske forskrifter er en anstødssten i økumenisk henseende.

Koncilet kom ikke længere med disse spørgsmål, så det blev Rom, der måtte gå i gang med problemet. I 1966 udsendte paven en instruks med titelen *Matrimonii sacramentum* – om ægteskabets sakramente – med nye retningslinier for ægteskaber mellem først og fremmest katolikker og ortodokse. Der skete ingen større ændringer i pavestolens holdning over for de såkaldte blandede ægteskaber mellem katolikker og protestanter, men man bebudede, at der ville være mulighed for særbehandling i de enkelte tilfælde. Biskopperne skulle så skrive til Rom, hvor de kunne få dispens fra visse af de nuværende bestemmelser.

Væsentlige spørgsmål

Dette indebærer, som msgr. Hylla påpegede, ikke nogen ændring i den kirkelige lovgivning, men det kan betragtes som en overgangsløsning, indtil den nye lovgivning foreligger. Men det kan vare længe endnu. Det næste skridt var, at Rom i forbindelse med den første bispesynode i 1967 spurgte biskopperne, hvad de mente om de nuværende bestemmelser. Skal man bibeholde kravet om, at det skal væ-

re en katolsk præst, der foretager vielsen, og om, at der formelt foreligger en hindring for blandede ægteskaber, selv om man dispenserer på særlige betingelser, hvor man værner mest om den katolske part? Skal man insistere på løftet om, at børnene skal opdrages katolsk?

Bibeholdelse indtil videre

Ved afstemningen i Rom viste det sig, at Kirkens biskopper stort set var parat til at bibeholde det nuværende system indtil videre. Det økumeniske aspekt gjorde dog, at mange var villige til at forestille sig ændringer i bestemmelserne, der gjorde det lettere at opnå tilladelse til vielse i en protestantisk kirke. Biskopperne forudsatte imidlertid, at man bibeholdt den nuværende efterprøvning af hvert enkelt tilfælde, før Kirken gav sin tilladelse til indgåelse af et blandet ægteskab.

Nugældende lov rigtig?

På baggrund af dette rundspørge på bispesynoden skulle Rom udarbejde yderligere retningslinier. Indtil nu er der imidlertid ikke sket noget nyt, sagde biskop Martensen, som var med i Rom i 1967.

»Er det rigtigt at have en lov, som går ud på at forhindre blandede ægteskaber?«, spurgte pastor Ib Andersen i sit referat. Ikke mindst i vor situation med et lille katolsk mindretal i protestantiske omgivelser er bestemmelsen jo ikke

engang gennemførlig. Da den blev til, ville man undgå blandede ægteskaber, fordi de kunne bringe den katolske parts tro i fare. Men i Norden må man næsten til stadighed indhente dispens. Der eksisterer en naturlig ret til at gifte sig, og den må her omfatte retten til at gifte sig med en protestant.

Situationen forskellig

Man mærkede, at biskopperne i almindelighed gerne ville have en lov, der var mere almengyldig, og hvor man ikke hele tiden behøvede at arbejde med dispenser. Så virker loven jo meningsløs. Biskop Gran kunne dog godt lide at vide, om det er muligt at få en lov, der kun gælder lokalt og ikke for hele Kirken. Situationen er jo så forskellig fra den, man kender andre steder i verden.

Ændring?

Skal vi kræve vielse i en katolsk kirke, eller kan man tænke sig at ændre denne bestemmelse? Msgr. Hylla mindede om, hvordan dette krav var opstået. I middelalderen var det ganske vist normalt, at man blev viet i Kirken, men ægteskabet var ikke ugyldigt, hvis det blev indgået et andet sted. Nu begyndte der at forekomme flere og flere

ægteskaber i dølgsmål (det var unge, der fandt hinanden og giftede sig hemmeligt, mens familien havde ordnet et officielt ægteskab, med de deraf følgende komplikationer). På Tridentinerkoncilet i det 16. århundrede gjorde man det derfor til en pligt, at vielsen skulle finde sted over for en præst og to vidner, men loven gjaldt kun der, hvor den blev forkyndt (og det blev den i Tyskland først i 1909!). Først med kirkeloven af 1918 blev denne forpligtelse almindelig.

En anstødssten

Til sidst aflagde pater Puts fra Finland referat om de såkaldte *cautelae*, dvs. de løfter, der skal afgives om at opdrage børnene katolsk og om, at den katolske part ikke må hindres i udøvelsen af sin religion (som synes at være noget ensidigt udtrykt i loven). Dette har været den store anstødssten for mange, og det er det stadig (selv om den ikke-katolske part efter instruks fra 1966 ikke længere behøver at afgive en skriftlig forsikring). Det ville altså være en fordel, hvis man kunne fjerne denne anstødssten. På den anden side er det en stor fordel, hvis spørgsmålet kan rejses i god tid før ægteskabets indgåelse og kan løses allerede da, for ignorere det kan man heller ikke.

NOTES BLOKKEN

Jeg tænker på, hvor vanskeligt det må have været for et middelaldermenneske at vænne sig til overgangen fra den romanske bygningsstil til den gotiske. Indtil et bestemt tidspunkt kendte disse mennesker kun de brede, lavloftede kirkerum med de runde buer, og pludseligt kom der en anden stil: høje, smalle hvælvninger, spidsbuede vinduer og koret med hovedalteret langt fremme i kirkens kor. En forskellig opfattelse af liturgien har forskellige arkitekturer.

Noget lignende sker i vor egen tid. Der bygges nye kirker, f. eks. i Esbjerg, som i stil og indenarkitektur adskiller sig fra de vante former. Grunden til denne forandring er ikke blot en ny bygningsteknik med nye bygningsmaterialer, men også en ny opfattelse af kirkerummets funktion. Efter det andet Vatikankoncils grundlæggende konstitution om Liturgien er der sket en skelsættende fornyelse. Den centrale gudstjeneste, nadvergudstjenesten, skal være enkel, let overskuelig og den skal først og fremmest drage menigheden med ind i den hellige handling. Messen består i sin mest enkle form af »ordet og bordet« for at citere et ord af Grundtvig. Det betyder, at den gamle prædikestol i mange kirker afskaffes og erstattes af en læsepult, hvorfra præsten og lægfolk meddeler »Herrens Ord« til menigheden. Det gamle højalter, hvor præsten forrettede gudstjenesten med ryggen mod menigheden, erstattes af et bord, således at alle kan se, hvad der foregår ved alteret og forene sig med præstens handling. Det andet Vatikankoncil havde også ønsket, at læsningerne (epistel og evangelium) skulle fornyes; de skulle blive »rigere, mere mangfoldige og mere passende«. Vi har fået en

række læsninger, både for hverdagene og søndagene, hvor der nu kan læses tre læsninger i stedet for de tidligere to. Søndagslæsningerne bliver altid bekendtgjort i Katolsk Forum.

Alt dette kræver naturligvis »en aktiv medvirken« fra menighedens side. Til dette formål har liturgikommissionen for bispedømmet udsendt et meget smukt hæfte »Herrens Bord«, hvor den nye, forenkledede messetekst er oversat. Den nye messe trådte i kraft den anden søndag i fasten. Dermed er eksperimentets tid forbi. Vi har nu en klar, let gennemskuelig og skøn messeform, som tilmed giver mulighed for variation. Enkelte skønhedspletter i oversættelsen kan eventuelt rettes i et senere oplag. Liturgikommissionens formand, P. Irenæus Capellen, Sønderborg, vil med glæde tage imod sådanne henvendelser.

Samtidig med den nye messeform har »Ånd og Liv« (Pauluskredsens Forlag, Nr. 43) offentliggjort et smukt hæfte, som gennemgår de tre nye nadverbønner. Også denne publikation er en stor hjælp til forståelsen af den nye messeliturgi. Nu gælder det om, at vi alle vænner os til den »nye« messe, således at den ikke mere blot bliver »læst« af præsten, men at hele menigheden bliver draget ind i gudstjenesten ved et aktivt samvirke.

TT Roos 27.

Forelskelse . . .

Pressen til bispemøde

Dagbogsoptegnelser fra Mariaholm

Søndag den 25. januar

Nattoget fra Stockholm kommer ind ved 8-tiden. Jeg havde så travlt i går, at jeg glemte at veksle svenske penge til norske. Til alt held åbner vekselkontoret på Oslos hovedbanegård tidligt om søndagen. Film havde jeg heller ikke købt i Sverige, og det bøder man dyrt for, når man kommer til Norge. I Sverige er alt, hvad der hedder film og fotoapparater, stadig meget billigere end andre steder.

Med en taxa tager jeg til Akersveien og St. Olav. Det er faktisk kun anden gang, jeg er i Oslo – det ligger for nær på – og første gang var jeg bare på en lynvisit hos nogle gode venner, så jeg havde ikke set noget af det katolske Oslo.

Udtrykket lyder lidt overvældende, men omkring St. Olav ligger der en slags centrum. Bag domkirken ligger bispeboligen og bispekontoret i et hus, der er bygget til dette formål. I døren løber jeg på biskop Martensen. Han er kommet med båden. Vi går sammen over gaden. Han skal læse messen hos søstrene i St. Sunnivas, som også er en større bygning. Vi koncelebrerer på skandinavisk. Den, der klarer det bedst, er en af søstrene, som tager sig af de to første læsninger.

I løbet af formiddagen samles de forskellige deltagere i bispehuset. Det er ikke let at se forskel på eksperter og biskopper. En præst, som jeg ikke kendte, og som jeg tippede til at være generalvikar eller noget i den retning, viser sig at være den nye apostoliske delegat, msgr. Zabkar.

Mens vi venter på resten, ser vi lidt TV, – det er Europamesterskabet på skøjter, som ledsages af en række kommentarer, hvor hvert løb vendes og drejes, og man sammenligner tiderne for hver omgang med tidligere resultater. Vil Dag Fornäss, til trods for at han nu ligger på fjerdepladsen . . . ?

Det bliver bestemt, at søndagsgudstjenesten skal finde sted i pausen mellem 1.500 og 10.000 m løbet.

Ved 4-tiden får vi en kop kaffe, og så går det af sted til Mariaholm, hvor mødet skal holdes. I tre biler prøver vi – med vekslende held – at finde vej gennem Oslos forstæder til Enebakksveien. Fem mil sydøst for byen ved den yderste ende af søen Øyeren ligger stiftsgården. Officielt kaldes den et skolecenter. Den

Det officielle communiqué fra bispemødet står på side 2 og 3, Katolsk Forum nr. 4. Imidlertid deltog redaktøren af Katolsk Kyrkotidning, pater Lars Rooth S.J., i hele mødet som repræsentant for pressen. Vi bringer her hans reportage.

Pater Lars Rooth S.J.

blev indviet i fjor og er resultatet af en dristig indsats. At skaffe penge til byggeriet kan måske nok lade sig gøre, men hvordan skal man bære sig ad med at holde det gående, hvis det ikke bliver fuldt udnyttet hele tiden?

Vi bliver indkvarteret i en længe – delegat, biskopper og den lavere gejstlighed imellem hinanden. Enhver må selv bære sin bagage, rede sin seng og hjælpe til med borddækning. Serveringen må vi også halvt om halvt selv sørge for, og det er ikke usædvanligt at se en biskop ved siden af sig med en kande kaffe. Det varslers godt for den demokratiske udvikling i Kirken. (Skønt vore nordiske biskopper har vel ikke haft større muligheder for at tillægge sig prælatvaner under de forhold, der råder her hos os.)

Stemningen er god. Man diskuterer livligt teologi, fælles opgaver og gamle minder. Der forekommer en hel del spøgefulde bemærkninger – ikke mindst biskopperne imellem. De hjertelige latterudbrud vidner om, at man her ikke er af den opfattelse, at religion absolut skal være noget kedeligt og alvorligt.

Kl. 19. Bispemødets højtidelige åbning.

Vi sidder i et læseværelse i stueetagen. Foruden biskopperne er kun delegaten til stede som gæst og undertegnede som journalist. Biskop Taylor har fået hongkong, så det er næstformanden, biskop Martensen, der leder alle forhandlingerne. Biskop Gran, som er vært, byder velkommen til alle, specielt til delegaten, som besvarer hilsenen og udtrykker sin glæde over at kunne være med. I og for sig skal delegater jo ikke være med på bispekonferencer, siger han. Men eftersom han nu er så ny i Norden, er dette en enestående lejlighed for ham til at lære biskopperne at kende.

»Behøver jeg at have et motto?«, siger delegaten undrende. Vort motto i familien er: »Vi holder ud!« Det passede godt for folk, der har boet ved den tyrkiske grænse i 500 år. Her må jeg finde på noget andet. Kan det passe med noget i retning af *Misericordia et veritas praecedunt faciem Domini* (Barmhjertighed og sandhed vidner om Herren), en passende devise for en, der skal symbolisere Kirken og paven.

Så går man over til rutinearbejdet. Et telegram til paven (undskyld, at det kom ind under rubrikken »rutine«) og postkort til en række biskopper, elleve tror jeg, det blev. Prosaiske spørgsmål som pengespørgsmål må også behandles, for selv en bispekonference koster penge, og der er ingen store kister at øse af.

Man beklager, at biskop Taylor ikke kunne være med. Han skulle have aflagt beretning om bispesynoden, men nu må man lade sig nøje med en kort skriftlig redegørelse, som han har sendt med. Biskop Gran, som var i Rom kort efter synoden og dér traf synodens sekretær, biskop Rubin, kan tilføje nogle kommentarer.

Det, der givetvis interesserer Nordens biskopper, er den modtagelse, deres skriftlige forslag til bispesynoden har fået. Meget synes at være faldet i god jord, deriblandt forslaget om telexforbindelser mellem Rom og bispekonferencerne for at fremme kommunikationen og undgå, at biskopperne først skal komme i besiddelse af vigtige meddelelser via dagspressen. (Det er sikkert vigtigt – man kan ikke lade være med at tænke på *Humanae Vitae* – men jeg kan ikke lade være med at spørge mig selv, om det ikke også har sine ulemper. Bliver det så ikke sådan, at Rom rykker ind i biskoppernes arbejdsværelse, og risikerer

man ikke, at der stilles endnu flere spørgsmål til Rom? Centraliseringen er jo ikke udelukkende ensidig som noget, der er påtvunget oppefra. Den er til dels et resultat af, at man overlader afgørelsen og det sidste ansvar til en højere instans – i dette tilfælde Rom.)

Dagsordenen bliver gennemgået. Det er et speget program med ægteskabslovgivningen i centrum, men der er så meget mere, som man burde og gerne ville tage op. Der bliver trængsel under »Eventuelt« i slutningen af mødet.

Så får PR-manden sine instrukser. Der er tidligere udtrykt ønske om flere oplysninger udadtil i forbindelse med bispekonferencerne. Sidste gang skrev biskop Gran et communiqué, men nu vil man tage tyren ved hornene og lade en repræsentant for den katolske presse overvære samtlige drøftelser. Ved mødets slutning skal han skrive et communiqué, som skal godkendes af biskopperne. Men han skal også have mulighed for at skrive en udførligere rapport til den katolske presse. På den anden side skal han overholde en vis diskretion, – der er en række sager, som biskopperne kun diskuterer internt. Det må han også gerne høre på, men han skal ikke videregive alt, hvad han hører. Det er måske en vanskelig opgave. Jeg er klar over, at det er ret vigtigt, at den netop denne første gang bliver klarret uden alt for store dumheder, så biskopperne ikke skal være bange for at gentage eksperimentet og lade det blive til en regel.

Kl. 20.15 kommer eksperterne til, og biskop Martensen fremlægger sine synspunkter med hensyn til, hvordan biskopperne har tænkt sig konferencen. Ægteskabsspørgsmålet er det centrale. Der er brug for både information – fra eksperterne – og drøftelser, både i grupper og i fællesskab, for at nå til konkrete resultater. Det bliver som sædvanlig en diskussion om procedurespørgsmål, men ved nitiden kan den afsluttes. Vi bryder op og sætter os ind i den store dagligstue for at have det lidt mere hyggeligt resten af aftenen. Tiden går hastigt, og lidt før elleve skynder jeg mig

at interviewe delegaten. Og så er det på høje tid at gå til ro, – dagsprogrammet tillader ikke, at man er sent oppe om aftenen.

Mandag den 26. januar

Vi begynder dagen med messe kl. 7.45. Kapellet er så nyt, at det passer godt sammen med den nye liturgi og en stor koncelebration. Delegaten er hovedcelebrant med seks andre biskopper og fire præster. Det liturgiske sprog er latin, og det er første gang, jeg læser den »nye« messe på latin. Delegaten er ikke vant til at være hovedpersonen ved alteret. Han er jo først blevet udnævnt for nylig og var ikke biskop tidligere. Da vi kommer til ordene »sammen med vor pave Paul«, får disse en særlig vægt. Vor enhed er ikke bare symbolsk.

Kl. 9 præcis begynder forhandlingerne. Det er et strengt skema her på skolecentret. To perioder på hver 1³/₄ time om formiddagen og lige så meget om eftermiddagen. Det bliver syv timer, og så skal man også have tid til at spise, drikke kaffe, forberede sig, tænke efter og diskutere i korridorerne. Naturen danner en smuk ramme omkring bispe-mødet herude på Mariaholm, men der er ingen, der har særlig megen tid til at nyde den.

Delegaten er indbudt til at være med til de to første drøftelser. De er nærmest af oplysende karakter. Konferencens hovedemne er spørgsmålet om ægteskabet og den katolske kirke. Man vil specielt analysere forholdene i Norden og se, hvilke ændringer man vil foreslå foretaget i den nuværende kirkelige lovgivning. Som bekendt besluttede det andet Vatikankoncil at omarbejde den kanoniske lov, og der er i Rom en kommission, der beskæftiger sig med dette arbejde. Det er givetvis meget vigtigt, at denne kommission får både oplysninger og forslag fra de forskellige lande.

Hvordan skal jeg nu fremlægge materialet? At gøre det i detaljer bryder stilen og gør dagbogsoptegnelserne for omstændelige. På den anden side må

man have adgang til information for bedre at kunne forstå det, biskopperne diskuterede. Lad os løse det på følgende måde:

I en særskilt rubrik (se side 2 og 3) fremlægges baggrundsmaterialet for den nuværende ægteskabslovgivning. Der kan de, der er interesserede, læse en mere detaljeret beskrivelse.

Og lad os andre så konstatere med communiquéet, at det var de blandede ægteskaber, der stod i centrum i debatten. En kirkelig lov skrives for hele Kirken, og den er desuden ofte et barn af sin tid, når det drejer sig om disciplinære spørgsmål. Den nuværende kirke-lov kom i 1918 og afspejler forholdene i tiden før den første verdenskrig. Vor tids pluralisme var dengang helt utænkelig, kommunikationer og uddannelse var mere begrænset, og den økumeniske bevægelse var knap nok kommet i gang. Selv på det sociale plan bevægede man sig hovedsagelig inden for sin egen kreds, og det var i virkeligheden ikke nødvendigt med en kirkelig lov til at fortælle, at et ægteskab mellem en katolik og en protestant ikke var ønskeligt, for i hvert fald var det utænkeligt.

I dag er situationen en helt anden. Det mærker man ikke mindst i Norden. Tanken om hos os at ville opretholde bestemmelserne i den kirkelige lovgivning og så senere at være tvunget til at dispensere fra den i de fleste tilfælde er ikke bare upraktisk. Det er også i uoverensstemmelse med vor retsfølelse at have love, som ikke svarer til de faktiske forhold. Disse synspunkter kom mange gange til udtryk under drøftelserne.

Men hvad gør man så i stedet? Her begyndte en lang diskussion, som varede i flere dage. Det er simpelt hen umuligt at referere den stykke for stykke. Det eneste, jeg kan gøre, er at fremdrage visse argumenter og at understrege visse holdninger.

Hvad skal vi altså foreslå Rom som værende mere i overensstemmelse med situationen her hos os? Biskopperne begynder med at fremlægge erfaringer fra deres forskellige områder.

Biskopperne var generelt enige om, at de ville prøve på at få afskaffet impedimentet, dvs. den bestemmelse, som går ud på, at biskopperne skal give dispens, hver gang en katolik ønsker at gifte sig med en protestant.

Men hvordan er det med kravet om, at en katolsk præst skal foretage vielsen? Da man på bispesynoden i 1967 spurgte 100 repræsentanter for biskopperne over hele verden, hvordan de stillede sig til dette krav, var der mange, der var parat til at afskaffe det på stedet. (Det er jo faktisk muligt i særlige tilfælde at få tilladelse fra Rom til at blive viet protestantisk.) Hidtil har der ikke været så

Hvem er de nordiske biskopper?

	Alder	Født i:	Bispeviet	Bispedømme
Johannes Rùth	70	Tyskland	1953	Mellem-Norge*
Johannes Wember	69	Tyskland	1955	Nord-Norge*
John E. Taylor	55	USA	1962	Stockholm
Henrik H. Frehen	53	Holland	1968	Reykjavik
John Willem Gran	49	Norge	1964	Oslo
Paul M. Verschuren	44	Holland	1964	Helsingfors
Hans L. Martensen	42	Danmark	1965	København

Gennemsnitsalder: 56 år.

* Apostolisk vikariat, ikke bispedømme.

mange tilfælde i Skandinavien, men man kan ikke komme uden om den mulighed, at der på dette punkt vil ske ændringer i fremtiden. Kan man forestille sig en model for ægteskabslovgivningen, der gør dette muligt, passer til vore forhold og samtidig er en hjælp for vore katolikker? Hidtil har man sat den katolske vielse i centrum, hvad der også havde sine fordele. Men kunne man tænke sig loven udformet på en anden måde? Her endevendte man mulighederne i en debat, som var forfriskende fordomsfri (hvilket absolut ikke er det samme som uansvarlig). Derved nåede man frem til et alternativ, hvor tyngdepunktet skulle forlægges til undervisningen før vielsen. Men dette stiller store krav til sognepræsten, som muligvis har meget at gøre (mere i København end i Bodö). Er kravet om katolsk vielse for øvrigt ikke en »referensramme«, som er af stor vægt i vore omgivelser?

Men begynder man for alvor at lege med tanken om radikalt at ændre en bestemmelse, får det indflydelse på hele den nuværende ægteskabslovgivning. Man vil blive tvunget til at tage stilling til så mange problemer på en gang og til det indbyrdes forhold imellem dem, at arbejdsopgaverne bare vokser.

Tirsdag *eftermiddag* sagde biskop Martensen da også: »Nu tror jeg, vi bliver nødt til at holde en pause, og det er nok lige så godt at sove på problemet.« Det betyder dog slet ikke, at biskopperne holdt fri, – de tog bare et andet emne op i stedet.

Biskop Gran var samme morgen i Oslo, hvor han ledsagede delegaten under hans første besøg hos kong Olav. Diplomati er en vanskelig kunst. Samtalen skulle foregå på fransk. Delegaten taler sådan noget som ti sprog, men ikke engelsk.

Om aftenen tager vi det faktisk lidt roligere. Der er fjernsyn i huset, hvor man kan se det svenske program, men ikke det norske (i Norge synes man, at svensk fjernsyn er fantastisk godt – i hvert fald i sammenligning med det norske). Men program 1 i fjernsynet er altid så kulturelt og så oplysende, at det absolut ikke egner sig til at koble af på. Derfor tager jeg med glæde imod biskop Verschuren's opfordring til at spille bordtennis med ham. Det er også dejligt at få lidt motion, efter at man har siddet stille så længe. Det var synd, at jeg ikke fik taget et billede af ham i skjortearmer med battet løftet til slag. Den slags styrker katolikernes tro langt mere end lange udlægninger af læren . . .

Onsdag den 28. januar

Diskussionen om de blandede ægteskaber er igen i fuld gang. Nu forsøger man sig ad andre veje, og allerede før frokost

Pastor Ib Andersen, ekspert.

er man nået frem til et forslag, som efterhånden bliver det, der omtales i slutcommuniquéet. Men indtil nu er det bare et forslag. Man overlader altså til eksperterne at sætte sig ned og udarbejde et forslag som grundlag for videre drøftelser, – først senere kan man så tage stilling til sagen og vedtage den tekst, som skal sendes til Rom. Går den igenem, kommer den ikke til at medføre særlig store forandringer. Man skulle så ikke længere behøve at spørge om lov, før man gifter sig med en protestant. Spørgsmålet om, hvorvidt vielsen skulle kunne finde sted på anden måde end over for en katolsk præst, skulle i så fald afgøres af biskoppen og ikke af Rom.

Dette passer i og for sig udmærket med programmet, som går ud på, at eksperterne skal arbejde alene i dag, mens biskopperne tager sig en frieftermiddag. Værten, biskop Gran, vil gerne have at vide, hvad de vil bruge den til. Er der nogen, der vil tage til Oslo? Den eneste, der melder sig, er biskop Verschuren, som får lov til at låne en bil af den norske ekspert, pastor Vranken. De andre bestemmer sig for at nyde omgivelserne lidt. Det er et vidunderligt vejr, koldt, men solrigt, og egnen omkring Mariaholm er virkelig smuk. Det lykkes biskop Martensen at gennemføre en spadseretur på tre timer.

Selv griber jeg lejligheden til at skrive første del af disse dagbogsoptegnelser. Når man skal overvære syv timers diskussion og desuden føre protokollen, har man ikke megen lyst til at skrive bag efter. Som regel sidder man så bare der

og kigger ud ad vinduet på de dejlige omgivelser. Det er helt unormalt. I min kuffert har jeg et par skibukser og skistøvler. Pater Schmidt lo ad mig, da han hørte, at jeg ville tage dem med. Desværre havde det været rimeligere ikke at slæbe rundt på dem. Kun en eneste gang kunne jeg have haft gavn af dem, og da duede de ikke. Biskop Frehens sko gik i stykker, og han havde bare det ene par med sig. Men han kunne ikke passe mine skistøvler, så han måtte gå i tøfler i stedet.

Torsdag den 27. januar

Ekspertene forelægger deres tekstforslag, som nu kan tages op til drøftelse. Der bliver foreslået mindre ændringer i det, og så får de det tilbage til ny bearbejdelse.

Samtidig begynder man at gå over til andre emner. Det, der ligger nærmest for, er spørgsmålet om Kirken og de fraskilte. Man indskrænker sig i første instans til at tale om de gengifte, som gerne vil optages i Kirken, men som allerede har et tidligere ægteskab bag sig, når de kommer i kontakt med Kirken. Hvis de begge to er døbt kristne, kommer deres ægteskab ind under Kristi befaling om, at »hvad Gud har sammenføjnet, skal mennesker ikke adskille«.

Hvad gør man nu i den slags tilfælde? Ja, så må en kirkelig myndighed undersøge, om det første ægteskab virkelig var gyldigt. Dengang var forudsætningerne måske slet ikke de samme (f. eks. hvad angår uopløseligheden), så det falder helt uden for rammerne af, hvad

Kirken mener med at være gift. Så kan det første ægteskab erklæres ugyldigt. Men det er en vanskelig og tit ked-sommelig proces, og det er heller ikke let at fremskaffe klare »beviser« i juri-disk forstand.

Biskopperne opholdt sig ikke så meget ved spørgsmålet om en eventuel ændring af lovgivningen (det kan i og for sig være et vigtigt spørgsmål), men lagde eftertrykket et andet sted: Hvad kan vi gøre i de tilfælde, hvor det ikke kan lade sig gøre at erklære det første ægte-skab ugyldigt? Skal man optage nogen, uden at de kan få adgang til sakramen-terne? Eller skal man ikke optage dem i Kirken, til trods for at de egentlig øns-ker det? Giver vi desuden de mennesker en dårlig samvittighed? De pågældende har i mange tilfælde haft en helt anden opfattelse af ægteskabet, og man kan hverken dømme eller bedømme dem ud fra et andet synspunkt, som de selv ikke tidligere har haft. Menneskeligt set har de måske påtaget sig forpligtelser, før de kom til Kirken – en ny familie, børn, som skal opdrages, pligter, som man ikke uden videre kan afskrive.

Hvad gør man så? Det er et problem, som sandelig ikke er let at løse. Og jo mere man udvider horisonten, jo van-skeligere bliver det. Den danske synode havde henvendt et par ord direkte til biskopperne: »Uden at ville drage ægte-skabets uopløselighed i tvivl ønsker syn-oden, at det i hvert fald i særlige til-fælde skal være muligt for en fraskilt, som er gift igen, at få adgang til sakra-menterne.« Spørgsmålet gælder altså der-med også katolikkerne, som lever i et

andet fra Kirkens synspunkt ugyldigt ægteskab.

Det virker så sølle at fastslå, at bi-skopperne ikke kom til noget resultat. Jeg kan ligesom se reaktionen. »Nåja, det var vel bare, hvad man kunne ven-te. De sidder der så isoleret fra lægfol-ket med skrivebordet mellem sig selv og virkeligheden, og de skal jo repræsentere establishment. Hvordan skulle man kunne forestille sig, at de skulle forstå sig på problemet og fatte den sjælenød, mennesker kommer i – undertiden på grund af omstændighederne og under-tiden ved egen skyld, som man kan angre, men ikke altid gøre ugjort.«

En sådan reaktion svarer slet ikke til, hvad der skete på bispekonferencen. Man oplevede snarere biskoppernes kvaler over, at de ikke kunne komme med et bedre svar, og over at de ikke kunne sige det, som menneskeligt set lå nær-mest: »I Guds navn, hvis du oprigtigt vil gå frem og tage imod Vorherre, hvor-dan kunne jeg da hindre dig i det?«

Det er imidlertid ikke bare den kir-kelige lovgivning i dens nuværende form, der gør det vanskeligt at give et så-dant svar. Sagen har så mange andre sider foruden denne. Hvad ville andre sige? Hermed tænkes der ikke på den overfladiske reaktion fra omgi-velserne, men på det berettigede spørgs-mål om, hvordan det egentlig forholder sig med ægteskabets uopløselighed. Og behøver man ikke længere at bestræbe sig for at løse problemerne i ægteskabet? Det er jo i hvert fald så let snart efter at få Kirkens velsignelse. Glemmer man ikke den anden part, den, man som re-

gel ikke bliver stillet overfor, og som i de fleste tilfælde ikke har religionen som støtte og trøst eller som »undskyldning« for at få det hele accepteret? Skal Kir-ken blande sig i spørgsmålet om, hvem der er den skyldige (som om skylds-spørgsmålet kan løses helt ensidigt, hvor der er tale om en konflikt mellem to personer . . .)?

Men trods alle indvendinger og trods alle de »må«, der trænger sig ind på biskopperne, både lever og lider de med i problemstillingen. I communicate hed-der det ganske kort, at de under den nugældende kirkelov ikke kan se, hvor-dan problemet kan løses tilfredsstillende. Biskopperne var selv mindst af alle til-fredse med dette, og de anså det for meget vigtigt at fortsætte bestræbelserne for at nå til et punkt, hvor man kan besvare spørgsmålet bedre uden samtidig at behøve at give afkald på Kirkens ide-aler med hensyn til ægteskabet.

Biskopperne står ikke til daglig i den almindelige sjælesorg (selv om afstanden under vore forhold ikke er særlig stor). Men glem ikke, at netop biskoppen får forelagt de mest beklagelsesværdige til-fælde på sit skrivebord via en insi-sterende sognepræst og nu og da ved et personligt møde med den pågældende. Vore biskopper er, så vidt jeg selv har oplevet det, virkelig ikke mest interes-serede i at repræsentere establishment. Men de skal repræsentere både Guds ret-færdighed og Guds barmhjertighed, og her oplever de tit deres manglende evne til at finde menneskeligt tilfredsstillende løsninger.

Fortsættes side 9.

Delegaten
Biskop Wember
Biskop Frehen

Biskop Martensen

Biskop Gran
Biskop Rùth
Biskop Verschuren

EN NY KATEKISMUS

Ved påsketid udkommer den hollandske katekismus på dansk. Katolsk Forum bringer her en nærmere omtale af bogen, der har vakt meget stor interesse verden over, – også uden for den katolske kirke.

Det er et bemærkelsesværdigt fænomen, i vor tid, at bøger om religiøse emner kan blive en salgssucces. Det skete for nogle år siden, med den engelske biskop Robinsons bog »Honest to God«. Selv om bogen var skrevet på engelsk og dermed tilgængelig i vide kredse uden for forfatterens hjemland, blev den dog oversat til flere forskellige sprog. Det må vel ses som et tegn på, at det ikke drejede sig om et teoretisk spørgsmål for særligt interesserede, men at der blev rørt ved noget væsentligt. Det samme kan siges om den hollandske katekismus. Den udkom i september 1966 i 100.000 eksemplarer. Tre uger efter var den udsolgt og i februar 1967 var man nået op på 400.000 eksemplarer. Kort tid efter begyndte oversættelserne at dukke op. I slutningen af 1969 var bogen oversat til engelsk, fransk, tysk, spansk, katalansk og italiensk. Om et par måneder vil også den danske oversættelse komme på markedet. Hvad er det, der har gjort denne bog til en kæmpesucces?

Dialog

En væsentlig årsag til bogens succes er sikkert den måde den er blevet til på. Den er resultatet af et bredt samarbejde, en dialog. Efter nogle års forberedende drøftelser bad de hollandske biskopper i 1961 det kateketiske institut i Nijmegen om at udarbejde en katekismus, ikke for børn, men for voksne. Der blev lavet et udkast, som sendtes ud til katolikker og ikke-katolikker i alle sociale klasser af befolkningen. Resultatet blev tusindvis af bemærkninger og forslag, – og efter et fortsat samarbejde kunne bogen udsendes i efteråret 1966. Denne fremgangsmåde var helt i Vatikankoncillets ånd: Dialog og samarbejde. Derfor er det ikke så mærkeligt, at bogen ligger så tæt op ad koncillets tankegang og dens måde at se tingene på.

Det brede samarbejde har ført til, at katekismen har fået en helt anden form end den, man er vant til. De hollandske biskopper udtrykker det således, at hele det gamle budskab forkyndes i en ny form, i et nyt lys. Det skyldes, at alt levende hele tiden både forandrer sig og dog forbliver sig selv.

En ny grundplan

Fra tidligere katekismer er vi vant til at man fulgte trosbekendelsen kronologisk: først om Gud, så om Kristus, om kirken og sakramenterne og til sidst om det kristne liv, budene og livets afslutning. Det er stort set i den rækkefølge tingene bliver behandlet i den tyske katekismus, der blev oversat til dansk i 1957. Den hollandske katekismus begynder med mennesket, med spørgsmålet: Hvor kommer vi fra, hvor er vi på vej hen, hvad er meningen med vor tilværelse? Svaret formuleres ud fra Bibelen: Vi er skabt af Gud og er på vej til ham. Vort fællesskab med Gud opleves allerede her på jorden, men skal først komme til fuldkommenhed i det andet liv. Det betyder ikke at man gør kristendommen til en slags filosofi. Bogens budskab er: Kristi opstandelse. Tager man den væk er katekismen værdiløs. Det er også hvad Paulus skriver: »Er Kristus ikke opstået, så er vort budskab tomt.« Derfor er det også helt i overensstemmelse med sandheden, når der i stikordsregistret står under: Jesus fra Nazareth: se hele denne bog.

Katekismens indhold

Katekismen er delt op i fem dele. Første del hedder: Tilværelsens mysterium. Vort menneskeliv her på jorden er ikke noget selvfølgeligt: Vi stiller spørgsmål hele tiden. Vi regner det som noget ganske selvfølgeligt, at det vi gør også har

en mening: alting har sin pris. Det vil sige, at det er noget værd. Et andet aspekt i vort liv er, at vi vokser. Der er en udvikling fra det primitive liv til det første menneske, og fra urmennesket til os. Hvem kan se enden på denne udvikling? Det enkelte menneske vokser også fra barn til voksen. Men heller ikke denne vækst når til fuldkommenhed. Så er der skyldspørgsmålet: vor ufuldkommenhed er ikke bare et spørgsmål om ikke at være vokset, vi er også selv skyldige i den. Vort liv er rettet mod et mål, det rejser et spørgsmål. Hvor findes svaret? Svaret findes i Kristus. Han er Guds svar på vore spørgsmål.

Anden del har som titel: Vejen til Kristus. Den ser hele menneskehedens historie som en, omend meget kroget vej til Kristus. Alt er skabt til ham. Derfor må enhver religion ses som tegn på Guds virke blandt menneskene for at forberede dem til Kristus. Det gode og positive der findes i dem er skridt på vejen til Kristus, selv om det måske næsten helt er skjult under overtro, barbari og synd.

Det gamle Testamente er Israels vej. Den er tydeligere og mere direkte, vidner klarere om Guds indvirken. Man gennemgår de forskellige perioder i Israels historie, beskriver hvordan Bibelen er blevet til, og hvordan den skal læses og forstås.

Tredje del, Menneskesønnen, gennemgår evangelierne og behandler de vigtigste temaer i dem. Der kan nævnes: Jesu afstamning; Gud og menneske. Guds rige, Tegnene. Herren lærer os at bede. Faderens vilje. Guds salvede samler sin menighed. I dette afsnit vises det, hvordan Kristus samler sine disciple i sin kirke. Kapitlet: »Hvem er dette menneske?« stiller spørgsmålet om, hvordan evangelierne skal læses og forstås. Derefter gennemgås Kristi død og opstandelse.

Et særligt træk ved hele denne del er, at den ikke nøjes med at beskrive, hvad evangelierne siger. Der lægges også forbindelse til vor tid ved at påpege, hvordan alt, hvad Kristus gjorde, også sker i dag, ved at vi mindes ham i liturgien. Kristus er ikke død, men han lever.

Bogens fjerde del har som titel: Kristi vej, og beskæftiger sig med kristenlivet. Hvordan skal det som Kristus har sagt og givet, det som han har grundlagt, blive til virkelighed, her og nu og for os?

Begyndelsen af denne del er noget, der vistnok ikke findes i nogen anden katekismus, nemlig en gennemgang af kirkehistorien, indtil vore dage. Det er historien om, hvordan Gud gennem tiderne har været med sin kirke og værnet om den. Det at man tager historien med i katekismen viser igen, hvor nær den ligger op ad Bibelens tankegang. Hele det gamle Testamente er beretning om Gud, der leder sit folk. I det nye Testamente har vi Apostlenes Gerninger (det ældste dokument i kirkehistorien). Og selv om biblen derefter tier stille, så betyder det dog ingenlunde, at Gud ikke længere leder sin kirke. Katekismen betragter Gudsfolkets historie, hele menneskeheds historie og hvert enkelt menneskeliv som en historie om syndens magt og nådens overmagt. Denne tanke er fremherskende i hele den fjerde del af bogen. Guds nåde er virksom i det enkelte menneskeliv og giver sig udslag i tro, håb og kærlighed. Den har sine særlige kanaler i sakramenterne, den påvirker det individuelle liv og forholdet menneskene imellem. I dette perspektiv behandles både præsteembedet, ægteskab, familien, det sociale liv og de forskellige andre livsaspekter.

Femte og sidste del behandler livets afslutning, død og opstandelse. Først derefter, når man gennem hele bogen har talt om Guds hensigt med os, om hans nærværelse i Kristus, i kirken, i vort liv, først da kommer man ind på spørgsmålet om, hvem Gud er, og hvordan han er. Afsnittet er dog yderst tilbageholdende, for Gud er anderledes end vi tænker, Gud er kærlighed, Gud er større end vort hjerte.

Der har været en hel del vanskeligheder omkring denne bog. Meningsforskelle mellem de hollandske biskopper og romerske teologer. Den kardinalkommission, som paven havde nedsat kom til det resultat, at bogen ikke indeholdt nogensomhelst form for kætteri, men den nævnte samtidig nogle punkter, hvor man syntes at formuleringen var uheldig eller kunne give anledning til misforståelse. De virkelige problemer opstod dog først, da de romerske teologer formulerede ændringsforslag til bogen. Deres måde at se tingene på var så

fuldstændig anderledes end katekismens, at det var umuligt for dem, at formulere ændringer, der kunne passes harmonisk ind i bogen. Derfor har man indgået det kompromis, at ændringsforslagene udgives særskilt. De vil også udkomme på dansk.

Det kan måske virke lidt mærkeligt, at der udkommer en katekismus og at der samtidig udgives et hæfte, der ser anderledes på nogle ting. I hvert fald kan det siges, at vi ikke er vant til det. Men spørgsmålet er, om det alligevel ikke er godt, at det sker. Guds gave til

Bispedømmet

Fortsat fra side 7

Fredag den 30. januar

Nu begynder det at haste. Der er rutinearbejde, der skal gøres. Der blev forelagt en længere liste over liturgiske spørgsmål, som skulle afgøres i fællesskab for hele Norden. Og hvad bliver så emnet for det næste møde? Biskop Frehen vil fremkomme med nogle overvejelser om *Præsten i dag*, – et spørgsmål, der er så aktuelt, at vi må se at komme i gang med det hurtigst muligt. Så kommer biskop Gran imidlertid med sit referat af abortseminaret, og man beslutter at sætte det i første række, eftersom der sker så meget på lovgivningens område i flere af de nordiske lande. Det ville være godt, om biskopperne kunne udsende et fælles brev om dette emne.

Når man har med protokollen at gøre, er der nok at gå i gang med de sidste dage. Så skal slutcommuniquet redigeres. Det er repræsentanter for pressen, der skal fremlægge et forslag, men det skal godkendes af bispekonferencen, og det er den, der skal lægge navn til udsendelsen. Det blev vist til fem versioner i løbet af fredagen . . . Og så tør jeg endda slet ikke begynde at tænke på referatet til bladet. De første sider skrev jeg i onsdags, men siden har jeg ikke haft tid til noget som helst. Det må jeg gøre på lørdag eftermiddag og på søndag formiddag i Oslo, før jeg rejser hjem, tænker jeg optimistisk.

Lørdag den 31. januar

Protokollen læses, ændres og omredigeres. Paragraffer føjes til, og andre falder bort. Det hele skal foregå på tysk, som er konferencens officielle sprog. Det lyder måske mærkeligt, men dels kommer flere af biskopperne fra udlandet, og dels er det illusorisk at tro, at vi har et sprog, der er fælles for hele Skandinavien. Man er jo efterhånden begyndt at sætte dansk tekst på TV-udsendelserne fra Sverige – for nu slet ikke at nævne islandsk, som jeg ikke engang kan læse. Kl. 12.00 skal vi spise frokost, og så skal det hele være færdigt, for flere af

os i Kristus er for stor til, at menneskelige ord kan beskrive den udtømmende. Det er en tanke, som katekismen også er inde på. Men så er det naturligt at der også inden for kirken kan være et forskelligt syn. Og til dem der måske ikke vil føle sig helt enige i alt, hvad der står i den hollandske katekismus, skal siges: i Faderens hus er mange boliger, og om der er bolig for én afhænger ikke af, om man i et og alt kan sværge ved denne bog.

Se desuden vedlagte folder.

biskopperne kører direkte til lufthavnen, så snart vi har spist. På trods af forskellige komplikationer lykkes det os at få det mere eller mindre færdigt. Communiquet svæver stadig i luften. Det var faktisk det, jeg kom til at skrive færdigt i Oslo lørdag eftermiddag i stedet for manuskriptet. Om aftenen var jeg hos redaktøren af St. Olav med en del materiale og løfte om mere. Den slags gør, at man er velkommen.

Men inden dette manuskript var færdigt, var en stor del af ugen allerede gået, og sætteren var efterhånden blevet utålmodig.

Den næste bispekonference skal afholdes i Tromsø i begyndelsen af juli. Mon de så også tør lade pressen være med?

Lars Rooth S.J.

FORSKELLEN I NORDEN ER STØRRE, END MAN TROR

Danmark har 40 sogne med i alt 125 præster til ca. 30.000 katolikker, hvoraf de fleste er danskfødte. Sverige har 25 sogne med i alt 99 præster til ca. 50.000 (eller måske 100.000?) katolikker, hvoraf omkring 2/3 kommer fra det øvrige Europa. Nord-Norge har 5 sogne og 7 præster til ikke engang 400 katolikker.

I Sverige anklager man en præst, hvis han vier en fraskilt. En fraskilt Tromsøbo må rejse helt til Kirkenes ved den russiske grænse for at finde en præst, der vil vie ham i Kirken.

Økumeniske synspunkter inden for lovgivningen? Skal den rette sig efter idealtilfældene inden for de protestantiske kirkesamfund eller efter de virkelige forhold i storstæder, hvor nominelle kristne ikke ved ret meget om deres egen religion?

I Finland foreskriver den borgerlige lovgivning, at vielsen skal følge kvinden. Hvis hun er protestant, skal vielsen være protestantisk for at have borgerlig gyldighed.

I Västerås er kun en håndfuld voksne af flere tusinde katolikker født i Sverige. I København er det overvejende flertal af katolikkerne danskfødte.

Vær med til at forandre verden

Hjælp med til at skabe rigtige menneskeforhold

Verden er blevet lille siger man, – på få timer ved man i Europa, hvad der sker på den anden side af jorden. Når der henrettes en modstandsmand i Saigon, og når folk sulter i Nigeria, ser vi ansigtsudtrykkene på TV-skærmen under nyhedsudsendelserne, og vi føler, det angår os, og vil gerne være med til at hjælpe.

Men det er ikke alle, der bare kan sende penge, og de fleste synes heller ikke det er tilstrækkeligt. Vi vil gerne engagere os i verdensudviklingen til det bedre, ikke bare i senderinger af nødhjælp, men i et virkeligt forsøg på at skabe bedre betingelser for menneskeheden.

Der er i al stilhed begyndt et arbejde herhjemme med de såkaldte »Kornakslys« eller »Vincentlys«, hvorigennem der hidtil er indsamlet 35.000,- kr., som er fordelt til udviklingslandene. Men nu vokser det og udvider sig, og det er meningen med denne artikel at gøre Katolsk Forums læsere bekendt med det, fordi der er brug for mange mennesker til at hjælpe.

Arbejdet søger at fremme rigtige menneskeforhold på jorden, sådan som FN's virksomhed og Erklæringen om Menneskerettighederne sigter på at skabe dem. Menneskets frihed til at arbejde og tjene til rimelige levevilkår. Dets frihed til at tænke, tale og udgive på tryk, hvad det mener er rigtigt. Og frihed til at udfolde sig i naturlige grupper: racer, nationer, klasser og religioner, uden at den ene får lov at øve pression mod den anden.

Kornakslysene sælges under mottoet »Brød til dem, der sulter«, og dermed menes ikke bare hjælpeaktioner til sultsområderne, selv om det fortsat er opgaven at hjælpe i de øjeblikkelige krisesituationer rundt om i verden. Det er meningen at finde kanaler til skabelsen af fremtidige bedre levemuligheder i U-landene gennem investeringer, undervis-

ning og faglig hjælp. Vor lille organisation kan selvfølgelig ikke påtage sig sådanne opgaver selvstændigt, men det er heller ikke dens ide, – den slutter sig til de bestående hjælpeorganisationer af international rækkevidde: Dansk Røde Kors, Folkekirkens Nødhjælp og Abbé Pierres Arbejde, ligesom Vincentgrupperne stadig vil fordele indtægterne af Vincentlys til individuelle formål i U-landene.

Det næste bliver PIGTRÅDSLYSENE. Disse nye lys er forsynet med en tornekrone af pigtråd, der symboliserer de undertrykte meninger og de forhånedede og terroriserede idealister, der ar-

bejder for menneskerettighederne både under østlige og vestlige diktaturer. Pengene indsamles under mottoet »Frihed til dem, der lider for deres overbevisning« og går ligeligt til AMNESTY INTERNATIONAL og SMOG, en organisation, der kæmper for menneskerettighederne bag jerntæppet.

Endelig er der BRODERSKABSLYS. Disse lys er forsynet med bicellemonstret, der symboliserer, at hvad enten man er hvid eller sort, gul eller rød af hudfarve, hvad enten man er dansker eller tyrk, hvad enten man er landarbejder eller industriherre, hvad enten man er kristen eller muhamedaner, så er man menneske. Det sigter på en verden, hvor der er »lige ret for race, nation, klasse og religion«, en verden med andre ord, hvor alle mennesker erkender sig som brødre og derfor kan danne et samfund, hvor den ene gruppe ikke fortrænger den anden. Det er foreløbig bestemt, at pengene skal gå til støtte for de sortes kamp for ligeberettigelse i Sydamerika og USA, men der kan dukke andre opgaver op: undertrykkelse af et nationalt mindretal i en større politisk enhed eller undertrykkelse af en religiøs gruppe. Det er uden forskel, hvem der undertrykkes

af hvem, – det er menneskets ret til at vælge den religion, de ønsker, der skal beskyttes.

Hvor kommer nu kristendommen ind i alt dette? Lad os sige, at vi støtter underklassens kamp for rimelige eksistensvilkår i Brasilien? Skal vi blande os i politik som katolikker? Eller at vi ville støtte et muhamedansk eller hinduistisk mindretal i henholdsvis Indien og Pakistan. Angår det os som katolikker, hvis disse to hedenske religioner vil undertrykke hinanden.

Ja, det berører vores kristne livsholdning direkte. Vi tror, at alle mennesker og ikke bare de kristne er Guds børn.

Vi ved, at Kristus lever i ethvert menneske – virksom eller ikke virksom, men lever – fordi han som Sønnen i Treenheden er til stede i enhver skabning og vil forløse den. Vi tror, at Guds Ånd bor i ethvert menneske med sin skabende og opretholdende kraft, – ellers kunne det ikke eksistere. For alle mennesker sker forløsningen, ved at de lærer lydighed mod den iboende Guds Ånd, de kender som samvittighed. Det er Sønnens virke i hele menneskeheden at forbinde de enkelte personers handlinger med denne Faderens vilje. Hver gang et menneske fornægter samvittighedens stemme, fornægter det Gud, og hver gang det lyder stemmen og omsætter dens impuls i handling, lyder det Gud.

Det er altså vores opgave at slutte os til Kristi gerning i hele menneskeheden. Under hvilket navn det sker, er underordnet: arbejder vi for rimelige menneskekår, frihed til at følge sin overbevisning, for broderforhold mellem alle mennesker, så arbejder vi også for Kristus.

— — —
Det var programmet. Og nu det praktiske.

Indtil nu er kornakslysene blevet lavet på en lysfabrik og solgt med god

fortjeneste, og fortjenesten er fordelt af Vincentgrupperne til U-landene. Nu begynder vi at lave lysene selv, hvad der gør fortjenesten halvanden gang større, og samtidig er det blevet muligt for enhver at slutte sig til arbejdet og støtte det med håndkraft. Der kræves ikke andet end investeringen i en lille lysmaskine, der fås til fremstillingsprisen, og som man delvis kan lave selv. Den fylder ikke mere end det halve af et opvaskestativ, og den kan lave 6 lys på fem minutter + størknetiden på en time, hvor man skal se til den et par gange. (En husmor laver seks lys, mens hun forbereder middagsmaden.) Når der er lavet en kasse lys, enten i en privat familie eller i sognearbejde, går de ind til samlecentralen, hvor de forsynes med mærket. Herefter lægges lysene i de respektive æsker og sælges.

Vi behøver hjælp til alle dele af arbejdet. Dels til selve støbningen. Dels til transport. Har man ikke råd til at investere i en lysmaskine eller bil til at køre lysene, er man meget velkommen til snedkerarbejdet med fremstilling af lysmaskiner og til påsætning af mærkerne. Endelig er der brug for mange til at sælge lysene; her har flere sogne allerede taget opgaven op og distribuerer regelmæssigt en mængde lys, men der kunne være flere sogne, der ønskede at være med til arbejdet. De bestemmer selv, hvilket formål de vil arbejde for, og gennem hvilke af de nævnte kanaler de ønsker penge sendt.

I de kommende måneder vil der regelmæssigt blive undervisning en aften hver måned i støbning af lys for alle, der ønsker at være med i arbejdet. Desværre er det på den måde foreløbig begrænset til København og omegn. Hvis man ønsker at deltage i undervisningen, der er gratis, for senere at slutte sig til arbejdet, bedes man venligst skrive til kontoret, hvorfra man så vil få besked om, hvilken aften der er undervisning. Adressen er: RIGTIGE MENNESKEFORHOLD, Sankt Ansgars Boghandel, Bredgade 67, 1260 København K.

Sven Damsholt.

Husk
fasteaktionen
og indsend et
beløb på

Giro 43979

En helgen - os vedkommende...

Den 15. marts er det 150 år siden, Skt. Klemens Maria Hofbauer døde i Wien. Et helgenliv, fyldt med spænding og kamp i oplysningens tid, var endt, - en mission var opfyldt. Litteraten Friedrich von Schlegel skriver: »Jeg fandt Wien forandret, - den katolske sag har her gjort store og for mig overraskende fremskridt . . . Det eneste i Wien, som for mit vedkommende fylder livet med trøst og tillokkelse er denne nyvakte sans for kristendommen.«

Bag dette »mirakel« stod Hofbauer. Efter helgenens død kunne en anden fremtrædende kulturpersonlighed, Hermann Bahr, sige: »Ved ham, der nu er død, er Østrig atter blevet katolsk.«

Er en helgens mission da ikke forbi ved hans død? - Er der i dag ikke vigtigere ting at gøre end kunstigt at genopvække en glemt eller ukendt helgen? - Helgener skal ikke genopvækkes, - de skal vække os! Helgener sover ikke, - det er os der gør det! - Kan helgener vække os, give os nye impulser, så har de en mission, der går langt ud over deres egen tid, så har de overskydende kræfter til at sætte os i sving . . . Helgener lever længere end vi! - Er Sankt Klemens en sådan »moderne helgen«?

Også i hans tid var der et nybrud, der forårsagede vidt forskellige livsyttringer i samfund som i kirke. Hofbauer indtog en positiv holdning - ikke ved aggression, men ved en konstruktiv indsats.

Tidens syn på kristen tro og kristent levesæt gav selv alvorlige kristne en usikkerhed, der råbte efter sund vejledning og reform. Hofbauer havde sans for tidens tegn og et sundt instinkt for det, som var ægte og kristent. Han forkynder en livsholdning, som både det almindelige folk og den akademiske verden føler sig tiltrukket af og kan gå ind for. Han slækker imidlertid ikke på de kristne krav, men stiller dem i den rette belysning. I et opslidende gruppearbejde, som er sprængfyldt af dynamik, sætter han de enkelte i gang. Han lader familierne og de selskabelige kredse, der gang på gang indbyder ham, organisere disse gruppemøder. Fremfor alt hersker der en menneskelig atmosfære, der er fyldt med velvilje over for alle deltagere. Man diskuterer ikke for diskussionens og dialogens skyld, men for de største værdier i tilværelsen, for at komme til det sikre ståsted på troens grund. Han er i gang-sætter og en ledsagende inspirator - selve ledelsen overlader han klogt til andre, hos hvem han vækker de slum-

rende evner og egenskaber.

Ser vi katolikker af 1970 ikke noget i dette handlingsforløb, som vi selv står midt i? - Tiden med alle dens momenter af usikkerhed, som det pluralistiske samfund med dets mangehånde meddelelsesmidler endda kraftigt underbygger. Vi undgår ikke deres svækkende indflydelse på vort kristenliv.

Sådan er det i vort eget lille bispedømme, - sådan i det globale kristne samfund. Pave Johannes har tydeligt erkendt dette og draget konsekvensen i det andet Vatikanconcil. Han var den store inspirator. Ansvaret for fornyelsen er blevet overgivet til andre: en efterfølgende pave, en hær af bisper og præster og en hærske af lægfolk - alle på godt og ondt! Alle skal vi sættes i gang, dynamikken må ikke svækkes endside sygne hen og forsvinde!

Bisperne har indkaldt til synoder. Man oplever atter, hvad det vil sige at arbejde i små grupper for en stor sag. Tænk blot på alle de regionsmøder der blev holdt hjemme. Vi må være med til at skabe den rette atmosfære, i hvilken enhver stand og stilling kan føle sig tilpas og kan samarbejde på en kristent afslappet måde. Vel kan vi ha' forskellige opfattelser og meninger, men koncilets og synodens skabende nybrud må ikke gå under i smålige partistridigheder. Kirken fornys ikke ved smålighed, ikke ved kævlerier og sorte stempler som »konservativ« og »progressiv«. (Sortstemplet kød lander i zoologisk have som føde for vilde dyr, - det blåstemplede skal være til nærende føde for virkelige mennesker!)

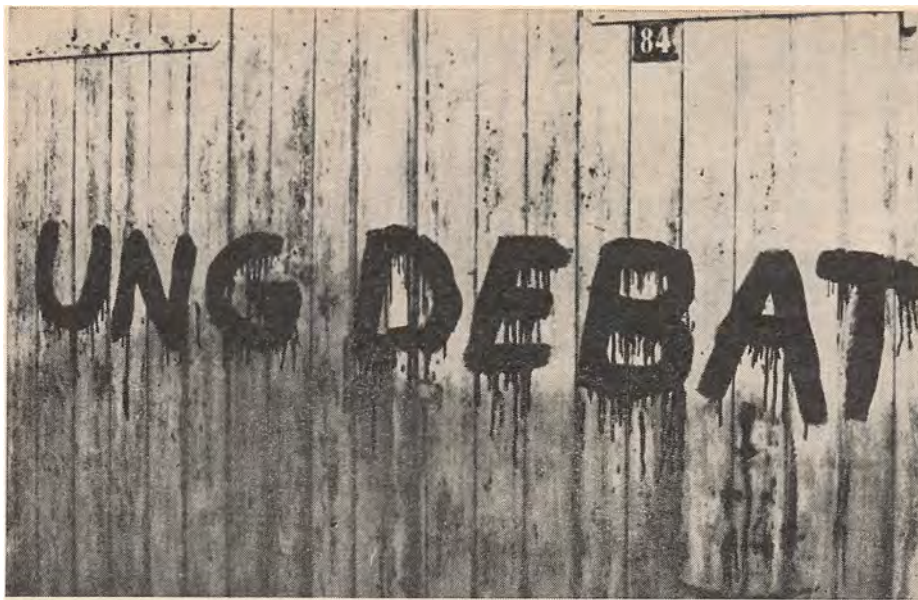
Jeg slutter med et motto, som Klemens (over 100 år før Johannes XXIII) prægede: »Evangeliet skal prædikes på en ny måde!«

Den ny måde ligger ikke i ord alene, men i en sand kristen livsholdning. Bjergrædikkens nye budskab må forny vort liv i kirke og samfund. Hvis vi virkelig gør en alvorlig indsats her, så får mange ting, vi ellers strides om, en helt underordnet og måske tredjerangs betydning. Ja, så har vi taget vore små sko af og syvmilestøvlerne på!

I denne belysning er der her en helgen, som er os vedkommende. Han har et klart budskab også til os danske katolikker: Reform - ubetinget! - men ikke ved aggression, kun ved konstruktiv indsats og karitativ gerning!

Troen må ikke være privatsag - hverken i det politiske eller det kirkelige liv.

LB.

Ateisme eller kristendom?

Hvad er sandhed andet end leven for en idé.

Alt må til syvende og sidst basere sig på et postulat.

Men i det øjeblik han lever deri, er det ophørt at være ham et postulat.

Søren Kierkegaard.

Ret beset er trosfænomenet jo egentlig ganske besynderligt. Hvis du bliver spurgt om, hvorfor du er kristen, hvorfor du tror, hvad kan du så gøre andet end henvise til Bibelen og Kirken. Du kan ikke ved hjælp af fysikken eller matematikken eller nogen anden naturvidenskab bevise Guds eksistens. Det modsatte naturligtvis ej heller.

Hvorfor tror du på den reelle eksistens af Kristus, således som Bibelen beskriver ham og de fænomener, der foregik omkring ham, og således som vi gennem vor tro viderefører hans eksistens i Kirken, i verden?

Vi ved intet positivt om det, vi tror på. Vi er sikkert overbeviste om vor tro. Vi er overbeviste om det, hvorom vi intet ved. Vel, der er mængder af udsagn om vort trosobjekt (Gud og Kristus) i Bibelen.

Masser af mennesker har igennem tiderne i ord og gerning givet udtryk for en fuldstændig tro og tillid til Gud. Men gennem vort intellekt er det umuligt at nå frem til en viden om Guds eksistens. Vi kan vel næppe gøre andet end simpelt hen at sige: Vi tror!

Hvorfor skulle ateister være gode? Er ateister motiverede til at gøre det gode? Er gennemsnitsateisten ikke lige så god mod sine medmennesker som en gennemsnitskristen?

Jo, selvfølgelig kan man være et godt menneske uden at være kristen. Ud fra mange forskellige bevidste eller ubevidste motiveringer. Men det at være kristen drejer sig jo ikke blot om at være god. Vor kristne tro ligger på et helt andet plan, og vor eksistens skulle som følge deraf være væsensforskellig fra det banale gode menneskes. Vi skal ikke blot være gode, hvilket i daglig tale ikke betyder meget andet end ikke at være ond. Nej, det kristne menneske er i sin fulde udfoldelse selve kærligheden. Mange sådanne kristne findes vel næppe, men alene det, at man kæmper for at komme til at ligne Kristus, adskiller principielt den kristne fra ateisten. Vi stræber efter et samfund i kærlighed og lykke. Ikke opfyldelsen af et enkelt individs ønsker om et liv uafhængigt af andre. Ikke saligheden for et enkelt individ. Nej, tværtimod. Vi ønsker, at alle skal have de samme muligheder. Vi stræber efter realiseringen af det lykkelige fællesskab såvel her som hinsides. Og

Kvindelige ministranter

Udviklingen i kirken efter det andet Vatikanconcil parallelliserer på mange punkter med den udvikling, der finder sted i udviklingslandene, hvor moderne tankegang skal slå rod i løbet af ganske kort tid.

Tidligere var det diakoniviede alene, der lå inde med retten til at ministrere. I dag har vi kvindelige diakoner, som varetager uddelingen af kommunionen, med mindre en præst ikke er til stede, og nu har vi også kvindelige ministranter på eksperimentalbasis.

Ministrantens (minister = tjener, hjælper) opgave under gudstjenesten adskiller sig ikke meget fra en hvilken som helst kristen aktivitet. Ministranten kan opfattes som et synligt tegn på den kristnes opgave i denne verden: at tjene menneskene og samtidig tjene Gud. Ministrantens opgave er altså rent funktionel, og ministranten kan på ingen måde siges at have en ophøjet rang.

Når man aldrig har tvivlet på, at den kristnes opgave i verden som tjeneren er ens for såvel hankøn som hunkøn, kan man måske spørge, hvorfor der skal finde diskrimination sted under gudstjenesten.

Personlig vil jeg ikke opfatte Kirken som diskriminerende i denne sag, idet der kun er tale om en videreførelse af en udvikling, der så småt er begyndt. Inden for jødedommen var det på Kristi tid kun forbeholdt mænd at tage del i gudstjenesten i synagogen. Noget tilsvarende er stadig i nogen grad gældende for korets vedkommende i messen, skønt adskillelsen mellem skib og kor efterhånden bliver mindre og mindre.

Ministrantens opgave er helt funktionel, og ministranten har sine individuelle følelser, der kun ved deres individualitet adskiller sig fra de andre messedeltageres.

Efter et ministranteksperiment må jeg desværre indrømme, at jeg blev offer for en følelse af skuffelse på grund af et sogns konservatisme. Selv fra de steder, hvor man ellers burde være velinformeret om den nye udvikling i kirken, støder man på en mur af fjendtlig sygelig angst for at miste billedet af den gamle LATINSKE kirke. Som ministrant vil man efter en sådan oplevelse uvilkårligt føle et dybt personligt ansvar over for sognet, når man er vidne til, at denne tilsyneladende vanhelighed forårsager et fald i kirkegangsprocenten. Man har nu et påskud for ikke at komme til messe!

Her er det, at en kvindelig ministrant må gøre op med sognepræsten og sig selv, hvorvidt eksperimentet bør gentage sig.

Charlette.

ud fra vor tro prøver vi gennem vore handlinger at nå dette.

En ateist sagde for et stykke tid siden til mig: »Hvad er vel mere sympatisk, hvad er vel mere rimeligt end at klare sine problemer ud fra de givne facts i situationen uden at drage uvedkommende overnaturlige faktorer ind i billedet? Hvad er vel bedre end at være god mod sine medmennesker, fordi man simpelt hen ønsker ud fra hensyntagen til de andre at gøre det gode uden at forvente nogen belønning for det i en slags kompenserende anden og bedre tilværelse? Hvad er vel mere rimeligt end kun at handle ud fra de impulser, man ved hjælp af sine sanser er i stand til at modtage, indtryk, der efter bearbejdning forhåbentlig skulle give sig

udslag i en på alle måder hensigtsmæssig reaktion? Således at man prøver at gøre tilværelsen menneskelig for alle. Det er dog her og nu der er brug for vor indsats mod fattigdom, sygdom, overbefolkning, ondskab og had uden selviske hensyn til, hvad man eventuelt senere kan forvente af belønning i form af en plads i salveten!

Kort sagt: Hvorfor drage Gud, Kristus og Kirken ind i billedet, når det hele egentlig går mindst lige så godt uden disse distraherende og forstyrrende momenter!«

Er der noget om snakken? Hvad mener DU?

Red.

Strejke

»Hverken kildeskatten eller valutafelttoget har til formål at ændre indkomstfordelingen blandt landets borgere. Fjenden, der skal bekæmpes gennem beskatning m.v., er alene en ydre, fælles modstander: den sløje valutastilling. Gennem politisk inspirerede lønaktioner opnås derfor kun en forringelse af det danske samfunds muligheder for at komme denne fælles fjende til livs. Hvad der foregår netop nu, nærmer sig således det landsskadelige.«

Således skriver »Berlingske Tidende« i en leder i anledning af den sidste tids vilde strejker og uro på arbejdspladserne. Hermed sætter bladet sagerne klart på plads. I disse for vort land så svære tider, er det ganske utilladeligt, at denne samling irriterende arbejdere og deres meningsfæller på venstrefløjens begynder at tale om lønforhøjelser og andre sagen komplet uvedkommende ting som medbestemmelse, demokrati på arbejdspladsen, menneskeværdige arbejdsvilkår og økonomisk demokrati. Man forstår til fulde, at lederskribenten får associationer til »landsskadelig virksomhed«. »Landsskadelig virksomhed« er betegnelsen for de handlinger, man kunne blive dømt for efter forræderilovene, der blev gennemført i forbindelse med retsopgøret efter 2. verdenskrig. Straffen kunne f. eks. være dødsstraf. Situationen nu minder jo også om situationen under krigen. Vi er midt i et »felttog« mod »en ydre, fælles modstander«, en »fælles fjende«.

»Berlingske Tidende« har åbenbart opfattet, at nogle arbejdere har talt om godernes fordeling. Bladet forsikrer i hvert fald, at regeringen bestemt ikke har tænkt sig at rokke ved den eksisterende fordeling. Det var der nok heller ingen, der havde den mistænkt for. I hvert fald ikke til arbejdernes fordel. Gad vist om det er faldet bladet ind at et af de forhold, arbejderne kunne være utilfredse med, net-

op var denne fordeling af de materielle goder. »Politiken« bragte i samme periode en arbejderfamilies budget. Når skat, husleje, kost, tøj, transport, avis o. lign. var trukket fra lønnen, var der 125,- kr. tilbage. Familien overvejede at flytte til en bedre lejlighed. I givet fald ville der kun være 9,- kr. tilbage, når de faste udgifter var trukket fra lønnen.

Det er imidlertid ikke blot den skæve fordeling af de materielle goder, der kan give anledning til utilfredshed. Til trods for det politiske demokrati, vi har her i

landet, er magten særdeles skævt fordelt. Kapitalejerne er stadig, uden nogen som helst rationel begrundelse, i besiddelse af en meget stærk magtposition. For blot at nævne et enkelt nærliggende eksempel: annoncering i pressen. Det er oplagt, at pressen har stor indflydelse som opinionsdanner, meningsdanner. Et væsentligt økonomisk tilskud får pressen gennem annoncering. Arbejdsgiverne bestemmer, hvilke blade der skal annonceres i. Bevidst eller ubevidst foretrækker de at sætte deres annoncer i de blade, hvis meninger de føler sig mest tiltalt af. Dette ses tydeligt af det forhold, at jo længere til højre et blad står, jo flere annoncører har det, — et forhold, som igen medfører, at det ikke er ganske urealistisk at tale om et borgerligt pressemonopol. Hvor kommer nu pengene fra til annonceringen? De kommer dels fra det udbytte, arbejderne i væsentlig grad er med til at skabe, dels fra forbrugerne — i form af højere varepriser. Ville det ikke være rimeligere, om arbejderne var med til at bestemme, hvor der skulle annonceres, — og hvad virksomhedernes udbytte i øvrigt skulle bruges til?

Lad dette være nok til at illustrere den aktuelle situation. »Berlingske Tidende«s leder — og regeringens politik — er et godt eksempel på, hvorledes man kan svare i øst, når der spørges i vest. At socialdemokratiet ikke har handlet meget bedre, skal nævnes for fuldstændighedens skyld. Peter G. Rasmussen.

Magtkamp eller tjeneste?

»I ved, at folkenes fyrster er strenge herrer over dem, og de store lader dem føle deres magt. Således skal det ikke være iblandt jer, men den, som vil være stor iblandt jer, han skal være jeres tjener, og den, som vil være den første iblandt jer, han skal være jeres træl.« (Mt. 20,25-26).

For de kristne, som ved, at alle er lige for Gud, høj som lav, rig som fattig, velbegavet som svagbegavet, bør autoritet ikke være magtudøvelse, men tjeneste. Denne tanke skulle have mulighed for at få en særlig dybde i vor tid, hvor dette spørgsmål er så brændende, og hvor vi går mod nye former for autoritetsudøvelse – eller for at undgå dette ord, der ofte vækker så stor modvilje og så hyppigt forveksles med ordet autoritær, så lad os sige nye former for ansvarsfordeling.

Krav om medbestemmelse

Mennesket, der føler, det er ved at blive myndiggjort, kræver sin del af ansvaret for det fælles vel. Indenfor det borgerlige samfund som indenfor Kirken, på arbejdspladsen, ved universitetet, ja, selv blandt skoleelever rejser dette krav sig. Men er vi modne til denne myndiggørelse? Gør vi os klart, hvad den indebærer? Eller føler vi bare et almindeligt ubehag ved, at andre skal bestemme over os. Er vi som pubertetsbørn, der for enhver pris må fastslå deres selvstændighed, eller ønsker vi gennem et øget medansvar at stille os til tjeneste for det fællesskab, det gælder?

I første tilfælde risikerer vi, at nye former for autoritetsudøvelse med øget medbestemmelse for de enkelte ikke fører meget længere end den autoritære ledelse, idet den blot indebærer, at grupper af personer i stedet for enkeltpersoner forsøger at presse deres ideer igennem, så der igen bliver tale om magtkamp og magtudøvelse.

Kunsten at lytte

Skal man nå et gunstigere resultat, kræver det i virkeligheden overordentlig meget af den enkelte. Først og fremmest er evnen til at lytte en betingelse. Hvor flere mennesker skal leve eller arbejde sammen, vil der nødvendigvis være forskellige måder at gribe en situation an på. Ved frugtbart samarbejde gælder det om ikke for enhver pris at ville påtvinge de andre sine ideer og overbevise dem om deres rigtighed, hvilket i mange til-

fælde kun vil føre til lange gølle diskussioner. I stedet må den, der vil tjene det fælles vel, gå ud af sig selv, koncentrere sig om den anden og forsøge at forstå, hvad det egentlig er, den anden mener. Men det kræver selvdisciplin at lytte, og det kræver respekt for den andens mening, også selv om denne måske i første øjeblik synes os urimelig. Hertil kommer, at man på den ene side må bevare en sund selvtilid og personlig dømmekraft og på den anden side, at man undgår at falde for fristelsen til at stille synspunkterne op i skarpe modsætninger, for modsætninger kan ikke forenes. Følger man til gengæld de angivne linier, vil man ofte opdage, at man selv og hele fællesskabet er blevet beriget ved fristelsen, der er kommet større perspektiv over tingene, og man vil forbavsende ofte kunne finde løsninger på et højere trin end de først foreslåede, og som omfatter begge de oprindelige ideer.

Hvem tør tage ansvar?

Imidlertid er fælles drøftelse og meningsudveksling ikke nok til at få en arbejdsgruppe eller et fællesskab til at fungere. Opgaver og ansvar må på forskellig måde fordeles. Men for at dette er muligt, må man være villig til at påtage sig et ansvar i overensstemmelse med fællesskabet. Det er nødvendigt, at man tør påtage sig et ansvar, også et ledende, og at man tør bære de modsigelser og den kritik, der nødvendigvis følger af medansvarets form, og som følger af, at alt er i udvikling, at der ingen faste normer er længere, og at det, der synes godt i dag,

måske må forkastes i morgen. Lederen er ikke længere den person, der alene skal sidde inde med alle løsninger, men derimod den, der skal forstå at forene de fælles anstrengelser. Og netop dette er særdeles vanskeligt; man vil fristes til at gøre kort proces, og i stedet for at lytte til de mange modstridende synspunkter falde tilbage til en autoritær form »jeg ved bedst«, der samtidig indebærer, at man tiltager sig al magten, i stedet for at overlade ansvar til andre i samme grad som de pågældende er modne til dette.

Eller man falder for den om muligt endnu større fristelse: at fralægge sig ansvaret under dække af at ville de andres frihed. Man tager ikke standpunkt, man sammenfatter ikke de forskellige synspunkter, man lader stå til, og dette vil let føre til utryghed og opløsning i den pågældende gruppe.

Tjeneste

Det er en uhyre vanskelig post i vor tid at have et ledende ansvar, og hvem af os er ikke nødt til at påtage os det på et eller andet område, på arbejdspladsen, som forældre, som lærere, som ungdomsledere m.m. Så gælder apostlens ord mere end nogensinde, at vi ikke skal leve for os selv, at vi ikke skal handle af egennytte eller lyst til tom ære, men i ydmyghed have agtelse for de andre, at vi ikke skal se hver på sit eget, men på de andres (sml. Fil. 2,3-4), for kun derved kan vi få mod til helt og fuldt at tage det ansvar på os, som er blevet os tildelt. *Sr. Karen Marie CSJ.*

Et folk af syndere

Det er ikke mere moderne at tale om synd. Man har hørt (og misforstået) så meget om dybdepsykologi og dybdeanalyse og om de kriminelle, som i virkeligheden bare er syge og ikke kan gøre for, at de er, som de er, at det er tilstrækkeligt til at give os alle sammen en god samvittighed. Men fører vi nu ikke alligevel os selv bag lyset?

Fasten, nådens tid for synderne

Synd er i højere grad et teologisk end et moralsk begreb. En handling er ikke syndig, bare fordi den er forkert, men

fordi den skader vort forhold til Gud. Hvis først sansen for Gud og for hans rige bliver svækket, forstår vi ikke mere, at vi er syndere. Når Esajas (6,5) eller Peter (Luk. 5,8) pludselig følte sig stillet over for det guddommelige, var deres første reaktion øjeblikkelig at råbe: »Herre, jeg er en synder!« Hvis vi ikke gør det samme, er det måske, fordi vi lukker øjnene, når Herren ønsker at vise sig for os.

Og fasten var i Bibelen en af de måder, en sådan syndserkendelse kom til udtryk på. Da kong David og kong Akab af profeterne blev konfronteret

med deres synder, indledte de straks en streng faste (2 Sam. 12,16; 1 Kg. 21,27). Hvis der er noget, man virkelig er ked af, er man heller ikke særlig sulten. Fasten er altså snarere et udtryk for en indre sindstilstand, som den var det for nineviterne, da de hørte Jonas' frygtelige budskab (Jon. 3,5), end et middel til at komme i denne tilstand. En virkelig faste ville i vore dage skabe en del vanskeligheder med hensyn til vort arbejde (eller humør), men det fritager os ikke for at stræbe efter den indre erfaring, som fasten ville være et udtryk for: angeren over at have syndet mod Gud.

Fasten minder os om de 40 år, jøderne vandrede i ørkenen. Har det da også noget med syndserkendelse at gøre? Ja, i høj grad. En synder er altid en, der er på vej, – han er startet på vejen hjemad, men han har endnu ikke nået sit mål. Han må have begivet sig på vej. Ellers ville han ikke være i stand til at opdage, at han er en synder. Der er mennesker, som er helt tilfredse, fordi de mener, at de ikke kan være bedre, eller at de i hvert fald ikke kan være anderledes, og at andre derfor må finde sig i dem, som de er. Det er klart, at den slags mennesker også er syndere, men de er ikke selv klar over det. De er ligesom fangne i deres daglige trødemølle, og de må sparkes ud af den, før de kan få øjnene op for, hvordan det i virkeligheden forholder sig. Og de vil sikkert blive lige så gnavne over det, som jøderne blev, da de blev udfriet af Ægypten (2 Mos. 14,11). Men det er kun i ørkenen, man kan høre Døberens stemme, der skal åbne vore øjne for vor syndige tilstand og føre os til ham, som vil gøre alle ting nye, og som alene kan gøre os syndere til Guds egne børn.

Nadveren, syndernes bord

For at hjælpe os undervejs giver Kristus os ikke mannaen, men sit eget kød og blod. Men han gør det kun, fordi vi er syndere. Nadveren er ikke et måltid for engle og helgener. »De raske har ikke brug for læge, men de syge . . . Jeg er ikke kommen for at kalde retfærdige, men syndere« (Matt. 9,12-12). I lignelsen om det store gæstebud bliver tjenerne sendt ud på byens gader og stræder for at »føre fattige og vanføre og lamme herind« (Luk. 14,21). Eukaristien er ikke en belønning til de artige børn, – den er tværtimod Guds hjælp til dem, der endnu har en lang vej at gå, før de kommer til hans rige.

Den nye messeliturgi hjælper os til at huske på det væsentlige ved alterets sakramente, at det ikke er på trods af, at vi er syndere, men netop fordi vi er syndere, at vi har adgang til Herrens bord. Før i tiden var syndsbekendelsen – som

oprindeligt fandt sted i sakristiet – en slags indledningsceremoni til selve messen, og hvis messen fulgte direkte efter en anden gudstjeneste, kunne man udelade den. Fra nu af er den blevet et led i selve messen. Efter indgangsverset vender præsten sig om imod menigheden med opfordringen: »Lad os vedkende os, at vi har syndet«, og den latinske tekst fortsætter: »så vi kan blive i stand til at fejre de hellige mysterier.« I den nuværende oversættelse har man – synes jeg – overset meningen med dennes ændring. I den står der nemlig: »... så at vi med rensat sind kan fejre den hellige messe.« Naturligvis er denne traditionelle opfattelse også rigtig. Lige efter

den før omtalte lignelse om det store nadverbord kommer jo den om bryllupsklædningen. Men jeg tror ikke så meget, det er det, liturgien her ønsker at fremhæve. Hensigten med den nye ritus er at bringe os i en psykologisk tilstand, der skal få os til at være ærlige, når vi beder Gud om hans barmhjertighed. Man kunne derfor omskrive præstens opfordring som følger: »Brødre, lad os gøre os klart, at vi tilhører et folk af syndere og krystere, som Jesus havde medlidenhed med, eftersom det var netop dem, han indbød til Herrens bord. Herre, vis os, at vi er syndere, – så vil vi kunne tage imod dig som vor Frelser.« V. D.

INFORMATION - UDLAND

Solidaritetserklæring til Holland

Wien – KIPA

Præster i Wien erklærer sig solidariske med Holland

Præstekredsens arbejdsfællesskab i ærkebispedømmet Wien har offentliggjort en appel om problemet i den konfliktsituation, der er opstået i Kirken, som særligt angår den hollandske kirke. I denne skrivelse gør repræsentanterne for præstekredsen opmærksom på de sørgelige erfaringer fra kirkehistorien. »Ud fra hvilke, virkelig andenrangs grunde har ikke allerede i fortiden kristne gensidigt forkæret hinanden og gjort alt muligt mod hinanden. Skal noget lignende gentage sig i det 20. århundrede?« hedder det ordret.

»Vi tager klart afstand fra en sådan fremgangsmåde, thi netop Holland har som bekendt gjort store ting for Kirken. Vi minder om ,at mange hollandske verdenspræster, ordensfolk og søstre i åre-

vis frivilligt har ydet værdifulde tjenester i Wien og andre bispedømmer i Østrig, både i sjælesorg og i caritativt arbejde. Dette skal de have tak for i en time, da deres hjemland kun alt for hurtigt og alt for let fordømmes. Uden at ville lægge os fast på enkeltheder, giver vi udtryk for vor fundamentale samhørighed med Hollands katolikker, præster og biskopper.«

Derfor henvender præsterne sig »til alle kristne, men særlig til vore biskopper og medbrødre i præsteembedet« og beder dem om ikke i denne svære tid at afbryde forbindelserne eller afskrive hinanden. »I stedet for domme i bydeform og løsninger, gennemført med magt, må træde en ægte anstrengelse for dialog,« fastslår appellens underskrivere. »Kun sådan kan man i det lange løb finde farbare veje og kristeligt troværdige løsninger. Lad os alle hjælpe med til, at de bliver fundet, hedder det til sidst i appellen.

Præsteembedet ikke blot sociologisk-funktionelt

Tyskland.

Over 120 teologiprofessorer for fastholdelse af cølibatet.

Essen – KIPA

I alt 128 tyske teologiprofessorer har udtalt sig for en fastholdelse af cølibatspligten i den latinske Kirke. I en fælles erklæring, der blev overrakt den tyske bispekonference ved et møde i Essen, advare teologerne mod at reducere det katolske præstekald til et »i verdslig forstand blot sociologisk-funktionelt forstået embede.«

Cølibatsbekræftelse

Vestafrikas biskopper bekræfter pavens cølibatserklæring.

Lome – KIPA

Biskopperne fra de fransksprogede vestafrikanske lande støtter og bekræfter pave Paul VI's erklæring om cølibatet. Dette erklærede ærkebiskoppen i Dakar, Hyazinth Thiadom, i et interview med radio Lome. Efter hans mening gjorde cølibatet det muligt for præsten at vie sig helt til arbejdet »for Guds rige og for sine brødre, menneskene.« Som Thiadom videre gjorde rede for, havde biskopperne under plenarmødet i Lome blandt andre muligheder diskuteret den sociale kommunikation, lægapostolatet og det sociale arbejde.

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 68

Lys - Kraft - Oliefyr

Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoller

Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Kom TIERE i**Næstved
Diskontobank**... banken i **centrum****ERIK ANDERSEN**

Gl. Kongevej 138 A,

1850 København V

Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PROTOKOLLER

PLASTIC

KONVOLUTTER

Bliv abonnent. Det betaler sig for Dem.**INFORMATION - UDLAND**

Østrigs biskopper støtter pave Paul

Østrig.**I spørgsmålet om cølibatet står Østrigs biskopper bag pavens afgørelse.***Wien - KIPA*

Østrigs biskopper har offentliggjort en erklæring, hvori de fuldt og helt stiller sig bag pavens afgørelse om cølibatet, som Paul VI har præciseret nærmere i sin søndagstale for 3 uger siden og i sit brev til kardinal Villot. Dermed opponerer det østrigske episkopat mod de hollandske biskoppers erklæring og mod det hollandske pastoralkoncilts beslutning. Erklæringen, som blev offentliggjort onsdag, har følgende ordlyd:

Det østrigske episkopat beklager det hollandske pastoralkoncilts cølibatsafgørelse og bekræfter den hellige faders klarlæggende ord, ikke mindst i hans brev til kardinal Villot. De er en fornyet bekræftelse på det, koncilet besluttede:

»Dette hellige kirkemøde godkender og bekræfter påny cølibatspligten for dem, der er udset til præstekaldet, og Ånden indgiver det i denne forbindelse tilliden til, at Faderen gavmildt vil skænke cølibatets gave, der passer så godt sammen med præstedømmet under den nye pagt, hvis blot de, som gennem præstevielsens sakramente har del i Kristi præstedømme, indtrængende og yd-

mygt sammen med hele Kirken beder om det.« (Dekret »Om præsternes tjeneste og liv«, nr. 16 - afstemning 7. dec. 1965 med 2390 ja-stemmer og 4 nej-stemmer).

Koncilet, som har truffet denne afgørelse, ville Kirkens fornyelse. I den moderne verden er det frivilligt antagne cølibat et tegn på, at vi tager kristendommen alvorligt. Sammen med den vesttyske bispekonference er vi af den overbevisning, at Kirken på intet tidspunkt af sin historie er blevet fornyet gennem en formindsket, men altid gennem en forstærket Kristus-efterfølgelse. Det drejer sig aldrig om en tilpasning til verden i betydning af en blot og bar modernisering. Det drejer sig meget mere om det, som Johannes XXIII engang gav udtryk for:

»Kristendommen skal gøres forståelig for nutiden og således fremvise en fælles linje, der kan præge Kirken med en missionærånd.«

Vi er overbevist om, at »en vendensig-til-verden fra Kirkens side, der ville vise sig som en vendensig-bort-fra-korset, ikke ville kunne føre til Kirkens fornyelse, men kun til dens undergang« (J. Ratzinger).

Derfor hilser vi østrigske biskopper den hellige faders afgørelse velkommen og står fast på den.

Ikke noget skisma i Holland

Østrigske biskoppers positive indtryk fra en informationsrejse til Holland*St. Pölten - KIPA*

»I Holland bliver der bestemt ikke tale om noget skisma,« siger biskop Zak af St. Pölten efter sin tilbagekomst fra en informationsrejse til Holland sammen med biskop Weber, Graz, og hjælpebiskop Wagner, Linz. Biskop Zak udtaler sig i det hele taget meget positivt om sine indtryk fra Holland. »Vi er meget glad over, at vi netop rejste derover nu,« siger han. »Det er nemlig lykkedes os at skaffe os det indblik i situationen i den hollandske kirke, som vi gerne ville have. Nu forstår vi situationen i Holland bedre end før. Og vi ved, at spørgsmålet om cølibatet udspringer af en virkelig krise der i landet.«

De hollandske biskopper havde, siger han, forklaret deres østrigske kolleger,

at de nu som før står bag den så stærkt omtalte erklæring om cølibatet, fordi de er af den opfattelse, at spørgsmålet om cølibatet ikke kan løses inden for en enkelt lokalkirke, men at det kun kan ske i fællesskab med hele Kirken. I en række saglige og meget åbne samtaler havde de østrigske biskopper desuden tilkendegivet deres betænkeligheder med hensyn til den måde, hvorpå man i Holland havde behandlet mange teologiske spørgsmål, f.eks. bodspraksis, liturgi og den såkaldte opdeling af præsteembedet. Imidlertid havde det gjort et stærkt indtryk på dem at se, hvor stærkt de hollandske biskopper er engageret i religiøse spørgsmål, og den store alvor, hvormed de går i gang med at løse disse for dem så brændende spørgsmål. Biskop Zak var, sagde han, selv af den mening, at den indbyrdes information måtte udbygges yderligere, og at det ville være

ønskeligt, om en af de østrigske biskopper tog imod hollændernes indbydelse til at være med til det afsluttende møde i det hollandske pastoralkoncil. Man burde, sagde biskop Zak, fra begge sider tage initiativet til hurtigst muligt at få oprettet en mellemeuropæisk bispekonference.

Bispeerklæringen ikke rettet mod Holland

Kardinal König:

Wien - KIPA

De østrigske biskoppers erklæring til den seneste udvikling i cølibatsspørgsmålet er på ingen måde rettet mod de hollandske biskopper eller Hollands katolikker. Ærkebiskoppen af Wien, kardinal König, og biskoppen af Graz, Johann Weber, gjorde dette klart i et interview fredag med et østrigsk pressebureau.

De østrigske biskopper, sagde kardinal König, forstod den vanskelige situation, som deres hollandske embedsbrødre stod i, og respekterede deres holdning. Heller ikke var den østrigske bispeerklæring rettet mod de hollandske katolikker, hvis trosiver - som kardinalen udtrykte det - »altid har været et forbillede for os, og som netop vi østrigere skylder en særlig tak i en svær tid.« Erklæringen var heller ikke rettet mod det hollandske pastoralkoncil i sin helhed, »som sikkert har bragt en rigdom på værdifulde tilskyndelser og erkendelser. Den er ene og alene rettet mod pastoralkoncilets cølibatsbeslutning, fordi de østrigske biskopper mener, at en sådan beslutning ikke kan træffes, uden at dens følger for hele Holland tages med i betragtning.« I denne sammenhæng bebudede kardinal König, at de østrigske og hollandske biskopper ville tale ud med hinanden, »noget, der allerede i nogen tid havde været planlagt, men som endnu ikke var kommet i stand.

På spørgsmålet om den østrigske bispeerklærings udtrykkelige henvisning til Paul VI's brev til kardinal-sekretær Villot, fastslog Wiens ærkebiskop ordret:

»I sit brev til kardinal Villot har den hellige fader klart tilkendegivet sin mening, ikke at ville ophæve cølibatet. Men han har samtidig antydnet muligheden af at rådføre sig videre med biskopperne om, hvor vidt gifte mænd under visse omstændigheder og i visse situationer kunne blive præsteviet. Det er en bemærkning, som måske kan få stor betydning for Kirken. Man kan altså forstå den særlige omtale af brevet til kar-

dinal Villot sådan, at de østrigske biskopper mener, man ikke må glemme dette aspekt i cølibatdiskussionen.«

På spørgsmålet om visse tolkninger af pavens stillingtagen til de østrigske biskoppers seneste erklæring - om man nemlig i den skulle erkende en art forbud mod enhver videre diskussion af cølibatsspørgsmålet - mente kardinal König: »Diskussioner kan man ikke forbyde.« Netop også om cølibatet har der altid været og vil der altid være diskussioner i Kirken. Cølibatet er en udfordring, som man stadig påny må gennemtænke, hvorved det spørgsmål frem for alt forekom ham - kardinal König - vigtigt, hvordan cølibatet i dag kan leves.«

Heller ikke paven har tænkt på at afskære en samtale, han har kun umisforståeligt sagt sin mening.«

MEDDELELSE FRA BISPEKONTORET

Den 8. marts 1970 blev diaakon Ernst W. Pedersen viet til præst af biskoppen. Præstevielsen fandt sted i Sct. Mariæ Kirke, Jens Jessensvej 7, København F.

Rettelse

I pave Pauls brev til kardinal Villot (KF nr. 4 s. 16), havde en beklagelig fejl indsneget sig, nemlig ordet selvforagtelse, hvor der i stedet skulle have stået selvfornægtelse. Afsnittet ser da således ud:

»De evangeliske værdier kan ikke forstås eller efterleves undtagen i tro, i bøn, i bodfærdighed, i kærlighed og ikke uden kamp eller selvfornægtelse, heller ikke osv.«

INDSAMLING TIL SKT. VINCENTGRUPPERNE

Til fordel for Skt. Vincentgrupperne har eleverne på Vor Frue Skole i Næstved solgt lodsedler og spillet fastelavnskomedie. Resultatet blev usædvanlig godt, idet der opnåedes et overskud på kr. 1.624,52 på arrangementerne.

Der er i høj grad grund til at takke lærere og elever på Vor Frue Skole for den store indsats, ikke mindst når det tilføjes, at de fleste af børnene er ikke-katolikker.

EBM

ENGELSK BEKLÆDNING'S MAGASIN

Christian Walthor

HORSENS

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottelund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850

Holger Jørgensen

Malerfirma

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Kongensgade 64, Esbjerg
Telefon 12 08 29

L. Basse

Kaffe - vin - konserves
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 12 05 78

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæsmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Tlf. 12 93 50

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 8, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Støt vore annoncører!

Menighedsrådsvalget

I Birkerød, Herning, Hørsholm, Kgs. Lyngby og Roskilde er ifølge sognebladene for februar måned valgt eller udnævnt valgbestyrelser til at forestå menighedsrådsvalget den 19. april. Desuden blev valget drøftet på menigheds-møder i Brønshøj og Svendborg.

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Tlf. 65 57 80

Alt i moderne belysning

Karl A. Kéblow

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tlf. 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Ringsted lænkramhandel
Tinggade 5, telefon (03) 61 24 54

Mogens Larsen El. Installatør

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Social rådgivning

ydés af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(Forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger

Omlindbindinger

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Centrallmejerlet

Afdeling: Vesterbro

Arhus
Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 60

Nyt med småt

Biskop Taylor om Kirken

Stockholm — KIT

I sit hyrdebrev for fasten 1970 minder biskop John E. Taylor af Stockholm om, hvordan det første Vatikankoncil, som blev afholdt for 100 år siden, »bibragte Kirken en mere intensiv bevidsthed om dens eget væsen«. Biskoppen påpeger, hvordan »Kirkens modstandere lige til dagen i dag har prøvet på at forvanske det, der blev forkyndt på det første Vatikankoncil. De fremhæver kun et eneste punkt, nemlig pavens ufejlbarhed.« Men koncilfædrene erklærede udtrykkeligt, at »det først og fremmest er Kristi kirke, der nyder godt af Herrens bistand, og at det således er Kirken som helhed, der er beskyttet mod vildfarelser. — Den indre fornyelse, som det andet Vatikankoncil så modigt indførte i Kirken, var i overensstemmelse med det første Vatikankoncils intentioner.« Med en hentydning til den krise, der råder i visse dele af den katolske verden, siger biskoppen: »Hvis vi i dag skulle opleve, at en eller anden af vore medkristne, som vi måske har haft tillid til, vil gå sine egne veje uden for Kirkens fællesskab, så lad os trods alt ikke tabe modet. — Lad jer ikke vildlede af de mange højlydte røster, som vil forstyrre jer i jeres glæde over troen.« Biskoppen slutter med at minde om, at der findes en ganske ligetil måde, hvorpå man kan forvise sig om, at Kirken i tidens løb er forblevet den samme. Vi behøver bare at minde os selv om det vidnesbyrd, vi finder i Det nye Testamente. Der var to skikkelser, der prægede menigheden i Jerusalem, og det var apostlen Peter og Guds moder Maria. Så længe Kirken forbliver tro imod Peter og hans efterfølger, og så længe den viser ærbødighed over for Guds moder, kan vi være sikre på, at den stadig er forblevet den samme.«

Nu 50 katolikker på Grønland

Godthåb — KIT

Katolikernes antal på Grønland er for nylig steget fra 49 til 50, idet en eskimokvinde, som er gift med en dansk katolik i Nanortalik i det sydlige Grønland, lod sig optage i den katolske kirke af pater Lyngé O.M.I., som selv er grønlænder. Pater Lyngé blev katolik i 1953, da han studerede ved Københavns Universitet.

Så godt som 100% af de ca. 40.000 indbyggere på Grønland er protestanter. Indtil 1953 var lutherdommen den eneste tilladte religion deroppe. I middelalderen var Grønland et katolsk bispedømme. I følge pater Lyngé er den ovennævnte konvertits familie den første fast bosatte familie på Grønland siden 1400-tallet, hvor samtlige familiedlemmer er katolikker. I et interview til det amerikanske nyhedsbureau N.C. siger pater Lyngé, at formålet med de katolske præsters tilstedeværelse på Grønland ikke er at hverve proselytter. »Men vi tror, at det er til gavn for alle mennesker — og dermed altså også for den moderne grønlænder — frit at kunne vælge sin religion,« siger pater Lyngé.

Han omtalte endvidere, at oblatfædrene betragter Kirkens sociale arbejde som en vigtig del af deres opgave på Grønland, hvor han selv arbejder som deltidsansat inden for socialrådgivningen. Pater Alex Kons O.M.I. leder et ungdomshjem, og pater Paul Marx er ansat ved et aftenkursus for voksne.

Det lutherske verdensforbund

Geneve — KIT

Kardinal Jan Willebrands, som siden april i fjor har stået i spidsen for det romerske sekretariat for de kristnes enhed, bliver en af hovedtalerne på det lutherske verdensforbunds 5. generalforsamling i Porto Alegre i Brasilien i dagene 14.—

24. juli i år. Det lutherske verdensforbunds generalsekretær, dr. André Appel, har i denne forbindelse udtalt sin store tilfredshed med, at »en mand med så stor erfaring og autoritet som kardinal Willebrands« kommer til at deltage i mødet.

Foruden kardinal Willebrands skal også dr. Kent S. Knutson, USA, tale på mødet. Dr. Knutson er luthersk teolog, rektor for Wartburgseminariet i Dubuque, Iowa, og redaktør for kvartalskriftet »Dialog«. Han har ligesom Willebrands taget aktivt del i de senere års teologiske samtaler mellem katolikker og protestanter. Knutson og Willebrands skal i deres foredrag gennemgå den økumeniske situation mellem henholdsvis protestanter og katolikker.

Konference om U-landshjælp i Montreux

Montreux — KIT

Kirkernes Verdensråd har afholdt en international konference om økumenisk medvirken i U-landshjælpen. I mødet deltog omkring 100 kirkeledere, økonomer og ledere af internationale organisationer, hvoraf halvdelen kom fra Asien, Afrika og Latinamerika. Blandt talerne kan nævnes sekretæren for FN's økonomiske kommission for Afrika, Robert Gardiner (Ghana). Han understregede, at kirkerne spiller en afgørende rolle i udviklingspolitikken, eftersom de råder over et stort antal uselviske mennesker, som de kan sætte ind, og som har vist sig at kunne tilpasse deres virksomhed efter de usle forhold i landsbyerne og mindre bysamfund i udviklingslandene. Gardiner formåede kirkerne til ikke at indskrænke deres indsats i arbejdet for udviklingslandene til kredse, der tilhører de forskellige kirkesamfund. Desuden bad han kirkerne efterprøve deres virksomhed inden for uddannelsesområdet og lægge et større eftertryk på erhvervsuddannelsen, end de hidtil har gjort. Det er især en vigtig opgave for kirkerne at give de voksne, der mangler de elementære skolekundskaber, en erhvervsuddannelse.

En anden taler var pater Johannes Schütte S.V.D., som er andensekretær i den pavelige studiekommission for retfærdighed og fred. Pater Schütte påpegede, hvor vigtigt det er at samordne de forskellige bestræbelser inden for udviklingsarbejdet. Man mærker en stadig tydeligere åbenhed over for samarbejdet med den katolske kirke, sagde han. De problemer, man endnu har tilbage at løse, ligger hovedsagelig inden for den katolske kirke, hvor man endnu ikke er nået frem til en ensartet struktur inden for udviklingsarbejdet. Begyndelsen hertil har man dog i det verdensfond som bispekonferencerne ifølge forslag fra kardinal Cook af New York er gået i gang med at oprette.

Blandt deltagerne i konferencen lagde man endvidere mærke til ærkebiskop Helder Camara af Olinda og Recife i Brasilien. Han påpegede, at en ændring i U-landenes struktur kun vil være mulig, hvis der desuden sker en ændring af de udviklede landes strukturer. Helder Camara understregede, at han hermed ikke bare tænkte på »en mentalitetsændring over for de fattige lande, men på en dybtgående ændring af hele det internationale handelssamkvæm«. Han foreslog, at Kirkernes Verdensråd og den pavelige kommission for retfærdighed og fred skulle prøve på at »mobilisere den offentlige mening« i Europa og gennem »moralisk påvirkning« præve på at gennemføre en strukturændring i de vestlige lande som forudsætning for en tilsvarende ændring i udviklingslandene.

Konferencen besluttede at tilstille Kirkernes Verdensråds eksekutivkomité en rapport, hvori man henstillede til de 235 medlemskirker fra og med 1971 at henlægge mindst 2% af kirkernes årsindkomst til et verdensfond for udviklingsarbejdet. Endvidere henstillede det allerede i år at beregne 50 millioner til igangsættelsen af et stort udviklingsprogram, der går ud på at skabe retfærdighed, selvhjælp og økonomisk fremgang i U-landene. Og endelig vedtog man at nedsætte

en kommission, som skulle have til opgave at samordne alle bestræbelser fra Kirkernes Verdensråds side, der havde med dette arbejde at gøre, at ansøre til nye initiativer og at støtte projekter, som har til formål at omsætte retfærdighed og respekt for menneskverdigheden i praktisk U-landsarbejde.

Athenagoras håber at koncelebrere med paven

Istanbul — KIPA

Den økumeniske patriark Athenagoras af Konstantinopel har i en samtale med to udsendinge fra ærkebiskoppen af Milano, kardinal Colombo, givet udtryk for ønsket om inden længe at kunne koncelebrere messen sammen med pave Paul VI, eftersom hverken pavens primat eller ufejlbarlighedsdogmet danner virkelige hindringer på vejen til enheden. Athenagoras understregede endnu en gang sin dybtføjte ærbødighed over for paven, »hvis lære han fuldtud deler«. Kardinal Colombo, der af Athenagoras var blevet indbudt til et besøg i Istanbul, havde, da han selv i øjeblikket var ude af stand til at rejse, sendt to prælater fra sin kurie med en personlig hilsen og to kostbare lysestager som gave til patriarken.

Msgr. Helder Camara igen foreslået til Nobels fredspris

Bruxelles — KIPA

Den internationale Arbejdssammenslutning har indstillet ærkebiskoppen af Olinda og Recife, Helder Camara som kandidat til Nobels fredspris.

»Ærkebiskop Helder Camara har«, skriver Den internationale Arbejdssammenslutning, »ud fra et flygtigt håb, som var for svagt, til at man kunne tro på, at et verdensomfattende system kunne holde, utrættelig arbejdet på indbyrdes enighed, hjerternes enhed og på, at man skulle sætte de nødvendige kræfter ind på at fremme viljen til fred i samvittigheden og i institutionerne blandt mennesker verden over.«

Den internationale arbejdssammenslutning skriver videre, at man ved at tildele ærkebiskop Camara fredsprisen uden tvivl i allerhøjeste grad ville gavne nedrustningens og fredens sag, og at en sådan udmærkelse ville vække nyt håb blandt de mange besiddelsesløse, der tror på ærkebiskoppens budskab, — ja, faktisk blandt de arbejdende klasser verden over.

Ærkebiskop Helder Camara er i årets løb flere gange blevet foreslået til fredsprisen — senest af to medlemmer af den svenske regering.

Kvinder ophøjet til kirkelærere

Rom — KIPA

For første gang i Kirkens historie vil to kvinder nu blive ophøjet til »kirkelærere«. Det drejer sig om den italienske Katharina af Siena og den spanske Terese af Avila. Paven har i denne forbindelse for nylig underskrevet et dekret, som er blevet ham forelagt af det kontor i Vatikanet, der tager sig af den slags anliggender. Den højtidelige proklamation af de to nye »kirkelærere« vil formentlig finde sted i løbet af 1970. Paven har personlig forbeholdt sig at bestemme datoen.

I de forløbne 2000 år af Kirkens historie har der kun været mandlige kirkelærere. De kendteste af disse er i de vestlige lande Augustin og Thomas af Akvin. »Kirkelærere« er ifølge den officielle definition »ophøjede personer i den katolske kirke«, som på grund af deres hellighed, rettroenhed og ikke mindst på grund af deres enestående viden om det sakrale, som er kommet til udtryk i deres skrifter, ved et særligt dekret fra Kirkens side har fået tildelt denne titel.«

Rygterne om pavens tilbagetrækning absurde

KNA

De rygter, der på ny er dukket op, om at paven muligvis vil trække sig tilbage i forbindelse med diskussionen om cølibatet, betegnes af kredse inden for Vatikanet som »absurde«.

En prælat — af de mange hundrede i Rom — havde på et spørgsmål fra den tyske presse svaret, at hvis en bispesynode skulle komme til et andet syn på cølibatet end pavens, ville pave Paul VI overlade Kirkens ledelse til en ny pave for at skabe mulighed for, at en sådan ny bestemmelse kunne blive ført ud i livet. Denne opfattelse er imidlertid rent hypotetisk — ikke mindst, fordi en bispesynode næppe nogen sinde ville være så entydig i sin holdning. Paven har allerede selv — omend »med store forbehold« — antydnet, at der eventuelt kunne gives gifte mænd adgang til præstevielsen, — en tilladelse, som en bispesynode muligvis også ville gå ind for. Hvad det øvrige angår, påpeger iagttagere i Vatikanet, at Paul VI er overordentlig modig, udholdende over for lidelser og sej. Personlige skuffelser eller ærgrelser ville aldrig kunne få ham til at trække sig tilbage.

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C
København V
Tlf. Eva 3767

Kød, flæsk, pålæg
En gros og en detal

Katolsk Forum har en god måde at være katolsk på

R.I.P.

Vor kære hustru, moder, datter,
søster

KLARA MARIA BROSTRÖM
f. Kallan

er stille sovnet hen den 28. februar
1970.

Michael Broström
Kim, Gunnel, Ann-Britt
Kathrine Kallan,

Kaspar og Kjeld Kallan
Begravelsen foregår i stilhed.

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.—11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00
Særpris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritter medfølger.

Program og tilmeldelse ved henvendelse til:

Fru L. Samson

Translatør C. Lerche Nielsen

Barsehøj 25, 2900 Hellerup eller

Bredgade 69, 1260 Kbhvn. K.

Tlf. GE 6341

Tlf. PA 2539

SCT. ANNÆ REJSER — PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

Påske i Rom 24/3—31/3 — fly — kr. 950,-.

27/6—18/7 Firenze—Assisi—Rom—Ravenna — fly — 22 dg. — pris kr. 1475,-.

1/7—19/7 Rom—Sorrento—Venezia — tog — 19 dg. — pris 1375,-.

12/9—26/9 Venezia—Ravenna—Firenze — fly 15 dg. — pris 1195,-.

3/10—17/10 Firenze—Assisi—Rom — fly — 15 dg. — pris 1195,-.

17/10—24/10 Rom (efterårsferien) — fly — 7 dg. — pris 965,-.

Oberammergau + Oetz — 25/7—1/8 — fly — pris 998,-.

Oberammergau + Saalbach 28/8—5/9 — fly — pris 998,-.

Individuelle Oberammergau arrangementer.

Israel 2/7—16/7 — fly — pris 2250,-.

»I Pauli Fodspor« — 26/5—9/6 — 15 dg. — pris 2400,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.

Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt — Statsunderstøttet

Seminarforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

»Om folkenes udvikling«

En rapport fra Sättravallen.

Årets tema på Sättravallen var »Liv og død«. Pave Pauls rundskrivelse »Om folkenes udvikling« var arbejdsmateriale. På KUL-skolen (Katolsk Ungdoms Lagar) kom spørgsmål som »udvikling, frihed, moral, ansvar, vold, ikke-vold, retfærdighed, kirkens økonomiske investering, målsætning m. m. til kritisk behandling.

Man var delt op i 6 arbejdsgrupper – godt blandet af svenske, norske og danske unge. Det skal i denne forbindelse understreges, at 3 og de 6 grupper havde dansk ordfører, en gestus mod os danskere, idet vi kun repræsenterede 1/5 af deltagerne.

Selve opholdet var en oplevelse. 55 unge, det største tal i disse vinterskoler 5-årige historie, satte deres præg på lejren. De fleste unge var fra fremmede nationer, emigranter eller midlertidigt boende i Sverige. Der var kun 4 ægte svenskere blandt de svenske deltagere. Resten var fra Holland, Italien, Belgien, Frankrig o. s. v.

Det var festligt med dette internationale islæt, og vi nød hyggeaftenerne ved pejsen, de skønne skiture på de mere eller mindre svære løjper og vandringerne gennem de skønne skovområder, der omgav os. Alt i alt en uforglemmelig oplevelse og ramme om det centrale i vor lejr, den førnævnte rundskrivelse.

Dagens første reelle åndelige indslag var den daglige morgenmesse. Tre præster celebrerede. De første dage var det lejrens præst, Sveriges ungdomspræst, pater Marcel Taverne, nytårsdag var det DUK's ungdomspræst, pater Jacob Muiser, Danmark, og den sidste dag var det ungdomspræsten fra Södertälje, polak og netop ankommet til Sverige. Messerne var bl. a. præget af tekster som Hamburg Katolsk Ungdomsledelse havde med herop. Der var fire med kapellan Giese i spidsen. Disse havde nogle få dage før lejren ført forhandlinger med ledelserne fra de fire nordiske lande om en ledertræning til sommer i Hamburg.

Til hver af messerne var knyttet tekster og en prædiken til dagens tema, en rar måde at starte dagen på. Dagen afsluttedes med svensk komplet, måske lidt fattig set i forhold til vores hjemlige udgave.

Den største oplevelse af alle var dog ceremonien omkring klokketårnet nytårsaften. Alle Sättravallens beboere samledes kort før midnat for at ringe det nye år ind. Mens klokkerne ringede, og

raketter for til tops, gik vi alle rundt mellem hinanden og fik på det hjerteligste ønsket et godt og lykkebringende nytår. Det blev langt ud på de små timer, før vi fik afsluttet det efterfølgende nytårstraktement.

Men tilbage til lejrens egentlige emne. I de fem dage, skolen varede, nåede man dybt ind i hvert emne. Ved uddybning af begrebet »udvikling« nåede man at få talt ud om U-landsudvikling, økonomisk udvikling, menneskeheden og dermed kirkens udvikling i verden. Der blev gjort status, og grupperne blev stillet over for spørgsmål som: »Hvor langt er vi nået« og »Er det rigtigt at Kristendommen er ekspert i menneskelighed?«, »Hvad med ejendomsretten?«, »Problemet de rige og de fattige«. I denne forbindelse var det uundgåeligt at komme ind på en længere debat om vejen til retfærdighed: »Skulle den opnås ved hjælp af vold eller ved hjælp af ikke-vold? Og hvis ja til vold, betød det så fysisk eller psykisk vold?« Stort set kunne man godt forstå volden og dens baggrund (Black Power, Guevaras oprørsstyrker m. m.), men derfra og så til at acceptere den var vejen lang. Snarere så grupperne noget godt i f. eks. personer som Marthin Luther King og Helder Camara og den form for kamp, de deltog i.

Om Kirkens og den kristne moral og ansvar udspandt der sig en interessant diskussion. Det blev dog til en bred konklusion vedrørende dette emne, nemlig – forståeligt nok – at Kirken og kristendommen har et mægtigt ansvar for verdens udvikling og med ansvaret en kæmpeopgave i kampen mod det onde.

Hele ugens debat var underbygget af tekster fra personer som ærkebiskoppen af Recife og Olinda, Helder Camara, Brasilien, Hildegard Goss Mayer, Camilo Torres og så, ikke at forglemme, Pave Paul VI's rundskrivelse »Om folkenes udvikling«.

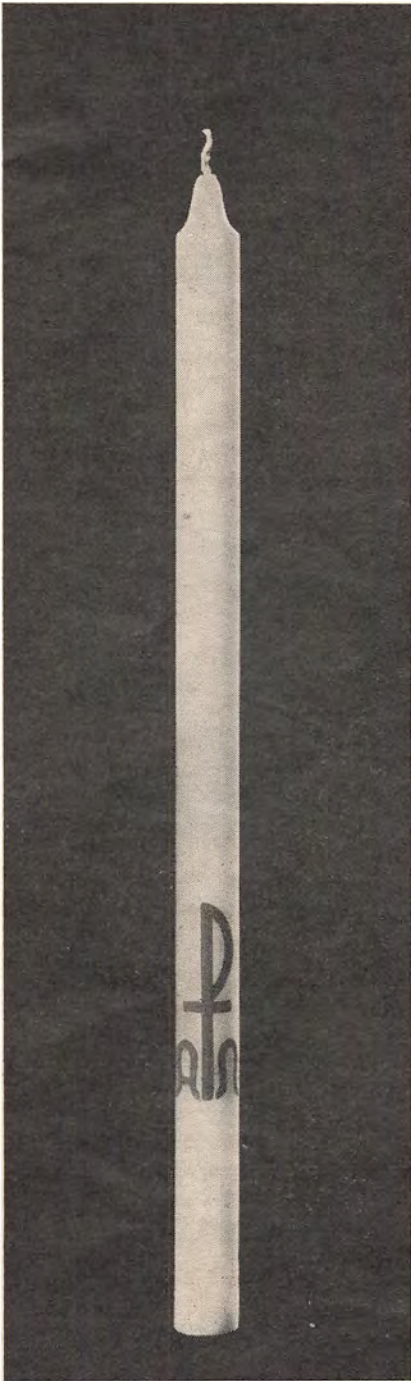
Den nuværende verdenssituation taget i betragtning kunne lejrens emne ikke være mere velvalgt. Atter en gang har KUL-skolan på Sättravallen vist sin berettigelse. Den danske gruppe anbefaler på det varmeste alle danskere at tage med derop til næste sæson.

Ingolf Wilstrup.

PASSIONSMUSIK I JESU HJERTE KIRKE

Det er sjældent, vel nok for sjældent, at der gives koncerter i vore kirker. Derfor er det ikke så lidt af en begivenhed, at der mandag den 16. marts kl. 20 gives koncert i Jesu Hjerter Kirke, Stenogade, København. Der er fri adgang, men alt, hvad der måtte blive lagt i bøsse, vil gå til orgelfonden.

B. H.

Påskelyset

er et 40 cm hvidt lys med Kristusmonogram i gulbrun farve. Det kan foruden påskemat bruges til dåbs- og førstekomunionslys.

Kan fås i Deres sogn. Pris kr. 2,50

SANKT ANSGARS BOGHANDEL
BROGÅDE 67 KØBENHAVN · PALÆ 4777

Katolsk Forum har en god måde at være Katolsk på

MEDDELELSE FRA BISPEKONTORET

Valget til præsterådet den 24. februar gav følgende resultat:

For Storkøbenhavn:

Pastor Ib Andersen, Lyngby.

Pastor Guido Kreienbühl, Hvidovre.

Øst for Storebælt (÷ Storkøbenhavn):

Pastor Dieter Timmermann, Køge.

Vest for Storebælt:

Pastor Niels Oppermann, Horsens.

Pater Willem Wuyts O. Præm., Vejle.

Region I:

Pater Franz Nowroth M.I., Ålborg.

Region II:

Pater Irenæus Capellen O.F.M.Conv., Sønderborg.

Region III:

Pater Laurits Brunicardi C.ss.R., Næstved.

Region IV:

Pater Pierre Grégoire O.P., Ordrup.

Region V:

Pater Franz Poppe S.J., København.

Region VI:

Msgr. Kjeld Geertz-Hansen, København.

De to generalvikarer er fødte medlemmer af præsterådet.

DANMARKS
KATOLSKE LÆRERFORBUND

afholder

Medlemsmøde

Søndag den 15. marts 1970 på Niels Steensens Gymnasium kl. 13-17.

Program:

Kl. 13,00: Indledningsforedrag v. Pater M. Drouzy O.P. over emnet: »Billedets betydning i den moderne kultur«.
Kort pause!

Kl. 14,00: Kort instruktion af Ingmar Bergmans filmværker.
»Persona« forevises (ca. 90 min.).

Kl. 16,00: Gruppearbejde (drøftelse af filmen).

Kl. 16,00: Plenum.

Vore elever er ved at vokse ind i en for dem konventionel opfattelse af filmens sprog. Mange af os kender kun dårligt denne konvention, ja måske end ikke filmens sprog, er måske kun »handlingslæsere«. Til at vejlede vore elever i film-

D. Plate Petersen

Malermester

Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører

Smallegade 4, København F.

Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.

Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten af Deres olietank mod korrosion. Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 Ordrup 3331-5630

Brdr. Zøllner

Nørrebrogade 174

København N

Telefon Taga 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fodevare Forretning

Nørregade 2, Vejle

Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85

Vejle. Tlf. *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

A/S Træløsten

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - Kunsthandel

Søndergade 4, Vejle

Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 08

Poul HENRIKSEN

Raadhusstrøvet, Vejle

Tlf. *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kaj Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle. Tlf. 82 03 60

Bogladen med de mange bøger...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen

Telefon *82 81 33

Abonnement på Katolsk Forum —
ring (01) GO 4895.

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 26 - 82 11 28
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybfrøst
R. Hansen

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
tlf. 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

Emille Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amallegade 16A - Horsens
Tlf. 62 19 20

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Moderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Støt vore
annoncører

forståelse er de fleste af os ganske ukvalificerede. Vi har nok lært at inddrage oplysende film og dokumentarfilm i undervisningen, men at spillefilmen, den kunstneriske film i flere henseender har overtaget romanens opgaver og derfor er med til at forme vor livsholdning, vil vi ikke gerne anerkende.

Pater Drouzy, »Kosmorama's« redaktør og lærer i filmforståelse ved Københavns Universitet, vil hjælpe os til erkendelse af i hvor høj grad billedet hos vore elever har fortrængt det skrevne ord, og af vor pligt til at hjælpe dem til filmforståelse.

Medlemmer og andre interesserede er velkomne.

Hans Bang.

Jan Ballin fylder 70 år

En af bispedømmets kendte og afholdte præster, præmonstratenserpater Jan Ballin fylder 70 år den 19. marts.

Pater Ballin er født i København som kunstneren Mogens Ballin og hustrus ældste søn. I denne anledning ønskede Mogens Ballin at skænke et alter til den projekterede kirke på Nørrebro i København.

Da Sakramentskirken blev konsekret i 1917, opfyldte Mogens Ballins moder – selv var han død nogle år forinden – hans ønske, og på altrets epistelside fortæller en inskription: »Til Ære for Alterets helligste Sakramente lovede Mogens og Grit Ballin at rejse dette Alter, da deres ældste Søn Jan blev født 19. marts 1900.« Alteret blev udført af billedhugger Just Andersen.

Efter endt skolegang på Skt. Andreas-kollegiet i Ordrup begyndte Jan Ballin sine filosofiske og teologiske studier på Institut Catholique i Paris. I efteråret 1923 trådte han ind i præmonstratenserordenen, hvor han i klostret afsluttede sine teologiske studier og den 29. september 1928 blev præsteviet.

Umiddelbart efter begyndte pater Ballin en velsignelsesrig virksomhed i det danske bispedømme – dengang endnu kun apostolisk vikariat – først som kappelæn ved Skt. Norberts kirke i Vejle, præmonstratenserpræsternes hovedsæde i Danmark, i tidsrummet 1928-1936. Derpå fungerede han som sognepræst ved Skt. Nikolaj kirke i Esbjerg fra 1936 til 1940.

Som en af de første prædikede pater Ballin ved radiogudstjenesten i Sakramentskirken Allehelgensfest 1938.

I besættelsesårene 1940-45 var pater Ballin i Sverige, hvor han udførte et højt påskønnet arbejde blandt flygtningene.

Som ung præst interesserede han sig for den af den belgiske præst Car-

dijn stiftede Jocisme, men den slog ikke rigtig an herhjemme, hvorimod den trives i U-landene. I øvrigt var han meget aktiv i det katolske ungdomsarbejde i Danmark.

Fra 1954 til 1957 var pater Ballin sognepræst i Nyborg, men måtte opgive sin virksomhed på grund af sygdom.

Gennem årene har pater Ballin virket som en meget efterspurgt foredragsholder, bl. a. på forskellige højskoler. Han har holdt foredrag f. eks. om Johs. Jørgensen, Thor Lange og Charles de Foucauld. Endvidere har han utallige gange været gæstepredikant i forskellige kirker.

De senere år har pater Ballin boet på Liobasøstrenes hjem, O. V. Kjettinges Allé 7, og efter at have genvundet helbredet så nogenlunde har han atter genoptaget sin foredragsvirksomhed.

KATOLSK FORUM vil gerne være med blandt gratulanterne og sender den sympatiske og energiske pater Jan Ballin sin lykønskning med ønsket om, at han endnu i mange år må kunne virke for den Herre, han har viet hele sit liv og sin arbejdskraft, til gavn for de danske katolikker. »Ad multos Annos!«

B. Husson.

LÆSERNE MENER

I en anmeldelse af Hubert Messerschmidts bog »Menneske først – kristen siden« (Katolsk Forum 2/1970, s. 11) står følgende: »Han hører ikke til de »Theology Digest«-skribenter, som kun er ude efter modens sidste skrig.« Denne vurdering af tidsskriftet »Theology Digest« må bero på en misforståelse. Tidsskriftet (oplag 13.000) udgives af medlemmer af det teologiske fakultet ved St. Louis University, Missouri og indeholder fyldige resuméer af værdifulde artikler fra over 400 teologiske tidsskrifter. Et resumé offentliggøres aldrig, før det er blevet godkendt af den oprindelige artikels forfatter. Tidsskriftet, der har bestået i 16 år, giver en all-round orientering om vor tids teologiske tænkning. Vil man hurtigt skaffe sig et indtryk af skribenternes kompetence, behøver man blot at kaste et blik på indholdsfortegnelsen: Congar Lohfink, Lyonnet, Moltmann, Rahner, Ratzinger, Schlier, Schillebeekx, Schoonenberg, Schüller, McAfee Brown, Léon-Dufour, von Balthasar og Alfaro – det er sådanne navne, der gang på gang dukker op. Der findes ganske vist også en del navne, som er mindre kendte her i Europa, men disse teologers bidrag behøver ikke nødvendigvis af den grund at være mindre lodige.

Om skribenter, »som kun er ude efter modens sidste skrig«, er der i hvert fald ikke tale.
L. O. Dorn.

LITURGISK KALENDER

TIRSDAG den 10.: Tirsdag e. 4. søndag i fasten (violet).

ONSDAG den 11.: Onsdag e. 4. søndag i fasten (violet).

TORS DAG den 12.: Torsdag e. 4. søndag i fasten (violet).

FREDAG den 13.: Fredag e. 4. søndag i fasten (violet).

LØRDAG den 14.: Lørdag e. 4. søndag i fasten (violet).

SØNDAG den 15.: 5. I FASTEN – PASSIONSSØNDAG (violet).

MANDAG den 16.: Mandag e. 5. søndag i fasten (violet).

TIRSDAG den 17.: Tirsdag e. 5. søndag i fasten (violet).

ONSDAG den 18.: Onsdag e. 5. søndag i fasten (violet).

TORS DAG den 19.: JOSEF, JOMFRU MARIAS BRUDGOM, KIRKENS VÆRNEHELGEN (hvid).

FREDAG den 20.: Fredag e. 5. søndag i fasten (violet).

LØRDAG den 21.: Lørdag e. 5. søndag i fasten (violet).

SØNDAG den 22.: PALMESØNDAG (rød – gælder også messen).

MANDAG den 23.: Mandag i den stille uge (violet).

TIRSDAG den 24.: Tirsdag i den stille uge (violet).

ONSDAG den 25.: Onsdag i den stille uge (violet).

DE NYE LÆSNINGER

Søndag d. 15. marts: 5. søndag i fasten.

1. læsning: Jeremias' bog 31, 31-34.
2. læsning: Hebræerbrevet 5, 7-9.
3. læsning: Johannesevangeliet 12, 20-33.
eller ad libitum

1. læsning: Ezekiels bog 37, 12-14.
2. læsning: Romerbrevet 8, 8-11.
3. læsning: Johannesevangeliet 11, 1-45 (eller forkortet) 3-7, 17, 20-27, 33b-45.

Torsdag d. 19. marts: Josef, Jomfru Maria brudgom og Kirkens værnehelgen.

1. læsning: 2. Samuels bog 7, 4-5a, 12-14a, 16.
2. læsning: Romerbrevet 4, 13, 16-18, 22.
3. læsning: Matthæusevangeliet 1, 16, 18-21, 24a.

Søndag d. 22. marts: Palmesøndag.
Ved palmevielsen: Markusevangeliet 11, 1-10, eller Johannesevangeliet 12, 12-16.
Ved messen:

1. læsning: Isajas' bog 50, 4-7.
2. læsning: Filipperbrevet 2, 6-11.
3. læsning: Markusevangeliet, lidelseshistorien, 14, 1 – 15, 47 (eller forkortet) 15, 1-39.

a = første halvdel.
b = anden halvdel.

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

H. Overbeck

Ingenlærflirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. Krenk

Ingenlærflirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 52 33 44

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 52 01 55

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejasvej 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Flint arbejde — Tria 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke — så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 — 94 33 66

Støt vore annoncører

Firma Hans Møller

v. Ib Møller
Sct. Olgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvissitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olgade 13, Roskilde
Tlf. 35 01 57

Malerlirmaet

Edvard A. Petersen

Gullandsstræde 8, Roskilde
Telefon 35 16 94

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning I
URE og OPTIK

OASE KAFFE

Lev. til de katolske Institutioner

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27
1256 København K.
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Fa. Karl A. Hansen

Murermestre ★ Entreprenører
Ingenlærer ★ Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 80 18 55

Film ved Jakob Frandsen

Til oplysning for filmmentusiaster

I løbet af de sidste par år er der sket et vældigt opsving i interessen for film.

Hvis man kan sige at film opstår i et spændingsfelt mellem underholdningsindustri og kunstart, kan den øgede interesse anskues under to synsvinkler: producentens og instruktørens.

På producentsiden er Filmfonden den væsentlige faktor. Den yder støtte til manuskripter, stiller produktionsgarantier og uddeler præmier, samtidig med at den støtter Statens Filmcentral, Film-

skolen og Filmmuseet. Pengene kommer fra en 15 pct. billetafgift og en progressiv afgift af biografernes overskud.

Med et ben i begge lejre søger Filmskolen gennem sine to-årige uddannelser af fotografer, instruktører og lydteknikere at varetage såvel den kunstneriske som den håndværksmæssige side af filmen.

I 67 blev filmkunst studieobjekt på Københavns Universitet, men også for almindelige dødelige mennesker er det muligt at følge kvalificeret med. Tre tidsskrifter skal nævnes. Kosmorama bringer vægtige baggrundsartikler og få men dybtgående anmeldelser. Flot ud-

styr. Grundigheden gør det til stadighed aktuelt. (6 nr. 30 kr./år, giro 46738, St. Sønder voldstræde Kbh. K.). Die asta er entusiastisk og polemisk, og tager også tv med. (8 kr./år, giro 69884, Tømmerrup Stationsvej 6, Kastrup). Endelig som det eneste tager Film 70 alle film med, og bringer desuden artikler og interviews. (30 kr./år, giro 64264, Svanemo-segårdsvej 12, 1967 Kbh. V.).

118. årgang af Katolsk Ugeblad 10. Marts. 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annoncøekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVA 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Duel i Stillehavet

En japansk marineofficer (Toshiro Mifune) er skyllet i land på en lille Stillehavso, hvor han er ene mand, indtil en amerikansk pilot (Lee Marvin) også redder sig i land på øen. De er revet ud af krigen, som nu er en rumlen i baggrunden, hvis de ellers kunne komme ud over forestillingen om fjenden. Eftersom de er ude af stand til at kommunikere udspiller der sig en veritabel nervekrig mellem dem, hvor alle kneb gælder.

Had er drivkraften i alle deres handlinger, og alligevel formår ingen af de to at dræbe den anden. Tilsyneladende skulle det være let at dræbe, især i krig, men begge viger tilbage, og langsomt spirer der et spinkelt fællesskab frem, efter at begge har prøvet at være både Robinson og Fredag. Det langsomme skred i deres holdning over for hinanden skildres sikkert og uden sentimentalitet. De har til stadighed bevidstheden om den anden som fjenden, men den fælles opgave at overleve ved at bygge en tømmerflåde skaber en slags våbenhvile.

Som et mikrokosmos af krigen er filmen rammende, og øen og de to soldaters forskellige temperament og krigstradition er fint udnyttet. Et stænk af humor gør yderligere sit til, at handlingen ikke låses fast i gyserklicheer, og giver samtidig tilskueren et åndehul midt i al spændingen.

Bege skuespillere er nogle grove børster, og dog er der plads til nuancer. Japaneren er indædt og stædig, men kan pludselig følge et øjeblikks indskydelse og f.eks. forsøge at ryge den anden ud af junglen. Amerikaneren er mere listig og til tider helt drenget i sine indfald, f.eks. da han kaster patroner i japanerens bål.

Inden den uheriske slutning når de at sejle til en større ø, hvor det spinkle fællesskab bryder sammen, da de ikke længere har sejlturen som fælles opgave.

Åh, sikken herlig krig

Filmatiseringen af Joan Littlewoods »krigsrevy« er på mange måder problematisk. Den har ikke helt løst sig fra sit teaterforlæg, men opnår på den anden side ved sin kameraføring en ganske speciel virkning, som teatret næppe har midler til at frembringe. Jeg kedede mig en lille smule, da jeg så den, men har senere fundet adskillige kvaliteter i den, så jeg vil alligevel prøve at gøre plus og minussiden op.

Filmen starter som rent teater, men realismen trænger nu og da igennem, f.eks. i scenen med hvervekampagne i teatret, hvor de frivillige i kulisserne udsættes for eksersits. Virkeligheds- og fitkionsplanet væves ind i hinanden, hvad der giver skildringen af krigen en dimension af farlighed, som de rene former ikke har. På den anden side virker danseoptrin og flerstemmig sang i de

realistiske scener af dramatiserende. Undertaget er dog visse scener som f.eks. gudstjenesten inden det store fremstød, hvor de to planer begge er til stede i billedet, hvad der får det hele til at virke absurd.

Kendte parodier på den engelske holdning til første verdenskrig og generalernes manglende realitetssans og følelse veksler med klicheer om de engelske og tyske soldaters møde i ingenmandsland juleaften. Trods den nostalgiske holdning til krigen virker selv den sidstnævnte scene ægte, hvad der er lidt af en præstation. Min usikkerhed over for filmen stammer nok fra netop det forhold, at alle de oprindelige sange og vendinger giver handlingen et gammelt og lidt sørgmodigt fjernt præg, som er svært at skelne fra kedsomhed, men samtidig virker den ægte i sine følelser og konsekvent i sin grundholdning til krigen.

En ganske bestemt kammerbevægelse understreger denne dualisme. Efter en lang glidende bevægelse hæves kameraet således, at vi kan overskue hele scenen. Den modsatte bevægelse fra overblikket ned til en lang panorering af enkeltheder benyttes også. I det ene tilfælde føres vi bort fra enkelthederne, bort fra begivenhederne og iagttager dem på lang afstand, mens i det andet tilfælde overblikket af dramatiserer enkelthederne, fordi vi kan overskue situationen. Distance og medleven forenes således i de bedste sekvenser, men der er lidt for langt imellem dem.

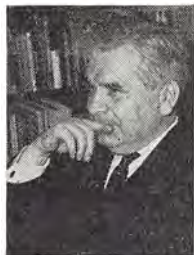

6/1970

forum

katolsk

NOTES BLOKKEN

Der sker en gang imellem besynderlige ting. Den franske film »Min nat hos Maud« fik en enestående god bedømmelse af kulturkritikeren Jens Kistrup (Berl. Tid. 14.3.70). Det besynderlige i denne sag er, at filmens problematik og indhold er typisk katolsk, hvorfor den også blev totalt afvist af Politikens filmanmelder A. Bodelsen. Jens Kistrup gør opmærksom på, at mange moderne film er »midtpunktflyvende«, at de har »en tendens bort fra at demonstere og sprogligt at formulere det menneskelige mønster«. I denne film har vi et klart handlingsforløb: manden, der handler i overensstemmelse med sine principper, og det betyder i dette tilfælde: i overensstemmelse med sin tro. Kistrup resumerer filmens handling i følgende ord: »Hovedpersonen går ikke i seng med den fraskilte kvindelige læge Maud, skønt hun gør alt for at få ham til det. Han kasserer den »forkerte« kærlighed til fordel for håbet om den »rigtige« kærlighed, som han da også umiddelbart efter møder i den unge kvindelige studerendes skikkelse, hende, han gifter sig med, får et barn med, bliver lykkelige med. Mens den gudløse Maud fortsætter sin tilværelse uden lykke, uden kærlighed«. Hvad der faktisk sker i filmen, er imod alt det, publikum plejer at forvente. Den chokerer folk ved sin »moralske« holdning. At denne film fik sådan en god modtagelse af de fleste anmeldere er også besynderligt, da der ikke sker meget i den. Den er fyldt med dialoger. Filmen udspiller sig i Clermont, Pascals hjemstavnsby, – derfor er Pascal usynligt til stede i den. Især tages der hensyn til det berømte stykke i Pascals Pensées med overskriften: »Infini-rien« (Uendelig-intet, nr. 233). I dette fragment prøver Pascal at få en skeptiker til at »vælge« kristendommen. Han siger – og her er han i tråd med den moderne ekssi-

stentialisme – at vi er nødt til at vælge. Ikke at vælge betyder også at vælge. Hvis chancerne for at vinde eller tabe i et spil er lige store, bør man vælge det kort, som lover mest. Præcis dette gør hovedpersonen i den omtalte film. Hans indre overbevisning og vel også hans tro får ham til ikke at sætte på det kort, som lover ham en øjeblikkelig tilfredsstillelse, men på det kort, som forjætter ham varig og ægte lykke. Filmens fire hovedpersoner: den intellektuelle marxist, den ateistiske bourgeoisikvinde, den unge studerende og den overbeviste katolik er klart tegnede personligheder. Ud af deres møde udvikler der sig et drama, hvis problematik er det »rette« valg. Denne problematik fænger og sætter tanker i gang. Hovedpersonens »rette« valg går ganske vist gennem en anfægtelsens skærsild, men resultatet viser, at han har valgt rigtigt.

Det besynderlige i filmen er også hovedpersonens selvfølkelige katolske overbevisning. Den er noget enestående i moderne filmproduktion. Den katolske tro bliver ikke forsvaret eller undskyldt; den er der simpelt hen lige så selvfølgeligt som marxismen og ateismen. Man kan lære meget af denne film. Den katolske tro udøver stadig en stor tiltrækningskraft på moderne mennesker. Den er i sin kærne det »glade budskab«. Alt det, vi nu atter oplever i påsken, Kristi død og opstandelse, bliver holdt sammen af en dobbelt kærligheds parentes: Gud Faders kærlighed til verden, som i korsset viser sig stærkere end alle »magter«, og Kristi kærlighed, som er identisk med hans selvhengivelse. Kristendommen er i sit væsen kærlighed og dermed lykken.

TT Roos 87.

Om bordet

I den nat, han blev forrådt,
tog han brødet, tog kalken,
gav dem. Bad dem ihukomme.

I Jerusalem uden ham.
Det glædelige budskab
lagt i disse få hænder.
Flokken øges, har al ejendom fælles,
er ét
i brødsbrydelsen,
i Kristus.

I katakomber
under jorden.
Illegalt møde.
Slaver, frigivne, fattige,
også fornemme patriciere.
Potentielle martyrer,
som sejrer.

Jaget fordi de nægter at dyrke
det etablerede samfunds guder.
Anklaget for politiske forbrydelser.
Unge der siger nej til at være soldater
og dræbe for staten.
I undergrunden,
mens kejserens Rom brænder,
lyder nye hymner.
Styrket af
kærligheds-
fællesskabet
om hans nærvær
i brød og vin.

Lis Thorbjørnsen.

Forums redaktion ønsker
læsere og medarbejdere
en glædelig påske

Er Jesus virkelig opstanden?

»Hvis Kristus ikke er opstået fra de døde, er vor tro forgæves.« Lige siden den første generation af kristne har Kirken vedkendt sig det rigtige i dette udråd fra Paulus. Men for os i dag er hele spørgsmålet at finde ud af, hvordan man skal fortolke den centrale sandhed i trosbekendelsen: »Jesus er opstået fra de døde.«

Vil det sige, at han virkelig er opstanden, dvs. at han nu og i al evighed lever i sit legeme og ikke bare i sin ånd? Eller er talen om opstandelsen bare en udtryksform, en »fortolkning«, som skal betegne den enestående bevidsthed, apostlene altid havde om at Kristus var til stede iblandt dem? Er opstandelsen kort sagt en måde, hvorpå man udtrykker Kristi altid virksomme tilstedeværelse i Kirken, eller betegner den en virkelig begivenhed i Kristi personlige liv, en helt ny begivenhed i forhold til hans død på korset?

Vi har meget svært ved at forstå, hvordan opstandelsen kan være en virkelig begivenhed og ikke en fortolkning af en oplevelse, selv om denne begivenhed ikke udelukker det, vi ved fra historien. Og dog er det noget i den retning, der står i Det nye Testamente. Opstandelsen som sådan, dvs. den handling, hvorved Gud herliggør Jesus, er vanskelig at trænge ind i, og der nævnes i de evangeliske beretninger ingen, der har været vidne til selve Jesu opstandelse fra de døde. Kun i troen kan jeg tilslutte mig opstandelsens mysterium. På den anden side ligger Kristi opstandelse ikke helt uden for historiens rækkevidde. Min tro på opstandelsen hviler på apostlenes og Paulus' historiske oplevelse, og på den tungtvejende kendsgerning, at den første kristne forkyndelse vidnede om Jesu opstandelse.

Denne kendsgerning kan kun forklares med, at der er sket noget afgørende, efter at Jesus var død på korset. For selv om jøderne var fortrolige med tanken om de dødes opstandelse på den yderste dag, var Jesu opstandelse uafhængigt af den almindelige opstandelse noget helt nyt, som slet ikke stemte overens med apostlenes sindstilstand efter den tragiske afslutning på Golgata. Den første kristne forkyndelse havde været utænkkelig, hvis man ikke havde haft apostlenes påskeoplevelse og deres vidnesbyrd om, at Jesus »har vist« sig efter sin død, at holde sig til.

Hvis man opmærksomt læser evangelierne beretninger, er der ingen mulighed for at betragte Jesu åbenbarelser i de 40 dage fra påsken til himmelfarten som subjektive produkter af en tro, der kræver tegn. Man må snarere sige, at apostlene er de forbløffede og frygtsomme vidner til en Kristusåbenbaring, der forvirrer dem. Vi vil aldrig nøjagtigt få at vide, hvori disse åbenbaringer egentlig bestod. De hører ikke til de almindelige synlige begivenheder, men alligevel er det reelle oplevelser, der bekræfter det mysterium, at den opstandne Kristus er sandt og levende til stede.

Apostlene genkender Jesus fra Nazaret, den korsfæstede. Men samtidig anerkender de den opstandne Herre i troen. Heri ligger hele forskellen på en Jesus, der vender tilbage til sit liv som menneske her på jorden, og den opstandne Kristus, »den førstefødte blandt de døde«, som har sejret over døden. Det er derfor, åbenbaringerne, skønt de ikke er uigendrivelige beviser, grundfæster apostlenes tro. De appellerer til troen og ikke til videnskabelige kendsgerninger.

Hvordan det så end er med de nuværende diskussioner om, hvilken histo-

risk værdi man kan tillægge beretningen om den tomme grav, har den i hvert fald ikke den samme værdi som beretningen om åbenbaringerne. Når man læser de evangeliske beretninger, ser det ikke ud til, at troen på opstandelsen begynder med opdagelsen af, at graven er tom. Den tomme grav er kun et negativt tegn på opstandelsen, som først får sin fulde rækkevidde i lyset fra åbenbaringerne. Og selv om det kan være rigtigt, at tanken om den tomme grav gør det muligt for os at sige, at vi virkelig tror på opstandelsen, indebærer den samtidig den fare, at den stiller den i et alt for fantastisk lys, som om der var tale om et lig, der vendte tilbage til livet, som det var tilfældet med Lazarus.

Før vi kan gøre os helt klart, hvad vor tro på opstandelsen i virkeligheden indebærer, må vi altså indse, hvor stor afstand der er mellem Kristi opstandelses mysterium som Guds Ånds endelige sejr over et syndigt legeme og opstandelsens mirakel som et under, hvor et dødt legeme vender tilbage til livet. Den opstandne Kristus er langt mere end Jesus af Nazaret, der vender tilbage til livet, – han er den herliggjorte Herre med alt, hvad der åndeligt og legemligt hører med til denne forherligelse.

Vi ved ikke noget om den herliggjorte Kristi legemes beskaffenhed. Men hvis Jesus ikke virkelig er opstanden, dvs. hvis han ikke stadig lever og er opstået fra de døde, er vor tro forgæves, og døden er ikke besejret. Så er Kristus ikke andet end et ophøjet eksempel for os andre. Og så er han ikke denne underfulde kraft, der omdanner menneskenes hjerte og ændrer historiens løb. »Men nej, Kristus er opstået fra de døde som den første af dem, der er sovnet hen.«

Claude Geffré.

Synsbeholdelse og tilgivelse

Fastetiden minder om, at menneskene er syndere. Påskefesten fejrer, at Kristus har vundet tilgivelse og forsoning for hele den menneskehed, som han gik i døden for. Han »blev hengivet for vore overtrædelsers skyld og opvakt for vor retfærdigheds skyld« (Rom 4,25). Paulus kan ligefrem sammenfatte hele påskemysteriet i et ord om tilgivelse: »Hvis Kristus ikke er opstået, så er jeres tro forgæves; så er I endnu stadig i jeres synder« (1 Kor. 15,17).

I den hastige udvikling, som den katolske kirke befinder sig i for øjeblikket, hænder det undertiden, at visse tendenser bliver stemplet som moderne og andre som konservative, selv om de hverken har noget med det ene eller det andet at gøre. Således ligger det f. eks. i luften, at det er umoderne at tale om synd. Det skal man vist helst lade være med, hvis man ønsker kirkens modernisering.

Hvad kan grunden være? Pave Johannes mente netop modsat, at kirkens modernisering hele tiden måtte begynde med synderkendelse og i den forstand være reform. For ham var »bodfærdighed« nøgleordet for positiv udvikling.

Synsbeholdelse, bodfærdighed og bekendelse af synd er – ligesom tilgivelsen – hverken moderne eller gammeldags. Den er blot central kristen virkelighed.

Hvis der var noget, der stod centralt for Jesu egen forståelse af tilværelsen, så var det, at menneskene er syndere, og at de har brug for tilgivelse. En lang række af hans lignelser handler om synd og tilgivelse.

Bemærkelsesværdigt nok er de skarpeste ord, som Jesus har talt – og vist nok de eneste *sarkastiske* ord – rettet til mennesker, der *ikke* erkender nogen synd: »De raske har ikke brug for læge, men de syge. Jeg er ikke kommen for at kalde retfærdige, men syndere« (Mk. 2,17). Det er det samme som at sige: »De syndeløse har ikke brug for mig.« I virkeligheden stempler han hele de syndeløses holdning som livsløgn. De er nemlig allermost syndige. De siger, de ser klart, men er i virkeligheden de mest blinde: »Hvis I var blinde, havde I ingen synd; men nu siger I: 'Vi ser' – derfor bliver jeres synd« (Joh. 9,14; jfr. 1 Joh. 1,8).

Jesus sammenfattede gerne det bedste af alt, hvad han havde at sige til et menneske, i ordene: »Dine synder er dig forladt« (Mt. 9,2; Mk. 2,5; Luk. 5,20; 7,48; 23,34; jfr. Joh. 1,29). Der findes efter Jesu opfattelse ikke noget mere glædeligt ord. Når et menneskes synder er forladt, så er alting i orden. Så bliver det befriet fra egoismens slaveri og befinder sig i det ny liv.

At vore synder er forladt vil sige, at vi elsker, fordi synd altid er mangel på kærlighed. Når synderne er forladt, befinder vi os i kærligheden. Noget glædeligere kan ikke tænkes.

Forskellige mere eller mindre bevidste grunde kan stå bag uviljen mod at høre tale om synd. For det første er det altid ubehageligt at blive stemplet som synder. Herodes syntes, det var så ubehageligt, at han satte Johannes Døberen i fængsel, fordi han havde anklaget ham for synd. Det kom til at koste Johannes hovedet.

Men også andre grunde spiller ind. Der er nogen, som mener, at det er mod menneskets værdighed at stemple det som synder. Men i virkeligheden forholder det sig omvendt: Hvor man bagatelliserer menneskets synd, stiller man ofte mennesket på højde med dyrene. Synd kan overhovedet kun forstås på

baggrund af menneskets kald til at være Guds barn og leve i Guds billede. Det er netop, fordi menneskets værdighed er så uforlignelig, at dets synd har katastrofale følger. Synden er det umenneskelige ved mennesket.

Der er endvidere nogen, der føler uvilje mod at høre tale om synd, fordi de mener, at kristendommen skulle koncentrere sig om det positive i stedet for det negative. Dog, hvordan skal man adskille det positive fra det negative? Hvordan skal en læge kunne helbrede uden at beskæftige sig med sygdomme? Hvis der virkelig findes ondskab i mennesket, så kan det ikke nytte at stikke hovedet i sandet for ikke at se det.

Endelig kan der findes uvilje mod talen om synd, fordi man forbinder det med gammeldags skriftestejle, hvor synd næsten altid blev set i et stærkt individualistisk perspektiv, og hvor kristendommen undertiden blev gjort næsten identisk med moralisme.

Man konstaterer uvilje mod talen om synd. Men passer det til syvende og sidst, at de moderne menneske ikke har synsbeholdelse? Der er nogen, som tværtimod påstår, at menneskene aldrig har lidt så meget af dårlig samvittighed som nu til dags. Blot melder den dårlige samvittighed sig ofte på et mere socialt end individuelt niveau. Unge mennesker føler dårlig samvittighed over, at vi lever så komfortabelt og overdådigt i de rige lande, mens størsteparten af menneskeheden sulter. De føler også dårlig samvittighed over mange sociale og politiske uretfærdigheder, som de regner sig selv for implicerede i. Men de lider også af »individuel« samvittighedsnag, når de har skuffet eller skadet et andet menneske i deres omgangskreds.

Der findes samvittighed, som ikke rigtig er klar over, hvorfor den er dårlig. Derfor finder den heller ikke vej til anger, men kun til tristhed og frustrering. Synden står for den som det tragiske og uundgåelige i tilværelsen. Synden er ligesom kræft eller naturkatastrofer: tragisk, men uundgåelig.

At synden har en sådan tragisk, kollektiv dimension, benægter de kristne ikke. Tværtimod er det et af de perspektiver, der bringer til udtryk i læren om arvesynden. Men først og fremmest betoner kristendommen, at mennesket er frit *ansvarligt* over for Gud og over for sine medmennesker, og at synd betyder *skyld*. Synd betyder, at man personligt svigter det kald og den opgave, man har fået fra Gud. Men når synd betyder at stå personligt til ansvar for den personlige Gud, der kalder mennesket til at være menneske, så er synd ikke længere blind skæbne, der kun kan fremkalde resignation og frustrering. Hvor person står over for person, er der mulighed for anger, bodfærdighed og bøn om tilgivelse.

Syndstilgivelse betyder en ny begyndelse, så ny, at den kan sammenlignes med en fødsel. Dette kommer symbolsk til udtryk i dåben, der kaldes »genfødsels« sakramente. Det kommer også til udtryk i Bodens Sakramente.

Hvor der ikke findes tilgivelse, låses synden fast i fortiden. Man kan høre mennesker sige: »Hvis jeg kunne få chancen for at gøre de sidste fem år om igen, skulle meget blive anderledes . . .« Man er låst fast og kan ikke gøre det skete usket. Manden, der har dræbt en anden ved spirituskørsel, kan ikke gøre ham levende igen. Synden lænker til fortiden. Dette gælder også menneskenes indbyrdes forhold til hinanden. Den ene kan ikke glemme den uret, den anden har gjort ham; sårende

ord har brændt sig ind i erindringen; derfor er der spærret for en fremtid sammen med den anden, – der er ikke mulighed for en ny begyndelse. Hvor tilgivelsen mangler, er folk lammede, så de ikke kan gå ind i fremtiden. Fortiden er som en bære, de ikke kan rejse sig fra.

Tilgivelsen derimod er Guds nyskabelse, der befrier fra fortiden og skænker fremtid. Dåben og Bodens Sakramente bringer Guds ord til en synder: Det er, som om du er nyfødt, – livet begynder igen, du får de forsømte muligheder tilbage. Fortidens onde gerninger kan pludselig forvandles til taknemmelighed over Guds godhed og til kærlighed, der går dybere end ondskaben – som hos synderinden, der fik tilgivelse, fordi hun elskede meget (jfr. Luk. 7,47).

I oldtidens kirke var man klar over, at »bekendelse« havde en dobbelt betydning: syndsbe kendelse og trosbekendelse. Man var også klar over, at disse to ikke kunne adskilles. Jeg bekender noget om mig selv, og jeg bekender noget om Gud. Om mig selv bekender jeg min synd, om Gud hans trofasthed.

Denne *bekendelse* af synd, hvad enten den sker af hele menigheden under messen eller af den enkelte i forbindelse med Bodens Sakramente, er af væsentlig betydning for kirken i

dag. Megen bitterhed mellem katolske »partier« vil forsvinde, hvis syndsbe kendelsen tages alvorligt. I samme grad, jeg anklager mig selv, vil jeg være langsom til at anklage andre. Jo mere jeg erkender urenhed i mine egne motiver, vil jeg være mig for at pådutte andre urene motiver. Undertiden hører man, hvorledes konservative anklager de moderne for at mangle tro; og omvendt, – også moderne anklager de konservative for at være lidet troende. Men hvem vil anklage på den måde, så længe han over for Gud og medmennesker bekender sin egen lidet troenhed?

Bekendelse af synd vil sige, at jeg i en vis grundlæggende forstand vedgår, at jeg ikke er bedre end de andre. Jeg er selv en synder ligesom de. Hvor dette mangler, står både det ene og det andet parti af katolikker i fare for at sige: »Herre, jeg takker dig for, at jeg ikke er som de andre« (Luk. 18,11). – Ved syndsbe kendelsen derimod vedgår vi, at vi er som de andre, og at vi ligesom disse andre medkatolikker bekender, at Kristus er død for vore synder, og at han ved sin opstandelse har vundet os tilgivelse og en stadig ny begyndelse til kærlighedens gerninger.

+ Hans L. Martensen.

Ved korset

Ved korsets fod.
Med blikket opad.
Ved korsets fod
med sjælen gennemstunget
af hans lidelser.

Ved korsets fod.
Med blikket opad.
Gennem sekler
den kristne position.

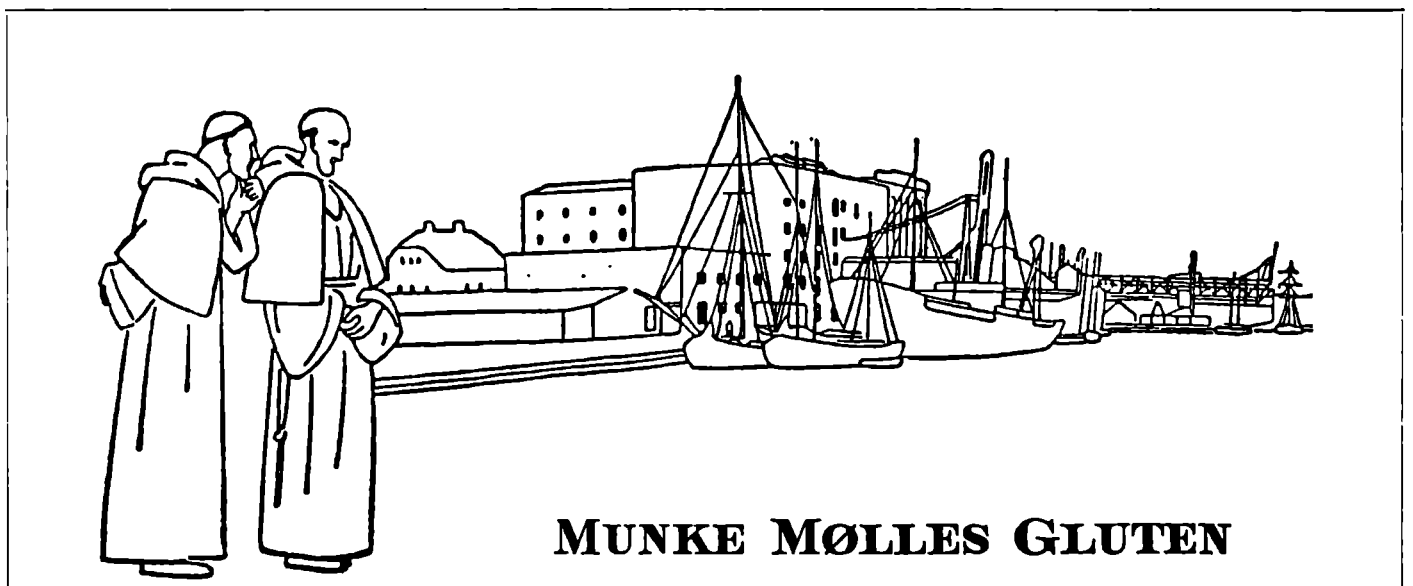
Fordybet i betragtning
af hans vunder.
Rystet til hjertets inderste
af hvad han led for os.

Konger og kejsere kom hen,
brokadeklædt, i zobel svøbt,
og knælede ved korsets fod.
Bygged omkring korset
katedraler
af brændende bøn og klare, rene toner.
Mure, der udelukked verdens støj,
buer og hvælvinger
opad, opad.

Ved korsets fod,
med blikket opad,
ramt af hans kærlighed.

Nu har vi rejst os
og går videre,
forvirret over den nye situation.
Frygt ikke! Han er med os.

Lis Thorbjørnsen.

Er Jesus virkelig menneske som vi?

»Hvad Gud har sammenføjet, skal mennesker ikke adskille.« Disse ord, som Jesus selv har udtalt for at fastslå ægteskabets uopløselighed, er samtidig en uomgængelig hjælp til at trænge ind i og forstå Jesu egen person.

Gud er blevet menneske, »Ordet blev kød«, og hver søndag gentager vi det samme: »Han har påtaget sig kød ved Jomfru Maria og er blevet menneske.« Men tror vi også på det? Hvad betyder det egentlig?

For vore dages vantro er sagen ganske enkel: Jesus er et menneske, et stort menneske, et af de største, måske det største af alle, og i hvert fald stor nok til, at hans disciple efter hans død erklærede, at han var Gud, Guds egen Søn. Men vi, som faktisk ved, at han er »Gud af Gud, sand Gud af den sande Gud, født, ikke skabt, af det samme væsen som Faderen«, er tilbøjelige til at falde i den modsatte grøft, idet det aldrig rigtig vil lykkes os at trænge til bunds i denne Jesus, som også var sandt menneske. Hans guddom får hans menneskelighed til at smuldre bort for os. Og vi er ikke de eneste, det går på den måde. Doketerne, som var de første kættere, hævdede, at Jesus som Gud kun tilsyneladende havde påtaget sig et menneskeligt legeme. Er vi ikke – uden at vide af det – alle sammen doketer?

Vi ser ganske vist, hvordan dette menneske, denne »Jesus (hans menneskelige navn), som kaldes Kristus (hans titel som Gud)«, som der står hos Mattæus (1,16), lever og handler som et menneske. Han er sulten, han er tørstig, han sover, og på den måde deler han vore mest dagligdags kår med os, men det er ikke alt. Evangelierne fremhæver hans levende og helt spontane følsomhed: han bliver »grebet af medfølelse« med den spedalske, som bønfaller ham om hjælp, men alligevel må han tale hårdt til ham for at få ham til at gå, da han har helbredt ham, og han »ynkes over folkeskarerne, som ikke har nogen hyrde«.

Han bliver skuffet, det »skærer ham i hjertet at se deres hjerters hårdhed«, han »undrer sig over den mangel på tro«, han finder hos indbyggerne i Nazaret, og han »beundrer« høvedsmandens tro. Han bedrøves, når man forhindrer de små børn i at komme til ham, og han knuger dem i sine arme. Han »så på den rige unge mand og fattede kærlighed til ham«, og han »så også på Peter«, da han havde forrådt ham.

Han taler kærligt til dem, der lider. Den lamme tiltaler han som »min søn« og »mit barn« (man kunne også oversætte det »du lille«), og til kvinden, som har lidt af svære blødninger i mange år, og som kommer »frygtsom og bævenede«, siger han »datter«. Det er ikke nogen befalende kærlighed.

Det sker, at man anser ham for gal. Da hans nærmeste slægtninge ser hele det røre, der er omkring ham, »forarges de på . . . tømmermanden, søn af Maria«. Og de, der står ham nær, frygter for hans forstand.

Men han går endnu længere end som så. I Hebræerbrevet står der, at hans menneskelige natur var af en sådan art, at »han i ét og alt blev sine brødre lig«. Han kender til uro, frygt og hjerteangst. Lad os engang betragte ham, som han står der ved sin »ven Lazarus' grav. Johannes, der fortæller om det i sit evangelium, skildrer, hvordan det gik for sig. »Da Jesus så Maria græde og så de jøder, som var kommet med hende, græde, harmedes han i sin ånd og blev heftigt bevæget . . . Jesus græd . . . Jesu harmedes atter i sit indre . . .« (Joh. 11,32-38).

Da lidelsen nærmer sig, og han palmesøndag drager ind i Guds stad Jerusalem og ser byen ligge foran sig, »græder han over den«. Og fire dage efter oplever han dødsangsten i Getsemane, – han bliver »grebet af sorg og gru«, af »forfærdelse«, og hans »sjæl er dybt bedrøvet til døden«.

Det er, når vi læser disse tekster, vi må spørge os selv, om vi »virkelig« tror

på Kristi guddom. Har Gud virkelig villet strække sig så vidt? Og når vi så viger tilbage for at stå ansigt til ansigt med et så vidtgående menneskeligt mysterium, vil vi gerne forestille os Jesus som rent åndelig. Fordi han også er Gud, skulle han have noget i sig, der gør, at han ikke føler smerte. Og så opbygger vi, som pater Guillet udtrykker det, en »Jesus i to etager«, som går op og lukker sig inde på den øverste, hvis det står alt for dårligt til på den nederste . . .

Har den kendsgerning, at Jesus var Gud, mildnet lidelsens kval for ham? Nej, – Jesus er ikke som de flyvemaskiner, der stiger så højt, at de kommer op, hvor solen altid skinner, og hvor uvejrlarm og menneskenes larm ikke mere kan nå dem. Selv om Jesus, fordi han er Gud, lever i Guds lys, betyder det ikke, at det afleder hans tanker fra det, der sker. Det får ham snarere til at se mere og klarere med sin menneskelige natur. Han erkender det onde, som Gud erkender det i sit fuldkomne lys. Det er ikke hans personlige skyld, men et frivilligt bytte, der får ham til at dele kår med os syndige mennesker, med mig syndige menneske . . . Som Paulus siger: »Han blev gjort til synd for os.« Det var denne iagttagelse fra Jesu side, der mundede ud i råbet: »Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?«, i den blodige sved og i hans død på korset.

Vor Gud blev frivilligt menneske til det sidste. Han legemliggjorde Esajas' profeti: »Ringagtet, skyet af folk, en smerternes mand og kendt med sygdom, en, man skjuler sit ansigt for, agtet ringe, vi regned ham ikke. Og dog – vore sygdomme bar han, tog vore smerter på sig.«

Nej, Jesus er ikke flygtet fra sin menneskelige natur for at søge tilflugt i den guddommelige, og hvis han for en tid »ej ligned menneskens børn«, var det, fordi han »så umenneskelig ussel ud« (Es. 52,14).

Jacques Loew.

Påske

Et trivielt eksempel: om noget, der hændte eller snarere ikke hændte. Engang, jeg var på togrejse, sad der i kupeen en enkelt rejsende foruden mig, en ung pige. Den tanke — hvor hun mon skulle hen — strejfede mig flygtigt. Skulle hun samme sted som jeg? Hun var køn, endda usædvanlig køn. Det var især øjnene, jeg lagde mærke til: brurte og klare som rav i et ansigt, der omkransedes af meget lyst hår som bølgende skum ved en strandkant. Jeg må ubevidst have stirret temmelig længe på hende, thi pludselig for jeg sammen, næsten panikslagen ved tanken om, at hun havde bemærket min stirren. Men intet skete, og et mærkeligt anstrøg af galgenhumor for igennem mig. Kupeen kunne lige så godt have været fyldt med mennesker, rejsende, som alle sad og plejede deres isolation eller ensomhed med høje smask fra æbler, dybe drag af cigaretter eller længselsfyldte suk over en eller anden banal episode i ugebladets novelle. Som den, der her er beskrevet.

Men er det kun et udtryk for sværmerisk romantik? En tilbunds gående pessimisme kan godt gribe én, og den behøver ikke alene at spire frem af sentimentalitet og selvmedlidenhed. For hvilken forførende cocktail og berusende drik kan der så ikke brygges? En drik, som vil være hele livet, hvis den indtages dråbevis. Måske vil man synes, at jeg optræder som helten i et selvskabt passionsspil. Nuvel! Men hvad er det hjertets længsel higer efter? Hvilken livsdynamik spilles her ud? Hvilken opfyldelse har her sit kim? Ja, hvad er et menneske? Og hvøm, spørger jeg, har ikke følt den bitre fornemmelse af ukærligheden i samfundet? Hjerternes stivnethed. I sin isolation rækker mennesket jo ud efter andre mennesker. Vi håber, vover at håbe, i mødet med hinanden, at ensomheden stækkes, og udfoldelsen finder næring. Det helt enkle: at vi i mødet med mennesker oplever os selv og andre som mennesker.

Hvem ved: måske er det de forkerte spørgsmål, der stilles. Kynisk og biasert kan der konkluderes, at tiden er en anden, forandret, og at ganske andre spørgsmål kræver svar. Hvad er dine samfundsmæssige funktioner her og nu? Hvad kan du tilbyde — og med hvilken effektivitet? Dog: kan disse sidstnævnte spørgsmål besvares uden at meningen i de første gribes? Gøres dette ikke, forbliver det menneskeligt set meningsløst og verden absurd. Jeg tror, det er her, det kristne paradoks kommer ind: at det menneskeligt set meningsløse bliver meningskabende. Også de små tings meningsfyldte. I lyset af åbenbaringens hjerte: den opstandne og sejrende Kristus. Nej, jeg er ikke højt oppe... Men tilføjes må det, at verden altid vil se den kristne klædt i en narredragt, fåbelighedens stempel, vort adelsmærke, der ofte vil vække en svag foragt, irritation eller ligegyldighed hos mennesker, som for længst har slået sig til tåls med det eneste absolutte: forgængeligheden.

Alligevel vil narredragten og dens bjælder forstyrre den tryghed og sikkerhed, der er begrundet i en teknik og videnskab, hvor hvert hjul har sin akse, hver akse sit leje, hvert leje sin olie: tusindårsrigets autonome smeltedigel.

Kristus og hermed vi, der vover at kalde os kristne, er og vil altid være dårer for denne verdens vismænd. Netop fordi sandheden skal tilkæmpes i frihed og tjenes i ydmyghed, må den bæres af den kærlighed, der gjorde sig lille nok til at blive kød og stor nok til at tage bolig iblandt os.

Er Jesus virkelig Guds søn?

Det er et af den slags spørgsmål, det er så ligetil at udslynge, men som ikke har nogen mening, hvis man skiller dem fra den evangeliske sammenhæng. Hvis man for eksempel stiller det til en muhammedaner, vil han øjeblikkelig svare: Nej, det er umuligt! Tanken om at forbinde Gud med en »søn« og at tro, at han skulle have avlet ham på ligegyldig hvilken måde — kødeligt eller mystisk, ville aldrig falde nogen ind, der betragter Gud som den ene, der er højt hævet over alt andet.

Denne tanke lå endog Jesu egne disciple fjernt, da de først sluttede sig til ham. Men alligevel var der for dem noget bemærkelsesværdigt i, at udtrykket »Guds søn« forekom i Skriften. Dette billedlige udtryk betegnede en nærmere forbindelse mellem Gud og visse af hans skabninger. Det var en betegnelse, man undertiden benyttede om englene, og som tit blev brugt om Israel selv og i sidste instans også om kongen, som på særlig måde symboliserede Guds troskab over for sit folk.

På Jesu tid indgik »Guds søn« derfor ganske naturligt i den mangfoldighed af titler, man kunne tillægge Messias. Det er på denne baggrund, man skal forstå djævelens ord under fristelsen i ørkenen: »Hvis du er Guds Søn, så sig, at stenene dér skal blive til brød« (Matt. 4,3) og Kai-fas' ord til Jesus under hans lidelse: »Sig os, om du er Kristus, Guds Søn« (Matt. 26,63).

Dette udtryks betydning kunne altså være lige så tvetydig som den opfattelse af messianismen, der lå bag det. Derfor gjorde Jesus heller ikke specielt krav på

netop denne titel. Han valgte et andet middel til mere og mere at lade myste-riet om sin person skinne igennem, nemlig at tale stadig mere åbent om Gud som sin Fader og at åbenbare, hvor nær han var knyttet til ham, kort sagt at tilkendegive det sønneforhold til Gud, som han levede i med hver eneste fiber af sit væsen, og som han ikke røbede i form af diskussioner om den ene eller den anden titel, men ved at handle som Guds Søn. Johannes er den, der i sit evangelium bedst har forstået at samle og koncentrere alle disse mange udtalelser og træk, som tilsammen giver os et billede af det menneskes sande ansigt og helt enestående mysterium, som hans disciple efterhånden forstod virkelig var Guds Søn. Men selv om den fulde bekendelse af dette, som netop er det, der gør os til kristne, godt kan forberedes ved hjælp af disse ord og tegn og derigennem blive mulig og antagelig for ånden, bliver den først til sikkerhed og fører til et udbrud af tro, når Gud selv — i hjerternes dyb — har »åbenbaret sin Søn for os«, som Paulus siger (Gal. 1,16). Derfor har Kirken altid betragtet Peters bekendelse i Cæsarea som sin fødsel: »Du er Kristus, den levende Guds Søn« (Matt. 16,16), hvor den hører det klart udtrykt, som Peter i begyndelsen måske kun dunkelt har forstået, og den ved, at »det har kød og blod ikke åbenbaret, men Faderen«, Jesu Kristi egen Fader, som er i Himlene. For »ingen kender Faderen uden Sønnen og den, for hvem Sønnen vil åbenbare ham« (Matt. 11,27).

A. M. Besnard.

Hans Jensen

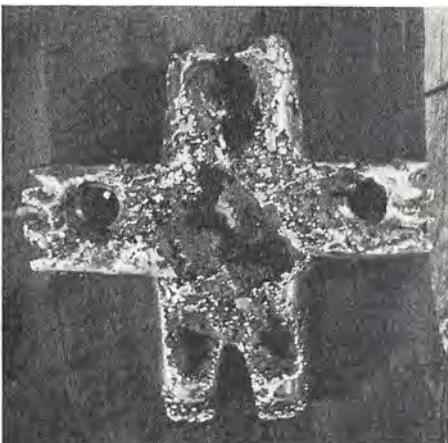
Nis Schmidt . . .

Ukendt for de fleste
herhjemme
Men udlandet
har fået øje på ham
Klosteret i Clervaux
prydes af hans arbejder
Abbed Stappers bærer
et abbedkors
lavet af Nis Schmidt
Til daglig lærer
men kunstner
af sind og temperament
Boende i Viuf
10 km syd for Vejle
Her træffer vi ham
en kold vinterdag
og samtalen er
straks i gang

”Kunst er en måde at kommunikere på”

– *Kræver det ikke en meget streng disciplin at lave et sådant kors?*

– Jo, der er ikke andet at gøre end at blive ved. Slutresultatet skal udtrykke den meget stærke og stofligt rå virkning i både sølv og bronze – i modsætning til de blanke flader. Derfor må jeg, når korset er lavet, meget ofte smelte det med blæselampen for at få metallet til at løbe, og når det sker, kan det uheld hændes, at hele korset smelter og bliver deformt. Jeg vil skabe et religiøst symbol, der på en måde hverken er krucifiks el-

lers kors. Jeg prøver »symbolsk« at udpine stoffet, så det bliver et smerteligt behandlet stof, der gennem den voldsomme arbejdsproces udtrykker smerten i sig selv. Mit mål er at udtrykke kors-

fæstelsens lidelseshistorie og lade både person, legeme og kors smelte sammen til en enhed, så det ikke er et kors med en figur på, men et kors med en figur i eller en figur, der også er blevet et kors, altså et religiøst symbol, som er stærkt, nutidigt og usentimentalt.

– *Hvad ligger der i udtrykket: en symbolsk udpining af stoffet?*

– Jeg forsøger at vise korsfæstelsen og opstandelsen i samme kors og – i stedet for at lægge en korsfæstet figur uden på korset – grave ned i stoffet, så at der ligesom frem af dette kors træder en figur, der ikke bare er lidende, men også sejrende. Derfor lader jeg korset slutte i antydning af en krone.

– *Krist Konge?*

– »Døden opslugt er til sejr«. Det er dødens og opstandelsens virkelighed, der er udfordringen. Og denne virkelighed skal være sand i den forstand, at den ikke blot bliver æstetisk »pæn«, men smuk i selve den rå stoflighed. Denne virkelighed skal helst finde genklang hos publikum, for kunst er jo en måde at kommunikere på. I det øjeblik, man laver noget, som ikke er kæft – og knap nok man selv – begriber, er det et spørgsmål, om man ikke hellere skulle have skrevet det i sin dagbog, – medmindre man er forud for sin tid. Megen moderne kunst er alt for privat. Efter min mening skal kunst bruges, så sandt

som kunst er kunstnerens ytring, og hvad er en ytring værd, hvis den ikke bliver besvaret eller modtaget? Selv stræber jeg efter at udtrykke min kristne tro gennem min kunst, og det er ikke det samme som at være fromt opbyggelig.

– *Dette at mennesket er skabt i Guds billede kommer meget til udtryk i Deres arbejder, netop fordi De kredser om mennesket, Kristus, korset og opstandelsen?*

– Ja, mennesket og Kristus – dér er jo sammensmeltningen af Guds billede og mennesket. Bl. a. har jeg arbejdet en hel del med Golgatas scenen, hvor Kristus hænger på korset, og Maria og Johannes

står ved dets fod, – de to personer, vi ifølge gammel-traditionel komposition (eller hvad jeg nu skal kalde det) ser ved korset. Og de tre forskellige former for lidelse: Kristus, der lider, men ved hvorfor; Johannes, der kun ser det grufulde i korsfæstelsen og derfor er helt krummet sammen af smerte over at have mistet det, der var hans livs indhold, fordi han ikke ved andet; og Maria, der har en intuition eller en forvisning om og tro på, at der er en mening med hendes søns lidelse, – hendes ansigt er derfor mere afklaret og næsten i ro; der er nok en smerte, men det er mere en lukkethed omkring hendes eget og det, hun har fælles med Kristus. De fleste mennesker, som ser mine korsfæstelsesbilleder, mener, at de er rædselsfulde og hæslige, og det eneste svar, jeg kan give, er et spørgsmål: »Jamen tror I virkelig, det var en pæn oplevelse?«

– De har ikke gået på kunsthøjskole eller færdedes i et kunstnermiljø. Har denne »mangel« i Deres opdragelse været en hindring for Dem? De lever faktisk temmelig isoleret?

– Det er nok en kendsgerning, at er man ikke uddannet på noget kunstakademi, har man ikke fået åbnet for kanalerne. Og det er noget, man må bøde for i mange år. Samtidig skal jeg gerne understrege, at jeg ikke er ked af, at jeg ikke har gået på noget kunstakademi – så-

dan set – nu! Men det ville utvivlsomt have hjulpet mig til hurtigere at nå frem til min egentlige udtryksmåde rent kunstnerisk. En vejledning, en professors udtalelser om, at det her skal du lade ligge, og det der skal du arbejde med, ville have givet mig mangen en genvej. Nu har jeg alene måttet mase mig gennem tykt og tyndt, skidt og kanel, for at komme frem, hvor jeg synes, jeg hører hjemme. I dag kan jeg således godt diskutere malemåden eller være i tvivl om detaljerne, udtrykkets styrke eller barskhed, men jeg er aldrig i tvivl om, hvad jeg vil lave, men undertiden om, hvordan jeg vil lave det! Spørgsmålet: Hvordan får jeg det ægte og ærligt, nutidigt og stærkt nok.

– De har bl.a. lavet kors til klosteret i Clervaux. Er der ikke også herhjemme – mennesker eller institutioner, som har bud efter dem? Eller er De aldeles ukendt?

– Ak, jeg er så ukendt, at ingen ved noget. Desværre! Det er mit lønlige håb at blive brugt. Simpelt hen! F.eks. få nogle opgaver at løse.

– De er ikke bange for at falde i en slags opbyggelsesgrøft på den ene side eller i en slags destruktionsgrøft på den anden? Vanskeligheden er vel at bevæge sig mellem disse to, så lys og skygge virkelig bliver fordelt på en måde, som bringer mennesket i niveau med sig selv?

– Risikoen for enten at blive opbyg-

gelig eller destruktiv er stor, og jeg mener at have undgået den. Målet må være, hvad De har antydnet i spørgsmålet, men det er ikke sikkert, at det er lykkedes mig særlig tit.

– Nu går det moderne menneske for at være meget fortænkt og overordentlig refleksiøst. Er det ikke et problem for en kunstner, der vil opnå klarhed og enkelhed i udtryksformen?

– Jo, det er et problem. Selv reflekterer jeg selvfølgelig en del over, hvad jeg vil lave. Men det er altid før og efter . . . Selve processen med at lave skulpturer eller male billeder er en arbejdsproces, hvor jeg faktisk søger at nå det stærkeste udtryk, og derfor nok »tænker« på det, men uden at reflektere særlig meget. Når først jeg er begyndt, har jeg et mål at gå imod.

– Vor fortænkhed og refleksiøsit kan også foranledige, at man gribes af en nysgerrighed, en ren og skær nyfikenhed, som indebærer, at noget nyt og pikant udtrykkes alene for dets egen skyld?

– En slags billedopfinder! Hvad jeg også har været. Imidlertid fører det kun til nye »spændende« billeder, der så igen fører til nye billeder osv. Men billedet skal have et indhold, formidle en virkelighed, der kommer os ved. Og hvorledes taler man til vor tids mennesker i et
Fortsættes side 11

På vejen

På vejen til den lille landsby Emmaus
gik to af dem og talte sammen
om sorgen over hans død
og forfærdelsen fra den tomme grav.
Han kom og fulgtes med dem.
Da han brød brødet i Emmaus,
genkendte de ham.
Så blev han usynlig for dem.

På vejen blev en mand slået ned af røvere,
halvdød lod de ham ligge.
En troende og én til gik forbi ham.
Hans næste var ikke de fromme,
men den der ynkedes inderligt,
tog sig af den fremmede,
så, at han var mishandlet,
og forbandt hans sår,
så, at han var nøgen,
og gav ham klæder,
så, at han var sulten og tørstig,
og gav ham spise og drikke.

Vi går på vejen. Kristus er opstanden.
Hans grav er tom.
Usynlig er han mellem os.

Lis Thorbjørnsen.

KORS OG KLAUSUR

Meditation over den korsformede kærligheds lov

Af sr. Maria

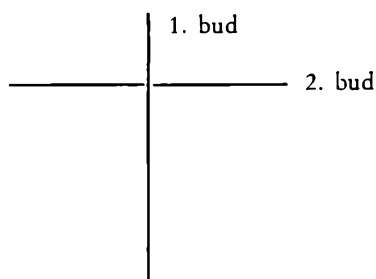
Guds kærlighedslov er korsformet.

Kærlighedens lov har to hovedbud, som er uløseligt sammenføjede og angiver to retningslinjer – en vertikal og en horisontal – for kærlighedens indre vækst og ydre udfoldelse hos mennesket.

I den ægte kristne kærlighed er de to bud i den korsformede kærlighed altid indbyrdes sammenhængende, idet kærligheden altid udfolder sig i begge retninger på én gang, aldrig kun vertikalt eller horisontalt.

1. bud drager den vertikale linje, som går fra det jordiske til det himmelske og angiver retningen for menneskets søgende længsel efter fuldkommen kærlighed. Det viser mennesket hen til Gud som målet for denne søgende længsel. For at nå målet må mennesket elske Gud af hele sit hjerte, af hele sit sind og af alle sine kræfter.

2. bud drager den horisontale linje, som strækker sig ud til begge sider fra et højt punkt på den vertikale linje og angiver retningen for gudskærlighedens universelle udfoldelse i tid og rum. Det viser hen til medmennesket, som skal nyde godt af den kærlighed, som er vokset ud af den vertikale linje.

De to sammenhængende kærlighedsbud er som korsbjælker. Skilt fra hinanden danner de intet kors. Kun ved at sammenføje den ene med den anden dannes en korsform. Kun den korsformede kærlighed opfylder kærlighedsloven.

Kristne mennesker er ikke enten »vertikalister« eller »horisontalister«, men begge dele på én gang. Det kristne menneske befinder sig i skæringspunktet, hvor de to linjer mødes. Hoved, hjerte og fødder findes på den vertikale linje. Armene er strakt ud til begge sider i en altfavnende gestus langs den horisontale linje.

Krucifikset betegner den fuldkomne opfyldelse af den korsformede kærlighedslov.

Som ægte kristne elsker vi ikke enten Gud eller medmennesket, men foreningen af Gud og menneske i Gudmennesket.

Vil du elske Gud, må du elske din næste. Vil du elske din næste, må du elske Gud. Elsker du kun Gud, bliver din gudskærlighed umenneskeliggjort. Elsker du kun din næste, bliver din menneskekærlighed ugudelig. Hverken den umenneskeliggjorte gudskærlighed eller den ugudelige menneskekærlighed opfylder den korsformede kærlighedslov.

Sand menneskekærlighed har sand gudskærlighed til forudsætning, derfor har det 1. bud altid førsteprioritet hos den kristne. Intet menneskeligt må skille den kristne fra Gud.

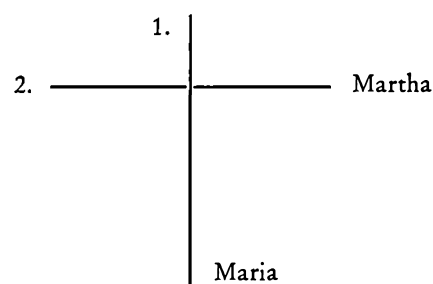
Det er kun muligt at opfylde det andet bud til fuldkommenhed ved først fuldt ud at opfylde det første og største bud i kærlighedsloven. Det første bud er den vertikale hovedbjælke og det andet bud den horisontale tværbjælke i det kors, den kristne må tage op som Kristi efterfølger. Det er et let åg.

Den, der hader sin næste og siger, at han elsker Gud, lyver.

Kristus var livet igennem fastnaglet til den korsformede kærlighedslov, som han opfyldte til fuldkommenhed, trofast indtil døden på det synlige kors, hvorpå han blev henrettet.

Som Kristus må de kristne lade sig nagle til kærlighedskorset. Det er et spørgsmål om at have det samme sindelag som Kristus, i hvem kærligheden til

Gud og mennesker er føjet uløseligt sammen.

I den evangeliske beretning om Martha og Maria optræder Martha fortrinsvis som »horisontalist«, mens Maria fortrinsvis fremtræder som »vertikalist«.

Som Maria vælger det menneske, der går i kloster, den bedste del... Ikke uden grund bærer alle nonner i den kontemplative cistercienserorden Marias navn. De er i klosteret lukket ind på et kontemplativt livsområde, hvor gudsbeskuelsen og gudsdyrkelsen er det centrum, hvorom alting drejer sig. Dette indelukke kaldes klausur. Klausuren skal sikre, at ingen og intet går forud for gudsdyrkelsen og gudsbeskuelsen hos klosterfolket. Dette er klausurens vigtigste funktion – den ene betydningsfulde, som giver enhver anden meningsfuld funktion betydning.

Med klausurens nagler lader klostermennesket sine fødder nagle til den vertikale korsbjælke. Så længe dets fødder forbliver naglet til denne kærlighedsbjælke, kan klostermennesket ikke bevæge sig bort fra gudskærligheden.

Klausur vil ikke sige at være naglet fast til et begrænset geografisk eller arbejdsområde. Det vil heller ikke sige, at man lader sig lukke inde bag fængselsagtige mure for at lukke sig ude fra verden eller udelukke omverdenen fra dette område, men at man frivilligt og med glæde lader sig nagle til gudskærligheden med klausurens gode nagler.

1. bud er klausuleret i klosteret. Klausuren skal sikre, at det altid har første-prioritet hos det kontemplative klostermenneske, som blandt andet har til opgave over for omverdenen kraftigt at fremhæve gudskærligheden som det vigtigste af alt i livet.

Skønt det kontemplative klostermenneske allerede udøver en næstekærlig gerning af uvurderlig stor betydning for menneskeheden alene ved stærkt at pointere gudskærligheden som det vigtigste og væsentligste i livet, er det ikke tilstrækkeligt for opfyldelsen af den korsformede kærlighedslov udelukkende at have en vertikal retningslinje at holde sig til. Den horisontale retningslinje for kærligheden må aldrig mangle. Den danner tværbjælken, som af Gud selv er blevet uløseligt forbundet med hovedbjælken i den korsformede kærlighedslov, som er det kristne menneskes livslov. Hvad Gud selv har sammenføjet, må intet menneske adskille...

Som tværbjælken på et oprejst kors, der er solidt plantet i jorden, er sammenføjet med den vertikale hovedbjælke på et punkt højt hævet over jorden, således må den klosterlige næstekærlighed være højt hævet over enhver form for menneskekærlighed, som ikke er intimt forbundet med gudskærligheden.

Samtidig med, at det kontemplative klostermenneskes fødder forbliver fastnaglet til den vertikale kærlighedsbjælke, som udgør grundstammen, må det strække sine arme ud til siderne i en altfavnende gestus og lade sine hænder nagle fast til næstekærligheden på den horisontale korsbjælke.

Det er kun fødderne – ikke hænderne – der skal nables til korsets vertikale bærebjælke med klausurens nagler.

Med frie hænder skal det til næstekærligheden naglede klostermenneske virke til gavn og glæde for sine medmennesker i verden og med alle sine næstekærlige gerninger aflægge troværdigt vidnesbyrd om sin levende gudskærlighed.

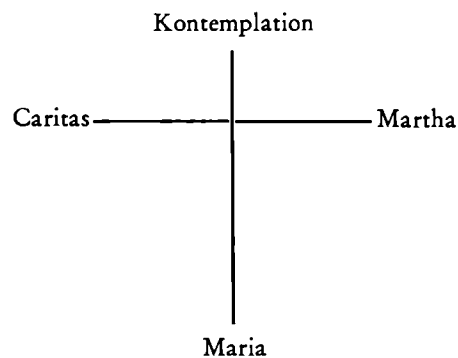
Klausuren skal værne klosterfolket mod enhver fristelse til på et eller andet tidspunkt at bytte om på budenes rækkefølge, så det første og største bud i kærlighedsloven flyttes ned på en andenplads eller henvises til en sidstplads som en bagatel, mens det andet bud fremmes og ophøjes til førstpladsen i klosterfolkets hjerner og hjerter. Ligesom den opadvendte ende på et normalt kors rager op over hele tværbjælken, er gudskærligheden hævet op over næstekærligheden i den korsformede kærlighedslov.

En af klausurens vigtigste funktioner er at værne om bønslivet, så det under bestandig bøn bliver muligt for klostermennesket stadig at vokse i gudskærlig-

hed og nedbede Himlens velsignelse over verden. Samtidig skal klausuren give de bedste muligheder for kærlighedens horisontale udfoldelse, så de kontemplative klosterfolk ved deres aktive næstekærlighed kan blive Guds trofaste medarbejdere på opbygningen af en ny og bedre verden.

Klostrene skal være kristne kulturcentre.

Under kontemplativ fordybelse i og længselsfuld stræben efter at opfylde den korsformede kærlighedslovs første og største bud får mennesket adgang til LIVETS KILDE, – og ved at arbejde på opfyldelsen af det andet store kærlighedsbud bliver det menneskevenlige gudselkende menneske til en åben kanal for det guddommelige liv, som fra LIVETS KILDE gennemstrømmer det gudselkende menneske for at strømme over, så verden kan blive oversvømmet af den guddommelige kærligheds livgivende og frugtbarørende vande.

I den evangeliske beretning udfører Martha et næstekærligt arbejde og bekymrer sig om mange ting i forbindelse hermed. Hun bevæger sig ad den horisontale linje, mens Maria har valgt i denne stund at koncentrere sig helt om den vertikale linje, »den bedste del«. Martha og Maria er søskende ikke blot i kødelig, men også i åndelig forstand. Deres kærlighed er centraliseret. Begge ønsker på én gang at tjene Gud og mennesket i Gudmennesket. Ved sin næstekærlige virksomhed betjener Martha Gudmennesket på karitativ vis, mens Maria under sin beskuelse af Jesus og fordybelse i hans ord tjener Gudmennesket på kontemplativ vis.

Man kan ikke fra korsets fod bevæge sig op ad den vertikale kærlighedsbjælke uden at nå op til den horisontale i en fortsat bevægelse, ligesom man ikke fortsat kan bevæge sig ind mod centrum ad den horisontale kærlighedsbjælke uden at støde på den vertikale. Maria og Martha mødes i skæringspunktet mellem de to korslagte linjer. Dette skæringspunkt er brændpunktet i de kristnes kærlighedslov.

Også medlemmerne af henholdsvis de kontemplative og de karitative ordener

er åndelige søstre. Man kan sige, at de kontemplative fortrinsvis optræder som »vertikalister« ved at fremhæve gudskærlighedens fundamentale betydning, mens de karitative fortrinsvis optræder som »horisontalister« ved at fremhæve næstekærlighedens store betydning. Ingen af parterne kan dog udelukkende være enten det ene eller det andet, hvis de skal kunne opfylde deres kristne opgaver i tro tjeneste for Gud og mennesker. Medlemmerne af de karitative ordener må tillige være kontemplative, ligesom medlemmerne af de kontemplative ordener også må være karitative. Den karitative aktivitet bør altid være centreret og føre til kontemplativ aktivitet, og den kontemplative aktivitet skal komme til udfoldelse i karitativ aktivitet. Ellers opfyldes den korsformede kærlighedslov ikke.

Som Maria og Martha mødes medlemmerne af de kontemplative og karitative ordener i det brændpunkt, der findes dér, hvor de to kærlighedsbjælker mødes.

Næstekærligheden skal udspringe som levendegørende vande af gudskærligheden, og den øgede gudskærlighed skal føre til forøget næstekærlighed. Kun således kan vi klostermennesker under opfyldelsen af den korsformede kærlighedslov nå frem til det fælles udgangspunkt og endemål for alle kristne kærlighedslængsler. Som en vinranke, der slynger sig op ad vinstokken og breder sig ud til siderne, mens hjerteskuddet fortsætter opefter, således skal vor kærlighed slynge sig op ad korset og vokse helt ind i himlen.

Sr. Maria

Kunst

Fortsat fra side 9

sprog, der kommer dem ved? Det er vanskeligheden: Vor tid er jo overlæst med indtryk. Mennesker er billedligt voldtageret. De ser fjernsyn hver dag, millioner af billeder, de rejser ud og får tusindvis af indtryk. Alle byer er fyldt med vinduesudstillinger. Aviser og ugeblade er læst til med billeder. Kunsten må derfor være stærk for overhovedet at kunne gøre sig gældende over for dette brøl af billeder – stærk, men sand. Selv har jeg tænkt meget på, om ikke kunstneren og videnskabsmanden begge to bevæger sig ind i nye grænseområder. Videnskabsmanden, udadtil i vor verden, gør vort verdensbillede større og større, gør horisonten bredere og bredere. Og kunstneren, indadtil i mennesket, gør menneskets indre horisont større og større, mere og mere rummelig. – Som kunstner vil jeg vandre ind et sted, – men jeg er nok ikke kommet ret langt.

H.J.

Erfaren lægmand skoleleder

Interview med Niels Steensens Gymnasiums nye leder, rektor Lorensen.

– Rektor Lorensen, bestyrelsen for den selvejende institution »Niels Steensens Gymnasium« har udpeget Dem til leder af denne skole, og den 1. november 1969 har De tiltrådt Deres stilling som pater G. Heggums efterfølger. De er dermed blevet leder af en skole, som blev grundlagt og indtil nu har været ledet af ordensfolk (jesuitter). Det er i den katolske verden et enestående tilfælde, at en lægmand er leder af en skole, som hidtil er blevet ledet af præster. Hvordan ser De på dette problem?

– Samfundets udvikling har medført stigende krav til lederes specialuddannelse, ikke blot til deres grunduddannelse, men især til deres videreuddannelse. Ikke mindst på det pædagogiske område sker udviklingen i lyn tempo, og det vil derfor ikke fortsat kunne forventes, at ét menneske samtidig kan udøve en præstegerning og lede en stor skole. Det vil være forkert at fjerne en person med præstekald helt fra aktiv præstegerning, og det forekommer mig derfor godt og naturligt, at jesuiterordenen har draget konsekvenserne af denne udvikling og valgt en lægmand som skoleleder.

Harmonisk lærerkollegium

Men det skal samtidig fremhæves, at læg ledelse af en katolsk skole ikke må betyde tilbagetrækning af de lærere, der tilhører ordenssamfund. Det vil være et uoverskueligt tab for den katolske skole, hvis der ikke fortsat er præster og søstre i lærerkollegiet, – og helst integreret i dette. Herved får de mulighed for gennem den læge del af lærerkollegiet indirekte at udøve en langt større indflydelse på skolen end den, de kan øve gennem deres forholdsvis få undervisningstimer.

– Når man har valgt Dem til leder af Niels Steensens Gymnasium, må bestyrelsen jo have ment, at De har særlige forudsætninger for at beklæde denne post – både fagligt og pædagogisk set. Må vi bede Dem om en kort levnedsskrivelse. Mange kender Dem jo fra Deres virksomhed i den danske katolske synode.

– Jeg har siden min embedseksamen i 1941 haft en alsidig pædagogisk beskæftigelse. Foruden mine faste stillinger: 6 år som kursislærer ved Akademisk Kursus, 9 år som adjunkt ved Statens og Hovedstadskommunernes Kursus, dernæst 7 år som lektor ved Niels Steensens Gymnasium og fra 1963 undervisningsinspektør i Direktoratet for Gymnasieskolerne har jeg været lærer ved Statsseminariet på Emdrupborg i 4 år og ved Hærens Officersskole i 9 år. Jeg har været inspector såvel ved Statens og Hovedstadskommunernes Kursus som ved Niels Steensens Gymnasium. Endelig har jeg høstet en ikke ringe erfaring om gymnasieskolen gennem mit medlemskab af styrelse og forretningsudvalg for Gymnasieskolernes Lærereforening i 13 år.

– Hvad er Deres planer med hensyn til skolen? Hvori ser De i dag Niels Steensens Gymnasiums målsætning?

– Først og fremmest i at fortsætte pater Heggums gerning ved skolen. Pater Heggum har i løbet af sin 19-årige rektorperiode på en beundringsværdig måde været i stand til langsomt, men sikkert, at skabe en katolsk gymnasieskole af en rimelig størrelse. Skolen har et harmonisk lærerkollegium med et forbilledligt samarbejde både mellem læg og gejstlig og mellem de enkelte fag. Der er værdige rammer omkring skolevirk-

somheden, herunder gode faglokaler m.m. Og skolen har et godt ry i gymnasiekredse.

En katolsk skole

Men en fortsat udbygning vil være nødvendig for at tilfredsstille de enkelte fags faglige behov. De kommende år vil endvidere give strukturændringer i den danske skole, som vil kræve stor årvågenhed fra de private skolers side, hvis de fortsat skal kunne placere sig på tilfredsstillende vis.

Målsætningen må fortsat være en alsidigt udbygget gymnasieskole med et højt pædagogisk stade og et grundfæstet katolsk miljø.

– Kan man sige, at Niels Steensens Gymnasium er en *katolsk* skole? Hvordan er forholdet mellem katolske elever og lærere på gymnasiet?

– Efter min opfattelse er Niels Steensens Gymnasium en katolsk skole. Enhver elev eller lærer vil – uden at det virker påfaldende – have mulighed for udøvelse af katolske aktiviteter, men der er ingen tvang. Det eneste, der direkte vil blive påtalt fra skolens side, er tale

eller virksomhed, som er i modstrid med skolens målsætning.

Religionsundervisningen

Der har altid fra skolens side været tilstræbt en fuldstændig ligestilling mellem alle elever uanset konfession, ligesom det i det daglige heller ikke bemærkes, hvilke lærere der tilhører folkekirken, og hvilke der er katolikker, – selv om der selvfølgelig på ingen måde lægges skjul på tilhørsforholdet.

– Religionsundervisning må ifølge sagens natur have en særlig plads på en »kristen« skole. Får katolikkerne og protestanterne fælles religionsundervisning?

– Religionsundervisningen må holdes på det niveau og af den lødighed, der i teorien er tillagt dette centrale fag i den danske skolelovgivning. Timetallet har desværre været faldende de senere år, og faget er helt faldet bort i 1. gymnasieklasse, men jeg overvejer, om der kan være grundlag for en frivillig undervisning på dette klassetrin.

Motivation – udbytte

For de ældre klasser kan jeg godt se visse fordele ved en fælles religionsun-

dervisning, da der herigennem vil være mulighed for en værdifuld meningsudveksling og dermed skabes et bredere grundlag for forståelsen af andre menneskers tankegang. En sådan undervisning ville imidlertid stille meget store krav til læreren, som måtte vise en fuldstændig ligelig loyalitet mod såvel protestantisk som katolsk opfattelse.

– Der er i visse katolske kredse kritik af den katolske religionsundervisning. Er De klar over det? Hvad siger De til denne kritik?

– Jeg er fuldt ud klar over, at de katolske skolers religionsundervisning fra visse katolske kredse er udsat for ret stærk kritik, idet der især ytres ønske om en stærkt systematiseret indlæring af katolsk tankegang og praksis. Jeg kan ikke imødegå denne kritik med et bevis på, at skolens religionsundervisning er ideel, men jeg ved, at lærerne går meget op i deres arbejde med at finde de metoder, der giver de unge den bedst mulige religiøse ballast med fra skolen. Og jeg tør ud fra egne erfaringer påstå, at egentlig indlæring af sådanne emner, der er af afgørende betydning for personlighedens udvikling, kun kan finde sted i de yngste klasser og med støtte i hjemmets gode eksempel. Når personen begynder at finde sin egen identitet, må undervisningen tilpasses det behov, som forhåbentlig allerede er opstået, og udbyttet vil mere end i noget andet fag være afhængigt af elevens motivation.

»Enhver elev har mulighed for udøvelse af katolske aktiviteter.«

BØRN KAN OGSÅ VÆRE MED I FASTEAKTIONEN

Nu har vi set så mange billeder af lidende børn; det var jo nok dem, det gik mest ud over i krigen i Nigeria. Men der findes også glade børn både i Nigeria og i mange andre afrikanske lande. Det er netop derfor så mange mennesker slet ikke kan løsrive sig fra arbejdet i de lande. Har de bestemt sig for 6 måneders gerning, beder de om seks til, – mange bliver i årevis dernede, og nogle opdager, at gerningen blandt Afrikas børn er noget, som kan udfylde hele deres liv, og så ser vi dem kun hvert tredje eller femte år på et lille besøg i Danmark, men hjertet har de tabt til børnene i de mange nye lande.

Se nu på dette billede. Det er der da ingen, der kan stå for. Det er da en dreng og pige med fantasi. Mon I også har fantasi? Hvis ja . . . så find en eller anden ting, I kan tjene lidt penge ved, og giv pengene til de sorte børn i Afrika. De vil være glade for at høre fra jer og se, hvad I nu har fundet på for at hjælpe dem.

Vil I være med, så tal med far og mor om det nu i fastetiden. Selv om vi fik havregrød et par gange om ugen – hvad ville det gøre – når man så ved fastens afslutning kan sende en rund sum penge til børn i Afrika.

Det er et af formålene med fasteaktionen 1970. Hjælp os og sendt et beløb, som I selv har sparet sammen til Postgiro 439 79 CARITAS DANMARK, København.

Knud Ballin.

Hvorfor døde Kristus på korset ?

For virkelig at kunne elske sine medmennesker må man samtidig acceptere selv at miste sit liv. Enhver sand kærlighed har et anstrøg af død i sig. Den fører altid til afkald og offer. Det er en del af hele menneskehedens erfaring. Ethvert menneske, der tager del i livet omkring sig, vil før eller senere gøre den samme erfaring, hvis han først og fremmest ønsker at gavne sine medmennesker. Forældre, der gerne vil opdrage deres børn og gøre dem til voksne mennesker, bliver i årenes løb klar over, hvor meget de må give afkald på, og i hvor høj grad de må være parat til at glemme sig selv. Kærlighedens inderste lov er tilsyneladende, at man selv må dø, for at den anden kan leve.

Det er let nok at skrive, – men det er meget vanskeligere at leve. Det fremtræder nemlig som et modsigelsens tegn, – som noget, der er i modstrid med den lidenskabelige længsel efter fremgang og lykke, som er indskrevet i ethvert menneskehjerte. Hvorfor bærer kærligheden og døden sammen? Hvad er meningen med denne besynderlige alliance, som støder an mod både vore følelser og vor sunde fornuft? Er kærligheden ikke ifølge selv sit væsen et symbol på fred, glæde og livsudfoldelse?

Det er rigtigt nok, at korset i første instans frastøder os. Det er umenneskeligt, en dårskab, en farlig utopi og helt igennem fornuftstridigt! For mange mennesker fremtræder det som et tegn på tilintetgørelse og nederlag. Kristendommen har for os at se en forkærlighed for lidelser, der vansierer mennesket og nedbryder dets livskraft og dets evne til at opbygge den verden, det skal leve i. Korset fremtræder til at begynde med som en hindring for livslysten og for

selv at forme sin skæbne som menneske. Men Jesus Kristus viser os et langt mere radikalt syn på menneskelivet. Han åbenbarer for menneskene, at de kun kan være mennesker, hvis de gør sig fri af sig selv, giver afkald og lægger tyngdepunktet i deres tilværelse uden for sig selv. »Den, som vil frelse sit liv, skal miste det; men den, som mister sit liv for min . . . skyld, han skal frelse det« (Mark. 8,35). Disse få ord fra evangeliet udtrykker den kærlighedens lov, som altid var drivkraften i Kristi inderste væsen. Han vidste udmærket, hvordan han skulle få tingene til at lykkes for sig, og hvordan han skulle komme til at beherske verden, lægge den for sine fødder og erhverve alle dens rigdomme. Han kendte sin magt, – det er kernen i fristelsen i ørkenen. Og alligevel kom han til menneskene uden ønske om at udøve denne magt.

Han kunne have optrådt som sejrherre, men hans loyalitet afholdt ham fra at gøre det. Han accepterede at sætte sit liv til, fordi den eneste form for magt, han ville holde menneskene for øje, var kærlighedens magt, det menneskes magt, som virkelig kan løsrive sig fra sit eget jeg, gøre sig fri af sin vilje, åbne sig fuldstændig for sine medskabninger og blive menneske for de andres skyld, som Bonhöffer udtrykker det.

»Menneskesønnen er ikke kommen for at lade sig tjene, men for selv at tjene og give sit liv som løsesum for mange« (Mark. 10,45).

Hemmeligheden ved Jesu væsen er at finde i denne indstilling, der kaster sit lys over hele evangeliet. Når Jesus Kristus kommer som den, der vil tjene de andre, de fattige, de syge, synderne og de udstødte af samfundet, og når han til

sidst fremtræder som selve Kærlighedens tegn for menneskene, er det, fordi han med hele sit væsen har stillet sig i en Andens tjeneste uden hensyn til sig selv. Han er virkelig til disposition for alle og står alle uendeligt nær, fordi intet af, hvad han hverken gør eller siger, er dikteret af hans egen vilje. Han har ikke det ringeste ønske om magt eller om at erhverve eller eje noget. Han er et menneske, for hvem et ganske særligt forhold, nemlig forholdet til Faderen, ligger til grund for alt, hvad han gør. Derfor tjener han også sine medmennesker i alle forhold. Han er det menneske, der siger ja til Gud gennem sit offer, hvor han giver sig selv helt og giver afkald på alt i døden. »Fader, ikke min vilje, men din vilje ske!« Jesus Kristus lever og dør ud fra den samme kærlighed til Gud, – han realiserer den fuldkomne kærlighed, menneskene altid drømmer om. Han er virkelig Guds barn, som aldrig siger nej til noget som helst. På den måde befrier han os for al synd og for alle de modsigelser, der følger med vore kår som mennesker, der har meget svært ved at forstå og betale kærlighedens pris. Han holder fast ved sit ja til kærlighedens krav til det sidste. På den måde forsoner han os samtidig med os selv og med Gud.

Jesu Kristi død på korset er den afgørende begivenhed i menneskehedens historie, – i den har kærligheden fundet sit endelige og afgørende udtryk. Her forenes kærligheden og døden i en eneste handling, som skal fortælle mennesket, at dets lykke består i at overgive sig selv og hele sit væsen til Gud, som er Kærligheden i dens fylde. Dets lykke er at finde i Jesu Kristi påske.

Marcel Massard.

Sjøreen & Co.

Malerfirma

Århus N.

Telefon 12 41 22 - Århus C.

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør & murerfirma

Århus C.

Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-Installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-Installatør

Telefon 12 15 57

Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Katolske begravelser

Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jægergaardsgade 17-19, Århus C

Centralmejeriet

Afdeling: Vesterbro

Århus

Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Største udvalg i radio - fjernsyn -
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen

GAS · VAND · VARME · BLIKKEKSLAGER · SMEDE · MASKINVERKSTED

Tordenskjoldsgade 23a, Århus N.

Telefon (06) 16 85 33 - Giro 171 17

Husk
fasteaktionen 1970
GIRO 3 49 79

Støt vore annoncører

BØGER

Kalkmalerierne

Den franske fotograf Gérard Franceschi, i mange år ansat ved Louvre, kom for en halv snes år siden her til landet som medarbejder ved det værk om nordisk folkekunst, som maleren Asger Jorn havde planer om at udgive. Den store-stilede plan lod sig ikke gennemføre. Men Franceschi havde taget mange billeder til værket: skånske døbefonte, gotlandske portaler m.m. Og han blev boende i Danmark og fortsatte sit arbejde. - Foruden i et prøvebind af det store værk, kan man se hans fotografier fra norske stavkirker, en serie, der cirkulerer til ophængning på skoler og lignende steder. Det samme gælder fotografierne af træskulpturer fra vore landsbykirker, forrige år udsendt som bog af forlaget Rhodos. Samme forlag udgav nu i 69: »Kalkmalerier fra danske landsbykirker« med Franceschis optagelser. Bogen er på 256 sider illustreret i farve og sort/hvid. Støtte fra Ny Carlsbergfondet har gjort det muligt at sælge den for 135 kr. Det er naturligvis bogens fotografier, der falder i øjnene; der er jo i første række tale om et billedværk. Men den grundige, dybtgående indledning af Øystein Hjort - og et enkelt afsnit skrevet af cand. mag. Ellen Grønlund - må bestemt ikke forbigås uomtalt.

Som man blader i det store bind, toner mange nuancer frem i den fantastisk rige billedverden, malerne i middelalderen skabte på kirkernes vægge og hvælvinger. De ældste fresker, de romanske, talte nok stærkest til de første interesse-rede turister, når de i sin tid opsøgte kirker, som havde de gamle udsmykninger. - I deres strenge, samlede form gløder de én i møde fra apsisvælv og triumfvægge og fra korvæggene, hvor de står, som de byggedes. I skibets hvælvinger derimod breder sig på lys kalkbund gotikkens frodige ranker og bevægede skikkelser, undertiden samlet i en komposition, der minder om vore tegneserier.

Den romanske klarhed og renfærdighed var en oplevelse for mennesker, der søgte vej bort fra individualisme og subjektivitet og endnu huskede den søde fryd ved at muge ud i klunkestuen. - Gérard Franceschi har til bogen fotograferet romanske billeder. Men langt de fleste af gengivelserne er dog af gotisk kunst. - I virkeligheden er jo også kalkmalerierne fra den tid dominerende i antal. Men dertil kommer, at man bevidst - det fremgår af forordet - har lagt an på at give et indtryk af den brede fortælleglæde, som er et fremherskende træk i gotikkens fresker.

Øystein Hjort skriver i indledningen,

at der i den gotiske periodes kunstværker er en virkelighedsnærhed, »som i nogen grad opvejer de svagheder, der er åbenbare, hvis man vælger at vurdere dem som funktionel udsmykning af og for kirken som kultrum.« - Det falder én ind, at der måske netop i disse billeders verden - til tider absurd, angstfyldt, flimrende og grotesk - er ikke så lidt, som nu taler med sandhedskraft.

Disponeringen af bogens indledende tekst og af billedernes rækkefølge er ikke bestemt af kronologiske hensyn eller af bibelhistoriske, som tilfældet var i Broby-Johansens banebrydende folkebog »Den danske billedbibel i kalkmalerier«. Her har man gjort dét, at brogetheden er stykket op i nogle temaer, f. eks. »Majestas Domini« - her er tale om romansk stof - »Herremand og bonde, adel og borger«, »Livshjulet«, »Djævelen tager sine«, »Dyresymbolik«.

Naturligvis melder sig spørgsmålet: »Hvor meget har i grunden al denne uregerlighed at gøre med kristendom og kirke?« - Indledningen berører også dette forhold. Og i den forbindelse citerer Øystein Hjort Thomas: »Gud fryder sig over alle ting, thi de overensstemmer alle med hans væsen.«

At malerne har frydet sig over alle ting viser i fuldt mål deres billeder. Stoffet er så godt som altid fra evangelierne, men til tider så udpolstrat, at kernen kan være svær at se. Eller gamle fabler kan bruges som eksempelstof og morale. Fra samtiden henter man så virkningsfulde kulisser, at de sommetider stjæler billedet. I slutningen af perioden gjorde man meget ud af skildringen af lasten og dens pris. Der er mange djævle sluppet løs - og megen liderlighed, ikke altid holdt i skak af de gode magters tilstedeværelse eller kuert af de hjælpemidler, der rækkes menneskene til støtte under livsvandringen. →

Apstlen Peter, Grønåb Kirke, Viborg amt.

Murermester- og entreprenørføretning
M. Thomsen Støtt & Søn
Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Mathias Christensen
ABSALONSGADE 14
Aalborg

Vejle Mineralvandsfabrik
A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Axel Larsen

Anlæggartner
Ericavej 34, Søborg
Telefon Søborg 8298

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby. Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sydhavns Fiskehal

v/ Rich. Rasmussen
Fisk, vildt, dybfrossen fjerkræ
Mozartvej 21. Telefon VA 5547

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K.
Telefon Minerva *408

**MARIUS
M.P. PETERSEN**

Ringsted Isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 81 24 64

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten.
Vi beskytter også Deres olletank mod ud-
vendig korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, 3450 Allerød
Tlf. (03) *27 31 00

Værelse søges

af rolig polsk kunstner, gerne med ad-
gang til køkken og bad - Collie hund
ønskes medbragt.
Tlf. Ryvang 4621 x og aften Tria 825.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kon-
toret Bredgade 69A, hver tirsdag kl. 19
til 21.
Kontoret holdes løvrligt åbent - ugens fem
første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Skal De flytte?

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

TIL BYEN
FRA BYEN
- i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

R. Schulik

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelser ordnes - alle aftaler
kan træffes i hjemmet.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Flotstræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omlindbindinger

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163
København V.
Telefon Eva 8465 og 8466

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Telefon 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761

Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Kirke og revolution

Bogen bringer af dette brogede stof godt 170 helsides reproduktioner i sort/hvidt og 26 farvesider. – Har man i erindring Franceschis skulpturoptagelser, hvor hans arbejde med selve den plastiske virkning gav så fremragende resultater, synes man måske ved første gennembladning, at bogens billeder er mere uanselige. Hurtigt opdager man imidlertid, at netop den fuldstændig ukunstlede teknik, han magter, giver kirkebillederne som *billeder*, spredt over fladen og bundet til fladen. Og så godt er håndværket, at man ikke et øjeblik ledes på vildspor og studser over interessante, specielle synsvinkler og lignende.

For ikke at gribe ind i billedvirkningen har man i tryksiden anbragt sidetal, der henviser til fortegnelsen bag i bogen, ind mod midten et stykke nede. Ikke alle plancher er lige store, så nogle sidetal må udgå. Derved kan der opstå lidt vrøvl med orienteringen i fortegnelsen. Men det er småting. – Det er en fornem billedbog man sidder med. Og efter de første gennemsyn glæder man sig over teksten.

I Ellen Grønlands afsnit om dyresymbolikken i kalkmalerierne fortælles bl.a. interessant om det gamle græksprogede skrift »Den naturkyndige«, som var en af kilderne til den betydning, dyrene fik. Og talen kommer atter ind på forståelsesproblemet, som det tegner sig for en nutidsbetragtning. Man ved jo, at middelaldermennesket havde et reelt og nært forhold til dyrene. Hvordan kunne det da i deres skikkelse se billedligt udtryk for noget helt andet?

Måske netop spørgsmålet stillet sådan viser den afstand, der skiller os fra den tids mennesker. »Netop fordi dyret var levende, et broderligt væsen, var det ikke blot et udtryk for Guds visdom, men kunne også være en direkte åbenbaring af hans væsen. Det er måske, fordi vi i dag hverken har et levende forhold til dyret eller til de hellige sandheder, at vi er tilbøjelige til at se noget paradokst i dette forhold.«

Dette for at give et eksempel, der antyder, at teksten går i dybden. Den gør det, både når den forklarer historiske og kunstneriske sammenhæng, og når den kommer ind på en tolkning. Og så, fordi der i bogen peges på den tidsmæssige og tankemæssige afstand til kalkmaleriernes indhold, det ville være forkert at se bort fra.

Der er noget æggede i mødet ikke blot med den glæde over alle ting, de gamle billeder vidner om, men også med de spørgsmål, de i al deres mangfoldighed vækker hos en nutidig betragter.

Bogen giver i tekst og billeder en redelighed konfrontation med denne arv, som er noget ganske særligt i vor kulturhistorie.

Emil Petersen.

På forlaget Aros er udkommet en bog, som er lille af format, men væsentlig. »Kirke og revolution«, udarbejdet af den økumeniske studiekommissions afdeling for kirke og internationale anliggender, og redigeret af Mogens Zeuthen, præst i folkekirken. Kun på 64 sider i alt, indbefattet studievejledning, litteraturhenvisninger og indholdsfortegnelse, men den udtrykker en ny epoke. Og forklarer den.

Epokeskiftet er sket mellem Kirkernes Verdensråds generalforsamling i Delhi, og i Uppsala. Lidt senere end den katolske kirkes epokeskifte med andet Vatikankoncil, til gengæld endnu kraftigere tilkendegivet, under pres af udviklingen i 60'erne.

Ligesom vi i den katolske kirke siden andet Vatikankoncils afslutning har levet med et »før« og »efter« – førkonciliært, efterkonciliært – repræsenterer Kirkernes Verdensråds generalforsamling i Uppsala 1968 et vendepunkt i de protestantiske kirkers liv. Der er tale om et klart »før« og »efter« Uppsala. Selv om det der er sket måske endnu ikke er trængt ind i mange protestantiske kirkegængeres bevidsthed, fordi det ikke griber ind i det vante, mens alle katolikker øjeblikkeligt mærkede, at Vatikankonciliet havde været, på grund af åbningen for liturgi- og strukturændringer.

Vatikankonciliet havde meget andet at beskæftige sig med end skema 13 – i Uppsala var opmærksomheden koncentreret om kirkens forhold til verden. Kirkens internationale ansvar.

På Vatikankonciliet var brydningerne store, fordi meget af den afgørende udvikling skete på selve konciliet, fra dets første til dets sidste samling. På Kirkernes Verdensråds generalforsamling var der så stor enighed, at det »ungdomsoprør«, der var rede, kun kom til at sufflere.

Den afgørende udvikling var sket, inden generalforsamlingen trådte sammen. Allerede med den internationale Church and Society konference i Geneve 1966 over temaet »Kristne i vor tids tekniske og sociale revolutioner«. Og i Zagorsk, det store russiske klosterråd uden for Moskva, hvor teologer fra Kirkernes Verdensråd mødtes i marts 1968 for at forberede generalforsamlingen i juli i Uppsala.

Så forbløffende det end må lyde i mange protestanters øren, og mange katolikkers med, går Zagorsk-erklæringen, teologernes oplæg til diskussionen i Uppsala, ind for revolution. Ikke blot teoretisk tilladelighed af revolution. En sådan teoretisk tilladelighed er vi katolikker velkendt med. Som pastor Bent Honoré nævner i sit bidrag til Kirke og revolution, forekommer der i slutningen af middelalderen tanker inden for den katolske kirke om berettiget opstand mod en uretfærdig øvrighed, ret til revolution.

Zagorsk-erklæringen definerer vor egen aktuelle situation som revolutionær, fordi de nuværende nationale og internationale strukturer ikke er i stand til at løse nogle af de mest påtrængende økonomiske problemer i vor verden og ikke kan forhindre millioner sultedød. »Hvis underudvikling og elendighed er uundgæelige følger af de strukturer, som udmærker det eksisterende socialt-økonomiske verdenssystem, bliver kravet om en tilbundsående ændring af dem en tvingende nødvendighed. Omsorgen for at skabe en ny samfundsorden med retfærdighed og menneskelig velfærd må da blive de kristnes forpligtelse.«

Denne udtalelse kommer ikke fra en tilfældig gruppe teologer, men fra en forsamling af teologer der repræsenterede Kirkernes Verdensråd og havde til opgave at forberede den forestående gene-

ralforsamling. De er naturligvis ikke tilhængere af voldelige midler, men fremhæver, at kristne må gøre alt, hvad der står i deres magt for at udøve forsoningens tjeneste i den hensigt at skabe en revolutionær omvæltning med fredelige midler. »Men vi må forstå, at nogle kristne befinder sig i en situation, hvor de med fuldt ansvar må tage del i revolutionen med al dens uundgåelige magtanvendelse. I sådanne situationer behøver de forståelse, sympati og forbøn fra deres kristne medbrøders side.« På Church and Society konferencen i Geneve 1966, hvor der især havde deltaget lægfolk og økonomiske og politiske eksperter, havde der også været mange repræsentanter for befrielsesbevægelserne i den tredje verden.

Vi katolikker har problemet på nært hold i Latinamerika. I Kirke og revolution præsenterer redaktør Jens Oluf Lund den brasilianske ærkebiskop Helder Camara. »Der er en bestemt mentalitet, som jeg vil kalde for 'nødhjælpsmentaliteten,'« siger Camara, »og som består i, at man tror at kunne løse alle sociale problemer ved næstekærlighed eller fattighjælp. Denne mentalitet må forandres. Det, vi må arbejde for, er inførelse af social retfærdighed.« Privat og offentlig næstekærlighed vil ganske vist altid være nødvendig. Men en virkelig social og kristen samfundsordning – og de kristne har pligt til at gennemføre en sådan i samfundslivet – kan ikke bygges på nødhjælp. Den bør bygges på retfærdighed. »Hele verden har brug for en revolution i sine strukturer. I den underudviklede verden synes denne sandhed at være indlysende. Det er næsten lige meget fra hvilken vinkel, man anskuer den. Såvel på det økonomiske, det videnskabelige, det politiske som på det sociale og religiøse område når man til den indsigt, at en nem overfladisk revision slet ikke slår til. Man må have en revision i dybden, en hurtig og dybtgående forandring. Man må nå til – lad os ikke være bange for ordet – en revolution af strukturerne.« Disse ord er – ville man for ti år siden have troet det muligt? – udtalt af en katolsk ærkebiskop, og gengivet i en bog som er inspireret af *Kirkernes Verdensråd*.

Latinamerikanske biskopper har nylig i en henvendelse til hollandske præster bedt dem om, hvis de gifter sig, ikke at glemme den tredje verden, og bedt dem tænke over, at i Latinamerika er der endog lægfolk, som giver afkald på at stifte hjem for at kunne vie sig helt til det, situationen i dag kræver. For disse latinamerikanske biskopper er præsters giftermål ikke svaret på verdens nød, svaret er social og politisk handling.

I sin meget klare indledning til Kirke og revolution gør pastor Zeuthen op

med den individualistiske kirkeopfattelse. »Etik er ikke blot privat-etik, men også social-etik.« Med støtte hos Barth og Bonhoeffer gør han op med den traditionelle opfattelse af Luthers to-regimentslære. »Den skizofreni, hvor der bestandigt skelnes mellem en bestemt holdning i det offentlige liv og en ganske anden holdning i den private sfære, er til lige stor skade for begge dele. Samfundslivet bliver på den måde uden berøring med Jesu kærlighedsrige, skønt evangeliet om Guds kærlighed skal forkyndes ind i alle menneskelige og politiske sammenhænge. . . . Politiske spørgsmål som krigene i Vietnam, Mellemøsten, Nigeria, racediskriminationen rundt om i verden, den revolutionære situation i Sydamerika o.s.v. overlader man til politikerne og andre fagfolk, uden at indse, at alt dette er moralske spørgsmål, som i højeste grad angår kirken.«

Og Mogens Zeuthen gør op med den stammereligiøse opfattelse. »Der er kristne, der fuldt ud erkender, at kirken har politisk ansvar, men som udelukkende ser dette ansvar på det nationale plan. . . . Denne stammereligiøse opfattelse har altid gjort ulykker, men den er særlig farlig i dag, da verden er blevet til et skæbnefællesskab og jordens folk er henvist til at leve med hinanden eller sammen gå til grunde.«

Det grænseoverskridende ved evangeliet er blevet et væsentligt kristent anliggende i en verden, der bestandigt trækker nye grænser, siger Mogens Zeuthen.

De protestantiske kirker har gennem Kirkernes Verdensråd selv gennemgået en grænseoverskridende udvikling. Fra fællesskabet med brødrene af samme tro videre til fællesskabet med »vore i troen adskilte brødre«, derfra videre til fællesskab med hele menneskeheden.

Lis Thorbjørnsen.

Uden for min dør

Colin Morris: En kirkelig krysters bekendelser.

Mikro 1969, kr. 9.—

Jeg har for vane når jeg læser, at strege væsentlige argumenter eller rammende formuleringer under, og måske tegne smilende ansigter i marginen, når der er noget morsomt. Begge dele er komplet umuligt i Colin Morris bog på små hundrede sider, fordi den rummer en sådan mangfoldighed af skarpe iagttagelser og paradoksale formuleringer, at det kan være svært at vælge, hvad man skal bringe videre.

Colin Morris har arbejdet som missionær i Zambia og er en af den økumeniske bevægelses mest fremtrædende mænd, men pludselig stoppes han i sit arbejde på at forene metodister og anglikanere i England, fordi en lille mand døde af sult uden for hans dør. Det tvinger Morris til at se kirkens arbejde under en ny synsvinkel, sultens.

Her må de fleste institutioner melde hus forbi. Teologerne er bukket under for den sygdom, der hedder akademisk uengagerethed. »Lægfolket kan bortforklare alt hvad de gør, måske undtagen, hvorfor deres bjerge af ord kun frembringer et muldhvarpeskud af menneskekærlige handlinger«. Økumeni er »simpelthen et stykke værktøj, som vi har forvandlet til en fiks idé.« Kirken er kort sagt blevet en tænkegruppe, hvor den skulle være en handlingsgruppe. Derfor mister mange troen. Ikke på Gud eller Jesus, men på den bestående kirke som et troværdigt og meningsfyldt udtryk for den kristne tro. Der kræves en omvendelse til handling i troskab mod de ord, som man tager i sin mund. Vi ved, hvor dyrt det koster at gøre sand-

Fortsættes side 20

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Telefon VA 6080
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Ingemann Jensen

Malermester
Marlbovej 139, Nakskov
Telefon 308

Flisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut vand- og gasmester.
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen

Kirkepladsen 8 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telefon 85 01 32
Autoriseret elektro Installatør

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

Folmer Olsen

Begravelser ordnes
Reberbangade 37
Aalborg. Telefon 12 15 57

Ryø A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88
EI-Installationer - EI-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Telefon 12 03 01

**Fint arbejde - Tria 6070
rimelig pris**

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

Anders Svendsen
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

Bliv abonnent. Det betaler sig for Dem.

**Sparekassen for Lyngby og Omegn
- Bikuben**

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V
Telefon 14 12 54

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383

Rødovre

Telefon *70 45 30

Ernst Grell & Co.

elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2678

V. Sæmer & Søn

Bilkkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraf - Varme

Gaveldé:

**Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.**

**Forsikrings Compagniet
for Kongeriget Danmark A/S**

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K.

Telefon *11 21 21

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Axel Smith's Eff.

v. Niels Hansen
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

EI-Installationer
Holbæk. Telefon 43 03 65

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen

heden, men har dog Johannes' ord for at »den der gør sandheden, kommer til lyset« at støtte os til.

Hele dilemmaet er kommet frem til overfladen, fordi vi ikke længere er i stand til at tænke i små isolerede begivenheder, men ustandselig bliver mindet om lidelse og nød over hele jorden. Lige meget hvad vi foretager os kan vi ikke løbe fra, at 2/3 af jordens befolkning lever omkring eller under eksistensminimum. Det er næsten ikke til at bære. Rent spontant reagerer vi imod så overvældende kendsgerninger og nægter at tage dem med ind i vores liv, for det ville betyde drastiske omvæltninger og kaos, hvis vi skulle handle i overensstemmelse med vores viden. Vi foretrækker en ordnet og rolig tilværelse, og må derfor skubbe de forstyrrende informationer om umenneskelighed og sult væk for at kunne være i fred. Det er netop dette, der har forarget Colin Morris og tvunget ham til at tage grovfilen frem for at rive op i vores selvtilstrækkelighed og hykleri.

Rent intellektuelt er vi dygtige til at finde på skudsikre og vandtætte argumenter. Der er altid sociale problemer herhjemme, som først skal ordnes, beskæftigelsen sikres og betalingsbalancen rettes op o.s.v. Alt sammen er rigtigt nok, men det har bare den uheldige virkning, at vi ikke gør noget ved nogen af delene. Forsøg på at fastholde verdensperspektivet kan være flugt fra de uløste problemer herhjemme, men de hjemlige konflikter kan også blive til en sovepude. Der behøves altså en politisk analyse af, hvorfor verden ser ud som den gør, hvorfor nogle er rige og andre fattige og årsagerne til dette. Her er det, Colin Morris bog virker utilstrækkelig, fordi han uden den politiske analyse ikke kan lede os på sporet af, hvad vi skal gøre, hvis vi er enige med ham i at skellet i dag ikke går imellem katolikker og protestanter, troende og ikke-troende, men mellem »frådsere og forarmede«. Hvis vi giver os til at handle efter at have læst bogen, er meget nået, men hvis vi blot fortsætter med at snakke om problemerne er Colin Morris selv blevet offer for den veltalenhed, som intet fører med sig, og som kirkens mænd ofte har brugt.

Mangt og meget i bogen virker ufærdigt og foreløbigt. Imidlertid har det heller ikke været Morris' opgave at formulere et færdigt system med svar på alt, men at inspirere og provokere os til at virkeliggøre »enheden mellem ord og handling, som den er virkeliggjort i Jesus«. Sulten er et uafviseligt perspektiv i kirkens liv og det bliver fastholdt i denne let læste, men sent glemte bog.

Jakob Frandsen.

TIDSSKRIFTER

Ånd og liv

De nye nadverbønner

Samtidig med at det nye messehefte, Herrens Bord, er udkommet, har Pauluskredsens Forlag udsendt Ånd og Liv, nr. 43, der ganske aktuelt handler om de nye nadverbønner.

P 40 sider gøres der rede, dels for den romerske nadverbøn, den vi har haft hidindtil, og så de tre nye. Den romerske nadverbøn er nummereret som I, og er således stadig i brug. Nadverbøn II, som er den korteste, er inspireret af de bønner, der findes optegnet hos den romerske præst Hippolyt, der levede omkring 215, og den benyttes stadig i den ætiopiske liturgi.

Derimod er nadverbøn II helt ny, selv om visse sagkyndige mener at kunne genkende træk, der gennem de ældre vesterlandske nadverbønner kan føres helt tilbage til den østlige del af Oldkirken. Endelig er der nadverbøn IV, der også er helt ny, og som på en smuk måde giver et resumé af hele frelseshistorien.

For dem, og det er forhåbentlig mange, der nøjere vil sætte sig ind i den ny liturgi, er dette lille hefte en god hjælp hvad angår nadverbønnerne. Kun er det skade, at der er et par skønhedspletter. I nadverbøn II læser man side 27: »for at samle Guds *adspredte* børn sammen til ét«. Adspredt betyder nu noget andet. I nadverbøn IV læser man side 39: »Indstiftelsesberetningen indledes på dette sted med et *tofoldigt* lån fra Johannesevangeliet«. Det må dog være... på dette sted med to lån...«

B. H.

LITURGISK KALENDER

ONSDAG den 25.: Onsdag i den stille uge (violet).

TORS DAG den 26.: SKÆRTORS DAG (hvid).

FREDAG den 27.: LANGFREDAG (rød).

LØRDAG den 28.: PÅSKELØRDAG (hvid).

SØNDAG den 29.: PÅSKEDAG (hvid).
MANDAG den 30.: Mandag i påskens oktav (hvid).

TIRSDAG den 31.: Tirsdag i påskens oktav (hvid).

ONSDAG den 1.: Onsdag i påskens oktav (hvid).

TORS DAG den 2.: Torsdag i påskens oktav (hvid).

FREDAG den 3.: Fredag i påskens oktav (hvid).

LØRDAG den 4.: Lørdag i påskens oktav (hvid).

SØNDAG den 5.: 1. EFTER PÅSKE, HVIDE SØNDAG (hvid).

MANDAG den 6.: HERRENS BEBUDDELSE (hvid) (flyttet fra 25. marts).

TIRSDAG den 7.: Ferialdag (hvid).

ONSDAG den 8.: Ferialdag (hvid).

TORS DAG den 9.: Ferialdag (hvid).

FREDAG den 10.: Ferialdag (hvid).

DE NYE LÆSNINGER

Torsdag den 26. marts: Skærtorsdag.

Messen med oliernes indvielse:

1. læsning: Isajas 61, 1-3a, 6a, 8b-9.

2. læsning: Johannes åbenbaring 1, 5-8.

3. læsning: Lukasevangeliet 4, 16-21.

Aftenmessen:

1. læsning: 2. Mosebog 12, 1-8, 11-14.

2. læsning: 1. Korinterbrev 11, 23-26.

3. læsning: Johannesevangeliet 13, 1-15.

Vigilmessen:

1. læsning: Ezekiels bog 36, 16-28.

2. læsning: Romerbrevet 6, 3-11.

3. læsning: Markusevangeliet 16, 1-8.

Fredag den 27. marts: Langfredag.

1. læsning: Isajas 52, 13 - 53, 12.

2. læsning: Hebræerbrevet 4, 14-16; 5, 7-9.

3. læsning: Johannesevangeliet, lidelsehistorien 18, 1 - 19, 42.

Lørdag den 28. marts: Påskelørdag.

Ceremonierne:

1. læsning: 1. Mosebog 1, 1 - 2, 2 (eller forkortet) 1, 1, 26-31a.

2. læsning: 1. Mosebog 22, 1-18 (eller forkortet) 1-2, 9a, 10-13, 15-18.

3. læsning: 2. Mosebog 14, 15 - 15, 1.

4. læsning: Isajas 54, 5-14.

5. læsning: Isajas 55, 1-11.

6. læsning: Baruchs bog 3, 9-15, 32 - 4, 4.

Søndag den 29. marts: Påskedag.

1. læsning: Apostlenes gerninger 10, 34a, 37-43.

2. læsning: Kolossenserbrevet 3, 1-4 (eller ad libitum) 1. Korinterbrev 5, 6b-8.

3. læsning: Johannesevangeliet 20, 1-9, (eller ad libitum) Markusevangeliet 16, 1-8.

Ved aftenmesser denne dag er 3. læsning Lukasevangeliet 24, 13-35.

Mandag den 30. marts: 2. Påskedag.

1. læsning: Apostlenes gerninger 2, 14, 22-32.

2. læsning: Matthæusevangeliet 28, 8-15.

Søndag den 5. april: 1. søndag e. påske, Hvide søndag.

1. læsning: Apostlenes gerninger 4, 32-35.
2. læsning: Johannes' 1. brev 5, 1-6.
3. læsning: Johannesevangeliet 20, 19-31.

Mandag den 6. april: Herrens bebudelse (flyttet fra 25. marts).

1. læsning: Isajas 7, 10-14.
2. læsning: Hebræerbrevet 10, 4-10.
3. læsning: Lukasevangeliet 1, 26-38.

a = første halvdel.

b = anden halvdel.

Lars Roar Langslet i AC.

Kirkens situation 4 år efter Vat. II - forsøg på en status. Universitetslektor, stortingsmand Lars Roar Langslet.

Udviklingen i Kirken og i verden går så hurtigt i vore dage, at det er svært at se de store linjer og bevare overblikket. Derfor har AC indbudt en kyndig og velorienteret iagttager, Lars Roar Langslet, som i en alder af 33 år ikke alene er magister i idéhistorie og lektor ved Oslo Universitet, men også netop er valgt til medlem af det norske storting. Blandt hans bøger kan nævnes »Enhet og mangfold«, »Forandre for at bevare« og »Kirke i dialog«, som alle er udkommet inden for det sidste år.

Mødet finder sted onsdag den 1. april kl. 20 i »Store Sal«, Jagtvej 183 B. Ikke-medlemmer kan løse gæstekort à 4 kr. ved indgangen. For russer og 3. g'er er prisen dog 1 kr.

NYE ÅBNINGSTIDER PÅ NIELS STEENSENS BIBLIOTEK

For at imødekomme de lånere, som har vanskeligt ved at komme sent på eftermiddagen, vil biblioteket fra 1. april være åbent hver

tirsdag og torsdag kl. 17-19

onsdag og fredag kl. 10-14

Der findes 4.000 bøger til udlån, gamle som nye, deriblandt senest ankomne:

Alexanderson: Pilgrimsfærd, 1967.

Blish: Paradis-planeten, 1969.

Hofsten: Samtalsvis, 1969.

Holst: Manden, der tænkte ting, 1965.

Johansen: Fra arken til det nye land, 1969.

Langslet: Enhet og mangfold, 1969.

Lavik: Mellom avvik og identitet, 1968.

Lepp: Psychoanalyse der Liebe, 1966.

H. Messerschmidt: Menneske først - Kristen siden, 1969.

Rendtorff/Tödt: Theologie der Revolution, 1969.

Bibliotekarerne

Inge Müller og Søster Mary Katharine.

LÆSERNE MENER

Kære redaktion,

Tak for kommentaren til presseudvalget for Labora. Den er helt i overensstemmelse med Katolsk Forums nuværende stand.

Med venlig hilsen

Karl-Erik Stadler

Sommerferie: mulatbørn?

I mange år har Danmark modtaget tyske mulatbørn på en ca. 6 uger lang sommerferie. Nogle af børnene er socialt dårligt stillede, nogle er børnehjemsbørn, og nogle er i dårligt milieu (det behøver ikke at betyde fattigt milieu). Men for alle gælder det, at det ikke er nemt at være »anderledes«. De fleste trænger stærkt til at føle sig ØNSKEDE. Det er sjældent, der er børn under skolealderen. De fleste er 10-14 år. Størst er mangelen på hjem, der vil tage de helt store 14-16 års, især drenge.

Kunne nogen tænke sig at modtage et barn, bedes de skrive til:

Tytte Botfeldt

Statshospitalet

6440 Augustenborg

Telf.: (04) 47 12 92.

Børnene kommer i juli. Det vides endnu ikke hvornår. I 1969 var det: 18/7-29/8 og fra d. 17/7 til sidst i august. Oplys, at De er katolik, da vil man give oplysningen videre til Tyskland. Mange af børnene er katolikker.

Helvig Hansen.

RETRÆTE FOR ÆGTEPAR

Den årlige retræte for ægtepar på Sotrups Slot afholdes d. 1.-3. maj 1970. Retræten ledes af pastor Kåre Osorio, København.

Emne: Det kristne personmysterium.

Der vil blive gjort rede for grundbetegnelserne for væksten i det åndelige liv, dvs. i personforholdet mellem Gud og mennesker.

Tilmelding senest 1. april til Leo Arlund Jensen, Filippavej 13, 8270 Højbjerg, hvor også yderligere oplysninger kan fås (tlf. (06) 27 25 50).

Regelmæssig aftenmesse på latin

I Sct. Ansgar

For at imødekomme ønsker fra flere sider om en aftenmesse på latin vil der i Sct. Ansgars Kirke blive læst en aftenmesse hver onsdag kl. 20 fra onsdag d. 1. april at regne. Der er mulighed for, at denne messe fra tid til anden bliver højmesse, idet flere ønsker at arbejde med den gregorianske koral. Den hidtidige messe kl. 19 på samme ugedag bortfalder.

Kjeld Geertz-Hansen.

Roskilde-passionen

Langfredag synges i Vor Frue Kirke i Århus »Roskilde-passionen«. Det er lidelseshistorien af Johannes på dansk, der indtil 1573 blev sunget til gregorianske toner i Roskilde Domkirke, deraf navnet. Kompositionen blev genfundet i rigsarkivet af organisten ved Sct. Ansgars Kirke, Jos. Hammermüller, og synges nu rundt omkring i landet.

Sammenkomst, agape, efter messen

påskelørdag nat,

holdes i Helsingør, Ordrup, Slagelse og Vejle.

I Sct. Andreas Kirke

holdes skærtorsdag, langfredag og påskelørdag kl. 8.00 morgengudstjeneste bestående af Davidssalmer og bibellæsninger.

Gennemgang af katekismus

Den anden tirsdag i måneden er der på Nordvanggård, Bistrup, gennemgang af den canadiske katekismus, og den tredje tirsdag i måneden gennemgang af den hollandske katekismus.

Sommerferie

Alle børn mellem 6 og 13 år i Sct. Antoni sogn kan komme på ferie i »Frieden« i Asserbo plantage i tiden 4.-15. juli. Henvendelse til sognepræsten eller til søster Gisela, Den franske Skole, Østerbro.

Ny ungdomsklub

I Silkeborg søges oprettet en ungdomsklub for 13-17-årige.

Olieindvielse skærtorsdag I domkirken

Olienvolien, der anvendes ved forvaltningen af dåb, firmelse, præstevielse og sygesalvelse, indvies i alverdens katolske domkirker af stedets biskop under en særlig messe på skærtorsdag. Bispebyens sognepræster koncelebrerer med biskoppen og deltager i indvielsen. Denne særlige oliemesse finder sted i Sct. Ansgars Kirke kl. 9. Om eftermiddagen kl. 17 celebreres den sædvanlige skærtorsdagsmesse.

K.G.-H.

Pennevenneklub?

Undertegnede ville vide om det var af interesse at danne en katolsk pennevenneklub for børn og unge. I bekræftende fald står jeg til rådighed til at bringe pennevennerne sammen m.m. Interesserede bedes skrive deres navn, adresse, alder, eventuelle interesser samt vedlægge 60 øre i svarporto og sende det til

Steen Kastoft Hansen (14½ år)
Anemonevej 2, 2820 Gentofte
Telefon: GE 9287.

Påskens store film-oplevelse

METRO-
GOLDWYN-
MAYER
præsenterer

GEORGE
ENGLUND'S
PRODUKTION

FISKERENS SKO

efter Morris L. West's roman

THE SHOES OF
THE FISHERMAN

ANTHONY QUINN
OSKAR WERNER
DAVID JANSSEN
VITTORIO DE SICA

LEO MCKERN · JOHN GIELGUD
BARBARA JEFFORD · ROSEMARIE DEXTER

og LAURENCE OLIVIER

manuskript af JOHN PATRICK og JAMES KENAWAY
iscenesat af MICHAEL ANDERSON
produceret af GEORGE ENGLUND

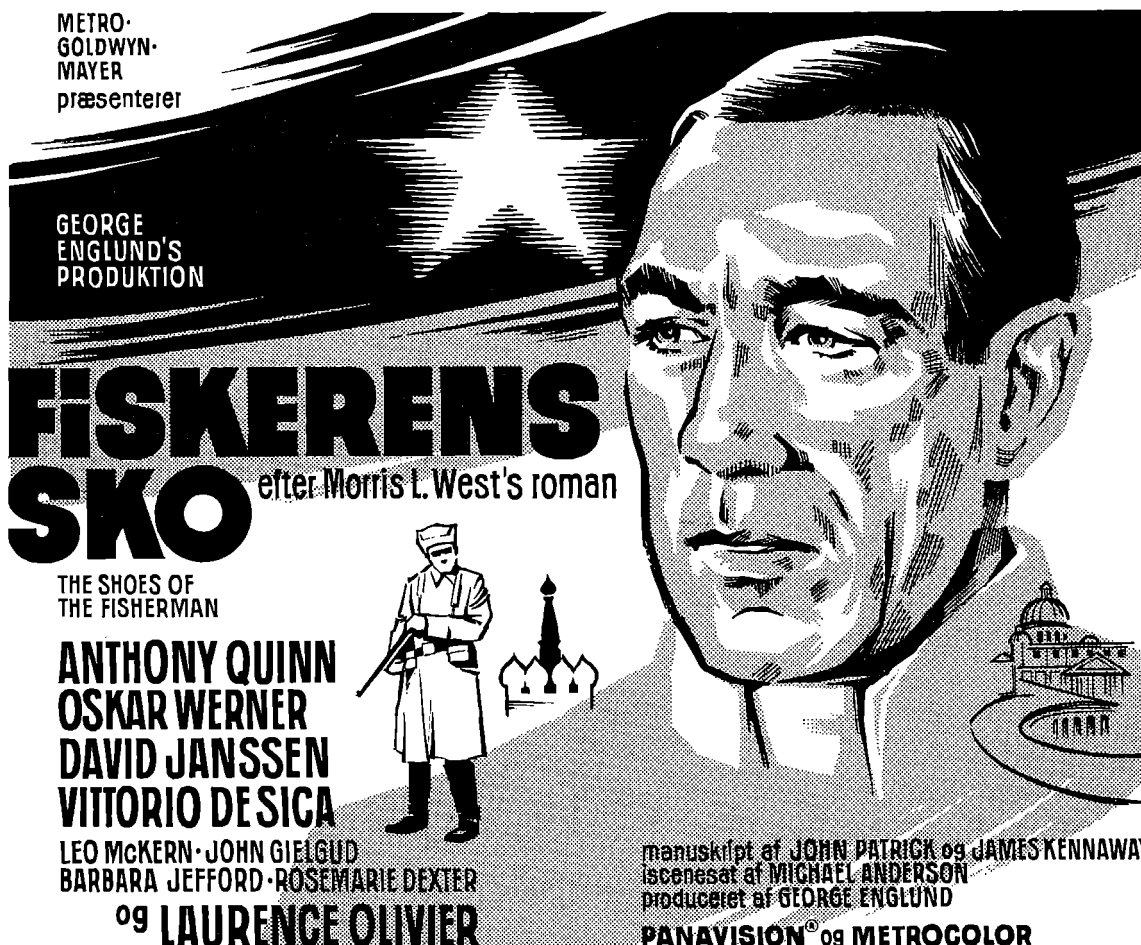
PANAVISION® og METROCOLOR

ATLANTIC

BELLEVUE

BIO

TEATRET

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Svendborg Ligkistemagasln

Katolsk bedemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Frøestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 84

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»Balancen«

v/ Knud Petersen
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Aarhus

Hovedkontor:
Store Torv 12, telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdellinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Poul Dudzinski

Aut. el-Installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Aarhus N.
Telefon 16 98 80

Lev. til katolske Institutioner
Lys, kraft og varme
For at betjene vore kunder bedst muligt
har vi nu fået radiotelefon i vore biler

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvvej 10, 2920 Charlottenlund
Tlf. Ordrup 29 07
Træffes efter aftale

Der er altid noget
af interesse
i katolsk forum

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.-11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00
Særpris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritter medfølger.

Program og tilmeldelse ved henvendelse til:

Fru L. Samson
Barsehøj 25, 2900 Hellerup eller Translatør C. Lerche Nielsen
Bredgade 69, 1260 Kbhvn. K.
Tlf. GE 6341 Tlf. PA 2539

ALTERLYS

I alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

Asp-Holmblad

Stearinlysfabrikker

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieforsøger: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

SCT. ANNÆ REJSER - PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

27/6-18/7 Firenze-Assisi-Rom-Ravenna - fly - 22 dg. - pris kr. 1475,-
1/7-19/7 Rom-Sorrento-Venezia - tog - 19 dg. - pris 1375,-
12/9-26/9 Venezia-Ravenna-Firenze - fly 15 dg. - pris 1195,-
3/10-17/10 Firenze-Assisi-Rom - fly - 15 dg. - pris 1195,-
17/10-24/10 Rom (efterårsferien) - fly - 7 dg. - pris 965,-

Oberammergau + Oetz - 25/7-1/8 - fly - pris 998,-
Oberammergau + Saalbach 28/8-5/9 - fly - pris 998,-
Individuelle Oberammergau arrangementer.

Israel 2/7-16/7 - fly - pris 2250,-

»I Pauli Fodspor« - 26/5-9/6 - 15 dg. - pris 2400,-

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

FILM VED JAKOB FRANDSEN

Made in Sweden

Svensk film er andet og mere end Bergman. En ung generation af instruktører som Cornell, Vilgot Sjöman, Bo Widerberg og nu også Johan Bergenstråhle har skabt stærkt engagerede film, ofte med et kritisk sigte. Den sidstnævntes debutfilm »Made in Sweden« kunne kaldes en collagefilm, hvor dokumentarisme og fiktion, symbolske handlinger og interviews er blandet godt sammen.

Journalisten Jørgen (Per Myrberg) møder i første halvdel af filmen Kristina, der studerer sociologi. De er præget af den unge generations langsomme politiske bevidsthedsgørelse, men samtidig af deres opdragelses individualistiske centring omkring egne problemer. Spændingen mellem privatliv og politisk overbevisning, mellem følelsesmæssigt engagement og intellektet kommer stærkest frem i en nøglescene, hvor Jørgen viser en film for Kristina om menneskelige tragedier fra Bangkok. De samme billeder gentages til ulidelighed, og i det efterfølgende opgør mellem de to ligger en del af løsningen. I begyndelsen er man emotionelt ophidset. Men efterhånden som samme film kører om og om igen, slækkes det følelsesmæssige engagement. I den situation kan intellektet trænge igennem, og det kan føre til konstruktiv handling.

Der er adskillige gode scener og ideer i filmen, men når helhedsindtrykket er noget rodet, skyldes det ikke blot hovedpersonernes oplevelse af omverdenen, men også instruktørens usikkerhed og tvivl eller åbenhed, om man vil.

Min nat hos Maud

Allerede tidligt i filmen om den 34-årige katolske ingeniør (Jean-Louis Trintignant) falder den ene af filmens to kommenterende bemærkninger, nemlig hans forudsigelse af, at han vil blive gift med Françoise (Marie-Christine Barrault), en ung blond kvinde, som han har lagt mærke til under søndagsmessen.

Med en næsten skæbnetro på, at han nok skal finde den kvinde, han vil blive lykkelig med, kommer han i modsæt-

ning til en tidligere skolekammerat og nu filosofilærer, som han efter mange år møder igen. Begge er optaget af Pascal og hans tanker om det matematiske håb. Ud fra en katolsk henholdsvis marxistisk synsvinkel finder de begge, at det er værd af vælge, og at historien har en mening. Selv om der kun er ringe chance for, at det, man holder på, er rigtigt, er gevinsten, hvis det er rigtigt, uendelig stor. De mange diskussioner i filmen giver den et intellektuelt præg, men da de på intet tidspunkt bruges til at docere, men hele tiden uddyber vores kendskab til personerne, bliver de aldrig kedelige eller uvedkommende.

En lige så fængslende diskussion fører ingeniøren med en fraskilt børnelæge, Maud, (Françoise Fabian), som er ateist. Hele natten går med at snakke om forholdet mellem etik og erotik, men selv om Maud forsøger at forføre ham, bliver det en meget ærbar nat. Scenerne skildres som i hele filmen i lange rolige totalbilleder, som giver handlingen tyngde og understreger personernes modne karakter.

Ingeniørens nat hos Maud er et af filmens højdepunkter. Rent bortset fra at scenen varer 44 minutter, hvilket er usædvanlig længe, et atmosfæren så erotisk fortættet, at man skal lede længe efter lignende intensitet. Med små diskrete virkemidler og en rap dialog opbygges en intimitet, som får ingeniøren til at forbavses. Selv om han kun har kendt Maud i nogle timer, føles det, som om de altid har kendt hinanden.

Den katolske ingeniør går af principgrunde ikke i seng med Maud i modsætning til skolekammeraten, som for tidsfordriv har haft et forhold til hende. Filmen kan ses som den franske instruktør Eric Rohmers forsvar for den førstes holdning.

Min nat hos Maud er den tredje af i alt seks »moraliske fortællinger«, som Eric Rohmer har planlagt. De tre første skal være i sort/hvid, de tre sidste i farver. Med sin stærkt personlige stil og eminente evne til at opbygge helheder af følelser og spændinger mellem personerne er Rohmer en af de største nulevende franske instruktører. Filmen er et stille sørgmodigt vitalt og helstøbt mesterværk.

Medium Cool

En fjernsynsfotograf og en lydmand er de første, der opdager en bilulykke, hvor en kvinde er hårdt kvæstet. De er på arbejde for et fjernsynsselskab, og som de pæne mennesker de er, udfører de først deres job med at filme ulykken og venter med at tilkalde ambulance, til de har fået nogle gode billeder i apparatet. Med denne næsten overtydelige symbolik starter instruktøren Haskell Wexler debatten om massemedierne.

Hvorledes forholder journalister og fotografer sig til den virkelighed, de skildrer? Hvorledes udvælger de store TV-selskaber og aviser deres nyheder? Efter hvad der sælger mest? Nogle af disse vigtige problemer tages op i filmen, men desværre bliver behandlingen ofte overfladisk eller unuanceret. Diskussionen lægges ofte personerne i munden på en måde, som nærmere viser os instruktørens holdning. Derved udnytter han dem til sit eget formål, hvad paradoksalt nok netop er, hvad han anklager massemedierne for at gøre.

Langt mere overbevisende virker den sociale kritik, som indirekte kommer til udtryk, ligesom dokumentaroptagelserne fra demokraternes konvent i Chicago 68 giver et stærkt billede af store spændinger mellem forskellige generationer og livsholdninger. Filmen er fantastisk godt fotograferet, men også her savnes en konsekvent holdning til mediet. Ofte får man det indtryk, at nogle billeder eller kameravinkler er taget med, fordi de er flotte, og ikke fordi de bibringer os en større forståelse af personerne eller problemet til debat.

118. årgang af
Katolsk Ugeblad
25. marts 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgsspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Helder Camara
om retfærdighed
og fred

Grethe Livbjerg
om religions-
undervisning

Kaare Osorio
om Kristi himmelfart

Så går vi til menighedsrådsvalg!

7/1970

forum

katolsk

NOTES BLOKKEN

Menigheden i Korint var en splittet menighed. Der var ikke indbyrdes enighed. Der var splittelser blandt menighedens medlemmer. De var ikke forenede i samme sind og samme overbevisning. Der var stridigheder iblandt dem, klikker. Nogle sagde, at de tilhørte Paulus' parti, andre holdt sig til Apollos, atter andre til Kefas; nogle påberåbte sig Kristus uden menneskelig formidling. Paulus må formane dem. Og til trods for alt dette er de »Guds Kirke i Korint«. De er »hellegede i Kristus Jesus, kaldede til at være hellige, sammen med alle, som alle vegne, både i Korint og hos os påkalder vor Herres Jesu Kristi navn« (1,2).

På den ene side formaner Paulus ustandselig de kristne til enhed, fred og fordragelighed, – på den anden side henviser han til Kristi kors. Hvad vil det sige? Mon det ikke betyder følgende: Selv når vi har gjort alt for at fremme enheden, bliver der en rest tilbage, som ikke går op? Der bliver uoverensstemmelser, misforståelser, stridigheder, som ikke kan bringes ud af verden. Det ligger simpelt hen i den faldne menneskelige natur. Det er en del af Kristi kors, som vi må bære. Vi kan diskutere nok så meget eller dialogisere – som man siger i dag – de forsvinder ikke. Disse modsætninger kan ikke afvikles ved »ordkampe« (1,20), thi Gud har gjort verdens visdom til dårskab. Og alligevel vil vi alle være så kloge og informerede. Kristus ligger i dødsangst indtil verdens ende, siger Pascal. Kristi kors går gennem historien – også i vor tid. Og en del af Kristi kors er splittelsen – ikke blot i selve kristenheden, men også i vore menigheder. Vi må bære også dette kors i tålmodighed.

Det, som dengang skete i Korint, sker i dag overalt i Kirken, også i Danmark. Polarisationen øges. Partier dannes og sættes op mod hinanden. Splittelsen spreder sig. Man taler om flere slags katolicisme. Mange lider under det, andre bliver forbitrede og vender Kirken ryggen. Paulus giver en god recept: »Bær hverandres byrder; således opfylder I Kristi lov... Hver prøve sin egen gerning, og da skal han få sin ros alene efter, hvad han selv er, og ikke efter, hvad næsten er« (Gal. 6,2-5). I det økumeniske arbejde har vi efterhånden overvundet den fejl, som består i at vi foragter de andre, fordi de har en anskuelse, som afviger fra vor egen. Vi er på vej til at begå den samme fejl inden for vor egen Kirke. Hvis vi ikke passer på, opdyrker vi en ny farisæisme. Vi selv ved alt. Den anden form for »katolicisme« er forkert. Ak, vi ved så god besked, vi er så sikre i vor egen sag! Det er altid de andre, som gør det forkert! Dermed tales ikke for en fred bare for fredens skyld. Modsætninger skal udkæmpes i redelighed og ærlighed. I det sidste nummer af det økumeniske tidsskrift »Catholica« (Münster) har Heinrich Schlier, en af vor tids fineste teologer, skrevet en artikel om katolicismens grundprincip, »die entschiedene Entschiedenheit«, dvs. at der er ting, som er »afgjort« ved selve åbenbaringen og koncilerne. Disse kendsgerninger kan ikke røkes. En af de gamle kirkefædre har sagt det rammende: »I de væsentlige ting enhed, i tvivlsomme ting frihed, i alt kærlighed.« Mon ikke påsketiden skal få os alle til at overveje disse problemer?

TT Roos og.

AKTION SLÆBEBÅD

I Sydamerikas jungle ved bredden af Chiriaco-floden, der er en biflod til en biflod til Amazonfloden, befinder den danske katolske præst, pastor Tantholdt Hansen, sig. Han leder her en skole og et internat med i alt 200 indianerpiger og -drengene – foruden at have opsyn med 12 andre småskoler i urskoven.

I samarbejde med Caritas Danmark og det store handelsfirma Erik Emborg, Ålborg, har en gruppe unge fra Bibelhøjskolen, Østerport, startet en hjælpeaktion, hvis formål er... Læs nedenstående uddrag af pastor Tantholdt Hansens brev til Olaf Halladin, der leder aktionen:

»Ved flodbredden har vi skole med internat, i alt 200 indianerpiger og -drengene. Langs småfloderne og gemt godt bort i urskoven har vi 12 småskoler, alle statsanerkendte og alle under mit opsyn. Så alene dette giver mig nok at bestille, men er i øvrigt kun en brøkdel af arbejdet, som omfatter jordspørgsmål = stridigheder mellem indianere og koloniasatorer om den bedste jord, – desuden det egentlige missionspastorat blandt begge grupper, byggeri, finansiering etc. skoler, værksteder, boliger m. m.; jeg må såmænd selv tegne det hele og løse alle tekniske og u tekniske spørgsmål. Skolen omfatter ni år (hvilket svarer til en mellemskole) plus en landbrugsteknisk skole. Det er et dejligt arbejde, og vi har et godt team: fem søstre, to spanske seminarister, en brøder og så nu to præster, hvoraf jeg er den ene. Stedet har fungeret i små fem år, så endnu er det hele under organisk opbygning, – samtidig med at de femårige bygninger allerede skal fornys. Jeres tilbud om at hjælpe kommer således godt tilpas, – i virkeligheden lever vi i en bundløs nød, hvad undervisningsmateriale angår. Forestil jer, at ikke engang alle lærere er i besiddelse af de bøger, de

skal undervise efter! Specielt kan jeg nævne: vægatlaser (verdenskort etc.), historiske og politiske tavler, botaniske tavler, pædagogisk legetøj (til alfabetisering), skrivemateriale (blyanter og kuglepenne), kort og tavler til religionsundervisning, al form for materiale til undervisningsbrug. Måske kunne man lave en indsamling af undervisningsmateriale (som ligger gemt bort til ingen nytte), der giver indtryk af liv og kultur i Danmark, Norden og andre lande. Her kunne det være en stor stimulans til brug for undervisningen. Tøj, tæpper og medicin er en stadig mangel på missionsstationen. Selv kunne jeg godt bruge en mængde tekniske håndbøger (bygge, auto, motor til båd, elektricitet, arbejder i træ og almindelig mekanik) på dansk, så hvis nogen ligger inde med noget sådant, er det hjerteligt velkomne. For som sagt, jeg må vide alt – lige fra at betonnere til at kimse med dynamoer, og min juridiske uddannelse, som hjælper mig på mange områder, slår ikke rigtig til over for teknikken. Ja, nu har jeg nævnt en række overkommelige ting, som forhåbentlig kan inspirere lidt.«

Hjælpeaktionens formål er kort og godt at skaffe under-

Teori og praksis

Vigtigt!

Vigtigt!

Vigtigt!

Vigtigt!

Vigtigt!

visningsmateriale og medicinalvarer til disse skoler i Sydamerika. Forsendelsen vil blive transporteret gratis til Amazonfloden i Peru, idet handelsfirmaet Erik Emborg har kontrakt på at levere fem slæbebåde til dette sted og på forespørgsel fra Olaf Halladin har de tilbudt transport uden betaling. Imidlertid starter leverancen af slæbebådene allerede den 1. maj dette år, så tiden er kort, hvis der skal handles.

Hvis De mener at ligge inde med eller at kunne fremskaffe hvad pastor Tantholdt Hansen har nedfældet på sin ønskeseddel (brugbart hobbyværktøj er også kærkomment), bedes De hurtigst muligt sende det til:

Maskinmester O. Halladin
Statens Levnedsmiddel Institut

Mørkhøj Bygade 19
Mørkhøjgård
2860 Søborg

Kontante beløb modtages også meget gerne.

På forhånd tak!

Det tør vist kaldes en underdrivelse, når man herhjemme betegner starten på bevægelsen »For pave og kirke« for uheldig. I ikke særlige opbyggelige vendinger har medlemmerne af bevægelsens arbejdskomité skiftevis korrigeret hinanden, hvad angår mål og midler. Således stod der at læse i Kristeligt Dagblad, den 18. marts 1970: »Der er nedsat en arbejdskomité bestående af civilingeniør Villy Frendrup, lektor Sven Rossel, forfatteren, biografdirektør Heinrich Rasmussen og fru Vita Lerbech som sekretær. Bevægelsen påtænker at udgive et nyt blad med navnet »Katolsk Samling« og med Heinrich Rasmussen som redaktør. Man vil desuden opfordre pavetro danske katolikker til at indbetale deres årlige kirkebidrag til bevægelsen i stedet for til det officielle bispekontor.

Den nystiftede bevægelses første opgave bliver at samle underskrifter på et manifest (se side 20), der gør op med progressisterne og er en klar bekendelse til den uforandrede katolske tro.»

Men det var nu for meget af det gode. Tre af arbejdskomiteens fire medlemmer (Heinrich Rasmussen undtaget) tog i Kristeligt Dagblad, den 20. marts 1970 skarpt til genmæle, – efter først at have understreget, at bevægelsen for pave og kirke var en *kreds*, – og ingen forening eller organisation. Vi citerer: »Men det er fuldstændig urigtigt, når den anonyme indsender (Heinrich Rasmussen???) påstår, at kredsen påtænker at udgive et blad under navnet »Katolsk Samling« med forfatteren Heinrich Rasmussen som redaktør, og at kredsen vil opfordre danske katolikker til ikke at indbetale kirkeskat til bispedømmet men til kredsen.

Det har aldrig været på tale, at kredsen skulle udgive det nævnte blad eller opfor-

dre katolikker til illoyalitet mod bispedømmet, tværtimod vil troskab over for paven og kirken nødvendigt omfatte loyalitet mod den af kirken viede biskop.«

Fornuftige og besindige ord, – men hvor længe var Abraham i paradiset? Tredie akt i det efterhånden spændende drama kunne læserne stifte bekendtskab med i Kristeligt Dagblad, den 25. marts i et læserbrev, hvor Heinrich Rasmussen dementierer dementiet! Her står bl.a.: »Jeg beklager at måtte dementere dementiet og opfriske underskrivernes formørkede hukommelse. Det kan naturligvis kun blive påstand mod påstand, men da min katolske hæderlighed sikket med lethed kan stå mål med de tre nævnte underskrivere, kan læserne selv afgøre, hvem de vil tro.

Det er et faktum, at der blandt arbejdskomiteens medlemmer var almindelig enighed om, at en økonomisk boykot af den nuværende biskop og hans progressistiske ledelse var målet, men af flere kirkepolitiske grunde fandt man det ikke opportunt at luften denne hensigt på nuværende tidspunkt. Hvor mange af kredsens medlemmer betaler i øvrigt deres kirkebidrag? Det er også et faktum, at målet var at udgive et blad. Fru Vita Lerbech havde til det formål modtaget 400,00 kr. af en katolik, hvad hun ikke lagde skjul på ved et møde, hvor 12 katolikker var samlet. Det er også et faktum, at undertegnede tilbød bevægelsen hele indtægten af børneforestillingen i hans biograf til brug for udgivelsen af nævnte blad.

Da hykleri og letsindig omgang med sandheden således fra starten synes at skulle være den »pavetro« bevægelses fornemste kendetegn, har jeg meddelt sekretariatet »for pave og kirke«, at jeg nedlægger mit valgte hverv i arbejdskomiteen og tilbagekalder mit

tilsagn om økonomisk støtte.«

Det står nu til læserne at vurdere aktstykkerne. Jeg vil gerne være behjælpelig. (Om bevægelsens program, kan der læses på side 20, – og det er ikke outreret.) Bag det hele ligger tydeligt nok ønsket om ubrydelig loyalitet mod den romerske katolicisme, – men det udelukker vel heller ikke lidt almindelig katolsk kristendom? Faren består imidlertid i, at vi får en »ideologi« i kirken til styrkelse af den allerede spirende polarisation. Her må bevægelsen vejes i forhold til det vidnesbyrd, der lægges for dagen. Troværdigheden er afgørende. Det er mit indtryk, at den så bliver fundet for let.

*

Som et af de vigtigste og væsentligste resultater af synoden er der den 19. april menighedsrådsvalg. Et enormt og krævende arbejde er gået forud. Gennemførelseskommissionen har arbejdet på livet løs og er sandelig ikke kommet tomhændet til os. Og efter forlydender fra de fleste menigheder er der opstillet et ganske pænt antal kandidater. For eksempel er der i Odense opstillet 23 kandidater – ikke sådan at kimse ad.

Ganske vidst er der lidt skumlen om menighedsrådenes kompetence og arbejdsområde, som ikke er udtrykkelig nedfældet. Men er det ikke netop det, der skal komme langs ad vejen? Menighedsrådene må finde deres pladser – som alt nyt.

Ellers har det undret mig, at der på valgplakaten til menighedsrådsvalget kun er tegnet mænd. End ikke skyggen af en kvinde er at se. Gad vide om det har provokeret endnu flere kvinder til at stille op. I hvert fald – for nu at tage Odense igen – er der her opstillet 12, skriver *tolv*, kvinder til valg. Og resten af landet er også glimrende med.

Godt valg!

Retfærdighed og fred

Planer for udvikling og strukturændringer

Tale af erkebiskop Helder Camara i Montreux

I dagene 26.–31. januar blev der i Montreux i Schweiz på foranledning af Kirkernes Verdensråd afholdt en »Verdenskongres om den fælleskirkelige hjælp til udviklingen«. Vi bringer nedenfor en oversættelse af et referat i Documentation Catholique af den tale, erkebiskoppen af Olinda og Recife (Brasilien), Helder Camara, holdt på kongressen. Kardinalen havde et par dage før haft en lang samtale med pave Paul VI. Lederen af Vatikanets pressetjeneste, msgr. Fausto Vallainc sagde i denne forbindelse: »Samtalen betød en fornyet bekræftelse af, at Kirken tager afstand fra vold, og at den ikke alene gør det, når den er resultatet af kollektive uroligheder, men også og især, når den udøves af ansvarlige organer.«

I. INDLEDENDE BETRAGNINGER

I, som her er til stede, har den lykke at være troende kristne. Derfor betyder det noget, når jeg siger til jer, at jeg har forberedt det, jeg nu vil sige, under bøn. Netop fordi jeg i dette vidnesbyrd har sammenfattet en hel del af mine erfaringer som sjælehyrde i det nordøstlige Brasilien, et af de mest omdiskuterede og mishandlede steder i hele verden, har jeg bedt Kristus om ikke at lade mig videregive et passioneret og overdrevent personligt budskab til jer.

Mesteren er blandt os, fordi vi er meget mere end to eller tre, og fordi vi er forsamlede om hans navn. Ved hver tanke, jeg tænker, og hvert ord, jeg siger, vil jeg hele tiden være opmærksom på, at han er med os og hører os, og at han vil dømme alle mine påstande og udtalelser.

Hvordan skal jeg takke Faderen for den atmosfære af tro, der gør det muligt for mig at bringe jer hans vidnesbyrd om det tema, I har betroet mig, nemlig »Planer for udviklingen og bestræbelser for at ændre strukturerne«, som om jeg stod for den højeste Dommer og over for ham aflagde regnskab for mine tanker, ord, handlinger og undladelser.

II. EN GANSKE SÆRLIG MULIGHED, SOM FADEREN TILBYDER DE KRISTNE

1. Sørgelige kendsgerninger, herlige perspektiver og mulighed og sandsynlighed for et tragisk udfald

Man kan vel objektivt sammenfatte menneskeheden situation for øjeblikket som sørgelige kendsgerninger, herlige perspektiver og mulighed og sandsynlighed for et tragisk udfald.

Sørgelige kendsgerninger, fordi 80 % af verdens ressourcer ifølge de afsluttende udtalelser fra kongressen i Beirut er i hænderne på 20 % af jordens indbyggere, og fordi »en lille del af menneskeheden bliver rigere og rigere, mens resten kæmper med større eller mindre fattigdom og kun har ganske få chancer for at besejre den inden for de nærmeste årtier«.

Herlige perspektiver, fordi vi alle sammen ved, at mennesket for første gang i historien har rige muligheder for at opfylde Skaberens befaling om, at det skal underlægge sig naturen og fuldføre skabelsen, og fordi teknikken nu for første gang har midler til rådighed til at fremme hele menneskets og hele menneskehedens udvikling.

Mulighed og sandsynlighed for et tragisk udfald i betragtning af den blindhed, der behersker den lille brøkdelen af privilegerede, der, som den økumeniske kongres i Beirut udtrykker det, finder det »naturligt« at bruge 150 milliarder dollars om året til oprustning, mens den kun ofrer knap 10 milliarder på det økonomiske og sociale samarbejde.

2. En enestående mulighed for de kristne

Når vi tænker på de kristnes ansvar i denne forbindelse, bliver vi grebet af rædsel. Den nordiske halvkugle, de rige lande, de 20 %, der ejer 80 % af alle verdens ressourcer, er oprindeligt kristne. Hvilket indtryk må vore afrikanske og asiatiske brødre og de store masser i Latinamerika ikke få af kristendommen, hvis træet skal dømmes efter sin frugt. Det er i høj grad os kristne, der er ansvarlige for uretfærdigheden i den verden, vi lever i . . .

Man påberåber sig kristendommen i en slags korstog mod kommunismen. Og man stiller kristendommen op imod den

bølge af had, yderliggående tendenser og vold, der rejser sig næsten overalt.

Har 20 % af jordens befolkning, som lader de øvrige 80 % leve under tit umenneskelige forhold, moralsk ret til at hævde, at kommunismen knuser og tilintetgør den menneskelige personlighed? Og er de 20 %, som holder de 80 % i tit umenneskelige kår, ophavsmændene til den vold og ansvarlige for de udbrud af had, der begynder at bryde frem både her og der, eller er de det ikke?

Efterhånden som uretfærdighederne i århundredernes løb har aflejret sig og for os efterhånden er kommet til at repræsentere den »samfundssorden«, som vi skal forsvare og opretholde, har vi kristne i den grad fjernet os fra og er blevet fremmede for problemerne her på jorden, at vi har gjort det let for uretfærdighederne at vinde indpas og fæste rod.

Og endnu sørgeligere er det, at vi kristne selv har stillet os til skue med vore indbyrdes stridigheder og splittelser, der er gået så vidt, at vi har sønderrevet Kristi usyede kjortel.

Men alligevel er det lettere for de kristne af forskellige trossamfund at samles om en fælles indsats til gavn for menneskeheden som et evangelisk krav end at nå så vidt, at vi kan samles omkring nadverbordet eller måske bare omkring prædikestolen.

Hvor ville det være et stort og smukt vidnesbyrd fra vor side, hvis vi sammen med vore medkristne i de rige lande kunne slutte os sammen om at gøre alt, hvad der står i vor magt, for at få den nordlige halvkugle, den halvkugle, der er kristen, eller som i hvert fald oprindeligt har været kristen, til at opgive sin egoisme og tage det retfærdige i sit forhold til udviklingslandene op til en gennemgribende revision!

Og hvor ville det også være et stort og smukt vidnesbyrd over for vore ikke-

kristne brødre i Afrika og Asien og over for de store masser i Latinamerika, der så let rokkes i deres religiøsitet, fordi den mere har sin rod i følelserne end i en personlig overbevisning, hvis vi gjorde en fælles indsats for at prøve på at få de smukke tekster fra Medellín, Uppsala og Beirut omsat i praksis!

3. For øjeblikket har vi mere end nok af teori

Jeg har allerede nævnt konklusionen fra Medellín (den latinamerikanske bispekonferences møde), Uppsala (Kirkernes Verdensråds 4. generalforsamling) og Beirut (kongres for en verdensomspændende indsats for udviklingen, arrangementet af Kirkernes verdensråd og den pavelige kommission for retfærdighed og fred). Hvis vi til disse tekster føjer Paul VI's rundskrivelse *Om folkenes fremskridt*, kan vi godt sige, at vi kristne i de nærmeste år fremover ikke har brug for flere tekster på det sociale område. Det, det nu gælder om for os, er at føre alle vore smukke teorier ud i livet.

Her er det så, at både de indre og de ydre vanskeligheder opstår. Udadtill plejer regeringerne og de privilegerede at hilse tekster som de ovennævnte med overstrømmende glæde og at erklære sig fuldstændig enige med hensyn til indholdet. Men i samme øjeblik der så er nogen, der bestemmer sig til at føre de så højt besungne tekster ud i livet, bliver han øjeblikkelig beskyldt for at være kommunist og oprører.

Alle er enige om, at de socialøkonomiske og politisk-kulturelle strukturer er behæftet med misbrug og fejl. Men regeringerne og de privilegerede synes ikke, at det, der har været århundreder om at rodfæste sig, kan ændres på et par dage eller måneder, ja ikke engang på et par år. Også indadtill er der mange kristne ledere, der lader sig rokke i deres overbevisning af frygten for, at alt for hastige omvæltninger skal forstyrre »samsfundsordenen«, krænke autoritetsprincippet og nedbryde den private ejendomsret.

Dermed begynder splittelsen inden for selve Kirken mellem de forsigtige og moderate, som ønsker, at ændringerne skal ske gradvis, roligt, og uden at man forhaster sig, og dem, der ikke mener, at der er tid at spille, fordi vi har gjort os skyldige i grove undladelser, og fordi vi allerede er århundreder bagefter. Samsfundsordenen? Ja, men hvad er det for en samsfundsorden, de taler om? Den, vi alle sammen kan se, og som går ud på at lade millioner af Guds børn leve i elendighed, må snarere kaldes en samsfundsorden og en indgroet uretfærdighed. Privat ejendomsret? Men er der da nogen, der ikke ved, eller som ikke kan

se, at vi på dette specielle punkt helt har fjernet os fra kirkefædrene, og at vi til sidst er kommet til at betragte den private ejendomsret som en guddommelig lov, mens den guddommelige lov i virkeligheden går ud på, at ejendomsretten skal udstrækkes, så alle får del i den, og at den ikke skal afstedkomme skammelige monopoler til undertrykkelse af andre? . . .

En ting, som både regeringerne og de privilegerede påberåber sig, er, at Kirkens tekster med krav om strukturændringer er overordentlig vage, idet de ganske vist påpeger det, der er forkert, men derefter fortaber sig i almindeligheder uden at komme med konkrete løsninger. Der er kristne, som denne indvending får til at vakle, fordi de frygter, at bare det at påpege fejlene og kræve strukturændringer uden at sige noget konkret om, hvordan man skal forholde sig, er det samme som at berede vejen for oprørere og kommunister.

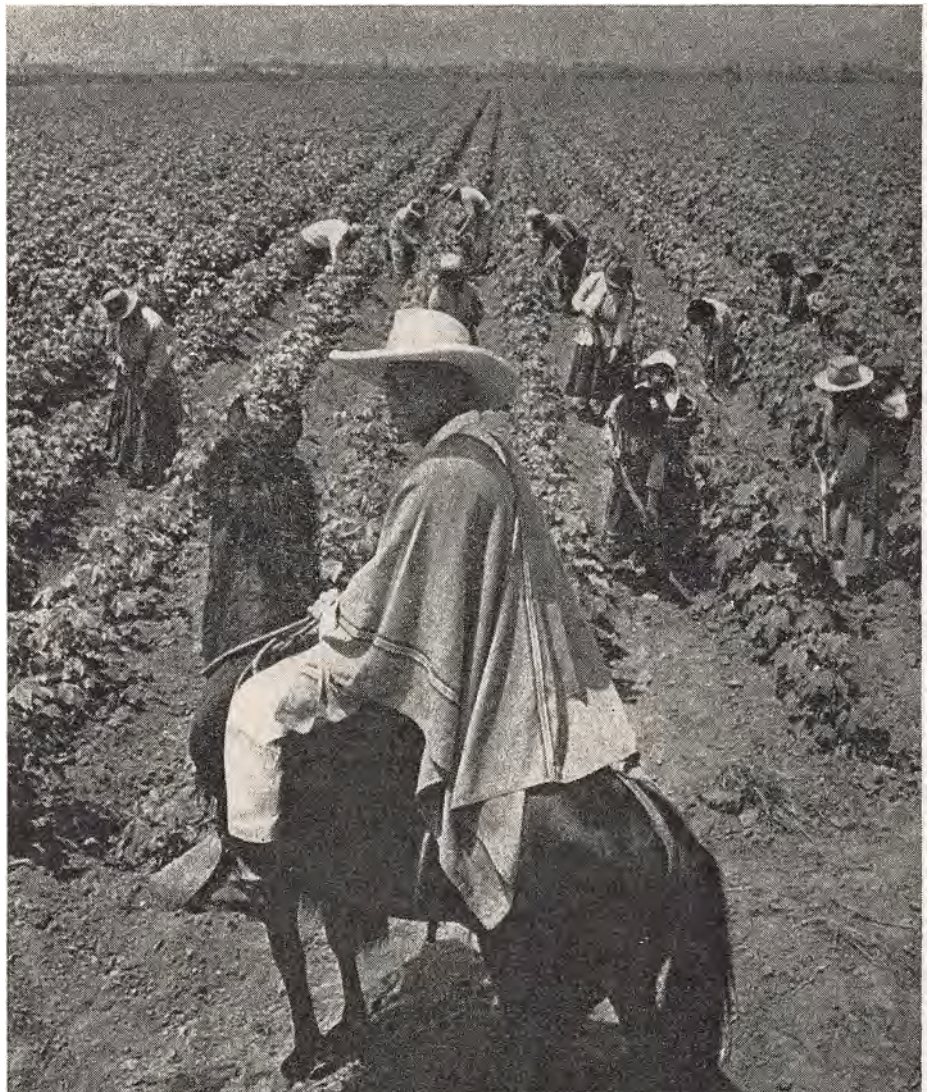
4. O antikommunisme, hvilke urimeligheder bliver der ikke begået i dit navn!

De har sikkert allerede lagt mærke til,

hvor mange urimeligheder og grusomheder der bliver begået under påskud af, at man på den måde undgår omvæltninger og bekæmper kommunismen.

Den første konsekvens er, at man bevarer de nuværende strukturer, som er en ældgammel og indgroet form for vold, fordi de går ud på at bevare enkeltes privilegier på bekostning af, at millioner lever i nød og elendighed. Der til kommer, at man bruger totalitære metoder og opmuntrer til angiveri, alles mistanke til alle, fuldstændig undertrykkelse af friheden, heri indbefattet ytringsfriheden, en atmosfære af total utryghed, vilkårlige og utidige pressioener samt legemlig og åndelig tortur som middel til at fremtvinge tilståelser. De skal ikke tro, at jeg hermed hentyder til noget bestemt land. Det væsentlige er, at den antikommunistiske besættelse logisk fører til den slags metoder, som fører videre til stadig mere vold og radikalisme.

De virkelige demokrater, som tror på sandhedens og kærlighedens magt, og som gerne ville tale, kan ikke komme til det, ligesom de heller ikke kan skrive eller sammenkalde til møder. Deres hen-

sigter mistolkes, og man kan ikke få sandheden frem. Det er umuligt at tro på det, de politiske fanger siger eller allerede har sagt. Kan man så ikke godt forstå, at ungdommen går under jorden og prøver på at bekæmpe vold med vold?

På det punkt, hvor vi nu befinder os, er det muligt at bedømme den måske afgørende rolle, Kirkernes Verdensråd og kommissionen for retfærdighed og fred er kaldet til at spille i Guds plan som verdens virkelige frie samvittighed og som den røst, der taler for dem, der ikke selv kan tale.

5. Noget, man må gøre sig fuldstændig klart

For helt at forstå det konkrete forslag, jeg vil fremkomme med, er der visse punkter, De må gøre Dem fuldstændig klart.

– Det er ikke noget tilfælde, at vi kristne har blandet os i spørgsmålet om den daglig mere skrigende modsætning mellem de rige lande og udviklingslandene. Lad os være både ydmyge og modige nok til at indrømme, at vi for en stor del er ansvarlige for, at der så længe har hersket uretfærdighed mellem menneskene, eftersom denne uretfærdighed netop kommer fra den del af verden, som i hvert fald oprindeligt har været kristen. Vi har virkelig unladelses-synder at råde bod på.

– Det rigtige ord er netop uretfærdighed. Når man i de rige lande tænker på udviklingslandene, fristes man til at forestille sig, at det i virkeligheden er et spørgsmål om racer (der er de hvide, og så er der . . . de andre, de sorte, de gule og de røde i den øvrige del af verden), et racespørgsmål, der yderligere forværres af den manglende arbejdslyst, uærligheden og – nu på det sidste – befolkningsekspllosionen blandt disse mennesker. Vi kan måske diskutere disse domme og fordomme mand og mand imellem. Men selv om de skulle være rigtige, må de ikke tjene som påskud til at glemme, at afgørelserne i denne verden er polariseret, og at der er visse vigtige byer, hvor verdenspolitikken afgøres, prisernes fastsættes, og man finder frem til de midler, der får de rige lande til at blive stadig rigere og de fattige lande til at blive stadig fattigere.

– Det er både let og bekvemt for de rige lande over for de fattige lande at tænke i tekniske og finansielle hjælpemidler, som næsten altid munder ud i en tilsyneladende hjælp, der i virkeligheden bliver til udbytning. Det er ubekvemt for de rige lande at tænke på en virkelig ændring af de fattige landes socialøkonomiske og politisk-kulturelle strukturer af den simple grund, at de så ikke læn-

gere ville forsyne dem med de uundværlige råmaterialer til opretholdelse og udvidelse af de rige landes økonomi.

– Lad os ikke gøre os nogen illusioner. Det er udelukket, at man kan ændre strukturerne i udviklingslandene, hvis man ikke først ændrer samfundsstrukturerne i de rige lande. Og det skal forstås bogstaveligt. Der er ikke bare tale om en mentalitetsændring over for de fattige lande. Det, det drejer sig om, er en dybtgående ændring af den internationale handelspolitik. Hvor længe vil vi endnu finde os i, at internationale trusters skaffer en ganske lille gruppe mennesker umådelige rigdomme og samtidig holder millioner af mennesker nede i slaveri? Lad nu være med at sige, at disse trusters dag for dag bliver mere demokratiserede, eftersom millioner og atter millioner af mennesker er aktionærer og kontrollerer foretagenderne . . . Aktionærer, ja, det er de i den forstand, at de ejer et par aktier, som ikke giver dem nogen som helst indflydelse i forhold til den gruppe, der leder trusten anonymt, ufølsomt og kaldt uden hensyn til de menneskeskæbner, den knuser på sin vej. Det nytter ikke at indvende, at der er love, der skal regulere midlernes anbringelse i udlandet. Vi ved jo alle sammen, at der er talrige måder at omgå dem på.

Det er ikke sandt, når man siger, at de rige lande investerer i de fattige lande af ren og skær gavmildhed og ønske om at hjælpe, for de kan udmærket klare sig selv i kraft af deres indenrigshandel og har allerede ikke mere brug for råmaterialer med alle de syntetiske stoffer, der efterhånden dukker op.

6. En – muligvis afgørende – hjælp til at ændre uretfærdige og despotiske strukturer

Kirkernes Verdensråd og den pavelige kommission for retfærdighed og fred kunne i denne voldens og radikalismens tidsalder give et eksempel på, hvordan man effektivt bruger vold på en fredelig måde ved på europæisk basis at vække en offentlig mening, muligvis med det formål, at den skulle virke som et moralsk pres, som kunne bidrage til at ændre strukturerne her som en foreløbig forudsætning for at få ændret strukturerne i udviklingslandene.

Tænk bare, hvis Kirkernes Verdensråd og den pavelige kommission fik nogle eksperter til at redigere en grundtekst med et resumé af de vigtigste punkter i referaterne fra FN's første, anden og tredje generalforsamling om handel og udvikling.

Vi ved alle sammen, at UNCTAD's tre møder – hvoraf de to blev holdt her i Genève – repræsenterer udviklingslandenes alvorligste bestræbelser for at gø-

re deres rettigheder gældende over for de rige lande. Og vi ved også alle sammen, hvordan USA og Sovjetunionen, som er typiske repræsentanter for henholdsvis den kapitalistiske og den kommunistiske verden, ved den lejlighed viste den samme mangel på følsomhed og forståelse over for de lande, der var ivrige efter at komme ud af deres elendighed.

Denne grundtekst med et resumé af referaterne fra UNCTAD skulle så af Kirkernes Verdensråd og den pavelige kommission sendes til de betydeligste universiteter i Europa både på denne og den anden side af jerntæppet med opfordring til at holde seminarer, hvor man en gang for alle gjorde op med sig selv, om forholdet mellem de rige og de nødlidende lande i verden er uretfærdigt eller ikke.

Hvis eksperterne fra de betydeligste universiteter i Europa mødtes, ville det være en begivenhed, der ville tiltrække både pressen og de øvrige meddelelsesmidler fra alle Europas lande. Kirkernes Verdensråd og den pavelige kommission skulle så på forhånd indstille sig på:

– At fremkomme med en kommentar om, at pressen i de rige lande allerede er kommet ud over det stadium, hvor den faktisk kun havde øje for de folkloristiske aspekter i Tredjelandene, og at den i dag har åbnet hele verdens øjne for

Elendighedens slaveri.

den sult, elendighed og underudvikling, der råder der.

– At forsyne pressen med oplysninger, der gør det muligt mere indgående at følge universitetsdebatten om det væsentlige i relationerne mellem de rige lande og udviklingslandene.

Det ville være en fordel, hvis Kirkerens Verdensråd og den pavelige kommission ville indbyde nøglepersonligheder fra de betydeligste religionssamfund. Eftersom samtlige religioner er levende og direkte interesseret i freden i verden, kunne man gøre dem klart, i hvor høj grad freden trues og umuliggøres af de uretfærdigheder, der udøves på verdensplan. Derefter skulle man opfordre alle religioner til at slutte sig sammen og sætte alle disponible kræfter ind på at skabe den retfærdighed, som er den nødvendige forudsætning for freden.

Andre møder, der kunne være ønskelige i forbindelse med denne animering af den offentlige mening, som fra Europa skulle brede sig over hele verden, er:

– Et møde mellem lederne af alle de store politiske partier i Europa.

– Et møde mellem virksomhedsledere og arbejderledere med effektive efterdønninger inden for deres respektive grupper.

– Et møde mellem eksperter inden for teknik og strukturer – morgendagens potentielle teknokrater.

III. HVORDAN SKAL MAN VÆLTE JERIKOS MURE?

Nu glemmer jeg på ingen måde, at Gud er til, og at han til enhver tid har ret til at gribe ind i naturen.

Vi skal aflægge vidnesbyrd om, at vor Fader og Skaber har ønsket at skabe os i sit billede, så vi ligner ham, og at han har pålagt os at underlægge os naturen og fuldbyrde skabelsen.

Hvis De nu vil spørge mig, om jeg kan nævne et eksempel på, at et eller andet land uden væbnet vold har været i stand til at ændre sine strukturer, kan jeg svare, at menneskeheden indtil for ganske nylig ikke har rådet over de meget effektive meddelelsesmidler i samfundet, som vi råder over i dag.

Men det sker, at de mennesker i udviklingslandene, der bestemmer sig til at lave om på strukturerne, dermed fortaber adgangen til disse effektive meddelelsesmidler, hvis de da ikke også ved samme lejlighed mister deres borgerlige rettigheder.

Lad os da yde fredens sag denne ene tjeneste, at vi uden hensyn til de ofre, det kræver, prøver på at bevise, at sandheden, kærligheden og troen med Guds velsignelse er i stand til at ryste og vælte Jerikos mure . . .

Helder Camara.

”Religion er dødkedelig”

Af Grethe Livbjerg

Overskriften er en københavnsk skoleelevs kommentar til religionsundervisningen, givet i forbindelse med en undersøgelse om faget, der er foretaget i nogle 8.-9. klasser i Storkøbenhavn.

Denne undersøgelse viste klart at religionsundervisningen havde spillet fallit i de fleste af de undersøgte klasser.

For at få et lille fingerpeg om hvorvidt situationen på vore katolske skoler er lige så katastrofal, stillede jeg eleverne i nogle af de ældste klasser på Sct. Knuds Skole, Århus, skriftlige spørgsmål om religionsundervisningen, og disse blev besvaret anonymt.

Materialet er for lille til at man kan uddrage noget almengyldigt af det. – Der var 30 elever fra folkekirken og 22 katolikker der besvarede spørgsmålene, og af disse har mange tilbragt deres første skoleår i andre skoler. – Men på trods af visse mangler ved materialet kan elevernes svar nok give en religionslærer – og sikkert også andre – stof til eftertanke.

Eleverne blev bl. a. spurgt om hvordan de havde oplevet religionsundervisningen i de første klasser.

Nogle gav udtryk for at religionsundervisningen havde været kedelig udenadslæren som intet havde sagt dem. Mange skrev at i de første klasser var religion et spændende fag – »vi tegnede og fik fortalt historier« – »man slap-pede dejligt af« – »i de små klasser be-

træger man religionsundervisningen som fortællingen historier« – »især historien om jomfru Maria og Jesusbarnet virkede som en sød lille historie« – »vi hørte historier om fromme børn, dengang syntes jeg de var gode, men nu synes jeg, de var for søde«.

Flere giver en reflekterende bedømmelse af den undervisning de har fået. »Jeg synes det er meget forkert når børn i de første klasser lærer om paradiset, Adam og Eva, men når de så bliver ældre, lærer at det kun er fortællinger som ikke passer. Også små børn har krav på sandfærdige oplysninger«. – »Man skulle først have religion i de ældre klasser; så var der chancer for at man bedre kunne forstå Bibelens tekster.«

Disse svar er karakteristiske for mange af elevernes holdning til religionsundervisningen, og de berører et meget vigtigt problem nemlig stoffets fordeling på de forskellige klassetrin.

Læreprocessen ikke blot kundskabsforøgelse

Det er en kendt sag at mange mennesker tager afstand fra noget de selv tror er kristendom, men som i virkeligheden er naive forestillinger de har fået i den første kristendomsundervisning og aldrig har fået revideret. Også mange gode kristne har primitive religiøse opfattelser

som må skabe barrierer for en moden tilegnelse af kristendommens budskab.

Problemet for religionslæreren er, hvordan man bringer barnets tilegnelse af religiøse begreber på niveau med dets intellektuelle og øvrige menneskelige udvikling.

Bibelsk stof som barnet let kan få en irrelevant, naivt historiserende forståelse af, vil det nok være klogt at udskyde til et tidspunkt hvor barnet fra danskundervisningen har et vist kendskab til litterære genrer og det er i stand til i nogen grad at tænke abstrakt. Altså må man f. eks. lade 1. Mos. 1-11 ligge til 5.-6. klasse, eller hvis man insisterer på at dette er godt stof for de små elever, behandle det for anden gang når disse er i tolvårsalderen.

Ved at læse børnenes besvarelser får man indtryk af at religionstimerne for størstepartens vedkommende har været oplevelser for børnene, men kun enkelte elever giver udtryk for at de har lært noget.

Sådan set bør enhver kundskabstilegnelse være en oplevelse. Man kan aldrig betragte læreprocessen som en blot og bar kundskabsforøgelse der kun periferer berører menneskets eksistens. Den griber tværtimod ind i ens liv, fordi den der læret et stof, oplever både sin tilværelse og sig selv på en anden måde end hvis ikke han havde lært det pågældende stof.

Hele mennesket må engageres

Men i religionsundervisningen fristes læreren til at give en følelsesbetonet oplevelsesundervisning – selvfølgelig mest på de lavere klassetrin. Falder læreren for fristelsen, vil eleverne få oplevelser der ikke er bundet til et sagligt grundlag, men er frit svævende følelser.

Når man præsenterer elever for et nyt stof, kan man primært appellere til følelserne og derfra føre videre til forstanden – eller man kan primært nå intellektet og derfra omfatte hele mennesket. Væsentligt er det at påvirkningen ikke bliver stående på halvvejen. I så fald ender undervisningen enten i steril intellektualisme eller i sværmerisk emotionalitet. – Går man derimod hele vejen til ende er enhver undervisning oplevelsesundervisning.

Oftentimes mærker man i religiøse kredse en tendens til at skabe et falsk modsætningsforhold mellem intellekt og følelse, men intellektuel klarhed udelukker ikke oplevelsesmæssig delagtighed, den muliggør snarere oplevelser der engagerer hele mennesket.

Når man ser de mindre børns barnlige tro og glæde over at høre de spændende bibelske beretninger, kan der opstå en tilbøjelighed til at ville konservere den-

ne naive tro, og til at betragte evt. kritiske spørgsmål som begyndende tvivl.

Men en god undervisning må være fremadrettet, og selvom det er rigtigt at et barn bedst lærer det der svarer til dets øjeblikkelige udviklingsstade, – og som man derfor kan ødelægge ved at stille for store krav – så er det lige så rigtigt at barnets udvikling hele tiden må foregribes ved at vi i undervisningssituationer stiller barnet over for udfordringer som bringer det ud over dets øjeblikkelige eksistensforståelse – og i religionstimen også ud over den dertil svarende religiøse erkendelse.

Når religionsundervisningen på de mellemste klassetrin så ofte mislykkes, kan det så ikke skyldes at den har været orienteret hen imod at bevare en barn-

lig tro? – For religionslæreren er dette et pædagogisk dilemma, men for de unge kan det betyde at sidste chance for at nå dem med kristendomsundervisning er forpasset, fordi man af misforstået omsorg ikke har givet dem lejlighed til at blive voksne i dette afgørende fag.

Hvis børn som små har fået den opfattelse at religionsundervisning er identisk med »søde historier«, er det meget svært senere at få dem til at acceptere en mere saglig undervisning – enten har de taget afstand fra faget, eller de ønsker kun underholdning.

Måske er risikoen for at der bliver givet en sentimental undervisning ikke så stor i dag – selvom den stadig er der – men så lurder faren for at faget får karakter af et rekreativt fag, eller bliver

»Lad de små børn komme til mig.«

et musisk fag. – Man maler, tegner, dramatiserer, og læreren fremstiller de bibelske beretninger så spændende som muligt.

Karakterer – og vaneforestillinger

Disse pædagogiske virkemidler bruges i mange fag, men i religionsundervisningen ofte ret ensidigt, og derved får faget en særstilling – hos mindre børn som et yndlingsfag, men for de større elever med en stærkt devalueret værdi i forhold til andre fag.

I andre timer møder eleven en intellektuel udfordring – han oplever at han bliver dygtigere hvilket også kan konstateres af karakterbogen.

I religionstimerne kræves der i de fleste tilfælde ikke ret meget af eleven – han kan slappe af – og det går ud over respekten for faget.

For at hævde fagets stilling har man mange steder prøvet at give karakterer i religion, men hvis ikke undervisningen er tilstrækkelig kundskabsmeddelende, føles karakterer uretfærdige af eleverne – og religionskarakterer bliver sikkert også af og til givet ud fra forkerte kriterier.

Når elever kan regne med at skulle have en god religionskarakter »for jeg går da til skolemesse hver gang« – eller andre sig over at en skeptisk elev får en høj karakter, får man tydeligt demonstreret den indstilling at i religionstimerne gælder det ikke om at kunne et stof, men om at være »fromme« og rolige.

Folkeskolens religionslærerforening har henstillet til kristendomskundskabskommissionen at religionsundervisningen både med hensyn til karaktergivning og prøver i faget bliver ligestillet med fag som dansk og historie.

Men for at karaktergivning kan blive en fordel for fagets placering i elevernes bevidsthed kræves der en mentalitetsændring hos eleverne – og hos forældre og lærere.

Mod karaktergivning, og dermed mod betragtning af faget som et kundskabsfag, er som regel de lærere der endnu opererer med at nogle børn har »særlige religiøse anlæg« – og mener at det er lærerens opgave at pleje disse anlæg hos de få – og dem der ikke har disse anlæg er der ikke meget at stille op med.

Men anlæg er altid resultatet af tilstedeværende forudsætninger hos barnet og stimulerende udfordringer fra omgivelserne – og der er ikke nogen klar relation mellem disse to faktorer. Det barn der bedømmes areligiøst kan altså bare have manglet en ydre stimulans.

Man møder også den indstilling, at hvis hjemmet ikke praktiserer, så er religionsundervisningen næsten nytteløs. Men gruppen af interesserede elever i en

klasse er ikke identisk med den gruppe der kommer fra praktiserende hjem.

Hvad angår den indstilling, at en religionsundervisning der ikke følges op af en levende praktiseret accept er mislykket, savner man et væsentligt aspekt for skole og undervisning, nemlig at det også kan være vigtigt at være fortrolig med det som man ikke personligt antager – og den individuelle mulighed for at engagere sig i et bestemt stof vil jo overhovedet først være til stede, når man beskæftiger sig med det pågældende stof.

Fra gymnasie- og universitetslærere hører man ofte beklagelser over unges manglende kendskab til religiøse begreber. Dansk lærere jamrer over at de er nødt til at undervise eleverne i bibelsk tankegang, fordi disse ikke kan tolke litterære tekster på grund af manglende viden.

Den pædagogiske og religiøse ansvarlighed

Skolen har pligt til at give eleverne et efter deres modenhed afpasset kendskab til moderne eksegesi, til dogmatik – og i 15-16-årsalderen må de unge stilles over for elementære filosofiske problemer: hvad det vil sige at være – personens mysterium o. l. – Disse emner engagerer forøvrigt de unge stærkt og kan få selv den mest skeptiske elev til at overgive sig.

Den katolske religionsundervisnings særlige problematik ligger deri at vi både forsøger at give kundskaber om troen – og at indføre eleverne i katolsk praksis. Risikerer vi ikke let, at vi ved samtidig at forfølge begge disse mål, forfejer dem begge?

Klasseundervisning medfører at man på én gang underviser 15-20 børn eller flere i læren om sakramenterne. Når man står over for en klasse er det nærliggende at abstrahere fra den enkelte og henvende sig til et gennemsnit. Men vi ved at i en klasse kan der være flere års forskel i intelligensalder og en tilsvarende forskel i modenhed selvom disse forskelle ikke kan paralleliseres, og derfor er det vigtigt at man i en sådan læresituation hvor det er barnets forhold til sakramenterne det gælder, tager et stærkt differentieret hensyn til den enkelte elev – og så kan undervisningen måske gøres pædagogisk forsvarlig.

Men er det religiøst forsvarligt at føre en hel klasse samlet til børnenes første skriftemål og første hellige kommunion?

Man kan hos ældre elever møde uhyggelige resultater af denne praksis. I en klasse hørte jeg, at man til brug ved det månedlige skriftemål havde udfærdiget et synderegister som alle så nogenlunde kunne bruge. Denne liste af synder blev

så afliret af mange, blot med lidt ændring i rækkefølgen. – Ikke så mærkeligt at nogle præster klager over børns ensartede skriftemål! – Andre fortalte at de i klassen havde gennemgået et skriftespejl, og i det kunne de sagtens finde nogle synder, de kunne nævne i skriftestolen, men de havde ikke følt nogen trang til at skrifte.

Kan vi ikke meget let – i stedet for hjælp – give vore elever en kraftig hindring på vejen til sund selverkendelse og til at få et frugtbart forhold til bodens sakramente.

Børn skelner skarpt mellem ægte og uægte – og det kan aldrig blive ægte at fordi man går i 2. eller 3. klasse, så skal man sammen med hele flokken til skrifte.

Det kan heller ikke føre til noget ægte at man lærer børn at slå op i et skriftespejl som i et andet varekatalog og trække nogle numre ud som de nogenlunde kan vedkende sig.

Ofte indgår en gennemgang af budene som et vigtigt led i forberedelsen til første skriftemål. Det kan sikkert gøres forsvarligt, men kan også føre til at børnene hæfter sig ved en række forbud – og så har de bare kataloget inde i hovedet og trækker numrene der.

Jeg er af den mening at i mange tilfælde har denne sammenknytning af religionsundervisning og en ofte meget kontant indførelse i praksis været direkte årsag til unges afstandtagen fra troen, og at det derfor ville være en fordel at adskille undervisning om sakramenterne og forberedelsen af de enkelte til at modtage sakramenterne, sådan at denne forberedelse primært er forældrenes opgave – og hvor disse ikke magter det, kan religionslæreren træde til, men uden for religionstimen.

For at barnet kan erkende realiteten i bodens sakramente, må det opleve sig selv i et personforhold hvor det først og fremmest føler sig trygt og elsket – men hvor det også oplever sin egen svigten.

Hvis et barn er vokset op i et hjem hvor det ganske naturligt befinder sig i et sådant forhold til forældre og søskende, vil det også let vokse ind i et sundt forhold til bodens sakramente, men hvor barnet mangler disse naturlige forudsætninger, må vi håbe at den katolske skole gennem sit miljø kan hjælpe det til at opleve et fællesskab som kan give det et naturligt grundlag for forholdet til Gud.

Mon ikke vor religiøse opdragelse i de katolske skoler må ligge på dette indirekte plan, hvor vi bestræber os for at skabe et miljø som kan vække eleverne til alt det i livet, som – selvom det ikke står i direkte relation til et kristent engagement – reelt danner det grundlag hvorpå en religiøs afgørelse træffes. – Et miljø hvor det er naturligt at være ka-

Fortsættes side 11

Kunne Kristi himmelfart iagttages på en radarskærm?

Svarer vore forestillinger om Kristi himmelfart til virkeligheden?

Af Kaare Osorio

Ifølge Det Ny Testaments udtrykkelige udsagn og Kirkens ældgamle tro er Jesus ikke bare opstanden i det legeme, der blev taget ned fra korset og lagt i graven, men han er også opfaret til himlen, dvs. er indgået i sin Faders magtsfære for sammen med ham at styre verden ved deres fælles hellige Ånd. Denne tro på Kristi »himmelfart« mistænkeliggøres og laterliggøres i dag såvel af troende som af ikke-troende, og grunden er den enkle, at man ikke virkelig har forstået – eller måske ikke vil forstå – hvad Guds »himmel« egentlig betyder og hvad »himmelfarten« derfor indebærer.

En ydre manifestation af noget allerede fuldbyrdet

Mange troende forestiller sig, at Jesus i sin opstandelse påskemorgen blot er vendt tilbage til livet – omend i en ny og forvandlet tilstand, men at han først er gået ud af vor verden og ind i Faderens 40 dage efter på det vi kalder Kristi himmelfartsdag. Det er imidlertid ikke rigtigt. Beretningen om Kristi »himmelfart« 40 dage efter opstandelsen (Apost.gern. 1,3-11; Luk. 24,50-51; Mark. 16,19) skal ikke forstås derhen, at Jesus først nu – for øjnene af sine apostle – indgår i sin Fars herlighed. Himmelfarten, dvs. Jesu indgang i Faderens magtsfære er nemlig – ligesom opstandelsen – et rent transcendent mysterium, dvs. et mysterium, der ligger uden for vor erfaringsverden som sådan. Derfor kan intet menneske være vidne til hverken opstandelsen eller himmelfarten. Men ligesom Jesus har åbenbaret sig for sine apostle som den »opstandne«, således åbenbarer han sig ved sin sidste bortgang også som den »himmelfarne«. Begivenheden ca. 40 dage efter påske på Oliebjerget skal blot opfattes som den ydre manifestation, dvs. åbenbaring, af det, som allerede er fuldbyrdet. »Himmelfarten« på Oliebjerget markerer således afslutningen på Jesu åbenbaringstid her på jorden og danner overgangen til de sidste tider, da Jesus sammen med sin Far vil styre verden gennem sin Kirke.

Opstandelsen og himmelfarten to aspekter af et og samme frelsesmysterium

Hvis begivenheden på Oliebjerget kun skal opfattes som den ydre manifestation af det, der allerede er fuldbyrdet, stiller man uvilkårlig spørgsmålet: Hvornår er Jesus så indgået i sin Fars herlighed? Og svaret er enklere end man venter: det er han i sin opstandelse.

Blandt de talrige tekster i Det Ny Testamente, der klart omtaler en ophøjelse af Jesus ved Guds højre hånd (= himmelfart), findes der flere som udtrykkeligt knytter denne ophøjelse sammen med selve opstandelsen (1. Thess. 1,10; Rom. 1,4; 8,34; 1. Peter 1,21; Apost.gern. 2,32-36; Luk. 24,26; Filip. 2,8-9; Hebr. 1,3-4). Dertil kommer, at Helligåndens gave til disciplene påskedagsaften ifølge evangelisten Johannes (20,21-23) og missionsbefalingen til apostlene ifølge evangelisten Mattæus (28,16-20) forudsætter, at Jesus allerede er indgået i sin Fars herlighed og har taget sæde ved Majestætens højre hånd.

Fordi Jesu menneskenatur i opstandelsen vindskrænket blev lagt ind under Helligåndens magt, blev han også rykket ud af denne verden, dvs. løftet op over vor tid og vort rum og ført ind i Faderens magtsfære, ind i det Bibelen kalder for Guds himmel eller Guds herlighed, hvor han har taget sæde ved Guds højre side. Derfor kunne han gå gennem den lukkede grav (Matt. 28,2,5), gennem lukkede døre (Joh. 20,19) og vise sig snart her, snart der, ganske som Ånden drev hans legeme. Og derfor måtte han fra nu af lade sig se, dvs. åbenbare sig ved påny at træde ind i vor tid og vort rum, i overensstemmelse med sit løfte til apostlene ved den sidste nadver: »Jeres hjerte forfærdes ikke og være ikke modløst . . . jeg går bort, og jeg kommer til jer igen. Hvis I elskede mig ville I glæde jer over, at jeg går til Faderen« (Joh. 14,28). At Jesus »kommer til apostlene igen« hentyder i sidste linje til hans genkomst ved tidernes ende, men indeslutter også alle hans åbenbaringer efter opstandelsen. Kristusåbenbaringerne efter opstandelsen forudsætter altså ikke,

at Jesus endnu skulle være i vor verden. Når Kristus åbenbarer sig efter sin opstandelse, vender han tilbage til disciplene.

Opstandelsen og himmelfarten (eller ophøjelsen) er altså to aspekter af et og samme frelsesmysterium: Jesus er ikke først opstået, og dernæst – efter en tid – ophøjet. Og selv om der er tale om et rent transcendent mysterium, så kan vi alligevel tale om en frelseshistorisk begivenhed, eftersom Jesus forlader vor verden på et givet tidspunkt i vor historie. Opstandelses- og himmelfartsøjeblikket kan dateres, selv om begivenheden i sig selv ikke kan erfares af os mennesker.

Vore begrebers legitimitet og begrænsning

Det siger sig selv, at den himmel Jesus i og med sin opstandelse er gået ind i, naturligvis ikke er den fysiske eller astronomiske. Alle forsøg på at lokalisere Guds magtsfære, søge den oppe eller nede, i det dybe eller det indre, er frugtesløse, fordi vort tids- og rumbegreb her ikke rækker til. At hævde at Jesus – dersom himmelfarten skal tages bogstaveligt – som en anden raket må befinde sig ude i verdensrummet afslører blot, at man ikke har forstået noget som helst om forholdet mellem Gud og den skabte verden.

Men ét er, at disse begreber ikke slår til, noget andet er at ville benægte dem totalt som legitime og nødvendige udtryksformer for forholdet mellem Gud og verden. Vor religiøse tænkning er knyttet til vor forestillingsverden, og vi kan simpelthen ikke give udtryk for vore religiøse tanker uden gennem tids- og rumbegreber. Det er i denne sammenhæng interessant at se, hvorledes den anglikanske biskop John Robinson i sit opgør med de traditionelle religiøse rumlige forestillinger blot gør sig til talsmand for andre rumlige religiøse forestillinger. Gud, siger han, skal ikke søges »oppe i himlen«, men nede i menneskedybet – dvs. han lokaliserer ham stadig, så hvorfor ikke bevare de mere traditionelle udtryksformer?

Hertil svarer man, at de gamle grækere og semitters verdensbillede i dag er forældet. De oplyste grækere og semitter forestillede sig nemlig jorden som universets midtpunkt, omgivet af koncentriske himle, som man endda havde tal på. Guddommen boede i den yderste himmel, adskilt fra jorden ved en række mellemliggende himle. Man har kaldt dette verdensbillede for mytisk, fordi det lokaliserer Guds magtsfære »oppe i« den fysiske himmel – omend helt oppe. Hvad den mere tænkende del af grækerne – altså filosofferne – angår, må vi dog skelne mellem deres forestillingsverden og tolkningen af den. Thi selv om de placerede guddommen i den yderste himmel, så forstod de også Gud som den første årsag i en årsagsrække, men som en årsag af en ganske anden natur end de øvrige årsager. Man havde nemlig en klar fornemmelse af Guds transcendens, selv om den var knyttet til rumlige forestillinger.

Ikke »afmytologisere« men gennemskue tegnkarakteren

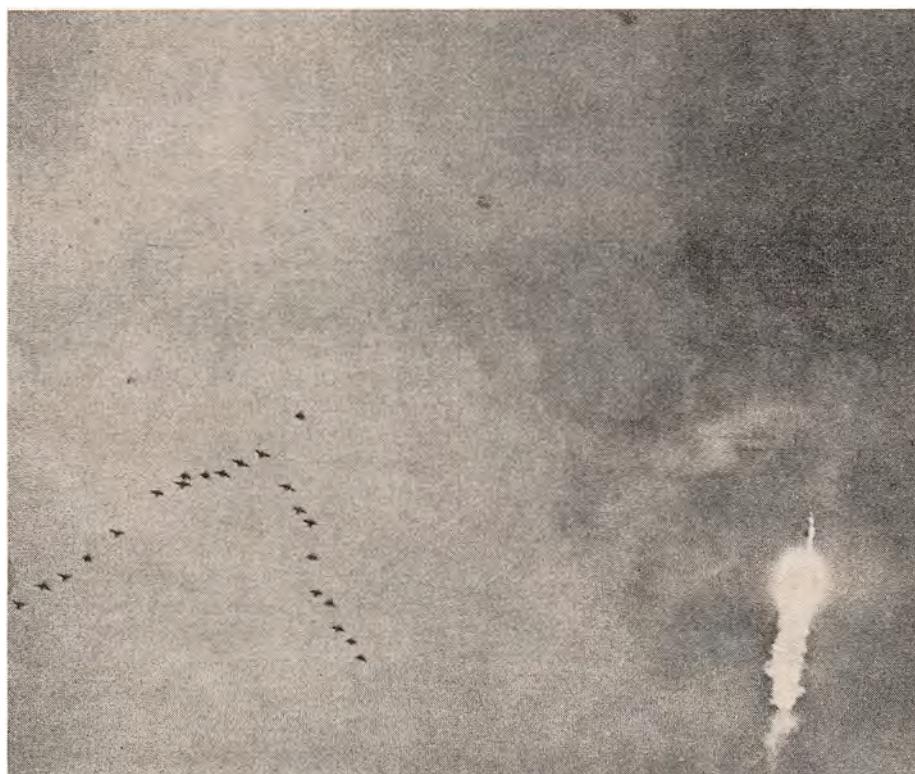
Det gælder også for de bibelske forfattere, som ingenlunde var naive mennesker. Selv om de delte deres tids mangelfulde forestillinger om universet, har de alligevel ikke uden videre identificeret Guds bolig med den fysiske eller

astronomiske himmel. For hebræeren – ligesom for os – var himlen en del af det skabte univers, og eftersom hebræeren ikke havde noget ord for at betegne universet, sagde han simpelthen: himmel og jord (jfr. Bibelens første ord: I begyndelsen skabte Gud himmel og jord).

Men universet var et mysterium for hebræeren. På grund af dets utilgængelighed blev den fysiske himmel et symbol på det mysterium, som mennesket ikke kunne trænge ind i, nemlig gudsmysteriet. Derfor talte man om himlen som Guds bolig, men man var helt klar over, at den fysiske himmel var af samme natur som jorden, og derfor ikke identisk med Guds himmel, der »ikke var som jorden«. Den fysiske verden havde tegnkarakter, dvs. pegede ud over sig selv mod en Skaber, som er Ånd.

Vor opgave består derfor ikke i at »afmytologisere« det bibelske budskab om Guds bolig i »himlen« og Jesu »himmelfart«. Det har de bibelske forfattere selv gjort ved at lade Guds himmel transcenderer den fysiske himmel, men vor opgave består i at tolke disse rumlige udtryk, dvs. gennemskue deres tegnkarakter – og ikke ophæve dem til fordel for andre rumlige udtryk, som åbenbaringen i denne sammenhæng ikke selv bruger.

Kaare Osorio

Kristi himmelfart ikke som en raket, der blev sendt af sted, – og nu befinder sig 1970 lysår ude i rummet!

Katolsk Forum

har en god måde at være katolsk på

Religion er dødkedelig

Fortsat fra side 9

tolik – hvor eleverne kan få lejlighed til at komme frem med deres spørgsmål selvom der ikke altid kan gives entydige svar.

En religionslærer kan ud fra sine pædagogiske og faglige kvalifikationer undervise om åbenbaringens indhold, men når det gælder den opgave at lære barnet at kende Gud, kommer læreren til kort og må indse at i dette stykke er det vigtigere at tale med Gud om børnene end med børnene om Gud. Forbønnen og det personlige bønsliv må – om end skjult – være det bærende element i vore skolars katolske miljø.

Måske vil nogen trods alt spørge mig om jeg da ønsker en uengageret religionsundervisning.

Ingen undervisning kan være uengageret, og selvfølgelig er man mere engageret når man meddeler en objektiv viden om det trosindhold som er det eksistentielle grundlag for ens eget liv, end når man meddeler skriveundervisning, men vort engagement må altid være fornet med intellektuel redelighed og respekt for børnene som frie personer.

Og så snart man nævner ordet »engageret«, berøres et endnu unævnt problemkompleks som i dag vanskeliggør katolsk religionsundervisning og opdragelse, idet det er en kendsgerning at mange religionslærere befinder sig i en identitetskrise i deres forhold til Kirken, og dette problemkompleks sætter også sine spor i skolerne. Hvem giver en analyse af denne situation – og viser vej ud af den?

Grethe Livbjerg.

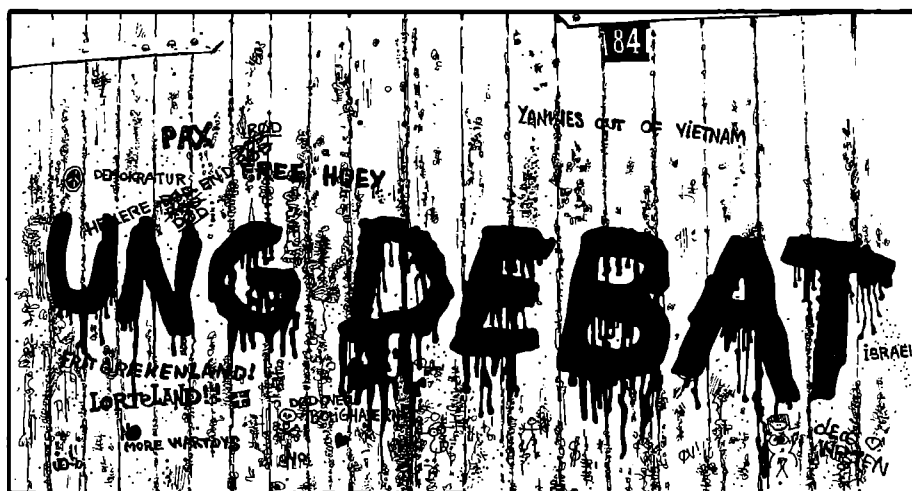
Niels Boesen

Begravelsesforretning
v/ A. Jürgensen
Nørrebrogade 9, 7100 Vejle
Telefon (05) 82 07 25

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C
København V
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk, pålæg
En gros og en detail

Ung debats redaktion:

Amélie Haugsbyrdt

Keld Lauritsen

Peter G. Rasmussen

Jo Møller, Illustrator

Indlæg og andet »stof« bedes indsendt til: Amélie Haugsbyrdt, Rantzaugade 70 C, 2200 København N. Tlf. (01) 37 06 77.

»SØG, OG I SKAL FINDE ...«

Udviklingen er i sin natur eksperimenterende. Dette gælder vel, hvad enten det drejer sig om en såkaldt bevidst udvikling eller om den eksperimenteren, der finder sted på det molekylære plan.

Mennesket opstod, i hvert fald naturvidenskabeligt set, p.g.a. udviklingens famlen i blinde. Tanker fødtes takket være utallige mutationer, der formålsløst, og dog ikke formålsløst, løb ind i blindgyder.

Børnene leger, eksperimenterer med hvad der måtte være ved hånden, eksperimenterer med deres egne sanser. For at lære den hensigtsmæssige brug af disse at kende. For at lære sig selv og deres omgivelser at kende. For at erfare deres egne muligheder i samspil med disse.

Børnene vokser op. Betingede reflekser dannes. En hensigtsmæssig opførelse gennem en hensigtsmæssig opdragelse bliver resultatet. Mulighederne for en fri eksperimenteren indsnævres.

Mennesket fødes som kød. Og dør som et ar.

Jo hurtigere ardannelsen foregår, jo hurtigere indtrækningen i sig selv finder sted, jo hurtigere der lukkes af for en »blød« eksperimenteren, desto færre er mulighederne for at nå frem til noget andet og mulligvis bedre.

Det har været glædeligt igennem de sidste år at registrere den om ikke velvillighed, så dog i hvert fald villighed, hvormed paven har deltaget i den liturgiske eksperimenteren. Bort fra de fikserede fantasiløse symboler, hen imod spontane umiddelbart begribelige udtryksformer.

Udviklingen er ligeledes i sin natur en kontinuerlig foretelse.

Man kan øve vold mod det progredierende og lede udviklingen ad bestemte veje. Man kan dræbe det eksperimenterende ved at aktivere de reaktionære bremser. Og resultatet: Kold, fikseret, asponan »udfoldelse«.

Dette må ej ske. Paven bør som den første blandt ligemænd gå i spidsen med nye initiativer. Ved at lægge bånd på udfoldelserne i udviklingens eksperimentalteater, ved helt formelt at udforme et falsk fællesskab, når man til et ikke-eksisterende fællesskab som slutfacit.

Red.

»Du må ikke slå ihjel«

»Før jeg dannede dig i moders skød, kendte jeg dig. Før du kom ud af moderliv helligede jeg dig.« Disse ord lå umiddelbart i mine tanker, da jeg læste Keld Lauritsens »men«. Atter en nødløsning og atter et kompromis, tænkte jeg. Nok er disse moderne og også særligt typisk danske, men er de overhovedet berettigede? Du skriver, at sagen ikke er så enkel endda, og alligevel, er dette ikke en af de enkleste ting at forstå: »Du må ikke slå ihjel«?

Ordet svangerskabsafbrydelse dukkede først op i lovgivningen i 1933. Indtil da hed det »fosterdrab«. Man antager, at der for tiden her i landet dræbes 20.000 mennesker årligt under denne form. En fri abortret ville betyde, at dette tal stiger til mellem 60.000 og 70.000. Har vi lov til at opstille kriterier for det menneskelige livs identitet, som du gør, og afgøre, hvor vi må dræbe, og hvor vi ikke må? Har vi ikke allerede med de førnævnte ord fået dette kriterium? Ingen siger, at en moral-

kodeks skal være let at leve op til, og netop på dette punkt er den kristne sandhed så svær at indpasse, at vi let kryber udenom. At der er vanskeligheder både socialt og psykisk, er helt givet. Det væsentlige er dog ikke, at samfundet når den idealtilstand, du nævner, men at vi først når en idealtilstand i os selv og derefter går ud og lever i samfundet med den. Selvfølgelig vil vi ikke alle kunne gennemføre dette, og derfor er det klart, at vor forpligtelse til at hjælpe bliver meget stor og absolut ubetinget.

Fraser og begrebsforvirring

At det accepteres, at der dræbes under en krig til fordel for højere mål, er for mig kun en frase i debatten. En ting er at af finde sig med, at en krig hidtil har været en nødvendig menneskelig forbandelse til løsning af konflikter, men derfra og så til at acceptere krigen og dens følger som et middel er der en lang vej. Da det »højere mål« desuden ofte er økonomisk gevinst og magtbegær, kan vi nu forkaste krigen og dens opportunist. »Stik dit sværd i skeden igen, thi alle, som griber til sværd, skal falde for sværd.«

Gud råder over verden. Derfor har vi ingen ret til på Guds vegne at foretage nødløsninger og indgå kompromisser, vi må tage følgerne af hans bud. Heldigvis findes der andre metoder i det fuldgyltige liv mod et uønsket svangerskab. Abortus provocatus kan undgås. Social elendighed og mental uligevægt kan undgås, men følgerne af synd og dumhed kan ikke afvises. At holde fast ved dette bud er netop idag med en devaluering af menneskelivets kurs som følge af mekanisering og automatisering ikke mindst vigtigt. Derfor siger jeg igen: »Du må ikke slå ihjel.«

S. Lorensen.

Fællesskab?

Fællesskab med Gud – Fællesskab med mennesker

I anledning af Laurits Lauritsens artikel i Katolsk Forum nr. 1 og 3 har en ungdomsgruppe ved Sankt Ansgars Kirke følt sig tilskyndet til at fremsætte et par bemærkninger.

I sine artikler betoner Laurits Lauritsen selv nødvendigheden af kontakt og fællesskab; men fører hans forslag om små lukkede privatmesser ikke netop til isolation? Hvor har Laurits Lauritsen i øvrigt tænkt sig at skaffe præster fra? – Og ville de præster, som måtte stille sig til rådighed for sådanne »små-synagoger«, ikke let blive fremmede over for de menigheder, som er blevet dem betroet?

Det er betegnende, at vore første menigheder, så snart det var muligt, ønskede at få bygget en kirke eller bare et kapel for at få en ramme om det spirende fællesskab. Hvor skulle de ellers have mulighed for at knæle ned for Det hellige Sakramente? Og hvorledes skulle den stadig voksende skare af turister ellers finde frem til søndagsmessen, hvis ikke i kirkebygning-

erne? – Og hvor skulle det ellers være muligt for kirken at forkynde sit budskab for et åbent fællesskab?

Et sådant større fællesskab kræver en fast gudstjenesteordning (det var allerede Paulus klar over, da han skrev sit første Korinterbrev). Men her må vi ikke glemme, at nok er der en menneskelig kontakt, et fællesskab menneskene imellem; det væsentlige er dog stadig den enkeltes fællesskab med Gud.

Det, der er af betydning, er heller ikke brødets størrelse eller mængden af vin; men det vigtige er, at ofret bliver frembåret i ånd og sandhed (sacrificium rationale), – og skal det forklares, må det ske i faste og klare vendinger, som ikke nødvendigvis bliver til floskler, fordi de er blevet brugt før.

Det er lidt vanskeligt at forstå Laurits Lauritsens forargelse over præster og biskoppers udtalelser som: »det ængster os«, – enhver, der kender til vor egen stilling som kirke i Danmark, ved, at denne ængstelse er alt andet end ubegrundet.

På gruppens vegne

Niels Preisler

så ville I snart opdage, at der ikke var meget kød på dem. Jeg skal med glæde stille mig til rådighed for en sådan dybdyboring, men hvis I går med på spøgen og alligevel vælger en af jeres præster, så må I holde dem lige til biddet og hele tiden bede dem om at dokumentere deres påstande – visse katolske fremstillinger af kirkehistorien er ganske enkelt groft forvanskede.

For mig at se, bryder kristendommen radikalt med enhver form for kult i gammel forstand, – der findes ikke mere noget sted eller nogen tilstand eller nogen form, der er Gud særlig velbehagelig. Stedet er: livet. Tilstanden er: altid. Formen er: alle former. Forestillingen om noget særligt sakralt findes ikke mere, – men for at forstå dette, kræves det nok, at man har et helt andet syn på mennesket. Gud har gjort vor tilværelse til sin, og over for dette forhold er vi os ikke i knælende og hellig andagt, men i glad indsigt. Guds frelsesplan er i allerhøjeste grad menneskecentreret (læs engang med nogle stærke briller Mattæus 25,31-46 og analyser dem konkret, og ikke abstrakt som et bilag til endnu en pavelig rundskrivelse om sociale emner), hvorfor i alverden skulle vi da flippe ud af den ved at gøre den gudelighedscentreret?

Med venlig hilsen

Laurits Lauritsen

PS. Kort angående indholdet af jeres argumenter.

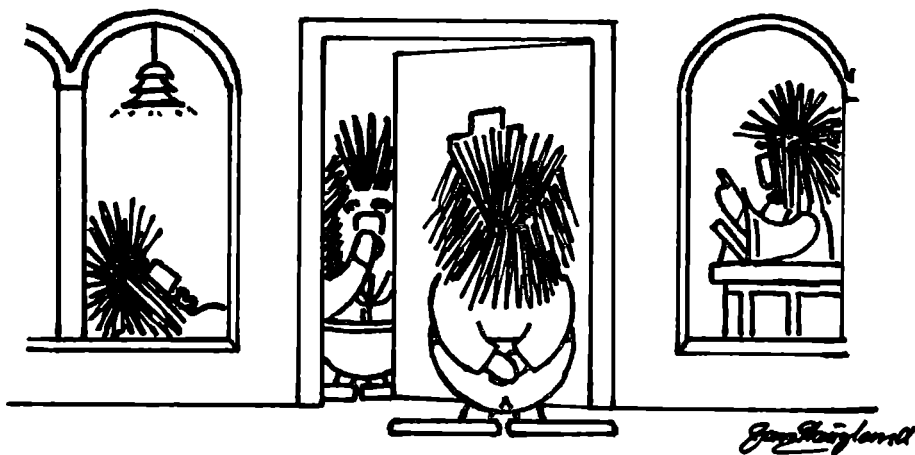
Småmenighedernes isolation er et problem, – men er det ikke allerede et problem i vore »store« menigheder? Hvor mange »fremmede« kommer der faktisk? Og kommer der overhovedet nogen udefra, dvs. ikke-kristne? Præster er der masser af, og de venter bare på at blive brugt. Man kunne f.eks. samles andre dage end just søndagen. Det er der flere, der allerede gør.

Dette med vore første menigheder og turisterne holder vist ikke – for hverken hvis der med »første menigheder« menes oldkirken (og det er min sprogbrug), eller hvis man tænker på de menigheder, der opstod herhjemme fra omkring midten af forrige århundrede, har hensynet til turisterne nogen relevans.

Med hensyn til det hellige sakramente finder man ikke spor af dets opbevarelse i kirkerne før det 7. århundrede, og det er først fra omkring det 12. århundrede, at man finder på at lave en liturgi for det. I en tid, hvor man ikke turde kommunikere, ville man hellere tilbede det.

Den enkeltes fællesskab med Gud (forudsat, at det ikke forstås som i de hedenske religioner) er for mig ikke det primære. Først og fremmest er vi et folk, et fællesskab, en menighed (sammenlign kirkelæren fra det andet Vatikankoncil).

Fællesskabets paradoks

Skrid! For det første holder vi messe – og for det andet er det her en nøgleklub!!!

Svar:

Kære ungdomsgruppe ved Sankt Ansgars Kirke!

Det glæder mig, at der er nogen, der har fundet det umagen værd at reagere på mit indlæg, – det viser, at I i det mindste læseligt må have læst det igennem. Jeres første argument (det med småsynagoger-

ne) er værd at tage op. De andre forekommer mig ikke at være væsentlige, da de simpelt hen ikke tager højde for det faktiske, nemlig, at for mere normale mennesker er hele vor gudstjenesteform én stor uhyrlighed. Disse argumenter skulle I se at tage op på en mere historisk måde, –

Sr. Denise
Simone

Vi er her for at tjene siger Jesu små Søstre i Øm

Vi bringer her en kort uformel samtale med Jesu små Søstre, der i Øm opretholder livet ved landbrug.

– *Man hører altid, at det er dårlige tider for landbruget. Gælder det også, når søstre driver en sådan bedrift?*

– Ja, naturligvis. Vi har nøjagtig de samme vanskeligheder som andre landmænd. Bl.a. betød den varme sommer, at halvdelen af høsten blev afsvedet. De kan tro, det mærkes på økonomien. For tiden får vi en kærkommen hjælp fra de andre små søstre i København. Mange tror, vi får hjælp fra Rom, hvad vi ikke gør. Folk har de pudsige forestillinger om den slags ting. – I øvrigt er det sådan, at de fleste landmænd – i hvert fald her på egnen – har arbejde ved siden af landbruget.

– *Hvad med Deres egen situation?*

– Vi bliver. Forhåbentlig. Men et par stykker af os må givetvis tage arbejde i byen (Ry). Det bliver sikkert rengøringsarbejde eller lignende. Men det bliver højst to af os. Vi er fire søstre her på gården, – og arbejde er der jo altid nok af. Vi har 48 tønder land – sandjord, så vi har også brug for hjælp f. eks. fra maskinstationen til såning og høst. Og det er dyrt.

– *Er det ikke et for stort arbejde for fire søstre?*

– Nej, det går godt.

– *Det må have været noget af en om-*

væltning at komme fra Frankrig til Jylland, til Øm. Hvordan har omegnsbefolkningen taget imod Dem?

– Det gik meget flot. Uden vanskeligheder overhovedet. Vi blev accepteret med det samme. Naboerne så jo, vi levede som de og arbejdede med det samme arbejde. Jo, folk var glade, for at vi kom her. For et års tid siden gik der rygter om, at vi skulle rejse, og da fik vi mange sympatitilkendegivelser. Naboer og bekendte var virkelig kedede af det. Men vi kunne berolige dem med, at det ikke var andet end rygter. Gudslov!

– *De er fra Frankrig og bor i Danmark. Men hvilket sprog taler De indbyrdes?*

– Vi taler dansk, – for vi er i Danmark, ikke i Frankrig. Kun når vi får en ny søster herop, taler vi ind imellem fransk, – ellers ville hun føle sig alt for isoleret. Men vi beder altid på dansk. Vi bruger tre timer hver dag til fællesbøn og meditation. Det hører med til vort liv, eftersom vi er en kontemplativ orden. Bøn og arbejde – på dansk og i Danmark. For resten lærer vi også at tale dansk hos en ung familie i Ry, der har åbnet huset for os hver onsdag aften, hvor vi får en times sprogundervisning og bagefter hygger os i familiens skød.

– *Jeg ser, De har ring på. Hvad betyder det?*

– Jo, vi går med ring, når vi har aflagt de evige løfter.

– *Hvilken betydning har konciliet haft*

for Deres orden?

– De må huske på, at vi er en forholdsvis ny orden, som blev stiftet i 1939, og hvis grundlægger er Charles de Foucauld. Han døde i 1916 og fik ikke selv disciple. Men han havde udformet ordensreglerne. Jesu små Brødre blev stiftet i 1933, altså 6 år før Jesu små Søstre. Tanken var oprindelig, at vi kun skulle virke blandt muhamedanere, – men i dag har vi et universelt sigte. Der blev den 21. november påbegyndt et generalkapitel, som i lyset af det 2. Vatikanconcil bl. a. skulle tage dette op til behandling. F. eks. forsøger ordenen sig med små internationale samfund, hvor man desuden kommer fra forskellige miljøer. Vi er 1000 søstre i hele ordenen, og vi kommer fra 51 forskellige lande. Her i Øm er vi alle fra Frankrig.

– *Så er vi tilbage ved Øm. Hvad betyder stedet for Dem?*

– Overordentlig meget. Vi er lykkelige over at være her og føler os virkelig hjemme. Vi har været på gården i 9 år og drømmer ikke om et andet sted eller land. Og naturen heroppe er jo vidunderlig.

– *Til sidst et måske lidt ondsksfuldt spørgsmål. Når Jesu små Søstre er faldet så godt til her i Øm, var det så ikke en ide, at en af Dem engang ad åre gik ind i sognerådet, ja endog blev sognerådsformand?*

– Nej! Vor opgave er ikke at tage den slags lederstillinger. Vi er her for at tjene. I al ydmyghed.

H. J.

Sr. Laurence Jeanne og sr. Denise Simone i samtale med Hans Jensen.

Sr. Maria Giselle i marken.

613 millioner katolikker i verden

Rom – KIPA

Af verdens 1 milliard 27 millioner kristne er de 613.760.000 katolikker, 272.018.000 protestanter og 142.433.000 ortodokse. Af de 2 milliarder 292 millioner ikke-kristne er 509 millioner muhamedanere, 444 millioner hinduer og 13.960.000 jøder.

Statistikken er opstillet af »Servizio italiano missionario« og blev for kort tid siden offentliggjort i *L'Osservatore Romano*.

Hvad antallet af katolikker angår ligger Europa i spidsen med 250 millioner. Derefter kommer Latinamerika med 226 millioner, USA med 55 millioner, Asien med 47 millioner, Afrika med 32 millioner og Australien med 4 millioner. De 1.800.000 præster, ordensfolk og ordenssøstre fordeler sig med 396.500 i Tredjelandsene, 1.027.000 i Europa, 360.000 i USA, 195.000 i Latinamerika, 110.000 i Asien og 63.500 i Afrika.

Præsternes uddannelse

Grundlæggende kriterier for præsternes uddannelse

Rom – KIPA

Præfekten for kongregationen for den katolske uddannelse, kardinal Garrone har for nylig på et pressemøde i Vatikanet forelagt journalisterne en ny tekst på 66 sider med titlen »Grundlæggende kriterier for præsternes uddannelse«.

De 17 afsnit med i alt 101 paragrafer danner en rammelo, som de forskellige landes bispekonferencer skal rette sig efter, når de udbygger og tilrettelægger de vordende præsters uddannelse.

I teksten fastlægges de almindelige principper for det åndelige, intellektuelle og pastorale liv på seminarierne.

I nær tilslutning til de retningslinier, der blev fastlagt af det 2. Vatikankoncil, handler de enkelte afsnit blandt andet om vækkelse og vedligeholdelse af præstekald, om tilrettelæggelsen af livet på præsteseminarierne, om ledere, lærere og elever, om den filosofiske og teologiske uddannelse og om undervisningsmetoderne og sjælesorgen over for eleverne. Om cølibatet hedder det: »Orienteringen om cølibatet i seminarierne i den latinske del af Kirken skal som udgangspunkt have en solid overnaturlig motivering, den indre enhed med Kristus,

bønslivet og sansen for et sandt præsteligt broderskab. Cølibatet skal vælges i fuldkommen frihed og i klar bevidsthed om de svære forpligtelser, der er forbundet med det. Det forudsætter derfor både åndelig og følelsesmæssig modenhed samt anvendelse af såvel naturlige som overnaturlige midler for at afværge de farer, præsten normalt bliver udsat for.«

Seminaristerne skal – hedder det videre i teksten – blandt andet undervises i en klog og mådeholden brug af meddelelsesmidlerne både i deres personlige liv og i deres kommende opgaver i apostolatet. Endvidere skal også de moderne videnskaber tages mere i brug, end det hidtil har været tilfældet, når man prøver kandidaterne til præsteembedet. Kardinal Garrone udtalte på forespørgsel, at man også under visse omstændigheder kunne gøre brug af psykoanalyse, selv om den ikke var det »normale middel«.

Kardinalen erklærede på pressekonferencen, at rammeloven var blevet til i nært samarbejde med biskopperne, og at der altså ikke var tale om en tekst, der var lavet »for lukkede døre«. Garrone understregede endvidere tekstens troskab over for koncilet, idet den lå meget tæt op ad koncilets dekret om præsternes uddannelse. Han betonedede, at retningslinierne er elastiske. De kan tilpasses efter forholdene og åbner forskellige valgmuligheder, så der kan tages vidtgående hensyn til forholdene på stedet og til de forskellige udviklingsformer. På væsentlige punkter såsom studierne og tilrettelæggelsen af livet på seminarierne er der i teksten kun angivet vejledende principper, og der pålægges ingen forpligtelser til at føre dem ud i livet på en bestemt måde. Til sidst understregede Garrone, at denne rammelov ville blive til det, »bispekonferencerne gjorde den til«.

Teksten, der er affattet på latin, og som er sendt til samtlige bispekonferencer, er dateret den 6. januar 1970.

Om blandede ægteskaber

Biskopperne arbejder stadig på de nye bestemmelser angående blandede ægteskaber

Vatikanet – NC News Service

Kirkens længe ventede tekst til revision af bestemmelserne angående blandede ægteskaber behandles for tiden af biskopperne, og det ville være »forhastet« at diskutere indholdet, eftersom endnu ikke alle biskopperne har tilkendegivet deres mening om den, siger officielle kilder inden for Vatikanet.

De nationale bispekonferencer skal imidlertid opstille retningslinierne for, hvornår der kan gives tilladelse til, at blandede ægteskaber indgås for en ikke-katolsk præst, hvorefter de lokale biskopper vil være forpligtet til at følge disse normer.

Hvornår den endelige tekst udkommer, vides endnu ikke. Når alle svarene fra bispekonferencerne er indgået, skal de først gennemgås, og eventuelle nye forslag skal tages op til fornyet drøftelse. Derefter skal teksten forelægges paven til endelig godkendelse, og først når dette er sket, kan den offentliggøres.

Kardinal Lorenz Jaeger har dog på et møde mellem katolikker og protestanter i Tyskland røbet, at det i den nye tekst hedder, at den katolske kirke under visse omstændigheder vil anerkende et blandedt ægteskab, som er indgået for en ikke-katolsk præst, som gyldigt, men at den stedlige biskop skal give tilladelse til, at et blandedt ægteskab indgås på denne måde. En sådan tilladelse vil blive givet, sagde kardinalen, hvis den katolske part lover at gøre sit bedste, for at eventuelle børn bliver døbt og opdraget i den katolske tro.

Hidtil har det været reglen, at et ægteskab mellem en katolik og en anderledestroende skulle indgås for en katolsk præst.

En embedsmand fra Vatikanet siger, at kardinalens udtalelser om den pågældende tekst kun kan opfattes som hans private mening og ikke som en officiel udtalelse. Som sagerne står for øjeblikket, er den endelige tekst endnu ikke affattet, tilføjede han.

En anden kilde inden for Vatikanet siger imidlertid: »Kardinalen plejer at være særdeles velunderrettet.«

Kravet om en revision af de nuværende bestemmelser angående ægteskaber mellem en katolik og en ikke-katolik blev fremsat af bispesynoden i 1967.

Synoden gik ind for, at de lokale biskopper skulle have myndighed til at dispensere fra kravet om, at ægteskabet skulle indgås i overværelse af en præst og to vidner.

Endvidere anbefalede synoden, at man ikke mere afkræver den ikke-katolske part de traditionelle løfter, hvis der er moralsk sikkerhed for, at den katolske part vil leve op til sit ansvar som katolik, og den ikke-katolske part er klar over sin ægtefælles samvittighedspligt og ikke tager direkte afstand fra at lade børnene døbe og opdrage katolsk.

Ifølge embedsmænd inden for Vatikanet står den nye tekst, som for størstedelens vedkommende er redigeret af kongregationen for tros læren, ikke længere udelukkende under denne kongregations jurisdiktion. Det sandsynligste er,

at det bliver paven selv, der udsender den, og at han forinden vil rådføre sig med bispekonferencerne rundt omkring i verden.

Et udkast til teksten, som formodentlig er det, kardinal Jaeger henholder sig til, blev sendt til bispekonferencerne efter bispesynoden i Rom i 1969.

Kompetente myndigheder siger, at alle svarene endnu ikke er indgået, og at det derfor er »forhastet« at drøfte instruksens indhold, som den vil fremtræde i sin endelige form.

Selv om det er indlysende, at denne instruks på mange områder vil komme til at berøre det økumeniske forhold

mellem de kristne kirker, har Vatikanets sekretariat for de kristnes enhed mærkeligt nok ikke været med til at bearbejde den. Som et medlem af sekretariatet sagde: »Officielt har jeg aldrig set den.«

Eftersom teksten stadig ikke er endeligt afsluttet, og fordi udkastet og bearbejdelsen af det er omgærdet med hemmelighedsfuldhed, er det vanskeligt for ikke at sige umuligt at gøre rede for hovedlinierne i den.

Embedsmænd inden for Vatikanet antyder imidlertid, at teksten formentlig kommer til at følge de retningslinier, der blev foreslået af bispesynoden i 1967.

traditionen i Kirken, og andre, der i højere grad lagde vægten på opbruddet og nødvendigheden af at forny sig.

Fejlen ligger tilsyneladende i virkeligheden i en ejendommelig tilbøjelighed til at ideologisere disse forskellige standpunkter, og i at man risikerer i stadig højere grad at radikaliseres og udvikle en ikke just kristen, men temmelig intolerant holdning – på begge sider.

H. S.

Karl Rahner om gruppeideologier i kirken

Den kendte katolske teolog, professor Karl Rahner har for nylig i det tyske ugeblad *Publik* taget stilling til en begivenhed, som han anser for symptomatisk for situationen i Kirken i dag.

For næsten to år siden forsøgte han i en samtale (som skulle offentliggøres i en bog med titlen »Die Antwort der Theologen«, Düsseldorf 1968) at gøre rede for sin teologiske indstilling. Han sagde ved den lejlighed, at det var hans situation og ikke hans indstilling, der havde ændret sig i den forstand, at en katolsk teolog i dag også måtte tage stilling til ukatolske tendenser i Kirken selv. Han havde desuden ved andre lejligheder ytret sig om en »krig på to fronter«. »Jeg talte altså i sidste instans om noget helt banalt.«

Den omtalte bog udkom også på fransk i en dårlig og næsten parafraserende oversættelse af samtalen, som siden blev overtaget af *Informations catholiques internationales*. Herfra blev teksten på ny oversat til tysk af et tidsskrift i Wien, og med dette tidsskrift som kilde spredtes redegørelsen for Rahners indstilling og blev offentliggjort i talrige blade verden over.

I alle disse blade hedder det nu, at Rahner har »omvendt« sig og sluttet sig til de »konservative« i Kirken. *The Wanderer* lovpriser Guds nåde for hans omvendelse og tilskriver den hans moders og hans »lærde og hellige« broders forbøn. Han har siden da fået mange breve, blandt andet fra en tysk biskop, fra en ukendt fransk ordenssøster, fra en amerikaner i Rom og fra mange andre, som lykønsker ham med hans »omvendelse« eller forsigtigt spørger, om det virkelig er rigtigt.

Karl Rahner siger selv om alt dette: »Hele denne historie har ikke nogen større betydning, og det er egentlig ikke

umagen værd at tale om den. Og dog forekommer det mig, at den til en vis grad er symptomatisk for situationen i Kirken i dag. I og for sig er det jo fuldstændig ligegyldigt, om jeg tilhører den ene eller den anden 'lejr'. Det afgørende er egentlig bare, hvilke argumenter, der fremføres for en bestemt sag. Men desværre forudsætter og handler man, som om der er faste partier med gruppeideologier, som om alle tilhører enten det ene eller det andet af disse partier, og som om det ikke er tilladt nogen at prøve på at holde sig uden for disse partier for bare at tjene sagen som sådan. Man triumferer eller bryder ud i klager, når det ser ud til, at en eller anden 'går over' fra det ene parti til det andet, og man spørger hver især, hvilket parti han tilhører. Det varer vel ikke mere længe, før der bliver indført »partibøger« (hvor man bliver klassificeret som »moderat konservativ«, »progressiv« eller lignende!). »Men er det nu også nødvendigt i Kirken? Eller burde det ikke være helt anderledes netop i Kirken?«

Ærkebiskoppen af Wien, kardinal König har i sit hyrdebrev til fasten i år måske endnu tydeligere skrevet om det samme problem og om den tendens der er, til så at sige at drive modparten ud af Kirken.

Fejlen er slet ikke, at der er forskellige strømninger i Kirken. I og for sig er dette bare en sund pluralisme, som har været og er fuldstændig normal inden for Kirken, ligesom der altid har været forskellige teologiske skoler, forskellige katolske tankegange, metoder og reaktioner og en mangfoldighed af frie katolske grupper og livsformer og meget andet, – som dog altid har været knyttet til den samme tro. Desuden har der altid og med rette været folk, der fremfor alt lagde vægt på kontinuiteten og

Brasilien på anklagebænken

Rom – KIPA

Fredskomiteen inden for den pavelige kommission for retfærdighed og fred har forelagt kommissionen et dossier om krig, tortur, tilsidesættelse af menneskerettighederne osv., hvor der også er tale om Latinamerika. Nu har de romerske jesuiters tidsskrift *La Civiltà Cattolica* taget spørgsmålet om Brasilien op og offentliggjort en række meget nedslående kendsgerninger om dette land.

La Civiltà Cattolica omtaler blandt andet forberedelseskursus for reserveofficerer (CPOR), afdelingen for politisk og social orden, dvs. politiet (DOPS) og den berygtede kommando til forfølgelse af kommunister (CCC). Ærkebiskop Helder Camara har som bekendt sammenlignet CCC med det amerikanske KKK (Ku Klux Klan).

Det er CCC, der står bag anholdelsen af den 22-årige formand for studenterforeningen ved universitetet i Pernambuco Candido Pinto. Ved anholdelsen skød politiet på Pinto »med det resultat, at hans underliv, tarm og urinblære blev fuldkommen lammet«. Et andet offer for denne »dødseskadron« var den unge pater Henrique, »hvis eneste forbrydelse var, at han havde været sjælesørger for studenterne«.

La Civiltà Cattolica citerer protester fra biskopper og andre fremstående personer:

Ærkebiskoppen af Sao Paulo, kardinal Rossi, og ærkebiskoppen af Porto Alegre, kardinal Scherer, har protesteret imod vilkårlige anholdelser af dominikanere. Dominikanerne blev anholdt efter den kommunistiske oprører Carlos Marighelas død. Det var politiet, der under mystiske omstændigheder skød Marighela. (En af de anholdte dominikanere, pater Tito de Alencar, forsøgte at begå selvmord efter at have gennemgået et forhør på elleve timer.)

Ærkebiskoppen af Cunhasconcelos, von Ribeirao-Preto har protesteret »imod de lige så utrolige som ildevars-lende beskyldninger« og imod de volds-

handlinger, der har fundet sted over for en gruppe på 120 lægfolk og en ordenssøster, som blev arresteret inden for hans ærkebispedømme.

Biskop Calheiros de Novais af Volta Redonda, som til pansergeneralen havde indgivet en skriftlig rapport over de former for tortur, folk i hans bispedømme havde været udsat for, blev genstand for en undersøgelse »for revolutionær virksomhed«.

Ærkebiskoppen af Salvador de Bahia, kardinal de Araujo-Sales, har givet udtryk for, at han som brasiliansk statsborger »skammer sig« over den terror, den tortur og de henrettelser ved standret, der finder sted.

Den romersk-katolske/lutherske studiekommision »Evangeliet og kirken«

Referat af det 4. møde i Cartigny, Schweiz.

I dagene 22.–26. februar 1970 mødtes 19 lutherske og romersk-katolske teologer – deriblandt biskop Hans L. Martensen, København, pater E. Schillebeeckx O.P. og pater Y. Congar O.P. – til studiekommisionen »Evangeliet og Kirken« 4. møde i Cartigny i Schweiz. Kommissionen er nedsat af Det lutherske Verdensforbund og det romerske sekretariat for de kristnes enhed i fællesskab i den hensigt at få kastet lys over de teologiske spørgsmål, som har været årsag til århundredlange splittelser mellem de to kirker.

Kommisionens første møde blev afholdt i Zürich i Schweiz i dagene 26.–30. november 1967. På dette møde behandlede man hovedsageligt forholdet Evangelium/Kirke ud fra et bibelsk synspunkt. Emnet for det andet møde, som fandt sted i Båstad (Sverige) i dagene 15.–19. september 1968, var »Verden og Kirke under evangeliet«. På det tredje møde i Nemi i Italien 4.–8. maj 1969 var det »Kirkens strukturer«, man drøftede. Og på det 4. møde for nylig var emnet »Evangelium og ret«.

To romersk-katolske og to lutherske teologer indledte drøftelserne med indlæg om »Frihed og forpligtelser i Det nye Testamente«, »Evangelium og ret i de lutherske kirker«, »Evangelium og ret i den romersk-katolske kirke« og »Den kristne frihed som kontroverspunkt og fælles problem for lutheranere og katolikker i dag«. Resultaterne og de retningslinier, der kom til udtryk under de diskussioner, der fulgte efter indlæggene, blev formuleret og vil komme til at indgå i kommissionens endelige referater til de respektive instanser inden for den romersk-katolske kirke og Det lutherske Verdensforbund.

Diskussionerne drejede sig hovedsage-

Hjælpebiskop Fernandes von Vitoria har taget stilling imod den konservative bevægelse »for tradition, familie og ejendom«, fordi den »forsøger at standse fornyelsen i Kirken og forsvarer det kapitalistiske system«.

La Civiltà Cattolica omtaler endvidere en skrivelse fra sekretæren for den italienske komité »Europa-Latinamerika«, fru Marcella Glisenti, til den pavelige kommission for retfærdighed og fred samt det communiqué, kommissionens formand, kardinal Roy har udsendt, og pave Paul VI's radiobudskab til Brasilien i anledning af åbningen af »broderskabskampagnen« den 14. februar 1970.

lig om spørgsmål i forbindelse med det kirkelige embedes juridiske karakter og dens begrundelse i Det nye Testamente og inden for de forskellige teologiske traditioner. Der blev drøftet mange konkrete spørgsmål som f. eks. de retslige elementers forpligtende karakter i de første kristne menigheder og i den lutherske og romersk-katolske kirke i dag, kriterierne for berettigede og uberettigede udviklingsformer ud fra de udgangspunkter, der er at finde i Bibelen, den kristne og den fundamentalt menneskelige samvittighedsfrihed i dens forhold til kirkelig lovgivning og kirkelige institutioner, pavens primat og interkommunion. De to sidste spørgsmål blev ikke behandlet ud fra teologiske synspunkter, men først og fremmest ud fra et kirkeretligt aspekt.

Der viste sig at være vidtgående enighed mellem lutheranere og katolikker med hensyn til forholdet mellem evangelium og kirkeret. Selv om man fra begge sider måtte indrømme, at de forskellige udformninger af kirkeretten er tidsbetingede, prøvede man dog indgående at gøre rede for, på hvilke punkter der er overensstemmelse, og på hvilke punkter en sådan overensstemmelse endnu ikke er opnået. Blandt de sidstnævnte er pavens ufejlbarhed og verdensomfattende jurisdiktionsprimat, der begge blev drøftet ud fra mange forskellige synsvinkler, spørgsmål, som kræver yderligere afklaring blandt både protestanter og katolikker.

Lutherske medlemmer af kommissionen gav udtryk for håbet om, at man ved den revision af den romerske kirkeret, der for tiden finder sted, vil bestrebe sig for også på dette punkt at bane vejen for en tilnærmelse mellem kirkerne i bevidstheden om, at dette ar-

bejde er noget, der angår hele kristenheden, selv om kirkeretten kun er direkte bindende for romerske katolikker.

Det er meningen, at den fælles studiekommision »Evangeliet og Kirken« vil afholde et 5. møde i begyndelsen af 1971, og at dette skal være kommissionens afsluttende møde, selv om det næppe kommer til at betegne afslutningen på samtalerne mellem de to kirker. Hensigten er, at man på mødet vil redigere studiekommisionens fælles slutberetning, og at man samtidig vil afslutte drøftelserne af visse detailspørgsmål. I mellemtiden skal et underudvalg redigere et udkast til slutberetningen, som kommer til at indeholde beretningen over de fire foregående møder. Når slutberetningen er godkendt af studiekommisionen, vil den blive sendt til de respektive myndigheder inden for begge kirker og offentliggjort.

INDLAND

Et 25-års præstjubilæum

Den 25. marts var det 25 år siden pastor Ib Andersen blev præsteviet i Louvain, og vi vil gerne ønske ham til lykke her i bladet og benytte lejligheden som en kærkommen anledning til at sige ham tak for de mange års arbejde her i bispedømmet.

Pastor Andersen er født i 1917 i Ordrup, men opvoksede i Næstved. Her kom han på Herlufsholm Skole, hvorfra han blev student i 1936. I København begyndte han efter skolen at studere matematik og fysik og kom snart i forbindelse med pastor Schindler, der optog ham i kirken i 1937 efter en af sine meget grundige katekumenater. (Hvor godt man blev undervist af Peter Schindler viser dette, at vi aldrig i Louvain er blevet stillet overfor et teologisk problem, som vi, i hvert fald, ikke vidste eksisterede; men han gav også et kursus på 100 timer, og privat vel at mærke, før han optog sine folk.) Her vakttes så interessen for teologi og i 1939 rejste Ib Andersen til Louvain, hvor han først studerede filosofi i to år og senere teologi til 1947. Efter hjemkomsten var pastor Andersen ansat i Lyngby fra 47 til 48, ved St. Therese fra 48 til 50 og endelig ved St. Ansgars Kirke fra 50 til 57. Det var i denne periode at pastor Andersen tilbragte et år, nemlig fra 1951 til 1952, i Rom for sammen med pastor Schindler at lægge sidste hånd på pastor Schindlers fordanskning af Ny Testamente. At det var en stor oplevelse at tilbringe et år i Rom for en

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Ejgårdsvvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 Ordруп 3331-5630

Brdr. Zöllner

Nørrebrogade 174
København N

Telefon Taga 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning

Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle. Tlf. *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

A/S Trælåsten

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - Kunsthåndl.

Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 08

Poul HENRIKSEN

Rådhusstræde, Vejle
Tlf. *82 37 11

Leverønder til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kaj Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle. Tlf. 82 03 60

Bogladen med de mange bøger...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen

Telefon *82 81 33

præst, der har studeret i et andet miljø, behøver næppe at siges. I 1957 kom pastor Andersen atter til Therese Kirke, hvor han blev til 1965. Derpå flyttede han over til Strandvejen, hvor han forblev i to år for så endelig at blive udnævnt til sognepræst i Lyngby i 1967. Det var under den sidste periode i Therese sogn, at biskop Suhr tog pastor Andersen med som teolog til den 1. session af Vatikanconcilet. Om oplevelsens storhed vil det være overflødigt at skrive. Pastor Andersen har igennem årene haft mange tillidshverv, f. eks. som leder af oversættelseskommisionen, studenterpræst, medlem af den kirkelige domstol for ægteskabssager, formand for præsterrådet, medlem af det biskoppelige råd og nu sidst var han tilkaldt som ekspert til de nordiske biskoppers konference om ægteskabet.

Det var en lang række oplysninger, bag alt ligger der arbejde og indsats. Tak, til lykke og alt held i de mange kommende år.

B. Højbo

Børnelejr på Klitborg

Børnelejr på »Klitborg« for de 11-15-årige. »Klitborg« er beliggende mellem Nykøbing Sj. og Rørvig, få minutters gang fra Kattegatkysten.

Tid: 24. juni - 3. juli.

Pris: ca. 130 kr.

Lejrpræst: Erik Christiansen OP.

Leder: gymnasielærer Gorm Jensen.

Nærmere oplysning hos: Henrik Nygaard Hansen, Katolske Menighedssplejer, Bredgade 69 A. 1260 Kbhvn. K. Tlf. (01) PA 2323 alle hverdage (undt. lørdag) kl. 10-13.

Angående

DUK's sommerlejr:

Bed

om

en pjece

i præstegården!

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

SCT. ANSGARS MENIGHEDS ARKIV SIKRET

I Sct. Ansgar kirkes panserboks ligger kirkebøger helt tilbage til 1654, det år, da en katolsk menighed genopstod i København under den spanske gesandt Roboledos beskyttelse; og der bliver de liggende, medens kopier fra samtiden er i landsarkivets forvaring. Men desuden ejer menigheden et betydeligt arkivmateriale, som den for nylig afdøde regnskabsfører Johannes Hansen var den bendste kender af; han havde tilmed foretaget adskillige uddrag, som vil være en stor hjælp for en fremtidig forsker. Men der er mange papirer, som han ikke kunne klare og ved tidernes ugunst lå meget i uorden. Forvaltningsrådet optog derfor for nogen tid siden en forhandling med Landsarkivet for Sjælland om en overdragelse af hele arkivet op til ca. 1920, dels for at få det gennemgået og opstillet, dels for at sikre det mod mulige ulykker. Forvaltningsrådet betingede sig blot, at visse karakteristiske dokumenter efter affotografering på Landsarkivet kom tilbage til kirken, så de kunne indlemmes i museet ved kirken og forevises for de besøgende. Dette gik Landsarkivet gerne ind på. Dette gælder f. eks. Forstanderskabets forhandlingsprotokol fra perioden 1824 til 1905. Men ellers beholder Landsarkivet den store masse af papirer, fordi det kan blive genstand for forskning af forholdet mellem Danmarks enevældige og lutherske konger og deres embedsmænd på den ene side og en katolsk minoritet på den anden side. Det vil tage lang tid før alt dette materiale bliver gennemlæst og ordnet. Flere dokumenter er skrevet på latin og ofte med sjusket håndskrift, fordi de er kopier af afsendte skrivelser; andre er skrevet på tysk eller dansk med gotisk skrift, som ikke ret mange formår at tyde. Men hovedsagen er, at arkivet er sikret for eftertiden. Desuden tager Landsarkivet fotokopier af de mange tegninger, såvel af grundarealer som af bygninger eller projekter, inden alle tegninger kommer tilbage til kirkens arkiv, hvor de hører hjemme. Man kan sikkert hævde, at der er stof til en doktorafhandling.

Kjeld Geertz-Hansen

SMUK KONCERT I JESU HJERTE KIRKE

**Sken solosang, prægtig korsang
af protestantisk kor og fornemt orgelspil.**

Mandag den 16. marts holdtes en af organisten ved Jesu Hjerter Kirke, Aage Bredahl, arrangeret koncert i kirken. Foruden Bredahl selv, medvirkede Messias Kirkens Ungdomskor, ledet af orga-

nist Arne Bertelsen, der opførte passionsmusik, som i sin tid hørte til Jesu Hjerte Kirkens kors repertoire, og den purunge Lisbet Bredahl, datter af organisten, sang to arier.

Aage Bredahl spillede til indledning Georg Muffat: Toccata nr. 2 for orgel, et herligt værk i fornem udførelse. Desuden spillede han Christian Ritter: Sonatine for orgel fra en senere musikperiode, – og her havde man anledning til at høre orglet i dets mangfoldighed, – endvidere F. Mendelssohn-Bartholdy: Adagio fra As-dur-orgelsonaten, et skønt stykke romantisk musik og endelig Joh. Seb. Bach-Koralforspil til »O Haupt voll Blut und Wunden«, hvor melodistemmen blev spillet med tremolo, i fineste barokstil. I tilknytning hertil sang koret selve salmen i Joh. Seb. Bachs udsættelse med smuk klang.

Desuden sang koret under Arne Bertelsens dygtige ledelse Antonio Lotti: »Messe for 3-stemmigt kor og orgel«, tre satser af Josef Rheinbergers »Stabat Mater«, Anton Bruckners »In monte Oliveti«, Ludwig Spohrs »Angstfulde Timer« samt Slutkoret »Ruht wohl« fra Joh. Seb. Bachs Johannes-passion. Alt blev sunget med en dejlig mættet klang og i en fin dynamisk udførelse.

Sidst, men ikke mindst sang Lisbet Bredahl, akkompagneret af sin far, A. Stradella: Kirkearien »Sei miei Sospiri« og W. A. Mozarts: »Agnus Dei«, sopranarien fra Kroningsmessen. Med en skøn tindrende sopran sang hun sig ind i alles hjerter, navnlig »Agnus Dei« blev bedårende sunget. Lisbet Bredahl har uden tvivl en stor fremtid for sig.

Men for de noget ældre kirkegængere, der overværede koncerten, var det ikke blot som for de øvrige en smuk musikalsk oplevelse, men også en noget vemodig mindelse om, hvorledes sangen i Jesu Hjerte Kirke var for 30-35 år siden. Skulle det virkelig ikke være muligt at få den ungdom, der i dag kommer i kirken, til at gøre en indsats for at få den smukke sang til atter at lyde under hvælvingerne? Et prægtigt orgel er der til at forgylde sangen, ligesom kirken har en organist, der med sin uddannelse er i stand til at uddanne og udvikle et kor, der kan fortsætte de stolte gamle traditioner. *B. H.*

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

K. Blum Hansen

Boghandel
Næstved
Telefon 72 25 25

EN »MORMOR« SØGES

til den halve dag at passe Thomas, der er 17 mdr., og Kristian, der er 4 mdr., i vort hjem.

Hveranden uge fra kl. 8.00–13.30.
Hveranden uge fra kl. 12.00–17.30.
IKKE LØRDAG–SØNDAG.

KR. 500,- OM MÅNEDEN

Henvendelse: **TOVE MARCUSSEN**
Heimdalsgade 6 B, 1. th.
2200 København N.

SKOLELEDER

Privat realskole

Stillingen som leder af Rygårds franske Skole i Hellerup (katolsk skole, selvejende institution) opslås hermed ledig pr. skoleåret 1970–71. – Skolen har 2 børnehaveklasse og er to-sporet med fuld hovedskole, 8. og 9. klasse og realafdeling. Heraf er 6 engelsksprogede klasser. Elevantallet er godt 500. Lederen ansættes på kontrakt og aflønnes som skoleinspektør. Ansøgning med afskrift af eksamensbeviser og anbefalinger sendes inden d. 30. april til bestyrelsens formand,

Sr. M. Emilia,
Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup,

hos hvem yderligere oplysninger vil kunne fås – HE 7578.

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 28 - 82 11 28
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybrost
R. Hansen

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amallegade 16A - Horsens
Tlf. 62 19 20

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Tlf. 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarimestre
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

Dansk KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

Støt vore annoncører

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 – Lørdag lukket

FOR PAVE og KIRKE

Tiden efter 2. Vatikankoncil kunne være blevet en blomstringstid i den katolske kirke, men desværre blev koncilets ånd dybt misforstået af mange katolikker. De tror, at man nu kan og bør forandre alt, endog hvad der skyldes Guds egen orden i Kirken, som derfor aldrig kan »forbedres« af mennesker. Resultatet er det stadig omsiggribende forfald, som vi nu overværer.

I mange lande er katolikker forlængst begyndt at slutte sig sammen i sorg og protest imod disse selvbestaltede »fornyere« og deres angreb på Kirkens hellige traditioner og pavens retmæssige myndighed. Det mest betydningsfulde udtryk for denne bevægelse er nedenstående »manifest«, der oprindeligt af kendte teologer udfordredes for den tyske »Bewegung für Papst und Kirche«. I Tyskland alene har det nu opnået 100.000 underskrifter, og på bispe-synoden i Rom i oktober 1969 fik det international betydning ved at vælges som program for en sammenslutning af ca. 10.000 pavetro præster i en række europæiske lande.

Det er på tide, at også danske katolikker får lejlighed til at udtrykke deres ubrydelige loyalitet mod den sande romerske katolicisme. Vi opfordrer Dem derfor til sammen med os at tegne Dem som stiller ved en planlagt snarlig offentlig indsamling af underskrifter til denne danske oversættelse af manifestet. Resultatet af indsamlingen vil blive med-

delt Den Hellige Fader, pave Paul VI, Sekretariatet for Pave og Kirke, v/ fru Vita Løerbeck, Rosendalsgade 11, 2100 København Ø.

MANIFEST

For Pave og Kirke

På dette kirke- og verdenshistoriske tidspunkt, som stadig mere nærmer sig en krise, for ikke at sige en katastrofe, henvender vi os til alle katolikker. Kirken trues af snigende farer, ja »af selvødelæggelse« (pave Paul VI), og vi mener derfor ikke at have lov til at tie.

I.

Derfor erklærer vi:

1. Vi bekender os til 2. Vatikankoncilis udtalelser, således som de i ordlyd foreligger. Vi bekender os til ledet til det 1. Vatikankoncil og til Tridentinerkoncil, såvel som til alle konciler og det kirkelige lære-embedes definitive afgørelser og derudover til hele Kirkens totusind-årige tradition.

2. Vi bekræfter vor lydhed imod Kristi statholder på jorden. Vi modtager de pavelige rundskrivelser således, som Pius XII har fremstillet det i rundskrivelsen »Humani generis«, nemlig som »udtryk for det ordinære læreembede, om hvilket det kendte skriftord gælder: Den, som hører jer, hører Mig«.

3. Med 1. Vatikankoncilis fædre fastslår vi, at »den fortolkning af de hellige trossandheder må fastholdes,

som én gang for alle er fremsat af den hellige moder Kirken«, og at man »aldrig under skin eller påskud af nogen højere erkendelse må afvige fra denne fortolkning«. Derfor bekender vi os også uden forbehold til den »Gudsfolkets trosbekendelse af 30. juni 1968, hvis antagelse er den ufravigelige forudsætning for ethvert virkeligt fornyelsesværk i Kirken«.

4. Den hellige Skrift betragter vi som skrevet ved Helligåndens indgivelse og betroet Kirken således, at det tilkommer Kirkens læremyndighed på forpligtende måde at fremstille dens sande mening.

II.

Derfor afviser vi:

1. Alle de vildfarelser, som Pius XII i »Humani generis« og Paul VI i »Ecclesian suam« har påpeget, og især dem, der vil gøre den uforanderlige sandhed til en kastebold for tids- og døgnanskuelser.

2. Enhver meningsændrende »nyformulering af dogmerne« (Paul VI 4. dec. 1968). Vi må til stadighed konstatere, at krav herom ikke rejses, fordi det moderne menneske ikke kan forstå dogmernes sproglige ikklædning, men fordi man ikke mere vil antage deres indhold.

3. Den såkaldte »nyfortolkning af troen«, der indebærer en ændring af dens betydning.

4. Den kærlighedsløse og ødelæggende kritik af Kirken og dens traditioner, som ikke forstår at skelne det menneskelige fra det guddommelige. Vi beklager, at denne kritik selv kritikløst henter sin målestok fra »den moderne verdens- og livs-

forståelse«, men ikke følger den guddommelige sandheds rettesnor.

5. Den misforståede »dialog«, som uden fast standpunkt sætter spørgsmålstegn ved alt og alle.

6. Den misforståede »ajourføring«, som er i modstrid med evangeliets ånd og korsets budskab.

7. En »demokratisering« af Kirken, som antaster dens hierarkiske forfatning og dermed fører til opløsning.

III.

Følgelig forventer vi:

1. At Kirkens læreembede udøves med apostolisk frimodighed, »det være sig belejligt eller ubelejligt« (2. Tim. 4,2), og at de af Kirken indsatte lærere forkynder Kirkens lære og ikke deres egne ubeviste teorier.

2. At Kirken modigt udøver sin domsfuldmagt og udelukker, hvad der ikke mere hører den til.

3. At eksperimenteren, især på det liturgiske område, båndlægges, og at enhver egenmægtighed ikke blot forbydes, men også forhindres.

4. At den kirkelige journalistik altid beretter sandt om kirkelige begivenheder og anliggender og ikke ensidigt går fornyelsestrangens ærinde.

5. At der endelig — og især hvor præsteuddannelsen finder sted — gøres alvor af den fornyelse, som »ikke så meget består i en ændring af de ydre love, som af den Indre lydheds holdning over for Kristus« (koncilfædrenes budskab 20. oktober 1962) altså i helgenernes og Jomfru Marias holdning.

Status over 6 års katolicisme

Efter 20 års overvejelser besluttede min kone og jeg for 6 år siden at konvertere til den katolske tro. Netop i disse dage er det årsdag for vores optagelse i den katolske kirke, og dette har givet mig anledning til at opstille nogle betragtninger over den forløbne tid.

Ved vores højtidelige optagelse i kirken afgav vi, med hånden på evangeliebogen, ed på, at vi troede, paven var Guds stedfortræder på jorden, — det tror vi stadig, selv om det vistnok er frygtelig gammeldags. Tiden før og lige efter vores konversion var en skøn tid. Pæne mennesker, der figurerede i vejviseren med flotte titler og i skattelisten med et imponerende beløb, inviterede min kone og mig på besøg og forsikrede at vi var deres kære mødkristne. Vi var sandelig kommet ind fra kulden. Vi tilhørte nu den hvide flok. For min kone og mig åbnede der sig en helt ny verden af betagende skønhed ved søndagens højmesser; i vore nyerhvervede messebøger var det en let sag at følge messen, der blev læst af den pragtfulde latinske messebog, der lå på alteret; vi hørte, som forfatteren Karl Bjørnhoff siger i en anden forbindelse, ord der ikke var slidte af hverdagsbrug. Det var noget andet end folkekirken, hvor Fader vor altid blev bedt i en tone, som var præsten ved at overtale en senil

onkel til at underskrive en tvivlsom veksels.

Kort tid efter vores konversion begyndte der at ske mærkelige ting i vores kirke. I stedet for med den ærværdige latinske messebog dukkede præsten en skønne søndag op med nogle maskinskrevne ark, som min kone respektløst sagde lignede rykkerbreve til Vorherre. Voras præst, en udmærket mand af tyrolsk bjergbonde race, læste messen efter den maskinskrevne tekst, og vi forstod ikke øet ord. Derfor blev vi jo noget forundrede, da vi bagefter fik at vide, at det var messe på modersmålet, — jeg har aldrig fundet ud af hvis.

Desuden var disse messetekster stoppet ind i et eller andet gennem-sigtigt kunststof, der bevirkede, at de havde en kedelig tendens til at falde ned fra alteret, og det virkede ikke befordrende på messens harmoniske forløb og menighedens andagt, men det var kun begyndelsen, — fornyelsen var på vej.

Vores gamle biskop kunne ikke mere, — han tog sin afsked. Hvor jeg forstår ham. Til ny biskop fik vi en af pavens skrappe drenge, en Jesuit, der skulle føre Vatikankoncillets beslutninger ud i livet.

I spørgsmålet om katolikkers brug af svangerskabsforebyggende midler lykkedes det på forbavsende kort tid vores nye biskop at bringe sig i et tvivlsomt forhold til paven, hvorfor

han også blev hyldet af Ekstrabladet. Højere kan man ikke nå her i landet. Dette var en fornyelse, der battede, og katolikker på den yderste venstre fløj, hvis åndelige niveau giver anledning til alvorlig bekymring, deltog i hyldesten. Den præst, der havde optaget os i kirken, blev så grebet af fornyelsen, at han giftede sig på rådhuset med en af sine konvertitter. Sandelig, fornyelsen var over os!

Da jeg spagfærdigt erklærede, at jeg ikke var tilhænger af denne fornyelse, skete der igen noget mærkeligt: De pæne mennesker, der efter vores konversion så elskværdigt havde inviteret min kone og mig, fik hukkommelsestæb, — de huskede os ikke mere. Vi var igen tilbage i den grå masse, hvorfra vi var kommet. Det er to år siden, vi sidst havde besøg af vores sognepræst, og da kom han for at låne min bil. Lad mig slutte denne statusopgørelse med kort at referere messens forløb forrige søndag i vores sognekirke.

Ved indgangen til kirken blev vi antastet af en meget energisk dame, der solgte kulørte hæfter. For ikke at gøre hende ked af det købte jeg et, som ved nærmere eftersyn viste sig at være det sidste skud på fornyelsens forunderlige træ: de nye messetekster. At det forsidebillede, der prydede forsiden eller rettere misprydede den, var hentet i Holland, gjorde ikke mine bange anelser mindre.

Jeg lukkede den op, det var frygteligt, i marginen stod med rødt: Stå!

Knæl! Stå! Sidde! Det mindede mig om noder til en mundharpe. De ved nok, dem skriver man således: Pust! Sug! Pust! Sug!

En af mine gamle venner foretog oplæsningen. Rød i hovedet af sin nye værdighed og et altfor stramt slips læste han en knudret tekst fra Det gamle Testamente, som menigheden var værgeløs overfor; vi havde jo ingen mulighed for at følge den i de nye bøger. Skal vi til at slæbe Bibelen med i kirken, må jeg have anskaffet mig en ny. Den, jeg har, er et arvestykke, der vejer 5 kilo.

Ved min kommunion blev jeg vidne til et sælsomt syn: En håbefuld ungersvend modtog stående den indviende hostie i hånden og med et flot kast smed han den i munden, som havde det været en vitaminpille, hvorpå han med armene overkors, hyggeligt gnaskende lorlod skranken. Rystet i mit inderste bad jeg efter kommunionen følgende bøn, som herved stilles til fri rådighed for liturgikommissionen:

Herre! lad hurtigst muligt den kommunale losseplads åbne sin gæstfri favn for alle disse rykkerbreve og kulørte hæfter, vi for vore mangfoldige synders skyld er blevet belæmret med i de senere år, og lad — bæder vi dig — så hurtigt det er dig muligt, mere værdifulde lag lejre sig ovenpå, at ikke efterslægtens skal få kendskab til, hvilket makværk du har tugtet os med i tiden lige efter det andet Vatikankoncil. Libera nos Domine! (Hvis nogen har glemt deres latin, betyder det: Vorherre bevares). Amen. →

Min takkebøn, der ligeledes stilles til fri afbenyttelse, lød således: Herre! Jeg takker dig fordi du har ført mig til den katolske kirke. Jeg tror fuldt og fast, at denne er den eneste sande kirke, for hvis den ikke var det, kunne den ikke overleve alle disse fornyelser. Amen!

Gunnar Kaskholt.

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefyr
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoller
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Kom **TIERE** i

Næstved Diskontobank

... banken i **centrum**

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A,
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

Katolsk Forum har en
god måde at være Katolsk på

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian Walther
HORSENS

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850

V. Rustad

Advokat
Ejgaards Tværvæg 10, 2920 Charlottenlund
Tlf. Ordrup 2907
Træffes efter aftale

Malerfirma Holger Jørgensen

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldamer
Kongensgade 64, Esbjerg
Telefon 12 08 29

L. Basse

Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 12 05 78

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Tlf. 12 93 50

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglgaardsstræde 13
København K.
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)
Kvalitetsost

Støt vore annoncører!

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Tlf. 55 57 80

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tlf. 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Ringsted Isenkramhandel
Tinggade 5, telefon (03) 61 24 54

Mogens Larsen El. Installatør

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kon-
toret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19
til 21.

Kontoret holdes i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(Forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindblindinger

Murermester- og entreprenørføretning M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Centralmejeriet

Afdeling: Vesterbro

Arhus
Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.-11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00

Særpris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritter medfølger.

Program og tilmeldelse ved henvendelse til:

Fru L. Samson

Translatør C. Lerche Nielsen

Barsehøj 25, 2900 Hellerup
Tlf. GE 6341

eller Bredgade 69, 1260 Kbhvn. K.
Tlf. PA 2539

SCT. ANNÆ REJSER — PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

27/6—18/7 Firenze—Assisi—Rom—Ravenna — fly — 22 dg. — pris kr. 1475,-.

1/7—19/7 Rom—Sorrento—Venezia — tog — 19 dg. — pris 1375,-.

12/9—26/9 Venezia—Ravenna—Firenze — fly 15 dg. — pris 1195,-.

3/10—17/10 Firenze—Assisi—Rom — fly — 15 dg. — pris 1195,-.

17/10—24/10 Rom (efterårsferien) — fly — 7 dg. — pris 965,-.

Oberammergau + Oetz — 25/7—1/8 — fly — pris 998,-.

Oberammergau + Saalbach 28/8—5/9 — fly — pris 998,-.

Individuelle Oberammergau arrangementer.

Israel 2/7—16/7 — fly — pris 2250,-.

»I Pauli Fodspor« — 26/5—9/6 — 15 dg. — pris 2400,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt — Statsunderstøttet

Seminarlektor: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m. m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Asylgade 16 - Telefon 12 33 43

tal forsikring med

ABSALON
SKANDINAVIA

- det er sikkert

Dansk Tidegærd

Selskabet Dansk Tidegærds sommermøde i Løgumkloster afholdes i år fra mandag den 22. juni til lørdag den 27. juni.

Vi havde sidste år megen glæde af, at den lejrskole, som Virum kirkes drenge- og pigekor afholdt i Løgumkloster, var tilknyttet vort sommermøde. Der vil derfor også i år blive afholdt en lejrskole for kirkelige børnekor i forbindelse med stævnet, så der som sidste år bliver lejlighed for en gruppe til at arbejde med børnekorsinstruktion og i det hele drøfte spørgsmål, der har interesse i denne sammenhæng.

Da nogle enkeltheder i programmet ikke bliver afklaret før i løbet af denne måned, og det endelige program derfor først kan trykkes og udsendes senere, vil vi her nøjes med at meddele et foreløbigt program, idet »dagsordenen« er den sædvanlige med bibeltimer, sangtimer, foredrag, samtaler og samvær.

Ved de forskellige grupper — deriblandt som nævnt en for børnekorsinstruktion — medvirker domorganist Ethan Rosenkilde Larsen, statsprøvet musikpædagog Gjertrud Rosenkilde Larsen, korleder Ellinor Nyrop Strenge, organist, mag. art. Torben Schousboe og organist, dr. theol. Finn Viderø.

Fredag byder på en kirkemusikaften, og ved aftenforedragene medvirker bl. a. pastor Arne Bugge, medens Finn Viderø og Ethan Rosenkilde Larsen efter planen skulle introducere det ny antifonale. En anden aften afholdes en rundbordssamtale om »Hvorfor holder vi gudstjeneste?«, og ved bibeltimerne medvirker forventelig biskop Johs. W. Jacobsen, sognepræst Knud Jakobsen m. fl.

Knud Andersen.

Kristus i mennesket

Gennem en lang årrække har katolske arbejdere indbudt til RETRÆTE WEEK-END på Aasebakken forår og efterår. Mange af os ser hen til disse dage med forventning. 7.-8. marts afholdtes den 21. i rækken. Pater Drouzy var leder. Vore forventninger blev mere end rigeligt indfriet.

Vi må se i øjnene, at den verden, vi lever i, er præget af tidens uro. Den kan ikke længere med rette kaldes kristen. Skal vi bare lade stå til, eller skal vi tage denne kendsgerning som en udfordring. Pater Drouzy mente, at vi skulle tage den som en opfordring til at finde nye aspekter i Jesu tale til os. Lad os lytte til det, Jesus siger om dommedag i Math. kap. 25, vers 31 ff.

Det afgørende for dommen over vort liv er, hvordan vi møder vort nødlidende medmenneske. Giver vi den nøgne klæder, den sultne mad, den tørstige drikke osv. Jesus

Lensbaron og lensbaronesse STAMPE CHARISIUS' LEGAT

til fordel for ældre og yngre katolske kvinder, gifte og ugifte, til støtte i trange kår og til hjælp til faguddannelse.

Legatportioner på 100 - 500 kr. kan søges

ved henvendelse inden 1ste juni 1970 med fyldige oplysninger og sognepræstens påtegning til formanden for Stiftelsen Mariahjemmet,

landsretssagfører G. Garth-Grüner, Bredgade 25, 1260 Kbhvn. K.

skelner i vor tekst ikke mellem troende og ikke-troende. Vi hører også, at hverken de, der hjælper, eller de, der nægter de nød-stedte deres hjælp, aner, at det er HERREN selv, de har mødt. Ifølge teksten er kærligheden til medmennesket i sig selv en kristen værdi. Det afgørende er ikke den rette lære, men det rette sindelag. Den troende har den fordel, at han har et særligt motiv til at handle, mens den ikke-troende hjælper uden at vide, at han derved handler kristeligt.

Foruden at vi møder Jesus Kristus i nadveren og i messens fællesskab og fællesbøn, møder vi HAM i de mennesker, hvis selveller uforstyldt nød vi enten ignorerer eller anfægtes af. Der vil blive handlet barmhjertigt mod os i samme grad, som vi selv viser barmhjertighed.

Verdens tiltagende afkristning kan medføre, at de kristne bliver en minoritet, men hvordan det nu end måtte gå, så beholder vi pligten til at være salt og surdej i samfundet. Denne pligt kan tvinge os til at tage politisk stilling, hvis vi indser, at derved hjælper vi mest effektivt vor broder i nød.

SAKRAL og PROFAN

Den profane verden har en selvstændig værdi. Vi må være villige til at samarbejde med enhver, der vil gøre den beboede verden til en beboelig verden. Vore handlinger kan gøre os til medskyldige i vore medmenneskers manglende tro.

Professor Skydsgaard sagde nylig til mig, at kirkerens svigtende indflydelse fyldte hans sind med smerte, men at det meget nye, der var under udvikling, gav ham håb og styrke. Muligvis står vi over for en tid, hvor man med nogen ret kan tale om kirkerens død, men jeg tror nu på, at kirken vil genopstå omend med en anden struktur: En kirke, hvor der slås bro fra det sakrale til det profane.

To opfattelser af kirken står over for hinanden. En statisk. Kirken lever sit eget liv i verdens tjeneste, men adskilt fra den.

En dynamisk. Kirken og verden kan ikke skelnes fra hinanden. Tiden, hvor kirken var beskytter og blev beskyttet, er forbi. Hvis vi kunne fotografere verden af idag, ville vi ikke kunne få øje på kirken i negativet, men efter fremkaldelsesbadet ville den blive synlig i verden.

Kejser Konstantin den Store indledte en ny æra. Dyden blev obligatorisk ved lov (vor tids svangerskabslov er en efterklang af det). Kirkegang om søndagen var en pligt. Afvigelser i troen tålte ikke. De blev betragtet som angreb på staten. Gejstligheden tegnede kirken. Lægmanden var enhver ikke-gejstlighed. Han skulle blot høre og modtage. Traditionen blev til traditionerne: vaner. Kirken havde sluttet pagt med det bestående.

På Jesu tid blev samaritanerne betragtet som urene. Hedningerne kunne man ikke have samkvem med. Disse skranke nedbrød Jesus. Han satte sig til bords med toldere og syndere.

I dag må skranke mellem det sakrale og det profane igen brydes ned. Kirkerne må forlade enhver magtposition og igen blive en tjenende kirke. Vi må holde op med at sætte Vorherre i bur og med at knytte HANs tilstedeværelse til et bestemt sted (kirkerummet). Kristus selv er det sted, der sætter os i forbindelse med det hellige, såvel i kirken som i det naturlige fællesskab med vore medbrødre og medsøstre i verden.

Samtalerne efter og imellem foredragene er et meget vigtigt led i vore sammenkomster. Her kommer vi ind på de spørgsmål, som vi slås med i vort dagligliv. Samtalerne blev ofte meget lange og berørte så mange emner, at jeg ikke evner at omtale dem efter fortjeneste. Smukke ord alene har ingen værdi, hvis ikke de får indflydelse på vor handling i det profane liv. Vi må indstille os på at arbejde under vanskelige vilkår, men jeg tror, at vort håb om, at en kirke i og for verden også vil få brug for katolske arbejders indsats, blev styrket i week-enden på Aasebakken.

G. Andersen

LITURGISK KALENDER

FREDAG den 10.: Ferialdag (hvid).

LØRDAG den 11.: Leo den Store, pave og kirkelærer (hvid).

SØNDAG den 12.: 2. EFTER PÅSKE (hvid).

MANDAG den 13.: Ferialdag (hvid).

TIRSDAG den 14.: Justinus, martyr (rød).

ONSDAG den 15.: Ferialdag (hvid).

TORSDAG den 16.: Ferialdag (hvid).

FREDAG den 17.: Ferialdag (hvid).

LØRDAG den 18.: Ferialdag (hvid).

SØNDAG den 19.: 3. EFTER PÅSKE (hvid).

MANDAG den 20.: Ferialdag (hvid).

TIRSDAG den 21.: Ferialdag (hvid) eller Anselm, biskop og kirkelærer (hvid).

ONSDAG den 22.: Ferialdag (hvid).

TORSDAG den 23.: Ferialdag (hvid) eller Georg, martyr (rød).

FREDAG den 24.: Ferialdag (hvid) eller Fidelis af Sigmaringen, præst og martyr (rød).

LØRDAG den 25.: MARKUS, EVANGELIST (rød).

Nye læsninger

Søndag den 12. april, 2. søndag efter påske.

1. læsning: Apostlenes gerninger 3, 13-15 & 17-19.

2. læsning: Johannes' 1. brev 2, 1-5a.

3. læsning: Lukasevangeliet 24, 35-48.

Søndag den 19. april, 3. søndag efter påske.

1. læsning: Apostlenes gerninger 4, 8-12.

2. læsning: Johannes' 1. brev 3, 1-2.

3. læsning: Johannesevangeliet 10, 11-18.

a = første halvdel.

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Tlf. 12 27 75

D. Plate Petersen

Malermester

Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører

Smallegade 4, København F.

Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Benzon's Aut. katolsk bedemand
Begravelsesforretning *34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.

Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

KIØBENHAVNS
AKTIESELSKABET
HANDELSBANK
1873

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Abonnement på Katolsk Forum -
ring (01) GO 4895.

Kvindeansigt
fra Fellinis
film
»Satyricon«.

Katolsk Forum
udkommer den 10. og 25.
i hver måned. Kontakt
nærmeste posthus, hvis
bladet ikke kommer rettidigt.

118. årgang af Katolsk Ugeblad 10. april 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncør: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4995. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Lessalgspris kr. 4,00. Priserne er Incl. moms.

Den røde rubin

Det er allerede en kolossal overvurdering af filmatiseringen af Agnar Mykles roman at omtale filmen her på bagsidens sparsomme plads. Det har været en tommelfingerregel at behandle film af en vis kvalitet, uanset om man moralsk eller politisk var enig med instruktøren. Når Den røde rubin alligevel anmeldes her, er det for at nævne problemet om forholdet mellem æstetik og moral.

For hovedpersonen Ask Burlefot er der ingen forskel på de vekslende, uforpligtende, erotiske forbindelser og den store kærlighed. Det uforpligtende skildres indgående, men erotikken trænges helt ud af billedet. For at vise en sexuel forløsning må der nemlig være en spænding mellem de to personer. I sin iver efter at virke frigjort springer filmen fuldstændig denne spænding over, og tilbage bliver en mekanisk og ganske glædesløs opfattelse af seksualiteten i skarp modstrid til filmens postulerede holdning.

Da Ask i slutningen af filmen finder sin drømmepige, afstår instruktøren fra at skildre den store, ægte kærligheds seksuelle aspekter. Det virker ganske overraskende og ulogisk, når der tidligere i filmen ikke overlades selv den mindste detalje til fantasien. På den måde bliver filmen både hyklerisk og spekulationsagtig, fordi den ikke vil vedgå sig sin egen holdning, men blot vælger en roman for at vise nogle pornografiske scener.

En æstetisk vurdering bygger på filmens indre relation. Personernes forhold til hinanden og til emnet, som her er en ung mands modning til den store kærlighed gennem de mange løse forbindelser, kommer således i centrum ved vurderingen. Som det er påvist ovenfor er filmen direkte løgnagtig overfor sin egen holdning. Den sætter lighedstegn mellem seksualitet og kærlighed, men skildrer dem ikke ens.

En moralsk vurdering af filmen knytter sig til dens ydre relationer dvs. dens

moralske, politiske eller filosofiske holdning i forhold til min egen holdning. Det er en nem, men utilfredsstillende holdning til et kunstværk at fordømme det moralsk. Man bør tværtimod søge at gå med på kunstnerens præmisser og se værket uden moralske fordomme. På den anden side må filmen så være tro overfor sin egen holdning, og her svigter Den røde rubin fatalt. Elendigt makværk, ikke fordi jeg har en anden moralsk opfattelse end filmen, men fordi det er en æstetisk dårlig film.

Satyricon, en mesters værk

Den italienske instruktør Fellini laver få, men oftest vægtige film. Han er især kendt for Det søde liv, 8½ og Juliette. Flere af hans film er stærkt præget af personlige problemstillinger, men denne tendens har fået en drejning i retning af det mere almenmenneskelige i Satyricon.

Handlingen udspilles i Rom under kejser Neros regeringsperiode. En ung græker, Encolpius, har forbrudt sig mod guden for frugtbarhed, og udsættes for en masse genvordigheder som gudens hævn. Sammen med venen Ascyltus kappes han hele filmen igennem om drengen Gitons gunst. Billedstilen er pompøs og bevidst karikeret, hvilket sammen med de voldsomme groteske ef-

fekter passer fortrinligt til emnet: dekadence og forfald.

Trods sine 127 minutter virker Satyricon helstøbt og underholdende. Tilstrækkeligt med nye momenter og spænding gør sit til at oplevelsen ikke bliver kedelig, i modsætning til de fleste andre udstyrsfilm. Tænker man lidt over de mange optrin, lurer kritikken under overfladen. Det er f. eks. påfaldende at der næsten udelukkende skildres homoseksuelle forhold, men forståeligt, hvis det omskrives til at kærligheden er blevet perverteret således at den ikke kan bære frugt. En særpræget blanding af dommedagsprofeti og klovneri gør Satyricon om ikke til et mesterværk så dog til en mesters værk.

Findes der to slags
katolicisme ?

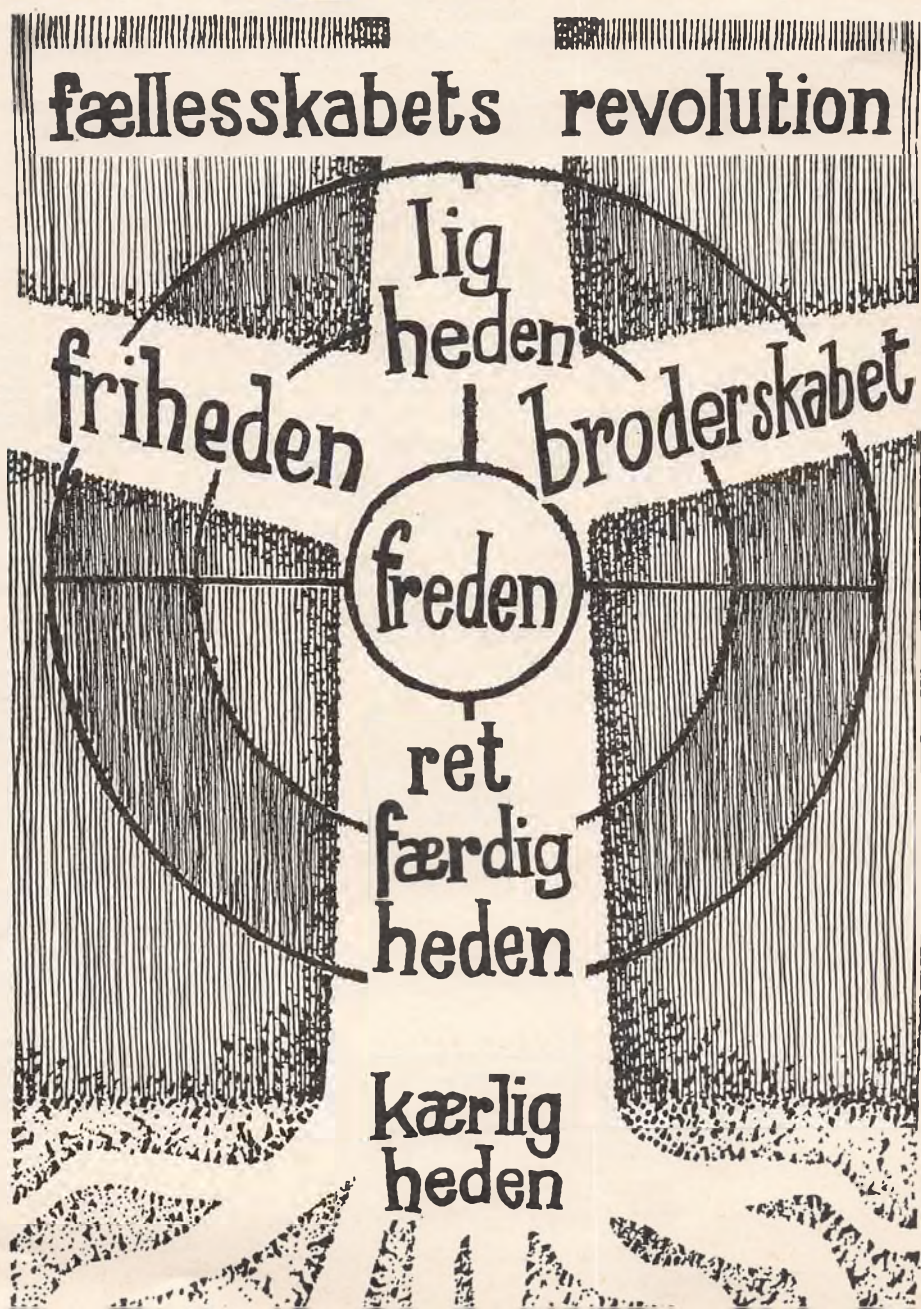
Spaniens
"røde præster"

Statistik over
fratrådte præster

8/1970

forum

katolsk

Dette mærkelige billedes
symbolik vil afsløre sig for Dem,
hvis De læser pastor
Sv. Aa. Nielsens artikel om
revolutionsteologi.

Kristeligt Folkeparti

»Om en sådan partidannelse er berettiget kan jo i sidste instans kun livet afgøre.« (Kai Høst, den 17.4.1970 i Jyl. Post.)

Den ydre baggrund for oprettelsen af Kristeligt Folkeparti er, som alle ved, den problematiske pornografi- og abortlovgivning. For mange kristne er det blevet *anledningen* til, at de ikke længere vil vedkende sig denne »udvikling« og virkelighed som værende i overensstemmelse med menneskets dybeste behov og længsler – dvs. hvad der tjener en menneskeværdig tilværelse. De frygter (og det med rette), at ovennævnte lovgivning kun er endnu et skridt på vejen mod en radikal forkastelse af det kristne menneske- og livssyn. For – i bedste fald – at sætte en stopper for denne »udvikling« og – i værste fald – i det mindste at mindske dens accelerationshastighed har man »dannet et parti med vægt på det kristelige«. (Kai Høst, sekretær i partiets arbejdsudvalg.)

Kritikken af et eventuelt kristeligt parti har været mangeartet. Den er gået fra det positive og overstrømmende velvillige til det hånlige negative og perfide. Imidlertid ville det være meningsløst at benægte, at de kristne her er ude i et særdeles vanskeligt og uhyre ømfindeligt ærinde. Man behøver blot at kaste et blik på de allerede eksisterende partier i f.eks. de »katolske« lande: Sporene skræmmer.

En af vanskelighederne for forståelsen af et kristeligt parti er pluralismen som kendsgerning. Også kristnes eksistensgrundlag varierer og divergerer. Er det kun menne-

skets sexualliv og dets resultater, der kan samle kristne til fælles indsats? Her er der som regel lige så mange udvalgte – som kaldede. Og skønt mange kristne føler sig hjemløse over for de nuværende politiske partier, kan en stemme til et kristeligt parti indebære, at man køber sig syndsforladelse og føler sig frelst – og på denne måde undgår samvittighedskonfliktens tunge kamp.

Men hvor et kristeligt parti, altså det Kristelige Folkeparti, virkelig kan sætte ind er, at vi gør vor skyldighed over for *u-landene*. Her kunne pave Pauls rundskrivelse om Folkenes Fremskridt for alvor komme til sin ret. Tør det Kristelige Folkeparti det? Ramme os på vort ømmeste punkt: Pengepungen? I så fald ville der være tale om et positivt og nyt indslag i vor selvtilstrækkelige danske politik. Et kristent parti i et globalt socialt engagement. For menneskets skyld – uden sikkerhed for økonomisk gevinst. Således at grundholdningen bliver gennemsyret af Kristi egen holdning i hans omsorg over for verden.

Da vil det vise sig, om det Kristelige Folkeparti også er et kristens parti.

Hans Jensen

Skitsen på forsiden er tegnet af Ib Holst Hansen efter Sv. Aa. Nielsens udkast.

Kirkens frihed tilsidesat

I protest mod den raceadskillellespolitik, der føres af Rhodesias regering, har de katolske biskopper udsendt nedenstående hyrdebrev.

Før folkeafstemningen i juni i fjor rettede vi et kort pastoralt budskab til Dem med titlen »En appel til kristne mennesker« om de mulige farer for Kirken og dens mission, der kunne ligge i forslagene om en ny forfatning i Rhodesia.

Det ser ud til, at det, vi fra begyndelsen frygtede, er sket. Der er vedtaget love, som har fremskyndet en meget alvorlig krise for Kirken her i landet. En yderligere lovgivning af tilsvarende art er under overvejelse. Det er vor pligt, at underrette Dem om denne krise, at lade Dem vide, hvordan De er eller kan blive impliceret i den, og at anmode om Deres hjælp for at afvende de farer, den har ført med sig.

Den krise, vi taler om, angår alle kristne. Og den angår på en ganske særlig måde lægfolk, som er »medarbejdere for sandheden« (3 Joh. 8), og som er forpligtede til at gennemsyre og fuldkomme den verden, de lever i, med evangeliets ånd (2. Vatikankoncilts dekret om lægfolkets apostolat, § 5).

Der er sket det, at den nye lovgivning gør en ende på den ærværdige og frugtbare tradition, hvad angår forståelse og samarbejde, der hidtil har bestået mellem Kirken og staten Rhodesia. For fremtiden vil Kirken kun blive tålt, og den vil kun få lov at udøve sin mission inden for de grænser, regeringsmedlemmerne måtte anse det for passende at afstikke. Kirkens frihed til at handle uafhængigt blandt menneskene er principielt blevet tilsidesat, og den missionær, som er blevet sendt for at lære alle folke-

slag, vil for fremtiden kun være tålt under udøvelsen af sin apostoliske gerning, hvor og når og så længe staten giver ham lov til at gøre det.

Retten til frit at mødes for at dyrke Gud den Almægtige efter sin samvittighed er i princippet også blevet tilsidesat, og der kan forbydes folk af den ene eller den anden race og farve adgang til deres trossamfunds kirker uden for deres egne foreskrevne racemæssige områder. Det kan meget vel ske, at man også vil krænke os i vor samvittighed ved at forbyde os at uddanne, hvem vi vil, i vore skoler. Og vi kan oven i købet af lovgivningen blive tvunget til at nægte at stille hospitalsenge til rådighed for nogen, der tilhører en race, som ikke er godkendt inden for det pågældende område. Præster, ordenssøstre og ordensbrødre i undervisningen kan blive tvunget til at leve adskilt inden for deres kommuniteter efter den race, de tilhører. Det er altså hele Kirkens fremtid i Rhodesia, der står på spil.

Dette problem angår lige så vel Dem som os. Deres samvittighed skulle være lige så tyngt af det som vor, og deres forpligtelser til at bekende Kristus over for menneskene skulle stå lige så klart for Dem som biskoppernes. Ingen af os kan som kristne være ligegyldige over for det. Vi kan ikke acceptere alt dette og hverken sige eller gøre noget til svar. Da de første apostle af de borgerlige myndigheder fik påbud om at tie og om ikke mere at prædike og lære i Jesu navn, bød deres samvittighed dem at svare: »Man

Rhodesiske biskopper om racespørgsmålet

bør adlyde Gud mere end mennesker» (Ap.g. 5,29).

Vi, Deres biskopper, kan kun gøre det samme som de, og det kan De for Deres vedkommende også. Der er nu sat diskriminerende love i kraft, som er i modstrid med den kristne tro. Det kan vi ikke acceptere. De berører kernen i vor tro, læren om menneskevordelsen. Da Kristus blev menneske, knyttede han hele menneskeslægten til sig som en familie i et overnaturligt fællesskab og valgte på den måde at gøre sig til ét med menneskene på en sådan måde, at han betragter alt, hvad vi gør mod vore medmennesker, selv de mindste af dem, på godt eller ondt, som noget, vi gør mod ham selv.

Dermed »forsvinder grundlaget for enhver teori eller praksis, som menneske og menneske eller folk og folk imellem fører til diskriminering med hensyn til menneskeværdigheden og de deraf følgende rettigheder. Kirken fordømmer altså som fremmed for Kristi sindelag enhver diskriminering eller uretelse, der finder sted på grund af afstamning, hudfarve, sociale kår eller religion« (2. Vatikankoncilis erklæring om Kirkens forhold til de ikke-kristne religioner, § 5). Det er den lære, vi har modtaget fra hele Kirken, forsamlet på det 2. Vatikankoncil. Og det er det, vor samvittighed byder os at praktisere.

Lad os helt klart gøre rede for vor holdning. Når vi taler om Kirkens sendelse til at gennemsyre og højne samfundet, er der i denne forbindelse absolut ikke tale om at

blande sig i politik. Det er slet ikke hensigten med det. Det, vi siger, er, at hele samfundet skal fornyes i kraft af Kristi kærlighedsbud, »som er den lov, den menneskelige fuldkommenhed og dermed verdens omdannelse hviler på« (2. Vatikankoncilis pastoralkonstitution om Kirken i den moderne verden, § 38).

Kirken er ikke bundet til nogen bestemt regeringsform eller til et særligt politisk parti. Dens største ønske er, at den i sin sendelse til at tjene og forsonne menneskene og i sine bestræbelser for alles vel må være i stand til frit at udfolde sig under hvilken som helst regering, som anerkender personens og familiens grundlæggende rettigheder og de krav, der stilles af det fælles vel (2. Vatikankoncilis pastoralkonstitution om Kirken i den moderne verden, § 38).

Denne principielle frihed er nu i fare. Vor frihed til at udføre vor sendelse til at tjene alle dele af samfundet og til at udøve vore forsoningsbestræbelser er blevet alvorligt begrænset. I lighed med de første apostle tvinges vi nu til at sige: »Man bør adlyde Gud mere end mennesker« (Ap.g. 5,29). Vi kan ikke med vor samvittighed og vil ikke i praksis acceptere nogen begrænsning af vor frihed til at tage os af alle mennesker uden hensyn til race som medlemmer af den ene og samme menneskelige familie, som vore brødre i Kristus og i den ånd, han krævede af os, da han sagde: »Derpå skal alle kende, at I er mine disciple, om I har indbyrdes kærlighed« (Joh. 13,35).

NOTES BLOKKEN

Til de mange ting, som for øjeblikket diskuteres, hører også præstens stilling i kirken. Denne diskussion føres først og fremmest i de såkaldte »præstegrupper«, som for første gang trådte offentligt frem på det europæiske bispesymposium i Chur i fjor. Skønt disse grupper fremfører forskellige krav alt efter de lande, de kommer fra, har de dog noget til fælles: de drager det traditionelle præstebillede i tvivl. Præstens »image«, som de siger, har forandret sig. Det gamle duer ikke mere; de holder udkig efter et »nyt« præstebillede. At præsten har en vigtig funktion i kirken, er alle enige om. Men de spørger: Hvad er nøjagtigt præstens funktion i vor nuværende kultursituation? At der er noget i gære, kan man også se af den kendsgerning, at ikke så få teologistuderende i vore ordenssamfund overvejer, om de vil lade sig præstevie. De vil yde en indsats på de mest forskellige områder af det apostoliske liv, men de mener at kunne gøre det uden at være ordineret.

Det traditionelle præstebillede ser præstens hovedopgave i hans kultiske funktion. Præsten er ifølge denne opfattelse den person, som har fået fuldmagt til at fejre den hel. eukaristi og forvalte sakramenterne. De før omtalte præstegrupper hævder nu, at denne definition af præsten er for snæver. De siger: Det er for lidt, når man begrænser præstens opgaver til celebration- og absolutionsfuldmagten. Ingen ung mand føler i dag trang til at blive præst kun for at læse messen eller sidde i skriftestolen.

Vor tids teologer har taget den fremførte kritik op til diskussion. De spørger: Hvad er egentlig præstens opgave i vor tid? Indtil nu har man diskuteret to nye modeller. Den ene model er udarbejdet af prof. Walter Kasper (Münster). Han opfatter præsteembedet som en tjeneste, der har til opgave at »lede« menighe-

den. Præsten har ifølge ham først og fremmest en social funktion. Han skal koordinere de forskellige karismer, som findes i en bestemt menighed. Han er iflg. sit væsen »forstander for menigheden« (presbyter-præst). Naturligvis indebærer dette også, at han som Herrens repræsentant fører forsvaret ved det eukaristiske bordfællesskab. Kasper har udviklet denne tese i en artikel med den betegnende overskrift: »Das Presbyteramt als Leitungsdienst« (Geist u. Leben, April 1969).

Den anden model er knyttet til navnet Karl Rahner (Concilium, Marts 1969.) Ifølge ham er præsteembedet først og fremmest en »forligelsens tjeneste« (2.Kor. 5,18). Præsten udøver denne tjeneste ved at forkynde evangeliet. Evangeliet er det glade budskab om den nådige Gud, som har meddelt sig til os. Præsten er nu »sendebud på Kristi vegne« (2. Kor. 5,20). Forkyndelsen af evangeliet er imidlertid ikke blot en ordforkyndelse. Kristi ord er nemlig så magtfuldt, at det bevirker, hvad der udsiger. Med andre ord – til evangeliets forkyndelse hører også præstens sakramentale virksomhed, som ikke kan adskilles fra ordets tjeneste.

Begge teorier – mere er det foreløbig ikke – har den fordel, at de graver dybere end den traditionelle anskuelse. Måske burde de ses i forbindelse med hinanden. Alligevel synes Rahners opfatelse at have større vinge end Kaspers. Alle præster kan nemlig ikke være forstandere for en menighed. Men alle præster har den opgave at forkynde evangeliet ved deres ord, deres livs vidnesbyrd og deres sakramentale virksomhed.

Π Ροος σγ.

Revolutionsteologisk grundskitse

Følgende tankevækkende artikel er skrevet af pastor Svend Aage Nielsen, Toreby, Lolland. Pastor Nielsen har bl.a. gjort sig bemærket ved at yde væsentlige bidrag til den folkekirkelige debat om gudstjenestens fornyelse. Også hans bøger »Kennedys Livssyn« og »Kærlighedens Revolution« (K.F. nr. 21/1969) har vakt berettiget opmærksomhed.

Det hævdes med rette om revolutions-teologien, at den er uden mulighed for at være en uændret fortsættelse af den kirkelige tradition.

Så hvorfor ikke følge det kendte princip og spørge i *skriften alene*, når vi skal søge at udforme den revolutions-teologi, som måske er svaret på tidens udfordringer til kirken?

Det vil tilmed være af stor økumenisk betydning, hvis vi holder op med at søge efter tilknytningspunkter for vor teologiske tænkning i traditionen – også i den lutherske – og i stedet søger dem i skriften.

Gives der en evangelisk revolutions-teologi?

Dette afgørende spørgsmål kan besvares bekræftende i henhold til den betydning af ordet *revolution*, at det er en *magtomvæltning*, idet ingen, der overbevises af evangeliets tiltale, kan drage i tvivl, at det repræsenterer den største omend stilfærdigste magtomvæltning i historien.

Når Jesus har sagt: »Mig er givet al magten i himlen og på jorden ...« så er det i sandhed *magtomvæltende* i kampen mod ondskaben og helt uden side-stykke i historien. Derfor har han ikke stiftet en revolution blandt så mange andre. Han har stiftet *revolutionen*, der er enestående iblandt alle andre.

I den overbevisning har vi lov til at drage i tvivl, hvorvidt det er berettiget at kalde de forskellige historiske »revolutioner« for revolutioner? De har aldrig medført afgørende magtomvæltninger, men ofte betydet et sammenbrud for de menneskelige ordninger, hvorunder vold avlede mere vold.

Men *magtomvæltningen*, som Jesus fuldbragte gennem sin fremtræden i historien, er den mægtige, men ikke-voldelige forudsætning, der gør, at vi kan fortsætte med at bruge *revolutionen* som den etiske fordring til at støde egoismen fra tronen for at sætte næstekærligheden i stedet. Det er den revolutionære praksis, der må forplante sig både til sind og samfund.

Til hjælp for denne indsats skylder

kirken i dag sine medlemmer at udruste dem med *en evangelisk revolutionsteologi*, og her kan grundskitsen på forsiden måske bidrage til en forhåbentlig både evangelisk og tidssvarende revolutions-teologi.

Som man vil se, er skitsen mættet med symbolik. Jeg nævner: Livstræet, korset og jordkloden samt de betegnelser, der fører tankerne hen på andre, såkaldte revolutioner.

Som skitsen er formet, vil enhver kunne forstå helt klart, at *kærligheden* er den bærende kraft for udfoldelsen af de sande revolutionære bestræbelser. Gud er kærlighed, og kærlighed er revolutionslivets kilde, – så vidt skulle det ikke give anledning til modsigelser og til tale om en kristendomsforståelse, der er fremmed for den evangeliske virkelighed.

*

Følger vi derefter skitsen videre, fremgår det af den, at når der spørges om kristendommens holdning til samfundslivet, bliver *retfærdigheden* den bærende struktur, ja selve grundstammen!

Den organiske sammenhæng mellem kærligheden og retfærdigheden vil sikkert være mere problematisk at acceptere for mange teologer, måske især for dem, der har forelsket sig i Luthers toregimentslære, der er et af ham selv opfundet skema med en skarp skelnen mellem Guds kærligheds-(åndelige) og retfærdigheds-(verdslige)regimente, *der er uden hjemmel i evangeliet*.

Denne uevangeliske del af Luthers teologi, der i sin yderste konsekvens medfører Luthers skelnen mellem to forskellige sider af Guds væsen eller måske tilmed mellem to forskellige guder, den åbenbarede og den skjulte, burde forlængst have været undsaet af den lutherske kirke, fordi den jo vitterligt har givet dæmonien et umådeligt spillerum på det politiske område, der burde have været undergivet den evangeliske lære om retfærdigheden.

I hvert fald er retfærdigheden et centralt evangelisk begreb, der desværre er

blevet forsømt og foragtet i mange afsporinger af den teologiske tænkning. Jesus bruger ordet i Bjergprædikenen, hvor han siger: »Salige er de, som hunger og tørster efter retfærdigheden, thi de skal mættes«, og i Johannesevangeliet kalder han Gud for den »retfærdige Fader«.

Det understøttes af tilsvarende tanker i den profetiske og apostoliske tradition og af Jesu egen positive tale om loven: »Tro ikke, at jeg er kommet for at nedbryde Loven eller profeterne, jeg er ikke kommet for at nedbryde, men for at fuldkomne.«

Det kan også udledes af Jesu videreførelse af skabelsestroen, hvorefter Gud – som Skaberen – ønsker, at livet skal have retfærdige strukturer både i enkeltheder og i sin helhed.

*

Men uløseligt forbundet med retfærdigheden er *freden*, hvilket også kan dokumenteres ud fra evangeliet, selv om forståelsen for freden er et lige så sørgeligt forsømt kapitel i kirkens historie.

Allerede i Det gamle Testamente lyder de smukke ord i salmen: »... nåde og sandhed mødes, retfærd og fred skal kysse hinanden; af jorden spirer sandhed frem, fra himlen skuer retfærd ned.«

Men stærkere bliver det i Det nye Testamente, hvor vi kender ordene fra Bjergprædikenen: »Salige er de, som stifter fred, thi de skal kaldes Guds børn.« Vanskeligere er det at forstå udtalelsen af Jesus: »I må ikke mene, at jeg er kommet for at bringe fred, ... men sværd.«

Men ordene kan forstås derhen, at der aldrig her på jorden vil kunne opnås en statisk fred, en evig fred. Hvor modsætningsfyldt det end lyder, må fred på jorden blive til som *fredskamp* imod ufreden.

Derfor kan det selviske krav om fred aldrig blive sandt efter evangeliet, og hele det omstridte ord kan måske forklares fyldestgørende, hvis dets brug af ordet sværd sammenholdes med den omstændighed, at sværdet gennem tiden har været symbol for retfærdigheden, som det var det i Salomons dom.

I hvert fald lader den apostoliske tradition i Det nye Testamente os ikke i berettiget tvivl om, at Gud er *fredens* Gud, og at vi skal søge den retfærdige fred i erkendelsen: Uden retfærdighed ingen fred og uden fred ingen retfærdighed.

*

Vender vi os derefter til *friheden*, så siges det ingen steder i Bibelen, at mennesket har en abstrakt fri vilje. Der tales heller ikke om en totalt trælbunden vilje. Tværtimod tales der stærkt om viljens begrænsning og bundethed, når og hvor den skal være virkelig fri.

Klart har Johannesevangeliet vist, hvordan Jesu frihedsforkyndelse begynder med det enkelte menneske og tager sigte på at frigøre det, for at denne stillen-det-enkelte-menneske-i-frihed skal indlede dets frie indsats i verden. Som det siges: »I skal forstå sandheden, og sandheden skal frigøre jer.«

Frihedens væsentlige indholdsbestemmelse er sandheden ikke blot som teori, men også som aktuel livsholdning. Ingen person og intet folk kan leve højt på frihedstraditioner, hvis de ikke svarer til en aktuel holdning i øjeblikket.

Det, der gør mennesket frit, er stedet og målsætningen, som mennesket ikke tilkæmper sig, men modtager i tro som den ufortjente mulighed. Derfor er det umuligt at føre bevis for den frie vilje, fordi den fremkommer som et frembrud – en transcendens ville Søren Kierkegaard sige.

Friheden er en teologisk bestemmelse. Dens karakter er personlig, men den medfører principielle, politiske og sociale konsekvenser, fordi den må forstås i sammenhæng med evangeliets forkyndelse af kærligheden, retfærdigheden og freden.

Det første siger Paulus i ordene: »Herren er Ånden, og hvor Herrens ånd er, der er frihed«, og det andet antyder Jakob i betegnelsen »Frihedens fuldkomne lov«.

*

Vender vi os derefter til *ligheden*, så indgår den allerede i forkyndelsen af den skabte gudbilledlighed, der udfordrer os til at se den samme gudbilledlighed hos alle andre mennesker.

Ligheden gøres i Det nye Testamente gældende både dogmatisk og etisk og tilmed i sammenhængen mellem disse to sider af evangelieførståelsen. Det sidste kommer til udtryk, når Jesus indfører ligheden mellem de to store bud i Loven,

der forbindes med ordene: »Der er et andet, som er dette *ligt*.«

Det vil sige: der skal være overensstemmelse mellem et menneskes trosliv og praktiske liv, for at begge dele kan være ægte. Disse to sider af livet må og kan i sandhed ikke stride mod hinanden, selv om de ikke er sammenfaldende.

Det er ikke en matematisk lighed, der tales om, men ligeberettigelse for Gud og mennesker. Lighedstanken fremgår på den måde af flere udsagn i evangeliet, f.eks. også af næstebudet, idet det kan formuleres således: *Ligesom* du elsker dig selv, skal du elske din næste.

Men ligheden kan også udledes af den fundamentale trosantagelse i det kristne budskab, som smukt er udtalt i hymnen i Filipperebrevet, at Jesus er sand Gud og sandt menneske.

Dette syn er ikke det kristne budskabs højeste modsætning, men dets højeste enhed, hvoraf fundamentale sætninger kan udledes, såsom »Al sand skabelse er kristendom, og al sand kristendom er skabelse; og al sand humanisme er kristendom, og al sand kristendom er humanisme.«

Endelig fordrer Jesus lighed i efterfølgelsen med ordene: »Ligesom jeg har elsket jer, skal også I elske hverandre.«

*

Med hensyn til *broderskabet* må også det ses i uløselig sammenhæng med de øvrige begreber. Samtidig fører det ind i den familiære sammenhæng, der med sin køns- og generationsbestemthed gør familien til skaberværkets grundmolekyle, hvori enhver har ikke sin over- eller underordnede, men sin samordnede plads.

Som forklaring på alt dette forudsætter evangeliet skabelsestroen og syndefaldslæren, der er indført som forklarende led i kløften mellem den fuldkomne *Fortsættes side 13*

Frihedens forjættede land . . .

I Berlingske Tidende den 21.2.70 spørger sognepræst N. R. M. Oppermann i anledning af mit angreb på pavens stilling til præste-cølibatet, om nogle katolikker har fået en ny tro med hensyn til pave, biskopper og præster, siden de kan tale så uærbødigt om den hellige Fader, og siden de ikke anlægger et overnaturligt syn på cølibatet.

Man kan godt forstå at der spørges sådan. Vi har siden middelalderen oplevet en autoritetsstramning og tiltagende ensretning i den katolske kirke, så der til sidst kun var én mening. Da det andet Vatikankoncil igen gav plads for individuel religiøs tænkning, måtte alt hvad der i århundreder var blevet undertrykt komme til orde, og den katolske kirke er nu ved at finde sig selv i en mere nuanceret opfattelse af de forskellige problemer. Der er ikke noget at sige til at folk, som er opdraget i den før-koncilære ånd og har svært ved at tænke anderledes end autoriteterne foreskriver, vil se en ny slags katolsk tro stikke hovedet op, og at de bliver forfærdede over at høre ting udtalt, de aldrig tillod sig selv at tænke.

Det er dog ikke en ny katolsk tro, men en gammel der viser sig igen. Den består helt enkelt i at læse evangelierne, sammenstille dem med den levende kristne tradition og sine egne erfaringer, og herud fra at træffe sit hjertes valg.

Andeligt samfund

Den tror at samvittigheden er den eneste autoritet mennesket skal underkaste sig, for den ser at evangelierne kirke ikke er et ydre autoritetssystem, men et åndeligt samfund med Kristus, som knytter menneskets tanker og handlinger til Gud som bor i dets hjerte. Som formidler mellem Gud og mennesker stimulerer han denne forbindelse gennem sakramenterne og sit ord. Paulus sammenligner dåben med en indpodning på Kristus. En podeskvist skal først fjernes fra sit grosted før den kan vokse på den nye rod, og ligesom Kristus lod sig korsfæste for at podes ind på Fadrens rod, må ethvert menneske der vil være i samfund med ham opgive sin selvske natur og indpodes i Kristus for sammen med ham at leve sit liv i Fadren.

Det er så vidt det kan ses kernen i Paulus' kirkeopfattelse, og den bygger på en frivillig og valgt hengivelse som vi kalder *tro*. Ud fra hengivelsen vokser de gerninger frem: venlighed, tålmodighed, hjertets renhed, kærlighed, hjælp til andre mennesker i nød, kraft og mod til at forsvare de forfulgte og befri de undertrykte, som er kirkens kendetegn. Men der vokser også kendskab til den personificerede vej, Kristus,

Tendenser til to slags katolicisme

»Den katolske kirke er nu ved at finde sig selv i en mere nuanceret opfattelse af de forskellige problemer«, skriver Sven Damsholt i denne artikel, hvis anliggende H. Roos har taget op i et svar, der er at læse på side 8 og 9.

og den visdom som kommer af at følge vejen.

Her kommer den kirkelige tradition ind. Den er summen af de levende kristnes erfaring fra kirkefædrene op til vore dage – herunder de forskellige kirkesamfund der hver for sig afspejler sin del af sandheden – og den er nedfældet i dogmerne, så vidt de er udtryk for virkelig kristen trosoplevelse og ikke blot resultater af et autoritativt styres gennemtrumfning.

Men en kvist – for at blive i Paulus' lignelse – der er podet ind på et træ behøver ikke nødvendigvis at hente sit liv af træet. Man har set arter hvor grenene søger ned og etablerer deres egen rodforbindelse, og det er et billede på de mennesker der har ladet sig indlemme i et kirkesamfund men for øvrigt lever centret i deres egen natur som de altid har gjort. Det gælder fra den simpleste mand på kirkebænken til den ærværdigste beklæder af Peters Sæde: navnet siger ingenting, titlen siger ingenting, den højeste vielse siger ingenting – de

er tomme kanaler hvis ikke denne hemmelighedsfulde hjertets åben sig for livets kilde har fundet sted, der er forudsætningen for alt.

Er det ikke her man skal se den egentlige skillelinie? ... ikke mellem konfessionerne og de kirkelige retninger, men tværs gennem alle samfund? Skillelinien er usynlig så vidt angår det enkelte menneskes henholdsvis kristo-centredet eller ego-centredet, men den er synlig hvad angår resultaterne. Jeg er ikke ude på at opdele kirkerne i gode og dårlige kristne, jeg kan godt nære mig, men jeg ville gerne henlede opmærksomheden på det faktum, at et menneskes psykologi er bestemmende for den kirkeopfattelse det vælger at have.

Vi er efterhånden vant til i alle livets forhold at forstå et menneskes adfærdsmønster ud fra dets psykiske struktur, så hvorfor skulle religiøse mennesker være en undtagelse? Der er vel en lov-mæssighed her som på andre områder. Tag f.eks. et menneske der er nået til et personligt gudsforhold: det oplever

hele tiden at det modtager noget – i medgang eller modgang, det føler sig beskyttet og udrustet med en kraft der gør at det kan stå alene i svære tider, og derfor er det positivt og givende i forholdet til andre. Et sådant menneske tror ikke meget på tvang i forkyndelsens tjeneste, fordi tvang skaber frygt, og frygt lukker menneskets sind. Det tror snarere på, at når mennesker modtager hjælp uden bagtanke vil de lukke sig op i tilid, ligesom det selv en dag kom til gudserkendelse. Det har følgelig ikke brug for et pansret kirkesystem med tænger og sakse, men det tror på at Gud der bor i alle mennesker også til sidst vil forene alle i et harmonisk samfund; og fordi det selv kender denne indre magt vil det også tro på dens sejr. Dets kirkeopfattelse er pluralismens, hvor man har råd til at se forskelligt på mange ting, men hvor de troendes oplevelse af det væsentlige samordnes og formuleres af en kirkelig ledelse, der med ansvar vogter den fælles skat. Det er hvad pave, biskopper og præster betyder for den slags kristne.

Statisk eller dynamisk

Et menneske derimod, der ikke er nået frem til et personligt gudsforhold, er gerne en ængstelig sjæl der søger noget stærkt uden for den selv som den kan give sig ind under. Det tror også på en personlig Gud – kender ham blot ikke direkte med den indre vished og klar-syn det medfører – og er henvist til at antage ham i den skikkelse kirken tegner af ham i sin katekese. Det er ofte et tappert og idealistisk menneske der gerne vil dø for Guds sag, men det skal have anvist udefra hvad der er Guds sag, og det trænger til at forsikres om at hvis man accepterer visse dogmatiske formuleringer og udfører visse rituelle handlinger, og tilsvarende forkaster andre som syndige – det er hvad man forstår ved tro – er man sikker på frelse. Men for at en sådan dogmatisk-moralsk livsholdning kan overbevise det selv på længere sigt, må de der ikke underkaster sig lukkes ude af systemet. Ellers ville det jo ikke kunne frelse, hvis de der ikke underkastede sig også blev frelst. Det er denne type kristne der har skabt det ortodokse sikkerhedssystem, hvorefter sakramenterne kun uddeles til de rettroende, og rettroenheden kontrolleres gennem censur og skriftemål, hvor skriftefaderen – selv under pres fra sine foresatte – har kunnet øve pression ved nægtelse af absolution. Mange katolikker med et personligt gudsforhold, eller som kunne have haft et, er på denne måde blevet hindret og deformeret i deres åndelige udvikling.

Det er på ingen måde kun et katolsk

fænomen, det kendes overalt i protestantismens sekter og bevægelser der vil afgrænse sig som en frelst flok i modsætning til andre. Men det eksisterer i renkultur i den katolske kristenhed hvor det har samlet sig i et vældigt aggregat af enesaliggørende trossandheder og ritualer. Det er systemsiden af den katolske kristendom – systemet, ikke forstået som det burde: noget der kan lede til frelse, men som noget der næsten er frelsen selv. I de sidste århundreder, hvor systemsiden er dyrket til ensidighed, opfattes den derfor af sine intetanende ofre som selve katolicismen, hvorimod de der er sluppet gennem indoktrineringen uden at have taget varig skade anser den for en afsporing af katolsk kristendom. Derfor de heftige meningsforskelle under reformprocessen i dag, hvor de der lever på systemet ser hele deres tro i færd med at styrte sammen, og de andre netop ser den befriet.

Hvis man går ud fra disse to religiøse typer, forstår man bedre den ensartethed hvormed katolikkerne grupperer sig verden over, efterhånden som strids-spørgsmålene nu dukker op. Ikke i en konservativ og en progressiv blok, som det kunne se ud, men i tilhængere af kristendommens statiske side og tilhængere af dens dynamiske. Konservatisme er et misvisende ord, den system-kristne er kun konservativ med hensyn til formen – han har en idé om, at holder man bare fast på de vedtagne former og ældgamle regler, vil også det liv spire frem som i sin tid skabte dem. Den ånds-kristne er konservativ med hensyn til kirkens oprindelige dynamik og vil bevare evangeliets udfordring som den unge vin der ustandselig gærer, derfor er han progressiv med hensyn til de former den skal udtrykke sig i, og han

ønsker nye læderflasker når de gamle truer med at spolere vinen.

Ordet progressiv er også misvisende, for i reformkampen melder der sig en helt ny kategori af katolikker der har mistet troen på hele den overnaturlige side og vil lave alt om til social-etik. De er altid parat når der er noget der skal smides overbord, men det er ikke reform de ønsker, de er i virkeligheden beslægtede med den system-kristne – hans komplementære modpart kunne man sige – der vil sætte et politisk system ind i stedet for et dogmatisk-rituelt, og disse to fætre finder straks hinanden i et had-kærligt slagsmål. Sådan går det til at hver gang den kristne reformbevægelse fremfører sit ærinde, dukker slagsbrødrene op og lægger beslag på skuepladsen: den ene vil ikke se andet end lovløshed og ateisme hos modparten, den anden vil ikke se andet end overtro og myter.

Enten – eller

Den nuværende krise omkring cølibatet er typisk for situationen. De mennesker der vil indføre reformen angriber ikke cølibatet; de anser det for lige så betydningsfuldt som de andre og vil ikke undvære det. Også for dem er cølibatet den fuldkomne form for hengivelse til Guds vilje, fordi den giver afkald på alt menneskeligt til fordel for Guds arbejde i marken. Men fordi det er hengivelsen der er det væsentlige for dem, sætter de et spørgsmålstejn ved formen i de tilfælde, hvor cølibatet bliver en spændetrøje for præsten der forkrøbler ham åndeligt – dér må han have lov at vælge en anden form, ægteskabet, hvor han deler sin omsorg for menigheden med omsorg for kone og børn. Hvad

Det er på frugterne, vi skal kendes.

der jo også er en hengivelse i Guds tjeneste.

Men den system-kristne, for hvem ikke hengivelsen men formen er det væsentlige, vil ikke høre tale om sådan noget. Han læser i Bibelen hvor Kristus taler om at leve i cølibat for Himmeriges riges skyld (Matt. 19,12), og Paulus om at den gifte er bundet af hensyn til familien (I Kor. 7,33). Men han lukker øjnene og gyser når han læser videre (I Kor. 9,4-5) hvor det fremgår at apostlene var gifte og havde deres koner med på rejse, og altså også den helligste af alle hellige, Petrus, har haft hende med. Dette sted må enten være en trykfejl, eller også er det bedst ikke at se det! Den for hvem selve undertrykkelsen af kønslivet er hovedsagen, hvad er der tilbage for ham hvis forbudet ophæves? Kun uhyggelige erotiske ekscesser. Og når han så ser sin fætter på den anden side af barrikaden, ham der har ombyttet kirke-paradiset med socialist-paradiset, bekræftes hans bange anelser. Derfor må cølibatet for enhver pris bevares som obligatorisk, det bliver »kirkens første lov«.

Nøjagtig samme drama opførtes da præventionen var til debat i den katolske kirke. De, der gik ind for en lettelse af det strenge forbud mod antikonceptionelle midler, mener lige så meget som andre katolikker at kønslivet skal tjene frugtbarheden. Men fordi de ved frugtbarhed ikke bare forstår børneavl, men også åndelig vækst, som et harmonisk samliv kan skænke to mennesker og gennem dem deres børn – tillægger de også selve samlivet en betydning og anser at det bør fortsætte, også hvis nye fødsler af tvingende grunde må undgås.

Og fordi den system-kristne ved åndelig vækst forstår lovlydighed og en heroisk-idealistisk nægtelse af glæder lukker han af for diskussionen. At lovens ydre overholdelse bringer dens ånd i fare, nemlig hvis moderens helbred, ægtefællernes sammenhold og børnenes trivsel sættes på spil, betyder mindre for ham end at den vederstyggelige prævention bringes i anvendelse. For hvad er resultatet hvis forbudet ophæves? Den indespærrede sanselighed kan kun se ét: seksualitetens stormflod! Se bare på de syndige nordiske lande hvor alt er tilladt! Jo, had-fætrene har fundet hinanden igen. Den ene kæmper mod pornografiens udskejelser og den anden mod hykleriet. Men den som var ude i et alvorligt ærinde får intet svar.

Den næste krise i den katolske kirke ser ud til at dreje sig om skilsmissemis, og den vil nok forme sig efter samme mønster. Den advarende røst lyder allerede: »Italienske kvinder, hvad sker der hvis loven om skilsmisse går igennem? Jeres mænd løber fra jer!« Hvis man

ikke selv tror på en åndelig kærlighed er det jo også det mest nærliggende.

Der er i dag to slags katolicisme: den der tror på samvittigheden og den der tror på loven. Processen vil fortsætte støt og sikkert med at dele den store kirke i to dele, indtil uundgåeligt det spørgsmål kommer til debat som skal bringe afgørelsen: »Hvad er de sekshundred millioner katolikkers højeste au-

Findes der to slags katolicisme?

Pater H. Roos svarer Sven Damsholt

Kære Sven Damsholt,

De har i Deres artikel rørt ved et fundamentalt problem i al kristendomsforståelse. Kærnen i Deres overvejelser er forskellen mellem »system-kristne« og kristne, som er »nået frem til et personligt gudsforhold«. I denne modsætning ser De roden til alle dissonanser, som for tiden ryster hele Kirken. Senerehen drejer De tanken i retning af det psykologiske: »skillelinien er . . . henholdsvis kristo-centret eller ego-centret«. Så vidt jeg kan se (har jeg forstået Dem rigtigt?), går De ind for et »enten-eller«. Hvis det hele kun drejede sig om et spirituelt-mystisk problem, kan man være enig med Dem. Men De gør denne »skillelinie« til et problem om den rette katolicisme. De opstiller en norm, som afgør, hvem der med rette kan kaldes katolsk kristen. Deres overvejelser er et forsøg på at finde et (nyt?) kirkedannende princip for den moderne katolicisme. De inddrager i Deres artikel ikke blot moralsk-juridiske problemer, som naturligvis, da de ofte er tidsbestemte, kan ændres (cølibat, prævention), men også dogmatiske problemer. Så vidt jeg kan se, siger De, at i alle disse problemer er »samvittigheden . . . den eneste autoritet«. »Hver enkelt . . . må træffe sit hjertes valg«. De afviser ganske vist ikke den kirkelige tradition. »Den er summen af de levende kristnes erfaring fra kirkefædrene op til vore dage – herunder de forskellige kirkesamfund, der hver for sig afspejler sin del af sandheden, – og den er nedfældet i dogmerne, så vidt de er udtryk for virkelig kristen trosoplevelse og ikke blot resultater af et autoritativt styres gennemtrumfning.« Den sidste del af denne sætning, der begynder med »så vidt«, betyder, så vidt jeg kan se, at den sidste instans, der afgør, om et dogme er rigtigt eller forkert, er den enkeltes samvittighed. Her står vi rigtignok foran en skillelinie. Læreembedet nævnes ikke i Deres artikel.

toritet: En tro der, vejledt af Bibelen og traditionen og livet selv, kommer indefra? . . . eller en tro der dikteres af en ufejlbar pave?»

I dette spørgsmål har pave Paul VI ved sine afgørelser om cølibatet og præventionen selv leveret de vigtigste argumenter.

Sven Damsholt

På en vis måde kan jeg godt forstå Deres problematik. Var den unge ingeniør i »Min nat hos Maud«, der afslog at gå i seng med den fraskilte lægekone, en »system-katolik« eller traf han denne afgørelse i kraft af et »personligt gudsforhold«? Et eller andet synes at tale for, at han gjorde det på grund af det første af de to alternativer. Er han derfor en dårlig kristen? Jeg vover ikke at afgøre det, idet jeg holder mig til bjergprædikenen: »Døm ikke, for at I ikke skal dømmes; thi den dom, I dømmes med, med den skal I selv dømmes, og det mål, I måler med, med det skal I selv få tilmålt« (Matt. 7,1). Skal vi ikke passe på, at vi ikke ender i en farisæisme med omvendt fortegn?

»Tendenser« i katolicismen

Der er i Deres artikel en hel række ting, som jeg kan underskrive. Vi *diskuterer* ikke mere pluralismen. Den er en kendsgerning. Ved pluralisme forstår jeg sammen med Dem en kirkeopfattelse, »hvor man har råd til at se forskelligt på mange ting, men hvor de troendes oplevelse af det væsentlige samordnes og formuleres af en kirkelig ledelse, der med ansvar vogter den fælles skat«. Enig med Dem er jeg også i Deres beskrivelse af troen, der »bygger på en frivillig og valgt hengivelse«. Og De har meget sympatisk beskrevet de gerninger, som vokser ud af denne tro: »venlighed, tålmodighed, hjertets renhed, kærlighed, hjælp til andre mennesker i nød, kraft og mod til at forsvare de forfulgte og befri de undertrykte, som er kirkens kendetegn«. Personligt takker jeg Dem også for Deres afstandtagen fra en »politisk teologi«, der »har mistet troen på hele den overnaturlige side og vil lave alt om til socialetik«. Også Deres beskrivelse af en kristen etik, som vokser ud af et personligt gudsforhold, har hele min sympati. Troens liv må aldrig blive til en ideologi. Kærlighed alene er troværdig (H. U. v. Balthasar).

Hvis De blot havde sagt, at der fandtes forskellige »tendenser« i katolicismen, kunne vi godt blive enige. Men i modsætning til Deres artikels overskrift hælder De til et »enten-eller« mellem »system-kristne« og de kristne, som lever ud af »et personligt gudsforhold«. Her ligger det egentlige problem. Denne problematik går meget dybere, end De måske selv aner. Det er en problematik, som spænder fra Paulus til Augustinus, fra Thomas af Aquin og Luther indtil vor tids økumeniske samtaler. I Deres artikels sidste afsnit nævner De selv denne problematikens nøgleord: »Der er i dag to slags katolicisme: én, der tror på samvittigheden, og den, der tror på loven.« Siden Luther har man kaldt denne problemstilling »Lov og evangelium«. Luthers råb efter det rene evangeliums sande kirkeskat (62. afladstese) betød en dobbelt anklage mod den såkaldte pavekirke: den havde begravet Guds Ord og Guds Lov under pavernes ord og under kirkeretten og samtidig i stedet for evangeliet om Guds nåde atter genoprettet menneskets retfærdighed ved lov og gerninger. Men selv i den reformatoriske tænkning blev »lov og evangelium« ikke en antitese (enten lov eller evangelium). Man kunne ikke give afkald på loven og skelnede mellem en tredobbelt »usus legis« (brugen af loven), »usus politicus« (på rådhuset og i det verdslige samfund), »usus theologicus« (loven overbeviser mennesket om, at det er syndigt), »usus praeaeneticus« (Guds lov er Helligåndens gave i vore hjerter). Moderne evangeliske og katolske teologer tager ud fra Skriften afstand fra den skarpe dialektik, som Luther ud fra Romer- og Galaterbrevets smalle basis har udbredt over hele Bibelen, som om Det Gamle Testamente var Loven, Det Nye Testamente Evangeliet ved troen (alene) på Kristus (Hochland 1967,405). En så anerkendt teolog som Norbert Lohfink har påvist, at også det Gamle Testaments lov står under nådens fortegn (Das Siegeslied am Schilfmeer, 1965, Gesetz und Gnade, 151-173).

Allerede Augustinus har set dette problem. Han anerkender en forskel, men ikke en modsætning (et enten-eller) mellem den Gamle og den Nye Pagt. I sit værk »De spiritu et littera« siger han, at »Gud på Sinaibjerget har givet en lov udefra, skrevet på stentavler, i Det Nye Testamente har vi modtaget Guds lov i vore hjerter. Denne gave er Helligånden, som får os til med glæde og kærlighed at opfylde Guds lov.« Dialektikken er her mellem forjættelsen og opfyldelsen.

Ikke adskille lov og evangelium

På en mesterlig og indtil i dag uovertruffen måde har Thomas af Aquin be-

handlet dette problem i sin Summa theologiae, I.II.q.106,a.1+2. Heller ikke han adskiller evangelium og lov i et enten-eller, men binder de to størrelser sammen, men således at Helligåndens nåde eller Helligåndens nærværelse i vore hjerter absolut har den første plads. Denne Helligåndens iboen i vore hjerter er det, De i Deres artikel benævner det »personlige gudsforhold«. Thomas af Aquin taler om »nova lex evangelii« (evangeliets nye lov). Han kæder lov og evangelium sammen i dette begreb.

Dette »Nye« i »evangeliets lov« udfolder han i to sætninger:

1. Den nye lov er ikke en lov, som er givet udefra eller en skrevet lov, men en lov, som er indgydt i vore hjerter, indskrevet i vort indre. Han siger ordret: Den nye lov er Helligåndens nåde eller nærværelse, som gives de kristne (i dåben). I denne forbindelse er det tankevækkende, at Thomas af Aquin henviser til Jeremias 31,31.33: »Se, dage skal komme, lyder det fra Herren, da jeg slutter en ny pagt med Israels hus og Judas hus . . . Jeg giver min lov i deres indre og skriver den på deres hjerter, og jeg vil være deres Gud, og de skal være mit folk«.

2. Evangeliet som dokument er som alle andre dokumenter og (kirke)love i forhold til nåden (= Helligåndens iboen i vore hjerter) noget sekundært. Thomas af Aquin siger udtrykkeligt: »Også evangeliets bogstav ville være dræbende, hvis troens nådegave ikke var til stede i vort indre for at frelse os.«

G. Söhngen, som har behandlet hele denne problematik i sin bog »Gesetz und Evangelium« (Fr.-Ma-, 1957), siger, at man måtte beklage, at dette team i tiden efter Thomas af Aquin er faldet under bordet (LThK. IV (1960), 834).

Evangeliets nye lov

Kære Sven Damsholt, lad os efter denne lange ekskurs vende tilbage til Deres anliggende. Jeg har formuleret Deres problem i det teologiske fagsprog. De er ikke teolog, men Deres problem er et teologisk problem. Det er blevet diskuteret af Paulus (især i Romer- og Galaterbrevet), af Augustinus, Thomas af Aquin og Luther. Senerehen er det gået i glemmebogen, noget, vi begge to meget beklager. Det er Deres fortjeneste, at De atter har sat dette problem under debat. Derfor skylder vi Dem tak. Ingen anden katolsk teolog har så stærkt som Thomas af Aquin understreget, at Helligåndens nåde (dvs. Helligåndens nærværelse i vort hjerte) er den egentlige lov, evangeliets nye lov. Her står De fuldstændig ikke blot på evangeliets, men på hele traditionens grund. Her ligger det berettigede, som De på Deres

måde udtrykker med begrebet »det personlige gudsforhold«. Alligevel foretrækker jeg det gamle begreb »Helligåndens nåde«, fordi det er nærmere Skriften, og fordi »personligt gudsforhold« for meget understreger menneskets aktivitet i stedet for Guds aktivitet. Men lad os ikke strides om ord!

Ikke enten-eller med både-og

Men jeg er dybt uenig med Dem, når De sætter et enten-eller mellem evangelium (= Helligåndens indre nåde) og lov. Det har hverken Paulus (jfr. Rom. 8,2), Augustinus, Thomas eller Luther gjort. Karisma og institution hører sammen. Det første er det vigtigste og uundværlige i al kristendom. Men det sidste hører også til, ganske vist som noget sekundært, men som noget, vi ikke kan give afkald på. Kirken er et synligt samfund, et samfund, som eksisterer i en »forfatning«. Intet samfund kan undvære love, heller ikke kirken. For så vidt som de er af menneskelig oprindelse, er de altid reversible. Alene Kristi død og opstandelse har skabt irreversible kendsgerninger. Den nye pagt er irreversibel. Heinrich Schlier, en af vor tids bedste bibelkendere, har i sidste hæfte af Catholica (Münster!) skrevet en artikel om katolicismens grundprincip. Han kalder det »Entscheidung« (= afgørelse). Disse afgørelser fortsættes i kirken historie. Vi kalder disse afgørelser koncilier (jfr. Ap.g. 15,1-29) eller det kirkelige læreembedes bestemmelser. Naturligvis kan de ikke påtvinges os; heri har De ret. Disse anordninger, love og afgørelser har også forskellige forpligtelsesgrader, som nøje skal undersøges. Men jeg kan ikke forestille mig, at Helligåndens inspiration kan sætte sig op mod en afgørelse, som er truffet af hele kirken. Thi den samme Ånd er i Kirken og i den enkelte døbte. Derfor kan jeg ikke slå mig til tåls med Deres enten-eller tese.

Idet jeg takker for samtalen forbliver jeg

Deres hengivne

H. Roos, der ikke skriver som Katolsk Forums ansvarshavende redaktør, men på eget ansvar.

Katolsk Forum
har en god måde
at være
katolsk på

”Præsten kom ud af fængslet i går...”

Spaniens »røde præster« i kamp med statskirke og regime

Han så mistroisk på mig. Det var besværligt at gøre havnearbejderen Eduardo begribeligt, at jeg ikke var en særlig raffineret politispion for Francostyret, der havde camoufleret sig som udlænding. Jeg havde spurgt ham om vej til den nærmeste præstegård, og til svar knurrede han ned i sit glas blæksort rødvin: »Pater Fernando prædiker ikke i dag. Han er for øvrigt først kommet ud af fængslet i går. Det ved De jo meget bedre end jeg.«

Først efter to glas rødvin, der smagte som smøreolie, overvandt Eduardo sin mistanke om, at jeg var stikker. »Pater Fernando er god nok«, sagde han, og nogle af hans kammerater ved den blankslidte bardisk nikkede samtykkende. Udvalget i denne støvede forstads-knejpe i Barcelona indskrænkede sig til to fade vin og nogle støvede cognacflasker. Eduardos rynkede og for tidligt ældede arbejderansigt antog et næsten sværmerisk udtryk: »Tænk, pater Fernando prædiker aldrig over 10 minutter, og så er det vores egne problemer, han taler om. Han er et godt menneske, og så er han kommunist.«

Selv om pater Fernando tilhører kappucinordenen, går han hverken med fuldskæg eller kutte. »Næh, naturligvis er jeg ikke kommunist!« sagde han le-

ende, da jeg fortalte, hvad Eduardo havde sagt. »Men jeg drøfter tingene med de arbejdere, der tilhører oppositionen. Jeg prøver på at hjælpe deres familier, når faderen sidder i fængsel. Og de får lov til at holde deres illegale møder i præstegården. Jeg respekterer simpelt hen deres synspunkter. Derfor synes de, jeg er et godt menneske. Når de siger, at er kommunist, er det, fordi jeg forstår deres anliggende.«

Udsigten fra pater Fernandos arbejdsværelse er ikke særligt idyllisk. Det er ikke det Spanien, turisterne får at se ved Costa Brava. Her ser man kun nogle grå og forkomne rækkehuse i to etager og imellem dem et par bølgeblikbaraker. På gadens snavsede brolægning løber nogle børn og leger med en flok hunde, der er lige så magre og skabede som sjakaler.

Pater Fernando er i en sort rullekravesweater med stopninger i tre forskellige farver. »Ja, nu har jeg igen været et par dage i fængsel,« siger han sindigt. »Men denne gang var jeg ikke udsat for tortur. De ville bare have at vide, hvad jeg mente med den »uretfærdige fordeling mellem samfundsklasserne«, som jeg havde talt om i min sidste søndagsprædiken. Havde jeg sagt til dem, at jeg dermed simpelt hen mente klassekampen,

kunne jeg være sikker på igen at blive spærret inde et par måneder. Men her i sognet har man mere brug for mig i præstegården, end for at jeg sidder i fængsel som martyr.«

Hans ord var hverken ophidsede eller fanatiske. »Min forgænger her i sognet var en from mand«, fortsatte pater Fernando, »men desværre havde han mistet enhver form for kontakt med sine sognebørn. For ham var det en selvfølge, at Kirken og Franco-regimet var ét. Arbejderne i kvarteret gik ganske vist i kirke om søndagen, men der var ikke mere nogen dialog mellem dem og præsten. Kirke og folk var ligesom skilt ved en usynlig mur. Jeg har gjort, hvad jeg kunne, for at nedbryde denne skranke. Men det kunne jeg naturligvis ikke uden at komme i konflikt med regimet.«

»Kom De ikke også i konflikt med biskoppen?«

»Nej, det var ikke så slemt. Et halvt år efter konciliet var der en journalist, der i en leder udtrykte sin forundring over, at det overhovedet ikke havde haft nogen eftervirkninger i Spanien. For, skrev han, i Rom havde man jo truffet den vigtigste politiske afgørelse for Spanien, der overhovedet var blevet truffet i de sidste 500 år. Men nu er der ikke mere nogen anledning til at undre sig over roen i Spanien efter konciliet. De beslutninger, der blev truffet i Rom, har ikke alene antastet selve det Spanien, som ifølge sin forfatning er en katolsk stat. De har også ført til konflikter mellem kirke og stat og til meningsforskelligheder inden for selve Kirken. Konflikterne er af så stor politisk betydning, at de ligefrem rokker ved regimet.«

Pater Fernando er ikke nogen outsider hverken kirkeligt eller politisk. Han hører til de grupper af spanske præster, der har deres fleste tilhængere omkring Barcelona, i Madrid og i det asturiske bjergarbejderområde. Pater Fernando kerer sig ikke meget om filosofi og historie. For ham er det vigtigere at samle gaver ind til fødevarer til ca. 50 familier, hvor familiefædrene sidder i fængsel, fordi de har været med i en ulovlig strejke.

Han er imidlertid overbevist om, at den dybere årsag til vore dages konflikt mellem kirke og stat har sine rødder i spaniernes 800 år lange kamp for at tilbageerobre de landområder, som var faldet i muhamedanernes hænder. Apostlen Jakob skal dengang have vist sig for de kristne spaniere, som under råbet »St. Jakob er med os – for Spanien!« gik løs på dem, der kæmpede for Allah.

Visse højreorienterede katolske sammenslutninger har bevaret dette kamp-råb uforandret i deres statutter, og under det drager de til felts mod de røde præster. Det var en heltemodig kamp

Statschef Franco (der her taler til stændertorsamlingen) inkarnerer magten i et system, der er stivnet i en mangfoldighed af traditionalistiske former.

imod maurerne. Spanierne var de eneste, som det virkelig lykkedes at tilbageerobre en provins af det tidligere Hellige Romerske Kejserrige fra muhamedanerne. Og de »katolske konger« blev kristendommens nationale inkarnation. Ved borgerkrigens slutning den 29. marts 1939 telegraferede Pius XII til generalissimus Franco: »Vi opløfter vort hjerte til Gud og takker Deres Excellence for den katolske sejr i Spanien.« Dengang var det en selvfølge for Vatikanet, at kirke og øvrighed skulle være ét i Spanien. Det var en forsinket arv fra inkvisitionen, som opstod af økonomiske og magtpolitiske grunde for at afværge en opposition inden for borgerstanden. Allerede under borgerkrigen var det et problem for generalissimus Franco at få den fascistiske falange bragt i harmoni med Kirken. Falangens grundlægger José Antonios grundlagde sit parti med nogle oprørske studenter, som mente, at deres socialpolitiske ideer kun kunne gennemføres i modstrid med Kirken. Men Franco udførte det kunststykke at få falangisterne til at danne en enhed med de ærkekatske traditionalister kaldet carlisterne. Nu talte man ikke mere om falangens samfundsrevolutionære målsætninger. Det eneste, der var tilbage, var dens rent administrative system, som nu blev overtaget af en teknokratiseret syndikalistbevægelse. »Myndighed har for spanierne i århundreder været identisk med samspillet mellem kirke og stat,« fortsætter pater Fernando. »Da politifolkene for over to år siden med deres knip-ler slog løs på de første præstedemonstranter, har de givet følt, at det var dem selv, der var de bedste katolikker.«

De unge spanske præster har brudt med mange forældede traditioner. Mange – deriblandt disse medlemmer af arbejderungdommen i en forstad til Barcelona – kan kun nås af evangeliets budskab i deres eget miljø.

hvorunder ærkebiskop Morcillas nedlagde dette embede, udmærkede Franco ham med Carlos III ordenen. Men han har indtil nu ikke fundet en efterfølger for Morcilla blandt de spanske biskopper. Biskopperne vil imidlertid gerne undgå et åbent brud mellem kirke og stat. Det er deres mening at tage brodden af de røde præsters aktioner og socialistiske engagementer. I 45 af 72 bispedømmer er de midler, der hidtil har været stillet til rådighed for de forbudte arbejderbroderskaber, blevet strøget. Også præsteseminarieerne blev en tid lukket. Biskopperne af Granada, Barcelona og Bilbao i Baskerland gjorde imidlertid oprør imod denne eftergivelse over for regimet. De udsendte hyrdebrev med krav om social retfærdighed og anklagede offentligt politiet for at bruge tortur over for katolske arbejderførere. »Endnu er de fremskridtsvenlige biskopper i mindretal,« sagde pater Fernando. »Men de har den store fordel, at de har rygdækning i Vatikanet. Franco-tilhængerne bliver stadig mere isolerede. Og i deres bispedømmer er der stadig færre præster, der på de store festdage går med til, at helgenstatuerne pyntes med falangehærens generalsskærf.«

De oprørske præsters vigtigste grundvold er folkefrontens arbejderbroderskab »Comisiones Obreras«. Det er opbygget efter marxistisk forbillede, men der er lige så mange katolikker som kommunister, der er medlemmer af det. »Overalt i landet stiller præsterne deres kirker og menighedssale til rådighed for denne illegale organisation,« sagde pater Fernando. »I virkeligheden er vi kapucinerne nogle outsiders. Det hænger formodentlig sammen med, at vi er en orden, der kæmper for fremskridtet. Det intellektuelle fremstød føres af jesuitterne. De danner den egentlige opposition imod statsstyrets kirke, og de prædiker åbenlyst klassekamp. Den offentlige mening er på deres side. De eneste, der endnu

uforbeholdent går ind for regimet, er huskapellanerne hos de rige familier. Men det varer nu ikke længe, før de kommer til at optræde som karikaturer på bladenes vittighedssider.«

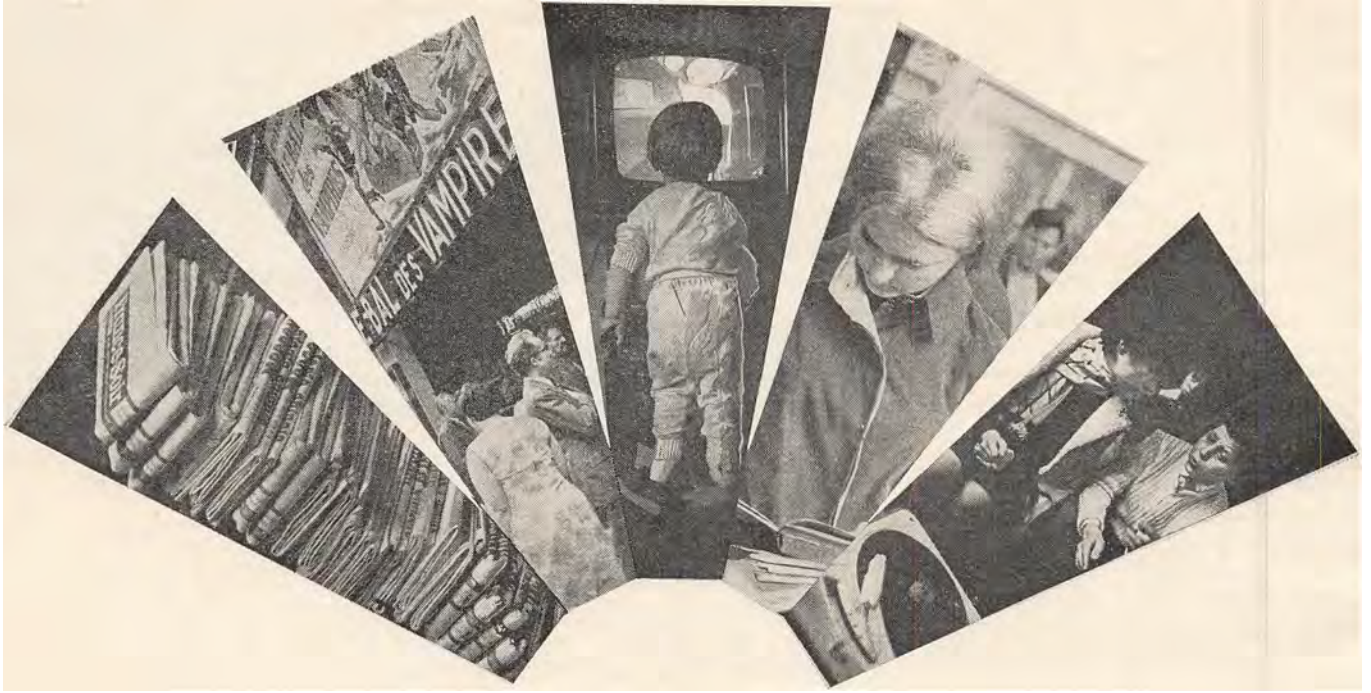
For øjeblikket forhandles der mellem Rom og Madrid om det konkordat, der blev afsluttet i 1953. De unge præster føler det som en uudholdelig belastning. Mange af dem nægter at tage imod penge fra staten og returnerer dem til afsenderen. De gør alt for at opnå en snarlig adskillelse af kirke og stat. Et centrum for modstandskampen er benediktinerklosteret på Montserrat.

Der står »Morenta«, den lille sorte madonna, som er skytspatron for katalanerne, som den ene gang efter den anden har gjort oprør mod regeringen i Madrid. På den måde er abbeden af Montserrat blevet til en symbolsk skikkelse i modstanden mod Franco-regimet. I en tale til katalanske pilgrimme sagde han: »Den eneste ret, en spanier endnu har tilbage, er retten til at gifte sig. Man bruger tortur over for præsterne. Folket holder man indelukket i en ghetto, og de fleste af biskopperne, som siden 1938 har været regimets fanger, finder sig i det. Dem, der vover at tale om retfærdighed, spærrer man inde. Jeg tror ikke, vi katalanere kan undgå at bruge vold. Det er den eneste udvej både for arbejderne og for os præster.«

»Men,« siger pater Fernando melankolsk til afsked, »abbeden af Montserrat er en ærværdig institution. Hvis vi små præster siger det samme, og hvis jeg gør vrøvl over, at havnearbejderne i mit sogn må arbejde for en sulteløn, så halvdelen af deres børn dør af tuberkulose og underernæring, kommer jeg i fængsel. Men regimet kan ikke bare ved hjælp af terror gøre det af med vores anklager. Og netop det at anklage er vores store opgave.«

Peter Hornung,
Weltbild, 1.3.1970

Franco-regimets polititerror havde imidlertid ingen virkning. Dertil havde det 2. Vatikankoncil sat alt for meget i gang. Men på højeste kirkelige plan vandt de konservative dog endnu en sejr i foråret 1969. Der blev nedsat en permanent kommission, som skulle løse de mere dagligdags problemer. Til formand for denne kommission valgtes ærkebiskoppen af Madrid, Morcilla, som var de konservatives kandidat, men den nye ærkebiskop af Toledo, Tarancon, som er de progressives ordfører, fik kun fem stemmer mindre. For at den stærke opposition blandt biskopperne ikke skulle blive yderligere tilspidset, nedlagde ærkebiskop Morcilla sine politiske hverv som parlamentsmedlem og medlem af rigsrådet, men dermed bragte han Franco-regimet i forlegenhed. Rigsrådet er nemlig det øverste organ i staten. I det sidder en biskop, den øverstbefalende for militæret og formanden for parlamentet. Når Franco dør, skal rigsrådet udpege hans efterfølger som statschef og foreslå ham til regeringen og stænderforsamlingen. Ved den højtidelighed,

TRANGEN TIL TRØST

»Vi mennesker prøver hele tiden på at få vort centrum i hinanden,« var der én, der sagde. Han stod pludselig på den anden side af mit skrivebord uden nærmere præsentation og indledning: »Men det holder ikke. Vennerne svigtør. Familien dør måske, – og det er godt, at de dør. Vi skal jo lære at have vort centrum i Gud. Det er det, det hele drejer sig om!«

Så tæt på livshemmigheden er der altså nogen, der kommer. Tankerne gik til et besøg for nogle år siden af en gammel ven fra et kontemplativt kloster. Jeg havde spurgt ham ud om hemmeligheden ved deres liv, og hvad der var den største vanskelighed ved at leve bag klausuren: Var det fasten fra søvn og mad? Var det tavsheden? Var det medbrødrene? – Han svarede: »Den største vanskelighed kommer fra ens egen natur. Ude i verden kan man trøste sig, når tristheden, rastløsheden og ensomheden griber én. Man kan opsøge sine venner, gå i biografen, køre en tur ... I klosteret er der kun én trøst: Gud.«

Trøst på mange måder

Det rettede tanken mod vort liv i verden. Er vi dem, der synder i det aktuelle spil om enhver? Er vi specialister i den falske trøst? dem, der holder os udfordringen fra livet ved at forskanse os i familiens skød, lave varmetue for vennekredsen eller sole os som samfunds-

støtter med kors og bånd og stjerner på? Er det den strenge dom over vort liv, at vi er arbejdsnarkomaner? Snakke-narkomaner? Sex-narkomaner? Biograf- og tv-narkomaner? I virkeligheden er der jo ikke det område af menneskelivet, som ikke kan gøres til gestand for trøstespisning. Måske foretrækker ungdommen de euforiserende stoffer, fordi de har gennemskuet den ældre generations mere skjule form for narkomani? Men holdningen er den samme: For så vidt man er narkoman, dyrker man den falske trøst.

De erklærede narkomaner lever i en tilstand af bevidstløshed, hvad livshemmigheden og dens problematik angår.

Men de stiltiende narkomaner, som trøster sig mere eller mindre diskret, – de har nok lidt postyr i samvittigheden. De ved med sig selv, at de ikke kan vise mådehold. Deres situation har fået krammet på dem.

Blev de så trøstet? Er rastløsheden stillet, uroen dulmet, tomheden fyldt? Nej, de dyrker de flygtige glæder, og det ved de godt. Det er uden tvivl dette misforhold mellem livsuroen og den fattige trøst, som generer samvittigheden. Et eller andet stemmer ikke. Noget er galt.

Ja, så er det vel kun asketerne, der er velbjærgede: dem, der forsager, – hvad enten de går i kloster eller overvintrer i denne verden, i forventning om en kommende, der forhåbentlig er bedre?

Men de fleste vil nok protestere mod dette alternativ. Det skulle bare mangle, at man ikke må glæde sig over livet og nyde dets goder. Naturligvis med mådehold – det må jo ikke ske på andres bekostning, og vi skal dele med hinanden.

Krise

Jah, naturligvis. Det lykkes måske også det »sunde, normale« menneske at holde balancen en tid, i det mindste for sin egen bevidsthed. Men så kommer den dag, da man må undvære både det ene og det andet: familie eller venskaber revner eller røber det skrøbelige stof, hvoraf de er gjort. Man rammes på sin pengepung, i sin profession eller position, i sine funktioner på diverse områder. Det verdensbillede, man havde bygget op omkring sin egen indsats og målbevidsthed, eller det fællesskab, man havde sikret sig, ryster i sine fundamentter eller ramler slet og ret.

Så står man der og svajer – famler efter fast grund under sin menneskeeksistens. Måske erkender man, at man alligevel havde bygget mere på denne verdens trøst, end den kunne bære. Måske vil man ikke se det i øjnene, men flygter ud i bevidstløsheden.

I en krisituation står man ved en skillevej. Krise kommer af det græske verbum: krinein = skille, udsondre, dømme. Noget er af begivenhederne sat på dagsordenen, noget, man nu konfron-

teres med, en udfordring, der rammer én i eksistensen og kræver en vurdering og et valg.

De tre veje, som er antydnet: narkomanens, asketens og det almindelige menneskes lyder ikke overbevisende. Er der en fjerde? Ja, der er. Hvor går den? Det skal vise sig.

Vejen til Emmaus

De to disciple, der påskedag begav sig på vandring fra Jerusalem til Emmaus (Luk 24,13f), var også i krise. Jesu korsfæstelse havde betydet et sammenbrud af deres verdensbillede, både menneskeligt og religiøst. De havde forladt alt for at give deres liv og arbejdskraft til Kristi frelsesværk, og så endte det sådan! Intet under, at de var deprimerede og desorienterede.

Da kom Jesus selv nær og vandrede med dem. Men deres øjne holdtes til, så de ikke kendte ham. Han spurgte dem ud og gav dem lejlighed til at tale ud om deres situation, udøse deres hjerter, deres smerte, uro, rastløshed, indtil de havde afleveret det hele til ham, tømt sig selv.

Så begyndte han at tale – ikke om dem, men om sig: »Burde ikke Kristus lide dette og gå ind til sin herlighed!« Dette var jo livsvejen, som Gud Far havde forberedt sit folk på lige fra Moses og alle profeterne. I Jesu lidelse, død og optagelse i Gud Fars magtsfære (hans »herlighed«) var skrifterne opfyldt og Guds egen livsfylde kommet til gennembrud i den faldne menneskeslægt!

Mens han således underviste dem på vejen og uddybede deres tro, nærmede de sig landsbyen. Da bad disciplene: »Bliv hos os, det er mod aften, og dagen hælder!« Og Jesus gik ind med dem, satte sig til bords med dem, velsignede brødet, brød det og gav dem. Ved dette nadverfællesskab åbnedes deres øjne, og de kendte ham. Da blev han usynlig for dem, men de sagde til hinanden: »Brændte ikke vort hjerte i os, mens han talte til os på vejen og åbnede skrifterne for os?«

»Brændte ikke vort hjerte . . . «

Pludselig var sammenbruddet på Golgata blevet meningsfyldt for dem: det var et led i Guds frelsesplan – også med dem. Ja, det var meget, meget mere: det var kilden til et helt nyt liv! Gik han ikke der lyslevende med dem på vejen, tog del i deres smerte, lyttede til deres tanker og ord, fyldte deres tomhed med mening og deres hjerter med varme og liv!

Opfyldt af ham vendte de tilbage til Jerusalem for at bevidne over for de andre disciple og for alle senere disciple,

hvad der selv havde erfaret: Kristus er opstanden og vandrer med sine disciple på vejen! Som en bror, der ved, hvad det vil sige at være et skrøbeligt menneske, og samtidig som Guds Søn, iført hans magt og myndighed, fører Kristus sine disciple skridt for skridt og åbner Skriften for dem, så den kaster lys over Guds fortsatte frelsesplan – også med dem.

På denne vandring med Kristus må man overlade til hans og vor Far at skænke de glæder og sorger, som er bestemt for enhver. At lægge sig fast på falske former for trøst, som om de kunne stille livsuroen, er at kræve af de skabte ting, hvad de ikke kan give, og forringe sig selv. Men at lægge sig fast på forsagelsen er også at forringe sig selv. For det er med nådens som med naturens orden: mennesket skal blom-

Revolutionsteologi

Fortsat fra side 5

broderskabsforestilling og det faktiske broderskab, som det udfolder sig i verden.

Afgørende for dette syn er det, om der foreligger en mulighed og derfor også en fordring til mennesket om at stræbe efter et fuldkomment broderskab med alle mennesker, og den mulighed og fordring stiller evangeliet.

Det siger på mange måder, at det gudsbestemte broderskab, hvori mennesket er solidarisk med alle mennesker, er overordnet både det naturlige broderskab i familien og de former for broderskab, der kommer til udtryk i større grupper.

Det kommer til udtryk i Jesu ord: »Enhver, der gør min himmelske Faders vilje, han er min *broder* og søster og moder.« Disse stærke ord behøver ikke at udelukke et godt og harmonisk familieliv, – de udelukker kun familie- og gruppeegoisme af enhver art og størrelse.

Samme balanceskabende forkyndelse udtrykker Jesus i ordene: »Den, som elsker fader eller moder *mere end mig*, er mig ikke værd, og den, som elsker søn eller datter *mere end mig*, er mig ikke værd,« idet der ikke tales om sværmerisk kærlighedsmystik, men om livsnær efterfølgelse af kaldet til næstekærlighed.

Som afgørende underbygning for broderkærligheden er tilgivelsen, som det f.eks. fremgår af spørgsmålet: »Hvor ofte skal jeg tilgive min *broder*?« Og stærkt kommer forkyndelsen af broderligheden til udtryk i Jesu ord til sine disciple: »Kun een er jeres Mester, og I er alle *brødre*.«

Samstemmende med Jesu ord i Matæusevangeliets domskapitel hedder det i 1. Johannesbrev: »Hvis nogen siger:

stre, for at det kan bære frugt. Den, der egenmægtigt vil berøve sig glæden ved livet og dets goder, tager også skade på sin menneskelighed.

Men balancen er svær at holde. Hvornår bliver glæden til narkomani? Når man selv tager føringen og går vejen alene. Men at modtage liv og lykke, familie, venner og arbejde af Gud – og miste det igen med den lidende Kristus for i nadverfællesskabet med ham at overgive sig i lydighed og tillid til Gud, – det er at vandre med Kristus.

Kloster eller verden?

»Vejen til Emmaus« går for nogle gennem klosteret, for andre gennem verden. Det er kun få år siden, man endnu be-

Fortsættes side 17.

Jeg elsker Gud og hader sin *broder*, så er han en løgner, thi den, der ikke elsker sin *broder*, som han har set, kan ikke elske Gud, som han ikke har set.«

*

Herefter står kun *fællesskabet* tilbage, og det er på skitsen sat som overskrift, fordi det samler det hele. Også det har hjemmel i evangeliet, idet dette bruger to afgørende billeder, der skal betegne det kristne fællesskab: træet med grene og legemet med lemmerne.

Disse billeder viser det meget væsentlige, at der er tale om et organisk og ikke om et kunstigt fællesskab. Samhørigheden og styrkelsen fra den fælles udefra kommende kraft bliver derfor helt afgørende for alt evangelisk samfundsliv, og hvis nogen vil sige, at det er indskrænket til blot at gælde de organiserede kirkemedlemmer, hvad enten de er organiseret efter statistiske, moralske eller åndelige bestemmelser, har de ikke forstået det kristne budskab ret, når de ikke erkender, at hele den lidende menneskehed udgør Kristi legeme og det livstræ, der skal hente kraft fra stammen.

Derfor er der virkelig grund til at arbejde videre med udformningen af revolutionsteologien i vort såvel som i alle andre lande, og den vil ikke behøve at blive mere fremmed for os end evangeliet! Det lader sig i rigt mål gøre at fylde de revolutionære begreber med et evangelisk indhold.

Den her skitserede revolutionsteologi kan i virkeligheden kaldes med alle de anførte navne, når blot de forstås i deres rette sammenhæng, men bedst begynder man måske fra grunden og kalder den for: Kærlighedens revolution?

Eller måske kunne man bedre komme de mange millioner »revolutionære«, der famler i blinde og i vold, til hjælp, hvis man imødekom deres søgen efter fællesskab ved at bruge navnet: *Fællesskabets revolution*?
Svend Aage Nielsen

Nej til at blive partisan

Leder af præsternes reformbevægelse i Colombia vil ikke være partisan

Bogota (Colombia) – NC News Service

En af lederne af præsternes sociale reformbevægelse i Colombia, pater René Garcia, afviser rygterne om, at han har til hensigt at slutte sig til en partisan-gruppe.

Samtidig forsvarer han dog den holdning, pater Domingo Lain og pater Camilo Torres har indtaget. Torres sluttede sig efter at være reduceret til lægstanden til en partisan-gruppe i 1965 og blev dræbt under et væbnet sammenstød et par måneder senere. Pater Lain, som er spanier, blev for et år siden udvist af landet af den colombianske regering som oprører, men det siges, at han igen er vendt tilbage til Colombia for at slutte sig til en gruppe partisaner.

Pater Garcia, som er leder af den samfundsreformerende Colcondabevægelse har været i Frankrig for at prøve på at skaffe midler til, at bevægelsen kan udgive sit eget blad, som skal behandle »befrielsesteologien«.

Da han kom tilbage, sagde han, at han nu mere end nogen sinde føler sig engageret i sine medbrødres kamp for at reformere samfundsforholdene.

Pater Lain havde, siger pater Garcia, ingen anden udvej end at slutte sig til partisanerne »efter den måde, hvorpå han var blevet behandlet af det hemmelige politi«.

»Camilo Torres' blod har været det mest frugtbare, der nogen sinde er blevet udgydt for revolutionens fremskridt,« tilføjer han. »Siden hans død er de kristnes engagement i sagen vokset betydeligt.«

Golcondabevægelsen blev stiftet af 50 præster, deriblandt biskop Gerardo Valencia Cano fra det apostoliske vikariat Buenaventura i den colombianske by af samme navn i december 1968. Adskillige af disse præster er siden suspenderet fra præsteembedet, fordi de har ledet protestdemonstrationer mod præsident Carlos Lleras Restrepos regering. Blandt disse er også pater Garcia.

Golcondabevægelsen har til hensigt at boykotte de almindelige valg i slutningen af april, og pater Garcia har meddelt, at han desuden er i færd med at »organisere en folkelig oppositionsfront imod ligegyldig hvilken af kandidaterne til præsidentembedet, der bliver valgt«, fordi ingen af de politiske ledere »garanterer en virkelig samfundsreform til fordel for folket«.

»Hvis fåmandsvælder har ret til at opretholde en hær, har de fattige det også,« siger pater Garcia. »Og vi præster står i et særligt politisk engagement, som det ville være farisæisk at fornægte.«

Det hemmelige politi har hidtil nægtet at kommentere den meddelelse, den nationale frihedshær i februar har udsendt om, at pater Lain havde sluttet sig til de væbnede oprørere, der holder til i Santanderbjergene.

Golcondabevægelsen har ofte understreget, at deres præster ikke slutter sig til kommunistiske væbnede grupper.

En af de suspenderede præster, Manuel Alzate fra Cali, udtalte for nylig, at »ingen præster fra Golcondabevægelsen vil gå i den fælde, visse kredse har opstillet« for at tvinge dem til at »dø i en unfair kamp« i bjergene.

I december 1969 erklærede Valencia, at selv om man forfølger Golcondapræsterne, vil dette ikke nødvendigvis tvinge dem til at slutte sig til partisan-grupper.

Da generalvikaren i ærkebispedømmet Bogota, msgr. Alfonso Lopez, hørte ryg-

tet om, at pater Lain var vendt tilbage, sagde han:

»Jeg er bange for, at partisanlederne bare ønsker at udnytte vore præster som kanonføde... Det er meget muligt, at de – som tilfældet Camilo Torres – betragter en død præst som værende til større gavn for deres sag end en levende.«

Pater Garcia siger, at kampen om samfundsreformer gør sit til den krise, der er med hensyn til præstekaldene og livet som præst i det hele taget.

Biskop Valencia og 20 af Golcondapræsterne har udsendt en erklæring, hvori det hedder, at Kirken må fremskynde sin indsats for fornyelsen og gribe mere ind i kampen for samfundsændringer for på den måde virkelig at tjene folket.

Det hedder videre i erklæringen, at præsterne i deres indsats for samfundsreformen søger at opfylde det andet Vatikankoncil's erklæring og de retningslinier fra Medellin, hvorefter de skal føres ud i livet i Latinamerika.

Disse retningslinier, som blev godkendt på den latinamerikanske bispekonference i september 1968, indeholder forslag om, hvad der kan gøres for en fornyelse af sjælesorgen og for en økonomisk og samfundsmæssig reform.

Permanent pastoralråd i Holland

Pastoralkonciliet i Noordwijkershout

Noordwijkershout – KIPA

I sin tale ved afslutningen af det hollandske pastoralkoncil's sjette og sidste generalforsamling sagde ærkebiskoppen af Utrecht, kardinal Alfrink, at det var hensigten at nedsætte et permanent pastoralråd, som skal afløse de generalforsamlinger, som har givet anledning til den hollandske kirkes store skridt i retning af fornyelsen i det 2. Vatikankoncil's ånd. Det bliver et begrænset råd. For øjeblikket er en særlig komité under ledelse af professor, dr. Steenkamp i gang med at finde frem til det nye råds form og de kriterier, hvorefter medlemmerne skal vælges.

»Vort pastoralkoncil, som er det første nationale pastoralkoncil i Kirken, er en naturlig konsekvens af de resultater, det andet Vatikankoncil er kommet til,« sagde kardinalen. Det er et tegn på »virkeliggørelsen af det nye billede af Kirken, som det andet Vatikankoncil har skitseret, og som ikke mere er et billede af en statisk kirke med en hierarkisk struktur, men en dynamisk idé om Guds-

folket som helhed, hvor hierarkiet indtager sin retmæssige plads«, understregede kardinal Alfrink. »Ikke hierarkiet alene, og ikke det øvrige samfund af troende alene, men alle under ét.« Det var, sagde kardinalen, det træk, der først og fremmest kendetegnede det hollandske eksperiment. »Vi har måttet høre megen kritik fra vor egen provins inden for Kirken, men vi har holdt sammen. Selv efter det sidste møde (hvor man drøftede cølibatet) har alt tydet på et nært sammenhold med biskopperne,« bemærkede kardinalen ikke uden stolthed.

»Mange har dadlet biskopperne her i landet,« fortsatte kardinalen, »fordi de ikke har taget ledelsen i tilstrækkelig høj grad i de senere år. Jeg vil imidlertid gerne understrege, at vi bevidst har opfattet ledelsen som en funktion, de, der har myndigheden, skal udøve i dialog og ikke som en autoritær ledelse, som vi tidligere havde det. Desværre er det ikke alle, der har forstået det, fordi man vel først måtte vænne sig til, at autoriteten skulle fungere på den måde,« sagde kardinalen, som derpå gik over til at tale om koncil's repræsentative karakter. »Man havde, sagde han, gentagne gange bebrej-

det ham, at repræsentanterne for lægfolket var dårligt valgt, idet kun de progressive var repræsenteret. Herimod sagde kardinal Alfrink, at han ikke kunne gøre for, at de konservative kræfter i befyndelsen af pastoralkonciliet i 1966 for en stor del havde afholdt sig fra at stemme. Han sammenholdt dette med det, der sker i det politiske liv, når samfundsborgerne kritiserer regeringens politik, men bliver hjemme, når der er valg.

Til sidst kom kardinal Alfrink imidlertid selv med forskellige kritiske bemærkninger om pastoralkonciliet og dets arbejde: »Vi har endnu ikke behandlet de vigtigste trosspørgsmål, dels på grund af manglende evner og dels af usikkerhed.« Alfrink var af den mening, at pastoralkonciliet – uden at skade rettroenheden – havde overvurderet sig selv i teologiske anliggender, og at det sikkert også ville gøre det i fremtiden. Det var, sagde han, jo ikke en forsamling af eksperter, men en forsamling af troende. »Plenarmødet har ikke altid været på samme niveau som en teologkongres, men denne forsamling var nu engang ikke en sådan kongres og skal heller ikke være det, – den er en kirkeforsamling,« sluttede kardinal Alfrink.

Diskrimination?

New York – NC News Service

Repræsentanter for fire store religiøse samfund har beskyldt byen New York for at have diskrimineret de private skoler i sin administration af de offentlige midler.

Katolikkerne, de græsk-ortodokse, protestanterne og jøderne hævder, at selv om ca. 14 pct. af skolebørnene i New York undervises i disse trossamfunds skoler, har de kun modtaget 4 pct. af de offentlige midler, der er blevet stillet til rådighed for undervisningen i folkeskolen og de lidt højere skoler.

Engelske biskopper støtter paven

Engelske biskopper om cølibatet

London – NC News Service

Biskopperne i England og Wales har givet udtryk for deres støtte til paven i hans afgørelse om at bevare det nuværende krav om, at præsterne skal leve i cølibat.

Biskoppernes erklæring er blevet kaldt en »tragedie« af en engelsk præst, som siger, at mange af præsterne i landet ville foretrække, at cølibatet blev frivilligt.

Ved afslutningen af deres traditionelle møde efter påske i London udtrykte biskopperne deres »helhjertede støtte til Deres Helligheds fornyede bekræftelse af cølibatets apostoliske værdi som tegn på, at præsten fuldstændig har viet sig selv til at elske Jesus Kristus og tjene sine medmennesker.

Samtidig vil vi gerne understrege vor beslutning om ikke at tillade dem, der – som De selv siger – 'er vendt tilbage efter at have lagt hånden på ploven' at udøve præsteembedet.«

Drøftelsen af cølibatet er et af programpunkterne på den første nationale konference i juni mellem 92 valgte repræsentanter for landets 5.000 præster.

Pater George Towler, som er sociolog og har taget eksamen fra det national-økonomiske fakultet i London, har over for pressen i London udtalt, at mange præster under 40 år og adskillige under 50 ønsker, at præsterne frivilligt skal kunne vælge, om de vil leve i cølibat.

»Et stort antal præster her i landet ønsker, at cølibatsforpligtelsen skal ophæves,« siger han. »Biskoppernes erklæring er en tragedie, og den repræsenterer ikke præsternes synspunkter i England og Wales.«

Ny bibeltekst

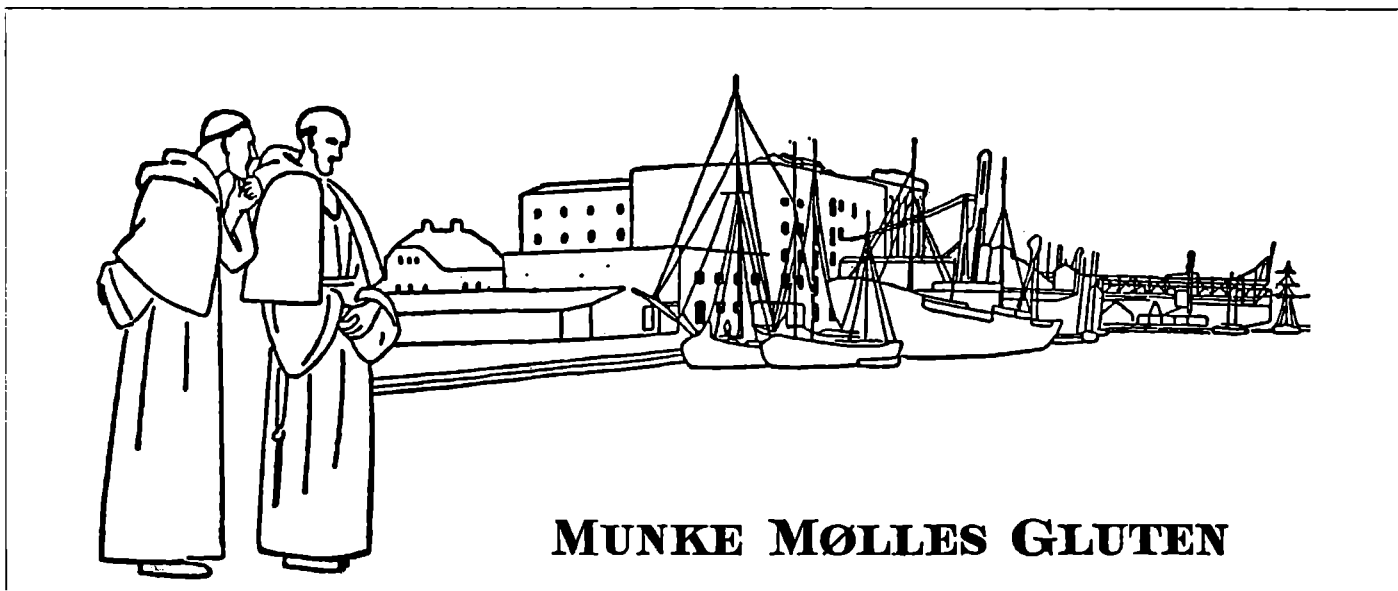
Bibelen

Rom – KIT

Katolske og protestantiske teologer skal i fællesskab udarbejde en ny bibeltekst på grundlag af de mest tilgængelige manuskripter. Så snart der foreligger en ny tekst til Det Gamle Testamente på hebraisk og til Det Nye Testamente på græsk, hvad der efter planerne skulle være tilfældet i 1975, vil man påbegynde arbejdet med at oversætte hele Bibelen til de moderne sprog. Den ansvarlige for det katolske side er formanden for det romerske sekretariat for de kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands, som for nylig har overrakt De Forenede Bibelselskaber ca. 200.000 kr. fra Vatikanet til det nævnte formål. Gaven, som skal dække de udgifter, der i de kommende fem år må skønnes at opstå i forbindelse med udarbejdelsen af den hebraiske og græske tekst til Bibelen, blev modtaget af lederen af De Forenede Bibelselskabers hovedkvarter i New York, dr. theol. Laton E. Homgren. Oversættelsen af den således fremkomne grundtekst til moderne sprog bliver et særdeles omfattende arbejde, da man regner med, at der findes ca. 2.700 sprog og dialekter i verden i dag.

Samarbejdet mellem katolikker og protestanter om Bibelens oversættelse blev påbegyndt efter det andet Vatikankoncil. Arbejdet med den græske tekst til Det Nye Testamente ledes af pater Carlo Martini S.J. ved Det pavelige Bibelinstitut i Rom i samarbejde med fire protestantiske teologer. En anden gruppe eksperter, bestående af to katolikker og fire protestanter har ansvaret for den græske tekst til Det Gamle Testamente.

De Forenede Bibelselskaber omfatter organisationer i 49 forskellige lande.

MUNKE MØLLES GLUTEN

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.-11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00

Særris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritter medfølger.

Program og tilmeldelse ved henvendelse til:

Fru L. Samson

Translatør C. Lerche Nielsen

Barsehøj 25, 2900 Hellerup

eller

Bredgade 69, 1260 Kbhvn. K.

Tlf. GE 6341

Tlf. PA 2539

ALTERLYS

I alle størrelser

og I øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

Asp-Holmblad

Stearinlysfabriker

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieførstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Hølrup 7894 - 7842

SCT. ANNÆ REJSER - PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

27/6-18/7 Firenze-Assisi-Rom-Ravenna - fly - 22 dg. - pris kr. 1475,-.

1/7-19/7 Rom-Sorrento-Venezia - tog - 19 dg. - pris 1375,-.

12/9-26/9 Venezia-Ravenna-Firenze - fly 15 dg. - pris 1195,-.

3/10-17/10 Firenze-Assisi-Rom - fly - 15 dg. - pris 1195,-.

17/10-24/10 Rom (efterårsferien) - fly - 7 dg. - pris 985,-.

25/8-6/9 Oberammergau-Salzburg-Wien - tog - 13 dg. - pris 1095,-.

28/8-5/9 Oberammergau-Saalbach - fly - pris 998,-.

Israel 2/7-16/7 + 10/9-24/9 - fly - Jerusalem-Galilæa - pris 2250,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.

Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

INFORMATION - UDLAND

Fratrådte præster

Statistik over fratrådte præster

(KIPA)

Antallet af henholdsvis fratrådte præster og ansøgninger om dispens i forhold til det samlede antal præster i de forskellige lande ser ud som følger:

	Dispens-ansøgn.	Antal præster	%
1. Holland	128	3.932	3,26
2. Latinamerika	661	21.854	3,02
3. Portugal	106	4.773	2,22
4. Afrika	75	4.505	1,66
5. Spanien	400	25.906	1,54
6. Australien	33	2.832	1,38
7. Frankrig	553	41.076	1,35
8. Tyskl., Østrig, Schwiz	414	32.979	1,24
9. USA - Canada			0,98
10. Storbritannien			0,98
11. Italien	373	25.000	0,85
12. Asien			0,65
13. Belgien			0,56

Hertil kommer, at der ifølge »Time« er 468 præster i USA, der i foråret agter at nedlægge præsteembedet.

Heller ikke tallene fra Italien giver et helt klart billede af situationen. Ifølge angivelsen fra den italienske bispekonference ligger antallet af verdenspræster i Italien omkring 43.000, mens antallet af dispensansøgere i Italien ifølge et italiensk dagblad ligger mellem 1.800 og 2.000.

Endvidere er antallet af kald til præstegæringen i løbet af de sidste fire år dalet med ca. 20.000. Vatikanet har ikke offentliggjort ovenstående statistik.

Biskop pågrebet af det hemmelige politi

Lvov (Sovjetunionen) - KIT

Den i hemmelighed viede biskop af ukrainsk-katolsk ritus Basil Velysjtkovski er blevet pågrebet af det hemmelige politi og er blevet idømt tre års fængsel. Forseelsen bestod i, at han, selv om dette er forbudt, på en families opfordring besøgte en syg for at høre skrifte og bringe vedkommende kommunionen. Siden da har biskop Velysjtkovski været under opsyn, så det var ikke vanskeligt at pågribe ham. Kroppervisitationen forsynede myndighederne med tilstrækkelig bevismateriale i form af et krucifiks, en messebog og et ciborium. Velysjtkovski blev i 1946 dømt til døden, men straffen blev senere forvandlet til ti års arbejdslejr. Han har nu i flere år været pensioneret og boet i Lvov. Det er de præster, der tilhører den ukrainsk-katolske kirke - som i adskillige år har været forbudt i Sovjetunionen

– og som ikke har tilsluttet sig den ortodokse kirke, strengt forbudt at udøve nogen form for sjælesorg. Ifølge dommen over Velysjtkovski var årsagen til den dom på tre års fængsel, der blev afsagt over ham, at han »med religionen som skalkeskjul havde udøvet ideologisk sabotage til fordel for den internationale imperialism«.»

Før den ukrainske-katolske kirke blev forbudt, havde den ca. 5 millioner medlemmer i Ukraine. Kirken fører i dag en katakombetilværelse, som selv den sovjetiske presse ikke er uvidende om. Man regner med, at Velysjtkovskis fængsling kan komme til at danne indledningen til en ny bølge af arrestationer. Der er allerede blevet påbegyndt en række husundersøgelser hos præster og lægmænd.

Under det andet Vatikankoncil blev den ukrainsk-katolske kirkes overhoved, storærkebiskop J. Slipyi, som på den tid havde tilbragt 12 år i sovjetiske fængsler, på pave Johannes XXIII's og daværende biskop Jan Willebrands' initiativ løsladt på Christjevs personlige initiativ. Han blev senere udnævnt til kardinal og bor nu i Rom.

Bispesynodens permanente sekretariat

Rom – KIT

Vatikanet har nu offentliggjort navnene på de 15 biskopper, der skal indgå i bispesynodens permanente sekretariat. 12 af dem blev valgt af deltagerne i bispesynoden i oktober i fjor, mens pave Paul VI har udnævnt de andre tre. De 12 biskopper, der er blevet valgt, er kardinalerne Zougrana af Ouagadougou (Øvre Volta), Dearden af Detroit, Gilroy af Sidney, Gracias af Bombay, Döpfner af München, Duval af Alger, Rossi af Sao Paulo (Brasilien), Poma af Bologna og Marty af Paris samt ærkebiskopperne Cordeiro af Carachi, Zoa af Yaounde (Kamerun) og McGrath af Panama.

De af paven udnævnte medlemmer er kuriekardinal Felici samt biskopperne Thochta af Litomerice (Czekoslovakiet) og Doumith af Sarba (Libanon). – Lederen af bispesynodens sekretariat, den polske titulær biskop Ladislav Rubin er nu på pavens opfordring gået i gang med at udvide sekretariatet i overensstemmelse med den sidste bispesynodes ønsker. Sekretariatets opgave kommer til at bestå i permanent at repræsentere den universelle kirkes biskopper over for paven, at forberede bispesynoden, som efter planen skal træde sammen hvert andet år, samt at sørge for, at spørgsmål, der af biskopperne anses for vigtige, bliver behandlet på synoden.

Jehovas vidner

Store anstrengelser – ringe resultat

Jehovas Vidner verden over gør sig nu store anstrengelser i anledning af det forestående »tusindårsrige« – som gang på gang er blevet »udsat«! Ifølge verdensorganisationens egne meddelelser (her gengivet efter den vesttyske evangeliske pressetjeneste) er 120.905 »nye« blevet »døbt« i 1969. Der blev solgt eller udbreddt ikke færre end 14,4 millioner bøger og bibler, 11,1 mill. brochurer og 186 mill. eksemplarer af deres blade (»Vagtårnet« og »Vågn op«) på over 160 sprog. Antallet af »forkyndere« androg 1,2 millioner. En hær af »forkyndere« og »pionerer« gennemførte tilsammen over 1 milliard bibeltimer for interesserede, foretog 106 millioner »efterbesøg« og ydede 239 mill. timers »felttjeneste«. Man må således indrømme, at »vidnerne« gør noget for sagen. Desto værre er det, at »vidnerne« gennemsnitlig har måttet anvende ca. 2000 timer pr. menneske for at omvende det til sekten, fremgår det af statistikken. Men tænk om kirkelige menighedskredse i Danmark var lige så energiske for at vinde det enkelte menneske for det, menigheden står for.

Trangen til trøst

Fortsat fra side 13

tragede klosterfolket som de særlig udvalgte. I dag er det snarere omvendt: Verden er i focus. Verden har krav på de kristnes engagement. Det er i verden, vi skal vise, hvad vi duer til.

Imidlertid er hverken klosteret eller verden i sig selv nogen garanti for, at man er på rette vej, men alene det faktum: om Kristus er med på vejen! om man deler hans forhold til Gud Far, sammen med ham lytter til Guds vilje, time for time, og gør den, og modtager alt, hvad der sker, af Guds hånd.

Da vil den opstandne Kristus ved sin Helligånd slå følge med sine disciple, fortsætte med at åbne skrifterne for dem, så de kan se den vejlængde, de har at gå i Guds frelsesplan. Og i nadveren vil han skænke *sin* trøst, så de første disciples bekendelse kan blive ved med at lyde i Kirken, også i dag: Brænder ikke vore hjerter, fordi han er med os på vejen!

Elsebet Kieler

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Svendborg Liggkistemagasln

Katolsk bødemand
v/ Hans Nielsen & Søn
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Fredriksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»Balancen«

v/ Knud Petersen
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Aarhus

Hovedkontor:
Store Torv 12, telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Aarhus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Aarhus N.
Telefon 16 98 80
Lev. til katolske Institutioner
Lys, kraft og varme
For at betjene vore kunder bedst muligt
har vi nu fået radiotelefon i vore biler

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvej 10, 2920 Charlottenlund
Tlf. Ordrup 29 07
Træffes efter aftale

Der er altid noget af interesse i katolsk forum

Murermester- og entreprenørfirma

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christlans Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Aalborg

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *62 81 33

Axel Larsen

Anlægsgartner
Ericavej 34, Søborg
Telefon Søborg 8266

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby. Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sydhavns Fiskehal

v/ Rich. Rasmussen
Flask, vildt, dybfrossen fjerkræ
Mozartsvøj 21. Telefon VA 5547

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Brødgade 25
København K.
Telefon Minerva *408

Ringsted Isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten.
Vi beskytter også Deres olietank mod ud-
vendig korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, 3450 Allerød
Tlf. (03) *27 31 00

INDLAND

50 års ordensjubilæum

1. maj kan søster Margrethe Marie i Helsingør fejre 50-års dagen for sin optagelse i Skt. Vincent Søstrenes kongregation. Dette skete i moderhuset i Paris, men allerede den 20. september 1923 kom hun til Helsingør, hvor hun har virket siden.

Der er næppe mange rutebilchauffører, der ikke kender søster Margrethe Marie, når hun kommer med sine tasker for at køre ud på landet for at give religionsundervisning til de børn, der har for langt til kirke, og det har hun gjort gennem alle de mange år, både sommer og vinter. Der kunne sikkert fortælles mange historier om hendes vanskeligheder med at mase sig gennem sneedriverne for at komme ud til gårde, for pligtopfyldende er søster Margrethe Marie.

Desuden er søster Margrethe Marie meget sprogbevaget, og det er ikke få helsingoranere, der har læst tysk, fransk, engelsk eller italiensk hos hende, og hun er stadig i fuld virksomhed.

Tidligere, da der endnu var et blandet sangkor ved Skt. Vincents kirke, sang søster Margrethe med sin smukke altstemme i dette kor, og på udflugter og andre sammenkomster glædede hun os alle med, som den ægte schweizerinde hun er, at jodle for os, og det gjorde hun på en uimodståelig måde.

Et andet job, som søster Margrethe Marie øgter med stor nidkærhed, er salget af katolske kalendere, lommebøger, abonnementer o.l., og hun forstår sig på at sælge. Når hun med sit venlige smil tilbyder sine varer, er der ikke mange, der ikke køber hos hende. Også blomsterne til kirken tog hun sig af indtil for få år siden, og hun gik med stor iver op i dette arbejde.

I slutningen af besættelsen blev søster Margrethe Marie sammen med Søster Louise arresteret af Gestapo og sad et stykke tid i Vestre Fængsel i København, indtil det lykkedes biskop Th. Suhr at få hende frigivet, og som borger i et neutralt land blev hun »landsforvist» og tilbragte resten af krigen i Schweiz.

I vor tid er der ikke større tilgang til de forskellige kongregationer, og det mærker Skt. Vincent Søstrene også. Derfor er der kun grund til at være taknemmelige for de søstre vi har, og som i virkeligheden er uundværlige for vore menigheder, og søster Margrethe Marie fortjener i høj grad den hyldelse, der sikkert bliver hende til del på jubilæumsdagen 1. maj. Af forskellige grunde vil hun dog først blive fejret ved en aftenfest dagen efter.

B. Husson.

KOMMER KIRKEN SAMFUNDET VED – KOMMER SAMFUNDET KIRKEN VED?

1. juni–5. juni

En kirkepolitisk debatuge.

1/6: Kommer kirken samfundet ved – kommer samfundet kirken ved? (forstander Walter Dalland). Samfundet–kirken 1849 og i dag. (Religions sociolog, valgmenighedspræst J. Thorgård).

Aften: Film: H. Stangerup: Giv Gud en chance om søndagen.

2/6: Kirke og magt (stud. scient. pol. Jørgen Lissner og direktør J. Fabrin).

Demokrati – samfundskritik – kirke. (Stud. theol. E. Strid og pastor J. Brøndum).

3/6: Har de politiske partier en kirkepolitik? (Gruppearbejde på grundlag af partiernes tilgængelige materiale). Panel med repræsentanter fra de politiske partier.

4/6: Det endimensionale menneske – det hele menneske. (Stud. mag. Jan Ulrik Dyrkjøb).

Hvad garanterer kirken og staten over for hinanden?

(Stud. theol. Hans Anker Jørgensen).

Aften: Film – Uppsalafilmen. 1968.

5/6: Hvorledes ser forholdet samfund–kirke i Danmark ud set med udlændinges øjne? (Pastor Szilas, pater V. Duclos og forfatter Frits Florin).

Er det kirkelige liv henvist til privatlivet?

Pris for deltagelse: 300,- kr. Tilmelding senest 15. maj.

KIRKEKONCERT

Middelalder- og renæssancemusik i Skt. Augustin.

Den koncert, som det unge ensemble Camerata Hafniensis gav i Den hellige Families Kirke i Bistrup før jul, var en stor succes. Fra forskellig side har der været udtalt ønske om en gentagelse af koncerten nærmere København. Camerata Hafniensis har derfor indvilliget i at give en tilsvarende koncert i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej 183, lørdag den 2. maj kl. 20.15. Musikken udføres på de instrumenter, som samtiden anvendte: Renæssanceblokfløjter, krumhorn, sækkepibe, zink diskant-, alt-, piccolo- og baspommer, basun, ranket, tenorkortholt, tenor- og basdulcian, gambel, fidel, lut, langhalslut og slagtøj.

Efter koncerten serveres en forfriskning (te og kaffe) i Englesalen.

Alle er velkomne. Entré 5 kr.

Forud for koncerten er der lejlighed til at overvære messen i huskapellet kl. 19.30.

A.C. står som arrangør.

BØRNELEJR PÅ KLITBORG

Børnelejr på KLITBORG for de 11-15-årige.

KLITBORG er beliggende mellem Nykøbing Sj. og Rørvig, få minutters gang fra Kattegatskysten.

Tid: 24. juni-3. juli.

Pris: ca. 130 kr.

Lejrpræst: Erik Christiansen OP.

Leder: gymnasielærer Gorm Jensen.

Nærmere oplysning fås hos:

Henrik Nygaard Hansen

Katolske Menighedsplejer

Bredgade 69 A. 1260 Kbh. K.

(01) Pa 2323 alle hverdage (undt. lø.) 10-13.

LÆSERNE MENER

Honest to God

Man skulle ikke tro, at det var så vanskeligt at forstå Robinsons tanker i HONEST TO GOD, men der synes at være en del læsere af denne lille populærteologiske bog, som ikke har forstået (man fristes til at tilføje: eller måske ikke vil forstå), hvad hans anliggende er, og som derfor tilskriver ham anskuelser, som han aldrig har gjort sig til talsmand for. Der står f.eks. i en artikel af pastor Osorio i Katolsk Forum 7/1970 s. 10, at »... Robinson i sit opgør med de traditionelle religiøse rumlige forestillinger blot gør sig til talsmand for andre rumlige religiøse forestillinger. Gud, siger han, skal ikke søges »oppe i himlen«, men nede i menneskedybet, - dvs. han lokaliserer ham stadig ...« At Robinson ikke »lokaliserer« Gud, kan enhver overbevise sig om ved blot at læse kap. 3 i OPRIGTIG OVERFOR GUD. Når Robinson taler om Gud som »den sidste dybde i vort væsen« (»the ultimate depth of all or being« - jf. Honest to God s. 47, dansk udgave s. 49), mener han det selvfølgelig ikke rumligt - lige så lidt som normale mennesker »lokaliserer« deres dybeste følelser i fodsålen.

I øvrigt rejser artiklen adskillige spørgsmål for undertegnede - bl.a. følgende:

(1) Når vi nu har lov til at tro, at Jesu ophøjelse skete i hans opstandelse (og ikke ca. 40 dage senere), har vi så ikke også lov til at tro, at hans opstandelse skete ved hans død (og ikke ca. halvan-det døgn senere)?

(2) Hvis »himmelfarten« på Oliebjerget markerer afslutningen på Jesu åbenbaringstid her på jorden, skal vi så mene, at åbenbaringen for Paulus var af en væsentlig anden art end de øvrige åbenbaringer, der berettes om i Det nye Testamente? Det synes ikke at være Paulus' opfattelse (jfr. 1 Kor. 15, 5-9).

Med venlig hilsen
L. O. Dorn.

H. S. Friis

Malermester
Mølleparken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - 94 33 66

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.

Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Skal De flytte?
AMAGER
KATTEFORRETNING
Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Maribo. Tlf. 759
Begravelser ordnes - alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.

Tlf. (01) 14 24 82

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omlindbindinger

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

København V.

Telefon Eva 6465 og 6466

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monles & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Kaffefirmaet

Berge Kruse

Frederiksborggade 27
Telefon 15 78 08

Kaffe - The - Cacao

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.

Tlf. Minerva 6761

Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mølestien 11, København SV
Telefon VA 6080
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Ingemann Jensen

Malermester
Maribovej 139, Nakskov
Telefon 308

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut vand- og gasmester.
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen

Kirkepladsen 8 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

K. E. Petterson

Tværgade 6, Nykøbing F.
Telefon 85 01 32
Autoriseret elektro installatør

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

Folmer Olsen

Begravelse ordnes
Reberbansgade 37
Aalborg. Telefon 12 15 57

Ryø A/S

Ingenlør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Telefon 12 03 01

**Fint arbejde - Tria 6070
rimelig pris**

Er De tilfredse med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

Bliv abonnent. Det betaler sig for Dem.

Sparekassen for Lyngby og Omegn

- Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V
Telefon 14 12 54

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383

Rødovre

Telefon *70 45 30

Ernst Grell & Co.

elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvøj 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Gaveldé:

**Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.**

Forsikrings Compagniet

før Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K.

Telefon *11 21 21

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Axel Smith's Eftf.

v. Niels Hansen
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

El-installationer
Holbæk. Telefon 43 03 65

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PA ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel
Bruunsgade 45 . Tlf. (06) *12 24 00
Århus C.

Her var plads til
en annonce.

Status over 6 års katolicisme - men hvis katolicisme?

I Katolsk Forum, nr. 7, 1970 holder G. Kaskholt status over 6 års katolicisme; men hvis katolicisme? Og hvilken slags katolicisme? Hvis man vasker offentligt, må man finde sig i, at andre mener, at tøjet ikke er rent!

En status bør indeholde aktiver og passiver! G. Kaskholt viser dog ingen aktiver, men nøjes med at rakke ned på alt og alle. Hvis det er en status over hans katolicisme, er han blevet optaget under falske forudsætninger; men det ser ud, som om G. Kaskholt har lavet sin egen ego-centriske form for katolicisme, hvilket egentlig er logisk umuligt.

G. Kaskholts indlæg er ikke sagt, men er en række ubehagelige ad hominem angreb, som ikke er rare at læse. Af pladsmangel og andre grunde lønner det sig ikke at besvare et så subjektivt og emotionelt indlæg med saglighed. Dog et par ting vil jeg gerne pointere.

Jeg håber at kunne holde dette svar i en pæn tone, så vi ikke i Katolsk Forum får læserbreve, der ikke har andet formål end at grise hinanden til. Eksempelvis vil jeg ikke udtale mig om G. Kaskholts åndelige niveau, selv om han ringeagter andres.

I konvertitundervisning som i anden religionsundervisning bør man understrege, at det er et væsentligt element i den kristne lære, at kirken er et fællesskab af mennesker, der efter evne støtter hinanden på vej til Gud under vejledning af Helligånden.

Katolicisme kan således ikke være et sæt færdige regler, der gør én til egoist og får én til at beskyldes alle, der er på vej til Gud på en anden måde end man selv, for at være kættere eller dårlige katolikker. Gør man det, bliver man til en sten på vejen, den anden falder over, i stedet for en støttende arm, der hjælper ham til frelse.

Mange ydre former har betydning i et menneskes tilværelse, men katolicisme er ikke en ydre skal med tomhed inden i, tværtimod, den er fuld af eksplosivt liv, der boltrer sig bedre i frihed og kærlighed end fanget i snæversynethedens lænker bag konformitetens tremmer.

Derfor gør man ingen gavn ved negativ kritik af liturgien eller ved at kritisere, hvordan en protestant beder Fader Vor; heller ikke ved at rakke ned på biskopper, præster og aktive lægfolk, det er jo ikke fejlfri mennesker, Gud kalder til sit arbejde.

De bøtter, G. Kaskholt formulerede, minder om egoistisk galde, hvem kan det være velbehageligt?

I en status gælder det om at vurdere de negative ting, så man kan lære af sine fejl, men det bør ikke tage for lang tid, for hovedvægten skal lægges på det positive arbejde i fremtiden.

Måske kan man passende spørge

sig selv: Hvornår kommer jeg op på at betale 5-10 pct. af min indtægt til gavn for andre? Hvornår får jeg taget mig sammen til at gøre noget for menigheden, ved menighedsmøder, ved at invitere andre hjem i stedet for altid at vente selv at blive inviteret?

Hvordan kan jeg hjælpe til at gøre noget for en bedre liturgi, i stedet for altid at kritisere eller være ligeglad? Hvordan kan jeg gøre noget for de unge, gamle og syge? Hvad kan jeg gøre for katolsk presse? Tegne abonnementer?

Hvis sognepræsten ikke har besøgt mig i to år, har han jo nok for meget at bestille (og selvfølgelig for lille løn). Han strækker ikke, så måske skulle jeg af mig selv stille min bil til rådighed, så præsten ikke altid behøver at tigge. Initiativ?

Måske kunne præsten få tid til at besøge mig (og andre), hvis jeg tilbød at overtage noget af hans arbejde, som måske egentlig slet ikke er hans arbejde, men hele menighedens?

Hvordan kan jeg bedst udvide min horisont og lære mere om min egen tro, så den bliver positiv og livsbekræftende, så jeg kan hjælpe andre, hvis de har vanskeligheder? Måske kan jeg blive kateket og undervise andre?

En liste som ovenstående har ingen ende, men ville det ikke være en herlig effektiv status, hvis man gav sig i kast med et eller flere punkter? Så kunne man se en dejlig overbebyrdet fremtid i møde for Gudsrigets skyld - og altså for medmenneskene!

Hvis man forstår det rigtigt, er ens gerninger bøn, og man får derved et levende forhold til Gud og medmenneske. Så er bøn ikke kun den korte tid i kirken, hvor man sidder og bliver irriteret over småting. Så er Gud alle vegne, i al ens gøren og laden. Man er med Ham hele tiden, og den fælles liturgi i kirken bliver den trætte arbejders jublende tak.

Lad mig også slutte som G. Kaskholt med ordene 'Libera nos Domine', men ikke i Kaskholts oversættelse, hvor det hed: 'Vorherre bevarer', men i den gamle betydning: FRI OS HERRE, fra egoisme og bedrøvelsen, fra at rakke ned på hinanden, for pessimisme, lathed og statisk katolicisme.

Så kunne slutningsbønnen lyde: »Herre, lad mig stille mig til rådighed for andre, også når det er ubehageligt og ubehageligt, lad mig se alt det gode i verden og være glad for at bruge al min energi for andre, for at vi sammen kan nå til Dig. Lad mig lære noget af det sværeste, nemlig at modtage hjælp fra andre og i alt prise og takke Dig.«

Det kan blive spændende for os alle at holde status næste gang; måske skulle vi gøre det hver tredje måned?

Bent Lange sj.

Det svundne er en drøm

Til G. Kaskholt

26 år er gået, siden De kom i forbindelse med den katolske kirke. De er vred over det nye, der sker. Er de år gået hen over hovedet på Dem. Har De ikke forandret Deres liv? Har De ikke fået fjernsyn, andet snit i Deres tøj? Jo det har De nok. Men De er en romantiker, som synes, kirken skal løve upåvirket af tiden. Vi skal synge og bede på latin, selv om vi ikke kan tale dette sprog, men kun kan remserne udenad. Havde De små børn, ville De være glad for at se, hvordan disse unger nu pludselig kan følge messen. De forstår alt, hvad der bliver sagt. Men tror De, Gud bedre kan forstå en bøn på latin, ja da bed De, når De er alene, på dette sprog. En sunget latinsk højmesse var en smuk oplevelse. Men det skal være andet end det, det skal være en samtale med Gud, en dvælen i hans hus. Prædikenen blev dog altid holdt på dansk. Hvorfor? Jo, fordi det var nu det sprog, danske katolikker bedst kunne forstå.

Vores kære gamle biskop måtte gå, ja men på grund af sit helbred. »Pavens skrappe dreng«, som De så smukt kalder vores nye biskop, er ikke efter Deres hoved. Han er åben

for det nye, vær glad for det. For skal kirken vokse, må den have ungdommen.

Svangerskabsforebyggelse er De måske lykkeligt ude over at tænke på. Men vi er dog mange andre end lige netop Dem. De må lære at tænke på andre menneskers problemer. De tænker for meget på Dem selv og Deres. Det er rart, der er nogen, der tør tale Rom imod. Dette forbud har så dybe rødder, at det griber ind i tusindvis af menneskers liv.

Jeg hører til den gruppe yderst til venstre, som De bekymrer Dem så meget om. Tænk mere på Deres eget åndelige niveau.

Alle er enige om, at det nye lille »kularte hæfte« er en god løsning. Alle havde vi glædet os til dette hæfte. Det skulle så være en rettesnor for den nye messeform. De taler så meget i Deres brev om den grå masse, hvorfor De kom, og hvorfor De føler Dem hensat igen. Måske er det Deres egen skyld. Har De kun tanke for Dem selv, så må det gå Dem, som det gør. De hverken vil eller kan forstå noget af det hele.

Når De går til kommunion, da prøv næste gang ikke at lægge så meget mærke til, hvad andre gør, men tænk på det. De selv er i lærd med.

Jeg vil ønske Dem alt godt i fremtiden, og jeg mener fremtiden. Den gamle tid er forbi. Der er nogle, der siger: Det svundne er en drøm.

Helvig Hansen

LÆSERNE MENER ENDVIDERE

ANG. KVINDELIGE MINISTRANTER

I forbindelse med artiklen (Forum 3/1970) om kvindelige ministranter og kvindelige lektorer vil jeg høfligst bemærke, at det er Kirkens ubrudte og universelle tradition, at det kun er mænd, som kan modtage den hellige ordination - altså præstevielser, og hvad der er forbundet med den. Brug af kvinder rundt om altret under messen er således ikke i overensstemmelse med god katolsk tradition og lære. Uden for messen kan kvinder ganske som andre lægfolk udrette forskelligt, - om det så skal være kommunionssuddeling, som det skete under den spanske borgerkrig. Kvinder kan også bruges til religionsundervisning, og de kan afholde bønnemøder, når der ikke er nogen præst, - som det jo fra umindelig tid har været skik og brug i missionsegne.

I denne forbindelse vil jeg nævne noget, som ikke er tilladt hverken af den Hellige Stol eller vor lokale biskop. Det kommer ind under betegnelsen: »Interkommunion med protestanter«. Dette er forbudt. Dvs. at en protestantisk (folkekirkelig) ægtefælle ikke kan modtage den hl. kommunion i vor kirke, og en katolik ikke kan gå til alters i en protestantisk kirke. Der kan således heller ikke være tale om »inter-concelebration« med deltagelse af en katolsk præst og en præst fra folkekirken. Det må også nævnes, at det ikke kan være tilladt at låne »alterkalk« og »særkalk« fra f.eks. fol-

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

H. Overbeck

Ingeniørlirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. Krenk

Ingeniørlirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 52 33 44

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 52 01 55

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frejasvej 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Sanitet - Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Holberggade 22, Aalborg
Telefon 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, Ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Georg Larsson

Det danske hospitalsinventar
Fjældhammervej 5, Rødovre
Hospitalsenge, madvogne,
transportvogne, klinikinventar.
Specialitet: Gummihjul.

Støt vore annoncører

Firma Hans Møller

v. Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvivalter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Tlf. 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevogne

**OASE
KAFFE**

Lev. til de katolske Institutioner

**FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold**

Amallegade 27
1256 København K.
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forakjold

Fø. Karl A. Hansen

Murermestre ★ Entreprenører
Ingeniører ★ Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Amagerbanken

Aktieselskab
Banken der dækker hele Amager

kekirken, da vor kirkes lov om konsekration af alterkalke ikke er ude af kraft, men forpligter. På samme tid kan det også nævnes, at protestanter ikke kan modtage Bodens Sakramente, som kræver en forudgående optagelse i Kirken. Derfor: Kirkens forordninger fra før sidste kirkemøde gælder usvækket.

Hvis nogen er uenig med mig i ovenstående, bedes vedkommende høfligt underrette mig pr. brev. Jeg vil altid sætte pris på fjernelse af misforståelser.

W. Vick, præst
Nykøbing Falster

IN MEMORIAM

Fru Marie Antoinette Kerckhoffs, der indtil november 1969 var formand for D.K.K.F., døde på Roskilde Amts Sygehus den 27. februar, 76 år gammel. Marie Antoinette Kerckhoffs var en stor personlighed, der med sin varme interesse for mennesker kom til at præge ikke alene D.K.K.F. i de næsten 15 år, hun sad som formand, men alle de sociale arbejder hun viede sine kræfter og sin interesse, f. eks. det store arbejde som formand for Red Barnet i Roskilde.

Født, som hun var i U.S.A. og opdraget efter moderens død dels herhjemme og dels i Italien, kom hendes sprogkundskaber og hendes åbne syn på mangt og meget til at påvirke ikke mindst arbejdet i D.K.K.F. Hun var den første, som forstod, hvor vigtigt det var, at katolske kvinder i Danmark ikke blot var knyttet til den internationale W.U.C.W.O. som medlemmer, men at de også kom i forbindelse med strømninger i udlandet og mødte kvinder derfra med helt andre problemer.

Hun arrangerede derfor i 1955 den første store internationale katolske kvindekongres herhjemme, hvortil der mødte repræsentanter fra en halv snes andre lande med de skandinaviske biskopper i spidsen.

Samtidig gjorde hun et stort arbejde for »Trørødhus« og børnenes sommerophold der, og med sin utrættelige energi fik hun mange hjælpere med ind i arbejdet. I 1964 blev hun æresmedlem af D.K.K.F. som en tak for, hvad foreningen altid vil skyldes hende.

På D.K.K.F.'s vegne
Ebba Friis-Hansen.

**KATOLSK ARBEJDERAKTION
INDBYDER**

1. maj er arbejdernes særlige helligdag. Gennem generationer har man på denne demonstreret solidaritet med proletariatets undertrykte. Den danske arbejder har opnået en del af det, man kæmpede for. Der mangler dog stadig respekt for den enkelte i arbejdet.

Katolsk Arbejderaktion markerer dagen med messe 1. maj kl. 17.00 i Sakra-

mentskirken, Nørrebrogade 27. Derefter kammeratlig sammenkomst i krypten. Madpakke medbringes.

Alle er velkomne.

G. Bune Andersen.

TÅSTRUP FORÅRSMARKED

ved St. Pauls Kirke, Køgevej 162, søndag den 3. maj fra kl. 10.30-22.00.

Festlig tombola med et væld af gevinster. - Salgsbod med smart tøj og keramik. - Cafeteria med dejlige madder. - Underholdning ved dr. Radini kl. 11.30 og kl. 15. I øvrigt musik.

Til fordel for St. Pauls menighed.

H. Herberighs.

LEGATUDELING

Forvaltningsrådet uddeler i maj måned portioner af C. M. Hinnés og Hustrus Mindelegat til ældre katolikker bosat i København og tilgrænsende kommuner. Skema til ansøgning udleveres gennem Sct. Ansgars pastorat, Bredgade 64, 1260 K. Kjeld Geertz-Hansen

MAJANDAGTER I

SCT. ANSGARS KIRKE

1. maj indledes majandagterne kl. 19 med procession til Marialtret, prædiken og sakramental velsignelse. Majandagterne holdes derefter på alle hverdage kl. 19; de slutter altid med sakramental velsignelse. K. G.-H.

KAN DER SKRIVES EN MODERNE SALME?

Kristeligt Dagblad har udskrevet en salmekonkurrence i et forsøg på at skaffe moderne salmer til veje, der repræsenterer en selvstændig oplevelse af lovsangens og bønnens situation, og som sætter kristendommens sandhed i forhold til nutidens vilkår.

Man ønsker moderne salmer, som enten i formen er traditionelle, så at de umiddelbart kan synges på en kendt melodi, eller i en friere form dog tilgodeser kravet om brugbarhed som menigheds-sang, det vil sige strofisk form og enhed.

Salmekonkurrencen står åben for alle. Forslag til moderne salmer skal sendes under mærke til Kristeligt Dagblad, Frederiksborggade 5, 1360 København K. m.r.k. »Salmekonkurrence« senest 1. september. Alle forslag vil blive bedømt af en komité, bestående af forfatterinden Cecil Bødker, provst N. J. Rald, forstander, dr. phil. Christian Thodberg og adjunkt, cand. mag. Bent Windfeld.

Der er udsat tre præmier i salmekonkurrencen: en førstepræmie på 500 kr., en andenpræmie på 300 kr. og en tredjepræmie på 100 kr. Resultatet af salmekonkurrencen og de præmierede salmer vil blive offentliggjort i Kristeligt Dagblads adventsavis 28. november 1970.

LITURGISK KALENDER

LØRDAG den 25.: MARKUS, EVANGELIST (rød).

SØNDAG den 26.: 5. i påsketiden (hvid).

MANDAG den 27.: Ferialdag (hvid) eller Petrus Canisius, præst og kirkelærer (hvid).

TIRSDAG den 28.: Ferialdag (hvid) eller Paul af Korset, præst (hvid), eller Petrus Chanel, præst og martyr (rød).

ONSDAG den 29.: Ferialdag (hvid).

TORS DAG den 30.: Katharina af Siena, jomfru (hvid).

FREDAG den 1.: Ferialdag (hvid) eller Josef, arbejdernes forbillede (hvid).

LØRDAG den 2.: Athanasius, biskop og kirkelærer (hvid).

SØNDAG den 3.: 6. i påsketiden (hvid).

MANDAG den 4.: Monica, enke (hvid).

TIRSDAG den 5.: Ferialdag (hvid), eller Pius V, pave (hvid).

ONSDAG den 6.: Ferialdag (hvid).

TORS DAG den 7.: KRISTI HIMMELFART (hvid).

FREDAG den 8.: Ferialdag (hvid).

LØRDAG den 9.: Gregor af Nazianz, biskop og kirkelærer (hvid).

SØNDAG den 10.: 7. i påsketiden (Søndag e. Kristi Himmelfart) (hvid).

DE NYE LÆSNINGER

Nye læsninger.

Søndag den 26. april, 5. søndag i påsketiden.

1. læsning: Apostlenes gerninger 9, 26-31.
2. læsning: Johannes' 1. brev 3, 18-24.
3. læsning: Johannesevangeliet 15, 1-8.

Søndag den 3. maj, 6. søndag i påsketiden.

1. læsning: Apostlenes gerninger 10, 25-26, 34-35 & 44-48.
2. læsning: Johannes' 1. brev 4, 7-10.
3. læsning: Johannesevangeliet 15, 9-17.

Torsdag den 7. maj, Kristi Himmelfart.

1. læsning: Apostlenes gerninger 1, 1-11.
2. læsning: Paulus' brev til Efeserne 1, 17-23.
3. læsning: Markusevangeliet 16, 15-20.

Søndag den 10. maj, 7. søndag i påsketiden (søndag efter Kristi Himmelfart).

1. læsning: Apostlenes gerninger 1, 15-17, 20a & 20c-26.
2. læsning: Johannes' 1. brev 4, 11-16.
3. læsning: Johannesevangeliet 17, 11b-19.

a = første del.

b = anden del.

c = tredje del.

Sjæreen & Co.

Malerfirma

Arhus N.

Telefon 12 41 22 - Arhus C.

Missionshotellet Ansgar

A. Mougaard A/S

Entreprenør & murerfirma

Aarhus C.

Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-Installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-Installatør

Telefon 12 15 57

Hans Brogesgade 4, 8000 Arhus C

Katolske begravelser

Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jørgergaardsgade 17-19, Arhus C

Centralmeljerlet

Afdeling: Vesterbro

Arhus

Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Største udvalg i radio - fjernsyn - båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Arhus C. Tlf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Arhus C

Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X'S VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TLF. 06-14 85 33 . GIRO 171 17

Husk
fasteaktionen 1970
GIRO 3 49 79

Støt vore annoncører

Fiskerens Sko

En biskop fra Ukraine hentes direkte fra en fangelejr til Rom, hvor han hædres for sin tro med en kardinalpost. Paven dør, og vi oplever et valg indtil mindste detalje. Ingen af kandidaterne sikrer sig flertal, og under indtryk af verdensproblemer som hungersnød og en truende atomkrig vælger man den russiske biskop til pave under navnet Kiril I. Han står næsten profetisk for en opfattelse af den ægte kristne revolution som den, der bringer arbejde, brød og værdighed til alle mennesker.

Ud fra erkendelsen af kirken som en magtfaktor engagerer Kiril I sig i et mæglingforsøg mellem Sovjet og Kina. Samtidig ligger der en nytolkning af paveembedet til grund for hans forsøg. Paven kan godt gå barhovedet og uden krone, for han er i første omgang tjener. Denne holdning finder sit mest gribende udtryk i slutningsscenen, hvor han under kroningen forkynder, at alle kirkens rigdomme skænkes til de fattige.

Generelt er handlingen klar og ikke uden en vis naturlig patos, men en amerikansk nyhedsreporters ægteskabelige krise virker påklisset og uvedkommen. Som helhed er filmatiseringen af

Morris L. Wests roman acceptabel, dog med megen interesse for de mere folkloristiske sider af pavens position og arbejde. Uden artistisk spænding og originalitet, men trods alt en smuk og medrivende film.

118. årgang af Katolsk Ugeblad 25. april 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Sympati for Satan

Den sidste film vi har set herhjemme af den franske instruktør Jean-Luc Godard er »Udflugt i det røde«. Den var et sønderlemmende opgør med hele vores civilisation uden håb om, at der endnu fandtes mennesker, der kunne vise vejen frem. Karakteristisk nok sluttede filmen ikke med det sædvanlige ord »slut«, for der var tilføjet »på filmæraen« (fin de cinéma). Godard var nået langt i sin eksperimenteren med mediet og mente nu ikke at kunne komme længere.

Alligevel fortsætter han med at revolutionere mediet og vore forestillinger om, hvad der kan ske eller ikke ske i en film. Uden egentligt handlingsforløb præsenteres vi for Rolling Stones i studiet under optagelserne til nummeret »Sympathy for the Devil« og for Black Panthers på en bilkirkegård. (Originaltitlen er »One plus one«.) Begge hovedbestanddele i collagen skildres i lange glidende uklippede panoreringer uden skift i vinkel eller focus. Den manglende handling giver billedrytmen plads til at blive det ordnende princip.

En intellektuel oprører

Godard kan ikke løbe fra, at han er en intellektuel oprører. I et interview i filmen siger Anne Wiazemsky (Godards kone), at den intellektuelle for at være revolutionær må kaste det intellektuelle

over bord. Med sin abstrakte tænkning isolerer den intellektuelle sig fra folket i modsætning til the Rolling Stones, som udtrykker sig med enkle rytmer og ligefrem charme. Det er, som om Godard i scenerne fra studiet søger at aflure eller i det mindste registrere den umiddelbare dynamik, der udstråler fra Stones. Det er nemlig den følelsesmæssige kraft, Godard søger at finde frem til.

Han finder den i beatmusikken og hos de sorte pantere, men ikke i den almindelige politiske virkelighed. Gennem hele filmen går en stadig latterliggørelse af de verdenspolitiske topfigurer, ved at de gøres til hovedpersoner i alskens obskøniteter. Inden for filmens rammer virker det velmotiveret. Godard langer ud efter de bestående magtforhold ved at give dem et helt andet og ganske ukendt følelsesmæssigt indhold.

Lige så konsekvent som toppolitikernes værdighed og anseelse undermineres, lige så stædigt udhuler Godard det politiske sprog ved at bringe lange citater fra »Mein Kampf« og af Lenin. Ingen i selve filmen lytter nogen sinde til, hvad der siges, og da det er svært nok for os andre at følge med, hober ordene sig op som tomme ubrugelige hylstre. Det er nok ikke tilfældigt, at det især er på bilkirkegården, der tales og citeres så meget.

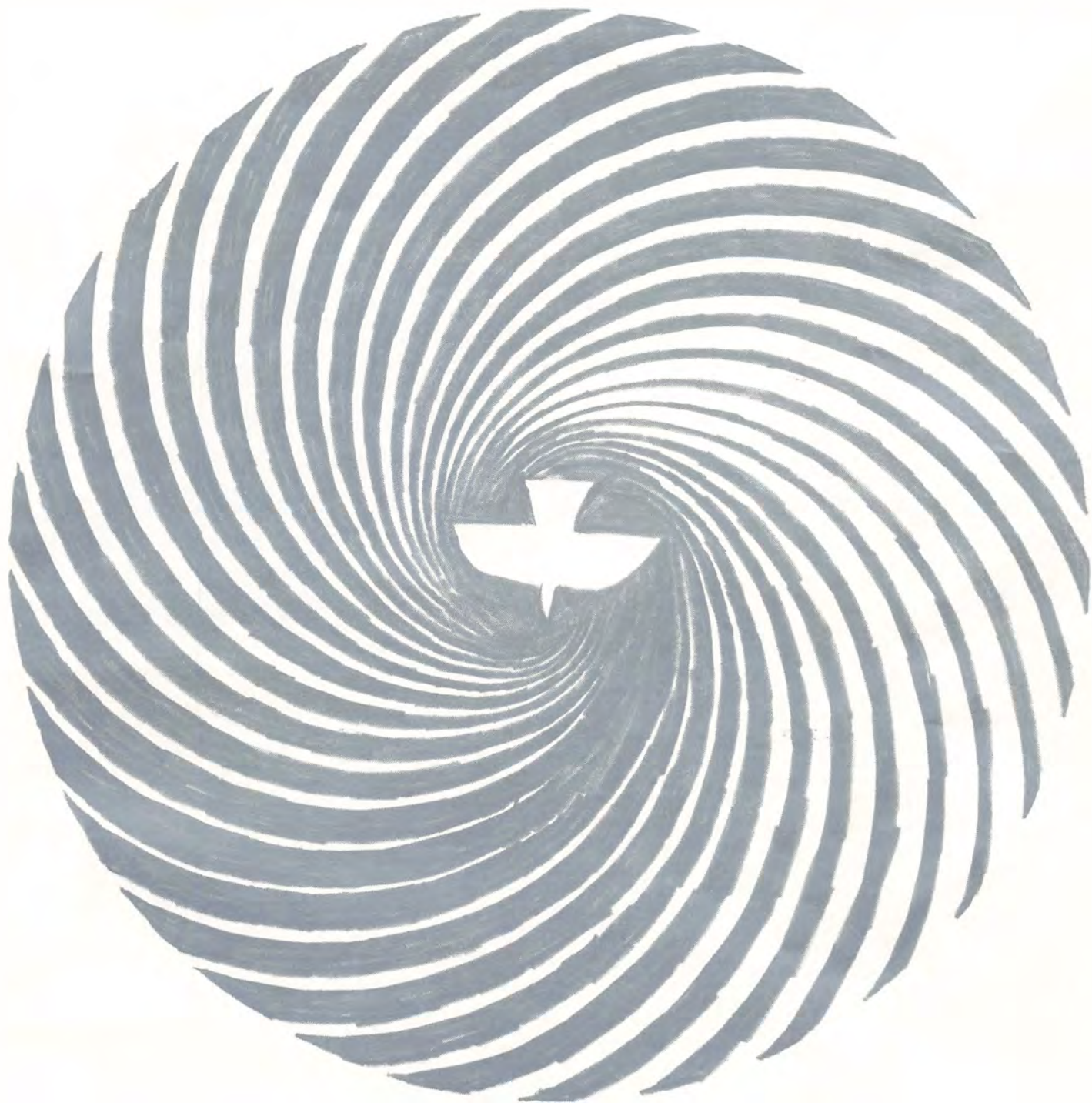
Et enkelt problematisk punkt i filmen er Godards rædsel for at lave pæne og æstetiske film til glæde for det gode borgerskab. Han er så rød for, at folk skal blændes af dejlige billeder, at han hellere gør filmen kedelig eller selvmodsi-

gende. Alligevel er den fuld af visuelle perler, for slet ikke at tale om den pragtfulde slutning, hvor liget af det liberale demokrati hæves på en kamervogn, flankeret af den røde og sorte fane og med den blå himmel som baggrund. Scenen er simpelt hen så fantastisk, at man helt glemmer de bastante symboler, den er bygget op af.

Det er en stadig kilde til irritation for nogle anmelder og mange tilskuere, at Godard bliver ved med at vise os bilkirkegårde og lader flyvemaskiner drøne hen over hovedet på os, så det er svært at høre, hvad der siges i filmen. Jeg synes Godard er i sin gode ret til at konfrontere os med sider af hverdagen, som til stadighed vækker et diffust ubehag, men som ingen gør noget ved. Det virker billigt at forlange at han skal aflægge den slags »unoder«, når han nu mener, at det er os, der skal holde op med at forpuste vores tilværelse med larm og forurening.

Ikke til at komme uden om

Det er let at ødelægge sin egen oplevelse af »Sympati for Satan« og for Godard i almindelighed ved at lade sig blokere af de mange slagord og lange citater. Trods sin pessimisme og kritik af alt og alle er filmen overraskende positiv i sin livsbekræftende glæde over musikken og rytmen. Godard er et visuelt geni, en ener. Filmen er smuk, provokerende, afslappet, morsom og trætende, kort sagt ikke til at komme uden om, så vis den dog noget sympati for satan.

9/1970
forum
katolsk

Menighedsrådsvalget

7 menigheder blev der afholdt egentligt valg.

2 menigheder var der fredsvalg.

2 menigheder mangler i opgørelsen.

1 menigheder i alt.

Valgte medlemmer (i 49 menigheder) til menighedsråd	367
Valgte stemmeberettigede i 37 menigheder	14.137
Tal afgivne stemmer ved fremmøde	3.465
Tal brevstemmer	337
Samlet antal stemmer	<u>3.802</u>

Stemmeprocent 26,9
stemmer var ugyldige.

Det er en forklarende und-
ledning: Desværre har det
ikke været muligt at bringe
enkelte valgresultater i
dette nummer af K.F., men
vi håber vi at kunne råde
dig på i næste nummer af
det. Så til sagen.

Endvidere er det første
gang, et sådant valg afholdes.
Er det for optimistisk at an-
tage, at flere vil stemme næ-
ste gang? Det er vel i særlig
grad et spørgsmål om hold-
ning. Der skal en mentalitets-
ændring til for at skabe liv
inden for de demokratiske
rammer, - den omvendte or-
den kan nok inspirere, men i
sig selv aldrig være skabende.
I synodens strukturbetænk-
ning hedder det: *Grundlaget
for den nye struktur er den
enkelte menighed som euka-
ristisk fællesskab, og de nye
strukturer i Kirken må vokse
organisk frem af dette.* Ci-
tatet viser klart og præcist,
at demokrati ikke er alfa og
omega, men at det blot er en
praktisk og anvendelig form
i et menighedsliv, som frem-
for alt er et eukaristisk fæl-
lesskab, - og det er trods alt
ikke det samme som et demo-
kratisk.

Endvidere er det første
gang, et sådant valg afholdes.
Er det for optimistisk at an-
tage, at flere vil stemme næ-
ste gang? Det er vel i særlig
grad et spørgsmål om hold-
ning. Der skal en mentalitets-
ændring til for at skabe liv
inden for de demokratiske
rammer, - den omvendte or-
den kan nok inspirere, men i
sig selv aldrig være skabende.
I synodens strukturbetænk-
ning hedder det: *Grundlaget
for den nye struktur er den
enkelte menighed som euka-
ristisk fællesskab, og de nye
strukturer i Kirken må vokse
organisk frem af dette.* Ci-
tatet viser klart og præcist,
at demokrati ikke er alfa og
omega, men at det blot er en
praktisk og anvendelig form
i et menighedsliv, som frem-
for alt er et eukaristisk fæl-
lesskab, - og det er trods alt
ikke det samme som et demo-
kratisk.

Af de stemmeberettigede
4.137) i de øvrige 37 me-

Endvidere er det første
gang, et sådant valg afholdes.
Er det for optimistisk at an-
tage, at flere vil stemme næ-
ste gang? Det er vel i særlig
grad et spørgsmål om hold-
ning. Der skal en mentalitets-
ændring til for at skabe liv
inden for de demokratiske
rammer, - den omvendte or-
den kan nok inspirere, men i
sig selv aldrig være skabende.
I synodens strukturbetænk-
ning hedder det: *Grundlaget
for den nye struktur er den
enkelte menighed som euka-
ristisk fællesskab, og de nye
strukturer i Kirken må vokse
organisk frem af dette.* Ci-
tatet viser klart og præcist,
at demokrati ikke er alfa og
omega, men at det blot er en
praktisk og anvendelig form
i et menighedsliv, som frem-
for alt er et eukaristisk fæl-
lesskab, - og det er trods alt
ikke det samme som et demo-
kratisk.

Endvidere er det første
gang, et sådant valg afholdes.
Er det for optimistisk at an-
tage, at flere vil stemme næ-
ste gang? Det er vel i særlig
grad et spørgsmål om hold-
ning. Der skal en mentalitets-
ændring til for at skabe liv
inden for de demokratiske
rammer, - den omvendte or-
den kan nok inspirere, men i
sig selv aldrig være skabende.
I synodens strukturbetænk-
ning hedder det: *Grundlaget
for den nye struktur er den
enkelte menighed som euka-
ristisk fællesskab, og de nye
strukturer i Kirken må vokse
organisk frem af dette.* Ci-
tatet viser klart og præcist,
at demokrati ikke er alfa og
omega, men at det blot er en
praktisk og anvendelig form
i et menighedsliv, som frem-
for alt er et eukaristisk fæl-
lesskab, - og det er trods alt
ikke det samme som et demo-
kratisk.

Hans Jensen

Biskop Martensen - biskop i 5 år

Den 16. maj i år er det fem år siden, at biskop Hans Ludvig Martensen blev indviet til leder af bispedømmet København. For at gøre ham til biskop hentede man ham fra studierne i Rom, hvor han bl. a. var stærkt optaget af Luthers skrifter. Hvilken overgang fra studiecellens stilhed til kampen midt i frontlinien! Under den højtidelige, ældgamle bispevielse blev evangeliebogen lagt på hans nakke, og vor nye biskop sagde i sin prædiken, at han ville tjene evangeliet, det glade budskab om Guds kærlighed til os syndere. En biskop er først og fremmest en tjener, - lige som al sand autoritet er tjenende. Hans fornemste opgave er at tjene bispedømmet, det vil sige os alle. Det latinske ord for myndighed (auctoritas) har noget at gøre med »fremme«. Biskoppens funktion er at fremme os alle i kærlighed til Gud, således som han har åbenbaret sig i Jesus Kristus, hvis legeme er Kirken. Atter må man sige i al ærlighed, at vor biskop lægger sig denne opgave på sinde. Og hvor vanskeligt og byrdefuldt det er - netop i dag - bør ingen af os på noget tidspunkt glemme. Ingen misunder biskop Martensen dette embede, hvor han som biskop må forvalte enhedens sakramente. Han skal samle og integrere de forskellige åndelige nådegaver, der findes i hans hjord, - og midt i Kirkens kamp og tidens strøm fastholde spændingen mellem mangfoldigheden og enheden. Vi ved, at han har engageret sig i dette med alle sine kræfter. Derfor kalder såvel hans embede som dets indebærer på vor respekt, vor loyalitet og vor kærlighed.

Redaktionen.

Maj forjættelsens måned

Hvorfor vælges maj som den måned, hvori vi holder en særlig andagt til den Hellige Jomfru?

Den første grund er, at det er den tid, da jorden bryder frem med sit friske løv og sit grønne græs efter vinterens strenge frost og sne og det tidlige forårs råkølde luft og barske blæst og regn. Det er, fordi der er blomster på træerne og blomster i haverne. Det er, fordi dagene er blevet lange, og solen står tidligt op og går sent ned. Thi en sådan glæde og fryd i den ydre natur er en passende ramme om vor andagt til hende, som er den mystiske rose og det gyldne hus.

Måske vil man sige: »Sandt nok, men i dette klima har vi somme tider en barsk og ublid maj.« Dette kan ikke nægtes, men alligevel er maj forjættelsens og håbets måned. Selv om vejret måske er dårligt, er det den måned, der begynder og indvarsler sommeren. Vi ved, hvor ubehagelig den end kan være, at det gode vejr kommer før eller senere . . .

Maj er da om ikke opfyldelsens, så i det mindste forjættelsens måned. Og er det ikke den synsvinkel, hvorunder vi passende bør betragte den Hellige Jomfru Maria, som denne måned er indviet til?

Profeten siger: »Der skal fremgå en stav af Jesse rod, og en blomst skal fremstige af hans rod.« Hvem er vel blomsten andre end Vorherre? Hvem er staven eller den skønne stilk eller plante, hvoraf blomsten vokser frem, andre end Maria, Vorherres Moder, Maria, Guds Moder?

Det blev forjættet, at Gud skulle komme på jorden. Da tiden nu var fuldkommen, hvordan blev det så forkyndt? Det blev forkyndt, ved at englen kom til Maria. »Hil dig, fuld af nåde«, sagde Gabriel, »Herren er med dig, velsignet er du blandt kvinder.« Hun var altså den sikre forjættelse, løftet om den kommende Frelser, og derfor er maj med særlig ret hendes måned.

Kardinal Newman.

NOTES BLOKKEN

Tiden efter det 2. Vatikan-koncil har sat focus på et nyt begreb. Kirken opfattes nu som Guds Folk. Dette begreb er nyt og samtidig meget gammelt. I konstitutionen om Kirken bliver det nøjagtigere præciseret som »det vandrende Guds Folk«. Kirken er på vandring til historiens afslutning med Herrens genkomst. Som et vandrende samfund har den en vis lighed med jødernes togt gennem ørkenen: den lange vej fra Ægypten til det forjættede land. Da Kirken er på vandring gennem de skiftende tider, er den naturligvis også underlagt historiens forandringer. Den er i sit væsen uforanderlig under stadige forandringer. Det er vigtigt for os mennesker af i dag at huske det, da vi jo selv lever i et gigantisk tidehverv. Begrebet »Guds Folk« udtrykker Kirkens delvise afhængighed af den historiske situation.

Men samtidig forstår vi ved »Guds Folk« også noget andet. Kirken er ikke blot den hierarkiske Kirke: paven, biskopperne og præsterne. Kirken er os alle. Alle døbte har fået del i det almindelige præstedømme. Vi bliver irritable, når man fremstiller Kirken som et underdanighedsforhold, hvor der findes befalende og andre, som skal adlyde. Selv om vi ved og ikke vil opgive den kendsgerning, at Kirken er »bygget på apostlenes og profeternes fundament« (Ef. 2,20), kan vi ikke lide, at man hele tiden pukker på denne ret. Kirken er mere end det. Den er et samfund af troende og elskende. Den er Kristi mystiske legeme. Skønt Kirken er den »ene, hellige, universelle og apostoliske«, bliver denne Kirke nærværende og levende i de såkaldte lokal-kirker, d. v. s. menighederne. Og fra begyndelsen har problemet været, hvordan kan man garantere enhed i denne forskellighed. Paulus var op-

mærksom på denne problematik. I det allerførste brev, han skrev til en menighed, kommer han allerede ind på den. Han siger i brevet til tessalonikerne: »Vi lægger jer på sinde, brødre: retled de uskikkelige, trøst de modfaldne, tag jer af de skrøbelige, og vis langmodighed imod alle. Se til, at ingen gengælder nogen ondt med ondt; men stræb altid efter at gøre det gode, både mod hverandre indbyrdes og mod alle. Vær altid glade, bed uden ophør, og sig tak under alle forhold; thi det er Guds vilje med jer i Kristus Jesus. Udsluk ikke ånden, ringeagt ikke profetisk tale, prøv alt, hold fast ved det gode!« (1. Tess. 5,14-22).

Det er meget betegnende, at ordet »autoritet« ikke forekommer i denne første formaning, Paulus retter til en menighed. Alt, hvad han siger, har med den gensidige agtelse og den gensidige kærlighed at gøre. Han er først og fremmest optaget af at fremme enheden i menigheden. Nu i pinsetiden er det også værd at lægge mærke til, at han siger: »Udsluk ikke ånden, ringeagt ikke profetisk tale.« Foruden den institutionelle Kirke med dens embedsbærere er der også den karismatiske Kirke. Rundt om i vore menigheder er der mennesker, som har særlige åndelige gaver. Disse mennesker kan være ubekvemme. De finder sig ikke i vanekristendom. De peger på nye veje. Er vi altid så sikre på, at Helligånden ikke taler igennem dem? Udsluk ikke ånden, ringeagt ikke profetisk tale! Kun i den skabende spænding mellem det institutionelle og det karismatiske lever Kirken. Ellers ville den ikke være Guds Folk.

TI Roos 97.

Hvorfor forlader de deres kald?

For et år siden var situationen den, at 7.800 af den katolske kirkes 425.000 præster havde ansøgt om at blive fritaget for deres præsteembede. Ca. 80 pct. af ansøgningerne er blevet bevilget. Desuden er der et ukendt antal, der har nedlagt præstegerningen uden at indgive ansøgning om dispens, mens der på den anden side er en betydelig del af de 7.800, der havde opgivet præstegerningen før 1963, men som efter de dengang indførte lettelser har ønsket at få deres forhold til Kirken bragt i orden.

Hvor meget antallet af fratrådte præster i virkeligheden er vokset vides ikke, eftersom de fleste før i tiden forlod Kirken samtidig med, at de nedlagde præsteembedet, og man heller ikke nu har nogen samlet statistik over, hvor mange der nedlægger embedet uden dispens.

Den kendte jesuit og sociolog Andrew Greeleys artikel er et forsøg på ud fra et begrænset antal tilfælde at opstille en diagnose over præsternes motiver til at opgive præstegerningen. Hans ræsonnementer er udelukkende begrænset til det sociologiske og det socialpsykologiske plan. Selv om han kun har været i kontakt med et udsnit af helheden, har hans undersøgelser dog ført til en afsvækkelse af den populære forestilling om, at det først og fremmest er de aktive og dygtige præster, der har opgivet præstegerningen.

Der har ikke i Amerika været foretaget nogen alvorlig systematisk undersøgelse af, hvem det er, der forlader præstegerningen, og grundene til, at de gør det, og det er tvivlsomt, om en sådan grundig undersøgelse nogen sinde vil blive foretaget. Derfor er der ingen anden udvej, end at vi, som har til opgave systematisk at studere den menneskelige adfærd, ud fra de indtryk, vi har samlet, opstiller arbejdshypoteser i håb om, at de en dag skal vise sig at stå mål med virkeligheden.

Jeg, som selv tilhører både den institutionelle kirke og dens præsteskab og de almindelige akademiske kredse, kommer i kontakt med flere fratrådte præster end de fleste andre præster inden for Kirken. I løbet af de sidste fire år har jeg truffet ca. 25. Dette er naturligvis ikke noget repræsentativt udvalg, og eftersom min kontakt med dem tit har været ret tilfældig, gør jeg vel i ikke at generalisere. Men indtil vi med tiden får adgang til mere nøjagtige oplysninger, er en vis generalisering nødvendig.

Ulykkelige præster

En ting, der uforbeholdent kan siges om disse mennesker, er, at de har været ulykkelige præster – ikke bare nu og da, som næsten alle mennesker er det, men dybt og konstant ulykkelige. At sige noget sådant er nok nærmest en banalitet, eftersom lykken er noget så værdifuldt, at en mand, der er lykkelig som præst, ikke vil udsætte sig for den risiko at miste den. Deres ulykke er ikke desto mindre så iøjnefaldende, både fordi den er så dybtgående, og fordi den har udsat dem for så stærkt et pres.

Når et menneske er ulykkeligt, kan dette dels være forårsaget af forstyrrelser i den pågældendes egen personlighed og dels af forstyrrelser i det samfundssystem, hvori denne personlighed er indlemmet. Det kan tit være vanskeligt at

afgøre, om de, der forlader præsteembedet eller står i begreb med at gøre det, drives til handling af deres egen personlige følelser af ulykke eller af de ydre omgivelser, de befinder sig i. Hvis det er de ydre omgivelser, der får dem til at føle sig ulykkelige, må der være noget galt med Kirkens menneskelige organisation, og hvis det er noget i deres egen personlighed, der gør det, kan man undre sig over, hvordan det er gået til, at de nogen sinde er blevet accepteret som kandidater til præsteembedet.

Utilfredsheden kan antage forskellige former. Nogle føler sig ensomme og afskåret fra ethvert meningsfuldt forhold til andre mennesker og gør fortvivlede forsøg på at bryde isolationen. Andre føler sig skuffede, eftersom de selv bedømmer deres situation på den måde, at de har gjort deres bedste for at opfylde deres kald så godt som muligt, men hele tiden har følt, at det kirkelige system har stillet sig hæmmende og hindrende i vejen for dem. Atter andre føler sig desillusionerede og tror, at præstekaldet ikke indeholder noget som helst, der svarer til menneskenes behov og problemer. Og endelig er der dem, der hundses og hæmmes af ufølsomme, tyranniske og stenhårde overordnede.

Ensomhed, modfaldenhed, skuffelse og følelsen af at blive undertrykt er alt sammen ikke noget nyt i forbindelse med præstekaldet. Det nye er håbet om, at disse fornemmelser kan ændres ved at man opgiver sit kald, og troen på, at livet uden for den aktive præstegerning er fri for en del af de tilsyneladende uudholdelige byrder, præstekaldet pålægger en. Desuden har den forvirring, der er opstået i forbindelse med ændringer i Vatikanet, samt den gunstige offentlige omtale, fratrådte præster får i pressen, gjort det mere legitimt at nedlægge præstegerningen end tidligere. En præst, der føler sig ulykkelig i sin gerning, har nu både håbet om noget bedre og en følelse af det berettigede i at trække fra.

En anden iagttagelse, som jeg betrag-

ter som væsentlig, er, at mange – om ikke de fleste af disse mænd – er meget naive, naive i deres syn på verden, på sex, på teologien og på det menneskelige samfund.

Naive?

Det, der ifølge mine erfaringer undrer en mest hos en præst, som opgiver sit kald, er hans forventning om, at der er færre skuffelser, mindre inkompetence, mindre dumhed, mindre middel-mådighed og mindre underdanighed at vente uden for Kirken end i den. Jeg tror, jeg kan udtale mig med en vis kompetence om dette emne, fordi mit arbejde i de senere år for en stor del har bragt mig i nær kontakt med universitetsverdenen, forskningscentre, stiftelser og besluttende myndigheder. I begyndelsen var jeg både bestyrtet og forarget over at se, at der daglig begås de samme fejltagelser både i og uden for Kirken, og over at græsset på den anden side af hegnet ikke er spor grønnere end der, hvor jeg selv befinder mig. Og alligevel er det aldrig nogen sinde lykkedes mig at få denne erfaring til at gøre det ringeste indtryk på en præst, der var ved at opgive sit kald. De er alle sammen overbevist om, at de ved bedre, og at et arbejde i et borgerligt erhverv er betydeligt mere tilfredsstillende end at være præst. Det eneste, jeg i denne forbindelse kan sige, er, at de en dag vil blive nødt til at åbne øjnene for, at den hårde virkelighed ikke helt svarer til det, de havde ventet. Som en præst, der arbejdede i statens tjeneste, efter et halvt års forløb sagde til mig: »Det er meget værre end Kirken – blot med den lille undtagelse, at man her ikke behøver at bo under samme tag som sin chef.«

De forekommer mig også at være naive i deres syn på ægteskabet. Dette er måske forståeligt, når det drejer sig om yngre præster eller om præster, der un-

derviser, og som aldrig har haft noget med en virkelig ægteskabsrådgivning at gøre, men det er straks vanskeligere at forstå, når det drejer sig om præster, der har stor erfaring inden for ægteskabsrådgivningen. De forstår tilsyneladende ikke, at ægteskabet kun gør de mennesker lykkelige, som på forhånd er lykkelige i sig selv, og at det aldrig virkelig kan afbøde ensomheden. Deres naivitet med hensyn til ægteskabet fremgår tydeligt af, at det tit er de mærkeligste ægtefæller, disse fratrådte præster vælger sig. Fraskilte kvinder, ældre kvinder og enker med store familier, som måske alle sammen kan være beundringsværdige på mange måder, frembyder en meget stor ægteskabsrisiko for præsterne, ligesom der bliver flere og flere ægteskaber mellem fratrådte præster og fratrådte ordenssøstre, selv om disse ægteskaber har meget ringe chancer for at blive lykkelige. Et samliv mellem to ensomme mennesker vil kun øge ensomheden.

Jeg tror også, at der meget tit er tale om naivitet med hensyn til teologien – eller i hvert fald om en meget ensidig opfattelse af de teologiske sider af præsteembedet. De fleste af de præster, der opgiver præstegerningen, tror stadig på både Kirken og præsteembedet, men hævder samtidig, at de vil kunne gøre lige så megen gavn og fungere lige så godt som præster inden for lægmandstanden. At man kan gøre »lige så megen gavn« er måske sandt og måske ikke, men at de kan »fungere lige så godt som præster« er i hvert fald ikke rigtigt, og det ser ikke ud til, at visse populærteologers teologi, hvorved de har

reduceret definitionen af præsteembedet til det absolutte minimum, lader sig indplacere i den kristne historie og tradition.

Defensiv holdning

Sikkert er det, at deres ideer ikke stemmer overens med de sociologiske sider af den menneskelige adfærd, for en professionel Kirkens tjener betragtes af sine medmennesker på en helt anden måde end en lægmand, hvor fuld af dyder og begejstring for sagen lægmanden så end måtte være. Sådan har det altid været inden for det menneskelige samfund, og der foreligger ingen tegn på, at denne situation har forandret sig. Det er muligt, at visse yderliggående teologer og visse fratrådte præster ikke synes om, det, men det er i hvert fald en kendsgerning, at folk i almenhed aldrig har tilladt, ikke tillader og efter al sandsynlighed heller aldrig kommer til at tillade, at grænsen mellem præst og lægmand falder bort. Det er slet ikke udelukket, at en præst, der har trukket sig tilbage fra sit embede, gør mere for samfundet end som præst (og det er lige så sandsynligt, at han ikke gør det), men han må ikke føre sig selv bag lyset ved at tro, at hans indsats er den samme. Og han må heller ikke anse det for givet, at en statstjenestemand eller en almindelig professor udretter noget, der er mere »væsentligt« end det, præsterne udretter. Sandheden er, at de fleste af os for det meste kun udretter meget lidt, der er vir-

kelig væsentligt, ligegyldig hvilken flip vi så ellers går med.

De fratrådte præster, jeg har truffet, er som oftest bitre, selv om de omhyggeligt forsøger at skjule det. Man kan dårligt komme uden om, at de vanskeligheder, de kommer ud for, og den forvirring, der opstår, når de forlader deres embede, for en stor del kan være årsag til denne bitterhed. Men jeg tror ikke, at bitterheden udelukkende skyldes det fornødrende i at opgive præstegerningen, eftersom mange af dem er forbitrede på Kirken, som har været årsag til deres ulykke, ført dem bag lyset og fået dem til at spilde mange år af deres liv. Selv om de næsten alle sammen hævder, at de ikke har forladt Kirken, og at de stadig tror, er jeg tilbøjelig til at tro, at mange af dem lidt efter lidt kommer til at opgive kontakten med Kirken, når deres bitterhed tager fastere form, og deres behov for at retfærdiggøre deres fratræden bliver mere akut.

De indtager også tit en meget defensiv holdning, hvad der er så meget forståeligt, som deres familie og venner tit er tilbøjelige til at være imod deres fratræden. Behovet for at retfærdiggøre deres handling kan gøre dem uade aggressive og taktløse.

Det andet Vatikankoncil

Hvis det ikke havde været for det andet Vatikankoncil og de drastiske forandringer, det medførte i Kirken, ville de fleste af de fratrådte præster stadig have været i deres præsteembede. Kir-

»Ægteskabet gør kun de mennesker lykkelige, som på forhånd er lykkelige i sig selv.«

kens jernhårde struktur før koncilet ville have været i stand til at tilfredsstille deres behov for det klare og utvetydige. De tidligere meget negative sanktioner fra Kirkens side mod de præster, der forlod præstegerningen, ville også have afskrækket dem fra at tage en sådan risiko på sig. Desuden har den langsomme og planløse gennemførelse af det andet Vatikanconcils beslutninger fået mange af dem til at miste troen på, at præstens ulykkelige stilling nogen sinde skulle kunne forandres. Det havde været bedre for dem, hvis det håb, koncilet gav anledning til, aldrig var blevet vakt, for hvor naivt dette håb så end kunne være, blev det alligevel for mange dråben, der fik bægeret til at flyde over, når det gik i stykker.

Mange af de præster, der opgiver præstegerningen, især de yngre, er overfladiske og umodne. Og selv om denne overfladiskhed og denne umodenhed ikke er blevet skabt af Kirken som institution, er der dog ingen tvivl, at den har forstærket den. De, der har ansvar og myndighed i Kirken må påtage sig en stor del af ansvaret for, at forhold, der har om ikke forårsaget så dog forøget bedrøvelse og lidelse, har fået lov til at bestå i præsternes daglige liv og virke.

Privatliv og personlig integritet

Jeg tror selv, at den allervigtigste forandring med hensyn til præsteembedet, som muligvis kunne mindske antallet af fratrådte præster, ville være at sikre præsten et privatliv og en personlig integritet. Der skulle ikke være nogen, der var en andens ydmyge tjener, uanset om denne anden var sognepræst, biskop eller ordensforesat. Der skulle være lejligheder i hans liv, hvor han fik lov til at være sig selv, og selv måtte tage sine beslutninger, selv om han måske oven i købet ville foretrække, at en anden tog beslutningen i stedet for ham. Præsternes stadig hyppigere krav om at få lov til bo for sig selv i deres egne lejligheder eller hjem i stedet for at bo i præstegårdene, afspejler for mig en stærkt omsigribende følelse af, at det nuværende fællesliv tit griber krænkende ind i respekten for den enkelte og i den enkeltes privatliv og personlige integritet.

Når jeg nu er kommet så vidt, må jeg også have lov til at sige, at jeg ser meget sort på, hvordan fremtiden kommer til at forme sig for de fleste af de fratrådte præster, for jeg tror ikke, at deres ændrede livsvilkår kan gøre meget til at ændre deres personlige følelse af at være ulykkelige. Jeg er også bange for, at

de ikke kommer til at finde større tilfredshed i deres nye erhverv, og at de bliver lige så skuffede i deres ægteskab, som de tidligere har været det i forhold til deres kirkelige overordnede. De fleste af dem – og mange af os, der stadig er præster – har uendeligt meget mere brug for terapi end for at blive gift. Med den udvikling, psykiatrien og psykologien efterhånden har nået, er der vist hverken noget nedværdigende eller noget fornærmende i at sige, at man har brug for psykisk rådgivning. Jeg har prøvet på at overtale flere præster, der var ved at nedlægge præstegerningen, til at søge en sådan rådgivning, for de tog et så drastisk skridt, men i de fleste tilfælde afviser de det fuldstændig, eller også går de selv ikke rigtig ind for behandlingen. Som en af dem sagde til mig: »Jeg kender selv mine problemer og har ikke brug for nogen til at fortælle mig det.« I virkeligheden kendte han slet ikke sine problemer og havde stor brug for nogen, der kunne hjælpe ham at finde ud af dem.

Grundlig rådgivning

Jo mere jeg spekulerer på problemerne i forbindelse med præsteembedet og ordenslivet i dag, desto mere overbevist bliver jeg om, at det, der er brug for, er en grundlig rådgivning, både hvad angår dem, der bliver, og dem, der tænker på at gå. Og det er der slet ikke noget mærkeligt i. Vi har inden for en meget kort tidsperiode gennemgået en af de mest dramatiske ændringer i verdenshistorien, og kun stærke personligheder har kunnet undgå at blive rystede over forandringsens art og den hastighed, hvormed den er foregået. Grundige og velovervejede forholdsregler på bispedømmeplan for at styrke og bevare den åndelige sundhed blandt præster og ordensfolk er det, vi i dag har brug for. Hvis adgangen til rådgivning var noget lettere, tror jeg, at mange af dem, der nu nedlægger præsteembedet, alligevel ikke ville gøre det, og at mange af dem, der nu bliver, i stedet ville forlade det. Og i hvert fald ville både de, der nu forlader præstegerningen, og de, der bliver, tage deres beslutning med betydeligt større forståelse, klarhed og følelsesmæssig harmoni, end det nu er tilfældet.

Mange har lidt – unødigt

For ganske kort tid siden blev jeg forhindret i at deltage i et vigtigt møde i

en menighed, hvor jeg havde arbejdet i ti år. Nogle af mine gamle uvenner i forsamlingen noterede sig øjeblikkeligt mit fravær og satte omgående det rygte i gang, at jeg havde opgivet præstegerningen for at gifte mig med en ordenssøster, et rygte, der hastigt bredte sig inden for den højere middelstand i ærkebispedømmet. Min familie og nogle af mine venner i de lidt fjernere forstæder modtog sympatitilkendegivelser på grund af min formodede udtræden. Formodentlig burde jeg ærgre mig over den historie, men i virkeligheden morede jeg mig bare over den. Folk, der ringer til mig og diskret spørger, om det virkelig er sandt, at jeg ikke har tænkt på at opgive præstegerningen, får det svar, at i så fald må man jage mig ud, og at jeg, hvis det sker, vil protestere højlydt hele vejen ud ad døren. Der, hvor jeg står et eller andet sted mellem Kirken og det verdslige universitet, føler jeg, at det ikke på noget tidspunkt i historien har været mere spændende at virke som præst end nu. Derfor er jeg meget ked af det, når jeg ser andre nedlægge præstegerningen. Jeg er ked af det på grund af de personlige lidelser, de derigennem kommer ud for, på grund af det tab, det er for Kirken, og ved tanken om, at deres liv uden for præstegerningen muligvis bliver endnu ulykkeligere, end mens de var i det. Jeg er moderne nok til ikke at betragte en fratrådt præst som et menneske, man forsøger at undgå, men samtidig er jeg tilstrækkelig gammeldags til at beklage det, der er sket. Den nuværende krise i Kirken og præsteskabet går over, præsteembedet bliver ved med at bestå, og det kommer igen til at blomstre og få ny tilgang. Et stort antal mennesker har lidt – mange af dem unødigt – i denne overgangstid. Jeg ville selv nødig være en af dem, hvis forkerte måde at lede andre på har bidraget til denne lidelse.

Andrew M. Greely SJ.

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums
annoncøekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.
Tlf. Eva 2997 (kl. 8–10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums
ekspedition ved
Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Allé 16.

2000 København F.
Tlf. GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i
andre lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00.
Priserne er incl. moms.

Giv dem lov at leve

Hun var som en hel sæk lopper. – Hun så sød ud i sin nye kjole og de hvide sko. Det mørke hår indrammede ansigtet med de skæve øjne og de tykke læber. Hun løb fra den ene til den anden i forhallen, rakte hånden frem og sagde med åbenlys glæde: Bonjour, – goddag. En gang imellem glemte hun, at hun allerede én gang havde sagt bonjour til den person, hun rakte hånden. De andre børn ventede stille og roligt i det værelse, hvor vi havde samlet dem for at fortælle lidt om den procession, vi skulle have i anledning af palmesøndag. Nogle af dem var ikke længere børn, – med deres 17-18 år var de egentlig voksne. De havde alle ét træk til fælles, – de var intelligensretarderede – åndssvage.

Det blev en meget festlig messe i denne klosterkirke i Genève. Søstrene beklagede sig ganske vist lidt over, at vi trods fastetiden, havde pyntet altret med blomster, men vi syntes, at det var en festlig lejlighed. Vi havde børnene iblandt os, – vi gik i procession, sang og bad, – vi fejrede i fællesskab Kristi indtog i Jerusalem. Af og til hørte man et barn, som sang falsk eller udtalte et ord forkert, men det var kun et tegn på, at de åndssvage med liv og sjæl deltog i messen.

Galmandsværk?

Jeg kunne ikke lade være med at tænke på, hvordan det mon ville gå næste år, når tusinder af åndssvage fra alverdens lande samles i Lourdes for at fejre påsken sammen. Var det ikke galmandsværk? Jeg kastede et blik ned i kirken, og på første række så jeg Jean Vanier, en canadisk videnskabsmand, hvis doktorafhandling var en tyk bog om Aristoteles, syngende af fuld hals sammen med to mongolbørn. Jean Vanier, der nu leder et uddannelsescenter for voksne åndssvage i Frankrig, var den, der tog initiativet til åndssvages valfart til Lourdes i 1971.

Vi var i alt 40 mennesker, som var kommet til Genève for at planlægge valfarten. Der var repræsentanter fra Nordafrika, USA, Canada, England, Frankrig, Tyskland, Danmark og flere andre lande. Formålet med valfarten er at samle åndssvage fra mange lande, deres forældre, lærere og pædagoger til et fællesskab i Lourdes. Valfarten skal kun finde sted denne ene gang, og den skal være en etape på vejen mod de åndssvages integration i kirkefællesskabet. Valfarten, som hedder TRO OG LYS, er et

»De åndssvage er på en vis måde profeter, der fortæller os, at Guds veje ikke er menneskenes veje.«

vidnesbyrd om de handicappedes menneskelige værdighed. De er Guds børn og har deres plads i Kirken. Det kommende år vil blive brugt til at forberede de åndssvage og deres pårørende, således at der i Lourdes sker et møde mellem de mange nationer og dannes et fællesskab omkring påskens mysterier. Valfartens formål er ikke at opnå mirakler i form af helbredelser, men at hjælpe den handicappede med at forstå sin plads i Kirken og i Guds plan. Den åndssvage er et Guds barn og har som sådant et vist ansvar i fællesskabet, ligesom vi har et ansvar over for ham. De pårørende må ikke indgydes falske forhåbninger, men skal forstå, at hvert menneske er villet af Gud og har sin opgave i tilværelsen, – også det åndssvage menneske. Forældre skal opdage, at deres barn er i stand til at have et gudsliv, og at det ikke er handicapet i sit forhold til Gud.

Ved at organisere en valfart af denne art giver Kirken vidnesbyrd om, at alle mennesker uanset intelligens og baggrund er bestemt til at deltage i fællesskabet. Alle er kaldede til at elske Gud og sin næste i det omfang, det er muligt, og med de talenter, hver enkelt har mod-

taget. De åndssvage er også vore brødre, fordi vi har den samme Far i himlen.

Åndssvage – et gudsliv?

Er dette ikke blot poetiske ord? Kan en åndssvag virkelig have et gudsliv? Kan forældrene have nogen glæde af en valfart? Den schweiziske værtinde for vort møde, Madame Billard, er leder af en skole for intelligensretarderede børn og har selv en åndssvag datter. På vejen til lufthavnen fortalte hun mig lidt om, hvordan det er at være mor til et handicappet barn. Det havde været en stor skuffelse for både hende og hendes mand, da det viste sig, at deres datter var et mongolbarn, der aldrig ville udvikle sig normalt. Lidt efter lidt havde de imidlertid opdaget deres barn og forstået det rige indre liv, hun var i besiddelse af. For nogle år siden blev hun alvorligt syg og var ved at dø. Forældrene mente, at de var nødt til at fortælle hende, at hun muligvis ikke kunne leve ret meget længere, og hun svarede: »Mor, jeg vil ikke ned i den kolde jord.« Moderen forklarede hende, at det jo kun var legemet, der kom ned i jorden.

Hendes sjæl kom i himlen. Så ville hun virkelig se Jesus og ikke blot modtage ham under brødets skikkelse. Efter denne samtale var datteren helt rolig, og hun var ikke længere bange for at dø. Hun havde forstået noget om døden og oplevede en umiddelbar glæde ved at skulle mødes med sin Herre, som hun holdt så meget af. – Datteren overlevede imidlertid sygdommen, og forældrene var lykkelige. Den unge pige holdt af sine forældre og gav udtryk for denne kærlighed på så mange forskellige måder. Hun arbejdede på et beskyttet værksted og var glad for de penge, hun tjente. Hun ville spare sammen og købe et hus, hvor forældrene og hun selv skulle bo. En dag sagde hun spontant til sin far: »Når jeg beder aftenbøn, siger jeg tak til Jesus, fordi jeg har dig og mor.«

Disse små bemærkninger vidner om den unge piges begrænsede intelligens, men er også udtryk for hendes kærlighed og omsorg for forældrene. Deres største bekymring er, hvordan hun skal klare sig, når de ikke længere lever, fordi man i Schweiz mangler institutioner for voksne handicappede.

Omsorgen for andre er ikke noget usædvanligt træk hos åndssvage. Madame Billard fortalte, at da hendes mand blev alvorligt syg, mødte hun i en periode senere på skolen. De åndssvage børn kendte ikke årsagen, men de så, at hun var ked af noget, og ville trøste hende. En morgen, da hun kom i skole, stod de med nogle brødskorper, som de havde gemt fra morgenmaden, – dem skulle hun have. – En rørende historie? Måske, men også et vidnesbyrd om de åndssvage børns omsorg for andre, deres indlevelse og sympati for et menneske, de holder af.

Vor holdning

En anden deltager i Genævemødet havde en datter på 16 år. 4 år tidligere havde man spurgt hende, om hun ville undervise åndssvage børn i religion. Hun kendte intet til dette specielle religionspædagogiske område, men hårdt presset sagde hun ja. Takket være et godt lærerteam og sine egne pædagogiske evner kom hun godt i gang med undervisningen af børnene. Hver klasse består af 16 børn og fire lærere, og religionstimerne varer 30 minutter. Dette samarbejde gør det muligt at give en individuelt præget undervisning og nøje at følge hvert barns udvikling. Børnene klipper, tegner, og lærer i det hele taget at udtrykke deres religiøse tanker og følelser. Undervisningssystemet minder meget om det canadiske program »Gud

kalder dig«, hvor børnene aktiveres og lærer Gud at kende. De åndssvage børn kan forberedes til 1. kommunion, og nogle også til bodens sakramente, som bl. a. hjælper dem til at forstå deres ansvar over for kammerater og voksne.

Jeg spurgte, hvad den største vanskelighed var. Uden at tøve svarede den schweiziske mor: »Det er at få forældrene interesserede. Meget ofte forstår de ikke, at deres barn har et rigt religiøst liv.«

Man kan blive trist til mode ved synet af åndssvage børn og voksne, men hvorfor? Er det, fordi vi er usikre, – synes vi, at deres tilværelse er trist eller umenneskelig? Det kan den være, men den behøver ikke at være det. De åndssvage er mennesker, som i de fleste tilfælde er i stand til at holde af andre, de kan glæde sig, sørge, og de er i stand til at udvikle sig. De har ikke de værdier, som vi sætter så højt. De har ingen chancer for at gøre karriere, for at få hus, bil og båd, men de har muligheder for at leve en menneskeværdig tilværelse i glæde og tilfredshed. Det kan være svært for os at forstå og endnu sværere at acceptere, at der er mennesker, som ikke kan stræbe efter de samme værdier, som vi kæmper så hårdt for at erhverve. Dette er ofte foruroligende og måske en medvirkende årsag til, at vi forsøger at borteliminere de mentalt handicappede. Undertiden dræber vi dem inden fødslen. På dette område har vi en opgave som kristne.

Menneskets værdighed

Vi må vise, at menneskets værd ikke er afhængigt af, om det kan nå et vist trin på »rangstigen«, eller om det er i stand til at erhverve sig et vist antal materielle goder. Mennesket har værdi, uanset om det har høj eller lav intelligens, om det har to ben eller kun ét, om det er smukt eller grimt. Alle mennesker er Guds børn. Det er undertiden foruroligende at se åndssvage, fordi de drager vore værdier i tvivl, alt det, vi bruger hele livet til at kæmpe for. De er vidnesbyrd om, at der er andre værdier i tilværelsen, og at vi er kaldede til at leve et liv efter døden, hvor de materielle goder, som vi sætter livet ind for at opnå, ingen betydning har. Derfor er de åndssvage på en vis måde profeter, der fortæller os, at Guds veje ikke er menneskenes veje. Og undertiden har den åndssvage allerede fundet det, som vi hæsblesende styrter forbi: kærligheden til andre mennesker og taknemmeligheden over for Gud.

P.S. I Danmark er der etableret en komité, som bl. a. består af repræsentanter fra den Nordiske Valfart til Lourdes og Caritas-Danmark. Interesserede forældre med svagtbegavede eller åndssvage børn kan henvende sig til pastor Jørgen Hviid, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Jørgen Hviid.

At acceptere hinanden . . .

Mange århundreder skulle gå, før man opdagede, at vi, jordens beboere, egentlig er en stor familie. Afstanden var stor, og vi kendte ikke ret meget til vore »familiesmedlemmer«.

Vi var bange, skeptiske, over for noget nyt, noget fremmed. Og et menneske med et andet sprog, et andet udseende, en anden religion . . ., hvad ville han, hvad havde han med os at gøre?

Bedre at være forsigtig og holde ham ti skridt fra livet!!! Man kunne jo aldrig vide . . .

Kun enkelte eventyrere og vovehalse brød ud for at udforske det fremmede og ukendte.

I dag er det – takket være vore meget omstridte massemedier – lykkedes, at få løftet det slør, der dækkede over hemmeligheden, og at få vores nysgerrighed tilfredsstillet. Aviser og radio kommer med deres reportager. Fjernsynet og filmen viser os den tredje verden, – også litteraturen er os til stor hjælp. Og hvad er det så, vi pludselig ser og oplever? Spændende ting, men alligevel lidt på afstand. Mange vil gerne trænge dybere ind i hemmelighederne. Skibsfart og jettfly tages til hjælp. Alt dette kan vi gøre i kraft af vores høje levestandard. Ferieture til Afrika – det engang lukkede kontinent – bliver mere og mere moderne. Også Sydamerika og det fjerne Østen er blevet yndede feriemål. Vi ser en masse, oplever en masse og har en masse at fortælle, når vi kommer hjem. Men hvor meget har vi i virkeligheden lært?? Har vi lært de fremmede menneskers mentalitet at kende?? Har vi nogen baggrund for at bedømme deres væremåde? Har vi fået indblik i deres tanker og vaner? Nej, det har vi ikke!

Vi kom og fandt noget meget fremmedartet. På to, tre eller måske fire uger har vi set en masse af det, der står i turistbrochurerne, og guiden har fortalt os om alt, hvad der var at se. Men hvor meget kender vi i virkeligheden til det?? Efter et ophold på 1-2 år forstår vi først rigtigt, hvor meget vi forstår af det andet land, det andet menneske. Sproget kan være en stor hindring. Men det kan man gøre noget ved! Det bedste er at begynde allerede i barnealderen, – børn vil gerne lære noget nyt. Og så gælder det om at gå i gang med at uddybe de første indtryk. Og om at tage kontakt med »de andre«. Der er mange måder at gøre det på:

Hildegard Berbüsse
skriver om
pater Pires
»Fredsuniversitet«

Man kan rejse ud og arbejde som au pair pige.

Man kan deltage i sprogkurser med ophold hos private familier.

Man kan give sine børn mulighed for at være med i studenterudveksling.

Man kan arbejde som u-landsmedhjælper.

Og man kan tage del i internationale lejre, hvis tid og penge ikke giver mulighed for et helt rejseår.

Ved at gøre det sidstnævnte vil man på et begrænset område møde mennesker med de forskellige livsopfattelser og baggrunde.

Et sådant sted har vi i nærheden i pater Pires »FREDSUNIVERSITET«.

Han, dominikaneren, Nobel- og Sonningspristageren, som er kendt langt ud over vor egen kreds, – han, hvis liv blev alt for kort – grundlagde i 1960 sit fredsuniversitet i Huy i Belgien. Det er et dejligt sted, hvor unge mellem 20 og 40 kan møde mennesker fra alverdens lande og religioner. Her i den lille by ved Meuseflodens bredder prøver man at gøre mere end at lære hinanden at kende og at høre om hinandens hjemland, skik og brug og de forskellige livsopfattelser og baggrund. Her prøver man trods de mest forskellige meninger og synspunkter at lære at acceptere det »andet« menneske, det være sig »sort«, »gult« eller »hvidt«, buddhist, jøde, muhamedaner, ateist eller katolik. Her præ-

ver man på at lære at praktisere den »BRODERLIGE DIALOG«, som er grundlaget for helt og fuldt at kunne anerkende det andet menneske som sin »broder« i den store verdensfamilie. Her er det godt at kunne åbne øjne og ører. At kunne lytte til den andens beretning er en god egenskab. Her er der ingen, der kommer for at pådutte den anden sin mening. Nej, pater Pires ideer og ønske var, at parterne hver for sig for en tid skulle glemme sig selv og sin egne meninger for at prøve med en positiv indstilling at forstå og værdsætte den andens indstilling, hvad enten man deler den andens synspunkter eller ej.

Han henviser i denne forbindelse til den græske filosof, eleateren Zenon, som allerede for mange århundreder siden har sagt: »Skaberens har udstyret os med to ører og én mund, for at vi skal kunne lytte dobbelt så godt, som vi taler.«

Men hvorfor har han kaldt dette mødested »Fredsuniversitetet«?? Jo, det har han, fordi man her prøver at lære ikke at kritisere folk, der tænker og handler anderledes, end man selv, og at acceptere »de andre«. Kritik er den første svage indledning til ufred, og ufred er krig.

Det skal indrømmes, at et sted, hvor kun godt 30 mennesker kan mødes ad gangen, er som en dråbe i havet, når det gælder arbejdet for at skabe fred i verden.

Men har det enkelte menneske ikke fred med sig selv, kan man ikke undre sig over, at det er så svært for stormagterne at enes.

Har man deltaget i en session på fredsuniversitetet, kommer man ikke bare tilbage med en dejlig ferieoplevelse bag sig. Nej, det er noget mere end det, – det er noget, der ikke kan beskrives. Det eneste, man kan sige, er: »Prøv selv at være med.«

Og når du først selv har været med, så udbred kendskabet til det blandt dine inden- og udenlandske venner. Mange har efter hjemkomsten sluttet sig sammen i kredse og foreninger, som arbejder videre for pater Pires idé.

To ugers samvær med 30 »andre« mennesker fra øst og fra vest, fra syd og fra nord, ja, fra alle klodens egne, har fået en mængde uvante sproglyde til at summe i ens ører. Men dygtige tolke sørger for at udjævne de ulemper og misforståelser, som ellers eventuelt kunne opstå. Opholdet på fredsuniversitetet er ikke nogen slappe-af-ferie. Det er 2 uger fulde af foredrag, oversat til forskellige sprog, hvor et emne belyses fra mange forskellige sider. Foredragene suppleres af studiekredse og praktisk arbejde. Ved måltiderne og under aftenens hyggelimer

er der dog rigelig tid og lejlighed til at kontakte den enkelte og knytte værdifulde venskaber. Der holdes hver sommer 2 sessioner, som hver varer 2 uger. Da der kun modtages et begrænset deltagertal fra hvert land, gør man imidlertid klogt i at melde sig så hurtigt som muligt til:

Université de Paix,
35, rue de Marché,
5200 HUY, Belgien.

Desværre er der ikke plads til alle dem, der gerne vil med, men de, som måske alligevel vil være interesserede i at høre mere om det, har chancen for at læse sig til det i pater Pires bog »På vej mod freden«, som i dansk oversættelse er udkommet på Aschehoug Dansk Forlag.

Hildegard Berbüsse

delt?» (1 Kor. 1,13). Minder det ikke på mange måder om brydningen i Kirken i dag? Og tænk på Jesu brud med en række af farisæernes love, fordi de i deres selvtilstrækkelighed mente, at frelsen kom ved lovoverholdelse, og ikke forstod, at alene Guds barmhjertighed kan frelse os.

Lydhørhed

Lytte til Guds ord. Det vil kunne give os evnen til at lytte i det hele taget, lytte også til vore medmennesker. For gælder det, at »den, der ikke elsker sin bror, som han har set, han kan ikke elske Gud, som han ikke har set« (1 Joh. 4,20), så må det være lige så sandt, at vi ikke for alvor kan lytte til Guds ord, hvis vi ikke magter at lytte til vort medmenneskes ord. Vi må prøve på at overvinde selvtilstrækkelighed og mistro for at lytte os ind i den anden. Forstå, hvad det egentlig er, den anden mener, og ikke blot blive stående ved det, jeg troede, han mente. Mange misforståelser og megen bitterhed kommer af, at vi kun hører halvvejs efter, og at vi underforstår en mængde, som ikke er givet. Vi glemmer, at det ikke er mig, ikke er en enkelt af os eller en særskilt gruppe, der sidder inde med den fulde forståelse eller den bedste løsning. Vi må arbejde os frem mod den midt i vor forskelligartethed.

Det ord, Kristus gav os, er nyskabelsens ord, der skal befri os for den splittelse, der består mellem os på grund af vor synd, og forene os: »Fader, at de må være ét« (sml. Joh. 17,11). Gud virker gennem vor begrænsning og skrøbelighed. Ville vi blot selv erkende vor umådelige begrænsning, ville det også blive indlysende for os, at vi har brug for hinanden. Det ville gøre det lettere for os at bære over med den andens skrøbelighed og bag om denne at lytte os ind til den del af sandheden, han har fat på. Hjælpe os til at anerkende, at også han i sin helt anderledes tankegang søger Guds vilje. Hvis vi forsøger at nå dertil, vil en meningsbrydning mellem os ikke skade enheden, thi så vil vi forstå at lytte til hinanden og i fællesskab lytte os frem til Guds vilje med os, for hvor to eller tre er forsamlet i Kristi navn, der er han midt iblandt os, og han vil ved sit ord skabe enheden mellem os.

Sr. Karen Marie, CSJ.

DET ANDELIGE LIV

Af sr. Karen Marie

Har De hørt ... ?

Så har vi TV-aktuelt: 35 frygtes dræbt ved naturkatastrofe; ti millioner på spil i reklamesag; foråret er på vej; knallertkører dræbt mod bil; spanier blev verdensmester i ... Korte glimt der følger hinanden: rædsel – glæde – sorg i en stor blanding, hvor det ene indtryk hurtigt afløser – og forfladiger det andet.

Selvforsvar

Vi overvældes af indtryk dagen igennem. En hel verdens begivenheder trænger sig på for at nå os, – vi må beskytte os mod dette bombardement, lukke ørerne, lade det blive på overfladen. Men måske bliver følgen, at vi mister evnen til at lytte. »Har De hørt ... « – »Kunne De ikke give mig et godt råd?« Vi hører ofte kun med et halvt øre, og uden at tage den andens spørgsmål særlig alvorligt giver vi et svar eller et råd, der heller ikke er særlig alvorligt ment.

Og hvis Jesus stillede sig op på vor vej og råbte, som vi læser i evangelierne: »Den, som har øren at høre med, han hør!« (sml. Mk. 4,9), ville det drukne i larmen og travlheden, – jeg har ikke tid lige nu. Vi har mistet modet til at gøre os stille, til at sætte os ned og overveje Guds ord. Vi ved, det ville være betydningsfuldt, om vi blot ofrede et kvarter hver dag på bibellæsning, men det bliver ikke til noget, der er så meget, vi skal nå. Eller tør vi slet ikke gøre os stille? Er vi bange for tavsheden, – bliver vi rastløse og urolige?

Er det livsvigtigt?

»Salige er de ører, som hører, hvad I

hører ...« (sml. Matt. 13,16). Men hører vi overhovedet? Nå ja, der er tre læsninger hver søndag nu, – men man bliver så let lidt adspredt, og det kan være vanskeligt at forstå den dybere mening, hvis man ikke er vant til at læse i Bibelen, og hvis man ikke har fundet en sammenhæng i teksterne. Og tilsyneladende finder vi det heller ikke livsvigtigt, – næsten alt andet sætter vi først.

I sin ypperstepræstelige bøn siger Jesus: »Jeg har givet dem dit ord« (Joh. 17,14) og lidt senere: »Hellige dem ved sandheden! Dit ord er sandhed,« (Joh. 17,17), Guds ord. Det ord, hvorved alt er skabt. Guds ord, nøglen til en stadig dybere forståelse af Guds mening med verden, med os selv, med vor tid. Det ord, Kristus har givet os, – hvis vi da vil lytte til det. Men det kræver, at vi læser og overvejer. Og begynder vi først for alvor at lytte til Jesu ord i evangeliet, vil der uvægerligt komme et nyt perspektiv ind i vort liv. Så vil vi efterhånden blive i stand til også at høre hans ord i de forskellige situationer, vi daglig står overfor.

Vi vil lære at skelne væsentligt fra uvæsentligt, egenkærlighed fra næstekærlighed. Det Nye Testamente skildrer i virkeligheden en række situationer, der kan være meget lig dem, vi selv oplever, personligt og som fællesskab. Tænk blot på brydningen mellem jødekristerne og hedningekristerne i den unge kirke. Eller på Paulus' brev til korinterne, hvor han bebrejder dem deres splittelse, – nogle holder på Paulus, nogle på Apollos, nogle på Kefas (= Petrus). »Er Kristus da

**Katolsk Forum
har en god måde at være
katolsk på.**

Helligånden skal herliggøre mig

Michael Ramsey, den anglikanske ærkebiskop af Canterbury, har skrevet en vidunderlig dybt teologisk bog med titlen »Doxa. The Glory of God« (1967²). Han viser i denne bog på en klar og forståelig måde, at Kristi og de kristnes virke kun har ét formål: at forherlige Gud. Klarest kommer denne tanke til udtryk i Jesu afskedstale hos Johannes (14.-16. kap.).

Spænding og forvirring

I denne tale peger Jesus på den nye guddommelige ordening, som skal følge efter Jesu bortgang til Faderen. Hele scenen er præget af disciplenes spænding og forvirring i anledning af deres mesters forestående afsked. Deres forvirring bunder ikke blot i en naturlig egoistisk angst for det kommende, heller ikke blot i deres lidenskabelige trofasthed over for Herren; den bunder i følelsen af, at denne afsked står i modsætning til det budskab, som de lidt efter lidt havde tilegnet sig. Thi de havde lært at stole på *ham*, at modtage *hans* ord og gerninger som kilde til det evige liv, at anse *ham* for det lys, i hvilket de skulle vandre deres vej, så længe *han* var iblandt dem. De havde vænnet sig til et discipelforhold, som kan udtrykkes i ordene: »Herre, her er godt at være.« Og nu, da han skal træde ind i skyen, bliver de bange.

En usynlig nærværelse

Alligevel er Jesu afsked nødvendig for dem. Når de klamrer sig til hans synlige nærværelse, er der fare for, at de glemmer to vigtige sandheder.

Indtil nu har han dvælet iblandt dem og sammen med dem delt deres tilværelse med alle de begrænsende vilkår og forhold, som et jordisk liv nu engang er belastet med. Men hans opgave er, at føre dem derhen, hvor *han* er, for at de kan blive delagtige i en enhed, som ikke er begrænset til vore sanser – til at røre ved tingene eller se dem. Indtil nu havde de næppe følt nogen forskel mellem hans nærværelse i deres livsforhold

og deres nærværelse i hans livsform. Det var nøjagtig den overgang, som nu skulle fuldbyrdes, overgangen fra en nærværelse, som fik sit særpræg af disciplenes livsforhold til en nærværelse, hvis egenart var præget af *hans* livsforhold. I den tid, som skal følge efter hans bortgang til Faderen, skal disciplene »være, hvor han er« (14,3); og mens disciplene vil finde deres boliger i Faderens hus, vil Faderen og Sønnen komme og tage bolig hos disciplene (14,25).

Kristi herlighed er Faderens forherligelse

Kristi herlighed, som hans disciple havde klamret sig til, var ikke hans egen: han søger Faderens herlighed og har altid søgt den. Og det er hans hensigt at føre dem ud over deres tro på ham eller rettere: i deres tro på ham og igennem den – til den sande tro på Faderen. Jo mere de derfor klamrer sig til hans synlige nærværelse, desto vanskeligere bliver det for dem at indse, at endemålet for deres discipelforhold »ikke er en kult over for Jesus, men tro på Faderen«.

I kapitlerne 14-16 forekommer ordet »forherlige« tre gange. På grund af Jesu bortgang til Faderen vil disciplene endog kunne gøre større gerninger end han, og deres bøn skal blive bønhørt. Men formålet med alt dette er, at *Faderen* herliggøres ved Sønnen (14,12-13).

Det andet sted findes i lignelsen om vinstokken og grenene. Også her er formålet med foreningen mellem Kristus og disciplene *Faderens* herlighed (15,5.8).

Hvor ordet »forherligelse« dukker op for tredje gang, afslører Jesus denne hemmelighed: det er Helligånden, som vil gøre alle disse ting mulige. »Han skal herliggøre mig; thi han skal tage af mit og forkynde jer det. Alt, hvad Faderen har, er mit; derfor sagde jeg, at han skal tage af mit og forkynde jer det« (16,14.15).

Kristi herliggørelse ved Helligånden

Alle de goder, Jesus har forudsagt, lader sig sammenfatte i denne ene formel: Kristus bliver herliggjort ved Hellig-

ånden. Denne forherligelse indbefatter alt, hvad Helligånden vil virke: han skal lære apostlene og bringe dem Jesu ord i erindring (14,26). Midt i en verden, som vil forfølge dem, vil han aflægge vidnesbyrd om Jesus og give apostlene kraft og mod til dette vidnesbyrd (15,26-27). Han vil bo i apostlene og give Kristus mulighed for selv at komme til dem (14,17-18). Han vil overbevise verden, idet han påviser dens uretfærdighed, synd og dom. Han skal vejlede apostlene til hele sandheden (16,13). Han skal forkynde dem de ting, »som skal komme« – det vil sige de begivenheder, som skal ske efter Jesu bortgang (16,13). I alt dette vil han forherlige Kristus. Han kan ikke føje noget til Kristi uudgrundelige rigdomme, men han kan gøre dem bekendt, således at de bliver forstået og virksomme i verdens historie i den grad, Kristi herlighed genspejler sig i menneskenes liv.

Helligånden udspringer af Faderen og Sønnen

Ligesom Sønnens gerning var Faderens forherligelse og havde sit udgangspunkt i den fuldkomne lydighed over for Faderen, således vil også Helligåndens gerning være Sønnens forherligelse og tage sit udgangspunkt i den fuldkomne afhængighed af Faderen og Sønnen. Ligesom Jesus om sig selv siger: »Alt det, jeg har hørt af min Fader, har jeg kundgjort jer« (15,15), siger han også om Ånden: »Alt, hvad han hører, skal han forkynde« (16,13).

Sønnen bringer ikke noget eget budskab, men det, han modtager af Faderen. Ånden bringer heller ikke noget eget budskab, men kun det, han for sin del modtager. Og mens alt, hvad Ånden modtager, stammer fra Sønnen – »han skal tage af mit«, – stammer det kun fra Sønnen, fordi det også stammer fra Faderen, thi »alt, hvad Faderen har, er mit«.

(Efter Michael Ramsey, *Doxa*, kap. VII).

H. Roos S.J.

Pastor Tantholdt Hansen:

AKTION S.

Katolsk Forum offentliggør her et brev, - skrevet af pastor Tantholdt Hansen til Olaf Halladin, - hvori han udtrykker håbet om, at mange gode kræfter vil gøre »Aktion Slæbebåd« til en succes.

Chiriaco, 13. april 1970.

Kære Olaf Halladin.

I går ved aftentide nåede dine to breve frem til mig, samtidigt - skønt afsendt med mere end 20 dages mellemrum! Herlige nyheder sender du mig, især også den store interesse arbejdet her har vakt i vore danske vennekredse. Tak for din store indsats; det luner at have et kraftigt rygstød derhjemme. Men nu til sagen, for der er ting som skal ordnes omgående: Jeg tror, at jeg i december skrev til dig, at der er en særlig forskrift for gaveforsendelser til Peru. Hvis papirerne ikke er i orden må jeg betale en uhyggelig told af hvert søm I sender, og der er ingen barmhjertighed, om jeg så er præst og ingen penge har, - det rager toldmyndighederne en fjer. **Altså vigtigt, vigtigt!**

Penge i Danmark kan I roligt bruge til indkøb af materialer til mig. - Udover hvad jeg skrev, - prøv om du kan sende mig flg.: tøj til piger og drenge mellem 5 og 18 år. Men let sommertøj eller klæde til at sy. Og hvis det er muligt også underbeklædning til de større piger. Vi er meget i nød med tøj. Naturligvis brugt som ubrugt, som det nu er muligt for jer.

Medicin: koncentreret »kraftpulver« til børn (for fem min. siden døde et lille barn så at sige mellem hænderne på mig.) - Bandager etc., udrustning og instrumenter til brug i vort infirmeri. Midler mod: influenza, parasitter, diarrhe, øje-, øre og halsinfektioner, leishmaniosis = lupus-lepra. Måske finder du noget på vore katolske hospitaler. Endelig har jeg et personligt ønske: nogle kassetter til Philips kassettebåndoptager. Her i Peru koster hver kassette mere end 50 kroner! Og jeg har hårdt brug for båndene til sprogstudium = Aguaruna.

Transportabelt elektricitetsværk? Ja, jeg er vældig inter-

esseret i et værk, som går på PETROLEUM, som producerer VEKSELSTRØM, 220 VOLT, og som må veje op til 2 tons (2000 kilo). Jo større jo bedre. Helst skulle det ankomme i månederne juli, august eller september, hvor floden normalt står lavest og tillader transport igennem de farlige passager. Ellers kan man komme til at vente i uger på at slippe igennem.

Send først, hvis muligt, skoleværkstedsmateriale og andet skolemateriale. I mit center har vi 13 skoler; ialt, dvs. i vore fire centre ved rio Chiriaco, Cenepa, Nieva og Santiago tilsammen, mere end 50 skoler med mere end 3000 indianerbørn! Jeg tror at jeg allerede har skrevet om de øvrige ting vi mangler. Forhåbentlig bliver »Aktion Slæbebåd« en succes!

”I det kommende år vil meget afhænge af den hjælp jeg kan opnå udefra.”

ÆBEBÅD

I det kommende år vil meget afhænge af den hjælp jeg kan opnå udefra. Tredie årgang af den landbrugstekniske skole er nu begyndt. Om få måneder må jeg afgøre, om vi næste år kan fortsætte med fjerde og femte klasse, – dvs. indtil afslutningen, – eller om vi bliver nødt til at nøjes med de tre år her og lade eleverne søge en skole uden for urskoven, hvis de ønsker at afslutte skolen med diplom. Det er naturligvis først og fremmest et økonomisk problem. Lærerkrafter er dyre, når det skal være tekniske eksperter, – og det forlanges i de to sidste år. Så jeg står og tæller på fingrene for tiden. Vi har haft en helt overvældende tilgang i år af unge indianere, som har afsluttet de første seks års skolegang og nu søger over i »gymnasiet«, dvs. vor landbrugstekniske skole, som (hvis den føres til afslutning) giver ret til at studere på universitetet. Man ved aldrig på forhånd, hvor mange der dukker op ved skoleårets begyndelse, men som sagt strømmede der så mange ud af urskoven, at vi til sidst hverken havde tæpper, spisebestik eller senge nok til alle. Vi sendte folk i alle retninger for at gøre indkøb, og nu kan drengene og pigerne i hvert fald spise og sove roligt. Ja, der er en masse at tage vare på, men vi har det dejligt med børnene, og vi hjælpes ad med at løse vanskelighederne.

Hils nu alle som på den ene og den anden måde hjælper mig.

Mange hilsener din

Peter Tantholdt.

Hvis De på nogen måde mener at kunne hjælpe pastor Tantholdt Hansen – enten med materialer, tøj eller et kontant beløb, bedes De hurtigst muligt sende det til:

**Maskinmester O. Halladin,
Statens Levnedsmiddelinstitut,
Mørkhøj Bygade 19,
Mørkhøjgård, 2860 Søborg.**

Beløbet som er skattefradragsberettiget bedes sendt til Caritas Danmark, GIRO 4 39 79. På blanketten bedes anført: Til dækning af Aktion Slæbebåd.

På forhånd tak!

Let sommertøj til piger og drenge mellem 5 og 18 år – eller klæde til at sy. Underbeklædning til større piger. Skoleværkstedsmateriale og andet skolemateriale. Penge...

(Se desuden appellen i K.F.nr. 7 side 2 og 3)

Moder ved nåden og moder til nåden

»Du skal arbejde«, sagde han, »udføre alle de små ting fra den ene dag til den anden. Gør dig megen umage. Tænk på skoledrengen, der sidder bøjet over sin skrivebog, med tungen ud af munden. Sådan er det, Vorherre ønsker at se os, når han overlader os til vore egne kræfter. De små ting ser ikke ud af noget, men det er dem, der bringer fred. Det er som liljerne på marken, forstår du. Man tror ikke, de dufter, men alle sammen udsender de duft. De små tings bøn er uskyldig. I hver lille ting bor der en engel. Beder du til englene?« – »Min Gud, ja . . . naturligvis.« – »Man kan aldrig bede for meget til englene. Teologerne er en lille smule bange for dem, på grund af disse gamle hæresier i østens kirker, det er jo nervøsitet. Verden er fuld af engle. Og den hellige jomfru – beder du til den hellige jomfru?« – »Nej, hør nu!« – »Ja, det siger du . . . Men beder du til hende, som man skal, beder du rigtigt? Hun er jo vor moder. Hun er moder til hele menneskeslægten, hun er den nye Eva. Men hun er også slægtens datter. Den gamle, den forpinte verden, verden fra før nåden, har vugget hende længe ved sit fortvivlede hjerte – århundrede efter århundrede – i dunkel, ufattelig forventning om en *virgo genitrix* . . . århundrede efter århundrede har verden med sine tunge skyldbetyngede hænder skærmet den lille vidunderlige pige, som den end ikke vidste navnet på. En lille pige, hun som er englens dronning! Og hun er stadig en lille pige, glem ikke det! Det har middelalderen så godt forstået, middelalderen forstod alt. Men prøv at forbyde de tåber at opføre »Menneskevordelsens Drama«, som de siger, på deres måde! Mens de af hensyn til ydre nimbus mener sig forpligtet til at klæde beskedne fredsdommere ud som gøglere og til at sy tresser på ærmet af jernbanefunktionærer, skammer de sig for at indrømme over for de vantro, at det eneste drama, dramaet over alle dramaer – for der findes intet andet – er blevet udspillet uden dekorationer og uden possementmagerarbejde. Tænk dog! Ordet blev kød, og den tids journalister vidste ikke noget om det! Mens deres daglige erfaring lærer dem, at hvad sand storhed angår, selv den blot menneskelige: geni, heroisme, kærlighed – deres arme kærlighed – da er problemet blot at konstatere den! i den grad, at i ni og halvfems tilfælde er det en kirkegård, de bærer deres blomster til, de overgiver sig først til de døde. Guds hellighed! Guds enfold, Guds forfærdende enfold, som fordømte

englens hovmod! Ja, djævelen må have prøvet at se Guds enfold i øjnene, og da er denne vældige, flammende fakkel på skabningens tinde i ét nu styrtet ned i mørket. Det jødiske folk var tungnemt, ellers ville det have forstået, at en Gud, der blev menneske og realiserede menneskets fuldkommenhed, risikerede at forblive uænset, at man måtte åbne øjnene. Og se nu denne episode med triumftoget i Jerusalem, den finder jeg så skøn! Vorherre har villet værdiges at smage triumfen ligesom alt det andet, ligesom døden; ingen af vore glæder har

Jomfru Maria (fra Michelangelos Pieta i Peterskirken).

han vist fra sig, kun synden. Men hvad hans død angår, så har han været omhyggelig med den, der mangler ikke noget. Hans triumf derimod er en triumf for børn, synes du ikke også? Et fromt billede fra Epinal, med æselføl, palme-grene og landbefolkningen, der klapper i hænderne. En venlig, lidt ironisk parodi på den kejserlige pragt. Vorherre ser ud, som om han smiler – Vorherre smiler tit – og han siger til os: »Tag ikke sådan noget alt for højtideligt! der er jo endelig legitime triumfer, det er ikke forbudt at triumfere. Når Jeanne d'Arc i sin smukke guldbroderede vams rider ind i Orléans under blomsterregn og faner, vil jeg ikke have, hun skal

kunne tro, at hun gør noget forkert. Siden I nu sætter så stor pris på jeres triumf, stakkels børn, har jeg helliget den, velsignet den, som jeg har velsignet vinen fra jeres marker.« Og hvad miraklerne angår, læg da mærke til, at det er ganske det samme. Han gør ikke flere end nødvendigt. Miraklerne, det er billeder i bogen, de fine billeder! Men bemærk nu, min ven: den hellige jomfru har hverken fået triumf eller mirakler. Hendes søn har ikke tilladt, at menneskelige æresbevisninger så meget som berørte hende med spidsen af deres barbariske vinge. Intet menneske har levet, har lidt og er død så enfoldigt og i en så fuldkommen uvidenhed om sin egen værdighed, en værdighed, som dog giver hende plads over englene. For hun var jo uden synd – hvilken ubegribelig ensomhed! En kilde så ren, så klar, så klar og ren, at den ikke engang kunne genspejle hendes eget billede, alene skabt til Faderens glæde – o hellige ensomhed! De hedenske dæmoner, der kendte mennesket, på en gang dets herrer og tjenere, disse frygtelige patriarker, der ledede Adams første skridt til tærskelen for den forbandede verden: list og hovmod – forestil dig dem langt borte fra stirre på denne vidunderlige skabning, som er uden for deres rækkevidde, usårlig og dog uden våben. Ak, den arme menneskehed er ikke meget værd, men barnet rører altid dens hjerte, de smås uvidenhed får den til at slå øjnene ned – øjne, der kender ondt og godt, de øjne, der har set så mange ting! Men det er dog kun uvidenhed. Den hellige jomfru var uskyldigheden. Tænk, hvad vi må være for hende, vi, menneskeslægten? Åh, hun afskyr naturligvis synden, men hun har jo endelig ingen erfaring for den, denne erfaring, som ikke har manglet hos selv de største helgener, heller ikke den hellige fra Assisi, så serafisk han end er. Den hellige jomfrus blik er det eneste virkelige barnlige blik, det eneste virkelige barneblik, som nogensinde er faldet på vor skam og vor ulykke. Ja, lille ven, for at bede rigtigt til hende må man mærke dette blik på sig, som ikke bare kommer af overbærenhed – for overbærenhed haves ikke uden en eller anden bitter erfaring – men af øm medfølelse, af smertelig overraskelse, af en ukendt, ufattelig, ubeskrivelig følelse, som gør hende yngre end synden, yngre end den slægt hun er udgået af, gør hende, skønt hun er moder ved nåden og moder til nåden, til menneskeslægtens lillesøster.«

Torcy-præsten i George Bernanos' bog:
En katolsk præsts dagbog.

Afrikas biskopper til møde

Det 2. afrikanske bispesymposium i Abidjan

Rom - KIPA

I dagene 18.-24. maj afholder biskopperne i Afrika og på Madagaskar deres 2. symposium i Abidjan. Det første afholdtes i fjor i Gaba (Uganda), hvor pave Paul VI personligt tog del i det afsluttende møde.

Afrika har i dag en betydelig plads i Kirken. Hver 10. afrikaner er katolik. Imidlertid er der i Afrika ikke mere end 63.500 præster og ordensfolk (mens Europa alene har 1.027.000).

I Abidjan vil man blandt andet drøfte præsternes og kateketernes problemer. Formanden for det afrikanske bispesymposiums permanente komité, kardinal Zoungrana, som er ærkebiskop af Ouagadougou (Øvre Volta), har i et interview til Vatikanets radio udtalt, at symposiet vil man bestræbe sig for at finde frem til en løsning af præsteproblemet. To fagfolk, hvoraf den ene er de hvide fædres ordensgeneral, pater Theo van Asten, og den anden er pater Shorter fra pastoralinstituttet i Gaba, vil på symposiet aflægge beretning om emnet. Beretningen kommer til at fremtræde i form af en syntese af de forslag, der er indgået fra de forskellige afrikanske bispekonferencer.

Kardinal Zoungrana omtalte kateketerne som Kirkens egentlige støttestøtter, eftersom det er dem, der forkynder evangeliet på steder, hvor der ikke er nogen præster. De mennesker, de henvender sig til, er folk, som aldrig tidligere har hørt om Kristus.

Frankrig og racefordomme

Kardinal Marty om racefordomme i Frankrig

Paris - NC News Service

I en artikel i det officielle meddelelsesblad for ærkebispedømmet Paris har ærkebiskoppen, kardinal François Marty fremsat den påstand, at racefordomme er ved at vinde indpas i Frankrig.

Artiklen var skrevet i anledning af en offentlig hændelse, hvor nogle mennesker på gaden var blevet kaldt »beskidte jøder«.

Kardinalen, der advarer imod, hvad han betragter som en voksende antisemitisme i Frankrig, siger i sin artikel: »Jeg

følte mig solidarisk med mine jødiske brødre. Jeg tænkte på de Abrahams sønner, jeg under krigen havde taget imod i min kirke på landet . . . Men jeg skammede mig også. Den slags fornærmelser tilsmudser et helt land. De er symptomer på en sygdom, der stikker dybere end som så. Frankrig står i fare for at forfalde til racefordomme. Jeg siger fast og bestemt: Vi må helbrede denne sygdom, holde os klar af denne synd, forbyde hadefulde ord og totalt afvise racistiske artikler og publikationer.«

Adskillige højtstående katolske personligheder har for nylig udtalt sig fordommende om antisemitismens spredning og opfordret katolikkerne til at skelne mellem det politiske og det religiøse i stridighederne mellem de arabiske lande og Israel.

Kardinal Marty forstærkede yderligere tidligere advarsler imod antisemitismen,

idet han understregede, at den udvikling, der for øjeblikket er i gang, kan føre til voldshandlinger over for franske jøder.

»Det er rigtigt, at livet er en kamp,« sluttede kardinalen, »men ve de mennesker, som ideologiske uoverensstemmelser forleder til at betragte deres medmennesker som fjender. De vil også før eller siden gribe til voldshandlinger. Den slags indskrænker sig aldrig udelukkende til ord.«

I forbindelse med stridighederne i Mellemøsten er spændingerne i Frankrig taget til i de senere uger.

En del franske jøder har protesteret mod et af visse franskmænd fremsat krav om, at de skulle vælge mellem Frankrig og Israel. Endvidere har venstreorienterede studenter taget parti for de arabiske partisaner i Palæstina. Tilspidsningen har ført til gadekampe mellem israelere og yderliggående studenter.

Czekoslovakiet - præstemangel

Katastrofal præstemangel truer i Czekoslovakiet

Prag - KIPA

Som det tegner i øjeblikket vil antallet af præster og ordensfolk i Czekoslovakiet i løbet af de kommende 15 år gå ned til en femtedel af, hvad det er for øjeblikket. Denne alarmerende påstand er blevet fremsat i det sidste nummer af det czekiske kirkeblad »Katolicke Noviny«, som udkommer i Prag, og som i anledning af »bededagen for præste- og ordenskald« beskæftiger sig med den stadig mere mærkbare mangel på præster og ordensfolk i Czekoslovakiet. De aktive gejstlige i landet er som bekendt blevet stærkt decimeret under Novotny gennem forbud fra myndighederne mod udøvelse af deres virksomhed, tvangsophold i »koncentrationsklostre« og »Caritas-aldersdomshjem« og især på grund af forbudet mod optagelse af kandidater til ordenslivet. De nyviede præster har kun været i stand til at udfylde en brøkdel af de huller, der er opstået ved dødsfald blandt præsterne.

»Katolicke Noviny« anfører konkrete tal fra to bispedømmer i landet. I ærkebispedømmet Olmuetz er der for øjeblikket 820 verdens- og ordenspræster, hvoraf de 167 (dvs. over en femtedel) dels på grund af sygdom og alder og dels som følge af forordninger fra myndighedernes side ikke mere er i stand til at udøve deres embede. Antallet af søstre i ærkebispedømmet andrager 1418. I bispedømmet Brno er der for tiden 557 præster, hvoraf næsten 28 %, dvs. 153, af forskellige grunde ikke-henholdsvis ikke mere - er i stand til at gøre aktiv tjeneste. Antallet af ordenssøstre i dette bispe-

dømme andrager 756. Det vil sige, at der er 2.429 katolikker for hver af de i sjælesorgen virkende præster, og at der er 298 katolikker for hver søster. Da aldersforskellen mellem præster og ordensfolk imidlertid er overordentlig høj, er der fare for, at manglen på kald ifølge det czekiske kirkeblad i løbet af de næste 10-15 år vil antage katastrofale dimensioner.

Første kardinal til Moskva

Kardinal Willebrands i Moskva

Rom - KIPA

Formanden for sekretariatet for de kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands har overværet den russisk-ortodokse patriark Alexejs begravelse. Willebrands er ifølge forlydender fra Rom den første kardinal, der har begivet sig til Moskva. Hans forgænger i embedet som formand for enhedssekretariatet, kardinal Bea, var, da han i sin tid besøgte Østberlin, den første kuriekardinal, der satte sin fod bag jerntæppet.

Fra slutningen af det 18. århundrede til oktoberrevolutionen i 1917 opretholdtes der - med flere afbrydelser - en diplomatisk forbindelse mellem pavestolen og den russiske zar. To zarer - Paul I og Nikolaus I Romanoff - aflagde i henholdsvis 1781 og 1845 besøg hos paverne Pius VI og Gregor XVI. Siden da har ingen kardinal - og naturligvis slet ingen paver - besøgt Moskva.

I den tid, Willebrands har været knyttet til det romerske sekretariat for de

kristnes enhed, har han allerede to gange været i Sovjetunionen, men det var, før han blev udnævnt til kardinal. Den 2. februar 1963 mødtes han i Moskva med den ukrainske metropolit og nuværende kardinal Slipyi, som samme dag var blevet løsladt fra en arbejdslejr, og ledsagede ham til Rom. I december 1967 rejste Willebrands igen til Sovjetunionen, hvor han besøgte det teologiske akademi i Leningrad og Zagorsk og forhandlede med det sovjetiske kulturministerium. (Det forlyder dog fra andre kilder, at den engelske kardinal Heenan også – men i dette tilfælde uofficielt – har været i Moskva.)

Biskop anklager den argentinske regering

Biskop støtter arbejderstrejke

Svære beskyldninger mod regeringen. – Arbejderpræster løsladt efter biskoppelig indgriben.

El Chocon – KIPA

Biskop Jaime de Nevares af Nequen har anklaget den argentinske regering for at have brudt et løfte, den havde givet arbejderne i et hydroelektrisk værk i El Chocon, om at de ville blive genansat, når strejken var forbi. Biskoppen havde støttet arbejderne både materielt og moralsk. Desuden var det lykkedes ham at udvirke, at arbejderpræsten Pascual Rodriguez og syv arbejderførere var blevet løsladt, efter at han først havde skrevet til præsident Juan Carlos Ongania og opfordret ham til at hævde »arbejdernes frihed og respekten for både dem selv og deres ejendom«.

Arbejderne var gået i strejke midt i marts. Som følge deraf trængte væbnede regeringstropper ind i arbejderførernes og mange arbejdes hjem. Biskop Nevares havde allerede på forhånd advaret arbejderne mod en sådan indgriben fra regeringens side og opfordret de strejkende til at forlade værket og undgå enhver anvendelse af vold, idet en del af arbejderne var udrustet med dynamit og mindre skydevåben. De fleste af arbejderne fulgte biskoppens opfordring, men hundrede af dem bestemte sig til at blive i deres hytter i udkanten af værket. De arbejdere, der forlod deres bolig og arbejdsplads, flygtede til byerne med deres familier, hvoraf de fleste var indvandret illegalt fra Chile, Paraguay og Bolivia.

Biskop Nevares havde forsynet de strejkende arbejdere med forsyninger af levnedsmidler, og da strejken blev afbrudt, arrangerede han en hjælpeaktion til gavn for 1700 strejkende. Han stillede

endda sit eget hus til disposition for arbejderne, så det inden længe var fuldt af arbejdere med deres koner og børn.

Strejken var allerede brudt ud, da tre delegerede fra fagforeningen på guvernørens befaling blev erstattet med tre regeringsvenlige delegerede. Det, biskoppen først og fremmest protesterede imod, er, at mange arbejdere blev afskediget efter strejken. Da de kom for at søge arbejde, blev der svaret, at de hellere måtte henvende sig til biskoppen om hjælp. Ar-

bejderne blev nu behandlet, »som om der havde været krig, og de havde tabt den«. Det hydroelektriske værk ved foden af de sydlige Andesbjergene er oprettet for at forsyne byerne – ikke mindst Buenos Aires, som ligger 1000 km derfra – med elektricitet. Biskop Nevares opfordrede præsidenten til at finde en udvej af denne for arbejderne så ugunstige situation, »for derigennem at forhindre, at det monumentale projekt skulle blive til skændsel for hele nationen«.

Pave Pauls besøg på Sardinien

Cagliari, Sardinien – NC News Service

Selv om pave Paul VI's besøg på Sardinien blev skæmmet af visse voldshandlinger, som dog ikke satte dybere spor, var det alligevel meget vellykket.

Paven blev dagen igennem set, hørt og hyldet af ca. en halv million mennesker. Han udvekslede håndtryk med minearbejdere, fiskere og fårehyrder, besøgte mange syge og aflagde desuden et besøg i slumkvarteret Sant'Elia.

Netop da han var ved at forlade dette kvarter sent på eftermiddagen, var det, at urolighederne i nærheden af hans vogn brød ud. En gruppe unge, der betegnede sig som anarkister, begyndte at kaste sten efter de politibiler, der var med i pavens følge.

Politiet greb øjeblikkelig ind, og over

30 mennesker, deriblandt også adskillige politifolk, blev såret, mens i hvert fald 20 blev arresteret.

I mange italienske blade kunne man læse, at de unge, hvoraf mange var fra Rom og Milano, havde prøvet at kaste sten mod den åbne vogn, paven kørte i, men at de ikke havde kunnet ramme den og i stedet ramte den efterfølgende vogn med Vatikanets statssekretær Villot og kardinal Sebastiano Baggio af Cagliari.

Amerikanske øjenvidner hævder imidlertid, at det ikke er sandt, og at pavens vogn var mindst 25 m fra skuepladsen, og at paven ikke på nogen måde tilkendegav, at han var klar over, hvad der skete.

Da paven næste dag talte ved en offentlig audiens i Vatikanet, holdt han

Pave Paul i Cagliari.

sig ikke helt til den tekst, han som sædvanlig havde forberedt, men beklagede i stedet referaterne af det, der var sket, og det eftertryk, man havde lagt på det voldelige moment i sagen. Paven sagde, at »aviserne, selv de, der kalder sig selv 'de store blade', helt havde fordrejet meddelelserne om, hvad der var sket«.

Paven tilkendegav sit mishag i tydelige vendinger. Han sagde blandt andet: »Det er ikke længere aviser, der informerer, men aviser, der deformerer.«

Pavens kommentar blev samme dag gengivet i Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano«, som især rettede sin kritik imod det romerske blad »Il Messaggero«.

I »L'Osservatore Romano« hedder det videre: »Disse forvrængninger er overhovedet ikke i overensstemmelse med sandheden og heller ikke med sardinierens indstilling og de følelser, de så varmt gav udtryk for i alle de timer, paven tilbragte på øen.«

Under dagens vigtigste offentlige højtidelighed, en friluftsmesse, som blev overværet af over 100.000 mennesker, udtalte paven, at hans besøg var dikteret af omsorg for det sardinske folk og for at fremme hengivenheden for Jomfru Maria.

Paven fløj til Sardinien's største by, Cagliari, og han tilbragte dagen sammen med sardinske fårehyrder, fiskere, minearbejdere og sømænd, som fejrede 600-årsdagen for Vor Frue af Bonarias udnævnelse til øens skytshelgeninde. Bonaria betyder »god luft«, og det var netop god luft, der mødte paven, da han fejrede messen med de 100.000 deltagere foran helligdommen i Bonaria. En livlig vind tog fat i hans messeklæder, rev de liturgiske tekster ud af hænderne på lektorerne og slyngede båndene i hans mitra om skuldrene på ham, mens han prædikede, så hans håndbevægelser blev hæmmede af frygten for, at vinden skulle rive teksten ud af hænderne på ham.

Paven hyldede i sin prædiken øens traditionelle erhverv, som under processionen ved offertoriet hver især som gaver frembar karakteristiske frugter af deres arbejde. En gruppe fårehyrder gav paven et levende lam, som han holdt op over sit hoved. Fiskerne gav ham modeller af både, minearbejderne gav ham en mine-lygte, bønderne gav ham frugt, skinke og vin, og handelsmændene gav ham kurve og tæpper.

Paven udtalte, at det øjeblik, de nu oplevede, »skal markere en oplyst fornyelse af vor hengivenhed over for Maria, af denne særlige katolske ærbødighed for Kristi moder, som vi skylder hende, og som er en særlig beskyttelse, en sand trøst og et enestående håb for vort religiøse, moralske og kristne liv.«

Paven lagde ikke skjul på, at andagten til Maria i de senere år ikke havde været så udtalt som hidtil, og understregede samtidig nødvendigheden af at vise hende hengivenhed, fordi hun står Kristus så nær og på grund af hendes rolle i Guds frelsesplan.

Hun er, tilføjede paven, »vor forbundsfælle og fortaler. Hun er de fattiges, de smås og de lidendes tilflugt... Hun er sendt til at nære medlidenhed og godhed over for alle og til at gå i forbøn for alle. Det er hende, der trøster os i vor sorg. Hun lærer os at være gode, stærke og barmhjertige over for alle. Hun er Fredens Dronning. Hun er Kirkens Moder.«

Pave Paul er den første pave, der på eget initiativ har besøgt Sardinien. Han mindede om, at den hellige pave Pontianus på romerrigets tid var blevet sendt til denne vilde og øde ø for at arbejde som slave i minerne, og at han havde lidt martyrdøden der i 235.

Øen var igennem århundreder snarere blevet betragtet som et sted, hvortil man landsforviste folk, end som et land som indebar løfter for fremtiden. Det var først i de allerseneste år, der var kommet industri og organisation på øen. Men selv nu var den stadig kendt for sine fejder og sin lovløshed.

Paven fortsatte imidlertid:

»Vi er glade for at møde jer og at tænke på, at I stadig besidder jeres forfædres træk som et jævnt, dygtigt, barskt,

roligt, ufordærvet og bedrøvet folk med fromme og menneskelige skikke.«

Paven tilbragte hele dagen sammen med øens befolkning med et minimum af ceremonier og pragtudfoldelse. Han besøgte fattige og syge og aflagde besøg hos familier i byens allerfattigste kvarterer.

Under sit besøg i Sant'Elia sagde paven: Det var vort personlige ønske, at vi gerne ville besøge den del af byen, hvor de allerfattigste bor.«

Paven udtalte videre, at han ville »øse Kristi kærlighed ud over både dem og over de rige, som er ansvarlige for det offentlige vel.«

»Hvis alle disse mennesker ville lade sig gennemtrænge af Kristi kærlighed, mon så ikke jeres kår hurtigere og lettere ville blive forbedret uden had, uden egenkærlighed, uden revolution og uden tøven?« spurgte paven.

Paven strejfede også ganske kort spørgsmålet om Vatikanets rigdomme. Han sagde: »Paven er ikke rig, som så mange hævder. Vi har svært ved at afholde pavestolens udgifter, dvs. for at betale det arbejde, der er nødvendigt i forbindelse med de kontorer, der varetager administrationen af hele Kirken. Og desuden er der så mange behov, vi skal opfylde over hele verden, f. eks. i missionsområderne.«

Paven skænkede dog, inden han forlod Sardinien, et beløb, hvis størrelse ikke er offentliggjort, til de fattige.

INDLAND

UNA VOCE DACIA

Gruppens adresse:
Una Voce Dacia,
Maglekildevej 6^a,
1853 Kbhvn. V.

Siden vor sidste rundskrivelse, dateret 1. februar, er den nye Ordo Missae's danske udgave, »Herrens Bord«, udkommet. – Det skal, set ud fra vore synspunkter, straks med tilfredshed bemærkes, at man ikke helt har sløffet latinen, al den stund der er blevet plads til 4 sider med den latinske tekst til svar og Missa ordinarium. Som allerede fastslået mange gange står Una Voce Dacia helt på koncildekretets grund, – d. v. s. at der skal være plads både til messen på modersmålet og til messen på Kirkens gamle universelle og tidløse sprog latinen. – Når så det er sagt, må man også i al sagtomdighed stille spørgsmålet, om man ikke kunne have givet latinen en lidt mere fyldig og værdig plads i »Herrens Bord«, – kunne man f. eks. ikke have lavet en fuldstændig tosproget udgave med latinen på venstresiden og den danske oversættelse på højresiden? Den, der skriver disse linier, har den latinsk-franske udgave af den nye messeordning foran sig og glæder sig over, hvor smukt og loyalt den fremtræder. (Eksemplarer af den latinsk-franske udgave kan bestilles på ovenstående

adresse, pris 8 kr.). Endvidere er det franske sprog i denne udgave stilistisk og sprogligt af høj kvalitet, mens man jo nok ved gennemlæsningen af den danske tekst i »Herrens Bord« i sit stille sind må beklage, at den danske katolske Kirke i dag mangler en Johs. Jørgensen eller en Peter Schindler. Det er, som om for mange udlændinge, stående fjernt fra dansk sprog og dansk mentalitet, har været med til at formulere denne danske liturgi, – ligesom, sørgeligt nok, mangan udenlandsk præst, der udtaler vort sprog, så det ligner en grotesk karikatur af vort modermål, er blandt de ivrigste til at sparke til latinen, – det sprog, der fortsat kunne have været deres hjælp under gudstjenesten.

Musikken i »Herrens Bord« er et ejendommeligt konglomerat. Der findes nogle gregoriansk-kirkesanginspirerede linier side om side med melodistumper, der minder om middelmådig fransk salmesang, – og så er der lidt Laub, men man har ikke medtaget hans smukke altergangsliturgi, skrevet over 11. Messes Sanctus, hvorimod man har benyttet hans meget mindre vellykkede og lidt

TILBYEN
FRABYEN
- i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Tlf. 12 27 75

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Benzon's Aut. katolsk bedemand
Begravelsesforretning
*34 46 01

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTTEFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Tlf. 55 57 80

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tlf. 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Ringsted Isenkramhandel
Tinggade 5, telefon (03) 61 24 54

Mogens Larsen El. Installatør

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kon-
toret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19
til 21.
Kontoret holdes i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(Forhen Bogbanken)

Floistræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindblindinger

M. Thomsen Støtt & Søn

Murermester- og entreprenørforetning
Kong Christlans Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Centralmejerlet

Afdeling: Vesterbro

Århus
Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Roman Kusler

Murermester
Statlonsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Jørgensen
HORSENS

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850

V. Rustad

Advokat
Ejgaards Tværvvej 10, 2920 Charlottenlund
Tlf. Ordrup 29 07
Træffes efter aftale

Holger Jørgensen

Malerfirma
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Kongensgade 64, Esbjerg
Telefon 12 08 29

L. Basse

Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 12 05 78

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Tlf. 12 93 50

R. Schultk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Abonnement på Katolsk Forum -
ring (01) GO 4895.

inspirerede melodi til Fadervor. – Der ønskes bedre held næste gang, og der ønskes specielt en fyldigere latinsk-dansk udgave. – Det kan tilføjes, at Una Voce Dacia selv har planer om en sådan latinsk-dansk udgave, og vi hører meget gerne, om interesserede vil hjælpe os økonomisk med at realisere planen.

(Fra meddelelsesblad nr. 3)

Replik fra pater Wuyts til Una Voce - Dacia

KÆRE »UNA VOCE«-GRUPPE

Det er altid rart, at høre fornuftige folk forsvare en fornuftig sag med fornuftige argumenter. Selv om én kunne synes, at sagens betydning overvurderes, eller at krudtet er spildt på en allerede tabt bastion, vil en fornuftig argumentation i og for sig altid blive taget alvorlig. Den skaber mulighed for debat og polemik på et fornuftigt niveau, som jo er en kunstart i stil med fair fægtning, så længe logikkens grundregler respekteres.

Pinligt bliver det først, når fair-play og logik slår revner. Det mener jeg, »Una-Voce«s fair-play og logik gør i Meddelelsesblad nr. 3, (15. april 1970), hvor I efterlyser en Johs. Jørgensen og en Peter Schindler til at oversætte latinske tekster, fordi (jeg citerer) »det er, som om for mange udlændinge, stående fjernt fra dansk sprog og dansk mentalitet, har været med til at formulere denne danske liturgi . . .« (citater slut). Må jeg spørge: er det, fordi I TROR, udlændinge har lavet eller bare påvirket messeteksterne i »Herrens Bord«, at I genkender det typiske udenlandske præg, fjernt fra dansk sprog og mentalitet?

Så bør I vide, at INGEN udlænding, hverken læg eller præst, har haft noget med oversættelsen at gøre. Teksten er oversat af danskfødte danskere, revideret og godkendt af danskfødte danskere. *Katolsk Sogneblad* for marts måned har været det første til at klage over oversættelsens u-danskhed. Hvad der imidlertid skinner igennem, er hverken tysk eller nederlandsk eller fransk kultur og mentalitet, men netop LATINSK mentalitet og grammatik!

En anden side af sagen er heldigvis eller beklageligvis af mere fornøjelig art: »Una Voce«-gruppen har gentagne gange kaldt latin for et tidløst og universelt sprog. *Fiat*. Eller *Fuit!* Nogle medlemmer af gruppen har dog kultur og uddannelse nok til at vide, at det afro- og galloromanske køkkenlatin, som blev kirkens latin, forholder sig præcis til det klassiske latin, som tyrolerdansk og amsterda(m)nsk forholder sig til Jørgensens og Schindlers dansk! Tertullian(us) har skabt kirkens latin, og man kan høre Vergilius og Horatius jamre »Jeg græmmes!«, hver gang en katolik i denne verden kalder dette sprog for klassisk. Sallustius, ja, sogar Tacitus og Cicero vender sig i deres grav. Plautus bander højt og liderligt i sin klassiske underverden, hver gang han hører kirke-latin, for nu slet ikke at sige noget om de germano-skandinaviske dialekter af dette evige sprog. I renæssancetiden begyndte man igen at læse klassikerne og f. eks. Erasmus og Thomas More talte og skrev igen latin, som virkelig var latin. Kirkens kancellisprog har lært en del af Erasmus, men det liturgiske latin er jo stadigvæk Hieronymus' »Vulgata«-latin i al dets kejtede umodenhed.

Willem Wuyts

skyld formulere Deres ord lidt skarpere. Ville De ikke sige: »Jeg kan ikke forestille mig at det er Helligånden et menneske er inspireret af, hvis det sætter sig op mod kirkens officielle lære?«

Det er naturligvis uenighedens kærnepunkt. For det er det store spørgsmål hvorom alt drejer sig i dag. Tanken ligger på linie med Karl Rahners argumentation, som han brugte så sent som i 1950 (Gefahren im heutigen Katholizismus), hvor man bekymret forudså den situation vi befinder os i i dag. Jeg vil derfor koncentrere mig om Rahners tanker, fordi de så utvetydigt siger hvad jeg mener ligger i Deres replik, og håber så det er et svar til Dem.

*

Og her skulle så mit svar til pater Roos følge, der er en imødegåelse af Karl Rahners bog og pave Paul VI's tale om samvittigheden. Men da Katolsk Forum kun har stillet godt en spalte yderligere til min disposition, tilbød Kristeligt Dagblad gæstfrit at bringe mit svar tirsdag den 28. april, hvor så folk der ønsker det kan følge den fortsatte diskussion.

Sven Damsholt.

LÆSERNE MENER

Gunnar Kaskholt svarer igen!

Til Bent Lange

Når man kritiserer andres vasketøj, synes jeg man først bør kaste et kritisk blik på sit eget. For at blive ved det bilde, De selv anvender, synes jeg, Deres vasketøj bærer præg af, at De vasker kulørt og hvidt sammen og i samme maskine. Jeg kan tilslutte mig Deres oversættelse af »Liberate nos Domine«, – det lyder osse pænere, men når De skriver, at jeg ringeagter andres meninger, så må jeg protestere. Resten af Deres indlæg er så rigtigt (og almindeligt), at jeg ikke kan modsige Dem. Pæn maskinvask, men håndarbejde – med personlighedspræg – det er det nu ikke.

Til Helvig Hansen

Nej! Svangerskabsforebyggelse er ikke noget problem for mig. Jeg er så gammel, at jeg også har tandprotese, men derfor er jeg alligevel modstander af tandpine. Luther turde også sige Rom imod, men han er da vist ikke kanoniseret endnu.

At »alle er enige om, at 'den lille kulørte' er en god løsning«, er en så flot påstand, at bevisbyrden herfor må påhvile Dem.

Til rette vedkommende

Siden hvornår har kirkefaderen og kirkelæreren Sct. Augustins læresætning: »Roma locuta est, causa finita est« (Rom har talt, sagen er afgjort) fået tilføjelsen

Fra Sven Damsholt til H. Roos

Kære pater Roos!

Det var en glæde at læse Deres venlige og imødekommende svar på min artikel *Tendenser til to slags katolicisme* og se hvor langt De er enig, selv om De også må tage afstand fra enkelte ting. De har dog misforstået at jeg ser en modsætning i lov og evangelium. Det skulle tværtimod fremgå af 11 afsnit, at jeg mener at loven og institutionen, hvis man forstår dem rigtigt, tjener evangeliet og inspirationen. De hører sammen i kirken som legeme og sjæl. Det er først når man bytter om på rollerne at modsætningen kommer, som i dag hvor lov og institution forsøger at hæmme Ånden der blæser hvorhen den vil.

Det vil De måske give mig ret i.

Og dog ligger der i Deres sidste ord en bestemt afvisning: »Jeg kan ikke forestille mig, at Helligåndens inspiration

kan sætte mig op mod en afgørelse, som er truffet af hele kirken.« Den er så forsigtigt formuleret, at den kan betyde flere ting. Mener De med »hele kirken« alle troende og deres medindflydelse gennem biskopperne på hvad der er katolsk tro, så er vi enige, for så er legemet i harmoni med sjælen og en afvigelse fra denne fælles tro er en afvigelse fra hele kirken. Når De opponerer er det vel fordi De trods alt mener, at en beslutning er bindende hvis den er truffet af et flertal af biskopper sammen med paven – eller af paven alene som jo ifølge nogle mening kan tegne hele kirken – men så er situationen straks anderledes, idet en sådan beslutning ikke behøver at være udtryk for de kristnes tro i hele kirken, og så er legemet begyndt at tage sig retigheder over sjælen. Hvis det altså er dette De mener, vil jeg for tydeligheds

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guidager Electrolyse A/S

Ejgårdsvej 26, Charlottenlund
Tlf. (01) 66 Ordруп 3331-5630

Brdr. Zöllner

Nørrebrogade 174
København N

Telefon Taga 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning

Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle. Tlf. *82 85 00

Fineste mejeriprodukter

A/S Trælåsten

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - Kunsthandel

Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 08

 Rådhusstrøvet, Vejle
Poul HENRIKSEN
Tlf. *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kaj Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle. Tlf. 82 03 60

Bogladen med de mange bøger...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.-11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00

Særpris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritler medfølger.

Program og tilmeldelse ved henvendelse til:

Fru L. Samson
Barsehøj 25, 2900 Hellerup eller Translatør C. Lerche Nielsen
Bredgade 69, 1260 Kbhvn. K.
Tlf. GE 6341 Tlf. PA 2539

SCT. ANNÆ REJSER - PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

27/6-18/7 Firenze-Assisi-Rom-Ravenna - fly - 22 dg. - pris kr. 1475,-.

1/7-19/7 Rom-Sorrento-Venezia - tog - 19 dg. - pris 1375,-.

12/9-26/9 Venezia-Ravenna-Firenze - fly 15 dg. - pris 1195,-.

3/10-17/10 Firenze-Assisi-Rom - fly - 15 dg. - pris 1195,-.

17/10-24/10 Rom (efterårsferien) - fly - 7 dg. - pris 965,-.

25/8-6/9 Oberammergau-Salzburg-Wien - tog - 13 dg. - pris 1095,-.

28/8-5/9 Oberammergau-Saalbach - fly - pris 998,-.

Israel 2/7-16/7 + 10/9-24/9 - fly - Jerusalem-Galilæa - pris 2250,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

Bliv børnehavelærerinde!

Nordlek Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

Lensbaron og lensbaronesse STAMPE CHARISIUS' LEGAT

til fordel for ældre og yngre katolske kvinder, gifte og ugifte, til støtte i trange kår
og til hjælp til faguddannelse.

Legatportioner på 100 - 500 kr. kan søges

ved henvendelse inden 1ste juni 1970 med fyldige oplysninger og sognepræstens
påtegning til formanden for Stiftelsen Mariahjemmet,

landsretssagfører G. Garth-Grüner, Bredgade 25, 1260 Kbhvn. K.

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 26 - 82 11 26
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybtrost
R. Hansen

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefy
Alt i el.-artikler

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
tlf. 72 66 51

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C
København V
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk, pålæg
En gros og en detail

N. Juel Pedersen A/S

Gjarmestre
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

Emille Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

**Støt vore
annoncører**

»Gælder ikke for Danmark«? Når der i »den lille kulørte« står, at det står enhver troende frit at modtage alterbrødet på den traditionelle måde, hvorfor placerer præsten sig så således, at dette er umuligt?

Til alle,

der skriftligt og mundtligt har givet udtryk for sympati for mit første indlæg i »Katolsk Forum« siger jeg hjertelig tak.
Gunnar Kaskholt
Skt. Jørgensgade 203
5000 Odense.

Firmelse i Sct. Ansgars Kirke

Pinselørdag, den 16. maj kl. 19,30, meddeler biskoppen firmelsens sakramente til voksne, der bor i Stor-København.

Pinsedag kl. 10 meddeler biskoppen firmelsens sakramente til børn. Både for voksne og for børn er tilmelding til pastoratet nødvendigt, således at en passende forberedelse kan tilbydes.

*Sct. Ansgars pastorat,
Bredgade 64, 1260 K.*

2. PINSEDAG IKKE HELLIGDAG

Ifølge den nye Ordo er 2. pinsedag udgået som særlig helligdag. Dagen fejres en del steder med højmesse, andre med dialogmesse.

Jesu Hjerter sogn

holder torsdag den 21. maj skovtur for sognets ældste med bustur til Jægerspris.

Byggeplanerne i Brønshøj

Der begyndes med opførelse af et plejehjem, og når dette arbejde nærmer sig afslutningen, bygges den ny kirke. Da alle bygninger, der nu står på grunden, bliver revet ned, vil der på et vist tidspunkt blive opført en nødkirke. Indtil denne nødkirke kan stå færdig til brug - antagelig i slutningen af juli - har menighedsrådet ved Brønshøj kirke énstemmigt

besluttet at stille menighedshusets store sal til rådighed for sognets søndagsgudstjenester.

Skt. Andreas kirke

Fru Jette Thomsen har indvilget i at være kirkens organist med stud. mag. Knud Erik Kenge som fast vikar.

Økumenisk kirkevandring

Den økumeniske komité i Roskilde organiserer for første gang en kirkevandring. Den finder sted 12. maj under temaet »Guds medarbejdere er vi«. Vandringen starter kl. 19,30 i Baptistkirken på Vindingevej, fortsætter til Vor Frue kirke og slutter i Skt. Laurentii kirke.

Århus

Torsdag den 14. maj holdes økumenisk gudstjeneste i Langenæskirken med emnet »En ny kirke i en forandret verden«. Kl. 19.00 spiller Frelsens Hærs hornorkester uden for kirken, og kl. 19,30 holdes gudstjeneste med seminarielæktor Grube Overgaard som prædikant. Derefter holdes panelsamtale med deltagelse af repræsentanter for folkekirken, den katolske kirke, Frelsens Hær, Baptistsamfundet og Metodistkirken.

Pater H. Leenders har forladt sognet og er blevet knyttet som 2. sekretær til den apostoliske delegation, og pater A. Meister fra Jens Jessensvej, København forflyttes til Århus.

Skt. Vincents kirke, Helsingør

Sognepræsten tager på ferie den 20. maj.

ESBJERG**Menighedsmøde**

Onsdag den 20. maj holdes sidste menighedsmøde i denne sæson. Der bliver lejlighed til at stille spørgsmål og fremføre ønsker for det nye menighedsråd, og regnskabsføreren vil gøre rede for kirkens regnskab.

Ungdomsmøderne

At hjemmene på skift åbner sig for de unge og danner rammen om deres møder har vakt interesse, og der fortsættes på denne måde.

Den ny messeordning

For at undgå forstyrrende henvisninger under messen, vil der blive hængt bogstaver og tal op på nummertavlen, svarende til hvad der står i messehæftets rand med røde bogstaver og tal. Som regel benyttes 2. nadverbøn på hverdage og 3. nadverbøn på søn- og festdage, samt det første svar efter forvandlingen.

Den hl. Frans' 3. orden

Den hl. Frans' 3. orden har møde i Sct. Annæ kirke, Amager, onsdag d. 13. maj, kl. 19,30.

H. Günther, CSSR.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG den 10.: 7. i påsketiden (Søndag e. Kristi Himmelfart) (hvid).

MANDAG den 11.: FILIP OG JAKOB, APOSTLE (rød).

TIRSDAG den 12.: Ferialdag (hvid) eller Nereus, Achilleus og Pancratius, martyrer (rød).

ONSDAG den 13.: Ferialdag (hvid) eller Robert Bellarmin, biskop og kirkelærer (hvid).

TORS DAG den 14.: Ferialdag (hvid).

FREDAG den 15.: Johannes Bapt. de la Salle, præst (hvid).

LØRDAG den 16.: Pinselørdag (rød).
Biskop Hans L. Martensen bispeviet 1965.

SØNDAG den 17.: PINSEDAG (rød).

MANDAG den 18.: Ferialdag (grøn).

TIRSDAG den 19.: Ferialdag (grøn).

ONSDAG den 20.: Ferialdag (grøn) eller Bernardin af Siena, præst (hvid).

TORS DAG den 21.: Ferialdag (grøn).

FREDAG den 22.: Ferialdag (grøn).

LØRDAG den 23.: Ferialdag (grøn) eller Gudsmoders lørdagsmesse (hvid).

SØNDAG den 24.: DEN HELLIGE TREENIGHED (hvid).

MANDAG den 25.: Ferialdag (grøn) eller Gregor VII, pave (hvid).

DE NYE LÆSNINGER

Søndag den 10. maj: Søndag e. Kristi Himmelfart.

1. læsning: Apostlenes gerninger 1, 15-17, 20a, 20c-26.

2. læsning: Johannes' 1. brev 4, 11-16.

3. læsning: Johannesevangeliet 17, 11b-19.

Mandag den 11. maj: Filip og Jacob, apostle.

1. læsning: 1. Korinterbrev 15, 1-8.

2. læsning: Johannesevangeliet 14, 6-14.

Søndag den 17. maj: Pinsedag.

1. læsning: Apostlenes gerninger 2, 1-11.

2. læsning: 1. Korinterbrev 12, 3b-7, 12-13.

3. læsning: Johannesevangeliet 20, 19-23.

Søndag den 24. maj: Den hellige Tre-enighed.

1. læsning: 5. Mosebog 4, 32-34, 39-40.

2. læsning: Romerbrevet 8, 14-17.

3. læsning: Mattæusevangeliet 28, 16-20.

a = første del.

b = anden del.

c = tredje del.

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

H. Overbeck

Ingenlørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. Krenk

Ingenlørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 52 33 44

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 52 01 55

Peter From

Kolonihandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

Tømrermester

Ejnar J. Nielsen

Frøjasvej 20. Tlf. 21 03 11
Værksted og plads, Nygade 2
Helsingør. Tlf. 21 00 81

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amallegade 16A - Horsens
Tlf. 62 19 20

Firma Hans Møller

v. Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvissitter
Billigebøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigebøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Tlf. 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allèhelgensgade 8, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

**OASE
KAFFE**

Lev. til de katolske Institutioner

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27
1256 København K.
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Fa. Karl A. Hansen

Murermestre ★ Entreprenører
Ingenlører ★ Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 68

Fint arbejde - Trla 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis Ikke - så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Reserveret

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre
Sct. Annagade 19
Helsingør. Tlf. 21 01 64

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoller
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A,
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

Kristi legemsfest på Aasebakken

Der forventes i år stor tilslutning til valfarten til Vor Frue af Aasebakken, ikke mindst fordi det er så sjældent, at vi i Danmark kan opleve en stor og festlig sakramentsprocession i så smukke omgivelser og samtidig få lejlighed til at bekende vor tro på Kristi nærværelse i det hellige sakramente, som jo fremfor alt er »Troens Mysterium«.

Søstrene på Aasebakken glæder sig til endnu en gang at kunne byde velkommen til deltagerne i valfarten

SØNDAG D. 31. MAJ 1970,

– og vi er mange, der glæder os med dem såvel til at nyde godt af den enestående gæstfrihed, søstrene viser ved at åbne deres smukke park for dette store arrangement, som til den oplevelse, det er at valfarte gennem Guds skønne natur til den betagende friluftsgudstjeneste på kirkeplænen foran klosteret.

Vi ville skuffe søstrene ved ikke at efterkomme indbydelsen og snyde os selv for en virkelig oplevelse ved ikke at deltage i og føle fællesskabet med trosvæller fra en stor del af landet, – og hvorfor skulle vi det, når der nu er så få af disse »samlende« arrangementer, og der i år oven i købet er en ekstra anledning.

På Aasebakken *samles* man netop, og alle småskel udjævnes og forsvinder, når man ser, hvor store anstrengelser de altid smilende søstre gør sig for at glæde os – deres gæster. Derfor er det da også for valfartsdeltagerne en naturlig ting »at være gode gæster«, hvilket heller ikke plejer at falde svært under disse forhold.

Valfarten udgår som sædvanlig fra Holte station kl. 08.30 præcis, og da det som bekendt i år er en »hjerter-sag« at få motion, er der så meget mere grund til at lade bilen stå og benytte »apostlenes heste«.

Ikke mindst af hensyn til dagens Kristi Legemsprocession opfordres foreningerne til at medbringe faner og kirkelige bannere, – hvorimod andre former for samlingsmærker såsom plakater o. l. bør gemmes til mere passende lejligheder, ligesom heller ikke transistorradioer og andre støjkluder er forenelige med ønsket om en værdig gennemførelse af festdagens program og derfor er uønskede på Aasebakken.

Efter ankomsten til klosterområdet, hvilket specielt for deltagerne i valfarten er en smuk oplevelse, læses kl. 10.45 højmesse, hvor biskoppen prædiker.

Kommunionen modtages stående, og man bedes huske, at ønske om deltagelse i kommunionen markeres ved håndoprækning ved indgangen til valfartsområdet (ved villa PAX), hvor optællingen finder sted.

Bl. a. af den grund er klosterets hovedport lukket til efter messen.

Der vil som sædvanlig blive mulighed for i begrænset omfang at leje stole, ligesom der efter messen vil kunne købes kaffe og forfriskninger til frokosten i »det grønne«.

Da biskoppen har ment, »at det var en god og rimelig tanke, at vi i år markerer Kristi Legemsfest på Aasebakken ved en

sakramental procession og påfølgende sakramental velsignelse«, vil andagten kl. 14.30 blive en smule ændret i forhold til tidligere, idet der – efter en kort indledning på kirkeplænen foran hovedaltret – stilles op til processionen. Under baldakin bærer biskoppen, fulgt af præster, ministranter og alle andre tilstedeværende, derpå sakramentet ned gennem kirkeplænen midtergang og i en bue over til klosterets hovedindgang, hvor der vil være rejst et alter, hvorfra den sakramentale velsignelse meddeles.

Der er, som man kan se, lagt op til en virkelig festdag. Søstrene og valfartskomiteen vil gøre deres til, at alle kan tage glade hjem fra en dejlig dag, – resten er op til Dem.

På gensyn søndag den 31. maj til en GLÆDELIG VALFART!

H. Bisander,
Aasebakke-komiteén.

Øm - Valfart

Øm-valfarten finder i år sted SØNDAG d. 24. maj:

Kl. 10.45: Samles alle på pladsen over for kirken hvorfra processionen udgår.

Kl. 11: Højmesse hvor biskoppen prædiker.

Kl. 14: Afsluttende andagt.

Ømborgen er lukket lørdag aften på grund af valfartens forberedelse.

Henvendelse angående valfarten bedes rettet til: Bengt Jensen, Digtergangen 23, 8230 Aabyhøj.

Øm-valfarts-komiteén.

Messen ved grundstensnedlæggelsen til kirken i Øm i juni 1961.

Giv Gud en chance om søndagen

Der siges at være krise i dansk film. Af 1969-produktionen har kun 3 ud af de i alt 21 film spillet sig selv ind. Branchens folk klager over økonomien, imens unge talenter må gemme ideerne væk til bedre tider. De tidligere så sikre folkekomedier af Morten Korch eller Ib Henrik Cavling og med den gamle garde af skuespillere med Dirch Passer i spidsen er næsten fra starten dømt til at blive dødssejlere.

Krisen er dog ikke udelukkende økonomisk – den er også kunstnerisk. Mangel på personlighed og fantasi har gjort de fleste danske film til store intetsigende kompromiser. De få undtagelser kan tælles på en hånd. Sven Grønlykke fik en særdeles velfortjent Bodil for »Balladen om Carl Henning«, Jesper Høms debutantfilm »Smil Emil« var både ærlig og poetisk, og endelig debuterer kritikeren og forfatteren Henrik Stangerup som instruktør. Resultatet er blevet en sjældent indforstået og loyal skildring af en ung præst i folkekirken i en brydningstid.

Sognepræst Niels Riesing (Ulf Pilgaard) forsøger sammen med sin kone (Lotte Tarp) at komme menneskeligt i kontakt med menigheden også ud over den traditionelle søndagsudtjeneste. Men de meget håndfaste forventninger om, hvordan præsten skal være, og hvad han skal mene, stækker ham i hans forsøg på at være formidler. Uden hverken voldsom tro eller tvivl ser han det som sin opgave, at evangeliet til stadighed skal forkyndes.

Det fungerer bare ikke. Præsten spiller fallit – ikke på grund af manglende evner, men fordi det er et umuligt job, han bestrider. På en gang at være åndelig vejleder på et lille isoleret område og samtidig at være social konfliktløser i menighedens hverdag. Han mangler Paulus' glødende tro, men ikke viljen til at forsøge at nå sin menighed. På sin vis står han lige så hjælpeløs som den moderne forfatter (Ebbe Reich spilles fortrindelig af Ebbe Reich), som heller ikke formår at få en anden generation eller udenforstående til at lytte. Filmen handler i høj grad om kommunikationsproblemer og om, hvordan et budskab bringes videre. Det er en af filmens stærke sider, at den på baggrund af en skildring af en præst i hans arbejde får sat en almindelig problemstilling i relief, og så selv om folkekirkens problemer ikke skulle interessere en.

Debatten i filmen ligger i højere grad i selve handlingens sammensætning end i direkte diskussion, hvad der giver filmen

en åbenhed, som ofte savnes i andre debutfilm. Når der tilmed er lagt så stor vægt på at indfange miljøet og skildre den sjællandske natur, forskubbes hovedvægten fra det diskuterende til det rent fortællende. Og Stangerup har i sjældent grad forstået at fortælle. I velkomponerede billeder og med en vellykket brug af alle mulige grå nuancer skildres en landsbykultur, som snart er løbet over ende af udviklingen. Det er sjældent, man på film fanges af hverdagsskildringer, men her er det lykkedes, hvilket nok skyldes

en forstående og loyal, men også kritisk holdning fra instruktørens side.

Blanding af professionelle og amatørskuespillere virker heldig og uden graverende mislyde. Især skal dog Ulf Pilgaards præstation fremhæves. Blandt dem, man ikke ser på selve filmen, men som alligevel har stor indflydelse på værket, skal nævnes fotografen Henning Camre og klipperen Lars Brydesen. Et meget dygtigt dansk debutantarbejde i form af en hverdagshistorie med vide perspektiver.

I hovedet på en gammel dreng

I forbindelse med den brasilianske film »Antonio Dræberen« nævnte jeg myten som det socialt underkuede folks ubevidste forsøg på at komme ud over deres håbløse situation. Hvis livet går en imod hele tiden, kan man flygte til en bedre verden i fantasien. Flugten fra virkeligheden regnes normalt for at være af det onde, men for den gamle dreng, som sidder på alderdomshjemmet, bliver det en bro tilbage til hans festlige og brogede liv, som vi så får lov at leve med i.

Gubben Johan Björk (Hasse Alfredson) har det ikke let i velfærdssamfundet Sverige. Livet er tilpasset de stærke og hurtige, og derfor er en gammel mand håbløst fortabt i trafikken og meget let udsat for ulykker. På tragikomisk vis

brækker han foden og havner så på det fremmedgørende alderdomshjem. Filmen skifter til tegnefilm, og i sprudlende fantasi og fabulering – uden at miste det livsnære – tegner Per Åhlin sig igennem hans liv.

Der er det sørgelige ved filmen, at den er så forfærdelig morsom. Vi griner ad hans ungdoms besværligheder, men heldigvis på en befriet måde, fordi der er tale om identifikation og ikke om udleveren eller gøren nar.

Hvis ikke ordet familiefilm havde været så belastet fra reklamen for danske film, ville jeg have brugt det. Humoren er letfattelig og umiddelbar, tegningerne fantasifulde og sjove, og handlingen poetisk uden at blive kønsløs.

Dekretet om blandede ægteskaber

Bernadette Devlin og revolutionen

Skilsmisse på italiensk

De rhodesiske biskopper og raceadskillelspolitikken

Et opgør med oplevelsen

10/1970

VALG EKSTRA

forum

katolsk

I en alder af to og tyve år har Bernadette Devlin skrevet sine erindringer. Læs inde i bladet om hendes kamp for social retfærdighed.

Vorherres lille ager

Det er sagt indtil trivialitet, at Kirken er ude i en krise. Mangt er i støbeskeen, og meget må efterlades på den stadig voksende brakmark. Det gælder om ikke at skue tilbage, når vi lægger hånden på ploven, men at se fremad. Pløjes skal der. Så vil høsten også som lovet blive stor, selvom arbejderne er få. Vi ved nemlig, at af arbejdere bliver der stadig færre, men vi trøster os med, at høsten vil blive endnu større. Tror vi da. Mon læserne kan se den dybe sammenhæng mellem indsatsen og udbyttet, mellem krisen og landbruget på Vorherres lille ager? Eller har vi her årsagen til, at krisen er kommet bag på de fleste af os: vi kan jo ikke alle være »bønder« for Vorherre – eller kan De/du?

Apropos *landbruget*: Udviklingen har vist fordelene ved en rationalisering og kollektivisering. Ulemperne skal ikke omtales. Hvorfor altid være så negativ? Hvad udad tabes, skal indad vindes. Et godt samarbejde kan udmærket konverteres til et endnu bedre modarbejde. Spørg ikke efter Kirkens velsignelse – og pris den lykkelig, som ikke er sin brors vogter.

Apropos *Kirken*: Bønde eller ej – så er vi jo alle katolikker for Vorherre – selv konvertitter. En benægtelse af dette er en benægtelse af fakta. Men fakta er ikke *in*, snarere *out*. Dyrkelsen af det opportune er den stimulerende accept af tidens krav, men faktum est:

hvad med tidens reelle behov? Gem dem til værre tider. Og forøvrigt – hvad har det med landbrug, vækst og høst at gøre? Sammenhængen synes at være dunkel som jordens muld. Og hvem føler ikke trang til at opgive ævred i bevidstheden om den aktuelle krise? Sandheden er jo den, at krisen kalder på det profetiske – men hvor har vi en Jeremias?

Apropos *krisen*: Den rammer også os selv – i den krævende og frugtbare konflikt mellem det, vi er, og det, vi skal blive til. Den selvkritiske kritik. Vi kan nemlig gerne tro, at vi befinder os på et højt plan, hvor vi i virkeligheden bevæger os i et lavt niveau, – det afhænger af landskabet, vi har placeret os i. For mit eget vedkommende har det resulteret i, at jeg vil lære jordbunden bedre at kende.

Hans Jensen

Skæbnesvanger modig beslutning mod race adskillelspolitikken

De romersk-katolske biskopper i Rhodesia har den 29. april i år udsendt nedenstående tekst, hvori det hedder, at vedtagelsen af loven til forstærkelse af raceadskillelsen tvinger Kirken til at lukke de katolske skoler og andre katolske institutioner.

Efter måneders angstfyldte overvejelser og drøftelser er det nu blevet os romersk-katolske biskopper i Rhodesia klart, at den lov, der for nylig er blevet vedtaget – og især jordbesiddelsesloven – gør det umuligt for os at fortsætte de opgaver, Kirken hidtil har udført i hele det rhodesiske folks tjeneste.

Umuligt at acceptere

Vi kan slet ikke acceptere den pågældende lov. Den krænker ikke alene samvittigheden; den indskrænker også alvorligt muligheden for religionsudøvelsen; den griber ind i de regler og konstitutioner, der gælder for de forskellige grupper af ordenssøstre, ordensfolk i undervisningen og præster; og den udelukker ethvert fornuftigt håb fra vor side om, at andre unge mænd og kvinder eventuelt skulle ønske at vie sig til Gud i ordenslivet, så det kan blive muligt for os at videreføre vort arbejde. Alt dette vil i sig selv effektivt sætte en stopper for det arbejde, der udføres af vore institutioner over hele Rhodesia. Vi hentyder hermed til vore skoler, sygehuse, hjem for forældreløse, alderdomshjem o.s.v. De tilhører retmæssigt os, eftersom de er blevet bygget og vedligeholdt af Kirken, ligesom det er os, der har leveret personalet

til dem, og de har været til uoverskuelig gavn for Rhodesia.

Krænkelse af samvittighedsfriheden

Vi gentager, at den lov, der nu er i kraft, ifølge selve sin natur uundgåeligt vil bevirke, at alle disse institutioner må lukke, og at ansvaret for dette tragiske tab helt og holdent vil komme til at påhvile landets regering. Det er ikke os, der har valgt det. Både vi og alle vore ordenssøstre, ordensfolk i undervisningen, læge medarbejdere og præster ønsker fortsat at tjene hele det rhodesiske folk, som vi så længe har gjort det ud fra den overbevisning, at vi dermed gør Guds vilje. Den nuværende lovgivning gør dette umuligt.

Det er ingen nytte til at forsikre, at de forkastelige love, vi her hentyder til, ikke vil blive gennemført i praksis. Så længe Kirken – og det gælder såvel den som enhver anden institution – må leve i en sådan usikkerhed, er det umuligt at planlægge fremover og umuligt at få personale til at udføre arbejdet. Og dertil kommer så krænkelser af samvittighedsfriheden.

Regeringen selv skyld i lukningen

Vi er overbevist om, at hverken det rhodesiske folk i almindelighed eller

Udtalelse fra de rhodesiske biskopper

Alle virksomheder og institutioner

vælgerne i særdeleshed ønsker, at vore institutioner skal lukkes. Det er nu regeringens sag at tage stilling til dette. Det er ikke os, der lukker institutionerne. Det er regeringen, der gør det med sin uretfærdige lovgivning. Vi opfordrer de ansvarlige til hurtigst muligt at tage stilling til vort indlæg, for at Kirken ikke skal blive reduceret til udelukkende at eksistere i kraft af statens tilladelse, men frit skal kunne fortsætte sit arbejde uden at være hæmmet af den skygge, uvisheden kaster over det.

Hvad den katolske kirke angår, er det os biskopper og ingen andre, der har ansvar og myndighed over alle de kirkelige institutioner i vore respektive bispedømmer. Vi har allerede ført langvarige drøftelser med lederne af disse institutioner, og vi er blevet enige om, at vi, alt efter hvad regeringen svarer, enten vil opfordre dem til at fortsætte deres arbejde eller fastsætte en dato, hvor vi vil nedlægge det. Alle katolske virksomheder og institutioner i Rhodesia vil rette sig efter denne afgørelse.

NOTES BLOKKEN

Dekretet om de blandede ægteskaber (»Matrimonia mixta«) indleder en ny æra i den kirkelige ægteskabslovgivning og har derfor vakt opmærksomhed overalt i verden. Dokumentet er udstedt den 31. marts 1970, men vil først få retsgyldighed den 1. oktober i år.

Selve dekretet, som vi offentliggør andet steds i dette nummer, skal læses meget omhyggeligt. Man skal også være opmærksom på, hvad der ikke – eller: ikke mere – siges. Indholdet af den nye lovgivning består af to dele. I den første del bekræftes den nuværende lovgivning. Ægteskaber mellem to af forskellig konfession eller mellem en døbt og en ikke-døbt kræver dispens. De frarådes, og der siges, at de i almindelighed ikke fremmer den økumeniske forståelse. Vielsen skal foregå i den katolske Kirke. Den katolske part skal forpligte sig til »at gøre sit bedste« for at opnå alle børns opdragelse i den katolske tro.

I dekretets anden del åbnes der mulighed for dispens. Denne dispens, som tidligere var forbeholdt den Apostolske Stol, overdrages nu til biskopperne. De kan, – hvis der foreligger vægtige grunde, – dispensere fra den kanoniske form af vielsen. Det vil sige, at vi må vænne os til den kendsgerning, at et blandedt ægteskab efter opnået dispens, kan indgås enten i en ikke-katolsk kirke eller på rådhuset. Af den ikke-katolske part kræves ikke mere – som tidligere – at den forpligter sig med sin underskrift til alle børns katolske opdragelse. Kun den katolske part skal afgive det løfte »at ville gøre sit bedste« for at garantere denne. Den ikke-katolske part skal i tide underrettes om dette løfte. Alle disse dispens kan gives af

den stedlige biskop. Kun skal der inden for de enkelte bispekonferencer sørges for en ensartet fremgangsmåde. Disse gennemførelsesbestemmelser skal forelægges den Apostolske Stol, men der siges ikke, at de skal godkendes af den. En økumenisk vielse derimod, hvor hver gejstlig forretter vielsen efter sin ritus, er forbudt.

Ekkoet af dekretet i den offentlige mening har indtil nu været meget broget. Fra både protestantisk og katolsk side var holdningen positiv, da den nye lovgivning betydede et vældigt skridt henimod en mere økumenisk indstilling. Samtidig hjælper det nye dekret mange mennesker i en pinefuld samvittigheds-situation. Alene i Tyskland er to tredjedele af alle konfessionelt forskellige ægteskaber efter den gamle ret ugyldige. I 1966 drejede det sig om omtrent 70.000 ud af 122.000. Man kan jo sige sig selv, at det i længden er en uholdbar situation.

På den anden side spares der heller ikke på skarp kritik. Man mener, at det alligevel er en halv løsning. Den mest prominente og mest radikale kritiker på katolsk hold er den kendte prof. Hans Küng (FAZ, 4.5.70). Fordi den givne løsning ikke er radikal nok, spår han, at man faktisk vil sætte sig ud over den og således skabe et fait accompli.

Vi må afvente, hvordan den nye lovgivning vil udvikle sig. I hvert fald er der givet nye signaler. Meget afhænger nu af, hvordan biskopperne vil forvalte de nye dispens, – men i sidste instans ligger afgørelsen i ægtefællernes egne hænder.

T. Roos 97.

Ægteskab

med døbte og udøbte ikke-katolikker

For første gang offentliggøres på dansk pavens dekret om bestemmelserne vedrørende blandede ægteskaber.

De blandede ægteskaber, dvs. ægteskaber, indgået mellem en katolik og en ikke-katolik, hvad enten denne sidste er døbt eller udøbt, har altid været genstand for kirkens særlige omsorg, således som det er dens opgave. Situationen i dag gør denne omsorg ganske særlig nødvendig. Mens katolikker eller ikke-katolikker og ikke-kristne, tidligere levede geografisk adskilt fra hinanden, er denne adskillelse i dag i vid udstrækning ophævet. Desuden er der kommet en langt mere intensiv kontakt i stand mellem mennesker fra forskellige egne og religioner. Som følge deraf er antallet af blandede ægteskaber vokset stærkt. Det kulturelle og samfundsmæssige fremskridt og industrialiseringen har bidraget til denne udvikling. Flugten fra landet og sammenstuvningen i byerne, ud- og indvandringen fra land til land og det voksende antal flygtningen har ligeledes gjort deres.

Kirken ved, at de blandede ægteskaber, der er opstået som følge af forskellen i religion og splittelsen i kristenheden, bortset fra enkelte undtagelser, ikke fremmer en genforening af alle kristne. I virkeligheden er de blandede ægteskaber belastet med mangfoldige vanskeligheder. De indfører jo en vis spaltning i den kristne familie, som man med rette betegner som en levende celle i Kirken. Forskellen i religiøs henseende gør den trofaste opfyldelse af evangeliets krav endnu vanskeligere for familien. Dette gælder især deltagelsen i kirkens gudstjeneste og børnenes opdragelse.

Af disse grunde fraråder kirken i bevidstheden om sit ansvar indgåelsen af blandede ægteskaber. Det må være den magtpåliggende, at katolikker i deres ægteskaber når til en fuldkommen hjerternes overensstemmelse og til et helt og fuldt livsfællesskab. Imidlertid er det en naturlig menneskeret at indgå ægteskab og sætte børn i verden. Derfor gør kirken sig umage for gennem sin lovgivning, som er et klart vidnesbyrd om dens hyrdeomsorg, at finde frem til en ordning, som på den ene side respekterer de af Gud givne forskrifter og på den anden side sikrer den allerede omtalte menneskeret til at indgå ægteskab.

Kirkens vågne omsorg gælder ungdommens opdragelse: Ungdommen skal sættes i stand til samvittighedsfuldt at påtage sig sine pligter og sin opgave i kirken. Den gælder også forberedelsen af ægtefolk, som vil indgå et blandet ægteskab, ligesom den gælder dem, der allerede lever i et blandet ægteskab. Ganske vist er der i et ægteskab mellem to døbte af forskellig konfession ikke så stor grund til at frygte religiøs ligegyldighed hos ægtefællerne. Men eventuelle farer lader sig lettere forebygge, hvis begge ægtefæller har et grundigt kendskab til det kristne ægteskab, og hvis de kompetente kirkelige instanser yder dem den nødvendige hjælp. Også vanskeligheder mellem en katolik og en ikke-døbt kan overvindes ved årvågenhed og omsorg fra sjælesørgernes side.

Hverken i sin lære eller i sin lovgivning sidestiller kirken et ægteskab mellem

kristne af forskellige konfession med et ægteskab mellem en katolik og en ikke-døbt. Som det 2. Vatikankoncil har forklaret, »står de, som ganske vist ikke er katolikker, men dog tror på Kristus og er gyldigt døbt, i et vist, omend ikke fuldkomment fællesskab med den katolske kirke«¹⁾.

De troende i østkirkerne, som er døbt uden for den katolske kirke, har i deres kirker ægte sakramenter, fremfor alt præstedømmet og eukaristien, skønt de er skilt fra fællesskabet med os. Derfor står de os ganske særlig nær²⁾.

I et ægteskab mellem døbte – som jo er et sandt sakramente – består der et vist fællesskab om de åndelige goder, som mangler i ægteskabet mellem en døbt og en ikke-døbt.

Alligevel må man ikke overse de vanskeligheder, som også findes i et blandet ægteskab mellem døbte. Parterne i et sådant ægteskab har tit en forskellig opfattelse af ægteskabets sakramentale karakter og af den kirkelige vielses betydning. De vil tit opfatte visse etiske grundsætninger vedrørende ægteskabet og familien på hver sin måde. Og deres opfattelse vil tit være forskellig, hvad angår omfanget af lydighedspligten over for den katolske kirke og de områder, som henhører under den kirkelige myndighed. Dette viser klart, at de omtalte vanskeligheder kun helt og fuldt kan ophæves ved de kristnes genforening.

De troende skal derfor oplyses om, at selv om kirken i ganske enkelte tilfælde kan slække på den kirkelige lovgivnings krav, kan den dog aldrig fritage den katolske ægtefælle for den forpligtelse, der alt efter omstændighederne er pålagt ham/hende af Guds lov, dvs. af den frelsesorden, Kristus har fastlagt.

De troende skal derfor gøres opmærksomme på, at den katolske ægtefælle er forpligtet til at holde fast ved sin tro, og at det aldrig er tilladt at udsætte sig for direkte fare for at miste troen.

I blandede ægteskaber er den katolske part imidlertid ikke bare forpligtet til at holde fast ved sin tro, men også til, så vidt dette er muligt, at sørge for, at børnene bliver døbt og opdraget i den samme tro og modtager al den hjælp til den evige frelse, som den katolske kirke tilbyder sine troende.

Ved børnenes opdragelse melder der sig her et vanskeligt problem, idet begge ægtefæller skal drage omsorg for denne opgave og ikke på nogen måde må forsømme de dermed forbundne forpligtel-

ser. Kirken bestræber sig imidlertid for i sin lovgivning og sjælesorg at tage disse og andre vanskeligheder i betragtning.

Tænker man på dette, vil man ikke undre sig over, at lovgivningen om blandede ægteskaber ikke kan være ensartet, men må tilpasses efter de forskellige forhold, hvad enten det nu drejer sig om den juridiske form for ægteskabets indgåelse, om vielsesritualet eller om den pastorale omsorg for ægtefællerne og deres børn. Alt dette må rette sig efter ægtefolkernes situation og efter den forskellige grad af deres tilhørsforhold til kirkefællesskabet.

Det var helt på sin plads, at det 2. Vatikankoncil rettede sin opmærksomhed mod dette så vigtige spørgsmål. Det skete flere gange, så tit lejligheden bød sig. På koncilets 3. samling vedtog biskopperne at overlade hele dette problemkompleks til os.

I overensstemmelse hermed har Kongregationen for Troslæren den 18. marts 1966 udsendt en bekendtgørelse om blandede ægteskaber, begyndende med ordene *Matrimonii Sacramentum*³). Den forudser, at de deri opstillede normer, dersom de viser sig brugbare i praksis, i en klar og entydig form skal indføjes i den kirkelige lovbog, der for tiden er under revision⁴).

Imidlertid blev der på bispesynodens første plenarforsamling i oktober 1967 forelagt forskellige spørgsmål vedrørende blandede ægteskaber. Hertil har biskopperne indsendt talrige sagligt værdifulde forslag⁵), og vi har derfor anset det for godt at fremlægge disse for en særlig kommission af kardinaler . . . Kommissionen har sendt os sine resultater, som er *udarbejdet* med stor grundighed.

Lad os med det samme slå fast, at bestemmelserne i nærværende skrivelse ikke gælder katolikker af orientalsk ritus, som indgår ægteskab med døbte ikke-katolikker eller med udøbte. Og hvad angår ægteskaber imellem katolikker af enhver ritus og medlemmer af de ikke-katolske orientalske kirker⁶), har Kirken for nylig udarbejdet nogle forskrifter, som vi ønsker stadig skal stå ved magt.

De efterfølgende bestemmelser udsender vi i den hensigt at forbedre den kirkelige lovgivning om blandede ægteskaber, således at der i de kirkeretslige bestemmelser tages hensyn til ægtefællernes forskellige situationer uden at krænke Guds lov.

Vi ved os her i overensstemmelse med det 2. Vatikankoncil, som det fremfor alt er kommet til udtryk i dekretet om den katolske kirke og de kristnes enhed (*Unitatis redintegratio*)⁷ og i den erklæring, der begynder med ordene »Den menneskelige værdighed« (*Dignitatis humanae*)⁸). Vi har desuden taget hensyn til de

ønsker, der fremkom på bispesynoden. I kraft af vor autoritet og efter modent overlæg bestemmer og beslutter vi følgende:

1. Indgåelse af ægteskab mellem to døbte, hvoraf den ene er katolik og den anden ikke, er først tilladt efter indhentelse af dispens fra den stedlige kirkelige myndighed (*Ordinarius loci*). Et sådant ægteskab er jo ifølge sit væsen en hindring for det fulde religiøse fællesskab mellem ægtefællerne.

2. Indgåelsen af ægteskab mellem to personer, hvoraf den ene er døbt, henholdsvis optaget i den katolske Kirke, og den anden ikke er døbt, er uden forudgående dispens fra den stedlige kirkelige myndighed ugyldigt.

3. Kirken er rede til, alt efter tid, sted og personer, at dispensere fra begge hindringer, forudsat at der foreligger en rimelig grund.

4. For at opnå dispens fra den stedlige kirkelige myndighed må den katolske ægtefælle erklære sig rede til at fjerne farerne for frafald fra troen. Han/hun er desuden strengt forpligtet til at afgive et oprigtigt løfte om at ville gøre sit bedste for, at alle børnene bliver døbt og opdraget i den katolske kirke.

5. Den ikke-katolske part skal i tide underrettes om den katolske parts løfte og det på en sådan måde, at han/hun virkelig har kendskab til den katolske parts løfte og forpligtelser.

6. Begge ægtefæller skal belæres om ægteskabets mening og væsensgenskaber, som ingen af parterne ved ægteskabets indgåelse må tage forbehold overfor.

7. Det tilkommer bispekonferencen, inden for rammerne af sin territoriale myndighed, at fastlægge måden, hvorpå disse erklæringer og løfter, som er påkrævede i hvert enkelt tilfælde skal afgives: om det skal ske mundtligt eller skriftligt, og om det skal ske i vidners nærværelse. Endvidere må der træffes bestemmelse om, hvad der skal gøres, for at der også retsligt skal herske visshed med hensyn til disse erklæringer og løfter, og for at den ikke-katolske ægtefælle virkelig skal få kendskab til dem. Det tilkommer ligeledes bispekonferencen at bestemme, hvorvidt det vil være på sin plads også at stille andre krav.

8. De blandede ægteskaber skal indgås i den form, der er fastsat i kirkeretten. Dette er en gyldighedsbetingelse, undtagen i tilfælde, som falder ind under bestemmelsen i dekretet *Crescens matrimonium*, som Kongregationen for Østkirkerne udsendte den 22. februar 1967.

9. Hvis der er betydelige vanskeligheder forbundet med overholdelsen af den kanoniske form, har den stedlige kirkelige myndighed ret til at dispensere fra den kanoniske form for blandede ægteskaber. Men det påhviler bispekonfe-

rencen at give regler for, hvordan denne dispens skal meddeles lovligt og ensartet i det pågældende land eller område. Dog må en eller anden offentlig form for indgåelse af ægteskab overholdes.

10. Der må sørges for, at alle gyldigt indgåede ægteskaber omhyggeligt indføres i de af kirkeretten foreskrevne bøger. De katolske præster bør søge at opnå, at også de ikke-katolske gejstlige medvirker til, at ægteskaber, indgået med en katolik, indføres i bøgerne. Endvidere skal bispekonferencerne give forskrifter for en ensartet fremgangsmåde inden for deres område, hvad angår indførelse i de af kirkeretten foreskrevne bøger af ægteskaber, som med forudgående dispens fra den kanoniske form er indgået ved en offentlig handling.

11. Hvad den liturgiske form for blandede ægteskaber angår, skal vielsesritualet, i fald det tages fra det romerske rituale, tages fra *Ordo celebrandi matrimonium*, som foreskrevet af os. Dette gælder såvel for ægteskab mellem en katolik og en døbt ikke-katolik (nr. 39-54) som for ægteskab mellem en katolik og en ikke-døbt (nr. 55-66). Når forholdene gør det nærliggende, kan vielsesritualet med den stedlige kirkelige myndigheds tilladelse ved indgåelse af ægteskab mellem en katolik og en døbt ikke-katolik anvendes i messen (nr. 19-38). I så fald må de almene forskrifter for modtagelsen af kommunionen iagttages.

12. Bispekonferencerne skal underrette pavestolen om de beslutninger, som de i overensstemmelse med deres kompetence har truffet vedrørende blandede ægteskaber.

13. Det er forbudt at indgå ægteskab for en katolsk præst eller diakon og en ikke-katolsk gejstlig, som under en og samme ceremoni følger hver sin ritus. Det er heller ikke tilladt at foretage en anden religiøs vielsesceremoni før eller efter den katolske vielse for at indgå eller forny ægteskabet.

14. Den stedlige kirkelige myndighed og sognepræsterne skal sørge for, at den katolske ægtefælle og dennes børn i et blandedt ægteskab aldrig mangler den nødvendige hjælp til at opfylde deres samvittighedspligt. De skal tilskynde den katolske ægtefælle til altid at værdsætte den katolske tros guddommelige gave og til at vidne om den »med god samvittighed, i sagtmodighed og frygt« (1. Pet. 3,16). De skal hjælpe ægtefællerne til at pleje og fremme den enhed i ægteskabet og familien, som for de kristne allerede er grundlagt i dåben. Det er derfor ønskeligt, at de katolske sjælesørgere op-tager kontakt med de gejstlige fra de øvrige trossamfund og opretholder disse kontakter redeligt, klogt og tillidsfuldt.

15. Alle de i kirkerettens canon 2319

fastsatte straffe, afskaffes hermed. For deres vedkommende, der allerede har pådraget sig disse straffe, bortfalder de retslige følger af straffen. Dog består de i punkt 4 (ovenfor) omtalte forpligtelser.

16. Den stedlige kirkelige myndighed kan foretage sanering af et blandedt ægteskab (*sanatio in radice*) under iagttagelse af de i punkt 4 og 5 (ovenfor) omtalte betingelser og de øvrige retsbestemmelser.

17. I særlig vanskelige tilfælde, eller

hvor der er tvivl om anvendelsen af disse normer, skal der ske henvendelse til pavestolen.

Vi forordner, at alt, hvad vi i denne skrivelse har bestemt i form af et *Motu proprio*, har fuld gyldighed og træder i kraft i sit fulde omfang fra den 1. oktober i år uanset alle anderledes lydende bestemmelser.

Givet i Rom ved Peterskirken den 31. marts 1970 i vort pontifikats 7. år.

Pave Paul VI

Parlament og barrikade

Af Lis Thorbjørnsen

Bernadette Devlin har skrevet sine erindringer »Prisen for min sjæl«. Katolsk Forum har bedt Lis Thorbjørnsen anmelde bogen, som De kan læse om i nedenstående lange, — men både fængslende og interessante artikel.

Englands yngste parlamentsmedlem har skrevet erindringer i en alder af to og tyve år.

Bernadette Devlins forældre mødte hinanden i kirken. En lille kirke i Cookstown, i det nordlige Tyrone, Ulster. Som alle katolske kirker åben også om hverdagen. Bernadette Devlins mor, dengang ung pige, var begyndt at gå i kirke daglig. Hun havde det meget sørgeligt. Hun gik med krykker på grund af en sygdom i foden, og den mand, hun ønskede at gifte sig med, var protestant — orangist, som efterkommere af Wilhelm af Oraniens tilhængere kaldes. Hun indgik en handel med Det hellige Hjerter: Hvis hendes halten forsvandt, ville hun opføre sig ordentlig og give afkald på sin orangist, Sammy. Sammy var en flink fyr. Han troede ikke på hendes Hellige

Hjerter eller hendes løfter: den gode Gud var orangist og udmærket klar over det. Men han sagde, at hvis det var sådan, hun ville have det, så var det i orden, og de ville få at se, om orangisten eller Det hellige Hjerter ville vinde. Det endte med, at Det hellige Hjerter vandt. Hendes halten fortog sig. Snart blev krykkerne udskiftet med en spadesrestok, men hun humpede stadig til kirke hver aften klokken syv for at sidde dér og snøfte og tude og have medlidenhed med sig selv.

Også Bernadette Devlins far plejede i denne periode at tilbringe en time hver aften i kirken, hvor han bad om hjælp og vejledning. Der var to ting, som op-tog ham: han var lige blevet færdig hos den tømrer, han havde været i lære hos, og han bad nu om, at der måtte ske no-

get, for han havde ikke lyst til at blive en faglært arbejdsløs arbejder, sådan som mange var det på det tidspunkt. For det andet var han i en situation, der meget lignede Bernadette Devlins mors, idet han havde en veninde i Belfast, Peggy Neely, som ikke tilhørte moderkirken. Men hvis man bad, ville tingene til slut ordne sig, eller man ville i hvert fald kunne udholde det, som man ikke kunne forandre.

»Nu var de altså begge i kirken, og ifølge min fars version af beretningen mindede det om lignelsen om farisæeren og toldereren i Det nye Testamente. Som den gode kristne fra hovedgaden hun var, humpede min mor ind med sin stok, gik helt frem i kirken, lod sig plumpe ned på det forreste sæde og begyndte at græde og hulke højt uden på ringeste måde at tage hensyn til andre. Det eneste andet menneske i kirken var min far, der sad bagest ligesom toldereren; han knælede helt stille uden at forstyrre nogen, – og min mor bemærkede aldrig, at han var der. Til slut mistede han tålmodigheden med hendes stillen sig til skue, og en aften ventede han på hende og sagde: 'Hør her, jeg ved godt, det ikke er min opgave, men tror De ikke, at hvis De fortalte nogen, hvorfor De græder, at De så ville græde mindre højt over det? Så kunne jeg fortsætte med at bede uden at blive forstyrret.'«

Bernadette Devlins mor blev først meget vred, men efter den dårlige start lærte de hinanden bedre at kende og kom efterhånden til at synes så godt om hinanden, at de besluttede at gifte sig. »Sammy og Peggy blev ikke tabt af syne: skønt de til slut giftede sig med andre, var de altid en del af vor familie. Som børn plejede vi at kalde Sammy for »onkel Sammy«, og jeg må have været omkring tolv år, før jeg spekulerede på, hvor sært det var, at jeg havde en protestantisk orangist til onkel.« Der var altså i Bernadette Devlins opvækst faktorer, som littede hende den konklusion, hun nåede til som ung oprører: den kamp, der skulle føres, var politisk og social. Katolske og protestantiske arbejdere burde ikke bekæmpe hinanden, men i fællesskab kæmpe mod et regime, der tilfældigvis var protestantisk.

Understøttelse

Bernadette Devlin havde andre barn-domserfaringer, der pegede i samme retning. Da familien kom i vanskeligheder, blev den ikke hjulpet af den lille bys pæne katolikker, men – tavst og taktfuldt – af den protestantiske genboerske. Bernadette Devlin lærte på sin egen krop nød og fattigdom at kende.

Hendes far måtte for at forsørge familien tage arbejde i England og være

borte det meste af året. Det var hårdt, men de havde det dejligt, når de var sammen. Da Bernadette Devlins far døde, levede hendes mor kun videre, fordi hun havde seks børn, som trængte til hende. Livet betød ikke mere noget for hende selv.

»Vi levede mest af understøttelse – hendes forsørger- og enkehjælp, familie-hjælp og supplerende understøttelse. Jeg plejede at blive meget forbitret på de embedsmænd, som vi talte med i forbindelse med understøttelsen. Vi havde ret til pengene. Min far havde arbejdet og betalt sin forsikring hele livet, men de fik os til at føle, at de gav penge ud til de uværdige fattige, der havde den fantastiske frækhed at være forældreløse. Jeg er ikke socialist på grund af en eller anden højtflyvende intellektuel teori: livet har gjort mig til det.«

Begyndte helt forfra ...

I oktober 1965 begyndte Bernadette Devlin på universitetet i Belfast. Hun valgte først at studere keltisk, det nationale irske sprog. Hun var da irsk nationalist, endnu ikke socialist, men med ønske om at medvirke til sociale og politiks reformer. I sine første to år på universitetet gik hun til politiske møder hos alle partierne. Hos ingen af dem kunne hun finde noget at tro på. Hun syntes, de alle sammen var skidt vigtige, som om deres interesse for politik hævede dem op over almindelige mennesker, og hun syntes ikke at deres intellektuelle diskussionsform var relevant. »Der var mere reel politik i Foreningen for Folkemusik end i nogen af partierne. De sang sorte borgerretssange i Foreningen for Folke-musik før nogen andre på Queen's (universitet) var interesseret i raceproblemet,

og de sang om arbejdsløsheden i Belfast, før borgerretsbevægelsen tog sagen op.«

Januar 1967 døde Bernadette Devlins mor, og da Bernadettes ældste søster var i kloster, fik hun selv ansvaret for sine mindre søskende og måtte hver dag rejse frem og tilbage mellem Cookstown og Belfast for både at kunne tage sig af dem og passe sine studier, – hun studerede nu psykologi. »Omkring på den tid, hvor jeg hver dag rejste mellem Cookstown og Belfast, begyndte jeg at spekulere på den kendsgerning, at ikke alt stod godt til i det sydlige Irland. Der var vor fristat, vor glørværdige trikolor og slumkvartererne i Dublin og vort folk, der emigrerede fra det glemte Vestirland. Disse tanker dæmpede mine vildt republikanske anskuelser. Jeg begyndte at betragte det Irland, jeg gerne ville forene, og jeg indså, at opgaven ikke bestod i at befri de seks grevskaber, men at begynde helt forfra med den nationale revolution. Der var ingen frie grevskaber nogen steder i Irland. Irlænderne havde erstattet englænderne i seksogtyve af grevskaberne, men de havde intet gjort for at forandre systemet. Så langt tilbage som i 1897 havde James Conolly, den eneste rigtige socialist i 1916-oprøret, sagt: 'Fjern englænderne og hejs trikoloren over Dublin Castle i morgen, og Irland vil stadig have de samme problemer, fordi Irlands problemer er økonomiske og sociale.'«

Borgerretsbevægelsen

Den 24. august 1968 arrangerede borgerretsbevægelsen i Nordirland, som da havde eksisteret i to år, en borgermarch fra Coalisland til Dungannon, en strækning på fem kilometer. Da demonstrationen kom til Dungannon, var der politikæde tværs over vejen. De politikere, der havde ledet demonstrationen, holdt et kort møde og erklærede den derefter for opløst. Men demonstranterne gik ikke med det samme, – de satte sig ned i store kredse ud over hele vejen og sang oprørssange lige til midnat. Politikerne »troede, de kunne komme og holde store taler, og man ville lytte respektfuldt til dem, men folk havde gjort det modsatte og i virkeligheden sagt til politikerne: 'Skrub af, I *tænker* ikke engang på samme måde som vi gør.' Og det er lige præcis, hvad politikerne gjorde: de skrubbete af ... Selv om vore politiske synspunkter var umodne dengang, var vi mere politisk bevidste end 'lederne', idet vi nægtede at acceptere deres påstand om, at problemet var et problem om forholdet mellem katolikker og protestanter. Vi vidste, at der var noget galt med et samfund, hvor arbejdsløshedsprocenten kun sjældent var under ti, og hvor halvdelen af husene manglede elementære bekvemmeligheder.«

Næste borgerretsmarch 5. oktober i Londonderry. »Normalt er Derry en død by: omtrent hver femte af mændene er arbejdsløs, og hele stedets atmosfære er præget af nedtrykthed. Men den dag var stemningen elektrisk.« Marchen begyndte. »Vi var ikke kommet mere end et par hundrede meter hen ad gaden, før vi blev stoppet af store mængder politi.« Nogen havde fået fat på en stol, og en af de studenter, der var med, stod op på den. »Han sagde til marchdeltagerne, at de havde tre muligheder: de kunne gå hjem, de kunne holde et møde her, eller de kunne gå imod politikæden, indtil hver eneste række var blevet slået i jorden. 'Der var ingen mening i at stå her og skrike,' sagde han, tag en fornuftig beslutning og før den ud i livet.' Politiet vidste, at Eamonn var den virkelige trussel, – han var ved at forvandle en flok til en ikke-voldelig styrke. Så de angreb.« Med vandkanoner og med stave. Bernadette blev ikke selv gennempryglet, men »i tre dage kunne jeg næsten ikke få en bid ned; jeg var syg af indignation og forfærdelse«. Den første reaktion var lyst til voldelig aggressivitet. Men »under diskussioner med mine venner fandt jeg frem til en sundere holdning: enkelte af dem mente, at den eneste måde, hvorpå vi kunne hamle op med de metoder, vi havde set politiet anvende i Derry, var at være bevåbnede og føre krig mod dem. Ved at tænke over det formålsløse ved den vold, vi havde set, kom jeg til det resultat, at hvad vi mere end noget andet havde brug for var at opbygge en disciplineret ikke-volds styrke. Hvis vi ikke var blevet panikslagne og var løbet i Derry, kunne politiet ikke have forvoldt den skade, de gjorde.«

Øget tilslutning

Tre dage efter begyndte universitetets nye studieår. Da Bernadette Devlin tog til Belfast, tænkte hun på, at hun havde forandret sig, og fandt ud af, at det havde alle. »Året før var der blevet dannet en fælles aktionskomité af repræsentanter fra de forskellige politiske organisationer, som i fællesskab ville afholde en demonstration imod forbudet mod de republikanske klubber. Disse folk fandt hinanden igen, genskabte komiteen og meddelte, at der den næste dag, den 9., skulle være en march til Belfast rådhus som protest mod politiets brutalitet i Derry. Jeg havde engang før været med i en demonstration, hvor vi var blevet bedt om at vise solidaritet over for de udenlandske studenter ved Derry, hvis undervisningsafgift af regeringen var blevet forhøjet med 125 procent. Dengang kunne vi ikke engang få halvtreds studenter ud på gaderne for

at klage. Men den 9. oktober kom der spontant 2000 studenter. Den lade holdning var forsvundet.« Marchen blev standset af politiet foran Shaftesbury Square, men under et møde efter marchen til langt ud på natten i universitetets diskussionsal fødtes en ny student-borgerretsorganisation. People's Democracy. Den skulle ikke ledes af de sædvanlige studenterpolitikere. Upolitiske studenter, som ikke allerede var engageret, skulle sætte deres vægt bag borgerretssagen. Derfor blev der fra de almindelige deltagere i salen valgt ti uden nogen politiske tilknytning, – de blev valgt til det, som senere blev kaldt komiteen uden ansigt«. Bernadette Devlin var en af de ti.

Gennem mødeaktioner i Belfast og i Ulsters provinsområder fik den nye borgerretsorganisation øget tilslutning og vandt befolkningens tillid gennem nye borgerretsmarcher, som Paisleyitterne søgte at hindre med politiets støtte. »Pastor Ian Paisley, selvbestaltet overhoved for Ulsters Frie Presbyterianske Kirke, er for mig at se en farlig mand med en skidt indflydelse. Når den protestantiske arbejderklasse indser – hvad jeg tror, de er ved at gøre – at det herskende unionsparti ikke tjener deres interesser, vil deres naturlige reaktion være at bevæge sig mod venstre og enten blive en del af det nordirske Labour-parti eller også

blive de mest militante socialister af os alle. Paisleys mål er at sikre, at denne protestantiske arbejderklasse støtter ham selv, og således forhindrer den i at bevæge sig mod venstre. For selv om det kunne se sådan ud, så hader pastor Ian Paisley ikke katolikker; hvad han hader er socialister.«

Opstillet – og vandt

Februar 1969 blev der udskrevet valg til det nordirske parlament. People's Democracy tog dette som en strålende lejlighed. »Vi ville ikke ind i parlamentet, men her var den chance, vi havde ventet på, for at forklare folk, hvad vores politik gik ud på. Loven forpligtede politiet til at beskytte en parlamentskandidat.« De fandt frem til otte valgkredse, hvor det var helt sikkert, de ikke havde mulighed for at erobre noget mandat. Bernadette Devlin stillede op i Sydderry – og fik to femtedele af stemmerne. »Vi havde kæmpet med borgerretsbevægelsens politik og klar socialisme, og folk i Nordirland rykkede ud og stemte for det.«

Denne valgkamp i Sydderry henledte republikanernes opmærksomhed på Bernadette Devlin. I foråret 1969 ved suppleringsvalg til det britiske parlament blev hun opstillet – og vandt. »Aldrig så snart var optællingen færdig, før pres-

En udenomsparlamentarisk oprører.

sen faldt over mig. Pressen var kun interesseret i den billige opmærksomhed omkring en 21-årig kvinde, som opnåede at blive medlem af parlamentet.»

En udenomsparlamentarisk ungdomsoprører i parlamentet! Hun skulle nok snart blive tilpasset systemet. Men det gik anderledes.

Allerede inden hun nåede at sætte sine ben i det britiske parlament, stod hun bag en barrikade: Der var uroligheder i Bogside, Derrys katolske slumghetto. »Der var kommet hundredvis af betjente, og der var ved at udvikle sig regulære slag mellem politiet og katolikkerne. Hvad der var startet som et sammenstød mellem borgerretstilhængere og Paislytter havde simpelt hen udviklet sig til en indbyrdes kamp mellem katolikkerne og politiet, og for katolikkerne at se kæmpede politiet på protestanternes vegne.« Bernadette var med til at få folk til at bygge barrikader tværs over vejene for at hindre politiet i at trænge ind i bogside og terrorisere.

Barrikaderne var meget dårlige, og før de endnu var helt færdige, kom politiets vogne, dusin efter dusin, smadrede barrikaderne og tudede gennem Bogside som en invasionshær.

I det britiske parlament

To dage efter stod Bernadette Devlin i det britiske parlament, kaldet til London af krisedebat om Nordirland. Hendes jomfrutale var bitter. Hun sagde, at situationen var middelalderlig, og at man ikke længere kunne opnå noget, ved at Westminster diskuterede den: det var snart for sent for Westminster at diskutere og handle, og alt, hvad de kunne gøre, var at finde ud af, hvilken fløj i Underhuset der skulle have skylden for Nordirland.

»Underhuset syntes det var herligt. Pragtfulde sager! Pragtfuld oprigtighed! Hvad der afslørede Underhuset for, hvad det var. Nogen sagde noget, de virkelig mente, uden at pakke det ind i ikke-stødende vendinger og uden alle formaliteterne med at skrive det ned og understrege de bidder, der særlig skal fremhæves, og alle sagde: 'Hør her!' Det var det samme med pressen. Pressen havde lavet så megen forhåndsreklame for parlamentsbabyen, »the swinging MP« og gæt-hvem-der-har-fødselsdag-i-dag, at den af hensyn til salget ikke kunne slå om og fordømme talen. Jeg rettede et skarpt angreb mod unionismen og de britiske jordbesidderses invasion på Irland, men selv de konservative aviser havde det med. De havde bragt sig selv i en stilling, hvor de ikke regnede med, at jeg ville holde en sådan tale, som jeg holdt, og ingen, mig selv indbefattet, troede, at jeg ville holde

den så hurtigt. Siden da og siden jeg ikke har været et eksemplarisk parlamentsmedlem, har pressen i almindelighed besluttet sig til, at jeg ikke er en så velopdragen person som viktorianerne plejer at frembringe, og at det vil være bedst at sige så lidt om mig som muligt. De ved, hun har fået MP efter sit navn, og hun har ingen respekt for det. Hun besøger arbejderne og de arbejdsløse og de husvilde og sigøjnerne. Et parlamentsmedlem med respekt for sig selv foretager sig ikke andet end at snakke om disse folk i Underhuset.« Hun tog til Ilford, da man forsøgte at sætte husvilde på gaden i juni 1969, efter at de havde brugt i dagevis plus deres egne penge til ikke blot at gøre en saneringsmoden ejendom beboelig, men også attraktiv, »og jeg havde lyst til at sige: 'Til helvede med parlamentet', og hjælpe de husvilde med at grave deres løbegrave og bygge pigtrådsbarrikader. Alt, hvad jeg gjorde, var at give dem nogle penge til at købe mere pigtråd for: parlamentets løn er sandsynligvis aldrig blevet bedre anvendt.«

Parlamentsmedlemmet på barrikaden

Og så slutter Bernadette Devlins bog med den situation, vi alle husker fra avisernes forside august sidste år: parlamentsmedlemmet på barrikaden. En protestantisk fest i Derry var endt i sporadiske slagsmål mellem katolikker og protestanter. Politiet stormede Bogside. »Vi smækkede barrikader op af murbrokker, rør og brosten – alt, hvad vi kunne få fat på – for at forhindre, at politiet kunne komme lige ind i området.«

Prisen for min sjæl har Bernadette Devlin kaldt sin bog. I forordet siger hun:

»*Prisen for min sjæl* hentyder ikke til den pris, jeg vil have for at gå på akkord, men snarere til den pris, vi alle må betale for at bevare vor egen integritet.

For at opnå det, som er værd at opnå, kan det blive nødvendigt at give afkald på alt andet.«

Lis Thorbjørnsen

Der er altid noget af interesse i katolsk forum

Pave Paul - 50 års præstejubilæum

KIPA

Pave Paul VI fejrer i pinsen sit 50 års præstejubilæum. Man kan måske betragte det som en særlig skæbnens tilskikkelse, at den mand, der leder Kirken, netop kunne fejre denne dag på Helligåndens fest. Der er da også god grund for os alle til i denne anledning at huske paven i vore bønner, eftersom han på en ganske særlig måde har brug for Helligåndens bistand.

De 50 år, der er gået, har ført præsten Giovanni Battista Montini til den øverste post i Kirken. Han har været gejstlig rådgiver for den katolske studenterbevægelse FUCI. Gennem mange års arbejde i statssekretariatet har han haft lejlighed til at lære Kirken at kende fra en særlig synsvinkel, som ærkebiskop har han haft ansvar for sjælesorgen i Lombardiets hovedstad Milano, og derfra tog han efter det 2. Vatikankoncilts første samling arven op efter den afdøde pave Johannes XXIII. De tre følgende koncilsamlinger fandt sted under hans pontifikat. Og så kom ansvaret for at føre koncilets tanker ud i livet, hvad man nok må betegne som en tung arv. Det gjaldt – og gælder stadig – om at omsætte bogstaven fra koncileksterne i praksis, for Kirken er liv, og det bliver stadig mere klart for enhver, at dette liv ikke er statisk, men pulserende dynamisk.

Koncilet skulle ifølge pave Johannes bringe Kirken »en ny pinse«. Og nu er det pave Paul, der har fået til opgave at omsætte resultaterne af Kirkens selvbevidsthed og overvejelse til virkelighed.

Hver tid har sine metoder, og disse kan som regel sammenfattes i en devise. »Fra oven og nedad« passer ikke for vor tid. I dag ønsker man »dialog«. Paul VI har i den rundskrivelse, han udsendte i anledning af sin overtagelse af paveembedet (og som først kom et år efter, at han var blevet valgt), udtrykt sin beredvillighed til at føre dialog med alle mennesker af god vilje.

Det er blandt andet ønsket om en sådan dialog, der flere gange har fået ham til at forlade Vatikanet. Han har benyttet sig af de hurtige kommunikationsmidler, vi har opnået med jetflyene, og har besøgt alle verdensdele undtagen Australien. Målet for hans første rejse var Det Hellige Land, kristendommens vugge. Det besøgte han i 1964, og samme år tog han i Bombay kontakt med Asien. Året efter talte han i FN's hovedkvarter i New York. Og i 1967 besøgte han et par uger efter sin rejse til Fatima

Fortsættes side 15.

Skilsmisseproblemerne i Italien

På en måde, som det er svært at forstå uden for Italien, har opgøret med hensyn til skilsmisselovgivning i de sidste måneder ikke bare berørt forholdet mellem kirke og stat i Italien, – det har også rystet selve demokratiet i dets grundvold. Ikke mindst har den krampagtige polarisering mellem »divorcisti« (dem, der går ind for skilsmissem) og »antidivorcisti« (dem, der går imod skilsmisse) ført til en radikalisering af de politiske forhold, – den har også gjort sig gældende i form af en skæbnesvanger frontdannelse mellem »laicister« og »katolikker«, som man ellers i løbet af tresserne var kommet bort fra i Italien.

Det nye lovforslag

Den 28. november 1969 godkendte det italienske deputeretkammer efter flere måneders parlamentariske opgør med 325 stemmer mod 283 et lovforslag om borgerlig skilsmisse. For forslaget og dermed for indførelsen af skilsmisse i den italienske civile lovgivning stemte foruden kommunisterne, venstresocialisterne, socialisterne og socialdemokraterne også det republikanske parti og de liberale. Imod forslaget stemte foruden de fleste kristeligt-demokratiske deputerede også monarkisterne, den neofascistiske Movimento Sociale Italiano og de tre deputerede fra Südtiroler Volkspartei, – en konstellation, som man ikke tidligere havde oplevet i Italien.

De væsentligste forslag i lovforslaget om skilsmisse kan føres tilbage til et udkast, forelagt af den socialistiske deputerede Loris Fortuna. Dette udkast var allerede under den tidligere lovgivningsperiode blevet behandlet i kammerets forfatnings- og lovgivningsudvalg, og det blev igen forelagt under den igangværende lovgivningsperiode (juni 1968). Det nu endeligt behandlede udkast indeholder en blanding af socialistisk-liberale forslag iblandt krav fra kommunisterne. Kun et af de mange suppleringsforslag fra kristen demokratisk side blev antaget.

Udkastet indeholder ni artikler. I artikel 1 tales der ganske vagt om den principielle tilladelse til skilsmisse. »Dommeren erklærer et i overensstemmelse med den borgerlige lov indgået ægteskab for opløst, når han konstaterer, at det åndelige og materielle livsfællesskab, der hører med til ægteskabets funktion, ikke er til stede hos ægtefællerne.« denne mulighed for skilsmisse begrænses i de i artikel 3 nærmere beskrevne tilfælde.

I artikel 3, afsnit 1, fastslås det, at et ægteskab kan opløses, hvis en af par-

terne er blevet idømt livsvarigt eller i hvert fald mindst 12 års fængsel, eller hvis den pågældende er blevet dømt på grund af blodskam, prostitution, kobleri eller mordforsøg over for familie-medlemmer og endelig også på grund af mishandling eller brud på forpligtelsen til at forsørge hustru eller børn.

I artikel 3, afsnit 2, bestemmes det, at ægteskabet desuden kan opløses i tilfælde, hvor en af parterne på grund af sindssyge ikke har kunnet idømmes straf for en af de i afsnit 1 omhandlede forbrydelser, – hvis ægtefællerne i hvert fald i 5 år legalt eller faktisk har levet adskilte, – hvis den udenlandske part i et ægteskab mellem en italiener og en ikke-italiener ifølge sit eget lands love enten gælder som skilt, eller den pågældende allerede har indgået nyt ægteskab i udlandet, – og endelig i tilfælde, hvor ægteskabet ikke er blevet fuldbyrdet.

I artikel 2 fastholdes »særregelen« for de kirkeligt indgåede ægteskaber. I Italien er borgerlig vielse ingen pligt. Den kirkelige vielse har borgerlig gyldighed. Derfor indebærer skilsmissem, når det drejer sig om kirkeligt indgåede ægteskaber, udelukkende en konstatering af, at den statslige sanktion, når det gælder disse ægteskaber, er ophørt. På den måde havde man åbenbart håbet at undgå en konflikt med bestemmelserne i konkordatet mellem pavestolen og Italien fra 1929.

I artiklerne 4–9 fastlægges fremgangsmåden ved skilsmisse og spørgsmålene om underholdspligt. De svarer stort set til skilsmisselovgivning i andre europæiske lande.

I år er forslaget gået videre til senatet. Det kan ikke udelukkes, at projektet lider nederlag der, fordi partiernes fordeling i andetkammeret ikke er de samme som i deputeretkammeret. Men selv de mest afgjorte modstandere af skilsmisse nærer ikke store forhåbninger om, at dette vil ske. Inden det når så vidt, skal den nye regering Mariano Rumor tage kontakt med pavestolen om, hvordan konkordatet skal fortolkes. Resultatet af disse overvejelser vil blive forelagt parlamentet. I sidste instans regner regeringen Rumor med gennem en folkeafstemning at give det italienske folk lejlighed til at træffe afgørelse om, hvorvidt der skal indføres borgerlig skilsmisse. På den måde håber regeringen at undgå at sætte sin »stabilitet« på spil.

Stivnede fronter

Det ser ud til, at flere forskellige omstændigheder fra både statens og Kirkens side har bidraget til, at stemningen

i forbindelse med dette spørgsmål er blevet usædvanlig ophidset.

Gamle politiske modsætninger er netop i denne forbindelse blevet aktuelle på ny. Socialdemokraterne og de gamle venstre-emigrerede har ikke glemt Kirkens samarbejde med fascistene. De gamle kristelige demokrater som f. eks. Gonella, som under fascismen var medlem af den nationale modstandsbevægelse, betragter dette som uretfærdigt. Det »oplyste« venstre og de liberale har indtryk af, at en ideologisk og kirkelig »integralisme« netop på dette punkt er ved at genopstå (i år fejres 100-årsdagen for, at den tidligere kirkestat blev taget i besiddelse, og for Italiens enhed). Katolikkerne kan på den anden side ikke glemme, at Trasteveres »mangiapreti« (»præstædere«) så sent som i 1881 ville kaste Pius IX's lig i Tiberen, da det om natten overførtes fra Vatikanet til S. Lorenzo fuori le mura, og at borgmester Ernest Nathan, der var frimurer, i begyndelsen af 1900-tallet gav inspirationen til et yderliggående antiklerikalt regime i Rom. I kraft af Lateranaftalen i 1929 og den dermed følgende »forsoning« og især i kraft af republikken har klimaet ændret sig væsentligt. Hadet er forsvundet. Men en latent feber giver sig ved visse lejligheder udtryk i irritation, når »den hvide mand« i Vatikanet udtaler sig i spørgsmål, der angår italiensk politik, selv om det sker ud fra rent pastorale motiver. På den anden side er »katolikkerne« tilbøjelige til alt for hurtigt at forbinde skilsmisse, pornografi og socialisme til et produkt, der – i deres øjne – vil føre til opløsning af samfundsordenen.

Ingen mennesker i Italien vover, når det drejer sig om ægteskabslovgivningen, for alvor at drage i tvivl, at pavestolen skal have lov til at udtale sig. I 1947 blev Lateranforliget (og konkordatet som en integrerende del af aftalen) med støtte fra kommunisterne medindfattet i den italienske grundlov. I overensstemmelse med konkordatets artikel 34 fik den kirkelige vielse også borgerlig gyldighed og sanktion. Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano« kunne derfor ikke helt med urette spørge, om parlamentet virkelig havde overholdt reglerne for korrekt optræden landene imellem. Men på den anden side kan man også netop af pastorale og menneskelige grunde spørge sig selv, om en så kraftig pukken på en overenskomst, som på flere punkter trænger til revision og tilpasning efter forholdene i dag, kan bidrage til at løse det italienske skilsmisseproblem.

Selve problemet er temmelig indviklet.

Det er tydeligt, at den del af befolkningen, der er imod skilsmisse, bliver mindre og mindre, og det er unægtelig i sidste instans et resultat af den tiltagende livsanskuelsespluralisme. Dertil kommer i Italien trods store forskelle fra sted til sted en ejendommelig familiestruktur med et iøjnefaldende patriarkat udadtil og et dominerende matriarkat indadtil, en struktur, som socialt set tillader manden større seksuel frihed end kvinden. Konsekvensen af dette er blevet et stort antal – legalt eller faktisk – adskilt levende ægtefæller, ifølge den parlamentariske referent drejer det sig om ca. 2,5 millioner ægteskaber. Følgen af dette er igen et usædvanligt antal »uregelmæssige« familier, hvor børnene ikke nyder den tilstrækkelige retsbeskyttelse. Der er ingen tvivl om, at staten har svigtet sin opgave på dette punkt. Men også den italienske kirke har svigtet sin opgave ved ikke at gøre sin indflydelse gældende for en reform af familielovgivningen og en eventuel udvidelse af grundene til, at et ægteskab kirkeligt set kan erklæres for ugyldigt. Ikke mindst iøjnefaldende er mangelen på en virkelig indsats for familiesjælesorgen. Man har alt for længe været tilbøjelig til at tolerere en fundamentalt ukristen dobbeltmoral, fordi den i visse henseender har tjent samme formål som den katolske ægteskabsmoral, f. eks. når det gælder modstanden mod indførelse af adgang til skilsmisse. Desuden synes man alt for sent at have lagt vægt på gennem en alvorlig indsats på det politiske og parlamentariske plan at nå til en klarere og mere begrænset udformning af det nye lovfor-slag.

Fremtiden

Den kendte katolske teolog og professor i moralteologi i Rom Bernhard Häring har for nylig i et interview til det tyske blad »Der Spiegel« udtalt: Af hensyn til familiens stabilitet i Italien ville det efter min mening være bedre, hvis der fandtes en rimelig skilsmisselovgivning.« Dermed er intet sagt imod den katolske opfattelse. Den katolske kirke vil også for fremtiden fastholde det kristne ægteskabs principielle uopløselighed. Derfor ved katolikkerne også, at de selv efter en borgerlig skilsmisse er bundet af et gyldigt indgået kristent ægteskab. Dette gælder også, når man i dag alvorligt stiller spørgsmålet om, hvordan et uopløseligt ægteskab kommer i stand, og om der er ægteskaber, om hvilke man selv ud fra et kristent standpunkt kan sige, at de er »døde«.

Selv om man meget godt ved, at denne spænding mellem et kristent og et borgerligt syn på ægteskabet medfører store problemer, må man gøre sig klart, at en sådan spænding i en stadig mere

pluralistisk verden ikke vil kunne undgås. Netop i lande, der tidligere har været helt katolske, træder det desuden tydeligere frem, at Kirken i dag i stadig mindre grad kan påvirke menneskene – både med hensyn til ægteskabet og på andre livsområder – og at den især ikke kan gøre sin indflydelse på det enkelte menneske gældende ved hjælp af love og konkordater. Og ikke mindst henviser fremstående personligheder netop i Italien til den store risiko – for ikke lige frem at sige det Damoklessværd – en folkeafstemning om dette spørgsmål kan indebære eller medføre for hele folkets enhed og den demokratiske samfundsorden. De sidste ugers udvikling viser, at denne fare slet ikke er så lille endda.

H. S.

Om rumlige udtryk

I Katolsk Forum 8/1970 s. 19 anholder p. L. O. Dorn mig for ikke at have forstået Robinsons tanker i »Honest to God«, idet jeg skulle »tilskrive ham (Robinson) anskuelser, som han aldrig har gjort sig til talsmand for«. Jeg er naturligvis fuldt ud klar over, at det ikke er Robinsons intention at »lokalisere« Gud – lige så lidt som det har været de bibelske forfatters intention. Jeg har blot ville understrege, at Robinson i sit opgør med de traditionelle religiøse rumlige forestillinger, – som de bibelske forfattere benytter sig af, – blot vælger udtryk for andre rumlige religiøse forestillinger. For hvad enten man vil eller ej, så er udtryk som »den sidste dybde i vort væsen« stadig et rumligt udtryk – også selv om det ikke er ment rumligt. Vi mennesker kan nemlig kun udtrykke gudsforholdet i rumlige begreber. Jeg beklager således, at jeg ikke har sat ordet »lokalisere« i gåseøjne i min omtale af Robinson.

Iøvrigt stiller p. Dorn to spørgsmål, som jeg hermed tillader mig at svare på i samme rækkefølge.

1. De bibelske forfattere anlægger forskellige synspunkter, hvad angår Jesu optagelse i Faderens herlighed. Johannes lader f. eks. Jesus optage i Faderens herlighed allerede i dødsøjeblikket (12,32-33), mens forfatterens til 1. Peters brev, der omtaler Jesu nedfart til dødsriget, først lader ham indgå i Faderens herlighed ved opstandelsen fra de døde (3,18-22). De forskellige udsagn lader sig ikke bringe på en fællesnævner, men de viser, at Kristi død, opstandelse og himmelfart (dvs. ophøjelse ved Faderens højre) er et mysterium, som vi ikke kan fatte, men kun nærme os fra forskellige sider. Når de nytestamentlige forfattere kan anlægge forskellige tilsyneladende modstridende synspunkter, hænger det naturligvis sammen med den overbevisning,

at Jesu optagelse i Faderens magtsfære er foregået i to etaper, nemlig først hvad hans »ånd« angår (jfr. 1. Peter 3,18), og så hvad hans legeme angår.

2. Når Lukas i Apostelgerningerne kan fremstille Jesu »himmelfart« som afslutningen på Jesu åbenbaringstid her på jorden, samtidig med at han lader Jesus åbenbare sig for Paulus efter denne dag, så er det også kun tilsyneladende modstridende beretninger, idet han anlægger to forskellige synspunkter. I fortællingen om Jesu optagelse i himlen på den 40. dag efter påske er synspunktet dette: Herefter har Jesus ikke mere vist sig for Kirken som helhed, og vil ikke gøre det igen før sin genkomst ved tidernes ende. Men hermed vil Lukas naturligvis ikke udelukke, at den opstandne og himmelfarne Kristus havde og stadig har magt til at åbenbare sig for en enkelt person og kalde vedkommende til apostolat. Paulus lader os i sine breve klart forstå, at Jesus, ved at åbenbare sig for ham på vejen til Damaskus og kalde ham til apostolat, har ligestillet ham med de 12. Forskellen mellem Paulus og de 12 er kun, at de 12 repræsenterer det nye Israels 12 stammer. Dermed antydes, at Kirken er det sande Israel. Til dette apostolske vidnesbyrd over for jøderne følger Paulus sit eget som hedningernes apostol.

Kaare Osorio.

LÆSERNE MENER

TIL KATOLSK FORUMS REDAKTØRER

Når De mener, at Katolsk Forum har en god måde at være katolsk på, som det skrives i bladet med store bogstaver, er jeg ikke helt enig. Vist bringer man en hel del interessante ting til torvs, men uhyrligheder spares man ikke for. Hvad er meningen med at afslutte Forum 8/1970 med en ed? Det kan De ikke være bekendt. De har intet at fremkomme med til forsvar for denne billige klimaks på en filmanmeldelse. Undertiden bevæger man sig på skolebladsniveau.

Hvad værre er. De sjofler bevægelsen for pave og Kirke på grund af irrelevante skriverier i Kristeligt Dagblad.

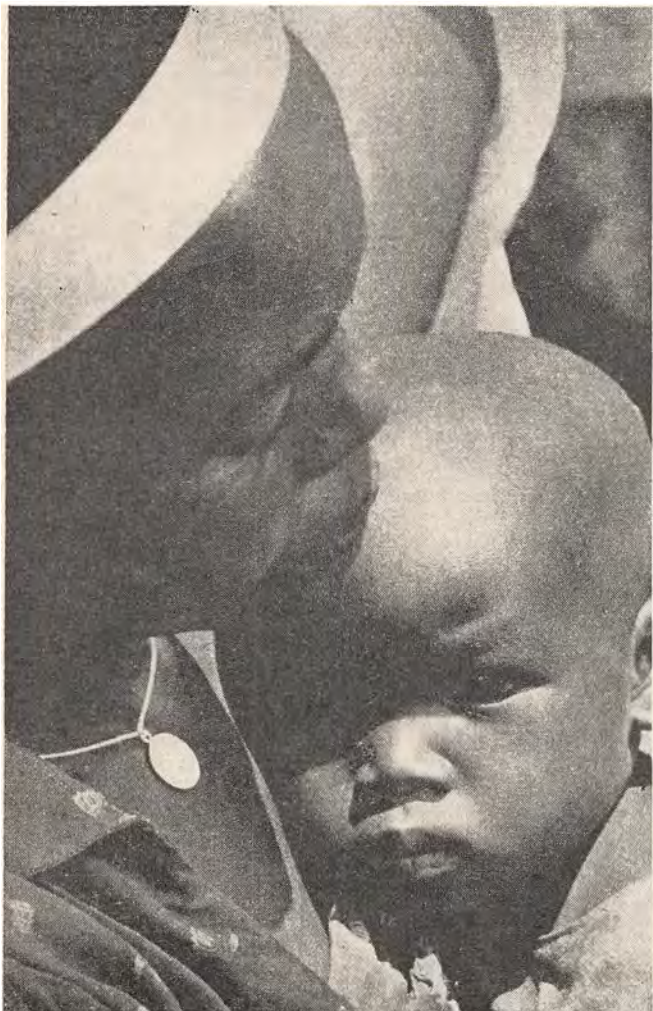
Der er ikke rigtig noget forhold i, at flere tusind pavetro præsters program, der har fået et meget stort antal underskrifter i udlandet, latterliggøres af Dem i Danmark på grund af sagen uvedkommende vrøvl i Kr. Dagblad.

Deres egen interessante mening fremstår i begyndelsen af bladet stort set op. Selve sagen fremkommer med mindst mulige typer på en mere ydmyg plads i selvskab med læserbreve. Hvor smagfuldt arrangeret.

Det ville klæde bladet at vise lidt mere sans for proportioner.

I. M. Lauritsen.

Den nye Eva

Aldrig var naturen så skøn som hin forårsdag i Nazaret,
aldrig solens lys så klart,
aldrig luften så mild – eller vinden så blid.

Figentræ! Dine blade er som silke,
og dine skygger er fløjlmødde de hvide husmure.
Fugle! I har stemt jeres struber
til jublende væld af lovsange,
for timen er kommen, den time
GUD HERREN forjættede Adam
den første sorgens dag.

Du unge pige i dit jomfrukammer,
på dit JA-ord venter al-skabningen i åndeløs tavshed.
Da Gabriel står for dig, forundres du,
men du forfærdes ikke.
Hans ord bringer dig ingen rædsel,
for GUD har skabt dig fra evighed for dette øjeblik.

Som en blomst bøjer sig for morgenduggen
bøjer du dit hjerte – OG ORDET ER KØD –
Ingen tøven formørker dit livs offer.
Dit »hvordan« er ydmyghed,
dit »JA« hengivelse.

Så juble da engle i Guds himmel.
I himmelske hærskarer syng for Herren
og du forgængelige natur, fryd dig
din forløsning er nær.

Maria! Barn i går, men kvinde i dag.
Du har løftet din jomfrufod
for at knuse slangens hoved.
Velsignet er du til alle tider, –
dit »JA« er årsag til al vor glæde.

Edith Jensen.

Kort tid efter bebudelsen, hvor englen bragte Maria det glade budskab, at hun var udkåret til at være mor for Guds Søn, begav Maria sig ifølge evangelisten Lukas op i bjerglandet for at besøge sin kusine Elisabet. Det er ved denne lejlighed, Elisabet siger de berømte ord: »Velsignet er du blandt kvinder, og velsignet dit livs frugt!«, hvorefter Maria istemmer en taksigelsessalme, der ganske vist ikke skyldes hendes digteriske evner, men som ord for ord og sætning for sætning er taget ud af Det gamle Testamente:

Min sjæl højlover Herren,
og min ånd fryder sig over Gud,
min frelser,
thi han har i nåde set til sin
ringe tjenerinde.
Se, herefter skal alle slægter
prise mig salig,
thi den mægtige har gjort store ting
imod mig . . .

En tro jomfru

Sunget af Maria udtrykker denne lovsang noget helt nyt: Herren har besøgt sit folk, han har i nåde set til sin tjenerinde i fornedrelsen. Den gængse oversættelse: »Herren har set til sin *ringe* tjenerinde« er misvisende. Det græske ord betyder »i fornedrelsen« og hentyder utvivlsomt til den profetiske tradition i Israel, der gang på gang har anklaget folket for ikke at leve op til sit høje kald. Ordet »fornedrelse« har sikkert oprindeligt betegnet den nationale ulykke i forbindelse med Jerusalemets undergang og fangenskabet i Babylon, men eftersom denne ulykke var at betragte som Guds straf over det troløse folk, kom ordet »fornedrelse« til at betyde selve den tilstand af synd, uåndelighed, ja direkte oprør, som karakteriserede det stivnakkede og opsætsige folk, der ikke mere var i stand til at føde sande Guds

børn. Profeterne kaldte derfor folket for en steril kvinde.

Men profeterne kunne ikke slå sig til tåls med, at Gud kun straffede folket, – han måtte også på en eller anden måde få sin vilje med sit udvalgte folk. Derfor opstod den tro og det håb, at Gud selv en dag ville gribe ind, besøge sit folk i fornedrelsen og forvandle det folk, som profeterne ikke veg tilbage for at kalde for en skøge, til en ren uplettet brud, en tro jomfru, der hang ved sin Gud, som en trofast brud hænger ved sin brudgom.

En medhjælp, der er Gud værdig

Det er denne forvandling af Guds udvalgte folk, de første kristne har set fuldbyrdet i Maria. Hun personificerer

på en for hende enestående måde hele folket, dvs. at hun sammenfatter og repræsenterer det udvalgte folks dybeste natur, nemlig at være kaldet til at blive et folk efter Guds hjerte i stand til at føde Gud børn. Gud har i hende forvandlet og nyskabt folket, så det er blevet til en frugtbar jordbund, hvoraf selve Guds Søn kan spire frem.

Det er denne forvandling og nyskabelse, Maria selv antyder, når hun synger, at Gud har set til sin tjenerinde i fornedrelsen. I Jomfru Maria er Israel på ny blevet til et folk efter Guds hjerte, et trofast folk, et folk fuldt af nåde, rent og uplettet, den Zions datter, profeterne allerede mange hundrede år tidligere havde talt om. Hun er folket, der er blevet forvandlet til en ren jomfru, som ikke kender til synd og død, fordi Gud er med hende. Derfor er folket på ny i hende i stand til at føde Gud børn. Hun er den hellige stad, apostlen Johannes taler om i sin Åbenbaringsbog, det nye Jerusalem, der kommer ned fra himlen, rede som en brud, smykket for sin brudgom:

»Se, nu er Guds bolig hos menneskene, og han skal bo hos dem, og de skal være hans folk, og Gud selv vil være hos dem, og han skal tørre hver tåre af deres øjne, og der skal ingen død være mere, ej heller sorg, ej heller skrig, ej heller pine skal være mere; thi det, som var før, er nu forsvundet.«

Jomfru Maria står mellem de to pagter; hun er det gamle pagtsfolk, der suverænt af Gud forvandles til en trofast brud, en jomfruelig brud, men hun er også det nye Gudsfolk, Kirken, fordi hun bliver i stand til at føde Messias på denne jord, føde Frelseren ind i tiden. I kraft af Kristi kommende fortjenester blev hun gennem sit troende ja-ord ved bebudelsen til den nye Eva, dvs. en medhjælp, der var Gud værdig.

Kirkens ypperste virkeliggørelse

I det 2. Vatikankoncilts konstitution om Kirken er sidste kapitel helliget Jomfru Maria. Heri kaldes hun Kirkens forbillede og ypperste virkeliggørelse, dvs. at hun personificerer hele Kirkens dybeste væsen som en uplettet brud, der trofast hænger ved sin brudgom.

Kirken holder dog ikke Maria op for os som et andet popidol, vi måbende og passivt kan beundre, men ellers føler os ganske uengagerede overfor. Hun er tværtimod det tegn, Gud har sat i sin Kirke, på at syndens magt i os mennesker kan overvindes, at den faldne natur kan slippe sit tag i os og miste sin magt over os. I Jomfru Maria viser Gud os, hvad han ønsker at gøre os alle til gennem vor forløsning i Jesu Kristus. Ja, mere end det: Maria viser os også,

hvori vor værdighed som kristne og forløste mennesker egentlig består, nemlig at vi ikke blot er forløste – hvad der allerede er en stor nådegave fra Guds side – men at vi også er medforlødere, Gud Fars og Jesu Kristi sande medarbejdere, forvandlede af Guds nåde og af ham gjort til hans børn og Jesu Kristi medbrødre og medsøstre, for at vi i frygt og bævnen kan arbejde med på vor forløsnings fuldbyrdelse, som apostlen Paulus siger.

Lad os derfor i denne maj måned lægge vore bønner ind under Marias moderlige omsorg, for at hendes forbøn må udvirke, at vi med hende som forbillede forvandles fra dag til dag, at synden må slippe sit tag i os, så at vi i lighed med Maria må kunne blive Gud Fars lydige redskaber:

»Thi Gud har i nåde set til sin tjenerinde i fornedrelsen.«

Kaare Osorio.

Verdens frelse

Kristi himmelfartsdag var der radiotransmission fra gudstjenesten i Sakramentskirken, Nørrebro i København. Pastor Lars Messerschmidt var prædikant. Katolsk Forum bringer her hans meget aktuelle prædiken, der bl.a. er et opgør med fænomenet: at opleve.

Mk. 16,50-20

Samtidig med at vi forberedte os på at fejre 25-års dagen for den 2. verdenskrigs afslutning, blev vi endnu engang brutalt mindet om krigstilstanden i Sydøstasien, da vi hørte om krigens udvidelse til cambodiansk område.

Det er så godt som daglig, at vi i aviser eller gennem radio og fjernsyn får kendskab til nye uroligheder af den ene eller anden slags. Det går vel de fleste sådan, at de ikke længere reagerer på sådanne nyheder, ikke så meget fordi de er ligeglade med, hvordan verden ter sig, men simpelthen fordi ingen eller kun de færreste formår at bearbejde problemerne både på grund af deres overvældende mængde og på grund af deres størrelse og vanskelighed. I denne situation er vi da udleveret til en verdensomspændende problemstilling, vi føler os hjælpeløse overfor. At nogle iblandt os – og måske ikke de ringeste – føler sig desperate og med vold og magt vil bryde ud af denne tingenes tilstand bør ikke undre.

Ordet revolution har i den aktuelle sammenhæng fået et nyt indhold. Det betyder *brud med en situation, der kver vor frihed og reducerer vor værdighed*. Og det er i denne forbindelse ligegyldigt, om situationen er skabt af et politisk system, af vor tekniske kunnen, af det bestående samfund, traditionen eller andet. Derfor og kun derfor kan begrebet revolution blive en parole for alle, der føler menneskets værdighed truet på den ene eller den anden måde.

Men ordet revolution er et nødråb. Det er et skrig fra et fortvivlet menne-

ske, der mærker, at døren til det fangehul, hvor det er dømt til at tilbringe sit liv, er ved at smække i.

Vi andre, der måske ikke har mod til selv at råbe: *revolution!*, bør ikke forarges på andre end os selv, fordi vi har resigneret i vor hjælpeløshed over for tingenes tilstand i vort liv, i samfundet og i verden.

Betingelsen, for at situationen kan ændre sig, er imidlertid at se sandheden i øjnene. Man hæfter sig alt for meget ved systemet, som kilden til vor ufrihed som mennesker, ja så meget, at det let bliver systemet som sådant, – og ikke blot dette eller hint konkrete system, – der er forkert. Man drømmer måske endda om en systemløs verden, hvor forholdet mellem mennesker og forholdet mellem grupper ordnes i kraft af, – jeg ved ikke hvilket princip.

Uden at bagatellisere problemet omkring systemet, må der dog peges på endnu en årsag til den situation, vi finder os i, nemlig mentaliteten. Mentaliteten er nok et produkt af et givent system, men også af meget andet, og er selv i stand til at frembringe systemer. I sandhedens interesse må vi da også tage et seriøst opgør med den mentalitet, der er den alt dominerende i vor kulturkreds.

Om opgøret bliver grundigt nok, afhænger af, om man formår at karakterisere tidens mentalitet på rette måde. Jeg skal da forsøge at pege på et enkelt træk, som jeg selv regner for betydningsfuldt i vor moderne mentalitet, idet jeg hermed løber en risiko for at blive afvist i min vurdering. Men hellere det end

tavshed omkring vor tids afgørende problemer.

Den subjektivistiske holdning

Det for mig ret afgørende træk i vor tids tænke- og følemåde er den holdning, man kalder den *subjektivistiske*. Vi henviser i alle sammenhænge os selv til *vor egen* oplevelse og forståelse af tingene. Det gælder om at *opleve* tingene på den rigtige måde, – og det, man ikke oplever, har ikke rigtig betydning. Måske kan et par eksempler illustrere, hvad jeg mener hermed.

For et stykke tid siden var der i Kirkeligt Spektrum i fjernsynet en reportage fra en hippieklub, hvor samtalen drejede sig om religion. Her faldt en replik, der nok kunne vække til eftertanke: »Gud skal ikke tilbedes, han skal opleves.« Det er ikke min hensigt at tage stilling til denne replik, men kun at anføre den som et symptom på en indstilling, der sætter oplevelsesmomentet i første række.

Det ville imidlertid ikke være holdbart at indvende, at denne indstilling kun karakteriserer et bestemt og meget begrænset miljø. Den vægt f. eks. reklamen lægger på vores *forestillinger* om succes, velvære og lykke, er den ikke udtryk for, at det er vores subjektive forestillinger, der i sidste ende alene appellerer til os?

På et mere intellektuelt niveau viser denne subjektivismen sig ofte ved den megen læggen vægt på debat. Debat kan være udtryk for mange ting, men også for en forestilling om, at sandheden er i mig og ikke uden for mig. Når man hellere vil snakke med, fremfor at lytte, kan det så ikke være fordi man mener, at man strengt taget ikke kan lære noget, som man ikke allerede har i sig, at man i sidste ende er sin egen autoritet? Her bevæger vi os ganske vist ind på et kompliceret område, men jeg ønsker alligevel at rejse spørgsmålet, om ikke en subjektivistisk mentalitet her gør sig gældende.

Man kan endelig spørge, om ikke den i samfundet herskende ideologi i *princippet* henviser mennesket til mig selv som sin egen norm, og det vil ikke sige til det, det dybest set har fælles med alle andre, men til dets bevidsthed om sig selv, til dets oplevelse af sig selv.

Finder vi ikke en bekræftelse af den her fremførte påstand i vor tids hovedproblem: ensomheden, isolationen, den manglende kommunikation, fremmedgørelsen eller hvilket navn, det nu bærer? For må konsekvensen af en subjektivistisk mentalitet ikke blive, at vi alle bliver til isolerede øer i et kæmpemæssigt

ocean, at vi alle lukkes inde i vore private cirkler, i en verden, vi ikke kan dele med andre? Når unge gør oprør mod det bestående, er det da ikke dybest set, fordi de vil bryde med denne menneskenes fremmedgørelse over for hinanden?

Men meget kan tyde på, at der ikke findes noget virkeligt alternativ. Er vor civilisation da dømt til at drive menneskene længere og længere fra hinanden ud i større og større personlig isolation?

Det eneste alternativ

Det evangelium, der lige er blevet læst, taler på sin egen måde om dette. Kernen i det er befalingen om at gå ud i hele verden og forkynde det glade budskab for alle mennesker. I selve denne befaling er der noget aldeles afgørende. Der siges nemlig ikke: Spørg mennesker, hvad de mener om livet, om medmennesket, om Gud. Der henvises altså ikke til menneskets egen mulighed for at forstå sig selv og sin verden. Nej, nogle mennesker sendes ud med tilbud til alle om at træde ud af deres egen subjektive verden og ind i en verden, der består udenfor og endog uden dem. En verden, der ikke er bygget på subjektive oplevelser, men på *gensidighed*. Den er et fællesskab, der tilbydes mennesket for at frelse det ud af dets subjektive situation.

Men det siger sig selv, at det menneske, der har *forskanset* sig i sin egen subjektivismen, ikke vil have nogen adgang til dette fællesskab. Betingelsen for at opfange tilbudet, når det kommer, er *villighed til at lytte*. At indtage den lyt-

tende holdning er det første skridt væk fra sig selv. Men det er ikke nok. Det afgørende skridt ind i en ny oversubjektiv verden er *troen*. For hvad betyder tro andet, end at mennesket overgiver sig til en virkelighed, som er større og mere værdifuld end dets egne lille verden?

Det tilbud, der gives i evangeliet gennem forkyndelsen, er det eneste alternativ til den situation, vi lever i i dag, – og beviset er netop dette krav om tro, dvs. om overgivelse, der rettes til mennesket. For intet andet af det vi præsenteres for, stiller tro som betingelse, tværtimod, man henviser altid i sidste ende til sig selv, og det kan højst føre til tro på en selv, men ikke til tro på nogen anden.

Det Kristusbestemte fællesskab

Nu er det fællesskab, der her er tale om, ikke et hvilket som helst fællesskab mellem mennesker. Det er først og fremmest et fællesskab med det menneske, Jesus Kristus, der har vist sig for udvalgte vidner som den, der var død og dog lever, ja mere: som den, der har fået al magt fra Gud, sin Far, til at forene alle mennesker i et ubrydeligt og effektivt fællesskab. Det Kristusbestemte fællesskab er alene det, der kan forløse os fra os selv, såfremt vi uforbeholdent overgiver os til det. Er dette fællesskab ikke også mere end nogensinde før det, den verden har behov for, som kan alt – undtagen at frelse sig selv?

Lars Messerschmidt.

Hvem formår at bearbejde mængden af indtryk?

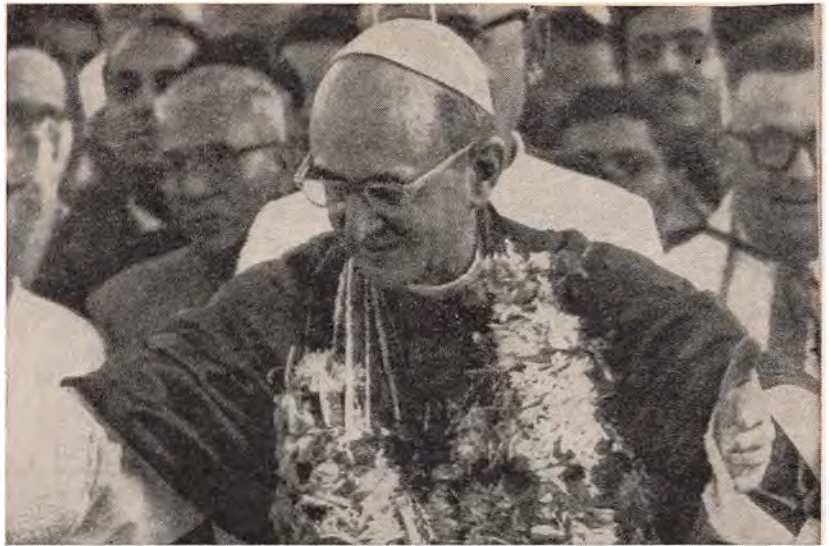
Pave Paul

Fortsat fra side 9.

overhovedet for den ortodokse kirke, den økumeniske patriark Athenagoras I i Istanbul og valfartede til Efesus. I 1968 besøgte han – efter Asien – en anden nødlidende verdensdel, nemlig Latinamerika, som inden for en ikke alt for fjern fremtid vil være hjemsted for størstedelen af alle katolikker i verden. I 1969 var han i Geneve, hvor hans besøg gjaldt Arbejdets Verden og Kirkerne Verdensråd. Og kun et par uger senere satte han foden på afrikansk jord i Uganda.

Navnene på de steder, paven har besøgt, viser, hvad han har lagt vægt på i sit pontifikat, nemlig at møde den ortodokse kirke og Østens store religioner og at opøge de øvrige kristne kirkers hovedsæde i Geneve. Det, pave Paul er gået ind for, er altså først og fremmest økumeni, men derudover er det også fred, udvikling og arbejde. Andre lejligheder til samtale har paven haft i sine møder i Vatikanet med kirkeledere og personligheder fra hele verden, med hvem han både har drøftet rent religiøse anliggender og de store internationale problemer.

Denne mand, der har så hårdt brug for Helligåndens bistand, er blevet draget med ind i dagens diskussion og er fra alle sider prisdrevet offentlighedens kritik, og mange er da også de anklager, der rettes imod ham. Nogle beskylder

Pave Paul i Indien.

ham således for at »udlevere« Kirken til de moderne strømninger, mens andre hævder, at han er alt for tilbageholdende og ikke virkelig vover at tage skridtet ud i den moderne verden.

I denne massemediernes tid er det også for paven blevet lettere at skaffe sig gehør, men medaljen har også en bagside, idet massemediernes virker som en slags malstrøm. Paven fører i vid udstrækning sin dialog med verden via massemediernes, men pavens ord brydes i massemediernes linser.

Det mærkede man ved offentliggørelsen af pavens stillingtagen til fødselsreguleringen («Humanae vitae») og præsternes cølibat («Sacerdotalis caelibatus») og for nylig, da teksten om de blandede

ægteskaber mange steder blev kritiseret sønder og sammen, før den overhovedet var udsendt officielt.

En ting, offentligheden ikke har fulgt så meget med i, er den vidtgående reform af den romerske kurie, Paul VI er gået i gang med.

Alt dette hører med til den »nye pinse«, som Johannes XXIII kaldte Kirkens »aggiornamento« eller »ajouførelse«, et udtryk, der i dag er gængs over hele verden. Det, Kristi kirke – og hermed menes ikke bare den romerske kirke, men alle de kristne kirkesamfund verden over – i dag har brug for, er Helligåndens bistand, den Ånd, der »gør ny«, for at der såvel i Rom som alle andre steder kan komme »en ny pinse«.

INFORMATION UDLAND

Her mangler bødlen ikke arbejde

Kirke og missionærer
i apartheidpolitikens Sydafrika

Der har netop været valg i Sydafrika – et valg uden større betydning for afrikanerne, som udgør en niendedel af befolkningen. Det var som bekendt kun det hvide mindretal, der deltog i valget. I »Utblick«, den svenske kirkes missionsblad, har man i en række artikler belyst forholdene i apartheidpolitikens Sydafrika, hvor så mange svenske missionærer har virket. Missionærerne er ikke mere så velkomne i Sydafrika. Flere af dem har nemlig skarpt protesteret mod landets politik og har spillet en stor rolle i opinionsdannelsen i Europa og USA. Mange af dem lever da også nu i uvished, om de overhovedet kan få lov til at blive i landet. Et hospital, som for mange år siden blev oprettet af den svenske kirkes mission, og som i 1960 blev overgivet til den evangelisk-lutherske kirke i sydøstregionen, står nu foran sin lukning. Årsagen er den, at hospitalet ligger

»forkert«, d. v. s. på »hvidt område«. Patienterne er afrikanere, indere og færvende.

I Sydafrika går grænsen som bekendt meget skarpt mellem hvid og afrikaner. Begges liv omgærdes af bestemmelser og love, som også berører kirkens virksomhed. Europæiske og amerikanske missionærer arbejder sammen med afrikanere, men er de f. eks. til en konference i Durban, må afrikanerne overnatte i en del af byen, mens missionærerne må finde et hotel i den hvide bydel. De må heller ikke spise på samme restaurant, hvorfor mange foretrækker at spise en madpakke ved vejkanthen. De må ikke færdes på hinandens område uden tilladelse – to svenske missionærer har således fornylig fået inddraget tilladelsen til at besøge afrikanske reservater, og ingen hvid må være underordnet en afrikaner – derfor har f. eks. alle hvide sygeplejersker overordnede stillinger på sygehusene, selv om deres uddannelse er ringere end de afrikanske kollegers. 12 procent af Sydafri-

kas jord er reserveret afrikanere, som udgør 68 procent af befolkningen. I skolerne er også indført apartheid, og de afrikanske skolars standard er sænket stærkt efter nationaliseringen af skolevæsenet.

Der fortælles endvidere i bladet, at Sydafrikas bøddel er en meget optaget mand. Halvdelen af samtlige henrettelser i verden finder sted i Sydafrika. Dødsdommene udføres gennem hængning. Man henretter omkring hundrede mennesker hvert år, og tallet synes snarere at øges end at mindskes. Ikke mindre end 68.000 mennesker afsøner fængselsstraffe.

I Sydafrika skal alle bo i de af regeringen anviste områder. Meningen er, at de store reservater skal udvikles til, hvad man kalder Bantustans med et vist afrikansk selvstyre. Tusinder af mennesker tvangsforflyttes fra områder, som klassificeres som hvide, til disse reservater.

Kirken har en meget central plads i det sydafrikanske samfund, som ikke på nær er så sækulariseret som den nordiske. Fortsættes side 18.

Dagen for meddelelsesmidlerne

I anledning af dagen for meddelelsesmidlerne, der var den 10. maj, har pave Paul VI udsendt følgende budskab:

Kære sønner og døtre, alle mennesker af god vilje over hele verden og især alle unge af i dag!

Jeg er overbevist om, at temaet for dagen for meddelelsesmidlerne i år tangerer en af jeres hovedinteresser: »Meddelelsesmidlerne og ungdommen.« Det er ganske sikkert klart for enhver, at alle har et umådeligt ansvar både over for historien og over for Gud for, at de ganske særlige muligheder, meddelelsesmidlerne byder for at give unge mennesker oplysninger og forme deres personlighed, så de kan få øje på de egentlige problemer i verden, søge livets sande værdier og leve op til deres kald som mennesker og som kristne, bliver udnyttet på en god måde.

Emnet er faktisk brændende for alle mennesker af god vilje, for både nationale og internationale private organisationer og ikke mindst for Kirken, og de må alle spørge sig selv: Hvordan bliver ungdommen af i morgen af at vokse op i den verden, der bygges i dag? Og hvilket samfund vil I unge selv bygge op, når verdens skæbne en dag kommer til at ligge i jeres hænder?

Kære sønner og døtre, i fuld erkendelse af vort pastorale ansvar vil vi sige til jer alle sammen: Morgendagen bliver nøjagtig det, vi med Guds nåde gør den til.

Behøver vi endnu en gang at minde om, at pressens, filmens, radioens og fjernsynets tilbøjelighed til at skjule eller endog helt forbigå det, de tidligere kulturformidlere såsom kontakterne i hjemmet, skolen og sognet samt opdragernes belæring gjorde det muligt for tidligere generationer at give videre til deres efterfølgere, bliver stadig mere udpræget. I vor tid er samfundets meddelelsesmidler de nye kilder til kultur og viden, og de har en betydelig magt til at påvirke menneskenes sind og følelser gennem de tanker og den appel til fantasien, de formidler i lyd og billeder.

Der er ingen tvivl om, at disse midler på en enestående måde formår at udvide ens horisont, at skabe kontakter, at bringe meddelelser videre og at gøre det muligt at tage del i, hvad der foregår i verden. Men det er naturligvis kun tilfældet, så længe de virkelig forbliver midler til et mål, til det ene mål, der er dette navn værdigt, dvs. til at tjene hele mennesket og hele menneskeheden (jfr.

Om folkenes fremskridt, no. 14). Men desværre er det kun alt for ofte det modsatte, der er tilfældet. Vi er vidner til, hvordan børn og unge udnyttes som letkøbte forbrugere af en industri, der sætter sig selv som mål, og hvordan de lokkes i erotikkens og voldens snarer eller føres ad angstens og usikkerhedens farlige stier. Det er ikke for meget, at opfordre alle rettænkende mennesker til sammen at råbe alarm og til i forening at gøre en ende på noget, der må betegnes som »nedbrydende«.

Er der mon nogen, der ikke er klar over, hvor påtrængende nødvendigt det er, at udnytte meddelelsesmidlerne på en god måde med den kraftige indflydelse, de udøver ved hjælp af lyd, billeder, farve og bevægelser, og at gøre dem til virkelig tidssvarende redskaber til at skabe den kontakt mellem mennesker, som ungdommen venter på? Eller som ikke er klar over, hvilken udmærket næring de kan skænke, så længe den er sund, og organismen kan tage imod den og fordøje den uden at blive forgiftet af den! Der er ingen tvivl om, at de har meget at tilbyde ungdommen: en udmærket fritidsbeskæftigelse, en rigdom af oplysninger og for nogle begyndelsen til en uddannelse, før de endnu kan hverken læse eller skrive. Vi vil gerne understrege dette i det uddannelsesår, FN proklamerede ved indgangen til det andet udviklingsår. Meddelelsesmidlerne kan skaffe ungdommen adgang til værdifulde kulturgoder, og samtidig kan de give den smag for broderskabets, fredens, retfærdighedens og almenvællets sande værdier.

Dette er en umådelig opgave, et glimrende hverv for alle, der vil gøre noget for at udnytte disse overordentlig kraftigt virkende redskaber i ungdommens tjeneste. Men vi opnår ikke ret meget med noget af det, hvis forældre og opdragere ikke gør deres for at hjælpe de unge til at vælge, tage stilling til og fordøje det, de hører og ser, så de kan blive fuldt færdige mennesker og kristne. Og det nytter heller ikke meget, hvis de unge selv er passive og lader sig tryllebinde af de enorme tillokkelser, fange af begæret og ikke har kontrol over sig selv.

Og endelig spørger vi så: Hvem er det, der kan bringe ungdommen det sande livets budskab og de modige og oprigtige ord, de bevidst eller ubevidst længes efter at høre? Millioner af mennesker var sammen grebet af den samme betagelse, da de på billederne så menneskets første skridt på månen. Hvem kan få

dem til at fornemme den samme dybe bevægelse over for kærlighedens Gud, som kom ned og vandrede som et menneske på jorden, »for at kalde os til som sønner at få del i den levende Guds liv, han, som er alle menneskers Fader«? (Jfr. Om folkenes fremskridt, no. 21).

Vi opmuntrer varmt de mange sjælesørgere, præster, ordensfolk og lægfolk, som med sand iver stræber efter i meddelelsesmidlerne at finde et nyt sprog – og de skal og må finde dette sprog – ved hjælp af hvilket de kan bringe de unge det glædelige budskab, som altid er lige nyt og overraskende. De længes inderligt efter dette vidnesbyrd. Også de er i stand til med dyb glæde at erkende ham, som er svaret på deres mest radikale og foruroligende spørgsmål, han, som »er blevet os visdom fra Gud, både retfærdighed og helliggørelse og forløsning« (1 Kor. 1,30).

»Ungdom, søg Kristus, for at I kan forblive unge« (Augustin): Det er vort håb, og det er vor bøn.

Med det alvorlige ønske om, at forældre, opdragere og alle, der gør brug af meddelelsesmidlerne, vil udnytte den mulighed, dagen for meddelelsesmidlerne byder dem, bedst muligt til gavnlige overvejelser og frugtbare beslutninger, som kan føre til, at de bliver til større gavn for ungdommen, meddeler vi Dem i kærlighed og tillid den apostoliske velsignelse.

Kampagne imod Kirken

Tortur i Brasilien

Washington – NC News Service

Et landflygtigt brasiliansk kongresmedlem, Mario Moreira Alves, har i Washington udtalt, at de beretninger, der kommer fra Brasilien om, at politiske fanger bliver udsat for tortur, er sande.

Alves, der er journalist og forfatter, beskylder desuden den brasilianske regering for at føre en terrorkampagne mod den katolske kirke.

På et tidspunkt, da stemningen mod regeringen var i stadig stigning, protesterede Alves skarpt imod regeringens forfølgelse af studenterne. På grund af de beskyldninger, han fremkom med, anmodede regeringen kongressen om at ophæve den immunitet, han nød som kongresmedlem, men fik afslag. Derefter hjemsendte den tidligere præsident Arthur da Costa e Silva kongressen og begyndte at regere ved hjælp af dekretter.

Alves, der nu lever i landflygtighed i Santiago i Chile, var kommet til Washington for at tage del i et møde i den latinamerikanske studentersammenslut-

ning LASA, som udsendte en fordømmelse af tortur af politiske fanger.

Alves sagde, at hundreder af katolikker og protestanter var blevet fængslet sammen med socialister og kommunister, og han tilføjede:

»Der er en kampagne i gang imod Kirken, og selv om der ikke er blevet arresteret nogen biskopper, er en hel del præster og ordensfolk blevet fængslet og beskyldt for revolutionær virksomhed og nogle af dem har været udsat for tortur.«

»Hvis det er sandt, at der ikke ud-

øves tortur,« sagde han, »hvorfor vil regeringen så ikke tillade en undersøgelseskommission at besøge fængslerne?«

»Nogle biskopper har i kraft af Deres indflydelse fået udvirket tilladelse til at besøge de fængslede præster og ordensfolk. Men ingen andre får lov til at besøge de politiske fanger, ikke engang deres forsvarere,« sagde han. »Den mindste indsats for at opnå en samfundsreform stemples som revolutionær, og militæret og politiet skelner ikke mellem virkelige oprørere og almindelige kristne, der bare gerne vil hjælpe de fattige.«

Det Lutherske Verdensforbund

Katolske ledere i Brasilien støtter Det Lutherske Verdensforbund

Porto Alegre, Brasilien (KIT)

Førende personligheder inden for den katolske kirke i Brasilien har lovet helhjertet at støtte Det Lutherske Verdensforbunds 5. generalforsamling, som i dagene 14.-24. juli afholdes i Porto Alegre med deltagelse af 2.000 delegerede fra 51 lande. Ærkebiskoppen af Porto Alegre, kardinal Vicente Scherer, mødtes for nylig med pastor Karl Gottschald, som står i spidsen for Brasiliens 750.000 lutheranere. Kardinalen lovede at »yd generalforsamlingen enhver tænkelig støtte, for at den kan blive virkelig frugtbringende«. Mødedeltagerne skal indkvarteres i katolske hjem og institutioner (93 % af Brasiliens 90 millioner indbyggere er katolikker). Der er oprettet økumeniske studiekredse. Og i ærkebispeddømmets 160 menigheder har man startet et »bønnens korstog«, hvor der bliver bedt for det planlagte møde. Ifølge pastor Sinesio Bohn, som er formand for ærkebispeddømmets økumeniske udvalg, er disse mødeforberedelser et tegn på, at der i visse dele af Latinamerika har bredt sig en lovende økumenisk atmosfære trods den mere tilbageholdende indstilling, man finder hos visse protestantiske yderliggående retninger og hos visse katolske traditionalister.

Vatikanet deltager i generalforsamlingen med en gruppe på 6 medlemmer under ledelse af formanden for det romerske sekretariat for de kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands, som også tager aktivt del i generalforsamlingen som foredragsholder. Blandt de øvrige katolske deltagere kan nævnes ærkebiskop Helder Camara.

Af de forventede 2.000 delegerede kommer de 700 fra udlandet. Heraf kommer den største gruppe på 100 fra Tyskland. En femtedel af deltagerne er under 25 år. Ungdommen kommer her for første gang til at deltage som dele-

gerede (og ikke bare som »youth participants«). På et forberedende studentermøde i Sachsenhain, Vesttyskland, udtrykte en teologistuderende imidlertid bekymring for, at ungdommen i Porto Alegre »kun vil få 'sandkasselifrihed', men at den ikke vil blive taget alvorligt«.

Kommunistisk »konfirmation«

12.000 unge til kommunistisk »konfirmation« i Østtyskland

Efter hvad aviserne i D.D.R. (det kommunistiske Østtyskland) meddeler, har der i dette forår meldt sig 12.000 unge mænd og piger til den såkaldte »Jugendweihe« (ungdomsindvielse). Disse konfirmationer er et kommunistisk modstykke til de kirkelige. De unge lover højtideligt, at de vil virke for marxismen-leninismen. I Østberlin bliver kongresshallen på Alexanderplatz anvendt som ramme om disse forestillinger, hvor også kunstnere fra Maxim Gorki-teatret og den østberlinske statsopera medvirker.

1,2 mill. baptister i Europa

31 millioner baptister verden over

Ifølge den nyeste statistik er antallet af indskrevne medlemmer i baptistkirkesamfundene nu verden over godt 31 millioner. Deraf lever de 27 millioner i USA. I Europa er der ca. 1,2 mill. og i Asien ca. 1,1 million. Oplysningerne stammer fra den baptistiske verdensunion. I Afrika er der godt 700.000 baptister, i Sydamerika ca. 400.000. Indien har godt 600.000, og i Sovjetunionen er der 550.000. Baptisterne udgør det største protestantiske kirkesamfund i USA.

Præsteråd

Rundskrivelse om oprettelse af præsteråd

Rom - KIPA

Kongregationen for præster og ordensfolk har for nylig udsendt en rundskrivelse til formændene for bispekonferencerne, hvori de lokale biskopper opfordres til at oprette præsteråd. Oprettelsen af et præsteråd, som skal være »rådgivende for biskoppen med hensyn til bispeddømmets ledelse«, er obligatorisk for alle bispeddømmer. Det skal være repræsentativt for hele bispeddømmets præsteskab og rådgivende for biskoppen i alle pastorale anliggender, men dets funktion er og forbliver kun rådgivende, undtagen i særlige tilfælde, hvor biskoppen, hvis han ønsker det, kan give rådet fuldmagt, så det bliver beslutningsdygtigt.

Allerede det 2. Vatikankoncil udtrykte ønske om oprettelsen af sådanne præsteråd. Som følge deraf bestemte pave Paul VI allerede i 1966, at der i alle bispeddømmer forsøgsvis skulle oprettes et præsteråd. I januar 1969 opfordrede kongregationen for præster og ordensfolk formændene for bispekonferencerne til at afgive beretning om de erfaringer, de i så henseende havde indsamlet, og disse beretninger blev lagt til grund for drøftelserne på kongregationens generalforsamling i oktober 1969. Det er de beslutninger, der ved denne lejlighed blev truffet, der ligger til grund for den for nylig udsendte rundskrivelse.

Kritik

Teksten om de blandede ægteskaber

Rom - KIPA

Vatikanets dagblad *L'Osservatore Romano* vender sig i en artikel imod dem, der har kritiseret teksten om de blandede ægteskaber. På den ene side har man indvendt imod den, at den ikke i tilstrækkelig høj grad beskytter den katolske parts interesser, mens man fra anden side kritiserer, at den ikke går langt nok i den modsatte retning, og at den ikke er i overensstemmelse med ånden på det 2. Vatikankoncil. Det er, hedder det i artiklen, let nok at komme med en sådan kritik, men er man virkelig besjælet af koncilets ånd, vil man også kunne indse, at teksten er en sand frugt af det 2. Vatikankoncils principper, og at den er helt i overensstemmelse med koncilet, både hvad angår forholdet mellem kirkerne og respekten for den enkeltes samvittighed.

ALTERLYS

I alle størrelser

og I øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

Asp-Holmblad

Stearinlysfabriker

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.-11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00

Særpris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritler medfølger.

Program og tilmeldelse ved henvendelse til:

Fru L. Samson

Translatør C. Lerche Nielsen

Barsehøj 25, 2900 Hellerup

eller Bredgade 69, 1260 Kbhvn. K.

Tlf. GE 6341

Tlf. PA 2539

SCT. ANNÆ REJSER – PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

27/6–18/7 Firenze–Assisi–Rom–Ravenna – fly – 22 dg. – pris kr. 1475,-.

1/7–19/7 Rom–Sorrento–Venezia – tog – 19 dg. – pris 1375,-.

12/9–26/9 Venezia–Ravenna–Firenze – fly 15 dg. – pris 1195,-.

3/10–17/10 Firenze–Assisi–Rom – fly – 15 dg. – pris 1195,-.

17/10–24/10 Rom (efterårsferien) – fly – 7 dg. – pris 965,-.

25/8–6/9 Oberammergau–Salzburg–Wien – tog – 13 dg. – pris 1095,-.

28/8–5/9 Oberammergau–Saalbach – fly – pris 998,-.

Israel 2/7–16/7 + 10/9–24/9 – fly – Jerusalem–Galilæa – pris 2250,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt – Statsunderstøttet

Seminarlektor: R. Hoff, Hellerupgaardsvvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

Der er altid noget af interesse i Katolsk Forum

INFORMATION – UDLAND

Helder Camara

Ærkebiskop Helder Camara
besøger Sverige

Uppsala (KIT)

Ærkebiskop Helder Camara af Olinda og Recife, Brasilien, vil i dagene 27.–28. maj aflægge et besøg i Spanien. Efter indbydelse af den økumeniske studenterorganisation UNITAS og Uppsalas økumeniske råd taler han bl. a. i universitetets aula om emnet »De rige og de fattige lande«. Desuden skal han i Stockholm både tale og medvirke i et TV-program. Besøget i Sverige er et led i en rundrejse gennem flere europæiske lande, hvor han bl. a. vil besøge Berlin, Paris, Louvain og Amsterdam.

Camara, som i februar såvel af tre svenske socialdemokratiske rigsdagsmænd som af den internationale katolske organisation Pax Christi blev foreslået til Nobels fredspris, har for nylig sammen med den amerikanske negerleder og baptistpræst Ralph D. Abernathy udfærdiget et opråb, hvori der opfordres til en verdensomspændende kamp imod fattigdom, racehad og krig. I deres fælles »Recifeerklæring« påpegede de den voksende kløft mellem de rige og de fattige lande og opfordrede »alle mennesker af god vilje« til uden vold at virke for en løsning af den tredje verdens problemer. De to ledere udtrykte i den samme erklæring deres erkendtlighed i anledning af den måde, hvorpå ungdommen engagerede sig i de fattiges sag. Camara og Abernathy skal begge være med på den »verdenskongres for religion og fred«, som i oktober i år skal afholdes i Kyoto i Japan. Indtil da skal de gøre rede for de i »Recifeerklæringen« indeholdte synspunkter i en række lande. Det er på denne baggrund, Camaras besøg i Sverige skal ses.

Her mangler bødlen ikke...

Fortsat fra side 15.

Hele det sydafrikanske samfund er præget af en gammeldags kristen fromhed, som imidlertid gør den skrigende uret og den hårde menneskebehandling endnu mere uhyggelig. Fra kirkeligt hold kommer paradoksalt nok såvel den farligste opposition som den moralske støtte for den raceideologi, som nu helt behersker landet. Det tragiske i den nuværende situation er, at selve kirkerne taler med kløvet tunge – nogle stræber fremad, andre holder igen. De reformerte kirker af hollandsk oprindelse giver regeringen deres fulde velsignelse i racespørgsmål, selv om de af og til reagerer lidt forsigtigt mod de værste og mest ukristelige bestemmelser.

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - 94 33 66

Svendborg Ligkistemagasin

Katolsk bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestræde 10, Svendborg

Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»Balancen«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Aarhus**

Hovedkontor:

Store Torv 12, telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Aarhus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselskontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Poul Dudzinski

Aut. el-Installatør

Christiansbjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Aarhus N.

Telefon 18 98 80

Løs. til katolske Institutioner

Lys, kraft og varme

For at betjene vore kunder bedst muligt

har vi nu fået radiotelefon i vore biler

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvæg 10, 2920 Charlottenlund

Tlf. Ordrup 29 07

Træffes efter aftale

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 8, Aalborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

UNG PIGE SØGES til Julianehåb, Grønland

Vi er et ungt ægtepar, begge udearbejdende, som bor i en moderne 4 værelses lejlighed, der søger en frisk ung pige til at passe vor nyfødte søn Frank Mikael, samt til almindeligt husarbejde.

Ansøger skal være fyldt 18 år, oprejse samt tilbagerejse til Danmark efter 1 års ansættelse betales, derudover ydes 400 kr. om måneden, kost og logi (eget værelse). Udrejse ca. 1. juli evt. senere.

Skriv (også for evt. nærmere oplysninger) til:

Kjeld E. Jørgensen

Kæmnerkontoret

3920 Julianehåb

LÆRER(INDE)

søges pr. 1. 8. d. å. på Rygaards franske Skole, Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup (katolsk fri- og realskole).

Fag: dansk i 6. kl., orientering i 3. og 6. kl., matematik i 8. kl. og sang; i vist omfang vil dog også individuelle fagønsker kunne tilgodeses. Løn som ved det offentlige skolevæsen i Gentofte kommune.

Ansøgning sendes snarest til bestyrelsens formand, Søster M. Emilia, Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup. Yderligere oplysninger gives sammesteds. Telf. HE 7578.

Skolen har tosporet hovedskole, 8.-9. kl. og realafdeling.

Sct. Michaels Skole, Kolding

søger pr. 1/8 1970 en lærer og en lærerinde samt evt. en småbørnslærerinde. Der er mulighed for adskillige fagkombinationer, og ansøgere bedes derfor fremsætte ønsker om særlige fag såvel i hovedskolen som i 8.-10. klasse og realafdelingen.

Ansøgninger sendes til skolebestyrer K. Gullaksen, Sct. Michaels Skole, Krølundsgade 2-8, 6000 Kolding. Evt. oplysninger kan fås på tlf. (05) 52 28 34 mellem 8 og 9 undtagen fredag, tirsdag tillige mellem 17 og 18.

ANNORLUNDA SEMESTER?**RÖGLE KLOSTER**

(Sverige, en mil utanför Lund)

Adresse: Pl. 615, 225 90-Lund

Tel.: 046/514 20

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg

Telefon 12 03 01

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykebing F.

Fint arbejde -

Tria 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Ryø A/S

Ingeniør- og handelsfirma

Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88

El-Installationer - El-artikler

Radio og fjernsyn

Fjernvarme - køleanlæg

Vand - Gas - Sanitet

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Im. Nielsen

Snedkermester
Brødregade 1, Marlbo. Tlf. 759
Begravelse ordnes - alle aftaler
kan træffes i hjemmet.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omlindblindinger

Chr. Hansens køudsalg

Gl. Kongevej 163
København V.
Telefon Eva 6465 og 6466

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monles & Andersens Eftf. A/S

K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Kaffeirmaet

Berge Kruse

Frederiksborggade 27
Telefon 15 76 08
Kaffe - The - Cacao

Reserveret

Sparekassen for Lyngby og Omegn

- Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V
Telefon 14 12 54

Oliefyr

Centralvarme

Brændselolie

Clinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Ernst Grell & Co.

elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2678

V. Sømer & Søn

Bilkkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 6851

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Gaveldé:

Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.

Smede- og maskinværksted,
aut vand- og gasmester.
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

Folmer Olsen

Begravelse ordnes
Reberbansgade 37
Aalborg. Telefon 12 15 57

NORDISK KATOLSK
HØJSKOLEUGE 25. JULI - 1. AUG.
1970

Højskoleugen på Borrevejlevig-Ledreborg ved Roskilde modtager endnu tilmeldinger. Tema: Fællesskab. Pris: kr. 255. Halv friplads kan søges. Alle voksne er velkomne. Foldere med program og nærmere oplysninger samt tilmeldingsblanket fås hos sognepræsterne eller lærer Erik Achen, tlf. (01) 75 36 97 kl. 18-19.

Højskoleugen ledes af læge Helge Erik Solberg, Oslo. Foredragsholdere bliver: pater Ellert Dahl o.p., cand. psyk. pastor Jørgen Hviid, pastor Bent Honoré, pater René Kieffer o.p., universitetslektor Bent Dalsgaard Larsen, dr. phil. Eva Nordentoft, sr. Simone o.s.b. og professor Hans Aaraas. Der vil desuden være mulighed for valgfri deltagelse i et gruppearbejde, ledet af blandt andre sr. Catharina Broomé o.p., pastor Hubert Messerschmidt, pastor Lars Messerschmidt, læge Flemming Kieler, mag. art. Elsebet Kieler og pater Heinrich Roos.

Undervisningen suppleres med film, litteratur og rundbordsamtaler. Der vil blive god tid til almindeligt samvær, badning m. m.

Tilmelding må ske skriftligt og snarest til Erik Achen, Lundedammen 68, 2650 Hvidovre.

NORDISK SOMMERSKOLE
FOR UNGE KATOLIKKER
PÅ MARIAHOLM 2.-8. AUGUST

Unge katolikker i alderen 17-30 år indbydes til at deltage i sommerskolen på Mariaholm i Norge i ugen fra søndag formiddag d. 2. august til lørdag formiddag d. 8. august.

Skolechef: lektor Torfinn Juell, Oslo. Skolepræst: pater Marcel Taverne, Stockholm. Lærere: sr. Catharina Broomé o.p., Stockholm, pater Ellert Dahl o.p., Oslo og redaktør Hans Jensen, København.

Pris: norske kr. 150,-, som betales ved ankomsten. Halv el. hel friplads kan om nødvendigt søges. Folder med tilmel-

dingsblanket fås hos sognepræsterne eller DUK's lejrsekretariat, Ole le Févre, Sdr. Boulevard 262, 5000 Odense, tlf. (09) 14 10 75. Blanketten sendes i udfyldt stand til H. O. P. Pedersen, Bøgebjergvej 11, 8600 Silkeborg.

LODTRÆKNING

ved Forårsmarked, Sct. Pauls kirke, Tåstrup:

Lodseddel nr. 2926 – nr. 4623 – nr. 3548 – nr. 1621 – nr. 3703.

Amerikansk lotteri: rosa nr. 78 og nr. 59, blå nr. 2, rød nr. 6 og 51.

RETRÆTEN FOR MÆND

på Dalum Kloster afholdes i år fra 24.–28. august. Retræten ledes i år af pastor N. R. M. Oppermann, Horsens.

Prisen for fuldt ophold, med eneværelse, er kr. 100,00.

Tilmeldelse bedes snarest sendt til:

S. König-Petersen

Dr. Tværgade 11, 3. tv.

1302 København K.

Tænk alvorligt over, om det ikke netop er i år, at De skal deltage.

Hvem trænger ikke til en række stille dage, i vor tid.

TIL KATOLSKE SOGNEPRÆSTER

Foreningen af danske katolske læger, Stenogildet, har bragt i erfaring, at udenlandske katolske læger i Danmark savner et kompetent sted, hvor de kan træffe kolleger. Stenogildets bestyrelse skal i den anledning oplyse, at disse læger er velkomne til vore arrangementer. Dette indebærer dog, at der i forvejen er sket henvendelse til enten formanden eller sekretæren. Anmodningen kan af praktiske grunde kun foregå skriftligt og må indeholde en tydelig tilkendegivelse af vedkommendes navn og adresse.

Læge Svend Selsø (formand),

Solsortevej 36, 2000 F.

Læge K. M. Jensen (sekretær),

Aldersbøvilevej 59, 2880 Bagsværd.

BØRNEHJÆLPSDAG

Husk, den 28. maj er det Børnehjælpsdag.

Der er åbent hele dagen fra kl. 8-19 i boderne på Kongens Nytorv, hvor Katolske Menighedsplejers Indsamlingskonter har sine arrangementer.

Besøg restaurationen »OASEN«, vinboderne og vort parisiske loppemarked, hvor de bl. a. kan gøre STORM P. fund mellem bøger og antikviteter.

På FONATORVET ved Yorks passage er vi med i et fællesarrangement, som i år er et »VINLYKKEHJUL«.

Alle vore arrangementer på Børnehjælpsdagen er til fordel for Feriehjemmet »Klitborg« og »Friheden« i Asserbo.

På gensyn og med venlig hilsen

Bente Nygaard Hansen.

Valfart til Aasebakken

HUSK

det er på søndag – 31. MAJ 1970 – der er VALFART til AASEBAKKEN.

I den anledning bringes følgende praktiske oplysninger:

TOG: Sidste S-tog (B-linjen til Holte) afgår fra Københavns Hovedbanegård kl. 07.50.

BUS: Sidste bus – linje 184 – afgår fra Hans Knudsens Plads kl. 07.40.

Med bussen 08.40 (til »Bethlehem«) kan man deltage i sidste halvdel af valfarten.

START: Valfarten udgår fra Holte station kl. 08.30 præcis – i sogneorden. Skilte opsættes.

BAGAGE vil som sædvanlig kunne blive transporteret pr. bil til Aasebakken – mod betaling. Bagagevogn opstilles ved stationen.

SANGBØGER kan købes på stationspladsen.

STOLE udlejes på Aasebakken (ved kirkeplænen) formedelst kr. 3,00 pr. stk.

FORFRISKNINGER såsom lyst øl, vand og is vil blive solgt fra en bod ved hovedporten.

KAFFE vil blive brygget og solgt af søstre til en rimelig pris.

HJEMTUREN – bus afgår til Birkerød station kl. 15.32 – fra klosterets hovedindgang. Bus til Holte afgår fra Kongevejen hvert 20. minut (11–31–51).

ENSRETTET KØRSEL vil blive håndhævet af politiet på vejen Høsterkøb–Aasebakken–Sjælsø. Der bliver altså ingen tilkørsel til Aasebakken fra Sjælsø-siden.

PARKERING finder bedst sted ved Holte station. Brug den og deltag i valfarten – fremfor at lave privat valfart fra afsides beliggende parkeringspladser ad den stærkt trafikerede vej til klosteret.

POLITIET vil ikke tolerere ulovlig parkering, – derfor følg forskrifter og skilte.

SØSTRENE, som er vore værtsfolk, beder til, at valfarten og opholdet på klosteret foregår på værdig vis, og at man skåner parken – også for affald.

VALFARTSKOMITEEN håber på stor og positiv tilslutning til denne enestående lejlighed til at manifestere vor tro, nyde Guds skønne natur og opleve samværet med trosfæller fra en stor del af landet.

GLÆDELIG VALFART!

Sjæreen & Co. A/S

Malerfirma

Århus N.

Telefon 12 41 22 – Århus C.

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C.

Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-Installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-Installatør

Telefon 12 15 57

Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning

Jægergaardsgade 17–19, Århus C

Centralmejerlet

Afdeling: Vesterbro

Århus

Telefon 12 87 00 (4 lln.)

Største udvalg i radio - fjernsyn - båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 12 00 99

lige ved katolsk kirke og

Rådhuspladsen 1, Århus C

Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER

CHR. X'S VEJ 106 . 8260 ÅRHUS

TLF. 06-14 85 33 . GIRO 171 17

Bendt Gravgaard

Isenkram og gro

Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Forsikrings Compagniet
for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K.
Telefon *11 21 21

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Axel Smith's Eftf.

v. Niels Hansen
Exam. aut. gas- og vandmester
Løbæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

El-installationer
Holbæk. Telefon 43 03 65

Holbæk Centralmejeri

Østeriad, Holbæk
Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Møllesten 11, København SV
Telefon VA 6000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

En uge til fremtiden

Meget spændende konference i Århus den 30. juli – 5. august 1970

Nordisk konference på Århus Universitet den 30. juli til 5. aug. 1970 arrangeret af katolske akademikere (AC) og Danmarks kristelige Studenterbevægelse (DKS).

Fremtiden kommer ikke som en skæbne over os. Vi er selv med til at opfinde den. Derfor kræver den bevidst idéudvikling og bevidst planlægning. I denne sammenhæng dukker de store tilværelsesproblemer op og kræver at blive taget alvorligt. Ikke mindst er frihedens problem akut. Ofte blev friheden et skalleskjul for passivitet og ligegyldighed. Kan friheden igen blive en karsk virkelighed, der ikke hindrer fællesskab og handling, men tværtimod er motivet dertil? I 25 året for nazismens nedkæmpelse og frihedens sejr er det mere aktuelt end nogen sinde at rejse disse spørgsmål.

KONFERENCENS PROGRAM:

Torsdag den 30. juli

Ankomst og frit samvær.

Fredag den 31. juli

Fremtiden formes ved Exec. Secretary Paul Albrecht, Kirkernes Verdensråds afdeling for Church and Society.

Kommentatorer:

Redaktør Ole Bernt Henriksen, Århus, og TV præsten Paul von Martens, Helsinki.

Fremtidens forskningens muligheder

Indledning ved generalsekretær for Fremtidensforskning i Danmark Arne Sørensens og Exec. Sec. Paul Albrecht.

Lørdag den 1. august

Trusler mod friheden ved Ambassadør Eyvind Bartels, Cairo.

Kommentatorer:

Docent Harry Aronsson, Lund og forfatteren, stortingsmand Lars Roar Langslet, Oslo.

Fremtidens kirke – kirkens fremtid

Indledning ved biskop Hans Martensen, København, docent Harry Aronsson, Lund, pastor Paul von Martens, Helsinki.

Docent Johannes Aagaard, Århus, er ordstyrer.

Søndag den 2. august

Søndagsgudstjenester.

Befrielse til frihed ved Prof. dr. Norbert Schiffers, Regensburg.

Kommentatorer:

Studenterpræst Viggo Lissner, Århus, og amanuensis Karl-Heinz Westarp, Århus.
Aftenprogram i Århus Teater.

Mandag den 3. august

Veje til frihed ved pastor Tor Aukrust, Hamar.

Kommentatorer:

Lektor, dr. Heinrich Roos, København, og docent Johannes Aagaard, Århus.
Aftenen fri.

Tirsdag den 4. august

Beretning fra seminarerne og plenardiskussion

Hver eftermiddag holdes der seminarer over følgende emner:

1. Frihed i politik, leder: Stortingsmand Lars Roar Langslet.
2. Frihed i videnskab, leder: Red., dr. phil. Wilh. Köster.
3. Frihed i kirken og for kirken, leder: Pastor Ib Andersen.
4. Den personlige frihed, leder: Afd. leder, mag. art. Per Thyge.
5. Frihed og massemedier, leder: Red. Jørgen Hornemann.
6. Frihed og nye fællesskabsformer, leder: Stud. præst Frederik Hjerrild.

Onsdag den 5. august

Afrejse og evt. udflugt.

Praktiske oplysninger:

Deltagerne kommer fra de nordiske lande og fra Tyskland.

Sproget bliver skandinavisk med oversættelse til og fra tysk.

Mødeleder: Lektor Kaspar Kallan.

Pris: Mødeafgift 25 kr. i alt, som betales ved tilmeldingen.

Kosten – der spises i Studenterhusets kantine, og man betaler selv – ca. 20 kr. om dagen.

Logi – frit ophold for alle deltagerne. Totaludgiften bliver således ca. 125 kr.

Der gives enkelte frirejser efter ansøgning.

Mødested: Århus Universitet og Århus Seminarium.

Tilmeldelse inden d. 1. juli – med indsendelse af mødeafgift – til »En Uge til Fremtiden«, Det økumeniske Center, Kløvermarksvej 4, 8200 Århus N, Danmark.

LITURGISK KALENDER

MANDAG den 25.: Ferialdag (grøn) eller Gregor VII, pave (hvid).

TIRSDAG den 26.: Filip Neri, præst (hvid).

ONSDAG den 27.: Ferialdag (grøn) eller Beda den ærværdige, præst og kirkelærer (hvid) eller Johannes I, pave og martyr (rød).

TORSdag den 28.: Augustin af Kent, biskop (hvid).

FREDAG den 29.: Ferialdag (grøn) eller Maria Magdalene af Pazzi, jomfru, (hvid).

LØRDAG den 30.: Ferialdag (grøn) eller Gudsmoders lørdagsmesse (hvid).

SØNDAG den 31.: 2. e. PINSE (grøn).
For hovedgudstjenesten KRISTI LEGEMS FEST (hvid).

MANDAG den 1.: Ferialdag (grøn) eller Angela Merici, jomfru (hvid).

TIRSDAG den 2.: Ferialdag (grøn) eller Marcellinus og Petrus, martyrer (rød).

ONSDAG den 3.: Ferialdag (grøn) eller Carl Lwanga og fæller, martyrer (rød).

TORSdag den 4.: Ferialdag (grøn).

FREDAG den 5.: JESU HJERTE FEST (hvid).

LØRDAG den 6.: Ferialdag (grøn) eller Norbert, biskop (hvid) eller Gudsmoders lørdagsmesse (hvid).

SØNDAG den 7.: 3. e. PINSE (grøn).

MANDAG den 8.: Ferialdag (grøn).

TIRSDAG den 9.: Ferialdag (grøn).

ONSDAG den 10.: Ferialdag (grøn) eller Margarete af Skotland, dronning, enke (hvid).

DE NYE LÆSNINGER

Søndag den 31. maj: Kristi Legems Fest.

1. læsning: 2. Mosebog 24,3–8.

2. læsning: Hebræerbrevet 9,11–15.

3. læsning: Markusevangeliet 14,12–16, 22–26.

Fredag den 5. juni: Jesu Hjerter Fest.

1. læsning: Hoseas' bog 11,1b,3–4,8c–9.

2. læsning: Efeserbrevet 3,8–12,14–19.

3. læsning: Johannesevangeliet 19,31–37.

Søndag den 7. juni: 3. søndag e. pinse.

1. læsning: 1. Mosebog 3,9–15.

2. læsning: 2. Korinterbrev 4,13–5,1.

3. læsning: Markusevangeliet 3,20–35.

b = anden del.

c = tredje del.

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 43 00 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Ellsabeth Hospital

Mathias Christensen
ABSALONSGADE 14

Aalborg

Veje Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen

Telefon *62 81 33

Axel Larsen

Anlægsgartner

Erlcavej 34, Søborg

Telefon Søborg 8268

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre

Valby Langgade 36

København Valby. Telefon VA 89

1. kl. kød og pålæg

Sydhavns Fiskehal

v/ Rich. Rasmussen

Flek, vildt, dybfrossen fjerkræ

Mozartvej 21. Telefon VA 5547

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K.

Telefon Minerva *408

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted Isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten.

Vi beskytter også Deres olletank mod uønsket korrosion.

Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, 3450 Allerød

Tlf. (03) *27 31 00

TILBYEN
FRA BYEN - i byen
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

Benzon's Aut. katolsk bedemand
*34 46 01
Begravelsesforretning

Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund.

Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Skal De flytte?
AMAGER
FLYTFORRETNING
Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestråde 15, København K.

Tlf. Minerva 6761

Kontortid 10-15 – Lørdag lukket

Danske
KLICHE FABRIK

Rådhusstråde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA100 2323.

FILM VED JAKOB FRANDSEN

De forbandede piger

Film er ikke bare noget man ser og muligvis diskuterer, men noget alle mennesker skulle have mulighed for at lave. Således forestiller i alt fald gruppen ABCINEMA sig det. De går ind for en demokratisering af mediet i den forstand at film som udtryksmiddel ikke skal være forbeholdt de få. Deres bestræbelser er desværre langt fra lykkedes, og derfor skal det hilses med særlig opmærksomhed, når der er undtagelser. En gruppe elever fra 2. g på Niels Steensens Gymnasium i København har med sko-

len som økonomisk garant og Laterna Film som velvillig støtte lavet helt deres egen film: De forbandede piger.

Med lysten til at arbejde med filmmediet som drivkraft har eleverne selv skrevet manuskript og drejebog, komponeret musik og indspillet den, og sidst men ikke mindst selv spillet alle rollerne. Fortalt i en nøgtern og usentimental tone vises det gennem handlingen, hvorledes unge opfatter sig selv og deres problemer. Selvfølgelig er der både mangler og fejl, men det generelle indtryk efter de 20 minutter, som filmen varer, er at man gerne ville vide mere om de mennesker, der var med.

Indirekte kommer filmen til at handle om, hvor svært det er at udtrykke sine følelser. Handlingen viser to drenge, en overlegen og en usikker, i deres forhold til piger. Deres følelser indfanges kun sporadisk af kameraet, så ikke blot i virkeligheden, men også på film er det svært at udtrykke sig, – og den erkendelse er ikke så ringe endda.

118. årgang af Katolsk Ugeblad 25. maj 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVA 2987 (kl. 8–10), postgltro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgltro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er Incl. moms.

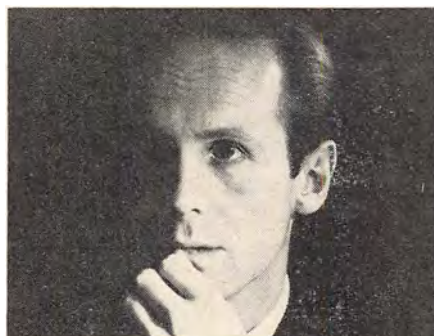
Ekko af et skud

Det kunne ligne mere end en tilfældighed, at flere af de danske debutantfilm udspilles i et præstemiljø. Henrik Stangerups »Giv Gud en chance om søndagen« blev overalt godt modtaget, og en frugtbar debat sat i gang. Anderledes er det gået den 44-årige debutant Erik Frohn Nielsens »Ekko af et skud«. Efter en stiltfærdig premiere i provinsen i midten af marts er den nu kommet op i København. Generelt har filmen fået en meget dårlig kritik, for ikke at sige afvejende omtale i kritikken, – dog med en ikke uvæsentlig undtagelse.

En pige på tolv år, Elise, overværede, at hendes far blev likvideret af modstandsbevægelsen i krigens sidste fase. Vi møder hende en snes år senere som skuespillerinde. Hun lever helt uden illusioner om godhed og næstekærlighed, og har nærmest af praktiske årsager giftet sig med en præst.

Isolation og håbløshed er grundtonen i filmen. Emnet er behandlet på samme alvorlige og tunge måde, og kommer derved i modsætning til den uformelle norm, at danske film helst skal være letfordøjelige og uforpligtende. Under den synsvinkel virker det modigt, at instruktøren har holdt den betydningsmættede og alvorlige stil, men han løber dermed også risikoen for, at ingen gider anstrenge sig en smule for at opleve filmen på dens egne betingelser.

Elise (Birgitte Kolerus) lever sit liv uden tilknytning til nogen mennesker eller tro på værdier, og derved bliver alt meningsløst. Intet er overvundet af det chok, hun fik i sin barndom. Men det er mere end et ekko af et skud, der lever i hende. Det er fortvivlelsen der ytrer sig som passivitet overfor hendes egen skæbne. Hun er på en gang en døende kvinde af mangel på kærlighed og samtidig tilskuere til sin egen undergang. Det er alt sammen grufuldt og svært at bære, havde det ikke været for de mange ultranærbilleder, som snarere viser tomhed end fortvivlelse. Belysningen virker svulstig fordi den sætter kontrasterne meget skarpt op, også de steder, hvor der ikke synes dækning i handlingen.

Personligt er jeg meget usikker over for filmen. Præget af håbløshed og angst for sig selv virker hovedpersonen så selvsluttende, at det er pinligt at overvære blot et minut af hendes liv. Total afvisning er heller ikke nogen mulighed, for jeg er trods alt anfægtet af filmen, så tilbage bliver en ambivalent holdning,

som ganske vist er besværlig og ubehagelig, men samtidig mere ærlig.

Loving

Den amerikanske instruktør Irving Kershner slog igennem med skildringen af storbymiljøet i »Altid i stødet« og sin sikre behandling af outsidersens livsvilkår i »Fidusmageren«. Loving, med den danske undertitel »På kant med kærligheden«, beskæftiger sig også med outsidersen, denne gang med en reklame-tegner i en hård branche, – og uden noget lykkeligt forhold til hverken kone eller elskerinde.

Handlingen er velkomponeret og stram nok til hele tiden at holde interessen fanget, selvom den er for kompliceret til at referere. Miljøet er skildret sikkert og vittigt og atmosfæren ramt på en prik.

Når filmen underholder i så høj grad som den gør, skyldes det, at instruktøren forholder sig til de mennesker, han skildrer. Vi identificerer os med hovedpersonen og gennemlever alle hans genvordigheder i en verden fuld af romantiske og økonomiske hindringer. Ikke fordi instruktøren sympatiserer med hovedpersonens ubeslutsomhed, men fordi omgivelsernes indflydelse på forløbet er skildret overbevisende, lever vi helt med, uden dog at miste det vurderende element, som en vis distance til forløbet kan give. Det fortravlede storbymenneske har fået en indforstået og ironisk skildring af et ikke ringe format.

Interview med
kardinal Suenens

side 4

Missionsarbejde i de
arktiske områder

side 9

Ægteskabets
uopløselighed
af biskop Martensen

side 7

Ung Debat
og studenteroprøret

side 11

Valgfarterne til
Øm og Aasebakken

side 23

11 / 1970

forum

katolsk

Kristeligt Dagblad har indledt en kampagne, der skal sikre bladets fortsatte eksistens. Med kun 17.000 abonnenter taler Kristeligt Dagblads alvorlige situation sit tydelige sprog. Derfor har bladets redaktion og bestyrelse taget et bemærkelsesværdigt skridt: Fra 1. august 1970 bliver bladets produktion lagt om. Fra nævnte dato vil stoffet og opbygningsplanen for den daglige avis pr. kodebånd telegrafisk blive sendt til Aktuelt's trykkeri i Erritsø ved Fredericia. På den måde spares der en anelig bunke penge ved produktionen. Imidlertid kræver en sådan rationel teknik investering – og det er med dette som anliggende, bladet har henvendt og henvender sig til sine læsere med en opfordring til at tegne et obligationslån på 1 million kroner. Obligationerne, i størrelse fra kr. 200,- til kr. 10.000,-, giver ingen rente de første 3 år, derefter 6 pct. Lånet udtrækkes på 10 år begyndende med 1974.

På en række møder rundt om i landet – hvis art er enestående i dansk pressehistorie – har chefredaktør Bent A. Koch mødt bladets læsere for ved en direkte konfrontation at få Kristeligt Dagblads eksistensberettigelse enten bekræftet eller afkræftet. Samtlige møder gav udtryk for det første og er samtidig blevet en kraftig manifestation af den helt usædvanlige kontakt mellem Kristeligt Dagblad og dets læsere. F. eks. var der til ét møde (den 20. maj i Studenterforeningens store sal i København) kommet 600 af bladets læsere!

Hvad er det så for afgørende spørgsmål, læserne (og naturligvis også redaktionen) har måttet tage op til overvejelse og besvarelse? Bent A. Koch har udtrykt det på følgende måde: »Kan en uafhængig lille avis, et landsblad med 17.000 abonnenter spredt over hele landet og derfor med vanskelighed ved at få abonnenter – kan det overleve i bladdødens tid? og er der brug for det?« Svaret på

alle møderne har været et utvetydigt og enstemmigt ja: Der er brug for Kristeligt Dagblad. Det skal og må overleve. Som en læser udtrykte det: »Man må gøre sig klart, at det for en avis som denne gælder i dag, at man har den, men man kan ikke få den igen.« (Dette gælder også for Katolsk Forum!)

Også fra de kirkelige og kristelige organisationer i og uden for folkekirken har man vist den fælles vilje til at sikre bladets fremtidige eksistens. Vel vidende, at det kirkelige stof vil miste mere og mere fodfæste i dansk presse som sådan, ville det være en katastrofe, hvis Kristeligt Dagblad blev svigtet af dem, som endnu kalder sig engagerede kristne, – også når det gælder kontanter op af lommen. Hermed være ikke sagt, at alle skal købe obligationer – men der er ingen tvivl om, at man vil være virkeligt og kirkeligt tjent med at holde Kristeligt Dagblad, som både er talentfuldt redigeret og godt skrevet. Desuden vil flere abonnenter betyde en endnu bedre avis.

Men det afgørende kriterium for en bevarelse og styrkelse af Kristeligt Dagblad er dets placering som *kristen* avis. I en tid og i et land, hvor flere og flere værdier udhules, hvor sekularisering er blevet opium for folket, hvor Ekstrabladet tør, hvad flere og flere tør, vil Kristeligt Dagblad turde, hvad ingen anden avis tør – eller *kan*, nemlig – inspireret af evangeliet og den kristne tradition – at stå placeret i spændingsfeltet mellem gammelt og nyt, fortidens arv og fremtidens fagre muligheder uden at miste sin identitet i den forandring og udvikling, Kristeligt Dagblad selv må undergå, til glæde – og irritation – for læserne, men som en udfordring og et korrektiv til den moderne hedenskab.

Hans Jensen

Sol for kirke

Det ser sort ud for Kirken i Cambodia, siger flygtningeprester

Af fader Patrick J. Burke S.S.C.

Saigon – NC News Service

Fremtiden tegner sig sort for den katolske kirke i Cambodia, som er knyttet til en fransk kolonifortid og en nervøs vietnamesisk præsident.

Dette er kernen i en beretning fra fire franske missionærer, som er flygtet fra Cambodia i skib, flyvemaskine og sidst i bil i forbindelse med en masseudvandring af deres søgnebørn, som ligeledes er flygtet over grænsen. Alle flygtningene, i alt 2.000, tog den beslutning at forlade Cambodia ved første lejlighed, og de har ingen planer om at vende tilbage. De er alle vietnamesere.

Præsterne, som alle tilhører det franske Selskab for Ydre Mission, kom til Saigon fra det apostoliske præfektur i Kompong-Cham.

De gør opmærksom på, at der antages at være ca. 600.000 vietnamesere i Cambodia, og at omkring 10 % af dem er katolikker. Disse 10 % repræsenterer imidlertid over 90 % af katolikerne i hele landet.

Der findes i alt kun 5.000 katolikker i Cambodia med 5 cambodiske præster, hvoraf de første

allerede blev viet i 1957.

I 1968 udnævnte pave Paul VI msgr. Paul Tep Im Sotha Samatha til apostolisk præfekt for Battambang i det vestlige Cambodia. Han er den eneste indfødte præst, der indtager en overordnet stilling i Kirken.

Det franske Selskab for Ydre Mission havde 47 præster i Cambodia, ligesom den eneste biskop, Yves Camousse, som er apostolisk vikar for hovedstaden Phnom Penh, er medlem af dette selskab.

De flygtede præster underreger, at Kirken i Cambodia er dobbelt handicappet, fordi den betragtes som et udenlandsk foretagende, idet den både identificeres med det tidligere franske kolonistyre og med det nuværende vietnamesiske. Og cambodianerne og vietnameserne er arvefjender. Der skal meget lidt til for at få dette fjendskab til at bryde ud i lys lue.

Som så ofte før i denne del af verden befinder franske præster fra det parisiske Selskab for Ydre Mission sig i ildlinien i den krig, som nu har bredt sig til Cambodia.

De fire flygtningeprester fortæller, at to af deres medbrødre savnes og formodentlig er døde. I hvert fald fortæller en undsluppet fange fra Vietcong, at de er blevet dræbt sammen med en anden ud-

Fremtid i Cambodia

lænding. Fire andre har man ikke hørt noget til i ugevis.

De fortæller også, at msgr. André Lesouef M.E.P., som leder præfektoret i Kompong-Cham, stadig er på sin post. I hans område i det østlige Cambodia har der hidtil været 18.000 vietnamesiske katolikker, mens der kun har været 200 cambodianske. En af de tre vietnamesiske præster, der arbejder på præfektoret, ligger syg på hospitalet i Phnom Penh. De to andre befinder sig formodentlig stadig i deres sogne.

Da kamphandlingerne begyndte i slutningen af april, var der 11 præster fra det parisiske Selskab for Ydre Mission inden for præfektoret.

Præsterne siger, at der ikke har været nogen massakrer på vietnameserne der, hvor de kommer fra, men at enkelte er blevet dræbt af Vietcong. En af præsterne siger, at det var en cambodiansk officer, der hjalp dem og deres søgnebørn ud af landet.

Den enes kirke og præstegård blev ødelagt ved et luftangreb, og den anden blev ødelagt af cambodianerne, da han flygtede.

Nogle af flygtningene er nu blevet optaget i en flygtningelejr nord for Saigon.

Vietnameserne i Cambodia bruger, hvad enten

de er katolikker eller buddhister, de katolske kirker og skoler som tilflugtssteder, mens de venter på at vende tilbage til Sydvietnam.

Der befinder sig ca. 20.000 vietnamesere i forskellige katolske institutioner omkring den cambodiske hovedstad. Præsteseminarierne, klosterscholerne og de katolske sogneskoler har været lukket, siden krisen begyndte midt i marts.

Velinformerede kilder oplyser, at det koster biskop Ramousse \$ 1.000 om dagen at skaffe mad til flygtningene. Pave Paul har skænket \$ 20.000 til formålet. Disse penge er blevet brugt til at købe mad for til folk på stedet og til fordeling til de forskellige flygtningecentre.

Søstrene af Det guddommelige Forsyn, som er den største kvindelige kongregation der i landet, huser 10.000 flygtninge i deres skole i Phnom Penh.

Transporten af fødemedlerne fra de steder, hvor den indkøbes, til flygtningecentrene er et problem, fordi de cambodianske hærstyrker har beslaglagt alle disponible køretøjer til deres tropper.

En officiel delegation fra den sydvietnamesiske regering er kommet til Phnom Penh for at hjælpe flygtningene. Tidligere var den katolske kirke ene om at gøre noget for dem.

NOTES BLOKKEN

Pressen meddelte fornylig, at der i Folketinget i nær fremtid vil blive forelagt et lovforslag om, at også kristne trossamfund uden for folkekirken kan få adgang til at benytte folkekirken kirker ved gudstjenester, begravelser og andre kirkelige handlinger. Som betingelser for denne eventuelle kirkebrugsret nævnes to: det skal være trossamfund, der har en dåb, som anerkendes af den danske folkekirke, og de skal ikke lade sig lede af ubibelske åbenbaringer. Den anden betingelse er, at vedkommende kirkes stedlige menighedsråd og den pågældende biskop hertil følger sin tilladelse. Det er klart, at også den romersk katolske Kirke i Danmark opfylder den første af de to nævnte betingelser. Den anden betingelse vil afhænge af menighedsrådene og den pågældende biskops velvilje.

Hvis og når dette lovforslag bliver vedtaget i Folketinget, vil den kirkelige situation her i landet undergå en ikke uvæsentlig forandring. Man kunne tænke sig, at katolsk dåb, katolsk bryllup, katolsk begravelse og katolsk nadvergudstjeneste ville kunne foregå i sådanne egne af landet, - hvor der ikke findes en katolsk kirke, - i den protestantiske kirke. Man kunne også tænke sig, at udenlandske katolske turister ville kunne få lejlighed til at overvære den katolske søndagsgudstjeneste i et protestantisk kirkerum, hvis et tilsvarende katolsk kirkerum ikke er til rådighed. Ingen vil undgå at lægge mærke til, at dette vil kunne betyde et stort fremskridt i den gensidige forståelse.

Man kender endnu ikke de motiver, som ligger til grund for dette lovforslag. Men man tager næppe fejl, hvis man antager, at man i lovgivning-

gen går ud fra service-tanken. De offentlige bygninger skal stå til rådighed for så mange mennesker som muligt. Den af staten administrerede folkekirke åbner sig for en række andre kristne kirkesamfund. Foreløbigt er denne brugsret indskrænket til rent kirkelige handlinger.

Vi katolikker har hverken grund eller ret til at blande os i de forhandlinger, som foregår på Christiansborg. Som statsborgere vil vi naturligvis være taknemmelige, hvis loven giver os mulighed for at få hjælp i visse for os vanskelige situationer.

Men det ville være forkert i økumenismens navn at »kræve« den hjælp, som staten via folkekirken vil give en række kristne trossamfund. Økumenismen ligger på et andet plan. Den »kræver« ikke, men den »giver« modparten noget. Hvis man endelig vil lægge hele problemet op på et økumenisk plan, må også den katolske Kirke i Danmark være rede til at stille sine kirker og kapeller til rådighed for andre kristne trossamfund - noget, som i enkelte tilfælde allerede er sket.

En sidste bemærkning! Grønt lys til benyttelsen af bestemte kirkerum giver i sidste instans de respektive menighedsråd. Biskoppen vil i reglen følge dettes indstilling. Dermed udtrykkes i al tydelighed, at den evangelisk-lutherske kirke her i landet opfatter sig selv som folkets, og ikke som præsternes kirke. I forbindelse med vore egne fornylig valgte menighedsråd kunne vi måske lære meget af denne indstilling.

TT Roos og.

ROM MÅ OPHÆVE UNDTAGELSESTILSTANDEN

Formanden for den belgiske bispekonference, kardinal Suenens, har nu – et år efter sit opsigtvækkende interview til »Informations Catholiques Internationales« – besvaret nogle spørgsmål fra »Le Monde« om, hvordan de spændinger, der for øjeblikket består mellem Rom og den hollandske kirke, kan løses på frugtbar måde. I dette andet interview tager kardinal Suenens ikke direkte stilling til spørgsmål om cølibatet, men kun til den måde, hvorpå dette spørgsmål er blevet behandlet.

– *Hvordan ser De på den konflikt, der for øjeblikket er opstået mellem Rom og den hollandske kirke på grund af spørgsmålet om cølibatet?*

– Jeg vil gerne svare på dette spørgsmål, men svaret er kun udtryk for min egen rent personlige mening. For mig ser situationen således ud: De hollandske biskopper har anmodet Rom om at måtte indlede en dialog om cølibatet til to sider, dels med paven og dels med de øvrige biskopper. Jeg tror, man en gang for alle må gøre sig klart, hvad dette vil sige: Spørgsmålet om cølibatet som sådant er ikke det primære. Det drejer sig i langt højere grad om opfattelsen af Kirkens ledelse og om anvendelsen af visse af det 2. Vatikankoncils principper. Jeg skal prøve på at forklare dette nærmere i mit svar på Deres spørgsmål. Vi kan begynde med at se problemet fra Roms side.

»Flaskehalsen« – og der er faktisk tale om en »flaskehals« – er opstået ved, at paven forbød koncilmødrene at drøfte spørgsmålet om cølibatet og siden da i kraft af sine gentagne og utvetydige udtalelser har opretholdt dette forbud. Dette har strengt taget udelukket enhver form for kollegialt samspil, ligesom det tidligere var tilfældet i spørgsmålet om fødselsreguleringen.

Kardinal Suenens.

Eftersom spørgsmålet på den måde autoritativt er blevet unddraget enhver form for analyse og offentlig diskussion, er biskopperne ikke i stand til at få en virkelig meningsudveksling i stand hverken med paven eller indbyrdes på bispekonferenceplan. Denne »juridiske« situation er det, de hollandske biskopper ser sig stillet overfor, når de giver udtryk for deres ønske om en meningsudveksling.

– *Men kan paven da forbyde, at et spørgsmål diskuteres?*

– Undtagelsesvis og ud fra et juridisk synspunkt: Ja. Men det er ikke det normale i Kirkens liv og heller ikke fra ledelsens side. Det er i denne forbindelse ikke helt let at definere og vurdere, hvordan det forholder sig. Msgr. Thils har for nylig om dette emne bemærket, at kurioteologerne let kommer til at overskride denne grænse. Han skriver: »Den kendsgerning, at paven i givet fald kan træffe afgørelser uden udtrykkelig støtte fra biskoppernes side, bevirker, at man opstiller som et ideal, at paven træffer sine afgørelser alene. Eftersom paven kan forbeholde sig at træffe vigtige afgørelser alene, betragtes det som normalt, at han forbeholder sig alt, hvad der er mere eller mindre ømtåleligt og ubehageligt.« (Dossier Suenens, s. 166–167, Editions Universitaires, 1970).

Heraf opstår visse vanskelige problemer med væsentlige nuancer, da man let kan komme til at overbetone primatet uforholdsmæssigt på kollegialitetens bekostning.

– *Tror De, at dette forbud mod at diskutere cølibatet er en god og effektiv forholdsregel?*

– Effektiv? Jeg kan kun – ligesom De – konstatere, at det ikke på nogen måde har fået spørgsmålet til at miste sin aktualitet. Spørgsmålet om cølibatet i Kirken bliver behandlet på kongresser, i rundspørger, i videnskabelige undersøgelser og i artikler med historisk, psykologisk og pastoralt sigte. Denne aktivitet forstærkes dag for dag, og den genlyd, denne debat giver i verdenspressen, er bare en særlig mærkbar rystelse, som vi ikke kan undgå at konstatere.

Og god? I atmosfæren efter koncilet, hvor man er meget følsom over for indførelsen af medansvar på ethvert plan,

ser jeg mig af kærlighed til Kirken og med al respekt for den hellige Fader nødsaget til at svare, at det tror jeg ikke.

På den sidste bispesynode blev der åbent udtrykt ønske om større kollegialitet. Paven har til alles tilfredshed godkendt dette ønske fra synodeflertallets side. Men under synodens afslutningshøjtidelighed i Santa Maria Maggiore bekræftede han endnu en gang det forpligtende i præsternes cølibat. Ganske vist er der senere i pavens brev til kardinal Villot åbnet mulighed for en kollegial dialog om en side af dette spørgsmål, nemlig om muligheden for at give gifte mænd præstevielsen, en hypotese, som dog må betragtes med »alvorligt forbehold«.

En svikmølle

Sådan ser det altså ud i øjeblikket. Men læg vel mærke til, at der her kun er tale om metoden og fremgangsmåden, og at jeg i denne forbindelse har ladet selve problemets løsning fuldstændig ude af betragtning. De overvejelser, jeg har givet udtryk for, har altså ikke noget med selve baggrunden for cølibatsforpligtelsen at gøre.

– *Er der her ikke tale om endnu en »flaskehals«, idet de hollandske biskopper gerne ville i dialog med de øvrige bispekonferencer? Hvordan skulle man i den foreliggende situation kunne opfylde dette ønske, når enhver diskussion er forbudt?*

– Nogle afviser dette ønske fra de hollandske biskoppers side under påberåbelse af, at koncilet selv har vedtaget en tekst til gunst for cølibatsforpligtelsen i den latinske kirke. Dermed er diskussionen for deres vedkommende på forhånd afgjort. Men strengt taget har der jo slet ikke været nogen debat, eftersom spørgsmålet blev unddraget drøftelse i koncilaulaen. Koncilmødrene kunne ikke undersøge det, sætte det under debat og høre, hvad der kunne siges for og imod. Derfor havde deres afstemning ikke stor konciliær værdi. Desuden havde spørgsmålet dengang hverken det omfang eller den stærke aktualitet, det har i dag ikke alene i Holland, men over hele verden.

– *Hvad kan man så gøre ved det?*

– Både bispekonferencerne og de enkelte biskopper er inde i en svikmølle. Deres holdning vil få en modstridende bedømmelse, alt efter om man ser den fra Roms eller de lokale kirkers synsvinkel. Fra Rom venter man af biskopperne et klart og utvetydigt ja til en afgørelse, som ikke mere kan diskuteres. Som følge deraf stiller biskopperne sig på forhånd bag pavens afgørelse af loyalitet, af solidaritet og utvivlsomt for en stor dels vedkommende også, fordi de deler dette standpunkt og den samme frygt for de uoverskuelige følger af en eventuel ændring. De sender troskabserklæringer og lykønskings- og takketelegrammer til Rom hver gang, det forekommer ønskeligt, at biskopperne optræder enstemmigt og enigt.

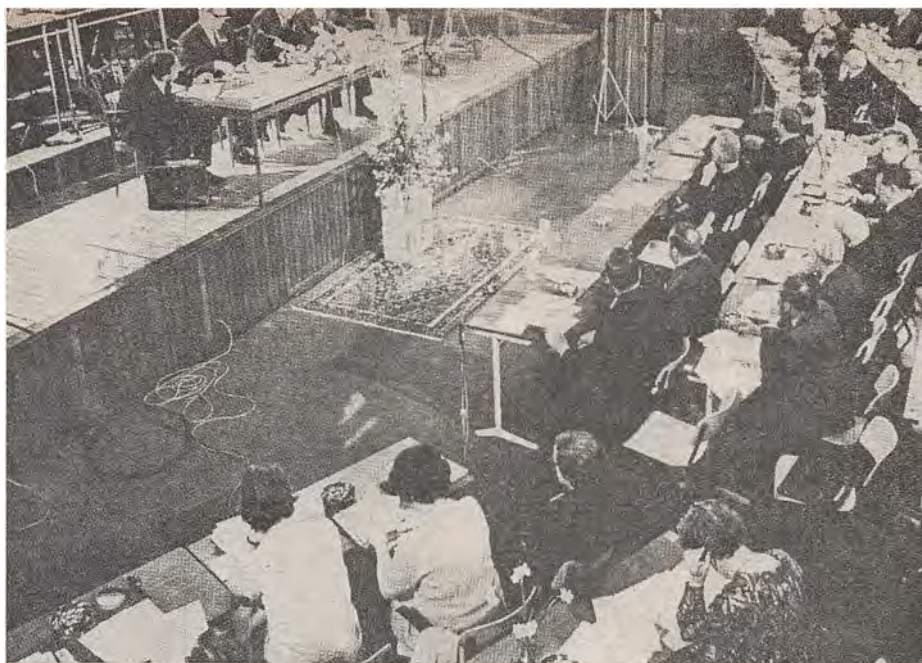
Men når jeg ser de reaktioner, dette fremkalder hos et betydeligt antal præster og lægfolk, hvis religiøse indstilling og kærlighed til Kirken ikke kan drages i tvivl – og det er kun dem, jeg taler om – konstaterer jeg, at denne holdning fra biskoppernes side bliver stærkt kritiseret. Man siger, at biskopperne kaster ansvaret fra sig, og at de går ind for en let og bekvem løsning, for en ubevægelig politik med udflugter og undskyldninger, servilitet, og hvad det nu ellers kan være. Biskoppernes telegrammer til Rom vækker uvilje, fordi de afsendes hen over hovedet på præsterne, og uden at biskopperne på forhånd har rådført sig med dem, selv om præsterne jo føler, at det først og fremmest er dem, sagen drejer sig om. Udtalelsernes enstemmighed gør knap nok noget indtryk på dem, fordi de efter deres mening er fremtvunget af et moralsk tryk udefra.

Jeg fremstiller situationen realistisk, fordi jeg tror, man skal se tingene i øjnene og ikke stikke hovedet i busken.

– *Var biskopperne ikke allerede i denne pinlige situation på symposiet i Chur i sommer?*

– Jo, denne for biskopperne så »ubekvem« situation trådte ganske tydeligt frem på de europæiske biskoppers symposium i Chur til ikke så lidt skade for den institutionelle kirke. Hele verdens øjne var rettet på os hundrede biskopper, som var kommet sammen for at drøfte præsternes problemer i dag. Der var dobbelt så mange journalister som biskopper! Vi klarede – eller klarede næsten – det kunststykke, at krybe uden om præsternes egentlige problemer. Det er et eksperiment, som ikke bør gentages!

Biskopperne har valget mellem to muligheder, nemlig enten at udsætte sig for at forekomme illoyale over for Rom eller at blive beskyldt for at unddrage sig deres forpligtelser over for deres egen lokale kirke. De taber enten i anseelse eller troværdighed.

Fra et møde i det hollandske pastoralkoncil.

De hollandske biskopper har gjort en indsats for deres lokale kirker i håb om og i tillid til, at Rom ville forstå dem, og samtidig har de sat alt ind på at undgå et brud med Rom. De kan slet ikke forestille sig, at et sådant spørgsmål skulle kunne afgøres i den kirke, Jesus Kristus har grundlagt, uden at der på forhånd havde fundet en virkelig dialog sted med de lokale kirker, og uden at man havde drøftet sagen med de unerede østlige kirker, hvis erfaring vi kan tage ved lære af, og taget den op til alvorlige kollegiale og synodale drøftelser. Der må være mulighed for en afklaring af denne forvirrede og selvmodsigende situation.

– *Men hvordan?*

– Ja, hvordan? Den eneste udvej, jeg kan se, for at komme ud af den og for at ophæve den voksende spænding er, at give kollegialiteten og medansvaret frit spil? Ved militæret ville man sige: Rom må ophæve undtagelsestilstanden og give mulighed for at drøfte spørgsmålet frit.

Medansvar – ansvar

Biskopperne skulle have mulighed for i deres lokale kirker frit at undersøge alle problemer i forbindelse med præsternes liv. Cølibatet er kun et af dem. De skulle kunne drøfte disse problemer fuldstændig roligt og åbent med deres præste- og pastoralråd. Så ville de hver især opdage, hvor vanskelige, komplerede og sammenfiltrede mange af disse problemer i virkeligheden er. Man har stadig både ret og pligt til at tro, at »Ånden taler til kirkerne«.

Hvor man ville finde berøringspunkter, ved jeg ikke. Jeg ved ikke engang, hvad der ville komme ud af en sådan

tankeudveksling. Men jeg tror i hvert fald på værdien af en dialog under forudsætning af, at drøftelserne finder sted i bønnens ånd, med opladt sind over for Helligånden og i åbenhed og gensidig respekt.

Både en sådan dialog og udøvelsen af medansvaret i almindelighed kræver af os, at vi tilpasser os efter hinanden indbyrdes. Vi biskopper må vogte os for at optræde autoritært. Og præster og lægfolk må vogte sig for altid at være i opposition. På disse punkter har vi alle sammen stadig meget at lære.

Det er vigtigt, at biskoppen står midt i sin menighed, og at han ikke identificerer sig med den. Hvis han er ét med sit bispedømme, hvilket slet ikke betyder, at han ikke skal udøve sin særlige nådegave til at skelne og vurdere, bliver han ganske naturligt formidleren mellem den lokale kirke og alle de lokale kirker samlet under deres overhoved. Og det kræver af ham, at han tør påtage sig ansvaret som kirkeleder.

Medansvar indbefatter også ansvar. Ingen – og biskoppen mindst af alle – kan føle sig fritaget for forpligtelsen til at følge sin behørigt oplyste samvittighed.

Det er en situation af denne art, de hollandske biskopper befinder sig i. Biskopperne har ikke truffet pastorale afgørelser hverken hver for sig eller i fællesskab. De har netop i årevis tilskyndet til en intens dialog på alle planer i Kirken. Det er ikke for deres fornøjelses skyld, de har stillet sig bag forskellige efter deres mening velunderbyggede forslag, mens de har forkastet andre og kritiseret visse forslag og teser som teologisk uholdbare.

De har altså givet deres bispeembede dets fulde kirkelige dimension ved at stå midt i deres kirke. De er et eksempel

på, hvordan medansvar praktiseres, og de kan med fuld ret anmode andre kirker om at tage deres problemer op til nærmere undersøgelse. Alt, hvad der har med præsteembedet at gøre, angår nemlig hele Kirken, og de hollandske biskopper er sig fuldstændig bevidst, at spørgsmålet ikke bør behandles isoleret. Som kardinal Alfrink siger: »Vi vil handle i kollegial samdrægtighed med hele Kirken. Det har vi understreget fra begyndelsen, og nu gentager jeg det eftertrykkeligt – selv med fare for at komme ubelejligt.« (*Documentation Catholique*, s. 171, 17. 2. 1970).

Det er ikke så let at præcisere forholdet mellem den universelle og de lokale kirker. Alt efter, hvor eftertrykket lægges, kommer man til to forskellige opfattelser af Kirken. Jeg tror, at de vanskeligheder, der kendetegner dialogen mellem Holland og Rom, for en stor del hænger sammen med to forskellige mentaliteter og med to forskellige teologiske opfattelser. Alt efter, om man lægger eftertrykket på den ene og mangfoldige kirke eller på den mangfoldige og ene kirke, kommer man til forskellige opfattelser af Kirken.

Teologien for klerikal

Denne teologi om kirkerne i den ene kirke burde gøres til genstand for en mere indgående granskning. På konciliet kom vi ikke ret meget længere end til overfladen. Vi blev stående ved biskoppernes kollegialitet i stedet for først og fremmest at uddybe spørgsmålet om »kollegialiteten« eller rettere sagt om fællesskabet mellem kirkerne. Vor teologi var stadig for »klerikal«, og vi satte stadig i alt for høj grad lighedstegn mellem kirke og hierarki. Det glæder mig, at den pavelige teologiske kommission under bispesynoden blev opfordret til yderligere at fortsætte forskningen af dette emne.

Desuden skulle man også have uddybet spørgsmålet om forholdet mellem den lokale kirke som bispedømme og de regionale nationale kirker, som de kommer til udtryk i bispekonferencerne. Bispekonferencerne er nødvendige redskaber til at koordinere opgaverne. Men – for nu at bruge et yndet udtryk blandt de ortodokse teologer – derfor må et talmæssigt flertal alligevel ikke hindre de »karismatiske« kirkers frie udfoldelse.

Man må ikke glemme, at Helligånden holder af at sprænge vore strenge juridiske paragraffer, og at han »blæser, hvor han vil«. Hermed mener jeg slet ikke, at man skal forenkle problemerne. Hvorfor skulle de egentlig også være så enkle?

– *Hvordan kan man for eksempel for*

Kardinal Alfrink: »Vi vil handle i kollegial samdrægtighed med hele Kirken.«

øjeblikket forestille sig den dialog mellem kirkerne, som de hollandske biskopper ønsker sig?

– Alle tænker naturligvis på den næste synode, som for tiden er under forberedelse, selv om også andre veje er farbare. Hvis alt, hvad der angår præsteembedet, kommer til at figurere som et af punkterne på dagsordenen, som kardinal Marty (Paris) udtalte håbet om ved afslutningen af den 2. synode, ville det være det rette sted.

Men for at en sådan forsamling skal få fuld anerkendelse i Kirkens øjne, må den være omhyggeligt forberedt af de lokale kirker. Det kan dog kun lade sig gøre, hvis man i tide får dagsordenen og det tilrettelagte materiale i hænde, og hvis problemerne i forbindelse med præsteembedet har været drøftet roligt og sagligt på lokalt plan af alle implicerede grupper, både præster, lægfolk og eksperter. Eventuelle ændringer i dagsordenen bør meddeles på forhånd, for at også det nye emne kan bearbejdes i fællesskab. Det forlangte kardinal Heenan allerede i fjor, før den 2. synode blev afholdt.

Resultatet af disse synoder vil for fremtiden – når det drejer sig om livsvigtige problemer, som direkte angår Gudsfolket – komme til at afhænge af, om dette samme Gudsfolk har haft lejlighed til at deltage i forberedelsen. Og man kan heller ikke lade være med at ønske, at Gudsfolket vil yde sit bidrag i form af bøn for, at Helligånden må oplyse synodens medlemmer under behandlingen af de fastsatte emner. Det var, hvad jeg ville sig om forberedelsen af synoden.

Enhed eller ensartethed

Hvad afslutningen angår, er det muligt, at synoden ikke kan komme med en fælles løsning for hele Kirken, eftersom de pastorale forhold er forskellige verden over. Men er det overhovedet nødvendigt at finde frem til en enheds-løsning for hele den latinske kirke? Skulle synoden ikke i fuld enighed kunne finde frem til en mangfoldighed af løsninger? Kirkens enhed er jo ikke det samme som ensartethed – især ikke, når talen er om disciplinære anliggender. Jeg husker stadig, hvordan vi på konciliet drøftede spørgsmålet om et permanent diakonat for gifte mænd. Efter at de første kraftige meningsforskelle var overvundet, lykkedes det trods alt biskopperne at blive enige om, at diakonaterne skulle genindføres, da det først gik op for dem, at det ikke var meningen, at diakonaterne skulle påtvinges dem, der var af en anden mening, men at det tilkom de enkelte bispekonferencer at bestemme det ud fra de pastorale behov i deres bispedømme.

Det kan ikke på forhånd udelukkes, at en tilsvarende pluralistisk løsning også vil være mulig i det foreliggende tilfælde.

Og det betyder jo heller ikke, at enhver teoretisk drøftelse af et spørgsmål øjeblikkeligt medfører, at resultatet bliver omsat i praksis. En dialog kan kun gennemføres i fuld respekt for den bestående orden. En tidligere frivilligt indgået forpligtelse for Gudsrigets skyld vil altid være en hellig forpligtelse. Og det så meget mere, som cølibatets indre vær-

Ægteskabets uopløselighed

di er og altid må forblive uomtvistet. Uoverensstemmelserne drejer sig udelukkende om den juridiske side af den obligatoriske forbindelse mellem præstedømme og cølibat. Den totale vielse til at tjene Gud i hans folk er en apostolisk og religiøs værdi, som Kirken med rette ikke kan give afkald på, og som for øvrigt også er omtalt i evangeliet.

Det er mit svar på Deres spørgsmål om den dialog mellem kirkerne, som den hollandske kirke ønsker. Men jeg gentager, at jeg i mit svar ikke kommer ind på det centrale i diskussionen om cølibatet.

– *Hvilken plads ville De tildele diskussionen om cølibatet i den krise, Kirken for øjeblikket befinder sig i?*

– For det første vil jeg gerne sige, at disse spørgsmål om den interne orden i Kirken ikke må afvende vor opmærksomhed fra de brændende problemer i verden omkring os. De to ting kan ikke skilles ad: Kirken indadtil er til for Kirken udadtil. Vore bestræbelser for at løse de indre problemer åbner samtidig udadtil. »Den, der rigger sit fartøj, gør allerede klar til opbrud.«

Skuffelse

Jeg er også blevet klar over, at den krise, Kirken for øjeblikket befinder sig i – denne massive udvandring af præster og ordensfolk i mange lande, og her tænker jeg især på USA og dernæst på Holland, hvor 400 præster på to år har forladt præstegerningen – ikke først og fremmest hænger sammen med spørgsmålet om cølibatet. Selv om dette spørgsmål bliver løst, vil krisen med hensyn til præstekaldene stadig blive ved med at eksistere. Grundene til de mange fratrædelser og mangelen på kald skal heller ikke udelukkende søges i den materialisme, der omgiver os – og som er reel nok – eller i manglende offervilje. Ondets rod stikker dybere end som så. Jeg tror, at krisen for en stor del udspringer af skuffelse og modløshed med hensyn til den fornyelse, koncilet havde stillet i udsigt.

Håbet

Og endelig kæmper vi med en krise, hvad angår den teologiske dyd, der hedder håbet. Vi er alt for tilbøjelige til at glemme, at vi er en Kirke på vej. Vi skal være på en gang tålmodige og utålmodige. Men vi må også gøre os klart, at vi allerede har tilbagelagt betydelige etaper på vejen, og vi må have tillid til fremtiden og til Helligånden.

I dette og de følgende numre af Katolsk Forum vil jeg kommentere enkelte aktuelle spørgsmål. Denne gang vil jeg komme ind på *ægteskabets uopløselighed*. I det følgende nummer vil jeg beskæftige mig med læren om *brødets og vinnens forvandling* under messen, og i det derpå følgende nummer med *pluralisme og enhed i kirken*. Disse kommentarer skal ikke forstås som hyrdebrev, ej heller som sidste eller eneste ord i spørgsmålene. Undertiden tøver en biskop med at skrive, fordi mange forventer, at hvert ord skal være vejet på den fineste vægt, og at hver påstand skal være underbygget med grundige forarbejder. Forskellige samtaler og diskussioner har imidlertid givet mig den opfattelse, at et ord fra biskoppen i nogle af de aktuelle spørgsmål vil være på sin plads, – også selv om det kun får karakter af kommentar og randbemærkning. Et sådant ord vil måske kunne hjælpe den ene eller anden, som stræber efter at finde større klarhed, når det ene eller andet emne står til debat i nutidens katolicisme.

Som bekendt beskæftigede Synoden på Nyborg Strand sig med spørgsmålet om de fraskiltes problem, og på den sidste nordiske bispekonference i Mariaholm ved Oslo var samme problem et af de emner, man drøftede.

For klarheds skyld må det understreges, at biskopperne ved denne konference *ikke* drøftede ægteskabets uopløselighed, dette forudsatte man som klar katolsk lære. Hvad man derimod drøftede

var den pastorale omsorg, som kirken bør have for de mennesker, der af den ene eller anden grund har lidt skibbrud i deres første ægteskab, og som nu føler forpligtelser og ansvar inden for den nye familie, de har grundlagt.

Det er af afgørende betydning, at spørgsmålet om ægteskabets uopløselighed ikke blandes sammen med spørgsmålet om kirkens praktiske handlemåde over for mennesker, der er skilt og gift.

Et absolut krav

Ganske vist er der i forskellige katolske kredse opstået en debat, også om forståelsen af selve ægteskabets uopløselighed. Det må imidlertid fastholdes, at Jesus stillede et absolut krav om, at ægtefæller skulle forblive hinanden tro, og det på trods af, at Moseloven i visse tilfælde tillod skilsmisse. Dette var så bekendt, at farisæerne prøvede at »stille en fælde« for Jesus i spørgsmålet om skilsmisser (jfr. Mt. 19,3; Mk. 10,2) – de ville anklage ham, fordi han forbød, hvad Moseloven tillod, nemlig skilsmisse. Jesus svarede ved at henvise til skabelsesberetningen i 1. Mosebog. Ifølge Guds skaberplan med mand og kvinde er ægteskabet uopløseligt. »Hvad Gud har sammenføjet, må et menneske ikke adskille.« (Mt. 19,6; Mk. 10,9). Skabelsesberetningen er ifølge jødisk opfattelse en del af Moseloven, og således undgår Jesus farisæernes fælde. Han fastholder,

at ægteskabet er uopløseligt, og han siger: Selv om senere dele af loven har åbnet mulighed for skilsmisse på grund af menneskenes hårde hjerte, så var det dog lovens og skabelsens oprindelige mening, at ægteskabet skulle være uopløseligt.

Jesus kræver af sine disciple, at de inden for ægteskabet skal genoprette Guds oprindelige plan med mand og kvinde. Han kræver det af sine tilhængere i dag ikke mindre end dengang.

De katolske menigheder er derfor stillet over for en dobbelt opgave: De skal danne et fællesskab, der støtter og opmuntrer mennesker til at stille sig under Kristi krav om absolut trofasthed i ægteskabet; og de skal samtidig drage omsorg for de mennesker, der på grund af forskellige omstændigheder er blevet skilt og gift igen.

Ansvarsbevidstheden over for de fraskilte må ikke få menighederne til at glemme det endnu større ansvar, de har for de ægtefolk, der ikke er skilt, og for de unge, der tænker på at gifte sig: Over for disse mennesker er det menighedernes ansvar at fastholde Kristi bud om at gøre menneskelig trofasthed og udholdenhed til en realitet midt i en verden, der i øvrigt er præget af »hjerternes hårdhed«.

Viljen til at holde fast ved Kristi krav om livslang troskab inden for ægteskabet har sit grundlag i den kristne tro. I troen på Gud foregriber ægtefol-

kene ustandselig den fremtid, de ikke kender. De lover at holde ud i kærligheden, uanset hvilke belastninger denne kærlighed kan blive udsat for. De lover hinanden trofasthed, fordi de er overbevist om, at Gud selv er trofasthed.

Viljen til at holde fast ved Kristi krav er tillige rodfæstet i et bestemt syn på kærligheden. Kristus har lært os, at hvor der er tale om sand kærlighed, kan denne ikke dø bort. Det ligger i ægte kærligheds natur at den omfatter den elskedes fremtid, og at den ikke kan holde op. En kærlighed, der holder op, dømmes sig selv: Enten var den fra begyndelsen ikke ægte, eller også er den senere blevet sig selv utro. Dette sidste er muligt, fordi ethvert menneske er udsat for fristelser, og fristelser betyder, at det smukkeste og værdifuldeste i vort liv kan blive ødelagt og ituslået, fordi vi ikke værner om det.

Fristelse – trofasthed

Når Kristus selv blev fristet til synd, så må vi i endnu højere grad regne med, at alle vi andre svage mennesker vil blive fristet. Undertiden er vi tilbøjelige til at underkende dette. Vi er for sløve og for nærsynede til at skelne, hvor dybe sår selv den mindste utroskab slår i vor menneskelighed, og hvilke konsekvenser af lidelse og frustration den drager med sig for os selv og andre. Derfor er det et af vore store ansvar som menighed, at vi styrker og støtter hverandre i vore fristelser, og at vi giver hverandre mod til at holde ud i overholdelsen af Kristi bud. Fristelsen til utroskab kan have mange skikkelser. Der findes seksuel utroskab sammen med en anden partner. Men der findes også en snigende utroskab – en manglende årvågenhed, der langsomt udmarver kærligheden. Hvem vil komme frelst gennem krise og fristelse, hvis omverdenen – endda den kristne omverden – viser den indstilling: Det er såmænd ikke så slemt, hvis ægtefællerne bliver deres pagt utro og søger nyt ægteskab? Den menneskelige trofasthed kan næsten kun sejre, hvis den støttes af et større fællesskab af mennesker, der alle som én stiller sig under Kristi klare og lysende bud. Livslang trofasthed er den smukkeste af menneskelige egenskaber: Hver eneste katolsk menighed har et ansvar for at bringe vidnesbyrd om dette.

Det drøftes undertiden, om kirken under bestemte omstændigheder skulle tillade gengifte at gå til den hellige kommunion. I denne forbindelse kan man høre fremhævet, at Jesus selv gik til bords med toldere og syndere, og at den hellige kommunion ikke skal være præmie for et skyldfrit liv, men snarere en hjælp for syndere.

Bodfærdighedens ånd

Hertil kunne der siges meget og meget, men så meget er uomtvisteligt klart: Den hellige kommunion må aldrig kunne blive til en handling, hvormed den kommunicerende vil bedyre sin egen uskyld over for de andre. Hvis en fraskilt og gengift ville gå til kommunion ligesom for at demonstrere, at det er »helt i orden« at gifte sig igen, og at han har »krav på« at gå til sakramenterne, så bliver meningen med kommunionen helt fordrejet.

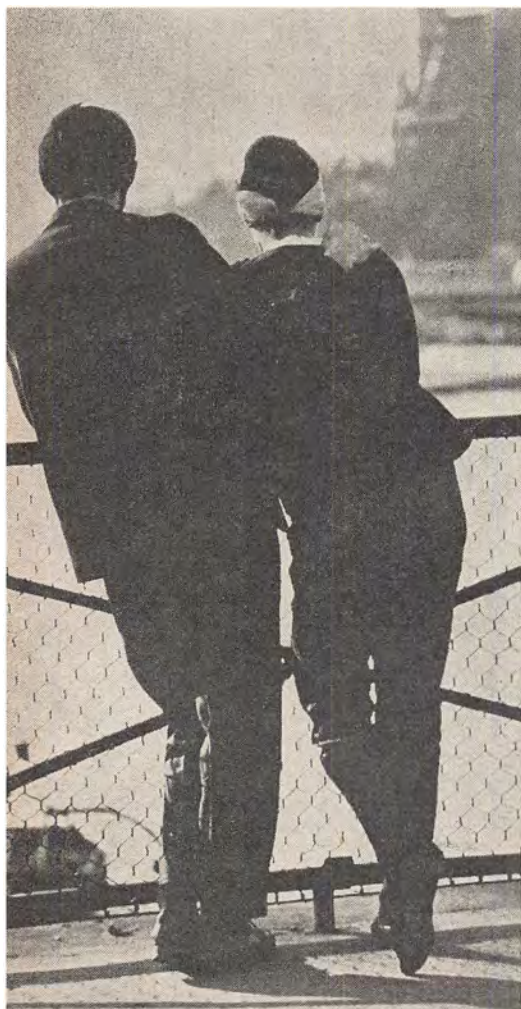
Den, der skilles og gifter sig igen – også selv om de menneskelige bevægelse grunde er nok så forståelige – tilføjer den kristne menighed et sår. Menigheden »lider« (for at bruge et udtryk fra Paulus) i dette medlem. Hvis der derfor skal kunne blive tale om sakramentsmodtagelse, måtte man samtidig finde frem til en ordning, der gør det muligt, at sakramentet modtages i bodfærdighedens ånd og med størst mulig hensyntagen til hele den øvrige menighed.

De første århundreders kristne levede i en omverden, der tillod skilsmisse, og hvis seksuelle normer var lige så forvildede som vor egen tids. Alligevel havde disse kristne en så stærk tro, at de holdt fast ved Jesu bud om livsvarig trofasthed. Lukasevangeliet såvel som Markusevangeliet – begge skrevet med en hedensk omverden for øje – udtaler sig kategorisk: »Den, der skiller sig fra sin hustru og gifter sig med en anden, bedriver hor mod den første. Og hvis hun skiller sig fra sin mand og gifter sig med en anden, så bedriver hun hor« (Mk. 10,11; Luk. 16,18). Paulus er lige så bestemt i sin fordring til menigheden i Korinth: Ifølge Kristi egen befaling er skilsmisse ikke tilladt, og hvis et menneske alligevel bliver skilt fra sin ægtefælle, skal vedkommende derefter forblive ugift (jfr. 1. Kor. 7,10–11).

Kærligheden ...

Vor tids katolikker står under et dobbelt pres: Udefra, fra omverdenen, og indefra, på grund af omsorgen for de fraskilte i menighedens egen kreds. Dette dobbelte pres må ikke gøre os usikre med hensyn til at fastholde Jesu krav til det kristne ægteskab. Kristendommen hører op med at være jordens salt, hvis den ligedanner sig med verden. Verden har brug for, at der endnu er nogle, som tør stille sig under Jesu krav om absolut trofasthed og udholdenhed, og som tør sige om kærligheden, også den menneskelige: »Kærligheden ophører aldrig.« (1. Kor. 13,8).

Hans L. Martensen.

Det gamle Grønland ...

(Zæeb foto)

Det vil altid være en kristens opgave, ligegyldigt hvilken trosbekendelse eller kirke han vælger at knytte sig til, at identificere sig selv i så høj grad det er ham muligt med den stedlige kultur, at gøre denne kulturs legitime anliggender til sine egne, at tjene samfundet i dets lovlige og rimelige behov. Før han gør dette, har han så at sige ingen ret til at komme med noget som helst af sit eget. – Disse teoretiske principper for enhver kristen tilstedeværelse i et samfund er lette at fatte. Hvad der derimod er langt vanskeligere at afgøre, er den konkrete struktur og de konkrete arbejdsopgaver, som vil kendetegne fremtidens kristensamfund i denne del af verden. Her kan ingen forvente, at fremtidsprofeterne enes, og de følgende betragtninger vil derfor stå helt for min egen regning.

Det store spørgsmål er, om kristenheden i generationerne fremover ikke må lære at affinde sig med den situation, som med et oldkirkeligt ord hedder diaspora, dvs. relativt små menigheder og kirkesamfund, som opretholder deres eksistens spredt ud i det store ikke-kristne samfunds strukturer. Fremtidens statsamfund, kunne man håbe, vil ikke almindeligvis tage stilling for eller imod kristendommen som sådan, og det vil derfor heller ikke gå med til nogen offentlig aflønning af menighedstjenerne i en kirke på bekostning af de andre. Statskirkesystemet vil blive et fortidigt levn, og præsterne vil være henvist til at leve af den private støtte, som deres menigheder måtte se sig i stand til at yde dem.

Spørgsmålet er yderligere, om ikke udviklingen verden over peger hen imod en almindelig religiøs pluralisme alle

Kristensamfundenes fremtid i de arktiske områder

Nærværende artikel er afslutningen på et foredrag med titlen: »The Principles and Main Characteristics of Missionary Activity in the Arctic«, som pater Finn Lyngø O.M.I. holdt på den internationale kongres for »Økonomisk udvikling i de arktiske områder og de eskimoiske samfunds fremtid«, der blev afholdt i Le Havre og Rouen i dagene 24.–27. nov. 1969. Artiklen kan læses i sin fulde længde i tidsskriftet »Grønland«, nr. 3, marts 1970.

steder, og derfor også i de arktiske egne. Udviklingen er afgjort gået i retning af en stadigt stigende almen tolerance overfor religiøse og kirkelige forskelligheder, og folks tilhørsforhold i så henseende vil i fremtiden nok i højere grad blive afgjort ved et personligt valg ud af mange forskellige muligheder fremfor at være en sag, som er afgjort i og med ens nationalitet.

Utvivlsomt vil fremtidens kristensamfund befinde sig overfor en helt ny udfordring til deres missionsinitiativ. Morgendagens vantro vil ikke være at finde i tørvehytter og på fjerne bopladser, de vil være inde i samfundets hjerte, de vil have deres daglige gang i skolerne og på universiteterne, i forretningslivet og i industrivirksomhederne, de vil sidde som folkets repræsentanter i kommunalbestyrelser, landsråd og folketing. Og skal vi være ærlige, må vi sige, at dette moderne hedenskab allerede nu sidder sikkert og godt placeret mange strategisk vigtige steder i vort samfund, også selv om de fleste af kirkens officielle repræsentanter aldrig nævner denne ubehagelige kendsgerning med et ord.

Fremtidens udfordring til kirken vil blive uendeligt meget mere ømfindtlig og vanskelig at møde end de eskimomissioner, vore forfædre grundlagde. Fremtidens kristne missionær vil arbejde midt i sit eget samfund, og han skal ikke regne med at få penge af staten for sin indsats. Han vil ingen vegne komme med nogen autoritære eller endog blot mildt paternalistiske pressionsmetoder. Og især skal han ikke regne med, at hans ord vil blive taget som Guds ord, blot fordi han selv hævder, at de er det. De kirkelige splittelsers lange og sørgelige historie vil omsider have lært folk at være forsigtige, at undersøge tingene selv, at ville forstå sagerne på deres egne vilkår og at træffe deres egen afgørelse.

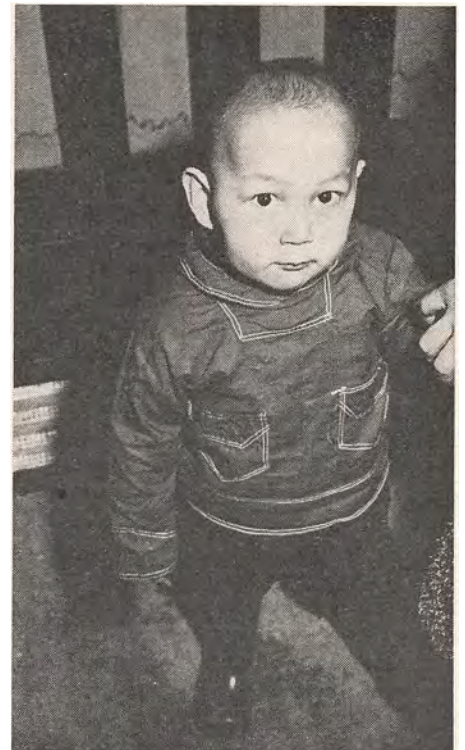
Spørgsmålet om, hvilke midler fremtidens kristne vil tage i brug for at udbrede deres tro, er måske det vanskeligste af alle at besvare. Hvem ved, måske fremtidens kristne vil benytte en stor del af deres menighedsarbejdere, deres tid og deres økonomiske midler til simpelt hen at gøre praktisk nytte i det samfund, i hvilket de lever. Ligegyldigt hvor velorganiseret en velfærdsstat end måtte være, vil der altid være problemer at løse og nød at afhjælpe. Måske

vil kirkesamfundene til den tid have forstået, at deres første og vigtigste evangeliske forpligtelse, og det eneste, der kan gøre deres forkyndelse tillidvækkende, er at tjene samfundet. Og hvem ved, måske vil da mange mennesker, som nægter at spilde deres tid på belærende og moraliserende foredrag, pludselig opdage en ny meningsfylde i kristendommen, når de ser kristne mennesker i stedet for at søge at blive betjent.

»Det er altid vanskeligt at spå . . . og især da om fremtiden!« Vi kan alle være enige med Storm P., det er svært – og utvivlsomt vil mange erklære sig uenige, og det med god grund, i denne forsøgsvisse vurdering af kristendommens fremtidige rolle i vore arktiske samfund. Disse meget skematiske betragtninger giver sig da heller ikke ud for at være alle svarene, ja ikke engang nødvendigvis for at være de rigtige svar. Svarene skal såmænd nok vise sig, blot vi har tålmodighed til at vente længe nok. Hvad der er betydeligt vigtigere i vor nuværende situation er at stille de rette spørgsmål til fremtiden. Dette alene kræver ro til overvejelse og mod til at se virkeligheden i øjnene. *Finn Lyngø*

. . . og det nye.

(Maaløe foto)

Pagtens sakramente

Kristi legems fest er en af de traditioner fra middelalderen, som vi står lidt fremmede overfor i den etape af liturgisk fornyelse, vi for øjeblikket befinder os i. Festen er historisk forbundet med den tids diskussioner om realpræsensen. I dag er vi mere optaget af andre aspekter ved nadverens sakramente, nemlig nadveren som måltid og nadveren som enhedens sakramente. Det er naturligvis en forudsætning, at det er Kristi legeme og blod, vi får del i, men de teologiske diskussioner om, hvordan man bedst kan udtrykke denne tilstedeværelse, lader os ret uberørte.

Jeg slutter en pagt med Jer

Vi læser i år som første læsning på Kristi legems fest beretningen om pagtslutningen mellem Jahve og Israel i Sinajs ørken (2 Mos. 24,3-8). Riten bestod i, at Moses først stænkede alteret og derefter folket med offerblod og sagde: »Se, dette er pagts blod, den pagt, Herren har sluttet med jer.« Blodet var for jøderne livets symbol og sæde. Og pagten blev sluttet i blodets tegn for at udtrykke, at det ikke var en forretningsaftale eller en politisk alliance, men et livsfællesskab, der var tale om. Dette er grunden til, at profeterne for fremtiden omtaler Israel som Jahves brud. Da Kristus skærtorsdag aften rakte disciplene kalcken med den nye pagts blod, skabte han et endnu dybere livsfællesskab mellem sig selv og os: »Hvis I ikke spiser mit kød og drikker mit blod, har I ikke livet

i jer.« Nadveren er pagts sakramente, fordi den er livets sakramente, tegnet på livsfællesskabet med Gud.

Forpligtelserne ved pagten

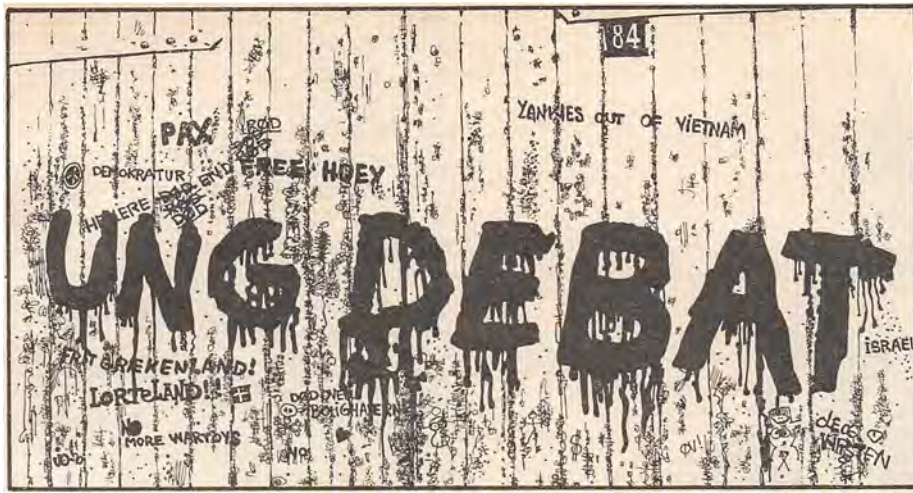
Men pagten er, som det udtrykkeligt understreges i teksten, en gensidig aftale: »Så tog Moses pagtsbogen og læste den op for folket, idet han sagde: Vi vil gøre alt, hvad Herren har talt, og lyde ham.« Men det ser ud til, at pagtsbogen nu er forældet. Forholdet mellem lov og evangelium, mellem tro og moral, er genstand for megen diskussion i vore dage. Man ser også, hvordan skriftemålspraksis er dalet umådeligt, samtidig med at man går til alters mere end nogen sinde. Den måde, hvorpå disse to ting har udviklet sig side om side, viser, at man ikke altid husker tilstrækkeligt på de forpligtelser, pagten medfører. Det er sandt nok, at moralen ikke er forudsætningen for at møde Kristus, men det kan ikke være rigtigt, at mødet med Kristus ikke skulle bære frugter også på det moralske plan. Den nye pagt er også en pagt, dvs. at den indeholder gensidige forpligtelser. Gud behandler os ikke som umyndige børn, — han samtidig både giver og kræver. Alt, hvad han giver, er på en gang gaver og opgaver. Nadveren er den nye pagts sakramente, hvor Kristus giver os del i sit liv, for at »vi kan gøre alt, hvad Herren har talt, og lyde ham«. Men føler vi os virkelig engageret i forhold til

Kristus, fordi vi har fået del i hans legeme?

Enhedens sakramente

Kristus sammenfattede hele loven i det dobbelte bud om kærligheden til Gud og kærligheden til næsten. Og nadveren nærer på en ganske særlig måde denne dobbelte kærlighed, fordi den gør os til ét med både Gud og vore medmennesker. Men virker dette sakramente altid efter sin hensigt? Når vi har modtaget nadveren sammen ved det samme Herrens bord og endda i den samme kirke, fører det så til, at vi kommer hinanden nærmere? Eller i det mindste til, at vor overbevisning om, at vi er ét i troen bliver mere bevidst? Israel var pagtsfolket, og det var et meget kraftigt element, også når det gjaldt jødernes politiske enhed. Men vi er kirken, det nye pagtsfolk. Føler vi os solidariske med de mennesker, vi går til alters sammen med? Og hvis vi gør det, hvorfor viser vi det så ikke mere, end vi gør? Man taler om fælles nadver mellem adskilte brødre som et middel til at genskabe enheden kirkerne imellem. Imidlertid stiller interkommunionen os over for så alvorlige problemer, at det ville være bedre, hvis vi begyndte med at bruge nadverfællesskabet til at tjene enheden inden for vor egen katolske menighed. Kristus har givet os enhedens gave. Men hvad gør vi for at tage imod den?

V. D.

Amélie Haysbyrdt Keld Lauritsen Peter G. Rasmussen Jo Møller, illustrator

ad 2. Forslaget giver studenterne repræsentation i de styrende organer, som er konsistorium og fakultets/fagråd, men ikke ved direkte valg. Først skal studenterrådet vælges, derefter skal dette vælge studenternes repræsentanter til de styrende organer. Denne procedure er meget uheldig, da indirekte valg erfaringsmæssigt udvander ansvar og vanskeliggør kontakt mellem vælgere og valgte uødvendigt, og som før nævnt er det i modstrid med studenternes egne bestræbelser.

ad 3. Der vil som før nævnt komme studentrepræsentation i de styrende organer, som er konsistorium (universitetets øverste ledelse), fakultets/fagråd og studienævn. I studienævnene får studenterne halvdelen af pladserne og i de to andre en tredjedel. Det tilfredsstillende ikke studenternes krav, som er 50 % af pladserne i alle organer, og det er så godt som intet, fordi studienævnene kun har kompetence i underordnede sager, og lærerne derfor alligevel kan gennemføre deres vilje i de øvrige organer bl. a. via bevillingerne. En ægte forhandlingssituation kræver, at parterne står lige. Som kuriosum kan nævnes, at da ministeren blev spurgt, hvorfor studenterne overhovedet skulle have repræsentation, var han ikke i stand til at svare.

ad 4. Det fjerde krav er, at studienævnene får den fulde kompetence over undervisningssektoren. I forslaget § 10 stk. 3 hedder det: »Studienævnene træffer... afgørelse i sager vedrørende studierne indhold, undervisningsens tilrettelæggelse og afholdelse af eksaminer«. Det lyder jo udmærket – og var det også, hvis det ikke var bestemt i §§ 7 og 8, at fakultet/fagråd skal lede forskning og undervisning og træffe bestemmelse om ansættelse af videnskabelige lærere. Det vil sige, at studienævnene kun kan bestemme den mindste del, fordi de retningsgivende hovedlinier bestemmes af et overordnet organ. Når studienævnene er oprettet, er det for at have et organ, der udelukkende beskæftiger sig med undervisningen, således at undervisningssager ikke drukner i almindelig administration.

Det må konkluderes, at den medindflydelse, der i følge forslaget gives de studerende, er ganske illusorisk, og at forslaget som helhed kun i ringe grad opfylder de krav, som man med rimelighed kan stille til en moderne og fremsynet universitetspolitik.

Paul N. Jørgensen.

STUDENTEROPRØRET

Det internationale fænomen »studenteroprør«, eller »ungdomsoprør«, som det snarere burde kaldes, fordi mange andre grupper end de studerende deltager i det, har manifesteret sig kraftigt i Danmark i de seneste måneder. Beretninger om to store demonstrationer med henholdsvis 6.000 og 10.000 deltagere i København, adskillige mindre rundt omkring i landet og især befrielsen af en af Københavns Universitets administrationsbygninger har præget avisernes forsider, mens oprørets baggrund, mål, og metoder har været ivrigt debatteret i læserbreve, ledere, kommentarer og kronikker. I første omgang har det været regeringens forslag til lov om universiteternes styrelse, der fik oprøret til at slå ud i lys lue. Om styrelsesloven bringer UD et indlæg fra en student Paul N. Jørgensen og et fra en lærer ved Københavns universitet, Martin Ghisler.

Styrelsesloven

Det var forargeligt. Har disse studenter ikke andet i hovedet end at rende rundt og demonstrere? Hvad ligner det at forgrube sig på privat ejendom som rektor Fog's cigarer og sherry? Hvorfor besætter de universitetet? For at stjæle sherry? Næppe, i hvert fald var der mindre end en flaske til et par hundrede studenter, og 2 halve kasser cigarer rækker heller ikke langt til så mange!

Lad det være sagt straks, at både besættelsen af universitetet og forgrubelsen på rektors cigarer var uheldig, uheldig, fordi det meste af pressen derved kunne undgå at omtale det egentlige formål med demonstrationen. Dette formål var udtrykt i demonstrationens »titel«: »Nej til styrelsesloven«. Det var altså en lov eller rettere et lovforslag, studenterne demonstrerede imod.

Forslag til lov om universiteternes styrelse, der blev fremsat i Folketinget i december af undervisningsminister Helge Larsen, har som et af sine vigtigste formål at skabe en ensartet administration og et

fælles retsgrundlag for alle landets universiteter. Noget sådant eksisterer nemlig ikke for øjeblikket. For Københavns universitet er lovgrundlaget en fundats fra 1788 og en kongelig anordning fra 1936, og KU er en statsinstitution. Århus universitet er en selvejende institution, og dets retsgrundlag er en lov fra 1952. For Odense universitet er der endnu ikke lovgivet i så henseende.

For så vidt som der med forslaget søges skabt ensartede regler, f. eks. at alle bliver statsinstitutioner, er alt godt, men reglernes indhold er straks diskutabelt. Studenterrådets repræsentantskab har peget på 4 punkter, hvor der er væsentlig uoverensstemmelse mellem studenternes berettigede krav og ministerens forslag:

1. Fri organisationsret.
2. Ret til direkte valg.
3. 50 % medbestemmelse i alle universitetets organer.
4. Al kompetence i studie- og undervisningsspørgsmål til studienævnene.

Disse fire punkter skal kort kommenteres.

ad 1. Som hidtil skal Studenterrådet være de studerendes officielle repræsentation, men i modsætning til gældende praksis har ministeren i det foreliggende forslag givet regler for rådets sammensætning. Dette må betragtes som et groft indgreb i den almindelige organisationsfrihed. Det er så meget mere betænkeligt, som der i det sidste års tid er blevet eksperimenteret stærkt med forskellige organisationsformer blandt studenterne. Blandt andet forsøger man at komme bort fra det repræsentative demokratis princip til det direkte demokrati, hvor alle – og ikke bare nogle få pampere – er med til at træffe de nødvendige beslutninger. Man kan med fuld ret spørge, hvorfor ministeren ikke har givet regler for lærernes organisation? Det måtte dog være vigtigere, da lærerne ifølge forslaget skal have den største magt på universitetet. Hvordan ville arbejderne i øvrigt reagere, hvis staten lovgav om, hvordan fagforeningerne skulle organiseres?

Studenteroprøret — slut på professorvældet

Det er svært at vurdere en bevægelse eller en udvikling, som man tidsmæssigt selv står midt i. Dette gælder således også studenteroprøret, som i Danmark for alvor startede i foråret 1968, og jeg vil derfor i modsætning til så mange andre afstå fra et forsøg på en analyse af de strømninger og ideer, som ligger til grund for »oprøret«. Jeg vil indskrænke mig til at se lidt på, hvad studenteroprøret i Danmark rent praktisk har betydet for universitetslivet — nemlig overmåde meget. Det har simpelt hen afstedkommet en udvikling med eksplosiv fart, som næppe var sket uden de meget omtalte aktioner og demonstrationer for to år siden.

Det er ikke mere end nogle få år siden, at jeg selv optrådte som studenterrepræsentant og sad i studenterrådet. Studienævnet ved det matematisk-naturvidenskabelige fakultet i København var allerede i 1960 sammensat af 50 % professorer og 50 % studenter, og samarbejdet var udmærket og sagligt. Således forholdt det sig desværre ikke ved nogen af de andre fakulteter, og også studenterrådet havde faktisk svært ved at opnå noget som helst i retning af medindflydelse ved de forskellige universitetsorganer ved at følge de gængse »pæne« forhandlingsveje. Som medlem af amanuensisrådet måtte jeg senere konstatere, at der heller ikke der op-

nåedes nævnværdige resultater for de ikke-professorale lærere med hensyn til medindflydelse på universitetets organer. Det er et faktum, at først studenteroprøret ved anvendelsen af udenomsparlamentariske metoder fik sat skub i tingene. Dette synspunkt blev således fremsat for et års tid siden i Magisterbladet, hvor man med beklagelse konstaterede, at amanuenserne ved årtilange forhandlinger ikke havde formået at opnå, hvad studenterne ved nogle aktioner fremtvang på et år.

Den nu så stærkt kritiserede styrelseslov er således en langt mere radikal nyordning for universitetet, end man både fra studenter- og amanuensside for bare to år siden anså for realistisk. Den går klart imod et stort flertal af professorer ved universiteterne som helhed. At der har sneget sig nogle kedelige skønhedsfejl ind i lovforslaget bør ikke overskygge de positive sider.

Det kom givet også bag på et flertal af de studerende, at man opnåede så store resultater på så kort tid ved at skabe lidt oprørsstemning i hyggelig dansk stil: 50 % medbestemmelse i samtlige studienævn, 33 % i samtlige øvrige universitetsorganer og dermed fuld offentlighed omkring universitetets arbejde er resultater, som en studenterrådsmand for 5 år siden ville have anset for utopi. Desuden afskaffelse af professorvældet ved fuld integration af samtlige lærere ved universitetet. I sejrusrusen blev kravene om medindflydelse efterhånden skærpet til det punkt, hvor man står i dag.

Spørgsmålet er nu, om kravet om 50%'s studenterindflydelse på alle organer er rimeligt. Jeg synes nej, og skal fremsætte nogle få argumenter. Studenternes motto i debatten er »Demokrati på arbejdspladsen«. Dette er allerede i støbeskeen for lærerstabens vedkommende med gennemførelsen af den ny styrelseslov, men kan mottoet også udstrækkes til studenterne? Jeg synes ikke man umiddelbart kan sammenligne en arbejders forhold til hans arbejdsplads med studentens til universitetet, og efter min opfattelse er den megen snak om solidaritet mellem arbejder og student de fleste studenter ganske uvedkommende (og arbejderne for øvrigt også). De ansatte på universitetet står til ansvar for universitetets virke over for samfundet. Studenten står kun til ansvar over for sig selv, og hans interesse for universitetet ophører som regel, når han har fået sin eksamen. Universitetet er i hvert fald ikke en arbejdsplads i almindelig forstand for studenten. Han tilbringer kun en begrænset del af sin tid derinde, og i den tid modtager han hovedsagelig direkte undervisning. En stor del af sin tid arbejder han hjemme. Han kan måske derfor snarere betegnes som en slags »kunde« ved universitetet. Som sådan har han imidlertid også krav på medindflydelse. Det har han

fået i studienævnet med 50 %. Endelig synes det mig relevant, at studenterne qua deres »løse« tilknytning umuligt kan være tilstrækkeligt inde i universitetets sager, dels på grund af manglende kontinuitet i repræsentationen, dels på grund af den endnu ikke fuldt udviklede faglige kompetence. Disse forhold taget i betragtning synes en 33 % repræsentation passende. Der er god lejlighed til at argumentere og fremlægge synspunkter, og med den nye sammensætning af alle universitetets organer er jeg overbevist om, at alle indlæg, også fra studenterside, vil blive sagligt behandlet.

Er studenteroprøret nu slut? Næppe helt. Det synes dog, som om det nu fortrinsvis er studenter med politiske motiver, som her ser en chance for at give deres synspunkter større slagkraft, end hvis de skulle fremsættes ad normal langsommelig politisk vej. Den linie, som studenterrådet kører i øjeblikket, har næppe dækning hos mere end et mindretal blandt studenterne.

Martin Ghisler

»Bøller«, »ballademagere«, »urostiflere«, »overprivilegerede pattebørn, der hellere skulle bestille noget«, er nogle af de skældsord, der er blevet benyttet om de aktive studenter. En student svarede under KU's befrielse, at han var klar over, at han havde større privilegier end mange andre, og at han netop i kraft af sine privilegier følte sig forpligtet til at prøve at ændre de uretfærdigheder, han fandt i samfundet. Der ligger en udvikling bag dette synspunkt. En udvikling fra utilfredshed med egne forhold til forståelse af, at disse forhold ofte er udtryk for fundamentale skævheder i samfundet. Denne udvikling som er et generelt træk ved studenteroprøret overalt i verden, skildres for nogle problemkomplekser vedkommende af studerende Jakob Frandsen.

Hvad drejer studenteroprøret sig egentlig om?

Inden for uddannelsessektoren er der de sidste par år sket en voldsom eksplosion. Aldrig før har så mange mennesker skullet lære så meget på så kort tid. Man kan med rette sige, at vi lever i uddannelsens årti. Ikke blot fordi uddannelsespligten forlænges, og flere og flere kommer i gymnasiet og på universitetet, men også fordi videreuddannelse og omskoling er blevet en nødvendighed inden for snart sagt alle fag. En grundlæggende spænding og stadig kilde til uro er således det enorme behov for flere og nye uddannelser, og så samfundets tilpasning til disse

krav. Det er ikke nok at erkende behovet for øget uddannelse, hvis de politiske myndigheder ikke også vil følge den udvidede målsætning op med øgede bevilninger.

På universitetet i København var forholdene særlig slemme. Gennemgangslokaler uden opvarmning blev af mangel på bedre anvendt til forelæsninger, og lærerantallet blev slet ikke udvidet i takt med den stigende tilgang. Stærkt inspireret af majrevolten i 1968 i Paris besatte psykologerne deres laboratorium, ikke af kedsomhed eller sensationslyst, men af bitter nød. Studenterne, som tidligere havde oplevet sig selv som små isolerede enheder, så nu pludselig, at de fleste af deres kammerater havde følt det samme ved den utålelige situation. Man begyndte i små grupper at diskutere forholdene og lave forslag til forbedringer. Utrolig meget blev

indflydelse. I et demokratisk samfund skulle det derfor være muligt for alle at opnå den indflydelse, som deres evner berettiger dem til. Det har da også været den officielle målsætning gennem længe tid, at lige adgang til uddannelse var en ret.

Desværre forholder det sig slet ikke sådan i virkeligheden. Arbejderklassen er underrepræsenteret allerede i gymnasiet, og bedre bliver det ikke på de højere læreranstalter. En lige rekruttering ville sige, at en samfundsgruppe havde lige så stor andel af studenterne som den udgjorde af hele befolkningen. Et enkelt eksempel kan vise, hvor skæv rekrutteringen er. På Tandlægehøjskolen går der flere børn af tandlæger, end der går arbejderbørn, og på andre skoler er forholdet det samme. Det er altid de lavestuddannede og lavestlønnedes børn der er underrepræsenteret.

sat i gang på den måde. Fundamentale spørgsmål som den sociale rekruttering, demokratisering og medbestemmelse, aktionsformer, universitetets rolle og forskningens betydning i samfundet blev stillet og kom til at præge de næste år. I starten var det selvfølgelig lokale problemer og urimeligheder, som optog studenterne, men efterhånden som man arbejdede med dem, fik man øjnene op for deres sammenhæng med større problemer.

Et af de første store spørgsmål, studenterne tog op, og som har hævet perspektivet op fra det interne liv på universitetet til de sociale forhold i hele samfundet, er rekrutteringen. Uddannelse er en af de sikreste måder at få en god stilling på – og samtidig den bedste vej til

På den måde beholder de bedst uddannede deres indflydelse.

Hvad er årsagen til den skæve sociale (og kønsmæssige) rekruttering? En hovedårsag er den økonomiske belastning som uddannelsen af et barn er. De færreste forældre har råd til at bekoste mange års undervisningsudgifter på deres børn, og selv om låne- og legatmulighederne er blevet udvidet noget, viger de fleste tilbage for en studiegyld på 40–50.000 kr. Den i princippet lige adgang til uddannelse bliver i praksis til de i forvejen veluddannedes privilegium på bekostning af store dele af befolkningen, som ikke har råd til at betale for deres børns uddannelse.

Regeringens uddannelsespolitik er blevet stærkt kritiseret. Revisionen af Ung-

dommens Uddannelsesfond og loven om kollegiebyggeri er blevet udskudt, men den største anstødssten har dog været afstanden mellem, hvad regeringen sagde, og hvad den gjorde. Studenterne har stået i den håbløse situation, at de har forhandlet med regeringen om en styrelseslov, uden at der var tale om reelle forhandlinger, for det hele var bestemt i forvejen. På den baggrund er det ikke svært at forstå, at studenterne griber til andre metoder for at blive hørt. Den grundlovssikrede forsamlingsfrihed kan bruges til ved demonstrationer at vise, hvor stor opbakning studenternes forslag og krav har.

Besættelse af dele af universitetet er straks mere problematisk. Et år dog sikkert. I starten var det simpelt hen nødvendigt på en eller anden drastisk måde at gøre opmærksom på problemerne, ellers ville universitetet have lidt en stille kvælningsdød i bar studenter. Senere er besættelser nok så meget et udtryk for studenternes fortvivelse over ikke at have indflydelse på deres arbejdsforhold. Aktionerne er ikke altid lige velbegrundede, men en del af ansvaret er også myndighedernes, som ikke har skabt kanaler for studenternes ansvarsbevidste medarbejde. Når studenterne bruger såkaldte udemokratiske og udenomsparlamentariske metoder er det paradoksalt nok for at opnå nogle organer, hvor de har mulighed for at arbejde demokratisk.

Med det brede perspektiv, som kravet om demokrati på alle arbejdspladser har, og med bevidstheden om, at nutidens aktivister om tyve år sidder i topstillingerne, tror jeg, det vil være farligt ikke at tage udfordringen fra kravet om medbestemmelse op. Der er så meget væsentligt i »oprøret«, som vil gå tabt for samfundet, hvis studenterne isoleres, og deres ideer overhøres.

Jakob Frandsen.

Den omtalte udvikling, der af studenter normalt omtales som bevidstgøring, har givet sig udtryk i et ønske om samarbejde med arbejderklassen, idet man fandt, at de to grupper havde interessefællesskab. UD bringer derfor også en kommentar af Knud Johnsen.

Rager studenteroprøret arbejderklassen?

Efter den anden Verdenskrigs afslutning var der næsten ingen grænser for de løfter politikerne udtalte. Den ungdom, der i farefuld stund og mod den officielle nazivenlige danske politik havde sat livet som indsats i frihedskampen, skulle have sin belønning, — ubegrænsede uddannelsesmuligheder — afskaffelse af boliganglen

guld og grønne skove. Men da magten og massemedierne var sikrede på de gamle hænder, forstummede denne læbetale. Visioner og fantasi blev kvalt i femørespolitik, socialisme blev et skældsord og Danmark drabant til Amerikas Forenede Stater.

Når man som reaktion på oplagte uretfærdigheder diskuterer aktioner på arbejdspladsen, er det tydeligt, at de generationer der har oplevet tredivernes arbejdsløshed og krigens usikkerhed, er dem, der har vanskeligst ved at sætte sig op imod magthaverne, — angsten for brødet har gjort dem til et let bytte for industriherrene. Der gives grelle eksempler på arbejdsgivere, der holder gamle solide og trofaste arbejdere nede både lønmæssigt og psykisk, mens der samtidig leiles for de unge.

Der er i de sidste 10 år sket en meget radikal udvikling i lærlingeungdommens holdning til det uddannelsessystem, de er ofre for. Ikke alene forlanges der en bedre lønmæssig stilling, — man vil anerkendes på lige fod med de andre grupper i industrien. Mesterlæren bør afskaffes og den faglige uddannelse lægges ind under det offentlige. På trods af lærlingenes klare analyser og talentfulde argumentation er deres røst ikke blevet hørt. Hverken regering, arbejdsgiverforening eller fagbevægelse gider høre på en umyndiggjort og magtesløs kaste.

Ungdomsoprøret er i virkeligheden en forkastelse af de gamle normer og falske autoriteter, og med den store koncentration af efterkrigstidens generationer er det kun naturligt at læreanstalterne er arnesteder for uroen. Det er klart, at de mennesker der har lukket ørene for den debat og de reformkrav, der igennem mange år

har været fremført i et behersket sprog og med stor saglighed omkring uddannelsessystemet og arbejdsgiverdiktaturet, fordi de har haft travlt med at skaffe sig statussymboler og personlige økonomiske fordele, føler afsky ved de aktioner, der i den senere tid har præget både universitetet og de store arbejdspladser. I virkeligheden er disse materialister meget godt tilfreds med deres umyndige status, når blot de kan identificere sig med de ting, de i kraft af den tekniske udvikling har haft mulighed for at erhverve sig; den ungdom der kræver kvalitative ændringer af systemet, som ikke identificerer sig med de ting, de ejer, ja, som ikke gider eje ting, forekommer dem at være en trussel mod deres velbærgede slaveri. De eksistentielle behov som bolig og arbejde, er i vort samfund underlagt kapitalens og profittens anarki, det er både tilladt og muligt at erhverve sig fjernsyn og gultæppe, sommerhus og bil, mens det er tilladt, men umuligt for det store flertal at eje eller beherske egen bolig eller arbejdsplads, — både lejligheder og villaer ejes og beherskes af kapitalen. Disse tilstande er utålelige i et industrisamfund, hvor produktionen sker ved alles samvirke med alle.

De oprørske studenter har rakt hånden frem mod den besiddelsesløse arbejderklasse, men det er svært for mange arbejdere at tage solidaritetserklæringerne alvorligt. Ved overenskomstforhandlingerne er det industriens akademiske ledelse, der energisk kæmper mod fagbevægelsens rimelige og beherskede krav. Akademikere, der i deres studietid var supersocialister, fortæller os at 40 timers arbejdsuge, 4 ugers ferie og medbestemmelse på arbejdspladsen vil bringe samfundet på fallittens rand. De produktionsfremmende

lønsystemer, der reducerer mennesket til en funktion, udarbejdes, overvåges og kontrolleres af akademikere, der i deres røde ungdom udskreg idealistiske fagforeringsfolk som pampere. Naturligvis kan man ikke laste nutidens studenter for fagøngernes synder. Man må nøjes med at håbe på, at de vil bevare den gode vilje efter endt eksamen.

Det skal imidlertid siges, at kun i samme omfang som de besiddelsesløse akademikere erkender sig som en del af proletariatet og drager konsekvensen ved at organisere sig i faste sammenslutninger, med faste målsætninger og i solidaritet med den øvrige arbejdsrklasse, vil de kunne bidrage til kapitalismens fald.

Knud Johnsen.

Er dette nummer af U.D. lige i øjet? Flinder du U.D. tilfredsstillende?

— Nåh ikke!

Hvorfor skriver du så ikke til os?

Du er også velkommen til at komme med ideer, — eller til alene eller sammen med dine kammerater at redigere et nummer af U.D. — men du sover måske?

Indlæg og andet »stof«

bedes indsendt til

Amélie Haugsbyrdt,

Rantzausgade 70 C

2200 Kbhvn. N. Tlf. (01) 37 06 77

Kardinal Suenens forsvarer sig

Den belgiske kirkes primas, kardinal Suenens, har benyttet sin pinseprædiken i domkirken i Malines til at forsvare sig mod pavens kritik af hans interview i *Le Monde* om cølibatet. Han understregede endnu en gang, at han selv stadig ikke havde taget stilling til spørgsmålet, men at han fremdeles var af den opfattelse, at den slags kirkelige spørgsmål i dag må diskuteres i fuld offentlighed, skriver *Frankefurter Allgemeine*. Ligesom i interviewet gav kardinal Suenens også i sin prædiken udtryk for et syn på sagen, som ikke er i overensstemmelse med pavens. Pave Paul VI har erklæret enhver form for offentlig diskussion af cølibatsforpligtelsen for afsluttet. I sin prædiken sagde Suenens: »Når jeg har udtalt mig om mit syn på dette ømtålelige emne, er det ud fra bevidstheden om, at jeg i min samvittighed er forpligtet over for Gud til at opfylde mine forpligtelser som biskop.« Dette er ikke i modstrid med den ærbødighed, paven har krav på, som den, der har det sidste ord i denne sag, sagde Suenens. Selv underkender han på ingen måde det uvurderlige i et frivilligt cølibat fra præsterens side. Det, han gerne ville have frem, var en diskussion om den katolske kirkelige lovgivnings sammenkobling af præstevielsen og cølibatsforpligtelsen. Efter Suenens' opfattelse burde præste- og pastoralråd bistået af eksperter tage spørgsmålet om cølibatet op til en indgående undersøgelse. I anledning af pave Pauls præstefest opfordrede kardinal Suenens endvidere i sin prædiken de troende til at forene sig i fælles bøn for paven.

Offentlig dialog med paven

Der er blevet talt en hel del om en offentlig dialog, der for kort tid siden har udspillet sig mellem ærkebiskoppen af

Bruxelles og Malines, kardinal Suenens, og pave Paul VI. En sådan dialog er en hidtil uvant form for meningsudveksling i den katolske kirke. Suenens har ikke givet efter for pavens kritik, og pave Paul har dadlet sin gamle ven Suenens kraftigt over for det nyoprettede udvidede sekretariat for bispesynoden. Ganske vist nævnte paven ikke udtrykkeligt den belgiske kardinal ved navn, men han tilbageviste utvetydigt de udtalelser, kardinal Suenens er fremkommet med i sit interview til det franske blad »Le Monde«, (se side 4).

»Koncilet vil i virkeligheden forblive retningslinien for vort pontifikat i modsætning til, hvad der i disse dage til vor sorg og undren er blevet sagt på en måde, der ikke er i overensstemmelse med den broderlige indstilling, kollegialiteten kræver af os, og som heller ikke synes at svare til problemets alvor og art,« sagde paven. »Disse røster virker forstyrrende på den konciliære fordragelighed, afviger fra den kollegiale harmoni og er blot en udlægning af et specielt teologisk synspunkt.« Og paven tilføjede: »En teologisk særopfattelse er ikke noget koncil, hvor berettiget den så end kan være.« Paven kunne, sagde han, hverken gøre sig til forkæmper eller talsmand for folk, der var bundet af en bestemt teologisk skole.

Suenens har med sit interview åbenbart ønsket at støtte den hollandske kirke moralsk og at få dialogen i gang igen. Dette har foranlediget biskop Bluysen af Hertogenbosch til i fjernsynet at bringe kardinal Suenens sin anerkendelse på den hollandske kirkes vegne. Den indiske kardinal Gracias, som åbenbart er af en anden opfattelse, har på det udvidede synodesekretariats vegne rettet en tak til paven. Han citerede en udtalelse af Gandhi, hvori det hedder,

at »når den katolske kirke har bevaret sin ungdom og friskhed, skyldes det cølibatet«.

I anledning af sit 50-års præstefest opfordrede pave Paul VI pinsedags eftermiddag 279 nye præster fra alle fem verdensdele på Peterspladsen. Blandt disse var der ikke en eneste belgier eller hollænder, og kun 4000 mennesker overværede ceremonien.

Skarp afvisning

Biskopper afviser Kungs udtalelser om blandede ægteskaber

München — KNA

Den tyske bispekonference har i usædvanlig skarpe ord afvist professor ved det katolske fakultet i Tübingen Hans Kungs udtalelser til *Frankefurter Allgemeine Zeitung* om pave Paul VI's Motu proprio om blandede ægteskaber. I en i München udsendt erklæring fra formanden for den tyske bispekonference, kardinal Döpfner, fastslår biskopperne, at Kung har udtalt sig »polemisk og visse steder polemisk« imod pavens dekret, og at han åbenlyst har opfordret »til at handle imod de kirkeretlige bestemmelser«. Dette er, siger biskopperne, så meget mere uforståeligt, som der efter de første dages »på manglende sagkundskab beroende« meget kritiske udtalelser og kommentarer »i mellemtiden også var fremkommet betydningsfulde menings-tilkendegivelser fra ikke-katolsk side«, hvori man trods mange kritiske bemærkninger, »når alt kom til alt, gav udtryk for en positiv vurdering« af det omtalte Motu proprio.

Kommunionen

Kvinder uddeler kommunion

München (KIT)

For fremtiden kan kvinder — som ikke behøver at være ordenssøstre — uddele kommunionen i ærkebispedømmet München-Freising. Hidtil har kun mænd og ordenssøstre kunnet uddele kommunionen. Ifølge de »supplerende bestemmelser angående gudstjenesten«, som er blevet udgivet i ærkebispedømmet, må de kvinder, der medvirker ved kommunionssuddelingen ikke være »øjnefaldende klædt, — deres påklædning skal være diskret«. De mandlige kommunionssuddelelere er iført talar eller alba.

Katolsk Forum har en god måde at være katolsk på

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værketed: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Tlf. 12 93 50

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 8, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

INDLAND

Nogle betragtninger over valgresultatet

Søndag den 19. april blev der, takket være gennemførelseskommissionens fremragende indsats, holdt et i det store og hele vellykket demokratisk valg af menighedsråd i hele det katolske Danmark.

Det siger sig selv, at trods det store og velgennemtænkte apparat, kyndige folk havde opstillet, måtte der ved dette første valg opstå misforståelser og savnes en række oplysninger, men her har kommissionen gjort sine erfaringer, der vil komme senere valgarrangementer til gode.

Omsstående er der på grundlag af de foreliggende tal opstillet et statistisk skema, der til trods for de nævnte misforståelser og manglende oplysninger dog giver et ganske godt billede af valget.

Der skal dog straks gøres opmærksom på, at der fra Grønland, som var omtalt i de indledende artikler om valget, ikke foreligger noget materiale.

I skemaets første rubrik, *antal stemmeberettigede*, er opført antallet af katolikker over 18 år, der findes i kartotekerne, med udeladelse af dem, der ikke mere har nogen egentlig forbindelse med Kirken, altså et ærligt tal. Desværre er tallet ikke opført for de menigheders vedkommende, hvor der ikke har været holdt egentligt valg (fredsvalg), og det har da heller ikke været kommissionens opgave at bringe disse tal. Det havde dog ved denne lejlighed været muligt at bringe antallet på samtlige katolikker over 18 år, hvilket sikkert ville være af interesse. Nu gætter man på 25, 26 eller 27.000.

Tallet 14.282 er derfor ikke det rigtige, – det er i virkeligheden større. I Katolsk Håndbog 1943 opgives således tallet for Lolland-Falsters vedkommende til ca. 4.000, børnene indbefattet. Skal man skønne, hvor mange fra de manglende menigheder der skal lægges til, bli-

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

L. Bæse

Kaffe - vin - konserves
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Af B. Husson

ver det nok omkring 4–5.000, så det endelige tal ligger på 19–20.000 katolikker over 18 år, hvortil kommer børnene. Men det ville sikkert være af interesse at vide, hvor mange over 18 år, der er. Derfor foreslås det, at man ved fremtidige valg bringer antallet af stemmeberettigede i *samtlige* menigheder, også der hvor der er fredsvalg.

Det er interessant at konstatere, at der er en enorm forskel i menighedernes størrelse. Den største er Skt. Annæ menighed med 1.095 stemmeberettigede. Som nr. 2 følger Århus med 980 og tæt herpå Jesu Hjerter menighed og Sakramentskirken med henholdsvis 947 og 942. De mindste menigheder er Tønder, Åkirkeby og Rønne med henholdsvis 34, 40 og 44 stemmeberettigede.

Denne forskel kan også aflæses i den næste rubrik, *afgivne stemmer*, der omfatter både antal og stemmeprocent. Den højeste procent er 62,6 og 61,3 i henholdsvis Ringsted og Åbenrå. Her er det de små menigheder, hvor alle næsten kender alle, og det derfor er forholdsvis let at få folk til at stemme. I de store menigheder ligger procenten ganske anderledes lavt med 18,8 i Skt. Nikolaj kirke i Hvidovre og 21,2 i Skt. Ansgar som de laveste. Imidlertid ligger stemmeprocenten de fleste steder alt for lavt, og foruden de nye menighedsråds andre opgaver må det påhvile dem at aktivisere menighederne på dette område.

Derpå følger en rubrik med *aldersklasserne* for de valgte menighedsrådsmedlemmer. Af unge mellem 18 og 25 år er der kun valgt 28, med 15 i provinsen og 13 i København. Det er alt for lidt. Ungdommen er som bekendt fremtiden, og derfor er det af største betydning, at ungdommen er godt repræsenteret i menighedsrådene. Som det var at vente, er alderen 25–50 år bedst

repræsenteret, hvorimod de over 50 år med 55 i provinsen og 36 i København er for talrigt repræsenteret.

I den følgende rubrik, *ungste og ældste medlem* i hvert menighedsråd, er det laveste tilladte tal 18 år og det højeste 87 år, men dette er et særtilfælde, som vi skal vende tilbage til om lidt. Ellers ligger det højeste tal i begyndelsen af 70-erne. Helt rigtig er denne tabel ikke, idet en del af de valgte, antagelig kvinder, ikke har ønsket at få deres alder opgivet. Af samme grund svarer en sammentælling af de tre aldersklasser ikke altid til det samlede antal.

Et spørgsmål, der sikkert interesserer, er *fordelingen af mænd og kvinder* i det enkelte menighedsråd. Både for provinsen og Københavns vedkommende har kvinderne omkring 1/3 af pladserne, men der er naturligvis forskellige udsving. For nogle menighedsråds vedkommende synes man at have lagt vægt på, at der var lige mange mænd og kvinder i rådet. I to tilfælde er kvinderne i flertal, nemlig i Rønne med 8 mod 4, og i Sakramentskirken med 7 mod 5. Men heller ikke denne tabel er helt pålidelig, idet der flere steder kun er angivet forbogstav ved navnene, hvorved det er umuligt at se, om det drejer sig om en mand eller en kvinde.

I sidste rubrik er angivet det samlede antal medlemmer i hvert menighedsråd. Her synes det, som om man flere steder har fastsat antallet af medlemmer til maksimum 12, uanset menighedens størrelse. Mest iøjnefaldende er tilfældet i Rønne, hvor der kun er 40 stemmeberettigede med 18 afgivne stemmer. Det må bero på en misforståelse, idet to af medlemmerne overhovedet ingen stemme har fået. Det siges jo udtrykkeligt i vejledningen, jfr. Katolsk Forum nr. 2, 1970, side 8, at menighedsrådet ikke må være så stort i forhold til menighedens størrelse, at det ikke kan fungere. Nu er minimum på 2 nok sat lovlig lavt, da de nye menighedsråd får pålagt en række opgaver, der selv om omfanget er forskelligt, dog skal løses samtlige steder.

Det er bemærkelsesværdigt, at sognepræsten i et par menigheder har været på valg. Det var jo ikke meningen, eftersom han er født medlem. Derimod er det nævnt, at kun een præst, sognepræsten, er født medlem. Hvad med de menigheder, hvor der er en kapellan? Foruden at være sognepræstens medhjælper, fungerer kapellanen også i sognepræstens fravær – ferie eller sygdom. Bør han ikke også være født medlem af menighedsrådet for at kunne følge arbejdet i hele dets udstrækning? Ligeledes bør en præst fra en anden menighed, der vikarierer for en sognepræst, have sin stilling klarlagt.

B. Husson.

Menighed	Antal stemmeberettigede	Afgivne stemmer		Antal valgte			Af medlemmer				
		Antal	%	18-25 år	25-50 år	over 50 år	Yngst år	Ældst år	Md.	Kv.	Ialt
Assens						1					2
Birkerød	278	86	30,9		7	1	34	60	6	2	8
Esbjerg	224	91	40,6		4	2	28	68	3	3	6
Fredericia	231	56	24,2	1		3	24	67	2	2	4
Grenå									2		2
Haderslev	128	32	25,0		5	1	32	64	3	3	6
Helsingør	239	80	33,5	1	3	3	18	61	6	1	7
Herning	48	21	43,7	2	2		18	47	2	2	4
Hillerød					3		33	36	3		3
Holbæk									4	2	6
Horsens	374	115	30,7		5	3	27	58	8		8
Hørsholm	222	40	18,0						8	3	11
Kalundborg									3		3
Kolding	275	94	34,2	1	4		21	45	4	2	6
Køge					4	1	25	70	4	1	5
Maribo									7	3	10
Nakskov				1	8	2	19	60	7	4	11
Nyborg	76	36	47,4			4	52	58	2	2	4
Nykøbing Fl.				1	3	1	24	60	8	2	10
Næstved									6	1	7
Odense	887	179	20,2		5	1	28	63	6	2	8
Randers	230	97	42,2	1	1	4	22	67	6		6
Ringsted	99	62	62,6	1	4	3	20	71	4	4	8
Roskilde	489	137	28,0		11	1	30	70	9	3	12
Rønne	44	18	40,9	1	4	6	19	87	4	8	12
Silkeborg				1	2	3	20	75	4	2	6
Slagelse	244	67	27,5		8	4	27	59	6	6	12
Svendborg	192	77	40,1		5	2	32	63	4	3	7
Sønderborg					6		26	50	3	3	6
Tønder	34	19	55,9	1	3	1	19	52	3	2	5
Tåstrup	425	84	19,8		8		36	46	5	3	8
Vejle	263	112	42,6		5	1	32	57	3	3	6
Viborg	106	43	40,6		4	2	39	56	5	1	6
Åbenrå	75	46	61,3		2	1	25	57	1	2	3
Åkirkeby	40	18	45,0		3		39	49	2	1	3
Ålborg	542	148	27,3	1	5	3	20	53	6	6	12
Århus	980	230	23,5	2	9	1	19	56	9	3	12
Færøerne									2	2	4
Provinsen	6.745	1.988	29,5	15	133	55	18	87	174	85	259
Ansgar	784	166	21,2	1	4	7	19	73	8	4	12
Andreas	428	133	31,1	1	9	1	19	54	6	6	12
Annæ	1.095	282	25,8	1	8	3	21	61	9	3	12
Antoni	411	93	22,6	1	3	5	21	68	7	3	10
Jesu Hjerte	947	221	23,3	2	3	7	24	74	9	3	12
Johannes	204	44	21,6		6		34	50	4	2	6
Knud Lavard	773	197	25,5	2	9	1	18	62	10	2	12
Mariæ	707	170	24,0	1	3	6	24	70	6	4	10
Nikolaj	446	84	18,8	1	5		21	47	6		6
Sakraments	942	228	24,2	1	6	3	22	61	5	7	12
Therese	377	143	37,9	2	4	2	19	54	5	3	8
Herlev	423	104	24,6		9	1	27	51	7	3	10
København	7.537	1.865	24,7	13	69	36	18	73	82	40	122
Bispedømmet	14.282	3.853	27,0	28	202	91	18	87	256	125	381

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Tlf. 55 57 80

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juul-Christensen

Tlf. 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Ringsted Isenkramhandel
Tinggade 5, telefon (03) 61 24 54

Mogens Larsen El. Installatør

Ramsherred 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Centralmejeriet

Afdeling: Vesterbro

Århus
Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(Forhen Bogbanken)

Floistræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindblindinger

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvvej 10, 2920 Charlottenlund
Tlf. Ordrup 29 07
Træffes efter aftale

Gaveldé:

Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.

800 - årsdagen for St. Knud Lavards helgenkåring

Af J. Nybo Rasmussen

En stor og usædvanlig kirkelig begivenhed nærmer sig. Den 25. juni fejres 800-årsdagen for helgenkåringen af Knud Lavard. Den hellige Knud Hertug. Det vil ske med en pontifikalmesse i Valdemarsskolens aula i Ringsted. Biskop Martensen vil da celebrere denne dags særlige messe, middelalderens St. Knud hertugs translationsfest, for på den dag blev i året 1170 hans jordiske levninger af ærkebiskop Eskil taget op af deres grav i den nuværende St. Bendts kirke i Ringsted, svøbt i fint silkestof og nedlagt i et forgyldt skrin på kirkens højalter. Med denne ceremoni forkyndte kirken hans hellighed. Translation kan på dansk direkte oversættes ved »overførelse«, men her betyder det »altersætning« eller »skrinlæggelse«. Den var og er stadig en bestanddel af kirkens ceremoniel ved helgenkåring. I vor tid er dog dens forudsætning, den højtidelige pavelige godkendelse af den pågældendes hellighed, i højere grad kommet i centrum af kanonisationen. Også i vore dage gælder det, at altersætningen af en helgens relikvier, der teologisk begrundes med troen på kødets opstandelse, hører til en helgenkåringens bestanddele. Men i middelalderen indtog den en meget mere central stilling end nu.

I Knud Lavards tilfælde var grundlaget for helgenkåringen, at pave Alexander III i efteråret 1169 efter samråd med kardinalkollegiet indførte ham i kirkens officielle fortegnelse (katalog) over helgener. Herom udstedte han 8. november et brev, som den nordiske delegation af gejstlige under ledelse af Sveriges første ærkebiskop, Stefan af Uppsala, fik med tilbage til kong Valdemar og den danske kirke. (Dette brev er udgivet flere gange bl. a. i M. Cl. Gertz: »Vitæ Sanctorum Danorum«, Kbhvn. 1908-12, side 246-47.) Efter at have modtaget det, kunne man herhjemme 25. juni 1170 fejre Knud Lavards altersætning eller translation, altså overførelsen af hans relikvier fra den grav, hvor han efter mordet i Haraldsted 1131 var blevet begravet af familie og venner, til altret i det nyopførte kor, der er Danmarks ældste og næsten stadig smukkeste teglstensbygning. Siden var Hellig Knud Hertug genstand for kirkelig kult på sine to årlige festdage, passionsfesten på morddagen 7. januar og translationsfesten 25. juni. Han hører til den gamle danske katolske kirkes store skikkelser, fejret som martyr, fordi hans død skyldtes urokkelig troskab i den kristne livsholdning, som også hans liv beviste.

Derfor blev han også ganske naturligt en inspiration, da den nykatolske kirke i begyndelsen af vort århundrede begyndte at frigøre sig fra præget som udenlandsk menighed og blive en dansk katolsk kirke. Det var »Katolsk Højskole«, A. C., spejderne og ungdomsbewægelsen, der genoplivede middelalderens valfarter til det i 1880'erne genfundne kapel på mordstedet i Haraldsted. I Lyngby fik den katolske kirke Knud Lavards navn, og fra denne menighed udgik særlige valfarter. Vandrende gennem Midtsjællands skove sang man bl.a. »Hvor herlig er en helgens død«, H. Kejssers gendigtning af den sekvens, der i middelalderen var blevet skrevet af munkene i Ringsted til Knuds passionsmesse 7. januar.

Et jubilæum for en dansk helgen er en sjælden begivenhed. Mange vil sikkert denne sene sommereftermiddag, torsdag d. 25. juni kl. 19 (afhængigt af sommerkøreplanens togtider måske lidt senere) finde vejen til Ringsted fra København og især fra de omliggende sjællandske menigheder. Også mange borgere fra Ringsted og omegn, der ikke er katolikker, men for hvem Knud Lavard og hans efterkommere, Valdemarskongerne i Danmarks højmiddelalder, er et kært og levende minde, vil komme og tage del i denne højtidelige fejring af hans translationsmesse efter den oprindelige liturgi. Der vil således blive tale om en ægte økumenisk begivenhed, for hvad er økumeni andet end et fællesskab om, hvad Gud har givet os af kristne værdier uanset konfessionelle skel? I Knud Lavard gav Gud den danske kirke og det danske folk en gave, alle kan samles om og inspireres af.

Knud Lavard er ikke død, han lever – evigt i Himlen, og her på jorden, og det er ikke for hans, men for vor egen skyld, at vi skal mindes og fejre ham, som kirken for 800 år siden viste os vej til at gøre det.

I dag *taler* man meget om engageret og politisk virksom kristendom. Men Knud Lavard *virkeliggjorde* den i sit liv. Vi *taler* om, at politik bør tjene velfærd og fred og frigøres fra egoisme, korrupsion og magtmisbrug, og det var præcis, hvad Knud Lavard praktisk *udførte* i den stilling, han fik i sit liv. Vi *taler* om Kristi efterfølgelse i evangeliets ikke-voldsbudskab, Knud gjorde *alvor* deraf ved at nægte at søge væbnet sikkerhed over for sin hykleriske rivals intriger og baghold og betalte for sin holdning med livet. Vi må lære ham at

Murermester- og entreprenørførretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christlans Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kon-
toret Bredgade 69A, hver tirsdag kl. 19
til 21.

Kontoret holdes løvrligt åbent ugens fem
første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

kende, – så svinder de 800 år bort, og vi ser ham som en broder i Kristus, der viser os den vej, vi nok ønsker at gå, men som vi savner hans renhed og kraft til i realiteten at følge. I translationsmessens sekvens finder vi en bøn, vi i vor svage kristendom bør bede ham om at høre:

Ductor noster, dux Kanute
nos transire cum virtute
fac per temporalia!

Vor leder, hertug Knud,
gør, at vi med styrke
må gå gennem denne verden!

LÆSERNE MENER

Min første reaktion på hr. pater Wuyts' opsats om »Una Voce Dacia« var bare: »Nå!« – Men ved nærmere eftertanke kom jeg alligevel til det resultat, at en korrektion er nødvendig.

1. – Hvis de tabte bastioner, som pater Wuyts omtaler, skal være et billede på latinen og den gregorianske kirkesang, – så er det hus forbi. – Disse bastioner vil nok kunne bestå på trods af de skud-hagl, pater Wuyts og ligesindede retter imod dem. – De store franske benediktinerabbedier, der er forposter i kampen mod det liturgiske forfald i Kirken, har ikke længe haft så stor novicitilgang som nu. Fontgombault kan endog i år oprette et nyt kloster i selve Frankrig.

2. – Vedrørende »fair-play og logik, der slår revner« (i sig selv et ejendommeligt sprogligt udtryk, i hvert fald hørt med danske øren): I vort meddelelsesblad står der højt, klart og tydeligt på jævnt dansk: »det er, som om for mange udlændinge . . .« Heri ligger *alene* en hentydning til, at sproget i »Herrens Bord« er middelmådigt, ja, på sine steder endog så dårligt, at man har svært ved at tro, at det skulle være udformet af folk med sans for og kærlighed til det danske sprog. Men man kun-

ne måske også se det som en bekræftelse af den så ofte gjorte erfaring, at dansk er næsten håbløst som liturgisk sprog, hvis ikke den udformende har ganske særlige sproglige og litterære evner. – En så ejendommelig påstand som den, at »hvad der imidlertid skinner igennem, er hverken tysk eller nederlandsk eller fransk kultur og mentalitet, men netop latinsk mentalitet og grammatik«, ville pater Wuyts næppe have fremsat, dersom han havde haft dansk som modersmål og til fulde vidste, hvad det at tænke og føle dansk står for.

3. – Når pave Paul kan tale om »den gregorianske og polyfoniske fædrearnv med latinske tekster, – det over nationer og tidsaldre stående udtryk for de troendes bøn og tro«, kan Una Voce Dacia vel også tillade sig at mene om det af pater Wuyts så nedvurderede kirkelige køkkensprog, at det er universelt og tidløst, uden derfor at stille sig i modsætning til Kirkens overhoved (således som paven stadig opfattes af dem, der er opdraget i den katolske tradition).

4. – Et lille hjertesuk: Hvorfor er det næsten altid nogle af de herboende udenlandske præster, der farer op som trold af æske og kommer med sur kritik eller bidske angreb på danske katolikker, der ønsker at bevare de traditioner, som er med til at støtte dem i deres tro og gøre deres kristenliv mere harmonisk? Er der ikke noget om, at man som gæst i et land forventes at udvise en vis diskretion og en vis beskeden indordnen sig under forholdene i den familie, hvor man har slået sig ned?

5. – En lille praktisk oplysning til venlig orientering: Tiltaleformen »I« bruger man i Danmark mellem voksne mennesker, hvis man er i familie, – er meget gode personlige venner, – er studie- eller arbejdskammerater, – eller i særlig anledning har drukket dus. Det er lidt svært at se, til hvilken af disse kategorier hr. pater Wuyts/Una Voce Dacia-forholdet henhører.

N. Rosendal-Hansen.

— — — —

P.S. Vel muligt, at kirkelatinen ikke oprindelig har været af samme kvalitet som de verdslige forfatters sprog, men den er dog ved århundredernes brug i Kirken blevet et særligt sakralt sprog og er universel i den forstand, at man overalt på jorden i en katolsk kirke, hvor der læses latinsk messe, kan deltage og indgå som en aktiv del af fællesskabet. – I øvrigt må bevisbyrden for, hvad Vergilius og Horatius jamrer, samt for at »Sallustius, ja sågar Tacitus og Cicero vender sig i deres grav«(e), og for at »Plautus bander højt og liderligt i sin klassiske underverden« vel siges at påhvile den, som har fremsat disse påstande.

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 62 15 33

H. Overbeck

Ingenlørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. Krenk

Ingenlørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 52 33 44

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 52 01 65

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C
København V
Tlf. Eva 3787
Kød, flæsk, pålæg
En gros og en detail

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 68

D. Plate Petersen

Malmester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Benzon's Aut. katolsk bedemand
Begravelsesforretning
*34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850

Abonnement på Katolsk Forum —
ring (01) GO 4895.

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Tlf. *(03) 27 31 00

Brdr. Zøllner

Nørrebrogade 174
København N
Telefon Taga 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle. Tlf. *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

A/S Trælåsten

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Garmester - Kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 08

Poul
HENRIKSEN
Raadhustorvet, Vejle
Tlf. *82 37 11

Leverandør til Sct. Marla Hospital

Hvidehus Boglade

Kaj Jensen & Poul C. Thlm
Nørregade 6, Vejle. Tlf. 82 03 60

Bogladen med de mange bøger...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

LÆSERNE MENER

Køkkenlatin - Una Voce Dacia

Uanset hvilken stilling man i øvrigt indtager i diskussionen omkring den nye danske liturgi, kan man ikke lade være at blive forbavset over pater Wuyts argumentation og hans karakteristik af den kirkelige og dermed af den middelalderlige latinitet: Den er som taget ud af en håndbog fra forrige århundrede, førend den moderne udforskning af den middelalderlige latinske litteratur var kommet i gang.

Pater Wuyts har naturligvis ret i, at latinen ikke er et konstant sprog. Der findes ingen sprog, der er fuldstændig uforanderlige. Der kan heller ikke være tvivl om, at kristendommens indførelse medførte en forandring i det latinske sprog, - simpelt hen fordi en række nye tanker nu skulle udtrykkes på dette sprog. Dertil kommer yderligere, at middelalderlatin (efter ca. 800) var et internationalt hjælpesprog og ingens modersmål, hvad der naturligvis medførte, at latinen i et vist omfang påvirkedes af andre europæiske sprog og derved på adskillige punkter kom til at afvige fra de klassiske normer.

Ud fra disse rigtige præmisser drager pater Wuyts nu en fejlslutning. Ud fra begrebet »klassisk latin«, som egentlig blot er et sproghistorisk begreb (den latin, man skrev o. Kristi fødsel), når han til en værdidom: klassisk latin er mere »virkelig« latin end kirkens latin. Er Holbergs dansk mere »rigtigt dansk« end Ribbjergs? Spørgsmålet er meningsløst. Rigtigt sprog er det sprog et sprogfællesskab bruger for at udtrykke det, man ønsker udtrykt. Man kan kun værdibedømme et sprog ud fra dets mulighed for at udtrykke det, man ønsker udtrykt. Og man kan ikke med nogen ret påstå, at middelalderen og kirken ikke kunne udtrykke, hvad den ønskede, på latin.

Pater Wuyts' begreb om det klassiske er også langt mere snævert end Erasmus', som ellers også skulle skrive virkelig latin. Erasmus fandt nemlig sine stilistiske forbilleder i hele den antikke litteratur, altså også hos de kristne forfattere, først og fremmest hos Hieronimus. Man må jo ikke glemme, at de mennesker, der skabte kirkens latin, simpelt hen havde latin som deres modersmål. Tertullian var ganske vist - ligesom Augustin - fra provinsen Afrika (det nuværende Tunis). Men det sprog, man talte dér, var latin. Augustin kunne ikke andre sprog end latin. Hieronimus regnes idag for en af de fornemste latinske stilister. Det pater Wuyts kalder hans »Vulgata-latins kejtede umodenhed« er et udtryk for, at Vulgata-teksten er en

oversættelse fra græsk, og man hyldelede dengang det princip at oversætte ordret. Det princip kan man kritisere, men man kan ikke derfra slutte, at oversætterne så ikke kunne »virkelig« latin. Og man kan fremfor alt ikke bruge »Vulgatlatin« som et fællesbegreb for den kirkelige og middelalderlige latin. Den, som ikke fornemmer de gamle latinske kirkebønners eller f. eks. påskentattens »Exsultets« stilistiske og indholdsmæssige udtrykskraft, har næppe sans for, hvad den kirkelige og for så vidt middelalderlige latinitet egentlig formår.

Forresten à propos: »Una voce Dacia«. Hvad betyder mon det? Jeg kan ikke oversætte det.

*Jan Pinborg, dr. phil.
Docent i klassisk filologi
ved Københavns Universitet.*

LITURGISK KALENDER

ONSDAG den 10.: Ferialdag (grøn) eller Margarete af Skotland, dronning, enke (hvid).

TORS DAG den 11.: Barnabas, apostel (rød).

FREDAG den 12.: Ferialdag (grøn).

LØRDAG den 13.: Anton af Padua, præst og kirkelærer (hvid).

SØNDAG den 14.: 4. e. PINSE (grøn).

MANDAG den 15.: Ferialdag (grøn).

TIRSDAG den 16.: Ferialdag (grøn).

ONSDAG den 17.: Ferialdag (grøn).

TORS DAG den 18.: Ferialdag (grøn) eller Efræm Syrer, diakon og kirkelærer (hvid).

FREDAG den 19.: Ferialdag (grøn).

LØRDAG den 20.: Ferialdag (grøn) eller Gudsmøders lørdagsmesse (hvid). Paul VI valgt til pave 1963.

SØNDAG den 21.: 5. e. PINSE (grøn).

MANDAG den 22.: Ferialdag (grøn) eller Paulinus, biskop (hvid) eller Johannes Fisher, biskop, og Thomas More, martyrer (rød).

TIRSDAG den 23.: Ferialdag (grøn).

ONSDAG den 24.: JOHANNES DØBERS FØDSEL (hvid).

TORS DAG den 25.: Ferialdag (grøn).

DE NYE LÆSNINGER

10. JUNI – 25. JUNI 1970

Søndag den 14. juni: 4. søndag e. pinse:

1. læsning: Ezekiels bog 17, 22-24.
2. læsning: 2. Korinterbrev 5, 6-10.
3. læsning: Markusevangeliet 4, 26-34.

Søndag den 21. juni: 5. søndag e. pinse:

1. læsning: Jobs bog 38, 1, 8-11.
2. læsning: 2. Korinterbrev 5, 14-17.
3. læsning: Markusevangeliet 4, 35-40.

Onsdag den 24. juni: Johannes Døber:

1. læsning: Esajas' bog 49, 1-6.
2. læsning: Apostlenes gerninger 13, 22-26.
3. læsning: Lukasevangeliet 1, 57-66, 80.

Niels Boesen

Begravelsesforretning
v/ A. Jürgensen
Nørrebrogade 9, 7100 Vejle
Telefon (05) 82 07 25

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 28 - 82 11 28
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybrost
R. Hansen

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Tonny Vergmann

Bilkkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Tlf. 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramshørd 13. Tlf. 72 01 68
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefy
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoller
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amallegade 16A - Horsens
Tlf. 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

Fint arbejde — Triå 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrør?

Hvis Ikke — så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavnsvej 13, Kbh. Ø.

Reserveret

Georg Poulsen & Søn

Bilkkenslagermestre
Sct. Annegade 19
Helsingør. Tlf. 21 01 64

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

ERIK ANDERSEN

Gli. Kongevej 138 A,
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27
1258 København K.
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Støt vore
annoncører

Sct. Michaels Skole, Kolding

søger pr. 1/8 1970 en lærer og en lærerinde samt evt. en småbørnslærerinde. Der er mulighed for adskillige fagkombinationer bl.a. i forbindelse med biologi og matematik, og ansøgere bedes derfor fremsætte ønsker om særlige fag såvel i hovedskolen som i 8.-10. klasse og realafdelingen.

Ansøgninger sendes til skolebestyrer K. Gullaksen, Sct. Michaels Skole, Krølundsgade 2-8, 6000 Kolding. Evt. oplysninger kan fås på tlf. (05) 52 28 34 mellem 8 og 9 undtagen fredag, tirsdag tillige mellem 17 og 18.

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m. m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Asylgade 16 - Telefon 12 33 43

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarlektorstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Hørlup 7894 - 7842

SCT. ANNÆ REJSER - PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

27/6-18/7 Firenze-Assisi-Rom-Ravenna - fly - 22 dg. - pris kr. 1475,-.

1/7-19/7 Rom-Sorrento-Venezia - tog - 19 dg. - pris 1375,-.

12/9-26/9 Venezia-Ravenna-Firenze - fly 15 dg. - pris 1195,-.

3/10-17/10 Firenze-Assisi-Rom - fly - 15 dg. - pris 1195,-.

17/10-24/10 Rom (efterårsferien) - fly - 7 dg. - pris 965,-.

25/8-6/9 Oberammergau-Salzburg-Wien - tog - 13 dg. - pris 1095,-.

28/8-5/9 Oberammergau-Saalbach - fly - pris 998,-.

Israel 2/7-16/7 + 10/9-24/9 - fly - Jerusalem-Galilæa - pris 2250,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.-11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00

Særpris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritter medfølger.

Program og tilmeldelse ved henvendelse til:

Fru L. Samson

Translatør C. Lerche Nielsen

Barsehøj 25, 2900 Hellerup eller Bredgade 69, 1260 Kbhvn. K.

Tlf. GE 6341

Tlf. PA 2539

Firma Hans Møller

v. Ib Møller

Sct. Olsegade 22, Roskilde

Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvivalenter

Billedbøger - Skønlitteratur - Papir

Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegd Jørgensen

Slagtermester

Kød - Flæsk - Pålæg

Sct. Olsegade 13, Roskilde

Tlf. 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde

Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevæne

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34

Telefon Roskilde 35 75 75

Byens største specialforretning i

URE og OPTIK

Fa. Karl A. Hansen

Murermestre ★ Entreprenører

Ingeniører ★ Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10,

Kbhvn., Brønshøj

Tlf. 60 11 55 og 60 18 55

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret

Studiestræde 15, København K.

Tlf. Minerva 6761

Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Dansk

KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K

Tlf. *MI 2557

W. A. Werner A/S

Ost en gros

Teglgaardsstræde 13

København K.

Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

Kvalitetsost

Der er altid noget af interesse i Katolsk Forum

Støt vore annoncører!

Forsidebilledet og ovenstående billede er fra valfarten i Øm, hvor der på trods af det gode vejr kun var mødt omkring 1000 deltagere. På Aasebakken var deltagelsen større end i de sidste par år, idet 1500 var mødt op. —I sin prædiken (både i Øm og på Aasebakken) talte biskoppen om den hellige messe og kommunion som centrum i vort liv: »Vi skal være til for de mennesker, der endnu ikke er kirke.«

**PATER
JOHANNES TH. SCHUMACHER
70 ÅR**

Den 3. juni kunne kapellan ved Jesu Hjertes Kirke, Pater Johannes Theodor Schumacher S.J., fejre sin 70 års dag; det er som bekendt den alder, om hvilken vi i salme 89,10 læser: »Vore års antal er halvfjerdsindstyve«. Men den, der kender blot lidt til pater Schumachers vitalitet og energi, vil langt hellere tænke på Siraks bog 18,8, der sætter antallet af menneskets år til hundrede!

Pater Schumacher, der er født i Køln, indtrådte i Jesuitter-ordenen i 1921 og blev efter de filosofiske og teologiske studier i Binn præsteviet i 1930 i Valkenburg. Siden september 1933 har han virket i Danmark, til 1938 i København, fra 1938–47 som kapellan i Århus (herunder Pindstrup og Odder). Efter to år i Ordrup kom han til Jesu Hjertes Kirke, hvor han stadig virker. Her har pater Schumacher særlig taget sig af det store og meget vigtige arbejde med sognekartoteket — sagkyndige hævder, at det er et af de bedst førte kartoteker i bispedømmet. Men det er ikke blot et krævende kontorarbejde; det benyttes i vid udstrækning også i praksis til mange besøg, især hos de ældre og syge.

Et andet område, hvor Pater Schumacher også er ekspert, er den nye liturgi. Få har som han fulgt med i alle de mange reformer, der er kommet under paverne Pius XII, Johannes XXIII og Paul VI. Det samlede sidetal af alle de dokumenter, kommentarer og liturgiske tekster, der er udsendt fra Rom — alle på latin — siden 1951, er nu omkring 4000. Hans medbrødre kan få svar på alt, og skulle han en enkelt gang ikke kunne svare, er grunden den, at der ikke er truffet nogen afgørelse om det pågældende problem, eller at der — mirabile dictu — ikke er sket nogen forandring.

K. F. ønsker med disse linier pater Schumacher endnu mange gode år til gavn og velsignelse for sit sogn og siger ham tak for den tid, han har viet det danske bispedømme.

K. S. Th.

**SCT. ANSGARS KIRKES MESSE-
TIDER**

Fra søndag den 31. juni indtil søndag den 30. august bortfalder alle eftermiddags- og aftenmesser. Den daglige messe kl. 8 morgen bibeholdes. De sædvanlige træffetider ligeledes. I juli måned erstattes højmesse kl. 10 af en læst messe.

Kjeld Geertz-Hansen.

Nyhavns glade gutter

Den danske folkelige film eller familiefilm får ofte en krank skæbne fra kritikens side. Det hænger bl. a. sammen med, at kritikeren gerne har en længere uddannelse og derved bliver mere intellektuelt orienteret end størstedelen af det publikum, som filmen er beregnet for. Der er ikke problemløsen eller erkendelsesmæssige overraskelsesmomenter i trivialfilmen, men derimod en stram skematisk opbygning, som giver genkendelsens og variationens glæde. Folkekomedien spiller altså på et galleri af fast-

lagte typer og henvender sig især til et publikum, som i forvejen kender spillereglerne.

Sjovt nok handler »Nyhavns glade gutter« eller som filmen også hedder »Onkel Joakims hemmelighed« også om kulturkløften i den forstand at Joakims testamente indeholder en forpligtelse til at føre hans værtshus i Nyhavn videre. Det vil betyde social deklassering for arvingen, den unge datter af hofjægermesteren, men hun opdager snart, at bag den simple facade er gutterne i Nyhavn nu alligevel rare og hjælpsomme.

Rollebesætningen er perfekt ud fra genrens krav. Dirch Passer trækker et stort læs som lommetyvenes konge, Bo-

dil Udson er altfavnde som servitrice og Ove Sprogøe er uovertruffen som hård pengemand.

118. årgang af Katolsk Ugeblad 10. juni 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Alice's Restaurant

Filmatisering af romaner er en hyppig foreteelse, mens det hører til undtagelserne, at en sang filmatiseres. Det er sket her med Arlo Guthries 18 minutter lange slagfærdige ballade »Alice's Restaurant Massacre«. Sangen og filmen handler om, hvordan han blev arresteret for at have læstet affald af i en grøft efter en stor fest på Thanksgiving-day, afholdt af hans venner Alice og Ray på deres hippiesamlingssted.

Den amerikanske instruktør Arthur Penn har tidligere filmatiseret »Helen Keller's triumf« og den nostalgiske gangsterhistorie fra trediverne, »Bonnie og Clyde«. Hans stil er præget af en nøje realisme, som dog ikke udelukker et væsentligt moment af idealisering. Alligevel er handlingen ikke uden en vis brutalitet, – som oftest i de menneskeskæbner der skildres. Tilsammen skaber de to tilsyneladende uforenelige tendenser en spændstighed, som gør hans film foruroligende og fængslende.

»Alice's restaurant« er en af de film, man skal se. Utrolig smuk og umiddelbar, men samtidig tverydig og kompleks er filmen så rig, at alle vil få en stor oplevelse. Uheldigvis er der en lille mislyd i oplevelsen, som skal forklares nedenfor.

Filmkunst lever i et spændingsfelt mellem økonomiske og kunstneriske interesser. Som regel gør de økonomiske interesser sig kun gældende under forberedelsen og indspilningen af filmen i form af rammebevillinger. Nogle in-

struktører føler sig hæmmede af producentens krav, andre får helt frie hænder. Det er svært at sige noget generelt om forholdet, fordi det dækker over stærkt varierende grader af frihed, alt efter hvem der betaler omkostningerne og hvor anerkendt instruktøren er.

Desværre kan de økonomiske interesser gå så meget på tværs af de kunstneriske, at man f. eks. klipper scener ud af en film for at kunne vise den 5 gange i løbet af en dag i stedet for 4. Det er den tort Arthur Penns film har måttet lide.

Jeg havde lejlighed til at se filmen inden den fik premiere i sin beklippede udgave. Så vidt jeg kan se mangler der i alt fald tre scener. For den førstes vedkommende bryder det stemningsforløbet og gør de følgende reaktioner uforståelige. Der er nemlig klippet en scene væk, hvor nogle præster ophæver indvielsen af en kirke, inden Alice og Ray overtager bygningen for at indrette den til restaurant og samlingssted for hippier. Dels går vi glip af en beskrivelse af amerikansk religiøsitet, dels bliver Alice og Rays begejstring uforståelig eller i bedste fald umotiveret, fordi vi mangler

den værdige ceremoni, som lige inden er foregået i kirken.

Langt mere fatal er bortklipningen af en del af Arlos besøg hos sin syge fader, Woody Guthries, som ligger lammet på hospitalet. Faderen var kendt som målbevidst politisk aktivist – især fra depressionen i trediverne – og målt med den alen bliver Arlo nok en protestfigur, men usikkerhed og rodløshed giver ham ikke det samme format som faderen. Efter at være kasseret på session, spekulerer Arlo over, om han ville have haft modet til at gå i fængsel for sin overbevisning, – ligesom faderen gjorde det. Hans usikkerhed og forvirring giver udtryk for en anden og mindre håndgribelig depressionstid end den, faderen kendte og kæmpede imod. Den scene mangler imidlertid og dermed også en nøglerøpik til at karakterisere Amerikas nuværende depression.

Selvfølgelig kan små klip ikke vælte helhedsindtrykket af filmen eller forrykke tolkningen væsentligt, men overfor en kunstnerisk helhed virker det brutalt og ubetænksomt at lade profitmotivet sejre og lade hånt om et kunstværks integritet. Når problemet er blevet så udførligt omtalt her, er det for at gøre opmærksom på et forhold, som den enkelte biografgænger ikke har nogen mulighed for at kontrollere, men som ikke desto mindre er væsentligt for oplevelsen.

Uanset om man kommer for at høre musikken, opleve »det andet Amerikas« drøm om det store fællesskab eller for at more sig, er filmen fremragende, simpelt hen fordi den har det hele.

**Udvidet nummer
med masser af
spændende stof!**

Aktion slæbebåd!

Forsiden er et grafisk billede udført af Leif Melskens, der selv har tilbragt nogle år i Peru. Leif Melskens har skænket 2 x 15 grafiske billeder – med forskellige motiver fra Peru – til fordel for Aktion Slæbebåd. Disse billeder sælges via Katolsk Forums redaktion for kr. 75,- pr. stk. Henvendelse sker på tlf. (01) 14 90 55 mandag og torsdag fra kl. 10.00–16.00. (Læs endvidere om Aktion Slæbebåd på side 14 og 15.)

12 / 1970

forum

katolsk

EN HYLDEST TIL STATSKIRKEN?

Kirkefesten i Ringsted, der fandt sted den 25. juni 1170 i den nye (men ikke færdigopførte) Sankt Bents kirke i Ringsted, regnes af mange historikere for 1100-tallets centrale begivenhed.

På denne dag fejredes fredsslutningen mellem konge og kirke. Kong Valdemars far, Knud Lavard, blev helgenkåret, hans søn salvet og kronet som arvekonge, og kongedømmet af Guds nåde blev knæsat ved kirkens autoritet. Stridighederne mellem konge og kirke var hermed bragt til ophør og kirkens selvstændighed i forhold til kongemagten anerkendt. Der var altså tale om en forfatningsmæssig begivenhed med vidtrækkende konsekvenser – både for kongens og kirkens vedkommende. Mod at anerkende hinanden, opnåede begge parter, hvad de ville og kunne fremover stå ved hindrings side. Det augustinske statskirke-syn blev stadfæstet og fik sit gennembrud i Danmark. Den konstantinske epoke var indledt. Med nogen ret kan man sige, at denne begivenhed markerer den danske statskirkes fødsel, som selv reformationen kirkepolitisk set ikke ændrede synderligt ved.

Denne skete alt sammen d. 25. juni 1170.

I dag, 800 år efter, fejrer protestanterne i Sankt Bents kirke kirkens indvielse, mens katolikkerne fejrer Knud Lavards helgenkåring i Valdemarsskolens aula i Ringsted. Men hverken protestanter eller katolikker har i omtalen omkring festlighederne nævnt aspektet med det nye forhold mellem kirke og kongemagt. Endvidere er det tankevæk-

kende, at den katolske kirke ikke er repræsenteret i Sankt Bents kirke – ingen har indbudt den – hvor også kongen (som Valdemar 1's efterfølger) er til stede. Overhovedet kan man spørge, om det er den danske folkekirke, der er repræsenteret i Sankt Bents kirke? Er det ikke snarere den lokale kirke i Ringsted, der fejrer indvielsen af en kirkebygning, som set med protestantiske øjne i hvert fald ikke kan være sakral?

Begge festlighederne mangler således i egentlig forstand det store perspektiv, som kirkefesten i 1170 virkelig var udtryk for, nemlig statskirkens fødsel.

Ville en sådan begivenhed ellers ikke have været en glimrende lejlighed til – i dag 800 år efter – at foretage en meditation over folkekirkens situation i lyset af den konstantinske epokes afslutning og den tiltagende afkristningsproces?

Og er det ikke en alvorlig påmindelse om statskirkens absurde situation, at heller ikke offentligheden er opmærksom på, hvad der hændte dengang, og hvad der sker i dag?

At disse to fester virkelig kunne være blevet den helt store økumeniske begivenhed i en fælles fejring og med hele perspektivet fastholdt (men nu bliver hverken det ene eller det andet) er et grelt eksempel på, at økumeni er ét – praksis noget andet!

Den 25. juni 1970.

Hans Jensen

Mindst 12 fanger

Helder Camara fordømmer tortur over for fanger i Brasilien

Ærkebiskoppen skildrer grusomme torturmetoder.

Over 12.000 politiske fanger

Den brasilianske ærkebiskop Helder Camara har i sportspaladset i Paris over for 10.000 tilhørere udtalt en overordentlig skarp fordømmelse af det brasilianske politis torturmetoder over for politiske fanger, skriver *Frankfurter Allgemeine*. Blandt publikum var kardinal Marty af Paris til stede. Trods alle den brasilianske regerings forsøg på at afsvække kendsgernerne (og trods en meddelelse, som den brasilianske ambassade i Paris – øjensynlig af frygt for ærkebiskoppens afsløringer – havde udsendt) gentog Camara de udtalelser, han på forhånd var kommet med: »Hvad der end bagefter sker, må jeg i dag tale og sige sandheden – og sige den som præst uden had: Ja, der udøves tortur. Jeg ved det, og jeg har selv konstateret det inden for mit bispedømme. Og det, jeg har set, er ikke enkelttilfælde. Der er i hvert fald 12.000 politiske fanger i vort land.«

Ærkebiskoppen fortalte om to tilfælde, der blot er eksempler, fordi de er led i den trøstesløse kæde af torturhandlinger, som politiet mange steder benytter sig af i en mere raffineret udgave end den, man kender eksempler på fra dens forbilleder: Gestapo, GPU og andre tilsvarende organisationer. En ung student i nærheden af Recife forsøgte at kaste sig ud ad vinduet i fængslet for at undgå yderligere pinsler.

En 24-årig dominikanerpater forsøgte af samme grund at begå selvmord. Han var først blevet gjort mør ved at blive anbragt i en slags »elektrisk stol«, hvor han med ganske korte mellemrum fik elektriske stød gennem kønsdelene, hvorefter han blev pryglet. Hans anmodning om at få kommunionen havde man besvaret med at lamme hans tunge ved hjælp af elektriske stød. Dette var, sagde ærkebiskop Camara, almindeligt anvendte metoder i de brasilianske fængsler. Fangerne blev hængt op med hovedet

Dette nummer er udvidet med 4 sider.
Nummeret der udkommer den 10. juli
vil derfor kun blive på 20 sider.

100 politiske Brasilien

nedad og derefter »behandlet« med elektriske stød. Det hører ligeledes til dagens orden, at fanger bliver pryglet i timevis og får neglene revet af.

Helder Camara understregede heftigt, at det ikke var Brasilien som sådant, han talte imod. Han elskede sit land, sagde han. »Det, jeg taler imod, er tortur. Det er en forbrydelse, som skal afskaffes. Ved at blive ved med at anvende den, forråder man Brasilien.« Den brasilianske regering hævder ganske vist, »at kun enkelte agitatorer holdes fængslet, men ingen politiske fanger«. I virkeligheden er landet inde i en »voldsspiral«, siger ærkebiskoppen.

Camaras ord gjorde så meget større indtryk, som alle i salen vidste, at han repræsenterer landets fattigste bispedømme. »Jeg respekterer dem, der med god samvittighed vælger at bekæmpe uretfærdigheden med revolutionær vold. Der er også mange af dem, der her er til stede, som ikke kan se nogen anden løsning. Men ud fra en rent realistisk indstilling siger jeg alligevel: Man må i hvert fald først prøve det, jeg kalder fredelig vold . . . pacifisme er ikke det samme som passivitet . . .«

»Pacifisme er ikke det samme som passivitet.«

NOTES BLOKKEN

Naturkatastrofen i Peru har givet os noget at tænke på. I vor letlevende og altfor-glemmende tid har den hos mange udløst en chokvirkning. At så mange mennesker – man taler om 75.000 – blev dræbt på få minutter, at tusinder er blevet hjemløse, og at sygdom og sult truer befolkningen, kan ikke være os ligegyldigt. Sådanne indtryk kan man ikke ryste af sig. De bider sig fast i ens sind. De, som begræder deres døde i Peru og lider under følgerne af jordskælvet, er mennesker som vi. Vi tænker også på den danske jesuit P. Tantholdt Hansen, som virker dernede blandt de indfødte. Paven har opfordret til en storstilet hjælp, og naturligvis vil vi gøre alt, hvad vi kan, for at lindre deres nød.

Men man kan jo ikke lade være med at tænke over tingene. Vi lever i en tid, som er præget af en ubegrænset fremskridtstro. Mennesket er – mener man – alle tings herre og skaber. Alt er muligt for skabningens herre. Månerejsen minder om en omhyggeligt planlagt ferierejse. Hvis man planlægger alt, tænker på alt, er enhver risiko udelukket. Er det virkelig sådan? Har vor fremtidstro slået revner? De konsekvente optimister vil sige, at den slags katastrofer endnu er vækst-kriser. Måske vil vore seismografer blive så fintmærkende i fremtiden, at man kan forudsige en jordrustelse og advare menneskene. Så går måske materielle værdier tabt, men menneskene kan i det mindste reddes. Men kan vi undgå al risiko? Hvad med døden og sygdommen? Det er til syvende og sidst en uberegnelighedsfaktor i den menneskelige tilværelse, som ikke kan bortforklares. Den er for ethvert tænkende væsen et tegn på, at det ikke er os selv, der har skabt os. Det

er kræfter, som er større end vi selv er. Vi rører ved en grænse, vi ikke kan overskride. Trods al vor magt er vi afmægtige. Tilbedelse er kun et andet navn for denne erkendelse. »Jeg er intet, du er alt«, siger den kristne. Han erkender sin afmagt og bøjer sig for den ufattelige Gud.

Men kan Gud, som dog er kærlighed, da tillade alt dette, spørger mange mennesker i deres angst. Hvis vi kun troede på dette liv, havde vi i virkeligheden intet svar på dette frygtelige spørgsmål. Vi kristne har kun ét svar: »Vi ved, at dersom vort legemes telt, vor jordiske bolig, nedbrydes, har vi en bygning, som kommer fra Gud, en bolig, ikke gjort med hænder, en evig, i Himlene« (2 Kor. 5,1). Er vi i færd med at glemme denne vigtige sandhed? Eller holder vi den nede og undertrykker den? Den kristne lever i håbet om den kommende herlighed. I en verden uden for forløsningens rammer er kun angsten tilbage, en angst, som vi fortrænger. Hvad der kommer ud af denne fortrængningsproces, kan ikke bare de moderne psykoanalytikere fortælle os. Paulus har gjort det i Romerbrevets kap. 1, v. 29–32. I Ingmar Bergmans »Passion« falder der en replik, som peger i samme retning: »Hvad er der dog for en gift i mennesket, der æder dets indre op og efterlader det som en hul skal!« Vi kristne har ingen grund til at hovere. Vi er også selv stakels mennesker. Men vi erindrer et ord af Karl Rahner: »Kirken betyder kun så meget for Gud og mennesker, som den ved sit ord og sakramente bevirker det troende håb i kærlighed.«

TI Røoz 97.

Enhed og pluralisme i den katolske kirke

Indtil Det andet Vatikankoncil var man vant til at forestille sig, at den katolske kirke var præget ikke blot af enhed, men af ensartethed. Man følte, at det var en let sag, helt klart at afgøre, hvad der var katolsk lære, og hvad der ikke var det. Man var også blevet vant til en katolsk lovgivning og praksis, der i videste udstrækning var ens overalt.

Efter Det andet Vatikankoncil har man oplevet en udvikling i modsat retning. Der er opstået stor forskelligartethed fra sted til sted i den katolske kirke, både hvad liturgi og mange sædvaner angår, og der er ligeledes opstået betydelige forskelle med hensyn til tolkningen af kirkens lære. Det er blevet et slagord at tale om en nødvendig »pluralisme« i kirken.

Allerede i oldtiden dannede man følgende maksime med hensyn til ensartethed og uensartethed i kirken: »I nødvendige spørgsmål skal der herske enhed, i tvivlsspørgsmål skal der herske frihed, i alle spørgsmål skal der herske kærlighed.« I virkeligheden hører det med til selve begrebet *katolsk*, at der findes en spænding mellem enhed og pluralisme, og den nuværende situation kræver en stadig besindelse på, hvad det vil sige at være katolsk.

Katolsk vil sige, at kirken gør krav på at være ansvarlig for *hele* mennesket og at have budskab til alle mennesker. Katolsk er det modsatte af »partikulær«. Det partikulære gør kun krav på at fremhæve ét bestemt perspektiv af sand-

heden, og det har kun budskab til ét bestemt geografisk område, eller for én bestemt mennesketype. Det katolske derimod gør principielt krav på at gælde, ikke blot for en bestemt mennesketype eller et bestemt område, men for alle mennesker i hele verden. Det gør ydermere krav på at omfatte *hele* sandheden, og ikke blot et bestemt perspektiv af den.

Dette bringer nødvendigvis med sig, at der i katolicismen må eksistere en spænding mellem enkeltindividet og helheden, også mellem den enkelte gruppe og den universelle kirke. Det katolske indeholder nemlig nødvendigvis en dimension, der sprænger det enkelte menneskes og den enkelte partikulære gruppes muligheder og rammer. Dette fører med sig, at der også må findes en spænding mellem enhed og pluralisme, en spænding som kan være svær at bære, men som det netop er alles opgave at bære, for så vidt de vil være medlemmer af denne *katolske* kirke. Dette gælder, både når det drejer sig om erkendelse af kristen sandhed og om organisation af kristent fællesskab.

Erkendelsen

Lad os tage spørgsmålet om *erkendelse* først. Hvis kirkens tro er katolsk, d.v.s. den hele og fulde sandhed for alle mennesker, så sprænger denne sandhed det enkelte menneskes erkendelsesmuligheder. Den katolske sandhed er større end mit private hovede. Jeg kan som enkeltmen-

neske aldrig udtømme kirkens lære tilbunds eller fatte alle dens følger. Det gælder den største teolog ligesåvel som den almindeligste hverdagskatolik. Det gælder endogså embedsindehaveren i den katolske kirke, at han som enkelt og særskilt menneske aldrig er i stand til *udtømmende* at begribe eller forklare alle dimensioner af den kristne lære. Kirkens tro er altid større end de bestemte udtalelser, som selv den største kirkelærer eller den mest ansvarsbevidste kirkeleder fremfører.

Det er simpelthen aldrig muligt for det enkelte menneske at gennemtænke mere end bestemte perspektiver af sandheden. Kætteri består måske dybest set i, at et enkelt menneske tænker en bestemt kristen tanke til ende med sit eget hoveds ubønhørlige konsekvens, ofte helt ud til de sidste absurde følger. Det ukatolske opstår ved, at denne tankeflugt isoleres fra andre kristnes tanker og bønner. Den isolerede tanke fatter aldrig, hvad det vil sige at dele kirkens tro.

Altså indeholder katolsk erkendelse begge perspektiver, både pluralismens og enhedens. Den indeholder pluralismens, for jeg må på forhånd være forberedt på, at andre kan have tanker, der er anderledes end mine, uden at de derfor nødvendigvis behøver at stå i modstrid med kirken. Jeg stiller mig ved at være katolik på det ydmyge grundlag, at jeg umuligt kan have hele sandheden eller den eneste gyldige formel for hele sandheden i mit eget, individuelle hovede.

Kirken har bud til hele mennesket og alle mennesker.

Jeg er ikke mig selv nok i mine tanker.

Der kan tænkes andre tanker, end dem jeg tænker, og de kan være gode alligevel. Denne indstilling er dybt katolsk. Den danner grundlag for en sund pluralisme i kirken.

Men den katolske erkendelse rummer naturligvis også enhedens perspektiv: Den tro, som kirken vil formidle, skal gælde for alle mennesker, til alle tider. Derfor må der være en fast kerne af uforanderlig sandhed i denne tro. Den katolske indstilling kræver ikke blot det svære, at jeg undertiden lader andre menneskers mening gælde, men også det endnu langt sværere, at jeg undertiden er parat til at lade mine egne meninger supplere og korrigere af andre. Jeg må være parat til at indordne mine egne (pluralistiske) tanker i en større katolsk enhed. Jeg er ikke mig selv nok i mine tanker. Jeg må erkende mine egne tankers begrænsning, hvad der er endnu sværere end at erkende berettigelsen af andres tanker. Skisma, sektdannelse og egentligt brud på enheden opstår, når de enkelte katolske mennesker eller grupper ikke længere kan bekvemme sig til at tale sammen og lytte til hverandre, og når de ikke længere er parate til at indordne sig i det hele, der bestandig går ud over den enkeltes fatteevne, og som vi kalder »kirkens tro«.

Hvad der gælder sandhedserkendelse, gælder på en noget tilsvarende måde også for organisation og struktur i kirken. Katolsk betyder her, at den enkelte gruppe ikke kan isolere sig selv, og at den må opgive endog forståelige og berettigede særinteresser for den større helheds skyld.

Nadverfællesskabet

Kernen i den katolske kirkes struktur er *nadverfællesskabet*. Kirken opbygges af »celler«, som består af de grupper, der deltager i messen og den hellige kommunion. »Kommunion« betyder »fællesskab«. Kirken dannes ved, at de mennesker, der går til kommunion bliver ét legeme med Kristus og med hinanden.

Derfor gælder det i særdeleshed, at den enkelte gruppe, der går til kommunion et bestemt sted, ikke kan være selvtilstrækkelig, hvis den vil være katolsk. Der kan findes en gruppe af studenter eller arbejdere eller husmødre,

som regelmæssigt samles til messe og kommunion et bestemt sted. Dette er godt og rimeligt. Men hvis de ikke er parat til ved andre lejligheder at have kommunion med helt andre »typer« af katolikker, så bliver det til klikedannelse i stedet for til katolsk kirke. Ligeledes må den enkelte sognemenighed have »kommunion« med hele bispedømmet, og det enkelte bispedømme må have »kommunion« med den katolske kirke ud over hele jorden. Det enkelte katolske bispedømme kan ikke skabe sig en kirkeret, der er uden forbindelse med de andre bispedømmer i samme del af verden, eller med hele den katolske kirke. Ligesom biskoppen er ansvarlig for, at der hersker en virkelig enhed blandt alle de plurale grupper, der samles omkring messen i hans bispedømme, således er paven ansvarlig for, at der findes virkelig enhed blandt de mange bispedømmer med deres plurale anliggender og problemer verden over. Pavens embede muliggør, at der kan eksistere en rigdom af forskellige grupper og særinteresser, som dog samtidig lader sig binde af ansvarsfølelsen for det større fællesskab og derfor undgår isolation. Den isolerede pluralisme er altid ukatolsk.

Kærlighedens mysterium

Spørgsmålet om enhed og pluralisme hænger dybest set sammen med kærlighedens mysterium: Jeg giver den anden lov til at være sig selv og være anderledes, mens jeg undertiden tillige kan opgive mig selv for at være ens med den anden. Kærlighedens og Guds mysterium er et og det samme. Grundlaget for enhed og pluralisme i kirken skal søges hos den treenige Gud selv, hvor der findes personernes forskellighed i den ene og udelte guddommelige natur. Kristendommens absolutte respekt både for individet og for fællesskabet må forstås i dette perspektiv – ud fra troens bekendelse af den ene Gud i tre personer. Mennesker, der bekender denne Gud, bekender i samme åndedræt, at den individuelle menneskelige person er ukrænkelig og har en ret til sin egen individuelle udfoldelse. Men de bekender tilmed, at det enkelte menneske aldrig frelses isoleret i sin private individualitet, men altid kun i fællesskab med andre.

Heraf følger iøvrigt også, at den kristne frelsesvej ikke består i, at det enkelte menneske, isoleret fra andre menneskelige sammenhænge, oplyses i sin samvittighed af Gud. Guds befaling til samvittigheden og hans frelsende ord kommer gennem andre mennesker, nemlig fra Jesus Kristus og dem, som han har sendt. Den kristne frelsesvej er ikke individualismens eller den private oplysnings – dette ville føre til absolut og uindskrænket pluralisme. For dem der bekender den treenige Gud findes der ingen frelse uden om kærlighedens fællesskab med andre.

Sankt Ignatius af Antiokia, der skrev sine breve kort tid efter det første århundredeskifte, og altså på et tidspunkt da Det nye Testamente sandsynligvis endnu ikke var færdigredigeret, kalder menigheden i Rom for »den kirke, der fører forsædet i kærligheden«. Der har været ført lange diskussioner om den nærmere tolkning af disse ord – nogle ville forstå ordet kærlighed (»agape«) om nadveren, andre om kirkens »kærlighedsforbund« eller lignende. Bemærkelsesværdigt er det under alle omstændigheder, at meningen i Rom og dens embedsindehaver fører forsædet i en sammenhæng, der betegnes som »kærlighed«. Dette minder om, at ethvert embede i kirken står i den kærlighedens tjeneste, der både skal sikre den nødvendige pluralisme og værne om fællesskabets enhed. Den pluralitet og enhed i kirken, der har sin åndelige grund i Gud selv, bliver næsten smertelig konkret og legemlig ved de forskellige embedsordninger. Over for det kirkelige embede, allermost over for pavens, viser det sig, om den enkelte er parat til at gå ud over sine egne individuelle grænser og indrette sig, ikke i et anonymt kollektiv, men i kærlighedens fællesskab. Ved at indordne sig under dette embede viser en kristen ikke blind lydighed, men han »giver afkald« ligesom Kristus gav afkald på sin egen herlighed, idet han blev lydigh indtil døden (cf Fil. 2,5ff). Lydigheden overfor dette embede sker i troens tillid til, at pluralismen er sammenknyttet ved enhedens bånd – bånd, der her på jorden er så stærke og bestemte, at der findes en instans, der »fører forsædet i kærligheden«.

Hans L. Martensen.

Forslag til en nænsom reform

Katolsk Forum bringer nedenfor en kronik, som har været offentliggjort i Kristeligt Dagblad den 19. maj i år. Kronikken, som er skrevet af et medlem af folkekirken, Niels Højlund er spændende og interessant læsning, idet den giver et godt indtryk af, hvordan den katolske gudstjenesteform i dag virker på en ikke-katolik.

Må jeg indledningsvis bekende min vantro over for de mange forslag til en radikal ændring af gudstjenestens form. Dels fordi jeg tror, at i kirken som det måske eneste sted er vi nødt til at indrette os efter det forhold, at vi allesammen skal kunne være med, gamle såvel som unge, traditionsbevidste såvel som oprørere. Her nytter ingen vold, ingen har ret til at lukke andre ude. Dette betyder ikke nej til en hvilken som helst ændring, gudstjenestens form er noget menneskeværk der må kunne forandres, blot må det nødvendigvis ske i enighed inden for den menighed som normalt samles og ikke som eksperiment påtvunget af strømninger i tiden, som ellers ikke ønsker at have noget tilhørsforhold til menigheden. Dels er jeg vantro over for gudstjenesterevolutioner, fordi jeg er overbevist om, at det ene fornødne er

Nadveren ikke magt.

gudstjenestens egen indre ritualmæssige sammenhæng. Som i et godt digt skal der siges lige nøjagtig det der menes, det der har sammenhæng med teksten og kirkeåret, og ikke en tøddel mere eller mindre. Vi er i hvert fald ikke i dag i stand til at stille en række nye gudstjenesteled op, som kan rumme dette indhold på en præcis måde, og derfor har vi næppe råd til at kaste noget ud til fordel for forslag, som meget hurtigt vil være forældede.

I den hidsige debat om gudstjenestens form, som har raset det sidste års tid, synes jeg at en artikel af pastor Poul Ulsdal her i bladet er gået alt for upåagtet hen. Ulsdal gav et velgennemtænkt forslag til en nænsom reform af den nuværende gudstjeneste, sådan at der skete en hensigtsmæssig omlægning af visse led samt en fjernelse af ganske enkelte ting, som oplagt er overflødige, men intet som betød en radikal omlægning af den almindelige danske højmesse. Hans forslag var praktisabelt, det kunne vinde gehør i menighederne, men det var uanseligt, uden revolutionær attitude, og så er det måske ikke så underligt at det drukner i larmen.

Igennem det sidste år har jeg regelmæssigt været gæst i den lille katolske menighed her i Godthåb. Dette er ikke sket i den hensigt at overveje en overgang til katolicisme, aldeles ikke, men kun fordi det nu var det sted, hvor jeg under et par »udlændighedsår« følte mig mest hjemme, og jeg kan da lige i parentes mane al snak om katolsk proselytmageri i Grønland i jorden. De der taler om den slags ser spøgelser ved højlys dag. Nuvel – dette års erfaringer har givet mig den idé, at vi måske i den lutherske folkekirke kunne lære noget af den nye katolske gudstjenesteliturgi. Man har her i Godthåb hele tiden benyttet denne stærkt forenklede form, som først fornylig er blevet autoriseret for hele den katolske kirke i Danmark, og den er så vidt jeg kan se således udformet, at vi kunne lade os inspirere til

Gudstjenestens form er menneskeværk og må kunne forandres, men Niels Højlund tager i kronikken i dag afstand fra, at revolutioner i gudstjenesten kan løse problemerne. I stedet henleder han opmærksomheden på muligheden for at hente hjælp og inspiration i den nye stærkt forenklede gudstjenesteform, der er indført i den katolske kirke. Han gennemgår denne liturgi, som han har mødt den i den katolske kirke i Godthåb, og understreger, at der intet er, der er et folkekirkemedlem fremmed – blot i de enkelte led mere frodigt og med muligheder for menighedens udfoldelse.

noget, der ligger godt i tråd med den nænsomme reform, Poul Ulsdal fra et helt andet udgangspunkt skitserede..

Gudstjenesten i Krist Konge Kapel indledes med en salme fra Den danske Salmebog, og under denne bliver præsten stående nede i menigheden som for at understrege, at det er menigheden det hele udgår fra. En sådan salme kunne uden skade gå i stedet for præludiet, der mange steder (uden for de største bykirker) halter sig igennem i kedsommelige gentagelser, der just ikke stemmer sindet til højtid og fest. Efter indgangssalmen går præsten for alteret; her i Godthåb står alteret frit på gulvet, så præsten hele tiden står med ansigtet vendt mod menigheden. Fra denne plads siger han: Vor Herres Jesu Kristi nåde, Guds kærlighed og Helligåndens samfund være med jer. Og menigheden svarer i kor og med talestemme: Og med dig. Altså ikke noget »med din ånd«, som altid har forekommet mig at være en overflødig åndeliggørelse. Det er dog ganske enkelt og ligetil en hilsen og et svar fra menneske til menneske. Denne apostolske hilsen går altså i stedet for den danske folkekirkes indgangsbøn. Jeg ved godt, at der er mange mennesker, som holder af denne bøn, men var det dog ikke en af de ting man kunne overveje at opgive? Den har ingen ærværdig alder, ordene er knudrede, næsten ikke til at nyformulere på et moderne sprog. Samtidig vil man kunne flytte den apostolske hilsen fra dens nuværende plads efter prædikenen, hvor den som Ulsdal også bemærkede – forekommer helt overflødig. Dels hænger den frit svævende i luften efter prædikenen uden liturgisk funktion, dels kommer den aronitiske hilsen ganske kort tid efter. Sådanne ophobninger af led der betyder det samme er en uting. Ordene mister deres valeur. Og endelig er det dog på enhver måde berettiget, at en kristen gudstjeneste indledes med de ord der har været hilsenord lige siden de allerførste menigheders tid.

»Den naturligste sag af verden at en flok mennesker siger noget højt i fællesskab.«

Nu følger så en talt syndsbeholdelse. Et hjertesuk i parentes: hvornår lærer vi, at det kan være den naturligste sag af verden at en flok mennesker siger noget højt i fællesskab. Det er dog langt bedre end jammerligt sungne led, det har tilmed en urgammel dramatisk funktion (og gudstjeneste er også et »skuespil«) og det bringer menigheden i handling frem for den nuværende situation, hvor præsten siger og gør det hele. I virkeligheden er det måske den katolske gudstjeneste, der er ved at blive en menighedsgudstjeneste, mens den lutherske folkekirkegudstjeneste bliver mere og mere præstelig enetale og enehandling. Der vendes op og ned på tingene. Altså: en kort syndsbeholdelsestext læses. Der findes mange fortrinlige rammende kortfattede tekster til dette brug – og en del gyselige også. Efter syndsbeholdelsen synger menigheden et gloria: Ære være Gud i det høje, indledt af præsten. Dette gloria er et fast led, og så læres den enkle melodi hurtigt. Men man kunne jo godt i en dansk sammenhæng bruge en lovsangssalme, afgående er kun at Guds majestæt lovprises lige efter syndsbeholdelsen, derved forhindres, at denne bliver en indadvendt navlebeskuelse, blikket vendes med det samme udad, væk fra os selv. Jeg er ikke blind for, at der ligger en renselsestanke bag syndsbeholdelsen på dette sted inden gudstjenesten rigtig er kommet i gang, og denne renselsestanke er måske fremmed for en luthersk kristendomsforståelse. Men det er dog mange gange bedre at have den på dette sted end i forbindelse med nadveren, hvor den ofte ligger i folkekirken, og hvor den giver en måske rigtig accent – blot på det forkerte sted.

Efter syndsbeholdelse og gloria følger dagens bøn. Og her er der i den danske kirke noget at gøre for reformatorer. Hele vor kollektrække trænger til en radikal omlægning, ikke i retning af det »moderne«, men i retning af det almene og universelle, i stedet for den snævre ofte ubehageligt moralistiske tilknytning til dagens evangelietekst, der præger en

stor del af de nuværende kollekter. Kollekten skal ikke være en foregribelse af prædikenen, den er menneskets henvendelse til sin Gud og skaber, og bør udformes i overensstemmelse hermed samt følge kirkeåret og dermed straks gøre opmærksom på, hvor i Kristi historie vi befinder os på netop denne søndag.

Efter kollekten følger i den katolske messe to korte tekstlæsninger. De læses af en fra menigheden, der træder op ved siden af alteret. Måske en smuk demokratisk tanke, men nok af tvivlsom værdi rent praktisk, da det virkelig kræver stor øvelse at læse en tekst op, så alle i et kirkerum kan høre og forstå den. Altså lad det falde. Men det centrale er: to korte epistellæsninger, hvoraf den ene kunne tages fra Gamle Testamentet, den anden fra apostelbrevene. Ind imellem synges en ligeledes kort salme. Og så kommer evangelielæsningen. Vel at mærke det evangelium, der skal prædikes over. Som Poul Ulsdal også bemærkede i sit forslag er det en stor misforståelse, ligesom med de to velsignelser en »kaka på kaka«, som det ville være en stor gevinst at få fjernet. Og umiddelbart efter evangelielæsningen kommer så selvfølgelig prædikenen. Det hele sker her i Godthåb fra alteret, men der er jo intet til hinder for, at præsten umiddelbart efter evangelielæsningen kan gå på en prædikestol. Prædikenen går lige på, ikke alle disse fortvivlede indledningsbønner, der viser om præsten nu hører til den mere eller mindre fromme type. På samme vis afsluttes prædikenen uden større falbelader. Et amen – og så videre til næste led. Virkningen er i praksis, at prædikenen føles som et knap så centralt led i gudstjenesten. Det betyder ikke at den ringegætes. Tværtimod ønsker katolikkerne vel netop at lære lidt af den lutherske kirke om at give prædikenen den plads den tilkommer. Men det er ikke gudstjenestens centrum – og heri synes jeg sandelig katolikkerne har ret.

Den korte afslutning betyder også, at alt andet vedhæng fra prædikestolen skæres væk. Som sagt er den apostolske

hilsen flyttet til gudstjenestens start. Og vi bliver fri for at få gudstjenesten afbrudt med små oplysninger om næste menighedsmøde med kaffe og blødt brød, indsamlingsappeller, gudstjenestelister og alt det andet, der i den danske folkekirkegudstjeneste bevirker, at »skuespillet« simpelthen går i stå, fordi man forbyrder sig mod den gudstjenestelige handlings enhed. De praktiske oplysninger kan bringes, når hele gudstjenesten er afsluttet, eller de kan slås op på en opslagstavle i våbenhuset. Det er meningsløst at give dem fra prædikestolen; de er med til at give den fornemmelse, at nu er »det vigtigste« forbi. Resten er kun for de sære eller de særligt fromme.

Den opmærksomme læser vil have bemærket, at trosbekendelsen endnu ikke er nævnt. Her i Godthåb kommer den efter prædikenen. Igen en på mange måder tankevækkende placering. Den bliver altså et svar på prædikenen. Troen kommer jo af det der høres, siger Paulus. Det bliver helt tydeligt igennem placeringen efter prædikenen. Samtidig er trosbekendelsen en god indledning til nadverhandlingen. Her må så den store adskillige komme mellem katolikker og protestanter, skulle man tro. Jeg mener at have gjort den iagttagelse, at det i virkeligheden er os lutheranere, der er ved at gøre nadveren til et stykke magi, fordi vi barberer alle de led væk, der gør nadvermåltidet til en forståelig fortsættelse af det påskemåltid Jesus havde med sine disciple. Vi står der og stritter med nogle løsrevne brokker, vi mumler nogle ord, vi besværges brødet og vinen ved at gentage ordene »Dette er Jesu Kristi legeme og blod« ved hver eneste uddeling. Jo mere ægte historisk karakter nadveren kan få, jo mindre magisk bliver den. Prøv at se på følgende opbygning:

1) »Lovet være du Gud verdens skaber for brødet som vi har modtaget af din gavmildhed. Dette brød frembragt af jorden ved menneskers virke bærer vi frem for dig. Lad det for os blive livets

brød«. Og derefter de samme ord om vinen.

2) »Opløft eders hjerter til Herren. Vort hjerte er hos Herren. Lad os takke Herren vor Gud. Det er værdigt og ret. (I vekselsang mellem præst og menighed.)

3) Præfation (følger kirkeåret, – til påsken er den): »Sandelig det er værdigt og ret, rigtigt og os til frelse, at vi altid, men fremfor alt i disse dage priser dig Herre, nu da Kristus vort påskelam er ofret. Han er det offerlam som borttog verdens synder. Han gjorde vor død til intet og gengav os livet, da han opstod af døde. Derfor synger vi en lovsang, idet vi . . . siger:

4) Hellig, Hellig, Hellig er Herren etc.«

5) Forbøn for hele *den kristne menighed af levende og døde* (og ikke for konger, statsministre og myndigheder og autoriteter).

6) Indstiftelsesordene – altså ikke noget magisk, men ganske enkelt den historiske beretning om den første kristne nadver.

7) Menighedssvar: Herre vi forkyn-der din død, vi priser din opstandelse, vi forventer dit komme i herlighed. (Synges.)

Først herefter kommer selve altergan-gen. Altergængerne går op og stiller sig omkring selve alteret, der dækkes af præsten som et bord med små bordduge til hver enkelt. Alle nadvergæster dan-ner altså sammen med præsten en sluttet kreds omkring alteret. Igen er det karakteren af »Vor Herres Jesu mindefest« der står klart for betragteren, ikke det mystisk-magiske.

8) Selve altergangen indledes med Fa-dervor, der synges af hele menigheden på en meget enkel melodi, som alle – også de allermindste børn – kan være med i.

9) Derefter følger brødets brydelse, mens menigheden synger: O du Guds lam.

10) Nadvergæsterne siger nu: Herre jeg er ikke værdig til at du går ind under mit tag, men sig kun et ord så bliver min sjæl helbredt.

11) Derefter tager præsten bakken med det brudte brød. Han siger: Dette er Jesu Kristi legeme. Dette siges kun denne ene gang, hvorefter den lille sølvbakke går rundt, så naturligt og ligetil som ved et bord. Alle spiser brødet på samme tid. Ligeledes med kalken. Præsten drikker først af fælleskalken og sender den så rundt om bordet med en serviet som hver enkelt bruger til at tørre hvor den foregående har drukket.

12) Derefter går alle ned på plads, der knæles og bedes en kort bøn efter altergangen.

— — — —

Dette er ikke alt. Jeg har foretaget visse beskæringer, dels af pladshensyn, dels for at udelade nogle ganske få ting, som jeg i hvert fald personligt føler mig fremmed over for, således tanken om nadveren som menighedens »offer«. Men i sine hovedtræk forekommer det at være en nadverfejring, som er mere »luthersk« d.v.s. umystisk, umagisk, historisk, end det meste man i dag kan træffe i lutherske kirker, hvor nadverhand-lingen tømmes for indhold på grund af vor skræk for en meningsbestemt sam-menhæng i et ritual.

Endelig er der gudtjenestens afslut-ning. Efter et »Herren være med jer – og med dig« følger den aronitiske vel-signelse: Herren velsigne dig og bevare dig etc. Hvorefter præsten siger: Gå bort med fred, og menigheden svarer: Gud ske tak og lov. Derefter går præ-sten igen ned i menigheden og sammen synger de en udgangssalme. Hvorefter folk går i stilhed, eller nogle bliver, fordi de ønsker nogle minutter i person-lig stilhed og bøn. Altså ikke noget med stort postludium, hvorunder folk mun-tert snakkende begiver sig ud af kirke-rummet, hilser på og takker af. Intet overflødigt, kun det for gudstjenesten som handling nødvendige.

I den katolske gudstjeneste, som her er skitseret i grove træk, er der intet, som er et folkekirkemedlem fremmed. Det er til forveksling de samme led, blot er det mere frodigt, giver langt bedre muligheder for menighedens udfoldelse og betjener sig af hele kirkens enorme skat af bønner og læsninger sådan, at man virkelig fornemmer kirkeårets gang i det, der siges, synges og læses. Det hele er udformet således, at der på den ene side er en ganske fast orden, som ingen kan fravige, mens på den anden side den lille nemme messebog, som hver kirke-gænger får udleveret, viser en række al-ternerende løsninger på, hvad der skal bruges af ord i hver enkelt del af guds-tjenesten. Den endelige afgørelse angå-ende gudstjenesteformen er altså lagt ud i menigheden. Enhed og mangfoldighed er det, man fornemmer som sigtet i op-bygningen.

Hvert enkelt leds placering er tænkt ganske sagligt igennem og derfor stødes kirkegængerne ikke af meningsløshed undervejs. Han kan lade være med at spekulere på »gudstjenesten« og kan samle sig om det, som gudstjenesten pe-ger hen på. Vi skal selvfølgelig ikke kopiere i folkekirken, men det forekommer mig, at en del af vore problemer hænger sammen med, at vi ikke tør tage guds-tjenesten alvorligt, som noget der både skal have et dogmatisk rigtigt indhold og være i en menneskeligt rigtig form, hvor led følger på led i en rytmisk pro-ces, som ikke må afbrydes og forstyrres

undervejs. Hvis vor egen gudstjeneste er rodet eller fattig og stereotyp, som man ofte kan komme til at synes, har vi kun os selv at takke for det. Gudstjeneste er nemlig menneskeværk, og vi kunne godt inspireres til at gøre dette menneskeværk lidt bedre og mere hensigtsmæssigt end det er.

Niels Højlund.

Praktik om Ringsted - valfarten

Gudstjenesten

Messen vil blive fejret efter det i mid-delalderen anvendte officium til St. Knud Lavards skrinlæggelsesfest. De sungne dele af denne liturgisk og histo-risk set meget værdifulde højmesse vil blive sunget af St. Ansgars Kirkes kor under ledelse af organist Erling Rasmus-sen.

Celebrant

Biskop Hans Martensen vil celebrere, men der vil eventuelt blive tale om kon-celebration.

Tidspunkt

Messen begynder torsdag den 25. juni kl. 19,00 i Valdemarsskolens aula, Sko-legade 9, Ringsted, ganske nær torvet.

Henrejse

Fra flere sjællandske menigheder vil der blive organiseret billejlighed for valfarts-deltagere, hvorom man bedes orientere sig lokalt. Fra København når man bedst messen med det tog, der afgår fra Ho-vedbanegården kl. 17,27, passerer Ros-kilde kl. 17,52 og ankommer til Ring-sted kl. 18,20, så man er i god tid, til messen begynder.

Forplejning

St. Josefsøstrene, Dagmarsgade 10, vil åbne deres lokaler og servere kaffe eller the til de udenbys gæster, der efter mes-sen gerne vil nyde deres medbragte mad inden døre. Man ved jo ikke, hvorledes vejret bliver. Et sådant enkelt og lidt sent måltid den aften vil passe godt til valfartens ånd.

Omvisning

Derefter vil der for interesserede være lejlighed til at deltage i en forevisning af den gamle klosterkirke, St. Bendts Kirke, der engang var viet til St. Knud Lavard, og hvor han i middelalderen var skrinlagt. Desuden vil der være lej-lighed til at bese en udstilling, som Ringsted lokalhistoriske Arkiv har ar-rangeret om klostrets og kirkens histo-rie.

Tilbagerejse

Af togforbindelser skal nævnes, at der afgår tog tilbage fra Ringsted mod Kø-benhavn kl. 20,49 og kl. 21,38 samt end-nu senere.

J. Nybo Rasmussen.

Om dekretet om de blandede ægteskaber

Nedenstående artikel er en kritisk gennemgang af dekretet om de blandede ægteskaber (jfr. *Katolsk Forum*, nr. 10, side 4 ff.). Det er pave Pauls intention, at de pastorale synspunkter skal være afgørende for den kirkelige praksis. Paven har derved lagt i biskoppernes hænder at skabe en pastoral praksis i forlængelse af det, der udsiges i dekretet som sådant. Ved netop ikke på forhånd at tilrettelægge håndhævelsen af dekretet i de enkelte tilfælde overlader pave Paul det altså til Kirken selv at arbejde videre på en tilpasning til de faktiske lokale forhold verden over.

Pave Paul VI's *Motu proprio* af 31. marts 1970 om de blandede ægteskaber og forordningerne om dem i kirkeretten er ikke alle vegne blevet godt modtaget. Mange steder er det blevet mødt med en kraftig kritik, især i de lande, hvor problemerne i forbindelse med de blandede ægteskaber er mest brændende, skriver det tyske blad *Orientierung*. Selv i den mest »velvillige« kritik høres næsten overalt en »skuffet« tone. Grundene til dette er mangfoldige.

I teksten, som fylder ikke mindre end 450 linier i *L'Osservatore Romano*, og som handler om det kristne ægteskab, forekommer ordet *kærlighed* ikke en eneste gang. Det samme gælder *håbet*. Til gengæld tales der en snes gange om »lov«, »norm« og »forpligtelse«. Og dog har »Kirken kun i den grad gyldighed for Gud og mennesker, som den ved sit ord og sakramente vækker troens håb i kærlighed« (Karl Rahner).

Nu som før er der i det nylig udsendte *Motu proprio* trods koncilets udtrykkelige ønske og bedryelser i vid udstrækning tale om en sidestilling og en ensartet juridisk behandling af et ægteskab mellem en katolik og et medlem af et andet kristent trossamfund og et ægteskab mellem en katolik og en udøbt af en anden religion end den kristne. Den *felles* tro på Kristus og den *ene* dåb, som de kristne fra forskellige trossamfund har modtaget, omtales ganske vist i teksten, men uden mærkbare konsekvenser. Den anden kristnes tro betragtes så at sige kun som en »fare«. (Dette kan muligvis ses som en bekræftelse af rygtet om, at den nye tekst om de blandede ægteskaber hverken er fostret eller har set dagens lys i sekretariatet for de kristnes enhed, hvad verdensopinionen går ud fra som en selvfølge. Og det er muligvis grunden til, at den økumeniske ånd spores så lidt i teksten!)

Den juridiske skelnen i den nye tekst er ganske vist velkendt blandt romerske specialister i kirkeret, men både i og uden for den katolske kirke giver de anledning til den ene misforståelse efter den anden. For mange er det simpelt hen »vanvittig svært« bare at skelne mellem begreber som »forbudt« (ikke tilladt) og »ugyldig«. Selv en erfaren protestantisk forfatter som H. Stubbe har tolket dem forkert i ugeskriftet

»Christ und der Welt«. Han skriver nemlig: »Ifølge dette er et ægteskab ugyldigt, hvis det indgås uden forudgående dispens fra den lokale biskop.« I virkeligheden er det »forbudt«, men alligevel »gyldigt«. En sådan begrebsforvirring var imidlertid næsten uundgåelig, eftersom man et par paragraffer længere henne trods alt erklærer et blandet ægteskab, der er indgået uden overholdelse af *den katolske vielsesform*, for »ugyldigt«, hvis den lokale biskop ikke på forhånd har dispenseret fra formen.

Dertil kommer, at man i de nye forskrifter arbejder med endeløse dispenser. Men kan man – i overensstemmelse med højskolastikkens bedste klassiske ideer betragte en lov som fornuftig, hvis man på forhånd gå ud fra, at man – hvis alle tilfælde skal tilgodeses – vil gøre mere brug af dispenser end af selve loven? Det er statistisk fastslået, at kun ca. 40 pct. af de blandede ægteskaber i Tyskland og Schweiz indgås i en katolsk kirke. I virkeligheden skal der altså ved indgåelsen af ca. 60 pct. af de blandede ægteskaber en dispens til, for at de skal være gyldige »i Kirkens øjne«. En lov, der på forhånd kun kan (eller kunne) gennemføres ved hjælp af talløse dispenser, er ubrugelig, fordi den skader retsordenen mere, end den gavner den. Hvorfor overhovedet først principielt forbyde blandede ægteskaber (også hvis de bliver indgået i en katolsk kirke), når alligevel praktisk talt alle dispensansøgninger imødekommes?

Kirken anerkender det i de nye forskrifter for de blandede ægteskaber som »ethvert menneskes naturlige ret at indgå ægteskab«. Men hvordan kan en kirke hindre et menneske i at udøve denne ret og forlange katolsk vielse, blot fordi dette menneske engang som et slumrende spædbarn er blevet døbt i denne kirke, selv om den pågældende som voksen ansvarlig person ikke eller næsten ikke har haft kontakt med dens trosliv? Hvis et sådant menneske, som er døbt i en katolsk kirke, men som i kraft af sin opdragelse og sin udvikling som voksen praktisk talt ikke føler nogen tilknytning til den kirke, hvori det er døbt, nu over for de borgerlige myndigheder eller eventuelt i den kirke, ægtefællen tilhører, med et frivilligt og offentligt udtalt ja har taget den an-

den til ægte, »indtil døden skiller dem ad«, og har levet med den anden i et ægteskabeligt samliv, hvor de har sat børn i verden og opdraget dem, skal denne »katolik« så virkelig stadig være at betragte som »ugift«? Skal Kirken, fordi den pågældende ikke har overholdt en disciplinær kirkelig forskrift (nemlig at lade sig vie i en katolsk kirke), når som helst kunne tillade dette menneske at skille sig fra sin ægtefælle og indgå et nyt ægteskab? Er det ikke sådan, at Kirken på den måde tillader skilsmisse i et ægteskab, som er gyldigt over for verden og for den pågældendes samvittighed, og giver den ikke selv dermed fraskilte muligheder for at gifte sig igen – i modstrid med dens egne helligste principper? Her er der en gabende modsætning mellem lovgivning og moral!

Nye muligheder

Trods disse mangler, som ikke bare er skønhedsfejl, åbner den romerske tekst dog alligevel muligheder, som kan føre til brugbare løsninger, hvis de lokale biskopper med pastoral klogskab og økumenisk åbenhed udnytter de beføjelser, Rom nu har givet dem i hænde, hvad de blandede ægteskaber angår.

Det frugtbarste kim ligger efter vor mening i den teologisk-pastorale indledning til *Motu proprio*. I den kommer nemlig den *ånd til udtryk, hvori normerne skal forstås og omsættes i praksis*. Hvis denne ånd først begynder at gøre sig gældende og sejrer over en ren og skær juridisk tankegang, vil der være fri bane for en dynamisk håndhævelse af loven om de blandede ægteskaber.

Sjælesorgen skal komme i første række

Sjælesorgen er normen for den nye kirkelige lovgivning om de blandede ægteskaber. Rom løsriver sig i koncilets ånd fra en rigoristisk juridisk tankegang. Den positive lovgivning, Kirken opstiller, kan aldrig være absolut, – den må altid have menneskenes frelse som sit endelige mål. Dens væsen er at tjene. Hvis en juridisk forskrift viser sig at være skadelig i en bestemt situation eller inden for et bestemt landområde, må den for menneskenes frelses skyld hånd-

hæves i overensstemmelse med situationen. Paven understreger i sit Motu proprio flere gange og på en måde, så det ikke er til at overhøre, at der skal tages hensyn til »ægtesfællernes specielle situation« og til »den forskellige grad, hvori de er knyttet til deres kirke«, og at den måde, hvorpå kirkeretten håndhæves, derfor »skal tilpasses efter situationen i de enkelte tilfælde«. En fleksibel håndhævelse, der svarer til situationen – og ikke en ensartet lovgivning for de blandede ægteskaber i stivnet konformitet – er det højeste og grundlæggende princip i denne sammenhæng. Hvis de lokale kirker derfor endnu en gang vil sværge til lovens bogstav, når den nye lovgivning for de blandede ægteskaber skal føres ud i livet, er det ikke i Rom, men i de biskoppelige kurier, legalisterne skal søges. Efter den instruks om de blandede ægteskaber, som blev udsendt i 1966, har erfaringen desværre vist, at mange biskopper er mindre vidsynede end Rom. Visse biskopper har undladt at indsende adskillige ansøgninger om dispens, som for andre bispedømmers vedkommende uden videre er blevet besvaret positivt fra Rom. Nu, da ansvaret ligger hos biskopperne, kan man kun håbe og bede til, at de ikke må varetage dette ansvar som bogstavtro lovens håndhævere, men

som sjælesørgere »under Åndens tilskyndelse«. I hvert fald kan de nu ikke mere skyde skylden på Rom!

Samarbejde mellem kirkerne

Kirkerne kan ikke løse problemet om de blandede ægteskaber i modstrid med hinanden, men kun ved fælles hjælp. Paven kræver i sin tekst et »loyalt og tillidsfuldt samarbejde« med sjælesørgerne i de andre kirker. Det, der her ønskes af den »lavere« gejstlighed, må simpelt hen være et *krav* til den »højere«. Tiden må derfor være inde til at træffe mellemkirkelige aftaler på højeste plan i de forskellige lande og landområder. De bestemmelser om, hvordan loven skal føres ud i livet, der nu kræves af bispekonferencen, vil kun skade de blandede ægteskabers sag, hvis de ikke træffes efter aftale med de øvrige kirker.

Hvad det principielle spørgsmål om *vielsesformen* angår, dvs. om vielsen skal være katolsk eller protestantisk, kan man her i vore lande forvente, at man ser stort på tingene. I den »Fælles erklæring om de blandede ægteskaber« (1967) fra de schweiziske kirker, som fra katolsk side blev underskrevet af biskop F. Charrière på den schweiziske bispekonferences vegne, skønnes det at være »en fælles opgave at stræbe efter

en gensidig anerkendelse af alle i vore kirker indgåede ægteskaber, også af dem, hvor ægtefællerne tilhører forskellige trossamfund«. Også den tyske bispekonference var i sine drøftelser før bispesynoden i 1967 for, at pligten til at overholde formen som en forudsætning for ægteskabets gyldighed skulle ophæves for de blandede ægteskaber i almindelighed.

Efter at Rom nu ikke simpelt hen har givet vielsesformen fri, men har givet de lokale biskopper fuldmagt til at meddele dispens, ville det være muligt at indgå en aftale kirkerne imellem, som kunne omfatte noget i retning af følgende punkter:

Enhver *ansøgning om kirkelig vielse* i forbindelse med et blandet ægteskab skal, hvis de to parter ikke udtrykkeligt ytrer ønske om det modsatte, meddeles de kirker, som de to parter tilhører. Derved får den enkelte kirke mulighed for over for den part i ægteskabet, der tilhører den, at gøre rede for den pågældendes opgave og forpligtelser i henhold til troen og samvittigheden og til at meddele den nødvendige dispens, hvorved respekten for den anden parts tro og samvittighed optræder som et væsentligt element i denne forpligtelse. Det, man bør stræbe efter – som et forhåbentlig ikke alt for fjernt mål – er en økumenisk ægteskabsundervisning, hvor brudefolkene lige fra begyndelsen kan lære den støtte og det loyale samarbejde mellem kirkerne at kende, som man så længselsfuldt venter på.

Den *kirkelige vielses særlige liturgiske form* behøver man vel i dag ikke mere at strides alt for længe om. Fra katolsk side er »dobbeltvielse« (hvor brudeparret bliver viet efter både katolsk og protestantisk ritus) stadig forbudt. Hvad der derimod ikke er forbudt, er en »økumenisk vielse«, hvor præster fra begge kirkesamfund sammen udfører en vielsesliturgi, som de i fællesskab er blevet enige om. *Såfremt der foreligger dispens*, anerkendes også et ægteskab indgået i en protestantisk kirke eller på rådhuset som gyldigt. Men mon en økumenisk vielse ikke skulle være både det mest lovende og det sagligt korrekte, når talen er om blandede ægteskaber? Når der i den netop udsendte 2. del af det økumeniske direktorium fra det romerske sekretariat for de kristnes enhed udtrykkes ønske om, at den fælles bøn og fællesskabet i gudstjenesten skal fremmes, skulle en ægtevielse, hvor to mennesker giver hinanden deres jaord til at indtræde i det intimeste livsfællesskab med hinanden, vel være det rette tidspunkt til med et talende handlingsymbol at vidne om, at de vil vandre deres kristne vej gennem livet i fællesskab.

A.E.

Er vi bange for Helligånden?

Man klager en gang imellem over, at vi ikke orienterer vore læsere om de ting, som foregår i teologiske kredse uden for Danmark. Kirkens offentlige mening bliver jo på en måde skabt og udtrykt af vore moderne førende teologer. En af dem er Karl Rahner. Hver eneste artikel eller bog, han skriver, vækker opmærksomhed langt ud over de snævre kirkelige kredse. Alt, hvad han skriver, kredser omkring ét midtpunkt, som han varierer i utallige former. Vi bringer i det følgende hans sidste offentliggørelse: »Die Angst vor dem Geist«, Publik Nr. 20, 15.5.1970.

I Apostlenes Gerninger 19,2 spørger Paulus nogle disciple: »Fik I Helligånden, da I kom til troen?« De svarede: »Vi har ikke engang hørt, at der er en Helligånd.« Mange moderne kristne vil le, hvis det samme spørgsmål blev stillet dem, svare: »Vi har i religionstimerne hørt tale om Helligånden, vi er døbt og firmet; men dermed er også alt sagt om vort forhold til Helligånden; i vort liv har vi endnu ikke mærket noget til ham.« Og det er jo heller ikke så let for et menneske, der lever i teknikens tidsalder, i en tid, hvor man planlægger, hvordan man skal dirigere mennesker, i psykoanalysens tidsalder – inden for sit eget erfaringsområde at opdage noget, som man turde kalde for Helligåndens virke. I et »system« af dennesidige årsager uden begyndelse og afslutning synes alt at være profant.

Man kan kun virkelig overvinde dette indtryk af en profan verden, hvori der ikke længere eksisterer sådan noget som Helligånden, hvis man ikke på forhånd kun er parat til at opdage ham, når han optræder under en udtrykkelig religiøs etikette, sådan som vi er vant til det fra vor kristne børnelærdom.

Når vi spejder efter en indre frihed, hvor mennesket selvforglemmende følger sin samvittigheds stemme, når det virkelig lykkes for én – man ved ikke selv hvordan – at bryde ud af egoismens fængsel, når man ikke blot morer sig, men ejer den glæde, der er uden grænser, når et menneske stille og tålmodigt lader sig indfange af døden og tillidsfuldt hengiver sig til det sidste mysterium i den tro, at dette er det ene meningsfulde, at dette er kærlighed, så er den, der gør sin gerning her, den, som vi kristne kalder for Helligånden, netop fordi der i sådanne erfaringer ikke findes en eneste faktor fra vor erfaringsverden, som vi kan manipulere med eller definere. Netop herved får vor erfaringsverden sit fundament, der ikke længere lader sig afgrænse, sit egentlige centrum, der ikke længere tilhører den selv. Denne navnløse »over alt kød udgydte Ånd« behøver da navnlig vi kristne ikke at forestille os indespærret bag kirkens mure. Vi er jo netop kirke som den menighed, der udtrykkeligt beken-der, at Gud har elsket verden (ikke kun os kristne!) og gjort sin Ånd til verdens inderste drivkraft, hvorigennem enhver, der ikke totalt og selvforskyldt lukker sig af for ham, finder Gud som sin ab-

solutte fremtid. Hvis man ser sådan på Ånden, som en gave til verden, er det måske alligevel ikke så svært i verden at finde Helligånden, som vi bekender som vort – og samtidig som Guds – inderste mysterium.

Vi tror kun teoretisk

Vi i kirken ville lettere kunne erfare og opdage Herrens Ånd, og at han er langt mægtigere, hvis vi ikke var bange for ham. Han er jo livets, frihedens, tillidens, håbets og glædens Ånd og også enhedens og fredens Ånd. Man skulle altså vente, at der ikke var noget, mennesket længtes mere efter end Helligånden. Men denne Ånd er – for at kunne skænke disse gaver – den Ånd, der sprænger alle grænser, og som vil overgive alt til den Ubegribelighed, som vi kalder Gud, og som gennem døden skænker livet. Det er intet under, at vi er bange for ham. Vi ønsker jo altid at vide, hvordan vi er farne; vi vil have vort livsregnskabs små poster klart opstillet og tælle dem sammen til en sum, vi kan overskue. Vi er bange for eksperimenter, hvis resultat ikke kan forudsiges. Vi hader, at der stilles krav til os, og afpasser gerne vor pligt efter, hvad der ikke koster for store anstrengelser. Derfor vil vi også »rationere« Ånden, som imidlertid ikke finder sig i det. Vi stoler kun på ham, når han allerede er oversat til bogstav, lov, tradition og prøvet institution. Vi vil, at han lader sig måle med disse mål og derved viser sig som *Hellig-Ånd*, mens det burde være lige omvendt. Han er os, kort sagt, for uberegnelig; vi tror kun teoretisk, men lader det ikke blive en realitet i vort liv, Gud er den uendelige Ubegribelighed, som hans Ånd vil styrte os ind i. Det, der kun skulle være udgangspunkt og springbræt for menneskets bevægelse gennem tro, håb og kærlighed ind i Guds ufattelige Ubegribelighed, gør vi til vort blivende sted. Og det bliver ikke bedre af, at vi kalder dette land, som vi ikke vil drage ud af, for kirken, hvis vi glemmer, at også kirken kun har værdi for Gud og mennesker i samme grad, som den ved sit ord og sakramente bevirker det håb, der er udsprunget af troen i den kærlighed, hvori mennesket betingelsesløst overgiver sig til Guds hellige Ånd.

Også i kirkens eget liv kan man finde denne angst for Helligånden.

Angst hos »traditionalister« og »progressister«

Man mærker angsten hos »traditionalisterne«. De frygter vovestykker og eksperimenter, hvis resultater endnu ikke kan beregnes. De ønsker ingen trosformuleringer, de ikke har været fortrolige med siden deres ungdom; som om en sætning og den Ånd, den giver udtryk for, simpelt hen var identiske. De vil have enheden i mangfoldigheden i kirken sådan, at de selv er i stand til at gennemskue og administrere enheden. Traditionen, som de – i og for sig med rette – forsvarer, er for dem det for altid erobrede fædrenes land, der nu blot skal bebygges og administreres, men ikke en station på en pilgrimsvej, som de skal drage videre ad – naturligvis i samme retning som hidtil. Og selv om de teoretisk accepterer og bekender læren om den guddommelige uro i kirken, Helligånd kaldes den, så gør de det i grunden kun for at have ret til at benægte denne uberegnelige Ånd.

Men på samme måde har man indtryk af, at også de er bange for Helligånden, der stolt kalder sig »progressister« eller af andre mistænkeliggøres som sådanne. Men til virkelig tillid til Åndens magt i kirken hører også den af håbet udsprungne tro på, at han bestandig vil gøre sig gældende i sin kirke med fornyende kraft. Men hvorfor da så megen pirrelig utålmodighed hos disse »progressister«? Hvordan forenes den tro, at Guds Ånd bestandig vil forny »jordens åsyn«, kirken, med truslen om, at man vil forlade kirken, hvis den ikke snart ændres radikalt. Man giver den – i og for sig alt for optimistisk – endnu en lille tid, så den igen kan blive et hus, man ikke er nødt til at forlade. Foreskriver ikke også »progressisterne« Helligånden, hvordan han skal virke? Næmlig ved kun kritisk at tage afstand fra den officielle kirke og traditionen, ved kun at engagere sig samfundsmæssigt og ved udelukkende at ville enhed blandt de kristne – for enhver pris. Ikke i tilbedelse af Gud, ikke i kærlighed til den næste, man har lige ind på livet, ikke i broderlig og storsindet forståelse over for den, der varetager et embede i kirken, og som aldrig (hvordan skulle det kunne være anderledes?) helt slår til i det, ikke i velvillig åbenhed overfor de anvisninger, der udgår fra kirkens ledelse, uden hvilke vi, om vi vil ind-

Glemmer vi, at også Kirken kun har værdi for Gud og mennesker i samme grad, som den ved sit ord og sakramente bevirker det håb, der er udsprunget af troen i den kærlighed, hvori mennesket beligningsløst overgiver sig til Helligånden?

rømme det eller ej, selvtilfredse og egenrådige ville hildes i vore egne meninger. Er »progressisterne« ikke bange for døden, og det betyder i denne forbindelse det stiltfærdige offer, der forbliver uden løn, i tjeneste over for kirken og dens opgaver, der ikke lader sig retfærdiggøre ud fra viljen til kun dennesidige fremskridt?

Når spørgsmålet om de er bange for Helligånden, således rettes til både »traditionalister« og »progressister«, må dette spørgsmål hverken mistænkes for eller misbruges som en billig forsoning, som det tit forsøges af professorer – og undertiden også af biskopper, der råder til et billigt både-og – en »gylden middelvej«. Naturligvis eksisterer der fornuftige middelveje, og de yderliggående løsninger, som visse mennesker, der mener at kunne simplificere alt, foretrækker, er tåbelige og kan kun føre til katastrofer. Naturligvis er det kristne dyder at vise mådehold, tålmodighed og en realitetssans, der ikke for fanatisk og for hurtigt vil forvandle verden til et »paradis«, der kun ville være en koncentrationslejr for en almindelig tvangs-lykkeligørelse. Helligånden er netop ikke en udligning af dennesidige modsætninger, ikke det fredelige centrum i orkanen, ikke den spidsborgerlige middelmådigheds hellighed. Helligånden må ikke opfattes som den ene side af en sag, hvor den anden side er bogstaven, loven, institutionen, den fornuftige beregning. Han er langt mere den, der sprænger alle sådanne praktiske forsøg på at forene diametralt modsatte realiteter, som med rette eksisterer, og han river dem med ind i den bevægelse, der stræber hen imod den uberegnelige Gud, der ik-

ke bare er endnu en faktor i verden og dens kræfters mod- og sammenspil.

Parat til det uberegnelige

Når det spørgsmål altså rettes til alle, om de ikke er bange for Helligånden, betyder det ikke en higen mod et vindstille centrum i den skjulte hensigt at glatte det hele ud, så alt bliver ved det gamle, og enhver beholder sin mening og livsindstilling. Bønnen om Helligånden og om, at han må råde, betyder langt snarere at være parat til at lukke det uforudsete, det uberegnelige, det gamle, der bliver nyt, og det nye, der er gammelt, ind; det betyder ofte ikke at have et klart svar i den enkelte situation, – at lade det spørgsmål, som man lader stå åbent, og som man accepterer er uforståeligt, og som ikke engang lader sig gennemskue, gælde som selve svaret; og det betyder at fortsætte, fordi man fra fortiden har medbragt tilstrækkelig grund til håb, – men også kun til håb.

Ordet om Helligånden giver ikke en sikker opskrift at gå frem efter. Det kræver dristighed, eksperiment, afgørelse, der ikke længere lader sig retfærdiggøre af almengyldige principper (loven og bogstaven). Ordet om Helligånden er et spørgsmål til hvert enkelt menneske, om man har mod til vovestykket, til eksperimentet, til at udholde mængdens modstand (om den så er traditionalistisk eller progressiv), om man har tillid til noget, der til syvende og sidst ikke lader sig fornuftsmæssigt bevise, og som dog er fornuftens højeste visdom, nemlig Helligånden.

Således må enhver modigt gøre sit i kirken, selv om det tilsyneladende ikke

altid er i overensstemmelse med, hvad en anden gør som sit. Enhver må gøre dette i den bevidsthed, at ens egen gave og opgave er forskellig fra den gave og opgave, som Ånden har givet den anden. Men hvis Åndens enhed skal bevares i hans gavers mangfoldighed, må der jo netop være *mange* gaver, og et modsætningsforhold mellem dem kan slet ikke undgås i kirken. For hvis alle disse gaver entydigt og klart var i harmoni med hinanden, var der ingen brug for Helligånden, der selv netop er denne harmoni, denne enhed, og som unddrager os den, fordi den ikke lader sig fatte og forvalte af os. Denne enhed gives os bestandig på ny, ved at vi bryder igenem det særlige, som ånden har givet enhver af os, for at vi skal gøre netop dette og ikke noget helt andet, i det kærlighedens håb, at alle disse gaver trods alt er den ene og samme, også når vi ikke kan gennemskue og realisere denne enhed, skønt vi må bevidne troen på den ved en sådan enhed, som vi selv i ydmyghed og villighed til at indordne os er i stand til at præstere.

Men *hvordan* dette mod til at realisere ens egne specielle gaver fra Helligånden og viljen til at realisere gavernes enhed kan eksistere samtidig i kirken, er i sidste instans heller ikke et spørgsmål, der kan løses ad fornuftens vej, men Helligåndens gave, der gives os på en sådan måde, at vi ikke kan manipulere med ham. Denne Ånd burde vi ikke være bange for; vi burde lukke ham ind, og hver især være kritiske over for os selv. Så vil denne Åndens improvisation – kaldet kirke – lykkes bedre, end hvis vi kun vil forme kirken efter de principper, vi selv er i stand til at forvalte.

Tortur i Brasilien

KIT

Indtil for et par år siden har man – trods landets dramatiske historie – betragtet Brasilien som »Latinamerikas Indien«, hyllet som det var i en ikke-volds-principplets aura, idet det uoversættelige »jeito« i rendyrket form betegnede brasilianernes grundindstilling. Men nu er det forbi, og det vil sikkert ikke være helt spildt at undersøge, hvorfor det er forbi, og om de virkelige ophavs-mænd ikke er at søge uden for landets egne grænser bag facaden af tilsyneladende mere menneskelige samfundsordninger. Et andet spørgsmål, som også burde besvares, er, hvem der profiterer af, at man i landets fængsler på grund af menneskers politiske og sociale indstilling behandler dem, som ingen lovgivning i et civiliseret land ville tillade, at man behandlede en forbryder.

Tortur er ikke noget nyt i Brasilien. Hvert eneste af de i 1960'erne opståede regimer har haft sine egne politiske pres-sionsmidler til »ordenens genoprettelse«. Det nye og dramatiske er den systematiske anvendelse af tortur som et middel til definitivt at udrense enhver form for opposition fra venstre. Den formelle baggrund for dette drama, som to medlemmer af Amnesty International i *Le Monde* (8./9. 3. 1970) har betegnet som »betydeligt værre end situationen i Grækenland i det forløbne år«, skabes af undtagelseslove, indførelsen af dødsstraf for revolutionær virksomhed og en gennemgribende pressecensur.

En gennemgang af de vidnesbyrd, som det tit lykkes ofre for torturen at ud-smugle fra fængslerne, afslører en række frygtelige kendsgerninger:

Man torturerer mennesker fra alle samfundslag – selv arbejdere og bønder, men det overvejende antal ofre for disse metoder er intellektuelle, sagførere, redaktører og studenter.

Man torturerer også kvinder, børn, gamle og unge.

Man torturerer brasilianere såvel som udlændinge.

Man anvender de mest forfærdelige torturmetoder: papegojeungen (hvor offeret bindes på hænder og fødder og – for det meste i nøgen tilstand – hænges med hovedet nedad fra en jernstang), – kragestolen (en slags elektrisk stol med strøm på 110-120 volt), – elektriske stød i det hele taget, – prying, – tilføjelse af brandsår, – og »telefonen« (kraftige slag på ørerne, som tit fører til sprængning af trommehinden).

Man torturerer fangerne på den mest

ydmygende måde: som oftest i nøgen tilstand og mange gange i andre familie-medlemmers påsyn, hvor hverken voldtægt eller forfølgelse af slægtningene hører til sjældenhederne.

Det hører ligeledes ikke til sjældenhederne, at offeret torteres til døde. Man kender i hvert fald mindst tyve sådanne tilfælde, og i virkeligheden drejer det sig formodentlig om en mangedobling af dette antal.

Gennemsnitsalderen for de torterede er 22 år.

Torturmetoderne er så brutale, at selvmord for mange af ofrene fremtræder som en sidste forholdsvis tålelig udvej. (Som et eksempel kan anføres dominikanerpateren Alencars selvmordsforsøg. Han blev arresteret i forbindelse med Marighela-affæren den 17. februar i år, og hans rystende redegørelse for den tortur, han havde gennemgået, og for de motiver, som drev ham til at forsøge at begå selvmord, skildres i et håndskrevet brev, som er blevet smuglet ud fra militærhospitalet i Sao Paulo. Brevet blev den 1. maj 1970 offentliggjort i det tyske ugeblad *Publik*, nr. 18, s. 23.)

Et andet resultat af torturen er, at man hos mange dræber håbet om, at man kan gøre noget for at ændre den forhåndenværende situation med konventionelle midler. Den brasilianske arbejderpræst *Soligo* vendte således efter 6 måneders internering og tortur hverken tilbage til sin orden eller sin menighed, men sluttede sig til en undergrundsbevægelse (*Informations Catholiques Internationales*, 15. 3. 1970).

På baggrund af disse kendsgerninger forstår man godt, at den allerede legendariske *Camilo Torres* har sine efterfølgere ikke alene i Brasilien, men i hele Latinamerika, deriblandt den spanske præst *Domingo Lain*, som sluttede sig til den colombianske undergrundsbevægelse ELN, og som har udtalt: »Vold er hverken asketisk eller kristen . . . Det er de undertrykte og de udbyttedes ret til at unddrage sig udbytning.« Tilfældet *Domingo Lain*, der for øvrigt ikke således som *Camilo Torres* valgte at lade sig løse fra sit præsteembede, blev af den colombianske forsvarsminister kommenteret med følgende kyniske ord: »Han har selv bragt sig i en oprørers situation. Han kommer til at falde for vore kugler på nøjagtig samme måde som *Camilo (Torres)*.«

I et interview med ærkebiskop Helder Camara til *Croissance des Jeunes Na-*

tions i marts 1970 taler ærkebiskoppen om »voldsspiralen«, hvis djævelske og stadig tættere sammensnørede snoninger det gælder om endelig at befri for både tryk og modtryk – i hans tilfælde ved hjælp af aktive ikke-volds-aktioner og ved moralsk pression over for et uretfærdigt system.

Helder Camara er ikke den eneste i Kirken, der har løftet sin røst mod de strømme af organiseret brutalitet, der nu spreder sig over hele landet. Biskop Da Cunha fra Sao Paulo har gjort det samme ved modigt at udelukke to politichefer i sit bispedømme fra sakramenterne, kardinal Rossi i Sao Paulo har i forsigtige vendinger henvendt sig til magthaverne og opfordret dem til at behandle og dømme de arresterede dominikanere på en menneskelig måde, og biskopperne af Beo Horizonte og Volta Redonda har ligeledes gjort sig til talsmænd for retfærdigheden imod regeringens metoder. Til gengæld har næstformanden for den brasilianske bispekonference, ærkebiskop Ramos så sent som d. 5. januar 1970 i et interview til det tyske katolske nyhedsbureau KNA udtalt, at han personlig »ikke kender til nogen forfølgelser eller nogen tilfælde af mis-handling, som skulle være i uoverensstemmelse med menneskeværdigheden« (KNA, 6. 1. 1970).

Kort efter blev der udsendt en for-sigtig, men i det væsentlige tydelig protest fra pavestolen mod torturen i Brasilien. Mange kristne opfattede dette som et beroligende – og tilstrækkeligt – tegn. De havde åbenbart glemt, at Vatikanet så sent som i september 1969 på meget usædvanlig måde havde grebet ind over for den brasilianske bispekonference og forhindret de brasilianske biskopper i at udsende en protestnote mod regeringens politiske overgreb med den kommentar, at Vatikanet ville undersøge forholdene og i påkommende tilfælde selv fremkomme med sin protest.

Det sydamerikanske katolske pressebureau *Noticias Aliadas* har for ganske nylig talt om den fornyede risiko for et skisma inden for den brasilianske kirke. Som forholdene er i dag, skulle den egentlige risiko af denne art bestå i et brud mellem den lidende kirke (som lider med folket) og en kirke, som allierer sig (med magthaverne), og det er en fare, som ikke bare truer Kirken i Brasilien.

Fra: *Stimmen der Zeit*, maj 1970.

»AKTION SLÆBEBÅD« ser ud til at blive en succes!! Materialer og penge er begyndt at vise sig. Også POLITIKEN har vist aktionen interesse og sender en medarbejder med på turen. Interessen breder sig: her er virkelig en konkret og akut sag, og flere og flere mennesker arbejder på et lykkeligt udfald af »AKTION SLÆBEBÅD«. Derfor er det ikke uden interesse at gå 6 mdr. tilbage i tiden for at se på, hvorledes det hele er startet.

10 unge katolikker fra Bibelhøjskolen, som arbejder sammen i studiegruppe, søgte bevidst en konkret hjælpeaktion efter 2 års studier og diskussion om mange forskellige emner med humanitær og religiøs tilknytning. Da gruppens medlemmer er opmærksomme på de sociale og uddannelsesmæssige uligheder, som findes mellem f. eks. Latinamerika og Vesteuropa, faldt tankerne netop på pastor Peter Tantholdt Hansen, som allerede i en længere periode havde arbejdet blandt indianerne ved en biflod til Amazonfloden i Peru – og som flere fra gruppen kendte. Et brev med tilbud om hjælp blev sendt af sted, og som før nævnt i Katolsk Forum indløb svaret med begejstring og taknemmelighed. Det viser sig, at der er katastrofal mangel på undervisningsmaterialer, medicinalvarer, ernæring til spædbørn, tøj samt værktøj. Nu var problemet at skaffe disse ting og det værste problem var at få dem transporteret til Peru.

Transportproblemet blev løst næsten ved et mirakel. Et af gruppens medlemmer erfarede, at handelsfirmaet ERIK EMBORG, AALBORG, har en ordre på 5 tomme slæbebåde til Peru, og efter at gruppen havde kontaktet firmaet, tilbød det at transportere – uden betaling – de materialer, som ville blive indsamlet.

Tilbage står nu problemet med at skaffe materialerne. Den enestående chance for gratis transport gør situationen akut. Snart skal slæbebådene sejle, og lasten skulle nødig være tom. Gruppen er nu i fuld gang med at indsamle materialer, så slæbebådene kan fyldes med danske varer, og alle velmenende mennesker opfordres til at henvende sig til gruppen, såfremt man skulle have brugbare effekter.

Aktion slæbebåd en succes!

Hvad der foreløbigt er samlet ind:

40.000 kr. i kontanter
 1 1/2 million vitaminpiller
 2 tons papir
 100 kasser tøj
 100 kasser undervisningsmateriale
 300 skoleatlas
 300 vægatlaser
 1000 båndfilm
 Fremviser-
 apparater
 Symaskiner
 6000 blyanter
 2 tons tømælk
 o.s.v. o.s.v

Rederiagenturet
 Thor-Jørgensen klarer transporten
 København-Ålborg
 og udfylder alle papirer
 – gratis!

Hvis nogen ligger inde med let sommertøj til piger og drenge mellem 5-18 år - eller klæde til at sy samt underbeklædning til større piger bedes de henvende sig til Kirsten Lange, tlf. nr. (01) 67 14 99, eller til Inger-Lise Fink Jensen, tlf. nr. (01) 91 67 76. Henvendelse angående skoleværkstedsmateriale samt andet undervisningsmateriale sker til Jan Lange, tlf. nr. (01) 67 14 99. Værktøj: Knud Marcussen, tlf. nr. (01) 94 35 20 (dog kun ugens fire første dage). Alle sendinger adresseres til:

Olaf Halladin
Statens Levnedsmiddelinstitut
Mørkhøj Bygade 19
Mørkhøjgaard
2860 Søborg
Tlf. nr. 69 66 00.

Gruppen har med taknemmelighed modtaget nogle få, men store pengegaver til formålet via Caritas, men man savner alle de små pengegaver på 5 og 10 kr. Alle, som ønsker at »AKTION SLÆBEBÅD« skal blive en succes opfordres derfor venligst til at udfylde en giroblanket, som er skattefradragsberettiget, hvis beløbet overstiger 50 kr., og sende et kontant beløb til Caritas, Danmark, GIRO 4 39 79, og på blanketten anføre: Til dækning af »AKTION SLÆBEBÅD«.

Endelig kan man støtte sagen ved at vise denne artikel til venner og bekendte og opfordre alle til at sende 5 eller 10 kroner.

Vi er efterhånden mange mennesker, som ser frem til den dag, da slæbebådene sejler fra Danmark med lasterne fulde af effektiv hjælp til nogle af vore nødstedte medmennesker fra danske, som har løftet en tung byrde i flok.

Sidste nyt: Alt vel fra pastor Tantholdt Hansens skole- og missionsområde!

INFORMATION - UDLAND

Genforening om 5-10 år?

De kristnes genforening en realitet om 5-10 år, siger kardinal Willebrands

Rom - KIPA

I et interview i anledning af 10-årsdagen for oprettelsen af det romerske sekretariat for de kristnes enhed har formanden, den hollandske kardinal Jan Willebrands i et interview til det italienske katolske dagblad »Avvenire« udtalt, at 1970'erne vil føre den katolske kirke »ind i en ny fase i forholdet til de øvrige kirker og kirkesamfund, nemlig til et teoretisk og praktisk studium af mulighederne og vejene for at komme til en virkelig enhed«.

Om enhedssekretariatets fremtidige virke sagde kardinalen blandt andet: »De vigtigste opgaver og dermed principperne for det økumeniske arbejde er fortsat, omend med enkelte nuancer, de af koncilet fastlagte. Det nye består først og fremmest i, at tingene i dag har nået et punkt, ud fra hvilket dialogen kan og skal føres med en vilje og beslutsomhed, som fører direkte til målet. Dialogen mellem kirkerne kan jo ikke trække ud i det uendelige. Desuden kan man i dag med rette håbe, at den teologiske dialog og det praktiske samarbejde med Guds nådes hjælp og Helligåndens kraftfulde virke over et kortere eller længere tidsrum vil føre os betydeligt fremad. Det kan vel alt efter de forskellige forbindelser mellem den katolske kirke og de ikke-katolske kirker og kirkesamfund dreje sig om 5-10 år. Med nogle kirker eller kirkesamfund vil man nå til enighed om de væsentlige trossandheder og drage de deraf følgende konsekvenser. Og med andre vil den teologiske dialog føre til, at vi med større klarhed kan gøre rede for de uoverensstemmelser, der stadig skiller os. Frugterne af hele dette arbejde vil vel så lidt efter lidt gøre sig gældende inden for kirkerne og kirkesamfundene.«

Et nyt indslag i enhedssekretariatets fremtidige arbejde er, sagde Willebrands videre, forsøget på at komme i kontakt med de grupper af kristne, som man plejer at betegne som »sekte«. Han påpegede, at disse grupper, f.eks. pinsebevægelsen og adventisterne, er i stadig vækst, og at de i et landområde som Latinamerika tæller 80-90% af samtlige ikke-katolske kristne.

Formanden for enhedssekretariatet understregede endvidere nødvendigheden af, at sekretariatets arbejde kommer til at foregå »i den snævrere kontakt med fundamentet, dvs. med så vide kredse af de troende fra alle kirker som muligt«. På spørgsmålet om, hvorvidt enhedsse-

ekretariatet allerede har mærket noget til, at den såkaldte »institutionelle økumeni« i dag ikke mere nyder så stor tiltro som tidligere, svarede kardinalen: »Det arbejde, de økumeniske institutioner udfører i form af at bringe samtaler, samarbejde osv. i stand, vil kun kunne tjene som en vej og et middel til sand enhed mellem kirkerne, hvis det foregår i nær og stadig kontakt med 'fundamenter' på en sådan måde, at det efterhånden bliver et udtryk for holdningen i vide kredse af troende. Nødvendigheden af denne stadige kontakt med de troende er stadig på ny blevet understreget af vore forskellige mellemkirkelige kommissioner. Hvad den økumeniske aktivitet i den katolske kirke angår, vil jeg i denne forbindelse gerne gøre opmærksom på, at formålet med det økumeniske direktorium netop er at drage hele den katolske kirke verden over med ind i det økumeniske arbejde.« Men netop for at økumenien blandt de almindelige troende skal blive til noget, har man brug for institutioner, som kan lede og koordinere den. Betingelsen er dog, at disse institutioner altid holder sig for øje, at de ikke er noget mål i sig selv, men at formålet er, at de skal tjene hele Kirken i dens økumeni.«

Vestjordanlandet

Klostre og kirker i Vestjordanlandet

Antallet af klostre og kirker i »Samaria og Judæa« (Israels officielle betegnelse for det af dem besatte Vestjordanland) er opgjort af chefen for religiøse anliggender i militærregeringen. - Oversigten viser, at der er 77 klostre og 75 kirker, nemlig: i Bethlehem-området 39 klostre og 31 kirker, i Ramallah-området 13 klostre og 12 kirker, i Jeriko-området 16 og 8, i Nablus 10 og 6 og i Jenin 12 og 3. I Hebron og Tulkarm er der to kirker i hver by.

De fleste af kirkerne og klostrene er romersk-katolske, kun et lille mindretal er ortodokse og protestantiske. Der er 700 munke og nonner i området, og de kristne udgør 30.000 eller 5 pct. af befolkningen. Forholdsvis flere kristne end muhammedanere flygtede under og efter juni-krigen i 1967.

I det samme område findes 350 moskéer.

DIALOG KRÆVES

Indledning af dialog mellem Vatikanet og de hollandske biskopper

Amsterdam - NC News Service

Den progressive hollandske katolske bevægelse »Septuaginta« har forlangt, at den pavelige statssekretær, kardinal Villot, snarest muligt skal indlede en dialog med de hollandske biskopper om cølibatet.

I et åbent brev fra Septuaginta til kardinal Villot hedder det:

»Hvis der ikke indledes en dialog, kan vi ikke indse, at der kan være noget at vente fra Deres side. Hvis De fortsat behandler (kardinal Bernard) Alfrink (af Utrecht) og (kardinal Leo) Suenens (af Malines-Bruxelles i Belgien) som farlige folk, vil De dermed miste det sidste gran af respekt, man endnu måtte have til overs for Dem i Holland.«

I marts i år mødtes kardinal Alfrink og kardinal Villot i Paris for at forbedre en yderligere kontakt mellem de hollandske biskopper og Vatikanet om præsternes cølibat.

Det hollandske pastoralkoncil stemte på sit 5. møde i januar i år med et overvældende flertal for, at præsternes cølibat skulle være frivilligt i fremtiden.

Den 19. januar, da koncilmødet var afsluttet, erklærede de hollandske biskopper, at Kirken i Holland ville være bedre tjent med, at cølibatet blev frivilligt i fremtiden, at gifte mænd kunne blive præsteviet, og at præster, der havde giftet sig under visse omstændigheder kunne vende tilbage til deres embede. Biskopperne anmodede i erklæringen om lejlighed til at drøfte sagen med Vatikanet.

I februar skrev paven i et brev til kardinal Villot, at de anførte grunde til at slække på cølibatsforpligtelsen, »ikke forekommer os overbevisende«. Samtidig bekræftede paven, at han var fast besluttet på at opretholde den nuværende tingenes orden.

Endvidere tilføjede paven, at han gerne »sammen med hyrderne for de hollandske bispedømmer ville søge at finde frem til midlerne til en passende løsning af deres problemer«.

Den dag, pavens brev blev offentliggjort, fortolkede de hollandske biskopper i et communiqué hans udtalelser som et tilbud om at drøfte sagen og ikke som en afvisning af deres støtte til at ændre forskriften om cølibatet.

Udtrædelser

Udtrædelser af Kirken i Vestberlin

Berlin (KIT)

I 1969 meldte 2.285, dvs. 0,9 % af de ca. 250.000 katolikker, sig ud af Kirken i Vestberlin. I 1968 udtrådte 1.400, og i 1967 var tallet 989.

De tilsvarende tal i den protestantiske kirke i Vestberlin var i 1969 16.000, dvs. 1,1 % af de ca. 1,5 millioner medlemmer. Det betyder ifølge ledelsen af den protestantiske kirke i Vestberlin, at antallet af udtrædelser er tredoblet siden 1967.

Ordenssøstre i USA

»Ordenssøstrenes landsforbund« dannet i USA

Cleveland, USA (KIT)

Ordenssøstre i USA, som i alt udgør ca. 160.000, har på en tre dages kongres i Cleveland for nylig, hvor 2.000 delegerede fra USA's kvindelige kongregationer og ordenssamfund var samlet, besluttet at danne »Ordenssøstrenes landsforbund«. 15 medlemmer blev valgt til at lede den nye organisation, som omfatter tre forskellige former for medlemskab: individuelt, for officielle organisationer i bispedømmerne og for konventer af uofficiel karakter.

Lægmands- kongres

Panafrikansk katolsk lægmandskongres

Rom (KIT)

I slutningen af 1971 vil der blive afholdt en panafrikansk katolsk lægmandskongres med deltagelse af delegerede for de katolske organisationer i Afrika, heri indbefattet Madagaskar. Emnet for kongressen bliver »Den kristne indsats for Afrikas alsidige udvikling«. Pave Paul VI har for nylig modtaget de 15 medlemmer af den komité, der er nedsat for at forberede kongressen, og paven udtalte ved den lejlighed, at »den velstand, man vil bidrage til, ikke må begrænses til de materielle behov, men også skal omfatte den religiøse dimension, der af naturen er nedlagt i menneskene«. Han påpegede desuden, at de katolske lægfolk i Afrika i deres bearbejdelse af problemerne bør tage koncilkonstitutionen »Kirken i verden af i dag« med i betragtning.

Hvem bliver patriark Alexejs efterfølger?

Moskva (KIT)

Det er muligt, at patriark Alexej »af Moskva og hele Rusland«, som døde den 17. april i en alder af 93 år, vil blive efterfulgt i sit embede af metropolit Nikodim af Leningrad og Novgorod. En anden mulig kandidat er metropolit Pimen, som har overtaget ledelsen af bispedømmet Moskva, indtil en efterfølger er valgt. De sovjetiske meddelelsesmidler nævnte ikke patriarkens død, men viderebefordrede den 26. april det påskebudskab, Alexej havde affattet kort før sin død, og hvori han opfordrede de troende til bøn »for freden, sikkerheden og retfærdigheden«. Pave Paul VI gav i et telegram til Moskvapatriarkatet udtryk for sin »dybe medfølelse« i anledning af, at den russiske kirke havde mistet sit overhoved. Vatikanet var desuden ved bisættelsen, som fandt sted i Uspenski-katedralen (Maria Optagelses Katedralen) i Zagorsk uden for Moskva, repræsenteret af formanden for det romerske sekretariat for de kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands, og af pater John Long SJ fra sekretariatets afdeling for de østlige kirker. Efter indbydelse af den russiske kirke forlængede kardinal Willebrands sit besøg i Sovjetunionen, hvor han blandt andet besøgte metropolit Nikodim på hans bopæl, hvor de i fællesskab drøftede forskellige anliggender. Desuden deltog han i den ortodokse kirkes påskefest.

Alexej, som blev bispeviet allerede i 1913, var metropolit af Leningrad under den 2. verdenskrig. Under den lange tyske belejring spillede han en betydelig rolle i byens forsvar. For denne indsats tildelte den sovjetrussiske regering ham medaljen »For Leningrads forsvar«. Under Alexejs ledelse er der sket en betydelig udvikling af den russiske ortodokse kirkes forhold til den øvrige kristne verden. I 1961 blev den russiske kirke medlem af Kirkernes Verdensråd, i 1965-66 sendte den som den første ortodokse kirke observatører til det 2. Vatikanconcil, og i 1969 besluttede den russiske kirke - ligeledes som den første af de ortodokse kirker - under visse omstændigheder at give romerske katolikker adgang til sine sakramenter. Endvidere kan det nævnes, at Moskvapatriarkatets hellige synode kort før Alexejs bortgang fattede den for alle de ortodokse kirker meget vigtige beslutning at indrømme den russisk-ortodokse kirke i USA autokefali, dvs. selvstændighed, og det samme

besluttede man med henblik på den russisk-ortodokse kirke i Japan. Samtidig blev Moskvapatriarkatets missionsledelse i Japan erklæret for opløst. Derimod besluttede man ved samme lejlighed at udvide den ortodokse mission i Latinamerika. Ledelsen af denne missionsvirksomhed er blevet lagt i hænderne på ærkebiskop Nikodim af Argentina.

Verden er ikke delt op i to blokke

Ærkebiskop Helder Camara om »voldsspiralen«

Bruxelles (KIPA)

Den brasilianske ærkebiskop Helder Camara, som er blevet udnævnt til æresdoktor af universitetet i Louvain, har i kongreshuset i Bruxelles holdt et foredrag om »voldsspiralen«, hvori han brændemærkede den uhyrlige uretfærdighed, der behersker den internationale handelspolitik i dag.

Der er mange, der simpelt hen deler verden i to blokke med den kommunistiske verden (som nedbryder religionen og den menneskelige person) på den ene side og den kapitalistiske verden (som man identificerer med respekten for menneskerettighederne) på den anden, sagde ærkebiskoppen. De, der ser sådan på tingene, finder det også ganske naturligt, at der er noget, der hedder krige, hvor man »forsvarer den frie verden«. Imidlertid er verden slet ikke delt i to sådanne blokke, men helt anderledes, idet den nemlig er delt i en nordlig halvkugle med 20 pct. af verdens befolkning og 80 pct. af ressourcerne på den ene side og en sydlig halvkugle, hvor forholdet i procenter er præcis det omvendte, på den anden.

Af denne procentvise opdeling opstår der en situation, hvis konsekvens er fysisk, moralsk og psykisk nød, en nød, der dræber langt mere effektivt end krigen. Her trænger det spørgsmål sig på, hvordan de to stormagter forholder sig.

I den kapitalistiske verden – og især i USA – ved man meget vel, at kapitalismen skaber rigdom på de fattiges bekostning. Ærkebiskop Camara anførte to eksempler på dette: I august 1968 besøgte Jamaicas ministerpræsident Canada. Ifølge en canadisk avis udtalte ministerpræsidenten ved den lejlighed, at Jamaica i 1966 havde måttet betale modværdien af 680 tons sukker for en canadisk traktor, men at prisen for en sådan traktor allerede i 1968 var steget til modværdien af 3.500 tons sukker. Som sit andet eksempel anførte ærkebiskoppen, at USA i løbet af de sidste 15 år havde investeret 3,8 milliarder dollars i Latinamerika, men at USA inden for det samme tidsrum hav-

de tjent 11,3 milliarder på denne investering. Den kapitalistiske verden gav altså indtryk af at være gavmild, mens den samtidig fordømte de fattige landes befolkningmasser til et liv i umenneskelige kår.

I de socialistiske lande tåler hverken Kina eller Sovjetunionen pluralismen inden for deres grænser, sagde Helder Camara, samtidig med at han udtalte sin beundring for Roger Garaudy, som er blevet udelukket af kommunistpartiet efter at have »skriftet sine stalinistiske synder«. »Han er en ateistisk kommunist,« sagde ærkebiskoppen, »men han tåler ikke, at man påtvinger folk et bestemt system, ligesom han heller ikke ønsker, at socialismen tvangsmæssigt skal blive ved med at være knyttet til ateismen.«

OPFORDRING TIL PAVEN

Ortodoks patriark opfordrer paven til at sætte mod over forsigtighed

Istanbul – NC News Service

Den ortodokse økumeniske patriark Athenagoras I af Konstantinopel har over for prioren for det økumeniske protestantiske kloster i Taizé i Frankrig, Roger Schutz, som for nylig aflagde ham et besøg, udtalt, at han selv nærer stort venskab til pave Paul VI, og at paven »gør mange ting med modig forsigtighed«, men at han selv havde opfordret paven til at lægge større vægt på modet end på forsigtigheden.

Roger Schutz var under sit besøg ledsaget af en franciskanerpater, Thaddeus Matura, som bor i nærheden af Taizé.

Patriark Athenagoras udtalte over for Roger Schutz, at pavens primat og ufejlbarhed er uundværligt for Kirken. Ud fra sine egne erfaringer sagde patriarken, at den ortodokse kirkes hellige synode, som han selv står i spidsen for, træffer afgørelser ved hjælp af stemmeflertal, og at dette undertiden havde været en hindring for ham i hans embede.

Patriarken erklærede videre, at han tilsluttede sig det russisk-ortodokse Moskvapatriarkats beslutning om under visse omstændighederne at give romerske katolikker adgang til nadveren, selv om han endnu ikke var blevet officielt informeret om den.

Han var, sagde han, overbevist om, at der ville ske en sammenslutning af de to søsterkirker, den ortodokse og den katolske. »Husk, at der ikke er nogen anden løsning end at være fælles om kalken og brødsbrydelsen,« sagde patriarken.

KIRKEN OG JØDERNE

Kardinal Willebrands om dialog med jøderne

Rom (KIPA)

I sin tale ved indvielsen af det økumeniske center for den internationale jødisk-kristne dokumentationstjeneste (SIDIC) i Rom citerede formanden for det romerske sekretariat for de kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands, en udtalelse af det 2. Vatikankoncil, ifølge hvilken Kirken højtideligt og utvetydigt understreger den fundamentale betydning af en dialog mellem jøderne og de kristne og sin faste vilje til at se en sådan dialog sat i gang på ethvert plan og med alle de troende som deltagere. Dette gælder også i dag, sagde kardinalen, selv om den smertelige konflikt i den Nære Orient gør det vanskeligt at få alle til at forstå, at Kirken udelukkende af religiøse grunde ønsker en dialog med jøderne. Det, kardinalen med andre ord ønskede at udtrykke, er, at Kirken er parat til at tage en dialog op med jøderne, men at de ikke af den grund kan kræve en politisk afgørelse til fordel for Israel som stat eller for noget andet politisk formål.

En række personligheder både inden for jødedommen og inden for den katolske kirke overværede indvielsen af centret. Til stede var blandt andet første ambassadesekretær ved den israelske ambassade ved Quirinalet, dr. Mendes Meir, rabbinerne Ravenna og Toaff, msgr. Arrighi, sekretæren for sekretariatet for de kristnes enhed, pater Jerome Hamer O.P., og Zionsøstrene, som har påtaget sig det praktiske arbejde med centret. Centret består af en modtagelsessal med genstande til brug ved den jødiske gudstjeneste, geografiske kort, som viser jødernes fordeling over hele verden, samt en angivelse over de jøder, der blev myrdet under den 2. verdenskrig. Endvidere indeholder det et bibliotek og arbejdsværelser. I Milano eksisterer der et tilsvarende center.

Johannes XXIII

Metropolit Nikodim af Leningrad og Novgorod, som leder den russisk-ortodokse kirkes Moskvapatriarkats ydre anliggender, har forsvaret sin magisterkonferens »Johannes XXIII, pave i Rom« på det gejstlige akademi i Moskva. De officielle opponenter var ærkepræst, professor A. Sergejenko og professor D. P. Ogickij. Efter en hemmelig afstemning tildelte akademiet metropolit den akademiske magistergrad i teologi.

Porto Alegre aflyst

Det lutherske Verdensforbunds plenarforsamling holdes ikke i Brasilien, men formentlig uden for Genève

Genève - KIPA

Det lutherske Verdensforbunds 5. plenarforsamling i dagene 14.-24. juni vil ikke - som planlagt - blive afholdt i Brasilien.

Meddelelsen om denne ændring i programmet blev givet af Verdensforbundets generalsekretær, dr. André Appel i Genève, som samtidig udtalte, at man på grund af tiltagende vanskeligheder og uforudsete omstændigheder havde gjort det nødvendigt at afholde plenarforsamlingen et andet sted. »Ansvarlige inden for Verdensforbundet er med beklagelse kommet til det resultat, at betingelserne for en egentlig arbejdskongres i Porto Alegre . . . ikke mere er til stede,« hedder det i erklæringen. En tidligere meddelelse om, at Verdensforbundet ville fastholde Porto Alegre som mødested, var, hedder det videre, udsprunget af det håb, såvel Verdensforbundet som de evangelisk-lutherske værtskirker i Brasilien havde næret om, at plenarforsamlingen trods de vanskeligheder, situationen i Brasilien giver anledning til, ville have mulighed for »i fællesskab at tage

kampen op med de problemer, vi for øjeblikket ser os stillet overfor«. I mellemtiden har det imidlertid vist sig, at vidnesbyrdet og dialogen, hvis plenarforsamlingen afholdes i Brasilien, ikke kan blive så effektiv, som den nuværende polarisering af synspunkterne kræver.

»De udtalelser, flere af delegationerne er fremkommet med, om at de ville nægte at deltage i et plenarmøde i Brasilien, og den brasilianske reaktion på Det lutherske Verdensforbunds beslutning om ikke at indbyde repræsentanter for regeringen siger noget om de spændinger, som ville hindre, at plenarforsamlingen fik den planlagte karakter af et arbejds-møde.«

Det lutherske Verdensforbund har bestemt, at plenarforsamlingen skal holdes på det allerede fastlagte tidspunkt, men at den i stedet for i Brasilien nu skal afholdes i nærheden af Genève. Erklæringen slutter således: »Vi er overbevist om, at mødet vil føre til positive resultater. I stedet for gensidige bebrejdelser og en flugt for udfordringerne ligger det Verdensforbundet på sinde, at medlemskirkerne skal gøre sig klart, at deres mål er en forsoning mellem alle mennesker i kraft af evangeliet.«

Samtale (kollokvium) om seksuelle spørgsmål

Hensigten med det kollokvium om seksuelle spørgsmål, der for nylig blev afholdt i Leuven i Belgien af Centre International Kardinal Suenens, var at tage den katolske seksualmoral op fra grunden til fornyet overvejelse.

Til stede var over 50 sagkyndige fra hele Europa, psykologer, sociologer, biologer og teologer, og bølgerne gik højt under diskussionerne. Naturligvis er ikke alle tidligere synspunkter på dette spørgsmål forkerte, men de må tilpasses den viden, vi i vor tid er nået til og formuleres på ny, og deres gyldighed må bevises med nye argumenter. Vi har ikke mere det samme syn på lystfølelsen og dermed på seksuallivet som middelalderen og de gamle grækere, og de konklusioner, man kunne drage af det, har ikke gyldighed i dag.

Det er nu 12. gang, Centre International Kardinal Suenens har ladet afholde den slags drøftelser i form af et kollokvium. Det er Centrets ønske at

samle ikke alene teologer og eksegeter, men også repræsentanter for de profane videnskaber til diskussioner af forskellig art. Kardinal Suenens tog for øvrigt personligt del i flere af drøftelserne og gav udtryk for, at biskopperne i Kirken var interesserede i, at de videnskabelige diskussioner skulle være så åbne og så vidtrækkende som overhovedet muligt.

Kardinal Heenan opfordrer til bøn for Kirken i Rhodesia

London - NC News Service

Kardinal Heenan af Westminster har opfordret til at bede for den katolske kirke i Rhodesia, at den må holde stand i sin kamp mod den racepolitik, der føres der i landet.

De katolske biskopper i Rhodesia har på linie med mange andre kristne ledere gjort modstand mod den raceadskillelseslov, der geografisk deler landet i to

skarpt adskilte områder, et sort og et hvidt. Biskopperne har truet med at trodse lovgivningen og lukke deres institutioner, idet de hævder, at loven gør det umuligt for kirkerne at fungere, fordi restriktionerne hindrer dem i at arbejde for de forskellige racer, der er repræsenteret i landet. Ifølge loven er enhver adgang for henholdsvis sorte og hvide til det område, der bebos af de andre, udelukkende afhængig af ministerierne i de forskellige områder.

Der har været uoverensstemmelser mellem de katolske biskopper og premierminister Jan Smiths regering siden vedtagelsen af den nye republiks lov om de hvides overhøjhed i 1969.

Formanden for den rhodesiske bispekonference, biskop Donald R. Lamont O. Carm. og biskop Alois Haene S.M.B. af Gwelo havde i maj et møde med minister Smith for at undgå et mere alvorligt sammenstød. Der er ikke fremkommet detaljeret meddelelse om deres drøftelser.

»Biskopperne af Rhodesia forhandler stadig med deres regering,« hedder det i kardinal Heenans erklæring, som han udsendte på de engelske og walisiske biskoppers vegne.

Kardinal Heenan siger blandt andet, at biskopperne af Rhodesia »ikke med god samvittighed kan fortsætte samarbejdet under en samfundsordning, hvor man nægter ikke-hvide samfundsborgere fuld retfærdighed . . .«

»Vi opfordrer alle, der støtter Kirkens modstand i Rhodesia, om at bede for, at de igangværende drøftelser vil føre til et fredeligt og retfærdigt resultat.«

»Gud har givet menneskene til opgave at stille spørgsmål og børe i tingene.« Med disse ord gik biskop, dr. Hanns Lilje, Hannover, i et foredrag i Stiftskirken i Stuttgart helt og fuldt i brechen for en historisk-kritisk bibelfortolkning og for den moderne teologiske forskning. Kirken må, siger biskop Lilje, modigt udsætte sig for nutidens drøftelser og overvejelser, og når den befatter sig med elendigheden i verden, skal den ikke optræde som »den triumferende, men som den medlidende kirke«.

R.I.P.

Min kære mand, vor gode far og svigerfar, fhv. montør
FOLMER NÆSTHOLDT
 er stille hensovet.
 Horsens d. 28. maj 1970
 På familiens vegne
Paula Næstholdt
 Rådhusstræde 12, Horsens
 Begravelsen er foregået fra
 Skt. Josefs Kirke

**Økumenisk teologkongres til dialog med
»vor tids troende«**

Zürich - KIPA

På en af Kirkernes Verdensråd for nylig afholdt teologkongres i Zürich blev der stillet krav om, at man i vor tid skulle stræbe efter at skabe et positivt forhold mellem kristendommen og andre religions-samfund. Man skulle i denne forbindelse se dialogen i et nyt lys uden derfor hverken at forråde de kristnes forhold til Kristus eller at misbruge de ikke-kristnes tillid og reelle værdier. Kravet blev fremsat under henvisning til den mistro, der altid kendetegner dialogen med mennesker fra andre religions-samfund, enten fordi man - hvad der er tilfældet med mange kristne - betragter den som et forræderi mod missionen, eller fordi man udelukkende betragter den som et nyt redskab for missionen.

Hensigten med mødet, som blev afholdt i forlængelse af den verdenskongres, der i forvejen var blevet afholdt i Beirut over emnet »Dialog mellem de troende i vor tid«, var, at man skulle drøfte de teologiske omstændigheder i forbindelse med denne dialog - især med henblik på den kristne tros- og missionsopfattelse. Treogtyve kristne teologer, deriblandt fire ortodokse og tre romersk-katolske, fra i alt 15 lande deltog i mødet under forsæde af lederen af Kirkernes Verdensråds afdeling for verdensmission og evangeliets udbredelse, pastor Philip Potter, og med dr. S. J. Smartha som sekretær.

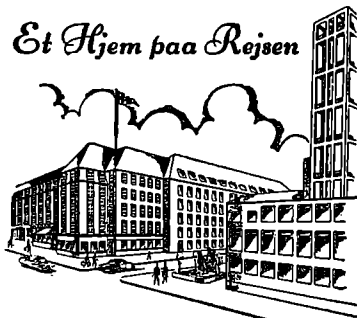
Deltagerne var enige om, at kravet om dialog gør, at en hel del problemer i forbindelse med missionen kommer i fokus og må gøres til genstand for en nærmere undersøgelse. Også kristne, der lever deres liv i et i religiøs henseende blandet fællesskab, bliver i kraft af dialogen stillet over for nye problemer. Man konstaterede, at dialogen indgår i den sammenhæng, der skabes af sekulariserings- og moderniseringsprocessen sammen med den fælles søgen efter menneskets fremtid, som historien pålægger ethvert samfund. Der måtte i denne forbindelse både tages hensyn til menneskenes stræben efter sand inderlighed og udfoldelse af personligheden og til deres stræben efter fred og retfærdighed i samfundet.

Resultaterne af konferencerne i Zürich og Beirut vil blive forelagt Kirkernes Verdensråds centralkomité til drøftelse på komitéens næste møde i Addis Abeba.

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N.

Et Hjem paa Rejsen

Telefon 12 41 22 - Århus C.
Missonshotellet Anagar

A. Mougard A/S

Entreprener & murerfirma
Århus C.
Telefon 14 20 23 - 22 18 20

El-Installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning
Jægergaardsgade 17-19, Århus C

Centralmejerlet

Afdeling: Vesterbro

Århus
Telefon 12 87 00 (4 lln.)

Største udvalg i radio - fjernsyn -
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 12 00 99
Ilge ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X'S VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TLF. 06-14 85 33 . GIRO 17117

Bendt Gravgaard

Isenkram en groe
Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

**Forskrings Compagniet
for Kongeriget Danmark A/S**

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 66, København K.
Telefon *11 21 21

**VI
ER TIL
FOR
DEM**

LANDMANDSBANKEN

Axel Smith's Eff..

v. Niels Hansen
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

El-Installationer
Holbæk. Telefon 43 03 66

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

Malmestere

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mønstert 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Gudstanken...

Gudstanken i nyere protestantisk teologi. Kosmos serien. G. E. C. Gads Forlag, 148 s. Kr. 24,75.

Jeg er bange for, at denne lille dygtigt skrevne bog ikke henvender sig til læserne af Katolsk Forum. Den indeholder otte yngre århusianske teologers analyse af Gudstanken i nyere protestantisk teologi. Titlen præciserer altså udmærket indholdet. Det er ikke nogen bog om Gud, men om Gudstanken. Det er ikke *den* nyere protestantiske teologi, den handler om, men kun om en bestemt linie inden for den med R. Bultmann i spidsen. Vore adskilte brødre har jo meget andet end det, men jeg vil ikke benægte, at vi katolikker har godt af at blive konfronteret med de spørgsmål, denne radikale fløj stiller. Trods alt vil jeg dog ikke opfordre ikke-teologer til at gå i krig med denne bog. Det kræver nemlig et vist minimum af kendskab til de (hovedsagelig tyske) teologer, man her bliver præsenteret for, at få gavn af bogen. Jeg skal dog lige nævne en undtagelse. A. M. Aagaard afslutter bogen med et bidrag, der ligger lidt uden for rammerne, idet det er en levende præsentation af den hollandske missionsteolog J. C. Hoekendijk, som ikke er særlig

populær i kirkelige kredse, men hvis mange gange drastiske spørgsmål til kirkerne vi ikke kan komme udenom. (Han blev for øvrigt citeret i en af den danske synodes tekster.) Hvad sætter vi i midtpunktet, spørger han: Gud eller kirken?

V. D.

Ad Biblens veje

Luc. H. Grollenberg: Ad Biblens veje. Kort - billeder - tekst. På dansk ved Tage Bülow-Hansen. Gyldendal.

For den, som ønsker en gedigen kort og levende indføring i Biblens verden, kan man anbefale dette værk, som vi nu har på dansk. Det er en god håndudgave af Grollenbergs store Bibelatlas på i alt 190 sider. Vi bliver præsenteret for hele den orientalske verden på disse få sider. Der er 8 kort, dels historiske, dels arkæologiske. Der er 112 sider billedstof, som dels gengiver landskaber, dels arkæologiske fund både fra Palæstina, Ægypten og Babylonien-Assyrien. Endelig er der selve teksten, som dels behandler emner som udgravningsteknik, tyding af gammel skrift og levn af gamle kulturer og dels er en gennemgang af Israels historie og baggrunden for Det nye Testamente, baseret på, hvad man kan finde i selve miljøet ved hjælp af arkæologien. Hvis man vil læse om Bibelen,

kan man anbefale indledningerne i Politikkens Bibeludgave eller de to seminarlære-bøger: Svend Holm-Nielsen: Det gamle Testamente, og: Bent Noack: Det nye Testamente, begge hos Gads Forlag. Derefter kan man læse denne bog her og endelig gå i gang med selve teksterne og Jerusalem-bibelen kommentar, som udkom for et års tid siden på katolsk foranledning. Det hele er ikke uoverkommeligt og svarer til en rimelig indsats for at lære begyndelsesgrundene i et fremmed sprog på et aftenkursus.

Men man må være forberedt på overraskelser. Jeg skal nævne et par eksempler. Vi har lært i skolen, at Moses fik loven på bjerget af Gud Herren selv. Men på side 47 finder vi en fremstilling af den berømte Hammurabi-stele, der står i Louvre og viser os kongen stående foran guden Shamash, der giver ham loven. Love var altid givet af guden i den gamle Orient. Hvorledes skal vi da fortolke udsagnet om, at Moses fik loven af Gud? Hvem gav så Hammurabi hans lov? Andet eksempel. Profeterne tolkede altid Palæstinas besættelse som en straf fra Guds side for den ugudelighed, der gik i svang i Israel. Men læser man selve den profane historie, har man indtryk af, at det var ganske andre motiver, der var skyld i besættelserne, nemlig slet og ret storpolitik, som Israels folk kom i klemme i, hvad enten de fløjtede eller sang.

DEN UGUEDELIGE GUDSTJENESTE
Bernhard Andersen anmelder A. F. Nørager Pedersens bog »Gudstjenestens teologi».

Efter at have læst, anmeldt og anbefalet den katolske teolog Bjørn Højbos blå bog om NADVER OG MESSE («årets bog fra Pauluskredsens forlag» anm. i K.F. 23/24 1969) blev undertegnede opmærksom på, at den protestantiske teolog A. F. Nørager Pedersen — residerende kapellan ved Århus Domkirke, docent ved Århus Universitet, lærer i liturgi, hymnologi, filosofi, religionshistorie og praktisk teologi — havde skrevet en grøn bog om samme emne, hvorfor jeg fik lyst til også at læse og anbefale den. Skønt lysten forsvandt totalt under læsningen, der var alt andet en lystelig, skal den lille grønne bog, der er udkommet på Berlingske Forlag og indlemmet i Berlingske Leksikon Bibliotek under titlen »Gudstjenestens teologi», alligevel anmeldes hér, omend ikke ligefrem anbefales — undtagen måske som »brækmiddel» i kierkegaardsk forstand.

Nørager Pedersens »lille grønne» afviger ikke blot i farve og format, men også efter sin idé og i sin udtryksform ekstremt fra Bjørn Højbos »store blå». De er både formelt og fundamentalt forskelligartede. Formelt, fordi pastor Højbo har gjort sig umage med at gøre det historiske stof lettilgængeligt og letfattet for alle sine læsere, — hvilket pastor Pedersen ikke har gjort. Fun-

damentalt, fordi de skriver ud fra hver sit grundsyn og lægger hovedvægten hver sit sted. For pastor Højbo er det afgørende for de kristne at anname og gøre, hvad Kristus bød dem at gøre og først selv gjorde. For pastor Pedersen er det afgørende at forkynde og høre, hvad Kristus gjorde. Sidst, men ikke mindst, er Nørager Pedersens kirkebægre totalt anderledes end Bjørn Højbos.

Nørager Pedersen fremsætter og fastholder hele bogen igennem det postulat, at Kristus var anti-kultisk, at al gudstjeneste i virkeligheden er et syndigt foretagende (!), og at kirken »ikke er og ikke kan være af anden art end ethvert sociologisk fællesskab». Den er »ingen oplagsplads for guddommelig nåde» (!), men en »borgerlig Indretning» ... Kirken er for Nørager Pedersen alt andet end KRISTI MYSTISKE LEGEME, hvilket er en fundamental katolsk opfattelse, som på en underfundigt indirekte måde angribes gang på gang af forfatteren. Katolikker må selvfølgelig tage klart afstand fra den pedersenske profanering af kirken, men også mange protestanter, som er i stand til at gennemskue nogle af skævhederne i Nørager Pedersens tankegang, må protestere, således som f.eks. professor N. H. Søb har gjort det i sin anmeldelse af bogen (Kr.Dgbl.12/12 69), hvor han anfører, at N. P. slet intet nævner om, »at Kristus regelmæssigt deltog i synagogegudstje-

nesterne og var fyldt af nidkærlighed for at rense templet til at være et bedehus», og til slut kommer med følgende beklagelse: »Hvorfor fik vi dog ikke en bedre bog af en mand, der har så store forudsætninger!»

Kardinalsynd

N. H. Søb anfører også, at det for bogen er et hovedanliggende at destruerer forskellen mellem »hellig og søg». Ganske rigtigt. Nørager Pedersen vil afskaffe adskillelsen mellem det hellige og det profane — dog ikke ved at helliggøre det profane, men ved at profanere det hellige. Og det lykkes ganske godt for ham, idet han enten ganske roligt springer over eller fornægter det oprindelige og lige så roligt omfortolker alt, hvad der strider mod hans anti-kultiske og anti-kirkelige teorier.

Af kirken og kristendommen bliver der på denne underfundige vis intet andet tilbage end ord — ord, der skal siges (om Guds tilsigelse af syndernes nådefulde tilgivelse), ord, der skal høres (om det samme), og ord, (der undertiden skal eller kan synges om det samme), når man begår det »syndige oprør mod Gud» at samles om Ordet i en kirke, — hvilket naturligvis er kult. Og kult er »et udtryk for den radikalisme, hvormed mennesket gennemføre sin synd», påstår Nørager Pedersen, som mener, at »ved Jesus Kristus er enhver gudstjenstlig mulighed afskåret». »Kirken må gøre sig dette klart, når den for-

anstalter gudstjeneste, at den på godt og ondt er herredødenfra, af menneskene, ikke ovenfra, af Gud. Og således må det da erkendes, at kirkens fastholden ved et kultisk arrangement netop ikke er udtryk for menneskets troskab mod en indstiftelse af Kristus, men tværtimod er et vidnesbyrd om menneskets ulydighed mod evangeliet ... Kult er for så vidt menneskets synd par excellence, her stikker hovmodet hovedet frem, her blottes egoismen!»

Når man læser den slags udgydelser og forud har læst Søren Kierkegaards dialektiske og tidsbetingede angreb på den med staten forbundne danske folkekirk, kan man et øjeblik fristes til at mene, at der findes et vist åndsslægtsskab mellem de to, dog er Nørager Pedersen hverken i tankesæt eller udtryksmåde andet og mere end en bleg skygge af sin berømte forgænger — og som enhver skygge ikke så lidt af en karikatur. En lille skygge, en flygtig karikatur.

Forstyrrelse

Selv tager forfatteren da også hellige Luther til indtægt end Kierkegaard. Også Luther var anti-kultisk: Luther anbragte prædiken midt i gudstjenesten »som et forstyrrende led. Tanken er, at man lader mennesker oprette kult, sådan som mennesker nu engang per definition gør det, og altid vil gøre det, ligegyldigt hvordan man vender og drejer sig; men i og med prædiken omkalfatres

Politik og teologi

Den slags betragtninger gør, at man skal være meget forsigtig med at have for faste anskuelser om det, man ikke rigtig kan vide noget om. Det er den slags fastlåsede meninger, der har skabt og skaber vanskeligheder for mange mennesker, – og det er for en stor del teologernes og præsternes fejl. Hvad skal det betyde at sige, at Bibelen er ufejlbarlig, når man dermed mener noget helt andet, end det man i moderne sprogbrug forstår ved ufejlbart, uden fejl? For det er Bibelen ikke. Så kunne det være rart, om de herrer teologer ville være så venlige at sige os, hvad det er, de i virkeligheden mener. Indtil dette sker, vil vi andre læse disse tekster, som vi læser andre oldtekster, med alle de ressourcer, den moderne videnskab stiller til vor disposition. Det har vi gjort i et lille hundrede år, og Bibelen har ikke tabt ved denne metode. Tværtom, – den er mere levende og mere forståelig og mere menneskelig nu end for vore oldeforældre. Gå i gang, kære lægfolk, det er uhyre spændende og ikke sværere, end at almindelige læsere af aviskronikker kan forstå det. Lykke på den intellektuelle rejse!

Bjørn Højbo.

De skulle også
tegne et abonnent
på Katolsk Forum

hver gang alt påny, så menneskene rives ud af deres kultiske fornemmelse, hvormed de kom for at gøre noget for Gud, medens de i stedet ser sig anbragt i den situation, hvor de er sat under tiltale af Gud» (s.155). Prædikenen bliver det altfagende: »Ansigt til ansigt med messens mange ceremonier kan Luther da bestemme prædikenen som den eneste af Kristus befalede ceremoni» (168).

Men hvordan kan Luther eller Nørager bestemme det? Og hvad så med Kristi egen befaling, da han midt under det rituelle påskemåltid indstiftede den hellige nadver og sagde: Gør dette til min ihukommelse (ikke »sig dette« eller »hør dette«) ...

Herom skriver Nørager Pedersen i sin grønne bog:

»Måltidet som sådant kommer ikke i betragtning som helligt måltid, men som almindeligt måltid; det nye bringes alene gennem det nådige ord om Jesu død til syndernes forladelse.»

Så meget er det Nørager Pedersen om at gøre, at Gud forbliver »fri i sin nåde«, at han end ikke tillader Gud den frihed at gøre den hellige nadver til et nåderigt næringsmiddel for sit folk ... Imidlertid kan N. P. på ny anføre Luther til sit forsvar: »Da Herren indstiftede messen sagde han: Det skal I gøre for at komme mig i hu! med andre ord: så ofte I bruger dette sakramente og testamente, skal I prædike om

mig.« Og side 168: »Messen er simpelt hen indstiftet som den offentlige ting, den er, for at der kan blive prædikeret.»

Præk

Luthers sprogbrug er rædsomt forvirrende! Det var dog den hellige nadver, ikke den hellige messe, Herren indstiftede – og tillægsglosserne driver dog mere på Luthers utæmelige prækelyst og fabelagtige fortolkningskunst, end de klargør forbindelsen mellem det sakramentale og det verbale ord. Prædikenen kommer i centrum, prædikanten bliver den centrale skikkelse: »Det er præstens pligt at forkynde ordet og menighedens pligt at lytte til Guds ord.« Men hører menigheden virkelig Guds ord, når den lytter til præstens præk? Hvad nu, hvis præstens sludder er noget vrøvl, og hans besynderlige udlægning af Skriftens menneskeformede ord (heriblandt de liturgiske tekster, som er indflettet i Ny Testamente) ikke er en »ren og pur« forkyndelse, men en grumset og glansløs forvrængning af teksten? Skal man tro på alt, hvad præsten præker, som var han Gud selv?

Sang eller smil?

Som det var at forvente af en hymnolog, gør Nørager Pedersen et stort nummer ud af folkekirkens salmesang. Dog er salmesang for ham ikke først og fremmest menneskenes lovsang til Gud, – den er først og fremmest et spørgsmål om at tude

»Professor Metz og dennes meningsfæller er underlige, og Der Spiegel (tysk politisk ugeskrift) kan ikke se, at de kan blive farlige for andre end sig selv« (Oluf Bohn: Den »politiske« teologi, kronik i Berlingske Tidende den 22. januar 1970). Således slutter Oluf Bohn sin redegørelse for den politiske teologi og dens førende eksponent, professor, dr. Joh. B. Metz, Münster. Når man kender den ærlighed og den redelighed, professor Metz i virkeligheden er i besiddelse af, kan man kun undre sig over, at Oluf Bohn kan drage en sådan slutning. Nu viser det sig i øvrigt ved læsningen af de tanker, Oluf Bohn fremsætter i sin kronik, at han ikke har forstået ret meget af den politiske teologi, og at han heller ikke har formået at give et logisk udtryk for sine tanker. Det er bare beklageligt, at dette vigtige område inden for teologien ikke har fået en bedre og mere sandfærdig behandling i Danmark.

Selvfølgelig kan professor Metz' teologi på mange punkter kritiseres, men den grundintention, professor Metz og hans elever arbejder ud fra, kan hverken kaldes underlig eller farlig. Det, professor Metz ønsker, er nemlig at skaffe Kirken en plads i vor tids tekniske samfund. Han ønsker, at Kirken skal

komme til at stå som en forsvarer for den frihed, der så ofte bliver et offer for de forskellige ideologiske og politiske systemers pres. På grund af den diskussion, der er opstået omkring den politiske teologi, har en af professor Metz' elever, Helmut Peukert, samlet en lang række både positive og kritiske bidrag fra førende tyske teologer i et diskussionsbind og fået professor Metz til at skrive et afsluttende bidrag, hvori han forsøger at besvare de stillede spørgsmål. To ting er væsentlige i dette bidrag: 1) Professor Metz prøver ærligt og redeligt på at indbygge sine modstanderes og meningsfællers kritik i sin egen politiske teologi, således at denne derigennem får en bredere og dybere begrundelse, – 2) professor Metz prøver på at bringe den kirkelige tradition ind i sit system ved hjælp af en erindringstese, det vil sige gennem den opgave, vi har med hensyn til at holde mindet om Kristus og hans åbenbaring levende i nutiden.

Et andet vigtigt indlæg er skrevet af professor Karl Rahner med titlen: Fremtidens spørgsmål. Store områder inden for videnskaben har i dag søgende blikket rettet mod fremtiden. Der er opstået en futurologisk videnskab, fremtidsforskningen. De grundlæggende tanker

hinanden ørerne fulde – eller, mere ordret gengivet: »Salmen har sin adkomst til den kristne forsamling, ikke i kraft af, at man gennem den henvender sig til Gud, men at man henvender sig til menneskene.»

Syng til hinanden, syng for hinanden – og benyt salmedigternes og tonekunstnerens lovprisning af Gud som et profant middel til at lovprise hinanden, eller hvad det nu er, der skal være meningen med skræleriet. Kunne man ikke meget bedre og meget hellere nøjes med at smile til hinanden? Hvorfor absolut hyle op i flok?

I den afsluttende »konklusion« læser man følgende:

»Den eneste helt præcise måde, hvorpå man kan udtrykke denne indrømmelse af gudstjenestens som et syndigt foretagende midt under gudstjenestens afvikling, består i, at mennesket, der kommer, som var det en ordets gører, netop gennem liturgiens gang lader sig anvisse pladsen som ordets hører, således at gudstjenesten, der efter sagens natur stræber mod at være menneskets gerning for Gud ud af den fromme formåen, hver gang påny destrueres til at blive Guds tale til mennesket i dets skyldige almagt.»

Slutordene er: – Gudstjeneste er menneskets flugt fra sig selv og sin Gud – under den paradoksale imødekommelse fra Gud, at han selv i Jesus Kristus, den menneskeblønde, ledsager mennesket på denne flugt!«

Ja, sno sig må man, som ålen sagde til rødspættten, da den snoede sig ud gennem det indviklede netværk, hvori den under sin mislykkede udvikling havde indviklet sig.

Brækmiddel

Som åndeligt brækmiddel kan Nørager Pedersens »lille grønne« måske anbefales til sådanne teologiinteresserede teoretikere, der tillader sig den intellektuelle luksus at »nysle med de kristelige problemer« og fortabe sig i den fortolkningsmæssige vidtlæftighed, som (iflg. S. Kierkegaard, »Journalen« 23/9 1855) udgør det af indbildningskraften skabte produkt, som er resultatet af docerende lærde kristnes videnskabelige tankeformationer. Dog – sådanne nyfigne teoretikere har ofte en så abstrakt tankegang, en så voldsom intellektuel appetit på spidsfindigheder og en så robust strudssemave, at de velsagtens labber det hele i sig med et vist velbehag og slet ikke kommer til at brække sig, men i det højeste kommer med nogle sure opstød til tegn på, at de nu har fordejet den skræppe anti-kultiske kost, forfatteren serverer for dem. For disse alltædende teoretikere vil det angivelige brækmiddel muligvis være en »akademisk himmerigsmundfuld«, som højest (u)passende kan opgylpses i et debatsygt selskab af ligesindede. Hertil er blot at sige: Velbekomme! Bogen er mindst lige så ufornøjelig, som den er ufordøjelig.

ALTERLYS

I alle størrelser

og I øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

Asp-Holmblad

Stearinlysfabrikker

København

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.-11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00

Særpris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritter medfølger.

Program og tilmeldelse ved henvendelse til:

Fru L. Samsen Barsehøj 25, 2900 Hellerup Tlf. GE 6341	eller	Translatør C. Lerche Nielsen Bredgade 69, 1260 Kbvn. K. Tlf. PA 2539
---	-------	--

SCT. ANNÆ REJSER – PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

27/6–18/7 Firenze–Assisi–Rom–Ravenna – fly – 22 dg. – pris kr. 1475,-.

1/7–19/7 Rom–Sorrento–Venezia – tog – 19 dg. – pris 1375,-.

12/9–26/9 Venezia–Ravenna–Firenze – fly 15 dg. – pris 1195,-.

3/10–17/10 Firenze–Assisi–Rom – fly – 15 dg. – pris 1195,-.

17/10–24/10 Rom (efterårsferien) – fly – 7 dg. – pris 965,-.

25/8–6/9 Oberammergau–Salzburg–Wien – tog – 13 dg. – pris 1095,-.

28/8–5/9 Oberammergau–Saalbach – fly – pris 998,-.

Israel 2/7–16/7 + 10/9–24/9 – fly – Jerusalem–Galilæa – pris 2250,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt – Statsunderstøttet

Seminarlektor: R. Hoff, Hellerupgaardsvvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

Der er altid noget af interesse i Katolsk Forum

er her, at mennesket ikke bare behøver passivt at se fremtiden i møde, men at det har mulighed for allerede her og nu selv at være med til at forme denne fremtid. Professor Rahner undersøger derefter, hvad teologien måtte have at sige om denne problemstilling, og han kommer til den konklusion, at betragter man fremtiden som noget absolut, bliver denne absolutte fremtid lig med Gud, hvis dybder vi ikke kan ransage. Menneskets fremtidsforskning har sin plads inden for den specielt verdslige fremtid. Her har den kristne sin opgave og sit ansvar, fordi nutidens menneske ikke må hverken planlægge eller foretage sig noget, der kan indebære betydelige farer for fremtidens menneske. Man behøver her bare at tænke på industrialiseringen og forureningsfaren. Denne kristne opgave og dette kristne ansvar danner til dels grundlaget for en politisk teologi. På side 255 henviser professor Rahner til de begrænsninger, verdens egen lovmæssighed pålægger menneskets planlægning og virke, – et vigtigt punkt, som Rahner tidligere har været tilbøjelig til at overse.

I et bidrag om den kristne etik skriver den kendte protestantiske teolog, professor W. Pannenberg, at den kristne etik fra at være den uforanderlige ordens etik skal blive en forandringsetik (s. 240). Derved bringes etikken i forbindelse med en politisk teologi.

Udgiveren af dette diskussionsbind, Helmut Peukert, har foruden indledningen selv skrevet et meget lærd bidrag om systemteoretiske overvejelser i en politisk teologi. I modsætning til den langt overvejende del af tysk teologi forlader Helmut Peukert det tyske sprogområde for at søge videre i engelske værker om systemanalyse og systemteori og bliver derved i stand til på en særlig måde at frugtbar gøre sine tanker om den politiske teologi. Bidraget er vanskeligt at læse, men det betaler sig.

Helmut Peukerts diskussionsbind indeholder ud over det allerede nævnte en lang række værdifulde undersøgelser for og imod den politiske teologi, f. eks. af den kendte moralteolog Böckle: Moralteologiske overvejelser til den politiske teologi, – af den noget konservative professor i kristelig sociallære Ermecke: Politisk teologi i lyset af en realistisk socialteologi, – og af den kendte lægmand og professor i politisk videnskab Hans Maier: Politisk teologi? En lægmands indvendinger.

Den politiske teologi kan også ses i forbindelse med de tanker, Svend Aage Nielsen fremsatte i sin artikel: Revolutionsteologisk grundskitse, i Katolsk Forum, nr. 8, 1970, s. 4–5, 13. Hvad grebet »fællesskabets revolution« angår, ligger pastor Nielsen helt på linie med

mange repræsentanter for den politiske teologi. En sådan »revolution« kan måske føre ud af den isolation af det enkelte menneske, som personalistiske tendenser i kirke og teologi har ført ind i.

Helmut Peukert: Diskussion zur politischen Theologie, Matthias Grünewald Verlag, Mainz 1969, DM 19.80.

Richardt Hansen.

Økumeniske dage i Würzburg

Skandinavisk-tysk møde om sekulariseringen, fremtiden og friheden

I pinsen (15.-19. maj) afholdtes der på præsteseminariet i Würzburg et forbedringsmøde til konferencen »En uge til fremtiden« på Århus universitet i dagene 30. juli til 5. august 1970. PSP-gruppen plejer hvert år i pinsen at samles på seminariet i Würzburg, men i år var mødet betydeligt udvidet, idet der var 47 deltagere fra forskellige lande, fortrinsvis Skandinavien og Tyskland. 27 kom direkte fra Danmark under ledelse af formanden for Danmarks kristelige Studenterbevægelse, dr. theol. Johs. Aagaard, og formanden for Academicum Catholicum, Kaspar Kallan. Blandt disse var formanden for de studerendes kirketjeneste i Århus Preben Borch-Jacobsen, studenterpræsten Viggo Lissner, afdelingsleder ved Århus universitet, mag. art. Per Tryge, generalsekretæren for DKS, pastor Egon Lindberg, sekretæren for det økumeniske centers kursusafdeling Sten Erik Løvgreen, formanden for AC Århus, frater Karl-Heinz Westarp S.J. og AC's kasserer Ole Borg. Desuden var der kommet en gruppe unge teologer fra Regensburg, som er specielt interesseret i økumeniske spørgsmål. Og endelig var der den gruppe, som stod for mødearrangementet og dets gennemførelse, nemlig de skandinaviske præstestuderende under ledelse af svenskeren Göran Degen og Richardt Hansen.

Formålet med denne sammenkomst var at få skabt grundlag for en god organisationsteknisk start på konferencen »En uge til fremtiden« i Århus og at få mere hold på den vanskelige tematik omkring fremtiden og friheden. I 6 grupper forsøgte man at få formuleret tematikken for de seks seminarer, som alle søger veje for friheden på forskellige områder af livet i det moderne samfund. Arbejdet i grupperne resulterede i fremstillingen af en arbejdstekst, og på plenarforsamlingerne forsøgte man at samle trådene i dette arbejde på baggrund af en almindelig debat om sekulariseringen.

En særlig oplevelse for alle deltagerne var den åbne modtagelse, de fik af

det evangeliske dekanat under ledelse af dekanen, Kirchenrat Dieter Bezzel, og lederen af det evangeliske informationsarbejde i Würzburg, fru Susanne Dill. Samværet fandt sted i det protestantiske informationscenter Rudolf-Alexander-Schröder-Haus, hvor den ædle gæstgiver spenderede store mængder af den bedste Frankenvin. I denne gæstfrihedens ånd havde den økumeniske ånd de bedste muligheder for at udfolde sig.

Deltagerne samledes desuden om mange smukke liturgiske handlinger, som i væsentlig grad var resultater af et samarbejde mellem pastor Viggo Lissner og pater Gottfried Grünewald S.J.

Da de allerfleste af deltagerne kommer til Århus i dagene 30. juni til 5. august, har vi lov til at se frem til en god og vellykket konference efter det gode samarbejde, der kom i stand i Würzburg. For at dette møde kom i stand skylder vi præsteseminariet, Caritasdirektør, msgr. Franz Müller og chefredaktør, msgr. dr. Helmut Holzappel en særlig tak.

Richardt Hansen

Berigtigelser

Berigtigelse.

I fortegnelsen over valgte menighedsrådsmedlemmer, offentliggjort i K.F. nr. 10 1970, har der for Rønnes vedkommende indsneget sig en fejltagelse, idet *opstillede* kandidater er opført som *valgte* kandidater, - hvilket meget må beklages. Der skulle vælges 4 medlemmer, og det blev:

Elisabeth Søndergård

Stefan Chodziuk

Alfons Jazienicki

Helen Frances Olesen

Som følge heraf skal de af mig meddelte oplysninger i K.F. nr. 11 1970 for Rønnes vedkommende ændres til 3 medlemmer i aldersklassen 25-50 år, og 1 i klassen over 50 år. Videre er der 2 mænd og 2 kvinder valgt, med den ældste på 61 år og den yngste på 36 år.

B. Husson.

Berigtigelse.

I den indlagte liste (K.F. nr. 10 1970) over menighedsrådsvalgets resultater er der for Færøernes vedkommende desværre faldet et navn ud. Det drejer sig om *William Joensen*, der nu er næstformand i menighedsrådet.

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - 84 33 66

Svendborg Ligklitemagasin

Katolsk bedemand

v/ Hans Nielsen & Søn

Fruestråde 10, Svendborg

Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»Balancen«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12, telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Væksekontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør

Christiansbjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske Institutioner

Lys, kraft og varme

For at betjene vore kunder bedst muligt

har vi nu fået radiotelefon i vore biler

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvej 10, 2920 Charlottenlund

Tlf. Ordrup 29 07

Træffes efter aftale

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

TILBYEN
FRA BYEN - i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant
ol Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Benzons Aut. katolsk bedemand
*34 46 01
Begravelsesforretning

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTTETORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.

Tlf. Minerva 6761

Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedspæjere på kon-
toret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19
til 21.

Kontoret holdes i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
Aalborg

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S
Strandvejen, Aalborg
Telefon 12 03 01

Vejle Mineralvandfabrik
A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Axel Larsen

Anlægggartner
Ericavej 34, Søborg
Telefon Søborg 8268

C. B. Rille & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby. Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sydhavns Fiskehal

v/ Rich. Rasmussen
Flisk, vildt, dybfrosen fjerkræ
Mozartsvej 21. Telefon VA 5547

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K.
Telefon Minerva *408

MARIUS
MP
PETERSEN

Ringsted Isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten.
Vi beskytter også Deres olletank mod ud-
vendig korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, 3450 Allerød
Tlf. (03) *27 31 00

LITURGISK KALENDER

TORS DAG den 25.: Ferialdag (grøn).
FREDAG den 26.: Ferialdag (grøn).
LØRDAG den 27.: Ferialdag (grøn) el-
ler Gudsmoders lørdagsmesse (hvid).
SØNDAG den 28.: 6. e. PINSE (grøn)
ved hovedgudstjenesten PETER OG
PAUL, APOSTLE (rød).
MANDAG den 29.: PETER OG PAUL,
APOSTLE (hvid). Paul VI kronet til
pave.
TIRSDAG den 30.: Ferialdag (grøn) el-
ler Den romerske Kirkes protomartyr-
er (rød).
ONSDAG den 1.: Ferialdag (grøn).
TORS DAG den 2.: JOMFRU MARIÆ
BESØGELSE (hvid).
FREDAG den 3.: Irenæus, biskop og
martyr (rød).
LØRDAG den 4.: Ferialdag (grøn) el-
ler Gudsmoders lørdagsmesse (hvid).
SØNDAG den 5.: 7. e. PINSE (grøn).
MANDAG den 6.: Ferialdag (grøn) el-
ler Maria Goretti, jomfru og martyr
(rød).
TIRSDAG den 7.: Cyrillus, munk, og
Methodius, biskop (hvid).
ONSDAG den 8.: Ferialdag (grøn) el-
ler Elisabeth af Portugal, dronning,
enke (hvid).
TORS DAG den 9.: Ferialdag (grøn).
FREDAG den 10.: Ferialdag (grøn).

DE NYE LÆSNINGER

25. JUNI - 10. JULI 1970

*Søndag den 28. juni; resp. mandag den
29. juni: Peter og Paul, apostle:*

1. læsning: Apostlenes gerninger 12, 1-11.
2. læsning: Paulus' 2. brev til Timoteus 4, 6-8, 17-18.
3. læsning: Mattæusevangeliet 16, 13-19.

*Søndag den 28. juni: 6. søndag e. pinse
(uden for hovedgudstjenesten):*

1. læsning: Visdommens bog 1, 13-15, 2, 23-25.
2. læsning: 2. Korinterbrev 8, 7-9, 13-15.
3. læsning: Markusevangeliet 5, 21-43 eller (forkortet) 21-24.

Søndag den 5. juli: 7. søndag e. pinse:

1. læsning: Ezekiels bog 2, 2-5.
2. læsning: 2. Korinterbrev 12, 7-10.
3. læsning: Markusevangeliet 6, 1-16.

Mere fra sprogkøkkenet

1. »Una voce Dacia«-gruppen udgiver et meddelelsesblad, som retter en motiveret kritik imod sproget i liturgihæftet »Herrens Bord«, dog ud fra den umotiverede formodning om, at det var *som om* (!) for mange udlændinge – fjernt stående fra dansk kultur og mentalitet – havde været med til at udforme dette liturgiske dansk. Bladet tilføjer nogle syrlige bemærkninger om de udenlandske præsters dansk.

2. Som én af disse udenlandske præster, bladet udtaler sig hovent og nedladende om, efterlyste jeg en diskussion på *værdigt* niveau, i stil med fair fægtning, og indledte selv duellen med et floretstød ved at påstå: *kirkens latin forholder sig til klassisk latin præcis som tyrolerdansk og amsterda(m)nsk forholder sig til Schindlers og Johs. Jørgensens dansk.*

3. To herrer parerer mit stød. Den ene, en gentleman som aldrig har hørt, at også på dansk *kan* både logik og især fair-play slå revner, svarer med en buket grovheder, der forekommer mig at ligge noget *fjernt fra dansk kultur og mentalitet*. Ikke engang dansk agrikultur må lugte så ilde som disse roser.

4. Den anden gentleman er dr. phil. Jan Pinborg. Korrekt og sagligt gør han mig opmærksom på, at min følgeslutning ud fra ellers rigtige præmisser indeholder en *værdidom* og derved bliver til en fejlslutning (*klassisk latin er mere »virkelig« latin end kirkens latin*), da et sprog – filologisk set – kun kan værdisættes ud fra sin *brugbarhed til at udtrykke, hvad det vil udtrykke*, og aldrig ud fra en sammenligning med andre sprog. Alle sprog, der kan formulere det, de vil formulere, er i princip lige »virkelige« og lige »rigtige«. Gengiver jeg rigtigt? Så er jeg meget glad for dr. Pinborgs svar. Det er jo et svar til »Una-voce«-folkenes evindelige påstand om, at dansk ikke duer til liturgi, og at latinen skulle være et smukkere kultsprog end ens modersmål. Man opererer med begreber som »gammel ærværdighed« og »kulturarv«. Pave Paul var endda så uheldig at påstå, at latinen var englens sprog, »lingua angelica« (!). Og jeg, som troede, Rafael, Gabriel og Mikael talte aramæisk!

Brugbarheden som værdimålestok for et sprogs rigtighed er muligvis et filologisk postulat – som standpunkt og udgangspunkt betydelig mere »afslappet« og objektivt end tidligere tiders skelen mellem kultursprog og ikke-kultursprog, en teori som stammer fra politisk-nationalistiske postulater om herrefolk og

bondefolk. Målestokken i tidligere tiders diskussion (?) har været et sprogs geografiske udstråling, dets magtpolitiske indflydelse, og det var *militærmagt*, der afgjorde om et andet kulturområde blev latiniseret, tyskgjort, franskgjort, engelsk-, spansk-, portugisiskgjort. De underkuedes sprog blev stemplet som barbarisk, idéfattigt, umusikalskt, grammatikalskt primitivt. Kun græsk kunne fortrænge sejrherrens latin, fordi græsk filosofi på daværende tidspunkt kunne formulere idéer, romerne aldrig havde tænkt. Sprogpolitik var et element af kulturpolitikken, som alle militært stærke nationer har misbrugt.

Ethvert folk med kultur har et kultursprog. Også det danske folk. Når »Una voce Dacia« hævder, at dansk ikke duer til liturgi, synder gruppen mod logikken i stil med den belgiske kardinal Mercier, der i tyverne påstod, at nederlandsk ikke var egnet til videnskabelige studier, som om der ikke havde eksisteret en flamsk bibeloversættelse allerede omkring 1300, og som om han aldrig havde hørt om universiteterne i Leiden og Utrecht. Kardinalen, som i øvrigt ikke kunne et ord nederlandsk, lod sig misbruge i en politisk strid. »Una voce«-gruppen burde være for klog til at lade sig misbruge og til selv at misbruge en foreløbig og utilfredsstillende tekst som argument mod det danske sprog! Hvorfor sender »Una voce«s medlemmer ikke selv nogle tekstforslag til bispedømmets liturgikommission? Hvorfor denne sterile »ohne mich«-mentalitet?

En helt anden sag: Af den enorme gregorianske rigdom har det fromme kirkefolk i Danmark kun lært et par *kyrialer*. I få kirker, som havde mandskab til det, har man været i stand til at synge årets *proprium*, og i langt de fleste sogne har man kun sunget eller bræget den ottende mese og muligvis adventens og påskens *kyrialer*. Resten (!) af den »ærværdige kulturarv« har vi aldrig været i stand til at beruse os i. Hvis Vejles Amatørorkester vedede at spille Beethovens niende, ville musikkritikken nedslagte det – og med rette. Men hver gang gregorianske og andre middelalderlige mesterværker voldtages i vore sognekirker, græder »Una voce Dacia« varme tårer af dybt rørt taknemmelighed over, at det liturgiske forfald (sic) bekæmpes og forsinkes. Kan vi ikke blive frie for denne novicebegejstring for en »latinitas«, der »tilbeder hvadi den ikke kender«, og som »Una voce Dacia« så naivt røber, hver gang

latinen og ergo kirken et eller andet sted reddes fra druknedøden? Kan vi ikke blive fri for at se latinen blive misbrugt som led i en hysterisk trosbekendelse, hver gang fuldstændig ligegyldige faktorer gøres til teologiske kriterier for ens rettroenhed, troskab mod pavedømmet, Kirken med K, Kristenheden med K, og alt muligt andet, som ingen drager i tvivl? Hr. Pinborg har vel lagt mærke til, at jeg *kun* udtaler mig om Hieronimus' Vulgata-oversættelse: græsk-med-latinske-ord. Derved har jeg intet sagt om Hieronimus' ellers så fornemme stil, som filologerne kender. Det er bare synd, at manden er mest berømt for sit *græske latin*. Jeg kalder kirkens latin for *køkkenlatin*: Ligesom traditionel madlavning i et køkken kan »udvides« og varieres ved hjælp af fremmede landes kulinariske påvirkning (gennem rejser og TV har vi lært at spise andet en bare »dansk mad«), blev også andre sprogs fremmedelementer optaget og integreret i oldtidens latin. Romersk latin udviklede sig til europæisk latin. Det nye sprog, som derved opstod, var ikke ringere i *værdi*, siger Dr. Pinborg, det var bare anderledes brugbart. Hvis nu udenlandske præster her i landet taler det danske sprog grammatikalsk rigtigt, men *fonetisk(t)* anderledes, hvad jo børneholmerne også gør, kunne det så ikke tænkes, at disse præster berigede det danske sprog med udtryk, som stammer fra andre sprog områder, eller er kun engelsk påvirkning accepteret? Hvis vi oversætter nyere teologiske begreber til dansk, ja, skaber et regulært *køkkendansk* ved at krydre det traditionelle sprog med nye eksotiske saucer, skal dette anderledes brugbare dansk så betragtes som en videre udvikling, en nuancering og berigelse af det ældre sprog, som imødekommer det simple behov at udtrykke nye virkeligheder? En *værdidom* er en fejlslutning, siger Dr. Pinborg.

Forresten à propos »Una voce Dacia«: Ingen kan oversætte det. Derfor synes jeg, gruppens første navn var bedre. »Una Voce Danica«, »enstemmigt på dansk«! Helt uden humor er de ikke, disse sidste skud på det ærværdigt-krumme gamle træ, der hedder »latinitas«.

Willem Wuys.

Katolsk Forum
har en god måde at
være katolsk på

Støt Katolsk Forum –
tegn et abonnement

Fint arbejde – Trla 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Dorees snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke – så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbling F.

Ryø A/S

Ingenlør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88
El-installationer – El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme – køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Smede- og maskinværksted,
aut vand- og gasmester.
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen

Kirkepladsen 6 - Nykøbling F.
Telefon 85 05 11

Flskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

Folmer Olsen

Begravelses ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg. Telefon 12 15 57

Sanitet – Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Holbergsgade 22, Aalborg
Telefon 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, Ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og bilkenalagermester

Amagerbanken

Aktieselskab
Banken der dækker hele Amager

Toldbodvejens

frugt, blomster og krans

v/ Bent Høj
Svendborg. Tlf. 21 05 79

H. S. Friis

Mølmester
Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

LÆSERNE MENER

SVAR FRA EN DANSK PRÆST

I sidste nummer af Katolsk Forum læste jeg bl. a. den »korrektions« som N. Rosendal-Hansen skrev som gensvar til pater Wuyts.

Da jeg ikke er helt sikker på, at nogen vil reagere – for alle har så travlt – vil jeg selv gerne lige have lov til at give udtryk for, hvad jeg føler efter denne læsning.

Den lugter langt væk af »dansk« hovmod og selvglæde, nedladende ynken over en forvildet udlænding, for han er hverken ren i racen eller ren i den katolske observans, efter »danskerens« mening, og det er dette sidste, som er den egentlige årsag til denne ynken; sproget er bare en kærkommen anledning til at kanøfle ham, som er helt anderledes. Jævnfør danskeren H. C. Andersen. Denne måde at behandle andre på, synes jeg hverken er særlig dansk eller særlig kristen, selv om den måske synes at være »katolsk« nok i dette tilfælde.

Jeg citerer: »Er der ikke noget om, at man som gæst i et land forventes at udvise en vis diskretion og en vis besked indordnet sig under forholdene i den familie, hvor man har slået sig ned?«

Dette, synes jeg, er toppunktet af uforkammethed over for vore udenlandske præster, som vi alle skylder langt mere end vore egne præster, alene af den grund, at de altid har været langt de fleste og stadigvæk tæller cirka dobbelt så mange som de danske, og til disse danske (uha, jeg tør næsten ikke skrive det!) regner jeg også mig selv, selv om jeg er født på Langeland af polske forældre og har gået i en stråttækt skole i Hennemved, hveranden dag! Disse udenlandske præster har aldeles ikke slået sig ned i den danske familie, for det opfattes af mine urene danske øren, som om de har maset sig på, men de er blevet tigget og bedt om at komme, fordi vi ikke har kunnet klare os uden. Hvad ville dansk katolicisme have været i dag uden alle disse udenlandske præster, som har forladt deres egen hjemstavn for at virke blandt fremmede. I denne forbindelse kan jeg godt røbe, hvad pastor Vervoort, en landsmand og ordensbroder til pastor Wuyts, engang sagde til mig: »Havde jeg vidst hvad Danmark var, ville jeg aldrig være kommet«. Og han holdt ud en hel menneskealder. Jeg personligt og mange andre skylder ham usigelig meget, netop fordi han holdt ud blandt os herhjemme. Jeg har selv været i udlandet i fjorten år, så jeg ved, hvad det vil sige at være udlænding.

Og så hører det til god dansk opførelse, at værten i det mindste er høflig over for sine gæster, – for slet ikke at tale om andre ting.

Jeg synes, det passede rigtige danskere bedre, om de sendte vore udenlandske præster en venlig tanke og tak en gang imellem, og at de opmuntrede dem til at fortsætte det aldeles dygtige arbejde, som de gør iblandt os, og så ikke være så hovne, at vi rynker på næsen, hvis de en gang imellem skulle falde lidt ud af rollen som danskere. Jeg ved af personlig erfaring, at I, som siger og tænker som N. R.-H. sårer disse præster dybt, netop fordi det ikke altid er det bare sjovt at være udenlandsk præst blandt rigtige danskere (særlig »darnsk«) og så oven i købet at skulle stå for sådan en uforkammethed, som jeg må betegne dette her.

Jeg skriver med vilje I, som siger sådan, for her i Jylland er det ret almindeligt, at man siger du og I til hinanden, selv om man ikke falder ind under de kategorier, som er opstillet af N. R.-H. Men Jylland, og særlig Vestjylland, ligger så langt vest for Valby bakke, at det nok ikke kendes af rigtige danskere. Men herovre har vi altså den opfattelse, at vi dog alle på en eller anden måde vedkommer hinanden. Men da det kun er en jysk opfattelse, kan den nok dårligt regnes for dansk. En vestjyde kan finde på at sige, at én også kan være så ringe, at man må sige De til ham. Derfor opfatter jeg det som en kompliment, når håndværkerne her spontant siger du til mig.

Til sidst et lille hjertesuk: Kunne vi ikke blive fri for sådanne efter min mening både u-danske og ukristne udgydelser, som vi må læse i vort blad, bare fordi andre er anderledes, enten på den ene eller den anden måde, eller på både den ene og den anden måde.

Jeg har ikke haft tid til at pudse mit sprog af, men jeg synes, sagen er vigtigere end sproget, og jeg håber, I alle kan forstå, hvad jeg mener.

J. Halatyn.

DANSK SPROG OG GÆSTFRIHED
Som dansker føler jeg mig meget beskæmmet over at læse hr. N. Rosendal-Hansen's indlæg i blad nr. 11.

Man vedkender sig, at man har skrevet: »Det er, som om for mange udlændinge . . .« og videre »Heri ligger alene en hentydning til at sproget i »Herrens Bord« er middelmådigt«. Når man så fra en af de mange udlændinge får at vide, at der ikke var nogen af dem, der var med til at oversætte og skrive hæftet, men at det er helt igennem dansk arbejde, besinder man sig ikke og tænker, der tog vi altså fejl.

Man fortsætter med at lange ud efter de herboende udenlandske præster og siger, at de som gæster i vort land skal udvise diskretion. Vil det sige, at de lammefromt skal sidde og få skyld for,

at oversættelsen af »Herrens Bord« ikke er færdig endnu. Det er den først, når man ikke blot har oversat den latinske tekst – et meget stort arbejde – men når man også har fundet den rigtige danske tone. Hvis man nogen sinde har beskæftiget sig med at oversætte, vil man vide, at den sidste del er den sværeste.

I øvrigt mener jeg, at vi har al mulig grund til at være taknemmelige over, at der er udenlandske præster, der vil tage en gerning op her i landet. Vi kan i høj grad takke disse for, at vor katolske kirke kan betjene de katolikker, der findes. De er ikke gæster, men en del af vort fællesskab. Vi kan ikke nægte dem retten til at udtale sig, så skulle pater Roos f.eks. ikke have sin »notesblok« her i bladet.

Selvfølgelig ville det være rart, om en af de danske præster svarede på udtalelserne fra Una Voce Dacia.

Lily Fausbøll.

Frihed - autoritet

For katolske læger og medicinske studenter afholdes det årlige møde på Sotrup den 29. og 30. august.

Emnet for mødet er Frihed – autoritet i patient – lægeforholdet. Tilmelding til læge K. M. Jensen, Aldershvilevej 59, 2880 Bagsværd.

Med forestående flytning for øje, holder
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK

Bredgade 69, ¹

udsalg af bogdoubletter. Foruden nyere katolsk litteratur sælges også mange gamle og sjældne katolske bøger og skrifter, som ikke kan købes andetsteds.

EN ENGANGSCHANCE FOR LIEBHAVERE!

Salget finder sted i Biblioteket, mandag d. 29/6 til og med lørdag d. 4/7, kl. 10–14 og 17–19.

AC MÅ AFLYSE SIN SOMMERLEJR PÅ KLITBORG

I en lang årrække har sommerlejren været et af de vigtigste og mest frugtbare led i AC's arbejde. Derfor fandt AC det naturligt at træde til med de kontante midler, der muliggjorde købet af »Klitborg« i 1952, mod til gengæld at sikre sig brugsret til huset i en fast uge hver sommer.

Da den af Ansgarstiftelsen indsatte administrator i år har lejet huset ud til andre i AC's uge, 27. 6. – 5. 7., har AC's bestyrelse først søgt at finde et andet egnet sted, men må nu – da dette ikke er lykkedes – med beklagelse aflyse årets sommerlejr.

Til konferencen »En uge til fremtiden« den 30. juli til 5. august indgår tilmeldingerne godt. Fristen for tilmelding udløber 1. juli.

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fløistræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omlindbindinger

Chr. Hansens køudsalg

Gl. Kongevej 163
København V.
Telefon Eva 6465 og 6468

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksberggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Kaffeflmaet

Berge Kruse

Frederiksberggade 27
Telefon 15 78 08

Kaffe – The – Cacao

Reserveret

Katolsk Forum har en god måde at være katolsk på

Sparekassen for Lyngby og Omegn

– Bilkuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V
Telefon 14 12 54

Ollefyrr

Centralvarme

Brændselsoffe

Clinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Ernst Grell & Co.

elektrinstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2878

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8851

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramshørd 31
Aabenraa
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Gaveldé:

Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.

Liv Ullmann i et indtrængende nærbillede i Ingmar Bergmans »En Passion«.

118. årgang af Katolsk Ugeblad 25. juni 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Elll Gambell.

Redaktionskontor: Brødgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVA 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Bingas Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

»En Passion«

Efter trilogien »Persona«, »Ulvetimen« og »Skammen«, hvor følelsen af utilstrækkelighed og skyld blev mere og mere dominerende, er den svenske instruktør Ingmar Bergman nået frem til en mindre fortvivlet og varmere skildring af menneskelige grundproblemer. Det er nok ikke kun en teknisk foreteelse, at filmen er i farver – for øvrigt kun den anden i en ellers stor produktion.

Andreas Winkelmann (Max von Sydow) har efter et mislykket ægteskab og en fængselsstraf for checkbedrageri søgt friheden og med den ensomheden på en isoleret ø. Han prøver at skjule sin identitet ved at opgive sine udtryksmidler, men opdager blot, at det er en blindgyde, som ikke befrier ham fra hans mislykkede fortid. Trods udtryksløsheden bringer Bergman os utroligt tæt ind på Andreas. Med overrumplende nærbilleder og indirekte ved hans reaktioner på de tre andre hovedpersoner tegnes et nuanceret portræt af et menneske, som gennem ydmygelser presses til at leve uden selvagtelse, uden et alternativ, trods viljen til at bryde op.

I begyndelsen af filmen kommer Anna Fromm (Liv Ullmann) til Andreas, for at låne telefonen. Hun glemmer sin taske hos ham, og han finder et brev fra hendes afdøde mand. Brevet afslører, at Annas ægteskab langt fra var lykkeligt – en erkendelse, som hun nægter at tro på, og som hun i en verden af løgne søger at overbevise os om er urigtig. Og sam-

tidig afslører brevet et af filmens hovedtemaer: den fysiske og psykiske vold mellem mennesker.

Annas veninde Eva (Bibi Andersson) er gift med Elis (Erland Josephson), og heller ikke de kan siges at være lykkelige. Hun er veg og uden skarpe karaktertræk, nærmest som en klump ler i de andres hænder. Han er den hårdeste og mindst tiltalende af dem alle fire, men til gengæld konsekvent i sin sarkasme og nihilisme. Menneskets lidelser skal ikke få ham til at ligge vågen om natten. Totalt uengageret registrerer han med sit kamera de små og store spændinger, som er i et menneske.

Trods disse fire sørgelige skæbner er filmen hverken bitter eller sønderknusende. Ved at bryde filmens fiktion med interviews om, hvordan skuespillerne opfatter den person, de spiller, bringer Bergman tilskueren på afstand, uden at identifikationen dog derved går tabt. Personernes liv bliver gjort til genstand for en mere direkte iagttagelse, idet vi sammen med skuespillerne i en vis distance kan se rollerne udvikle sig. Det må siges til Bergmans absolutte ros, at han formår at stoppe op midt i filmen for at spørge skuespilleren om hans opfattelse af rollen, uden at vi derfor taber interessen for det, der foregår på lærredet.

Når jeg hidtil næsten udelukkende har beskæftiget mig med en karakteristisk af de fire hovedpersoner, er det, fordi filmens handling bygges op om netop dem og relationen imellem dem. Væsentligst for forståelse af voldstemaet er dog nok forholdet mellem Anna og Andreas. De flytter efter nogen tid sammen og lever

nogenlunde harmonisk uden lidenskaber og uden store skænderier. Alligevel bryder deres samliv til sidst voldsomt sammen, fordi ingen af dem er i stand til at tilpasse sig eller slække på sine absolutte fordringer. Hun er ikke stærk nok til at bære sit eget sandhedskrav, og han bukker under for kravet om den absolutte frihed og uafhængighed. Ingen af dem tør give så meget af sig selv, at de bliver i stand til at elske, hvor det netop er kærligheden de begge længes efter.

På øen, hvor de bor, forekommer der nogle uhyggelige dyremishandlinger. Det bliver aldrig opklaret, hvem der er gerningsmanden, men alligevel mistænkes en gammel særling. Han trues og mishandles af anonyme mennesker, så han til sidst tager sit eget liv. Den fysiske og psykiske vold lurar til stadighed under overfladen – ikke kun i fjernsynets klip fra krigen i Vietnam, men i enhver menneskelig relation. Eva underkues af sin mand, og i Bibi Anderssons kommentar får vi at vide, at hun forsøger selvmord, uden at det dog bliver løsningen på hendes ensomhed.

Et af filmens dramatiske højdepunkter er slutscenen, hvor Anna henter Andreas i bilen. Pludselig åbner der sig en afgrund af tvivl og mistro til Annas forklaring om, at det var en bilulykke og ikke beregning, der dræbte hendes mand og eneste barn. Anna har ellers indtil da virket som den mest positive af de fire, men selv den grove vold ligger altså snublende nær.

Bergmans velkendte univers er stadig dystert og alvorligt, men grundtonen er varmere.

Jakob Frandsen

FERIE

13 / 1970

forum

katolsk

Jeg er ikke i tvivl om, at det tit har ærgret Dem at læse, hvad »en redaktør mener«. De opfordres derfor til (i denne søde ferietid) selv at skrive lederen. Det har den fordel, at De for en gangs skyld vil være enig i det skrevne! God fornøjelse og god ferie!

Hans Jensen

Paven om Kirkens missionsvirksomhed

Vatikanet - NC News Service

Pave Paul VI har personligt besvaret vor tids missionærers mest nagende spørgsmål om hvorvidt det eftertryk, man nu lægger på den sociale, økonomiske og personlige udvikling, har fortrængt evangeliet.

Paven siger i sit svar, at det i henhold til Kirkens sendelse altid vil være missionærens første pligt at bringe evangeliet til alle folkeslag, men at missionæren af pastorale hensyn i praksis kan sætte udviklingen først.

»I virkeligheden skulle der ikke være tvivl,« siger paven i sit missionsbudskab, som han personligt har brugt uger på at skrive.

»Både før, under og efter evangeliets forkyndelse (som altid ifølge selve sit væsen vil bevare førstepladsen) kan hovedvægten af pastorale grunde lægges på udviklingen med dens brug af verdslige midler.

Først kommer det, nogle kalder forberedelsen til evangeliets forkyndelse, som består i at tage kontakt med de vordende kristne ved at leve iblandt dem, hjælpe dem og give et eksempel på et godt kristent liv.

Og så skal man tjene dem. Når evangeliet kommer til et sted, kommer næstekærligheden samtidig som et vidnesbyrd om det kristne budskabs menneskelige værdi. Og denne næstekærlighed manifesterer sig i form af skoler, hospitaler, sociale hjælpeforanstaltninger og oplæring i brugen af tekniske hjælpemidler.

Det nye velfærdsmønster er den ekstra gevinst, der følger med evangeliets udbredelse.«

Det er hensigten, at pavens årlige budskab på missions søndagen skal forkyndes fra prædikestolene verden over og i den katolske presse første søndag i oktober. Det plejer at ligge parat til pressen i maj måned eller før, men i år blev det først udsendt den 16. juni.

Pave Paul har over for nogle af sine medarbejdere udtalt, at budskabet kom så sent i år, fordi han selv havde besluttet at skrive det. Han forklarede, at dette budskab i virkeligheden skulle være et svar til dem, der har villet fremføre, at udviklingen har taget førstepladsen i forhold til evangeliet, og som til støtte for deres påstand har henvist til hans rundskrivelse »Om folkenes fremskridt«.

I begyndelsen af sit budskab henviser paven til det 2. Vatikankoncilslære om, at »Kirken som det vandrende Gudsfolk ifølge selve sit væsen er missionerende« (koncildekretet om Kirkens missionsvirksomhed, nr. 2).

»Forholdene i dag begunstiger kontakten mellem menneskene,« sagde paven videre. »Jorden er blevet udforsket og gjort tilgængelig. Transporten er hurtig og vidtomspændende. Kunst, handel og internationale forbindelser fremmer kontakten mellem de forskellige kulturer og bidrager til at skabe enhed i verden... Men på hvilket plan?

VIGTIGT!

I tiden 25. juli–25. august vil der – i stedet for normalt 3 – kun udkomme 2 numre af Katolsk Forum. De to numre, der har et forøget sideantal, udkommer den 1. og den 25. august.

På det praktiske plan, absolut. Og på det samfundsmæssige plan. Men kan vi ikke også iagttage, hvordan denne samme proces, hvorved menneskene kommer hinanden nærmere, i sig selv har brist, som kan blive til trusler om nye og alvorlige konflikter? Og kan vi ikke se, at man ikke er tilstrækkelig opmærksom på den styrkelse af principper, den udgyldelse af åndelig energi og den udskillelse af uoverensstemmende ideologier i en jævn broderlig og mere ophøjet sandhed, som verden selv på det timelige plan kun kan opnå i Kristus?»

Paven opfordrede til fornyet interesse for missionsvirksomheden, dens teologi, propagandaen for den, tilgangen af nye kræfter og oplæringen i missionsarbejdet i dag.

»I forbindelse med denne fornyede overvejelse af Kirkens missionskald er der et spørgsmål, der især falder i øjnene, fordi det stiller to forskellige opfattelser af retningslinierne for missionsvirksomheden i almindelighed i modsætning til hinanden. Disse to opfattelser kan sammenfattes i ordene evangeliets forkyndelse og udviklingen.

»Med evangeliets forkyndelse mener man en strengt religiøs virksomhed, der tager sigte på at forkynde Gudsriget og evangeliet som en åbenbaring af Guds frelsesplan i Kristus...

Og med udvikling mener man en menneskelig, sam-

fundsmæssig og praktisk støtte til de folkeslag, som gennem deres kontakt med den moderne civilisation og med den hjælp, den yder, er ved at blive sig selv bevidst, og som er i færd med at bevæge sig i retning af større velstand og højere kulturtrin. Missionæren kan ikke forsvare ikke at tage del i dette arbejde.«

Og paven fortsatte: »Konfrontationen mellem disse to opfattelser er alvorlig og rummer to farer. Den ene er, at vi ser på dem som to ting, der gensidigt udelukker hinanden, og den anden er, at vi eventuelt forsømmer at skabe det rette forhold imellem dem.

Vi håber, at denne konfrontation ikke vil blive betragtet som et dilemma, hvor man på forhånd udelukker, at evangeliets forkyndelse og udviklingen kan gå op i en højere enhed, hvor det ene supplerer det andet.

For os, der tror, ville det være utænkeligt, at missionsvirksomheden skulle sætte det jordiske som sit første eller eneste mål, og at den derved skulle tabe sit egentlige mål – at føre alle mennesker til troen og lyset – af syne...

Og på samme måde ville det være helt forkert, hvis Kirken i sin missionsvirksomhed så bort fra folks higen og behov i udviklingslandene, ligesom det ville være utænkeligt, at den af hensyn til sit religiøse sigte forsømte næstekærlighedens fundamentale forpligtelser.

NOTES BLOKKEN

Vi ældre kan endnu huske, at den tyske værnemagt i sine frontberetninger plejede at bruge det mærkelige ord: »Frontverkürzung«. På dansk blev det oversat med »strategisk tilbagetog«. Det var især i slutningen af krigen under felttoget i Rusland, at dette ord dukkede op. Alle indviede var klar over, hvad det i virkeligheden betød. Det var simpelthen et fint udtryk for det begyndende nederlag. 1000-års riget var ved at bryde sammen. Nu kan dette ord: »frontafkortning« også have en positiv betydning. På grund af forholdene trækker man sine tropper sammen og gør deres indsats mere effektiv. Forlader man det grusomme militærprog, kan man tale om »koncentration«. Også på den kirkelige front er koncentration tidens løsen. Vi har i dag ikke mere råd til at sprede vore kræfter. Vi må samles om nogle vigtige poster og derfra forsøge at være aktive. I de sidste årtier har vi været nødt til at opgive en del blomstrende institutioner: sygehuse, rekreativshjem, skoler og andet. Og vi er endnu ikke ved vejs ende. Hvor meget vi end beklager disse »frontafkortninger«, må vi affinde os med dem. Vi har simpelthen ikke kræfter nok til at besætte alle disse poster. Vi må nøje planlægge vore aktiviteter og overveje, hvor vi bedst og på den mest virksomme måde kan sætte de kræfter, der står til vor rådighed. Vi har først og fremmest brug for samarbejde, især også på skolens område. Synoden har vist os den vej, vi skal gå.

Men hvis ordet »strategisk tilbagetog« anvendes på det åndelige område, bevarer det sin ildebergyttede klang. Så dækker dette ord over flugt og nederlag. Man vil springe

over, hvor gærdet er lavest. I Fritz Florin's bog »Den illegale kirke« står vi f. eks. over for et sådant forsøg på at omfortolke tilbagetog til en sejr. Man opgiver stillinger, fordi man mener, man ikke mere kan holde dem. Kirken som institution, pavens primat, det præstelige embede forsvinder som dug for solen og tilbage bliver kun en usynlig Kirke. Det nyeste i de hurtigt skiftende modretninger er den »antikultiske« holdning. Den liturgiske kult er hos nogle teologer næsten blevet et uartigt ord. Vi skal forlade vore kirker og gå ud i verden – som om vi kunne gøre det sidste uden at hente kraft i gudstjenesten enten i vore kirker eller i hjemmene. Naturligvis er det rigtigt, at der i kristendommen findes en rangorden af sandheder. Nogle er perifere, andre centrale. Det er også klart, at vi i dag må samles om de centrale. De centrale sandheder er nedlagt i Guds åbenbaring, dvs. i Skriften og Traditionen. Dem kan og vil vi ikke opgive. Her er intet strategisk tilbagetog muligt. Ellers forråder vi Kristi budskab og bliver ikke mere troværdige som kristne. Vi tjener heller ikke den økumeniske sag. Selv vore modstandere vil ikke kunne respektere os. Nogle af Florin's kritikere har sagt det tydeligt. Men koncentration er ikke blot en strategisk opgave. Vigtigst er den eksistentielle koncentration på kristendommens budskab. At give Gud æren og være til for sine medmennesker er den koncentration, ved siden af hvilken alt andet blegner.

TT Roos 87.

Særlige TURISTGUDSTJENESTER i sommeren 1970	
BORNHOLM. Hver søndag	Rønne kl. 8 og 10. Aakirkeby kl. 8 og 10. Madseløkke Hotel (Allinge/Sandvig) kl. 16.30 (fra 12/7–20/8 incl.)
ASSERBO. Hver søndag	Friheden, Skovbovej kl. 17 (fra 28/6)
NYKØBING S. Hver søndag	Kirken i statshospitalet kl. 9 (fra 28/6–16/8)
ESBJERG. Hver søndag	Kirkegade 58 kl. 8.10 og 11.30
FANØ. Hver søndag	Nordby missionshus kl. 17 Børsmose kirke kl. 8.30: 5/7, 19/7, 2/8 og 16/8
RØMØ. Hver søndag	Havnebyskolen, Havneby kl. 10.00 (fra 12/7–30/8 incl.)
Caritas Danmark har ferielukning til den 25. juli.	

Er den kristne kirkes mission et overgreb mod mennesker af en anden tro?

Af Torben Weirup

Nedenstående artikel er skrevet af skoleelev Torben Weirup, der går i 2. real på Sct. Knuds skole i København. Artiklen er en besvarelse af en prisopgave, udskrevet af Dansk Missionsråd, som præmierede den med et gavekort. Torben Weirup vil naturligvis være journalist, når han er færdig med skolen – og læserne vil sikkert synes, det er et godt og rigtigt valg!

Den kristne kirke er i sit inderste væsen en missionerende kirke. Dens snart 2000-årige historie er missionshistorie, og der går en lige linje fra Paulus over Ansgar til de repræsentanter for de kristne trosamfund, vi i nutiden finder ude på missionsmarkerne som præster, missionærer, lægemissionærer, lærere og sygeplejersker tilknyttet missionskoler og hospitaler.

At drive mission er en opgave, der er uløseligt forbundet med, at kirken overhovedet eksisterer. Vi har så at sige kirkenes formålsparagraf i missionsbefalingen, som man finder den i Det nye Testamente:

»Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn.«

Efter den første pinse i Jerusalem, hvor apostlene følte sig grebet af Helligånden, spredtes det kristne budskab ret snart ud over hele den da kendte verden. Paulus og mange andre foretog lange missionsrejser, og andre kristne virkede ved ord eller gerning på det sted, hvor de boede.

Man kender også fra disse kristendommens og missionsarbejdets første århundreder et eksempel på en storstilet barmhjertighedsindsats over for mennesker i nød – uanset disse menneskers tro – som så at sige er en forløber for f. eks. vore dages Biafra-hjælp, som den øves af Folkekirkens Nødhjælp og den katolske Caritas-organisation. Midt i det tredje århundrede rasede en pestepidemi i Karthago, og fra kristen side blev der ikke alene ydet lejlighedsvis hjælp, men barmhjertigheden blev sat i system. (Her refereret fra Axel Malmstrøm: »Evangeliet til alverden«.)

Denne første epoke af den kristne menigheds missionsvirksomhed varede til år 380, da den romerske kejser Theodosius gjorde kristendommen til statsreligion i verdensriget og påbød alle sine undersåtter at blive kristne. Inden da var der foregået blodige forfølgelser, og mange led martyrdøden. Men de kristnes missionsiver kunne ikke standses af nok så voldsomme forholdsregler. Tværtimod virkede martyrerne eksempel fremmede på det kristne missionsarbejde.

Næste vigtige afsnit i missionshistorien blev udbredelsen af evangeliet

blandt de germanske stammer, der i folkevandringstiden løb romerriget vestlige del over ende. I løbet af de nærmeste århundreder efter det vestromerske riges sammenbrud kristnedes det meste af Vesteuropa. Senere fulgte Skandinavien og – bl. a. ved dansk indsats – Østersølandene.

Danmark gjorde en indsats for at kristne venderne syd for Østersøen og beboerne i det fjerne Estland – ud fra

motiver, der var en blanding af politiske og religiøse. Samtidig var det korsogstid ude i Europa og i landene omkring det østlige Middelhav. Men korsogtene kan i hovedsagen kun i rent ydre forstand betragtes som missionsarbejde. Det erklærede formål var at udfri Det hellige Land af Islams vold, men det blev til krigeriske eventyr i stedet for forsøg på at vinde muhamedanernes sjæle. I øvrigt slog forsøget på at sikre

Jerusalem og de andre hellige steder for den kristne verden som bekendt fejl.

Men nye missionsfremstød fulgte i hælene på de store opdagelsesrejser og de vesteuropæiske sømagters erobring af fremmede verdensdele. Dette arbejde fortsætter endnu i vore dage, omend på andre betingelser og under andre former. Samtidig er de gamle kristne lande, hvor en verdsliggørelse – sekularisering – af livet og samfundet nu har stået på i århundreder, på ny blevet missionsmark. For den kristne menighed er missionsbefalingen mere aktuell end nogensinde.

Er det et overgreb på mennesker af en anden tro at følge denne befaling? Set ud fra et kristent synspunkt kan selve det at missionere ikke være et overgreb. Det ville tværtimod være et overgreb på de mennesker, der ikke kender evangeliet, eller som endnu ikke har modtaget det, at lade være med at missionere.

At udøve missionsarbejde er – set fra et kristent synspunkt – en forpligtelse, og en forpligtelse, der ifølge evangelierne er givet den kristne menighed af Jesus selv (Mattæus 28, 19–20; Markus 16,15; Lukas 24, 47).

Ud fra et verdsligt synspunkt er selve det at missionere heller ikke et overgreb, men en ret. I hvert fald hvis man betragter sagen ud fra det herskende livssyn i Vesteuropa og Nordamerika. Det er en demokratisk ret at missionere, for demokrati bygger på forelæggelse af tilbud om synspunkter, meninger, tro og livsholdning.

Hvori kan et overgreb da bestå? I måden, der missioneres på.

Ifølge missionsbefalingen, som den fremtræder i Mattæusevangeliet, består missionsforpligtelsen i at døbe de uomvendte og at lære dem at holde Jesu bud: »Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer!«

Dette er – fra et kristent synspunkt – meningen med et missionsarbejde, men formålet er unægtelig i tidernes løb realiseret på højst forskellig måde – også på måder, der klart må betegnes som overgreb. Og her er ikke blot tale om »overgreb på mennesker af anden tro«, men om overgreb på både mennesket, den menneskelige værdighed og troen, selve den kristne tro.

Nu hvor vi har fejret 750 års dagen for slaget ved Reval, hvor Dannebrog ifølge sagnet faldt ned fra himlen, er det således både aktuelt og interessant at tænke på, hvordan Estland og de andre baltiske lande blev kristnet.

De tyske sværdriddere, som det svage danske styre i Estland var tvunget til at arbejde sammen med, havde deres helt

specielle metoder. Sværdridderne var et samfund af munke, der også var krigere, og som med sværdet skulle virke for troens udbredelse. I den såkaldte Livlandskrønike, skrevet af præsten Henrik, fortælles bl. a. om sværdriddernes effektive udryddelse af hedenskab og vantro i den estiske provins Harrien.

Af frygt for disse kirkens og den sande tros stridsmænd havde beboerne søgt tilflugt i huler, men de bevæbnede munke tændte bål ved indgangen til hulerne for at ryge dem ud. Efter nogen tid kunne de indespærrede hales frem. Nogle var – fortæller Livlandskrøniken – »døde, andre halvdøde, atter andre endnu levende«. De sidstnævnte blev dræbt eller ført bort som fanger, alle frataget gods og klæder. »Der var,« beretter præsten Henrik, »i et og alt blevet dræbt henved 1000 mennesker i disse huler.« Men sværdridderne vendte hjem, »idet de takkede Gud, som havde bøjet også harriernes stolte hjerter til troen på Kristus . . .«

(Af Livlandskrøniken, her citeret efter tidsskriftet Skalk, nr. 5, 1969.)

Denne episode, som jo desværre kun er en af mange i kirkens og den vesterlandske civilisations historie, er her refereret så udførligt, fordi den – selv om den i tid ligger 750 år tilbage – har udspillet sig så at sige lige uden for vor egen dør.

Men hvordan blev der ikke faret frem i kirkens og kronens navn i f. eks. det spanske imperiums storhedstid, da habsburgerne i Madrid herskede over et rige, hvor solen aldrig gik ned? De muhamedanske maurere i Spaniens sydlige provinser og de hedenske indianere i Syd- og Mellemamerika blev tvangs døbt. Dåbens hellige vand blev udgydt foran geværmundinger. Og hvis de »nyomvendte« skulle få tilbagefald til deres gamle tro, fordi al herrefolkets brutalitet endnu ikke havde overbevist dem om, at de kristnes Gud var kærlighedens Gud, var der altid et bål eller en galge parat til »kætterne«.

Men hele Vesteuropa, også vort eget land, har jo kendt disse kætterbål. I det 15., 16. og 17. århundrede flammede heksebålene over Europa, og titusinder blev ofre for forfølgelserne. Kampen mod de såkaldte hekse var formentlig kirkens sidste og endelige opgør med tilhængere af den religion, der herskede i Vesteuropa før kristendommen (se Margaret Murray: »Heksenes gud«), mens andre kættere blev brændt for at dæmme op for renæssancens nye verdslige livssyn.

Var det også udslag af missionsiver? Ja, mange af de nidkære forfølgere af kirkens – indbildte eller virkelige – fjender troede, at hekse- og kætterbålenes rensende ild var den eneste mulighed for

at redde syndernes udødelige sjæl.

Mørk middelalder, grusomhed og overtro, vil mange sige. Ja, men man fristes næsten til at sige, at det at brænde folk for at redde deres sjæle er et noblere motiv end blot at ville tilintetgøre andre! Det 20. århundredes menesker, der har oplevet, at røgen fra tilintetgørelseslejrens krematorieovne lå tæt over Mellemeuropa, skal vel være varsomme med at dømme og fordømme »den mørke middelalder«.

Men naturligvis er »omvendelse« af mennesker af anden tro ved hjælp af sværd eller ild et overgreb – også på missionsbefalingens ord om »alt det, som jeg har befalet jer«. Det er et overgreb på Jesu ord om, at den, der griber til sværdet, skal omkomme ved sværdet.

Et overgreb kan imidlertid også være af mindre blodig art. Det spørgsmål kan rejses, om det er åndelig vold at omvende mennesker, der befinder sig i en tvangs- eller trangssituation. Hvor megen påvirkning har man lov at udøve ved et sygeleje eller et dødsleje? Er det overgreb og åndelig vold at drive mission blandt u-landenes millioner af syge og sultende? Skal man bringe brød og medicin forud for budskabet om Jesus?

I Hans Kirks »Daglejerne« er der en episode, hvor både en tolerant (og tvivlende) præst og en fanatisk missionær besøger en kvinde, hvis lille pige netop er død. Kvinden sætter dem på porten, præsten siger da, at man måske nok skulle have ladet hende i fred. Men missionæren svarer: »Det er ikke ro, man skal tilstræbe, når vi skal vinde sjæle for Jesus. Det er tværtimod uro. Netop nu i sorgens og fortvivlelsens time havde jeg ventet, at hendes sind var opladt.«

Jesus har sagt noget i retning af, at han ikke var kommet for at stifte fred, men det er samtidig klart, at en missionsiver som den, missionæren hos Hans Kirk udviser, baseret på et andet menneskes sorg og nød, kan kolliderer med kærlighedsbudet.

Når man husker ordet hos Paulus om, at størst af alt er kærligheden, kan det for en kristen ikke være et spørgsmål om, hvorvidt han skal bringe brød og medicin før tilbuddet om omvendelse, dåb og tro eller omvendt. Det er netop sand mission at tilbyde både lindring for hunger og sygdom og troens budskab, – og uden at det ene bliver en betingelse for det andet.

Kirkens repræsentanter i udviklingslandene og det arbejde, de udfører, kan ikke mere identificeres med eller forveksles med koloniherrernes mere verdslige interesser. I århundreder mødte befolkningen i Asien og Afrika tre repræsentanter for den europæiske civilisation: Soldaten, købmanden og missionæren. I dag er soldaten og købmanden afløst af

u-landseksperter, men missionæren er der stadigvæk. Samtidig er der imidlertid også vokset »indfødte« kirker op i disse områder, og der ligger en ny opgave for missionæren fra Europa og Nordamerika i at samarbejde med disse unge kirker.

Heldigvis falder denne udvikling sammen med en udvikling hen imod større tolerance og samarbejde kirkesamfundene imellem i den gamle kristne verden. Dette kan forhåbentlig føre til, at man undgår usmagelig konkurrence mellem de kristne trossamfund på missionsmarkerne.

De sidste 25 års politiske, økonomiske og tekniske omvæltninger på de traditionelle missionsmarker pålægger samtidig befolkningen i de lande, hvorfra missionærerne udsendes, et ansvar, der ikke er til at komme udenom: Ansvar for, at der på alle områder – materielle og åndelige – gøres en indsats for og i udviklingslandene. Om det lykkes at leve op til dette ansvar er på længere sigt et spørgsmål om krig eller fred – og derfor også om liv eller død for de rige lande selv.

Samtidig er den invending, man tidligere kunne høre mod arbejdet med ydre mission: at man hellere skulle lade disse indfødte i fred, fejlet af bordet. Man kan ikke længere klare sig med det billige argument, at negrene eller andre fremmede folk vil være lykkeligere i deres jungle med den gamle tro og uden missionærernes forstyrrende indsats. Folkene i udviklingslandene er uundgåeligt på vej ud af deres tidligere levevis. Industrialiseringen og den politiske radikaliserings er ikke til at komme udenom. Også set fra et verdsligt, rent egoistisk synspunkt er det nødvendigt, at vi tilbyder u-landenes millioner den europæiske civilisations værdier – og hertil hører også kristendommen.

Men tilbudet må gives på en ny måde. Missionærerne i Asien og Afrika kan ikke – lige så lidt som andre europæere – komme til de nye landes folk med nogen form for overlegenhedsfølelse. Missionærerne kan i vore dage kun færdes på missionsmarkerne ved at virkeliggøre den kristne tros tilbud om broderskab.

Ringene er sluttet tilbage til de dage, da Paulus lærte, at det ene menneske ikke måtte føle sig overlegen i forhold til det andet:

»Her er ikke forskel på jøde og græker, træl og fri, mand og kvinde, thi alle er I ét i Kristus Jesus« (Galaterbrevet 3,28).

Et missionsarbejde, der virkeliggøres ud fra dette ideal om lighed og broderskab mellem mennesker, er ikke noget overgreb.

Torben Weirup Jørgensen.

Den »komiske« teologi

Da den amerikanske baptistteolog Harvey Cox i 1965 udsendte bogen »The Secular City«, vakte den stor opmærksomhed i mange kredse. Også blandt katolikker verden over blev den livligt diskuteret. Cox gik i denne bog ind for en fuldstændig sekularisering af Evangeliet og den kristne kirke, tilskyndet af udviklingen i det moderne samfund.

Det vækker naturligvis opsigt, når samme forfatter fire år senere skriver en bog med synspunkter, der er diametralt modsatte. Cox har i mellemtiden taget afstand fra sekularteologien, og efter også at have forladt forhåbningsteologien beskæftiger han sig nu med den såkaldte »komiske« teologi i »The Feast of Fools« (1969) = »Tåbernes fest«, A Theological Essay on Festivity and Fantasy.

Homo ludens

Det er en dristig titel at give et teologisk værk: Tåbernes fest. Hvad vil Harvey Cox sige med det? I århundreder har man kun lagt vægt på, at mennesket var et fornuftsvæsen = homo cogitans, og har fuldstændig glemt den kendsgerning, at mennesket også er karakteriseret ved at have fantasi, ved at kunne le og more sig. I teologien har man først og fremmest talt til menneskets fornuft, og man har ikke lagt vægt på, at menneskets tro og gudsoplevelse i lige så høj grad er afhængig af fantasi og et lyst sind. Man har efterhånden forfladiget gudstjenesterne, idet man har fjernet alt, hvad der kunne tale til menneskets fantasi: fest, pragt, korsang. Cox mener, at man skal tilbage til de store barokmesser for at finde denne festivitas, der engagerer menneskets skønhedssans og dermed dets fantasi. Ydermere har det moderne teknologiske samfund gjort mennesket fremmed for fantasi og feststemning.

Kristus som Harlekin

Denne menneskeanskuelse kædes nu sammen med teologien på en næsten chokerende måde: det komiske element er en væsentlig bestanddel af den guddommelige åbenbaring. Desværre er Cox ikke i

stand til fyldestgørende at udvikle denne tese. Han nøjes med at fastslå en komisk undertone i nogle af troens fundamentale mysterier, i Skabelsen, Menne-skevordelsen og liturgien.

Når Cox bruger udtrykket »Christ the Harlequin« (Kristus som Harlekin), mener han dermed, at Kristus er en udfordring til de traditionsbundne sædvaner; som vagabonden har han ikke et sted at hælde sit hoved til. Som cirkusklovnen driver han gæk med autoriteterne og drager ind i den kongelige by til hest, selv om han ikke besidder nogen jordisk magt. Som en omvandrende sanger deltog han i festligheder. Til sidst bliver han klædt ud af sine fjender med kongelig kappe, fordi de vil lave en karikatur af ham. Ifølge Cox var Oldkirken fuldstændig klar over denne usædvanlige nuance i Kristus, men det varede ikke længe, – den gik tabt, »da billedet på Kirken blev omformet fra det latterlige til det højtidelige«. Det er denne karakteristiske af Kristus, der ifølge Cox atter må frem i vore dage. Det er det, der atter kan få troens glød til at brænde i det 20. århundredes menneske. »Kristus er kommet til de foregående generationer som lærer, som dommer, som frelser. I vor tid har disse traditionelle Kristusskikkelser mistet deres betydning. Kristus skal komme som en personificering af fest og fantasi i en tid, der næsten har mistet begge dele. Således vil Kristus være i stand til at sige det moderne menneske noget.« Man kan spørge sig selv, hvorfor dette noget særprægede Kristusbillede skulle sige det moderne menneske noget? Cox opregner to grunde: For det første fordi Kristus som komisk skikkelse direkte genspejler vor ironiske og melankolske holdning over for ham. For det andet fordi »vi kun ved at lære at le ad den håbløse verden, der omgiver os, kan nå frem til håbet«. Alt dette tilkendegiver, at vi indtager en »komisk« holdning til fortiden og giver et »komisk« afslag på den uundgåelige fremtids spøgelse. »Kristus er inkarnationen af fest og fantasi,« siger Cox.

Komisk liturgi

Cox finder også komiske elementer i liturgien, først og fremmest i bønner. Leg og bøn har mange ting til fælles. Begge dele er udslag af fantasien, og begge indeholder de noget magisk. Hverken leg eller bøn er indeholdt i den realistiske verden, men overskrider den. »Når mennesket beder, viser det, at det ikke er slave af fortiden, kendsgerningerne eller skæbnen. Når bønnens struktur er bestemt af et ritual og af historiske billeder, bliver bønnerne en bro til fremtiden, – den er ikke en flugt fra verden, men tværtimod det første skridt på vejen til verdens genskabelse (recreation).«

Den »komiske« teologis begrænsning

Den mest iøjnefaldende begrænsning hos Cox i hans nye teologiske system er hans vanskeligheder ved at samle og udtrykke nogle af de fundamentale elementer i åbenbaringen, f.eks. synden, smerten, døden og dommen. Det er tragiske sandheder, som ikke kan omsættes til »komiske« talemåder, uden at man ender i det groteske. Der er altså tale om en alvorlig begrænsning, da disse sandheder hører til det væsentlige i kristendommen.

En anden begrænsning er, at Cox stadig vil sekularisere, samtidig med at han er antimetafysisk indstillet. Han går for så vidt imod sekulariseringen i sin sidste bog, fordi man skal genfinde det hellige gennem fest og fantasi, men han mener ikke, at dette kan ske inden for kirken rammer. Kirken er ikke mere noget effektivt udtryk for det hellige, det transcendent, Gud.

Også Cox' bestandige kritik af fornuften er en begrænsning. Ligesom i »The Secular City« er Cox anti-intellektuel. I »The Secular City« blev »homo faber« (det praktiske menneske) fremhævet. I »Feast of Fools« bliver hovedvægten lagt på »homo ludens«, og »homo cogitans« bliver undervurderet; Cox vil rense det menneskelige intellekt, men i virkeligheden er hele hans spekulative position udpræget intellektuel.

Den »komiske« teologis værdi

Trods disse alvorlige indvendinger mod Cox kalder hans »komiske« teologi alligevel på sympatien. Først og fremmest fordi Cox med denne forlader den radikale teologi. Den »komiske« teologi forkaster sekulariseringen af Evangeliet, tager afstand fra »Gud er død-teologien«, der er meget populær både i Amerika og Europa, og genfinder de overnaturlige værdier i åbenbaringen. Den »komiske« teologi sætter sig ud over rationalisme og positivisme og lukker ikke det guddommelige mysterium inde i det menneske-

lige sinds kapsel, således som sekularteologien gør det.

Også fra et andet synspunkt er den »komiske« teologi sympatisk: den lægger hovedvægten på de to dimensioner i den menneskelige psyke, som i dag bedst gør mennesket i stand til at åbne sig for det kristne budskab: fantasien og festen. Den »komiske« teologi kan ses i en hi-

»Mennesket er også karakteriseret ved at have fantasi, ved at kunne le og more sig.«

storisk sammenhæng som en reaktion på vor tids sekularisering af teologien, således som det også skete i Oplysningstiden. Uden tvivl vil Cox' understregning af menneskets fantasi og lyst til fest kunne give vor tids mennesker noget og måske være en virkningsfuld ny bane for den kristne tro.

Ibi Werner.

Mod progressismens myte

Af Stefan Wyszyński

Uroen i Kirken set med en polsk biskops øjne

Først et principielt forbehold. Det er umuligt at bedømme hele Kirkens indre situation ud fra et enkelt medlems stilling i det kirkelige fællesskab. Det er vanskeligt at gøre sig fri af de personlige anlægs indflydelse, som kan påvirke forfatterens betragtning- og tænkemåde og konklusioner.

De mennesker, som arbejder i den katolske Kirke i Polen, er i den grad præget af deres egne omgivelser og af Kirkens eksistensvilkår her i landet, at de ikke formår at vurdere de muligheder, Kirken i vestlige lande måtte disponere over, og som ikke er tilgængelige for os.

Imidlertid er der spørgsmål, der bør tages op til behandling.

Først og fremmest er der Kirkens indre og ydre fornyelse. Det forekommer os nemlig, at der her er tale om et misforhold. I mange lande har interessen og arbejdet hovedsagelig samlet sig om en hurtig liturgisk fornyelse, som meget tit kun tog sigte på at lave om. Det skete ikke sjældent uden uddybelse af reformens teologiske grundtanker. Resultatet var, at man begyndte med ydre forandringer, omplacering af altre eller en ny billedstorm i mange kunsthistorisk værdifulde kirker og skyndsomt indførte nye liturgiske tekster, som tilmed ikke var tilstrækkeligt gennemarbejdede.

Herfra er der kun et skridt til den rene og skære vilkårlighed, og til at folk med halvt fordøjede pastorale ideer jager efter hver mode, roser sig af at arbejde for fremskridtet og kalder alle dem for bagstræbere, som besindigt og varsomt vil begynde fornyelsen med en indre omformning.

Men i Kirken gælder det netop en indre forvandling, som bør indledes med, at kirkemødets ånd og især dets lære om Kirken søges gjort virksom blandt de troende. Udgangspunktet for en sådan fornyelse må være den dogmatiske konstitution om Kirken med dens udsagn om Gudsfolkets overnaturlige struktur, der i sig bærer Kristus, som helliggør og levendegør det. Først når den indre overnaturlige aktivitet er vakt, kan vi opnå en sand forståelse af liturgien, som næres af den ånd, der gennemstrømmer konstitutionen om Kirken.

Til overvindelse af den ejendommelige »rerum novarum cupiditas« i den liturgiske fornyelse er den teologiske uddybning af menneskets oplevelse af Helligåndens gaver i bønnen uundværlig. Efter vor opfattelse beror det væsentlige i fornyelsen på dette.

Bønnens genoplivelse

Blandt såvel gejstlige som lægfolk mærker man faren ved en febrilsk ydre aktivitet. Den ytrer sig i krav, hvis formål det er at ændre de kirkelige institutioner. Dette har formentlig sin rod i påvirkningen fra en progressivitets-mytos og i frygten for at blive beskyldt for at være konservativ. Vi føler alle, at det, der er nødvendigt i vor tid, er bønnen. Ikke desto mindre er menneskene grebet af den tanke, at bønnen bør reduceres til et minimum. Man afskaffer næsten hele »paraliturgen«, den sakramentale velsignelse og tilbedelsen af altrets sakramente, Maria- og rosenkransandagterne – og alt dette under indflydelse af

en overdrevent historiserende liturgisme. Man overser, at kap. VIII i den dogmatiske konstitution om Kirken netop handler om Marias nærværelse i Kristi mysterium og i Kirken.

Bønnens genoplivelse, sakramentstilbedelsen og andagten til Maria er den absolutte forudsætning for en fornyelse af Gudsfolkets bønsliv, der mere og mere træder i baggrunden. Man må ikke overse, at Kirken i mange lande lever af Eukaristien, og at menneskene vil bede foran den eukaristiske Kristus.

Når man ser hen til det kirkelige læreembedes primat – i henhold til Kristi ord »Gå ud og lær« – er det farligt at indskrænke ordets forkyndelse, ordets liturgi og prædikenen. Faren er så meget større, som der samtidig hermed udvikler sig en religiøs »publicity«, som lader alt for overfladiske mennesker komme til orde – folk, som ganske vist med letthed kan skrive om alt mellem himmel og jord, men som ikke har de nødvendige forkundskaber, og som heller ikke har nogen ansvarsbevidsthed over for det skrevne.

Massemediernes udbredelse letter sådanne presseudsagns spredning og øger derved forvirringen hos mange. Man behøver blot at tænke på pressens behandling af kirkemødet, af de to bispesynoder, af den pavelige rundskrivelse »*Humanae vitae*« og i øjeblikket af cølibatet. Det er hyppigt de ikke-kompetente, der fører ordet.

Kirken må forsvare sig over for denne fare ved at påvise, at teologien er en gammel og rig videnskab, ved en uddybning af Kirkens lære, ved sagligt at

informere de troende om de problemer, der er opstået i Kirken, og om den rette bedømmelse af disse og ved det levende ord, der den dag i dag finder større tiltro end det skrevne.

»Der er plads for både forkyndelse og dialog.«

Under indflydelse af tidens krav har dialogen i katolske kredse udviklet sig til en form for kontakt med omverdenen. Det må imidlertid overvåges, at dialogen opfylder de af pavestolen stillede betingelser, og det så meget mere, som den i dag tit udarter til udtalelser fra døve og ignoranter, der mener, at de bør føre en »dialog« om alt og med alle. Dette er grunden til, at modtageligheden over for Kirkens læreembede og bevidstheden om pligten til loyalitet og personlig forberedelse reduceres ved sådanne samtaler. I Kirken må imidlertid også læreembedet komme til orde. Kristus har udsendt sandhedens forkyndere, som sidder inde med læreembedets beføjelser. Der er plads for både forkyndelse og dialog, – men Kirkens lære kan ikke erstattes af dialogen, idet Kirken i så fald ville svigte sit missionskald: »Gå ud og lær!«

Den, der kæmper for retten til dialog, må ikke af den grund glemme forpligtelsen til at læse – ikke så meget aviser og tidsskrifter – men snarere de grundlæggende koncildokumenter. Presse og dialog kan ikke erstatte den sande teologiske videnskab og Kirkens læreembede.

Og så er der især spørgsmålet om den hele og fulde sandhed, som forkyndes af Kirken. Man må vogte sig for at neddyse trossandheder for at lette økumeniske kontakter. Typisk i denne forbindelse er, at nogle har foreslået, at man skulle tie om Gudsmoders stilling i katolsk fromhedsliv »for ikke at såre de adskilte brødre«.

Der er også en anden fare forbundet

med de økumeniske strømninger. I visse kredse har man forsøgt at politisere den økumeniske bevægelse. Dette gjorde sig særlig bemærket i Uppsala, hvor de politisk-økonomiske temaer næsten helt

dem kan man som katolik også bedre begrunde sin ret til at tage ordet, når talen er om reformer.

Kirken vokser først og fremmest i kraft af sine medlemmers indre liv, deres kors og deres ofre. Erkendelsen af denne fundamentale sandhed er af alt-overvældende betydning for Kirkens udvikling og for, at den kan overvinde sine øjeblikkelige vanskeligheder.

Jeg tror, at den krise, Kirken for øjeblikket er inde i, meget hurtigt vil blive overvundet. I Kirken våger Helligånden, som vil vække forståelsen af, at Kirken lever af kærlighed og offer. Hermed nærmer sig også tiden for et mere effektivt arbejde for at virkeliggøre hensigten med den dogmatiske konstitution om Kirken. Mange fejl, som er opstået på grund af en overdreven ydre reform af de kirkelige institutioner, vil miste deres suggestive magt. De nedbrydende kræfter vil forstumme, og de, »der øver sandhed i kærlighed«, vil komme til orde.

Stefan Wyszyński

fortrængte de teologiske med undtagelse af den såkaldte »revolutionsteologi«. Men netop i Uppsala erkendte man også, at den økumeniske bevægelse må afpolitiseres, hvis den tilstræbte virksomhed skal kunne komme til udøvelse på de rigtige områder, dvs. på det teologiske, det liturgiske og det indre livs plan. Alle parter kan kun vinde på dette, og den økumeniske bevægelse kan derved forsvares imod den sammensværgelse, der går ud på at tie Gud ihjel.

Det 2. Vatikankoncil satte sjælesorgen øverst blandt alle Kirkens opgaver. Det fremhævede som dens samlende midtpunkt den fornyede liturgi, der fejres i Kirken. Kirken skal være de troendes samlingssted, hvor de kan glæde sig med Kristus, som er midt iblandt dem, der samles i hans navn.

Et andet problem er spørgsmålet om lægfolket i Kirken. Efter kirkemødet er katolikkernes bevidsthed om deres retigheder i Kirken blevet mere levende. Kan det tænkes, at bevidstheden om pligterne over for Kirken ikke på tilsvarende måde er blevet levendegjort? I dagliglivet finder man ikke altid overensstemmelse mellem koncildokumentet om lægfolkets apostolat og den dogmatiske konstitution om Kirken.

Mange eksempler tyder på, at nogle katolske lægfolk er overordentlig ivrige når det gælder om at stille krav til hierarkiet, samtidig med at de udviser meget ringe energi, når det drejer sig om at finde veje til at støtte hierarkiet gennem et ansvarsfuldt arbejde. Netop gennem bedre at erkende sine pligter i Kirkens overnaturlige organisme og opfylde

CARLO LERCHE NIELSEN IN MEMORIAM

Den 6. juni døde Carlo Lerche Nielsen. I efteråret 1969 fik han en alvorlig hjertesygdom, som nu så brat sluttede hans liv iblandt os.

I ham har mange syge og mange af os, der arbejder blandt syge, mistet en ven, som var utrættelig i sin hjælpsomhed. Gennem mange år har han sammen med sin hustru, Marguerite Lerche Nielsen, gjort en stor indsats i arbejdet for og med de syge. Flest vil måske nok huske ham fra sammenkomsterne på Rygaard, specielt sygedagen i juni, hvor han gjorde et stort arbejde med organisationen og på selve dagen var der med hele sin familie, altid parat med en hjælpende hånd og stadig opmærksom på, hvor der var behov for hjælp.

Sin største indsats i dette arbejde ydede han vel, da han sammen med sin hustru og fru Lena Samson tog initiativet til at starte pilgrimsrejserne med fly til Lourdes. Det er vist kun os, der har haft det privilegium at være med til at forberede disse rejser, der ved, hvor meget arbejde, hvor megen planlægning og hvor meget vovemod der skulle til, for at en sådan pilgrimsrejse kunne finde sted.

Vi vil savne Carlo Lerche Nielsen og tænke på ham med taknemmelighed. Han hvile i fred.

Inger Høyer.

Idé - eller skyttegravs-politik

(Om at miste orienteringen og at finde den)

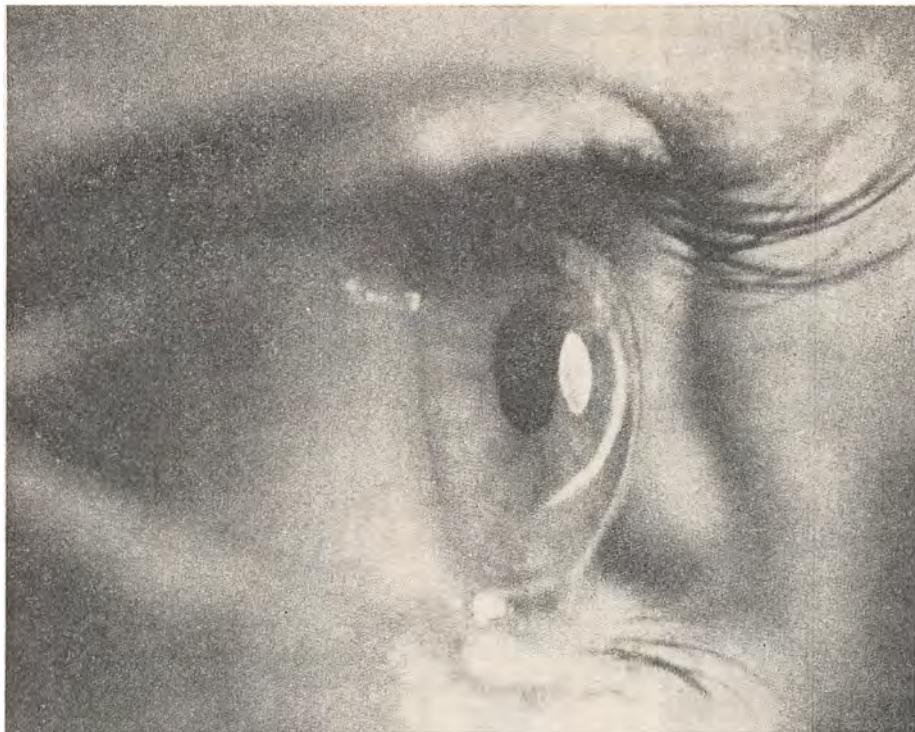
Vi har fået et kristeligt folkeparti.

Kristeligt Folkeparti er ikke, som nogle tror, en panikreaktion på en kort periodes forfejlede lovgivning, men den logiske følge af, at dansk politik er i færd med at miste sit idégrundlag på et tidspunkt, hvor den mere end nogen sinde har brug for at have det.

Tidligere slægter levede i et samfund, hvor forandring var undtagelsen. På jorden myldrede mennesker. I himlen troned Gud Herren. Mennesket i det lave stod i forbindelse med magten i det høje. Og selv om ikke alt var godt, så var livet dog grundlæggende trygt . . . I det statiske uforanderlighedens samfund vidste man besked med hvorfra og hvorhen og til nød også hvorfor. I dag befinder vi os i en ny situation. Begivenhederne hvirvler af sted omkring os. Vilka'rene skifter næsten fra dag til dag.

Nye menneskeskabte muligheder dukker op hurtigere, end vi kan nå at vænne os til dem. Mennesket har taget sin skæbne i egen hånd, men svimler samtidig ved farten. Det er svært at orientere sig. Man bliver angst ved alt det, der ruller sig op for os. Man bliver bange for sin egen magt – og afmagt. Vi lever i et dynamisk samfund. Problemet er: Kan vi styre den udvikling, vi er midt i? Kan vi overhovedet ret meget længere fortsætte med at være mennesker? Eller gør udviklingen, dette mangedevete uhyre, det måske netop muligt for os i langt højere grad at *blive* mennesker?

Det er absurd at forestille sig, at man skal kunne styre en udvikling, hvis man ikke har nogen forestilling om hvorhen! Det er umuligt at forestille sig, at man bevidst skal kunne gøre samfundet menneskeligt, hvis man ikke gør sig nogen forestilling om, hvori menneskelighed består, – hvad det vil sige at være menneske.

„Det er svært at orientere sig.“

Formanden for Kristeligt Folkeparti, overlæge Jacob Christensen har skrevet nedenstående artikel med specielt henblik på optagelse i Katolsk Forum. Vi vil ikke skjule vor betænkelighed ved at bringe den, da den trods alt propaganderer for et bestemt politisk parti. Alligevel bestemte vi os for at optage den og hører gerne læsernes mening om kristendom og politik.

De bedste af dagens politikere føler behovet for at vie hovedparten af deres kræfter til en fornuftig planlægning, men de føler sig bundet i et system, der blev til i forrige generationers mangelsamfund, og som aldrig siden er blevet ændret til nye tider og nye vilkår.

Man glider sig op i en skyttegravspolitik, hvor interessegrupper søger at holde hinanden i skak – med det resultat, at meget få konstruktive beslutninger kan tages.

Selv om adskillige politikere erkender dette, ser det ikke ud til at være muligt at gøre en forandring. I hvert fald ikke med rimelig fart.

Årsagen er vel nok den, at det er uhyre vanskeligt for et veletableret parti med lange traditioner at skifte signaler. Man bliver holdt fast af det billede, folk efterhånden har dannet sig af partiet – eller af det billede, man tror, folk har dannet sig. Det kan tage det meste af en generation at skifte kurs. Men vi har ikke det nødvendige antal årtier til rådighed. Derfor er der brug – ikke bare for et nyt politisk klima, men tillige for et parti, der kan optræde som katalysator for de nødvendige forandringer.

Det *kunne* være et kristeligt folkeparti.

Men det kunne ikke være et kristeligt eller kirkeligt særinteresseparti. Det ville være mere end betænkeligt at bringe et

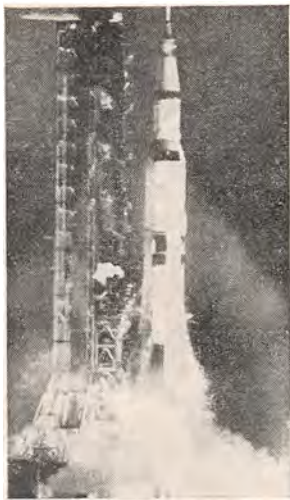
kristeligt parti ind på den politiske arena, hvis det blot skulle blive endnu et parti, der repræsenterede særinteresser, – om så disse særinteresser var aldrig så kristne eller kristelige. Det ville gøre det endnu vanskeligere end i dag at skaffe landet en handlekraftig regering.

Berettigelsen af et særligt kristeligt parti ligger i, at det fastholder landets kristne idégrundlag og menneskesyn som basis for politisk vurdering og beslutning, at det derved kan være i stand til at lægge en kurs, – og at den kristne dynamik, som har skabt vor kultur, tillige kan stimulere partiet til hele tiden at være et skridt foran i den rigtige retning.

En indirekte, men måske mindst lige så betydningsfuld virkning ville et sådant parti få derved, at dets blotte eksistens ville anspore samtlige øvrige partier til at overflødiggøre det. Man ville komme op af skyttegravshullerne og begynde at føre den politik, man for længst *skulle* have ført, – og som mange allerede har *ønsket* at kunne føre.

Kristeligt Folkeparti vil, så længe det er kristeligt, blive en både forenende og stimulerende faktor i dansk politik.

Også på en anden måde vil det betyde en styrkelse af det parlamentariske liv. Det vil bringe vælgerne tilbage til valgurnerne. Dels dem, der er blevet skuffede over den stærkt amputerede, underti-

»Kan vi styre den udvikling vi er midt i?«

den direkte afsporede politik, der føres i dag, og dermed har mistet fornemmelsen af tilhørsforhold til deres gamle parti. Og dels nogle af dem, der har mistet tilliden til det parlamentariske system som sådant og derfor har slået sig på andre metoder. Det gælder altså både den øjeblikkelige situation og perspektivet fremover.

Vi oplever de første faser af en teknologisk og biologisk udvikling, der radikalt vil ændre vore vilkår som mennesker. Menneskeskabte omgivelser trænger sig stærkere og stærkere ind på os. Samtidig med at vi får midler i hænde til materielt at skabe en velstands- og overflodsverden, som vi aldrig før har kunnet drømme om, er vi også i stand til med stigende kraft at forme og omforme den menneskelige personlighed – og måske en dag ændre menneskets præg som menneske.

Denne voksende skaberkraft kan meget vel være en del af Guds billedet i mennesket – hvor den bliver anvendt efter en guddommelig hensigt. Men den gør det også muligt for os at ødelægge os selv – hvis ikke . . . Det er dette perspektiv, politikere og andre mennesker må leve med, hvis vi skal gøre os håb om nogen fremtid. Og det er i virkeligheden også det perspektiv, vi må holde fast, hvis de politiske dags-dato-problemer skal skrumpes så meget ind, at vi skal have chancer for at blive enige om at løse dem.

Den helt centrale opgave for et opdukkende Kristeligt Folkeparti er at holde dette perspektiv fast og søge at få det udmøntet i konkret lovgivning.

*Jacob Christensen,
overlæge,
Horsens.*

Formand for Kristeligt Folkeparti.

**Katolsk Forum
har en god måde
at være katolsk på**

Brødets og vinens forvandling

Af Hans L. Martensen

Den katolske kirke er dybt berørt af de mange ændringer, der i vor tid går gennem hele verden og menneskeheden. Dette bringer spændinger og konflikter med sig, der af nogle opleves som en vis usikkerhed. Det er ikke mere så klart som tidligere, hvor de nøjagtige grænser mellem katolsk og ikke-katolsk går.

I en sådan periode, hvor der kan være tvivl om kirkens yderste grænser eller om perifere spørgsmåls besvarelse, er det en trøst, at vi som katolikker er helt enige om, hvor kirkens midtpunkt er. Dette midtpunkt er og bliver den hellige messe og kommunionen. Her dannes kirken, idet de troende bliver ét med Kristi legeme og blod.

Nu er der nogen, der mener, at der er opstået ændringer i selve læren om messen og kommunionen, at ændringerne således trænger ind i kirkens midtpunkt og hjerte.

For ikke så længe siden hørte jeg følgende replik: »Den nye liturgi røber, at den katolske kirke har skiftet syn på messen og forvaltningen.« Min samtalepartner kom især ind på spørgsmålet om kommunion i hånden. Han sagde: »Tidligere var det kun præsten, der måtte røre ved hostien. Desuden var man omhyggelig med, at ikke den mindste krumme gik tabt.«

Det må indrømmes, at de nye skikke undertiden viser, at man betoner og fremhæver andre sider af messen og kommunionen end tidligere. F.eks. hændte det ret ofte, at messen blev læst, mens det Allerhelligste var udstillet til tilbedelse i monstransen. Denne skik er nu ganske forsvunden. Man vil nemlig fremhæve, at det væsentlige ved messen ikke er at *tilbede* hostien, men at modtage den som næring. Eller tag et andet eksempel: Når man ved bestemte lejligheder tillader, at lægfolk modtager kommunion under begge skikkelser, så betoner man, at vi under messen så kraftigt som muligt skal mindes om Kristi offer-sindelag, der gik til blodets udgydelse. Når de troende drikker af kalken, kommer det, som pave Paul siger i »Eucharisticum Mysterium«, mere umiskendeligt til udtryk, at den nye og evige pagt skal besegles i Kristi blod. Eller endnu nogle eksempler: Når altrene er blevet vendt om, således at præsten står med ansigtet mod menigheden, eller når det er blevet tilladt for dem, der ønsker det, at modtage kommunionen i hånden, så fremhæver dette, at messen er et fælles måltid, der indtages ved det samme bord.

Når alt dette er sagt, så må det dog ubetinget fastholdes, at alle disse ændringer kun er som krusninger på overfladen af en dyb sø. I forhold til Guds kærlighed, der er indeholdt i messen, er de liturgiske ændringer kun som ubetydelige småbølger på vandets overflade. Måske kan man et øjeblik – på grund af disse krusninger og fordi man er vant til en anden belysning – næsten ikke genkende søen. Dog er den i sin dybde ganske uberørt den samme.

Messen og kommunionen er så dyb og uudgrundelig som Guds egen kærlighed. Derfor kan den menneskelige tanke aldrig komme til bunds eller udtømme virkeligheden. Den hellige Augustin har givet et godt billede: Det er som et barn, der med en ske prøver på at tømme havet over i et hul, det har gravet på strandbredden. Mysteriet er for stort for vore tanker. Derfor er det intet under, at man i århundredernes løb har fremhævet forskellige perspektiver af mysteriet. Men sandheden og troen er lige uforanderlige.

Dette gælder naturligvis også kirkens lære om, at brødet og vinen under messen forvandles til Jesu Kristi sande legeme og blod, således at den opstandne Kristus er helt og fuldt tilstede som Gud og menneske, både under brødets og vinens skikkelse. Dette er kirkens uforanderlige lære.

Men hvad nu med spørgsmålet om krummerne, der bliver tilovers? Er man lige så påpasselig som tidligere, nu hvor man praktiserer kommunionen i hånden? Hertil er at svare: Kirken har aldrig lært, at Kristus var tilstede i små krummer, som næsten ikke var mere end støv. Når man tidligere var så omhyggelig, så var det på grund af en almindelig ærbødighed over for alt, hvad der havde med messen at gøre. Men kirkens lære var tidligere, nøjagtig ligesom i dag, at Kristus er tilstede i den forvandlede hostie, så længe denne efter normalt, sundt omdømme har skikkelse af brød, man kan spise. Ligeledes er han tilstede i den forvandlede vin, så længe denne efter almindelig sund menneskeforstand har skikkelse af vin, der kan drikkes. Det kommer altså ikke an på, om noget gælder for brød eller vin, hvis det undersøges under mikroskop, men om det er brød til at spise og vin til at drikke. Undertiden var der måske opstået en usund skrupulositet med hensyn til små krummer, der var blevet til overs, eller over for en plet, der var blevet spildt af den forvandlede vin. Men en plet er

nu engang ikke beregnet til at drikke. Det er ikke kirkens lære, at Kristus er tilstede i en sådan ubetydelig krumme, eller i en plet fra vinen.

Alligevel vil nogen måske spørge, om ikke trods alt noget af denne store ærbødighed over for messen går tabt, når man f.eks. praktiserer »kommunion i hånden«? Svaret må være, at dette netop kommer an på, *hvordan* man gør det. Man kan modtage hostien med lige så stor ærbødighed og tilbedelse i hånden som i munden. Enhver religion kender ganske vist til, *hvordan* man af ærefrygt skal afholde sig fra at »røre ved« det hellige. Men kommunionen betyder jo netop, at det hellige er kommet os usigeligt nær. Kristus kommer os så nær, at han ikke blot er tilstede på vor tunge eller i vore hænder, men således at vi skal blive ét med ham med hele vort væsen. Den kristne ærbødighed skal derfor komme til udtryk mere i åndens tilbedelse end i forbud mod, at hænderne må røre.

Vi kan sammenfatte: Hvis nogen skulle mene, at der på grund af de æn-

drede liturgiske skikke er sket en ændring af kirkens trosfare, tager de fejl. Kirken lærer nemlig stadig, at der sker en forvandling under messen. En ny realitet bliver nærværende. Denne realitet er ikke længere brød og vin, men Kristus, der har lidt for os, og nu er opstanden og herliggjort. Kristus er lige så virkelig tilstede under messen, som da han åbenbarede sig for disciplene efter opstandelsen.

Forvandlingen betyder bl.a., at Guds mysterium bliver nærværende blandt os, så at vi kan knæle ned og tilbede. Den realitet, vi bliver inddraget i, når vi fejrer den hellige messe, er ikke blot et menneskeligt fællesskab, hvor vi er venner med hinanden og spiser sammen. Det er en forvandlet mad, vi spiser og drikker, og den virkelighed vi møder, er Kristus selv. Det er hans liv, vi skal drages ind i, til gavn for de mennesker, der endnu er langt borte. Brødet og vinen forvandles, for at Kristus ved sin tilstedeværelse kan komme og forvandle os. Han vil leve i de mennesker, der spiser hans legeme og drikker hans blod.

Hans L. Martensen

En uge til fremtiden

Sætningen »en uge til fremtiden« har på grund af ordet »til« to forskellige betydninger på dansk. For det første betyder sætningen, at man tager en uge til at interessere sig for fremtiden. Og for det andet betyder den, at der endnu er en uge, til fremtiden bryder frem. Denne side af sagen har også en specielt kristen betydning. Vi skal nu prøve på at betragte disse to betydninger:

1) »En uge til fremtiden« i betydningen: en uges interesse for fremtiden. I vor kultur har vi altid haft en udpræget interesse for fortiden. Humanisterne så hen til det gamle Grækenland, de kristne til den tid, da Det gamle og Det nye Testamente blev til. I de senere år er der dog sket en forandring, idet man i stadig stigende grad retter blikket mod fremtiden. Man betragter ikke mere fremtiden som noget rent passivt, som man kun skal afvente for at kunne opleve den. I nutiden ønsker man at virke formende og bestemmende på fremtiden. Denne ændring i den historiske bevidsthed får igen stor indflydelse på det samfundsmæssige og politiske liv og på de afgørelser, som træffes der. Derfor har vi brug for viden om fremtiden og dens strukturer. Men er det ikke umuligt at skaffe sig en sådan viden? I denne forbindelse må vi tænke på ting som prognoser og modeller. Prognoser er i det væsentlige forudberegninger med hensyn til tingenes fremtidige udvikling, gennem at man betragter, hvor og i hvilket omfang disse ting var og er udbredt. Her

kan man f.eks. tænke på beregningerne af antallet af mennesker på jorden, antallet af biler i fremtiden, vejnettets tæthed osv. Disse prognoser skal hjælpe de ansvarlige personer til at træffe fornuftige og rimelige afgørelser. Imidlertid har prognoserne desværre tit vist sig at være utilstrækkelige for ikke at sige direkte fejlagtige. Teknik er noget meget kompliceret, og med den stigende tekniske udvikling i samfundet ser den ud til at blive stadig mere kompliceret og uoverskuelig. Derfor prøver man på at opstille modeller, som kan bidrage til at fremskaffe et bedre helhedsbillede af mulighederne på de mest forskelligartede områder i samfundet på visse givne tidspunkter i fremtiden. Vor tids datamaskiner giver os værdifulde muligheder for at opbygge den slags modeller. Og den udfordring, fremtiden byder os, vil med tiden betinge en endnu mere systematisk og grundig behandling af fremtiden og dens strukturer. Derfor har futurologien som videnskab været i stærk udvikling i de allerseneste år. Futurologien er et forsøg på at opbygge en eksakt videnskab til behandling af fremtiden, dens problemer og muligheder under hensyntagen til de mange analytiske og matematiske hjælpemidler, der enten er under udvikling eller findes i dag. Begrebet futurologi i den her anvendte betydning blev første gang brugt i USA af O. K. Flechtman i 1943. Siden dengang er litteraturen på dette område vokset ud over alle grænser. Også i

Danmark er der et institut for fremtidsforskning med Arne Sørensen som generalsekretær. Ligesom sociologien er også futurologien behæftet med den vanskelighed, at den ret let farves af ideologier, og dette kan få ret vidtrækkende sociale følger også for nutidens samfund. Selvfølgelig kan futurologien ikke eksistere uden politisk ansvar og politisk mod til at give sig i lag med tingene og ændre dem.

Blandt samfundsbevidste mennesker støder man tit på begrebet utopi, men ikke i betydningen: noget umuligt. Utopien betegner her snarere en samfundsmæssig tilstand, som er ønskværdig, og som derfor bør søges realiseret. Den forstås i denne sammenhæng som noget bevidst verdsligt og har intet med paradisi at gøre. I utopien skal alle de menneskelige muligheder bringes til udfoldelse.

I den herskende fremtidsorientering, som vi møder overalt, har også den kristne sin plads og sit ansvar, hvis han vil være åben over for omverdenen, og i kraft af den antropologiske accent i begge skabelsesberetningerne i 1. Mos. 1-3, hvor mennesket får skabelsen som sit virksomhedsområde, kan den kristne på ingen måde unddrage sig verden hverken i dens nuværende eller dens fremtidige form.

2) »En uge til fremtiden« i betydningen: Der er kun en uge tilbage, før fremtiden bryder ind over os.

Denne betydning er for os en formaning til at handle i tide, hvad fremtiden angår, dvs. at den understreger vort ansvar for, hvordan fremtiden skal forme sig. Den fremtid, der rykker nærmere, og som vi trods futurologien ikke kan undgå at føle en vis usikkerhed overfor, har også en eskatologisk side. Ved eskatologi forstod man tidligere læren om de sidste ting, hvorved hovedvægten blev lagt på ting. På det punkt er der, som det fremgår af f.eks. Jürgen Moltmanns teologi om håbet, sket en ændring. Selvfølgelig handler eskatologien stadig om de sidste ting (den almindelige dom og opstandelse, skærsilden, himlen...). Imidlertid har eskatologien fået en bredere og mere fundamental betydning for troen. Ved troens eskatologiske dimension forstår vi som regel to ting: a) ved Jesus Kristus og hans virke er det kommende Gudsrige allerede på en eller anden måde brudt ind i tiden og historien; b) åbenbaringen i og ved Jesus Kristus har en vis »foreløbig« karakter, fordi der i den ligger en forventning og et håb om den endelige åbenbaring af Guds herlighed ved historiens afslutning. Vor viden om den eskatologiske tidsalders endelige komme er meget ringe (jfr. Mk. 13,32). Det eneste, vi ved, er, at Gud vil føre historien til dens fuldbærelse. Derfor vil fremtiden for teologien

altid være et åbent spørgsmål, og det gør, at de kristne bør udvikle en ideologisk-kritisk holdning over for alle fremtidsmodeller og stå som forsvarere af friheden, som er et af menneskets højeste goder. Apostelen Paulus siger: »Til frihed har Kristus frigjort os. Så stå nu fast, og lad jer ikke på ny spænde i trældoms åg!« (Gal. 5,1). Denne frigørelse til frihed er i særlig grad teologernes og de kristnes opgave. Det nytter ikke noget bare at komme med formelle bekendelser til friheden og med tomme frihedserklæringer. Den kristne må forstå, at friheden er noget, der skal søges og kæmpes for. Derfor er det vigtigt at finde veje til friheden og at udvikle konkrete fremtidsmodeller, hvor denne frihed kan nå den størst mulige udfoldelse. *Richardt Hansen.*

2-4 værelser søges

event. delv. møbl. med adgang til køkken og bad af 2 rolige søstre - lægestuderende og fastlønnet, 25 og 27 år.

Marie Storm,
tlf. Gentofte 9360,
afd. P.

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 8, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vestjydsk Rør- & Sanitetslæger A/S

Kirkegade 8, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Firma Hans Møller

v. Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvisitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billedbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Tlf. 35 01 57

C. J. Gerlachs øff.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevæne

Fa. Karl A. Hansen

Murermestre ★ Entreprenører
Ingeniører ★ Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 18 55

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Støt vore annoncører!

ØKUMENISK SOMMERLEJR på Øm

PROGRAM

Søndag den 2. august

Ankomst mellem kl. 19-21.

21.00 Velkomst ved forstander Walter Dalland.

Mandag den 3. august

10.00 »Hvad vil vi med lejren?« Gruppesamtaler om lejrens emne.

11.00 »Kunst som menneskeliggørelse« ved stud. mag. Jan Ulrik Dyrkjøb.

16.00 Gruppearbejde over formiddagens foredrag.

17.00 »Hvordan kan vi udtrykke os?« Musisk aktivisering.

20.00 »En bibelsk lignelse - litterært forstået« ved adjunkt Steffen Hejlskov Larsen.

Tirsdag den 4. august

10.00 Bibelarbejde. »Rajgræsset blandt hveden.« Mattæus ev. kap. 13, v. 24-30.

16.00 »Silkehud.« Film af Truffaut.

20.00 Drøftelse af filmen. Indledning ved cand. mag. Lone Stubkjær.

Onsdag den 5. august

10.00 Bibelarbejde. »Det store gæstebud.« Lukas ev. kap. 14, v. 16-24.

14.00 Udflugt.

20.00 »Religiøse holdninger i beat-musikken« ved Erik Wiedemann.

Torsdag den 6. august

10.00 Bibelarbejde. Salmernes bog. Salme 23.

16.00 »Kunstens funktion« ved udøvende kunstner.

20.00 Frit samvær.

Fredag den 7. august

10.00 Bibelarbejde. »Den gældbundne tjener.« Mattæus ev. kap. 18, v. 21-35.

16.00 »Silkehud« endnu en gang.

20.00 Festaften.

Lørdag den 8. august

Afrejse.

Tilmelding senest den 15. juli 1970 til:

Pastor Palle Dinesen, St. Kannikestræde 8, 1169 K.

Biskop Martensen i sekretariatet for de kristnes enhed

Ændringer i sekretariatet for de kristnes enhed

Rom – KIPA

Paven har udnævnt 6 biskopper, deriblandt biskop Martensen, til medlemmer af sekretariatet for de kristnes enhed. De øvrige er kardinal Parecattil af Ernakulam (Indien), kardinal Goyon af Rennes (Frankrig), biskop Ddungu af Masaka (Uganda), biskop Briva Mirabent af Astorga (Spanien) og den melkitiske patriarkatsvikar af Alexandria, syrereren Antaki.

Endvidere har paven stadfæstet føl-

gende biskoppers medlemskab: kardinal Jaeger af Paderborn (Tyskland), biskop Hermaniuk af Winnipeg (USA), biskop Ramamantoanina af Fianarantosa (Madagaskar), biskop Hemsing af Kansas City (USA), biskop de Smedt af Brügge (Belgien), biskop Hart af Dunkeld (Storbritannien), biskop Lamont af Umtali (Rhodesia), biskop Primeau af Manchester (USA) og biskop Holland af Salford (Storbritannien).

Antallet af kardinaler og biskopper, der er medlemmer af enhedssekretariatet, er reduceret fra 40 til 30. Blandt de biskopper, hvis medlemstid er udløbet, er kardinal Heenan og biskop Gran, Oslo.

Paven ikke til Polen

Hvorfor paven ikke tog til Polen

Rom – KIPA

Souschefen for Vatikanets presstjeneste, Casimirri, udsendte for nylig følgende erklæring i anledning af de nyeste meddelelser fra Warszawa i pressen om, at paven på ny var blevet indbudt til at komme til Polen:

»De polske biskopper har indbudt den hellige Fader til at komme til Czenstokaw den 3. maj, som er festen for Polens skytshelgeninde, og som også var dagen for pave Pauls 50 års præstjubilæum. Desuden havde paven yret ønske om at fejre sit 50 års præstjubilæum i største enkelhed, og dertil kom yderligere, at han i maj måned havde mange andre forpligtelser at opfylde. Alle disse omstændigheder hindrede paven i at tage de polske biskoppers ønske op til velvilig overvejelse. Og endelig må man ikke glemme, at rejsen til Cagliari fandt sted kort tid forinden, og at en rejse til Manila og Sydney er under forberedelse. Det er indlysende, at de mange indbydelser, paven modtager, gensidigt må passes ind i hinanden, og at alle bestemmelser må træffes i god tid, samt at der i denne forbindelse er ikke så få krav at tage hensyn til – ikke mindst det, at paven ikke alt for ofte kan være borte fra Rom.«

I denne stillingtagen fra Vatikanets side er der betegnende nok hverken tale om pavens stadige ønske om at besøge Polen eller om, at opfyldelsen af dette ønske flere gange er strandet på modstand fra den polske regerings side.

Afbud fra Camara

Ærkebiskop Camara sender afbud til luthersk verdensungdomsmøde

Geneve – KIPA

Den romersk-katolske ærkebiskop af Olinda og Recife, Helder Camara, har sendt afbud til det lutherske verdensungdomsmøde i Wely i begyndelsen af juli. Hensigten var, at ærkebiskop Camara som hovedtaler skulle tale over emnet »på vej til en menneskelig fremtid« på mødet, som oprindeligt skulle holdes i Sao Leopoldo i Brasilien. Efter at det nu er blevet bestemt, at det i stedet skal afholdes i Thonon på den franske side af Genfersøen, har Helder Camara meddelt Det lutherske Verdensforbund, at det desværre ikke er ham muligt at fastholde den aftale, der var truffet med henblik på mødets afholdelse i Sao Leopoldo.

Mødet, der skal afholdes i form af et »teach-in«, kommer først og fremmest til at omhandle forholdet mellem industrisamfundene og udviklingslandene. Ca. 30 af mødedeltagerne, der er mellem 18 og 25 år, vil i tilslutning til mødet tage del i Det lutherske Verdensforbunds plenarforsamling i Evian-les-Bains som stemmeberettigede delegerede.

FATTIGDOM

Pave Paul VI om fattigdommens kirke og kærlighedens kirke

Rom – KIPA

Da pave Paul på sin navnedag den 24. juni kom ind i Peterskirken for at af-

holde den sædvanlige offentlige audiens, blev han hilst med et langvarigt bifald af de tilstedeværende pilgrimme og turister.

Det centrale i hans tale var den dag det 2. Vatikankoncilts ord om, at »kærlighedens og fattigdommens ånd er Kristi kirkes vidnesbyrd og hæder«.

Det sidste koncil har, sagde paven, vakt en fornyet stræben efter sandhed og ægthed i Kirken. Kirken er parat til at fjerne sig fra historiske sædvaner, der har vist sig at være uforenelige med dens evangeliske sendelse. Tiden er inde til kritiske, historiske og moralske overvejelser, for at Kirken kan fremtræde oprigtig og tidssvarende udadtil, så vor tids mennesker i den kan genkende Kristi åsyn.

Paven citerede i denne sammenhæng den franske teolog, dominikanerpateren Yves Congar og den tidligere ærkebiskop af Bologna, kardinal Lercaro.

»Kirken skal være fattig, og hvad mere er: Kirken skal også fremtræde som fattig,« sagde paven i overensstemmelse med kardinal Lercaro. Visse omstændigheder, der i dag får Kirken til at fremtræde som rig, må dog ses i deres historiske sammenhæng, ud fra hvilken de også lader sig retfærdiggøre. I øvrigt kan det uden vanskelighed bevise, »at den sagnagtige rigdom, som den offentlige mening stadig på ny tilskriver Kirken, tit ikke engang er nok til at opfylde dagliglivets beskudne og berettigede behov, dels hvad de mange klerikere og ordensfolk og dels hvad de forskellige hjælpeorganisationer og pastorale foretagender angår«. Moderne mennesker forlanger med rette, at Kirken skal fremtræde således, som den ifølge evangeliet skal være, dvs. at den ikke må have økonomisk magt, ikke må være præget af rigdom i sin ydre fremfærd, ikke må give sig af med økonomiske spekulationer og ikke må glemme menneskenes, samfundsklassernes og udviklingslandenes nød og behov. Paven forsikrede, at han var fuldstændig klar over, at vor tids mennesker kræver dette af Kirken, og han tilføjede, at han »allerede var gået i gang med gradvise, men på ingen måde frygtssomme reformer«. »Vi ved meget godt, at den offentlige mening såvel i som uden for Kirken i dag, hvor alt er indstillet på at erhverve, besidde og nyde denne verdens goder, fornemmer det ikke alene som et ønske, men som en direkte nødvendighed at se den evangeliske fattigdom efterlevet i praksis og fremfor alt at se den realiseret der, hvor evangeliet forkyndes. For at sige det rent ud: i den officielle kirke og af pavestolen. Ligesom Kirken allerede har givet afkald på mange jordiske privilegier, og ligesom Kirkens officielle optræden udadtil al-

lerede på mange måder er blevet reformeret, vil den også,« forsikrede paven, »under skyldig hensyntagen til det berettigede, men også i tillid til at møde støtte og forståelse fra de troende« fortsætte sine bestræbelser »for at afskaffe sådanne forhold, som ikke er i overensstemmelse med den sande kirkes ånd og vel«.

Alle skal, sluttede paven, efter Jesu eget eksempel elske både fattigdommen og de fattige.

KIRKENS FREMTID

Det internationale teologiske tidsskrift »Concilium« fejrer sit 5-års jubilæum med at arrangere en verdenskongres over emnet »Kirkens fremtid« i Palais des Congrès, Albertina, Bruxelles, i dagene 12.-17. september i år. I kongressen vil deltage 200 teologer fra hele verden. Æresformand bliver den belgiske kirkes primas, kardinal Leo Suenens. Kongressens formand bliver pater E. Schillebeeckx O.P.

Programmet ser således ud:

12. september:

Kl. 20.00: Kardinal Suenens åbner kongressen.

13. september:

Teologiens funktion. Talere: J. Mejía (Argentina), W. Kasper (Tyskland), J. P. Jossua (Frankrig), E. Schillebeeckx (Holland).

14. september:

Hvad er det kristne budskab? Talere: R. Murphy (USA), K. Rahner (Tyskland), R. Brown (USA), H. Küng (Tyskland).

15. september:

Kirkens tilstedeværelse i morgendagens samfund. Talere: F. Böckle (Tyskland), G. Baum (USA), A. Vergote (Belgien), J. B. Metz (Tyskland).

16. september:

Kirkens strukturer i fremtiden. Talere: R. Tucci (Italien), B. van Iersel (Holland), A. Greeley (USA), Y. Congar (Frankrig).

17. september:

Kl. 15.30: Kongressen afsluttes.

Et begrænset antal tilhørere (1.000) kan få adgang til kongressens plenarmøder, som afholdes på de nævnte dage kl. 9.00-11.00 og kl. 17.00-19.00. Foredragene oversættes gennem simultananlæg til fransk, tysk og engelsk. Prisen for deltagelse er 5 dollars, som indbetales til: Congrès Concilium, Nederl. Creditbank, Nijmegen, Holland. Tilmeldelse inden 31. juli 1970 til Secrétariat Concilium, Arksteestraat 3-5, Nijmegen, Holland (telf. 08800-255525), hvorfra alle oplysninger om kongressen kan fås.

Sanktioner

Sanktioner imod Helder Camara?

Rio de Janeiro - KIPA

I bladet »Tribuna da Imprensa« meddeler Heio Fernandes under rubrikken »Kendsgerninger og rygter«, at den brasilianske regering planlægger strafferetslige forholdsregler over for ærkebiskop Helder Camara. Heio Fernandes påberåber sig i denne forbindelse følgende udtalelser af regeringsmedlemmet Raimundo Padilha til to repræsentanter for pressen: »Den røde biskop er indtil nu ikke blevet straffet på grund af sine velkendte forbindelser med Vatikanet og pave Paul VI. Imidlertid er revolutionsregeringen i færd med at indsamle materiale, der skal bevise, at Helder Camara i dag ikke mere har de brasilianske katolikker bag sig.« Padilha erklærede videre, at ærkebiskop Camara gør regeringen uret med de anklager, han i udlandet fremsætter mod Brasilien. »Men nu varer det ikke mere længe, før regeringen begynder at straffe forædderne inden for den kirke, den selv tilhører.«

Forfølgelser

Portugal forfølger fremskridtsvenlige katolikker

Lissabon - KIPA

Siden november 1969 er politiets overvågen af den katolske kirke i Portugal blevet mærkbart skærpet. Efter Salazars tilbagetræden var det politiske politi meget tilbageholdende, men nu er der altid hemmeligt politi til stede under messerne for at kontrollere præsterne. Da kirke og stat er adskilt i Portugal, kan det hemmelige politi naturligvis ikke gennemføre en censur af prædikenerne, før de holdes. Regeringen er begyndt at gennemføre en kampagne mod alle portugisere, der fordømmer kolonikrigen i Afrika. Tre prominente katolikker vil i den nærmeste fremtid blive anklaget for »statsfarlig virksomhed« for retten. Det drejer sig om en tidligere præstestuderende Manuel Mouaro, som allerede en gang før har været arresteret i to måneder af det politiske politi, om pastor José de Feliciades Alves, der er kendt som demokrat, og som af regeringen betegnes som en »polemisk præst«, og om en arkitekt ved navn Nuno Teotonio Pereira. De anklagede fordømte i 1969 kolonikrigen i tidsskriftet »Gedoc«. Da dette tidsskrift ikke udkommer regelmæssigt, var det ikke underkastet stats-

lig censur, men alligevel blev det systematisk beslaglagt, så snart det udkom. Beslaglæggelsen fandt enten sted allerede i trykkeriet, eller så snart bladet var nået ud i kioskerne.

P- pillen

Øger p-pillen tilbøjeligheden til selvmord

Toronto - KIPA

En undersøgelse, foretaget i Toronto, har ikke afkræftet den tanke, at brugen af antikonceptionelle midler i pilleform driver antallet af selvmord i vejret. Undersøgelsen blev foretaget af en professor ved universitetet i Toronto, og årsagen var, at antallet af selvmord var steget 100% i årene 1967-1968. Den stigende selvmordskurve har sikkert mange årsager, siger professoren, men man kan ikke udelukke den mulighed, at brugen af antikonceptionelle midler spiller en vigtig rolle i så henseende. Han anfører i sin rapport, at p-pillen indeholder hormonet progesteron, som bevisligt fremkalder depressioner hos visse kvinder.

MULIGHED FOR ENHED?

Athenagoras for fællesskab med katolikkerne

»Tilstanden fra før skismaet må genoprettes«

Wien - KNA

»Vi håber, at vi gennem en løsning af de ortodokse kirkers interne problemer på det forestående panortodokse koncil vil kunne tilstræbe en endelig løsning af forholdet til vor søsterkirke, den ærværdige romerske kirke,« sagde de ortodokse kirkers overhoved, patriark Athenagoras I af Konstantinopel i det østrigske fjernsyns udsendelse »Orientierung«. Og han fortsatte: »Vi nærmer os for tiden igen det forhold, vi i de første tusind år havde til hinanden.« Patriarken udtalte som sin overbevisning, at afvigelser og konflikter mellem den katolske og den ortodokse kirke i dag allerede i vid udstrækning er udlignet. Skismaet må overvindes, og vi må igen vende tilbage til forholdene før splittelsen, »da der ganske vist var små forskelle imellem os, men vi dog levede forenet med de samme sakramenter«.

Fint arbejde — Trla 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke — så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806

Aabenraa

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre

Sct. Annagade 19

Helsingør. Tlf. 21 01 64

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A,

1850 København V

Telefon (01) 31 04 11

*

PAPIR EN GROS

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PROTOKOLLER

PLASTIC

KONVOLUTTER

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27

1256 København K.

Telefon (01) 15 15 11

Telegramadresse: Forskjold

Støt vore
annoncører

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester

Værksted: Hededammen 4

Skoløbakken 147

Esbjerg. Tlf. 12 93 50

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 28 - 82 11 28

Kartofler - Frugt - Grøntsager

Konserves - Dybtrost

R. Hansen

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød

Fællesbageriet

Vejle

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester

aut. vand- og gasmester

Solagervej 8, Næstved

tlf. 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre

Ramsherrød 13. Tlf. 72 01 58

Næstved

Leverandør til katolske Institutioner

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 88

Lys - Kraft - Olfeyr

Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoller

Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amallegade 16A - Horsens

Tlf. 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Jørgensen

HORSENS

LÆSERNE MENER

ÅBENT BREV

til *Katolske Forums læsere i almindelig-
hed og tidligere, nuværende og fremt-
dige læserbrevs-forfattere i særdeleshed.*

I de senere år har vi inden for kirken fået megen frihed til at udtale os om alt og alle, både mundtligt og skriftligt, — og denne frihed er et stort gode, men et gode, der både kan bruges og misbruges.

Desværre viser adskillige læserbreve i dette blad, at vi endnu ikke har lært at skelne mellem disse to måder at bruge friheden på, idet de indeholder mange eksempler på usaglig og negativ kritik og personlige angreb. Jeg tænker f. eks. på nogle åbne breve til vor biskop og andre og nu senest på meningsudvekslingen ang. kirkesproget. Hvorfor mon mennesker, der sikkert ellers er hyggelige og flinke folk, absolut skal have afløb for deres aggressioner, når de skriver læserbreve?

I et læserbrev i nr. 11 var det f. eks. meget ubehageligt at læse, hvad der stod om de udenlandske præster. Skal »gæsten« udvise en vis diskretion osv., så er det vel lige så vigtigt at »værtfolk« udviser en vis gæstfrihed, så meget mere som disse »gæster« er langt mere end gæster i almindelighed. Hvor mange af os danske katolikker havde mon i det hele taget fået chancen for at blive katolikker, om det ikke havde været for de udenlandske præster, der frivilligt havde valgt at rejse herop til os og frivilligt havde påtaget sig det ingeniørlunde lette arbejde at lære vort sprog. Langt snarere end at kritisere deres sprog, skulle vi da ikke takke dem, fordi de ville lære det og bruge det for at hjælpe os? (Noget helt andet er, at det kan være rigtigt på *tomandshånd* med en udenlandsk præst at fremsætte en positiv kritik af hans sprog, — især hvis kritikken er berettiget).

Dette var et eksempel. Der kunne fremdrages andre, men lad os blive ved det. Meget skriveri (og megen ærgrelse) ville sikkert kunne undgås, hvis vi alle, inden vi afsender et læserbrev, ville overveje, om vi skriver for at gavne en sag, vi anser for vigtig, eller om der ligger en mere eller mindre skjult glæde over at give sin modstander »et hak i tuden« bagved, for også i læserbreve gælder vel det store bud i loven om kærlighed til Gud og næsten. *Jens Møller.*

Er vi til rotterne?

Der er visse passager i hr. Rosendal-Hansens reaktion mod pater Wuyts, der får mig til at tænke på, om det er sproget eller indholdet, der er det vigtigste ved en tekst?

Hvad hjælper et elegant dansk, hvis vi ikke har lært noget af det budskab, kirkens tekster bringer?

At jeg ikke finder hr. Rosendal-Hansens dansk særlig elegant er irrelevant, men det er i højeste grad relevant, at jeg finder den mentalitet, der ligger bag hans angreb på pater Wuyts, endnu mindre elegant.

Det må da være muligt at kunne argumentere sagligt om sprogbrug uden at angribe en mand personligt.

For at lette en eventuel analyse af min sprogbrug må jeg hellere skrive, at jeg er født i Danmark, men at det ikke betyder meget for mig, om jeg laver nogle stavfejl, andre sproglige bommerter eller bruger nogle vendinger af udenlandsk oprindelse. Jeg har nemlig været tvunget til at opholde mig en lang årrække i udlandet for eventuelt at kunne blive præst i Danmark.

Jeg finder hr. Rosendal-Hansens angreb på pater Wuyts smagløst. Først indleder han med hr. pater. Det er jo ikke for at være høflig, men et forsøg på at være ironisk. Det er i hvert fald ikke almindelig dansk sprogbrug!

At det er et handicap ved en sprogvederling, at man ikke er født i landet, er klart for alle. Så al den skriven om »hørt med danske øren«, »dersom han havde haft dansk som modersmål og til fulde vidste, hvad det at tænke og føle dansk står for«, kan ikke være for at fremme sagligheden. Det er smagløst!

Meget værre er den mentalitet, der ligger bag følgende udtryk: »herboende udenlandske præste«, »at man som gæst i et land forventes at udvise en vis diskretion og en vis beskeden indordnen sig under forholdene i den familie, hvor man har slået sig ned«.

Jeg skammer mig ved at gentage det! Er det en måde at skrive på om de præster, der udgør 2/3 af præsterne i Danmark?

Er det, at de er født i et andet land og frivilligt på biskoppens opfordring er kommet til Danmark for at tjene os, en grund til, at de skal have mundkurv på, at de skal gå rundt som skygger eller stedbørn, og at de kun har lov til at lukke munden op for at synge en latinsk messe?

Hvilken taknemmelighed! Jeg skammer mig over, at en dansker kan skrive sådan noget.

Efter min mening skulle det være lige omvendt. Danskerne skulle udvise diskretion og en vis beskeden indordnen sig. Vi skulle gøre alt, for at præsterne kunne føle sig hjemme. For de er da for pokker hjemme!

Ih hvor jeg skammer mig. Jeg beder til, at ingen anden tænker som hr. Rosendal-Hansen. Det er en kendsgerning, at for få virkelig gør noget, for at præsterne skal føle sig hjemme, men at det skulle stamme fra en sådan mentalitet er grufuld.

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Tlf. *(03) 27 31 00

Brdr. Zöllner

Nørrebrogade 174
København N
Telefon Tega 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle. Tlf. *82 95 00
Flineste mejeriprodukter

A/S Trælaeten

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - Kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 08

Poul
HENRIKSEN

Raadhusstrøvet, Vejle

Tlf. *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Bøglade

Kaj Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle. Tlf. 82 03 60

Bøgladen med de mange bøger . . .

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Barkholt boghandel

Bøgladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 82 15 33

H. Overbeck

Ingenlærflrma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. Krenk

Ingenlærflrma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 52 33 44

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 08 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 52 01 55

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C
København V
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk, pålæg
En gros og en detail

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

D. Plate Petersen

Malmester
Tlf. Fasan 2718

Ernst Grell & Co.

aut. elektrinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2838 - 2678

Støt vore annoncører

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

L. Basse

Kaffe - vin - konserves
Hj. af Nørreg. og Jyllandeg.
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer på kon-
toret Bredgade 69A, hver tredag kl. 19
til 21.
Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA12 2323.

Kom **TIERE** i

**Næstved
Diskontobank**

... banken i **centrum**

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5.-11. september 1970

7-dages flyrejse (Kastrup tur-retur), fuld pension kr. 890,00

Særpris for syge: Accueil Notre-Dame kr. 700,00

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin.

Læge, sygeplejersker og samaritler medfølger.

Program og tilmeldelse ved henvendelse til:

Fru L. Samson

Translatør C. Lerche Nielsen

Barsehøj 25, 2900 Hellerup eller Bredgade 69, 1260 Kbhvn. K.

Tlf. GE 6341

Tlf. PA 2539

**SCT. ANNÆ REJSER —
PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.**

12/9—26/9 **Venezia—Ravenna—Firenze** — fly 15 dg. — pris 1195,-.

3/10—17/10 **Firenze—Assisi—Rom** — fly — 15 dg. — pris 1195,-.

17/10—24/10 **Rom** (efterårsferien) — fly — 7 dg. — pris 965,-.

25/8—6/9 **Oberammergau—Salzburg—Wien** — tog — 13 dg. — pris 1095,-.

28/8—5/9 **Oberammergau—Saalbach** — fly — pris 998,-.

Israel 10/9—24/9 — fly — Jerusalem—Galilæa — pris 2250,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt — Statsunderstøttet

Seminarleforstander: R. Hoff, Hellerupgaardvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

tal forsikring med

**ABSALON
SKANDINAVIA**

- det er sikkert

Der er altid noget af interesse i Katolsk Forum

Jeg læser sammen med tre tyskere, der har lovet at ville arbejde i Danmark. Hvordan skal jeg forklare dem en sådan diskriminerende holdning i Danmark? Er den almindelig? Er de ikke velkomne?

Og nu kommer hr. Rosendal-Hansens hykleri: »en lille praktisk oplysning til venlig orientering: Tiltaleformen I...«

Hvad betyder det, om præsten siger I eller De? Under messen siger han I. Skal det også laves om? Er det en måde at gøre en præst til grin på?

Siger og skriver een dansker studerer til præst for bispedømmet København. At han sikkert kun har fået meget lidt støtte fra danskere under sit lange ophold i udlandet er sin side af sagen. Men hvad med fremtiden? Hvad hvis flere tænker som hr. Rosendal-Hansen? Skal vi byde unge fra udlandet, der er beredt til at komme til Danmark, sådanne tilstande?

Lad mig for en ordens skyld nævne, at jeg under mit 5 års ophold i udlandet stort set er blevet modtaget som en ven og et ligeberettiget medlem af familien. Ellers ville det have været et mareridt at skulle være så mange år i udlandet for at kunne blive præst i Danmark. Hvis man tænker som hr. Rosendal-Hansen, gør man sikkert livet til et mareridt for nogle præster i Danmark.

I år kommer to unge præster til Danmark, én til Århus og én til København. I årvis har mange vidst, at disse to skulle komme til landet, men næsten ingen har gjort noget for at hjælpe dem og for at holde kontakten vedlige.

Hvis disse to unge præster ikke bliver modtaget med åbne arme . . . , ja hvad nytter så al vor snak om kristendom. Hvorfor skal unge præster komme til Danmark? Der er steder nok, hvor man vil være glad for at modtage dem?

Det kan ikke være meningen, at vi danske på grund af ét væmmeligt læserbrev skal føle os pinligt berørt, hver gang vi nu møder en præst, der er født i udlandet.

Men hvis vi ikke får bugt med den mentalitet, som hr. Rosendal-Hansen står for, og opgiver vor selvglæde, så er vi vel nok til rotterne. *Bent Lange SJ.*

HERR REDAKTØR!

Jeg leser Deres blad iblant og har foran mig Juninummeret hvor en biskop klart og bestemt definerer »Ægteskabets uopløselighed«. Dette fikk mig til å tenke på noen linjer Sophia Loren sa for et par uker siden: »Efter min mening bør katolske prester ha lov til å gifte sig. De bør også nektes skilsmisse.«

Disse skråsikre katolske definisjonene har sin avgjorte sjarmer — men jeg vil tilråde katolsk presteskap nu å være mindre bestemte — da vi vel kan se i øi-

nene at det bare er et tidsrum innen de selv gis rett til ekteskap. (En av de beste biskoper i Den norske kirke er – såvidt jeg vet – skilt.)

*Ærbødigst
Johan Christian Bjørk.*

LITURGISK KALENDER

FREDAG den 10.: Ferialdag (grøn).
LØRDAG den 11.: Ferialdag (grøn) eller Gudsmoders lørdagsmesse (hvid).
SØNDAG den 12.: 8. e. PINSE (grøn).
MANDAG den 13.: Ferialdag (grøn).
TIRSDAG den 14.: Bonaventura, biskop og kirkelærer (hvid).
ONSDAG den 15.: Ferialdag (grøn) eller Henrik, kejser (hvid).
TORS DAG den 16.: Ferialdag (grøn) eller Vor Frue af Karmel (hvid).
FREDAG den 17.: Ferialdag (grøn).
LØRDAG den 18.: Ferialdag (grøn) eller Kamillus af Lellis, præst (hvid) eller Gudsmoders lørdagsmesse (hvid).
SØNDAG den 19. 9. e. PINSE (grøn).
MANDAG den 20.: Ferialdag (grøn) eller Hieronymus Æmilliani (hvid).
TIRSDAG den 21.: Ferialdag (grøn) eller Laurentius af Brundusio, præst og kirkelærer (hvid).
ONSDAG den 22.: Maria Magdalene (hvid).
TORS DAG den 23.: Ferialdag (grøn).
FREDAG den 24.: Ferialdag (grøn).
LØRDAG den 25.: JAKOB, APOSTEL (rød).
SØNDAG den 26.: 10. e. PINSE (grøn).
MANDAG den 27.: Ferialdag (grøn).
TIRSDAG den 28.: Ferialdag (grøn).
ONSDAG den 29.: OLAV, KONGE (rød).
TORS DAG den 30.: Ferialdag (grøn).
FREDAG den 31.: Ignatius af Loyola, præst (hvid).
LØRDAG den 1.: Ferialdag (grøn) eller Gudsmoders lørdagsmesse (hvid).

DE NYE LÆSNINGER

10. juli – 1. august 1970

Søndag den 12. juli: 8. søndag e. pinse.

1. læsning: Amos' bog 7, 12-15.
2. læsning: Efeserbrevet 1, 3-14 eller (forkortet) 3-10.
3. læsning: Markusevangeliet 6, 7-13.

Søndag den 19. juli: 9. søndag e. pinse.

1. læsning: Jeremias' bog 23, 1-6.
2. læsning: Efeserbrevet 2, 13-18.
3. læsning: Markusevangeliet 6, 30-34.

Lørdag den 25. juli: Jakob, apostel.

1. læsning: 2. Korinterbrev 4, 7-15.
2. læsning: Matthæusevangeliet 20, 20-28.

Søndag den 26. juli: 10. søndag e. pinse.

1. læsning: 2. Kongebog 4, 42-44.
2. læsning: Efeserbrevet 4, 1-6.
3. læsning: Johannesevangeliet 6, 1-15.

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Tlf. 55 57 80

All i moderne belysning

Karl A. Købløv
aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

Ove Juel-Christensen

Tlf. 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

**MARIUS
MP
ETERSEN**

Ringsted Isenkramhandel
Tinggade 5, telefon (03) 61 24 54

Mogens Larsen El. Installatør

Ramshørd 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Centralmejerlet

Afdeling: Vesterbro

Arhus
Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(Forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omlindblindinger

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvej 10, 2920 Charlottenlund
Tlf. Ordrup 29 07
Træffes efter aftale

De skulle også
tegne et abonnemnt
på Katolsk Forum

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

TIL BYEN
FRA BYEN
- i byen
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Skal De flytte?
AMAGER
FLYTFORRETNING
Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvej 13,
Charlottenlund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850

Abonnement på Katolsk Forum –
ring (01) GO 4895.

Ibrahima Dieng
med sine to
koner.
(Fra filmen:
Postanvis-
ningen.)

Anerkendelse

Som en anerkendelse af Ellen Niensens »indsats som journalist på et kristent-politisk plan« har landsstyrelsen for Danmarks katolske Kvindeforbund enstemmigt vedtaget at tildele Ellen Nielsen et rejsestipendium på kr. 2000,-.

118. årgang af Katolsk Ugeblad 10. juli 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eilli Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchøvej 8, 1825 København V.,
telefon EVA 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Binas Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgsspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Postanvisningen

Instruktøren hedder Sembene Ousmane og er noget for vore breddegrader så sjældent som fra Senegal, så alene af den grund fortjener »Postanvisningen« omtale. Desuden er det yderst sjældent, der er mulighed for at se film fra Afrika eller Asien, når den samtidig skal være lavet af dem selv. Alt for ofte er dokumentar- og handlingsfilm fra udviklingslandene lavet af og for vesteuropæere eller amerikanere. Men her er altså chancen for at se en afrikansk film, lavet af afrikanere og med en historie, der handler om afrikanere.

I Dakars traditionelle, dvs. ikke-europæiserede, bydel bor Ibrahima Dieng med sine to koner og syv børn. Han har som så mange andre ikke noget arbejde, og derfor bliver det den helt store omvæltning i hans liv, da han modtager en postanvisning fra en nevø i Paris på 25.000 fr. For at få pengene udbetalt kræves der et identitetskort, og for at få et identitetskort kræves det, at man har et billede og en dåbsattest. Såre simpelt, men for Ibrahima, som hverken kan læse eller forstå sig på bureaukatiets udviklede love, bliver det til en uovervindelig hindring.

Tilmed er han en gemytlig og rettroende muselman, som ikke vil snyde sine medmennesker eller nægte dem en tjeneste, og det bliver næsten katastrofalt for ham, for han næsten overfalder af venner og bekendte, som har hørt om de mange penge. Slutningen skal ikke røbes her, blot skal den ligefremme fortælle på præcise miljøschildring næv-

nes som nogle af de mere fremtrædende kvaliteter ved filmen.

Normalt optager tøj og rekvisitter ikke nogen væsentlig del af tilskuerens opmærksomhed, fordi det er kendte ting, som blot angiver rammen om handlingen. Det kan næsten siges at være modsat med denne film. Alle udeværkerne indtager en selvstændig rolle, fordi de for os er ukendte og en smule eksotiske. Her er filmens ukrukkede og usentimentale skildring af et traditionelt miljø en kolossal styrke. Uden påtaget betydningsfuldhed er vi bare til stede i familiens liv med alt, hvad det indebærer af dagligdags gøremål. Vandbæreren kommer og sælger vand, tøj vaskes og hænges til tørre, hustruerne skylder Ibrahimas fødder efter en lang dag og svinger viften, når han spiser. Alt sammen fortalt med en ligefremhed, som netop karakteriserer dagligdagen.

På en mere indirekte måde skildrer filmen også de problemer, der er, i forbindelse med et udviklingslands overgang til et moderne samfund. Ibrahima stilles over for et fremmedartet bureaukrati, som ikke taler hans sprog, og som landet har overtaget fra den tidligere kolonimagt. Han kan slet ikke gennemskue situationen, og må derfor søge hjælp hos familie og bekendte. For os er en uvildig sagsbehandling en selvfølge, for Ibrahima er det noget ukendt, mens han jo altid har kunnet få hjælp hos sine nevøer.

En af forudsætningerne for udvikling, en rationel uvildig sagsbehandling, støder således på en barriere af holdninger, som er nyttige i det traditionelle sam-

fund, men som i udviklingen er utilstrækkelige. Det kaldes i debatten om udviklingsproblemer for en udviklingsbarriere, og bedre end mange foredrag og diskussioner anskueliggør filmen fænomenet. Det er simpelt hen lettere at forstå dybden i udviklingsproblemer ved at se et samlet billede af en kultur end ved nok så megen teoretisk viden.

For os er forholdet mellem mand og kone måske nok noget, der debatteres, men det grundlæggende, at forholdet består af to personer, betvivles næsten aldrig. Derfor virker det dobbelt morsomt og tankevækkende at se Ibrahima og hans to koner. Der er bestemt ingen ligeberettigelse, men alle ser ud til at trives i deres roller.

Mange steder i filmen får vi brikker til et samlet socialt mønster, som indenfor det samfund det befinder sig i, er både fornuftigt og logisk sammenhængende. Det får mig til at tænke på, hvor vanskeligt det er at påvirke udviklingen i sådan et land, fordi en ændring et sted i systemet uvilkårlig vil medføre ændringer andre steder. Det burde mane til forsigtighed eller i det mindste respekt for disse menneskers sociale mønster og kultur, når vi kommer og vil hjælpe dem til at blive som vi.

Uanset om man interesserer sig for udviklingsproblemer eller ej, er filmen både morsom og underholdende, og skulle den ikke komme op i den stedlige biograf, så skriv til Deres biografdirektør om Deres ønske. Han bliver glad for at kunne hjælpe Dem.

Jakob Frandsen

Ærkebiskop Helder
Camaras besøg i
Europa

Bispekonferencen i
Tromsø

Pave Paul om
ægteskabet

Bernanos, Bresson
og Mauriac
- til fælles inspiration -

14 - 15 / 1970

forum

katolsk

Bispekonferencen i Tromsø

Abortus provocatus og blandede ægteskaber i forgrunden

Tromsø, Norges havn mod det arktiske nord og badet i sol døgnet rundt var den naturskønne ramme om de nordiske katolske biskoppers konference i dagene 5.–11. juli 1970. Den apostoliske vikar, biskop *Johannes Wember*, åbnede gæstfrit sin smukke bispegård, som var ny-restaureret efter en dramatisk brand, for sine bispekolleger: biskopperne *Johannes Rüth*, Trondheim, *John Willem Gran*, Oslo, *Hans L. Martensen*, København, *Paul Verschuren*, Helsinki, *Hendrik Frehen*, Reykjavik og *John E. Taylor*, Stockholm. Sidstnævnte er bispekonferencens formand. Monsignore *Kristian Hylla*, Stockholm, fungerede som konferencens sekretær, og desuden deltog en rådgivende kirkeretlig kommission bestående af: Pastor *Ib Andersen*, Danmark, msgr. *Hylla*, Sverige, pater *Cornelius Puts*, Finland, og pastor *Gerard Vranken*, Norge. Som referent for presen medvirkede pater *Hallvard Rieber-Mohn*, Norge.

Problemfyldt dagsorden

Efter koncelebration i Tromsøs lille katolske domkirke blev konferencen åbnet søndag aften. Der var tre hovedpunkter på dagsordenen, som blev fremlagt af biskop Martensen. For det første ønskede man at tage indgående stilling til de praktiske konsekvenser af det pavelige *Motu proprio* for nylig om de blandede ægteskaber. Det er ønskværdigt og realistisk at skabe fælles retningslinier for de nordiske lande i dette spørgsmål, og i løbet af den uge, konferencen varede, udarbejdede man sådanne retningslinier i en pastoral instruks, som kan ventes offentliggjort, så snart den er blevet godkendt i Rom. Teksten er – efter indgående drøftelser og kirkeretlig information – klar i sin målsætning: Det drejer sig om at varetage ikke alene den katolske opfattelse af ægteskabets gyldighed og integritet, men også om at bevare den økumeniske ånd, den psykologiske forståelse og den nordiske retsopfattelse, som må præge problemets løsning i vor særlige kultursammenhæng. Her blev der både fra biskoppernes og fra de indkaldte eksperter side ydet et grundigt og samvittighedsfuldt arbejde med en tiltalende sans for menneskers velvære på et så væsentligt livsområde.

Det andet punkt på dagsordenen var ikke mindre krævende og vanskeligt at

gå i lag med. Det drejede sig om Kirkens holdning til *abortus provocatus*. Problemet har løbende aktualitet i vore lande i kraft af en stadig liberaliserende tendens inden for lovgivningen til at legalisere dette indgreb på efterhånden stærkt udvidede indikationer. Her er der ikke bare tale om en parallel, men om en tilstræbt samordnet udvikling i de nordiske lande, blandt andet i kraft af Nordisk Råds forsøg på en sideløbende lovgivning i dette spørgsmål.

Kirkens traditionelt afvisende holdning over for *abortus provocatus* er tidligere blevet klart og principielt udtrykt i vore lande og kan dårligt tænkes ændret. Det nye er en begrundet fornemmelse af, at naturrettslige og moral-teologiske principper, hvor rigtige de så end er, udgør en utilstrækkelig kirkelig kommentar til et problem, som både af enkeltpersoner og af samfundet opleves som en alvorlig og ofte tragisk udfordring til ansvar og næstekærlighed. En ensidig teoretisk advarsel og fordømmelse i en så smertelig og vanskelig sag er utilfredsstillende. Kirken må begrunde sit standpunkt på en solid basis af aktuel indsigt i og forståelse af problemets sociale, medicinske, juridiske og fremfor alt konkret menneskelige sider: Ikke bare de kvinder, som oplever et uønsket og måske farligt svangerskab, men også læger, sygeplejersker, pårørende, socialrådgivere og sjælesørgere befinder sig ofte i samvittighedskonflikter, som må belyses i medfølelse med deres situation.

Her havde man fra forskellig side ydet et godt forarbejde, ganske særligt i form af et seminar om abortproblemet, som med god og alsidig faglig bistand for nylig har været afholdt i bispedømmet Oslo, og hvis drøftelser inden længe vil blive offentliggjort i bogform. Fra dette seminar forelå flere betænkninger fra både præster og lægfolk om, hvilke sider af problemet der burde tages i betragtning ved udsendelsen af et eventuelt hyrdebrev om spørgsmålet. Dette materiale var genstand for grundige drøftelser på bispekonferencen. I Norge vil udkastet til en ny abortlov blive taget op til behandling i nationalforsamlingen nu i efteråret, og en udtalelse fra kirkelig side ville i denne forbindelse have været ønskelig. Bispekonferencen mente imidlertid ikke at kunne

forpligte sig til at levere noget inden for denne knappe tidsfrist, idet den ønsker forskellige sider af denne alvorlige sag yderligere belyst, før den udtaler sig. Kirkens forsvar for den ubetingede respekt, menneskelivet har krav på ikke bare i denne, men i en række andre sammenhænge i den moderne kultursituation, vil blive understreget klart og utvetydigt. Men ud over dette vil man i en principiel udtalelse være nødt til at vie de *alternative* løsninger for de abortsøgende og den sociale og menneskelige holdning både over for dem og over for alle dem, der direkte eller indirekte bærer ansvaret for deres ofte yderst vanskelige situation, større opmærksomhed. Biskopperne kommenterede derfor dette punkt på dagsordenen med, at det foreløbig måtte tages op til fornyet ekspertbehandling, og det er hensigten at udarbejde en grundig udtalelse, hvori der tages stilling til alle de væsentlige sider af sagen, og hvori man virkelig vil forsøge at give en praktisk vejledning med henblik på situationen i dag.

Det tredje hovedpunkt på biskoppernes dagsorden var de forslag, som Nordens katolske overhyrder i fællesskab kan fremkomme med, hvad angår dagsordenen for den kommende bispesynode i Rom. Her ser man en virkeliggørelse af det nye arbejdsdemokrati i den katolske kirke: De nationale og regionale samordnede afdelinger af Kirken giver udtryk for deres ønsker på verdenskirken plan, og Nordens katolske kirker har – så svage de end er rent talmæssigt set – et vigtigt ord at skulle have sagt i dette kor. Her står de ikke bare som repræsentanter for nogle tusinde katolske troende, men samtidig også for en mentalitet, en kultur og en samfundstype, som er særegen for os. Fristen for indsendelse af forslag vil være åben endnu en tid fremover, men de nordiske biskopper fastholdt foreløbig ønsket om, at cølibatsproblemet må blive drøftet på synoden i udtrykkelig tilknytning til pave Pauls ord (i et brev til kardinal *Villot* om situationen i den hollandske kirke) om, at spørgsmålet om præstevielser af gifte lægmand, hvor forholdene gør det ønskeligt, står åbent for drøftelse.

Hvad spørgsmålet om interkommunion angår, ønskede bispekonferencen at afvente en udtalelse fra sekretariatet for

NOTES BLOKKEN

de kristnes enhed, før den eventuelt foreslog dette optaget på synodens dagsorden. Derimod agter den at foreslå, at synoden behandler spørgsmålet om informationskrisen mellem Kirkens centralledelse i Rom og verdensopinionen, dvs. den indlysende utilfredsstillende kommunikation af nyheder og standpunkter, som ydes af Vatikanets pressetjeneste og af dagbladet »L'Osservatore Romano«.

Hvad forbindelsen mellem vore nordiske kirkeafdelinger og Rom angår, skal det nævnes, at biskop Gran er trådt tilbage fra sit medlemskab i sekretariatet for de kristnes enhed efter syv års tjeneste, og at han efterfølges af biskop Martensen. Biskop Martensen blev ligeledes genvalgt til den nordiske bispekonferences viceformand.

Et arbejdsfællesskab

Så vidt om de kendsgerninger og standpunkter, som det er nærliggende at uddrage af en uges meget arbejdsomme og samvittighedsfulde forhandlinger. Men en pressemand, som overværer biskoppernes arbejds møder – for øvrigt uden den ringeste begrænsning af sin frihed til at referere, hvad han hører og ser – kan heller ikke undgå at blive slået af en bispekonferences *menneskelige* sider. Nordens katolske biskopper er forskellige af nationalitet, temperament og baggrund i det hele taget. Så meget mere bliver man slået af den utvungne, ligefremme og naturlige enhed, deres samarbejde er præget af. At de tilsammen repræsenterer et stort kvantum teologisk og kirkeretlig ekspertise, er, hvad man kunne forvente. At de ubesværet og som en selvfølge indkalder fagfolk og lytter til deres råd, er sympatisk. Men det mest karakteristiske er måske indtrykket af biskopper, der står deres lægfolk så nær – ikke skjult bag en barriere af administration og papir, men i umiddelbar kontakt med almindelige menneskers liv og problemer. På den måde bliver det *pastorale* i præstegerningen fremherskende i deres arbejde, – det er en af de mange fordele ved vore små og over-skuelige forhold i Norden.

Biskopperne vil næste gang samles i januar 1971 – denne gang i Göteborg.

Hallvard Rieber-Mohn O.P.

I de hektiske timer, da vi tryllebundne af spænding sad foran billedskærmen og utålmodigt ventede på afgørelsen i Mexico, skete der en lille begivenhed, som gik under i den almindelige sejrslus. Millioner af TV-seere kunne iagttage, hvordan den brasilianske fodboldspiller Jairzinho (hans rigtige navn er Jair Ventura Filho) knælede ned midt på fodboldbanen, gjorde korsets tegn og takkede Gud for, at det var lykkedes ham at score et afgørende mål. De mexicanske TV-folk undså sig ikke for at »fange« denne stumme scene og vise den til verden. »Madonna har hørt vore bønner,« sagde Jairzinho i et interview, efter at hans mandskab havde vundet verdensmesterskabet.

Begivenheden giver anledning til eftertanke. Hvordan ville et europæisk fjernsyn have forholdt sig i den situation? Man ville sikkert ikke have undladt en besk kommentar. Og hvis sportsredaktøren ikke var kommet med den, – hvad ville de kirkelige TV-redaktører så ikke have fået ud af den? »Ureflekteret mirakeltro, primitiv religiøsitet, barnlige udtryksformer« – det havde nok været de mest velvillige kommentarer. Lever vi ikke i den højt priste sekulariserede verden, hvor alt går naturligt til? Er det ikke et tilbagefald til forlængst afskrevne tiders magiske religionsform? Efter al sandsynlighed ville vore oplyste kameramænd have set forbi denne scene og i stedet have »fanget« de dyrt placerede reklameskilte og de jublende tilskuermasser. Noget så pinligt som et fodboldidol, som beder i al offentlighed, kan man da ikke vise et oplyst publikum!

Afmytologiseringen har gjort sin virkning. Man skammer sig over sin tro og vil

ikke bekende den. Man dækker over sin fejhed med grebet »blufærdighed«. Kristendommen var engang i begyndelsen en »nyhedsoplevelse«. I mellemtiden er den blevet establishment. Man vil have noget nyt. Det gamle duer ikke mere.

Det er betegnende, at de af os så selvsikkert med ordet »primitiv« karakteriserede folkeslag har et helt andet forhold til religionen i almindelighed og til kristendommen i særdeleshed. Deres religion er ikke noget, som kun er til i det indre. Den vil give sig udtryk i ydre handlinger, sang, dans og processioner. Vi moderne oplyste nutidsmennesker er blevet så legems- og sansfejndtlige, at det er helt unaturligt. Måske ligger der i denne kendsgerning også en nøgle til forståelse af det moderne ungdomsoprør. Harvey Cox har i sin sidste bog: »The feast of the fools« gjort opmærksom på denne sammenhæng.

Måske vil i en nær eller fjern fremtid afrikanske og indiske missionærer komme til os og lære os, hvad kristendom egentlig er. Det vil ske, når vi har løbet linen ud i vor selvsikkerhed og selvtilfredse oplysningstro. Når vi har forspildt kristendommens sidste chance, kan vi begynde med friske kræfter fra ubrugte nationers naturlige følelse. Således har engang germanerne tilført romerriget nye kræfter. Hvem ved...?

TT Roos 87.

Ikke opium, men salt

Bent Lange sj tegner gennem nedenstående lange, men overordentlig fængslende artikel et rigt facetteret portræt af en af vor tids mest omtalte og omstridte mænd: Ærkebiskop Helder Camara af Olinda og Recife. Mulig kandidat til Nobels fredspris, forkæmper for ikke-vold, en sand kristen revolutionær i bjergprædikenens ånd, kort sagt den rige verdens dårlige samvittighed: »Vi har brug for handling, for folk og grupper, der er åbne, aktive og fulde af begejstring. Ideerne skal inkarneres!«

Når man af Helder Camara kun havde set billedet, der viste hoved og skuldre, var det en overraskelse, at denne store og berømte mand var så lille.

Men hvilken personlighed, hvilken vitalitet og sprudlende humør. Klædt i en sort soutane med et enkelt trækors i en metalkæde kom han os energisk i møde.

Den næste halve time var et festfyrværkeri. Ærkebiskoppen hilste på de fleste og gav sig tid til at være personlig og til at tale om det land, den, han hilste på, var fra. Uden besvær sprang han fra det ene sprog til det andet. Spørgsmål og svar på portugisisk, fransk, engelsk, spansk og italiensk fløj mellem hinanden. Man lo og rystede hænder.

Efter at vi havde spist til middag, forsvandt Camara pludselig.

To timer senere dukkede ærkebiskoppen op igen, da han havde lovet at tale til en større forsamling. Han var i soutane, så det vakte nok lidt opmærksomhed.

Med et stort smil og en afvæbnende charme forklarede han, at når han kom til en ny by, kunne han godt lide først at »jolle« lidt rundt og danne sig et indtryk.

Med et bredt grin sagde han på engelsk, at han beklagede, at han ikke kunne tale engelsk, men kun en speciel form, som han kaldte Camara-dialekt, den beskrev han som en blanding af engelsk, store armbevægelser og hele mit hjerte.

Camara er fantastisk! Han taler med

hele kroppen. Hans ældede ansigt med store poser under øjnene skiftede udtryk som lyn og torden.

For det meste smilede han, men ellers skar han de mest umulige grimasser, der skulle understrege det, han sagde, bl.a. når han ironiserede over stormagterne eller de hykleriske rige.

Hænderne var aldrig stille, og han vred og snoede sig foran mikrofonen som en moderne rocksanger. Men det var ikke skuespil fra hans side. Det, han sagde, er blevet en del af ham selv, så han må bruge alt, hvad han er og har for at udtrykke det, der betyder alt for ham.

Så selv om hans engelsk var rædselsfuldt, var der ingen, der var i tvivl om, hvad han sagde, eller hvad han ønskede at sige.

Camara er en mand af kærlighed!

Hvis man skal finde et dækkende samlebegreb for denne alsidige personlighed, må det være, at han er en kærlighedens mand. Han prædiker kærlighed og respekt for andres mening.

Det gik igen og igen i alt hvad han sagde, at han er imod vold, at han er imod tortur, men at han respekterer mænd af god vilje, som kæmper for retfærdighed og fred, selv om de går andre veje for at nå målet. Uden retfærdighed findes der ingen ægte fred!

Ved tydeligt at vise, at han respekterer andre og deres ret til at have en

anden mening, håber ærkebiskoppen, at de vil respektere hans ret til at følge sin samvittighed.

Dette siger Camara ikke, fordi han er en kompromis-mand, men fordi han vil leve sammen med de andre katolikker, der går ind for guerillakamp mod regeringen, og med de katolikker der endnu er nært knyttet til regeringen – i det håb, at alle med tiden vil komme til at arbejde sammen.

Dialog mellem verdensreligionerne og marxisterne i Berlin

Ærkebiskoppen kom fra Berlin, hvortil han var inviteret af det tyske fjernsyn. Der var inviteret to buddhister, to hinduer, to muhamedanere, to jøder, to marxister og to kristne.

Om dette møde sagde ærkebiskoppen, at det var en stor opmuntring at se, hvordan alle var dybt engageret i at løse problemerne. Han var glad for alle bidrag både fra troende og marxister. Der er grund til optimisme, – alle prøver at finde frem til det bedste middel til at skabe retfærdighed i verden, og det er forudsætningen for freden.

Om marxisterne tilføjede Camara: hidtil har de altid gentaget Marx' ord om, at religion er opium for folket. Nu må de revidere deres opfattelse og se, hvilke ord af Lenin der stadig er relevante. I alle religioner i dag er der grupper, som ikke ønsker at være opium, men levende salt.

Kirkens fortid – og fremtid

Igennem århundreder har kirken accepteret og understøttet den sociale orden, som ærkebiskoppen dog kalder uorden, fordi den har været uretfærdig – en stadig undertrykkelse af de fattige.

De kristne før os var ikke dårligere kristne eller mindre menneskelige; vi må ikke dømme fortiden med nutidens øjne, men vi har et meget større ansvar, fordi vi lever efter det økumeniske 2. Vatikanconcil.

Den sociale orden eller rettere uorden, som den eksisterer i dag, kan en kristen ikke acceptere, fordi den er uretfærdig; få har for meget, de fleste alt for lidt. 20 pct. i verden har 80 pct. af goderne.

Camara siger, at hver gang vi i Vesten eller i Latinamerika forsøger radikalt at ændre dette uværdige og uretfærdige forhold, bliver vi kaldt kommunister af magthaverne.

Når dette »skældsord« er blevet hæftet på os, mener magthaverne, at de kan bekæmpe og udrydde os med alle midler. Denne forkvælede indstilling må vi ændre; vi må ændre de 20 pct.s samvittighed, så de bliver aktive for retfærdighed og fred på jorden.

Stormagterne – giganterne – verdensreligionerne

Udviklingslandene har igen og igen prøvet dialog med de rige lande både i Genève, New Delhi og i FN, og hver gang er de blevet chokeret over de riges mangel på god vilje. Rusland og USA er lige egoistiske; og det går mange af de små vestlige nationer ligeså.

USA, Rusland og Kina er alle lige imperialistiske. Når de giver våbenhjælp rundt om i verden og støtte i Korea og Vietnam er det for egne egoistiske formåls skyld. Alle supermagterne er undertrykkere. De små lande og åndelige magter som verdensreligionerne må tvinge retfærdigheden igennem for alle fol-

keslag, men med moralske midler.

For Camara er der 5 giganter i verden: de to kapitalistiske: USA og Fællesmarkedet, de to socialistiske: USSR og Kina. Den femte er den 3. verden, som er splittet og står på lerbødder.

Alle religioner har en enorm gæld at betale til menneskeheden, fordi de ikke har gjort nok for at ændre de uretfærdige forhold, der fører til krig og had. Alle troende må gøre noget for at ændre det forhold, at 20 pct. har 80 pct. af goderne.

Voldelig revolution – ændringer uden vold

Alle religionerne må samle moralsk styrke og øve et moralsk pres på stormagterne. Men det gælder ikke bare menesker, der har en religion, også dem uden religion – alle mennesker af god vilje, som tørster efter retfærdighed.

Ikke med våben, siger Camara, men med moral og retfærdighed skal vi ændre den sociale uretfærdighed. Jeg respekterer dem, der, følgende deres samvittighed, bruger våben – men det er ikke min vej!

Jeg udlægger evangelierne, som at de prædiker ikke-vold, men jeg respekterer også andres udlægning.

Efter Fidel Castros sejr, så hele Sydamerika hen til Cuba som et eksempel, men vi må være realistiske; jo flere våben guerillastykkerne får, desto flere får magthaverne fra USA eller andre.

USA har hjulpet hver eneste regering i Sydamerika, der ønskede det, til at danne anti-guerillastykker.

Voldelig revolution er ikke mulig, – vi ville blive knust!

Studenternes brug af vold – tortur

F.eks. angriber de unge bankerne for at få penge til våben. Jeg respekterer dem, – de risikerer deres liv, og jeg holder af dem; men hæren og magthaverne får

uden besvær dobbelt så mange våben fra USA eller andre.

Efter et såkaldt angreb bliver de unge tilfangetaget af magthaverne, puttet i fængsel og grufuldt tortureret. Og når en mand bliver tortureret, opgiver han måske navne på kammerater, både »skyldige« i regeringens øjne og uskyldige, – så bølgen af tortur ikke får nogen ende.

Jeg respekterer andres mening, men i mit land er væbnet modstand ikke realistisk. Jo mere væbnet modstand, desto stærkere bliver diktaturet.

Heller ikke i USA er væbnet revolution mulig, – Pentagon er for stærk.

Camilo Torres

Jeg taler gerne om ham, jeg har været på de steder, hvor han arbejdede og døde.

Camilo var et meget ærligt menneske. Jeg har indtryk af, at han var Kristus tro til det sidste.

Men Camilo Torres mente, at vel kan Kirken forfatte gode deklamationer og rundskrivelser, men den har ikke mod til en virkelig omlægning i praksis.

For Camilo syntes de eneste, der havde dette mod, at være kommunistpartiet. Derfor sluttede han sig til de kommunistiske guerillas.

De stillede ham på det farligste sted, fordi de troede, at hvis Camilo Torres blev dræbt, ville hele Columbien rejse sig til modstand. Camilo blev dræbt, men Columbien rejste sig ikke.

Heraf følger, at enten må Kirken have mod til at gå ud over de højtidelige deklamationer og nævne de virkelig umenneskelige uretfærdigheder ved deres rette navn, eller også vil ungdommen vende kirken ryggen.

Vi må skabe moralske pres, – vi har ikke bare brug for småændringer, men for kæmpeforandringer – en revolution af vor tænke- og handlemåde – ikke bare i udviklingslandene, men også og måske især i de rige lande!

Brasiliens andre biskopper

– *Hvad mener de andre biskopper om Deres ideer?*

Med et stort smil og en række grimasser og vridninger svarede Camara: Det er et delikat spørgsmål!

Alle menneskelige grupper har en tendens til at have en stor midtergruppe, uden store mål, uden store synder, men også uden store dyder. Gruppen af biskopper danner her ingen undtagelse fra andre grupper af mennesker.

Vi behøver ikke de store masser. Vi kan ikke forvente, at alle skal gå med fra starten, – det er de små grupper med mod, der tæller.

Vi har 253 biskopper, hvoraf en stor del hører til midtergruppen. Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det er meget vigtigt, at vi i kirken accepterer meningernes pluralisme.

De fleste biskopper er i teorien enige i mine ideer, men i praksis er det temmelig middelmådigt. Meget få er imod mig, og 30 arbejder tæt sammen med mig. Jeg står ikke alene, og det priser jeg mig lykkelig over.

Mange biskopper har stirret sig blinde på kommunisterne, så de ikke kan få øje på noget som helst andet.

Jeg må respektere dem, men der er en lille fascist i os alle sammen, og vi er tilbøjelige til at sige: Hvis du er med mig, er du vidunderlig – og fascistens vokser i os – men er du imod mig... Sætningen bliver ikke fuldendt, – kun med gestus, der tydeligt viser, hvad Camara mener.

Pave Johannes XXIII og hans gode råd

På konciliet var der en del biskopper, der mente, at kurien lagde hindringer i vejen for fremskridtet.

Da de sagde det til paven, smilede han og sagde: »Måske er det godt, at der er hindringer på vejen, for hvis vi går uden at støde på hindringer, går vi måske længere, end vi ønsker, – men vi må fremad trods risikoen og ikke være bange for vor sikkerhed. Jeg vil understøtte jeres frihed, men forbliv i kærligheden, – så er I i Gud!«

Det var for mig en helgens ord. Mange gange, når jeg er ved at blive rasende (her pustede Camara kinderne op, rullede med øjnene og hoppede op og ned), når det virkelig koger i mig, tænker jeg på denne hellige mands ord.

Pressefrihed

Teoretisk har Camara en vis form for pressefrihed, – han må blot ikke tale om politik, og alt, hvad han siger, bliver udlagt som politik. »Hvis jeg prædiker over lignelsen om det fortabte får, siger regeringen, at det er politik,« sagde han.

Udtaler han sig om den sociale uorden, bliver han beskyldt for at være kommunist. Aviserne har ikke mere mod til at trykke, hvad han siger, og må tit trykke det, modstanderne siger. Han har ikke lov til at tale i radio og fjernsyn.

Da Camara altså ikke har fri presse i Brasilien, er det så meget desto vigtigere, at verdenspressen skriver om ham og hans ideer. Noget af det vil altid nå frem til Brasilien, blandt andet gennem nabolandenes radioudsendelser.

Mord og attentater

Man kunne ikke lade være med hele tiden at tænke på, at denne lille herlige mand, der stod dér foran os og talte så brændende om kærlighed og retfærdighed, mens han lo og spøjte midt i alvoren, om ganske få timer skulle tilbage til det land, der gør alt for at knægte hans frihed.

Hans sekretær og gode ven pater Henriques er blevet myrdet, men Camara måtte ikke fortælle om det. Han besluttede dog at sige alt, men radioens leder forklarede, at hvis han gjorde det, ville stationen blive lukket eller ødelagt, og de 30 ansatte ville miste deres job. Camara kunne intet gøre.

Mod ham selv har der været 3 attentater, og han lever i konstant fare for det næste.

Tro – teologi – livsfilosofi

Camara er sikkert ikke nogen stor teolog. Men for den teologi, han lever, er han blevet udnævnt til æresdoktor i teologi ved universitetet i Louvain og ved St. Louis University.

Kernen i hans teologi er saligprinsningen i bjergprædikenen, som han med alle midler prøver at efterleve. Det var Camara, der foreslog biskopperne at opgive deres guld kors og i stedet bære et træ kors. Selv lever han uhyre enkelt.

Salige er de, som hungre og tørster efter retfærdighed, står der i Skriften, og salige er de, som stifter fred. Det er de retningslinier, ærkebiskoppen går frem efter.

Salige er de, som bliver forfulgt for retfærdighedens skyld, – salige er I, når man håner og forfølger jer og lyver jer alt ondt på for min skyld. Derfor tager Camara tilbage til sit land trods den fare for liv og frihed, han derved udsætter sig for.

Bispekonferencen

Lige før Camara rejste fra Brasilien, blev der afholdt en bispekonference, hvor der blev lavet et udkast til fordømmelse af torturen. Camara havde selv endnu ikke set den endelige tekst, men han var lykkelig over, at så godt

som alle biskopper havde skrevet under. Biskopperne er fulde af mod, sagde han, og det er et godt tegn.

Udkastet til fordømmelse af torturen var forarbejdet af jesuiterprovincialen Marcelo Azevedo, som er formand for rådet for alle ordensfolk i Brasilien og en af drivkræfterne i kampen mod diktaturet og uretfærdigheden der i landet.

Biskopperne ønsker at udvide deres konferencer med præster, valgt af præster, og med lægfolk, valgt af lægfolk. Denne udvikling er allerede i gang, men Camara kendte endnu ikke resultaterne.

Folk – professorer – studenter

Den store masse har hverken kraft til at antage mine ideer eller til at forkaste dem. Den er ikke i stand til at overveje og tænke. Massen bevæges kun af frugt, – den har ikke mod til at ændre situationen.

De fleste har arvet fattigdom og passivitet, – de er endnu ikke blevet voksne.

De fleste voksne er egoister, og efter universitetet bliver mange af de unge det også. Idealismen forsvinder, og de glider ind i establishment.

Professorer og studenter behandler folket paternalistisk. De tænker for folket og udlægger alt for folket, – folket selv er svagt. Men professorerne og studenterne kan intet gøre uden folket, der dog endnu ikke er modent til at gøre noget. Af angst vil de være parat til at forråde deres egne ledere, som det f.eks. skete med Che Guevara.

Che var et geni, hvad guerillakamp angår (Castro var politikeren), og dog forrådde folket ham, påvirket af politiets trusler. Lederne har brug for en vis portion sikkerhed.

Religionen har været opium for folkets passivitet og bærer derfor en stor del af skylden for den. Det vil tage lang tid at åbne folkets øjne.

En bonde fortalte mig, at studenterne opdanner bønderne til modstand, men, sagde han, det er altid os, der kommer til at lide. Rige og fattige bliver smidt i fængsel, men det er næsten kun de fattige, der bliver mishandlet og tortureret. Regeringen er bange for de rige.

Tortur

Ærkebiskoppen fremførte kun enkelte eksempler på tortur. En dominikaner, pater Tito blev så skrækkeligt tortureret, at han forsøgte at begå selvmord.

Ingen rettergang – ingen ret til at forsvare sig

Pater Marcelo Cavalieri fra Camaras bispedømme var rejst til Porot Alegre for at deltage i et teologisk praktikum. Han boede i et sogn sammen med nogle andre præster.

Disse præster skjulte en student, der havde talt imod regeringen. Marcelo var kun gæst, men da politiet brød ind, blev også han slået med og idømt 51 dages fængsel uden nogen form for rettergang.

Da politiet intet kunne opnå med Marcelo, anbragte de et kors på hans jakke og over dette hammer og segl og tog et billede af ham. Fotografiet blev offentliggjort som et bevis på, at han var kommunist.

Camara: »Jeg respekterer alle mennesker af god vilje, men den slags mennesker kan man ikke respektere. Der er intet værre end at leve under diktatur.«

Skal præster holde sig fra politik?

Præster skal ikke drive partipolitik, men er det nødvendigt at forsvare et helt folks ret, skal de blande sig i politik. Det er deres pligt. Vi hjælper dyr, der er i fare. Hvor meget mere må vi så ikke hjælpe menneskene, – dem må vi give vort liv for.

Hvis Kristus kom i dag og sagde: »Elsk Faderen«, men ikke sagde noget om den situation, menneskene befinder sig i, ville det ikke være Kristus!

Nordamerikanske biskopper mangler forståelse for Sydamerika

Jeg foreslog paven, siger Camara, at 6 biskopper fra USA, 6 fra Canada og 6 fra Latinamerika skulle mødes for at udveksle ideer og for at lære at forstå hinandens mentalitet, så vi gennem den offentlige mening kunne tvinge bl.a. USA til at øve retfærdighed og ikke blot give almisser.

De nordamerikanske biskopper forstod overhovedet ikke, hvad det drejede sig om. De sagde: »Det, I vil have, er jo folk og penge. Vi giver jer en million dollars og beder ordenerne om at sende 10 pct. af deres folk til Latinamerika.«

Camara: De forstår os ikke, – det, vi ønsker, er retfærdighed!

Skoler i Brasilien

Mange ordensfolk har spurgt mig, hvad de skulle gøre med de mange skoler, som hidtil næsten udelukkende har været for rige folks børn, – om de skal sælge dem og selv kaste sig ud i socialt arbejde.

Jeg synes ikke, man skal opgive skolerne, men vi må gøre noget for at ændre de riges mentalitet.

Det onde er ikke, at vi modtager de rige i skolerne, men at vi ikke har gjort nok for at ændre deres indstilling til verdensproblemerne og til deres medmennesker. Vi skal arbejde med de rige, men ikke identificere os med dem.

I skolerne, hvor man hovedsagelig un-

derviser de riges børn, må man optage og skaffe fripladser til de ubemidlede. Nogle skoler giver om aftenen gratis undervisning til de fattige. Det er i hvert fald en begyndelse.

Ærkebiskoppens rejser

Jeg rejser meget, men kun 3 måneder af året, – længere må en biskop ikke være borte fra sit bispedømme. Jeg rejser ikke for min egen skyld, men fordi jeg får så mange indbydelser, og fordi jeg tror, at det gavner. Denne gang har jeg været i Louvain (her lo han igen over, at han var blevet æresdoktor i teologi), Paris Lyon og Berlin.

Før jeg i oktober rejser til Japan, skal jeg en dag til Washington og til Kansas City, hvor et metodistuniversitet vil gøre mig til æresdoktor.

Disse titler har ingen personlig betydning for mig, men de er alligevel meget vigtige, for når man i Brasilien beskylder mig for at være kommunist, kan jeg bare henvise til, at kapitalisterne gør mig til æresdoktor (dette, syntes Camara, var alle tiders spøg).

Derefter tager jeg til New Zealand til en kongres om racespørgsmål – og derfra til Australien.

Skandinavien

Ærkebiskoppen havde været glad for sit besøg i Sverige. Han var imponeret over studenternes aktive stillingtagen til verdensproblemerne. Så vidt jeg forstod, var Camara på en café eller lignende blevet bestormet med spørgsmål. Det var gået livligt til, og han syntes, det var herligt.

Camara sætter stor pris på de skandinaviske folk og håber, at de aktivt vil være med til at hjælpe Brasilien til at få et demokratisk styre.

Især de mindre, men indflydelsesrige demokratiske stater har her et stort ansvar og store muligheder for at hjælpe både gennem deres indflydelse på verdensopinionen og i FN.

Hvad har vi brug for i dag – hvad kan vi gøre?

Det, vi nu har brug for, er ikke store ideer, planer og førere, men at virkelig gøre alle de ideer, der allerede findes, deriblandt teksterne fra det 2. Vatikan-koncil og pavens rundskrivelser.

Vi har brug for handling, for folk og grupper, der er åbne, aktive og fulde af begejstring. Ideerne skal inkarneres!

Her i Europa må I ændre den imperialistiske og egoistiske mentalitet. Vil vi skabe retfærdighed, må vi også bringe andre. At give almisser er som en dråbe i havet, og det er hverken nogen sand eller værdig løsning.

Tilbagereisen til Brasilien

Nu rejser jeg tilbage til vanskelighederne med hær og politi, der vil kræve mig til regnskab for teksten mod torturen og for alt, hvad jeg har sagt på min rejse.

Det er sandsynligt, at jeg mister mine borgerlige rettigheder, men så bliver jeg bare i mit bispedømme og fortsætter arbejdet der.

Gud være med jer, kære brødre, – og glem os ikke!

Konklusion

Fuld af mod og tro rejste ærkebiskop Camara tilbage til sit bispedømme i Brasilien.

Vi frygter for hans sikkerhed, og endnu mere frygter vi, at vi ikke skal leve op til de forventninger, han stiller til os, men bliver hængende i vor middelmådighed og passivitet.

Vi må ikke tie, før der er retfærdighed i verden, – men lad os ikke bare snakke om forholdene andre steder, men straks tage fat på at forandre os selv!

Bent Lange s.j.

Ægteskabet

VÆKKER PAUL VI's TALE TIL NOTRE-DAME-GRUPPERNE TIL FORNYET OVERVEJELSE AF ÆGTESKABET?

Da paven for nylig tog imod 2000 ægtepar fra 23 lande, repræsenterende Notre-Dame-gruppernes 40.000 medlemmer, holdt han en 40 minutter lang tale til dem om ægteskabet.

Pressen verden over har især hæftet sig ved de pastorale sider af pavens tale. Notre-Dame-gruppernes åndelige vejleder, pater Henri Caffarel, har udtrykt sin beklagelse over, at de udtalelser, der berører læren, og som er af ganske overordentlig interesse, ikke har vakt større opmærksomhed, end de har.

Pavens tale havde langt større vægt, end man normalt kan forvente af en tale ved en sådan lejlighed. Der er ingen som helst tvivl om, at den blandt andet havde til formål at bane nye veje for den teologiske og filosofiske forskning, som – hvad ægteskabet angår – ikke har gjort større fremskridt i de sidste tyve år. Nu er det op til filosofferne og teologerne at uddrage de rigdomme af den, som præsterne skal give videre til de troende. Det ville være en fordel, hvis dette forskningsprogram ikke lod vente for længe på sig, for det er noget, der haster nu, hvor familien er i færd med at skifte ansigt, hvor dens grundvolde vakler, og hvor man taler om en »seksuel revolution«. Pavens udtalelser er for øvrigt egnede til at fjerne mange misforståelser hos dem, der kun udefra kender det kristne syn på dette spørgsmål.

Til brug for alle, der læser denne tale, og for alle, der kommer til at arbejde mere indgående med den, tror jeg, det kan være gavnligt nærmere at understrege de forhold, hvorunder den blev holdt, skriver Henri Caffarel i *Documentation catholique internationale*.

En »lejlighedstale«

Pavens tale var en »lejlighedstale«, hvilket i denne forbindelse skal forstås, som at den hører til i en bestemt sammenhæng, hvor det er den ene part, der taler til den anden. Paul VI henvendte sig med den til en gruppe ægtepar, hvis ønsker, vanskeligheder og behov han kender, og om hvem han vidste, at de – også ved bøn – havde forberedt sig til dette møde. Lederne af disse grupper har altid anset det for deres pligt fuldstændig åbent at underrette paven om de resultater, man inden for bevægelsen er kommet til både på det teologiske område og med hensyn til ægteskabets

Paul VI og pater Henri Caffarel.

spiritualitet. På samme måde har de også underrettet ham om de problemer, behov og reaktioner, man har mødt både hos de ægtepar, der hører til bevægelsen, og hos andre, hos hvem man har forhørt sig gennem årlige rundspørger. Jeg har selv for et par år siden sendt paven en meget bemærkelsesværdig dokumentation på ca. 20 breve, som var valgt ud blandt de tusinder, jeg har modtaget i de 30 år, jeg har arbejdet med disse spørgsmål, – breve, hvori man kan læse om problemer, samvittighedsdramaer og tragiske ægteskabelige forhold, – gribende breve, der mange gange lyser af en fortvivlelse, som ikke kan undgå at sætte sindet i bevægelse. Og jeg har ligeledes dagen efter udsendelsen af *Humanae Vitae* oplyst paven om den skuffelse og forvirring, der greb mange ægtepar, som ikke i den kunne finde løsningen på deres konkrete problemer.

Ikke i offentlighedens søgelys

Vi har ikke anset det for rigtigt at bringe hele dette ihærdige arbejde for at oplyse paven om tingenes tilstand og alle disse spørgsmål og henstillinger til ham i offentlighedens søgelys. Der er problemer, der er alt for smertelige, samvittighedsdramaer, der er alt for voldsomme og belastende, og spørgsmål, der er alt for alvorlige, komplicerede og private,

til at man kan råbe dem ud for alverden og gøre dem til genstand for offentlig debat. Grupperne har – med fare for at virke »reaktionære« – foretrukket en nøjsommelig pilgrimsfærd for offentlige demonstrationer. Og på samme måde har de i stedet for at være fornærmede på paven og se skævt til ham foretrukket at nære tillid til ham, selv om månderne gik, uden at han tilsyneladende reagerede på henvendelserne.

Derfor var det en stor glæde for grupperne, da de lyttede til pavens tale på Peterspladsen, at mærke og få et bevis på, at de var blevet både hørt og forstået. De fik de svar, de havde håbet på, svar, der virkede både befriende og forløsning. Paven ikke alene godkendte, men underbyggede solidt den familiernes og ægteskabets spiritualitet, som i de sidste 30 år har været genstand for overvejelse i så mange hjem verden over, og som kan hjælpe dem til at leve og give dem kraft og styrke i svære tider.

Man gribes af begejstring, når man ser, hvordan der åbner sig nye og lovende perspektiver, som samtidig rummer en omfattende appel til en stadig evangelisk fornyelse.

Jeg erfarede dette samme dag gennem fortrolige udtalelser fra folk, jeg tilfældigvis mødte på gaden i Rom. Mange af de snærende bånd, samvittigheden hidtil havde været bundet med, var nu faldet

til jorden. Den ængstelse, som i årevis havde hvilet truende over det ene og det andet ægtepars liv, var på et eneste øjeblik forsvundet.

»Hverken angst eller frygt...«

Det var ikke bare pavens ord, men også hans »menneskelighed«, der greb tilhørerne, – det var tonen (som desværre ikke lader sig gengive på tryk), da han talte om de lidelser, ægtefællerne må gennemgå i de barnløse ægteskaber og i ægteskaber, hvor de halv vokne børn på en eller anden måde kommer i vanskeligheder, og da han opfordrede sine tilhørere til aldrig at give tabt over for angst eller modløshed: »Det skal siges så kraftigt som muligt: Hverken angst eller frygt må nogen sinde være at finde hos mennesker af god vilje.« Det samme var tilfældet, da paven med støtte i den kristne litteratur skitserede det kristne faderskabs mysterium, og da han opfordrede alle præster til at være »virksomme vidner om Kristi kærlighed«.

Det gjorde et stort indtryk på alle at høre paven tale som »åndelig fader«. Uden på nogen måde at lade sig rokke fra sin stilling som »lærer« lagde han en forbløffende forståelse for dagen.

Paul VI kunne i bevidstheden om holdningen hos de mennesker, han havde for sig, spare på advarselserne og undlade at komme med omsvøb, påmindelser om den elementære lære og apologetiske betragtninger, fordi det var oplyste troende, han talte til. Det er folk, der kender moralloven og gerne vil leve efter den. De er ikke fastlåst i en problematik om, hvad der er tilladt, og hvad der er forbudt. De begrænser sig ikke til det minimum, der kræves af dem for at holde fast ved deres tro, og selv om de ikke betragter sig selv som bedre end andre, ved de i hvert fald, at de – som alle medlemmer af Gudsfolket – er kaldet til hellighed. Og det er deres hensigt at svare på dette kald – ikke uden for eller på trods af deres liv i ægteskabet, men – som paven udtrykte det – »i og ved deres ægteskab«, i kraft af dets glæder og forpligtelser og den menneskelige og åndelige hjælp, det byder på. Ægteskabets psykologi, sociologi og moral interesserer dem, men hvad der interesserer dem endnu mere er spiritualiteten, metafysikken og teologien om ægteskabet, kærligheden i ægteskabet og seksualiteten. De føler ingen som helst trang til at kævles med grænsevogtere, – det er bjergførere, de søger.

Ikke bare pastoral, også læremæssig

Fordi pave Paul vidste, hvem han talte til, kunne han uden videre frit og ubeskåret forelægge dem Guds tanke om

ægteskabet. Talens første og anden del angår i allerhøjeste grad læren. Indholdet af det, paven sagde, var mange gange kun et ord eller en hentydning, f.eks. til det erotiske, til fristelsen til en alt for stærk åndeliggørelse, til samlivet i ægteskabet, til legemets betydning ud fra et kristent synspunkt, til ægteskabet som sakramente, til ægtefællerne som en »celle i Kirken«, til familiens mission i Kirken og i samfundet og til kærlighedens mysterium (»kærligheden er mere end kærligheden«, siger paven). Men foruden de antydninger af nye veje, der blev givet, indeholdt pavens tale også en væsentlig, stærk, præcis og koncise lære.

Allerede »bevægelsen« i talen er bemærkelsesværdig. I overensstemmelse med god efter-koncilær teologi anlægger paven bevidst et dynamisk udviklingsperspektiv: »Den menneskelige kærlighed, som er vidunderlig i sin oprindelse,« – »Og Gud så, at det var godt« – »men fordærvet ved synden og genløst i en sådan grad, at den – med nåden til hjælp – er blevet et middel til hellighed.«

I talens tredje del, hvor paven taler om familiens moralske og åndelige liv, er der et tilsvarende eksistentielt udviklingsperspektiv. Paven stiller her ikke uden videre krav om en statisk hellighed, som det ville være utilgiveligt ikke at besidde. Han taler om en vandring, om forskellige trin på vejen, om frem-skrift og om »vækst« (ordet optræder i hvert fald seks gange). »En vækst i kærlighed« er en af undertitlerne i hans tale. Men det skal være en vækst »hen imod et bestemt mål«. (Kaldet til hellighed i ægteskabet går som en rød tråd gennem hele talen. Glemmer man det, kan man meget let komme til at lægge det modsatte af pavens oprindelige mening i talen – især i dens tredje del.) Og denne hellighed skal samtidig være »fuldkommengørelsen af kærligheden mellem ægtefællerne«.

På vej til højderne vil man møde skæbnesvangre hindringer i form af stilstand, tilbagegang og undertiden også svigten. Det, der især ligger paven som åndelig fader på sinde, er at værne om de kristne af god vilje, så de ikke taber modet. Han ved, at det kan ske, at de finder sig »praktisk talt ude af stand« til at overholde moralloven. »Lad være med at tabe modet, når I svigter,« siger paven i en forbavsende overtalende tone. »Gud, som vi tror på, er en Fader fuld af ømhed og godhed og af omsorg og overstrømmende kærlighed til sine børn.«

Hovedindtrykket

Jeg tror, det ville være forkert, udelukkende at tænke på de rent fysiske fejl-

trin, når paven taler om »svigten«. Det, han i langt videre forstand hentyder til, er den helt igennem menneskelige og kristne kærlighed, han i talens to første afsnit har aftegnat som et ideal.

I stedet for bare at tale om ægteskabet, som man plejer at gøre det, går Paul VI ud fra en betragtning af menneskeheden, som den er, bygget op af to køn, i et ikke alene menneskeligt videnskabeligt perspektiv, men i troens lys. Dette følger tilsyneladende helt af sig selv. Det er faktisk sådan, at man i læreembedets tekster om ægteskabet – og cølibatet – og i de teologiske og filosofiske afhandlinger næsten altid fuldstændig forbigår den fundamentale og alt overskyggende kendsgerning, at der er to køn, som indbyrdes supplerer hinanden, og i stedet præsenterer os for et abstrakt kønsløst menneske uden særlige kendetegn. Hvad har denne forsømmelse ikke haft for alvorlige konsekvenser? Paul VI fastslår altså straks fra begyndelsen i sin tale, at »man altid må huske på«, hvad der står i det allerførste kapitel i Bibelen: »Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem.«

Paven udtaler sin anerkendelse af de rent menneskelige videnskaber: psykologien, den psykoanalytiske forskning, de sociale undersøgelser og de filosofiske overvejelser, som forsyner os med værdifulde oplysninger om kærlighed og seksualitet. De skal bare gøre sig klart, at det ikke er dem, men åbenbaringen, der også på dette område har det sidste ord. Kun gennem åbenbaringen kan forskernes resultat få deres plads i en større sammenhæng.

Paul VI's udtalelser om emnet er ganske vist kortfattede, men ikke desto mindre klare og overordentlig væsentlige. De bør sætte de nødvendige og hidtil forsømte overvejelser i gang. Reolerne i vore biblioteker er fulde af bøger om ægteskabet set fra et moralsk og kasuistisk synspunkt og af bøger, hvori man behandler spørgsmålet om fødselsbegrænsning, mens man derimod kun finder en eneste bog (der fortjener at kaldes sådan) om seksualiteten i videste forstand set ud fra et metafysisk, teologisk og åndeligt synspunkt. Seksualiteten har – om man så må sige – hverken formået at fange filosofernes, teologernes eller de store kristne tænkeres opmærksomhed. Kirken har i tidens løb ganske vist ikke forsømt at opstille en moralsk og juridisk lære om ægteskabet, men den har i denne lære næsten udelukkende beskæftiget sig med ægteskabet som institution og med moralske forskrifter for kønsfunktionen, hvorimod den slet ikke har beskæftiget sig med seksualiteten, med ægtefællerne, med kærligheden og med ægteskabets spiritualitet. ▷

Fordi man ikke har været tilstrækkelig opmærksom på Bibelens lære, har man tabt Guds tanke med de to køn af syne og har udelukkende tænkt på forplantningsakten som et tosidet fænomen. Denne indsnævrede og begrænsede måde at se tingene på har fået meget alvorlige følger både for det enkelte menneske og for ægtefællernes liv og for hele den menneskelige civilisation. Hvis mennesket kun betragter den fundamentale tiltrækning, det andet køn udøver på det, som et biologisk fænomen, underkender det denne tiltræknings virkelige betydning. Den ugifte vil (gudviet eller ikke) benægte denne tiltrækning eller vise den fra sig som en fristelse ud fra den betragning, at han eller hun skal leve fuldstændigt neutralt, som om kønnet ikke eksisterede. Hvad ægtefællerne angår, vil de give efter for den, men i stedet for i denne tiltrækning først og fremmest at se en tilskyndelse til dialog og til en vekselvirkning mellem to personer, vil de i den kun se en tilskyndelse til en legemlig forening med forplantningen eller deres egen fornøjelse som mål. Og på det samfundsmæssige plan kan man iagttage legen, rivaliseringen og kampen mellem kønnene, men man ser ikke noget til den hjælp, de skulle yde hinanden i deres bestræbelser for at opbygge en stabilere og mere harmonisk verden.

Man kan roligt sige, at alle livsformer, dvs. både cølibatet, ægteskabet, ordenslivet og præsternes liv, har taget skade af, at man på den måde har reduceret seksualiteten til en rent legemlig kønslig funktion.

Det ville være en alvorlig forsømmelse af Kirken ikke at besvare det spørgsmål, vor tids mennesker stiller til den. Den industrielle revolution i det 19. århundrede fandt sted uden Kirken. Det må ikke ske, at Kirken heller ikke kommer til at kaste sit lys over det, man i det 20. århundrede kalder »den seksuelle revolution«. Men nu har vi altså lige hørt Paul VI bekræfte, at Kirken vil bringe verden »et glædeligt budskab« på kærlighedens, ægteskabets og seksualitetens område.

Meddelelser fra bispekontoret

Det biskoppelige råd

Det bekendtgøres herved, at biskoppen pr. 1. april 1970 har udnævnt følgende præster til det biskoppelige råd, efter at funktionstiden for rådets tidligere medlemmer er udløbet: pastor Ib Andersen, msgr. Casimir Flandrup, pater Pierre

Grégoire o.p., pastor Guido Kreienbühl, pastor Lars Messerschmidt og pater Franz Poppe s.j.

I overensstemmelse med gældende kirkeret er medlemmernes funktionsperiode på tre år og udløber således den 31. marts 1973.

Oprettelse af nye menigheder Grenå

Biskoppen har ved dekret af 19. marts 1970 oprettet en selvstændig menighed i Grenå uden status af sogn og henlagt til den følgende distrikt, udskilt af Vor Frue Kirkes sogn, Århus: Storkommunerne Grenå og Nørre Djurs.

Pater Bernhard Kiel s.j. er fra samme dato udnævnt til menighedens præst.

Herning

Biskoppen har ved dekret af 19. marts 1970 ligeledes oprettet en selvstændig menighed i Herning uden status af sogn og henlagt til den følgende distrikt, udskilt fra Vor Frue Kirkes sogn, Silkeborg: Storkommunerne Ikast, Herning (indbefattet den tidligere Ørre kommune, der tilhørte Viborg kirke-distrikt), Trehøje (indbefattet de tidligere kommuner Vinding og Vind, der tilhørte Viborg kirke-distrikt, og den tidligere kommune Nr. Omme, der tilhørte Esbjerg sogn), Videbæk (indbefattet de tidligere kommuner Brejning, Videbæk, Herborg og Nr. Vium, der tidligere tilhørte Esbjerg sogn), Åskov, samt fra Vejle sogn: Brande storkommune.

Pastor Willem Wuyts o.p.ræm., sognepræst ved Skt. Norberts Kirke, Vejle, er fra samme dato udnævnt til menighedens præst.

Forflytninger og ansættelser

Skt. Mariæ Kirke, Frederiksberg

Pastor Adolf Meister s.j. er pr. 28. februar 1970 fratruddet som kapellan ved Skt. Mariæ Kirke, Frederiksberg, og pastor Kaare Osorio er udnævnt til andenpræst samme sted pr. 1. marts 1970 med særligt arbejdsfelt i forhold til menighed og søstre.

Pater Franz Josef Lanser s.j. fratrudder pr. 31. december 1970 sin stilling som sognepræst ved Skt. Mariæ Kirke, Frederiksberg.

Pater Laurence A. Dorn s.j. er udnævnt til sognepræst ved samme kirke pr. 1. januar 1971 for en periode på tre år.

Sakramentskirken, København

Pastor Ernst W. Pedersen er udnævnt til andenpræst ved Sakramentskirken pr. 15. marts 1970.

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Pater Johannes Jong o.f.m. conv. er udnævnt til sognepræst ved Skt. Knuds Kirke, Ringsted, pr. 23. april 1970.

Skt. Nikolaj Kirke, Hvidovre

Pastor Guido Kreienbühl fratrudder pr. 31. juli 1970 sin stilling som sognepræst ved Skt. Nikolaj Kirke. Pastor Wolfgang Hinrichsen er udnævnt til sognepræst ved samme kirke pr. 1. august 1970.

Vor Frue Kirke, Århus

Pater Laurence A. Dorn s.j. fratrudder pr. 31. december 1970 sin stilling som sognepræst ved Vor Frue Kirke.

Pater Adolf Meister s.j. er udnævnt til sognepræst ved samme kirke pr. 1. januar 1971.

Konsulent for det kateketiske arbejde i bispedømmet

Biskoppen har udnævnt pastor Guido Kreienbühl til kateketisk konsulent for en to-årig periode at regne fra 1. august 1970.

Sekretariatet for de kristnes enhed

Det meddeles herved, at »den hellige Fader har udnævnt H.Exc. monsignore Hans L. Martensen, biskop af København, til medlem af Sekretariatet for de Kristnes Enhed for en periode af fem år«.

Givet fra Vatikanet den 17. juni 1970.

Underskrevet
G. Kardinal Villot.

Kommission for liturgi, kirkemusik og kirkekunst

For bedre at kunne løse de liturgiske opgaver i bispedømmet i overensstemmelse med de af det 2. Vatikankoncil vedtagne retningslinjer har jeg besluttet at foretage en omstrukturering af den bestående liturgikommission og de forskellige udvalg, der arbejder med liturgiske sager.

For fremtiden vil alt liturgisk arbejde vedrørende tekster, ceremonier, musik og kirkekunst i øvrigt blive forestået af kun én kommission.

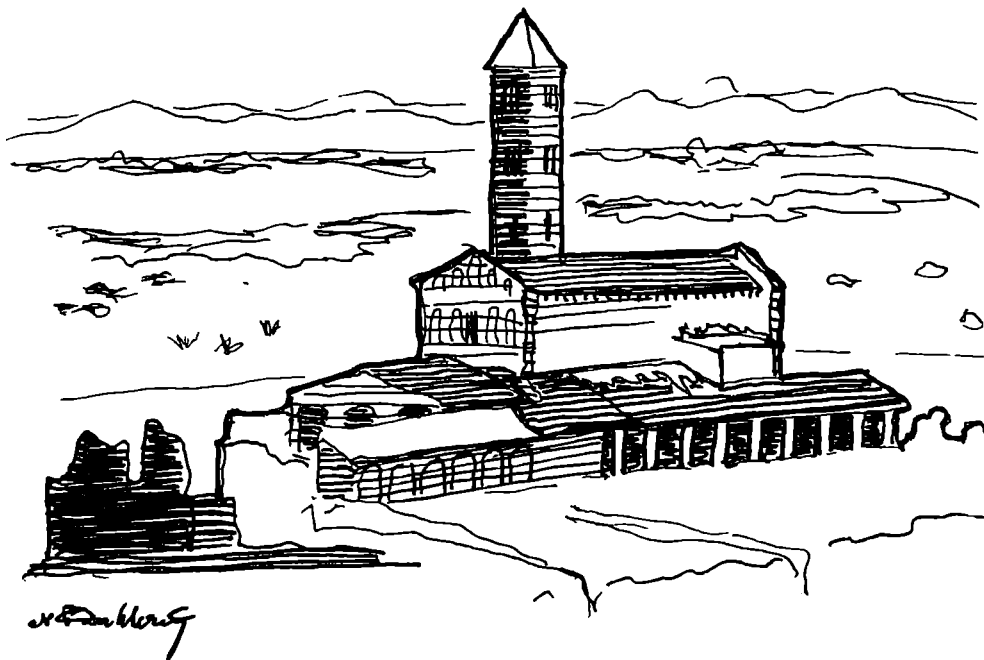
Det er mit håb, at de for kommissionens arbejde opstillede regler vil skabe mulighed for et effektivt samarbejde mellem de forskellige kategorier af medarbejdere, og at de samtidig sikrer respekten for den enkeltes indsats.

Statutterne for Kommissionen for Liturgi, Kirkemusik og Kirkekunst er givet af mig den 24. juni 1970 og træder i kraft fra samme dato, fra hvilken dato også den hidtil bestående liturgikommission og de liturgiske udvalg af forskellig art derfor ophæves.

Givet ved Sct. Ansgars Kirke den 24. juni 1970.

Hans L. Martensen,
biskop.

SARDINIEN

Sardinien et andet Italien

Klokken er snart elleve; det har allerede været sort nat i flere timer, selv om det er sommer. Alligevel er der liv og aktivitet på kajen, hvor hele familien med de mindste i klapvognen står og vinker farvel til bedstemor og bedstefar, der nu rejser hjem igen. – Fortøjningen er kastet, og landgangsbroen er taget. For sent kommer en stakkels mand løbende med sine kufferter. »Desværre, hr., De må komme igen i morgen – mindst en halv time før!«

Det er et typisk billede på italiensk mentalitet, – og scenen er da også den italienske havneby Civitavecchia, der er udskibningssted for bl. a. en del af trafikken til Sardinien.

Sardinien lyder i de flestes øren måske som en lille ø, sådan på størrelse med Bornholm, men den har trods alt en

længde, der svarer til Jyllands, så helt lille kan man just ikke kalde den.

Det sardinske landskab er præget af sten. Disse sten har man naturligvis gennem flere årtusinder, ja helt siden øen blev beboet, søgt at finde anvendelse for, så man samtidig kunne få agerjorden ryddet for dem. Disse bestræbelser har først og fremmest givet sig udslag i to karakteristiske fænomener, hvoraf det ene er en mængde lange stengærder, der er med til at give landskabet dets særpræg. Hertil bidrager dog endnu kraftigere det andet fænomen, nuragherne, der er bygninger, opført omkring 1500 år f. Kr. De er bygget af store utilhugne sten, der er lagt oven på hinanden, så der er blevet et treetagers rundt hus ud af det med snelegange og det hele. Selvfølgelig blev nuragherne ikke alene brugt til beboelse. Hvis det havde været deres eneste formål, kunne man vel have klaret sig på en nemmere måde, uden at det havde været nødvendigt med disse 10–20 meter høje kolosbygninger. Det vigtigste har givetvis været forsvarsøjemedet. Derfor indrettede man i toppen et røghul, så man kunne signalere fra den ene nuraghe til den anden og på den måde varsle kommende fjender.

Kommer man, som vi gjorde det, direkte fra Rom, er det slående – og nedslående – at se de sardinske kirker. Mens fastlandets kirker, der ganske vist gennemgående bliver mere besøgt af turister, er ret velholdte (dette gælder ikke mindst kirkerne i Rom), ser man her på øen en mængde faldefærdige kirker, der i mange tilfælde ikke er blevet restaureret det sidste hundrede år eller mere. Mens man véd – og til dels kan se – at der er enorme værdier gemt i museerne på fastlandet, f. eks. i Vatikanet, ser man her kirker i den største elendighed: prædikestole, der hænger halvvejs nede ad muren, lofter, der er så utætte, at man kan se den frie luft, mure, der er ødelagte af fugt. Det er en meget stor kontrast, og man undrer sig over, om det ikke skulle være muligt at fordele kapitalen lidt mere og lidt bedre, så man ikke inden for samme lands samme kirke skulle møde disse voldsomme overgange. Lidt anderledes forholder det sig med klosterkirkerne, – men herom senere.

Når man færdes i de små landsbyers snævre gyder, er der meget, der falder i øjnene. At husene er små, kender vi mange steder fra; at hygiejnen er så som så, kender vi også udmærket, men her er den det på italiensk, og det er en måde, der adskiller sig væsentligt fra den danske, hvis særkende er, at man forsøger at skjule, at det skorter på renlighed, hvorfor facaden som regel ser meget net ud. På italiensk er der ikke lagt skjul på noget, så mangt og meget ser måske

mere uhygiejnisk ud, end det i virkeligheden er. Og alligevel er der her ting, vi ikke (mere) kender. F. eks. er det meget almindeligt, at der på husene, især i bysamfundene, er malet en dato i forbindelse med bogstaverne »DDT«, så enhver kan se, hvornår her sidst er sprøjtet mod utøj.

I en af de små byer stod vi og kikkede på en bylt, indviklet i avispapir, som lå midt på gaden. Vi havde vore anelser, allerede *inden* vi pludselig fandt en nogenlunde tilsvarende pakke lidt længere fremme: det var skraldebøtten, der blev tømt!

Noget andet, der i høj grad præger gadebilledet i såvel de små som de mindre byer, er de mange opslag side om side med gamle reklamer for solcreme, solbriller og lignende. Det er dels dødsannoncerne, man på den måde bringer til offentlighedens kundskab ved at klæbe plakater op på husmurene på byens torve og andre centrale mødesteder. Plakaterne er smukt indrammet af en sort kant, som vi også kender det fra vore aviser; men samtidig har man ladet sig inspirere af Rafael, idet man lader en sød lille engel stirre ned på annoncerens meddelelser, – jo det er i hvert fald italiensk, men om det også er kunstnerisk, kan jo diskuteres. For mig at se er der et meget langt spring fra ophavsmanden til disse engle til kunstneren Rafael, hvis to velkendte engle hører til malerkunstens mest skattede og mest henrivende værker.

Men samtidig er der også andre dystre opslag af offentlig interesse på husenes gavle. Det er ikke sessionsindkaldelser, men efterlysninger af »i banditti«. – Man forstår at udnytte kommunikationsmidlerne til det yderste, så også de mennesker, der ikke har råd til at holde avis eller ikke kan læse ret meget, kan få del i begivenhederne.

Det er banditterne, der holder store dele af øen under kontrol, og det er dem, der er årsag til, at man af alle velmenende borgere advares stærkt imod at færdes alene (dvs. uden politiskorte) efter mørkets frembrud. Disse banditter er nok bevæbnede, men efter forlydende er det kun relativt sjældent, de anvender deres våben, idet de ikke så meget er interesseret i at slå folk ihjel som i at få deres penge, – og dem udleverer de fleste, når de bliver truet. Har de ingen penge på sig, bliver de taget som gidsler.

Det er ligeledes af den årsag, betjentene, der her som overalt i Italien forefindes i rigelige mængder, altid på deres patruljemotorcykler medfører karabiner, så de er forberedt på lidt af hvert.

Det er vist en kendt sag, at man ikke ret mange steder bliver modtaget med så stor gæstfrihed som i klostre, og jo fjernere fra alfarvej klosteret ligger, og jo

mindre det får besøg af fremmede, des gladere lader munkene til at være, når man kommer.

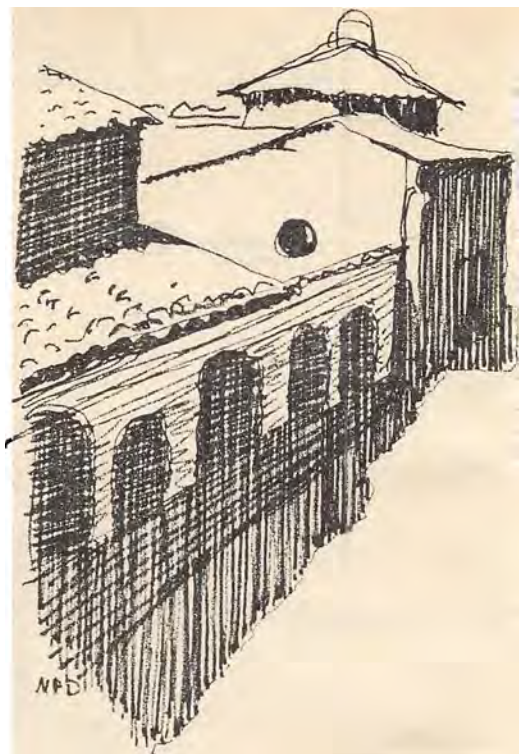
Med dette in mente og med en introduktion i lommen tog vi til et af Sardinien's klostre for at hilse på »bekendte«.

Det er næppe tilfældigt, at klostrene er placeret netop på det sted, hvor de er. Der har været udvist en ikke ringe omhu ved grundlæggelsen af de fleste klostre for at finde netop det rette sted, hvor også udsigten er tilgodeset; det har sin mentale betydning.

Vi kørte ad en smal grusvej, der snøede sig mellem tørre buske, stengærder og olivenlunde i en dalsænkning. Så steg terrænet, og med ét kunne vi i nærheden se målet, St. Pietro, og pludselig var vi så på pladsen foran klostret og kirken. Hvilken udsigt! Her skelnes en landsby, der læner sig op ad en bjergskråning; dér de gyldne farver i græsset og det endnu uhøstede korn; dér de indtørrede træer, der med brede kroner skygger for kreaturerne; og lige foran os er den 800 år gamle klosterkirke med den for egnen ret karakteristiske arkitektur, porøse sten i skiftende lag mellem mørkegrå og lyse; dette træder dog endnu tydeligere frem i St. Saccardia-kirken, der ligger i nærheden af St. Pietro. Det virker umiddelbart påfaldende, at disse kirker, i modsætning til sognekirkerne, er velholdte både ude og inde. De bærer deres alder med værdighed, anstand og ynde.

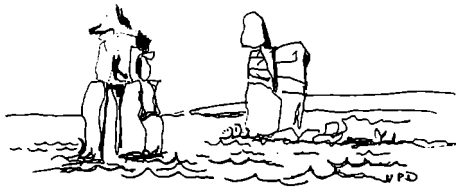
Da vi forsigtigt trådte ind gennem den århundredgamle dør, der hænger lidt skævt på hængslerne, blev vi mødt af tenor- og basstemmer, der rungede os i møde fra mørket. Når man kommer direkte fra den skarpe sol, varer det nogen tid, inden man kan skelne konturer, end-sige da personer. – Men stemmerne var der, og de er aldrig til at tage fejl af, når der synges messe eller completorium eller seks. Man kan næsten ikke lade være med at deltage – på sit danske, når koret når til det interkonfessionelle *Patet Noster*. Da vi nåede så langt, var vore øjne også vænnet så meget til mørket, at vi kunne se korets bukken og knælen: klosterkirken var i allerhøjeste grad levende, spillevende.

Det viste sig, at gæstepateren, til hvem vor medbragte hilsen var rettet, og til hvem vi endvidere havde medbragt cigaretter og frimærker (det var hans store lidenskaber), for tiden opholdt sig i Milano, så ham kunne vi altså ikke komme til at tale med. Det gjorde heller ikke så meget, for modtagelsen var så overstrømmende god og venlig, at den næppe kunne være bedre. Subprioreren tog imod os og konverserede os, ligesom den ganske unge munk, der blev vores opvarter, gjorde – på en blanding af italiensk, latin og hvad vi nu ellers

kunne stykke sammen af brudstykker fra diverse sprog, som vi begge havde kendskab til. Vi fik forevist øens største nuraghe og kørte så tilbage til klostret, hvor vi blev budt på dagens middag; vi havde set rigtigt på kalenderen: det var fredag, og menuen var derfor helstegte og helseverede fisk med diverse grøntsager. – I Roms katakomber har jeg set en freske fra det 3.-4. århundrede e.Kr., hvor der var afbildet en tallerken med en fisk og nogle grøntsager; det var i oldkirken et symbol på det kristne kærlighedsmåltid, og i denne oldkirkelige symbolik spillede fisken en meget stor rolle. – Hvor mindede dette måltid i et katolsk kloster mig ikke alene om denne romerske freske, men samtidig blev også hele oldkirkens agape levende for mig: det var jo netop denne fisk, Jesus havde mættet de mange mennesker med, og det var netop denne fisk, der lå her med hoved og hale og alle finnerne og det hele, som man i oldkirken havde afbildet, fordi den var det kristne tegn. Muligvis spiste man også fisk ved et måltid i forbindelse med det første »økumeniske koncil« i Jerusalem, som det er omtalt i Apostlenes Gerninger?

Subprioreren kom tilbage, og vi diskuterede, så godt det lod sig gøre – især det andet Vatikankoncil, et emne, man hverken kan eller vil vige uden om, når man er sammen med katolikker, og et emne, der kan give rigelig grund til kraftige meningsudvekslinger. Det viste sig, at koncilens tanker og tendenser allerede for en stor del havde gjort deres indflydelse gældende i dette kloster, der, skønt det lå på italiensk jord, dog følte

langt fjernere fra Rom end mange klostre i Nordeuropa og Skandinavien. Tilfredsheden og glæden over koncilet var – omend ikke udelt, så dog mærkbar og samtidig også noget bemærkelsesværdigt for en skandinav. Vi er ganske vist vant til en økumenisk tankegang blandt vore katolske landsmænd (heldigvis da), men det er ikke det, vi mærker mest til, når vi kommer til de »katolske lande«, hvor den katolske tankegang er langt mere enerådende og ren blandt lægfolk og præster, netop fordi der ikke er den samme mulighed og det samme behov for en dialog mellem kirkerne, en dialog, der hele tiden opfordrer til selvbesindelse.

Da det blev tid til afgang, og vi – høflige, som man altid er i det fremmede – spurgte, hvad vi måtte erlægge for måltidet, så vor venlige pater ret så uvenlig ud. Nå, ja, det var nu ikke vores mening at fornærme ham. I stedet havde han et glimrende forslag: at vi i fællesskab skulle bede et Fadervor for på den måde at vise vort gensidige økumeniske sindelag: dér var trods vore mange uoverensstemmelser noget, vi var fælles om, nemlig det centrale. Vi kunne hver især bede lige oprigtigt til den samme Gud Fader, vor Herre og Mester i Hans Søns navn. Men hans forslag indeholdt også, at han sammen med min kone, der er adskilligt bedre til det italienske end jeg, skulle bede bønnen på italiensk, medens jeg skulle bede den på dansk.

Aldrig før – og heller ikke senere – har jeg følt de konfessionelle grænser så lave, ja nedbrudte, som jeg gjorde det i den stund, og vi følte alle tre en kraftig indre styrkelse i dette møde mellem på den ene side en italiensk pater og to skandinaver og på den anden side Gud Fader – man stod ligesom ikke længere et bestemt sted på jorden, det sardinske klostrets mure forsvandt, jorden sank.

Med munkens velsignelse forlod vi stedet, hvor tiden kan stå stille, og vi kørte ad de snørklede veje tilbage til vort logi. Havde pateren advaret os imod at færdes efter solens nedgang (der var endnu god tid), havde han dog ikke på nogen måde skræmt os – tværtimod: aldrig har vi færdedes på nogen landevej med en så kraftig følelse af beskyttelse: med paterens velsignelse kunne vi virkelig køre bort i Herrens fred!

Jørn Jørgensen.

Æslet og Lammet

Af Lis Thorbjørnsen

To Bresson-film, *Hvad med Balthazar?* og *En landsbypræsts dagbog*, vist for et par år siden her i landet, har en tilblivelse, der fører os ind i en dialog mellem tre store franske kunstnere, Bernanos, Bresson og Mauriac. En dialog med kunstværker som replikker.

Sognepræsten i Ars inspirerer Bernanos

I 1926 udkom Georges Bernanos' debutroman *Under Satans Sol*. En roman om en fattig, kejtet og middelmådigt begavet landsbypræst, der slås for at redde de sjæle, der er ham betroet, fra fortabelsen.

Bernanos' inspiration er tydelig nok. Året forinden, den 31. maj 1925, var »sognepræsten i Ars« blevet helgenkåret af Pius XI.

Selv om handlingen i Bernanos' roman er opdigtet og langt mere dramatisk end sognepræsten i Ars' ydre skæbne, er hovedtrækkene i hans liv og karakter til stede i bogen. En ligefrem fysisk kamp med den onde om sjælene. Bodsøvelser. Stigende mængder af folk, der søger ham som skriftefader, fordi de anser ham for en helgen. Bernanos lader sin hovedperson dø i den skriftestol, hvor han må opholde sig det meste af sin dag.

Den lille Therese inspirerer Bernanos

Bernanos blev imidlertid ikke gennem debutromanen færdig med sognepræsten i Ars. Typen den fattige landsbypræst fremstilles gang på gang i hans romaner. I nogle mellemliggende mindre betydelige bøger og i 1936 i et nyt storstående værk, *En katolsk præsts Dagbog*.

Også her kommer en ung præst til et lille landsogn, beredt til at give sit liv for de sjæle, der er ham betroet. Ligesom sognepræsten i Ars tilbringer han sin meste tid i kirken.

Slottet, hvor der i Ars boede en enlig, meget religiøs frøken, gjorde Bernanos til skueplads for bogens ydre drama.

Men *En katolsk præsts Dagbog* er ikke nogen gentagelse af *Under Satans Sol*. Hovedpersonens karakter og skæbne og bogens indre handling har en anden impuls.

Therese af Lisieux, »den lille Therese«, døde i 1897, 24 år gammel, efter lang tids håbløs sygdom. Hun udrettede ingen store ting. Hun fandt »den lille vej«. I 1925, samme år som sognepræsten i Ars, der var død 1859, blev hun helgenkåret og af Pius XI gjort til Frankrigs anden skytshelgen – Jeanne d'Arc var den første – og til skytshelgen for missionerne sammen med Frans Xavier, den spanske missionær-munk fra det sekstende århundrede.

En katolsk præsts Dagbog er langt mere afdæmpet end den voldsomme *Under Satans Sol*. Hovedpersonen forbliver bogen igennem en uanselig ringeagtet landsbypræst. Han dør ganske ung, bukker under for den mavekræft, han har kæmpet med, mens sognets beboere tydede hans svaghedssymptomer som tegn på, at han drak i smug. Præsten er, som han selv udtrykker det, en fange af Frelserens dødsangst i Getsemane have.

Bernanos bliver åndeligt miljø for Bresson

Bernanos' flammende lidenskabelige forfatterskab og især disse to værker, de betydeligste af hans skønlitterære, optog stærkt sindene i franske katolske kredse.

Desuden har Bernanos' forfatterskab filmisk appeal.

Selv viste han også aktiv interesse for film. I sit dødsår, 1948, skrev han over Gertrud von Le Forts roman *Die Letzte am Schafott* en drejebog, *Le dialogue des carmelites*, der tryktes i 1949 og i 1960 blev realiseret som film af R. E. Brückberger og Philippe Agostini. Herhjemme vist i Grand 1962 med dansk titel »De sorte slør«.

Det er tydeligt, hvorfor Gertrud von Le Forts roman fra et nonnekloster har interesseret Bernanos; den behandler hans eget hovedemne, det stedfortrædende offer.

Bresson filmatiserer En landsbypræsts Dagbog

Robert Bressons første film, fra 1943, *Syndens Engle* med Brückberger som medforfatter, vist herhjemme (Filmmuseet 1955, Camerateatret 1965, fjernsynet 1967) handler om dominikanerindeklostret, der tager imod kvindelige forbrydere efter deres løsladelse fra fængslet for at hjælpe dem til at begynde et nyt liv.

Hans næste film, *Les dames du Bois de Boulogne*, forelå to år efter. Siden har Bresson kun produceret et fåtal film med mange år mellem hver. Fra *Les dames du Bois de Boulogne* gik der seks år, til *En landsbypræsts Dagbog* var færdigindspillet i 1951.

Bresson havde til at begynde med fået præsenteret en bearbejdelse, han ikke kunne bruge, skønt den var foretaget af to rutinerede tekstforfattere. Først efter at have forkastet deres forslag nåede han frem til den film, han ville lave.

Bressons filmatisering klargør Bernanos' dobbeltinspiration

Bresson har nøje fulgt romanen, – han har intet lagt til. Det er Bernanos. Men det er også et værk af Bresson!

Filmen *En landsbypræsts Dagbog* er et skoleeksempel på, at dét, der gør et kunstværk originalt, ikke er fabelens nyhed. Men udelukkende den åndelige kraft.

Bresson har skåret bort, simplificeret, så filmen virker som en endnu renere forlæsning af Bernanos' hensigt end romanen.

Mauriac ser Bressons film

François Mauriac så Bressons film, straks den blev forevist i Paris 1951. Det lader sig ganske enkelt dokumentere, for han anmeldte filmen den 27. februar 1951 i *Le Figaro*.

Af anmeldelsen fremgår det stærke indtryk, landsbypræstens ansigt og skik-

kelse i Bressons film har gjort på Mauriac. Man ser menneskesjælen, skriver han, kan næsten røre ved den, den »strømmer ud fra dette korsfæstede barns hele skikkelse. Gide har haft ret i ikke at ville forfølge en ugribelig Gud, . . . men hvis denne Gud har efterladt i verden et levende og næsten blændende aftryk af sin nærværelse: det menneskelige ansigt.«

Bresson sætter Mauriac i gang

Tre år efter, i 1954, udkom Mauriacs lille roman *Lammet*. Den har nogle personer fælles med hans foregående roman, *La Pharisienne*, men dens problematik har at gøre med Bernanos' *En landsbypræsts Dagbog*.

I Mauriacs *Lammet* er hovedpersonen meget ung, næsten et barn, sådan som Bresson viser Bernanos' hovedperson i *En landsbypræsts Dagbog*.

Og som den lille Therese.

Bressons film slutter med de sidste ord i landsbypræstens dagbog: Alt er nåde! Hovedpersonen har accepteret lidelsen.

Mauriac pointerer i sine erindringer, at Therese af Lisieux sagde »Alt er nåde« længe før Bernanos' landsbypræst.

Ved at åbne hans øjne for forbindelsen mellem Bernanos' *En katolsk præsts Dagbog* og den lille Therese har Bressons film hjulpet Mauriac til at se, hvordan han kunne få de overvejelser udtrykt, som Bernanos' to romaner havde fremkaldt i ham.

Mauriac får forløst sin Bresson-problematik

I Mauriacs erindringer, der udkom 1960, vender han gang på gang tilbage til Bernanos.

Fælles med Bernanos har han optagetheden af det ondes problem.

Bernanos opfatter det onde universelt. *Under Satans Sol* handler om kampen med den onde selv. *En katolsk præsts Dagbog* behandler lidelsens problem, en kamp med Gud. Mauriacs problem er menneskets konfrontation med dets egen syndighed.

Fra Bernanos har han det stedfortrædende offers motiv; eller rettere via Bernanos. Motivet er jo ikke Bernanos' opfindelse, men et kristent grundmotiv.

Mauriacs hovedperson i *Lammet* ofrer sig for andre i handling.

Han er landsbypræsten, oplevet gennem sognepræsten i Ars. Den uforløste side af Therese af Lisieux' væsen.

Et træk fra *En landsbypræsts Dagbog*, lægen uden tro, skærper Mauriac til: præsten, der har mistet troen. Mauriac udnytter dette træk i handlingens økonomi, gør det til et klimaks.

Hovedpersonens navn i Mauriacs roman er Xavier. Navnet på den missionspræst, Frans Xavier, sammen med hvem den lille Therese blev missionernes skytshelgen.

Xavier i Mauriacs *Lammet* dør på vej mellem de mennesker, han giver sit liv til, således som hovedpersonen i hver af Bernanos' to vigtigste romaner er på stadig vandring mellem personer, han giver sit liv.

Xavier dør på grund af de krav, de andres synd stiller til ham. Det er Mauriacs forsoning med sin problematik. Endog synden er nåde, – ved den bliver helgenen helgen og synderen frelst.

Mauriac inspirerer Bresson

Efter tre mellemliggende film kom Bressons *Au hasard Balthazar* i 1966. Filmen om æslet, der lider og dør som det uskyldige offer for menneskenes synder.

En landsbypræsts Dagbog var en filmatisering af Bernanos' roman af samme navn. *Hvad med Balthazar?* er en filmatisering af *Lammet*, den roman, Mauriac skrev som svar på Bernanos' to betydeligste romaner.

Forenklingsprocessen har denne gang fået sit præg af, at Bresson af kunstneriske grunde uden videre har kunnet overføre Mauriacs roman til lærredet. Filmisk ville det for meget blive en gentagelse af *En landsbypræsts Dagbog*. Hvordan skulle han finde et andet ansigt, når Mauriacs hovedperson bar ansigtet fra denne film?

Hovedpersonen er lammet, der ofres (Agnus Dei).

Bresson undgår gentagelsen og gør den urgamle kristne symbolik endnu tydeligere ved at lade et offerdyr være hovedperson. Ikke et lam, men af handlingsmæssige grunde et æsel.

Dialog

Vekselspillet mellem Bernanos, Bresson og Mauriac anskueliggør, at ikke al kunstnerisk »påvirkning« er passiv. Den kan være en åndelig udfordring, som udløser svar. Et led i menneskers dialog i samtid og på tværs af tid.

Lis Thorbjørnsen.

Fra filmen »En landsbypræsts dagbog«.

Når jeg tænker på verden...

»Ungdom af i går, ungdom af i dag, ungdom af i morgen... altid den samme.« Denne trilogi minder mig om de ord, der står i Hebræerbrevet, kap. 13, v. 8: »Jesus Kristus er den samme i går og i dag, ja til evig tid.« Han er den ene og sande ungdom.

Hvordan var den i går?

»I går« vil, når det gælder verden, sige dens første begyndelse. Der er gået tusinder af år, siden den ved Åndens kraft udgik af Skaberens hånd. Og Gud så hver aften på det, han havde skabt, og han så, at det var »smukt og godt«.

Om aftenen på den sjette dag fuldførte Gud sit værk ved at skabe den første mand og den første kvinde, og han pålagde dem at få alle de rigdomme, han havde skabt, til at bære frugt og især at bringe det Guds-billede til udfoldelse, som han havde præget i deres sjæl.

Hvordan er den i dag?

Bag hele den skal af vaner, den er omgivet af, bag al den elendighed, der knuger den, og bag alt det, der får den til at virke gammel og medtaget, er verden stadig ung. Mange mennesker ville gerne lave den om. Men lad os se klart og fornuftigt på tingene. De arbejdere, der maser sig frem, hvor det foregår, er nemlig ikke alle sammen lige gode. Nogle af dem vil lave om på verden ud fra

skadelige og ødelæggende ideologier, mens andre, inspireret af en idealistisk forestilling om fred, retfærdighed og broderskab, ikke mere kan udholde en verden, hvor menneskene dræber, udnytter og hader hinanden, og vil – uden rigtig at vide, hvordan de skal bære sig ad – gerne bekæmpe og forme verden efter evangeliet.

Hvordan bliver den i morgen?

Det kan man dårligt udtale sig om... Men ét er sikkert og vist, og det er, at det kommer an på vor indsats i dag. Troen skal være surdejen, der holder verden ung. Og vi tror netop, at den store dag for Herrens genkomst skal bringe os »den hellige stad, hvor der ikke mere skal være hverken sorg eller tårer,« og hvor alting for evigt vil være nyt, ungt og smukt.

NÅR JEG TÆNKER PÅ KIRKEN...

Hvordan var den i går?

»I går« var for den pinsedagen, den hellige nidkærhed, den hellige beruselse

ved Ånden, de første kristne, der gik ud for at forkynde det glædelige budskab, menighederne, hvor de elskede hinanden osv.

Hvordan er den i dag?

Tyngtet af fortidens svagheder og slået ned af uvejr og vantro...

Men kan man undgå at se, at Ånden, Jesu Kristi Ånd, stadig er til stede bag skyerne. »Jeg vil være med jer alle dage indtil verdens ende.«

Man må have et skarpt blik for det, der truer Kirken. Men man må også have øjne og ører åbne for alt det, der er i færd med at vågne til nyt liv.

Man kan se, hvordan menneskene, stolte over deres opfindelser, gerne ville kende livets mening... De tænker knap nok på at spørge den gamle kirke, fordi de tror, at dens tid er forbi, og at den ikke mere har noget at sige vor tids mennesker. Men så viser det sig trods alt, at den gamle kirke skyder nye skud. Det viser sig, at der i den er en elite, som elsker Gud, beder og samtidig søger fællesskab med menneskene, lytter til

Verden er stadig ung.

deres spørgsmål og gentager de gamle ord fulde af ungdommelig kraft fra det evangelium, man forlængst havde betragtet som dødt og begravet. Prøv en gang at se jer omkring. Så får I måske øje på den.

Howdan bliver den i morgen?

Ja, vi er jo ikke profeter... Den vil komme ud for hårde slag... men vi er sikre på, at den vil overleve dem. Det er ikke en vished, vi triumferende råber ud for alle vinde. Vi bærer den ydmygt, men fulde af urokkelig tillid i vore hjerter. Vi tror, at Kirken vil være i stand til at finde en ydre form, som i højere grad formår at åbenbare Gud for de mennesker, den skal vinde for Kristus. Det er gennem vore bønner, vor betragtning og vor indsats for at udbrede evangeliet, vi skal berede denne unge kirke for verden af i morgen.

Jeg tænker på, hvordan vi hver især lever... Det er så personligt, at jeg vil begrænse mig til nogle ganske enkelte spørgsmål.

Min ungdom i går?

Det var min barndom, mine forældres kærlighed, det var – som en logisk følge af min dåb – mine første religiøse følelser og de første tilkendegivelser af min vilje til at tilhøre Gud... Det var for mig kaldet til præstegerningen. Og det var for hver enkelt af jer noget andet, som jeg ikke kan sige, men som I selv ved, hvad er: jeres arbejde, jeres hjem, jeres venner, ja, hele den verden, I elsker...

Min ungdom i dag?

Jeg er 63 år... Mange af jer er lige så gamle eller endnu ældre... Andre er på vej til at blive det... Og atter andre har, Gud være lovet, endnu langt igen, før I når så vidt... Men hvad forskel gør det?

Vor lunkenhed, vore svagheder og vore synder har sat deres spor i vort liv og fået meget til at visne i vort hjerte... Men det er også muligt, at vor troskab og den måde, hvorpå vi dag for dag har svaret på nåden, har holdt glædens kilder rindende i os. I virkeligheden er det kun Gud, der kan dømme os... Det eneste, vi ved, er, at vi kun kan forblive unge i den grad, han er til stede i os. Det er nok, at vi lever med ham og beredvilligt giver ham alle de kræfter, vi endnu har tilbage.

Og min ungdom i morgen?

Det kan måske virke som en slags galgenhumor at tale om, hvordan min ungdom skal forme sig i en alder, der på grund af lægevidenskabens fremskridt i dag er blevet næsten normal: 75, 80, 90 og endnu mere... Min Gud, jeg ved ikke, hvad der venter mig forude... Og jeg vil heller ikke tænke alt for meget på det eller tage sorgerne på forskud med hensyn til, hvad jeg endnu kan komme ud for... Min ungdom består i at have tillid til jer og på forhånd at lægge det hele i jeres hænder... Så tror jeg, at jeres ansigt hinsides døden vil fremtræde for mig i et endnu smukkere lys end her.

*René Kérautret,
biskop af Angoulême.*

Umøbleret værelse søges

til vor søn, revisorassistent, 21 år – gerne med adgang til bad og helst Vesterbro el. Frederiksberg fra 15. aug. el. 1. sept.

Revisor A. F. Beyer
Frederikssund. Tlf. (03) 31 07 23 mell. 9–16.

Værelse søges

Til min datter, der skal påbegynde uddannelse ved Børnehaveseminariet, Øster Søgade, København, søges til 1. sept. evt. 1. aug. umøbl. værelse med adgang til bad og køkken.

Eventuelt tilbud venligst henvendelse:

Skotejshandler A. I. Lund
Amaliegade 1, 8000 Aarhus C.
Tlf. (06) 13 05 61.

Sparekassen for Lyngby og Omegn – Blkuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V
Telefon 14 12 54

Olløfyr

Centralvarme

Brændselsolie

Clinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383

Rødovre

Telefon *70 45 30

Ernst Grell & Co.

elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2678

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8851

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Gæveldé:

Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.

SULT

Flere tusinde dør af sult i dag i vor teknisk set så fremskredne verden. Hvilken skamplet! Hvilken fortvivlelse! De råber: »Giv os i dag vort daglige brød«, men vi giver dem det ikke. Tænker ikke engang særlig meget over det. Der kunne være føde nok til alle, og dog dør folk af sult. Dør! Nogle vil indvende, at det er fordi de ikke af religiøse grunde vil spise det, de kan få, men det er dog især fordi vi ikke trods alle vore fremskridt har forstået at dele verdens goder mere ligeligt imellem os. Fordi det ikke er kærlighedens, fællesskabets, solidaritetens princip, der råder i verden.

Gifthunger

Der er en sult, der er mærkeligere. En uerkendt sult, hvor hele organismen skrider efter føde, hvor personen ser ud som en koncentrationslejringsfange eller som en af de fattigste indere. En sult som personen ikke selv opdager. Narkomanens udhungrede legeme formår kun at råbe efter gift, men dybest set skrider det efter føde og liv. Maden kan stå foran narkomanen, og han formår end ikke at række ud og spise den, føler ikke trang til det – kun lede. Vi formåede ikke at drage ham ind i vort fællesskab og give hans liv en mening, – derfor valgte han livsflugten bort fra den for ham meningsløse tomme realitet. Han valgte at leve på en illusion. Vi magtede ikke at hindre det, – vor kærlighed var ikke opfindsom nok.

Sulten, der ikke erkendes

Hvordan skulle den være det? Hvordan skulle vor kærlighed bringe liv til andre, når den kun er en lille bleg forkrøblet spire, der selv er ved at forgå af mangel på næring? Vi erkender ikke for alvor, hvor underernærede vi er, hvor meget vi sulter efter et meningsfyldt liv, efter ægte fællesskab, efter sand kærlighed.

I godt en måned handler hver søndags tekster om livets brød. Langsomt læser vi fra søndag til søndag Johannes-evangeliet 6. kapitel og paralleler dertil fra Det gamle Testamente. Forstår vi? Eller gælder Jesu ord, når han siger: »I søger mig, ikke fordi I har set tegn, men fordi I spiste af brødene og blev mætte. Arbejd ikke for den mad, som er forgængelig, men for den mad, som varer til evigt liv, den, som Menneskesønnen vil give jer« (Joh. 6,26-27). Jøderne undrede sig i det mindste over, hvor de kunne få den mad fra, – vi er endog holdt op at undre os!

Hastværksnarkomani?

Som narkomanen, der lever et pseudoliv, tilfreds med kortvarig nydelse, hallucinationer og drømmebilleder, fjernet fra krav og anstrengelser, således lever vi i alt for høj grad et falsk liv. Paulus betragter livet efter kødet, efter naturen, som en død, – men vi er stort set tilfredse med denne død. Vi har ganske vist fået det sande evige liv gennem dåben, men det henviser nærmest af mangel på næring. Kendetegnet er den umådelig svage kærlighed – vore indbyrdes stridigheder, partidannelser, polemik, ukærlighed – og på verdensplan uretfærdigheden mellem nationer. Og vi opdager det næppe. Det er en uerkendt sult. Vore narkotika består i en overvældende arbejdsbyrde, forjagethed, materiel stræben. Vi har ikke tid! Skynd dig, så kan vi nå... Synd dig! Efter hvad? Er vi nødt til at skynde os, stresse os selv med overarbejde og hastværk for at glemme vor egen tomhed og svagheit? Vi skynder os, så vi ikke får tid til at standse op og tænke. Det evige liv, hvad er det? Jeg har ikke tid at tænke på det nu. Men det trænger til næring, det trænger så forfærdeligt til næring, hvis det ikke skal visne helt hen.

Livets brød

Mennesket lever ikke af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund (Matt. 4,4; 5. Mos. 8,3). Vi har Guds ord. Det evige livs næring – det sande livs næring. Vi behøver blot at række ud efter det – læse det – overveje det i vort hjerte. Er vi som narkomanen, der ikke længere føler trang til føde? Eller bor længslen efter at række ud over vort naturlige jeg stadig i os? Tør vi ofre blot en kort tid af vor dag på det ene fornødne? Har vi mod til blot at læse en smule i vor Bibel hver dag og overveje det, lade os gennemtrænge af det ord, hvorved alt skabes? »Herre... du har det evige livs ord« (Joh. 6,68). Det ord, der skaber det evige liv i vor dødelige natur. Hvilken kraft vil der da ikke komme over vort liv. Og nyder vi så dette samme ord, som er Kristus selv, i eukaristien, så vil det i sandhed blive livets brød for os. Det brød, der binder os sammen i kærligheden, og som vil give os kraft til at overvinde splittelsen i os selv og mellem os indbyrdes. Så vil kærligheden ganske vist stadig være en kamp, – men vi får kraft til at tage denne kamp op. Så vil der måske stadig være mange ubesvarede spørgsmål i vort liv, men det vil, selv med disse spørgsmål, blive meningsfyldt. Så kunne vort liv og vort fællesskab blive et lys i verden, en spire til større retfærdighed og en mere ægte medmenneskelighed. Så kunne vi være med til at dæmme op for

den værste hunger i menneskeheden, hungeren efter en mening med livet, hungeren efter kærlighed og sandt fællesskab med Gud og i Gud med hinanden: »Den som spiser mit kød og drikker mit blod, han bliver i mig, og jeg i ham. Ligesom den levende Fader udsendte mig, og jeg lever i kraft af Faderen, således skal den, der spiser mig, leve i kraft af mig. Dette er det brød, som er kommet ned fra Himmelen; ikke som det, jeres fædre spiste, og de døde dog. Den, som spiser dette brød, skal leve til evig tid« (Joh. 6,56-59). »Herre, giv os i dag vort daglige brød!«

Sr. Karen Marie CSJ.

Dødsfald

IB v. BENZON IN MEMORIAM

Der er øjeblikke i menneskers liv, hvor man føler sig uendelig ensom, og hvor man trænger hårdt til at møde en broder, som har forståelse for ens tilstand. Sådanne øjeblikke er fremfor alt disse, hvor det for os mennesker så ganske uforståelige sker, at en af vore nærmeste gennem døden rives bort, og man står tilbage og synes, der var så meget, man kunne have gjort, og så meget, man gerne ville gøre, men – det er for sent. Og så kommer alt det svære til – alt det som skal og må ordnes – alt det praktiske, som skal gennemtænkes og arrangeres. Det kan være hårde dage at komme igennem, men det skal gøres, for det er nu engang livets lod.

Mange danske hjem blev hjulpet over sådanne svære dage af den mand, hvis navn står over disse linier. Det var ikke en forretningsmand, som først og fremmest skulle have sin fortjeneste ud af et foretagende, men en mand, som forstod, hvad vi ventede af en kristen broder. Han tog del i vor sorg, han lindrede gennem sin fine karakter så meget af det, som gjorde ondt, han blev ven med mange af dem, der henvendte sig til ham om hjælp, og han gennemførte hjælpen på en så trofast måde, at det, som så svært ud, blev naturligt og lettere at bære.

Det er, som om et ord har sænket sig dybt i Ib v. Benzons sind lige fra hans tidligste ungdom: ordet om de barmhjertighedsgerninger, som katekismen indprentede i os, og som en opdragelse i et godt katolsk miljø i så høj grad fremmede, og af dette ord blev ét hans livs indhold: begrave de døde.

Derfor skal der også foruden en tak til en ven i nøden fra præster og lægfolk lyde et ord ved Ib v. Benzons bære: »Da du bad under tårer og begravede de døde, bragte jeg dine bønner frem for Herren« (Tob 12,11-14).

Knud Ballin.

Skærpelse

Skærpelse af konflikten mellem stat og kirke i Rhodesia

Gwelo - KIPA

De bestående spændinger mellem regeringen og de katolske biskopper i Rhodesia er blevet yderligere skærpet. Sekretær i det rhodesiske indenrigsministerium Hostes Nicolle rettede for nylig et offentligt angreb på »Guds mænd«, der, sagde han, »lejlighedsvis ombytter bispestaven med Satans fork«. Nicolle, der fører overopsyn med forvaltningen af de afrikanske områder i Rhodesia, betragtes som en af de højeste og mest indflydelsesrige embedsmænd der i landet.

Biskop Aloysius Haene af Gwelo, som er født schweizer, har omgående besvaret dette sårende angreb. »Nicolles nedsettende bemærkninger om 'Guds mænd' vil vinde bifald hos mange og af dem blive opfattet som tegn på hans 'mod' over for Kirken...«, sagde biskoppen. »Disse samme mennesker kan bare ikke indse, at den slags angreb netop er et udtryk for den oprørske og samfundsopløsende holdning, som man tillægger 'Guds mænd'.«

Nicolles angreb på Kirken var fremkaldt af en artikel i det katolske blad »Moto«, hvori det oplyses, at ca. 15.000 mennesker har måttet forlade den jord, hvorpå de er født, for at flytte til et område ca. 180 km derfra. I artiklen drog bladet en sammenligning mellem jordens beskaffenhed og vandforsyningerne de to steder og kom til det resultat, at afrikanerne gennem den tvungne flytning havde måttet foretage et yderst ufordelagtigt bytte.

Artiklen, der ifølge folk, der kender forholdene, er både saglig og moderat, vakte stor vrede i indenrigsministeriet. »Jeg er oprørt,« sagde Nicolle i en tale til en forsamling af hvide farmere, »over at et blad, der står i forbindelse med disse Guds mænd, har den frækhed at bringe denne flytning (af afrikanere) i vanry. Den nye jord fremstilles som elendig, mens det område, disse mennesker har forladt, i virkeligheden er fuldstændig hærget.« Den slags fordrejninger af virkeligheden var, sagde Nicolle, skadelig for arbejdet i hans ministerium. Denne bestandige underminering bag kulisserne var egnet til at vække bekymring og gik ud på at vække uro hos de mennesker, det drejede sig om.

Biskop Haene siger i sin erklæring, at denne flytning af afrikanere ikke var af hensyn til landbruget. »Det var en poli-

tisk forholdsregel (fra regeringens side), idet man på den måde har stemplet det tidligere område som tilhørende de hvide... Disse mennesker havde ikke noget valg. De blev tvunget til at forlade deres land.«

Biskoppen fremførte desuden, at tre fjerdedele af de afrikanere, der var tale om, var katolikker fra hans bispedømme. Det, der optog ham mest, var, om de tog Kirken med sig. »Det er klart, at præsterne tager med dem og også betjener dem i fremtiden. Kirken vil altid blive hos dem - ikke af magtpolitiske grunde, men for at tjene dem i Kristi ånd.«

Dagbladet »The Rhodesia Herald« har i en ledende artikel taget afstand fra Nicolles angreb på de ledende i Kirken. Nirolle har, hedder det, som embedsmand overhovedet ikke ret til at blande sig i et så åbenlyst politisk anliggende. Er Rhodesia det eneste land, der har to premierministre, spørger bladet.

Kvindens plads i Kirken

KIPA - Edmonton (Canada)

I et brev til formanden for den canadiske bispekonference, ærkebiskop Plourde af Ottawa, har en kreds af katolske kvinder i Canada forlangt af biskopperne, at bispekonferencen skal tage kvindens stilling i Kirken op til drøftelse. I brevet tales der om Kirkens »gamle diskriminerende holdning« over for kvinderne, og underskriverne kræver de samme rettigheder, privilegier og ansvarsområder for kvinder som for mænd. Det påpeges endvidere, at en drøftelse af dette spørgsmål på bispekonferencen vil være til gavn for hele Kirken. Men det skal ske snart, for der er stadig flere kvinder, der forlader Kirken, fordi alle deres bestræbelser for at få adgang til aktivt og ansvarsbevidst at tage del i Kirkens liv hidtil er blevet bremset, hedder det i brevet. Underskriverne er kvinder fra alle miljøer. Der er både hjemmearbejdende husmødre, kvinder, der sidder i ansvarsfulde stillinger, og ordenssøstre.

Fra Det lutherske Verdensforbunds 5. generalforsamling i Evian

Evian - KIPA

Det lutherske Verdensforbund har i dagene 14.-24. juli afholdt sin 5. generalforsamling i Evian i Frankrig. Generalforsamlingen indledtes med en nadvergudstjeneste i den katolske hovedkirke i Evian les Bains, hvori formanden for det romerske sekretariat for de kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands, og den

lokale biskop deltog som gæster.

Generalforsamlingens opgave var at træffe vigtige bestemmelser vedrørende det kirkelige liv for 23 millioner lutheranere tilhørende i alt 78 protestantiske kirkesamfund. 221 stemmeberettigede delegerede deltog i generalforsamlingen, og hertil kom yderligere 500 deltagere med status som observatører, rådgivere og gæster.

Formanden for Det lutherske Verdensforbund, dr. Frederik Schoitz sagde i sin åbningstale, at »generalforsamlingens emne ('Sendt til verden') havde givet vore drøftelser en mere realistisk baggrund, hvis vi havde afholdt den i Brasilien. Efter min mening har vi ladet en fremragende lejlighed gå fra os ved at forlægge generalforsamlingen til et andet sted.« Dr. Schoitz rejste i denne forbindelse spørgsmålet om, hvorvidt Kirken overhovedet har lov til at trække sit vidnesbyrd tilbage fra et bestemt virksomhedsområde, fordi forholdene der på stedet ikke passer den. Om generalforsamlingens emne og de tre sektioners arbejde sagde Schoitz, at vor tid, hvor et så overvældende antal mennesker er bebyrdet med problemer i hobe-tal, måske kan være en formidler af Guds nåde.

Ifølge en erklæring fra de lutherske kirker i Brasilien er det ikke alene de protestantiske kristne, men hele landet, der beklager, at Det lutherske Verdensforbund besluttede at flytte sin generalforsamling til et andet sted. Herom siger Det lutherske Verdensforbunds eksekutivkomité: »Det måtte ikke ske, at vigtige afgørelser blev ændret af enkelte kirker under pres, mens de fleste af medlemskirkerne ikke kunne blive spurgt.« Komiteen anbefalede endvidere, at den nye eksekutivkomité, der nu skal vælges, bør sætte sig som opgave at udarbejde retningslinier for Det lutherske Verdensforbunds væsen og målsætning, deriblandt også forudsætningerne for, hvor man skal mødes, og hvordan dagsordenen skal tilrettelægges.

Den franske bispekonference og dens formand, kardinal Marty af Paris, har gennem biskop Jean Sauvage af Annecy sendt en hilsen til generalforsamlingen, hvori det hedder, at verdenslutherdommens tilstedeværelse i et overvejende katolsk land må betragtes som en lejlighed for alle kristne til over for verden at bekende sig til det fælles vidnesbyrd.

Den schweiziske delegerede har foreslået generalforsamlingen, at man enstemmigt skulle indstille den brasilianske ærkebiskop Helder Camara til Nobels fredspris. En tilsvarende resolution er fra svensk side blevet tilstillet den komité, der tager sig af disse anliggender, og vil senere blive forelagt generalforsamlingen til afgørelse.

Brasilien

Biskopperne støtter faste som protest mod våbensalg til Brasilien

Orleans - NC News Service

Biskop Guy-Marie Riobe af Orleans har udtrykt sin tilslutning til en af præster og lægfolk påbegyndt total faste som protest mod den franske regerings beslutning om at sælge 16 Mirage jetkampfly til Brasilien.

»Hvis Frankrig affinder sig med planen om at sælge 16 Miragefly til Brasilien, sårer det os i vor samvittighed som mennesker og som kristne,« sagde biskoppen i den erklæring, hvori han gav udtryk for sin tilslutning til den af pater Jean Desbois og professor Jean Marie Mullers plan om at gennemføre en 14-dages faste fra slutningen af juni til begyndelsen af juli.

»Det ville ikke være ærligt spil først at indbyde ærkebiskop Helder Camara til at tale i Frankrig og at hylde ham for den tapperhed og det mod, hvormed han undsagde uretfærdigheden og sagde sandheden, for derefter at lade ham i stikken med en betydelig risiko,« sagde biskop Riobe.

I en tale i Orleans den 23. maj betegnede ærkebiskop Camara, som tit har udtalt sin kritik af den brasilianske regering, kontrakten om salget af jeflyene som en skandale.

»Vi kan ikke længere slå os til tåls med ofre og almisser,« fortsatte biskop Riobe. »I dag skal målet for vor næstekærlighed være at skabe retfærdighed i samfundet og i hele verden.«

»Vi er i dag så velinformerede om millioner af menneskers ydmygelser og lidelser, at vi ikke længere kan tie og alligevel foregives at være trofaste imod evangeliet.«

Pater Desbois og professor Muller har i deres opfordring til fasten henvist til ærkebiskop Camaras fordømmelse af jetsalget og sagt, at de betragtede kontrakten som en politisk nødløsning fra en regering, som ikke respekterede det brasilianske folks mest elementære rettigheder.

Det brasilianske militærregime har siden december 1966 regeret ved hjælp af forordninger, og hundredvis af mennesker, deriblandt også mange katolske præster og læge ledere, sidder fængslet, anklaget for oprør mod regeringen. Arrestationerne er blevet fulgt op med beskyldninger mod myndighederne for at udøve en brutal tortur over for de politiske fanger. Disse beskyldninger afvises af regeringen.

Pater Debois og professor Muller ud-

talte, at salget af jeflyene bidrager til at forværre underudviklingen i et land, der burde sætte alle til rådighed værende midler ind på at bekæmpe sulten og fattigdommen.

De fordømmer den franske politik med hensyn til våbensalg og kræver, at våbenfabrikkerne lidt efter lidt skal laves om til andre formål. Deres opfordring til at faste og til at rette en henvendelse til Frankrigs præsident Georges Pompidou gjaldt alle, der var enige med dem i disse synspunkter.

I januar 1969 fik Muller, som har skrevet en bog om ikke-vold, og pater Desbois og en anden præst hver en betinget dom på 3 måneders fængsel, fordi de som reserveofficerer havde sendt deres soldaterpapirer til de militære myndigheder. I Frankrig betyder dette, at man nægter at tjene i hæren. De motiverede dette skridt med, at de hverken kunne tilslutte sig fremstillingen af atomvåben i Frankrig eller den franske politik med hensyn til våbensalg.

Under forhøret, hvor de blev beskyldt for at være militærnægtere, vidnede biskop Riobe til fordel for dem og fremhævede det kristne i deres indstilling og handling.

Også andre katolske ledere og grupper har taget afstand fra Frankrigs politik med hensyn til atomvåben og våbensalg.

I maj udtalte ærkebiskop Louis Jean Guyot af Toulouse sig imod denne politik i et interview til det franske blad *La Depeche* og opfordrede den franske regering til at standse den videre udvikling af en atombombe.

»Vatikan-sladder«

Rom - KIPA

Lederen af Vatikanets pressekontor, msgr. Fausto Vallainc, beskæftigede sig på den sidste pressekonference før sommerferien især med den sladder og de mange usandfærdige påstande, pressen verden over bringer til torvs om Vatikanet. »Pressen kan være velvillig i sine kommentarer, eller den kan være noget andet,« sagde msgr. Vallainc, »men det er ligegyldigt, når bare den vil holde sig til kendsgerningerne.«

Som et par konkrete eksempler nævnte msgr. Vallainc følgende:

1. Når Paul VI i en tale har sagt, at enden ikke var fjern, hentydede han - pave Paul fylder i september 73 - naturligvis til sin død og ikke til, at han var i færd med at nedlægge sit embede, men i pressen blev det fremstillet, som om der var tale om en demission.

2. Når et amerikansk pressebureau og et schweizisk blad kommer med kri-

tit og nedsættende bemærkninger i anledning af, at Vatikanet i tiden efter den 2. verdenskrig skal have udstedt Vatikanpas til krigsforbryderen Fritz Stängl (passet skulle være blevet ham overrakt gennem Røde Kors og en østrisk biskop), er det den rene og skære usandfærdighed. Man kunne spørge, om passet var blevet udstedt på et falsk navn, om en amerikansk kommission, der tog sig af tyskeres udvandring til Brasilien, havde haft noget med det at gøre, og om krigsforbryderen havde fået støtte fra landsmænd i Brasilien. Det er alt sammen spørgsmål, man med rette kunne stille, hvis... ja lige netop *hvis* dette pas overhovedet nogen sinde havde eksisteret. Pavestolen har hjulpet folk, der var blevet ramt af krigen, men ikke krigsforbrydere.

3. Når aviserne fabler om de »rigdomme«, Kirken og biskopperne er i besiddelse af, er det som regel det rene opspind. Msgr. Vallainc oplyste, at de italienske biskoppers løn ligger på mellem 3.000 og 3.500 kr. om måneden. De så ofte i pressen omtalte biskoppelige »palæer« er som regel bare nogle forældede og meget ubekvemme bygninger, som man kun alt for gerne ville ombytte med moderne huse, der fungerede, som de skulle.

4. Når aviserne hævder, at paven havde nægtet at tage imod ærkebiskoppen af Rio, kardinal de Barros Camara, fordi kardinalen ikke var kommet i præstedragt, men i jakkesæt, kunne han dertil kun sige, at kardinalen var blevet modtaget af paven, at han havde været i præstedragt, og at de nye audiensforskrifter for øvrigt var meget elastiske, hvad klædedragten angår.

Msgr. Vallainc krævede objektivitet, men, sagde han, for mange pressefolk gælder det først og fremmest om at hænge Vatikanet ud som forældet og ærke-reaktionært.

Madrid

De spanske bispekonferencers plenarforsamling i Madrid

Madrid - KIPA

De spanske bispekonferencer har for nylig under forsæde af ærkebiskoppen af Madrid, Casimiri Morcillo Gonzales, afholdt deres 12. plenarforsamling i Madrid. Blandt emnerne var »Kirken og de fattige«. Desuden drøftede man lægapostolatet, retningslinierne for det nye ritual for de blandede ægteskaber samt konkordatet mellem Spanien og pavestolen.

Cabot Lodge i Vatikanet

Rom - KIPA

Præsident Nixons personlige repræsentant hos pave Paul VI, Henry Cabot Lodge, er fornylig blevet modtaget af paven. Mødet fandt sted under fire øjne, - der var ikke engang en tolk til stede. Cabot Lodge har ikke overrakt nogen akkreditiver, han har ikke titel af ambassadør og nyder ikke de til eksterritorialretten hørende privilegier. Han har heller ingen personlig residens, men bor på hotel, og han får ingen løn for denne særtjeneste, men får kun sine udgifter dækket. Henry Cabot Lodge, hvis forfædre - især hans bedstefar - har spillet en stor rolle i USA's historie, er protestant.

Hans vigtigste rolle i forbindelse med den opgave, han her har påtaget sig, er som den amerikanske præsidents personlige stedfortræder sammen med paven at yde et bidrag til verdensfreden. Der er altså tale om et vidtfavnende område, hvor de mest forskellige interesser kan blive taget op til drøftelse. Religiøse spørgsmål skal dog helst ikke berøres, eftersom Cabot Lodge slet ikke har til opgave at drøfte kirkelige problemer i USA med paven. Dette førte blandt andet til et dementi af *Il Tempo's* meddelelse om, at Cabot Lodge og paven skulle have drøftet spørgsmålet om de præster, der vil lade sig opstille til valget til kongressen i USA for på den måde bedre at kunne angribe præsident Nixons Vietnam-politik.

Derimod talte de om Vietnam, og det vil de sikkert komme til at gøre mange gange i fremtiden. Det er nemlig noget, der hører ind under Cabot Lodges opgave. Han har blandt andet underrettet paven om præsident Nixons planer om at trække de amerikanske tropper tilbage, ligesom han oven for paven har fremstillet Nixons syn på situationen i det Nære Østen og gjort rede for, hvordan USA vil handle inden for FN's rammer.

Foruden dette drøftede paven og Cabot Lodge narkotikaproblemet. Paven følger opmærksomt udviklingen på dette område, hvor kirke og stat kan arbejde hånd i hånd, idet også præsterne må tage del i bekæmpelsen af disse stoffer. Et andet område, hvor der kan være tale om et praktisk samarbejde mellem kirke og stat, er, hvor det drejer sig om hjælpen til krigsfanger.

Henry Cabot Lodge mangler ikke arbejde under sine sporadiske besøg hos paven. Mange af de problemer, der behandles, overstiger langt de enkelte landes aktionsradius og kan bedre varetages af en institution som f. eks. den katolske kirke.

Hjerteligt møde

Samtale mellem kardinal Alfrink og statssekretær Villot

Rom - KIPA

Ærkebiskoppen af Utrecht, kardinal Alfrink, blev straks efter sin ankomst til Rom for nylig modtaget af pavens statssekretær, kardinal Villot.

Samtalen, der varede meget længe, skulle forberede kardinal Alfrinks audiens hos paven. Den var, siges det, meget hjertelig, og kardinal Villot skal ved den lejlighed have udtrykt stor forståelse for kardinal Alfrinks og de hollandske biskoppers situation.

Kardinal Villot havde allerede i begyndelsen af april en samtale med kardinal Alfrink i Rom, hvor de drøftede de hollandske biskoppers ønske om en mildnelse af præsternes cølibatsforpligtelse. Kardinal Alfrink kom til Rom på pavens opfordring, fordi pave Paul ønskede en nærmere orientering om situationen i Holland gennem den hollandske kirkes primas. (Se endvidere side 24).

Nordirland

Forholdet mellem katolikker og protestanter i Nordirland aldrig så godt som nu

London - KIPA

Det uafhængige britiske fjernsyn har foretaget et rundspørge om forholdet mellem katolikker og protestanter i Nordirland med det forbløffende resultat, at størstedelen af de adspurgte har svaret, at forholdet mellem de to kirker efter deres opfattelse aldrig har været så godt som nu. Fjernsynet har ved undersøgelsen fået støtte fra samtlige kirker i Ulster med undtagelse af den af pastor Ian Paisley ledede frie presbyterianske kirke. De fleste mener i overensstemmelse med Bernadette Devlin, at religionsspørgsmålet i virkeligheden kun spiller en underordnet rolle i forbindelse med urolighederne.

London

I Kentish Town, et beboelseskvarter i Londons yderkant, har den metodistiske og den katolske menighed byttet kirke. Metodistmenigheden der på stedet er i de sidste årtier gået så stærkt tilbage, at kirken under søndagens gudstjenester næsten var tom. Til gengæld har den katolske menighed - især på grund af irske tilflyttere - haft en så betydelig tilvækst, at den lille katolske sognekirke ikke kunne rumme menighedens medlemmer, selv om man om søndagen holdt fem gudstjenester. Disse forhold førte til sidst til, at de to menigheder blev enige om at bytte kirker.

Brdr. Zöllner

Nørrebrogade 174
København N
Telefon Taga 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fodevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompagni

Vedelsgade 85
Vejle. Tlf. *82 85 00

Fineste mejeriprodukter

A/S Trælåsten

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - Kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 08

Poul
HENRIKSEN

Raadhusstrøget, Vejle

Tlf. *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Bøglade

Kaj Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle. Tlf. 82 03 60

Bøgladen med de mange bøger . . .

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Barkholt boghandel

Bøgladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 82 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

Nyt kapitel

Cabot Lodge Nixons personlige repræsentant hos paven

Et nyt kapitel i historien om forholdet mellem Vatikanet og USA begyndte, da Henry Cabot Lodge fik besked på »regelmæssigt at besøge Vatikanet«. Dermed har præsident Nixon føjet et nyt led til de mange forskellige former for samarbejde mellem Vatikanet og USA. Lodge betegnes som en »mellemand, der nyder præsidentens særlige tillid«. Denne nye form for officielle forbindelser, som man hermed forsøgsvis går ind for, afspejler den opfattelse, allerede mange amerikanske præsidenter har haft, og som går ud på, at USA's interesser og verdensfreden vil være tjent med, at der består en forbindelseskanal mellem præsidenten og overhovedet for den katolske kirke. De mange forskellige måder, hvorpå USA lader sig repræsentere ved Vatikanet, nåede deres højdepunkt med præsident Trumans forsøg på at udnævne general W. Clark til »USA's gesandt i Vatikanet« i oktober 1950. Planen strandede på grund af pres fra forskellige protestantiske organisationer.

Alt dette berørte dog på ingen måde den apostoliske delegation i Washington. Siden delegationens oprettelse i 1893 har den, som jesuiterpateren Robert A. Graham udtrykker det i *L'Osservatore Romano*, »fungeret effektivt som forbindelsesled mellem Rom og biskopperne i USA«. I alt otte delegater har gjort tjeneste i Washington. Den nu afgåede statssekretær, kardinal Amleto Cicognani beklædte dette embede i 25 år. Især under den 2. verdenskrig var hans virksomhed på denne post til stor gavn, idet det nemlig lykkedes ham at udnytte sine forbindelser med det amerikanske udenrigsministerium til gavn for flygtningehjælpen, krigsfangerne og anden humanitær virksomhed.

Henry Cabot Lodges udnævnelse til præsident Nixons personlige repræsentant hos paven hænger så vidt vides sammen med Nixons private besøg hos pave Paul VI den 2. marts i fjor. Paven mindede ved den lejlighed Nixon om, at USA såvel som alle andre stater var forpligtet til at bidrage til at sikre freden i verden. Pave Paul understregede samtidig kraftigt forpligtelsen til at bidrage til udviklingslandenes økonomiske vækst.

Henry Cabot Lodge har tidligere været USA's permanente repræsentant ved FN, gesandt i Saigon og Bonn, kandidat til præsidentposten og leder af USA's delegation til forhandlingerne om Vietnam i Paris.

Forældet kritik

KNA

Jugoslaviens førende ateistiske videnskabsmand, professor Essad Cimec, har i en forelæsning på universitetet i Zagreb hævdet, at Lenins kritik af Kirken ikke mere er i overensstemmelse med tidens faktiske forhold. Meget af det, Lenin har sagt, kunne kun forstås på baggrund af de sociale forhold i hans egen tid, — f. eks. at religionen kun var udtryk for en nødstilstand, som Kirken og gejstligheden prøvede på at dække over for dermed at give »kapitalisterne« et rygstød.

Fattigdom

Den italienske presse om en »fattigdommens kirke«

Positive reaktioner på pavens tale om, at »kærlighedens og fattigdommens ånd« er Kristi kirkes vidnesbyrd og hæder.
Rom — KIPA

Pavens tale i Peterskirken, hvor han understregede nødvendigheden af fattigdommen i Kirken, er — som Giancarlo Zizola skriver i det venstreorienterede kristeligt-demokratiske blad »Il Giorno« — »en af de betydeligste og mest lovente, han nogen sinde har holdt«. Og forfatteren siger videre: »Er denne tale et prælude til en ny rundskrivelse om fattigdommen? ... Reformen vejer tungere end ord, og ... den reform, paven stillede i udsigt, gør, at man aner viljen til at lade de kapitalindkomster, som hidtil har udgjort størstedelen af pavestolens indtægter, erstatte af andre midler, der ikke i så høj grad lader sig identificere med det system, pave Paul VI selv har angrebet i sin rundskrivelse 'Om folkenes fremskridt'.«

»Il Giorno« holder på, at det er lykkedes paven at få opstillet et nøjagtigt regnskab over pavestolens indtægter og udgifter, — noget, man aldrig tidligere har gennemført. »Med statssekretæren, kardinal Villot til hjælp er paven begyndt at afskaffe visse interne uretfærdigheder, idet han nu betaler de ansatte en retfærdig løn og er i færd med at afskaffe visse privilegier, som der ikke er hjemmel for.«

Og artiklens forfatter slutter: »Hvis det lykkes Paul VI at holde, hvad han har lovet, ... indleder han dermed en ændring i kirkehistorien, som svarer til den sociale lære, Kirken selv forkyn-der i sine rundskrivelser.«

I bladet »Messagero« (centrum) skriver Ruggero Guarini: »Vi står foran

bemærkelsesværdige reformer. De fornyelser, der går ud på at understrege Kirkens 'fattigdom', består først og fremmest i en indskrænkning af kuriens personale, af de ansatte ved forskellige apostoliske nuntiaturer og i afskaffelsen af en række fordele, begunstigelser og privilegier, som hidtil er blevet ydet visse kategorier inden for gejstligheden.«

»Corriere della sera« skriver blandt andet: »Paven angriber en meget rig kirke, som er en forargelse for de troende og for verden, — en kirke, der er optaget af finansspekulationer og administration af økonomiske midler.« Og den konservative avis fortsætter: »Denne gang er Paul VI ikke blevet stående på en olymp af principielle og almindelige forsikringer, men er steget ned til de konkrete praktiske anliggender.« Dette er, siger bladet, en linie, der vil føre til realistiske løsninger.

Ifølge bladet »Paese sera« (kryptokommunistisk) har pavens tale »udløst livlig forbløffelse — men også en vis bekymring — i økonomiske kredse i Vatikanet«.

Det kommunistiske blad »L'Unita« beskæftiger sig i stedet for at kommentere pavens tale endnu en gang med Paul VI's ord til kardinalerne dagen før, hvor paven havde talt om »den manglende ligevægt mellem verden som helhed og de industrielt udviklede lande og denne situations konsekvenser for verdensfreden«. Herom siger bladet: »Hvad konflikten i det Nære og det Fjerne Østen angår, har pavens ord endnu en gang tydeligt vist Vatikanets holdning, hvor man ikke skelner mellem angriber og angrebne, men paven udtrykker sin medlidenhed med de uskyldige folkeslag, der bortrives af krigen.«

Katolsk traditionalistbevægelse

»Traditionalisternes« march imod Rom

Rom — KIPA

Tilhængere af den »katolske traditionalistbevægelse« betragter sig snarere som »ortodokse katolikker« end som traditionalister, sagde lederen af bevægelsens europæiske hovedkontor, Elisabeth Gerstner, på en pressekonference i Rom. Traditionalistbevægelsen har for nylig gennemført en længe annonceret »march imod Rom« for at protestere mod afskaffelsen af den latinske messe og mod en katekismus, »der handler mere om Mao end om Gud«. Højdepunkterne i det 2-dages arrangement i Rom, hvori deltog traditionalister fra Vesttyskland, Holland, Østrig, Frankrig, Schweiz, Spanien og flere andre lande, var et løfte om at holde fast ved »Missale Romanum«, som blev aflagt ved Pius

V's grav i basilikaen Santa Maria Maggiore (det var Pius V, der i sin tid udsendte »Missale Romanum«), og en troskabsed til den af Pius X udgivne »Romerske katekismus«. Arrangementet, der indledtes med en latinsk messe i Colosseum, fandt sted under en andagt om eftermiddagen i Santa Maria Maggiore, som efterfulgtes af en højtidelighed i Peterskirken ved Peters og Pius X's grave. Af »trafikmæssige grunde« bortfaldt den planlagte procession fra Santa Maria Maggiore til Peterspladsen.

Fru Gerstner oplyste yderligere på pressekonferencen, at paven forlængst gennem nuntius Bafile havde ladet hende vide, at han ikke ville modtage nogen delegation af traditionalister under besøget i Rom. Hun udtalte ved samme lejlighed, at man havde forsøgt at øve pres på bevægelsen for at få den til at arrangere en valfart til Lourdes i stedet for protestmarchen til Rom. En gruppe franske medlemmer af bevægelsen, der ligeledes havde fået afslag på deres ansøgning om audiens, havde ifølge fru Gerstner besluttet at slå sig ned på Peterspladsen, lige til paven havde indvilget i at modtage en delegation.

Marchen sluttede med en latinsk højmesse i kirken Sant'Andrea della valle.

Brev til den franske bispekonference

44 franske præster forkynder offentligt, at de vil nedlægge præsteembedet

Paris - NC News Service

44 præster fra forskellige bispedømmer i Frankrig har offentligt forkyndt, at de nedlægger præsteembedet. I et fælles brev til den franske bispekonference har de udtrykt deres »solidaritet over for dem, der i Kirken og i verden af i dag kæmper for større frihed og for større respekt for samvittigheden«.

De 44 underskrivere af brevet siger, at de har prøvet på at give deres tilbagetræden offentlig karakter for at tiltrække sig en så udbredt opmærksomhed som muligt og for at fremtvinge en ændring af de kirkelige strukturer, de selv protesterer imod.

I brevet hedder det, at de »har taget det kollektive i det skridt, de tager, med i deres betragtninger, og at de er blevet enige om, at deres tilbagetræden ikke skal være hyllet i tavshed«. Gruppen hævder, at over 100 af de ca. 40.000 præster i Frankrig nu forlader deres embede, men at mange af dem ønsker at gøre det ubemærket.

Nogle af underskriverne sagde, at det, de nu gjorde, ikke skulle udlægges som et totalt brud med Kirken, men at det var at betragte som en slags »militær-nægtelse« for at henlede offentlighedens

opmærksomhed på den måde, hvorpå biskopperne havde behandlet problemer som skilsmisserne, de blandede ægteskaber, fødselskontrollen og barnedåben.

Brevet kom ikke fuldstændig bag på biskopperne, der først nægtede at kommentere det, men som senere udsendte en erklæring, hvori de siger, at det volder dem »dyb smerte«. Biskopperne gav udtryk for, at de ville omfatte hvert eneste tilfælde, hvor en præst trak sig tilbage, med den største opmærksomhed.

Før afsendelsen af ovennævnte brev havde den franske bispekonferences permanente råd den 11. juni i år udsendt en erklæring, hvori det blandt andet hedder: »Ingen præst kan udøve et embede, der er blevet ham overdraget af biskoppen, i Gudsfolkets tjeneste, hvis han drager autoriteten i Kirken i tvivl, selv om han ikke principielt forkaster denne autoritet.«

De præster, der indtager et særstandpunkt, har på et møde i deres sammenslutning »Meningsudvekslinger og dialog« i april i år, oplyst, at en hel del præster havde i sinde at nedlægge deres embede ved skoleårets slutning. Adskillige af de 44 præster, der har underskrevet brevet til biskopperne, er medlemmer af denne sammenslutning.

De mere yderliggående medlemmer af denne bevægelse er mærkeligt nok ikke interesseret i meningsstilkendegivelser af denne art. De har til hensigt at kæmpe for at revolutionere verden og betragter Kirken som et fremmedgørende element blandt mange andre.

Præstevielse af gifte mænd i Centralafrika

Yaounde - KIPA

De i Yaounde forsamlede centralafrikanske biskopper (fra Gabon, Tschad, Den centralafrikanske Republik og Kongobrazzaville) har i en skrivelse til kardinal Villot ansøgt om fuldmagt til at præstevie gifte mænd. I skrivelsen, som er underskrevet af formanden for den centralafrikanske bispekonference, ærkebiskop Dalmay af Fortlamy, erklærer biskopperne, at de ikke er modstandere af cølibatet. Imidlertid må man, hedder det i skrivelsen, også tage den stadige nedgang i præstekaldene med i betragtning, ligesom man ikke kan se bort fra den særlige situation inden for deres område. Biskopperne beskæftigede sig på mødet også med præsternes personlige situation og konstaterede, at forståelsen for cølibatsforpligtelsen endnu ikke har vundet indpas overalt, og at det rigtige for præsterne derfor ville være at bo sammen i grupper.

J. Krenk

Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 52 33 44

P. Jeppesen & Søn

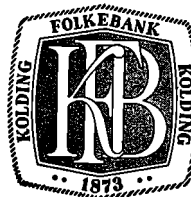
Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 52 01 55

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C
København V
Tlf. Eva 3787
Kød, flæsk, pålæg
En gros og en detail

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Faan 2718

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

L. Basse

Kaffe - vin - konserves
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Katolsk Forum har en god måde at være katolsk på

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhøjen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omlindblindinger

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163
København V.
Telefon Eva 6465 og 6466

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monles & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Kaffellirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27
Telefon 15 76 08
Kaffe - The - Cacao

Fø. Karl A. Hansen

Murermestre ★ Entreprenører
Ingeniører ★ Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PÅ ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel
Bruunsgade 45 . Tlf. (06) *12 24 00
Århus C.

Støt vore
annoncører

Kardinal Alfrink hos Paul VI

Dialogen på højeste plan er begyndt

KIPA - Dr. W. Müss

Den hollandske bispekonferences formand, kardinal Alfrink, ærkebiskop af Utrecht, mødtes for nylig med pave Paul VI til den samtale, man i måneder har ventet på. Emnet for samtalen, der varede en time, var den henstilling, det hollandske pastoralkoncil i januar i år udfærdigede, og som de hollandske biskopper tilsluttede sig, om »foruden de præster, der lever i cølibat, også at give gifte mænd adgang til præsteembedet og om under visse omstændigheder også at genindsætte præster, der har giftet sig, i deres embede«.

Ved ankomsten til Rom den 8. juli gjorde generalsekretæren for den hollandske bispekonference, Ter Steeg, som var kardinal Alfrinks ledsager, opmærksom på, at besøget fandt sted efter pavens utrykkelige ønske, for at man »i fællesskab kunne drøfte, hvordan man i den hollandske kirke skulle løse det konkrete problem med hensyn til cølibatet«. Paven havde på forhånd ladet skinne igennem, at udgangspunktet for drøftelserne måtte være de principper, han havde opstillet i sin skrivelse af 2. februar i år til kardinalsekretær Villot. Dette brev indeholdt tre væsentlige udtalelser: 1) Paven udelukkede kategorisk at ophæve eller diskutere cølibatsforpligtelsen for præsterne i den latinske kirke; 2) præsteembedet må under ingen omstændigheder udøves af dem, der ikke har været tro imod det cølibatsløfte, de har aflagt ved deres præstevielse; 3) Paul VI indvilligede i under visse omstændigheder at give gifte mænd adgang til præsteembedet, men kun på steder, hvor der råder en stor og akut præstemangel. Paven gav dog udtryk for, at han på dette sidste punkt havde »store og tungtvejende betænkeligheder«, og understregede, at det var et spørgsmål, der måtte drøftes af Kirken som helhed. (Se også side 21).

Ove Juel-Christensen

Tlf. 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Præster og lægfolk bør tages med på råd før næste bispesynode

Paris - NC News Service

Det er ifølge oplysninger i pressen blevet anbefalet Paul VI at tage præster og lægfolk med på råd inden afholdelsen af den næste bispesynode, som skal finde sted i 1971.

Oplysningerne om dette skal stamme fra et fra den franske kardinal Marty af et møde, afholdt af komiteen for synodens generalsekretariat i Rom i maj måned i år. Mødet var det første inden for dette organ på 15 biskopper, som kardinal Marty er medlem af.

Ifølge referaterne i pressen skal kardinalen, som er ærkebiskop af Paris, have sagt, at synodens råd har anbefalet, at de emner, der skal behandles på synoden, i forvejen skal drøftes - ikke alene af alle verdens biskopper, men også af præster og lægfolk. Ifølge den nuværende praksis bliver de tekster, der skal drøftes på synoden, omgærdet med tavshed.

Kardinal Marty skal endvidere ifølge referaterne have oplyst, at synodens råd har anbefalet, at synodemøderne hvert andet år skal afholdes i form af et almindeligt møde med deltagelse af et større antal biskopper, som skulle vælges af bispekonferencerne.

Synoden i fjor formede sig som et »ekstraordinært møde«, og deltagerne var hovedsagelig formændene for bispekonferencerne.

Kardinal Marty har i en tale til de franske bispekonferencers permanente råd i juni desuden meddelt, at man har anbefalet følgende:

- At synodens møder skal strække sig over fire uger.

- At de hver gang kun skal beskæftige sig med to principielle spørgsmål.

- At resultatet af afstemninger om ændringsforslag skal bekendtgøres, før synodemødet er slut. (På den sidste synode blev resultaterne først bekendtgjort, efter at biskopperne havde forladt Rom).

Kardinal Marty skal ifølge kilderne også have oplyst, at bispekonferencerne skal indgive deres forslag til dagsordenen for den kommende synode inden 1. september i år. I Rom er det allerede offentligt kendt, at bispekonferencerne vil få indflydelse på fastlæggelsen af dagsordenen, mens det for de første synoders vedkommende i 1967 og 1969 udelukkende havde været paven, der bestemte den.

(Bispesynodens generalsekretær i Rom, biskop Ladislav Rubin, har nægtet at kommentere disse påståede udtalelser af kardinal Marty.)

Sammenslutningen af protestantiske kirker i Belgien om urolighederne i Nordirland

Bruxelles - KIPA

Sammenslutningen af protestantiske kirker i Belgien erklærer, at det overvejende flertal af medlemmerne tager fuldstændig afstand fra den kampagne, der føres af yderliggående protestantiske kredse i Nordirland, og at de samtidig beklager, at man giver en politisk og social konflikt religiøst fortegn. De giver udtryk for håbet om, at de nordiske protestanter vil gøre en modig indsats for fred og retfærdighed i evangeliets ånd. I erklæringen hedder det videre, at Jan Paisley hverken tilhører den presbyterianske kirke i Irland eller noget andet anerkendt protestantisk kirkesamfund.

Fred for Nordirland

Rom - KIPA

L'Osservatore Romano og Vatikanets radio har været meget optaget af begivenhederne i Nordirland og har kraftigt tilkendegivet ønsket om, at der endelig engang må blive enighed og fred mellem parterne.

L'Osservatore Romano har bragt en trespaltet omtale af »den tragiske nat« i det katolske kvarter i Belfast. Bladet gav udtryk for, at man på den ene side måtte være sig sit ansvar bevidst og lade mådeholdet råde, og at man på den anden side hurtigst muligt måtte rydde de årsager af vejen, som giver anledning til disse tragiske begivenheder, for at indbyggerne i disse områder ikke skal blive ramt af yderligere ulykker og dødsfald, men leve i fred og fordragelighed.

Og i Vatikanets radio hedder det: »Disse tragiske hændelser virker ophidsende på den offentlige mening. De kræver, at man hurtigst muligt griber til passende midler, for at freden på ny kan holde sit indtog i denne så hårdt prøvede del af Irland. Vatikanets radio beklager, at man giver det udseende af, at det er religiøse stridigheder, der ligger til grund for konflikten, og minder om paven tale for snart et år siden, da det også kom til sammenstød mellem katolikker og protestanter.«

Aktion Slæbebåd

takker hermed for de store mængder tøj, vi har modtaget til forsendelse til P. Tantholdt Hansen, og skal samtidig meddele, at vi desværre ikke ser os i stand til at modtage mere.

På aktionens vegne
venligst
O. Halladin.

Claus M. Plum formand for europæisk lægmandskomité

Europæiske lægfolks møde i Innsbruck

Som repræsentanter for forskellige europæiske landes kommissioner for lægapostolatet har 21 delegationer på hver 5 medlemmer for nylig holdt møde i Innsbruck.

Formålet med mødet var først og fremmest at få et provisorisk overblik over, hvad der i vore lande i dag stiller sig hindrende i vejen for menneskenes udfoldelse såvel på det borgerlige som på det kirkelige plan. Spørgsmålet blev behandlet af 9 arbejdsgrupper med følgende emner: det politiske liv, ud- og indvandring, kvindens stilling, forbrugersamfundet, boligsituationen, splittelsen i kirken m. fl.

Desuden havde forsamlingen til opgave at tage stilling til en plan om et »europæisk forum for de nationale lægmandskommissioner« med et minimum af strukturer, hvorigennem man kunne skabe og opretholde en kontakt mellem de forskellige lande. Drøftelserne førte til en vedtagelse af planen, og en forbindelseskomité blev nedsat af de tilstedeværende. Komiteen konstituerede sig med laboratorieforsker, dr. phil. Claus Munk Plum (Danmark) som formand, frk. Veronese (Italien) som sekretær og hr. Schaffelhofer (Østrig) som kasserer. De øvrige medlemmer af komiteen er frk. Matkovic (Jugoslavien), frk. Ellmslie (England), hr. Tardy (Frankrig) og hr. Pais (Portugal).

Mødets tilrettelæggelse var foretaget i samarbejde med msgr. Etchegaray, der som opgave har at varetage kontakten mellem de europæiske bispekonferencer. Msgr. Etchegaray havde under mødet en samtale med formændene for delegationerne, hvor han gav dem et overblik over den kirkelige situation på europæisk plan.

Valfart

Den nordiske valfart til Lourdes

indledes som sædvanlig aftenen før afrejsen med en messe, celebreret af biskop Martensen. Ikke alene de tilmeldte pilgrimme, men også tidligere års deltagere og venner af Lourdes i det hele taget indbydes herved til at tage del i denne messe fredag den 4. september kl. 19.30 i Sct. Josephs Kirke, Griffenfeldsgade 44, København.

Valfartskomiteen.

LÆSERNE MENER

Manglende forståelse?

I en artikel i *Forum* nr. 12 angribes jeg af Richardt Hansen for ikke at forstå professor Metz' politiske teologi og for at synes, at han er underlig.

Jeg ønsker ikke at begynde nogen diskussion om, hvem der kan læse indenad og hvem ikke. Derimod vil jeg meget gerne understrege, at jeg er meget begejstret for professor Metz' ideer, og at jeg også forsøgte at gøre rede for dette i min artikel. Min vanskelighed bestod blot i, at jeg som ikke-teolog holdt mig lidt tilbage.

Sætningen »professor Metz og dennes meningsfæller er underlige« er en formulering af *Der Spiegels* mening, og den er fremført, fordi jeg synes, det var væsentligt at vise, at ikke-kirkelige kredse ikke forstod noget af det nye. *Der Spiegel* synes altså, at prof. Metz er mærkelig, - det gør jeg ikke.

Jeg beklager således at have givet anledning til Richardt Hansens misforståelser, men havde i øvrigt forventet at blive underrettet om, hvad det mere var, jeg ikke havde »forstået af den politiske teologi«.

Oluf Bohn.

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Tlf. 55 57 80

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

»Ærkebiskop Camara er marxist«

KIPA - Sao Paolo

Formanden for det internationale råd af kristne kirker, der som medlemmer har 140 protestantiske kirkesamfund, den amerikanske pastor Carl McIntyre, har fremsat en påstand om, at det er den russisk-ortodokse metropolit Nikodem, der bærer ansvaret for »verdenspressens kampagne mod Brasilien«. Efter hans mening er det den russiske metropolit, der trækker i trådene, hvad angår den beskyldning, den katolske kirke og verdenspressen har rettet mod Brasilien for at udøve tortur mod politiske fanger. Pastor McIntyre udtalte ved samme lejlighed, at ærkebiskop Camara bruger Kirken som skalkeskjul, men at han i virkeligheden er marxist.

NY RUNDSKRIVELSE?

Ærkebiskop om den spanske bispekonferences hovedemner

KIPA - Madrid

Ifølge pressebureauet »Efe« har formanden for den spanske bispekonference, ærkebiskop Casimiro Morzillo Gonzales af Madrid over for pressen udtalt, at pave Paul VI har til hensigt at udsende en rundskrivelse om fattigdommen.

På en pressekonference om fattigdommen som hovedtema for de spanske biskoppers 12. plenarforsamling, sagde ærkebiskoppen: »Vi er lidt kede af, at vi har valgt fattigdommen som hovedemne, fordi vi ikke på forhånd var bekendt med pavens planer om at udsende en rundskrivelse om emnet.«

Ved plenarforsamlingens åbning understregede ærkebiskop Gonzales, at det er Kirkens opgave at identificere sig med og vise sin kærlighed til de fattige. Hvad Kirken så end siger, må den være sig sit ansvar fuldt bevidst, og dette ansvar kræver i Spanien, at den stiller sig på de fattiges side. Det er absolut nødvendigt, at man hurtigst muligt råder bod på de forsømmelser, der tidligere har fundet sted over for de fattige.

Ærkebiskoppen kom derefter ind på statens opgaver i denne forbindelse: »Kirken kan ikke alene helbrede fattigdommen som onde, fordi den ikke har et budget for de enkelte lande og heller ikke råder over produktionsmidlerne eller over lovlige midler til at bestemme over, hvordan goderne skal fordeles. Vor opgave over for de fattige kan kun opfyldes, hvis evangeliets ånd vinder indpas i de menneskers samvittighed, som først og fremmest er forpligtet til at skaffe retfærdighed.«

Ærkebiskop Gonzales sagde endvidere, at alle i retfærdighedens ånd har en forpligtelse over for udviklingslandene. Bispekonferencen ville, sagde han, gøre alt for sammen med hele Kirken »at bringe evangeliets og den materielle velstands brød til alle de lande, der længes efter det«.

Vatikanets pressetjeneste

Lederen af Vatikanets pressetjeneste

hjelpebiskop af Siena

KIPA - Rom

Pave Paul VI har udnævnt den hidtidige leder af Vatikanets pressetjeneste, msgr. Fausto Vallainc, til titulærbiskop af Frigento og til hjelpebiskop for ærkebiskoppen af Siena. Msgr. Vallainc var i årene 1961-1965 leder af det 2. Vatikankoncil pressetjeneste og har siden den 1. september 1966 været leder af Vatikanets pressetjeneste. Hans udnævnelse til hjelpebiskop er, understreger formanden for den pavelige kommission for massemedierne, ærkebiskop O'Connor, et tegn på pavens personlige velvilje over for ham. Hvem der skal være msgr. Vallaincs efterfølger som leder af Vatikanets pressetjeneste vides endnu ikke.

Hyrdebrev

Biskoppernes hyrdeembede indebærer myndighed siger paven

Vatikanet - NC News Service

Præsternes og biskoppernes arbejde for sjælesorgen »indebærer, at de udøver myndighed«, sagde paven for nylig i sin tale under en offentlig audiens i Peterskirken.

Kristus sagde selv, at hjorden skulle lytte til »den gode Hyrdes røst«, og - sagde paven - »myndighed tildeles ikke af hjorden«.

Tjeneste er tæt forbundet med myndighed. »Den myndighed, Kristus taler om, er ikke til for deres skyld, som udøver den, men til gavn for dem, den henvender sig til. Den kommer ikke fra dem, men den er til for deres skyld,« sagde paven.

Det 2. Vatikankoncil indskrænkede sig ikke til at tale om omsorgen for sjælens som noget, der kun hørte biskopperne og præsterne til, - det understregede også lægfolkets andel i det almindelige præstedømme.

Når konciliet gjorde det, sagde paven, var det fordi det ønskede at skabe en atmosfære af gensidig og kollektiv pastoral omsorg. Det ønskede det virkelige kærlighedens bånd, som forener os alle i Kristus. Og det ønskede Kirken i dag skulle være opfyldt af den samme begejstring, fællesskabsfølelse og indbyrdes omsorg som den første kristne menighed.

Gåden

Gåden »Una Voce Dacia« m.m.

»Una Voce Dacia«, - sprogforbistringen vedr. dette navn vil forhåbentlig være overstået efter nedenstående forklaring.

»Una Voce« er navnet på en bevægelse til bevarelse af latinen og den gregorianske koral i Kirken. Den blev stiftet i krypten til kirken St.-Charles-de-Monceau i Paris den 19. december 1964. - Blandt stifterne var den bekendte dominikaner T. R. P. Reginald Omez - nu præst for de franske forfattere - og det blev, sært nok, denne »store dominikaner«, der foreslog navnet til bevægelsen, som nu er international, og som i øvrigt specielt i Frankrig og Schweiz er i rivende udvikling. »Una voce« er to ord fra den hellige Treenigheds præfation og betyder jo: een røst, - og »Dacia« er såmænd også af dominikansk oprindelse (og jo nok henhørende til køkkenlatinen), idet man på dominikanerordenens generalkapitel i 1236, hvor man traf beslutning om missionsarbejdets organisation i grænseprovinserne, kaldte de nordiske lande for provinsen Dacia. I dag, hvor man står over for at ville samle de nordiske Una-Vocebestræbelser, er navnet måske ikke helt uforståeligt eller forkert.

Om den gregorianske koral og dens muligheder som menighedssang henviser jeg blot til U.V.D.'s næste meddelelsesblad, der udkommer i august i år.

Og så specielt til pater Wuyts: Deres så vrede artikel i Katolsk Forum nr. 12, vil jeg gå forholdsvis let hen over, men De ved nok, at som man råber i skoven, får man svar. Deres artikel og dens mange voldsomme ord er jo kun et yderligere bevis på rigtigheden af min - åbenbart meget stærkt misfortolkede - udtalelse om NOGLE udenlandske præster, der farer op som trolde af æske, hver gang man fra moderat side hæver en røst mod den hensynsløse tråden under fode af Kirkens liturgiske traditioner. - Ved De hvad? Den dag, jeg som da(r)nsker slår mig ned på det dejlige Corsica, vil jeg som dansk forstå, at jeg aldrig kan blive corsicaner, - måske nok af hjerte, men aldrig af sind og race. - Uden kritik af dette og hint vil jeg prøve at indordne mig under det bestående samfund og ikke begynde - selv om det måske kunne tiltrænges set ud fra et dansk-cooperativt, fagligt og teknisk synspunkt - at røre ved de corsicanske traditioner med hensyn til produktionen af ost, vin og brød, - og allermindst vil jeg holde foredrag på

corsicansk, når jeg på forhånd véd, at mine nye landsmænd vil sidde og krumme tæer i tunge bjergstøvler over min mishandling af deres smukke sprog (der i øvrigt er neo-latinsk). – Må jeg til sidst bemærke, at jeg har mine allerbedste venner blandt udenlandske præster og et godt samarbejde med flere af dem.

Hermed betragter jeg i øvrigt denne diskussion som afsluttet for mit vedkommende, – vi kan jo alligevel ikke mødes, end ikke på halvvejen. – Særlig oplysning om kirkelatin og gregoriansk koral vil fremkomme i vore meddelelsesblade.

Niels Rosendal-Hansen

Pagtens sakramente

I dette års nr. 11 af Katolsk Forum læser man: »Kristi Legems fest er en af de traditioner fra middelalderen, som vi står lidt fremmede overfor i den etape af liturgisk fornyelse, vi for øjeblikket befinder os i.«

Atter står vi over for en af de påstande, som sammen med andre gentages og gentages indtil almindelig katolikker, der burde kunne stole på deres præsters vejledning, tror, at sådan er det altså. Danske katolikker står aldeles ikke uforstående over for Kristi Legems fest eller dens traditioner. Mange steder har man opgivet processionen med den begrundelse, at den ikke rigtig kunne udfolde sig inde i vore ofte små kirker, men jeg mener, at den flere steder burde genoptages, for »hvor der er hjerterum, er der husrum«. Den for nylig afholdte valfart til Vor Frue på Åsebakken samlede i år flere katolikker end sidste år – det er længe siden, at vi har set en udvikling i den retning – og det var netop fordi man endelig atter kunne opleve en festlig Kristi Legemsprocession. Yderligere bemærkede den ansvarlige komité to ting: at der var mange unge familier med små børn; og at ingen blev liggende i græsset under processionen. Dette sidste fænomen kendte vi kun alt for godt fra tidligere år, når statuen blev båret tilbage til klosterporten. Men de ca. 1500 mennesker derude stod netop ikke »uforstående« over for dette udslag af vor tro på Kristi sande nærvær i det Højhellige Sakramente!

Skulle nogle katolikker være blevet »fremmede« her overfor, så er der ikke tale om en »fornyelse«, men om et forfald, som enhver præst bør gøre sit yderste for at afhjælpe. Han kan finde inspiration dertil ved at læse de aller-

sidste års instrukser udsendt af de højeste myndigheder i Rom og med store liturger som bagmænd for ordvalget; eller ved blot at meditere over den nylig fastsatte »akklamation« efter fremsigelsen af indstiftelsesordene. Mig forekom »akklamationer« lidt uheldige, fordi de brød linjen i Canon, men nu ser jeg, at Kirken er klogere end som så. Det er åbenbart atter blevet nødvendigt at minde os meget eftertrykkeligt om Kristi sande nærvær. Kristi Legemsfest, som for nogle år tilbage understregede en sådan selvfølgelighed, at det næsten var pinligt at gentage den i prædiken eller katekese, er atter blevet højaktuel. Kirkens mysterier er store og talrige, og vi må i løbet af kirkeåret betragte dem og så gentage det hele hvert år, så længe Gud under os livet. »Troens Mysterium« må vi ikke alene betragte, men hylde og tilbede med alle til rådighed stående midler. Dette er et af middelalderens bidrag til vor trosforståelse.

Kjeld Geertz-Hansen.

LITURGISK KALENDER

LØRDAG den 1.: Ferialdag (grøn) eller Gudsmoders lørdagsmesse (hvid).
 SØNDAG den 2.: 11. e. PINSE.
 MANDAG den 3.: Ferialdag (grøn).
 TIRSDAG den 4.: Dominicus, præst (hvid).
 ONSDAG den 5.: Ferialdag (grøn) eller Maria Basilikaens indvielse (hvid) eller Xystus II, pave, og fæller, martyrer (rød).
 TORSDAG den 6.: JESU KRISTI FORKLARELSE (hvid).
 FREDAG den 7.: Ferialdag (grøn) eller Cajetan, præst (hvid).
 LØRDAG den 8.: Johannes Maria Vianney, præst (hvid).
 SØNDAG den 9.: 12. e. PINSE (grøn).
 MANDAG den 10.: LAURENTIUS, DIAKON OG MARTYR (rød).
 TIRSDAG den 11.: Ferialdag (grøn).
 ONSDAG den 12.: Clara, jomfru (hvid).
 TORSDAG den 13.: Ferialdag (grøn) eller Pontianus, pave, og Hippolyt, martyrer (rød).
 FREDAG den 14.: Ferialdag (grøn).
 LØRDAG den 15.: JOMFRU MARIAS OPTAGELSE (hvid).
 SØNDAG den 16.: 13. e. PINSE (grøn) ved hovedgudstjenesten JOMFRU MARIAS OPTAGELSE (hvid).
 MANDAG den 17.: Ferialdag (grøn).
 TIRSDAG den 18.: Ferialdag (grøn).
 ONSDAG den 19.: Ferialdag (grøn) eller Johannes Eudes, præst (hvid).

TORSDAG den 20.: Bernhard, abbed og kirkelærer (hvid).

FREDAG den 21.: Ferialdag (grøn) eller Johannes Franciska af Chantal, enke (hvid).

LØRDAG den 22.: Ferialdag (grøn) eller Jomfru Marias uplettede hjerte (hvid).

SØNDAG den 23.: 13. e. PINSE (grøn).

MANDAG den 24.: BARTHOLOMÆUS, APOSTEL (rød).

TIRSDAG den 25.: Ferialdag (grøn) eller Ludvig, konge (hvid).

DE NYE LÆSNINGER

1. august – 25. august 1970

Søndag den 2. august: 11. søndag e. pinse.

1. læsning: 2. Mosebog 16, 2-4, 12-15.

2. læsning: Efeserbrevet 4, 17, 20-24.

3. læsning: Johannesevangeliet 6, 24-35.

Torsdag den 6. august: Jesu Kristi Forklarelse.

1. læsning: Daniels bog 7, 9-10, 13-14

2. læsning: Peters 2. brev 1, 16-19.

3. læsning: Markusevangeliet 9, 1-9.

Søndag den 9. august: 12. søndag e. pinse.

1. læsning: 1. Kongebog 19, 4-8.

2. læsning: Efeserbrevet 4, 30 - 5, 2.

3. læsning: Johannesevangeliet 6, 41-52.

Mandag den 10. august: Laurentius, diakon og martyr.

1. læsning: 2. Korinterbrev 9, 6-10.

2. læsning: Johannesevangeliet 12, 24-26.

Lørdag den 15. august, resp. søndag den 16. august (ved hovedgudstjenesten) Jomfru Mariæ Himmelfart.

1. læsning: Johannes' åbenbaring 11, 19a, 12, 1-60, 10ab.

2. læsning: 1. Korinterbrev 15, 20-26.

3. læsning: Lukasevangeliet 1, 39-56.

Søndag den 16. august: 13. søndag e. pinse (udenfor hovedgudstjenesten).

1. læsning: Ordsprogenes bog 9, 1-6.

2. læsning: Efeserbrevet 5, 15-20.

3. læsning: Johannesevangeliet 6, 51-59.

Søndag den 23. august: 14. søndag e. pinse.

1. læsning: Josuabogen 24, 1-2a, 15-17.

2. læsning: Efeserbrevet 5, 21-32.

3. læsning: Johannesevangeliet 6, 61-70.

Mandag den 24. august: Bartholomæus, apostel.

1. læsning: Johannes' åbenbaring 21, 9b-14.

2. læsning: Johannesevangeliet 1, 45-51.

a = første halvdel.

b = anden halvdel.

Sjæreen & Co. A/S

Malerfirma
Arhus N.

Telefon 12 41 22 - Arhus C.
Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Aarhus C.
Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Arhus C

Katolske begravelser
Ring til 12 28 68

H. J. Madsens

begravelsesforretning
Jørgergaardsgade 17-19, Arhus C

Centralmejerlet**Afdeling: Vesterbro**

Arhus
Telefon 12 87 00 (4 lln.)

Største udvalg i radio - fjernsyn -
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Arhus C. Tlf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Arhus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X'S VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TLF. 06-14 85 33 . GIRO 171 17

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

**Forskrings Compagniet
for Kongeriget Danmark A/S**

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 88, København K.

Telefon *11 21 21

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Axel Smith's Effi.

v. Niels Hansen
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 83

JENSEN & OLSEN

El-installationer
Holbæk. Telefon 43 03 85

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mønstren 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver Verner Jensen
Katolsk bedemand.
Fruestræde 10, Svendborg.
Tlf. 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»Balancen«

v/ Knud Petersen
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Aarhus**

Hovedkontor:
Store Torv 12, telefon (08) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Arhus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselskontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Arhus N.
Telefon 16 98 80
Lev. til katolske institutioner
Lys, kraft og varme
For at betjene vore kunder bedst muligt
har vi nu fået radiotelefon i vore biler

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvej 10, 2920 Charlottenlund
Tlf. Ordrup 29 07
Træffes efter aftale

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Retræte

Retræte for kvinder på Dalum Kloster 21.-25. september 1970. Pater A. Steenberg har lovet at lede retræten. Alle oplysninger om retræten fås hos Clara Jensen, Overgaden 29, 1. tv., 5000 Odense.

Sct. Hans aften

Johanneskirken, Søborg

Hver Sct. Hans aften fejrer Johanneskirkens menighed en familiefest i kirken og salen og på plænen bagved kirken: Messe, leg, bål og dans.

I år, da festen for første gang var arrangeret af et udvalg fra menighedsrådet, kom godt 100 mennesker til stede, og der festedes til sent på aftenen. Båltaleren var formanden for Det Sociale Udvalg for Gladsaxe Kommune, fru Tove Smidth, - og emnet var det private initiativ i det kommunale sociale arbejde. Fru Smidth kom bl.a. ind på det behov, der er, for medmenneskelig hjælpsomhed. Selv om Gladsaxe har et fint udbygget system af betalte socialarbejdere af forskellige kategorier, er der altid mange isolerede gamle og syge, der trænger til besøg: Her er et af de områder, hvor man har brug for pålidelige frivillige hjælpere.

Tjekkisk præst

Kender De tjekkerne i Danmark?

Fra Tyskland er kommet en tjekkisk præst, benediktinerpateren Vojtěch Engelhardt, hvis opgave det er at opsøge og betjene de tjekkerne, der har taget ophold i Skandinavien. Siden sin ankomst først i juni har pastor Engelhardt allerede fået kontakt med en hel del af sine landsmænd, og han har døbt adskillige tjekkiske børn. Men det er vanskeligt for ham at finde frem til alle sine landsmænd.

Derfor beder pastoren de danske - og især vore sognepræster - der har kendskab til herboende tjekkerne, om at meddele de pågældende, at han er her, og at han beder interesserede om at sætte sig i forbindelse med ham. Hans adresse er indtil videre: Sct. Lioba Kloster, Jens Jessens Vej 7, 2000 Frederiksberg. Tlf. 71 48 72.

Pastor Engelhardt regner med i fremtiden at læse messe på tjekkisk i Middelfart og i København hver 6. uge. Foreløbig er det fastlagt, at der bliver tjekkisk messe søndag den 9. august kl. 18.30 i København, Sct. Mariæ Kirke, ovennævnte adresse.

R.I.P.

Vor kære mor, svigermor og farmor

ELLEN WULFFSBERG

født Dam

er gået bort den 7. juli 1970.
Begravelsen har fundet sted.

Jette og Kjeld Wulffsberg

Bed for hendes sjæl.

RETTELSE TIL TURISTGUDSTJENESTELISTEN

NYKBØING SJ.: Gudstjenesten flyttet til Nykøbing Sj.-Kirke hver søndag kl. 8.30.

ALTERLYS

I alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokelys

af enhver art

Asp-Holmblad

Stearinlysfabrikker

København

SCT. ANNÆ REJSER - PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

12/9-26/9 **Venezia-Ravenna-Firenze** - fly 15 dg. - pris 1195,-.

3/10-17/10 **Firenze-Assisi-Rom** - fly - 15 dg. - pris 1195,-.

17/10-24/10 **Rom** (efterårsferien) - fly - 7 dg. - pris 965,-.

25/8-6/9 **Oberammergau-Salzburg-Wien** - tog - 13 dg. - pris 1095,-.

28/8-5/9 **Oberammergau-Saalbach** - fly - pris 998,-.

Israel 10/9-24/9 - fly - Jerusalem-Galilæa - pris 2250,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarleforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvvej 13. Tlf. Hølrup 7894 - 7842

Der er altid noget af interesse i Katolsk Forum

TILBYEN
- i byen
FRABYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Benzon's Aut. katolsk bedemand
*34 46 01
Begravelsesforretning

Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund. Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Skal De flytte?

AMAGER
FLYTTEDORRETTING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Landsretssagfører
Viggo Høgsgaard
Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69A, hver tirsdag kl. 19 til 21. Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13. Telefon PA1æ 2323.

Mathias Christensen
ABSALONSGADE 14
Aalborg

Tømrermester
Ferd. Færch & Co. A/S
Strandvejen, Aalborg
Telefon 12 03 01

Hjorths Eftf.

v/ Orla Jensen
Østerbro 64, Aalborg. Tlf. 13 46 72

Axel Larsen

Anlæggartner
Ericavej 34, Søborg
Telefon Søborg 8288

C. B. Rile & Søn

Slagtermester
Valby Langgade 38
København Valby. Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sydhavns Fiskehal

v/ Rich. Rasmussen
Flæk, vildt, dybfrosen fjerkræ
Mozartvej 21. Telefon VA 5547

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K.
Telefon Minerva *408

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted Isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten. Vi beskytter også Deres olletank mod uønsket korrosion. Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, 3450 Allerød
Tlf. (03) *27 31 00

Fint arbejde — Tria 6070

rimelig pris
Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer? Hvis ikke — så prøv os!
Anders Svendsen
Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglgaardsstræde 13
København K.
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)
Kvalitetssost

Flisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Ryø A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88
El-Installationer — El-artikler
Rådlo og fjernsyn
Fjernvarme — køleanlæg
Vand — Gas — Sanitet

Smede- og maskinværksted, aut vand- og gasmester.
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

Folmer Olsen

Begravelser ordnes
Reberbangade 37
Aalborg. Telefon 12 15 57

Toldbodvejens

frugt, blomster og krans

v/ Bent Høj
Svødborg. Tlf. 21 05 79

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i URE og OPTIK

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 43 00 32
Kaj Andersen
Lev. til Sct. Ellsabeth Hospital

Niels Boesen

Begravelsesforretning
v/ A. Jürgensen
Nørrebrogade 9, 7100 Vejle
Telefon (05) 82 07 25

Abonnement på Katolsk Forum — ring (01) GO 4895.

Caritas Danmark

Kære sognepræster, rektorer m.m.

Det er nu på tide at sende en hjertelig tak til alle, som har bidraget til det gode resultat af FASTEAKTIONEN 1970.

Resultatet blev følgende (pr. 11. juni 1970):

Sverige	80.942,97
Norge	54.240,57
Finland	7.950,87
Island	720,00
Danmark	138.225,77

I alt 282.080,18

Udgifterne ved aktionen (allerede fratrukket de enkelte landes indsamling) 13.227,42 for samtlige nordiske lande.

Biskop Dodds i St. Louis i Senegal har gennem breve udtrykt sin meget store taknemmelighed for den hjælp, Nordens katolikker har ydet hans foretagender. Der ligger 220.000 kr. rede til de to undervisningsbygninger i hans bispedømme og for et års tid siden modtog biskop Dodds midler til opførelse af en lille poliklinik, som nu er opført og lindrer megen lidelse.

Vi venter nu på svaret fra den norske U-landsstyrelse. Hvis det forslag, Caritas Norge har forelagt, bliver anerkendt, vil det resterende beløb indgå sammen med 200.000 fra Misereor og udløse 900.000 kr. til hjælp for hospitalet i Uganda.

De nordiske bispedømmers Caritas-organisationer benytter lejligheden til at takke alle givere og medarbejdere for godt samarbejde.

Det skal tilføjes, at der udover de nævnte penge er indgået så mange gaver til Caritas Danmark, at vi i disse dage har kunnet afsende 1000 dollar til Rumænien 2000 dollar til Ceylon 1000 dollar til Biafra/Nigeria 1000 dollar til Cambodia 2000 dollar til Peru alt sammen - ca. 52.000 kr. til lindring af nød blandt mennesker, som har været ofre for store katastrofer.

CARITAS DANMARK kan atter se tilbage på løsning af store opgaver med mange små og store gaver.

Vi beder alle vore venner fortsat støtte vor virksomhed (giro 43979).

Knud Ballin

CARITAS DANMARK har til hjælp for nødlidende mennesker startet en »gavemodtagelse«. Ved jubilæer, runde fødselsdage, begravelser o.lign. sender Caritas Danmark en hilsen, hvoraf det fremgår, at en giver har indsendt et beløb til nødlidende i stedet for blomster eller anden gave. Giveren modtager en kvittering for beløbet - er det over 50 kr. kan det fradrages på selvangivelsen. CARITAS DANMARK,

Griffenfeldsgade 44, 2200 Kbh. N.

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Firma Hans Møller

v. Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvisitter
Billiebøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Tlf. 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 6, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A,
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

*

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27
1256 København K.
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Bliv abonnent. Det betaler sig for Dem.

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Tlf. 12 93 50

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 28 - 82 11 28
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybfrøst
R. Hansen

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
tlf. 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Emille Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre
Sct. Annagade 19
Helsingør. Tlf. 21 01 64

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefyr
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amallegade 16A - Horsens
Tlf. 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian Walthor

HORSENS

Der
børstes
tænder
i Clichy.

118. årgang af Katolsk Ugeblad 1. august 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVA 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Bings Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgsspris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Stille dage i Clichy

Det følgende bliver ikke så meget en anmeldelse af Jens Jørgen Thorsens debutarbejde som en diskussion af nogle af de problemer, der kan være i forbindelse med film, der mere indgående beskæftiger sig med folks seksualliv. Må jeg allerede her, i lighed med i indledningen til »Stille dage i Clichy«, gøre opmærksom på, at omtale af menneskers intimere liv krænker nogle menneskers blufærdighed eller moralske holdning, men de har hermed mulighed for at standse læsningen.

Jeg tør uden at sætte særlig meget på spil vove den påstand, at der vil udvikle sig en pornogenre på linie med andre genrer som f.eks. westerns og thrillers. Uanset om man bryder sig om det eller ej, er genren kommet for at blive. Selvfølgelig ikke på det hysterisk høje niveau som lige efter frigivelsen af billedpornografien, men alligevel nok til at indgå i udlændinges billede af Danmark og til stadig forargelse for dens hjemlige bekæmpere.

Groft anslået gætter jeg på at to kategorier vil blive fremherskende. Dels er der de rene spekulationsfilm, dels film med kunstneriske ambitioner. De første er ganske uinteressante i deres udnyttelse af et postuleret frisind. Som regel

er de også så hyklerisk lavet, at de håbløst afslører sig selv. Det har jeg tidligere vist her for »Den røde rubin«s vedkommende. En noget mere åben holdning er nok på sin plads over for film med en ærlig intention. Der findes ikke noget emne, det på forhånd er forkasteligt at beskæftige sig med, men af filmens holdning til emnet kan man vurdere den og tage stilling til den.

Trods disse positive indledende kommentarer mener jeg, der er et eller andet væsentligt galt, som gør en pornofilm til en deprimerende eller kedelig oplevelse for de fleste mennesker. Jeg skal i det følgende prøve at indkredse hvorfor.

Til enhver social situation hører et bestemt sprog. Det er ikke ligegyldigt, hvilke ord man vælger, – man må stikke fingeren i jorden og finde tonen. Når det en gang imellem sker, at én falder ud af tonen, virker det pinligt og ubehageligt på tilhørerne. Det er noget af det samme, når 500 mennesker sidder i en sal og ser et samleje. Alle disse fremmede mennesker og så en intim scene på lærredet. Det fungerer ikke. Det havde været noget helt andet, hvis situationen i forvejen havde været tryk og intim, men i biografens mørke anonymitet virker det ubehageligt, fordi det krænker de medvirkende og de andre tilskuers integritet.

Erotik er mange ting. Langt fra kun selve samlejet. Uden fantasi, drilleri og kæleri bliver erotikken overfladisk, me-

kanisk eller umenneskelig. Det er det, der paradoksalt nok kan gøre noget så spændende som erotik til en gang kedelig underlivsgymnastik. Her begår pornofilmene deres største fejl. Selv en nok så udspekuleret handling bliver dræbende kedsommelig, fordi intet overlades til tilskuernes fantasi. Reduktionen af det erotiske til det seksuelle i snævrere forstand forhindrer selv den mindste smule medleven eller inspiration.

Jeg drømmer ikke et øjeblik om at genindføre censur, men ærgrer mig blot på erotikkens vegne over dens dårlige fortafere. Det, der skulle være så spændende og lykkeligt, bliver reduceret til en mekanisk samlebandspræstation uden et strejf af glæde. I første omgang kan man blive næsten skamfuld over ikke at have moret sig, men senere går det op for en, at skylden nok så meget er selve måden at behandle erotiske emner på.

Det kan godt lade sig gøre at lave film mættet med erotik. Jeg kommer umiddelbart i tanke om den lange diskussionsnat i Rohmers »Min nat hos Maud« og køreturene med bjældeklang i Bunuels »Dagens skønhed«.

Tilbage til »Stille dage i Clichy«. Den respekterer ikke den sociale situation, hvori den kommunikerer, og glemmer at det halve er mere end det hele, at antydninger virker stærkere end udpenslinger. Men bortset fra det, er både musikken (Country Joe) og kameraarbejdet (Jesper Høm) udmærket.

Jakob Frandsen

16 / 1970

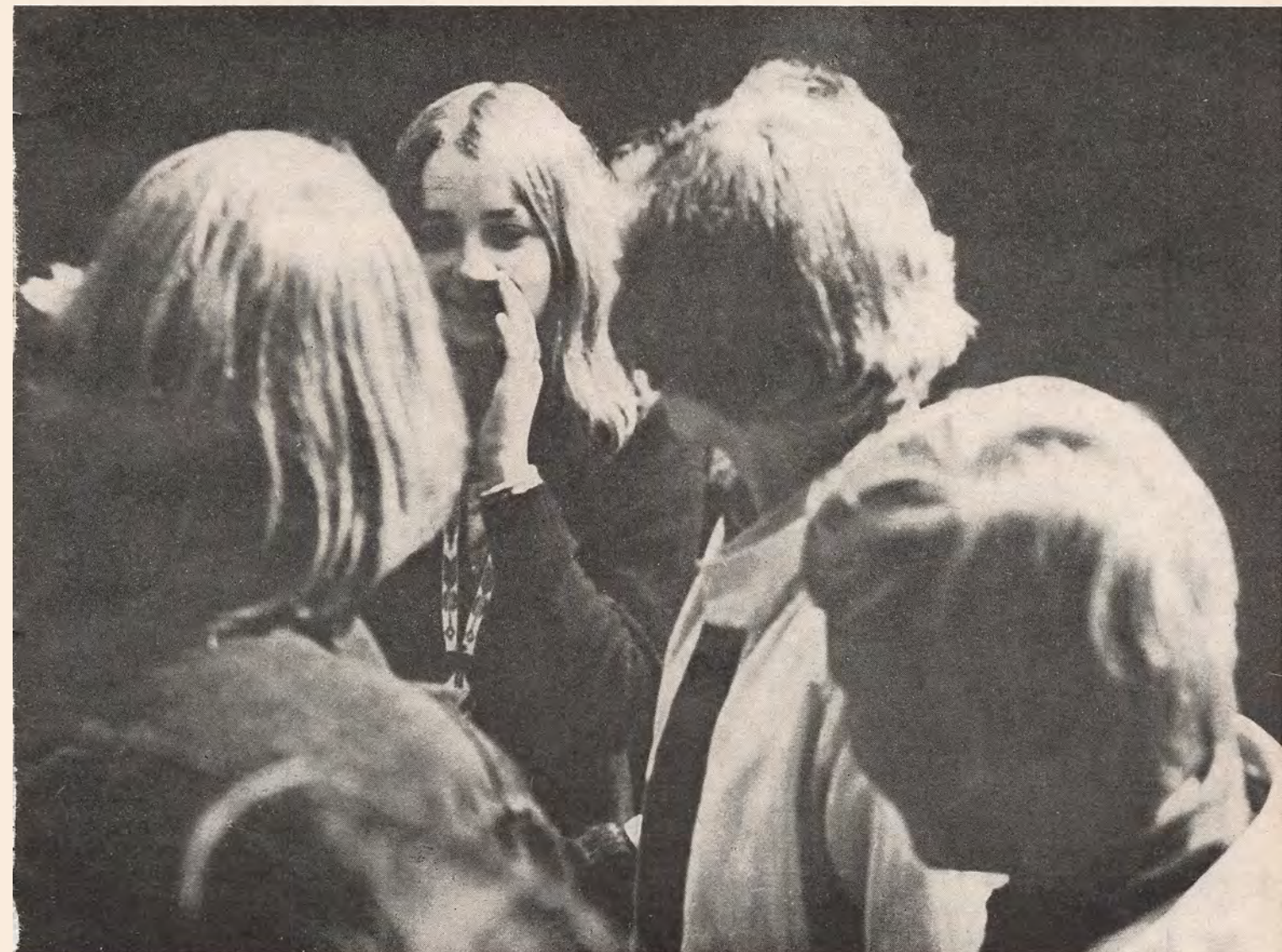
forum

katolsk

Dekret -
vedtægt -
regulativ -
om pastoralrådet

Kardinal
Willebrands om
Luther

Sommerens
højskoler,
konferencer og lejre
i tekst og billeder

Unge i Øm

sommerglæder

Dette nummer er præget af de »kirkelige« arrangementer, der har fundet sted i sommerens løb. Økumenisk højskole og Nordisk Højskole har haft så spændende emner som »Magten?« og »Fællesskab« som temaer. AC har været forud for sin tid med temaet »En uge til fremtiden«. DUK's juniorlejre og Nordisk Lederseminar har ligeledes haft temaet fællesskab som emne. Magten, fællesskabet og fremtiden. Unægtelig spændende emner, der – efter referaterne at dømme – også har udfordret deltagerne til en dybtgående og nuanceret problematik. Forenklingernes soppebassin blev lykkeligt undgået. Den gregorianske musik har ligeledes haft sin sag for. Alt i alt en sommer med rige muligheder for og tilbud til enhver om at opnå større indsigt og få afklaret sit forhold til det ene eller det andet spektrum, måske sagen selv, af ovennævnte temaer. Forbavsende er det, at tilstrømningen til de pågældende arrangementer har været så fin, når man tager i betragtning, at det trods alt kræver slid og oplagthed at deltage i sådanne konferencer, seminarer og skoler. Dertil kommer, at udlandet i høj grad lokker med farverige og interessante rejsemål, som nok kan få én til at tænke sig om, når man kun har 14 dage – højst 3 ugers sommerferie. Råd til begge dele? Det vanskelige valg ...

Også DUK's lejre har væ-

ret fint besøgt. 3 børnelejre, 2 juniorlejre, 1 økumenisk lejr og nordisk lederseminar har været på denne sommers spiseseddel. Nordisk lederseminar blev afholdt i Norge, på Mariaholm, et sted man holder mere og mere af, og som kan leve op til gensynets glæde. Jo, nordmændene har grund til at fryde sig, vi andre må nøjes med det ene gang om året og ellers fryde os på afstand – og naturligvis glæde os sammen med nordmændene. De øvrige lejre, med undtagelse af en børnelejr blev afholdt i Øm. Øm, vort smertensbarn. Gamle vakkelvorne og næsten udslidte Øm. Det holder endnu. Står stadig oprejst. Et sindbillede på tålmodighed og stædighed. Men skønt bliver det med et nyt Øm. Hvornår? 1975? Forhandlinger med fredningsnævnet ... Også vi må lære langmodighed, opøve os i kunsten at vente.

Jo, sådanne arrangementer udstråler en særlig fascination: Man træffer nye mennesker, får udryddet nogle fordomme (forhåbentlig uden at erstatte dem med nogle nye), bliver måske en lille smule klogere, opdager at vi stort set er i samme båd, og at skibet skal sejle, selv når stormen er på sit højeste.

Hans Jensen

På grund af overvældende arbejdspress er dette nummer af Katolsk Forum desværre nogle dage forsinket. Vi beder læserne om undskyldning.

Den katolske kirke ind?

Skal den katolske kirke ind i Kirkernes Verdensråd?

Neapel – KIT

Spørgsmålet om den katolske kirkes eventuelle indtræden i Kirkernes Verdensråd og de dermed følgende teologiske, pastorale og organisatoriske problemer har været genstand for et fortsat grundigt studium inden for den fælles arbejdsgruppe, som i 1965 blev nedsat af Kirkernes Verdensråd og den katolske kirke. På sit møde i Neapel i begyndelsen af sommeren behandlede arbejdsudvalget desuden spørgsmålet om et intensivere samarbejde på sådanne områder som udviklingshjælpen og retfærdigheden og freden i verden. Forhandlingerne foregik under ledelse af Kirkernes Verdensråds generalsekretær, dr. Eugen Carson Blake og formanden for det romerske sekretariat for det kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands.

Forbindelse genoptaget

Diplomatisk forbindelse mellem Vatikanet og Jugoslavien

Belgrad – KIT

I løbet af august er der blevet fuld diplomatisk forbindelse mellem Vatikanet og Jugoslavien. Ifølge det jugoslaviske kommunistpartis blad »Borba« har »Vatikanets positive indstilling over for vigtige verdenspolitiske spørgsmål haft en så positiv indflydelse på det indbyrdes forhold, at der ikke længere er noget, der hindrer en fuldstændig normalisering af forholdet mellem pavestolen og Belgrad.

Den jugoslaviske regering afbrød i 1952 forbindelsen med Vatikanet, fordi man var utilfreds med nu afdøde ærkebiskop Josef Stepinac af Agram's udnævnelse til kardinal. I 1966 blev kontakten sluttet på ny i form af en »halvdiplomatisk status«. Den apostoliske delegat i Belgrad er ærkebiskop Mario Cagna, mens den jugoslaviske regering ved pavestolen repræsenteres af Vjekoslav Cvrlje.

NOTES BLOKKEN

Glæde

Australske ikke-katolikker glæder sig til pavens besøg

Sydney – NC News Service

De australske ikke-katolikker deler deres katolske medborgeres glæde og forventning i anledning af pave Pauls planlagte besøg til efteråret og udtrykker håbet om, at der kan arrangeres en eller anden form for økumenisk gudstjeneste med paven i spidsen.

I mellemtiden har de australske rejsebureauer travlt med at arrangere rejser for de mange katolikker, der forventes at komme til Sydney fra hele landet, og som katolikkerne i Sydney indtrængende opfordres til at huse, mens besøget står på.

Indstilling?

Eventuel indstilling af processen mod Defregger

Aquila – KIPA

Det forlyder fra kredse, der står justitspaladset i Aquila nær, at den forundersøgelse mod hjælpebiskoppen i München, Matthias Defregger, som statsadvokaten i Aquila havde indledt på grund af nedskydningen af gidslerne i Filetto under 2. verdenskrig, formodentlig vil blive indstillet af mangel på beviser. Statsadvokaten, Armando Troise, har i de foreliggende akter, som fylder 55 bind, ikke været i stand til at finde bevisgrunde, der er tilstrækkelig vægtige til at der kan rettes anklage mod Defregger.

Økumeni

Protestantisk præst leder af katolsk Caritaskontor

Fresno, Californien – KIPA

I det nordamerikanske bispedømme Fresno er en protestantisk præst, pastor Philip D. Kimble, som er præst for »De første dages hellige«, for det kommende år blevet udnævnt til præst for det katolske Caritaskontor. Pastor Kimble blev allerede for tre år siden indvalgt i bestyrelsen af Caritas, hvor han især har taget sig af mødeforberedelserne og finansielle anliggender.

I denne sommer er der sket noget, som har vendt et blad i Kirkens historie. Jeg tænker på Det Lutherske Verdensforbunds plenarmøde i Evian-les-Bains, som fandt sted i dagene mellem den 14. 24. juli. Dette møde overværedes af Jan Kardinal Willebrands som den romersk-katolske Kirkes officielle repræsentant. Kardinal Willebrands er som bekendt leder af sekretariatet for de kristnes enhed. Han holdt på selve plenarforsamlingen en tale, som har vakt betydelig opmærksomhed overalt i verden, og hvor han bl. a. beskæftigede sig med den katolske kirkes syn på Luther. Han siger i talen følgende: »I århundredernes løb er Martin Luthers person ikke altid blevet rigtigt vurderet fra katolsk side, og hans teologi er ikke altid blevet rigtigt gengivet. Dette har hverken tjent sandheden eller kærligheden og derfor heller ikke den enhed, som vi stræber efter at virkeliggøre mellem Dem og den katolske kirke. Dog kan vi med glæde konstatere, at der i de sidste årtier blandt katolske lærde er opstået en nøjagtigere videnskabelig forståelse af reformationen og dermed også af Martin Luthers person og teologi . . . Hvem kan i dag benægte, at Martin Luther var en dybt religiøs personlighed, som ærligt og oprigtigt ledte efter evangeliets budskab? Hvem tør benægte, at han trods sine angreb på den romersk-katolske kirke og pave stolen bibeholdt en betydelig del af den gamle katolske tro? For sandhedens skyld kan vi ikke fortie dette? Ja, selv det 2. Vatikan-koncil har opfyldt en del krav, som bl. a. var blevet udtalt af Martin Luther, og hvorved mange aspekter af den kristne tro kommer bedre til udtryk end tidligere.

At kunne udtale dette er på trods af alle forskelle en stor glæde og stort håb. Martin Luther har på en i sin tid usædvanlig måde gjort Biblen til udgangspunkt for teologi og for det kristne liv. Hos ham vender stadig ét ord tilbage: ordet »tro«. Luther har dybt erkendt troens værdi, og mange i Deres Kirker, ja langt ud over dem, har indtil den dag i dag lært at leve ud af denne erkendelse. På et møde, hvis emne er »Sendt til verden«, er det godt at besinde sig på en mand, for hvem læren om retfærdiggørelsen var Kirkens ét og alt. Han kan være os en fælles lærer i den overbevisning, at Gud stadig er vor Herre, og at vort svar til Ham er absolut tillid til Gud og tilbedelse af Ham.« Efter pressemeddelelserne at dømme har Kardinalens tale gjort et stort indtryk på plenarforsamlingen, som omfattede repræsentanter fra alle dele af verden. Den er et udtryk for nye signaler i den økumeniske dialog og har fremtidsperspektiv. Plenarforsamlingen takkede for den mere retfærdige bedømmelse af Luther og reformationen og fremsatte på sin side en bøn om tilgivelse til katolikkerne. Denne udtalelse har følgende ordlyd: »Det svarer til sandhedens og kærlighedens bud, at også vi som lutherske kristne og kirker er rede til at erkende, hvorledes reformatorenes dom over den romersk-katolske Kirke og datidens teologi ofte ikke var fri for polemiske vrangforestillinger («Verzerrungen»), som til dels endnu er levende i vor tid. Vi beklager oprigtigt, at vore romersk-katolske brødre er blevet krænket og misforstået gennem sådanne polemiske fremstillinger. Med taknemmelighed erindrer vi Pave

Fortsættes på bagsiden.

Dekretet om oprettelse af pastoralråd i bispedømmet København

1. Det 2. Vatikankoncil lærer, at målsætningen for Guds folk er »Guds riges fortsatte udbredelse« (jfr. konstitutionen OM KIRKEN nr. 9). Det lærer endvidere, at Kristus har grundlagt det som »et livets, kærlighedens og sandhedens fællesskab«, og derfor bruges det også af ham »som et redskab til alle menneskers forløsning« (OM KIRKEN nr. 9).

2. Idet koncilet bl.a. støtter sig til teksten i apostlen Peters første brev: »I er en udvalgt slægt, et kongeligt præsteskab, et helligt folk, et ejendomsfolk, for at I skal forkynde hans guddoms-kraft, som kaldte jer fra mørket til sit underfulde lys« (2,9), slår det fast, at det er Guds folk som sådant, der har den ovenfor omtalte målsætning (jfr. OM KIRKEN nr. 9), og at enhver kristen i kraft af sit tilhørsforhold til Guds folk ved dåben har fået medansvar for denne målsætning (jfr. sammesteds). Klarest kommer dette til udtryk i kapitlet om lægfolket, hvor der direkte står: »Lægfolkets apostolat er delagtighed i selve kirkens frelsebringende mission. Til dette apostolat bemyndiges alle af Herren selv ved dåben og firmelsen« (OM KIRKEN nr. 33).

3. Om mangfoldigheden i kirken siger koncilet i dekretet OM LÆGMANDSAPOSTOLATET kort og godt: »Tjenesterne i kirken er forskellige, men sendelsen er een« (nr. 2). Og for at beskrive de gejstlige tjenesters forhold til den fælles og ene sendelse hedder det i konstitutionen OM KIRKEN: »Hyrderne ved, at de ikke er blevet indsat af Kristus, for at de alene skal påtage sig hele kirkens frelsebringende mission over for verden, men at deres fornemste hverv er at sørge for de troendes fornødenheder og vurdere deres indsats og nådegaver, så alle hver på sin måde endrægtigt samarbejder på det fælles værk« (nr. 30).

4. Ligesom de gejstlige foruden deres delagtighed i kirkens almindelige sendelse i kraft af dåb og firmelse også har forskellige opgaver af speciel karakter inden for det kirkelige fællesskab, således har også lægfolket ifølge koncilet et virkefelt, der i særlig grad er deres: »Lægfolkets specifikke kald består i at gøre kirken nærværende og virksom på de steder og i de situationer, hvor den ikke kan blive til verdens salt uden ved dem« (OM KIRKEN nr. 33).

5. At dette ikke betyder, at lægfolk er afskåret fra særlige tjenester og opgaver inden for det kirkelige fællesskab, viser bl.a. fortsættelsen: »Foruden dette apostolat, som absolut angår alle troende,« (nemlig kirkens frelsebringende mission) »kan lægfolket også på forskellig vis blive kaldet til et mere direkte samarbejde med hierarkiet i dets apostolat, ... desuden er de udrustede til af hierarkiet at få overdraget visse kirkelige hverv med åndelige formål« (nr. 33, jfr. OM LÆGMANDSAPOSTOLATET nr. 24).

6. Det kan ikke forbavse nogen, at koncilet har indset, at denne lære om kirkens sendelse og lægfolkets medansvar herfor må medføre strukturelle ændringer i kirkens måde at organisere sit liv på, og det foreskriver derfor, »at man så vidt muligt i bispedømmerne skal have råd som er til hjælp for kirkens apostolske arbejde, hvad enten det er på evangeliseringens og helliggørelsens område eller på det karitative og sociale område eller andre. Det er hensigtsmæssigt, at gejstlige, ordensfolk og lægfolk samarbejder i disse råd«, fortsætter koncilet (OM LÆGMANDSAPOSTOLATET nr. 26).

7. Pave Paul VI har i udførelsesdekretet ECCLESIAE SANCTÆ nr. 15 beskrevet formålet med det råd, der af koncilet selv blev kaldt for pastoralråd: »Det er pastoralrådets opgave at undersøge og bedømme samt at udlede praktiske konklusioner vedrørende alt, hvad der angår det pastorale arbejde, så at Guds folks liv og gerning mere og mere bringes i overensstemmelse med Evangeliet.«

8. Der kan således ikke være tvivl om, at pastoralrådet på særlig privilegeret måde er det organ i bispedømmet, der skal tjene Guds folks universelle sendelse i verden. Og det skal derfor også være virkelig repræsentativt for kirkens mangfoldighed samt udtryk for dens enhed, hvis »synlige princip og fundament« ifølge koncilets egne ord er biskoppen (jfr. OM KIRKEN nr. 23).

9. Det er indtil videre overladt de enkelte biskopper nærmere at udmønte, hvorledes kirkefolkets medansvar konkret skal komme til udtryk. Den foreliggende vedtægt for Pastoralrådet er et forsøg på at svare på koncilets ønsker og forordninger.

Med DEKRETET OM OPRETTELSE AF PASTORALRÅD I BISPEDØMMET KØBENHAVN har biskop Martensen den 22. juli 1970 godkendt og forordnet gennemførelseskommissionens færdige arbejde, nemlig »vedtægt for pastoralråd« og »regulativ for valg af pastoralråd«. På de følgende sider er dekretet, vedtægten og regulativet udførligt gengivet.

10. Denne vedtægt bygger på de principielle resolutioner, som den danske synode vedtog i august 1969, og er således i sig selv et sandt udtryk for kirkefolkets delagtighed i vor lokale kirkes omstrukturering efter koncilets bestemmelser.

11. Synoden var sig bevidst at en omfattende og tilbunds gående strukturering af hele kirkens liv kun kunne ske i etaper, dels for at respektere det bestående, der stadig måtte have værdi, dels for at få hele bispedømmet med og dels, fordi det ikke var muligt på forhånd at løse alle spørgsmål, der er knyttet til en gennemgribende reform.

12. Når vedtægten på nogle punkter ikke er så vidtgående skyldes det disse hensyn. Jeg ønsker imidlertid at tillægge Pastoralrådet medansvar i videst muligt omfang, og der forestår f.eks. i denne forbindelse et større arbejde med at søge ændret både det kirkeretslige og det civilretslige grundlag for bispedømmets økonomiske forvaltning (Ansgarstiftelsen).

13. Indtil en sådan ændring er gennemført bestemmer jeg, at Pastoralrådet fra det øjeblik, det har konstitueret sig, overtager det nuværende stiftsråds funktioner og Pastoralrådets forretningsudvalg de beføjelser, der er givet Ansgarstiftelsens forretningsudvalg.

14. Alle vil kunne forstå, at denne vedtægt endnu ikke har fundet sin endelige form, hvorfor det også er forudsat, at den skal tages op til revision senest i 1975 (jfr. § 4, stk. 2 og 3). Erfaringen må indgå i en vedtægt af mere permanent karakter, ligesom der må tages hensyn til den nyudformning af almenkyldig katolsk kirkeret, der er under udarbejdelse.

15. Vi ønsker som katolikker i dette bispedømme at yde vort beskedne bidrag til en udvikling, der ikke blot angår os selv, men den katolske kirke som sådan. Det er vor forhåbning, at den erfaring, vi får med denne vedtægt må vise vej til en frugtbar fremtid i vore hjemlige omgivelser, og at vor lokale lovgivning vil kunne indpasses i et katolsk fællesskab, der når ud over det enkelte lands grænser. Da vi under ingen omstændigheder ønsker at skabe en kirkeret, der er isoleret fra den øvrige katolske kirkes, vil en vedtægt ikke få permanent karakter, før den har været forelagt Den Hellige Fader til hans udtalelse og godkendelse. Uden en sådan godkendelse vil vedtægten i øvrigt ikke

uden videre have gyldighed ud over min embedstid.

16. Det er til slut mit håb, at alle troende vil forstå det medansvar, de har for vor kirkes sendelse, i lyset af Skriften og det 2. Vatikankoncils belæring, og at de bl.a. vil vise det ved at arbejde med på en forbedring af denne vedtægt, således at koncilets tale om medansvar ikke blot bliver til ord i vor mund, men også til virkelighed i kirken liv og gerning.

17. Hermed godkender og forordner jeg de bestemmelser, der er indeholdt i følgende vedtægt, udarbejdet af gennemførelseskommissionen.

Skt. Ansgars Kirke, den 22. juli 1970.

Hans L. Martensen
biskop

Vedtægten for pastoralrådet

Pastoralrådets sammensætning

§ 1.

1. Pastoralrådet sammensættes af et antal medlemmer fra hver region, valgt ved direkte valg af og blandt de i regionen bosiddende katolikker (præster, søstre og lægfolk).

2. I hver region vælges tre lægfolk for de første 3000 katolikker og dertil én lægmand for hver påbegyndt 1000 katolikker herudover. Opgørelsen over lægfolks antal i de forskellige regioner skal foretages pr. 1. januar i det år, hvori der skal afholdes valg, og til grund for opgørelsen lægges bispekontorets talmateriale baseret på sognenes kontinuerlige ajourføring af sognekartotekerne.

I hver region vælges et antal præster, idet det samlede antal præster, som skal vælges for hele landet, fastsættes til ti, hvoraf de seks vælges med én i hver region, mens de øvrige fire fordeles mellem regionerne efter forholdstal på grundlag af antallet af præster bosat i regionerne.

I hver region vælges én søster.

3. Inden for hver af de tre kategorier er de kandidater, der ikke opnår valg, suppleanter i rækkefølge efter opnået stemmetal.

4. Pastoralrådet kan for sin valgperiode supplere sig med et begrænset antal særlig sagkyndige medlemmer, til hvis udpegning der fordres $\frac{2}{3}$ majoritet.

Disse medlemmer tiltræder pastoralrådet med alle rettigheder og pligter, der følger de valgte medlemmer.

5. Et afgående pastoralråd fungerer, indtil et nyt er konstitueret.

6. Snarest muligt, dog senest 35 dage efter valget, indkaldes der til pastoralrådets første møde ved den afgående pastoralrådsformand. På dette møde konstituerer pastoralrådet sig for en to-årig periode med en formand og en næstformand.

7. Pastoralrådet nedsætter for den samme periode et forretningsudvalg bestående af formanden, næstformanden samt yderligere fra tre til fem medlemmer af pastoralrådet efter dets nærmere bestemmelse, idet der dog i forretningsudvalget skal være mindst én repræsentant for hver af de tre kategorier, jfr. § 1, stk. 2.

Forretningsudvalget forestår varetagelsen af pastoralrådets opgaver mellem rådets møder, idet pastoralrådet dog kan fastsætte nærmere retningslinier for udvalgets beføjelser.

Forretningsudvalgets erklæring skal indhentes om enhver sag, der af et udvalg eller af en af pastoralrådet nedsat kommission ønskes forelagt pastoralrådet, forinden sagen forelægges for rådet.

Pastoralrådets opgaver

§ 2.

1. Pastoralrådet er ansvarligt over for og sammen med biskoppen for løsnings af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hovedsagelig angår hele bispedømmet, og det kan træffe beslutninger vedrørende disse opgaver, dog ikke i sager, hvis afgørelse i henhold til almindelige eller særlige bestemmelser er forbeholdt biskoppen, medmindre biskoppen har delegeret sin myndighed til pastoralrådet.

2. Biskoppen kan forelægge pastoralrådet sager og forhold vedrørende bispedømmets anliggender, ligesom pastoralrådet af egen drift kan tage sådanne sager op til behandling og overvejelse.

3. Pastoralrådet kan som led i sin virksomhed henvende sig til såvel kirkelige myndigheder, herunder kirkelige råd og organer, som til andre myndigheder, personer og råd.

4. Pastoralrådet sikrer opretholdelsen af en for hele bispedømmet frivillig, fælles kirkebidragsordning.

5. I overensstemmelse med pastoralrådets administrative/økonomiske ansvar er det rådets opgave hvert år

- 1) at udtale sig om forvaltningen i stiftet på grundlag af en årsberetning og et årsregnskab,
 - 2) på grundlag af et af forretningsudvalget udarbejdet forslag at indstille til biskoppen et budget for stiftet,
 - 3) at udtale sig om projekter og langtidspaner på grundlag af en af forretningsudvalget udarbejdet projektplan,
 - 4) at fastsætte udskrivnings- og fordelingsprocenter af kirkebidrag.
6. Pastoralrådet afgiver indstilling til biskoppen om ansættelse af sagkyndig revision.

Pastoralrådets møder m. v.

§ 3.

1. Pastoralrådet afholder som regel to møder om året. Møderne indkaldes skriftligt af formanden med mindst 30 dages varsel og med angivelse af en foreløbig dagsorden. På den endelige dagsorden, som sammen med eventuelle bilag udsendes senest 14 dage før mødet, optages endvidere de forslag, som af et eller flere medlemmer er fremsat over for formanden senest 20 dage før mødet.

2. Pastoralrådet kan endvidere indkaldes til møde efter beslutning af biskoppen, formanden eller efter anmodning til denne fra $\frac{1}{3}$ af pastoralrådets medlemmer med angivelse af dagsorden. I sidstnævnte tilfælde skal indkaldelse foretages snarest efter begæringens modtagelse.

3. Biskoppen deltager normalt i pastoralrådets møder, og pastoralrådets formand er pligtig at tilstille biskoppen indkaldelse til møderne. Generalvikaren og Ansgarstiftelsens direktør er berettiget til uden stemmeret at deltage i pastoralrådets møder.

4. Er et pastoralrådsmedlem forhindret i at møde, tilkaldes suppleanten.

5. Pastoralrådets møder ledes af en dirigent valgt af mødedeltagerne.

6. Over det på et møde passerede føres en protokol, som underskrives af dirigenten. Protokollen er tilgængelig

for pastoralrådets medlemmer. En udskrift af protokollen tilstilles efter hvert møde biskoppen, alle pastoralrådsmedlemmer samt eventuelt andre mødedeltagere.

7. Pastoralrådets beslutninger kan vedtages, når over halvdelen af de tilstedeværende medlemmer stemmer for. Ved enhver afstemning tælles såvel ja- og nej-stemmer som medlemmer, der angiver, at de hverken stemmer for eller imod. Afstemning om ændringsforslag (underændringsforslag) foretages først. Rådet er kun beslutningsdygtigt, når over halvdelen af dets medlemmer er til stede. Stemmeret kan ikke udøves ved fuldmagt.

Ved personvalg kræves simpel stemmeflerhed (over halvdelen af stemmerne excl. blanke stemmer). Opnår ved valg af en ingen af de foreslåede over halvdelen af de afgivne stemmer, foretages nyt valg. Giver dette heller ikke den nævnte stemmeflerhed, foretages en tredje afstemning. Ved denne kommer kun de to personer i betragtning, som ved den anden afstemning fik flest stemmer. Skulle stemmelighed opstå ved tredje afstemning, gør lodtrækning udslaget. Ved valg af flere end én skal valget dog, når der er foreslået flere kandidater, end der skal vælges, foretages efter prioriteringsmetoden (jfr. bilag).

Afstemning ved valg af personer foretages skriftligt. I øvrigt skal skriftlig afstemning foretages, når det kræves af ti medlemmer.

8. Pastoralrådets møder er offentlige i overensstemmelse med bestemmelser om offentlige råd (jfr. bilag).

9. Pastoralrådet kan indkalde særligt sagkyndige, herunder repræsentanter for organisationer og råd, til at deltage i ét eller flere møder uden stemmeret.

Ikrafttræden, ændringer og revision

§ 4.

1. Denne vedtægt træder i kraft, når den er godkendt af biskoppen.

2. Ændringer i denne vedtægt kan kun foretages efter forudgående optagelse på dagsordenen for et møde. Til ændring af vedtægten fordres, at forslag herom vedtages af mindst halvdelen af pastoralrådet, og at biskoppen godkender ændringen.

3. Vedtægten tages af pastoralrådet op til revision senest 1975.

Overgangsbestemmelser

§ 5.

Det første pastoralråd indkaldes ved gennemførelseskommissionens foranstaltning.

Uddrag af normalforretningsorden for

kommunalbestyrelser, § 1 (vedrørende mødernes offentlighed)

Kommunalbestyrelsens møder

§ 1.

Kommunalbestyrelsens møder er offentlige. Kommunalbestyrelsen kan dog bestemme, at enkelte sager behandles for lukkede døre, jfr. lov om kommunernes styrelse § 10.

Stk. 2. Følgende sager skal – medmindre kommunalbestyrelsen i det enkelte tilfælde træffer anden bestemmelse – behandles for lukkede døre:

1. Sager, hvis afgørelse forudsætter en bedømmelse af personlige forhold.
2. Sager om køb og salg af faste ejendomme.

Regulativ for valg af pastoralrådet

Valgperiode

§ 1.

Valgperiode for pastoralrådet er 4 år.

Valgdato

§ 2.

Valget til pastoralrådet finder sted samme dag i hele bispedømmet. Valget afholdes 3. søndag efter påske.

Valgstyrelser

§ 3.

1. Senest 3 mdr. før hvert pastoralrådsvalg nedsætter pastoralrådet en valgstyrelse for stiftet på fem medlemmer. Denne valgstyrelse har ansvaret for, at der nedsættes lokale valgstyrelser i de enkelte regioner og menigheder, jfr. stk. 2 og 3.

2. I hver region nedsættes en regional valgstyrelse på fem medlemmer, udpeget af regionalrådet blandt de i regionen boende katolikker.

3. I hver menighed nedsættes en lokal valgstyrelse på tre medlemmer, udpeget af menighedsrådet blandt menighedens medlemmer.

Bekendtgørelse om valget m. v.

§ 4.

1. Senest 3 mdr. før valget bekendtgør pastoralrådet, hvornår valget skal finde sted, de af rådet nærmere fastsatte regler for kandidatopstilling, stemmeafgivning – herunder afstemning pr. brev – valgets opgørelse og indgivelse af eventuelle klager, samt antallet af medlemmer, der skal vælges i hver region.

2. Desuden skal pastoralrådet pålægge de lokale valgstyrelser senest 70.-dagen før valget ved opslag samt i for-

3. Overslag og tilbud vedrørende bygningsarbejder og leverancer.

Stk. 3. Spørgsmål om, hvorvidt en sag giver grundlag for dærlukning, skal dog forud forhandles for lukkede døre, hvis dette bestemmes af kommunalbestyrelsen eller borgmesteren, jfr. lov om kommunernes styrelse § 10.

Stk. 4. Sager, der behandles for lukkede døre, foretages så vidt muligt sidst.

Stk. 5. Enhver har adgang til at overvære kommunalbestyrelsens offentlige møder under iagttagelse af god ro og orden. Såfremt en tilhører forstyrrer forhandlingerne, kan borgmesteren udelukke den pågældende eller i fornødent fald samtlige tilhørere fra mødet. Borgmesteren kan reservere særlige pladser for pressens repræsentanter.

bindelse med søndagsgudstjenesterne at bekendtgøre valget og ovenstående oplysninger sammen med meddelelse om, hvor og hvornår valgliste og kandidatliste vil blive fremlagt, om stedet for valghandlingen og om valgstyrelsens adresse.

Valgliste

§ 5.

1. De lokale valgstyrelser udarbejder på grundlag af menighedskartoteket en liste over de valgberettigede medlemmer. Valgret til pastoralrådet har enhver katolik – herunder gejstlige og ordensfolk – såfremt han/hun senest på valgdagen er fyldt 18 år og er optaget på valglisten i en menighed.

2. En katolik mister sin valgret, såfremt han bringer sig i åbenbar modstridning til den katolske kirke.

3. Valglisterne fremlægges til offentligt gennemsyn på kirkens kontor eller andet egnet lokale fra den 57. dag til den 49. dag (begge dage incl.) før valget. Klager over uberettiget udeladelse eller optagelse på listen sendes skriftligt til valgstyrelsen, så klagen er denne i hænde senest 48. dagen før valget. Modtagne klager afgøres af valgstyrelsen senest 44. dagen før valget. (Se dog § 9).

Valgkort

§ 6.

De lokale valgstyrelser udsender valgkort.

Kandidatopstilling

§ 7.

1. Valgbar til pastoralrådet er enhver katolik, som er optaget på valglisten i en menighed i den region, i hvilken

den pågældende opstilles, jfr. dog stk. 2.

2. En katolik mister sin valgbarhed, såfremt han bringer sig i et sådant forhold til kirken, at han må anses for uegnet til at beklæde offentlige hverv i kirken, jfr. § 9.

3. Forslag om kandidater indsendes til regionens valgstyrelse senest 42. dagen før valget.

Enhver kandidat, der skriftligt er blevet foreslået af et af de pågældende regionalråd fastsat antal stillere, optages på kandidatlisten, under forudsætning af, at vedkommende er indforstået hermed. Ingen kan være stiller for mere end én kandidat af hver af de tre kategorier: Præster, søstre og lægfolk.

4. Regionens valgstyrelse indhenter de foreslåede kandidaters indforståelse med opstillingen, hvorefter valgstyrelsen udarbejder en liste med kandidaternes navne. Denne kandidatliste fremsendes senest 30. dagen før valget til de lokale valgstyrelser, der fremlægger den til offentligt gennemsyn på kirkens kontor eller andet egnet lokale senest 28. dagen før valget. Klager over uberettiget udeladelse eller optagelse på kandidatlisten sendes skriftligt til den regionale valgstyrelse, således at de er denne i hænde senest 25. dagen før valget. Modtagne klager afgøres af vedkommende valgstyrelse senest 23. dagen før valget (se dog § 9).

Valget

§ 8.

1. I de enkelte menigheder ledes valget af valgstyrelsen – om nødvendigt med bistand af andre menighedsmedlemmer.

2. Valget udøves ved personligt fremmøde. Stemmeafgivningen er hemmelig og sker ved afkrydsning på en stemmeseddel med kandidaternes navne opstillet i tre grupper (præster, søstre og lægfolk). Inden for hver gruppe opføres navnene i alfabetisk rækkefølge.

Hver vælger kan ved valget højst stemme på det antal præster, søstre og lægfolk, som skal vælges i vedkommende region.

3. En vælger, der er forhindret i at indfinde sig på afstemningsstedet, er berettiget til at afgive sin stemme *pr. brev*. Brevstemmer skal være valgstyrelsen på afstemningsstedet i hænde senest dagen før valget.

4. De til afstemning *pr. brev* nødvendige papirer og en udførlig vejledning, indeholdende de nærmere regler, sendes af pastoralrådet til de lokale valgstyrelser senest 16. dagen før valget.

5. Når valghandlingen er afsluttet, tælles stemmerne op, og resultatet sendes inden 3 dage til regionens valgstyrelse. Denne opstiller en liste for hver af de tre kategorier med kandidaternes navne i rækkefølge efter stemmetal. De kandi-

dater på hver liste, der har opnået flest stemmer, anses for valgte, og resten anses for suppleanter. I tilfælde af stemmelighed afgøres valget ved lodtrækning, der foretages af regionens valgstyrelse.

Såvel de lokale som de regionale valgstyrelser udarbejder og underskriver en kort beretning om valget og dettes resultat. En kopi af denne sendes til pastoralrådet senest 8. dagen efter valget.

6. Når de regionale valgstyrelser har gjort valget op, sendes resultatet til de lokale valgstyrelser inden for regionen. Disse foranlediger resultatet offentliggjort i de enkelte menigheder. Når resultatet for hele landet foreligger, offentliggør pastoralrådet en liste over de valgte medlemmer.

Klager

§ 9.

1. Afgørelser truffet såvel af regionale som lokale valgstyrelser kan indtil 20. dagen før valget indankes for pastoralrådet, jfr. dog stk. 2. Klager over valgets gyldighed kan inden 14. dagen efter valget indsendes til pastoralrådet, der træffer endelig afgørelse i sagen.

2. Afgørelser truffet af regionale og lokale valgstyrelser i spørgsmål om udeladelse eller optagelse på valglisten eller kandidatlisten kan indtil 20. dagen før valget indankes for biskoppen.

Overgangsbestemmelser

§ 10.

1. Valg til pastoralråd afholdes første gang den 15. november 1970. Næste valg til pastoralråd finder sted 3. søndag efter påske 1974.

2. Alle opgaver og kompetencer, der i dette regulativ er tillagt pastoralrådet, tilfalder ved første valg gennemførelseskommissionen.

3. Ved det første valg fastsætter gennemførelseskommissionen de nødvendige frister.

4. Ved det første valg fastsætter gennemførelseskommissionen for samtlige regioner antallet af stillere til 7.

Ikrafttræden, ændringsforslag, revision

§ 11.

1. Dette regulativ træder i kraft, når det er godkendt af biskoppen.

2. Til ændring af regulativet fordrer, at forslag herom vedtages af pastoralrådet og godkendes af biskoppen.

3. Regulativet tages af pastoralrådet op til revision senest i 1975. København, den 22. juli 1970.

f. Gennemførelseskommissionen

sign. Erling Tiedemann

formand

Godkendt

sign. Hans L. Mårtensen

biskop

Menighedsrådenes kompetence

Fra menighedsrådet i Slagelse har vi modtaget nedenstående brev, som er sendt til sekretariatet »for pave og kirke«. På *opfordring* af menighedsrådet offentliggør vi dette brev, idet vi håber, at det vil udløse en debat omkring *menighedsrådenes kompetence i det hele taget*. – Finder De *f. eks.*, at brevet fra Slagelse menighedsråd er i overensstemmelse med et menighedsråds opgave og dermed, at det hører ind under et menighedsråds kompetence?

TIL SEKRETARIATET FOR PAVE OG KIRKE

v/ Fru Vita Leerbeck

Rosendalsgade 11

2100 København Ø.

Da vi i en artikel i Sjællands Tidende fra 6/6 1970 har set, at De i tilslutning til en gudstjeneste vil samle underskrifter til det manifest for pave og kirke, som De har tilsendt vor sognepræst, har vi ved vort menighedsrådsmøde i aften drøftet sagen.

Vi er enige om at bede Dem om at undlade en sådan aktion i vor kirke.

Vore gudstjenester ender, som det vil være Dem bekendt med ordene: Gå bort med Kristi fred. Hertil svarer vi: Gud ske tak og lov.

Vi beder Dem respektere, at vi gerne vil gå fra kirke i denne fred.

Deres in Christo hengivne

Rosa Jørgensen

Elisabeth Koluda

Sr. Margrethe

Flemming Hansen

J. Rosenlykke

Michael Kendzior

G. Meertens s.m.m.

sognepræst

K. Sørensen

Anna Luise Sørensen

Claus Munk Plum

Leif Starostka

Emilie Putur

Ruth Plum

Formand for menighedsrådet

Vor Frue Kirkes Menighedsråd, Slagelse

Katolsk Forum
har en god måde at
være katolsk på

MAGTEN?

Økumenisk Højskoleuge på Snoghøj 21. juni–27. juni 1970.

I år afholdtes for tredje gang en økumenisk højskoleuge på Snoghøj. For hver gang er antallet af deltagere steget, og denne gang var højskolen besat til maksimal kapacitet.

Emnet var: MAGTEN? Hvad er magt? Hvem har magten? Hvordan bruges magten? Pengemagten? Statens magt? Kirkens magt? Guds (al)magt? Emnet har mange aspekter og blev belyst fra mange sider. Således talte Viggo Kampmann om »Teknisk almagt, etisk afmagt«; amtslæge Vagn Christensen om »Sammenhængen mellem sociale vilkår og sygdomme«; Viggo Friis (specialarbejder og skoleleder) og Johannes Ny-mark (studentleder) drøftede »kirkens rolle«; amanuensis Peder Høyen redegjorde for »revolutionsteologien«; Elsa Gress talte om »biologisme og menneskesyn«. Henning Carlsens film: Hvem har magten? blev set og diskuteret; ligeledes Truffauts *Fahrenheit 451*.

Selve opremsningen af talerne og deres emner antyder, at sloganet: 'Det er verden, der skriver Kirkens dagsorden' blev taget alvorligt; men det specifikt kristne blev heller ikke forsømt: hver dag startedes med en bibeltime med efterfølgende gruppedrøftelse. Præster fra forskellige trossamfund behandlede ud fra Bibelen emner som »Guds almagt« (begrebet viste sig at være alt andet end typisk bibelsk), »Jesu stilling til det kirkelige og det borgerlige establishment« (Jesus Kristus: reformator? revisionist? revolutionist? traditionalist? Han er næppe til at sætte i bås. Kedeligt nok for sort-hvidt-tilhængere af ligemeget-hvilke retninger!), »Kirken i opbrud – Hvorhen – og hvilke konsekvenser for hver enkelt af os?«

Stedet var smukt, solen strålede om kap med det varme menneskelige fællesskab, debatten gik livligt dagen lang, – og der kunne næppe være tvivl om, hvor det hele bar hen: Nødvendigheden af en samfundsmæssig indsats, et politisk engagement!

Udtalelse:

Deltagere i den 3. økumeniske højskoleuge på Snoghøj Folkehøjskole erkender, at en kristen livsholdning i vor tid ikke kan indskrænke sig til at praktisere individuel næstekærlighed, men nødvendigvis også må finde sit udtryk i et praktisk personligt engagement på det plan, hvor de afgørende beslutninger i samfundet, herunder de påtrængende dybtgående ændringer af vor samfundsstruktur, træffes.

Derfor opfordrer vi alle medborgere

til at øge deres personlige indsigt i samfundenes økonomiske og sociale problemer og deres magtforhold med sigte på en aktiv politisk indsats, f. eks. gennem politiske partier, fagforeninger og udenomsparlamentariske grupper.

En uge til fremtiden

Deltagere fra Danmark, Sverige, Norge, Finland og Tyskland med i Århus.

I ugen 30. juli til 5. august afholdt Danmarks kristelige Studenterbevægelse og AC en konference på universitetet i Århus, med deltagere fra Danmark, Sverige, Norge, Finland og Tyskland, såvel katolikker og ortodokse som evangeliske kristne. I alt havde 137 mennesker meldt sig til konferencen, heraf flest katolikker. Konferencens emne var »En uge til fremtiden«. Dette begreb er tvetydigt, idet det både kan forstås således, at der er en uge til at fremtiden begynder, og samtidig kan vise hen til den uge, konferencen varede.

»Fremtiden kommer ikke som en skæbne over os. Vi er selv med til at opfinde den. Derfor kræver den bevidst idéudvikling og bevidst planlægning. I denne sammenhæng dukker de store tilværelsesproblemer op og kræver at blive taget alvorligt. Ikke mindst er frihedens problem akut. Ofte blev friheden et skalkeskjul for passivitet og ligegyldighed. Kan friheden igen blive til en karsk virkelighed, der ikke hindrer fællesskab og handling, men som tværtimod er motivet dertil?«

(Citat fra forberedelsespapirerne)

I forbindelse med de kirkelige forhold opfordrer vi til en bred, almen og økumenisk udnyttelse af de eksisterende kirkebygninger og andre menighedsfaciliteter. Herved vil man i mange tilfælde kunne undlade kostbare investeringer i nye kirkebygninger og i stedet bruge kræfterne på de talrige uløste sociale problemer, som først og fremmest kræver opmærksomhed.

L. O. D.

Den udvikling, der i de senere år har fundet sted i verden, kan kirkerne ikke vedblivende negligere. Der er sket store forandringer i 50-erne og 60-erne, de bevidst tænkende mennesker har bevæget sig fra individualisme og optaget af det abstrakte til fællesskabsfølelse, internationalisme, politisk engagement og vilje til at leve og handle som bevidste verdensborgere. Det er denne politisering, som 70-ernes kristne må gøre sig klar, for at kirken stadig skal kunne fortsætte sin eksistens.

Konferencens første foredragsholder var Exec. sekretær Paul Abrecht. Han talte over emnet: »Fremtidens form, en undersøgelse efter et kristent perspektiv.« Debatten om, hvad fremtiden vil bringe, har vaklet mellem yderpunkterne optimisme og pessimisme, hvilket har resulteret i, at mange mennesker har opgivet at tage spørgsmålet alvorligt. Mennesket troede, at det ville komme i et cybernetisk paradys med maskiner og fabrikker uden arbejdere, en verden, hvor maskinerne klarer alt, hvilket ville udvikle nye og skabende sociale systemer og institutioner. Men efterhånden

Johs. Aagaard og pater H. Roos.

har denne optimisme åbnet vejen for en nærmest paralyserende pessimisme og trøstesløshed i spørgsmålet om, hvorledes mennesket vil være i stand til i det hele taget at leve med de trusler mod den menneskelige eksistens, som fremtiden rummer.

I den teknokratiske verden forringes de menneskelige værdier, idet de alt-overvejende spørgsmål for menneskene bliver af økonomisk karakter grundet på de muligheder, den tekniske udvikling har skabt, samtidig med at man går let hen over de ulemper, udviklingen har ført med sig, f. eks. forureningen. Mangelen på etisk begrundelse af menneskelivet er i dag måske den største hindring for en mere intensiv og lovende indsats for verdensudviklingen. Denne hindring vil kun kunne overvindes ved et intimt samarbejde mellem videnskabsmænd, teknologer og specialister i andre sociale discipliner samt med teologer og kristne samfundsfilosoffer. Paul Abrecht sluttede sin tale med at sige, at det vigtigste i fremtiden vil være at definere de menneskelige værdier; alene deri ligger vort håb om at kunne se fremtiden i møde uden frygt.

Efter en række indlæg rundede Paul Abrecht af med at nævne en vanskelighed ved at arbejde med fremtidsforskning: Vi har kun fortiden at bygge på, og vi kender ikke de impulser, der vil indvirke på en skematisk opbygget, på fortiden baseret, fremtidsforestilling.

I en efterfølgende samtale, indledt af generalsekretæren for Akademiet for Fremtidsforskning, Arne Sørensen, kom man ind på, at det ikke drejer sig om fremtiden men om fremtider, eftersom man må regne med flere sæt løsninger af et enkelt problem. Arne Sørensen nævnte i denne samtale, at han regnede angsten for teknokraternes tyranni for småborgerlig eskapisme. Dette billigedes ikke af alle tilstedeværende med den begrundelse, at næppe alle mennesker vil kunne leve op til det, der kræves for at være 100 % menneske blandt maskiner, og det vil være en form for tyranni kun at tænke på de få, der vil være i stand dertil, da verden og fremtiden skal være til gavn for alle mennesker og ikke blot for de privilegerede.

Konferencens næste taler var Dr. Leo Alting von Geusau, generalsekretær for IDOC (Information, Documentation and Communication) – et organ, der blev skabt under det 2. Vatikankoncil af hollænderne i protest mod det hemmelighedskræmmeri, som fandt sted. I sin tale: »Trusler mod friheden« kom han ind på de 3 »hovedfarer«, som truer menneskets selvrealisation og selv-hævdelse:

1. Den virkelighedsfjerne positivisti-

Pater
P. Grünewald
og pastor
V. Lissner
ved
fællesguds-
tjenesten.

ske grundholdning, som f. eks. optræder efter enhver krig: »Aldrig mere!« Virkelighedsfjerne – fordi vi empirisk ved, at det ikke holder stik.

2. Den hagen sig fast i de systemer, som skulle medføre menneskets frihed, men som blot gør menneskene til slaver af sig selv og deres produkter, jfr. hele den teknokratiske udvikling med dens isolering af alt menneskeligt.

3. Dybest set er det ikke farerne udefra (udefra, selv om de nødvendigvis er skabt af menneskene selv), der udgør den største hindring for friheden; den største hindring er mennesket selv med dets angst for sin egen frihed, angst for at blive et objekt, hvor det nu kun er et objekt, for at komme i søgelyset, hvor det ikke kan skjule sig bag sig selv. »Alt i vor egen fremtid og i menneskeheden vil afhænge af spørgsmålet om, hvorvidt vi vil være i stand til at overvinde vor frygt for friheden, så vi kan træffe et valg over for vore medmennesker, snarere over for det konkrete menneske end over for et så abstrakt begreb som menneskelighed. Den dybeste frihed består netop i dette valg og i dette kærlighedsengagement.«

Professor Dr. Norbert Schiffers fra Regensburg talte om »Befrielse til frihed«. Han definerede begrebet frihed ved at sige, at mennesket er sin egen frihed, når det befrier sig selv. Ikke sådan at forstå, at mennesket skal vende sig indad til navlebeskuelse, men tværtimod udad til handling, for »kun befrielsen er fri. Fri er kun den, som opdager, at den anden er en person, og ansporer ham til at udfolde sine specielle evner til gavn for frihedens fremtid.«

Pastor Viggo Lissner kom i debatten efter foredraget ind på et ret væsentligt punkt i frihedsdebatten: Frihedens polaritet – frihed fra og frihed til. Vi befries f. eks. fra arbejde, men hvad nytte har vi af den indvundne frihed – forstås vi virkelig at bruge den? Friheden må antage en skikkelse, – vi skal være friggjorte til virksom og tjenende kærlighed.

Den finske TV-præst, Paul von Martens, som var konferencens sidste taler,

kom i sit foredrag, »Veje til frihed«, ind på friheden i den elektroniske kommunikationsverden. Mennesket erkender gennem kommunikationsmidlerne sin situation og nye muligheder til løsning af problemerne. Radio og TV er et centralnervesystem, der forbinder mennesker og grupper i en stadig vekselvirkning, og disse organer er i stand til at begrænse vor frihed ved at sortere de nyheder og meddelelser, som skal nå os gennem dem. Ligeledes begrænses vor frihed af vor egen ærefrygt for apparatets mysterium, idet vi accepterer disse organers ret til at sortere. Kommunikationsmidlernes vigtigste opgave i fremtiden vil ikke være at producere eller udvælge de impulser, der skal påvirke os, men at opbygge et stadig videre kommunikationsnet for at forøge vor mulighed for frihed. Paul von Martens endte sin tale med at påpege, at alle mennesker tilsammen danner ét legeme, og han sluttede: »Når vi bliver klar over, at vi kun har frihed inden for legemets rammer i uløselig forbindelse med andre mennesker og grupper og helhedens tilstand, bliver denne frihed fremfor alt en frihed til at virke, hvor undertrykkelse og ufrihed råder.«

Foruden foredragene beskæftigede man sig på konferencen med forskellige seminarer, hvis emner var: 1. Frihed i politik, ledet af lektor Kaspar Kallan, 2. Frihed i videnskab, ledet af amanuensis, frater Karl-Heinz Westarp, 3. Frihed i Kirken og for Kirken, ledet af pastor Ib Andersen, 4. Den personlige frihed, ledet af mag. art. Per Thyge, 5. Frihed og massemedier, ledet af redaktør Jørgen Hornemann, og 6. Frihed og nye fællesskabsformer med studentpræst Frederik Hjerrild som leder.

Disse 6 seminarer holdt hver 4 møder og aflagde den sidste dag rapport på en plenarforsamling, hvor resultaterne blev drøftet, rost og kritiseret alt efter deres form og indhold.

Konferencens deltagere beskæftigede sig ikke udelukkende med alvorlige emner. Der blev tid til en fællesudflugt til Silkeborg, hvor kunstmuseet med Asger Jorn-udstillingen blev besøgt. Køre-

turen gik bl. a. over Skanderborg, Øm, hvor der naturligvis blev gjort holdt, og Gl. Ry, hvis kirke man også så og fik fortalt om.

Til det lidt mere alvorlige og dog festlige hørte åbningen af et IDOK-center i Århus. Navnet er forandret med et K for at få en dansk betydning af forkortelsen frem: Information, dokumentation og kommunikation. Centret blev åbnet af IDOK's generalsekretær fra ROM, Dr. Leo Alting von Geusau. Generalsekretæren og docent Johs. Aagaard fra Århus talte om centrets formål og virke, nemlig at skabe et kommunikationsnet, der omspænder hele verden, og som i øvrigt opfylder det, Paul von Martens efterlyste og opstillede som ideal i sit foredrag.

Konferencens højdepunkt var uden tvivl den fællesgudstjeneste, som, takket være biskop Martensens forstående holdning, blev holdt søndag morgen i universitetets aula. Denne gudstjeneste var, så vidt jeg ved, noget enestående her i landet, og den åbner langt videre perspektiver for fremtidig økumenisk fællesskab, end man før har kendt. Gudstjenestens første del – ordets gudstjeneste – foregik fælles for konfessionerne ved et alter midt i salen, henholdsvis på tysk og dansk. Efter denne del skiltes de to celebrerende præster, pater Gottfried Grünwald og pastor Viggo Lissner med ordene: »Lad os nu i ærlighed og i kærlighed skilles, i smerte over adskillelsen, forenede i troen på den ene Herre Jesus Kristus« og gik hver til sin ende af salen og forrettede der, hver med sin del af menigheden stående om alteret, nadvergudstjenesten, hvorpå alle igen samledes til de afsluttende bønner.

Den adskillelse, som desværre var nødvendig, følte i den grad som en absurd handling. Hver søndag, verden over, gentager det samme sig: Mennesker, der er forenede i troen på Kristus og hans frelsesbudskab til alle mennesker, går ind i hver sin bygning, synger måske de samme salmer, beder bønner, der udtrykker det samme, hører en prædiken over det samme evangelium, men de er adskilte af teologiske formuleringer, som er skabt af mennesker og deres mangelfulde brug af ord. Som Johs. Aagaard betonede: Det modsatte af kommunikation er ekskommunion. Vi har gjort kommunikation udelukkende til noget ydre, mens kommunion er noget indre og åndeligt. Det er forkert, for kommunion er kommunikation og ikke-kommunikation er brud på kommunionen. I skyggen af den historiske ekskommunikation måtte vi udføre en absurd handling, eller rettere vi gjorde åbenbart, at vor fortsatte ekskommunikation og dermed ekskommunion af hinanden er absurd, ja måske blasfemisk.

Fællesskab og ensomhed

Højskoleuge på Borrevejlevig – Ledreborg.

Hvorhen vi end vender vor opmærksomhed, støder vi ustandselig – i aviser, i tidsskrifter, i film og i litteraturen, ja måske endda i vort eget indre – på fremmedgørelsens spøgelse.

Den vestlige verdens menneske føler ikke bare, at det har atombombens trussel hængende over hovedet, men også, at der er endnu voldsommere kræfter, der truer med at sprænge det indefra.

Vel oftest i en protest mod denne tingenes tilstand søger det rodløse menneske ind i gruppernes lunende favn i et sidste forsøg på at fortrænge den gnavnede ensomhedsfølelse med fællesskabets hjælp. Netop i en sådan tid kunne man vel næppe vælge et bedre tema for højskoleugen end »Fællesskab«.

Emnet blev behandlet i form af foredrag, film, gruppe- og rundbordssamtaler.

Dette er ikke stedet til at foretage en detaljeret gennemgang af de enkelte oplæg, men blot til at forelægge en erindring om nogle af de væsentligste ting.

Som kærnen i hele arbejdet vil jeg mene, at man kunne fremdrage universitetslektor Bent Dalsgaard Larsens foredrag om »Ensomhed og voksende fællesskab«, hvor han på en meget klar måde både psykologisk og bibelsk forsøgte at trænge ind i fællesskabets problematik: Den enkelte må være i stand til at leve »en ægte ensomhed« og til at være én, for at et sandt menneskeligt fællesskab kan opstå, hvor den enkeltes frihed og værdighed virkelig kan komme til udfoldelse. »Den »uægte« ensomhed, forladtheden, »forvildelsen

indad«, vil derimod føre til konflikter, der sprænger fællesskabet, fordi man til stadighed mere eller mindre bevidst kræver alt det af fællesskabet, som man ikke selv gennem »en ægte ensomhed« har formået at udvikle sig til. Dette er egocentricitetens fængsel, som dybest set kun kan åbnes med Kristocentricitetens befrielse. Hermed er vi ovre i den bibelske analyse, som gik ud på at vise, at Gud Herren alene er kilden til al sand ensomhed og til alt sandt fællesskab.

Ugen indledtes med tre kortfilm. »Det perfekte menneske« var et klart eksempel på det moderne menneske, som af mangel på livsorientering frustreres, fordi det stirrer sig blindt på livets små detaljer, som det er ude af stand til at skabe sig et forhold til.

Cand. psyk., pastor Jørgen Hviid gav i sit foredrag »Familien, storfamilier og andre gruppedannelser i dag« en meget indlevet skildring i hippiekulturens opfattelser af samfundet og dens forsøg på at skabe nye former for fællesskab. Særlig inspirerende var hans omtale af »Arken« (*L'Arche*) i Trosly i Frankrig, hvor frivillige fra forskellige lande har dannet småfamilier bestående af 8–10 åndssvage mennesker. Mellem de enkelte småfamiliehuse, som ligger spredt mellem de andre huse i landsbyen, er der forskellige former for kommunikation. Man har bl. a. fælles værksteder, hvor de åndssvage kan arbejde om dagen.

Pastor Bent Honoré behandlede emnet »Fællesskab og massekommunikation

Man morer sig. Biskoppen sammen med blandt andre pastor E. Dahl og Aime Wedset, Norge.

tion«, hvor han bl.a. kom ind på den magt, massekommunikationen udøver på mennesker i dag. Hans konklusion var, »at den kristne både står i det kristne fællesskab (*communio sanctorum*) og i massemediernes fællesskab, massekulturen, og at det er en uafviselig opgave for en kristen bevidsthed at gøre sig berøringspunkterne og brudfladerne mellem de to former for fællesskab klart«.

Pater René Kieffer O.P. talte om »Falska och äkta former av gemenskap«. En lang række punkter blev behandlet i dette foredrag: familien, skolen, ægteskabet, arbejdspladsen, vennerne og Kirken. Foredraget førte i vor gruppe til en meget interessant diskussion om forholdet mellem sandhed og oprigtighed. De fleste opfatter vel sandhed og oprigtighed som identisk. Men sandheden må være et videre begreb end oprigtigheden. Det kunne kort udtrykkes således, at oprigtighed blot er »en resigneret erkendelse af, hvordan det står til«. Dette er en statisk erkendelse, som kun til en vis grad kan frigøre mennesket. Sandheden strækker sig meget videre. Den konstituerer mennesket som person. Den er Guds tanke med et menneske (dets kald). Og denne sandhed er skjult i Gud. Den er et dynamisk princip, som bevæger og bestemmer det enkelte menneskes livsløb.

Sr. Simone O.S.B. behandlede to eksempler fra Bibelen til belysning af »Fællesskab som et kald, bestemt, og formet af Gud«. Eksemplerne var pagtslutningen i Sikem og apostelmødet i Jerusalem. Og med sin helt særegne sans for humor endte sr. Simone med at tale om det benediktinske klosterliv i dag: Trods alle de vanskeligheder, menneskenes forskellighed kan frembyde, var det sr. Simones erfaring, at denne forskellighed er givet som en mulighed for rigdom, når det grundlæggende er ens binding til Kristus.

Pater Ellert Dahl O.P.'s foredrag om »Gudsfolkets funktion i verdenssamfundet« var af, man tør næsten sige, karismatisk karakter. Det var en gribende oplevelse og et værdigt punktum for de bibelske foredrag.

Det manglede heller ikke på litterære foredrag. Dr. phil. Eva Nordentoft talte om Birgitta Trotzigs knugende roman »Svig«, og professor Hans Aaraas talte om Paul Claudels »Silkeskoen« og om Bernanos' »En landsbypræsts dagbog«. Disse to foredrag var ligesom de bibelske af meget høj kvalitet.

Og for nu til slut ikke at forglemme det fællesskab, vi levede på højskolen, skal det nævnes, at fejringen af eukaristien i kapellet på Ledreborg var det daglige centrum. Så stærkt må det have virket, at selv slottets hundehvalp følte trang til at være med. Vor forbundethed var så stærk, at vi nær havde forårsaget

trafikkaos i Roskilde på grund af vor kortegekørsel til biografen, hvor vi så »En landsbypræsts dagbog«. Og de skønne omgivelser må heller ikke glemmes. Borrevejlevig bød på alle tænkelige muligheder for udfoldelse i hvilepauserne: bordtennis, vollenbold, fodbold (vi slog svenskerne og nordmændene!!), badning,

roning og cykling. Ja, jeg tror næppe, man ville kunne finde et bedre sted i Danmark. Og så Ledreborgs skønne park, hvor man kunne spadserere i den stille time.

Jeg tror, vi alle har fået inspiration og nye kræfter til at leve i den virkelighed, vi nu er vendt hjem til.

Karin Petersson

Foreningen, hvor den gregorianske sang holdes i ære

Den 8. juli 1965 stiftedes selskabet Dansk Tidegærd, hvis formål er at tjene fornyelsen af den bibelske fællesbøn – tidebønnen – og den gregorianske sang på dansk. Dette formål søges fremmet ved afholdelse af konventer, kurser og studiedage samt ved udgivelse af publikationer.

Hvert år holdes der et sommermøde i Løgumkloster, hvor det gamle Cistercienserkloster fra det 12. århundrede danner den smukkeste tænkelige ramme om de forskellige arrangementer. Klosterkirken står der endnu og benyttes nu som sognekirke, hvorimod der kun er én fløj tilbage af klostret, omfattende dormitoriet (sovesalen), hvorfra en trappe fører ned til kirkens kor, kapitelsalen samt nogle mindre rum.

I år holdtes sommermødet i dagene 22.–27. juni, og det var interessant at konstatere, at deltagertallet er stigende for hvert år, denne gang over 70. Blandt deltagerne var teol. & phil. cand. Gudrun Zethelius, Burträsk, Sverige, bibliotekar Ole Rasmus Krag, Oslo, kirketjener Karl-Erik Rosquist, Helsingborg, biskop Johs. W. Jacobsen, Viborg, samt de to Skt. Josefsøstre Agathe, København, og Maria-Norberta, Maribo. Desuden var der arrangeret lejrskole for Skt. Olai kirkes drengekor, Helsingør, og Virum kirkes drenge- og pigekor.

Mødeleder var Dansk Tidegærds formand, sognepræst Dag Monrad Møller, Oure, med pastor Knud Andersen, Helsingør, som sekretær. Da der tidligere havde været problemer med anbringelse af deltagerne børn, var der i år arrangeret børnepasning, ledet af børnehavelærerinde Birgit Andersen, Helsingør.

Som ventet, prægede den gregorianske sang sommermødet, dels ved de tre daglige tidebønner morgensang, vesper og aftensang (komplet) og dels ved en række daglige kurser – for begyndere og viderekomne – og som materiale benyttedes en række melodier, taget fra Det danske Antifonale, der med ministerielt tilskud udkommer til advent.

Gennem mere end 20 år har organist, dr. theol. Finn Viderø, på videnskabe-

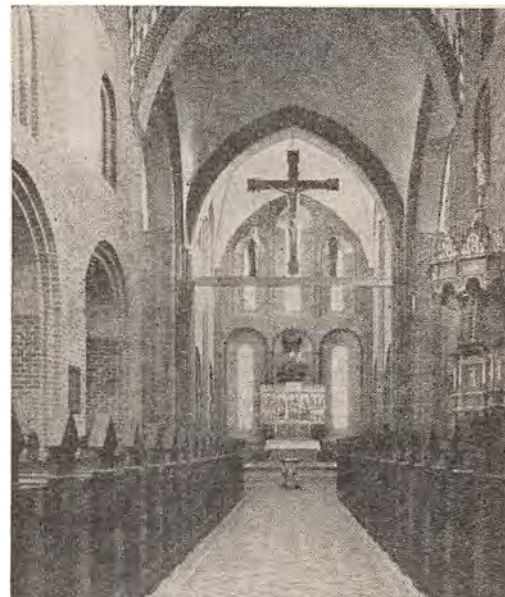
lig basis arbejdet med stoffet for at finde frem til det teoretiske grundlag for den gregorianske sang. I arbejdet med at tilpasse sangen til danske tekster har deltaget sognepræst Dag Monrad Møller, Oure, domorganist E. Rosenkilde Larsen og pastor Knud Andersen, de to sidstnævnte Helsingør.

Det har fra flere sider været hævdet, at det er umuligt at benytte gregoriansk sang til danske tekster, og det motiveres med, at denne sang er komponeret til latinske tekster. Det om få måneder foreliggende danske antifonale beviser imidlertid, at det meget let kan lade sig gøre, for så vidt det drejer sig om de recitativiske former som f. eks. Davids salmer, som antifonalet jo netop bygger på. Desuden er der celebrantens sang i messen, såvel bønnerne som præfationens og nadverbønnen. Endelig er der hymnerne, der jo er metriske, forudsat, at den danske tekst har samme metrum som den latinske.

Hvad derimod messerne, ordinariet, angår, er det på nær Credo umuligt at anvende de gregorianske melodier til danske tekster. Betoningen er her så forskellig fra den latinske, at der må foretages en række ændringer, der ødelægger melodigangen i så høj grad, at der i virkeligheden øves vold imod den gregorianske sang.

Derfor er man på dette område hen-

Løgum klosterkirke.

vist til særlige danske kompositioner, og da det er yderst begrænset, hvad vi har af danske katolske komponister, der er i stand til på fyldestgørende måde at skabe noget, der er i overensstemmelse med liturgikonstitutionens art. 112, nemlig *sand kunst*, må man forsøge at skabe noget ved bearbejdelse af udenlandske kompositioner, der findes egne.

Dersom man spørger, hvordan det kan være, at man inden for visse protestantiske kredse ofrer studium, arbejde, tid og penge på at få gjort den gregorianske sang brugbar, er svaret simpelt hen dette, at man i disse kredse anser den gregorianske sang for den mest sublim form for kirkesang. Derfor undrer man sig også i disse kredse over, at man fra katolsk side er ved at forlade den gregorianske sang til fordel for andre former, efter at denne sang gennem århundreder *har været* og i øvrigt *stadig* – ifølge liturgikonstitutionens art. 36 og 54 – er den katolske Kirkes egentlige sang.

Det var organist Thomas Laub, der under et besøg hos benediktinerne i Beuron ved at høre munkene synge den gregorianske sang blev klar over, at her stod man over for den ægte kirkelige sang, og man kan vist roligt sige, at det var takket været denne opdagelse, at han blev kirkemusikalsk reformator for den protestantiske kirke i Danmark. Andre fulgte i hans fodspor, og her må særlig nævnes nuværende organist ved Københavns Domkirke, Mogens Wøldike, der har gjort en stor indsats for kirkesangen, bl. a. ved indførelsen af den gregorianske sang til danske tekster i Davids salmer. I de senere år har selskabet Dansk Tidegærd udviklet denne form, som den manifesterer sig gennem tidebønnen, og som burde påkalde katolikernes, især præsternes og kirkemusikernes interesse.

Et af de på sommermødet i Løgumkloster holdte kurser fortjener en særlig omtale, nemlig studiekredsen »Sprogret recitation«, tilrettelagt og ledet af organist, mag. art. Torben Schousboe. Her går han ud fra det princip, at en gregoriansk melodi med alle sine melismer (toneranker) i virkeligheden for hver frase hviler på en stamform, bestående af en kernetone (recitationstone), eventuelt med enkelte bitoner, og at de øvrige toner blot er forsiringer til forskønnelse og højtideliggørelse af stamtonerne. Derfor indøves først stamformen med sprogligt naturlig deklamation, og når man er fortrolig med denne, sættes melismerne til, først i enkel form, senere fuldt udbygget, således at den naturlige deklamation og fornemmelsen for stamtonerne bibeholdes, hvorved de øvrige toner, der hører til den enkelte

stavelse, går ud i lette bølger fra denne stavelser stamtone. Denne fremgangsmåde kan i øvrigt anvendes, hvad enten det drejer sig om latinske eller danske tekster.

Ud over det direkte arbejde med den gregorianske sang, såvel i teori som i praksis, var der en række punkter på programmet, blandt hvilke særlig skal nævnes to interessante foredrag. Det ene blev holdt af biskop Johs. W. Jacobsen, Viborg, med titlen »Lovsang«. Biskoppen sagde bl. a.: »Som svar på Guds vældige indgriben i skabelse og forløsning har lovsangen lydt – og den lyder stadig, undertiden så medrivende i sin renhed og skønhed, ægthed og sandhed, at den næsten fornemmes som et Gudsbevis, et vidnesbyrd. Vor samtid er nok fattig på lovsang, men så skal børnenes og de andre »små«s sange holde lovsangen i live. Og hvis også de tier, da skal stene råbe!« Han sluttede med at erklære: »Skulle lovsangen være ved at dø hen her, er der kun ét at gøre: at forkynde evangeliet!«

Det er lovsang, der skal præge vor gudstjeneste, og i den nye messeordning åbnes der jo netop mulighed for en forøget deltagelse fra menighedens side i denne lovsang. Vi katolikker har endda forskellige former at vælge imellem: Gregoriansk sang til såvel latinske som danske tekster – for de sidstes vedkommende i efterhånden forhåbentlig bedre udformning, men det må tage sin tid –, i salmesang, både i Davidssalmer og metriske salmer, samt danske messer.

Da imidlertid de fleste katolske sogne herhjemme er ret små, ligger der den vigtige opgave for menighedsrådene i samarbejde med sognepræsten at fastsætte, hvad det enkelte sogn kan præstere i musikalsk henseende, ligesom der bør søges oprettet en kerne af menighedsmedlemmer til indøvelse af den kirkemusik, der agtes udført, og til at føre an i gudstjenesten.

Pastor Arne Bugge, Københavns Domkirke, holdt det andet foredrag, der handlede om »Bønsliv i den ortodokse Kirke«. Det ledsagedes af musikdemonstrationer, der gav et godt indtryk af den ortodokse gudstjeneste med vekselsang mellem diakonen og koret eller i visse tilfælde menigheden. I et af de fremdragne eksempler, et litani, var det interessant at konstatere, at melodien her var den samme, der anvendes i Sakramentskirken ved menighedens bøn efter Credo i højmessens.

Endelig skal nævnes, at der blandt de øvrige arrangementer på sommermødet blev holdt en rundbordssamtale over emnet »Hvorfor holder vi gudstjeneste?« I samtalen deltog pastor Ahrndt, pastor Poul Exner, Albertslund, fru Anna Sophie Seidelin, Knebel, samt

stud. theol. Erik Strid, København. Det vægtigste indlæg kom fra pastor Exner, der bl. a. sagde: »Gudstjenesten er overhovedet den vigtigste funktion, som vi mennesker har på denne jord. Hvis vi siger, at vi også skal foretage os andet i livet, har vi hverken forstået gudstjenesten eller dette andet. Vi skal ikke foretage os noget ved siden af at holde gudstjeneste, men vi skal foretage os uendelig meget i *forlængelse* af gudstjenesten. Vi holder gudstjeneste, fordi vi er Guds børn. Det er børns fornemste virksomhed at lege. Børn leger voksne – nemlig det, de skal blive. Som Guds børn leger vi himmel.

Gudstjenesten samler sig i at ihukomme Kristus, sådan som han *var*, som han *er*, og som han altid vil *være*. Hvis det er den Kristus, vi ihukommer i gudstjenesten, tvinges vi dermed til at ihukomme verden, sådan som Kristus ihukommer den. Derfor peger gudstjenesten altid ud over sig selv og ud til verden. Vi lærer af ham at se på verden og på os selv med hans øjne.«

Selv om selskabet Dansk Tidegærd er et protestantisk foretagende, har det et umiskendeligt økumenisk præg. Ikke blot er hovedformålet at samles til studium af den gregorianske sang og udførelse af den i tidebønnens form, men man kommer ind i et fællesskab af overbeviste kristne og mødages med åbne arme. Her praktiseres lovsangen af vor fælles Gud i et miljø, der er præget af »det glade budskab«. Det, der er med til at skabe en særpræget atmosfære, er også den middelalderlige klosterkirke og resten af klostret, hvor tidebønnen synges. Det bedste bevis på denne atmosfæres betydning er de deltagende Skt. Joseføstres udtalelse om, at dette sommermøde var en stor oplevelse for dem, ikke mindst bønnen i den gamle kapitelsal, hvor »stenene taler deres tydelige sprog«. Dette er ikke føleri, men en realitet, som sikkert er i pagt med pave Johannes XXIII's ønsker.

Derfor kan det kun anbefales, at også katolikker får øjnene op for denne bevægelse og i større udstrækning end hidtil slutter sig til den. Det vil ganske givet være en hjælp i en tid, hvor så meget er i støbeskeen.

B. Husson.

Bekendtskab

ønskes af ung dame, med høj, pæn kultiveret hjerne i 40'erne. Event. ægteskab. Billet mrk. A. 25 til Katolsk Forums annoncøekspedition Hauchsvej 8 - 1825 København V.

Katolsk Forum
har en god måde at være
katolsk på

To spejderkonferencer - en katolsk og en protestantisk

Det økumeniske arbejde vokser på mange områder - også inden for spejderarbejdet. I pinsen i år holdt de katolske spejderledere (CISC) et rådsmøde i Rom. Til dette møde var to medlemmer af den tilsvarende protestantiske organisation »Duty to God Conference« indbudt. Fra 26. juni til 3. juli holdt sidstnævnte organisation sit internationale møde på Horne højskole ved Hirtshals. De fire spejderkorps i Danmark stod som indbydere, og man havde indbudt 4 repræsentanter for den katolske organisation samt nogle førere fra Hertug Knuds Division. Det danske katolske spejderarbejde var repræsenteret af divisionskapellanen, pastor Knud Ballin og undertegnede.

Til sted ved mødet i Rom var Salvador Fernandez fra spejderbevægelsens hovedkontor i Genève og Delgado fra verdenskomiteen. Begge medbragte de World Scoutings bulletin for maj 1970, hvori man kunne læse om de principper, der skulle være grundlaget for verdensspejderbevægelsen: Pligten over for Gud, troskab mod ens fædreland, selvstændighed uden politisk ansvar osv.

Når man læser dette og tænker på de mange diskussioner i de senere år om spejderløfte og lov (Danmark 1968-70), spejderarbejde og politik - isolation eller kontakt (Belgien 1969), aktiv medansvarlighed for det samfund, man lever i (Rom 1970), så føler man, at ledelsen af verdensspejderbevægelsen må være alt for isoleret og ikke er klar over, hvad der rører sig på det almindelige plan dvs. blandt spejderne selv.

Det samme indtryk fik man på mødet i Horne højskole, hvor man formulerede nogle konklusioner vedrørende spejderbevægelsen og politik og vedrørende gudsyndens plads i lov og løfte. Dette fik en af deltagerne i konferencen i Rom til at spørge, om man i iveren for at stable den ene organisation oven på den anden, nok havde fået en verdensorganisation, men ikke en bevægelse, og om man egentlig ikke havde glemt drengen.

At man måske i sin iver efter at gøre arbejdet bedre og bedre sommetider taber det oprindelige mål af syne, viste et problem, som i Rom blev fremlagt af de italienske spejdere. De spurgte, om den katolske internationale organisation (CISC) virkelig havde nogen værdi og var nødvendig. Da man i 1947 begyndte at holde møder for katolske spejderledere fra forskellige lande, var formålet at lære af hinanden. Det drejede sig ikke om at lære, hvordan den tekniske side af arbejdet skulle gøres, men man erkendte, at det i et arbejde, som spejderarbejdet, der er opdragende og karaktertrænende, ikke er muligt skarpt at skelne mellem den tekniske side og den åndelige side. Man kan ikke skarpt afgrænse, hvad der er tropslederens, og hvad der er præstent område. Som englænderne præciserede: Vi er ikke katolske spejdere, men vi er spejdere, der også er katolikker; derfor må vort gudsforhold være i overensstemmelse med det, kirken vil lære de unge, så det, de møder i spejderarbejdet angående deres tro, er det samme som det, de møder i

hjemmet, i skolen og i kirken.

Da vort spejderarbejde ikke er statisk, og da der stadig kommer nye tanker på alle områder - også inden for kirken - har vi stadig brug for at udveksle ideer og erfaringer, og det må være vor katolske organisations hovedopgave stadig at formidle sådanne tankeudvekslinger, hvilket sker ved at have en korrespondent fra hver nation. Da man erkendte, at man havde brug for også at udveksle tanker med organisationen »Duty to God«, blev det i Rom foreslået at nedsætte en kommission bestående af 3 repræsentanter for hver organisation. Dette skulle forelægges på konferencen i Horne Højskole, og det blev vedtaget.

Alle deltagere i Rom fik lejlighed til at møde pave Paul VI i en privat audiens, hvor paven spurgte vor generalsekretær, hvordan det var muligt i dag at videreføre et ungdomsarbejde med de idealer, som spejderbevægelsen stod for. I en tale til alle sagde paven, at det var med stor interesse, han havde set, at temaet for rådsmødet var de unges medvirken og ansvar som spejdere og borgere inden for familien og det sociale liv.

Spørgsmålet om lov og løfte kom også frem på mødet i Rom. Ved en forespørgsel til repræsentanten for hovedkontoret i Genève om, hvor mange organisationer, der havde ændret løftet således, at begrebet »at tjene Gud« var udgået, blev der svaret, at der på indeværende tidspunkt var 7 organisationer - ikke 7 lande - nogle lande har flere organisationer. Og det var kun i Europa, at ændringer var vedtaget. Tidligere havde netop vor katolske organisation foreslået verdensspejderbevægelsen, at man ikke skulle holde fast ved ordlyden »Pligt overfor Gud«, da man derved ville udelukke mange fra at blive spejdere eller vide, at nogen ville aflægge dette løfte uden at mene noget med det - blot for at kunne være medlemmer. Man stillede sig det spørgsmål, om løfte og lov, således som det præsenteres i verdensspejderbevægelsen, i det hele taget er brugbare i vor tid. Løftet kan let udarte sig til en religiøs pression og loven til en slags »spilleregler«. At ændre løftet er dog ikke ensbetydende med, at spejderarbejdet ikke skal have et religiøst indhold. Det vil stadig være et mål at få de unge til at blive aktive medlemmer af den kirke, hvori de er døbt.

Det var mødet i Rom, - så kom mødet i Horne højskole. Det blev en virkelig oplevelse. Kun var det trist, at det danske drenge og pigespejderkorps overhovedet ikke deltog. Man blev præsenteret for mange tanker, som angik de unge, som vi møder dem i dag. Temaet lød: Udfordring fra en verden i krise.

Pigespejdere i Congo.

Det blev præsenteret både dramatisk gennem scener fra det daglige liv (en såkaldt »collage«) af studerende fra Hjørring lærerseminar og gennem foredrag. Spørgsmålet, som blev rejst, var i første linie, om det vi kalder krise ikke er en situation, som altid har været, men om spændingerne ikke bare er kommet mere ind på livet af os gennem de moderne massemedier. Gruppediskussioner efter hvert foredrag bragte de forskellige nationer på nært hold af hinanden. Man fik godt indblik i nye tanker og ideer, således som de rører sig i de forskellige lande. Veltilrettelagte udflugter rystede deltagerne yderligere sammen, men gav også de nødvendige åndehuller i de mange anstrengende debatter.

Horne kirke var rammen om morgenbøn og aftenandagt – arrangeret af de forskellige nationer. Jeg har egentlig ikke før tænkt så meget over, at den protestantiske kirke består af så mange trosretninger, som det viste sig her: lutheranere, anglikanere, presbyterianere, kongregationalister, Frelsens Hær, baptister osv. Det lille katolske hold havde messe hver morgen så tidligt, at man kunne deltage i de fælles religiøse foranstaltninger.

Det lykkedes sidste dag at komme til nogle konklusioner, om hvilke englænderne sagde, at Baden Powell ville have været den første til at indse, at det var den rigtige vej at gå. Det, han i sin tid gjorde, med at uddanne drenge til samfundsborgere, var dengang en politisk aktion.

Den første konklusion angik politiske anskuelser: Vi må være klar over, at også spejderarbejdet bliver indblandet i politiske problemer og situationer. Som ledere skal vi interessere os herfor. Vi må gå forrest i en søgen efter nye og bedre måder at leve sammen på, selv om vi måske for at opnå dette må ændre strukturen i vort etablerede samfund. Man skal lære drengene at tage et ansvar på sig, at vise omsorg for andre og at være kritiske samt at tage et klart standpunkt til omverdenen.

Den anden konklusion angik pligten over for Gud. Man spurgte, om spejderarbejdet var en art uddannelsesvej for kristne inden for de forskellige afskygninger, eller om det var et fællesskab af mennesker, som tog Kristi kald alvorligt. Man mente, at ingen af delene var tilfældet. Heller ikke der, hvor man stadig havde »Pligten mod Gud« med i løftet. Man frygtede at spejderbevægelsen ville blive delt i to grupper – én med Gud og én uden Gud. Derfor ville man på trods af, at de fleste ønskede, at løftet skulle indeholde »Pligten over for Gud«, ikke insistere herpå, da man ikke ønskede at bidrage til at skille spejderbevægelsen. Man ville bede Ver-

densspejderkomiteen tage dette spørgsmål op til overvejelse.

Den sidste konklusion angik løfte og lov. Man var enig om, at løfte og lov var et udtryk for, hvad bevægelsen stod for i begyndelsen, både for ledere og almindelige spejdere. Formlen er ikke forandret, men samfundet er forandret. Hvad betyder »Lov og Løfte«? Hvad skal de bruges til? Når man spørger, hvad en ting står for, er det måske på tide, at man forandrer den, så den passer til samfundet af i dag. Man stillede sig derfor det spørgsmål: Kan hensigten med »Lov og Løfte« udtrykkes på an-

den vis end i en fast formel? Hvad vil vi opnå ved at afgive et løfte? Skal alle trin indenfor spejderarbejdet have »Lov og Løfte« – og i hvilken form?

Det er så spændende, hvad resultat verdensspejderkomiteen kommer til, og om man ikke bliver nødsaget til at ændre noget ved principperne. Her drejede det sig jo ikke om en lille organisations ideer, men forslagene kommer fra to internationale forsamlinger af spejderledere, som repræsenterer en ret stor procentdel af hele verdensspejderbevægelsen.

Lily Fausbøll.

Kravet om helhjertethed

Apostlen Paulus holder meget af at sammenligne det kristne liv med en vandring (Rom. 6,4; 13,13; 14,15; 1. Kor. 7,1,7; 2. Kor. 1,12; Ef. 4,1; 4,17; 5,1; 5,15; Fil. 3,16-18; Kol. 1,10; 2,6; Gal. 5,25; 1. Tess. 2,12; 4,1), og det er som et ekko af hans belæring, at det 2. Vatikankoncil har sammenlignet Kirken med et folk på vandring mod det forjættede land. Men denne vandring skal foregå i Helligånden, for kun Gud Helligånd – Faderens og Sønnens indbyrdes kærlighed – kan holde sammen på kirkelegemet: »I skal vandre i Ånden«, siger Paulus (Gal. 5,16; 5,25; 2. Kor. 12,18; Rom. 8,4), »som forener Kirken«, præciserer Thomas af Akvin.

Beseglet med Helligånden

Paulus har en indtagende måde at udtrykke dette på. Han siger, at vi er blevet beseglet med Helligånden indtil forløsningens dag (Ef. 1,13-14; 4,30). Ved dåben er vi »indlemmet« i Kristus og »beseglet med Helligånden«. Vi skal altså vandre »i Helligånden«. Kun ved at vandre i Gud Helligånd undgår vi – som Paulus siger – »at kastes hid og did af alle mulige lærdomme, ved menneskers terningspil« (Ef. 4,14), dvs. at vi undgår, at mennesker, der ikke har Kristi Ånd – og som derfor udbreder falske lærdomme blandt de troende – kører rundt med os efter deres lyster og »sætter os ud af spillet« som i et skakspil, dvs. »slår os ud«, så vi ikke mere er »i Kristus«, men »uden for ham« (Ef. 2,13).

Længslen efter og bønnen om Helligåndens gaver

Har vi først forstået de krav, kaldet til Kristi efterfølgelse stiller til os, forstår vi også, hvorfor vi skal vandre »i Ånden«. Ingen af os kan jo svare til de krav ved egen klogskab og egen god vilje. Absolut ingen. Visdom, klogskab,

indsigt og styrke er Helligåndens værk og gaver til det angerfuldt og længselsfuldt bedende menneske (Ef. 1,17; 1,8; 3,16; Gal. 5,22-23; 1. Kor. 12,4-11). Det kræves ikke af os, at vi skal svare til Guds fordringer ved egne kræfter, men at vi har ønsket om at kunne svare helhjertet på Gud Fars kaldelse. Har vi det, »kommer Ånden os til hjælp i vor magtesløshed« (Rom. 8,26), og Gud Far giver os den visdom og indsigt, der svarer til vor kaldelse (Ef. 1,8). Men vi skal længes efter Helligåndens gaver og bede om dem.

Kristi efterfølgelse

Paulus' billede med de troende som lukket inde i Kristus og beseglet med Gud Helligånd indtil Herrens genkomst er tvetydigt. Det betyder ikke, at Kirken skal drage igennem denne verden som et forseglede tog – uden forbindelse med verden og uden ansvar for den. Paulus siger udtrykkeligt, at enhver skal blive i den stilling, han eller hun blev kaldet i (1. Kor. 7,24), dvs. at ingen skal søge en anden stilling, fordi han eller hun er blevet kristen, som om man ikke i enhver stilling kan leve for Gud. Nej, meningen med billedet er, at vi i kampen for tilværelsen og i løsningen af vor livsopgave ikke må ty til menneskelige magtmidler, der er uforenelige med evangeliet, men kun til Kristi våben og Guds rustning, som Paulus siger, og således ikke sætte os »uden for« Kristus (Rom. 12,2; 2. Kor. 10, 3-4; Ef. 6,11-17; 1. Tess. 5,8; Rom. 13,12; 2. Kor. 6,7).

Troværdige vidner

Kun hvis vi vandrer i Ånden, bliver vi det, Gud og verden forventer af os i dag: troværdige vidner om vor kaldelse: en kaldelse, der ikke er en anledning til flugt fra virkeligheden, men en kaldelse midt i livet.

»Kun Ånden formår, når den puster på leret, at skabe mennesker«, skriver den franske forfatter Saint-Exupéry i sin bog »Blæsten, sandet og stjernerne«. Vi kristne deler fuldt ud hans smerte over vor samtids mangel på ånd og sand menneskelighed. Men den dybtgående fornyelse af vor ånd, som han efterlyser – og som er vor tids eneste udvej – kan ikke bevirke genoplivelsen af en litterær og kunstnerisk guldalder.

Her kommer Saint-Exupérys evangelium til kort. Vi er nemlig kaldet til et stort håb, et håb om uendelig meget mere end blot den lille Mozart på det naturlige plan, som Saint-Exupéry drømte om i den omtalte bog. Kun Gud Far formår – ved at puste med sin Helligånd – at skabe sande Guds børn. Her må det naturlige åndsliv blegne som lirekassemusik i en katedral.

Kaare Osorio.

FILM VED JAKOB FRANDSEN

Et råb efter menneskelighed...

Ang. Lone, er en af de bedste danske film inden for det sidste par år.

Et uheldigt premieretidspunkt, en uge ind i skolernes sommerferie, har heldigvis ikke fået indflydelse på hverken kritikken eller publikums modtagelse af en af de bedste danske film inden for det sidste par år. Manuskriptet er udarbejdet af Charlotte Strandgaard og for instruktionen står Franz Ernst. Der er tale om et debutarbejde inden for spillefilm, mens de begge har erfaringer på andre kunstneriske felter.

Lone er børneværnspige med store tilpasningsproblemer og mere eller mindre ude af stand til at få hold på sit eget liv. Med sine 16 år befinder hun sig i ingenmandsland mellem barnets afhængige og ansvarsløse verden og den voksnes uafhængige, men ansvarfulde verden. At være barn og voksen på samme tid gør det lige svært for hende at klare sig nogen af stederne. Og er man først inden for systemet af velmenende, men formynderagtige institutioner, bliver der sjældent anden mulighed for at reagere mod behandlingen end flugten.

Det er da også på flugt vi først møder Lone, og resten af filmen bliver flugten et tilbagevendende mønster. Der er ikke tale om en eller anden form for determinisme, men snarere om, at de forskellige miljøer, Lone dumper ind i, ikke kan give det, hun mangler. Det

bliver undervejs til en kritik af mangt og meget, men kritikken ligger ikke i afstandtagen eller gøren grin med de forskellige forsøg på at hjælpe hende, men derimod i en sober skildring af, at institutioner som børneforsorgen og mødrehjælpen eller plejeforældrene eller hippiemiljøet simpelt hen ikke magter at hjælpe hende. Det er klart, at filmen er kritisk i sin holdning til den ellers så lovpriste danske socialforsorg, men da den hele tiden holder balancen mellem skildring af et generelt tilfælde og en bestemt piges oplevelser, gøres kritikken troværdig og handlingen integreret.

I begyndelsen af filmen bliver Lone taget op af en repræsentant i bil. Han inviterer hende på en fin middag og gør meget for at underholde hende. Hans charme kommer bare til at lyde frygtelig hult, fordi den er udtryk for en formynderisk holdning over for Lone. Repræsentanten *ved*, hvad der smager godt, og derfor *skal* Lone også synes, at laks og rhinskvin er det eneste rigtige. Hendes måde at opleve på er ikke god nok og respekteres ikke, og derved bliver oplevelsen et undertrykkelsesmiddel for den voksne.

Opgøret med plejeforældrene hører til en af filmens stærkeste og betydeligste scener. Den taber intet i spontaneitet og ægthed i al sin gru selv ved et gen-

syn. Og her træder fordelene ved udelukkende at benytte amatører tydeligt frem. Personerne er simpelt hen sig selv, så at hver lille detalje og tonefald kommer helt spontant frem. Her oplever man også, at barnet, i sit oprør mod sine tidligere autoriteter bruger et sprog, som lægger afstand til deres normer, og som derfor ikke accepteres af plejeforældrene.

På den anden side kan man også sige, at barnet har relativt få måder at reagere på over for mennesker, som bestemmer over dets liv. Til de muligheder hører at bruge et andet sprog end autoriteterne eller en anden klædedragt eller livsstil. Som en sidste udvej er der flugten – enten ind i sig selv til en drømmetilværelse eller ved rent fysisk at stikke af. Det er nok en af filmens bedste virkninger, at vi forstår Lones reaktioner og accepterer hendes handlinger på baggrund af, at de voksne ikke har givet hende mulighed for at reagere og altså tvinger hende til at flygte.

Lone oplever en kort lykkelig tid i forholdet til en ung tjener. Men da forholdet får konsekvenser i form af en graviditet, er det gamle dilemma der igen. Blot tanken om et barn gør barnet Lone bange, mens den voksne del i hende er stolt over, at hun helt lever sit eget liv. Resultatet bliver en illegal abort, som er skildret i en neutral og oplysende stil, hvilket sammen med Lones følelser får den til at virke som en stærk og sørgelig afslutning på en fortvivlet situation.

Det er svært at sige præcis, hvad der skulle have været gjort anderledes i Lones liv, for at det ikke skulle være gået, som det gjorde. Manuskriptet eller instruktionen vil ikke have os til at finde en eller anden patentløsning, for den findes ikke, men blot vække til eftertanke ved at skildre en menneskeskabne. Styrken i den socialkritiske skildring er, at den er upolemisk.

I filmens sidste scene bliver Lone hjulpet ned på gaden af en ung fyr for at tilkalde lægen efter den illegale abort. Da man går ind i telefonboxen siger han, at hun lige kan vente udenfor imens, fordi der ikke er plads til to derinde. Jeg tror ikke, det er en tilfældig replik, men et koncentreret udtryk for, hvad Lone har oplevet hele filmen igennem, nemlig til stadighed at være udenfor. Charlotte Strandgaard har tidligere udgivet en samling autentiske monologer af unge narkomaner kaldet »Herinde«. Efter at have set Ang. Lone forstår man meget bedre den tilskyndelse der kan være til at komme »herind«, når man til stadighed oplever at være udenfor.

Lones korte lykke med den unge tjener.

Skal ses igen.

Børne- lejr.

DUK's
sommerlejr
har igen været
godt besøgt.
De følgende
sider
er helliget
en billedreportage,
der taler
sit tydelige sprog.

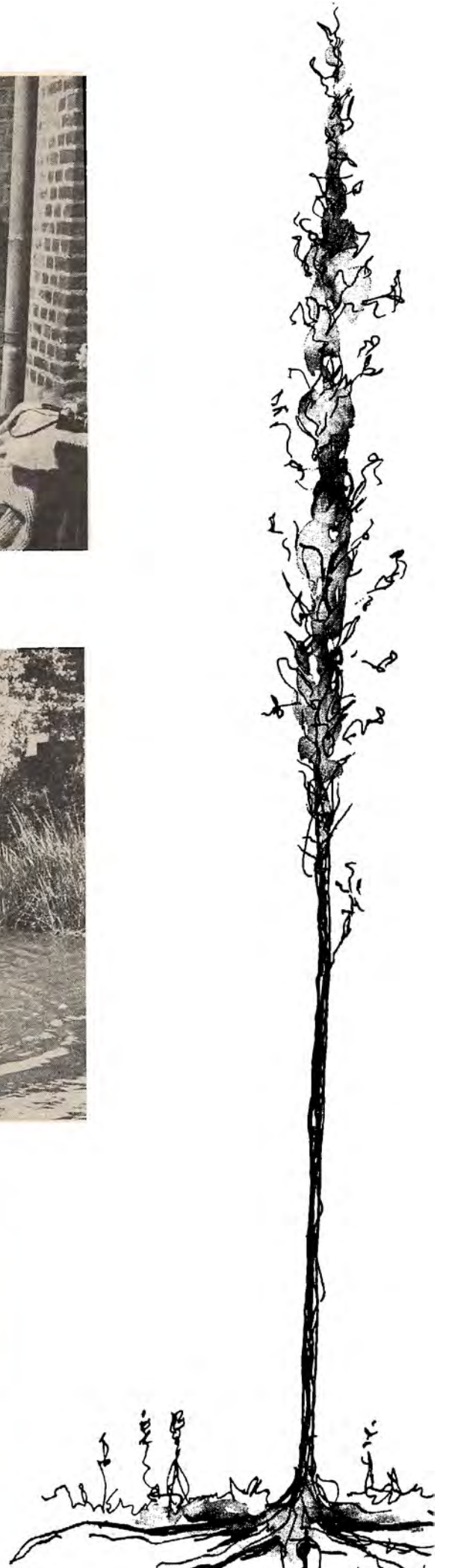

ØM : Junior lejr

Øm,
dejlige Øm!
Med lejrball

rengøring
badning
messe
natløb
fodbold
undervisning
vandkamp
og
meget
meget
mere!

Kirken i Holland

De hollandske biskoppers communiqué om samtalerne mellem kardinal Alfrink og paven

Utrecht - KIPA

De hollandske biskopper samledes i slutningen af juli for at drøfte kardinal Alfrinks besøg i Rom og hans samtaler med paven og forskellige højtstående personligheder.

Biskopperne har i et communiqué til pressen givet et kort overblik over deres forhandlinger på mødet. Efter de samtaler, kardinal Alfrink havde ført med paven, statssekretær Villot, kardinalerne Willebrands, Seper og Wright og med monsignorerne Benelli, Casaroli og Schröffer, var især kardinal Willebrands gået stærkt ind for, at man skulle underrette de hollandske biskopper og øvrige troende om indholdet af disse samtaler, hvilket altså nu er sket.

Den 19. januar i år udsendte de hollandske biskopper som bekendt et communiqué, hvori de erklærede, at det ville være en fordel for Kirken, hvis man foruden de præster, der frivilligt har påtaget sig at leve i cølibat, også ville tillade indførelsen af gifte præster, således at man dels kunne præstevie mænd, der allerede var gift, og dels - i særlige tilfælde og under visse omstændigheder - giver tidligere præster, der har giftet sig, tilladelse til at genoptage præstegerningen.

I de hollandske præsters nye communiqué af 30. juli hedder det: »I forbindelse med disse overvejelser (i communiquéet af 19. januar) anerkendte man hele tiden den store værdi, de ugifte præster har for Kirken. Det eneste, der lå biskopperne på sinde, var at prøve på at finde midler, der gør det muligt for dem også i fremtiden at forsyne Kirken i Holland med et tilstrækkeligt antal præster samt at imødegå præsterne mange vanskeligheder. Der har aldrig været tale om at gå ind for at afskaffe cølibatet. Biskopperne har gentagne gange givet udtryk for deres agtelse for de præster, der hengivent og offervilligt holder ud i cølibatet. Disse præster er genstand for biskoppernes sympati og omsorg som hyrder.«

Kardinal Alfrink havde to lange samtaler med paven, der med stor interesse, velvilje og forståelse lyttede til, hvad kardinalen havde at sige om situationen i den hollandske kirke og om biskoppernes bekymringer. Og kardinal Alfrink kunne danne sig et billede af

den prækære stilling og den yderst vanskelige situation, paven befinder sig i som den, der er kaldet til at udøve sit hyrdeembede i hele Kirken, hvis øverste og ansvarlige hyrde han er. Dette ansvar omfatter også cølibatet. Paven kan altså være sikker på de troendes forståelse.

Uden på nogen måde at underkende de problemer, der blev ham forelagt af kardinal Alfrink, er pave Paul imidlertid af den overbevisning, at de hidtidige grunde til at bevare den traditionelle forbindelse mellem præsteembedet og cølibatet, stadig er gyldige, og at de netop i dag er det mere end nogen sinde. Ved at minde om dette tilkendegiver paven sin overbevisning om, at det

Døren ikke slået i

Kommentar til de hollandske biskoppers communiqué om Alfrinks besøg hos paven

Utrecht - KIPA

De hollandske biskoppers lakoniske udtalelse om resultatet af samtalerne mellem deres primas, kardinal Alfrink, og paven og af Alfrinks samtaler med forskellige af kardinalerne ved den romerske kurie antyder mangt og meget, men lader centrale spørgsmål stå åbne.

Af communiquéet fremgår først og fremmest, at Alfrink har holdt det løfte, der blev givet i den berømte erklæring, som de hollandske biskopper udsendte i januar i år, ved over for paven at gøre rede for en stor del af de hollandske katolikkers syn på gifte præsters genindsættelse i embedet. Endvidere fremgår det, at paven viser forståelse for biskoppernes holdning i denne forbindelse. Derimod nævnes der ikke noget om pavens eventuelle beredvillighed til at vise hollænderne forståelse og imødekommenhed.

Et er i hvert fald sikkert: Døren er ikke slået i for videre forhandlinger, der er ikke sat en stopper for diskussionen, og hollændernes standpunkt respekteres. Kardinal Alfrinks andet møde med paven, som en tid blev holdt hemmeligt, giver en vis idé om pavens beredvillighed til at skaffe sig omfattende oplysninger. Dialogen er altså først lige begyndt, selv om den indtil videre indskrænker sig til kun at omfatte paven og hans nærmeste medarbejdere.

er hans uomgængelige pligt at udøve den apostoliske byrde, der er ham pålagt. Der er for paven her tale om en overbevisning, der pålægges ham af hans samvittighed, og om en opfattelse, der deles af flertallet af biskopperne. Paven ved også, at der er biskopper, der ikke deler denne opfattelse.

Paul VI fastholder det, han den 2. februar i år skrev til statssekretær Villot om muligheden for til imødegåelse af den ekstraordinære situation at give gifte mænd i en moden alder adgang til præsteembedet. Der er her tale om en forholdsregel, der - ifølge pavens brev til kardinal Villot - kun kan drøftes af alle biskopperne i fællesskab. Den bispesynode, hvis afholdelse er planlagt til 1971, kan måske være en passende lejlighed til at behandle dette emne. Såvel paven som de hollandske biskopper har ytret ønske om, at problemet skal gøres til genstand for yderligere drøftelser.

Næste skridt på vejen er dialogen med alle verdens biskopper og gennem dem med hele Kirken. En særlig lejlighed til en sådan dialog frembyder bispesynoden i 1971, hedder det i biskoppernes skrivelse. Men dermed er endnu slet ikke sagt, at man allerede på denne synode vil drøfte gifte mænds adgang til præsteembedet eller en lettelse af cølibatsforpligtelsen.

Muligheden for også at præstevie gifte mænd - som paven kom ind på i sit brev af 2. februar i år til statssekretær Villot - vil i hvert fald for de hollandske biskopper forblive et vigtigt holdpunkt i de videre drøftelser. For de hollandske katolikker åbner dette punkt to perspektiver. Det ene er, at de mener at befinde sig i den ekstraordinære situation, som kræver, at gifte mænd får adgang til præsteembedet. En tredjedel af de hollandske præster arbejder i missionen, og kun en tredjedel af præsterne arbejder i sjælesorgen. Mange præster nedlægger præstegerningen. I 1969 var der 205, der gjorde det, og i den første halvdel af 1970 var der 183. I Holland ser man desuden ikke bare på præsten som en mand, der uddeleger sakramenterne. Man venter også af ham, at han skal være aktivt med til at forme Kirkens liv.

Det andet perspektiv ligger i begrebet: »en mand i den modne alder«. Dette udtryk giver mulighed for en meget fleksibel udlægning.

Alt i alt er de hollandske katolikker realistiske nok til at indse, at over halvdelen af biskopperne for øjeblikket stadig er af samme opfattelse som paven.

Den Haag – KIPA

De hollandske katolikker har med spænding imødeset en erklæring fra biskopperne i anledning af kardinal Alfrinks besøg i Rom for nylig. Der er derfor ikke noget mærkeligt i, at der efter det pressecommuniqué, biskopperne udsendte, straks var nogle, der tog til orde for at udtrykke deres tilfredshed eller mangel på samme.

Hos alle, der har givet deres tilslutning til bestræbelserne for fornyelse i Kirken, kan man spore en slags tilfredshed over, at samtalen mellem Rom og Holland fortsattes, og at disse samtaler måske senere udstrækkes til at omfatte alle verdens biskopper. Der er især tilfredshed i konservative kredse, hvor man glæder sig over pavens stærke holdning til det brændende spørgsmål om cølibatet.

Til gengæld kan det ikke skjules, at en vis skuffelse er kommet til udtryk i de første kommentarer fra fagfolk og i de første røster inden for pressen. Man er på den ene side skuffet, fordi de hollandske biskopper ikke træffer nogen foranstaltninger for at bidrage til, at pavens vilje bliver sat igennem, mens der på den anden – progressive – side er utilfredshed med, at der stadig ikke er nogen mulighed for, at der vil blive slækket på cølibatsforpligtelsen. Især fra presseside mener man, at der ikke er megen udsigt til, at der vil blive taget hensyn til de hollandske katolikkers ønske. Man frygter snarere, at en ændret holdning, hvis der overhovedet bliver tale om en sådan, først vil være en realitet, når det er for sent, så tidspunktet bliver forpasset. I denne forbindelse henvises der til den alarmerende nedgang i antallet af præster. Mens der i 1957 endnu var 117, der modtog præstevielsen, er der i år kun 11. Samtidig er antallet af præster, der nedlægger præstegerningen, i stadig stigen.

I denne forbindelse kan det måske være af interesse, at et rundspørge, foretaget af det hollandske institut for opinionsundersøgelser i begyndelsen af 1969 viste, at 41 pct. af de hollandske katolikker ønsker en pause i de kirkelige fornyelser, mens 55 pct. ønskede, at man beslutsomt skulle gå videre ad den vej, man nu havde betrådt.

Kardinal Alfrink har i en udsendelse i det hollandske fjernsyn personligt taget stilling til sit besøg hos pave Paul og hos forskellige fremstående personligheder inden for den romerske kurie.

Kardinal Willebrands kræver retfærdigere bedømmelse af Luther

Evian – KIPA

Formanden for det romerske sekretariat for de kristnes enhed, kardinal Willebrands, har i en tale til Det lutherske Verdensforbunds 5. generalforsamling i Evian les Bains udtalt ønsket om, at man fra katolsk side skulle gøre en indsats for at nå til en retfærdigere bedømmelse af Luthers person, og om en udnyttelse af dialogen om de spørgsmål, der endnu skiller den lutherske og den katolske kirke fra hinanden. Kardinal Willebrands sagde ordret: »Man har fra katolsk side i århundredernes løb ikke altid bedømt Martin Luthers person rigtigt, ligesom man ikke altid har gengivet hans teologi, som den virkelig var. Dette har hverken tjent sandheden eller kærligheden og dermed heller ikke den enhed, som vi stræber efter at realisere mellem den katolske og de lutherske kirker.«

»Hvem vil i dag bestride, at Martin Luther var en dybt religiøs personlighed, der ærligt og hengivent granskede evangeliets budskab,« fortsatte kardinalen. Det 2. Vatikankoncil havde, sagde han, imødekommet krav, som blandt andet Martin Luther havde stillet, og havde på den måde bidraget til, at mange sider af det kristne liv og den kristne tro kom bedre til udtryk end før. I de senere århundreder havde katolske teologer efterhånden videnskabeligt fået en mere indgående forståelse for reformationen og dermed også for Luthers person og teologi.

Kardinal Willebrands kom derefter ind på generalforsamlingens tema »Sendt til verden« og betegnede det som Kir-

kens opgave at gøre en indsats for menneskeværdigheden, menneskets frihed, freden og den sociale retfærdighed. Han understregede menneskets ret til uddannelse og til anerkendelse af sin menneskeværdighed helt uafhængigt af race og nation. Ethvert menneske har desuden, sagde kardinalen, krav på, at »de mægtige i samfundet skaber en verden fri for hungersnød og epidemier«. Endvidere kan det kræves, at staterne bygger på en retsordning, der anerkender menneskeværdigheden, således at »menneskerettighederne først og fremmest gennem retsvæsenet nyder beskyttelse helt ind i fængslet«. Stormagterne må befri os for krigens trussel og skabe en orden, der sikrer freden. Men selv når alle disse opgaver var løst, sagde kardinal Willebrands, havde Kirken stadig den vigtigste opgave tilbage: at forkynde evangeliet for verden.

Den lutherske dr. Kent Knutson, som leder Wartburg Theological Seminary i Dubuque, USA, og som talte efter kardinal Willebrands, erklærede, at det 2. Vatikankoncil havde bygget broer af forståelse, som viste, at modreformationens tid var forbi, og samtidig markerede begyndelsen til et nyt forsøg på at skabe enhed mellem de kristne. »Vi ser os ikke bare stillet over for spørgsmålet om, hvordan vi skal udnytte de nye muligheder i vort forhold til hinanden, men også om, hvordan vi som Jesu Kristi kirke skal overleve i den vestlige verden.« Dr. Knutson, der beskæftigede sig med de lutherske kirkers reaktion på den katolske kirke, sluttede med at sige, at der i dag ikke findes noget højere mål at stræbe efter end de kristnes genforening.

»Ungdomskoncil« i 1975

Katolikker medlemmer af protestantisk broderskab

Taizé – KNA

Med deres kirkelige foresattes samtykke har nu for første gang to romerske katolikker ladet sig optage i det protestantiske broderskab i Taizé. Det drejer sig om en belgisk læge og en columbiansk sociolog. De vil tage del i både arbejdet og bønnerne i det protestantiske kloster i Taizé, men ikke i nadveren. Dermed er antallet af »brødre i Taizé« nu, hvor der er gået næsten 30 år, efter at dette fællesskab blev stiftet, steget til 76. Hidtil har medlemmerne udelukkende bestået af protestanter, først og fremmest reformerte, lutheraner og anglikanere fra 11 forskellige nationer.

Den 54-årige prior for klostret i Taizé, Roger Schutz, siger, at man ikke har til hensigt at forøge antallet af brødre ret meget mere, selv om der stadig er mange, der ansøger om optagelse. »De fleste må vi sige nej til, selv om det naturligtvis er svært for os,« siger Schutz. I den nærmeste fremtid vil en boliviansk indianer som den første farvede blive optaget i broderskabet.

Den 14. juli begyndte i Taizé den første af de i alt ni forberedelsesmøder til det bebudede »ungdomskoncil«, som muligvis vil blive afholdt i 1975 som en forberedende drøftelse før afholdelsen af Kirkernes Verdensråds næste generalforsamling. Man venter, at i alt ca. 3000 unge fra hele verden i alderen 15–21 år vil deltage.

Ny »kirkelig grundlov«

Den første fase i arbejdet i den kommission, der skal revidere den kanoniske lov, er nu afsluttet. — Dokumentation vil blive tilsendt alle biskopper.

Rom — KIPA

Den pavelige kommission til revision af den kirkelige lovgivning har for nylig afsluttet den første fase af sit arbejde.

I modsætning til mange forudsigelser fra liberale teologers side, deriblandt fra den schweiziske teolog Hans Küng, har kommissionen på ingen måde forstærket og udvidet pavens myndighed og myndighedsområde. Det udkast til en »kirkelig grundlov«, den har redigeret, er tværtimod ganske enkelt. Teksten vil ifølge kommissionens formand, kardinal Pericle Felici, blive sendt til alle verdens biskopper, »for at de fuldstændig frit kan fremkomme med deres synspunkter med hensyn til dens endelige udformning«.

Denne »grundlov« kommer til at betyde det samme for Kirken som en ny forfatning for staten. Udkastet er udarbejdet på grundlag af forslag fra medlemmerne af den internationale teologkommission og er tilrettelagt af kongregationen for tros læren. Det afsluttende møde formede sig som en 30 timer lang debat, hvor også ikke-katolske observatører var til stede.

Beslutningen om udarbejdelse af en sådan grundlov blev truffet på den første bispesynode. Man havde allerede i 1965 planer om at gå i gang med dette arbejde.

Den endelige tekst vil først træde i kraft, når biskopperne, respektive paven, har godkendt den.

Det var Johannes XXIII, der i 1963 nedsatte den kommission, der skulle arbejde med en revision af kirkeretten. Den består af 150 kardinaler, prælater og eksperter, deriblandt også kardinalerne Alfrink, Suenens, Marty, Frings, König og Döpfner.

Alvorlig krise overvundet

Krisen inden for dominikanerordenen i England er nu »over det værste«

London — NC News Service

Den engelske dominikanerprovincial, pater Ian Hislop O.P. mener, at dominikanerne i England, som i de seneste urolige år har været igennem den måske alvorligste krise, siden ordenen for en tid blev ophævet i England under reformationen, nu er »kommet over det værste«.

Den bølge af uro, der fulgte efter det 2. Vatikankoncil, har ramt dominikanerne særlig hårdt, siger provincialen, fordi de i særlig grad er udsat for og involveret i presset fra et stadig mere kompliceret samfund.

»Vi befinder os,« siger den høje skotte, der i de sidste fire år har stået i spidsen for de engelske dominikanere, »ligesom alle andre i Kirken i en situation, hvor vi er ved at tilpasse os en ny verden. Det har betydet en hel del smertelige forandringer, der måske er gået mere ud over os end over de fleste. Men nu vil jeg påstå, at vi kan se begyndelsen til nye veje i vort arbejde og vor fælles bøn inden for rammerne af den store dominikanske tradition.«

De engelske dominikanere har mistet

en del præster og ordensbrødre, som har forladt ordenen enten for at gifte sig eller af andre årsager. Ifølge kongregationen for ordensfolk er dominikanerordenen den orden, der verden over har lidt de største tab af disse årsager. Lige efter dem kommer franciskanerne og jesuitterne.

Pater Hislop er overbevist om, at jo mere præsterne bliver impliceret i de problemer, der rammer menneskene i dag, jo større farer løber de også. »Hvis en præst eller en ordensbroder aldrig har haft med ungdommen eller med universiteter at gøre, bliver han næppe stillet over for det centrale spørgsmål: 'Hvordan skal præsten være?',« sagde provincialen i et interview.

»Den nuværende krise blandt præsterne tyder på, at de traditionelle uddannelsesmetoder, som måske tidligere har været både gode og velegnede, ikke slår til i dag. Nogle præster siger, at det er lidt skinhelligt at komme med åndelig tale, når de står over for så megen uretfærdighed og så mange menneskelige lidelser. Det, de med andre ord vil sige, er, at vi skal stryge det uvæsentlige. 'Lad os gøre noget,' siger de, 'og lad os først og fremmest se resultater.'«

Vanskeligheden ved at arbejde for

Kristus som præst er, at man aldrig ser resultater. En præst gør ikke noget, der kan måles med en materialistisk målestok. Han er et officielt vidne om Kristi kirke.«

De 150 præster og ordensbrødre i den engelske dominikanerprovins har adskillige sogne i deres varetægt, foruden at de arbejder som universitetspræster og har tre missionscentre på De vestindiske Øer. Der har været en stærk nedgang i kaldene, selv om stillingen har bedret sig noget i de sidste to år. Dette har fået dem til at gå i gang med at planlægge og omlægge deres arbejde for at få det til at passe bedre ind i en fremtid, hvor de bliver langt færre end før.

»Vi er prædikebrødre,« siger pater Hislop, »og prædikebrødrenes opgave består i at forkynde evangeliet og vise, at Kristus kommer os ved. En præst bør i hvert fald virke i nært samarbejde med socialrådgivere o. lign., men han må være klar over, at han selv ikke er nogen socialrådgiver. Vi må være følsomme over for de problemer, der optager menneskene omkring os, — problemer, der tit kan forekomme politiske, men som i virkeligheden er af moralsk art. Gør vi ikke det, kan vi heller ikke prædike om dem.«

En krise, der ikke har haft megen indflydelse på dominikanerne, er diskussionerne omkring cølibatet.

»Jeg vil ikke påstå, at der ikke er dominikanere, der har forladt ordenen for at gifte sig,« siger pater Hislop. »Men lige så længe ordenen eksisterer, vil den også blive ved med at være et samfund af ugifte.«

Ny leder

Lægmand leder af Vatikanets pressetjeneste

Vatikanet — NC News Service

Formanden for den pavelige kommission for samfundets meddelelsesmidler, ærkebiskop J. O'Connor meddeler, at pave Paul VI har udnævnt den hidtidige medredaktør af Vatikanets dagblad *L'Osservatore Romano* Federico Alessandrino til indtil videre at efterfølge msgr. Fausto Vallainc som leder af Vatikanets pressetjeneste.

Den 64-årige Federico Alessandrini har personlig skrevet praktisk talt alle de signerede ledere om politiske anliggender af særlig interesse for pavestolen, der i de sidste 10 år er udkommet i *L'Osservatore Romano*, ligesom han har leveret en ugentlig spalte kommentarer til Vatikanets ugeblad *L'Osservatore della Domenica*.

Bøn om tilgivelse

Reformationen var ikke fri for polemiske fordrejninger

Erivan – KNA

Det lutherske Verdensforbunds 5. generalforsamling i Erivan har fulgt pavens og de ortodokse kirkers eksempel og bedt om tilgivelse for deres medskyldighed i splittelsen inden for kristenheden. I en erklæring, generalforsamlingen har udsendt, hedder det, at det er i overensstemmelse med budet om sandhed og kærlighed, »at også vi lutherske kristne og kirker er parat til at indse, at reformationens dom over den romersk-katolske kirke og den romersk-katolske teologi på den tid i mange tilfælde ikke har været fri for polemiske fordrejninger, der til dels har påvirket kirkerne helt op til vore dage«.

Med en hentydning til pavens bøn om tilgivelse i begyndelsen af det 2. Vatikankoncilts anden samling hedder det i erklæringen: »Vi beklager oprigtigt, at vore romersk-katolske brødre er blevet krænket og misforstået på grund af den slags polemiske redegørelser. Vi mindes taknemmeligt pave Paul VI's

erklæring i begyndelsen af det 2. Vatikankoncilts anden samling, hvor han bad om tilgivelse for alle krænkelser, den romersk-katolske kirke har forvoldt. I Herrens bøn beder vi sammen med alle andre kristne om tilgivelse. Lad os derfor altid tænke på at komme hinanden oprigtigt i møde i kærlighed.«

I formanden for sekretariatet for de kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands og de katolske observatørers tilstedeværelse ser lutheranerne et tegn på den voksende forståelse mellem katolikkerne og de lutherske kirker og en opmuntring til at kæmpe videre for at nå til det fællesskab, som kirkerne behøver for at kunne udføre deres fælles tjeneste og sendelse. En ganske særlig betydning i denne forbindelse har de ord, kardinal Willebrands i sin tale til generalforsamlingen fremkom med om Luthers person og teologi. »Vi er klar over, hvad det vil sige,« hedder det i erklæringen, »at en så højtstående repræsentant for den katolske kirke ved en så mindeværdig lejlighed gør en indsats for en mere retfærdig bedømmelse af reformatoren og reformationen.«

ikke ubetydelig omorienteringsproces i visse religiøst indstillede kredse i retning af progressive sociale mål«. Denne tendens omfatter, hedder det, også dele af det kirkelige hierarki, og derigennem opstår der større og større »muligheder for et forbund mellem marxister og kristne«.

Denne udvikling må imidlertid ikke føre til, at man opgiver de kommunistiske partiers verdensanskuelsesgrundlag, understreger Gottschling, da en adskillelse af politik og verdensanskuelse med henblik på »at blive mere egnet til at indgå forbund« er et revisionistisk syn på tingene. »Alle elementer i den marxistiske filosofi er ikke bare rettet mod religionens væsen, men også mod alle dens ydre fremtrædelsesformer,« siger Gottschling.

Pavebesøg

Paven besøger FAO

Rom – NC News Service

Paul VI vil som den første pave besøge FAO (FN's organisation for landbrug og fødemidler) i anledning af 25-årsdagen for organisationens grundlæggelse den 16. november i år.

Paven vil ved den lejlighed tale til de delegerede fra FAO's 121 medlemslande, der kommer til Rom for at fejre jubilæet. Det bliver tredje gang pave Paul taler til en forsamling inden for FN, siden han blev pave.

I oktober 1965 fløj han til New York, hvor han talte til FN's generalforsamling, og i juni 1969 talte han i Genève til den internationale arbejdsorganisation, som fejrede sin 50-årsdag.

Ukendte håndskrifter fundet

Vigtige tekster af kirkefædre fundet i Armenien

Erivan – KNA

Instituttet »Mesrop Maschtoz – Matenadaran«, som er blevet oprettet i den sovjetarmenske hovedstad Erivan med det formål at samle og opbevare de håndskrifter, der enten blev borte, eller som kun tilfældigt blev reddet fra de ødelagte armenske klostre i Lilleasien under tyrkernes forfølgelse af armenierne, har nu udsendt en opgørelse over de 10.450 armenske håndskrifter, som det hidtil er lykkedes instituttet at redde. Det viser sig, at der blandt disse håndskrifter findes hidtil ukendte og uudgivne skrifter af kirkefædre Eusebius af Cæsarea, Athanasius den Store og Irenæus af Lyon samt af oldtidsfilosofferne Zenon og Philon.

Skarpt angreb på de privilegerede

Hjælpebiskop på arbejdernes side

Granada – KIPA

Hjælpeærkebiskoppen i Granada, Emilio Benavent Escuin, har i et hyrdebrev stillet sig på arbejdernes side, idet han i hyrdebrevet kommer ind på de spanske bygningsarbejderes demonstration i juli, hvor tre arbejdere blev skudt af politiet. Escuin tilbageviser skarpt påstanden om, at det var arbejderpræster, der havde givet anledning til urolighederne, og erklærer, at vold under ingen omstændigheder er tilladt, og at intet kan retfærdiggøre anvendelsen af voldsmetoder.

Han minder om, hvad han selv tidligere har sagt i en prædiken om det uretfærdige i, at arbejderne tvinges til at arbejde over på dårlige betingelser for at kunne forsørge deres familie. Videre skriver han, at selv kvalificerede arbejdere kun bliver betalt som lærlinge eller sæsonarbejdere og må arbejde over uden betaling. Escuin kritiserer videre, at arbejderne opsiges uden godtgørelse af nogen art, og at de bliver straffet, hvis de gør krav på de rettigheder, der tilkommer dem. Det er ikke rigtigt, siger han, at arbejderne skal undgælde for det misforhold, der er mellem antal-

let af ansøgere og ledige stillinger. De privilegeredes undertrykkelse af de fattige er, tilføjer han, også en form for vold.

Paven har, hedder det i hyrdebrevet, gentagne gange gjort opmærksom på nødvendigheden af en dialog. Arbejdere og arbejdsgivere bør drøfte tingene i fællesskab, for at man i fremtiden kan undgå, at der sker noget lignende som det, der for nylig er sket i Granada.

Verdensanskuelsesgrundlaget i fare

»Spørgsmålet om Gud overstået for marxisterne«

Berlin – KIPA

Sidste nummer af det østtyske »Tysk tidsskrift for filosofi« indeholder en advarsel imod at prisgive det kommunistiske og arbejderpartierne verdensanskuelsesgrundlag i dialogen mellem kristendommen og marxismen.

Docent Gerhard Gottschling ved den marxistisk-leninistiske/historiske afdeling på det pædagogiske institut i Magdeburg påpeger i tidsskriftet, at der efter hans mening er foregået en »politisk

50 millioner aborter

Jesuitergeneralen om Hiroshimabomben

Vatikanet - NC News Service

I et interview til Vatikanets radio i anledning af 25-årsdagen for de tragiske begivenheder i Hiroshima har jesuitergeneralen, pater Pedro Arrupe gjort rede for sine oplevelser i forbindelse med bombenedkastningen, som han overværede på afstand under sin virksomhed som missionær i Det fjerne Østen.

Pater Arrupe gjorde i denne forbindelse også opmærksom på, at der siden 2. verdenskrig er udført ca. 50 millioner aborter i Japan, og at den deraf opståede »eksplosion« er endnu farligere end den, der blev forårsaget af atombomben i Hiroshima.

Bombningen afstedkom en »vældig rystelse« - både i god og dårlig betydning - i det japanske folk, siger pater Arrupe. Den indledte en tid »uden stræben efter det guddommelige, men med store menneskelige idealer«.

Japanerne har været i stand til at opbygge en slagen nation, så den er blevet til den tredjestørste økonomiske magtfaktor i verden i dag, og samtidig er kontakten med de vestlige lande blevet stærkt udbygget.

»Imidlertid har kontakten med vesten fået uoverskuelige negative konsekven-

ser i Japan - blandt andet ved indførelsen af svangerskabsafbrydelse,« siger pater Arrupe, der omtaler antallet af aborter i Japan som »et symbol på en anden form for eksplosion, som er langt farligere, fordi den ikke hidrører fra noget fysisk, men fra menneskets egen sjæl«.

»Og han fortsætter: »Hundredtusinder, ja millioner af uskyldige liv går til grunde, uden at nogen tager til genmæle imod det. Der er simpelt hen tale om en legaliseret planmæssig udslettelse af liv.«

Der blev dræbt 80.000 ved bombningen af Hiroshima, og 100.000 døde senere af udstrålingerne eller af de sår, de havde pådraget sig, mens der altså samtidig i løbet af de 25 år, der er forløbet siden da, er foretaget ca. 50 millioner aborter i Japan alene.

»Dyrkelsen af kejseren og fædrelandet har måttet vige for dyrkelsen af det tekniske og materielle fremskridt og af penge, behageligheder og nydelse,« siger pater Arrupe.

Han mener, at det fænomen, man således har set i forbindelse med velstandens vækst i Japan, bør forskes af de nyopdannede nationer, og han tilføjer, at »forsøget på at opnå en højere levestandard ikke må finde sted på bekostning af den hidtidige kulturs bedste værdier«.

Bør vor dåbspraksis revideres?

Et positivt syn på barnedåben forudsætter et positivt syn på voksendåben - og omvendt, siger professor Lehman

München - KIPA

Den kendte dogmatiker, professor, dr. Karl Lehmann fra Mainz har udtalt, at vor nuværende dåbspraksis bør tages op til en kritisk revision. Dåben, som i stor udstrækning kun finder sted af konventionelle grunde, må ikke være noget selvfølgeligt i en kirke, som vil bevare troen ren. En afgørelse i forbindelse med en revision af dåbspraksis må derfor ikke være dikteret af en bestræbelse for ubetinget at skabe folkekirkelige strukturer.

Selv om enhver ændring til fordel for en bedre forståelse af troen og selve den måde, Kirken i dag nødvendigvis må forholde sig på, tager sigte på en personlig stillingtagen til troen og på den enkeltes frie og åbenlyse bekendelse til

Jesus Kristus, betyder det ikke, at barnedåben skal afskaffes, sagde professor Lehmann. Men alligevel kan man undre sig over, at man først nu giver »frit spil« med hensyn til voksendåben. »En forkæmper for barnedåben, som ikke har et positivt syn på voksendåben, må spørge sig selv, om hans synspunkter overhovedet er udtryk for en sund dåbsteologi.«

Professor Lehmann fremførte ingen personlige betænkeligheder med hensyn til barnedåben. Det står fast, at barnet kan få del i og leve på det konkrete personlige trosliv, der leves i hjemmet. Hvor forældrenes trosliv er betydeligt svækket, men de trods alt er parat til at lade børnene døbe, er det nødvendigt, at forældrene selv, »før barnet bliver døbt bliver sig sakramentets alvor bevidst og fornyr deres egen bekendelse af troen tilstrækkeligt i den faste hensigt efter bedste evne at opdrage deres barn i denne fornyede troens ånd«.

800 års jubilæum

Dominikanerne fejrer 800-årsdagen for ordensstifterens fødsel

Rom - KIPA

Fem dominikanerklostre og tre kvindelige kongregationer inden for dominikanerordenen fejrer i år forskellige jubilæer i forbindelse med 800-årsdagen for Dominikus' fødsel. Det historiske kloster i Caleruega i Spanien kan i år se tilbage på 700 års beståen, mens Helligåndsklostret i Jerez de la Frontera »kun« har bestået i 550 år. Den kvindelige dominikanske kongregation »De bedrøvedes trøsterinder« har haft deres kloster i Jativa i 450 år, og den hellige Hildekons' kloster i Santillana a Mar har bestået i 300 år. Endvidere kan dominikanerinderne af rosenkransen i Wien-Hacking i år fejre deres 100 års beståen, mens Maryknollsøstrene i USA og dominikanerinderne af Vor Frue af Ficheront i Belgien har bestået i 50 år.

Fuldmagt til dispensation?

Får sognepræsterne fuldmagt til at dispensere?

KNA

Den tyske bispekonferences økumeniske kommission har i samarbejde med eksperter redigeret et udkast til de bestemmelser, hvorefter den pavelige forordning om en nyordning af reglerne i forbindelse med de blandede ægteskaber skal føres ud i livet. Udkastet er - så vidt vides - endnu ikke sendt til de enkelte biskopper, fordi der samtidig med disse bestemmelser skal gennemføres pastorale lettelse, hvortil det færdige forslag endnu ikke foreligger. Det synes dog at stå fast, at den tyske bispekonference vil tage endelig stilling til de foreslåede retningslinier på sit møde i efteråret.

Ifølge det tyske blad »Publik« har den tyske bispekonference til hensigt at give i hvert fald de enkelte sognepræster fuldmagt til at dispensere fra hindringerne i forbindelse med et blandet ægteskab, men der er grund til at tro, at fuldmagten vil blive udtrakt til at omfatte alle præster i sognearbejdet. En tilsvarende bestemmelse vil også blive truffet med hensyn til formen, men for ikke med et slag at belaste sognepræsterne for meget, har man udskudt dette til et senere tidspunkt.

Alessandrini har taget embedseksamen ved Roms universitet og bærer efter italiensk skik titel af professor, fordi han under udøvelsen af sin lange løbebane inden for journalistikken også har undervist i historie ved det højere skolevæsen i Rom. Han fik i sin tid af Pius XI overdraget det hverv at varetage pavestolens kontakter med pressen og blev efter 10 års virke i denne stilling i 1946 redaktør for det katolske dagblad *Il Quotidiano*, som senere gik ind. I 1950 vendte han tilbage til *L'Osservatore Romano*, hvor han blev udnævnt til medredaktør i 1961.

Msgr. Vallainc, som i 3 år har været leder af Vatikanets pressetjeneste, er som tidligere meddelt blevet udnævnt til hjælpebiskop i Siena.

Roser til paven

Jugoslavisk blad roser pave Paul

Belgrad - KIPA

»Pave Paul fortaber sig ikke i tågesnak,« siger det kroatisk dagblad *Vjesnik* i en kommentar til pavens bestræbelser for at mindske kløften mellem de fattige og de rige i verden. De såkaldte tredjelands er for pave Paul som for alle mennesker, stater og religioner, det mest brændende af alle problemer i dag. Det pavelige diplomati gør især en utrættelig indsats til fordel for udviklingslandene og for en almindelig nedrustning, skriver bladet, som desuden understreger, at bestræbelserne for at skabe solidaritet mellem menneskene fordrer, at de enkelte nationer ikke forsøger sig bag deres egne grænser, men at de tværtimod stiller deres rigdomme i udviklingslandenes tjeneste, mens bestræbelserne for at skabe frihed i verden kræver, at ingen nation blander sig i de øvrige nationers interne anliggender.

Cølibatsløftet

De polske præster forny cølibatsløftet

Warszawa - KIPA

Den 26. august i år fornyr alle polske præster på Maria-valfartsstedet Jasna Gora efter pavens ønske de løfter, de har aflagt i forbindelse med deres præstevieelse, især lydighedsløftet og cølibatsløftet. Samtidig vil de bede for paven og for alle levende og afdøde præster i Kirken.

Opfordringen til at forny løfterne blev fremsat i en rundskrivelse fra den polske bispekonference til alle præster i Polen.

Nye veje i religionsundervisningen

Kirken i Holland efterlyser en »klar linie« i religionsundervisningen

Den Haag - KIPA

Efter en tids usikkerhed med hensyn til religionsundervisningens opgaver og metoder ønsker man nu inden for den katolske kirke i Holland at nå frem til en klar kateketisk linie. Diskussionen om, hvorvidt religionsundervisningen først og fremmest skal gå ud på at meddele viden, eller om den skal tage sigte på at fremme elevernes religiøse liv, har i de senere år også været heftige i Holland, men hidtil har det ikke været muligt at nå til et tilfredsstillende resultat i så henseende. De kateketiske hjælpemidler, man hidtil har disponeret over i Holland, formår ikke i tilstrækkelig grad at tjene hverken det ene eller det andet af disse formål. Den hollandske katekismus, som har vist sig at være udmærket egnet til voksenundervisning, er ikke lige så velegnet, når det gælder børn i folkeskolen og i de højere skoler. Et andet spørgsmål er, at de ønsker, forældrene nærer med hensyn til religionsundervisningen, tit afviger væsentligt fra målsætningen i katekis-

men og samtidig forudsætter, at elevernes forestillinger går i andre retninger end dem, der er karakteristiske for den traditionelle religionsundervisning.

Ønsket om at få indført almindelige retningslinier for den katolske religionsundervisning i Holland er udgået fra de hollandske biskopper. Allerede i oktober 1969 nedsatte biskopperne en national kommission af præster, der har drøftet disse problemer så indgående som overhovedet muligt. Kommissionen, der foruden repræsentanter for det katolske institut i Nijmegen omfatter præster fra alle landets bispedømmer, har især sat sig som opgave at klare følgende problemer: Hvad er det, børnene og forældrene behøver for at få større sikkerhed i troen og i deres personlige religiøse liv? Hvilke metoder bør man benytte sig af i religionsundervisningen? Hvilke retningslinier med hensyn til indholdet skal religionsundervisningen bygge på? Desuden er kommissionen også interesseret i at få en mere intensiv erfaringsudveksling i gang mellem de religionspædagoger, der eksperimenterer og søger nye veje med hensyn til religionsundervisningen i skolerne.

FÆLLES KULTURELT ANSVAR

»Religionerne har et fælles ansvar,« siger kardinal Daniélou

Paris - KIPA

Den franske kuriekardinal Jean Daniélou har i det franske blad *Le Figaro* udtalt sig til fordel for et samarbejde mellem alle religioner i hele menneskeheden i tjeneste. Den menneskelige civilisation i dag fører til en sammenblanding af alle mulige synspunkter og til, at alle kulturer kommer i kontakt med og meddeler sig til hinanden. Dette gør enhver form for afsondring umulig. En konfrontation er simpelt hen uomgængelig. Dette rejser imidlertid problemet med hensyn til, hvordan de forskellige åndelige myndigheder i verden skal forholde sig til hinanden. Der kan dog i denne forbindelse hverken være tale om sammenblanding af religionerne eller om ligegyldighed med hensyn til, hvad man tror. Et kompromis er ikke muligt i anliggender, der engagerer den menneskelige tilværelse som helhed.

Daniélou er imidlertid af den opfattelse, at religionerne på det kulturelle plan har et fælles ansvar. Efter hans

mening må religionerne i deres samarbejde i menneskeheden i tjeneste se deres første opgave i at fremme den religiøse dimension inden for den tekniske kultur. Den anden opgave skulle så være at bekæmpe intolerancen og at vidne til fordel for respekten for den enkeltes samvittighed, hvilket ikke har noget at gøre med ligegyldighed med hensyn til, hvad der er sandhed. Og endelig er det religionernes opgave at tjene freden.

Problemerne i Kirken udvikler sig, siger kardinalen, jævnsides med de problemer inden for de øvrige menneskelige virksomhedsområder, som udviklingen i dag fører med sig. Der er her først og fremmest tale om udviklingen på det åndelige område. »Intet virker allerede i dag mere forældet end visse progressive grupperes tilbøjelighed til hovedsagelig at ville tillægge Kirken en politisk og økonomisk betydning,« siger kardinal Daniélou. Naturligvis skal Kirken øve en vis indflydelse på de forskellige kulturer, men den skal gøre det i tro mod sin sendelse, samtidig med at den vidner om menneskelivets endelige mål. Dette er også, hvad politikerne og økonomerne venter af den.

TILBYEN
-i byen
FRABYEN
smut Ind i

Banegårdens Restaurant
af Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

Mathias Christensen
ABSALONSGADE 14
Aalborg

Tømrermester
Ferd. Færch & Co. A/S
Strandvejen, Aalborg
Telefon 12 03 01

Folmer Olsen
Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Aalborg. Telefon 12 15 57

Axel Larsen
Anlægsgartner
Ericavej 34, Søborg
Telefon Søborg 8286

C. B. Rils & Søn
Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby. Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sydhavns Fiskehal
v/ Rich. Rasmussen
Flak, vildt, dybfrosen fjerkræ
Mozartøvej 21. Telefon VA 5547

G. Garth-Grüner
Landsretssagfører
Bredgade 25
København K.
Telefon Minerva *408

MARIUS M.P. PETERSEN
Ringsted Isenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 64

Effektiv beskyttelse
af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten.
Vi beskytter også Deres olietank mod ud-
vendig korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S
Rypevang 4, 3450 Allerød
Tlf. (03) *27 31 00

Fint arbejde — Tria 6070
rimelig pris
Er De tilfredse med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis Ikke — så prøv os!
Anders Svendsen
Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Fisk og vildt
Axel Pryds A/S
Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Rye A/S
Ingenlør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88
El-Installationer — El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme — køleanlæg
Vand — Gas — Sanitet

Smede- og maskinværksted,
aut vand- og gasmester.
Spec.: Centralvarme
Chr. Lauritsen
Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

Fiskehallen
Kastøvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84
Sanitet — Centralvarme
Nielsen & Brostrøm
Holbergsgade 22, Aalborg
Telefon 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, Ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Amagerbanken
Aktieselskab
Banken der dækker hele Amager

H. S. Frils
Malermester
Møllemarken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

R. Schullik
Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Bloch's Bog Clearing
K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Flotstræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Bliv abonnent. Det betaler sig for Dem.

Benzon's Aut. katolsk bedemand
*34 46 01
Begravelsesforretning

Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Skal De flytte?

AMAGER
JULIETFORRETNING

Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Landsretssagfører
Viggo Høgsgaard
Advokat
Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Social rådgivning

ydelse af Katolske Menighedspæjler på kon-
toret Bredgade 69A, hver tirsdag kl. 19
til 21.
Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PAI 2323.

LUMEN

Det er et stort held at vi har et tidsskrift, som professionelt beskæftiger sig med teologiske spørgsmål, set fra et katolsk synspunkt, så selv de ikke-katolske indlæg ses på denne baggrund, altså den modsatte af den, som naturnødvendig må herske i ikke-katolske tidsskrifter, hvor det er det ikke-katolske, der danner baggrund, og de katolske artikler tjener som oplysning om andre standpunkter end tidsskriftets eget. Vi skal vel arbejde meget endnu for at få helt økumeniske tidsskrifter, hvor der er ligevægt i problemstillingen.

Men nu nr. 37, der handler om fælles nadverbord, intercommunio. Først finder vi en artikel af biskop Martensen om kirken som institution og om de problemer, det rejser for interkommunionen: Nadver og kirkens fællesskab: Hvordan er forbindelsen mellem det at være medlem af kirken og det at nyde nadveren? Hvad er forholdet mellem trosbekendelse og nadver? Hvilken bodfærdighed kræves der for at gå til alters? Med andre ord: Hvor beladen kan man være med synd og nyde nadveren uden at skrive først? Dernæst Pater Dewailly's artikel om ex-communicatio: Hvornår er man uden for kirkens fællesskab, og hvornår kan man blot ikke gå til nadver? Hvordan har man opfattet disse forhold gennem tiderne? Så kommer spørgsmålet om nadverfællesskab, set ud fra katolsk problematik af pater Paillerets i Ekumenisk eukaristi og Pastor Gerhard Pedersen i Nadverfællesskab. Et lille særdeles udfordrende stykke af Anne Marie Aagaard »Lad os genopfinde livet«, begrundelser for ikke at skrive en artikel om interkommunion. Til slut den opsigtvækkende tale, en afrikansk ærkebiskop holdt i september 69 om de afrikanske kirker og interkommunionen. Her er sandelig stof til eftertanke.

Nr. 38 fremsætter ikke en problemkreds, emnerne er uden direkte forbindelse med hinanden. K.E. Løgstrup skriver om: Tanken om skabelse som forståelseshorisont for evangeliet, det evindelige spørgsmål om forholdet mellem frelse og skabelse; har den skabte verden nogen plads i frelsen ud over at være en skueplads, hvor denne udvirkes, og hvad med vort legeme og dets rolle i frelsen, er det kun et instrument til at gøre gode eller onde gerninger? Pater Raulin skriver om præstetjeneste og ytringsfrihed i kirken, et ikke uinteressant fænomen i vor tids debat. Birgit Klockars kommer med en artikel om den helige Birgittas syn på kirken og hæftet slutter med pater Duclos' interessante indlæg om Metodologiske problemer angående Marialæren,

med undertitlen: Forudsætninger for en økumenisk samtale om Marialogien. Denne artikel fortsættes senere, hvad vi glæder os til.
Bjørn Højbo.

LÆSERNE MENER

DEN KRISTNE TRO

Pater Roos skriver i »Notesblokken« i KF nr. 10 om de blandede ægteskaber og nævner bl.a. begrebet: den katolske tro! Nu er Roos jo en lærd mand, og man skal vogte sig vel for at irrettesætte ham, især på områder af teologisk art, men efter min ringe mening er nævnte begreb misvisende, ja direkte forkert. Det er ikke den katolske, derimod den kristne tro: At tro på at Kristus Jesus er Guds Søn, og at efterleve hans bud, da Han er Vejen, Sandheden og Livet. Dyrkelsen af den fælles kristne tro manifesteres noksom bekendt på mangfoldige religionsmåder: Den katolske, den baptistiske, den luthersk-evangeliske og mange flere. At dyrke den kristne tro som *katolik* vil sige at holde sig til denne tro ved hjælp af den katolske religion, seende helt bort fra at katolsk oprindeligt betød almindelig, som værende irrelevant. Hvis Roos fastholder sin tesis, imødeser jeg gerne responsum herfor.

Et helt andet anliggende: Det undrer mig at der er så få læserbreve i KF!

Ceres Bloch,
Ankeret 14C, Albertslund.

SVAR

Kære Ceres Bloch, i min »Notesblok« (KF nr. 10) ville jeg ikke gengive min egen mening, men kun tolke det nye romerske dekret om de såkaldte »blandede ægteskaber«. Men efter ordlyden og meningen taler dekretet om den *katolske* tro. De har ret i, at den *kristne* tro betyder, »At tro på Kristus Jesus er Guds Søn, og at efterleve hans bud, da Han er vejen, Sandheden og Livet.« Men foruden denne centrale sandhed indeholder den *katolske* tro en del ud-sagn, som adskiller denne tro fra andre kristne kirkesamfunds tro. Jeg behøver blot at henvise til trossandhederne om paven, embedet, Jomfru Marias stilling, opfattelsen af nadveren m.m. Deres tesis, »at dyrkelsen af den fælles kristne tro manifesteres noksom bekendt på mangfoldige religionsmåder: Den katolske, den baptistiske, den luthersk-evangeliske og mange flere«, vil i virkeligheden sige, at alle dogmatiske forskelle mellem de kristne konfessioner er uden betydning. Denne tese deles ikke af den katolske Kirke. Den finder heller ikke tilslutning i de øvrige kirkesamfund uden for den romersk-katolske Kirke. Ellers havde vi allerede nu den fuldkomne enhed, som den økumeniske bevægelse så ivrigt stræber efter at virkeliggøre.
H. Roos.

GLEMTE BØRN

Jeg håber og beder til, at dette læserbrev må komme i bladet, da det måske kan hjælpe et lille barn til at få et hjem. Danmark mangler børn til adoption, men ude i verden lever og dør børn ensomme. Ingen tager sig kærligt af dem. Nogle er så heldige at bo på et børnehjem, men mange står uden et fast sted. I Korea er der ca. 60.000 forældreløse små. I Indien er vel antallet lige så stort, blot er der fra dette land ikke kommet en forbindelse i stand for adoptioner. Fra Korea kommer der børn til Danmark, og fra Tyskland er der i mange år kommet dejlige brune børn.

Selv har vi to brune adoptivbørn fra Tyskland, og i den forbindelse kom jeg i en god kontakt med et Tysk Jugendamt som bad mig finde katolske hjem til mulatbørnene. Finde adoptivforældre kan jeg dog ikke påtage mig, men at oplyse om adoptionen kan jeg. Justitsministeriet har givet foreningen »Glemte Børn« formidlingsret af udenlandske børn.

Adressen er:
Landsforeningen Glemte Børn
Hovedgaden 24
3460 Birkerød
Telefon 81 63 33

I Korea mangler man masser af tøj til børn fra 0 til 15 år. Kunne nogen tænke sig at hjælpe med brugt børnetøj, vil vi være meget taknemmelige. Desværre kan jeg ikke tilbyde at hente tøjet, men det kan afleveres til Helvig Hansen, Anemonevej 2, 2820 Gentofte, Telefon GE 92 87

De skulle også
tegne et abonnement
på Katolsk Forum

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VACUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.
Frøderiksborggade 22
København K.
Tlf. *Minerva 2314

Brdr. Meyer Blikkenslagermester
aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 — 94 33 66

Svendborg Ligkistemagasin
Hans Nielsen & Søn
Indehaver Verner Jensen
Katolsk bedemand.
Fruestræde 10, Svendborg.
Tlf. 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S
Frøderiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»Balancen«
v/ Knud Petersen
Møllergade 48, Svendborg
Telefon 21 19 20

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Aarhus**

Hovedkontor:
Store Torv 12, telefon (06) 12 47 77
Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Aarhus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselskontor i banegårdshallen.
Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Poul Dudzinski

Aut. el-Installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Blirkegade 7, Aarhus N.
Telefon 18 98 80
Lev. til katolske Institutioner
Lys, kraft og varme
For at betjene vore kunder bedst muligt
har vi nu fået radlotelefon i vore biler

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvæg 10, 2920 Charlottenlund
Tlf. Ordrup 29 07
Træffes efter aftale

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

ALTERLYS

I alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokalys

af enhver art

Asp-Holmblad

Stearinlysfabrikker

København

SCT. ANNÆ REJSER — PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

12/9—26/9 **Venezia—Ravenna—Firenze** — fly 15 dg. — pris 1195,-.

3/10—17/10 **Firenze—Assisi—Rom** — fly — 15 dg. — pris 1195,-.

17/10—24/10 **Rom** (efterårsferien) — fly — 7 dg. — pris 965,-.

Israel 10/9—24/9 — fly — Jerusalem—Galilæa — pris 2250,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt — Statsunderstøttet
Seminarleforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m. m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Asylgade 16 - Telefon 12 33 43

Der er altid noget af interesse i Katolsk Forum

Angående »brødets og vinens forvandling«

Replik fra pastor W. Vick, Nykøbing F.

I artiklen om »Brødets og vinens forvandling« i nr. 13/1970 anfører forfatteren sig uden titel, og man kan da tillade sig at betragte artiklen – ikke som en embedsmæssig udtalelse, men som et privat bidrag, som man kan tillade sig at kommentere ligeledes »privat«, omend man er præst.

»Det er ikke mere så klart som tidligere, hvor de nøjagtige grænser mellem katolsk og ikke-katolsk går.« Jeg mødte dette første gang for ca. 40 år siden. Det var »protestantiske« Anglikanere, som havde indført romersk ritus. De overholdt det mere omhyggeligt end katolikkerne. Den katolske biskop løste problemet ved at opsætte pavens våben over indgangen til den katolske kirke. Siden mødte jeg også problemet hos de græsk-»ortodokse« og katolikker af samme ritus. Der er ingen forskel på messens ritual og dens gyldighed, da de »ortodokse« har gyldigt viede præster. De er dog ikke katolikker, fordi de ikke anerkender paven og hans embede. En mands officielle indstilling kan afgøres af hans udtalelser. Om manden på en usynlig måde – subjektivt – kan tilhøre den katolske kirke, kan kun Gud afgøre. Officielt kan manden endda være muhamedaner og usynligt tilhøre den katolske kirke.

M.h.t. den megen »reform« i messen må vi huske, at det især gælder latinsk ritus. F. eks. har man stadig ikonostasis i vor kirkes orientalske ritus – altså katolske kirker, hvor alteret er adskilt fra menigheden. Der kan man også opleve, at alle modtager Kommunionen under begge skikkelser og sutter af samme ske uden rensning af skeen.

Det forbauser mig, at man har ændret ritus på grund af udstilling af sakramentet under messen. Jeg har kun mødt det i forbindelse med 40-timers tilbedelse, og der klarede man situationen ved enten at fjerne sakramentet under messen eller ved at bruge en skærm. At man derfor vil forklejle tilbedelsen (ved konsekrationen) for at fremhæve måltidet (ved kommunionen) må være et pastoralt spørgsmål. Man må jo ikke glemme, at messen har flere aspekter end »måltidet«, og at vor messe ikke kun afløser nadversalen, men i høj grad også templet i Jerusalem (jvt. Vor Frelsers belæring af kvinden i Samaria). Endvidere må vi også huske, at messen er et offer – en forsoning over for Faderen – en Forbøn – og meget andet. Man fristes til at sige, at messen har mange toner ligesom et orgel, og

man skal være forsigtig med at begrænse brugen af tonerne. Vor messe skal ikke være en »happening« i en tvivlsom kreds, men en Vor Frelsers gudstjeneste i en domkirke.

Angående Kristi nærværelse i krummerne, når hostien brydes, må man med Sct. Thomas Aquinas indrømme, at delen er af samme substans som det hele. »Krummerne« er altså også sakramente. Angående behandlingen af »krummerne« – partiklerne – må man huske, at Kristus i sin alvidenhed selv har indstiftet sakramentet og har været klar over, hvad der kan ske. Kirken har derfor også bestemt, hvordan de forskellige situationer skal behandles, og hvis man fulgte Kirkens forordninger, har der ikke været grund til skrupulositet. Alt ville være sket pænt og respektfuldt.

M.h.t. »kommunionen i hånden« – der er intet nyt i den måde, da det er en gammel måde, som man har forladt under en tidligere reform af Respekt for sakramentets værdighed. Situationen kan derfor let indeholde den fare, at man forlader REspekten og giver plads for DEspekten.

Om Kommunionen under begge skikkelser gælder det, at den let kan indeholde en fare for misforståelser. Som nævnt i artiklen er Kristus helt og fuldt til stede både under brødets udseende og under vinens udseende. Om man modtager den ene form eller den anden form eller begge, modtager man således det samme. Der er ingen forskel. Om man vil modtage én skikkelse eller begge må derfor udelukkende have en andagtsmæssig begrundelse og ikke en dogmatisk. Endvidere må man være forsigtig med at hævde, at folk, som kun modtager én form, har en anden eller ringere indstilling. De har jo århundreders tradition bag sig.

I denne forbindelse må vi huske på en stor opgave, og det er FOLKEOPLYSNINGEN. De voksne må modtage oplysning fra katolske kilder, som skal være tilpasset de voksnes trin, så der kan være så lidt mulighed for misforståelse som muligt. Vor Frelser advarede os mod falske profeter, og da vor katolske kirke er Guds budbringer, bliver det vor pligt at fremskaffe lærere både til børn og voksne, så alle kan modtage oplysning om vor Kirkes tro og lære – og messens guddommelige gave. Hvis vi ikke gør det, risikerer vi, at folk søger oplysning hos ikke-katolikker, som jo ikke kan give, hvad de

ikke har. Ansvarer kommer da til at ligge hos os. Hele vort kristne liv og opfyldelsen af vore pligter over for vore medmennesker, beror jo på Kristi budskab – vor Kirkes budskab. Ukendskab til vor Kirkes lære og budskab er således et meget alvorligt problem, og man fristes til at kalde det største.

Modtagelsen af Altrets Sakramente er af største betydning. En ærkebiskop af Winnipeg roste en menighed for den store sakramentsmodtagelse, men den var også resultatet af OPLYSNING-SARBEJDE, der er grundlaget for troen, som sakramentet skal styrke. Det ene udelukker ikke det andet.

W. Vick, Nykøbing Falster

NYT INITIATIV I JESU HJERTE KIRKE:

PRÆDIKENMESSER, KIRKEKAFFE OG LITTERATURSALG

I forbindelse med menighedsrådsvalget fremkom der fra flere sider i Jesu Hjerter Sogn ønsker om, at menighedens medlemmer fik lejlighed til at være sammen også uden for messen. Der blev også taget til orde for, at man skulle forsøge at give prædikanter lejlighed til at holde flere prædikener over ét emne, så at det samme tema kan blive belyst i en større sammenhæng over flere søndage.

Menighedsrådet lancerer nu efter sommerferien den ordning, at den samme præst ved tre søndagsmesser om måneden vil prædike over ét emne. Alle prædikener holdes ved messen kl. 8,30. Ved hver messe uddeles et duplikeret resumé af prædikenen, og efter messen bliver der lejlighed til at uddybe og diskutere prædikenen med prædikanteren.

Der arrangeres nemlig »Kirkekaffe« i menighedssalen, hvor der for en rimelig pris serveres kaffe og rundstykker. Efter kaffen er der så adgang til diskussion og frit samvær. Desuden er der i forbindelse med messerne kl. 8,30, 10 og 11,30 salg af katolske tidsskrifter, blade og bøger.

For efterårsmånederne er programmet følgende:

September: d. 6., 13. og 27.: P. A. Dekkers, S.J.: »Har det moderne menneske brug for Gud?«

Oktober: d. 11., 18. og 25.: Pastor, lektor, dr. theol. Bjørn Højbo: »Fører alle veje til Gud?«

November: d. 1., 8. og 15.: P. K. van Schaik, S.J.: »Troen på den ene Gud – oprindelse og vækst.«

Alle er naturligvis velkomne.

Menighedsrådet.

Støt Katolsk Forum –
tegn et abonnement

Sparekassen for Lyngby og Omegn
– Blikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V
Telefon 14 12 54

Oliefyr

Centralvarme

Brændselsoffe

Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Ernst Grell & Co.

elektroninstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2678

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraf - Varme

Gaveldé:

Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.

Sjæreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N.

Telefon 12 41 22 – Århus C.
Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C.
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12,15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning
Jørgergaardsgade 17–19, Århus C

Centralmejerlet

Afdeling: Vesterbro

Århus
Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Største udvalg i radio - fjernsyn -
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X'S VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TLF. 06-14 85 33 . GIRO 171 17

Bendt Gravgård

Isenkram en gros
Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Forsikrings Compagniet
for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K.
Telefon *11 21 21

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Axel Smith's Eftf.

v. Niels Hansen
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 63

El-installationer
Holbæk. Telefon 43 03 65

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5–7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg–København hver dag
Flytter alt overalt

PRÆST FOR CZEKISKE FLYGTNINGE

De czekiske og slovakiske flygtninge i Skandinavien har fået deres egen præst: Benediktinerpateren Vojtech Engelhart. Paterens danske adresse er: Sct. Mariæ Kirke, Jens Jessensvej 7, 2000 Frederiksberg.

Pater Engelhart læser messen på czekisk den 13. september kl. 18,30 i Sct. Mariæ Kirke, ovenstående adresse, og for fremtiden hver første søndag i måneden kl. 18,30, første gang den 4. oktober.

Pateren har allerede et par gange læst messen for sine landsmænd i Danmark og har haft lejlighed til at døbe adskillige børn, velsigne ægteskaber og på anden måde være til hjælp.

For fremtiden vil han hver mandag efter den månedlige søndagsmesse undervise brudepar, og hver tirsdag efter 1. søndag kl. 19,30 give religionsundervisning til voksne czekere og slovakere, der ønsker at trænge dybere ind i katolsk religion.

Pater Engelhart beder de danske katolikker om venligst at gøre deres bekendte blandt de herværende katolske czekere og slovakere opmærksomme på, at han er kommet, og at han meget gerne vil i kontakt med dem. Hvis man eventuelt ville meddele sin danske sognepræst de pågældendes navn og adresse, vil sognepræsten sikkert være glad for at give adressen videre til pater Engelhart.

VALFART

Den nordiske valfart til Lourdes

indledes som sædvanlig aftenen før afrejsen med en messe, celebreret af biskop Martensen. Ikke alene de tilmeldte pilgrimme, men også tidligere års deltagere og venner af Lourdes i det hele taget indbydes herved til at tage del i denne messe fredag den 4. september kl. 19.30 i Sct. Josephs Kirke, Griffenfeldsgade 44, København.

Valfartskomiteen.

VALFART

Valfarten til Oskarstrøm søndag d. 6. september

Gejstlig leder: Pastor Ebbe Simonsen.

Afgang fra Tuborg Havn kl. 7.00. Billetpris 20 kr. + færgebillet. Tilmelding til Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, tlf. 39 53 80, bedst mellem 11-12, tirsdag og torsdag 18-19.

Sidste frist for tilmelding 31. august.

Nye læsninger

FRA 21.-24. SØNDAG

»PER ANNUM«

(De understregede titler henviser til læsningerne og evangeliet. De øvrige henvisninger er henholdsvis til Ps. Resp. og til v. før evangeliet eller Alleluia. Henvisningerne til Salmerne et taget efter Vulgata).

23.8. 21. Søndag: Jos. 24,1-2a.15-17.18b. - Salm. 33,2-3.16-23. (R: 9a). - Ef. 5,21-32. - Joh. 6,60-69.

30.8. 22. Søndag: 5. Mos. 4,1-2.6-8. - Salm. 14,2-3a.3cd.-5. (R: 1a). - Jak. 1,17-18.21b-22.27. - Mk. 7,1-8,14-15.21-23.

6.9. 23. Søndag: Es. 35,4-7a. - Salm. 145,7-10. (R: 2a). - Jak. 2,1-5. - Mk. 7,31-37.

13.9. 24. Søndag: Es. 50,5-9a. - Salm. 114,1-6.8-9. (R: 9). - Jak. 2,14-18. - Mk. 8,27-35.

Hverdage fra 21. uge til 23. uge »per annum«.

21. uge »per annum« (= 24-29.8)

Ma.: 2 Tess. 1,1-5.11b-12. - Matt. 23,13-22.

Ti.: 2 Tess. 2,1-3a.14-17. - Matt. 23,23-26.

Ons.: 2 Tess. 3,6-10.16-18. - Matt. 23,27-32.

To.: 1 Kor. 1,1-9. - Matt. 24,42-51.

Fre.: 1 Kor. 1,17-25. - Matt. 25,1-13.

Lø.: 1 Kor. 1,26-31. - Matt. 25,14-30.

22. uge »per annum« (= 31.8-5.9)

Ma.: 1 Kor. 2,1-5. - Luk. 4,16-30.

Ti.: 1 Kor. 2,10b-16. - Luk. 4,31-37.

Ons.: 1 Kor. 3,1-9. - Luk. 4,38-44.

To.: 1 Kor. 3,18-23. - Luk. 5,1-11.

Fre.: 1 Kor. 4,1-5. - Luk. 5,33-39.

Lø.: 1 Kor. 4,9-15. - Luk. 6,1-5.

23. uge »per annum« (= 7.-12.9)

Ma.: 1 Kor. 5,1-8. - Luk. 6,6-11.

Ti.: 1 Kor. 6,1-11. - Luk. 6,12-19.

Ons.: 1 Kor. 7,25-31. - Luk. 6,20-26.

To.: 1 Kor. 8,1b-7.11-13. - Luk. 6,27-38.

Fre.: 1 Kor. 9,16-19.22b-27. - Luk. 6,39-42.

Lø.: 1 Kor. 10,10-22. - Luk. 6,43-49.

LYSPROCESSION

I IMMACULATAKIRKEN

Søndag den 6. september afholder Sct. Ansgars sogn sin årlige lysproceSSION i Immaculatakirken på Strandvejen kl. 19,30. Bagefter bliver der mulighed for at nyde en kop kaffe, men tilmelding er ikke nødvendig. LysproceSSIONen er sognets afslutning på en »bedeuge« til fordel for sognets arbejdsgrøene. På ugedagene mellem søndag den 30. august og 6. september bliver der derfor hver

aften kl. 19.30 læst en messe for et af formålene.

Kirkens aftenmesser genoptages efter 6. september med messe tirsdag og torsdag kl. 16.30 og latinsk messe onsdag kl. 20.

K. G. H.

Voksenundervisning

Ganske som før i tiden ønsker vi at danne en studiekreds i Nykøbing Falster. Alle interesserede bør sætte sig i forbindelse med mig.

W. Vick, præst.

Liturgikommissionen

Biskoppen har den 24. juni i år udnævnt følgende til medlemmer af kommissionen for liturgi, kirkemusik og kirkekunst:

Pater Irenæus Capellen OFM. Conv. (formand)

Fru Lily Fausbøll

Msgr. Kjeld Geertz-Hansen,

Pater Vagn Hansen O.P.

Hr. Knud Erik Kengen

Pater Niels Krogh Rasmussen O.P.

Sr. Simone Sprenger O.S.B.

Kommissionens første møde fandt sted den 17. juli. Han drøftede de mange opgaver, der skal løses snarest. Kommissionen håber således, at de nye bibellæsninger, der bruges ved søndagsmesserne, kan trykkes og foreligge ved det ny kirkeårs begyndelse. Endvidere blev der nedsat udvalg, der skal arbejde med oversættelse og fordanskning af liturgien for dåb, vielse, begravelse - samt den stille uges liturgi.

Formanden meddelte endvidere, at den af biskoppen godkendte tekst på dansk for den ny messeform (»Herrens Bord«), nu er autoriseret af den romerske kongregation for Kirkens Liturgi.

Kommissionen modtager meget gerne forslag, hjælp til oversættelser, kritik m. m.

Chr. Hansens køudsalg

Gl. Kongevej 163

København V.

Telefon Eva 6465 og 6468

Kaffellirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27

Telefon 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

NOTESBLOKKEN

fortsat fra side 3.

Paul VI's erklæring ved begyndelsen af det 2. Vatikan-koncils anden samling, hvor han udtrykte sin bøn om tilgivelse for alle krænkelser, som er sket gennem den romersk-katolske kirke. I Herrens bøn beder vi i fællesskab med alle kristne om tilgivelse. Lad os derfor være ivrige efter at møde hinanden i oprigtighed og kærlighed.«

Kardinal Willebrands tale

og Det Lutherske Verdensforbunds bøn om tilgivelse er vigtige stationer på den økumeniske forståelses vanskelige vej.

H. Roos og.

Læserbreve returneres ikke, medmindre der er vedlagt svarporto. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendte manuskripter.

Katolsk Forums kontortid:
Mandag og torsdag kl. 9–16.
Tirsdag og onsdag kl. 9–12.

118. årgang af
Katolsk Ugeblad
25. august 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eilli Gambell.
Lay-out: N. P. Dahlerup.
Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8–10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Binsø Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Inde i bladet kan De læse Jakob Frandsens anmeldelse af denne betagende og gribende danske film.

ang.:
LONE

Et ansigt
præget af
den yderste
nød.

17 / 1970

forum

katolsk

Vatikanets
økonomi

Vatikanet afviser
novicehandelen

Sct. Josefsøstrenes
indsats i Brasilien

Strukturer og åndsliv

Et af de tydeligste og mest markante træk ved Kirkens selvopgør i dag er ønsket om og viljen til at sprænge de overleverede strukturer – de strukturer, der i al deres cementerede virkelighed har fastlåst Kirken i årene efter reformationen, helt op til Det 2. Vatikanconcil. Kirken var blevet en forstening, hvor ikke alene det unyttige var opbevaret, men også det ukristelige: Kirken, hed det, måtte sikre sig. I denne stirren på sin egen evne til sikkerhed, fik den ikke øje på verdens usikkerhed og blev i konsekvens heraf en slags overnaturlig varmetue, hvor man følte sig tryk, da det forfrosne trosliv aldrig kom ud i kulden, men forblev i varmen – og derfor ikke erfarede som forfrossent. Ja, Kirken blev et borgerhus, lad os håbe, den undgår at blive et vandrehjem.

Dette syn på Kirken som en fast etableret størrelse, hvad angår strukturer og åndsliv, har Det 2. Vatikanconcil definitivt gjort op med. Med Kirken forstået som *gudsfolket på vandring* blev en glemt dimension hentet frem: Kirken kan aldrig være selvtilstrækkelig, den må altid være i støbeskeen, på vandring. Imidlertid er det indlysende, at Det 2. Vatikanconcil ikke havde fundet sted, *hvis* der ikke i Kirken *også* var blevet levet ud af dette håb om og denne tro på Kirken og dens sendelse. Den rigtige jordbund for koncilet og dets resultater var således forberedt gennem Åndens, Helligåndens, virke i de troende – til sandt beredskab og sand offervilje.

Med synoden og dens resultater udført i praksis har vi herhjemme betrådt den ovenfor anførte vej. Og det er her overmåde vigtigt at holde sig for øje, at de struk-

turer, der nu realiseres, ikke er absolutte, men – relative. Etablerer man sig *fast* i enten overleverede eller nuværende strukturer, umyndiggøres åndslivet, og Kirken er død. En vekselvirkning mellem ånd og struktur er en simpel og udfordrende nødvendighed. Denne permanente omstrukturering og det dermed følgende korrektiv bør være en stadig anfægtelse hos os kristne. Det indebærer, at den enkelte må besinde sig om og om igen på sin særlige kaldelse i Kirken. Eksempelvis kan det næppe siges højt nok, at pastoralrådets første opgave er det *pastorale* arbejde, – og at de kompetente lægfolk, som bliver valgt ind, ikke skal forbeholdes det økonomiske og de gejstlige det åndelige, men at hver enkelt, præst såvel som læg, skal tjene Kirkens fælles sendelse med de nådegaver, hver især har fået. Det er jo respekten for den anden og hans kaldelse, der skal blive mere og mere udtalt iblandt os. *Dette*, ikke at opkaste sig til herre over den andens samvittighed, men i ægte dialog at arbejde sammen, det er vejen. Der findes ingen anden.

Her er dialogen om cølibatet mellem pave Paul og kardinal Alfrink et eksempel på, hvorledes man i gensidig forståelse af den andens embedsmæssige samvittigheds-konflikt og pastorale ansvar har erkendt, at man her og nu ikke kan komme længere *end til denne dialog*. Og ikke mindre: At *Kirken* må leve med denne konflikt, til Ånden løser op for den! Den kristnes frihed består jo i en accept af, at han kan være bundet af Ånden.

Hans Jensen

Kirken

Visse forligsmuligheder mellem Kirken og Kina i sigte

Af James C. O'Neill

Rom – NC News Service

Maryknollbiskoppen James E. Walsh, som for nylig blev løsladt efter 12 år i et kinesisk fængsel for påstået spionage, øjner visse muligheder for en vis tilnærmelse mellem Kirken og det kommunistiske Kina.

»Det skulle ikke undre mig, hvis der skete noget sådant i fremtiden – og endda inden alt for længe,« siger den 79-årige biskop på en pressekonference i Salvator Mundi Hospitalet i Rom, hvor han er indlagt.

Selv om han »ikke havde megen sympati« for kommuniststyret i Kina, mente han dog, at der var håb i sigte for Kina i dag.

Selv i fængslet havde han sporet »visse tegn på en udmærket ånd« inden for den kinesiske regering.

Den har »indført visse ændringer i det kinesiske folks liv, som jeg tror er gode og gavnlige«, sagde biskop Walsh. »Jeg er glad for at kunne sige dette, selv om jeg naturligvis har meget lidt sympati for et styre, der i den grad begrænser folks frihed.«

Som tre af de ændringer af livet i Kina, der varsler godt for fremtiden, anførte biskoppen loven om kvindernes ligestilling, om racelighed og om, at enhver form for uanstændighed og umoral er bandlyst.

Han var, sagde han, blevet behandlet både »venligt og hensynsfuldt« i fængslet, ligesom han havde haft »udmærkede boligforhold, mad og lægetilsyn«.

Den belgiske præst François X. Le-grand, som er en gammel ven af biskop Walsh, og som selv har tilbragt fire år i

g Kina

et kinesisk fængsel, sagde dog i denne forbindelse: »Når han siger det, går han ud fra standarden i Kina og ikke fra den, vi kender hos os.«

Om sine følelser, efter at han var blevet løsladt, sagde biskoppen: »Jeg følte mig ikke helt hjemme, da jeg først dukkede op i den frie verden, men jeg vil prøve på at orientere mig, så godt jeg kan. Jeg kan nok på en eller anden måde famle mig frem.«

Pressekonferencen fandt sted dagen efter biskop Walshs bevægede møde med pave Paul VI.

Han lignede meget sig selv på de billeder, der blev taget af ham for 12 år siden, hvor han var hvidhåret, mager og meget alvorlig og anspændt.

Han kunne ikke besvare alle de spørgsmål, journalisterne stillede til ham, fordi meget af det, de spurgte om, var foregået i de 12 år, biskop Walsh var i fængsel og derfor ikke havde nogen føling med, hvad der foregik i verden omkring ham.

Den måde, han besvarede de øvrige spørgsmål på, levede imidlertid ingen tvivl om, at biskop Walsh, svag som han var, havde bevaret sin åndelige kraft og sin stærke og umiddelbare personlighed.

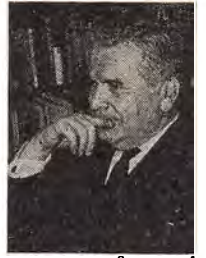
Han var rolig, og det, han sagde, blev næsten overdøvet af støjen fra fjernsynsoptagerne. Sine forfølgere og fangevogtere omtalte han næsten kærligt og helt uden hævn-gerrighed.

På et spørgsmål om, hvordan han havde båret sig ad med at komme gennem fangenskab med sine åndsevner i behold, svarede han: »Det ved jeg ikke, men jeg gav mig selv i Guds hånd.«

I en kommentar til de ændringer, der blev indført af det 2. Vatikan-koncil, sagde biskoppen, at liturgireformen og den mere aktive rolle, lægfolket har fået i Kirkens anliggender, »har overrasket og glædet mig meget«.

NOTESBLOKKEN

Nu er en af stjernerne atter slukket. François Mauriac døde den 1. sept. i Paris i en alder af 84 år. Han var en af de store skikkelser i den litterære fornyelse af den franske katolicisme sammen med Claudel, Maritain og Bernanos. Mange kender hans berømte romaner som »Mor og søn« (1923), »Thérèse Desqueyroux« (1927) og »Øglereden« (1933). Andre vil huske hans »Bloc-notes« i »Figaro Littéraire«. Allerede tidligt skrev han i sin dagbog: »Jeg er en metafysiker, som arbejder i det konkrete; takket være en vis gave til at skabe en atmosfære prøver jeg at gøre det katolske univers føleligt, gribeligt, fatteligt«. Han kommer fra en katolsk familie i det sydlige Frankrig – Bordeaux – og vender i sine romaner og noveller ustandselig tilbage til sit udgangspunkt. Han er i slægt med Pascal, som følger ham hele livet igennem. Engang imellem er der noget strengt, næsten jansenistisk over ham. Han kender det menneskelige hjertes dybder som få. I modsætning til mange andre moderne katolske forfattere er han ikke først og fremmest samfundskritiker. Han gennemlyser menneskets muligheder til det gode og til det onde, mest det sidste. Han viser, hvordan den enkelte ofte er lukket inde i sig selv, fortabt i sig selv. Mauriac kender kun én udvej: vejen til Gud. I hans romaner er de fortabte ofte Gud nærmere end de selvtilfredse borgere; det onde, ja selv forbrydelsen kan være et nådes instrument. Endnu i begyndelsen af dette år skrev han: »Det, som er mest fremmed for mig, er hin anskuelse 'Alt er tilladt', som idag behersker alle, det vil sige: fornægtelsen af det onde«. Mange af hans romaner er skrevet i form af et skriftemål. Det, som interesserer ham, er mennesket. Skønt han i sine »Bloc-notes« tog stilling til mange kulturelle, sociale og politiske begivenheder, var han ingen ven af den »politiske

teologi«, som er på mode idag. Han hører til de ånder, som havde en tendens til orden, hierarki og autoritet. Alt dette er ting, som ikke står højt i kurs i vore dage. Han siger selv »i tingenes evige forandring har jeg et behov for en urokkelig, uforanderlig Kirke«. Han kunne ikke finde sig til rette med alt det nye, især blandt de gejstlige. På mange måder hører han en svunden tid til. Men hans ry som kunstner vil blive stående. Han var Nobelpristager og medlem af det franske Akademi. Man klager idag så meget over den kolde teologi. Alt er så abstrakt og kompliceret. Ofte må det ligefrem oversættes til et sprog, som vi andre dødelige kan forstå. En kunstners sprog er konkret og livsnært. Han taler ikke om principperne – skønt Mauriac var »moralist« om en hals –, han taler om det konkrete og individuelle liv, som kun findes én gang. Det, vi trænger til idag, er ikke blot geniale teologer og filosoffer, men også kunstnere. Ikke blot kunstnere, som fortæller os, hvordan livet leves, men kunstnere, som gennemlyser en bestemt livssituation, således, at vi bliver rigere og vedkender os vore muligheder. Man har sagt om Mauriac's romaner, at »Gud er nærværende i dem ved sin fravær«. Hvis det begreb overhovedet har en mening, så er det den kristne kunstners opgave idag at vise, hvad mennesket kan være, hvis det går ud over sig selv. Som Gabriel Marcel, en af de få store, der endnu er tilbage i kredsen af den franske litterære katolske fornyelse, har sagt det: »Mennesket er ikke karakteriseret ved »sum« (jeg er til), men ved »sursum« (jeg går ud over mig selv).«

IT Roos og.

Dementi fra Vatikanet

For første gang i Kirkens 2000-årige historie har Vatikanet nu brudt tavsheden omkring sin rygteomspundne økonomi. I en artikel i »L'Osservatore Romano« for nylig har det bekendt sig til en fattig kirke for de fattige. Vatikanets erklæring lyder som følger:

»Kirken har ikke nogen stor formue.« I bladet »Tribune de Lausanne« anmeldte Blaise Evard for nylig Nino Lo Bellos bog »L'Or du Vatican« (Vatikanets guld). I anmeldelsen anførtes tal og henvisninger fra bogen, som desuden er blevet anmeldt i »Wochenpresse« i Wien. Begge blade omtaler – som den italienske presse gjorde det for nogen tid siden – Lo Bellos bog som en pålidelig kilde, hvad Vatikanets finanser angår. Senere fulgte en anmeldelse i det tyske ugeblad »Der Spiegel«, som bragte en række uddrag af bogen, og som ligeledes fremstillede den som absolut troværdig. Da vi nu fra Schweiz er blevet opfordret til at udtale os om de oplysninger, der er fremkommet i »Tribune de Lausanne«, udsender vi hermed følgende redegørelse:

1. I den omtalte avis hedder det: »Vatikanet har solgt 30 pct. af sine Lancia-aktier til Fiat.« Denne samme meddelelse fremkom allerede den 1. november 1969 i »The Economist« og blev den 19. november samme år dementeret af »Osservatore Romano«. Vi gentager, at Vatikanet aldrig har haft aktier i Lancia-fabrikkerne og som følge deraf heller ikke har kunnet sælge dem til nogen.

2. Vatikanet har ifølge »Tribune de Lausanne« »spekuleret i opskrivningen af D-Marken.« Også det er forkert. Vatikanet har aldrig været i besiddelse af D-mark.

3. Endvidere dementeres det hermed, at Vatikanet skulle have aktier i Italcementi, Alfa Romeo og IRI-koncernen (institut til industriens genopbyggelse). Har man bare det ringeste kendskab til italienske forhold, ved man også, at IRI er en finanskoncern, der opretholdes med offentlige midler, og altså ikke noget ak-

tieselskab. Som følge deraf har det heller ingen aktionærer, og det er derfor udelukket, at »Vatikanet kan være en af hovedaktionærerne i IRI«, som »Tribune de Lausanne« vil påstå.

4. Hvad andelen i »Italgas« angår, ligger den »aktiemajoritet«, bladet skriver om, i virkeligheden på 0,92 pct. Andelen i »Snia Viscosa« og »Montedison« ligger ligeledes under 1 pct., mens bladet også her (som i forbindelse med »Italgas«) udtrykker sig i vendinger, der henleder tanken på en »aktiemajoritet«.

5. »Tribune de Lausanne« taler desuden om »aktier i ejendoms- og forsikringsselskaber« og understreger oven i købet dette med titlen: »Vatikanet: Ejendoms- og forsikringsselskaber«, som skal antyde, at Vatikanet er en stor finansmagt på dette område. Vi er i stand til at gøre rede for, at Vatikanet hverken på dette eller andre områder gennem sine investeringer besidder aktiemajoriteten i noget selskab. For øvrigt er man for tiden ved at likvidere visse investeringer inden for ejendomsbranchen, bl.a. i »Societa Generale Immobiliare«.

6. Det er ikke rigtigt, at »pavestolen kontrollerer de syv betydeligste bankvirksomheder i Italien«.

7. Det er rigtigt, at pavestolen for tiden har tilgodehavender i banker uden for Italien, bl.a. i Amerika og i Schweiz, men i betragtning af dens internationale karakter og ikke mindst af dens karitative opgaver verden over, er dette ganske normalt. De likvide tilgodehavender i italienske banker indskrænker sig til de midler, der er brug for til de løbende og nødvendige bankforretninger i Italien.

8. Vatikanets produktive kapital kan – hævder »Tribune de Lausanne« – løseligt anlås til 50-55 millioner schw. frs.,

dvs. 7-8000 milliarder lire. Denne sum er grebet lige ud af luften. I virkeligheden beløber pavestolens produktive kapital, dens tilgodehavender i banker og dens investeringer i og uden for Italien sig ikke til noget nær en hundrededel af dette beløb.

9. Selv hvis man tager virksomheder med særlige formål, f.eks. »Istituto per le opere di religione« (Vatikanets bank), med i betragtning, er den nævnte sum på 7-8000 milliarder lire et helt fantastisk beløb. I øvrigt tager disse virksomheder sigte på at imødekomme krav og behov hos de religiøse institutioner i hele Kirken, og dette ganske bestemte sigte udelukker, at der kan disponeres over dem til fordel for Kirkens centraladministration. For at sige det helt klart, må administrationsomkostningerne i forbindelse med Kirkens centralledelse bestrides af det årlige renteudbytte af den produktive kapital, der var tale om under punkt 8.

10. Ifølge »Tribune de Lausanne« uddeler Kirken »hvert år over 2 milliarder schw. frs. til udviklingslandene«. Heller ikke på det punkt må man forveksle Kirken med pavestolen. Pavestolen er den katolske Kirkes centralorgan, hvorimod Kirken er et langt mere omfattende – universelt – fænomen, som gennem bispedømmerne, sognene og alle sine øvrige institutioner er direkte nærværende og virksomt over hele verden. Det er en kendt sag, at der i ethvert land findes katolske institutioner til gavn for udviklingslandene og til afholdelse af hjælpeforanstaltninger i tilfælde af særlige katastrofer og andre tilfælde af pludseligt opstående nød (Misereor, Caritas Internationalis osv.). Vi ved ikke, fra hvilken kilde det opgivne tal på 2 milliarder schw. frs., dvs. 260 milliarder italienske lire, stammer. Mon ikke også denne sum er opstået af de sædvanlige overdrivelser? Hvis det stemte, ville det være et særdeles smukt bevis på katolikernes indsats for udviklingslandene verden over, som kun kunne glæde alle mennesker af god vilje. I hvert fald står det fast, at en sådan sum ikke kan hidrøre fra pavestolens årlige renteindtægt, som absolut ikke er stor nok til det. Pavestolen fordeler en del af de penge, hele Kirken stiller til disposition for udviklingslandene. Det drejer sig her om de bidrag, der rundt omkring i bispedømmer og sogne verden over på bestemte dage indsamles til missionslandene og til befolkningens menneskelige udfoldelse i disse lande og områder. Alle pengene fordeles gennem kongregationen til troens udbredelse, som hvert år udsender et udtømmende og detaljeret regnskab over dem. I 1968 fordelte denne kongregation ifølge sine regnskaber i alt ca. 50 millioner dollars, dvs. ca. 30 milliarder lire.

11. Pavestolens midler må heller ikke forveksles med den understøttelse, Italien i overensstemmelse med konkordatet (art. 30) udbetaler til sognepræsterne og biskopperne (og ikke, som artiklen i »Tribune de Lausanne« kunne lade formode, til »alle i Italien boende gejstlige«) som »supplement til deres løn«. Denne ordning er for øvrigt ikke speciel for Italien. I mange – også ikke-katolske – landes lovgivning er der fastsat et vist tilskud til præsterne.

12. »Tribune de Lausanne« skriver: »Konkordatet fritager medlemmerne af gejstligheden og alle borgere i Vatikanet for enhver form for skat.« Det er ikke rigtigt. En sådan fritagelse for skat er ikke forudsat i konkordatet. I konkordatets artikel 17 er der ikke tale om fritagelse for skat af de lønninger, pavestolen udbetaler til sine ansatte. Denne norm gælder altså kun lønningerne – og kun de lønninger, der udbetales til ansatte under pavestolen, men ikke til »medlemmer af gejstligheden« i almindelighed og heller ikke til borgerne i Vatikanet (det vil i øjeblikket sige 509 personer). De ansatte under pavestolen andrager et par tusinde mennesker, for størstedelen lægfolk og deres familier. De begunstigelser, der indrømmes disse ansatte med hensyn til deres lønninger, hænger sammen med princippet om pavestolens suverænitet, fordi den har brug for dette medarbejderskab for at kunne opfylde sin sendelse.

13. Det er sandt, at den italienske stat har givet pavestolen en kontant sum på 40 millioner dollar og 50 millioner dollar i værdipapirer til en rente af 5 pct., når man tager datidens kursværdi i betragtning. I henhold til den økonomiske overenskomst, der i 1929 blev indgået mellem Italien og pavestolen, fik pavestolen som en begrænset erstatning for tabet af Kirkestaten og andre kirkelige besiddelser af den italienske stat udbetalt 750 millioner lire i kontanter og en milliard lire i italienske værdipapirer med 5 pct. renteudbytte. Med den daværende kursværdi, hvor en dollar var 19 lire, svarede beløbet til 40-50 millioner dollar. Det er derimod forkert at tro, at den italienske stat har givet pavestolen 40-50 millioner dollar til kursværdien i dag, eftersom dette ville svare til et beløb på 56 milliarder lire.

Vi har – på udtrykkelig opfordring – indskrænket os til at svare »Tribune de Lausanne« udførligt punkt for punkt. Men den smule, vi har sagt, skulle være nok til at vise, hvor troværdig Lo Bellos bog er, og hvordan det står til med alvor og etikken inden for en vis presse og visse former for forlagsvirksomhed, som ikke bare bringer usandheder til torvs, men som også utilsløret forfølger bagta-

leriske mål. Det er i sandhed beklageligt, hvad der i den senere tid i alt for mange tidsskrifter skrives om Vatikanets finanser, og hvordan man udgiver ting for sande, der i virkeligheden slet ikke er i overensstemmelse med de faktiske forhold.

Til slut skal vi endnu en gang henvise til det, vi under punkt 8 sagde om pavestolens kapitalanbringelser, mens vi samtidig opfordrer til ærligt at overveje, hvad den til gengæld skal yde. For at imødekomme de stadig stigende behov i Kirken og i verden har pavestolen i de senere år gennemført forskelligt, som af offentligheden i almindelighed er blevet hilset med tilfredshed. Det er tilstrækkeligt her at minde om det 2. Vatikankoncil, kommissionerne efter concilet, sekretariatet for de kristnes enhed, sekretariatet for de ikke-kristne og ateisterne, lægmandsrådet og den pavelige kommission for retfærdighed og fred, den pavelige kommission for sjælesorgen blandt emigranter og turister, de økumeniske bestræbelser, bispesynoden, rejser til et stort antal nødvendige studiemøder, »stages«, økumeniske møder på forskellige planer osv. Samtidig med at man glæder sig over disse initiativer, må man ikke glemme, at de også koster penge – mange penge. Paven har selv udtalt sig om dette i Cagliari: »Paven er ikke rig, som mange vil påstå, at han er. Vi har vanskeligheder med hensyn til at bestride de nødvendige forvaltningsomkostninger i forbindelse med Kirkens centraladministration.«

Endvidere minder vi om det, paven for nylig sagde i sin tale under den offentlige audiens i Peterskirken onsdag den 24. juni: »Vi ved meget godt, at den offentlige mening både i og uden for Kirken i dag – hvor alt drejer sig om at erobre, besidde og nyde de jordiske goder – ønsker og fornemmer det som en direkte nødvendighed at se den evangeliske fattigdom levet og især realiseret på de steder, hvor man prædiker og repræsenterer evangeliet – for at sige det ligesud: i den officielle kirke, ved pavestolen. Vi er os denne indre og ydre udfordring til vort embede bevidst. Ligesom der med Guds nåde bliver givet afkald på mange jordiske privilegier og gennemføres mange reformer af Kirkens ydre fremtræden, vil vi – under hensyntagen til det berettigede og i tillid til, at de troende vil forstå os og støtte os – fortsat stræbe efter at afskaffe forhold, som ikke er i overensstemmelse med den sande kirkes ånd og vel. Behovet for at have de nødvendige økonomiske og materielle »midler« og det deraf følgende behov for at søge dem, bede om dem og administrere dem, må aldrig forveksles med de »mål«, de skal tjene. Kirken må altid have midlernes begrænsning, det storstilede i sin indsats og sin åndelige bestemmelse for øje.«

Vivil overbevise verden om, at Gud elsker os

Den følgende artikel er et brev skrevet af sr. Benedicte Ramsing, generalpriorinde for Sct. Josefsøstrene verden over. I brevet skildrer sr. Benedicte Sct. Josefsøstrenes betydningsfulde og heroiske indsats i Brasilien, hvor de arbejder på at skabe menneskeværdige kår.

p.t. Rio de Janeiro, 2. august 1970
PAX CHRISTI

Kære alle sammen!

Her er jeg igen efter en helt uforglemmelig oplevelse i vore missionsstationer i den nordøstlige del af Brasilien. Jeg forlod Dem sidst i Rubiataba. Derfra tog vi til Bracolandia, hvor vi har fire søstre fra St. Paul. De bor i et lille hvidkalket hus, som landsbyens beboere selv har bygget for at opnå at få søstre. Det er en halv times jeepkørsel fra Rubiataba, og belært af sidste tur pakkede jeg mig ind i min regnfrakke fra top til tå i håb om, at støvet ikke trængte ind. Det gjorde det ikke, men jeg var ved at dø af varme, så da vi senere tog videre til Goiania – en fire timers kørsel, lagde jeg regnfrakken og tog to forklæder på, et foran og et på ryggen, og det skånede mig noget.

Da vi kom til Bracolandia var der stor opstandelse – hele landsbyen var på benene – biskoppen var allerede kommet,

og han stod og dirigerede børnene, der sang: »Ida, Ida, Mater Benedicte«, mens fyrværkeriet skød, så det gjaldede. Stor modtagelse efterfulgt af procession over til kirken med biskoppen i ornat og efterfølgende concelebration og prædiken etc. Befolkningen sang, så det kunne forslå noget. Alle var kommet, lige til de mindste babier var de med i kirken, og byens honoratiores kom derefter og hilste på os.

1 Ordets gudstjeneste

Bagefter hørte vi om søstrenes arbejde, der meget ligner søstrenes i Rubiataba. Men de har kun været der en måned, så de er endnu ved installationen. En af søstrene tager ud til urskoven, og i udgangen venter befolkningen på hende. Hun medbringer det Allerhelligste, og de går syngende i procession til den lille hytte, hvor de kan holde gudstjeneste. Her hol-

der hun ordets tjeneste efterfulgt af Eukaristiens fejring, blot uden konsekration. For befolkningen er det en stor fest, når søstrene kommer. Bagefter underviser hun, de voksne i alfabetet, mødrene i barnepleje osv. En anden søster er ved at indrette en lillebitte helstation ved siden af kirken. De mest velhavende af byens indbyggere hjælper med. Søstrene administrerer fødemidlerne sendt af Caritas. Det er påkrævet; tidligere gik en stor del af disse forsendelser i de velhavendes lommer. Borgmesterens kone kunne ikke forstå, at hun ikke kunne komme og tage al den olie, hun ønskede, og hun var noget fortørnet, da søsteren nægtede at udlevere det. Befolkningen lærer af søstrene at bage brød. Tidligere blandede de blot melet – fra Caritas – med vand og spiste denne klistermasse.

Fra Bracolandia tog vi videre til Goiania, statens hovedstad, hvor vi sov hos nogle søstre, der har en stor skole der. Næste morgen skiltes vi fra St. Pauls

provincial, søster Bernadette, for at tage videre til Maranhao, til Balsas i den sydlige del af staten, en rejse på 6-7 timer i fly. Vi fik en slem forskrækkelse. Søster Bernadette havde glemt at få bekræftet datoen for vor afrejse, og man nægtede os plads i flyet. Til sidst gik man med til, at vi kunne komme med til Brasilien, men der skulle vi så have vores billetter ordnet og bagagen omskrevet, mens flyet gjorde 20 minutters ophold. I sidste øjeblik kom vi op i flyet, og i Brasilien måtte vi i huj og hast ordne sagerne – søster Ida fløj til billetkontoret, og jeg til bagageudleveringen, hvor jeg med vilde fagter og italienske gloser gjorde dem forståeligt, at jeg måtte have bagagen udleveret hurtigst muligt. Vi nåede det – men puh ha, hvor var vi oprevne. Tænk, hvis vi var blevet standset i Brasilien, og hele turen til nordøst var gået i vasken, for der går kun fly dertil én gang om ugen.

Efter en lang tur med mange mellem-landinger på små støvede landingsbaner og med meget primitive lufthavne nåede vi Balsas, hvor vi blev modtaget med stor hæder. Biskoppen og byens honoratiories var mødt op i lufthavnen sammen med en gruppe søstre, og vi blev kørt i den biskoppelige jeep – meget lidt biskoppelig – til søstrenes hus, hvor alle søstre fra de fem kommuniteter var forsamlede. Her var der reception med taler af biskoppen og byens borgmester, der åbnede alle døre for mig i byen med stor gæstfrihed – jeg var byens gæst – og jeg måtte jo pænt svare på alt. Her mødte vi også søster Moema, som De sikkert alle husker fra vort generalkapitel. Hun er koordinatrice for vore missioner i nordøst, og hun havde lagt et fint program til rette. De første to dage var vi alle samlet, og vi drøftede sammen missionens specielle problemer og vor fornyelse. Jeg talte med gruppen af sygeplejersker, der også tager sig af Caritas' arbejde. De fortalte, hvor svært det er at undervise de indfødte, som for størstedelen er efterkommere af slaver – altså sorte – ofte blandet med indianerblod –

2 Tabuer og overtro

og lever i ganske primitive palmehytter uden vinduer og selvfølgelig slet intet gulv. De har en mængde tabuer, som tit har deres oprindelse i overtro. Kvinderne må ikke vaske sig 40 dage efter en fødsel. De synes, at søstrene og præsterne spiser som muldyr, fordi de spiser grønsager; de har næsten alle sammen vitaminunderskud og proteinunderskud, børnene er små og uudviklede – en 14 års dreng ser kun ud til at være 8-9 år gammel. De fleste børn løber nøgne omkring, og de bliver kun sjældent vaskede, så De kan tænke Dem, hvordan de ser ud i al det støv og mudder. Når de bliver va-

skede, sker det oftest i den nærliggende flod, hvor al rengøring foregår i det samme vand, som de bruger til drikkevand: opvask, storvask, kropsvask osv. Søstrene tager fra byen ud til urskoven, ofte 100-150 km med en gruppe bestående af en præst og flere leaders – lægfolk, der hjælper præsten med katekismusundervisning o.l. Ofte kan jeepen ikke nå frem, og de må skifte over til hesteryg. Søstrene bringer deres hængekøje med sig. De får så husly i en hytte hos en pålidelig familie, og her sover de i egen hængekøje. Ofte må de også medbringe mælkepulver og vand, for de kan ikke stole på, at vandet er rent. Søstrene har en brønd i deres hus, og de filtrerer vandet, så det kan drikkes, men da jeg var der, slap vandet op i brønden, så det var et problem. Vi tyede til naboen, en gammel dame, der elsker søstrene, og hvor en del af de tilreisende søstre havde deres hængekøjer hængt op side om side i en af stuerne. A propos hængekøjer, så er det et husflidsarbejde, – de er meget fine og stærke, og biskoppen forærede mig en, som søster Moema vil sende til mig i Rom. Jeg håber, den engang ankommer.

Søstrene i sygeplejen arbejder ud fra en helsestation, hvor det vrimler ind med syge. Disse helsestationer skal stætte sørgen for – men der er megen korrupsion, således så jeg i Pastor Bons en helsestation, der havde været en stald, og hvor flagermusene fløj rundt i store flokke oppe under taget. Husene her er nemlig bygget med væggen i det halve af husets højde, og der er intet loft, så man kigger lige op på teglstenene – i regntiden er de sikkert ikke særlig godt beskyttet. Til denne helsestation er der knyttet 12 funktionærer, som staten betaler hver måned, men de sidste ni år er der ingen af dem, der har arbejdet, end ikke tandlægen – de modtager bare lønnen, og det er så fjernt fra regeringen, at der ikke er nogen kontrol.

3 Sygepleje og undervisning

Søster Gemmas arbejde her er virkelig heltemodigt. For at få folk til at spise rigtigt, giver hun dem en recept f.eks. på at spise et æg sammen med det medikament, hun uddeler. Sygeplejerskerne står for uddelingen af Caritas-midler. De søger herigennem at få befolkningen til selv at arbejde på at forbedre levevilkårene – de er fatalister og har ingen initiativ. Men det er lykkedes søstrene sammen med præsterne at få grupper af familier til at slå sig sammen om at opføre huse af sten. Når de arbejder med, kan de opnå at deltage i uddelingen fra Caritas. Selvfølgelig bliver der samtidig taget hensyn til syge og gamle.

Andre af søstrene er især optaget af undervisning, dels i de små under- og mellemskoler, der findes, dels ved kate-

kismusundervisning. De har stor glæde i dette arbejde, og de får stor indflydelse på de unge og kan ændre deres mentalitet. Således hersker der en udpræget familieånd, men på en sådan måde, at hvis der er strid mellem to mænd, er det hele familien der inddrages i dette had, og kniven sidder løst i skeden – mange bliver dræbt for en bagatel. Her har søstrene allerede fået ændret ungdommens syn, således at de forstår værdien af menneskeliv.

Biskoppen, Dom Rino Carlesi, er enestående. Han er lykkelig for søstrene, og han planlægger arbejdet i samråd med sine præster og søstrene. De har hyppige konferencer og møder. Nu planlægger de at skabe en »équipe volante«, en flyvende gruppe, – hvor to af vore søstre deltager. De skal ud til de fjerneste sogne, hvor man kun sjældent ser en præst, og de skal bistå præsten, således at det ikke blot er et »sakramentalt« besøg, hvor der døbes på stribe og skrives i kø, men hvor man samtidig hjælper befolkningen til bedre menneskelige levevilkår. De samler ungdommen og søger at uddanne de bedste til at blive leaders, så de kan tage sig af arbejdet, når gruppen forlader stedet. De samler mændene, kvinderne, børnene og giver dem den tilsvarende undervisning. Nogle steder er de blevet mødt med kulde, og de må gå fra hus til hus og vise, at de kommer for at hjælpe, og at de holder af befolkningen. Først derefter kan de begynde at undervise kvinderne og lære dem, at kvinderne har deres store betydning i samfundet, for at fremskridtene kan ske.

4 Flygtninge . . .

De fejrer messen hver aften i landsbyen, bliver der 1-2 uger og så videre til næste sted. De kan nå bispedømmet rundt to gange årligt. Flere steder i landsbyerne har biskoppen oprettet centre, hvor »the leaders« – altså lægfolk – kommer for at forberede sig til at undervise befolkningen. En aften tog vi ud til et forsamlingshus – nogle pæle rammet ned i jorden, derover et palmetag, for den ene ende et bord og en tavle og en petroleumslampe. Her talte en leader til forsamlingen – det mindede om den primitive Kirke – han talte ud fra livet og viste hen til evangeliet i al enfoldighed. Forsamlingen var meget opmærksom. Da vi kom derfra, mødte vi tre store lastvogne fulde af folk, siddende på ubekvemme træbænke, der var lagt på vognenes lad. De flygtede fra tørken sydpå til – håbede de – bedre levevilkår. De havde alt med sig, hvad de ejede, i små tørklæder. Oppe under sejldugen havde de hængt små hængekøjer til børnene. Således havde de rejst flere dage gennem de støvede egne, og de var alle dækket af støv. Den slags lastvogne kommer der

mange af i tørketiden, og folkene har næsten intet at leve af. De betaler 50 cruvedos – måske hele deres formue – og så rejser de, så langt pengene rækker. Det er et trist syn.

Endelig er der søstre, der tager sig af køkkenet og samtidig underviser kvinderne i syning og madlavning. De er meget populære, og de går ofte på besøg hos familierne, så søstre er godt kendt af alle. De går i »civil«-dragt – jeg tror, det ville være meget besværligt at være i søsterdragt her med al den nødvendige vask, og samtidig kan de lære kvinderne, hvorledes man kan klæde sig i al enkelhed og properhed. Det, som kendetegner vore kommuniteter her i missionen, er en strålende glæde og stor indbyrdes kærlighed og hjælpsomhed. Mangt og meget, som spiller en stor rolle i civilisationen, mister sin betydning her, og samarbejdet får så stor betydning. Søstre må leve i afkald og total disponibilitet, men de gør det med så øjensynlig glæde og storhed, at man må betages. Vi havde mange gode diskussioner sammen. Det er søstre, der tænker over tingene, og personligt betød det meget for mig at møde disse modige kvinder.

En aften havde byens ungdom inviteret til show, og det var med musik, jazz og guitar og sang – øredøvende, men af et godt hjerte, så jeg måtte atter op at takke. En dag var vi inviteret til middag i seminariet, byens vatican, hvor vi spiste til middag med biskoppen, præsterne og andre søstre. Der er tre capucinersøstre, der underviser i en af skolerne.

5 Helsestation med flagermus

Efter de første dages »studium« tog vi ud på besøg til tre af de andre kommuniteter. Vi kørte langt over 1000 km ad de støvede, stenede veje i jeep, og det blev til storvask efter hver tur. Først kom vi til Mangabeires, hvor vi har søstre fra Lagoa Vermelha. Ellers er de fleste søstre fra Caxias. Her leder søstre sogneskolen, og de har pastoralt arbejde, men ingen sygeplejerske. Der findes i byen en helt enestående sygeplejerske, læg, der tager ud til alle de syge, og som har indrettet et lille hospital, – dvs. et rum til ambulatorium og en terrasse, hvor hun kan anbringe seks hængekøjer til eventuelle alvorligt syge. Hun sørger selv for alt – også økonomisk. Hun får en vis sum af staten om måneden som hjemmesygeplejerske. Der var i øjeblikket kun en patient, en ældre mand, der var stukket ned på åben gade for en bagatel. Han havde to dybe snitsår, et over hele venstre arm og et over hoften – helt ind til knoglen. Han blev der, indtil hun var sikker på, at der ikke kom infektion i såret, for er de først i hjemmet, kan man være sikker på infektion, og sand-

synligvis også tetanus. Tracoma er også en udbredt sygdom; jeg så flere børn med den. Det undrer mig, at WHO ikke er aktiveret i disse egne, men det afhænger jo af, om regeringen vil bede om hjælp.

Vi tog samme dag videre til Pastor Bons, 150 km herfra. Det er her, søstre har deres helsestation med alle flagermusene, – nej, hvor var der gyseligt! Vi tog også ud til en hytte, hvor søstre underviser mødre i børnehygge, – det er lykkedes dem at få dødeligheden nedsat, – den var forrygende høj. Søstre boede i et fint hus, for sognet havde givet det. De havde endog en frigidaire, som jo er ret nødvendig i denne varme, – det var tørketiden med ca. 40 gr. Celcius. Kosten er også et problem. Når man har set, hvordan de sælger kød, mister man appetitten, så der er intet at sige til, at jeg alle steder fik serveret stegt høne eller hane. Så var der en hane mindre til at vække os om morgenen kl. fire, – det er en hel koncert med alle de haner, der bor i landsbyen. Jeg har vist spist en hel hønegård i disse uger. Enhver indvåner med lidt respekt for sig selv har en hane og nogle høns, – de bor for det meste sammen med familien i samme »stue«. Søstre får drikkevand bragt fra kilden. En af deres gode venner i landsbyen har påtaget sig hver dag at lade sit æsel bringe en tønde vand til søstrenes hus, og han vil ikke betales for det. Således ser man mange udslag af beboernes hengivenhed for søstre. De kan ikke forstå, at disse fremmede damer vil dele deres levevilkår, når de kunne have det så godt sydpå, – de mener slet ikke at have ret til noget. De lever endnu i en mentalitet, der stammer fra slavetiden, og de er helt forundrede, når man vil hjælpe dem.

6 Ungdommen

Næste dag tog vi videre til Paraibana, hvor vi også har fire søstre. De levede meget spartansk. En af søstre er en meget dygtig sygeplejerske, og hendes helsestation var den bedste, jeg har set, relativt moderne og godt indrettet. Hun tog mig med ud til en moder, hun havde forløst sidste nat. Hun boede i en lerhytte uden vinduer, men lå pænt tildækket på et stort rent leje, og den nyfødte – fint påklædt – lå i en miniaturehængekøje ved siden af sengen. Der var barselbesøg, men befolkningen har lært, at når søster kommer, så skal de holde sig væk, – dette gælder især under fødslen, hvor der ellers var tilskuere til hele foretagendet. Nu hedder det: Skynd jer væk, søster kommer. Og så er der fred til at foretage fødslen, så det kan ske efter relationelt hygiejniske principper – for så vidt som det er muligt i disse omgivelser.

De havde også en pæn bygning til sko-

le, og søster Thais har her haft den fine indflydelse på ungdommen, at den nu er blevet mere socialt minded og organiserer sig i ungdomsklubber o.l. Ja, jeg kunne blive ved at fortælle om mine oplevelser her i Maranhao, men resten må nok vente til vi ses engang. Vi tog tilbage til Pastor Bons for at sove dér og næste dag videre tilbage til Mangabeires, hvor vi spiste til middag og så tilbage til Balsas, – det var en lang rejse, men umagen værd. På vejen kørte vi gennem store palmelunde, vi så flere smukke fugle, der hastigt krydsede vor vej, og vi så de mange Mangrovetræer, brødfrugtræer, Cauanlunde osv. Her er en masse frugter, jeg ikke kender, og floderne er rige på fisk, så befolkningen kunne leve deraf, hvis de havde initiativ. Forresten tog vi også en tur til Nova York, en by, der er opført i stedet for en anden by, der ligger på bunden af en kunstig sø. Vi ville sejle ud på søen, hvor palmekronerne ragede op over overfladen, men båden var skrøbelig, så jeg turde ikke vove mig ud på den galej.

I Balsas havde vi endnu en dag, før flyet ankom, og vi var en halv snes søstre, der kunne hygge os sammen, – jeg tror, de var glade for besøget, og jeg følte mig stærkt knyttet til disse søstre. Søstre har allerede kald blandt befolkningen. En af dem vil være søster, »fordi søstre altid er så glade, og jeg vil overbevise verden om, at Gud elsker os«. En – neger – mente ikke, vi ville modtage hende, fordi hun var sort og fattig, – hendes mor havde afskrækket hende, men hendes kald synes meget ægte – vi må jo passe på, at det ikke går som i Madagascar, hvor det er en social forfremmelse at blive søster. Men der melder sig som sagt allerede en lille flok, og vi må tænke på et noviciat.

7 Besøg hos Helder Camara

Så afgang fra Balsas – med biskoppen i spidsen. Søster Moema tog med os – 6 timers fly til San Louis, hovedstaden, hvor vi overnattede hos nogle søstre, og derfra næste morgen tidlig videre med fly – 7 timer til Recife, Helder Camaras hovedsæde. 48 km herfra, i Carpinas, har vi fire søstre, der arbejder i bispedømmet, men i en helt anden situation. Her er også mange fattige, og de har undervisning i skolerne, samt pastoralt arbejde. Men en af deres væsentligste opgaver synes at være at forene biskoppen med præsterne og befolkningen. Han lever som en ensom mand i et stort hypermoderne palæ midt i en fattig by. Det virkede grelt. Men han har den bedste vilje af verden, og lidt efter lidt håber søstre, som han har stor tillid til, at de kan hjælpe til at arbejdet går ind i den rette gænge. Ved siden af søstrenes hus – biskoppens ejendom – bygger man nu

et stort center til uddannelse af leaders, og her får søstrene også en opgave. En af søstrene er allerede koordinator for al katekismusundervisning i bispedømmet. De har kun været her i fem måneder, så det hele er i sin vorden. Vi kørte ud til et arbejderkvarter i nærheden, hvor de meget gerne vil arbejde, men endnu er det ikke muligt. Vi blev der i tre dage, og den sidste dag kørte vi til Recife og besøgte de to Taizébrødre, der lever sammen med to benediktinere og snart også to maristbrødre.

Vi besøgte et kvindeligt økumenisk center med diakonisser og ordenssøstre, men de var desværre ikke hjemme. Vi tog ud til Dom Helder Camera, og det var en oplevelse at møde ham. Han talte til os om den evangeliske fattigdom, som ikke duer, hvis den ikke er ledsaget af kærlighed og ydmyghed. Han var helt glødende af nidkærhed.

For øjeblikket huser han 3.500 personer, der er blevet husvilde ved en oversvømmelse – de bor i hans seminarium – og han beklagede, at han ikke kunne hjælpe bedre, men han har ikke penge. Her er det regntid til forskel fra tørken i Maranhao, men meget varmt også. Det var en oplevelse at møde denne personlighed; vi talte med ham i ca. en halv time.

Den 28/7 tog vi videre med fly efter at have taget afsked med søster Moema, som jeg håber at møde igen i oktober i Curitiba, hvor provincialpriorinderne fra Brasilien skal mødes. Nordøst er noget for sig selv, og jeg tror, det er nødvendigt, at den ledende herfra deltager i dette møde.

8 Mange aktiviteter

Atter 7 timer i fly, sydpå til Bahia; i den sydlige del ligger en lille by, Caravelas, hvor vi har tre søstre, der leder et fint lille hospital, der er bygget af den hollandske regering, og hvor hollandske frivillige sygeplejersker har arbejdet. Nu har vore søstre overtaget arbejdet. Der er plads til 40 patienter, og der er et lille laboratorium, en nydelig lille fødestue og fødeafdeling, samt pædiatri og kirurgi. Dette er midtpunktet for arbejdet i sognet. Søstrene søger at lære befolkningen at leve sundt. Således fortalte de søstrene, at det var umuligt at dyrke grøntsager. Søstrene har nu indrettet en nydelig lille have med fine grøntsager, og befolkningen ser med undren på den og siger: So ein Ding muss ich auch haben. På den måde får de dem til at spise mere vitaminrig og proteinrig kost. 180 km herfra ligger Medeira Neto, hvor vi har fire søstre, der underviser i en skole og har alfabetisering og katekismusundervisning. Det var for langt borte, til at vi kunne nå at tage frem og tilbage, så de fire søstre

kom til os, og vi havde det godt sammen. Den største plage her er fluerne – i tætte sværme satte de sig overalt – men søstrene synes at have vænnet sig dertil. Jeg havde svært ved at bevare appetitten ved bordet.

Vi besøgte biskoppen, en ca. 190 cm høj hollænder, tidligere franciskaner, Dom Philippe. Han er henrykt for at have fået søstrene. Vi blev inviteret til kaffe i hans lille fluebefolkede køkken. Det var en stor kontrast til Dom Manuel i Carpinas, hvor vi blev trakteret i en fin herskabelig spisestue. Men jeg foretrækker det sidste. Dom Philippe var herligt ligetil. Den anden dag kørte han os til Alcobacas, ca. 28 km, ad den værste rute, jeg endnu har prøvet, gennem mudder og sand og op og ned, så vi blev vældigt gennemrystet i hans jeep. Han kunne ikke fransk, men vi forsøgte os med vort spartanske tyske, og så gik det. I Alcabacas har de indrettet et center, og nu bygger de et hus til et nyt kommunitet, som vi håber at kunne sende dertil i løbet af det kommende år. Men først må den nye vej åbnes, så der bliver mere farbart. Vejene her i Brasilien er et helt problem, og som kommunikationsmiddel er det helt nødvendigt, at vejnettet udbedres, – men det er et fantastisk stort foretagende, når man tænker på afstandene. Det er planlagt, og i løbet af de kommende år vil der ske en forbedring og dermed en udbygning af befolkningsantallet, og så må Kirken være parat. Derfor er vore søstres arbejde af så stor betydning, og alle biskopper kan ikke lovprise dem nok. Foreløbig hører disse regioner til de mindst udviklede egne af Brasilien, og for en lang årrække bliver der nok at gøre for søstrene. Lad os bede, at de stadig bevarer deres iver og nidkærhed i tjenesten. – Fra Caravelas tog vi videre – 2 timers fly – til Rio de Janeiro, hvor vi blev modtaget af søster Leontine, der nu hedder søster Luiza, provincialen fra Parana, da de har fire kommuniteter her, et i Rio og tre i Petropolis, ca. 80 km herfra. Disse kommuniteter har vi besøgt i disse tre dage. Her i Rio er der en underskole, – men der er ferie for tiden, så jeg har ikke set meget til skolen. I Petropolis har vi en underskole, et børnehjem for forældreløse drenge – 85 i alderen fra 6–16 år. Børnehjemmet er knyttet til en skole, men vore søstre arbejder ikke der. Endelig er der en vuggestue og børnehave, gratis for de fattige med ca. 80 børn. Samtidig arbejder søstrene i sognet og i en favella, hvor de hjælper befolkningen med at blive registreret, så de kan få børnene døbt, ægteskaber bragt i orden osv. foruden en materiel hjælp. Det bliver nok således i de næste provinser, vi besøger.

9 Bøn om forbøn

I morgen tidlig går turen direkte til Porto Alegre pr. fly – 2 timer. Og så begynder tredje etape af de seks, jeg skal ud på. Jeg beder om Deres forbøn, at jeg må få lov til at bringe vore søstre glæde og mod, og lade dem føle den enhed, der bør herske i vor kongregation.

Jeg håber, alt står vel til i det lille Skandinavien; her hører jeg intet om, hvad der foregår i den store vide verden, men nu kommer jeg til mere civiliserede steder, så jeg måske kan følge med i fjernsynet. Jeg begynder at kunne forstå lidt portugisisk, men det er lidt af et handicap, at jeg ikke kan tale det. Undskyld dette lidt rodede brev, men jeg har måttet skrive det i den sparsomme tid, der er tilovers, så jeg har ikke haft tid til at lave en plan. Jeg håber alligevel, at det kan interessere. De kærligste hilsener til alle fra Deres hengivne

Søster Benedicte.

(Et andet brev af Søster Benedicte offentliggøres i MAGASIN 1970/5).

BØGER

EN BOG OM PINSEOPLEVELSER I AMERIKA

I sidste nummer af »Kirkens Verden« har pater Vagn Hansen skrevet en afhandling om »Pinsebevægelsen i den katolske Kirke«, som især i Amerika griber stærkt om sig i de seneste år.

Man fornemmer gennem denne afhandling, at Vagn Hansen vurderer, at der her er tale om noget nyt og væsentligt, samtidig med at det er ganske klart, at de, der er deltagere i bevægelsen, bedømmer den anderledes end en tilskuer som pater Vagn Hansen. Det er derfor naturligt at pege på, at der nu foreligger en omfattende saglig redegørelse for den Helligåndsoplevelse som 30-40 studenter, professorer og præster ved det katolske universitet i Pittsburg havde i februar 1967, og som påvirkede dem voldsomt og dannede udgangspunktet for de mange Helligåndsoplevelser, der nu finder sted over hele Amerika.

Begyndelsen var, at nogle unge teologer følte, at der var noget, der manglede i deres personlige kristne liv. De kunne ikke sætte fingeren på, hvad der var galt, men det slog dem, at den første tids kristne oplevede Helligånden som en virkelighed på en måde, som de slet ikke kendte. De begyndte derfor at studere alt, hvad der var skrevet om Helligånden i Bibelen og at bede enkeltvis og sammen om at få Helligånden som en fornyende gave. Da en kreds af dem var sammen en weekend, oplevede de Helligånden på en måde, som svarede til oplevelsen i Ap. G. kap. 2.

I bogen har en lang række af deltagere i denne sammenkomst givet meget

koncise beretninger om, hvad de oplevede, og om virkningerne af det. Næsten alle angiver, at de har modtaget en oplevelse af Kristus levende i dem, en ny iver for at tjene og elske Kristus, en større glæde og inderlighed ved Kristus i alterets sakramente, en ny glæde, frihed, fred, en ny forståelse for andre mennesker og dermed en ny virkelighed i fællesskab med andre.

Tilsvarende oplevelser gør sig gældende inden for mange kirker i andre lande.

Det er ikke unaturligt, om der herhjemme i den katolske kirke er mennesker, som kunne ønske at mødes for at drøfte disse aktuelle emner. Vi vil gerne samle en sådan kreds i vort hjem og beder dem, der vil deltage, om at skrive det til vor adresse: Østerled 26, København Ø.

Astrid Hvidt.

Catholic Pentecostals af Kevin og Dorothy Ragnaghan (226 sider), udgivet af Paulist Press Deus Books, kan købes gennem Katolsk Boghandel i Bredgade, pris kr. 21,70.

NYE LÆSNINGER

Fra 24.-26. Søndag.

»Per annum«.

(De kursiverede titler henviser til læsningerne og evangeliet. De øvrige henvisninger er henholdsvis til Ps. Restp. og v. før evangeliet eller Alleluia. Henvisningerne til salmerne er taget efter Vulgata.)

13.9. 24. søndag: *Es. 50,5-9a.* – Salm. 114,1-6,8-9. (R: 9). – *Jak. 2,14-18.* – *Mk. 8,27-35.*

20.9. 25. søndag: *Visdom. 2,12,17-20.* – Salm. 53,3-6 og 8. (R: 6b). – *Jak. 3,16-4,3.* – *Mk. 9,30-37.*

27.9. 26. søndag: *4. Mos. 11,25-29.* – Salm. 18,8.10.12.14. (R: 9a). – *Jak. 5,1-6.* – *Mk. 9,38-43.45.47.* – 48.

24. uge »per annum« (= 13.9-19.9.)
Ma.: 1 Kor. 11,17-26.33. – Lk. 7,1-10.
Ti.: 1 Kor. 12,12-14.27-31a. – Lk. 7,11-17.

Ons.: 1 Kor. 12,31-13,13. – Lk. 7,31-35.

To.: 1 Kor. 15,1-11. Lk. 7,36-50.
Fre.: 1 Kor. 15,12-20. – Lk. 8,1-3.
Lø.: 1 Kor. 15,35-37.42-49. – Lk. 8,4-15.

25. uge »per annum« (= 21-26.9.)
Ma.: Ordsprog. 3,27-34. – Lk. 8,16-18.
Ti.: Ordsprog. 21,1-6.10-13. – Lk. 8,19-21.

Ons.: Ordsprog. 30,5-9. – Lk. 9,1-6.
To.: Prædikerens Bog. 1,2-11. – Lk. 9,7-9.

Fre.: Prædikerens Bog. 3,1-11. – Lk. 9,18-22.
Lø.: Prædikerens Bog. 11,9-12,8. – Lk. 9,43b-45.

Kristus - livets brød

Læsninger til 17. søndag efter pinse.

1. læsning: 2 Kong.4,42-44

2. læsning: Ef.4,1-6

Evangelium: Joh. 6,1-15.

Den første læsning på denne 17. søndag efter pinse er taget fra 2. Kongebog, hvori der berettes om et mirakel, udført af profeten Elisa, der ligesom sin lærer Elias med få midler får lov til at mætte mange mennesker, der sulter. Til denne læsning slutter sig så søndagens evangelium, der ud fra Johannes (6,1-15) fortæller om bespisningen af de 5000 mennesker, der var fulgt efter Jesus. Efter selve beretningen om miraklet følger da (v.22-66) Jesu berømte tale om Livets Brød.

De tre andre evangelister beretter om det samme mirakel, men det er interessant at bemærke de særlige træk og detaljer hos Johannes. – Johannes henleder således vor opmærksomhed på mannaen, jøderne fik, da de vandrede i ørkenen frem mod det forjættede land. Men i modsætning til mannaen, der ikke kunne gemmes, får disciplene af Jesus befaling til at samle resterne op af brødet og fiskene, – det skulle vare ved. Allerede i de senere bøger i Det gamle Testamente blev mannaen opfattet, ikke blot som en øjeblikkelig hjælp fra Gud, men som et tegn på Guds ord og som en appel til tro. På samme måde med det brød, Jesus giver under dette måltid i ørkenen, – det bliver et tegn på det himmelske måltid.

Brødet, som Jesus velsigner, er bygbrød: dette brød var forbeholdt de fattige, – men de fattige er jo på en særlig måde kaldet til at dele Guds glæde. Hos Johannes ser vi også, hvorledes Jesus selv fører samtalen med Filip og Andreas og selv deler brødet ud blandt folkeskaren. Johannes ønsker således igennem sin beretning at åbenbare selve Jesu program. Måltidet skal lære skaren at forstå Jesus bedre, men folk misforstår ham, og Jesus drager alene bort, for så siden at forklare tegnet for sine apostle.

Men hentydningen til vandrigen i ørkenen, til det eskatologiske måltid og til selve Jesu person skal lede vor tanke frem til det eukaristiske måltid. Og denne tanke støttes af to detaljer: Jødernes påske var nær, og velsignelsen over brødet er den samme, som evangelisterne bruger i deres beretning om den sidste nadver. Gennem alt dette forbereder Johannes os på Jesu tale, hvor Jesus viser, hvorledes det eukaristiske måltid er virkeliggørelsen af det eskatologiske håb, påskemysteriet og åbenbaringen af Jesu person.

Men efter denne korte gennemgang af dagens evangelium kommer så det spørgsmål til os: Er Kirken, Kristi mystiske legeme, stadig den, der uddeler brød til dem, der sulter. Vi ved, at vi lever i en verden, hvor de fleste mennesker sulter, og endnu er der ikke fundet nogen radikal løsning på dette problem. Modsæt-

ningen mellem de rige og de fattige lande skærpes stadig og vil måske munde ud i en katastrofe. Hvad skal Kirken gøre i dette spørgsmål? Nogle mener, at Kirken kun er et åndeligt fællesskab og derfor ikke skal blande sig i ting, der ikke vedrører den direkte, – andre ønsker det modsatte, men resignerer måske også, for hvad *kan* Kirken gøre, bortset fra ustandselig at huske os kristne på vor pligt til at hjælpe, hvor vi kan.

Men Jesus stillede sulten på en ganske konkret måde hos dem, der var sultne, ikke ved ord, men ved handling, og selv om han ved tegnet ønsker at åbenbare det brød, der giver evigt liv, var tegnet et almindeligt *brød*. Brødet, han gav, var ikke kun tegn på en åndelig føde. Det er ikke muligt at åbenbare Livets Brød uden at engagere sig i de opgaver, som verden af i dag stiller til os, og som *skal* løses. Og netop kærligheden til de fattige og til dem, der lider nød, er den bedste målestok for værdien af og dybden i vor kærlighed. At erkende at de fattige har *ret* til at få livets brød – brødet, der giver liv – er det samme som at engagere sig indtil det yderste i de krav, som kærligheden alene stiller, og som udtrykkes og virkeliggøres i vor vilje til at fortsætte det, Jesus gjorde. – Først da kan Kirkene blive et tegn i verden for dem, der hungre efter brød og tro.

V.H.

EN INDSATS I EVANGELIETS ÅND

Aktion Slæbebåd nærmer sig sin afslutning. Når dette når Katolsk Forums læsere, er de tre af bådene på vej til Peru – og de to sidste på det nærmeste fyldt med materialer.

Katolsk Forums medarbejder, Kaare Osorio, har været med til et af gruppens møder og stillet en række spørgsmål.

– *Hvad er der sket siden sidst, dvs. hvor langt er Aktion Slæbebåd i dag?*

– De to første både er allerede i Peru, hvor Peter Tantholdt Hansen er fløjet til Iquitos for at modtage dem. Samtidig modtager han Politikens medarbejder Jens Branner, der er sejlet med bådene gennem Brasilien op til Peru. Den tredje båd er afsejlet fra Ålborg, mens de to sidste afgår midt i september.

– *Havde gruppen ikke planer om at sende frivillige afsted?*

– Vi kan ikke påtage os at sende folk ud i lighed med større organisationer. Men en af Peter Tantholdt Hansens gamle venner, grafikerens Leif Melskens, rejser til Peru for egen regning, dels for at undervise i tegning, billedskæring m.v. – et område, som Peter Tantholdt Hansen ikke selv har kunnet tage sig af, men som har ligget ham meget på sinde – dels for at optage en film på stedet, for at danske katolikker kan få et førstehåndsindtryk af missionsarbejdet og livet blandt indianerne.

– *For hvor stort et beløb har I egentlig sendt af sted?*

– Det kan ikke umiddelbart gøres op i rede penge, eftersom hovedparten er danske varer og materialer, vi har fået foræret. Men skulle det købes herhjemme, ville vi løseligt anslå beløbet til omkring 300.000 kr.

– *Hvor meget har I fået ind i kontanter?*

– Ca. 65.000 kr. Heraf er en del allerede sendt af sted i rede penge, mens en andel del er brugt til indkøb af forskellige varer og materialer, som Peter Tantholdt Hansen selv har fremsat ønske om at få tilsendt.

Enestående beredvillighed ...

– *Det må da betyde, at mange institutioner og mennesker har givet bidrag?*

– Ja, vi har været i kontakt med mange som har vist sig helt enestående. Ikke alene har de skænket store gaver i form af materialer osv., men de har endda for egen regning fragtet dem til vor lagerplads. For blot at nævne et par eksempler: Ferrosan, som skænkede 1½ million vitamintabletter, emballerede tilmed varerne efter vore ønsker og forsynede dem med særlige etiketter. Firmaet Richter, der har givet os vægkort, båndfilm og plancher til undervisningsbrug, har ydermere solgt os et båndfilmapparat til en yderst favorabel pris. Og Esselte gav os 36.000 kladdehæfter, – hele 2 tons! – nok til at forsyne skolerne derude i distriktet i knap 2 år.

– *I har haft lagerplads i Mørkehøj, – men bådene afgik fra Ålborg. Hvordan fik I fragtet varerne derop?*

– Det er igen et eksempel på den hjælpsomhed, vi har mødt. Firmaet Thor Jørgensen har sendt en vognmand ud

og fragtet varerne til Ålborg – uden udgift for os. På grund af en misforståelse var der imidlertid ingen til at laste varerne i Ålborg. Havnearbejderne var gået hjem, og kasserne stod på kajen. Så tog vor kontaktmand hos Emborg, hr. Lomholt, affære. Han fik fat i bådernes maskinmester, der skulle sejle til Peru og aflevere dem, og sammen slæbte de 170 kasser – i alt 4 tons! – om bord og fordelte dem alle vegne, hvor de kunne finde plads. Slæbebådene har nemlig ingen større lastekapacitet; de er ikke fragtbåde, idet pladsen om bord hovedsageligt optages af maskineriet. Det forreste »lasterum« med et opgivet rumindhold var stillet til rådighed for os, men midt igennem dette rum går en hovedaksel, der skal smøres daglig på strækningen fra Belem i Brasilien op ad Amazonfloden, hvor bådene jo skal sejle ved egen kraft. Da der altså ikke var plads i dette rum til alle varerne, eftersom man skulle kunne komme til akslen, måtte de resterende varer fordeles på mandskabsrum, toiletter, vaske-rum osv.

– *Hvor store er slæbebådene egentlig?*

– De er 20 meter lange og på 65 tons, men da de som allerede sagt er slæbebåde og ikke fragtbåde, er der ikke meget lastrum i dem.

Manglende opbakning fra menighederne

– *I har talt om forskellige firmaers store hjælpsomhed. Det lyder næsten som om hele hjælpen er kommet fra mennesker uden for de katolske menigheder?*

– Nej, sådan skal det ikke forstås. Katolske menigheder og institutioner har også hjulpet med penge, tøj o. lign. – og Katolske Arbejdere har flere gange hjulpet med pakningen.

– *Vil I kalde aktionen en ubetinget succes?*

– Ikke helt. Selvfølgelig er vi glade og taknemmelige for det, vi har kunnet få af sted, – og vi er helt overvældede over støtten fra de omtalte firmaer. Men det har været noget af en skuffelse, at aktionen ikke er blevet bedre bakked op af de katolske menigheder, hvad den rent praktiske side angår. Vi har manglet folk til at hjælpe med pakningen, ja vi har faktisk selv måttet klare denne side af aktionen helt alene. Der er mere »slæb« i en sådan aktion, end man almindeligvis forestiller sig, og vi har simpelt hen måttet investere

Peter Tantholdt Hansen ved et af sine mange gøremål.

al disponibel tid i arbejdet. Vor henvendelse om hjælp til det praktiske arbejde har ikke givet store resultater bortset fra få personlige venner og de katolske arbejdere, hvis hjælp vi især påskønner, eftersom de ikke har været helt enige med os i det principielle grundlag for aktionen. Det satte en debat i gang, – hvilket også var et af formålene med vor aktion.

– *Har aktionen da haft et videre perspektiv end blot at sende hjælp til Peter Tantholdt Hansen?*

– Det kan man godt sige. Vi har haft vort startgrundlag som gruppe i Bibelhøjskolen, og vi følte hurtigt, at man ikke kan tage evangeliets budskab til sig, hvis man ikke samtidig reagerer på uretfærdigheden og nøden i verden omkring sig – reagerer, ikke bare i ord, men også i gerning. Vort problem var ikke så meget at få »omsat« evangeliet i praksis – som om evangeliet blot er en teoretisk opskrift – men at få tro og liv til at blive ét. Vi følte et behov for at se og gennemleve dagliglivets små og store begivenheder i evangeliets lys, for at kunne lære at forstå, vurdere og handle ikke bare moralsk rigtigt, men også eksistentielt rigtigt. Vi følte os derfor tilskyndet til at tage konkrete opgaver op som gruppe vel vidende, at vi dermed ville få problemerne ind på livet på en helt ny og anderledes krævende måde. Vi har mange gange syntes, at der blev snakket for meget herhjemme og handlet for lidt – også og måske især blandt katolikker. Derfor følte vi, at vi måtte handle, i håb om at det kunne være medvirkende til, at de katolske menigheder blev sig deres kristne ansvar bevidst – ikke bare for dagens Danmark, men for hele verdensproblematikken. Her sidder en dansk præst midt i Amazonjunglen og skal opfylde tusinder af behov omkring sig, virkelige behov vel at mærke og ikke bare sekundære forbrugerbehov, så mon ikke danske katolikker også har et ansvar her?

Farlsælske?

– *Hvorfor har det så glippet med den praktiske hjælp? Det har jo altså ikke manglet på information?*

– Mon ikke det skyldes, at der kører så mange hjælpeaktioner, hvor man ikke er vant til at bede om en hjælpende hånd i form af en praktisk indsats? Måske sidder der mange, som gerne ville give en hånd med, men som blot ikke ved, hvor de skal henvende sig! Måske er mange mere tilfredse med at yde noget, som havner hos Peter Tantholdt Hansen i Peru end med at skulle investere deres tid i pakning o. lign. herhjemme! Eller måske tror man, at gruppen, som har taget initiativet, kan

Peter Tantholdt Hansen.

klare det hele selv! Endnu engang – det må ikke misforstås som manglende taknemmelighed over for dem, der har skænket varer og penge til aktionen. Vi er naturligvis glade og taknemmelige for alle bidrag, under hvilken form de så end er kommet. Men vi føler blot, at der har været for få om at bære den rent praktiske byrde. Der skrives i dagspressen en del om den tredje verden, og radio og fjernsyn fylder os med informationer, som vi ikke aner, hvad vi skal stille op med, fordi opgaverne synes uoverkommelige. Når der så endelig kommer et konkret og begrænset initiativ, oven i købet »inden for familien«, kunne man godt have forventet fuld opbakning fra landets katolske menigheder.

– *Det er jo en alvorlig kritik af danske*

katolikker. Bliver I ikke let farisæiske?
– Vi tager os selv med i kritikken, idet vi vedkender os vort medansvar for danske katolikkens åndelige situation. I øvrigt er det vel sådan, at dimensionerne i verdensproblematikken i dag og den hjælpeløshed, vi alle i den anledning føler, nok i sig selv skal få sat en stopper for det farisæiske. En indsats i evangeliets ånd er simpelt hen så påkrævet, at vi ikke har haft synderlig megen tid til at dyrke det farisæiske. Vor problematik har som før nævnt været en anden. Det var den organiske sammenhæng mellem tro og liv, der optog os. Vi følte, at den undervisning vi modtog på Bibelhøjskolen, også burde sætte frugt i form af åbenhed over for verdens problemer i evangeliets ånd. Hvordan bliver vi følsomme, ikke bare

i teorien, men også i praksis, for menneskets nød i dag, så vi kan vurdere og handle ret i en konkret situation? Vi ved godt, at når vi ikke kan klare den åbenhed for verdensproblematikken, der i dag kræves af os, er grunden tit den, at vi ikke er åbne nok for evangeliet, hvor det tilbydes os i Kirken. Dertil kommer, at man vel dårligt kan forvente fremover at skulle blive følsom over for evangeliet, hvis man ikke her og nu lever det, man har erkendt i tro. Der er jo et intimt samspil mellem evangeliet og det menneskelige fællesskab i denne verden.

Andre aktioner?

– Og fremtiden – påtænker I flere aktioner?

– De fleste af os er gifte og har altså forpligtelser over for vore familier, men vi vil fortsat komme på Bibelhøjskolen og påtager os gerne flere aktioner i det omfang, vi har tid og kræfter til det. Derimod kan vi ikke mere påtage os en aktion af samme omfang som Aktion Slæbebåd, hvis vi fortsat skal stå alene i hele det praktiske »slæb«. Måske bliver den næste aktion et dansk emne.

– Men I glemmer vel ikke Peter Tantholdt Hansens?

– Naturligvis ikke, – vi arbejder videre i det omfang det er muligt.

– Har I en ønskeseddel?

– Gruppen har modtaget så meget tøj og andre effekter, at der er nok til at starte en ny aktion. Det er derfor nødvendigt at skaffe gratis lagerplads – eventuelt blandt Katolsk Forums læsere – f. eks. i en villakælder, indtil nye transportmuligheder dukker op (henvendelse til Jan Lange, (01) 67 14 99). Vore øvrige ønsker er Peter Tantholdt Hansens egne, som vi for nylig har modtaget i et af hans breve, hvor han prøvede at opstille en liste over ting, han har akut behov for. Her er et uddrag af denne ønskeseddel:

1. Lille transportabel motorpumpe til at pumpe vand med (helst petroleum).
2. 2 håndsprøjter til at sprøjte træer og planter med.
3. Motordreven (også petroleum) lille mølle til at male majs med.
4. Midler til at bekæmpe ukrudt med (pulver eller flydende).
5. Midler til at bekæmpe insekter (plantelus etc.).
6. En håndmotorsav til at fælde træer med (der findes nogle gode svenske, som betjenes af en henholdsvis to mand).
7. En samling veterinærinstrumenter (vaccination, kastration), – det drejer sig om køer og svin.
8. Store fladbundede aluminiums(?)-gryder til madlavning.

9. Plastiktallerkener og spisebestik. Vi har over 200 kostgængere daglig.
10. En elektrisk hårklippemaskine (frisør).
11. Et fotografiapparat til papirbilleder.
12. Rejsekrivemaskine.
13. En hånddrevne (eller elektrisk) duplikator.
14. Alt brugbart værktøj såsom hamre, skruetrækkere, stemmejern o. lign.

For at kunne opfylde disse ønsker er det nødvendigt at alle hjælper med – enten ved at skaffe effekterne eller ved at sende penge til indkøb af disse. Dette er meget nødvendigt, da aktionens kontantbeholdning er stærkt dalende.

SYNSPUNKT

Kristendom og politik

Replik fra Paul T. Kaare Frederiksen

Når man har set lidt på overskriften, kvier man sig ved at fortsætte. Er ikke alle de mere eller mindre dybsindige tanker, der kan fremføres, sagt i forvejen?

Alligevel var det rigtigt af redaktionen at optage redegørelsen fra formanden for Kristeligt Folkeparti. Ved sin tilstedeværelse er det nye parti en udfordring til alle, for hvem kristent ansvar er ord med indhold. Uanset om man siger ja eller nej til partiet. (Undertegnede er ikke medlem af partiet. På indeværende tidspunkt.)

Der findes måske Kristne, der ikke vedkender sig et kristent ansvar i samfundet. Fhv. kirkeminister Carl Hermansen har skrevet: »Vi har fået det såkaldte kristelige folkeparti på halsen, skabt af folk, – – – som mener, at der kan drives kristelig politik på trods af kirkens herres udtrykkelige afvisning af den slags. For han vidste, at verden står ikke til at redde, med varierende acceleration styrer den mod undergangen, og derfor har dens tjenere kun ét at gøre, ikke at stifte partier, men at forkynde evangeliet om synd og nåde.«

Kan der da ikke føres kristelig politik? Der kan i hvert fald føres ukristelig politik. Man kan drøfte, hvornår kristne skal tie, hvornår de skal tale, og på hvilken måde de skal gøre sig gældende. Men hvordan tør kirkens tjenere (hvem er forresten det?) tale om synd uden at nævne undladelsessynderne? Hvordan tør kristne mennesker tale om at værne det ufødte liv uden samtidig at tale om, hvilke vilkår der kan bydes moderen og det nyfødte barn? Vejen fra et kristent livssyn til den prosaiske hverdag bør ikke være ret lang.

Adskillige har henvendt sig til redaktionen for at få at vide, hvem de pågældende personer i gruppen, der står bag Aktion Slæbebåd, er. Vi offentliggør derfor navnene, som er:

Hanne Gregersen

Maria og Olaf Halladin

Ingerlise og Henning Fink Jensen

Annita Hoff Johansen

Kirsten og Jan Lange

Tove og Knud Marcussen

Hvis De kan hjælpe, (se ønskesedlen) henv. til:

Olaf Halladin

Statens Levnedsmiddelinstitut

Mørkehøj Bygade 19 2860 Søborg

Tlf. nr. (01) 69 66 00

Og hvis de kristne skulle glemme deres og samfundets – og samfundet er også deres samfunds – undladelsesynder, skal de nok blive mindet om dem af kristendommens kritikere.

I virkeligheden skal udtalelser som Carl Hermansens ikke tages alvorligt. Man fornægter aldeles ikke et fornuftigt og praktisk arbejde i samfundets opbygning. Heller ikke at det kan og må være kristent inspireret for dem, der søger at være kristne. Det må blot ikke hedde således. Man frygter, at den prosaiske hverdag skal kompromittere de gode motiver.

Falsk blufærdighed

Men dette er falsk blufærdighed. De der tror, at et kristent livssyn har betydning for ens stillingtagen til en mangfoldighed af spørgsmål, må have mod til at indrømme, at de standpunkter, man fornægter, de løsninger, man søger at finde frem til, de resultater, der til enhver tid er opnået, er præget af menneskelig ufuldkommenhed. Et politisk standpunkt er aldrig udformet alene på grundlag af et kristent livssyn. Flere veje kan synes mulige. Det rigtige må bedømmes under hensyntagen til det gennemførlige, interesser (også ens personlige interesser) må afvejes, ovs. Alle, der frygter ordet kristen politik, kan fortsætte listen. – Tilbage står imidlertid, at en sådan afvejen faktisk bliver foretaget af enhver kristen, hver eneste gang der skal tages stilling til et spørgsmål. Altså bortset fra dem, der som den fhv. kirkeminister (nu) har meldt sig ud af det politiske samfund og afventer verdens undergang.

Det danske folkestyre er et partier-

nes styre. Der er vist ikke ret mange, der ønsker det anderledes (selv om man ikke skal undervurdere den ret skeptiske stemning over for begrebet Christiansborg). Det har været naturligt (og bør fremdeles være det), at overbeviste kristne »går ind i de forskellige partier«, som det hedder.

Denne opfordring til »at gå ind i« bør dog uddybes lidt nærmere. Kristne synspunkter er ikke og bør ikke være et speciale, som kristne forsøger fremmet ved at indrette sig som pressionsgruppe inden for de enkelte partier. Af og til har man indtryk af, at opfordringen til »at gå ind i« får en drejning i denne retning. De kristne har været for passive i vælgerforeningsarbejdet, siges det.

Tanker i den retning må man tage skarp afstand fra. Af to grunde: En sådan pressionsgruppe med kristendom som særligt speciale vil være uden nogen som helst indflydelse. Og for det andet: Her kan man virkelig tale om at kompromittere kristendommen. Ønsker man indflydelse i et parti, bør man loyalt forsøge at deltage i meningsdannelsen på alle områder.

Standpunkter ...

Kristelige partier opstår ikke i tider, hvor der ikke er brug for dem. Netop fordi kristne er klar over, hvor mange betænkeligheder der er knyttet til en sådan partidannelse, opstår de som følge af en udfordring. Når nu i 1970 personer fra forskellig side har dannet et kristeligt folkeparti (og jeg tror, de taler på adskilliges vegne), må det efter min mening ses som et naturligt svar på en særlig situation.

I forbindelse med drøftelsen af et kristeligt partis program kommer kritikere ofte ind på, at et kristent synspunkt ikke kan bære ret langt, bortset fra visse hovedlinier. Hvilket standpunkt kan man have til farven på cykelstel? (Ærligt talt: Hvilke regler gælder der i øjeblikket om disse berømmelige farver?)

Men betragtningen er helt ved siden af. Naturligvis er der et utal af tekniske og praktiske enkeltheder, som kristne og muhamedanere kan have samstemmende eller afvigende meninger om. Men spørgsmålet er, om kristne for at varetage de grundlæggende principper er nødsaget til at påtage sig byrden med at udarbejde et arbejdsprogram i – for så vidt vilkårlige – enkeltheder.

Et eksempel: Man kan mene – og jeg hører til dem, der mener det – at boligproblemet er af så fundamental betydning for en menneskeværdig livsførelse, at det vil være en meget alvorlig undladelsessynd for kristne at tie stille over for misforhold. Hvad nytter det at tale

om kristne hjem, hvis der ingen boliger er som ramme om hjemmene.

Der er sådanne misforhold i dagens Danmark. Man kan lade en fremtrædende socialdemokrat fælde dommen over – bl. a. sit eget partis – boligpolitik. »Målet – at tilvejebringe et tilstrækkeligt antal boliger, både i henseende til størrelse og udstyr, svarende til den enkeltes behov og ikke til den økonomiske evne – er vi næsten lige så langt fra, som efter afslutningen af den anden verdenskrig. Den væsentligste årsag hertil har været et uhyre virvar i anvendelsen af middelsæt med utallige reguleringer på markedsmekanismen, som man dog ikke helt har turdet sætte ud af spillet.«

Så sandt, så sandt. Ansvarsbevidste kristne bør ikke tie i nogen som helst forsamling. Men al tale om boligen som familiens grundlag, om en god bolig som en menneskeret, om retfærdighed mellem forskellige grupper, om sikkerhed i fremtiden, er tom, hvis den ikke følges op af viljen til at gå i enkeltheder og udarbejde et program. Det er hverken mere eller mindre kristent at søge dette program inden for de bestående partier eller i et parti, der kalder sig kristeligt.

At menneskeliggøre

Replik fra Knud Johnsen

I sit indlæg (K.F. nr. 13) beskriver formanden for Kristeligt Folkeparti, J. Christensen symptomerne på fremmedgørelsen, således som de fremtræder i kapitalismens sene fase, under industrialismen, samtidig påpeges det, at interessemodsatninger hindrer fornuftig planlægning og samfundsmæssige reformer. Man fornemmer, at der tænkes på systemskifte.

Nu er det naturligvis vanskeligt at vide, hvad Kristeligt Folkeparti vil, eftersom en organiseret vilje ikke er udtrykt endnu, men man får unægtelig sine formodninger, når 2 af partiets stiftere er tidligere folketingskandidater for det uafhængige parti, samt når det i partiets eneste udtalelse hedder: »Så længe grænsedragningen så skarpt er trukket mellem øst og vest, vil vi være at finde, hvor friheden er mest udtalt for den enkelte: i den vestlige verden.« Man må på det foreliggende grundlag formode, at det er fjernelse af klasseskellet, under opretholdelse af de kapitalistiske ejendomsforhold, men denne opfattelse er ikke mulig, end sige nogen nyskabelse. Klasseskellet er netop skabt og forklaret ved ejendomsretten til produktionsmidlerne. Hvis man vil menneskeliggøre den tingsliggjorte verden, er det nødvendigt at frigøre mennesket og dets arbejde fra dette ejendoms- og udbytningssystem. Det er ikke »kun« arbejdsprodukterne og men-

Kristelige partier opstår, når de bestående partier efterlader tomme stole i dagens politik.

Og her kunne det været fristende at foretage en undersøgelse af den øjeblikkelige politiske situation, den situation, der har kaldt Kristeligt Folkeparti frem på skuepladsen. Hvorfor har der været rift om enkelte stolesæder, som man troede var populære? Hvorfor har der været en sørgeligt svigtende interesse for andre stole, som nu står tomme? Men man skal jo være forsigtig med ikke at kompromittere Katolsk Forum.

Det foregående har alene haft til formål at gøre gældende: Et parti, der kalder sig kristeligt, er ikke nogen uforvarselig løsning. Navnet er blot et udtryk for den vanskelige gang, enhver Kristen må foretage fra livssyn til prosaisk hverdag. Et kristeligt parti er blot følgen af, at man har måttet foretage dette praktiske arbejde i fællesskab, fordi der var for snævert andre steder.

Jeg tvivler ikke om, at Kristeligt Folkeparti har en fremtid for sig i Danmark. Hvordan denne fremtid bliver, må afhænge af, om der bliver mindre snævert i det politiske liv, end der er i øjeblikket.

Paul T. Kaare Frederiksen.

neskets arbejdskraft, der er blevet forvandlet til varer under kapitalismen. Også det, menneskene tidligere betragtede som uafhængeligt, afhændes som genstande i byttehandelen, – ting man tidligere overdrog, men aldrig byttede bort, bortskænkede, men aldrig solgte, erhvervede, men aldrig købte: dyd, kærlighed, overbevisning, viden, samvittighed – osv. er blevet forvandlet til handelsvarer.

Hvis det at menneskeliggøre vil sige at skabe det rette forhold mellem mennesket – dets arbejde – og det produkt, den *brugsværdi* der er arbejdets resultat. Hvis *vi* skal styre udviklingen, det vil sige, hvis menneskene skal beherske arbejdet og produktionen, således at mennesket bliver et frit skabende subjekt, i modsætning til den nuværende situation, hvor mennesket i arbejdet er gjort til objekt, er det nødvendigt med en politisk målsætning, der tager sigte på at afskaffe privat ejendomsret til produktionsmidlerne, begyndende med nationalisering af boligmassen, bank- og forsikringsvæsen og kollektivisering af storindustrien. En sådan målsætning ville ikke alene være en nyskabelse, den ville også være i overensstemmelse med den kristne lære om broderskab og næstekærlighed. I et sådant samfund, hvor det ikke drejer sig om at prostituere sig ved køb og salg af arbejdskraft, vil der være brug for alle, også den fattige i ånden. Knud Johnsen.

»Novicehandelen«

London – KIPA

Den engelske humanistiske organisation »National Secular Society« vil forelægge den europæiske kommission for menneskerettighederne under FN sagen angående de indiske novicer, hvis Kirken ikke er i stand til at kaste lys over enhver tvivl i forbindelse med dette spørgsmål.

Den tidligere ærkebiskop Roberts S.J. af Bombay har udtalt, at den store fattigdom blandt befolkningen i den overvejende katolske forbundsstat Kerala er en af grundene til, at mange unge piger er udvandret til europæiske klostre. Og han tilføjer: »Mange samvittighedsløse mennesker viger ikke tilbage for at udnytte denne situation.«

Formanden for den indiske bispekonference, kardinal Gracias har i en rundskrivelse mindet alle landets biskopper om, at de »er ansvarlige for alle mennesker, der indtræder i udenlandske klostre«. Biskopperne skal, hedder det i rundskrivelsen, især omhyggeligt overvåge, at alle kvindelige aspiranter til ordenslivet får lejlighed til at træffe deres valg i fuldkommen frihed.

Trivandrum – KIPA

Ærkebiskoppen af Trivandrum i Kerala, msgr. Gregorios, der betegner de anklager, der har været fremme i »Sunday Times« som »en fuldstændig fordrejning af kendsgerningerne vil ganske vist ikke udelukke muligheden af, at der i visse tilfælde har været tale om »uregelmæssigheder«. Den slags kan man nu engang ikke undgå i den slags anliggender her på jorden.

Rom – KIPA

Også i det italienske parlament beskæftiger man sig med sagen angående de indiske novicer. Den socialistiske delegerede Loris Fortuna (ophavsmanden til andragendet om indførelse af skilsmisser i Italien) har rettet en skriftlig forespørgsel til premierministeren, indenrigsministeren, justitsministeren og udenrigsministeren om, »hvilke øjeblikkelige forholdsregler man fra de italienske myndigheders side har truffet for at sætte en stopper for 'handelen med søstre' på italiensk område«. Fortuna spørger desuden regeringens, om den har indledt en undersøgelse i denne meget alvorlige affære. De undersøgelser, der er foretaget af »Sunday Times« er utilstrækkelige, siger Fortuna, og pavestolens forespørgsler kan heller ikke have nogen gyldighed i det suveræne Italien.

Rom – KIPA

Sekretæren for kongregationen for ordensfolk, pater Heston har udtalt, at man regner med, at Vatikanets undersøgelser i sagen vil være fuldført engang i oktober. Pater Heston har over for bladet »Il Resto del Carlino« (midten til højre) i Bologna erklæret, at det, som det nu drejer sig om, er at fastslå sagens egentlige dimensioner. På spørgsmålet, om undersøgelsen ikke kan afsluttes tidligere, svarer pater Heston: »Man må tage afstanden med i betragtning. Indien ligger langt herfra. Desuden er der visse kompetenceområder, der krydser hinanden. De unge piger tilhører den orientalske ritus og er derfor ikke underlagt kongregationen for ordensfolk, men kongregationen for de østlige kirker. Vi gør i hvert fald, hvad vi kan, for at afslutte undersøgelsen så hurtigt som muligt. Men vi afviser den anklage, der går ud på, at man har villet narre de unge piger og drage fordel af deres fattigdom for at skaffe søstre.«

Rom – KIPA

Bladet »Paese Sera« (kommunistvenligt) har publiceret et brev fra den unge indiske pige Anne Elikattu, hvori hun beklager sig over den behandling, hun har været udsat for.

Kotoayem – KIPA

Lederen af det indiske sekularinstitut i Nirmalu Rhavan, pater Cyriac Puthenpura, har udtalt, at alle de 500 unge piger fra Kerala, hvis indtræden i europæiske klostre han har formidlet, har været fuldstændig fri, og ingen har øvet noget som helst pres på dem. Pater Cyriac Puthenpura blev i artiklen i »Sunday Times« betegnet som hovedorganisatoren af »handelen med unge piger mellem Kerala og europæiske klostre«. De unge piger er, siger han, hverken blevet »solgt« eller overtalt med fristende løfter. Af de 500 unge piger, han havde formidlet, var kun 10 – deraf 6 af helbredsgrunde – vendt tilbage til Indien. Han havde personligt besøgt alle de indiske piger i europæiske klostre og konstateret, at de »lever som prinsesser«.

Den sidste gruppe på 19 piger rejste fra Kerala i juni. Fire af de piger, der var vendt tilbage til Indien, havde, siger Puthenpura, hørt til en gruppe på 30, som i oktober i fjor var blevet »formidlet« til et kloster i Rom. På den apostoliske pro-nuntius i Cairo, msgr. Caprios anbefaling havde en syrisk karmeliterinde

ledsaget gruppen til Rom. Efter et par ugers forløb var der opstået stridigheder mellem disse søstre og klostret i Rom. Fire af de indiske piger havde taget søstrenes parti og havde kort efter forladt »Det guddommelige Forsyns Søstre«. De havde fået penge til hjemrejsen, som de også havde tiltrådt efter først at have foretaget en rejse gennem Tyskland.

Flere regeringsmedlemmer har – hedder det fra New Delhi – på et parlamentsmøde krævet at »handelen med piger« bliver taget op til almindelig drøftelse. Det uafhængige parlamentsmedlem for staten Kerala, Arangil Sredharan, har over for parlamentet erklæret, at pigerne fra Kerala er blevet »udnyttet som tjenestepiger og konkubiner«.

Det hævdes, at pater Cyriac Puthenpura og et par mellemmand på novicehandelen har tjent adskillige millioner frs., som klostrene har indbetalt, for at de skulle gå videre til pigernes familier.

Rom – KIPA

Rekrutteringen af kvindelige postulanter fra Indien vil først blive genoptaget »med andre midler«, når de undersøgelser, der for øjeblikket er i gang, er afsluttet, siger sekretæren for kongregationen for ordensfolk og sekularinstitutter, pater Edward Heston. Pater Heston understregede i denne forbindelse, at der er »overordentlig mange ægte ordenskald« i den indiske forbundsstat Kerala. Kerala er som bekendt den mest katolske stat i hele Indien. Man kan altså ikke fordømme selve den kendsgerning, at der derfra er kommet indiske novicer til Europa. Det eneste, undersøgelserne tager sigte på, er at opklare, hvilke metoder man i denne forbindelse har anvendt. Et af de fem europæiske lande (Italien, Frankrig, Tyskland, Schweiz og England), som skal sende en rapport om de indiske novicer i deres kvindelige klostre til Rom, har allerede efterkommet opfordringen. For først og fremmest at sikre de indiske unge piger, der indtræder i europæiske klostre fuld frihed, har Vatikanet udtrykkelig forordnet, at alle indiske piger, der indtræder i europæiske klostre, i hvert fald skal uddannes til sygeplejersker eller lærerinder, for at de i givet fald kan vende tilbage til deres hjemland, hvor de med lethed kan få ansættelse inden for disse fag. For øvrigt havde der indtil nu kun været 3-4 tilfælde, hvor de unge keralske piger havde været skuffet over livet i et europæisk kloster. Det drejer sig, siger pater Heston, nu først og fremmest om at finde ud af,

hvordan det forholder sig med den indiske præst Cyriac Puthenpura, der »roser sig af at have sendt 600 unge indiske piger til Europa«. Det, der især skal undersøges, er, hvad de penge, han har modtaget fra klostre i Europa, er blevet brugt til, – om han eventuelt har stukket dem i sin egen lomme, og hvad de i så fald er blevet brugt til.

»Hver eneste af de unge piger, der ønsker at vende tilbage til sit hjemland, vil også få mulighed for det,« sagde den indiske udenrigsminister Singh for nylig i New Delhi. Imidlertid truer den såkaldte »handel med unge piger« med at udvikle sig til en regeringskrise for den indiske regering. Oppositionen har beskyldt premierministeren, fru Indira Gandhi for at »have tålt denne krænkelse af nationens værdighed og for ikke at have foretaget sig noget for at forhindre denne skandale«.

Vatikanet afviser

Erklæring fra Vatikanet om unge indiske piger i klostre i Europa

Vatikanet – NC News Service

Det pavelige statssekretariat har udsendt nedenstående erklæring i forbindelse med overførelsen af unge indiske piger til klostre i Europa:

»De insinuationer, der er fremkommet i et kendt London-blad, som påberåber sig, at der har fundet en »handel« sted med indiske piger, afvises fra officiel side i Vatikanet. Det hedder sig, at disse piger i stort antal er blevet sendt fra Indien til Italien og flere andre lande, og at de er blevet ført bag lyset med forjættende løfter om ordensliv og en tidssvarende faglig uddannelse, men at de er blevet degraderet til »tjenestepiger« for de ordenssamfund, de er kommet til.

NC News Service i Washington bragte allerede den 24. juli i år et dementi fra en højstående embedsmand i Vatikanet.

Det er sandt nok, at unge indiske kvinder, som følte kald til ordenslivet, men som ikke var i besiddelse af de nødvendige midler, i de senere år har henvendt sig til præster og andre gejstlige og bedt dem om hjælp til at følge det, der var – eller som de anså for at være – deres kald.

Dette førte til, at en del af dem blev optaget i forskellige ordenssamfund, især i Europa. Som det er normalt i den slags tilfælde, havde de ikke alle sammen et virkeligt kald til ordenslivet. Altså vendte nogle af dem tilbage til deres hjemland, mens andre foretrak at forblive

som lægfolk i de lande, der havde taget imod dem med det omtalte formål for øje.

Det ser ud til, at der i tidens løb er forekommet visse uregelmæssigheder. Så snart de implicerede kirkelige myndigheder blev informeret om de klager, der er kommet frem i forbindelse med denne sag, greb de til passende midler imod dem. For det første gav de pålæg om øjeblikkelig at holde op med at sende unge indiske piger til Europa og om ikke at optage dem i klostrene.

Samtidig iværksatte de en indgående undersøgelse for at finde ud af beskyldningernes og de ovenfor omtalte klagers troværdighed. Denne undersøgelse har været i gang siden juli i år, og den ledes af kongregationen for ordensfolk og sekularinstitutter i samarbejde med kongregationerne for østkirkerne og for evangeliets udbredelse. Den er endnu ikke afsluttet.

Resultaterne viser imidlertid indtil nu, at adskillige af de påstande, der er blevet fremsat i ovennævnte avis, ikke er i overensstemmelse med sandheden, og at andre er stærkt overdrevne. I mange tilfælde har man direkte kunnet bevise det modsatte af det, der stod i avisen.

Sjælesorg

Den asiatiske bispekonference om sjælesorgen blandt de universitetsstuderende

Rom – KIPA

»Sjælesorgen blandt de universitetsstuderende« og den katolske kirkes svar på »ungdomsoprøret især blandt de universitetsstuderende«, bliver et af hovedemnerne for den asiatiske bispekonference, som skal afholdes i Manila i den sidste halvdel af november. Pave Paul VI vil som bekendt overvære nogle af drøftelserne. Konferencens andet hovedemne bliver »De asiatiske folkeslags sociale og økonomiske udvikling«. Oplysningen om konferencens emner blev givet af ærkebiskoppen af Bombay, kardinal Valerian Gracias i et interview til det romerske nyhedsbureau ASCA. Kardinalen tilføjede, at man i denne forbindelse også ville drøfte forholdet mellem den økonomiske udvikling og evangeliets udbredelse samt spørgsmålet om en »asiatisering« af Kirken, som skulle bevirke, at den fik dybere rødder i de forskellige asiatiske kulturer. I denne sammenhæng ville man desuden behandle spørgsmålet om en særlig liturgiform for de asiatiske lande. Folk har øjnene rettet mod Kirken, siger Kohmetcher, og de venter, at den skal tale de undertryktes sag.

Pression mulig

Torturen i Brasilien: Kan pavestolen øve pression?

Recife – KIPA

Oblatfædrenes viceprovincial i Recife, pater Jaime Kohmetcher O.M.I., har udtalt, at den bedste pression, der kunne øves mod den brasilianske regering, ville være, hvis paven tilbagekaldte den pavelige nuntius og det øvrige personale på nuntiatoren. Det ville være en forholdsregel, som den brasilianske regering måtte bøje sig for, fordi et sådant skridt ikke kunne forblive skjult, og befolkningen straks ville forstå betydningen af det.

(N.B.: Når man netop fra oblatfædrenes side kræver så yderliggående forholdsregler, er det, fordi de er blevet udvist af Brasilien. En sådan modforholdsregel er da også et tveægget sværd, da den fuldstændig ville udelukke visse kontakter, som er ukendte for offentligheden.)

I krydsild

Mexicos »røde ærkebiskop« i krydsild

Mexico City – KIPA

Det socialistiske oppositionsparti har sat heftige angreb i gang mod den »røde« ærkebiskop af Cuernavaca, Sergi Mendez Arceo. De beskylder ham for at være »agitator« og »stikker«. Ærkebiskoppen af Chihuahua, Adalberto Alemido Merino, har offentligt taget sin kollega i forsvar og erklæret, at »han er en modig biskop, der tager sig den frihed offentligt at give udtryk for sin overbevisning«.

Camara hædret

Martin Luther King-pris til ærkebiskop Helder Camara

Atlanta – KIPA

Ærkebiskop Helder Camara er i Atlanta blevet hædret med Martin Luther King-prisen. Martin Luther Kings efterfølger som borgerrettsforkæmper, pastor Ralph Abernathy, understregede ved overrækkelsen, at Camara havde fået tilkendt denne pris for »den spore, han havde været for de sociale bestræbelser i sit hjemland«.

Den brasilianske ærkebiskop fastslog, at det eneste, han kunne gøre, var til staidighed at fastholde, at de fattige kun kunne nå deres mål ved ikke-vold. Han betegnede Martin Luther King som en »martyr for troen og for ikke-vold«. Martin Luther King-prisen blev oprettet i 1968. Den første, der fik denne pris tilkendt, var pastor Ralph Abernathy.

Ingen ændring af cølibatet

Ingen ændring af cølibatsforpligtelsen i vente siger de hollandske biskopper

Den Haag – KIPA

I et personligt brev fra biskopperne er de hollandske præster blevet underrettet om resultatet af kardinal Alfrinks samtaler med paven og forskellige kuriekar-dinaler om cølibatet og den dermed forbundne problematik. Biskopperne erklærer over for præsterne, at der ikke kan forventes nogen væsentlige ændringer med hensyn til cølibatsforpligtelsen, da såvel paven som et meget betydeligt antal biskopper verden over er af den overbevisning, at den bør bestå.

Den hollandske kirke kan ikke gå sine egne veje, når det drejer sig om cølibatet. Fællesskabet med hele Kirken er det vigtigste, siger biskopperne. De udtrykker dog ikke desto mindre håbet om, at den næste bispesynode vil drøfte spørgsmålet om præstevielse af gifte mænd.

De hollandske biskopper indleder deres skrivelse med en bemærkning om, at den officielle erklæring af januar 1970 har givet anledning til mange misforståelser, idet mange havde fået det indtryk, at biskopperne ville afskaffe cølibatet, hvad de absolut ikke havde haft til hensigt. Biskopperne var, hedder det, altid gået ind for ugifte præster, selv om de ganske vist havde været indstillet på muligheden af at præstevie gifte mænd og af – under visse omstændigheder – at genindsætte præster, der havde giftet sig, i deres tjeneste.

Den første mulighed ville blive taget op til videre drøftelse, mens der absolut ingen chance var, for at præster, der hav-

de giftet sig, kunne blive genindsat i deres embede. Biskopperne er klar over, siger de, at de med denne udtalelse ville skuffe mange af de præster, som har giftet sig, men som alligevel ønskede at forblive i tjenesten. Men de præster, der har giftet sig, og som alligevel ønsker at fortsætte tjenesten, må, som kardinal Alfrink allerede har sagt i et TV-interview, regne med total afvisning fra biskoppernes side, selv om man også fremover vil beskæftige sig med disse præsters problemer.

Tidligere præster, som nu er gift, har dog stadig mulighed for at virke på forskellige områder inden for sjælesorgen, og den samme mulighed har teologistuderende, som ønsker at virke i sjælesorgen, men som ikke kan påtage sig den byrde, cølibatet frembyder. Af stor betydning i denne forbindelse er lægfolkets holdning, når det drejer sig om at ansætte disse mennesker i Kirkens tjeneste.

Biskopperne ytrer sig i brevet udtrykkelig til fordel for de værdier, cølibatet indeholder. Der må findes måder, hedder det, hvorpå man overbevisende kan propagandere for disse værdier. Hvis man afskaffede cølibatet, ville det få katastrofale følger for Kirken, siger biskopperne. I brevets sidste afsnit henviser biskopperne til, at bøn og meditation er en stor hjælp for de ugifte præster, og de slutter med at udtrykke deres glæde over, at de hollandske præster, som for en stor dels vedkommende kræver, at præsterne skal være frit stillet med hensyn til cølibatet, samtidig klart ønsker, at præsterne skal være ugifte, og tillige viser en tiltagende interesse for bøn og meditation.

Betydningsfuldt skridt

L'Osservatore Romano om Det lutherske Verdensforbunds generalforsamling i Evian

Rom – KIPA

L'Osservatore Romano har betegnet Det lutherske Verdensforbunds 5. generalforsamling i Evian som »et betydningsfuldt skridt« i forholdet mellem katolikker og lutheranere og som en af »de mest betydningsfulde begivenheder inden for den økumeniske bevægelse i dag«.

Den kendsgerning, at generalforsamlingen havde indbudt formanden for det romerske sekretariat for de kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands, til at tale til deltagerne, beviser, skriver undersekretæren for enhedssekretariatet, msgr.

Giovanni Arrighi, i Vatikanets dagblad, »de fremskridt, der er sket i forholdet mellem katolikker og lutheranere siden 1964«. En af de ting, der i særlig grad har haft en gunstig indflydelse på dette forhold, er, understreger Arrighi, uden tvivl »den omvurdering, der er sket, af Martin Luthers person og værk«, og som kardinal Willebrands kom ind på i sit foredrag.

Arrighi slutter med at citere den kommentar, generalforsamlingens komité har udsendt om forholdet til Rom, og hvor også det nye katolske syn på Luther får en anerkendende omtale og betegnes som en milepæl, der giver et godt håb for den fremtidige udvikling af dialogen mellem katolikker og protestanter.

En national helgen pr. land

For fremtiden kun én national helgen for hvert land

»Instruks« til den nye helgenkalender. Vil de troende støtte den?

Rom – KIPA

Arbejdet på liturgiernes »ajourførelse« fortsætter stadig. Efter at forskellige helgener, som tidligere har været genstand for stor andagt og hyldest fra folkets side, nu er blevet fjernet fra helgenkalenderen, er man nu også ved at gennemføre en begrænsning i antallet af nationale helgener. I en »instruks« om breviarets fornyelse i særdeleshed og til forberedelse af en ny breviarbøn og nye messer til ære for lokale helgener, som for nylig blev udsendt, bestemmes det, at hver nation for fremtiden kun må have én national helgen. Denne beslutning vil sandsynligvis – i lighed med den første – give anledning til klagemål og protester. I Italien har bispekonferencen for eksempel bestemt, at den hellige Katharina af Siena, som inden længe vil blive erklæret for kirkelærer, skal være landets skytshelgeninde. Desuden vil imidlertid også Frans af Assisi af mange blive fejret som nationens helgen.

Endnu mere kompliceret er situationen i Storbritannien, der i denne forbindelse må betragtes som én nation, idet Andreas er Skotlands værnehelgen, Patrick er Nordirlands værnehelgen, og man i England betragter Georg som nationens skytshelgen.

Det bliver biskopperne i de forskellige lande, der skal foretage revisionen, men også lægfolket kan give sin mening til kende. Reformen skal være gennemført i løbet af fem år. »Den tid, der er fastsat, er ganske sikkert ikke for kort,« siger sekretæren for kongregationen for liturgien, pater Annibale Bugnini i en udtalelse om instruksens. »Erfaringen viser, at den slags ting enten bliver gennemført med det samme eller aldrig.«

Det anbefales indtrængende at undgå enhver form for »overbetoning og alle stereotype vendinger« i bønnerne til helgenernes ære. I forherligelsen af helgenerne bør man undgå superlativer og platheder, fordi den slags ikke tjener til at give et bedre indtryk af den enkelte helgens vandring ad dydens vej, siger pater Bugnini. »Den slags litterære produkter har hidtil bevirket, at læsningerne knapt nok adskilte sig fra hinanden.«

Fra nu af skal de biografiske data i korte træk angives i tekstens begyndelse. Og teksterne selv skal, siger Bugnini, begrænses til »den væsentlige side af den enkelte helgens spiritualitet«.

Ubekymrighed

»Overbeviste kristne bekymrer sig ikke om fattigdommen«

Mexico City – KIPA

Biskoppen for det overvejende indianske bispedømme Huejutla, Serafin Vasquez Elizalde, har fremsat den anklage, at selv overbeviste kristne ikke bekymrer sig om fattigdommen og den menneskelige elendighed. I et brev, som er blevet offentliggjort i de mexikanske aviser, påpeger biskoppen, at 80 pct. af befolkningen i hans bispedømme er analfabeter, som lever i umenneskelige kår. Gennemsnitslønnen andrager ikke engang en halv dollar om dagen.

»Et samfund, der kalder sig kristent, burde ikke finde sig i den slags uretfærdigheder,« skriver biskoppen, og han tilføjer: »Rigdommen er i hænderne på ganske enkelte mennesker, der ikke så meget som tænker på at investere deres kapital på stedet, men foretrækker at anbringe den andre steder.« Til sidst spørger biskoppen, »hvordan mennesker med en kristen samvittighed kan sove roligt, når de ved, at mange ikke tjener så meget på et helt år, som de selv har i indtægt om dagen.«

Fordømmelse

Østafrikansk bispekonference fordømmer racepolitikken

Lusaka – KIPA

En bispekonference for nylig i Zambias hovedstad Lusaka endte med en fordømmelse af racekampen og racepolitikken. I konferencen deltog 62 biskopper fra Cenia, Tanzania, Uganda, Zambia m.fl. lande i Østafrika. Disse biskopper retter i den af konferencen udsendte erklæring et skarpt angreb på den krænkelser af menneskerettighederne, der finder sted i disse lande. Især Rhodesia fremhæves i denne sammenhæng.

Allerede ved konferencens åbning opfordrede republikken Zambias præsident, Kenneth Kaunda, de kristne til »sammen med alle mennesker af god vilje at bekæmpe« undertrykkelsen af den sorte befolkning. Netop i Afrika, sagde præsidenten, burde det være en betydningsfuld opgave for Kirken eftertrykkeligt at sætte sig op imod krænkelser af menneskerettighederne.

Solidaritet

Katolske studenter på Cuba

Det er kun sparsomme efterretninger, der kommer ud om livet på det af Fidel Castro beherskede Cuba. Castro selv vakte for nylig opsigt over hele verden ved at sige, at han selv og hans medarbejdere havde ansvaret for den økonomiske misere i landet. Med hensyn til de kristnes holdning under et socialistisk regime er de forskelligste meninger repræsenteret. Fra den 31. august til den 15. september 1969 mødtes de katolske studenter på Cuba for at drøfte »skabelsen af det nye menneske« der i landet. De kom til det resultat, at »det nye menneske« var i besiddelse af visse karakteristiske egenskaber, som »gjorde det friere og mere fuldkomment«.

De katolske studenter giver i deres erklæring udtryk for deres solidaritet i kampen mod de gamle samfundsstrukturer og betonede, at »Kirken er kaldet til en profetisk og menneskeliggørende opgave«. Denne opgave kan, hedder det, ikke løses uden forbindelse med menneskene selv og deres verden. Kirken vidner om sin humaniserende opgave, når den samarbejder med samfundet om alt, hvad der er i det af godt, skabende, frugtbart, positivt og menneskeligt. Videre står der ordret i erklæringen: »Det første, Kirken har at gøre, er offentligt at bekende sine synder.« Kirken skal gøre sig fri af alt forfængeligt tant og bodfærdigt forkynde det budskab, »som er en legemliggørelse af den svaghed og ydmyghed, der består i ikke at eje noget som helst materielt, men kun Kristus alene«.

Erklæringen slutter med følgende ord: »Vi tror, at Kirkens sande spiritualitet på disse betingelser må overføres på humaniseringsopgaven, og vi hævder, at en af de formler, hvorved denne spiritualitet kommer til udtryk i et underudviklet land som Cuba, må være *det skabende arbejde*.«

Samarbejde

Biskopper støtter samarbejde med ateister

Madrid – KIPA

Biskopperne i det kommunistiske Cuba har for nylig i en erklæring udtalt, at »ateismen i vor tid er en kendsgerning, som vi ikke uden videre kan hverken forenkle eller besmykke«. De kristne bør ikke vægre sig ved at samarbejde med et

menneske, blot fordi den pågældende ikke tror på Gud. Samarbejdet mellem kristne og ateister kan især være meget produktivt, når det gælder den industrielle udvikling og den sociale retfærdighed.

»Mennesker af god vilje har meget til fælles, hvad enten de er ateister eller troende,« siger de otte cubanske biskopper. Endvidere opfordrer de i erklæringen alle kristne til at »bevare vor tro under de faktiske forhold, omverdenen byder dem. Hvor som helst der er kristne, er disse også forpligtet til i deres handlinger at være et eksempel for andre.« En voksen kristen lever i kraft af bønner og fejringen af eukaristien i inderlig forbindelse med Kristus og indretter sin livsvandel efter den hellige Skrift og efter Kirkens øvrige lære.

»Den sociale smitte«

Paven taler imod »den sociale smitte«

Castelgandolfo – KIPA

I en tale søndag middag til de troende, der havde forsamlet sig foran pavens sommerbolig i Castelgandolfo, har Paul VI brændmærket udbredelsen af »den sociale smitte« i form af narkomani og erotiske udsejler.

»Vi kan i dag iagttage forsøget på gennem fuldstændig samvittighedsløse manifestationer at erklære legemet for det altovervejende livsprincip, og man er – i betragtning af den stillen til skue af naturalistisk og obskøn art, som vi i dag er vidner til – allerede nået til at forherlige nudisme, erotik, promiskuitet og gruppeseksualitet. Enhver, der læser aviser, ved, hvad det er, vi hentyder til. På den måde synker det dyriske menneske ustandselig dybere og dybere. Og så er man alligevel forbavset over, at forlystelserne, egoismen, narkotika og forbrydelser kommer til at indtage førstepladsen her i livet. Disse sygdomme breder sig som en social smitte og fungerer som en reklame for et så bedrøveligt og lavstående liv.«

Paul VI udtrykte derefter håbet om, at »sansen for værdighed og renhed må opfylde ungdommen, som vægrer sig ved at være med til dette hykleri, der betegnes som en frigørelse fra de tabuer, der hedder anstændighed og hæderlighed.«

Til slut sagde paven, at han så dette håb bekræftet af den omstændighed, at »de unge er parat til at tage imod Kristi kalden, som kræver, at sjælen skal herske over legemet, – selv om det kræver en asketisk indsats.«

Brdr. Zöllner

Nørrebrogade 174
København N
Telefon Taga 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle. Tlf. *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

A/S Trælåsten

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - Kunsthåndel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 08

Poul HENRIKSEN

Rådhusstræde, Vejle

Tlf. *82 37 11
Leverandør til Sct. Marja Hospital

Hvidehus Boglade

Kaj Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle. Tlf. 82 03 60

Bogladen med de mange bøger...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 28 - 82 11 28
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konservær - Dybrost
R. Hansen

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællebageriet
Vejle

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

H. Overbeck

Ingenlærter
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. Krenk

Ingenlærter
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 62 33 44

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 52 01 55

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

L. Basse

Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Benzon's Aut. katolsk bedemand
*34 46 01
Begravelsesforretning

Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Danst
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Bliv abonnent. Det betaler sig for Dem.

KATOLSK BIBELHØJSKOLE

i vinterhalvåret 1970-71

Tema: Ny Testamentes lære om Kirken i aposteltiden.

Foredragsholdere: Mag. art Elsebet Kie-ler, universitetslektor Bent Dalsgaard Larsen, pastor Hubert Messerschmidt, pastor Lars Messerschmidt, pastor Kaare Osorio og sr. Simone Springer o.s.b.

Alle voksne indbydes. Møde hver 14. dag: Foredrag, the, rundbordssamtale. 7 møder før og 6 efter jul.

På **Østerbro** (ungdomsafdeling: 17-35 år. Forældre kan få børn passet på skolen). 1. gang søndag den 13. september kl. 9 på Sct. Joseph Søstrenes skole, Dag Hammarskjølds allé 17. Tilmelding og yderligere oplysninger: Henning og Ingerlise Fink-Jensen, Pillegårdsvej 42, 2730 Herlev. Tlf. (01) 91 67 76 kl. 17-18.

I **Hellerup**: 1. gang mandag den 14. september kl. 20 på Rygård, Bernstorffsvej 54.

Tilmelding til Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.

Yderligere oplysninger: Inge Reiter, tlf. (01) OR 2122 kl. 14-15 og Ebba Falk, tlf. (01) BE 1864v kl. 18-19.

I **Odense**: 1. gang tirsdag den 15. september kl. 19.30 på Sct. Albani skole, Adelgade 1.

Tilmelding til Bent og Sonja Poulsen, Fuglebakken 54, 5000 Odense.

Yderligere oplysninger: Bent Poulsen, tlf. (09) 14 15 14, lokal 331 kl. 8.00-16.30 og

Aitne-Marie Traczyk, Hesbjergvænget 18, Odense.

I **Århus**: 1. gang onsdag den 16. september kl. 19.30 på Sct. Knuds skole, Ryesgade 24.

Tilmelding til Anna Lise Fabricius, Møllevejen 23, 8000 Århus C. Tlf. (06) 12 21 41.

Yderligere oplysninger: Aase Dalsgaard Larsen, tlf. (06) 15 40 42 kl. 18.00-18.30.

I **Næstved**: 1. gang torsdag den 24. september kl. 19.30 i menighedssalen, Præstøvej 29.

Tilmelding til Viggo Clemmesen, Chr. Winthersvej 28, 4700 Næstved.

Yderligere oplysninger: John og Kirsten Bernstein, tlf. (03) 72 41 13 kl. 14.30-15.00.

Der betales et mindre gebyr til administrationen. Deltagerne får hver gang udleveret et resumé af aftenens foredrag. For dem, der ønsker det, vil der blive arrangeret enkelte møder af mere uformel karakter til drøftelse af aktuelle problemer i tilknytning til Bibelhøjskolens undervisning. Tid og sted for sådanne sammenkomster meddeles på skolen.

Firma Hans Møller

v. Ib Møller
Sct. Olsgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvivalter
Billedbøger - Skenlitteratur - Papir
Fydepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Tlf. 35 01 67

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Tlf. 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevæne

Schjath's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Tlf. 55 57 80

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A,
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27
1258 København K.
Telefon (01) 15 15 11
Telegramsadresse: Forskjold

Støt vore annoncører

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæsmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Tlf. 12 93 60

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gæsmester
Solagervej 8, Næstved
tlf. 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 88
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

Emille Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt.

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre
Sct. Annagade 19
Helsingør. Tlf. 21 01 64

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefyr
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændeelsoller
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amallegade 16A - Horsens
Tlf. 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Valtter
HORSENS

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(Forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

**SCT. ANNÆ REJSER –
PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.**

3/10–17/10 Firenze–Assisi–Rom – fly – 15 dg. – pris 1195,-

17/10–24/10 Rom (efterårsferien) – fly – 7 dg. – pris 965,-

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt – Statsunderstøttet

Seminarforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes løvrligt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

Fa. Karl A. Hansen

Murermestre ★ Entreprenører
Ingeniører ★ Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 65

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C
København V
Tlf. Eva 3767
Kød, flæsk, pålæg
En gros og en detail

D. Plate Petersen

Malermester
Tlf. Fasan 2718

Centralmejeriet

Afdeling: Vesterbro

Arhus

Telefon 12 87 00 (4 lln.)

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Pet Meyer

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - 94 33 66

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvvej 10, 2920 Charlottenlund

Tlf. Ordrup 29 07

Træffes efter aftale

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Katolsk Forum har en god
måde at være katolsk på

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K.

Telefon Minerva *408

Ringsted Isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten.

Vi beskytter også Deres oljetank mod ud-
vendig korrosion.

Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guidager Electrolyse A/S

Rypevang 4, 3450 Allerød

Tlf. (03) *27 31 00

Ernst Grøll & Co.

elektroinstallatør

Smallegade 4, København F.

Telefon Godthåb 2638 og 2678

Kaj F. Fjording

Murermester

Hydegaards Tværvvej 13,

Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen El. Installatør

Ramsherred 31

Aabenraa

Tlf. 2 25 30 og 2 34 27

Lys - Kraft - Varme

Ove Juul-Christensen

Tlf. 29 55 88

Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester

Stationsvej 11, Nivaa

Tlf. (03) 24 71 50

Fint arbejde – Trla 6070

rimelig pris

Er De tilfredse med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis Ikke – så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Støt vore annoncører

Efterårsskolen på Øm

EFTERÅRSSKOLEN PÅ ØM

Lørdag aften d. 17. okt. til lørdag formiddag d. 24. oktober.

Alder: fra 17 og opæfter.

Tema: Oprør – opgør.

Chef: Hans Jensen. Praktisk leder: Jens West.

Præst: pater Bernhard Kiel s.j.

Husmor: fru Jensen.

Lærere: Heinrich Roos, Jørgen Hviid, Lars Messerschmidt, Eva Nordentoft, Hanne Gregersen, Kaare Osorio og Elsebet Kieler.

Tilmelding: H. O. Poul Pedersen, Bøgebjergvej 11, Virklund. 8600 Silkeborg. Tlf. (06) 83 63 60.

Pris: Kr. 150,-.

Ankomst: Lørdag aften kl. 18,30 til aftensmad.

Afgang: Lørdag formiddag kl. 11,00 (frokost incl.).

NB! NB! Personnr. bedes anført ved tilmeldingen.

LÆSERNE MENER

Til Katolsk Forum

Som medlem af den katolske kirke må man få en dårlig smag i munden, når vi i TV bliver vidne til den fattigdom, der findes i Latinamerika. Kirken har sin store andel i denne ulykke. Kirken har altid været imod social fremgang. Tænk bare på problemet overbefolkning. Der har kirken også lagt sin klamme hånd over verden. Sidst så vi i TV filmen om pavens besøg i Colombia. 20 millioner dollars måtte landet bruge, for at Jesu Kristi stedfortræder her på jorden kom på besøg. Godt for Israel, at Jesus selv ikke forlangte så megen hæder, hvor han kom frem. Man har meget meget svært ved at tro, at det kan være sandt,

at den mand som er valgt som Jesu stedfortræder, behøver at føre sig frem som en jordisk kejser. En mand som Abbé Pierre kommer nærmere begrebet Jesu efterfølger. Han lever med og for de fattige. Han skal ikke behandles som konge eller kejser. Kirkens store mænd har ikke meget til fælles med den Herre, de har viet deres liv til. Jesus selv levede i fattigdom, – det kan desværre ikke siges om kardinalerne og paven. Vi har glemt Kristi bud om kærlighed til næsten. De 20 millioner dollars kunne være brugt bedre på Colombias fattige befolkning.

Hvorfor er der ingen, der har gjort vrøvl over pavens rejser? Det er kun godt, at han rejser, men hvorfor som en kejser????? Jeg betvivler ikke pavens stilling, men kun måden, han offentligt fører sig frem på.

*John Petersen,
Mosevej, Allerød.*

Ang. pastoralrådsvalget

SÅ MANGE SKAL DER VÆLGES

Under henvisning til § 1, stk. 2 i vedtægt for pastoralrådet kan det oplyses, at der skal vælges følgende antal søstre, præster og lægfolk baseret på (bl. a.) de i parentes anførte tal:

Region	søstre	præster	lægfolk	ialt
I	1	1 (16)	3 (2846)	5
II	1	2 (22)	5 (4125)	8
III	1	1 (12)	4 (3397)	6
IV	1	2 (22)	5 (4488)	8
V	1	2 (30)	5 (4773)	8
VI	1	2 (23)	4 (3489)	7
Ialt:	6	10	26	42

excl. Grønland og Færøerne.

INDELINGEN AF REGIONER

Region 1:

Aalborg, Viborg, Randers, Grenå, Århus. Silkeborg har på grund af en misforståelse afholdt valg i november, og da valget er afholdt efter retningslinier svarende til de nye valgeregler, er det aftalt, at der ikke holdes noget nyt valg i Silkeborg, men at det valgte menighedsråd betragtes som valgt d. 19. april.

Region 2:

Horsens, Herning, Vejle, Fredericia, Kolding, Esbjerg, Haderslev, Aabenraa, Tønder, Sønderborg, Odense, Assens, Nyborg, Svendborg.

Region 3:

Holbæk, Kalundborg, Slagelse, Ringsted, Køge, Næstved, Vordingborg, Nakskov, Maribo, Nykøbing F.

Region 4:

Helsingør, Hillerød, Hørsholm, Birkerød, Lyngby, Ordrup, Herlev, Roskilde.

Region 5:

Amager, Stenosgade, Frederiksberg, Hvidovre, Tåstrup.

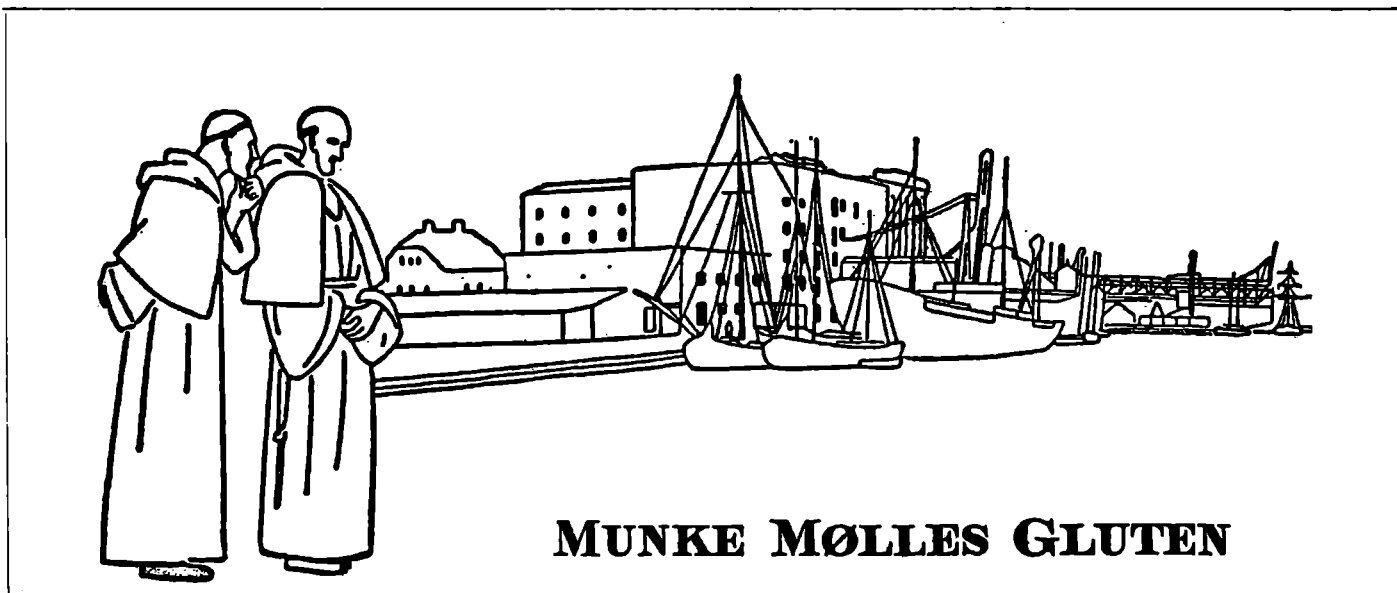
Region 6:

St. Ansgar, Brønshøj, Søborg, Hellerup, Nørrebro, Rønne, Aakirkeby, Torshavn.

Det er værd at huske, at Benzon's Begravelsesforretning, Virginiavej 10, 2000 København F (Tel.: 34 46 01), føres videre af fru C. v. Benzon.

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Kongensgade 39, Esbjerg
Telefon 12 08 29

MUNKE MØLLES GLUTEN

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.
Lay-out: N. P. Dahlerup.
Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVA 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Binas Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgsspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

FILM

En kærlighedshistorie

»En kærlighedshistorie« har den unge svenske instruktør Roy Andersson kaldt sin debutfilm om to purunge menneskers første kærlighedsforhold. Mon han hermed vil antyde, at kærligheden for de fleste menneskers vedkommende hører historien til? Under alle omstændigheder omgiver han det unge par, som næsten er børn endnu, med en verden af voksne, hvor ikke bare kærlighedsevnen synes gået tabt, men hvor også ensomhed og bitterhed forpester tilværelsen og skaber falske forhåbninger. Som om kærlighed og dermed fællesskab mellem mennesker kan vækkes til live af den store gevinst i lotteriet, en ny regering eller en anden lejlighed! R. A. udleverer skånselsløst – omend med et stænk af humor, der ofte fører over i det tragikomiske – velfærdssamfundets åndløse og frustrerede menneske, der er druknet i biler og køleskabe.

Midt i denne verden af ensomme og triste menneskeskæbner præsenteres vi for den 14-årige Annika og den 15-årige Pär og følger dem fra deres første bekendtskab og vanskelige kontaktforsøg – selv de frigjorte unge af i dag har deres hæmninger og konventioner – over deres første nat sammen, frem til det mislykkede møde mellem deres familier under et krebsegilde i sommerhuset, hvor aggressionerne får frit løb. Historien er enkel, næsten for enkel, og dog dirrer filmen af liv og intensitet, ikke blot på grund af kontrasten mellem de unges begyndende livsappetit og de voksnes indgroede livslede, men også på grund af den store følsomhed og takt hvormed R. A. i en række næsten komisk-rørende situationsbilleder skildrer forelskelsens udvikling hos de to purunge. Her er hverken for meget eller for lidt; tværtimod har vi at gøre med en

mester i antydningens kunst. Hvad kunne en vulgær instruktør i disse pornotider ikke have fået ud af de unges første nat sammen! R. A. falder ikke for fristelsen; han kender kunstens grænser, hvilket sikkert er medvirkende til at skabe både den menneskelige ægthed, der lyser ud af hver enkelt scene og den poesi, som hele filmen bader i. Her er virkelig en instruktør med hjertevarme, som ikke kynisk udnytter sine medmennesker i den såkaldte oprigtigheds og ærligheds navn, men som ydmygt bruger dem til at delagtiggøre os i det, han åbenbart anser for livets højeste lykke, nemlig kærligheden mellem to mennesker. Man skal være godt afstumpet, hvis man ikke kan glæde sig over denne film.

Dør kærligheden med alderen?

Man skal dog også være godt naiv, hvis man ikke samtidig gennemskuer dens svaghed. Gør R. A. kærlighed til et privilegium for purunge mennesker med rene følelser, eller er der også håb for de voksne, som ikke lader sig for-dærve af velfærdssamfundets materielle overflod? Eller sagt med andre ord: dør kærligheden nødvendigvis med alderen? Det afhænger naturligvis af, hvad man forstår ved kærlighed, og her lader R. A. os i stikken, fordi han ikke på tilstrækkelig klar måde gør os opmærksom på tvetydigheden i forholdet mellem de to unge. Den første kærlighed er nemlig ikke i sig selv kærligheden, men kun dens spæde begyndelse. Vokser man ikke gennem sanseruseren ind i et gensidigt venskabsforhold, hvor også offeret

finder sin plads, så nedbrydes kærlighedsevnen langsomt, men sikkert. Vil man ikke blive stående ved en rent æstetisk vurdering af R. A.'s første film, så tvinges man til at gøre op med den kærlighedsforståelse, der mere eller mindre reducerer kærligheden til forelskelsens glødende hengivenhed for og betagelse af hinanden – den være sig nok så stor og smuk. Reducerer vi kærligheden til forelskelse, ja så reducerer vi den også til myten om kærligheden, eller som R. A. siger: til en kærlighedshistorie.

Filmens unge par er meget ungt, så ungt at man faktisk har med børn at gøre. Det understreger R. A. ved i en af filmens indledende scener at lade Pär, der på sin nye knallert suser ud ad landevejen som en anden vild engel, bliver overhalet af en cykelrytter med is i hånden. Pär er altså kun et barn, der leger. Kærlighedsforholdet mellem ham og Annika får derfor også karakter af en leg, hvor den voksne alvor dog gør sig gældende på en sådan måde, at man forlader biografen med en følelse af at have tabt uskyld. Thi kærligheden leger man ikke med. Det er måske fordi vi har leget for meget med den, at den er forsvundet i de voksnes verden. I så tilfælde er det ikke uden videre de purunge vi skal sætte vor lid til i håbet om en bedre fremtid for menneskene. Sagen er anderledes alvorlig. Det er måske filmens svaghed, at denne alvor skjules bag de to charmerende børns leg.

Går De kun sjældent i biografen, så er her en af de film, som skal ses, og har De børn i pubertetsalderen, så tag dem endelig med, da filmen har bud netop til dem.

Kaare Osorio.

18 / 1970

B. 47

forum

katolsk

SODEPAX-
EN ØKUMENISK
TRIUMF

DE UNGARSKE
FLYGTNINGE
OG KIRKEN
HERHJEMME

MENIGHEDS-
RÅDENES
KOMPETENCE

»NOVICEHANDELEN«

Går ind for gifte præster

»Septuagint« går fortsat ind for gifte præster

De holandske biskoppers beslutning om at »gå langsomt til værks«, når det drejer sig om præsternes cølibat, har givet stødet til en uoverensstemmelse med præstegruppen »Septuagint«, der anklager biskopperne for at have svigtet deres oprindelige ønske om »foruden de præster, der lever i cølibat, også at have gifte præster«, skriver det franske blad *Informations catholiques internationales*.

Den 20. august i år havde kardinal Alfrink på eget initiativ og på de holandske biskoppers vegne en samtale med 2 medlemmer af »Septuagints« bestyrelse. De to var pater Ruyter og pater Reuten, og årsagen til samtalen var det brev, »Septuagint« den 30. juli i år havde sendt til alle sine tilhængere, og hvori man havde opfordret dem til at gøre opmærksom på sogne, hvor man var indforstået med at beholde en præst, der havde giftet sig, og med at han fik adgang til fuld udøvelse af embedet.

I et communiqué af 24. august bekræfter »Septuagint«, at kardinalen under denne samtale helt var »gået ind for biskoppernes synspunkter, som går ud på, at en gift præst, der fejrer eukaristien, og en menighed, der accepterer, at han fejrer den, stiller sig uden for Kirkens fælleskab«. Hvad de to ovennævnte præster angår, understreger de, hedder det videre i communiquéet, at »forandringerne i Kirken altid er opstået af, at man gør i dag, hvad der er tilladt i morgen«. Gruppen erklærer, at den vil gå videre med sin indsats for at få gifte præster, »fordi man er klar over, at løsningen af spørgsmålet om cølibatet kan føre til endnu vigtigere ændringer«.

For eller imod gifte præster?

Dagen efter udsendte »Septuagint« endnu et communiqué som en reaktion på de holandske biskoppers brev til præsterne af 21. august. Man får, hedder det i communiquéet, det indtryk af brevet, at »biskopperne har givet afkald på muligheden for at beholde de gifte præster i embedet«. Teksten ligner, ligeledes ifølge communiquéet, i alt for høj grad »en ren og skær gentagelse af de halve sandheder og forenklinger, man kan finde i den rundskrivelse om cølibatet, der blev udsendt i 1967«, »og påberåbelsen af fællesskabet med hele Kirken« reducerer kollegialiteten til et

forbud mod i Holland at gøre noget, som man ikke kan eller vil gøre andre steder. Communiquéet indeholder desuden en opfordring til biskopperne til klart og tydeligt at give udtryk for, om de stadig – i overensstemmelse med deres erklæring af 19. januar i år – er gunstigt indstillet over for »at give gifte præster adgang til embedet«.

Derefter udsendte biskopperne – den 26. august – et communiqué, hvori de – uden at besvare det stillede spørgsmål – fastslog, at det efter deres mening – i modsætning til det, »Septuagint« havde ment at forstå efter samtalen den 20. august, ikke er selve ægteskabet som sådant, der hindrer adgangen til at fejre eukaristien, men den kendsgerning, at biskopperne ikke kan tillade det i øjeblikket. »Den, der vil fejre eukaristien, må gøre det i kommunion med biskoppen, for det er biskoppen, der bemyndiger ham og sender ham til det,« hedder det i teksten.

Og endelig har også lederne af de pastorale centre i bispedømmet anmodet biskopperne om en snarlig og tydelig tilkendegivelse af deres indstilling til spørgsmålet og ikke mindst til, hvordan samtalen med Rom skal videreføres.

Ekskommunikation

Præst ekskommuniceret

Torino – KIPA

Ærkebiskoppen af Torino, kardinal Pellegrino, har ekskommuniceret den 37-årige tidligere præst Renzo Grande, som for kort tid siden uden på forhånd at have ansøgt om tilladelse til at blive ført tilbage til lægstanden har ladet sig »kirkeligt vie« til en tidligere ordenssøster. Den præst, der assisterede ved »vielsen« blev suspenderet. Kardinal Pellegrino har personlig udsendt et hyrdebrev, hvor han gør rede for det skridt, han har taget. Den »kirkelige vielse« fandt sted søndag formiddag i den kirke, der hører til sognet Vandalino, hvis indbyggere havde indvilliget i ceremonien. Samtidig blev også en anden fratrædt præst »kirkeligt viet«. Han blev dog ikke ekskommuniceret, da han på forhånd havde ansøgt om at blive ført tilbage til lægstanden, selv om han ganske vist ikke havde afventet svaret på ansøgningen, før han giftede sig.

Sammenstød

Sammenstød mellem »traditionalister« og »progressister«

Rom – KIPA

I den romerske basilika St. Paul uden for murene kom det en søndag for nylig til sammenstød mellem unge »traditionalister« og »progressister«. Mens den for sin fremskridtsvenlige indstilling kendte abbed for basilikaen, dom Franzoni forberedte sig til at læse en ungdomsmesse, der blandt andet skulle være ledsaget af guitarmusik, i et af kirkens kapeller, dukkede der pludselig en del »traditionalister« op. De opfordrede deres jævnaldrende til i overensstemmelse med den italienske bispekonferences direktiver at lægge guitarerne til side, og da de ikke gjorde anledning til at følge opfordringen, bemærkede »traditionalisterne« sig guitarerne, som de ødelagde på stedet. Derved opstod der håndgemæng, mens dom Franzoni trak sig tilbage til sakristiet. Slagsmålet fortsatte uden for kirken og holdt først op, da politiet kom til stede og arresterede nogle af deltagerne.

Den italienske bispekonference havde for nylig udtalt sig imod brugen af »profane musikinstrumenter« i forbindelse med gudstjenesten, og blandt de »forbudte« instrumenter var udtrykkelig nævnt guitareren.

ULYDIGHED

Med ulydighed kommer man ingen vegne

Torino – KIPA

Den tidligere sognepræst for sognet Vandalino i Torino, don Vittorio Merinas, har til trods for, at han er blevet suspenderet, læst søndagsmessen i overværelse af 150 medlemmer af sognet. Don Merinas var ugen før blevet sat fra embedet af ærkebiskoppen af Torino, kardinal Pellegrino, fordi han dagen før havde ladet to fratrædte præster indgå ægteskab i sin kirke, hvor han selv havde meddelt den »kirkelige vielse«.

Kardinal Pellegrino har udtalt sig stærkt fordømmende om denne optræden fra præstens side. Under en visitation i sognet Garzigliana sagde ærkebiskoppen bl. a.: »Der er mennesker, der ganske vist kalder sig kristne, men som ikke tillægger Kirken nogen men, som helst form for autoritet. De mener, at

de frit kan gøre alt, hvad de har lyst til uden hensyn til Kirkens bestemmelser. At være kristen vil sige at vælge, om man vil være med Kristus i Kirken, eller om man vil stille sig uden for Kirken og ikke mere være med Kristus.»

Helligbrøde

Uheldige episoder i en kirke i Bruxelles

Bruxelles – KIPA

Den internationale kongres for kulturformidling holder for tiden sit andet møde i Bruxelles. Det første blev afholdt i New York i 1967, hvor de amerikanske kirkers nationalråd stod for arrangementet. Emnet for drøftelserne i Bruxelles er de skabende udtryk for et »konfliktfyldt samfund«. Mødet er ikke en kongres i traditionel forstand. Det er bevidst lagt an på, at modstridende meninger skal komme til udtryk. Mødets arrangør, sociologen, kanoniker Houtart, der er professor ved universitetet i Louvain, leder kongressen i det tæt befolkede kvarter Marolles. Her har han taget imod kendte personligheder som Ivan Illich, Jan Talpe, Harvey Cox, dr. Paul Sherry, Ed. Sovik og J. Dahinden. Houtart var fra begyndelsen klar over, at det var et vovestykke, som var forbundet med visse farer. Ikke engang denne kongres, bestående af folk, der selv er »demonstranter«, blev forskånet for demonstrationer udefra. Det fik kongresdeltagerne at mærke, da der blev uddelt traktater mod kongressen. Da den berømte teolog Harvey Cox skulle tale i kapucinerkirken, så kirken ud som en hippielejr. »Bewegings-theatre« fra Amsterdam og »mass moving«-gruppen fra Bruxelles havde bestemt sig til at give deres besyv med og at sætte det hele i scene på deres egen måde. Ved indgangen til kirken så man kunstnere i hvide gevandter vride sig i lænker. Før Cox endelig kunne tage ordet, havde demonstranterne uddelt vin og brød efter deres egen ritus. Desuden blev der uddelt cigaretter og druer. Nogle af demonstranterne bemægtigede sig mikrofonen. Til sidst måtte Cox opgive at holde den tale, han havde forberedt. Bespottelserne nåede deres højdepunkt, da der pludselig rejste sig et enormt mandligt lem af gennemsigtig plastik bag alteret. Så lykkedes det endelig at rydde kirken.

Kardinal Suenens har tilskyndet af disse episoder set sig foranlediget til at udsende et commuqué, hvori han offentligt protesterer imod dem, der har sat hele denne helligbrøde i gang.

NOTESBLOKKEN

Man var bange for, at det oprør, som for to år siden prægede de tyske katolikkers møde i Essen, ville gentage sig på den 83. »Katholiken-tag« i Trier, der fandt sted fra d. 9.–13. september i år. Medlemmerne af den såkaldte »Kritiske menighed« virkede som opposition. Der var hist og her tilløb til ballade. Dråben, der fik bægeret til at flyde over, var et brev, som den brasilianske ærkebiskop Sigaud havde sendt til biskoppen af Münster, hvori sidstnævnte opfordres til at modsætte sig et eventuelt forslag om at tildele biskop Camara nobelfredsprisen. Men som sagt: den store skandale udeblev. Emnet for mødet i Trier var »Herrens menighed«. Man ønskede en fornyelse af Kirkens basisgrupper. Der kom en del interessante ting frem, men resultatet i sig selv var ikke overvældende.

Diskussionen i de mange samtalekredse, som var typiske for dette møde, samledes især om tre nøgleord. Man gjorde for det første alvor af Kirkens sendelse til verden. »Menigheden«, som den mindste del af Kirken (ecclesiola) har ikke blot en opgave overfor de troende. Menigheden, mente man, er ansvarlig for hele verden. Den må gøre opmærksom på social uretfærdighed overalt, hvor den findes. Den må protestere mod ufrihed, tvang og tortur i hele verden.

Det andet nøgleord var »frihed«, »emancipation«. Man angreb den gængse opdeling mellem en lærende og en hørende Kirke og vendte sig skarpt mod enhver form for paternalistisk kirkeopfattelse. De tilstedeværende biskopper måtte høre drøje sandheder, men tilsyneladende fandt de sig i al kritik.

Det tredje nøgleord var »demokratisering« af Kirken eller »medbestemmelse«. De mest ekstreme stemmer krævede almindeligt og direkte valg af biskopper og sognepræster, andre forlangte indsigt i Kirkens økonomiske forhold og medbestemmelse

på en række andre områder.

Naturligvis var de kritiske stemmer i overtal. Det ser ud til, at tiden for en besindig, både kritisk og fornuftig dialog endnu ikke er inde. Hvad selve »frigørelsen« angår, må man jo huske, at Kirken ikke uden videre kan sammenlignes med et demokratisk samfund. De linier, som Kristus selv, Kirkens Herre, har foreskrevet, kan vi jo ikke sidde overhørig. Desuden må man huske, at ethvert demokratisk samfund har en sum af uantastelige grundregler (»grundlov«), som er bindende for alle, som vil leve i dette samfund. Dette gælder også for Kirken. En ubegrænset emancipation er altså en umulighed. Hvad »demokratiseringsprocessen« angår, kan og skal Kirken tilpasse sig de forandrede samfundsforhold. Man burde måske også i Kirken skelne skarpere mellem den lovgivende og den udøvende magt. Endvidere må det kirkelige »jurisdiktionsbegreb« omskrives nøjagtigere. Man burde også skelne mellem den »åndelige myndighed«, som væsentligt hører med til Kirken, og ikke kan overdrages lægfolket og lægfolkets medbestemmelsesret i verdslige ting. Den åndelige myndighed skal ikke nødvendigvis være optaget af Kirkens økonomi, af ting, som hænger sammen med den kirkelige caritas, den kirkelige sociallære og socialpolitik, det kirkelige presse- og efterretningssvæsen. Her kan og skal lægfolket have en større medindflydelse.

Alle disse problemer blev berørt i Trier. Men man kan ikke sige, at et eneste af dem blev løst. Det er interessant at se, at vi i det lille bispedømme Danmark allerede har løst nogle af disse problemer – men langt fra alle.

IT R003 97.

SODEPAX – hvad er det? Forkortelsen står for en av de viktigste økumeniske etableringer i verden idag, sett fra såvel katolsk som protestantisk synsvinkel, nemlig *Committee on Society, Development and Peace*. Komitéen ble opprettet i januar 1968 etter et felles initiativ fra Kirkenes Verdensråd (de protestantiske, ortodokse og anglikanske kirkers representanter) og Den hellige stol, for å ta fatt på en av de store utfordringer de kristne kirker står overfor idag: fattigdom og krig. Alle som tror på brorskap og rettferdighet og fred, må ta denne utfordringen alvorlig. SODEPAX arbeider etter et foreløbig eksperimentsprogram frem til 1972. Komitéen består av en rekke fremtredende folk utpekt av Kirkenes Verdensråd og Vatikanet, geistlige såvel som legfolk. Det vil her føre for langt å nevne alle, og ingen bør være unevnt, hvis noen navn oppgis. Videre teller staben av rådgivere en rekke kapasiteter, ikke minst legfolk. Men av de seksti navn tilhører såvidt jeg forstår bare fire kvinner. Den skjevheten må verdens kristne kvinner selv bidra til å rette opp.

SODEPAX har sitt eget økumenisk oppbyggede sekretariat i Genève – med kontorer i tilknytning til Det økumeniske senter. Dette sekretariatet ledes av jesuittpater *George Dunne*, mens de assisterende sekretærer på saksbehandlingsplan kommer fra kirker tilsluttet Kirkenes Verdensråd. Før pave Paul utpekte pater Dunne til denne uhyre viktige post i Genève, hadde pateren bl. a. deltatt i den amerikanske borgerrettsbevegelse for de farvede.

Innenfor Den romersk-katolske kirke er det Den pavelige kommisjon for rettferdighet og fred, med monsignore *Joseph Gremillon*, som innehar den ene av presidentplassene i SODEPAX, mens Kirkenes Verdensråd (avdelingen for Kirke og samfunn) har den andre av presidentplassene.

Helt fra starten ble det gjort klart at SODEPAX selv ikke skal sette i gang eller organisere utviklingsprosjekter. SODEPAX – og da i første rekke sekretariatet – skal ha som oppgave å stimulere det utviklingsarbeide som igangsettes av de internasjonale organisasjoner og andre hjelpeorganer – ved å sikre en bredere kristen opplutning om hjelpearbeidet. SODEPAX vil f. eks. ikke arrangere noen nedrustningskonferanse – men vil stimulere til en mere kristen innsats ved fredsinisiativ; med andre ord, gjøre kristne mennesker bevisste for en innsats til menneskehetens beste. SODEPAX legger opp til studier eller diskusjoner for små grupper av eksperter, som finner frem til hva den kristne kirke kan gjøre for å fremme handlingsprogrammer overfor verdens

Af Baby Johannessen

Sodepax en økumenisk triumf

nød og den sosiale urettferdighet. Det man vil er å fremme en bevegelse for sosial rettferdighet i verdensperspektiv.

SODEPAX finansieres av like store bidrag fra Vatikanet og Kirkenes Verdensråd –, i tillegg kommer bidrag fra International Human Foundation og for bestemte deler av 3-årsprogrammet fra Ford Foundation.

Beretningen fra sekretariatet for perioden juni 1969– juni 1970 er nu sendt ut til komitéen, konferansedeltagere og andre interesserte. Det er imponerende hva det lille sekretariatet har fått utrettet – men så har da heller ikke Parkinsons lov fått virkekraft der – foreløbig! Beretningen bæres oppe av en sann økumenisk ånd. Her skal jeg bare kort summere opp noen av de viktigste møter SODEPAX har arrangert. (Det bør i parentes bemerkes at den ofte omtalte Beirut-konferanse, som fant sted i 1968, var arrangert av SODEPAX.)

Teologiske overlegninger

I November 1969 fant det i Cartigny i Sveits sted et møte mellom 30 teologer fra forskjellige kirker som skulle forsøke å definere en teologisk metodelære for utvikling. En rekke spørsmål dukket opp, og man kom ikke frem til noen endelig enighet. Det kunne imidlertid konstateres at de vesentligste uenigheter berodde mere på regionale enn konfesjonelle holdninger, noe som gav SODEPAX et nytt puff til å la sekretariatets programmer gå i regional retning.

Utvikling

I mai 1969 gjennomgikk en SODEPAX-konferanse i Montreal noen av hovedemnene fra Beirut-konferansen. Rapporten foreligger på engelsk.

Av regionale aktiviteter nevnes fra

Asia: SODEPAX planla en kristen stand på Expo '70 i Tokio; i Australia ble det i februar i år holdt en viktig konferanse mellom protestanter og katolikker om et handlingsprogram for verdensutviklingen. Denne konferansen fikk et sterkt økumenisk preg takket være SODEPAX' innsats. Konferansen var forberedt i et år, og det forelå utredninger til debatt om emner som: rike og fattige land, utvikling gjennom handel, hva sier teologien om politikk og utdanning. Arbeidsgrupper har senere utarbeidet rekommendasjoner om kirkenes rolle i utviklingen m.v., og foreslått opprettet et australsk SODEPAX-sekretariat. Februarmøtet har vært fulgt opp av lokale sammenkomster.

I februar fant det også sted et møte i New Delhi i India, støttet av SODEPAX, hvor 100 kristne personer av flere konfesjoner drøftet den aktuelle kristne forståelse av utviklingen i indisk sammenheng. Arbeidsgrupper tok for seg forskjellige aktuelle, adekvate emner, som f. eks. landbruksutviklingen, rettferdig fordeling o.s.v., og to rapporter er senere offentliggjort fra dette møtet. Også her ble det oppnevnt en SODEPAX-komité, som skal prøve å gjøre møtets resultater kjent.

I mai fant det sted en ungdomskonferanse i Bangalore i India, som SODEPAX støttet, men som de unge ledet helt i egen regi. Blant de ca. 100 deltagere fra alle kanter av India var 15-20 ikke-kristne. De unge som der møttes var dypt engasjert i sitt lands utviklingsproblemer og konfesjonelle forskjeller spilte overhodet ingen rolle under konferansen. SODEPAX vil holde seg underrettet om Bangalore-konferansens resultater og stimulere til lignende møter blant kristen ungdom på regional basis, særlig i Asia.

I april 1969 besøkte et medlem av SODEPAX-sekretariatet i Genève et annet asiatisk land, Indonesia. Vedkommende møtte både katolske og protestantiske kirkeledere, og resultatet var en indonesisk SODEPAX-komité. Denne komité har lagt opp til drøftelser på regional basis av mange av områdets utviklingsprogrammer – hvor det legges vekt på de kristne kirkers aktiviteter i hele Asia under en våknende rettferdighetsfølelse.

Også i New Guinea er det dannet en SODEPAX-gruppe.

I mai i år ble det holdt en konferanse i Singapore som også var støttet av SODEPAX, og som stilte spørsmål om en ansvarlig kristen deltagelse i utviklingen i Singapore. Femti nøkkelpersoner – for det meste kristne legfolk i viktige stillinger i samfunnet (bare noen få katolske og protestantiske geistlige var med) deltok aktivt. Resultatet av

disse diskusjoner var at det økumeniske senter på stedet oppfordres til – via sin avdeling for samfunnsstudier – å fremme en bedre forståelse mellom partene i arbeidslivet, mellom regjeringen og folket og mellom etniske og religiøse grupper.

Der har også funnet sted møter med SODEPAX-representanter i Hong Kong, Seoul og Tokio. Møtet i Tokio fant sted i juli i år med representanter fra nær og sagt hvert eneste asiatisk land – samt eksperter andre steder fra og med gjester fra ikke-kristne religioner. Hele utviklingspolitikken for Asia stod under debatt, for i konklusjonen å bli sammenfattet i et kristent perspektiv.

SODEPAX' innsats i Asia har båret frukt. I sekretariatets beretning heter det at på mindre enn 2 år har SODEPAX' innflytelse bidratt til en ekstraordinær høy grad av økumenisk samarbeide mellom den romersk-katolske og de protestantiske kirker, hvor et slikt samarbeide tidligere enten ikke eksisterte eller bare meget utilstrekkelig – hvor der endog ofte hersket fiendtlighet mellom kirkerne.

SODEPAX har i beretningsperioden, som det fremgår av ovenstående, i første rekke konsentrert aktiviteten utenom Genève i Asia –; Afrika og Latin-Amerika har måttet vente. Det er begrenset hva de fire prester i sekretariatet kan overkomme av reiser, selv om jorden er blitt liten i jet-flyenes tidsalder. Men noen lokale SODEPAX-konferanser har vært holdt også der.

Forsøk på en vurdering

Beretningen om SODEPAX' virksomhet inneholder også betraktninger om

de økonomiske strukturendringer en god utvikling betinges av, forholdet mellom et parlamentarisk demokrati og diktatur, de nasjonale kulturers rolle og det økumeniske aspekt man utgår ifra. SO-DEPAX går tydeligvis inn for en »menneskeliggjørelse« av de strukturendringer som synes uunngåelige. Som kristne mennesker må vi alltid spørre hvorledes endringene best kan skje for å gjøre alle mennesker til mere fullverdige mennesker.

SODEPAX arbeider på et realistisk grunnlag. Kontakten er god til FN's særorganisasjoner og andre internasjonale organer i Genève, og man går ikke disse organer i næringsen. Men man vil gjerne gi et kristent bidrag til løsning av utviklingsproblemene – gjennom det analysearbeide kristne mennesker med innsikt i problematikken kommer frem til. Det regionale arbeide synes også å peke henimot en realitetssans som faktisk hittil ofte har manglet i de mere profane internasjonale organisasjoner.

Men alt dette arbeide ville ha vært lite påaktet, hvis ikke SODEPAX også hadde interessert seg for tidens massemedia. Det er gjennom disse media kirkens kommunikasjoner med verden må foregå. SODEPAX arrangerte således en konferanse for kristne massemediaspesialister i mars i år – i Holland. Det forestår, såvidt vites, en nærmere koordinering av den kristne massekommunikasjon – et uhyre viktig ledd i arbeidet for fred og fordragelighet menneskene imellem.

Selv om det hittil stort sett er en verdenselite av kristne legfolk som har vært trukket inn i SODEPAX-arbeidet sentralt – fra katolsk hold figurerer de samme toppnavn som vi ser i alle slike internasjonale sammenhenger, som Lady

SODEPAX' innsats i Asia har båret frukt.

Jackson (Barbara Ward) og Vittorio Veronese – så er det betryggende å vite at SODEPAX ikke bygger på teologiske utsagn om utvikling, men på legfolks innsikt. SODEPAX er med andre ord ikke et forum for teologisk debatt om ökumeniske spørsmål, men et ökumenisk forum for kompetent debatt blant kristne eksperter om større rettferdighet i våre samfunn, om fred og utvikling. Fra SODEPAX foreligger allerede en rekke møterapporter trykt, som kan studeres også her hjemme i Skandinavia.

Ville det ikke være en idé om kirken som er presentert i Skandinavia og som står tilsluttet Kirkenes Verdensråd og Den nordiske katolske bispekonferanse nedsatte en skandinavisk SODEPAX-komité, hovedsakelig bestående av legfolk? Kanskje en slik ökumenisk komité, som ikke skal ta opp teologiske stridspunkter, men bare gi inspirasjon

til utviklingshjelp, ville kunne bygge bro mellom kristne mennesker der hvor nu fiendtlighet eller uvilje råder? Når det har kunnet gå i Asia, hvorfor skulle det da ikke kunne lykkes hos oss? Også i Skandinavia foregår strukturendringer i samfunnet som ikke er bare »menneskelige«, og som derfor kunne trenge en kristen analyse. Dessuten har vi ansvar utad, overfor utviklingslandene og i den internasjonale debatt om bl. a. sosial rettferdighet. Skandinavia har her kanskje mere å lære fra seg enn Italia og Storbritannia, for å si det skjematisk.

SODEPAX er en forkortelse alle mennesker av god vilje bør bli fortrolig med, jo før jo heller! Der er ingen skandinav med, hverken i SODEPAX' komité, den rådgivende stab eller sekretariatet. Det er en utfordring til våre kirker her nord! *Baby Johannesen.*

En »skandale« drages frem i lyset

Når indiske novicer bliver optaget i europeiske klostre

Det engelske blad »Sunday Times« har med fede overskrifter og en kildrende sensationelt opsat artikkel om »nonnebondefangere« fremkaldt et utal af artikler, dementier og anklager, foruden at det har givet anledning til politiske forviklinger i Indien. Bladet skildrede den »uhørte skandale«, som bestod i, at kvindelige ordener i Storbritannien, Italien, Frankrig og Vesttyskland, som ikke havde nogen tilgang, efter sigende havde »købt indiske bondepiger af de katolske præster i Kerala«. Indiske præster havde tjent store penge som formidlere af »leverancerne«, og den indiske kirke og »højtstående« gejstlige i Vatikanet havde været indblandet i disse »forretninger«.

Hvis man nu nedskærer disse artikler, så kun kendsgerningerne bliver tilbage, tager sagen sig således ud: Over 2000 indiske kvinder (det nøjagtige antal kendes ikke), hovedsagelig fra den fattige sydindiske stat Kerala, er som novicer blevet optaget i europeiske ordener, hvor de bliver uddannet til sygeplejersker og sygemedhjælpere. I tre italienske klostre i henholdsvis Torino, Rom og Toscana (og ifølge beretninger i andre blade også i engelske klostre) har britiske kvinder beklaget sig stærkt over de levevilkår, der blev budt dem. I klostret uden for Rom måtte de uden forudgående uddannelse arbejde under vanskelige forhold på et sidssygehospital. Tre af de indiske kvinder i Italien

har fået nervesammenbrud forårsaget af hjemve og af den afsondrethed, de levede i. Vatikanet har øjensynlig forsøgt at neddyse beretninger om de indiske kvinders vanskeligheder, fordi det ville »skade Kirkens anseelse«, hvis de kom frem.

Om en indisk præst kunne det bevises, at han foruden betalingen for flyvebilletterne har fået penge for de unge piger, han har formidlet til europeiske ordenshuse. Disse beløb har han over for »Sunday Times« betegnet som sin »gevinstmargen«. Denne præst har – stadig ifølge »Sunday Times« – i sit »institut« givet kvinderne en helt utilstrækkelig forberedelse til deres liv i Europa, og for det har han desuden i et vist omfang modtaget betaling af pigerens forældre.

Kardinal Döpfner har i et brev til de tyske og asiatiske biskopper og til de tyske ordenshuse i juli 1966 advaret mod de problemer, der kunne opstå af at optage unge – i mange tilfælde endda mindreårige – asiatiske piger i tyske klostre. Han nævnte den fristelse det ville være ikke alene at give de unge piger en uddannelse, men også på grund af den manglende arbejdskraft at bruge dem som fyldekalk på sygehuse og sociale institutioner. Kardinalen forlangte, at der før kvindernes afrejse fra deres hjemland skulle oprettes en kontrakt, hvoraf det fremgik, på hvilke betingelser de skulle arbejde i Europa. Kardinal Döpfner tog desuden bestemt afstand fra hvilken som helst form for betaling ud over de penge, der var nødvendige til rejseomkostningerne. Efter alt, hvad man har kunnet oplyse, har de tyske ordenshuse holdt sig disse bestemmelser efterrettelige.

Dette er det væsentlige indhold af artiklen i »Sunday Times«, og andre artikler har ikke været i stand til at tilføje yderligere oplysninger af betydning. De afslører visse misforhold, men tjener på den anden side ikke til at retfærdiggøre den af det engelske blad fremkaldte forestilling om, at man uden videre kan slutte fra tilstandene i visse italienske klostre til forholdene i alle klostre og kongregationer i de implicerede lande. Der kan overhovedet ikke være tale om, at man har »købt« de unge piger, ligesom det heller ikke i noget tilfælde har kunnet bevises, at en indisk kvinde er blevet tvunget ind i et kloster. En ordenssøster kan aldrig – heller ikke hvis hun har aflagt evige løfter – blive ordenens ejendom.

Der kan ganske vist være tale om en afhængighed, som kan kaldes ufrihed, hvad enten den nu er fremkaldt af mennesker eller af forholdene i almindelighed. Når Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano« taler om et »religiøst vårbrud« i Indien, fordi mange indiske

Problematisk at optage unge indiske søstre i europeiske klostre.

kvinder går i kloster, kan der være god grund til at tvivle, for selv om man ikke med rette kan nære tvivl om den enkelte indiske kvindes subjektive overbevisning om, at hun har kald til ordenslivet, giver forholdene i Indien – og især i Kerala – dog rigeligt stof til eftertanke.

Selv kristendommen har ikke kunnet ændre ret meget ved kvindens sociale stilling i Indien. En ung pige har i vide kredse inden for de fattige befolkningslag intet andet valg end at gifte sig eller gå i kloster. En ugift datter er en skamlet på familien. Ægteskabet kan volde store vanskeligheder for en børnerig familie på grund af medgiften, hvis størrelse betinger valget af ægtemand. Da et manuelt erhverv af alle, som ikke netop tilhører de allerfattigste befolkningslag, pariaerne, betragtes som socialt nedværdigende, er der kun den mulighed tilbage at lade sig uddanne i en af de for fattige familier dyre kirkelige privatskoler. Nogle piger kan efter at være udgået fra sådanne skoler komme til at arbejde for en elendig løn som lærerinder i kirkelige institutioner. De færreste familier har råd til at lade børnene studere.

Tilbage står så ægteskabet og billedet af moderen, der – udmattet af mange fødsler – må slide hårdt for familiens underhold. Under disse forhold optræder ordenslivet som en udvej. Det byder på en sikret eksistens, social anseelse og håbet om en uddannelse og om at komme videre. Da en uddannelse i Amerika

eller Europa styrker anseelsen, er mange unge søstre helt overvældede af tanken om at kunne indtræde i et europæisk kloster.

Når en ung pige, der er opvokset i passiv lydighed, indtræder i en orden, er der imidlertid ikke mange praktiske muligheder for, at hun kan komme ud igen. Familien betragter en udtrædelse – selv før løfteafleggelsen – som en skændsel, der har udelukkelse af samfundet til følge.

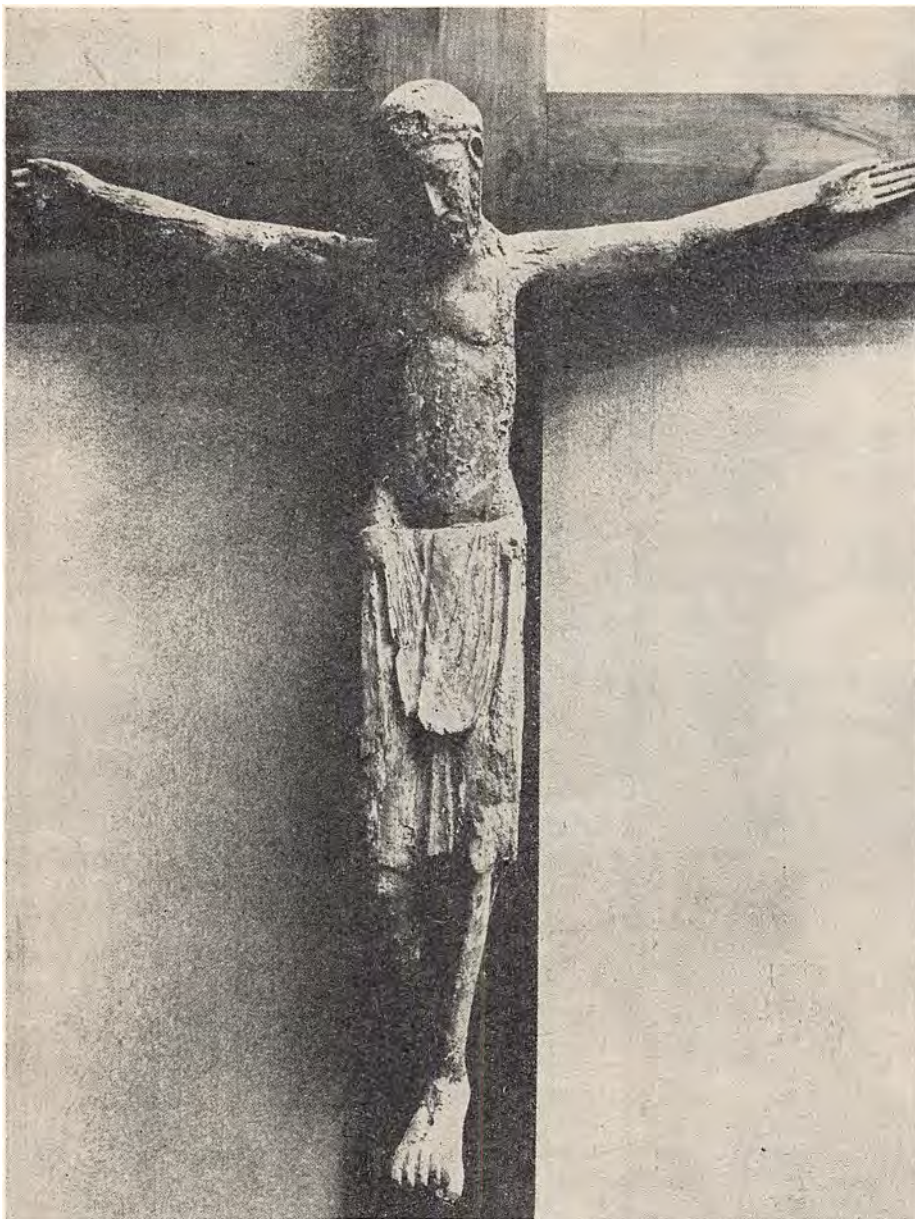
På denne baggrund ses tydeligt det problematiske i at optage unge indiske søstre i europæiske klostre. Hvis de unge piger ikke udvælges omhyggeligt efter evner og egnethed, og hvis både de og de europæiske ordenshuse er omhyggeligt forberedt, må forskellen i mentalitet, kultur, sprog, indstilling over for arbejdet og uddannelsesformer nødvendigvis føre til konflikter parterne imellem. Når Vatikanet omtaler de herskende misbrug og dårlige forhold som »visse uholdbare tilstande«, kan dette kun betegnes som en omskrivning og en bemyndelse. Folk, der har påtaget sig at henlede opmærksomheden på disse tilstande, er i lighed med kardinal Döpfner i et brev, han har skrevet på opfordring af de tyske biskopper, gået ind for, at man i europæiske klostre ikke mere skal optage asiatiske novicer.

De mennesker, der betragter det som en skandale, at alt for få piger i Tyskland – og i hele den vestlige verden – er parat til at binde sig til et socialt og karitativt arbejde for de svage og ud-

stødte i samfundet, har ganske givet ret. Men hvad nytter dette klarsyn i den nuværende og vel også i den fremtidige situation? Man ville lukke øjnene for de faktiske forhold, hvis man deraf ville slutte, at man for fremtiden ikke mere måtte optage asiatiske kvinder i tyske ordenshuse. Følgen ville nemlig være, at absolut nødvendige hospitaler og andre sociale institutioner måtte lukke. Staten ville ikke kunne videreføre dem, da man mangler »verdsligt« personale. Men de udenlandske kvinders arbejde skal ikke bare ses som en erstatning for svigten fra tysk side. En sygeplejerske, der har fået en god uddannelse i Europa, er en god udviklingshjælp, når hun vender tilbage til sit eget land, hvad enten det er som ordenssøster eller som læg arbejdskraft.

Til gengæld må de europæiske ordener og kongregationer ikke i deres søgen efter tilgang fra udviklingslandene lade sig forlede til ikke mere at bestræbe sig for at få de unge i deres eget land til at interessere sig for ordenslivet og de dermed forbundne opgaver. »Importen« fra de overøiske lande må ikke blive til en undskyldning for ikke at indføre de nødvendige reformer. En »blodtransfusion« fra Asien kan være en god medicin, men den må ikke blive til en livseliksir for ordener og kongregationer, der stædigt holder fast ved de i tidligere århundreder fastlagte regler og konstitutioner.

Kurt Barrey.

Korsets evakuering

Kristi kors har altid været en forargelse for menneskets naturlige følelser og pasede, som vi kan se af evangelierne, heller ikke til de tanker, apostlene havde gjort sig om Kristus.

I den første kristne menighed i Korint var der dem, der prøvede at »indordne« det i deres stræben efter visdommen. Galaterbrevet vender sig voldsomt mod den fristelse at stole mere på egne gerninger efter Moseloven end på kraften i Kristi kors. I Kirkens historie møder man beundringsværdige efterfølgere af den korsfæstede, men også mange forsøg på at undvige korset, neutralisere det, »evakuere« korset, noget, som apostlen Pau-

lus i 1. Korinterbrev udtrykkeligt adværer imod.

I dag oplever vi på mange områder store forandringer og en hastig udvikling, og heller ikke Kirken går ram forbi. Men det synes, som om korsets forargelse stadig er uforandret, kun med den forskel, at der i dag findes endnu flere nye måder at gå korset forbi på, – og det måske endda med en følelse af at være en god og tidssvarende kristen. Jeg ved, man kunne og burde tale mere tydeligt om dette, analysere det, men måske ville det være endnu bedre at betragte den benådede skare af mennesker, som den dag i dag bærer deres lidelse

som en del af Kristi lidelse. Men det forekommer mig langt vigtigere, at enhver af os spørger sig selv: Kan jeg sammen med apostelen Paulus ærligt sige: »Jeg er korsfæstet med Kristus«?

Hvad man end før eller nu har kunnet læse ud af Bibelen eller manipulere ind i den, så er det hævet over enhver tvivl, at det at være kristen betyder at være korsfæstet og opstanden med Kristus. Det betyder at dræbe »det gamle menneske og kødets gerninger« og iføre sig det »nye menneske«, idet man lever i Kristi ånd. Deri består herligheden, men også møjsommeligheden i det kristne liv, og der vil næppe komme en udvikling, som kan sætte denne kendsgerning ud af spillet.

Men måske findes der – i modstrid med myten om, at fremskridtet er positivt på alle områder – også et fremskridt i kunsten at evakuere korset. Kan man i dag ikke let finde netop det betegnet som moderne og forsvaret som kristent ideal, som apostlen Paulus skildrer som det »gamle menneske«? Til billedet af det »gamle« menneske, der skulle være død i den kristne, hører ifølge Paulus i Galaterbrevet: utugt, frådseri, strid, splittelser. Det kunne se ud til, at vi med henblik på sådanne bodsprædikener har udviklet evnen til at lade være med at høre efter eller er kommet til den opfattelse, at det ikke er den slags, det kommer an på i moderne kristendom. Derfor har vi udviklet en forbavsende omfangsrig samling af omskrivninger, med hvilke vi kan »oversætte« de negative udtryk i den Hellige Skrift. Vi taler om moderne moral, som har frigjort sig fra de abstrakte normer og har afskaffet tabuer (og hvem skulle så med det samme tænke på utugt?). Vi taler om livsstandard og fritidsinteresser (det behøver da ikke at have noget med frådseri at gøre). Diskussion, kritik og spændinger giver os en fornemmelse af at være levende (og hvem ville vove at formode, at det ofte drejer sig om simpel stridslyst?). Derudover findes der mange seriøse og fornuftige ord, der i og for sig betegner virkelige opgaver og anliggender, – men som alligevel kan tjene som skalkeskjul for korsets hårde krav: myndighed, strukturforandring, åbenhed over for verden, intellektuel oprigtighed. –

Med alt dette kan det »gamle menneske«, hvem korset er imod, dekorere sig, – det kan beskytte sig selv imod enhver selvkritik med en erklæring om, at »sådan tænker det kristne menneske af i dag«.

Men hos Paulus betyder det at være korsfæstet med Kristus også at være opstanden med Kristus, – og det at give afkald på det »gamle menneske« betyder samtidig at blive det »nye menneske som lever af Kristi ånd«. Apostelen nævner

nogle grundtræk i det nye menneskes væsen:

Kærlighed, glæde, fred, langmodighed, mildhed, sagtmodighed, afholdenhed.

Jeg tror ikke, man hører meget om det i den kirkelige dialog af i dag. Hvis jeg ikke tager fejl, begrundes denne mangel af og til med, at disse dyder er alt for passive, og at det i dag kommer ganske særligt an på at tage aktivt del i verdens og samfundets udvikling. Men var Guds verdenspræstation ikke lidelsen, passionen? Virkede ikke i denne »svaghed« og »dårskab« Guds frelsebringende magt? Og repræsenterer de kristne dyder virkelig den så meget frygtede passivitet? Eller hører der mon ikke stor kraft til at forblive en fredens og godhedens repræsentant midt imellem alle de »vrede«, pralhalsene, managerne, de forfængelige profeter?

Det ville også næppe skade hverken Kirkens eller verdens anliggender, hvis de nødvendige diskussioner ikke så hurtigt udartede til en udveksling af slagord og slagkraft.

Må vi ikke, førend vi stiller spørgsmål, der angår verdens tjeneste, spørge os selv, om vi, de nye mennesker, der er korsfæstet med Kristus, vil tjene de andre og verden, eller om vi blot vil være konkurrenter til en anden gruppe med samme værdimåler, nemlig den synlige succes.

Det er Herrens kors, som opretholder Kirken og tjener verden til frelse, og sammen med ham og i hans nåde er de hans disciple, som fornægter sig selv og bærer deres kors. De figurerer ikke i overskrifterne og føres ikke i statistikker. De prøver ikke på at gøre indtryk på fjernsynsskærmen. Formentlig findes de heller ikke blandt forfatterne til de bøger, om hvilke der ved konferencer siges at de med uhørt dristighed drager alt i tvivl og gør fremstød i retning af et helt nyt ingenmandsland. De er sikkert heller ikke agtede i de kredse, som bidende og stift forsvarer den vante stil som noget urørligt og helligt. Men Gud kender dem, og i hans øjne er de noget kostbart.

Egentlig skulle vi af hele vort hjerte ønske at findes iblandt dem. Og hvis det nu ikke er tilfældet, hvis vi med skønne ord skjuler, at vi ikke elsker korset som helgenerne gjorde det? Så skulle vi i det mindste ikke oven i købet være stolte af det. Vi skulle ikke være så overlegne foragtere af den tidligere fromhed og ikke så indbildsk sikre på, at det er os, som først har opdaget den sande kristendom.

Og vi skulle bede om den nåde, at det gamle menneske i os vil dø lidt mere, og det nye menneske ville gøre lidt mere fremskridt i os – i det mindste ét skridt fremad.

Kardinal Alfred Bengsch, Berlin.

Familier i »eksil«

Kommentar til biskop Hans L. Martensens besøg hos de tidligere ungarske flygtninge den 3. maj 1970.

Der lever som bekendt ca. 5–600 tidligere ungarske flygtninge eller rettere sagt ungarskefødte danskere her i landet. De udgør kun en brøkdelt i forhold til de øvrige flygtninge, men laver man en analyse over ikke-indfødte katolikker i Danmark, viser det sig, at en forholdsvis stor procentdel »afstiver« katolikernes antal her til lands, og det er godt for os – og for hele bispedømmet.

Vi kom til landet for ca. 14 år siden – nogle af os endnu tidligere. Vi er til en vis grad kommet over de såkaldte begyndervanskeligheder og er nu en del af det danske samfund og af det katolske bispedømme i Danmark. Hvordan har vi så assimileret os i samfundet? Det er forskelligt fra den ene til den anden. Alle har prøvet at gøre deres bedste for at skaffe deres familie det så godt som muligt. Alle har fået arbejde, de fleste har lært deres nye »modersmål«, børnene er kommet i skole, og flere har taget dansk studentereksamen eller har fået en eller anden akademisk uddannelse. Nu går det som i de fleste indfødte familier. Vi glæder os over, at vi har fået et nyt hjem og et nyt land, hvor vi er ligestillede med landets oprindelige borgere.

De fleste har som sagt boet i Danmark i 14 år eller mere. Vi har haft lejlighed til at studere forholdet i *Exul Familia*. Vi har haft mulighed for at følge deres eller rettere sagt vores livsforhold, for-

holdet til hinanden og til religionen og Kirkens forhold til sine »udenlandske« medlemmer. Det er klart, at assimilationen ikke har været let. Vi har alle sammen haft vore problemer, også i forhold til bispedømmet. En flygtningens liv og en flygtningens skæbne er et usædvanligt og vilkårligt forhold.

I disse svære år har der altid været »Nogen«, der kunne og ville forstå flygtningens sjælelige, åndelige og følelsesmæssige problemer, og som har været villig til at hjælpe, hvor den kunne, og det er KIRKEN. Kirken, som er alle katolikkers moder, kommer med sin moderkærlighed til alle flygtningene gennem sine tjenere, præsterne, som den sender til dem, og som taler til dem på deres og flygtningenes fælles sprog, hjælper dem, uddeler sakramenterne og – hvad der er det allervigtigste – læser den Hellige Messe.

I *Exul Familia* fra 1952 giver Kirken regler for den åndelige omsorg for flygtningene. Den 15. august 1969 fastslog den Hellige Fader på ny denne opgaves betydning i det apostoliske brev *De pastoralis migratorum cura*. Samtidig understregede han, hvor vigtigt denne åndelige omsorg er for de flygtninge, der tager imod den. Den Hellige Fader angav ikke alene retningslinier for præsternes opgaver i denne forbindelse, men også for menigheden. Han pålægger i sit apo-

Der var i alt kommet 110 mennesker fra den ungarske menighed.

stoliske brev os flygtninge den allerstørste respekt for vort nye fædrelands traditioner, sprog og nationale sædvaner, men betoner samtidig, at man ikke må berøve flygtningene de åndelige og kulturelle rigdomme, de selv har bragt med sig. Han understregede tværtimod, at flygtningenes modersmål, kultur og religion tilsammen udgør deres åndeligt-kulturelle tradition, som man i flygtningenes nye fædreland ikke må udslette, men acceptere som noget positivt.

Men hvordan kan alt dette praktiseres blandt flygtningene i det daglige? Dette er det største og det vigtigste spørgsmål – også her i Danmark! Den åndelige omsorg for flygtningene er frugtbar, hvis den varetages af folk, der selv taler deres modersmål. Det er for øvrigt helt naturligt, at det må være mennesker, der taler flygtningenes eget sprog, der tager sig af dem, indtil de lærer at forstå sproget i det land, de er kommet til.

Her er der to vigtige punkter at tage i betragtning:

- 1) Kirken sikrer flygtningene ret til at have deres egen præst, der taler deres eget sprog.
- 2) Flygtningenes egen præst har ret og pligt til at varetage den åndelige omsorg for dem og til derudover at opretholde deres traditioner og deres patriotiske følelser over for det land, de stammer fra.

Men det er klart, at menigheden som sådan også har en stor pligt til at bidrage til løsningen af disse opgaver. Uden menighedens og den enkeltes hjælp kan disse store og smukke opgaver nemlig hverken løses eller praktiseres i dagliglivet. Mennesket er ikke bare et legeme, – det er også en sjæl, og at sørge for den er en meget vigtig opgave, som det kan være meget vanskelig at gennemføre, hvis ikke man hjælper hinanden.

Hvordan begyndte denne åndelige omsorg for ungarerne, da de kom til landet? Og hvad er der sket senere? Ved starten fik vi alle sammen den nødvendige hjælp fra Den danske Flygtningehjælp og fra Caritas – især gennem msgr. Knud Ballin. Caritas er ikke ukendt blandt ungarerne. Msgr. Knud Ballin har hele tiden været meget hjælpsom, – han har gjort alt, hvad han kunne gøre, for os flygtninge, og det er vi meget taknemmelige for.

Næsten lige fra starten i Danmark og ca. 1-2 år fremover var her en fastboende ungarsk præst, men han blev forflyttet til Australien, og siden da (ca. 1960) er den åndelige omsorg for os blevet mindre og mindre.

Hvordan ser situationen ud i dag i det danske bispedømme for flere tusinde tidligere flygtninge? På hvad måde tager de del i bispeddømmets arbejde? Hvad gør bispeddømmet for dem? Hvad gør sogne-

præsterne for dem i deres sogne? Eksisterer der her i bispeddømmet nogen menighed for »udenlandske« danskere? Er der nogen, der har taget disse problemer op og prøvet på at løse dem? Ja, én! Monsignore, dr. phil. Silvio Porisiensi, populært kaldet Don Silvio, har taget sig af sagen. Under den danske synode bragte han problemerne frem i det daværende *Katolsk Ugeblad*, men han er alene om det og får ikke nogen særlig hjælp. I virkeligheden er han måske den, der har den største »menighed« i Danmark. Og er der nogen eller nogle her i bispeddømmet, der tager sig af flygtningenes åndelige problemer?

Synoden er forlængst forbi i Danmark, men hvor mange udlændinge med dansk indfødsret tog del i dette arbejde? Var alle de herboende »nationer« repræsenteret på synoden? Nej! Ungarerne var det f.eks. ikke! Ifølge *Katolsk Lommekalender* findes der her i landet sjælesorg for engelsk-, fransk- og tysktalende, for italienere, polakker, spaniere og ungarere. Betragter man dem som en officielt eksisterende gruppe (på i alt flere tusinde medlemmer), må der også tages skridt til at vække deres egen menighed til live. Hvordan kan medlemmerne af disse grupper få nærmere detaljeret besked om bispeddømmets arbejde?

Forslag

Bispekontoret skulle ved en passende lejlighed sammenkalde de præster til et møde, som varetager omsorgen for de forskellige flygtningegrupper, således at de i fællesskab kunne udarbejde et arbejdsprogram, hvori man naturligvis burde inddrage lægfolk. Det 2. Vatikankoncil pålægger lægfolket over hele verden at tage del i Kirkens liv og at virke i og uden for Kirken. I april 1970 var der menighedsrådsvalg i hele bispeddømmet. Ifølge koncillets bestemmelser er det nødvendigt yderligere at udvide og intensivere lægmands apostolatet. Den katastrofale mangel på præster er iøjnefaldende, og lægfolkets aktivisering i Kirken er blevet en hastesag! I bispeddømmets bestemmelser angående valg til menighedsrådene har man glemt én ting, og det er, at der findes en menighed her i Danmark af udlændinge med dansk indfødsret. Hvordan forholder det sig med menighedsrådsvalg i denne menighed? Jeg er fuldstændig klar over, at disse mennesker tilhører et eller andet sogn, men så længe der findes en speciel sjælesorg for disse grupper, er dette bevis nok på, at en sådan menighed eksisterer. Medmindre man da vil betragte denne menighed som »uofficiel«? Men for dem er det deres liv og deres deltagelse i den Hellige Messe på deres eget modersmål, det gælder. Det har også sin værdi, som må både

respekteres og udbygges i højere grad, end det hidtil har været tilfældet. Ville det ikke være rigtigt, om man oprettede et menighedsråd for alle disse grupper i deres egen menighed? Jo, det ville det i allerhøjeste grad.

De syge

Desværre er der flere syge, som enten ingen kender til, eller som ikke får ret meget hjælp. Nogle af dem er helt overladt til sig selv. Jeg kender flere, der bor helt alene – enten i en storby eller langt uden for byerne. Hvem påtager sig den åndelige omsorg for disse mennesker? Hvor når kan de komme til skrifte eller kommunion? Næsten aldrig – eller i hvert fald meget sjældent. Disse problemer må før eller senere tages op blandt de opgaver, der skal løses. De, der ikke har familie eller bekendte, får aldrig besøg og kommer aldrig sammen med andre katolikker. Der er i vort bispeddømme et forbund for syge og handicappede, »De syges katolske forbund«, som har til formål bl.a. at hjælpe syge mennesker ud af deres isolation og ind i sognets fællesskab. Man mangler bare den kontakt med de udenlandske grupper og deres menighed, der skal til for også at kunne tage sig af deres syge.

Forslag

Man burde fra de udenlandske menigheds side vælge en kontaktmand, som skulle være »De syges katolske forbund« behjælpelig med i denne »institutions« eget navn at hjælpe de syge og holde kontakt med de statsinstitutioner, der tager sig af de syges problemer.

Kirkebidragsordningen

Man har her i landet indført en rigtig udmærket kirkebidragsordning. Men hvilke administrative skridt er der blevet taget for også at udvide kirkebidragsordningen til os tidligere ungarere? Vi hører aldrig et ord om den, når vi går til ungarsk messe. Vi hører om den i vort eget sogn, men de tidligere ungarere er ikke blevet opfordret til at slutte sig til den. Har bispekontoret henvendt sig til de udenlandske gruppers egne præster om at få deres menighed til i højere grad at slutte sig til ordningen. Hvordan er det inden for de øvrige menigheder? Vi betaler skat til stat og kommune, og vi har også pligt til at yde vort bidrag til det katolske bispeddømme i Danmark. Vi betaler ikke kirkeskat til den ungarske præst, og det er muligt, at vi i mange tilfælde heller ikke gør det til bispeddømmet, – og det er forkert!

Forslag

Man burde sammenkalde de forskellige nationers præster suppleret med lægfolk til at drøfte disse problemer og tage skridt til at udvide kirkebidragsordningen blandt de udenlandske grupper.

Præstemangel i den ungarske menighed

Vi mangler en *fastboende* ungarsk præst. S.O.S. Der er ungarsk messe hver første søndag i måneden kl. 11.00 i kapellet på Sct. Josefs Hospital. Præsten kommer fra Oslo. Han er en slags »flyvende« præst, der kommer og går. Efter messerne er der sammenkomst i spisestuen på Sct. Josefs Hospital. Hvis der f.eks. kommer 100 mennesker til messen, kan præsten simpelt hen ikke overkomme at lytte til alle de forskellige problemer. Han skal skynde sig videre til Malmø, hvor han læser messe samme dag kl. 18.00. Hvad kan han nå at gøre for os. Faktisk ikke ret meget! At besøge de syge er praktisk talt umuligt for ham. Der bor omkring 40 tidlige ungare i Århus og Helsingør. For meget længe siden blev den Hellige Messe læst på ungarsk i disse to store byer. Hvad med de derboende ungarenes problemer? Hvad med den åndelige omsorg for dem? Man kan ikke bebrejde de ældre, at de hverken kan tale, læse eller forstå det danske sprog. De kan ikke gå til skrifte, de kan ikke klare deres egne sjælelige problemer, og ingen hjælper dem med det. De er simpelt hen isoleret fra »omverdenen«. Den »flyvende« ungarske præst kan ikke gå på familiebesøg, og han kan heller ikke holde kontakt med de øvrige udenlandske menigheder. Der er ikke tid til at løse den slags opgaver. Han kan meget dårligt nå at lytte til de enkeltes sjælelige problemer, han skal videre, han må allerede tænke på næste punkt i programmet, han skal nå båden osv. Er der mon nogen, der vil påstå, at et sådant forhold er sundt og tilfredsstillende? Nej, det er der nok ikke! Hvordan skal den ungarske præst kunne løse de opgaver, der er tale om i det apostoliske brev »De pastoralis migratorum cura«, når hans faste bopæl er i Oslo, og han har et »sogn«, som er flere hundrede kilometer i radius, og skal læse messe både i København og i Malmø den ene dag, han har til rådighed.

Der er en hel del ungarske præster i Vesteuropa. I de sidste 6-8 år har man sagt, at der snart kommer en ungarsk præst, som skal overtage den åndelige omsorg for dansk-ungarerne. Vi venter stadig, men indtil nu er han ikke kommet. Præstemangelen er desværre et meget vanskeligt og aktuelt spørgsmål i Kirken i dag, og desværre er der adskillige præster der er puttet ind på et eller andet kontor, hvor de skal udføre administrative opgaver i stedet for at tage sig

»De fleste ungarske flygtninge har boet i Danmark i 14 år eller mere.«

af sjælesorgen. En meget stor del af de administrative opgaver kunne med lethed løses af lægfolk, hvorimod sjælesorgen er præstens opgave. Vi kan meget let komme til at dø uden skriftemål og uden kommunion, fordi præster er en »mangelvare« hos os. Det kan i flere tilfælde være svært – også for en dansker – at få fat i en præst til at høre skrifte. Hvordan skal det så gå med os, som ikke har nogen fastboende ungarsk præst? Hvem kan og vil løse dette problem? Det må være Kirkens og helt konkret bispedømmets opgave. Bispedømmet må kontakte Vatikanet, som har den øverste myndighed i den slags anliggender. De ældre flygtninge har meget svært ved at læse det danske sprog eller har i hvert fald ikke kunnet lære det godt nok til at følge med i, hvad der sker i kirken på dansk. Flere af dem har været syge, en del har været på tuberkulosesanatorium eller har af andre grunde ikke været ude i erhvervslivet, så de ikke har haft mulighed for at lære sproget. Skal Kirken miste disse mennesker, fordi den ikke er i stand til at sende dem en præst, som taler deres eget sprog? Nej! Vi vil i de næste 10-20 år stadig have brug for en præst, der taler flygtningenes eget sprog.

Alt dette var årsagen til, at den ungarske menighed indbød biskop Hans L. Martensen til at overvære en ungarsk messe. Biskoppen tog imod indbydelsen og besluttede at læse en latinsk/ungarsk messe for os den 3. maj i år.

Det ungarske kor sang flere smukke salmer. Det var en virkelig smuk messe.

Der var i alt kommet ca. 110 mennesker fra den ungarske menighed. Vi var virkelig glade for at se den fyldte kirke.

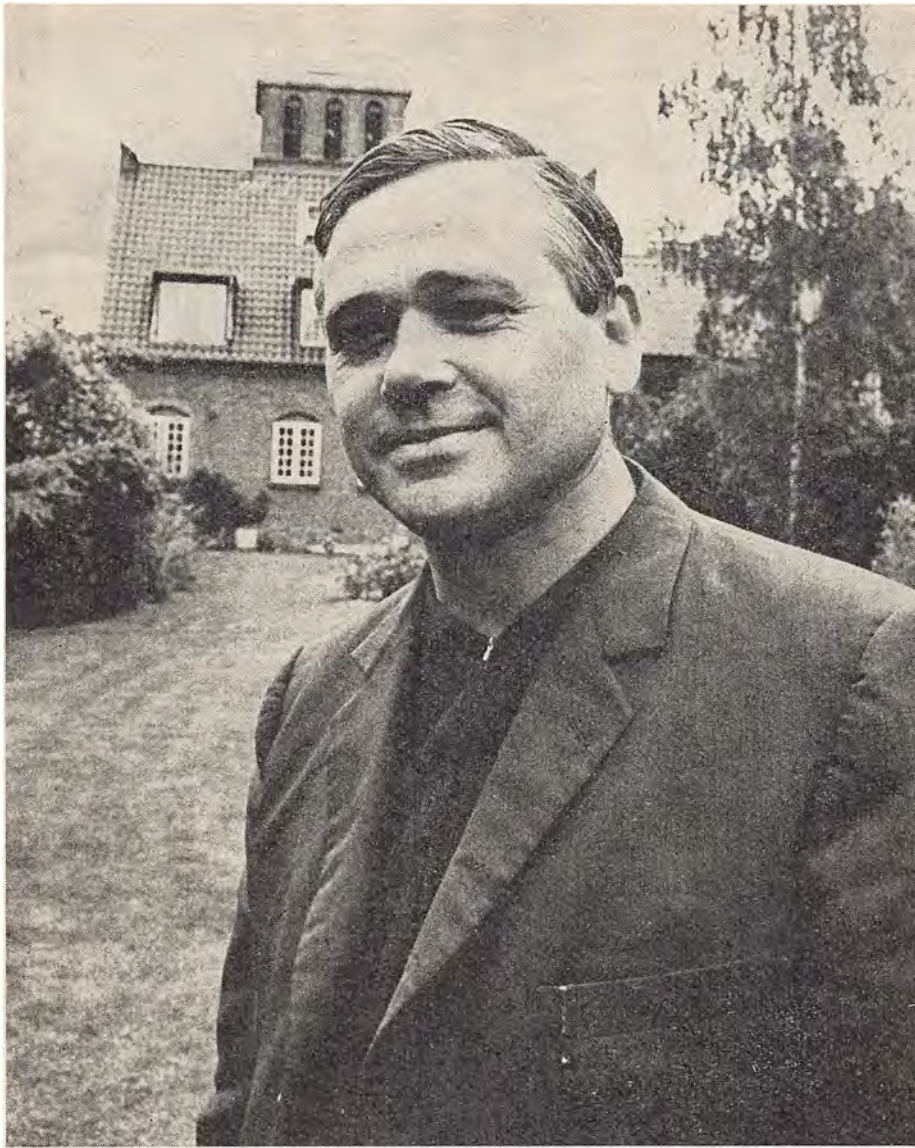
Efter messen var der en sammenkomst i spisestuen på Sct. Josefs Hospital. En repræsentant for den ungarske menighed bød biskoppen velkommen og takkede ham, fordi han ville komme. Samtidig fik vi serveret en god kop kaffe af søstrene. Det får vi hver første søndag i måneden, når vi holder vor sammenkomst efter messen. Vi benytter lejligheden til at takke søstrene for deres gæstfrihed.

Mens vi nød kaffen, talte biskoppen til den ungarske menighed. Biskoppen indrømmede i sin tale, at vi mangler en ungarsk præst, men sagde, at en messe hver første søndag i måneden er bedre end ingenting. Desuden udtrykte biskoppen sin glæde over, at han havde fået lejlighed til at komme og læse messen med os, og sagde, at han håbede at komme igen en anden gang. Og det samme håber vi, fordi problemerne og de større opgaver før eller senere må løses, og dette må drøftes i fællesskab med den ungarske menighed. Der må handles, og alle må være med i arbejdet, så det hele ikke bare ender i snak.

Efter at biskoppen havde talt, hilste han på hvert enkelt medlem af menigheden.

Vi takker biskoppen for hans besøg og håber, at vi efter sommerferien igen må få lejlighed til at byde ham velkommen hos os.

Peter T. Kodra

Pater Thomas Wahlstrøm i haven til Hellig Kors Kirken, Nykøbing F.

Brasilien behøver et socialt demokrati

Nykøbing Falster har haft et kort besøg af en lidt usædvanlig »udlandsdansker«, pater Thomas Wahlstrøm, som er jesuit og missionær i det nordøstlige Brasilien, hvor hans orden har et område, som er mange gange Danmarks størrelse med 20 millioner indbyggere af den fattigste slags. De er underudviklede og mangler alt, – om det så er landeveje. Vi fristes til at stille ham et par spørgsmål.

– Kan de give et overblik?

– Deres spørgsmål er umuligt at besvare, da Brasilien er lige så stort som Europa (inkl. Rusland til Uralbjergene) – altså 8.500.000 km² med 90 millioner indbyggere. Klima – lige fra Middelhavs-

klima via ørken til tropeskove. Befolkningen: ALLE racer og krydsninger – hvide, sorte, brune, gule osv. Emigrationen har været absolut kaotisk, og resultatet svarer til det. Der findes alle mulige og især umulige situationer. Det er rigtig et land for journalister, da der altid kan findes noget at skrive om og beklage og anklage for, men det bliver altid kun med henblik på særlige situationer, – lad os holde os til dem. Der er nok af dem.

– Hvilket socialt problem anser De for det største?

– Hos mig – i vort territorium – er det: Almindelig undervisning. Det er folkeskoler og højere skoler – ja selv »aftenskoler«. Vi har haft verdens stør-

ste analfabetisme, og med sådanne mennesker kan man ikke lave demokrati. For resten skal de også kunne læse og skrive for at få stemmeret, – så der er noget at gå i lag med. Landet har altid været i kløerne på en privilegeret minoritet, som visse ikke har været interesseret i at dele med andre, men nu er der ved at komme skred i sagerne. Det er ikke alene regeringen, som søger at gøre noget. Der er også organisationer og religiøse grupper og ordener m. m., som søger at fremme undervisningen af børn og voksne. Det er ingen let opgave, de er i gang med, da der er hundredvis af opgaver: landeveje, boliger, sundhedsvæsen, skoler osv.

– Ville det ikke være en ide at lave revolution?

– Vi sondrer mellem a) blodig revolution og b) en anden revolution.

a) Den blodige revolution. Dem har vi haft nok af i Latinamerika, og resultaterne har altid været negative, ligemeget om revolutionen har været fra højre eller venstre. Det er altid den lille mand, der kommer til at betale. Han mister lov og ret, frihed og værdighed. Vi har ingen brug for fascister og kommunister.

b) En demokratisk revolution – det er en anden sag. Der kan man gå i lag med problemerne. Lad folk lære principperne for social forståelse og en rimelig fordeling af livets goder, – så kan man begynde at bygge landet op. Dette gælder ikke alene »det privilegerede mindretal«, men også FOLKET. Et folkestyre kræver folk, som forstår at styre både sig selv og andre. Det er let nok at skrive om dårlige forhold i Brasilien, men mon skylden ikke ofte ligger i Europa og Nordamerika?

– Hvad mener De?

– Ja, Brasilien blev uafhængigt for ca. 100 år siden, men »uafhængigheden« var så som så. Portugal efterlod sig et feudalt adelsvælde – alt andet end kristent, hvor få havde det hele, og resten sultede. Det var jo i »vornedskabets« og »stavnsbåndets« dage. I tilgift fik man så senere den moderne industris og kapitalismes bånd, – om det så var Kirken, fik den en alt andet end blid medfart. Nu er mentaliteten ændret, og man søger at komme ud af det udenlandske slaveri. Man bør hjælpe disse brave folk ikke alene i ord, men også i gerning.

– Hvad gør jesuitterne?

– Vi har oprettet mere end 40 folkeskoler, seks landbrugsskoler med over 500 elever – alle fattige, tre store kollegier (gymnasier) med 2000 elever, som forbereder sig til universitetsuddannelse, omkring 30 sociale centre i slumkvarterer i byer som Teresina, S. Luis, Belém og Salvador. De omfatter også læ-

gehjælp, aftenskoler, familieøkonomi, håndværkerskoler for mænd og kvinder, kursus i hygiejne og socialkontorer. Endvidere leder vi organisationer, som afholder kursus for arbejdere for at uddanne ledere iblandt dem. På den store ø Marajò ved Amazonflodens udløb har vi en blomstrende mission med opmuntrende resultater. Jeg bør bemærke, at det er folk, som lever på et meget lavt økonomisk trin, men de er fulde af godhed og fromhed og vilje til at gøre fremskridt. Man bør hjælpe dem.

– *Hvad med indianerne?*

– Det er en særdeles bedrøvelig historie. Den har været alt for længe, men nu er regeringen blevet bearbejdet til at gøre noget. For mere end 10 år siden protesterede pater Weber – en jesuit – over for regeringen, fordi de hvide stjal de primitive indianeres land. I fjor lukkede regeringen kontoret for »Hjælp og Beskyttelse af Indianerne« og satte lederne på anklagebænken. Lad os håbe, at så meget som muligt bliver reddet.

Lad os slutte med at sige, at Brasilien

er et land langt, langt bort, og at det er langt fra at få ordnet sine sociale og økonomiske problemer, men lad os huske, at dette ikke kan lade sig gøre, medmindre man uddanner indbyggerne til at forstå problemerne. Det store spørgsmål er ikke at bekæmpe enkeltpersoner, men at fremme principperne, som er grundlaget for et socialt demokrati. Når man ser, hvordan det har haft og har sine vanskeligheder her i det gamle Europa, hvor meget vanskeligere må det så ikke være i et ungt land som Brasilien, som har arvet en del af Europas fejltagelser og svagheder? Lad os møde det med sympati og søge at tænde et lys, hvor andre kun råber op om mørke.

Ak ja. Det var, hvad jeg fik ud af den gæve jesuit, lige før han forlod byen for at begive sig »ud på den brede vej alt med sin tiggerpose på ryggen« for at hjælpe de fattige i det store og fjerne land.

W. Vick, præst.

Menighedsrådenes kompetence

Katolsk Forum bringer hermed nogle svar angående menighedsrådenes kompetence – og håber at kunne fortsætte debatten også i næste nummer.

Menighedsrådet: Ingen adkomst

Som medinitiativtager til den danske indsamling af underskrifter på manifestet for Pave og Kirke vil jeg gerne svare følgende på Deres brev:

Vi har ikke på noget tidspunkt tænkt at rive hverken andre eller os selv ud af Kristi fred; den fred, som ikke er af denne verden.

Hvad vi vil med manifestet er efter evne at forsvare Kirkens autentiske lære, at forsvare den tradition, som går tilbage til apostlenes vidnesbyrd, som atter hviler på Jesu Kristi vidnesbyrd, Han, som er »det troværdige vidne« (Apok. 1,5). Når dette kan forstyrre freden i Kirken, ligger skylden ikke hos os, men hos dem af Kirkens medlemmer, som ikke viger tilbage for offentligt at fornægte de trossandheder, der altid

har været – og altid vil forblive – en bestanddel af alt sandt kristenliv.

I kraft af det almindelige præstedømme er det vor ufravigelige pligt at tage til genmæle herimod, hvad enten det er belejligt eller ubelejligt (2. Tim. 4,2). Det foruroliger os ikke, at det forstyrrer på visse steder; tværtimod ville det forurolige os, hvis vi ikke vakte modstand.

Jeg kan forsikre Dem om, at vi ikke agter at bryde anden fred end den fred, Herren her hentyder til, denne verdens fred.

At indsamlingen af underskrifter er i god overensstemmelse med Kirkens øvrighed, fremgår bl. a. af følgende brev, som kardinalstatssekretær Villot på pavens vegne har sendt til formanden for den tyske bevægelse for Pave og Kirke, prof. Walter Hoeres:

»Gennem det apostolske nuntiatur i Bad Godesberg har De på bestyrelsens vegne og for det store antal medlemmer af »Bevægelsen for Pave og Kirke« sendt den hellige Fader et manifest, hvori De bekender Deres troskab mod Sct. Peters efterfølger og Deres tro på de uforanderlige trossandheder og besegler dette med Deres underskrifter.

Den hellige Fader har med oprigtig glæde og indre bevægelse erfaret dette tegn på Deres hengivenhed i Jesu Kristi

ånd. I disse for Kirken så stormfulde tider er det ham en stor trøst at vide, at han i sine opgaver med gennemførelsen af det andet Vatikankoncil beslutninger, bevarelsen af det kirkelige livs traditioner og fornyelsen af Kirken i denne verden ved sig understøttet af så talrige kirkemedlemmers trosånd, troskab og ansvarsbevidsthed.

Den hellige Fader hilser taknemmeligt Deres beslutsomme og kloge indsats for troens sandheder og Kirkens lære. Ikke oprør og fornyelsessyge, ej heller forvirring og usikkerhed vil bidrage til at gøre Kirken troværdig for denne verden, men alle troendes målbevidste og broderlige samarbejde på opbygningen af det legeme, som Kirken er, i en ånd af kærlighed og gensidig agtelse såvel som i bevidstheden om ansvaret for den kristne fortids store krav og for fremtidens store opgave: Verdens hjemførelse til Kristus.

Til at virke i denne ånd opmuntrer den hellige Fader Dem med sine bedste ønsker og meddeler Dem og alle medlemmer af bestyrelsen såvel som alle, der gennem deres underskrifter har bekendt sig til »Bevægelsen for Pave og Kirke« af ganske hjerte den apostolske velsignelse.

Idet jeg underretter Dem herom, ærede herr professor, er jeg med højagtelse Deres

J. kardinal Villot«

På baggrund heraf kan jeg ikke se, hvilken adkomst menighedsrådet har til at søge at hindre vore meningsfæller i Slagelse (jeg ved, at de findes) i at give deres mening til kende ved deres underskrift på manifestet.

Deres in Christo,
(sign.) Willy Frendrup.

Ingen kompetencestrid

Når man har læst i udenlandske aviser – ja selv i »l'Osservatore Romano« – om pavens store vanskeligheder i vor tid og om den unødvendige og forkerte uro forskellige steder i vor kirke, kan man kun påskønne, at behjertede mennesker kommer med en sympatitilkendegivelse og opmuntring til paven i form af en troskabserklæring. Så vidt jeg husker, er nogle af den slags tilfælde forekommet, og paven har påskønnet dem. M.h.t. det foreliggende manifest indeholder det ikke andet, end hvad enhver katolik må bekende sig til. Måske kunne man tænke sig, at folk, som låner kalk og særkalke hos protestanter for at holde en ny form for liturgi, føler sig stødt, da disse jo overtræder vor kirkes

love, som de skulle adlyde. Man kan vel også tænke sig andre tilfælde. Man må derfor bemærke, at hvis et manifest som det omtalte vil volde ufred, så er det ikke et spørgsmål om kompetence, men det er måske langt mere et særdeles alvorligt faresignal. Vi må huske, at man i Kristi Kirke aldrig kommer uden om paven og hans autoritet. Mattæus 16 (med nøglemagten) og Johannes 21 (Vogt mine lam . . . Vogt mine får . . .) og dekretene fra det første Vatikan-koncil står stadig ved den samme magt som før det sidste koncil. Paven er og forbliver Peters efterfølger.

I øvrigt bedes man bemærke, at omtalte sekretariat ikke er et overordnet organ, og endvidere, at svaret er underskrevet af sognepræsten og menighedsrådet – altså: Ingen kompetencestrid. Lad os endelig være fri for unødvendig debat, da vi har betydeligt større problemer i vor tid.

W. Vick, præst.

Kompetence - umuligt at sige

I Katolsk Forum nr. 16 bringes et brev fra menighedsrådet i Slagelse til »Sekretariatet for pave og kirke«. Hvis man ser bort fra de menneskerettigheder, som både FN og paven har formuleret, er der her tale om en taktisk set uklog handling. For det første kan underskriftindsamlerne blæse menighedsrådet et stykke og samle underskrifterne uden for kirken, på offentlig vej, uden retmæssigt at kunne antastes. For det andet skænker man bevægelsen et martyrium, som efter hensigten er utilsigtet.

Men der er også tale om et utåleligt formynderi. Hvorfor må menighedens medlemmer ikke selv bestemme, om de vil skrive under? Hvis der skal være nogen mening med al snakken om demokrati i kirken, bør man høre op med censur af underskriftindsamlinger, litteratur og tidsskrifter i kirkernes boghylder. Demokratiet indebærer nemlig, at man levner samme mulighed for *alle synspunkter*.

Om brevet hører under et menighedsråds kompetence er umuligt at sige, – der er jo i virkeligheden tale om en henstilling. Mens menighedsrådenes kompetence, efter »forfatningen«, helt afhænger af nådigherrernes forgodtbeholdende.

Knud Johnsen.

Menighedsrådet - normgivende?

For at klarlægge menighedsrådenes opgave og kompetence skal man først og fremmest henvises til hr. Harald Guld-

agers udmærkede skrivelse i Katolsk Forum nr. 2 i 1970. Hr. Guldagers artikel var bl. a. en slags hjælpemiddel dengang for de kommende menighedsråd, der skulle vælges i foråret 1970.

Hvis man analyserer de opgaver, der er pålagt menighedsrådene, finder jeg det fuldstændigt urimeligt, at menighedsrådet i Slagelse er så negativt indstillet over for Sekretariatet for Pave og Kirke. Det kan ikke være rigtigt, at en såkaldt »underskriftindsamling« kan være så forstyrrende for menighedsrådet og dets medlemmer i Slagelse. Menighedsrådets opgaver i Slagelse (også i Slagelse) skal bl. a. være at samle menigheden, medmenneskene for Kirken(!), hvis øverste er den Hellige Fader! Det er en meget beklagelig negativ indstilling af menighedsrådets medlemmer over for den Hellige Fader. På hvilken måde kan en underskriftindsamling være forstyrrende for menighedsrådet? Hvordan og hvorledes opstår der ufred blandt menighedsrådets medlemmer? Det ville være meget interessant at høre medlemmernes konkrete udtryk for deres følelser, når de ikke kan støtte manifestet for Pave og Kirke efter messetiderne!

Jeg mener, at menighedsrådet i Slagelse opstiller en slags norm for menigheden og afgør, hvad den må, og hvad den ikke må underskrive. Det er forkert! Lægfolket er en del af Kirken uden undtagelse, og her må menighedsrådet ikke bestemme deres (lægfolkets) holdning over for paven. Men menighedsrådet har pligt til at støtte en meget smuk og vigtig sag, nemlig en skriftlig bekendelse af lægfolkets trofasthed imod den Hellige Fader!

(Forkortet af red.)

Peter T. Kodra.

Overskredet sin kompetence

Det er med undren, man i Katolsk Forum 16/1970 læser Slagelse menighedsråds brev til Sekretariatet for Pave og Kirke.

Menighedsrådet mener åbenbart at have kompetence til at forhindre, at den menighed, som har valgt det til at repræsentere sig, bliver gjort bekendt med manifestet for pave og kirke. Der ved søger det at afskære medlemmerne fra selv hver for sig at afgøre, om de vil tilslutte sig manifestet eller ej.

Er det i overensstemmelse med demokrati i kirken? For os at se ligner det mere diktatur. Man tiltager sig ret til at censurere, hvad menigheden må gøres bekendt med, og man søger at hindre den frie meningsdannelse. Og Slagelse menighedsråd går end ikke af vejen for

at anvende messens ord: Gå bort i fred – som forsvar for dets egen mening om manifestet. Mange katolikker, som er foruroliget over den retning, udviklingen i kirken har taget i de senere år, og over den modstand mod pavens autoritet, som spores i visse kredse, ville måske synes, det var lettere at gå bort med fred, hvis de havde haft lejlighed til at tilslutte sig manifestet, men det må de altså ikke for menighedsrådet. Og desværre er det ikke kun i Slagelse, man har indtaget denne holdning.

Efter vor mening har et menighedsråd, som handler således, groft overskredet sin kompetence.

Sigrid og Sven West, Åbyhøj.

INFORMATION – UDLAND

Udtrædelse

40.000 katolikker udtrådt af Kirken

Ifølge en meddelelse i »Frankfurter Allgemeine Zeitung« den 2. september har en undersøgelse, foretaget af Institutet for kristen Samfundslære i Tübingen og offentliggjort i tidsskriftet »Idoc International«, vist, at langt flere katolikker har meldt sig ud af Kirken i 1969 end i de foregående år. Mens antallet af udmeldelser endnu i 1967 ikke oversteg 22.000 og i 1968 28.000, skønnes det i 1969 at være 40.000. Så længe Forbundsrepublikken har eksisteret, har tallet ikke noget år været så højt.

Præstebubilæum

Przywara S.J. har fejret 50 års præstebubilæum

KNA

En af vor tids betydeligste religionsfilosoffer, dr. Erich Przywara S.J. kunne den 24. august fejre sit 50 års præstebubilæum. Den 80-årige jesuiterpater har siden 1922 været medarbejder ved det tyske blad »Stimmen der Zeit«.

Konkordat?

Nyt konkordat mellem Spanien og Vatikanet

KNA

I den nærmeste fremtid kan man regne med, at der vil blive afsluttet et nyt konkordat mellem den spanske regering og Vatikanet, siger sekretæren for det apostoliske nuntiat i Madrid, msgr. Gianfranco Piovano. Det vanskeligste punkt i forhandlingerne er spørgsmålet om udnævnelsen af biskopper.

Ateismen verdensomspændende

Arrupe: Troskrisen truer

Jesuitergeneralen betragter ateismen som et verdensfænomen.

Verden af i dag er grebet af bekymring for menneskene, af sin viden om, at den trues af en hastig og radikal samfundsendring med de dertil hørende stærke spændinger og konflikter, og af erkendelsen af sine muligheder for frihed, sagde jesuitergeneralen Arrupe for nylig i et foredrag om den katolske kirkes situation i verden af i dag til deltagerne i »Katholikentag« i Trier ifølge »Frankfurter Allgemeine«. Og samtidig er den katolske kirke, som med sit forløsende budskab skulle kunne give menneskene et svar på deres spørgsmål, indadtil truet af trosnød og troskrise.

Ateismen er blevet et verdensomspændende fænomen, sagde Arrupe. Den østlige materialisme bringer menneskene i nød ved sin undertrykkelse af troen. Både i de vestlige industristater og i Afrika og Asien griber den praktiske ateisme om sig. Menneskenes spørgsmål og behov for ikke-materielle værdier tilfredsstilles ved hjælp af kulturliv, adspredelse, forlystelser og i mange tilfælde med medicinske og narkotiske midler, som alt sammen ikke har noget med Gud at gøre. Resultatet af, at »tilværelsen tømmes mere og mere for indhold, og af at de personlige konflikter vokser«, er en »enormt tiltagende udvikling af neuroser« hos menneskene, siger pater Arrupe.

Troskrisen uddybes og vokser i kraft af en af konciliet indledet ny efterprøvnings- og fortolkningsproces af troens indhold. Dette skaber uro, uvished, ubehag, skepsis og angst, – især fordi man »fra mange sider« i sin søgen efter en tidsvarende måde at forkynde frelsesbudskabet på, drager selve budskabet i tvivl eller praktisk talt opgiver det. »Hvis man opmærksomt følger den teologiske diskussion i dag, kan man kun konstatere, at den troskrise og trosnød, netop denne diskussion udløser, hører til de mest tungtvejende i hele kirkehistorien.«

For hundreder af millioner katolikker er denne troskrise imidlertid spørgsmålet om en »brutal eksistensnød«. Blandt den tredje verdens indbyggere er der en stadig voksende skepsis over for en tro og en kirke, hvis medlemmer – trods de andres nød, som var dem bekendt – har formået at føle sig så godt tilpas i deres egen velstand. Jesuitergeneralen kom derefter ind på

diskussionen om Kirkens forfatning. Netop i det »åndelige forfald, vi på mange punkter støder på i vor tids kultur«, er Kirkens enhed og enhedsskabende kraft nødvendigere end nogen sinde. Enkeltmenigheder og enkeltkirker kan kun forblive livsduelige i kraft af deres indre og ydre tilknytning til hele Kirken og især til paven, sagde han advarende. »Ellers bliver de til sekter og ender i isolation.«

Med en hentydning til den hollandske kirke sagde Arrupe, at de lokalkirker, der i de senere år var kommet ind i en stormfuld selvstændig udvikling, måtte tage hensyn til de andre lokalkirker og vise sig solidariske med dem.

En reform af Kirkens strukturer er ganske vist et vigtigt aspekt, men i sidste instans repræsenterer Kirken Guds mysterium over for menneskene. Dette mysterium må og kan ikke sekulariseres eller laves om til et samfundsspørgsmål, advarede Arrupe.

Inden for enhver form for verdensanskuelse, filosofisk og teologisk, møder man omsorgen for mennesket. Millioner har i årevis været underkastet krigens rædsler og levet i uoverskuelig fattigdom og samfundsmæssig undertrykkelse. Det mest nedslående er, sagde Arrupe, at man har indtryk af, at denne tilstand kun kan ændres ved presion og revolution.

På den anden side ved menneskene imidlertid, at ønsket om frihed og selvbestemmelsesret ikke mere behøver at være en utopi. Solidaritet mellem menneskene er den eneste chance for at sikre fred og velstand for folkene. Katolikkerne måtte, udtalte Arrupe, ikke lade endeløse samtaler om interne kirkelige problemer aflede deres opmærksomhed fra denne verdensomspændende opgave. »De stærkt tilspidsede indre konflikter skader Kirkens anseelse på det internationale plan og blokerer værdifulde kræfter.«

Arrupe sluttede sit foredrag med et krav om, at Kirken skulle give et religiøst og teologisk svar på tidens spørgsmål. Den kunne og måtte ikke overlade til menneskene at begrænse deres spørgsmål til det rent verdslige eller blot til det rent menneskelige. Den ubrugte beredskabsreserve – især hos de unge – må vækkes og tages i brug. For Kirken gælder det først og fremmest om at bevise, at den er de fattiges, de undertrykte, de forfulgte, de udstødte og de fortvivledes kirke. Gør den ikke det, er det »højforræderi« over for Kristi budskab.

Fængsling og tortur ikke særtilfælde

Tilfældet José Antoni

Fortaleza – KIPA

Biskopperne i det nordøstlige Brasilien har på et møde i San Luiz de Maranhao drøftet sagen angående de to præster, der indtil nu har været fængslet i flere uger, hvoraf den ene, pater José Antonio, desuden har været udsat for tortur.

Den brasilianske pater José Antonio blev den 4. august fængslet på et præstemøde i San Luiz. Samtidig blev også en anden præst, franskmændene Xavier de Maupeau, fra nabosognet fængslet, men kun brasilianeren blev underkastet tortur.

P. José Antonio blev, efter hvad man har hørt, hængt op ved fødderne og tortureret med brændende cigaretter. På den måde lykkedes det til sidst at tvinge en »tilståelse« ud af ham, hvis uhyrlighed øjeblikkelig gør det klart, at den er fremkaldt ved hjælp af repressalier. Antonio skulle, efter hvad der foreligger, have tilstået, at både han og de Maupeau er kommunister, og at de sammen under brasiliansk ledelse har bestemt sig til at støtte guerillakrigen.

De forhørsmetoder, der var blevet anvendt, gjorde, at biskopperne anså det for nødvendigt at mødes for at drøfte sagen. De har nu i lighed med gejstligheden i Maranhao erklæret sig for solidariske med de to præster.

Efter at præsterne var blevet fængslet, foretog politiet en husundersøgelse hos dem, hvorefter det meddeltes, at man hos dem begge havde fundet materiale af »revolutionær« art. Blandt de skrifter, der blev beslaglagt ved husundersøgelsen, er også det manifest, der blev udsendt af den latinamerikanske bispekonference i Medellin.

Den skæbne, der er overgået de to præster, kan ikke betegnes som et særtilfælde. Man vil stadig mindes fængslingen af den franske præst Miguel Candas fra bispedømmet Arras, som man nu tager skridt til at udvise af landet, og af den italienske pater Fallai, der ved sine foresattes mellemkomst nu igen er kommet på fri fod. Pater Fallai havde sammen med kapellanen i et nabosogn startet en social aktion mellem bønderne og havde bygget en skole og anlagt en vej. Dette førte til en reaktion fra storgodsejernes side. De fik politiet til at gribe ind, og bønderne blev tvunget til at rive det ned, som var bygget op. Politiet beslaglagde desuden det dertil benyttede værktøj og arresterede elleve bønder.

Økumenien på vej fremad

Mission i økumenisk ånd

Om Sodepax' virksomhed

Namur - KIPA

I præsteseminariet i Namur har man åbnet den 40. missiologiske uge i Loewen. I ugen deltager ca. 100 sagkyndige af forskellig art - økumener, missiologer, aktive missionærer og ordensfolk. Det emne, der skal behandles, hedder »Mission i økumenisk ånd«. Mødedeltagerne, der kommer fra alle fem verdensdele, repræsenterer vidt forskellige religiøse sammenslutninger.

Kongressen indledtes i økumenisk ånd med en bøn, der var afstemt efter de andagter, der skal holdes i anledning af ikke-katolske kirkelederes besøg i Rom. Blandt disse er patriark Athenagoras og ærkebiskop Ramsay. Formanden for det pavelige missionsværk i Belgien, kanoniker Kempeneers, mindede i sin velkomsttale om den sit, pave Paul VI havde holdt under sit besøg i Kirkernes Verdensråds hovedsæde i Geneve.

Sekretæren for Sodepax (den fælles komité for udvikling, retfærdighed og fred, som blev nedsat i 1968, og hvori såvel den katolske kirke som Kirkernes

Verdensråd er repræsenteret), pater Dunne S.J., Geneve, redegjorde for Sodepax' virksomhed. Han henviste til konferencerne i Beirut, Montreal og Geneve og til de møder, der har været afholdt i Schweiz, Holland og Østrig. Desuden kom han ind på beslægtede emner som en verdensbank, det 2. udviklingsår, massemedierne, udviklings-teologien osv. Han erklærede, at den økumeniske ånd havde gjort sig tydeligt bemærket på alle de nævnte møder, og at de skillelinier, man havde mærket, ikke var gået mellem trossamfundene, men mellem vesten og tredjelændene. Økumenien er på vej fremad, sagde han.

Pater Masson talte om samarbejdet på det sociale område og nævnte i denne sammenhæng især eksempler fra Afrika og Asien (katastrofehjælp, lægehjælp, ud- og indvandrerforsorg osv.).

P. de Cuyper, der er professor ved præsteseminariet i Ranchi i Indien, redegjorde for det sociale samarbejde i dette område, hvor der blandt de 11 millioner indbyggere er 600.000 kristne. Der er et nært samarbejde mellem kirkerne inden for hospitalsvæsenet, i industrielle anliggender, i spørgsmål vedrørende landbrugssammenslutningerne og på mange andre områder.

Løsning med Jugoslavien

Msgr. Casaroli tilbage fra Jugoslavien

Rom - KIPA

Sekretæren for rådet for de offentlige anliggender i Kirken, msgr. Casaroli, er efter et officielt besøg i Jugoslavien vendt tilbage til Rom. Msgr. Casaroli, der af udenrigsminister Mirko Tepavac var blevet indbudt til at besøge Jugoslavien, erklærede ved sin tilbagekomst, at rejsen havde efterladt meget positive indtryk hos ham.

Casaroli udtalte blandt andet, at han hos dem, han havde talt med, havde mødt en oprigtig respekt for paven og hans indsats for freden såvel som for hans indsats for en fredelig forståelse mellem nationerne, for løsningen af de til enhver tid truende konflikter samt for det internationale samarbejde, særlig til gunst for udviklingslandene. Udenrigsminister Tepavac og især præsident Tito havde givet meget stærkt udtryk for disse følelser. Msgr. Casaroli havde desuden kunnet spore stor overensstem-

melse i vurderingen af forskellige problemer og muligheden for at løse dem. Alt dette gav håb om talrige muligheder for et nyttigt samarbejde.

På et spørgsmål om forholdet mellem kirke og stat i Jugoslavien svarede Casaroli, at besøget havde fået ham til yderligere at forbedre sit allerede i forvejen gunstige syn på udviklingen siden afslutningen af protokollen i juni 1966. Ganske vist var visse spørgsmål endnu ikke løst, men der eksisterede et solidt grundlag for at finde frem til en tilfredsstillende løsning, når blot pavestolen ville vise klog og stædig udholdenhed på de områder, der var tale om. Imidlertid havde man fra pavestolens side tillid til en positiv indstilling hos de ansvarlige instanser i Jugoslavien.

Umøbleret lyst værelse

med adgang til køkken og bad i Hellerup eller på Frederiksberg søges af kvindelig studerende.

Henvendelse: Tlf. 81 62 07 efter kl. 18.

Imod mørklægning

Imod mørklægning af »nonnehandelen«

Innsbruck, Wien - KIPA

Østrigske katolske ugeblade, deriblandt først og fremmest »Volksbote« og »Wiener Kirchenzeitung«, har i deres seneste numre i deres kommentarer til den påståede »nonnehandel« gjort sig til talsmænd for, at der skal foretages en objektiv undersøgelse fra Kirkens side af den handel, der hævdes at have fundet sted med unge indiske piger til europæiske klostre, og for at resultaterne af denne undersøgelse bliver fremlagt for offentligheden uden nogen som helst form for »mørklægning«.

Det katolske ugeblad »Der Volksbote«, der udkommer i Innsbruck, skriver bl. a. ordret: »Netop af Kirken må man forvente, at den undersøger affæren objektivt, afslører den skænselsløst og uden personsanseelse drager de skyldige til ansvar og straffer dem. Samt at den - eftersom den er en kirke, der står frem for offentligheden, og som er et tegn for verden - ikke »mørklægger« skandalen, men offentligt gør rede for den. Hvis tingene ikke skulle gå deres gang inden for Kirken på samme måde, som man kræver det i enhver demokratisk stat, ville det sidste være værre end det første. Så ville man nemlig ikke mere betragte et par præster og ordensforesatte, men hele Kirken som medskyldig i en sådan skandale.«

»Wiener Kirchenzeitung« skriver om den påståede »nonnehandel«: »Man må håbe, at undersøgelsen af det, der er sket, bliver foretaget med fornøden grundighed af de kompetente myndigheder i Vatikanet, og at resultatet snart vil blive forelagt offentligheden.«

Arrestation

»Oprørspræst« arresteret i Columbien

Bogota - KIPA

»Oprørspræsten« Vicente Mijia i Medellin er blevet arresteret og stillet for retten, anklaget for revolutionær virksomhed. Mijia hører til de progressistiske »Golcondo«-præster. Han havde opfordret befolkningen til at protestere imod forhøjelserne af taksterne på de offentlige samfærdselsmidler i byen.

Vil besvare

Det reformerte Verdensforbund vil besvare pavens bøn om tilgivelse

Hamburg - KIPA

Den hamburgske forvaltningsretsråd, dr. Wilhelm Michaelis har telegrafisk spurgt formanden for Det reformerte Verdensforbunds 20. generalforsamling, professor, dr. Wilhelm Niesel (Nairobi, Kenya), om Verdensforbundet i lighed med Det lutherske Verdensforbunds generalforsamling i Evian ville besvare den bøn om tilgivelse, som pave Paul VI havde udtalt i september 1963.

Dr. Michaelis, der er medlem af en økumenisk samtalekreds i Hamburg, rettede for et stykke tid siden en tilsvarende anmodning til Det lutherske Verdensforbunds 5. generalforsamling i Evian, som tog tanken op og for sin del henvendte en bøn om tilgivelse til den katolske kirke for de krænkelser, lutherske kirker og kristne havde tilføjet den siden reformationen.

Opløst

Spejderbevægelsen opløst i Tjcekoslovakiet

Prag - KIPA

Den spejderbevægelse, der på ny blev grundlagt i forbindelse med »foråret i Prag«, blev opløst den 1. september i år. Spejderne skal i stedet indgå som medlemmer af en ensrettet kommunistisk ungdomsorganisation. Man har fra myndighedernes side ikke officielt begrundet denne forholdsregel. Imidlertid har man i den senere tid ofte betegnet spejderbevægelsen som en »borgerlig forening«, hvis ledere (bl. a. præster) ikke bidrog til at opdrage ungdommen i socialismens ånd. Endvidere konstaterede man, at spejderbevægelsen var årsag til, at den kommunistiske ungdomsorganisation mange steder faldt fuldstændig fra hinanden. Det siges, at visse partifunktionærer lige siden besættelsen af Tjcekoslovakiet har været indstillet på, at spejderbevægelsen skulle opløses, men at partichef Husak, der selv er indehaver af den højeste tjcekoslovakiske udmærkelse for spejdere, længe har forsøgt at afværge det.

De skulle også
tegne et abonnement
på Katolsk Forum

Krav om journalistskole

Præsteråd kræver journalistskole

Coimbra, Portugal - KIPA

Præsterådet i bispedømmet Coimbra i Portugal har krævet oprettet en journalistskole for på den måde at løse tilgangen af nye journalister til den katolske presse.

Jesuitterne - ny presseagent

Den rette mand på den rette plads

Lægmand presseagent for de engelske jesuitter

London - KIPA

Den engelske jesuiterprovins har oprettet en stilling som presseagent og har besat den med en lægmand. Det drejer sig om den 46-årige journalist, radioreporter og forfatter Hugh Kay. Meningen er, at Kay skal overtage enhver forbindelse med massemedierne foruden hele det område, der hedder public relations. Han har tidligere været ansat både ved det skotske *Catholic Herald* og i redaktionen af jesuiter-tidsskriftet *Month*.

INDLAND

HISTORISK DAG PÅ MØN

Den 15. august 1970 - Mariæ optagelse - var en historisk dag for vor lille katolske menighed her på Møn. For første gang efter reformationen læste en katolsk biskop messe på øen.

Biskop Hans Martensen fejrede messen assisteret af vor sognepræst, pater Vølk. Det foregik ikke i en af øens 5 gamle katolske kirker, men i et privat hjem (hos familien Starp i Østermark). Foruden de to præster var vi 16 i alle aldre fra 5 til godt op i 80'erne. Også en del forskellige nationaliteter var repræsenteret - polsk, svejtsisk, østrigsk tysk og dansk. Før og efter messen var der lejlighed til samtale med biskoppen, hvor vi fik en del spørgsmål besvaret. Vi har ofte her på den lille ø følt os lidt fortabte og som ikke rigtig regnet med i det store katolske fællesskab, så derfor var det en særlig stor oplevelse for os, og vi håber ikke det bliver sidste gang, vi får den glæde at se biskoppen iblandt os.

Berrit Fiehn.

BØR VI INDFØRE »BEATMESSER«
Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for
Storkøbenhavn, indbyder alle til panel-
diskussion

Onsdag den 7. oktober
Kl. 20,00

i Englesalen, Jagtvej 183 B.

Der indledes med eksempler fra kirke-
musikens historie og op til vor til.

Panelet består blandt andre af:

Pater L. O. Dorn, pater van Schaik,
msgr. K. Geertz-Hansen og organist
Erling Rasmussen.

Fri Entré.

HVAD ER DKF?

I efteråret 1968 sluttede en gruppe katolikker sig sammen for at danne en katolsk filmklub. Formålet var at vise film, som kunne være af særlig interesse for trosfæller. Hermed være ikke sagt, at programmet udelukkende frembød film, der skulle ses og forstås med ét for øje: en katolsk interpretation af filmen. Snarere søgte man under den efterfølgende diskussion at finde ud af, hvad denne film lærte en, hvordan man bedst udviklede en kritisk og forstående holdning til filmene. Kort sagt: Den Katolske Filmklub ønsker at udbrede kendskab til filmkunsten, antyde et udviklingsforløb i en bestemt instruktørs arbejde, i visse tilbagevendende temaer, og gennem en så vidt mulig saglig diskussion at bedømme et sådant kunstværk.

DKF har nu til huse i krypten under Sakramentskirken. Her viser man den første mandag i hver måned film med forudgående indledning og efterfølgende diskussion. Som en »rød tråd« har man forsøgt at give et billede af filmhistorien med kortfilm fra filmens barndom. Denne autentiske »Filmens Historie« fremføres umiddelbart før hovedfilmen. I denne sæson vil kortfilmene være fra perioden 1910-14.

Som nævnt søger man at vise en instruktørs udvikling gennem flere af hans værker. I sidste sæson vises Pasolinis »Mathæusevangeliet«, denne gang hans »Mamma Roma«. Sidst var Jacques Demy repræsenteret ved »Pigen med paraplyerne«, denne gang ved »Englebogten«. Ud over de nævnte to film vises »Ulykkesnatten«, »Krigsspillet« (The War Game) og »Pariserroser«.

Filmklubben hviler på abonnementsbasis. Filmabonnementet for de 5 film + kortfilmene kan tilbydes nye medlemmer for kun 15 kr. Indtegningen finder sted den første filmaften, mandag den 5. okt. kl. 19,30 i Sakramentskirkens krypt, Nørrebrogade 27, Kbh. N. Eventuelle forespørgsler kan rettes til formanden, Thor Prydsø, tlf. SØ 1721, eller til pastor E. W. Pedersen, tlf. 35 68 25.

Sparekassen for Lyngby og Omegn
— Blikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V
Telefon 14 12 54

Oliefyr

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Ernat Grell & Co.

elektroninstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2878

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Gaveldé:

Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N.

Et Hjem paa Rejsen

Telefon 12 41 22 — Århus C.
Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C.
Telefon 14 20 23 — 22 19 20

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Katolske begravelser
Ring til 12 28 68

H. J. Madsen

begravelsesforretning
Jægergaardsgade 17-19, Århus C

Centralmejeriet

Afdeling: Vesterbro

Århus
Telefon 12 87 00 (4 lln.)

Største udvalg i radio - fjernsyn -
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X'S VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TLF. 06-14 85 33 . GIRO 171 17

Bendt Gravgård

Isenkram en gros
Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer

P. Skramsgade 27
Byen 7920 — 94 33 66

**VI
ER TIL
FOR
DEM**

LANDMANDSBANKEN

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten.
Vi beskytter også Deres oiletank mod ud-
vendig korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, 3450 Allerød
Tlf. (03) *27 31 00

Axel Smith's Effl.

v. Niels Hansen
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

El-installationer
Holbæk. Telefon 43 03 65

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 43 00 32
Kaj Andersen
Lev. til Sct. Ellsabeth Hospital

Abonnement på Katolsk Forum —
ring (01) GO 4895.

»Fem meter fra min celle«

Mikis Theodorakis: »Fem meter fra min celle.« 1970. Sigvaldis Forlag, 92 sider. Kr. 12,50.

Undertiden fremstår en digter som følge af et socialt tryk. Ydre omstændigheder kalder et engagement til live hos kunstneren. Hos os har poesien ord for at være på afstand af virkeligheden. Eksperimenteren, æstetik, originalitet, systemdigting osv. vænner os til en digtning med et betragende nærvær, som giver tid til udformning og kan føre til litterære landvindinger. Polemisk socialt engageret digtning fanger ikke hos os i dybere forstand.

Anderledes med Mikis Theodorakis. Hos ham er digtningen noget spontant nærværende. Det, der nemt kunne blive til fraser, er her sandhed fra fængsler og fangelejre, fra tortur og undertrykkelse, fra håb og drømme. Ikke politiske attituder, men levende tilkendegivelser, erfaringer på krop og sjæl:

Kære Athen! Jeg har ladet min stemme slå rødder i dit hjerte.

Jeg er fronten
jeg kalder på alle
som elsker dette land!

Jeg kalder på forårets ungdom
jeg indbyder det arbejdende folk
så vi i fællesskab kan blive et stort hav
der vil drukne Pattakos'erne!

Den seriøse og folkelige komponist, digteren og politikerens Theodorakis er et symbol i kampen mod den græske fascisme, det gør hans frembringelser levende i lighed med udviklingslandenes digtning. Den græske tradition og ny historie er med i hans »ode til de døde digtere«:

Andreas Kalvos, hør mit råb:
Den strålende sol undrer sig
bjergene og grantræerne
kysterne og nattergalene undrer sig:
engang var mit land
skønhedens og mådeholdets vugge
i dag er det dødens land.

Digtene er ikke »nye« eller »anderledes« i litterær forstand, man fristes til at sige, at de som det kristne evangelium først og fremmest er budskaber:

En eftermiddag i mørkningen
bandt de dig til korset.
De naglede dine hænder fast,
og naglerne gik gennem mit hjerte.
De bandt et bind for dine øjne,
de bandt et bind for min sjæl.

Som mange digtere elsker Theodorakis navnenes musik. En navneliste bagest i bogen hjælper læseren på vejen. Bogen er tillige forsynet med et større afsnit, der fortæller om forfatterens opvækst og liv i det omtumlede Grækenland frem til hans frigivelse i april i år.

Store og fantasifulde tegninger af Minos Argykaris akkompagnerer digtene. Og Theodorakis holder sig ikke kun til det mere dramatiske, men digter også om ungdommelig kærlighed, mor og barn og menneskeligt samvær i stakede øjeblikke.

Sigvaldi, den iøjnefaldende strøgfigur i København, som sælger bøger fra en barnevogn, er eneste udgiver og sælger af »Fem meter fra min celle«. Typografien er upåklagelig.

Theodorakis poetiske frembringelser står åbne for den verden som ser hen til demokratiets ny Grækenland.

Karl-Erik Stadler.

Det andet Vatikan-koncil dag for dag. Fjerde samling.

Gunnel Valquist: Det andet Vatikan-koncil dag for dag. Fjerde samling – opbrud. St. Ansgars Forlag, 320 s.

I foråret udkom langt om længe sidste bind af Gunnel Valquists koncil-dagbog på dansk, – og først nu bliver den anmeldt! Vi skal her ikke endnu en gang komme ind på at diskutere det fornuftige i at vælge at udgive en dagbog, når den katolske litteratur om koncilet i forvejen er så begrænset på dansk. Ulempen ved valget er i øvrigt mindre iøjnefaldende i dette bind, som ikke levner megen plads for rent personlige momenter. Man finder i det især en udførlig analyse af alle de tekster, der blev vedtaget under koncilets sidste samling, deriblandt også den så væsentlige konstitution om Guds Ord, som teologisk set formodentlig er den bedste af de tekster, koncilet har frembragt (selv om vejen var lang og møjsommeligt). Denne tekst synes imidlertid ikke at have vakt den opmærksomhed, den fortjener. Dette samme gælder for øvrigt meget af det, der skete på koncilet. Når man læser den foreliggende bog, har man indtryk af, at de begivenheder, der her er tale om, hører en fjern fortid til, selv om det kun er få år siden, koncilet sluttede! Dagbogen som litterær genre gør en sådan afstand i tid

særlig følelig, fordi det fremadskuende nødvendigvis ikke kommer til sin ret. Men når man så læser bogen, går det op for en, at man nu uvilkårlig må tale om kirken efter det 2. Vatikan-koncil på en helt anden måde, end man taler om kirken efter Tridentinerkoncilet (at den eftertridentinske æra nu er forbi, må ikke berøve os blikket for dens storhed). Det 2. Vatikan-koncil gjorde det muligt, at en udvikling, der ellers ville have fundet sted uden for kirken, nu eventuelt kan finde sted inden for den. Men inspirationen og retningslinierne har indtil nu ikke i så høj grad været koncilets egne, som det var tilfældet i 1545. Uanset hvordan man så ellers ser på denne udvikling, er dette et faktum, som ikke kan lades ude af betragtning.

Selv om Gunnel Valquists bog på en vis måde allerede er forældet og snarere fremtræder som et historisk dokument end som et stykke aktuel litteratur, læser man den med interesse – den er virkelig velskrevet – og udbytte: der er stadig megen inspiration at hente i koncilteksterne. Umiddelbart ser det ikke ud til, at de har haft megen indflydelse, men det er måske, fordi vi ikke har beskæftiget os tilstrækkeligt med dem. Nu kan Gunnel Valquist hjælpe os med det. Hendes bog burde sammen med M. Drouzys bog og koncilteksterne være at finde i alle vore sognebiblioteker landet over.

V. D.

LÆSERNE MENER

Børnetøj til Korea

Jeg vil gerne have lov at sige hjertelig tak for børnetøjet til Korea. Den 13. september gik ca. 100 kg tøj gratis af sted med ØK.

Mange har ringet og spurgt, om det kun var sommertøj, der kunne bruges. Vinteren er meget meget hård i Korea, så tykt vintertøj efterlyses. Babytøj og papirsbleer er der en kæmpemangel på. Alt modtages med tak.

Det er foreningen Terre des Hommes, der har ordnet forsendelsen med ØK. Alle har været meget venlige, når vi har »tigget«. 25 lærredssække har foreningen fået gratis, og transporten til frihavnen af 5 store sække tilbød en mand os. Så endnu engang tak til alle, der har hjulpet. Jeg samler stadigvæk tøj ind, så er der nogen, der har noget, kan det afleveres til mig.

Venlig hilsen
Helvig Hansen,
Anemonevej 2, 2820 Gentofte.
Telefon GE 9287.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69A, hver tirsdag kl. 19 til 21.
Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA12 2323.

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Tlf. 12 27 75

Benzon's Aut. katolsk bedemand
*34 46 01
Begravelsesforretning

Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Skal De flytte?
AMAGER
LYTTEFORRETNING
Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Mathias Christensen
ABSALONGADE 14
Aalborg

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S
Strandvejen, Aalborg
Telefon 12 03 01

Folmer Olsen

Begravelser ordnes
Reberbansgade 37
Aalborg. Telefon 12 15 57

Murermester- og entreprenørførrelning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Ryø A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Fiskehallen

Kastelvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

Axel Larsen

Anlægsgartner
Ericavej 34, Søborg
Telefon Søborg 8266

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby. Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sydhavns Fiskehal

v/ Rich. Rasmussen
Fisk, vildt, dybfrosen fjerkræ
Mozartvej 21. Telefon VA 6547

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Fint arbejde - Tria 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis Ikke - så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.

Tlf. (01) 14 24 82

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger

Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUF OG

VACUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.

Frederiksborggade 22

København K.

Tlf. *Minerva 2314

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,

aut vand- og gasmøster.

Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.

Telefon 85 05 11

R. Schullik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg

Telefon 12 02 14

Poul Dudzinski

Aut. el-Installatør

Christiansbjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 18 98 80

Lev. til katolske Institutioner

Lys, kraft og varme

For at betjene vore kunder bedst muligt
har vi nu fået radiotelefon i vore biler

Støt vore annoncører

I Ringsted den 25. juni

SKT. KNUD LAVARDS-MESSEN I RINGSTED

Først fornylig hjemkommet fra ferie har jeg, på grund af den efter en ferie følgende travlhed, først nu haft lejlighed til en nøjere gennemlæsning af Katolsk Forums nr. 13 og 14/15, og jeg må sige, at jeg var i højeste grad forbauset over ikke at finde nogen som helst omtale af den meget smukke bispemesse i Ringsted den 25. juni 1970 i anledning af 800 året for Skt. Knud Lavards skrinlæggelse i Ringsted.

På grund af sognepræstens og menighedsrådets beslutning kunne denne messe ikke celebreres i Sct. Bendts Kirke i Ringsted, hvor skrinlæggelsen fandt sted, men til gengæld havde en komité med msgr. Geertz-Hansen i spidsen ydet en stor og vellykket indsats for også hvad de ydre rammer angik at gøre messen, hvor biskoppen og flere præster concelebrerede, både værdig, smuk og festlig i Valdemarsskolens aula, der velvilligt var stillet til rådighed til formålet.

Messen var særdeles vel besøgt, når man tager i betragtning, at den fandt sted i Ringsted en hverdagften, og der måtte slæbes omtrent lige så mange stole frem, som der var opstillet i forvejen, efterhånden som salen fyldtes med katolikker fra hele Sjælland og mange protestanter fra Ringsted og andre byer, som her så en enestående mulighed for at overvære denne katolske begivenhed.

De blev ikke snydt. Messen – ved hvilken lejlighed sekvenserne fra selve skrinlæggelsen for første gang igen blev sunget, biskoppens gode og vægtige prædiken og den andagt, hvormed messen fulgtes af alle tilstedeværende, – var en oplevelse for dem der var med.

Alt dette fandt vort eneste katolske blad i Danmark det dog ikke umagen værd at nævne med et ord, ej heller den meget fine særudgave af *Catholica* med en række særdeles værdifulde artikler om denne danske helgen.

Katolsk Forums tavshed er så meget mere beskæmmende, når man mindes, hvilken udførlig omtale nogle unges uheldige optræden ved valfarten 1969 fik i samme blad. Man kan kun beklage og tænke sit.

Y. Hallingskov.

Svar.

Vi beklager, at der intet referat har været, men håber at råde bod på fejltagelsen ved at bringe et referat fra *Una-Voce-Dacias meddelelsesblad*.

Venlig hilsen Hans Jensen.

Der blev kaldt til Pontifikalmesse i Ringsted d. 25. juni i anledning af 800-års dagen for Knud Lavards skrinlæggelse. – Messen fik et smukt og værdigt forløb, ikke mindst takket være den forbilledligt grundige og præcise tilrettelæggelse af ceremonien fra Knud Lavard-komiteens side med Monsignore Geertz-Hansen i spidsen. Mange havde fulgt opfordringen til at deltage, og Valdemarskolens aula var fyldt til bristepunktet; blandt de tilstedeværende regner man med, at ca. 235 katolikker modtog kommunionen.

Messens proprium, der blev smukt sunget af Sct. Ansgar-kirkens kor under ledelse af organist Erling Rasmussen, var det samme, som blev sunget ved skrinlæggelsen, men man kunne jo nok have ønsket et andet og ældre ordinarium end 8. messe. – Der blev imidlertid sunget som sjældent hørt herhjemme, – endnu engang en bekræftelse på, at overordentlig mange stadigvæk ønsker den gregorianske sang og det latinske sprog bevaret i liturgien.

Det kan måske være interessant at se, hvordan det egentlig forholder sig med proprium til denne Messe. – De fleste led findes i gradualet: Introitus er det samme som introitus »Gaudeamus« til allehelgen. De to gradualer er identiske med graduale fra 20. januar, i det mindste i de benediktinerkongregationer, hvor man på denne dato fejrer Sct. Vincent af Paul, og med graduale fra Commune Abbatum. Det første Alleluja er en original komposition, mens det andet er Alleluja'et »Ego vos elegi« fra 18. oktober eller 11. juni. Offertorierne findes i Commune unius martyres og i

Comm. Abbatum, – og de to kommuni-onsverser er de samme, som findes i Commune unius martyres I og II. – Det originale i propriet indskrænker sig derfor til de to sekvenser »Pretiosa mors« og »Diem festum« samt det ene Alleluja, – endnu engang et memento om gradualets ærværdige alder.

Smukt, økumenisk og historisk korrekt havde det jo været, om denne messe var blevet celebreret i Sct. Bendts kirke, men sognepræsten dér kan altså ikke berømmes for sin økumeniske sans. – Una Voce Dacia havde intervenseret overfor biskoppen i Roskilde og modtog samme dag, som messen fandt sted, følgende brev fra biskop Kvist:

»Den 25. juni står for døren, derfor disse linjer. – Til Deres anmodning om at gøre min indflydelse gældende overfor afholdelsen af en messe i Sct. Bendts kirke i Ringsted ønsker jeg blot at meddele, at det stedlige menighedsråd, inklusive pastor Fledelius, allerede før min tiltrædelse i Roskilde har truffet bestemmelse om kirkens brug den 25. juni. Denne bestemmelse har jeg ikke næret noget ønske om at ændre, idet den er i overensstemmelse med gældende lov om kirkens brug, i hvis afsnit III der alene er dispensationsmulighed overfor evangelisk-lutherske frikirker. – Tidens økumeniske bestræbelser hilser jeg med tilfredshed og har selv i min Flensborg-tid deltaget i. Forudsætningen er selvsagt menighedernes frivillige tilslutning. – Jeg ønsker Dem en god festdag, Guds navn til ære ved Jesus Kristus. – Deres Hans Kvist.«

(Fra *Una-Voce-Dacias meddelelsesblad*).

INDLAND

Juniorlejr på Klitborg

JUNIORLEJR

Juniorlejr fra lørdag d. 17.–lørdag d. 24. oktober.

Alder: 14–17 år.

Lejrchef: Per Jensen.

Lejrpræst: Jacob Muiser.

Tilmelding:

DUK's Lejrsekretariat

Ole le Fevre

Sdr. Boulevard 262

5000 Odense

Tlf. (09) 14 01 75.

Sted: Klitborg, Nordsjælland.

Pris: kr. 150,–.

Tilmeldingsblanketter fås hos samtlige sognepræster og KUK-formænd.

MARIAORATORIUM

I SCT. ANSGARS KIRKE

Onsdag den 30. september kl. 19,30 opfører Sct. Vincents Børnekor fra Helsingør et Mariaoratorium i Sct. Ansgars Kirke. Korets leder, organist Stephen Holm forklarer, at oratoriet har til formål at vise os Marias plads i Guds frelsesplan. Der bliver derfor både solo- og korsang, betragtede oplæsninger og salmevers sunget af menigheden, og der sluttes med sakramental velsignelse. Oratoriet er desuden ment som en optakt til Rosenkransmåneden. I Sct. Ansgars Kirke vil der på alle lørdage i oktober blive afholdt rosenkransandagt med sakramental velsignelse kl. 19.

K. G.-H.

Støt Katolsk Forum –
tegn et abonnement

Kaffefirmaet

Børge Kruse

Frederiksborggade 27

Telefon 15 76 08

Kaffe — The — Cacao

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn

Indehaver Verner Jensen

Katolsk bedemand.

Fruestræde 10, Svendborg.

Tlf. 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»Balancen«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg

Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Telefon VA 6000

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen

Telefon *82 81 33

Forsikrings Compagniet

før Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K.

Telefon *11 21 21

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvvej 10, 2920 Charlottenlund

Tlf. Ordrup 29 07

Træffes efter aftale

Der er altid noget af interesse
i Katolsk Forum

ALTERLYS

I alle størrelser

og i øvrigt

stearinlys og vokslys

af enhver art

Asp-Holmblad

Stearinlysfabriker

København

SCT. ANNÆ REJSER — PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.

3/10—17/10 Firenze—Assisi—Rom — fly — 15 dg. — pris 1195,-

17/10—24/10 Rom (efterårsferien) — fly — 7 dg. — pris 965,-

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.

Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt — Statsunderstøttet

Seminarieførstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Hølrup 7894 - 7842

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Ringsted Isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Aarhus

Hovedkontor:

Store Torv 12, telefon (08) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

København V.

Telefon Eva 6465 og 6468

For pave og kirke

I de seneste år er der blandt katolikker opstået en hidtil ukendt trossmæssig splid og usikkerhed. Denne usikkerhed skyldes i vid udstrækning visse toneangivende præsters og lægfolks tragiske misforståelse af, hvad kirkens ajourføring kan gå ud på. For den påståede fornyelses skyld mener de sig berettigede til gradvist at underminere mere og mere af kirkens uforanderlige læretradition, dens sakramenters hellighed og dens gudgivne apostolske autoritet.

Sorg og bekymring over denne truende opløsning af troens og kirkens væsen har rundt om i hele verden inspireret bevægelser som »For pave og kirke«. Det er blevet nødvendigt at kalde katolikker til besindelse på og bekendelse af det ukrænkelige og uantastelige i vor hellige kirke. Uden bevarelsen deraf vil enhver tale om fornyelse være en illusion.

Nedenstående »Manifest« er en oversættelse af den tyske original, der i foråret 1969 udsendtes af »Die Bewegung für Papst und Kirche« og som i forsommeren i år kunne afleveres til pave Paul VI med 120.000 underskrifter. I et brev til bevægelsens formand, professor W. Hoeres i Frankfurt, har kardinalstatssekretær J. Villot på pavens vegne udtrykt dennes taknemmelige værdsættelse af en så storstilet loyalitetserklæring og meddelt alle underskrivere den apostolske velsignelse.

Den danske oversættelse har nu i nogle måneder med 90 underskriveres særlige anbefaling været udsendt til alle sogne og til alle interesserede, så vi også her kunne få lejlighed til at udtrykke vor urokkelige troskab mod paven og kirkens hellige traditioner. Indsamlingen er imidlertid berammet til at afsluttes den **15. oktober**, hvorefter den vil blive tilstillet paven.

Man kan endnu nå at rekvirere flere eksemplarer af manifestet eller blot direkte meddele sin tilslutning dertil ved skriftlig henvendelse til sekretariatet, hvortil også endnu udestående lister **snarest** bedes tilsendt:

v/ fru Vita Leerbeck, Rosendalsgade 11, 2100 København Ø. Tlf. (01) Øbro 1632 U.

Manifest for pave og kirke

På dette kirke- og verdenshistoriske tidspunkt, som stadig mere nærmer sig en krise, for ikke at sige en katastrofe, henvender vi os til alle katolikker. Kirken trues af snigende farer, ja »af selvødelæggelse« (pave Paul VI), og vi mener derfor ikke længere at have lov til at tie.

I.

Derfor erklærer vi:

1. Vi bekender os til 2. Vatikanerkonkils udtalelser, således som de i ordlyd foreligger. Vi bekender os ligeledes til det 1. Vatikanerkoncil og til Tridentinerkoncilet, såvel som til alle konciler og det kirkelige læreembedes definitive afgørelser og derudover til hele Kirkens totusindårige tradition.
2. Vi bekræfter vor lydighed imod Kristi statsholder på jorden. Vi modtager de pavelige rundskrivelser således, som Pius XII har fremstillet det i rundskrivelsen »Humani generis«, nemlig som »udtryk for det ordinære læreembede, om hvilket det kendte skriftord gælder: den, som hører jer, hører Mig.«
3. Med 1. Vatikanerkonkils fædre fastslår vi, at »den fortolkning af de hellige trossandheder må fastholdes, som een gang for alle er fremsat af den hellige moder Kirken«, og at man »aldrig under skin eller påskud af nogen højere erkendelse må afvige fra denne fortolkning.« Derfor bekender vi os også uden forbehold til den »Gudsfolkets trosbekendelse« af 30. juni 1968, hvis antagelse er den ufravigelige forudsætning for ethvert virkeligt fornyelsesværk i Kirken.
4. Den hellige Skrift betragter vi som skrevet ved Helligåndens indgivelse og betroet Kirken således, at det tilkommer Kirkens læremyndighed på forpligtende måde at fremstille dens sande mening.

II.

Derfor afviser vi:

1. Alle de vildfarelser, som Pius XII i »Humani generis« og Paul VI i »Ecclesiam suam« har påpeget, og især dem, der vil gøre den uforanderlige sandhed til en kastebold for tids- og døgnanskuelser.
2. Enhver meningsændrende »nyformulering af dogmerne« (Paul VI, 4. dec. 1968). Vi må til stadighed konstatere, at krav herom ikke rejses, fordi det moderne menneske ikke kan forstå dogmernes sproglige iklædning, men fordi man ikke mere vil antage deres indhold.
3. Den såkaldte »nyfortolkning af troen«, der indebærer en ændring af dens betydning.
4. Den kærlighedsløse og ødelæggende kritik af Kirken og dens traditioner, som ikke forstår at skelne det menneskelige fra det guddommelige. Vi beklager, at denne kritik selv kritikløst henter sin målestok fra »den moderne verdens- og livsforståelse«, men ikke følger den guddommelige sandheds rettesnor.
5. Den misforståede »dialog«, som uden fast standpunkt sætter spørgsmålstegn ved alt og alle.

6. Den misforståede »ajourføring«, som er i modstrid med Evangeliets ånd og Korsets budskab.

7. En »demokratisering« af Kirken, som antaster dens hierarkiske forfatning og dermed fører til opløsning.

III.

Følgelig forventer vi:

1. At Kirkens læreembede udøves med apostolisk fri-modighed, »det være sig belejligt eller ubelejligt« (2. Tim. 4,2), og at de af Kirken indsatte lærere forkynder Kirkens lære og ikke deres egne ubeviste teorier.
2. At Kirken modigt udøver sin dømsfuldmagt og udelukker, hvad der ikke mere hører den til.
3. At al eksperimenteren, især på det liturgiske område, båndlægges, og at enhver egenmægtighed ikke blot forbydes, men også forhindres.
4. At den kirkelige journalistik altid beretter sandt om kirkelige begivenheder og anliggender og ikke ensidigt går fornyelsestrangens ærinde.
5. At der endelig – og især hvor præsteuddannelsen finder sted – gøres alvor af den fornyelse, som »ikke så meget består i en ændring af de ydre love, som af den indre lydigheds holdning over for Kristus« (koncilfædrenes budskab 20. okt. 1962) altså i helgenernes og Jomfru Marias holdning.

(Oversat efter den tyske original af Jørgen Nybo Rasmussen)

Som stillere:

Bech, Georg, mag.art., Berg Johnny, stud.mag., Berg Jørgen, redaktør, Boile Nielsen, Inge, fraken, Bonne, Karen Ellsabeth, frøken, Brade, Anna Ellsabeth, cand.mag., Christensen, Marie, fhv. bogholder, Conradt-Eberlin, Iben, frue, Darving, Carl, bankbestyrer, Drageford, Jan E., Dybdal, Ellse, konventualinde, Eckardt-Hansen, Karen Margrethe, overlærer, Engel, Alle, ergoterapeut, Frændrup, Willy, civilingeniør, Geertz-Hansen, Kjeld, sognepræst, Gravgaard, Bernhard, gymnasieelev, Gravgaard Ellen Margrethe, lærerstuderende, Gravgaard, Knud, politiasessor, Guldager, Erik, disponent, Guldager, Veslemøy, fru, Hallingskov, O., Hallingskov, Y., oversætter, Harmer, Karl, præst C.S.S.R., Hartvig, Peter, redaktionssekretær, Haslund, Elhel, Hoff, Ragnhild, rektor, Holbæk, Hans, direktør, Holbæk, E., frue, Holm, Steffen, organist, Holsting, Lillian, fru, Holsting, Slig, kunstmaler, Holsting, Hedvig, frue, Hulenberg, H., Hylting, Birte, oversygeplejerske, Høgsgaard, Viggo, landsretssagf., Høgsgaard, Ells, fru, Højris, Harald, fhv. dommer, Højris, Martha, fru, Jensen, Esther, Jensen, Poul, kontorchef, Jønsen, Hans, Jorna, H. J., sognepræst, Jørgensen, Gunnar, lærer, Klar, P. Fr. C.S.S.R., præst, Kofod, Jens Jørgen, Kong-Petersen, Slig, handelsrejsende, Laustsen, Ingrid Marie, fru, Leerbeck, Vita, fru, Lorentzen, Nanna, viceskoleinspektør, Lowsen, I., lærerinde, Mesters, Joseph, S.M.M., præst, Meyer, Aage, Meyer, Maria, fru, Mohn, Johannes, kasserer, Nielsen, Flemming Ib, cand. mag., Nordholdm, Ebba, fru, Nybo Rasmussen, Jørgen, arkivar, cand.mag., Ohlhues, John, fabrikant, Oppermann, N., sognepræst, Otte, Hugo, ingeniør, Otte, Inger, fru, Pedersen, Bengt, Selmer, stud.mag., Perch, Beate, laborator, Pers, Georg, direktør, Reddersen, Lillian, pianistinde, Reiter, Paul, overlærer, Revad, Ruth, husholdningslærerinde, Rolvsen, Slig, lærer, Rosse, Sven H., universitetslektor, Rossel, Maria, fru, Ruben, Ingeborg M., Rütting, Hans, redaktør, Rørdam Bonneville, Olav, sognepræst, Scherz, Gustav C.S.S.R., præst dr.phil., Schudt, Nis, Sleben, Hugo, Sleben, Teljah Wung-Sung, fru, Sleben, Mefu, Solak, Joseph, repræsentant, Solak, Kirsten, fru, Steenberg-Rasmussen, Jørgen, redaktør, Stäubel, P. J., sognepræst, Sveistrup Poulsen, Harriet, fru, Theilmann, Maria, Thim, Poul, C., boghandler, Thim, Else Marie, fru, Thornfield, W., lektor, Vick, W., sognepræst, Völk, Josef, sognepræst.

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.
Lay-out: N. P. Dahlerup.
Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annoncerekspedition,
Hauchsvej 8, 1025 København V.,
telefon EVA 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Binns Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4695. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

INFORMATION - UDLAND

Præst hindrer selvmord

Oblatfader hindrer 17 selvmord

New Orleans - KIPA

Pater Peter Rogers O.M.I. har siden 1963 forhindret 17 mennesker i at begå selvmord. Hans egentlige opgave er at tage sig af sjælesorgen inden for politi og brandværn, men man henter ham desuden altid, når der indløber meddelelse om, at en eller anden har i sinde at springe ned fra et tag for at tage livet af sig. Den sidste var en fortvivlet ung mand på 22 år, der ville springe ned fra 18. etage, men som pater Rogers overtalte til at opgive sit forehavende.

Politiets radio holder over en bestemt bølgelængde pater Rogers underrettet, når der indtræffer tilfælde af denne art. Selv når han befinder sig i sin bil, kan man få fat i ham, så han straks kan tilkaldes, når der er brug for ham til at løse den - ikke altid helt ufarlige - opgave.

Officiel repræsentant

Ærkebiskoppen af Canterbury repræsenteret ved helgenkåring

London - KIPA

Ærkebiskoppen af Canterbury, dr. Michael Ramsay, der er den engelske kirkes primas, har som et udtryk for sin økumeniske indstilling meddelt, at han vil sende en officiel repræsentant til helgenkåringen af de 40 engelske martyrer, som finder sted i Rom den 25. oktober i år. Hans repræsentant bliver lederen af det anglikanske center i Rom, pastor Harry Smythe.

Ophidselse

Ophidselse på den tyske »katolikdag« i Trier

Trier - KIPA

Et brev fra den brasilianske ærkebiskop Sigaud til biskop Tenhumberg af Münster, hvori ærkebiskoppen i skarpe vendinger angriber ærkebiskop Helder Camara, har vakt stor ophidselse på den 83. tyske »katolikdag« i Trier. Arbejdsgruppen »Menighedens politiske engagement« vedtog med stort flertal en resolution, hvori der tages afstand fra ærkebiskop Sigauds opfordring til de tyske biskopper om ikke at støtte forslaget om at indstille ærkebiskop Camara til Nobels fredspris.

Rekreativcenter for søstre

Parisisk center for søstre, der er i tvivl om deres kald

Paris - KIPA

I en forstad til Paris er der nu åbnet et rekreativcenter, hvor ordenssøstre kan få ophold for en tid for at besinde sig på deres kald. Der skal de have lejlighed til i fuld frihed at afgøre, om de ønsker at indtræde i et andet ordenssamfund, om de ønsker helt at opgive ordenslivet, eller om de efter en vis tid igen vil vende tilbage til det ordenssamfund, de kommer fra. Centret er blevet oprettet med udtrykkelig godkendelse fra ledelsen af ærkebispedømmet Paris.

NYE LÆSNINGER

FRA 26.-28. SØNDAG

»PER ANNUM«

(De understregede titler henviser til læsningerne og evangeliet. De øvrige henvisninger er henholdsvis til Ps. Resp. og til v. før evangeliet eller Alleluia. Henvisningerne til Salmerne er taget efter Vulgata).

27/9: 26. søndag: 4 Mos. 11,25-29. - Salm. 18,8.10.12-14. (R: 9a). - Jak. 5,1-6. - Mk. 9,38-43.45.47-48.

4/10: 27. søndag: 1 Mos. 2,18-24. - Salm. 127,1-6. (R: 5). - Hebr. 2,9-11. - Mk. 10,2-16 el. 2-12.

11/10: 28. søndag: Visd. 7,7-11. - Salm. 89,12-17. (R: 14). - Hebr. 4,12-13. - Mk. 10,17 el. 17-27.

HVERDAGENE FRA 26. UGE

TIL 28. UGE »PER ANNUM«

(28. september - 17. oktober 1970)

26. uge »per annum« (= 5/10-10/10)

Ma.: Job 1,6-22. - Luk. 9,46-50.

Ti.: Job 3,1-3.11-17.20-23. - Luk. 9,51-

Ons.: Job 9,1-12.14-16. - Luk. 9,57-62.

To.: Job 19,21-27. - Luk. 10,1-12.

Fre.: Job 38,1.12-21;39,33-35. - Luk. 10,13-16.

Lø.: Job 42,1-3.5-6.12-16. - Luk. 10,17-24.

27. uge »per annum« (= 5/10-10/10)

Ma.: Gal. 1,6-12. - Luk. 10,25-37.

Ti.: Gal. 1,13-24. - Luk. 10,38-42.

Ons.: Gal. 2,1-2.7-14. - Luk. 11,1-4.

To.: Gal. 3,1-5. - Luk. 11,5-13.

Fre.: Gal. 3,7-14. - Luk. 11,15-26.

Lø.: Gal. 3,22-29. - Luk. 11,27-28.

28. uge »per annum« (= 12/10-17/10)

Ma.: Gal. 4,22-24.26-27.31. - 5,1. - Luk. 11,29-32.

Ti.: Gal. 5,1-6. - Luk. 11,37-41.

Ons.: Gal. 5,18-25. - Luk. 11,42-46.

To.: Ef. 1,3-10. - Luk. 11,47-54.

Fre.: Ef. 1,11-14. - Luk. 12,1-7.

Lø.: Ef. 1,15-23. - Luk. 12,8-12.

19 / 1970

forum

katolsk

Kirken og
kommunikationen

Pavedømmet,
Rom og verden

Apropos
pastoralrådet

Om bevægelsen
for pave og kirke

Mick Jagger i filmen »Flip ud«.

Der er to fundamentale erfaringer, vi som mennesker igen og igen kommer ud for: Kærlighedens magt – og afmagt. Længslens fuldbyrdelse og kravets nederlag. Den kristne ved, at netop denne dobbelte erfaring har ført og fører til Kristus. Alene gennem ham optages vor menneskelige og skrøbelige kærlighed i Guds skabende og frelsende kærlighed. Dette er at have samfund med Gud. I denne troens belæring erfarer vi, hvor snublende nær det er at identificere sig med natur og give sig de spontane og umiddelbare kræfter i vold i stedet for at *ville* give denne spontaneitet og disse kræfter en retning. – Smukt banale og floskelfyldte sætninger vil man måske tænke. Ikke desto mindre er det en uvisnelig sandhed, som antyder, at der ikke er nogen grund til at tabe hovedet, så længe man ikke har mistet hjertet. Viljen til fællesskab, til magt og frihed realiseres jo i og gennem kærlighedens udfoldelse – og det er præcis her, livet selv vil lære os, om vor intention var sand, dvs. ægte i forhold til det mål, vi har sat os, afsløret eller styrket ved de midler, vi har valgt.

Det ville være formålsløst at opremse de områder af livet, som i denne sammenhæng berøres af ovennævnte grundtanke. Eksemplerne er tallose. Lad os vælge et enkelt: *Demonstrationer*. At demonstrere er jo at give sit sindelag tydeligt til kende, offentligt at tilkendegive en (f. eks.) politisk anskuelse. Man kan demonstrere *imod* krigen i Vietnam eller *for* fred i verden – eller begge dele. Demonstrationer kan udføres værdigt og med tragisk storhed. Tænk på Martin Luther King og hans ikke-volds bevægelse. De kan også blive deres egen karikatur. Tænk på demonstrationerne for nylig i København. Her er det rette valg ikke en temperamentssag, men et spørgsmål om etisk holdning. Her er den rette demonstration ikke et spørgsmål om følelser, men om kærlighed.

Vil man forsvare brosten som et argument, kan man ikke anklage andre for vold uden også at ramme sig selv. Man har udmanøvreret sig selv, uanset om det sker i frihedens, fredens eller fællesskabets navn. Det er ikke et gådefuldt paradoks, men en ufattelig selvmodsigtelse at tro, at man af kærlighed til *menneskeheden* kan øve vold mod sin *næste*.

Famlende og tøvende kan der spørges: Hvad er der galt? For verden ser jo sørgelig ud: Krigen i Vietnam. Invasionen i Tjekslovakiet. Krisen i Mellemøsten. Sulten i verden. Katastrofe på katastrofe. Det er galt. Det er ad helvede til. Men i dette apokalyptiske mareridt må vi ikke glemme at tænke os selv med. Ikke stirre os blinde i en pseudo-objektiv holdning, men vide, at det *også* er i os selv, roden til ondskab og ukærlighed findes. Men der er ingen trøst i at erkende, at vi er i samme båd – og at ingen kan kaste den første sten. Nej. Men det kan være en hjælp. For i denne undergangens angst med magtmisbrug og terrorbalance, med social uretfærdighed og kapital selvtilstrækkelighed, med egen skrøbelighed og svaghed – henvises mennesket til *ham*, der fører ud over mennesket – og som dog selv blev menneske. *Vi* har spillet fallit. Kan ikke frelse os selv og den ganske verden.

Det er i denne uvirkelige virkelighed, kærlighedens magt og afmagt skal stå sin prøve. Mål og midler. – Og Kirken? Den hellige, katolske Kirke? Vil den blive de fattiges Kirke? De ringeagtetes og udstødtes Kirke? Så verden en dag kan lægge sit arme og trætte hoved ved dens skulder – og i Menneskesønnen genfinde sit glemte, men sande billede.

Jeg vover ikke at tro det, og jeg vover ikke at lade være. Det er jo op til os.

Hans Jensen

DEN KRISTNE BEVÆGELSE I IT SIN UDVIKLING

De kristne arbejdersammenslutninger i Italien (ACLI) har på deres 18. studiemøde, som fandt sted i dagene 26.-31. august i Vallombrosa, bekræftet deres udvikling mod venstre, som begyndte med, at de for et år siden afbrød forbindelsen med det kristne demokratiske parti, hvad der lige siden har foruroliget biskopperne en hel del, skriver det franske blad *Informations catholiques internationales*.

Det var på ACLI's 11. kongres i sommeren 1969, man med et stemmeflertal på 86 % vedtog at gennemføre den nye selvstændige politiske linie, som fritog de 800.000 medlemmer af bevægelsen for forpligtelsen til at stemme på de kristelige demokrater. Senere – i marts måned i år – skrev formanden for den italienske bispekonference, kardinal Poma, til formanden for ACLI, Emilio Gabaglio, og spurgte ham, om ACLI stadig betragtede sig som en kristen bevægelse, om deres politisk selvstændige linie ikke risikerede at begunstige de kræfter, der bekæmper den enkelte persons vigtigste rettigheder osv.

Kort efter besvarede Emilio Gabaglio på ACLI's landsråds vegne denne advarsel. Han gjorde gældende, at ACLI havde søgt sin politiske inspiration i rundskrivelsen *Om folkenes fremskridt*, og at det »at være kristen og at være arbejder for ACLI i dag betyder helt at gå ind under arbejdernes kår og under de initiativer, der tages for at skaffe dem frihed. Dette medfører et valg af klasse«.

ARBEJDER EN BEKRÆFTER IOD VENSTRE

Dialog med kommunisterne

På sommerens studiemøde var man til overflod trofast mod dette valg. I forbindelse med emnet »Arbejderbevægelse, kapitalisme og demokrati« fremkom der et stort antal indlæg, hvor man for-dømte det rådende politiske system og samfundssystem i dagens Italien.

De delegerede på mødet stemte klart og utvetydigt for en dialog med samtlige venstrepartier, deri indbefattet kommunisterne, hvoraf der for øvrigt var en hel del til stede på mødet. I overensstemmelse med den selvstændige politiske linie, ACLI er gået ind for, stillede deltagerne sig til gengæld noget forbeholdent over for det forslag, de havde modtaget fra bevægelsens tidligere formand, Livio Labor, om at slutte sig til den »Politiske arbejderbevægelse«, som han selv for nylig har stiftet.

Et mindretal var imod de nye retningslinier, som sikkert vil få konsekvenser ved valgene. Mindretallet henstillede i en dagsorden ved mødets slutning til de kirkelige myndigheder ikke mere at stille sig bag ACLI og ikke mere at yde bevægelsen kirkelig bistand. Trods disse vanskeligheder ser det ud til, at dialogen mellem kardinal Poma og Emilio Galbaglio fortsætter. Hvad landssammenslutningens åndelige vejleder, msgr. Pagani, angår, er hans mandat forlænget for tre år.

NOTES BLOKKEN

Vil teologernes udsagn vinde indflydelse på det kirkelige læreembede eller i fremtiden måske overflødiggøre det? Det var det emne, som lå i luften på den store teologkongres i Bruxelles (12.-17. september). Over 1000 teologer samledes i den belgiske hovedstads kongrespalads. De var kommet fra Europa, Afrika, Asien, Nord- og Sydamerika, teologer fra forskellige konfessioner, mænd og kvinder. Det internationale tidsskrift »Concilium«, der blev grundlagt for fem år siden for at fremme en teologisk fornyelse, og som udkommer på 8 sprog, havde forberedt det store møde. Kardinal Suenens var kongressens protektor.

Der var nu ikke tale om, at teologerne skulle overtage det kirkelige læreembedes rolle. Men man gik ind for en større indflydelse fra teologernes side. Man forlangte, at de skal have fuldt forskningsfrihed på deres respektive videnskabelige områder. Dette indebærer også risiko for fejltagelser. Skrider det kirkelige læreembede ind mod en teolog, kræves det, at vedkommende teolog først skal høres. Teologerne og det kirkelige læreembede befinder sig i et spændingsforhold. Disse to poler har hver for sig brug for den anden.

Man gik også ind for et nyt valgssystem af pave, biskopper og sognepræster, idet Kirkens inderste natur som Guds Folk kræver dette folks medvirken. Man fastslog, at der i Det nye Testamente findes forskellige typer af organisation af lokalkirkerne, og man mente, at man burde respektere forskelligheden og komplimentariteten i de kirkelige strukturer. Man var imod en vis uniformitet. Forsamlingen mente endvidere, at kvindens stilling i Kirken burde undersøges på ny, især

med henblik på kvindens mulige deltagelse i Kirkens forskellige tjenester.

Kongressens motto var »Kirkens fremtid«. De fire vigtigste emner, der blev drøftet, var: Teologiens funktion i Kirken. Det kristne budskabs natur. Kirkens tilstedeværelse i verden af i morgen. Kirkens fremtidige strukturer.

Mange havde set hen til denne kongres med stor forventning, andre med en vis bekymring. De teologer, som førte ordet på kongressen, tilhørte nemlig den liberale retning. Men havde man ventet sensationer, blev man skuffet. Hverken de enkelte foredrag eller de såkaldte retningslinier bragte noget epokegørende. Alt, hvad der blev fremført, var allerede blevet sagt både bedre og mere forståeligt af det 2. Vatikankoncil. En baptistisk teolog fra USA mente, at en protestantisk teolog kunne skrive under på næsten alt, hvad der blev sagt i Bruxelles. Undersøger man verdenspressens reaktion, kan man konstatere en balance imellem tilfredshed og kritik. Kardinal Suenens ytrede efter afslutningen en vis skepsis. Han sagde: »Vi biskopper ser først og fremmest tingene fra et pastoralt synspunkt, mens teologerne ser dem fra et intellektuelt synspunkt. Når jeg læser de lange retningslinier, forstår jeg de enkelte sætninger. Men når jeg er færdig med at læse dem, har jeg glemt det, der blev sagt i begyndelsen.« Trods alt har kongressen imidlertid uddybet og stedfæstet den linie, som det 2. Vatikankoncil har lagt.

IT Roos 27.

Kirken og kommunikationen

Kommunikationen eller rettere manglen på samme synes at være et modeord i tidens debat omkring radio, fjernsyn og telefon. Kan vi overhovedet tale sammen mere? Selv om vi har de største muligheder, som nogensinde har eksisteret, for at rejse omkring, taler mange om, at vi ikke kan kommunikere, ikke tale med hverandre. Denne kommunikationens problemstilling blev taget op på sommerkonferencen »En uge til fremtiden« i Århus af den finske TV-præst Paul von Martens i et foredrag: »Veje til frihed i den elektroniske kommunikations verden«. Vi skal her forsøge at gengive hovedtrækkene i Paul von Martens' tanker, samtidig med at vi selv kommer med nogle andre, men ikke modstridende bemærkninger og en kritik. Også et andet og meget betydningsfuldt foredrag af Paul von Martens, »Samfundsudviklingens udfordring til kirken«, ligger til grund for denne artikel.

Den elektroniske kommunikation som mulighed og realitet

Den elektroniske kommunikation – radio, fjernsyn, telefon osv. – er allerede i dag en væsentlig del af vort liv. Både i arbejdstiden og i fritiden er der åbnet for massemedierne og deres indflydelse.

De er en reel virkelighed – og endda i stadig udvikling. På den lige afholdte radio- og TV-udstilling i Düsseldorf forsøgte en lang række af de bedste folk inden for området at vise, at vi kan vente os meget mere i de kommende årtier. Vi kan vente den totale underholdning, den universelle kommunikation i ubegrænset mangfoldighed, det hjemlige bibliotek af visuelle informationer og underholdning, fjernsynstelefonen, den lille computer, som kan overtage styringen af fjernsynets måske 100 programmer, idet vi i forvejen har indstillet computeren efter vor egen interesse og smag osv. Det er jo unægtelig dimensioner, som vi ikke kan overse i dag. Men er vi mennesker i stand til at bære denne totale audio-vision, dette perfekte angreb på vore øjne og ører?

Kritiske iagttagere på radio- og TV-udstillingen i Düsseldorf påpegede også de farer, som ligger over den elektroniske horisont. Man taler om det passive menneske, om det fuldstændig kabelgjorte menneske, om informationsforstoppelsen (det, som sker, når mennesket ikke kan optage flere informationer per tidsenhed) og så videre i samme dur.

Samtidig talte man også om tele-demokratiet på grundlag af et forslag af den tidligere britiske minister for tekno-

logi, Wedgewood Benn. Forslaget går ud på, at folk direkte skal kunne reagere på en fjernsynsudsendelse over for de ansvarlige, og at de endda skal kunne blive forbundet med politikerne, regeringen og andre lignende instanser.

Forudsætningerne hos Paul von Martens

Den elektroniske kommunikations nuværende udbredelse og virkningsgrad er en af Paul von Martens første forudsætninger. Selv om han klart ser farerne ved dette system, mener han dog på den anden side, at vi skal bygge vor kirke- og forkyndelsesforståelse op på de muligheder, som nu er givet gennem radio og fjernsyn.

En anden forudsætning: Sikkert på grund af den elektroniske kommunikation (radio, film, fjernsyn og telefon) er menneskeheden i dag kommet enheden nærmere end tidligere. Man erfarer i dag en stigende samhørighed blandt verdens folk og nationer. Menneskene er ved at vokse sammen i større solidaritet. Paul von Martens taler om, at menneskene bliver een krop, eet legeme. Det er sikkert det sammen, når Teilhard de Chardin i »Fænomenet menneske« (København 1959) taler om menneskenes indfoldelse, eller når Amunt Myhre i sin bog »Kulturstrategi« (Oslo 1968) ta-

ler om implosionen: efter befolknings-eksplosionen i det forløbne århundrede følger i dag en implosion, dvs. en inderliggørelse af menneskeheden som helhed.

En tredje forudsætning: Det moderne industrielle samfund kan vel skildres i få og enkle træk; 1) ved urbaniseringen forstår vi, at folk samles i større og mindre byer, mens det egentlige landområde affolkes; 2) ved velfærdssamfundet forstår vi, at næsten alle mennesker i et givet samfund får en relativt høj andel i de materielle og åndelige goder, det frembringer; 3) ved uddannelsessamfundet forstår vi, at stadig større grupper i et samfund får en stadig større og længere uddannelse; 4) ved fritidssamfundet skabes betingelserne for, at det strengt menneskelige arbejde bringes ned på et minimum, og at mennesket derved får frigjort mængder af tid til andre aktiviteter.

Alle disse træk i samfundsudviklingen betyder, at vi kommer til at stå over for en helt ny type samfund og en helt ny måde at leve på. I sin teologiske analyse af disse forhold bygger Paul von Martens på den amerikanske teolog Harvey Cox og dennes bog »The secular City« (Den verdsliggjorte by). Derfor må Paul von Martens fordr en ny forståelse af kirken, en ny måde at forkynde på og nye former for kirkeligt arbejde. Det kirkelige arbejde ligner til forveksling det moderne velfærdssamfunds serviceindretninger, og det gør, at det mister sin selvstændighed og bliver samfundsmæssigt ubetydeligt.

En fjerde forudsætning: I de seneste år er man blevet klar over, at der mange steder i verden er opstået såkaldte spontangrupper, ikke bare inden for ungdomsoprøret, men også i kirken. En spontangruppe kan vel bedst beskrives som en gruppe mennesker, som søger at opnå en større indbyrdes kommunikation og et større fællesskab, men som samtidig søger at blive sig forholdene i omverdenen mere bevidst og derefter retter en vis aktivitet udad i denne omverden. Disse grupper repræsenterer en virkelig udfordring til kirken i dens nuværende form.

Hovedtendenserne hos Paul von Martens

Da nu konferencen i Århus behandlede frihedsproblematikken, er det væsentligt at henvise til Paul von Martens frihedsbegreb: »Friheden begynder, når mennesket ser sin tilstand på en ny måde og ser nye muligheder.« Heraf følger i overensstemmelse med Paul von Martens' grundtanker, at informationen kommer til at spille en stor og afgørende rolle, fordi vi i dag står midt i en informationsstrøm, skabt af radio og

fjernsyn. Dette frihedsbegreb har i første linie at gøre med valgfrihed, nemlig frihed til at vælge mellem nye muligheder. Om denne frihed har noget med den frihed at gøre, som Kristus har givet os (Gal. 5,1), er måske umiddelbart vanskeligt at se; men her må man gå videre med en undersøgelse af valgfrihedens konsekvenser.

For at blive fri, må jeg kunne vælge imellem flere muligheder, og altså samle informationer, der kan danne grundlaget for dette valg. Derfor er det nødvendigt at have øjne og ører åbne over for omverdenen. Jeg må have frihed til at være medvidende om denne omverden og dens problemer. Heraf udleder Paul von Martens en menneskerettighed, nemlig retten til at kommunikere. Det er allerede nu klart, at de mennesker, som hersker i og over massemedierne, har et uhyre privilegium og en kæmpe-magt, som på en eller anden måde må bringes under kontrol af dem, som er forbrugere af massemedierne. Nøjagtig det samme blev udtalt på fremtidsforskningskonferencen »Europa 2000« i Stockholm i år. Her talte man om de dystre tider, som vil opstå, når vi har fået et todelt klassesamfund som følge af den nye kommunikationsteknik: en klasse, som behersker og styrer informationen, og en klasse, som er magtesløs overfor informationen.

Hvis vi betragter kirken og dens forkyndelse ud fra et kommunikations- og

informationsprincip, må den nuværende kirkelige forkyndelse betragtes som en ensopret kommunikation. Det betyder altså, at den kirkelige forkyndelse kun kan forstås som sender og ikke som modtager af noget, der kommer fra det hørende folk. En anden og meget skæbnesvanger følge af den ensoprede kommunikation er, at den kirkelige forkyndelse har afskærmet sig fra den virkelighed, som leves uden for kirken. Den kirkelige forkyndelse har faktisk afskærmet sig over for virkelighedens verden og er dermed kommet ud af trit med verden af i dag. Det kan også udtrykkes i lighed med redaktør ved Danmarks radio Jørgen Hornemanns mening: Hvis kirken ikke finder frem til en samfundsrelevant målpopularisering for kirkelige udsendelser, må man regne med, at de må forsvinde. Hermed er altså ment, at kirken og dens forkyndelse selv må finde en måde at være til og at forkynde på inden for det givne samfunds rammer. Det kan ikke være samfundets opgave at levere kirken dens plads og samfundsmæssige muligheder. I det hidtidige samfund har det jo været sådan, og det kan i dag betyde kirkens død på vore breddegrader. At påberåbe sig Helligånden som kirkens redningsmand på et bestemt afgrænset område, er vel teologisk usagligt, thi samfundsudviklingen beviser det modsatte nu om stunder. Vi kristne må gøre bod og omsinde os, også rent

tankemæssigt, i vort forhold til omverdenen.

For Paul von Martens er hovedspørgsmålet: Hvordan skal menneskene kunne åbne sig over for en ny og overraskende virkelighed, som sprænger det gamle billede af virkeligheden, hvor man endnu kan finde sig til rette? Hans svar er måske overraskende: Ud fra synet på Kristi legeme og menneskenes lidelses- og glædesfællesskab i det kan kirken hjælpe os til at åbne os for en ny overraskende og skræmmende virkelighed. Kirken kan igennem sin forkyndelse hjælpe os til at gøre os klart, hvad vor rædsel for nye informationer og vor afskærmning i den gamle virkelighed indebærer. Paul von Martens ønsker altså, at kirken skal blive en faktor, som åbner for kommunikationen i verden, og at denne kommunikation skal foregå som en analyse af tingenes tilstand. (Men er det ikke for meget forlangt, når vi kender teologiens forhold til informationsvidenskaben?)

Paul von Martens indfører begrebet den »legemlige« frihed, fordi vi altid må tænkes stående i et fællesskab. Selv meget private afgørelser får ofte betydning for andres virkelighed, og omvendt får andres virkelighed betydning for vore egne private afgørelser, så sprængningen af vore egne lukkede horisonter ofte opleves som en befrielse. Andres virkelighed kan jo godt være meget rigere og tolerantere end ens egen. Det bliver således klart, at autoritet hidtil har hængt sammen med en afskærmning af grupper over for andre virkeligheder og med kontrol over de informationer, disse grupper nås af.

Til sidst prøver Paul von Martens så at definere forholdet mellem frihed og fællesskab som meget intim. Dette ligger allerede forudbestemt i det elektroniske kommunikationssystem. Spørgsmålet om frihed er totalt og universelt. Spørgsmålet om frihed til *hvad* besvarer han således: Eftersom frihed ikke kan være tom, findes den i, at menneskeheden kan blive ét legeme, én krop. Friheden er frihed til at være én krop. Friheden er derfor en kaldelse til en stadig stedfindende frihedskamp.

Den kirkelige virkelighed

De tanker, Paul von Martens har fremsat, er meget værdifulde, men også i massemediernes tid strengt nødvendige. En af vanskelighederne ved disse tanker er, at de meget vel kan begrundes ud fra det kristne budskab og en teologisk overvejelse, men at de på væsentlige punkter støder sammen med den hidtidige kirkelige teori og praksis. Hermed opstår der en meget stor kommunikationskløft i kirken og kirkelige

krede. Denne kløft udarbejder og analyserer Paul von Martens endnu ikke strengt og klart nok. Det ville også være rart at vide, hvordan den skal overvindes. Man kan spørge om Paul von Martens' kirkebillede i dag er til at realisere. Er den nuværende kirkelige virkelighed overhovedet i stand til at tage tidens udfordring til kirken op? Den katolske professor i politisk videnskab Hans Maier, München, gjorde for nylig i et foredrag på den 83. Katholikentag i Trier opmærksom på, at en ny spiritualitet, som man havde ventet efter koncilet, og en stærkere verdensåbenhed hos de troende er udeblevet. Både Paul von Martens' overvejelser og de toner, vi hører fra de tyske katolikkers årsmøde, viser os, at der ligger mange opgaver forude til et stadig mindre antal kristne.

Richardt Hansen.

BØGER

KNUD LAVARD

Catholica, 27. årg. nr. 2-3.

I anledning af 800 års dagen for Knud Lavards skrinlæggelse i Ringsted har tidsskriftet Catholica udsendt et dobbeltnummer om Sjællands værnehelgen. På forhånd undrer man sig over, at Knud Lavard endnu kan afgive stof til en bog på ca. 130 sider, og man venter en sammenstilling af de i dag anerkendte historiske resultater. Men man bliver glædeligt overrasket, når man fordyber sig i bogen. Som det centrale og værdifuldeste bidrag vil jeg nævne dr. Alfred Ottos skarpsindige gennemgang af ærkebiskop Eskils stilling til den konsoliderede kongemagts til helgener, Knud den Hellige og Knud Lavard. Efterhånden som vor tids forskning har fremdraget Eskils både kirkelige og religiøse format, måtte det blive mere og mere gådefuldt, at han i sin holdning til de to helgener, og især til Knud Lavard kanonisation, lod sig lede af rent politiske motiver, som Lauritz Weibull og de danske historikere efter ham har påstået. Ved sin gennemgang af de samtidige nekrologier og anniversarier fra Lunds domkirke påviser dr. Otto, at Weibulls slutning hviler på en fejltolkning af håndskrifterne. Artiklen er et glimt ind i en lærd forskers arbejde, som virker ganske betagende. Mindre let at følge er pater Ottos første artikel om Knud Lavards levned, fordi den almindelige læser ikke ved, hvad middelalderlige helgenbiografers i vore øren ret almindelige udsagn egentlig dækker. Men interessant er den,

og både denne og den førstnævnte artikel suppleres udmærket af arkivar, cand. mag. Jørgen Nybo Rasmussens artikel om Otte århundreders Sankt Knud Lavard-opfattelse. Her gør forfatteren op med en ensidig materialistisk historieopfattelse og stiller det spørgsmål, om det virkelig er sandsynligt, at middelalderens kirkefyrster og andre kristne stormænd udelukkende lod sig lede af politiske overvejelser, og om ikke dyb kristen grundholdning og høje idealer var mindst lige så bestemmende for deres handlinger, der jo dog har sat sig spor i vort fædrelands historie indtil den dag i dag. At han fremhæver den katolske forskers mulighed for bedre end andre at forstå katolske personers livsholdning og derved lettere at undgå fejlurderinger i bedømmelsen af den, forekommer indlysende fornuftigt. Det betyder ingenlunde, at forskeren lukker øjnene for den kendsgerning, at menneskenes motiver sjældent er entydige.

Cand.mag. Peter Ryom har med stor fagkundskab behandlet den liturgiske musik fra Knud Lavard-officiet, og Stig Holting gør rede for de indtil nu kendte Knud Lavard-billeder og søger at drage slutninger vedrørende helgenens popularitet. Bogen slutter med kyrkoherde Curt Wallins meget fyldige undersøgelse over Sct. Knuds-gilderne fra middelalderen op til vore dage, idet gilderne endnu findes i Sverige. Selv om emnet er vel specielt, kan man ikke undgå ved læsningen at få det indtryk, at der her er fremlagt materiale, som ved sammenligning med vore gamle landskabslove og stadsretter vil kunne føre til nye erkendelser vedrørende middelalderens katolske kultur i dagliglivet. Civilingeniør Willy Frendrup drager sammenligninger mellem datidens og nutidens etiske holdning i politik, og endelig fortæller monsignore Kjeld Geertz-Hansen om Knud Lavard-dyrkelsen i den katolske kirke efter grundloven, et meget inciterende og livsnært indslag efter de mange lærdomstyngede bidrag.

Lidt uden for kredsen af de specielle Knud Lavard-emner står Richard Hansens artikel om helgenernes plads i teologien. Den har form som en forelæsning og bringer mange eksempler på fagets nye terminologi, der imidlertid efter min opfattelse ikke alle steder dækker nye begreber. En enkelt forsigtig antydning med hensyn til Maria Himmelfartdogmets universelle betydning burde nok hellere være udeladt, når der ikke er plads til en ordentlig indførelse i problematikken.

Hermed være Catholica, 27. årg. nr. 2-3, anbefalet til alle, som interesserer sig for Kirken og dens historie i Danmark.

Georg Heggum, S.J.

Nye oversættelser af både Det gamle og Det nye Testamente under overvejelse

Gaver til Det danske Bibelselskab går udelukkende til gaver i form af bibler til ned-sat pris eller helt gratis

Skal Bibelen moderniseres? Det er der nogle, der mener, men selvfølgelig skal den være loyal over for grundteksten, – der er ikke tale om at »modernisere« selve Bibelens budskab, men måske nok om at gøre dens sprog mere nutidigt og forståeligt. Vi har gennem århundreder haft adskillige danske nyoversættelser eller revisioner af både Det gamle Testamente og Det nye Testamente. De er alle foretaget af lærde og dygtige teologer. Der tænkes her på de autoriserede oversættelser – ikke på de mere private, friere oversættelser, foretaget af bl.a. danske digtere.

Den sidste autoriserede oversættelse af Det nye Testamente er fra 1948, og den har flere gange været kritiseret, selv om den nok ligger tættere op ad grundteksterne end den foregående. Men en ting er at »oversætte«, en anden ting er at »omsætte« fra et fremmedsprog til dansk. Det samme kender vi fra poesien, – navnlig her gælder det jo om at »omsætte«, så poesien på dansk får en god klang og virkelig sprogfyldte. Den kommission, der udarbejdede den autoriserede nytestamentlige oversættelse af 1948, savnede en professor i dansk litteratur eller en betydelig dansk forfatter i sin midte, og det bærer den præg af. Man må håbe, at den nyoversættelse af Det gamle Testamente (den sidste er fra 1931), som Det danske Bibelselskab er ved at sætte i gang, bliver præget af en kender af det danske sprogs fine nuancer, så det bliver, skal vi sige, en i god forstand »folkelig« bog, men vel at mærke loyal overfor grundteksternes mening, og direkte oversættelsesfejl må selvfølgelig rettes.

Det må være et kæmpemæssigt arbejde at nyoversætte Det gamle Testamente, der i antal ord fylder omtrent tre fejrdele af hele Bibelen. »Der vil mintro styrke hjerne til«, som fader Holberg siger i anden sammenhæng.

Men sådanne hjerner råder man heldigvis over ved vore teologiske fakulteter – og uden for disse – i dag. En af dem er den lærde og vederhæftige professor og forsker, dr. theol. Eduard Nielsen, der allerede har gjort det store grundlæggende arbejde til en *forkortet* udgave af Det gamle Testamente. Formanden for Bibelselskabet, forstander, pastor Johs. Müller, professor, dr. theol. N. H. Søb og biskop, dr. theol. H. Høgsbro har derefter gennemgået professor Eduard Niensens forslag med ham. Endelig har professor Eduard Nielsen forsynet hvert skrift med en kort indledning og med nødtørftige noter. Udgaven vil omfatte ca. halvdelen af Det gamle Testamente. Udvalget er sket, ikke for at lave en forskønnet udgave af testamentet, men for at gøre Det gamle Testamente lettere tilgængeligt og medtage det værdifuldeste, det mest karakteristiske og det, der ligger Det nye Testamente nærmest. Den vil komme i to bind, som billigsudgave i lighed med skoleudgaven af Det nye Testamente. Forhåbentlig får både Bibelselskabet og andre glæde af den.

Mange har sikkert hørt om ægteparret pastor Seidelins arbejde med oversættelsen af Det nye Testamente og vil gerne have noget at vide om, hvornår den kommer. Det har selvfølgelig taget længere tid end beregnet. Vi har arbejdet på den måde, at hr. og fru pastor Seidelin har lavet et forlæg, sagde biskop H. Høgsbro i sin beretning på Bibelselskabets repræsentantskabsmøde. Det er gået til Müller, Søb og mig, og ved første lejlighed er vi så mødtes og har gennemgået det, kritiseret det, fundet bedre udtryk eller bedt hr. og fru Seidelin tage det med hjem og selv finde udvej. Samarbejdet har været en udelte glæde. På den måde er vi kommet gennem de 4 evangelier, Apostlenes Gerninger og 1. Korinterbrev. Resten

af brevene, dog ikke pastoralbrevene, Hebræerbrevet og Johannes' åbenbaring, foreligger i forslag, og i oktober går vi løs på dem? Johannesevangeliet foreligger i revideret form. Mon ikke vi skulle kunne blive færdige til næste sommer? Skal vi så regne med 1 år til trykningen? Altså sommeren 1972, lad os håbe på det. Og lad os så håbe på en venlig modtagelse, hvis det kan tænkes i den danske kirke!

Af nye ting er nok den, som vi kalder studieudgaven, det, som først vil ligge på boghandlernes borde. Det er en udgave af Det nye Testamente, tilrettelagt af provst Svend Aage Nielsen, Haslev, forsynet med nye overskrifter til de enkelte afsnit og med korte indledninger til de enkelte skrifter. Professor, dr. theol. Thestrup Pedersen har hertil føjet en betydeligt udvidet afdeling med forklaring til alle de vigtigste ord og begrebet i Det nye Testamente. Udgaven er fremfor alt beregnet på at være en hjælp for dem, der vil længere ind i testamentet og vil bruge det til andagter, bibeltimer osv. De skulle her kunne få en nyttig hjælp.

Af biskop Høgsbros beretning fremgik i øvrigt, at regnskabsåret 1969 sluttede med et overskud på godt 250.000 kr. Man skelner stærkt mellem forlagsvirksomhed og gavevirksomhed. De beløb, der indkommer som gaver (gennem medlemskontingenter og andre bidrag), anvendes udelukkende som gaver. Pengegaverne bærer dels udgiften ved udelingen af bibler eller dele af Bibelen enten helt gratis eller til nedsat pris herhjemme, dels som økonomisk støtte til Bibelens udbredelse til lande bag »jernetæppet« og i u-landene på disses sprog. Medlemsantallet er i løbet af fem år steget fra 202 til over 3000, og gaverne fra godt 250.000 kr. til henved 500.000 kr. Men nytårskollekten har desværre været dalende i de senere år. K.P.

Pavedømmet, Rom og verden

KIT

I disse dage for hundrede år siden holdt Kirkestaten op med at eksistere, og Rom blev den nye italienske nationalstats hovedstad. Den storpolitiske baggrund for dette var den fransk-tyske krig. Napoleon havde påtaget sig rollen

som Kirkestatens beskytter og havde indtil da ved at sende franske soldater dertil standset alle forsøg på at få Rom til at indgå i Italiens enhed. I 1870 fik Frankrig brug for alle sine soldater ved fronten, og dermed var Kirkestatens skæbne beseglet.

Roms fald indebar, at det første Va-

tikankoncil ikke, som hensigten havde været, kunne fortsætte sin virksomhed. I sommeren 1870 havde konciliet vedtaget dogmet om pavens ufejlbarhed, når han udtaler sig ex cathedra i dogmatiske og moralske anliggender. Modstanden mod ufejlbarhedsdogmet havde ikke mindst beroet på, at paven også var et verdsligt statsoverhoved, og mange frygtede, at en sådan autoritet over de troende skulle gøre dem til illoyale borgere i stater, som politisk stod i modsætning til Kirkestaten. Efter bare nogle måneders forløb fik ufejlbarhedsdogmet af historiske årsager for mange til dels et andet indhold.

Nu, hvor der er gået hundrede år siden da, forekommer pavens og størstedelen af den katolske verdens holden vagt over pavens verdslige besiddelser uforståelig. I dag er der ikke noget ejendommeligt ved overnationalt organisationer, hvis myndighed og uafhængighed ikke hviler på noget statsapparat eller territoriale besiddelser, men i 1870 var noget sådant totalt ukendt. Med det, vi kender til tingene, skulle Kirkestaten, som blev administreret ineffektivt og på bedste beskub, have været en belastning for pavestolen, men dengang betragtede man den territoriale suverænitets som en betingelse for pavedømmets selvstændighed i nationalismens tidsalder.

Fangen i Vatikanet

Det nye Italien og kongedømmet Savoyen tog Rom i besiddelse, og paven trak sig tilbage som »fangen i Vatikanet«. På det statslige plan blev der ikke etableret nogen som helst kontakt mellem pavestolen og »usurpatorerne«. Troende katolikker blev opfordret til at afholde sig fra at tage del i kongeriget Italiens politiske liv, og dette førte til en fremherskende liberalisme og antiklerikalisme. På den anden side veg det nye Italien uden om et åbent modsætningsforhold til den katolske kirke, og på lavere planer fandt man ud af at indrette sig, selv om kontakten manglede på højeste plan.

Den stejle og uforsonlige holdning fra pavernes side skabte alt for mange samvittighedskonflikter og svækkede den italienske stat, fordi katolikkerne slet ikke tog del i det politiske liv. Det, man positivt opnåede, var pavestolens fortsatte selvstændighed – selv uden verdslige besiddelser. Om man med en mere åben holdning over for kongeriget Italien ville have bevaret den samme uafhængighed, vides ikke.

Under Leo XIII holder man op med at stirre sig blind på »det romerske spørgsmål«, og paven viser sin interesse for problemerne i forbindelse med den

begyndende industrialisme ved at udsende den første sociale rundskrivelse *Rerum novarum*. Samtidig prøver man på at finde veje til en forsoning med det republikanske og antiklerikale Frankrig.

Pavedømmets øgede autoritet og selvstændighed kom for dagens lys under den første verdenskrig. Selv om pavens bestræbelser for at skabe fred ikke gav nogen konkrete resultater, var pavestolens neutralitet og handlefrihed et bevis på, at »fangenskabet« i Vatikanet nærmest havde givet ham større indflydelse verden over.

Da den første verdenskrig var forbi, mildnedes forholdet mellem Vatikanet og Italien, og don Sturzos katolske folkeparti spillede en ikke uvæsentlig rolle i årene indtil Mussolinis magtovertagelse.

Vatikanstatens opståen

Forholdet mellem Vatikanet og fasciststyret var temmelig omskifteligt. I 1929 afsluttedes imidlertid det konkordat mellem Italien og pavestolen, hvorved Vatikanstaten blev til. Vatikanstaten var i praksis en mellemting mellem den gamle Kirkestat og »fangenskabet« i Vatikanet. De fleste betragtede dette som en gunstig løsning af det gamle romerske spørgsmål, og ikke engang den kendsgerning, at det var noget, der var sket under fascisternes, har for alvor fået nogen til at anfægte den efter den anden verdenskrig.

Pavestolens – omend begrænsede – støtte til diktaturstaten til gengæld for lempelser på det kulturpolitiske område kan forekomme noget tvivlsomt. En side af forholdet mellem paverne og Mussolini fortjener dog ikke at glemmes. Den forsonlige politik over for den italienske diktator havde åbenbart som et af sine fornemste mål at forhindre, at Italien helt sluttede op på tysk side. Det var ikke mindst Østrigs selvstændighed, det gjaldt. Italien stod som dens fornemste garant lige til Anschluss. I 1938 indførtes også de første antisemitiske love i Italien, og fra det øjeblik mærker man en tydelig forværring i Vatikanets forhold til Mussolini.

Vatikanets kraftige henstillinger til Italien for at hindre dets indtræden i krigen, som nu er kommet ud gennem de dokumenter, der er bleve offentliggjort, blev mødt med en trussel om at okkupere Vatikanstaten.

Det, Pius XII ønskede under den anden verdenskrig, var at bevare Vatikanstatens neutralitet og integritet og dermed udnytte pavestolens vidtforegnede diplomatiske forbindelser til en indsats for freden og til udøvelse af karitativ virksomhed. Derimod lagde pa-

ven ikke hele Kirkens moralske vægt i vægtskålen i form af direkte og tydeligt udtalte angreb på diktaturstaterne for bestialitet og masse mord.

Der er naturligvis gode grunde til at tvivle på, at der var nogen rimelig mulighed for at sætte sig op imod en hjem søgelse som Hitlers krigsførelse ad diplomatisk vej. Man må dog huske på, at det netop var, hvad den svenske regering og rigsdag gjorde, og at pavens udtalelser var betydeligt mere entydige end den svenske statsministers på et tidspunkt, da Rom var besat af tyskerne.

Det forekommer helt urealistisk at tro, at Vatikanstaten ville være blevet skånet, hvis paven havde forladt den diplomatiske linie til fordel for en militant moralsk. Derved ville han ikke bare have sat sin egen og kuriens sikkerhed på spil, men også de italienske antifascisters og de romerske jøders, som på det tidspunkt havde søgt tilflugt i Vatikanstaten.

Magtkoncentrationen i Rom

Den anden verdenskrig betød næppe noget afbræk i den centralisering af såvel det politiske som af den øvrige beslutningsdygtighed i Rom, som har kendetegnet hele den udvikling, der er berørt ovenfor. Selve krigsafslutningen bragte heller ikke noget vendepunkt i pavedømmets historie. Kommunismens erobring af magten i Østeuropa og den kolde krig bidrog yderligere til at holde disse tendenser i live. Forkyndelsen af dogmet om Marias optagelse i Himlen i 1950 fremtræder i dag som højdepunktet i en bestemt udvikling. Det marianske fromhedsliv var muligvis allerstærkest i øststater som Polen. I 1950 forekom det mange usandsynligt, at Kirken nogen sinde mere skulle komme til at opleve et koncil.

Forsoningen mellem gamle fjender i Vesteuropa og grunden til samarbejdet blev lagt af katolske politikere i lande, hvor Kirken enten havde været i opposition eller i mindretal. Det drejede sig om Schumann og andre i Frankrig, om Adenauer i Vesttyskland og om de Gasperi i Italien.

Verden forandrede sig imidlertid i løbet af 50'erne, og da Pius XII døde, var den blevet en helt anden end før. En fortsættelse af den pavelige politik, som i mange henseender havde været så vellykket, var ikke mere mulig.

Kardinalernes valg af Johannes XXIII var vel nok nærmest et udtryk for, at de ikke havde nogen håndgribelig forestilling om det nye, som måtte komme. Johannes selv ydede sit i form af et radikalt ja til en nyorientering fra Kir-

kens side – og især ved at indkalde koncilet.

Den usikkerhed, der er fulgt i hælene på koncilets nybesindelse, er velkendt, og vi skal ikke her opholde os ved det, der har fremkaldt den. Modsætningen mellem det, kurien ville gøre koncilet til, og det, biskopperne selv ønskede, blev for mange en smertelig overraskelse.

Reformer og decentralisering

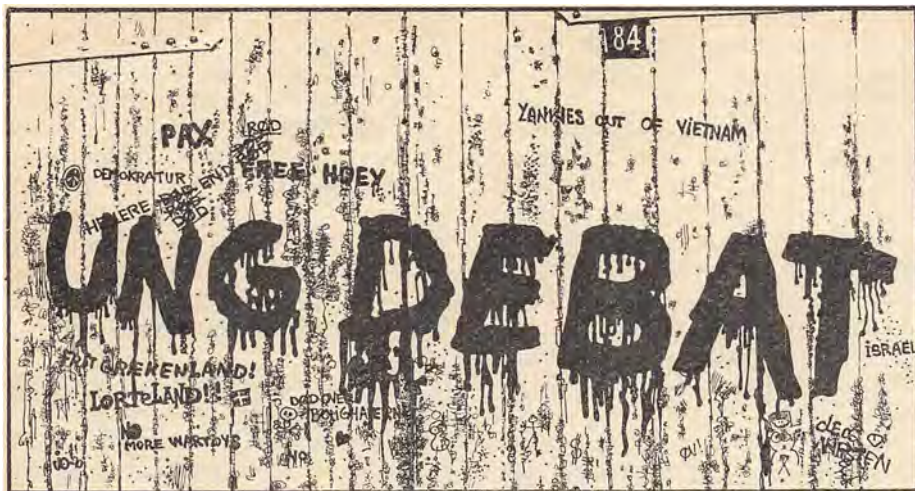
Den nuværende pave har fået den utaknemmelige opgave at gennemføre et stort reformprogram under kritik både fra de konservative, som frygter, at forandringerne vil føre til opløsning, og fra de progressive, som i deres stræben efter at ajourføre Kirken i forhold til verden ikke viger tilbage for at slutte sig sammen med dem, der traditionelt har kritiseret Kirken.

Når mange bedømmer pave Paul VI som overdrevent konservativ og forsigtig, kan dette kun forstås på baggrund af enormt opskruede forventninger om hurtige og radikale forandringer i Kirken. Ser vi bort fra disse forventninger, fremtræder han som en revolutionær på Peters stol. Vatikanets tidligere isolation er blevet efterfulgt af rejser verden over, som godt kan sidestilles med de mægtigste statsmænds. Paven har på en tidligere helt utænkkelig måde besøgt organisationer som FN og ILO.

Kuriens internationalisering er gået så hurtigt, som det overhovedet er muligt med en human personalepolitik. Decentraliseringen af beslutningsdygtigheden til bispekonferencerne og bispesynodens opståen har helt vendt den tidligere tendens til centralisering. Ganske vist er denne udvikling ikke gået smertefrit for sig, men vil man se vanskelighederne i et nogenlunde retfærdigt perspektiv, må man tage tidligere tendenser med i betragtning.

Intet kan være mere uhistorisk end det billede, man så tit bliver præsenteret for, af pavestolen som en engang almægtig institution, hvis indflydelse stadig er blevet mere og mere begrænset. Sammenlignet med de nærmest forudgående århundreder har 1900-tallet givet været en periode med øget myndighed og autoritet for pavestolen. Når udviklingen efter koncilet igen kan se ud til at gå i en anden retning, kommer initiativet til dette ikke mindst fra Kirkens ledelse, som har indset, at en ny social og kulturel situation kræver en fordeling af magtbeføjelserne, decentralisering, differentiering og medindflydelse.

At paven derved mister den del af sin autoritet, som hvilede på en »urokkelig og utilgængelig mystik«, kan man tage roligt. L. E.

Ung debats redaktion:

Amélie Haugsbyrdt

Keld Lauritsen

Peter G. Rasmussen

Jo Møller, illustratør

Indlæg og andet »stof« bedes sendt til:
Amélie Haugsbyrdt, Rantzausgade 70 C,
2200 København N. Tlf. (01) 37 06 77.

KUK

Adskillige KUK'er har i flere år haft store vanskeligheder. Svigtende medlemstilgang, manglende kvalifikationer hos bestyrelserne og fremfor noget alt for forskellige intentioner hos medlemmerne — nogle kommer fordi de føler et behov for at udvikle deres barnetro til en bærende livsholdning også som voksne, mens mange kommer udelukkende for at hygge sig — er nogle af de årsager, der oftest har været nævnt, hvor disse problemer er blevet diskuteret.

Alle KUK'er er særdeles demokratisk opbygget med årlige generalforsamlinger, der som klubbernes øverste myndighed vælger bestyrelserne. I de fleste KUK'er er medlemmernes indflydelse endog reel, — ungdomspræsterne holder sig pænt i baggrunden, og bestyrelserne begår ingen manipulatoriske underværker. Alligevel har man flere og flere steder fået øjnene op for det repræsentative demokratis mangler, især medlemmernes manglende fornemmelse af, at KUK'en er deres, at de bestemmer, og at de altså også har et ansvar. Man har derfor forsøgt at drage medlemmerne mere direkte ind i beslutningsprocesserne. Man opsætter forslagskasser, holder idémøder, hvor medlemmerne kan komme med forslag, ofte dog uden større succes. Bestyrelserne sidder stadig som »redningsnet«, hvis medlemmerne ikke skulle få taget sig sammen til at stille forslag.

Os bekendt har ingen forsøgt en radikal løsning: at afskaffe bestyrelsen. De praktiske vanskeligheder i forbindelse med en sådan ordning er absolut til at overse. Man kunne f.eks. vælge en sekretær, så udenforstående havde en person at kontakte. Alt andet kunne ordnes på medlemsmøder, som man afholdt, når der var behov. Her kunne programmerne fastlægges, man kunne finde ud af, hvem der skulle stå for det praktiske arbejde i forbindelse med arrangementerne, hvem der skulle repræsentere klubben ved DUK's møder o.l. Man kunne sørge for at fordele opgaverne således, at alle fik samme indflydelse og samme ansvar.

De fleste mennesker vokser med deres indflydelse og ansvar. Der er grund til at tro, at en ordning som den skitserede ville blive en katalysator for den bevidstgøring, som mange ønsker.

Red.

HJARDEMÅL

I Hjardemål besatte 15 aktivister for nogen tid siden en landsbykirke med det erklærede formål at kræve stat og kirke adskilt samt økonomisk ligestilling mellem de forskellige trossamfund, — krav som adskillige katolikker jo nok ville skrive under på. Offentlighedens reaktion var ganske overvældende. Ensidig fordømmelse over hele linjen. TV følte sig endog kaldet til at udsende frontberetninger bl.a. om politiets sendrægtighed, hvilket til alt held fik Holger Danske til at røre på sig og thyboerne op fra lænestolene. Dette fik aktivisterne til at afsløre sig som tøse-drenge. De turde ikke engang gå ud til de

over 100 truende mennesker og den lynchstemning, der ifølge pressen herskede mellem dem. Og nu blev de reaktionære, repræsenteret ved »Jyllands-Posten«, fornærmede over politiets tilstedeværelse. Politiet burde have holdt sig på afstand, så aktivisterne kunne få nogle klø, således som det er god skik i enhver ordentlig retsstat. Det var formodentlig kun et tilfælde, at den samme retsstat ikke kom til at afsløre en anden af sine fortræffeligheder. Aktivisterne blev ved underretten fængslet for tre uger på helt vanvittige sigtelser, bl.a. sammensværgelse mod staten, en kendelse landsretten dog under-

Sct. Albani kirke: en besættelse?

Apropos pastoralrådet

Menighedsråd, regionalråd og nu snart pastoratråd kan få det til at knage i Kirkens krop. Gamle, prøvede kræfter ser måske med blandede følelser på de nye medarbejdere: det er besværligt at være så mange om det, og hvad forstand har de nye på det, andre har slidt med i årevis? Og de nye tager vel noget tøvende taburetterne i besiddelse. Der ligger en ordentlig stak papir til dem fra synoden på Nyborg Strand: om Kirkens struktur, katekese og liturgi, institutioner og ordenssamfund, ægteskabsproblemer og ungdomsarbejde, økumeni og kristent engagement i samfundsproblemer af enhver art.

I dekretet om pastoratrådets oprettelse minder biskoppen om målsætningen for det hele: *Guds riges fortsatte udbredelse*. Det giver en rød tråd i de mange problemstillinger, men lægger også en dimension ind i dem, som ikke umiddelbart gør opgaven lettere: de nye reformer skal tjene Guds herredømme i Kirken og verden. Kan almindelige mennesker klare det?

Den første kristne menighed

Om urkirken hedder det, at de troende holdt sammen om apostlenes lære, fællesskabet med hinanden, eukaristien og bønnerne. Modernigheden i Jerusalem gik endda et skridt videre, idet ingen dér kaldte noget af det, de ejede, deres eget, men de havde alle ting fælles. »De havde ét hjerte og én sjæl«, hedder det i Apostlenes gerninger (4,32). Og Kristus lod sin Helligånd blive over dem, så deres menighedsliv bar frugt i mange tusinde nye kristne, som på deres

ord kom til troen på Kristus.

Sådan udbredtes Guds rige dengang – af jævne enfoldige mennesker, der drog enkle, men gennemgribende konsekvenser af det evangelium, de havde hørt, og gav Kristus æren.

Er det blevet anderledes i dag? I en vis forstand – ja. Kirken er gået ind i en dialog med den moderne verden, som er vanskelig og kompliceret, men nødvendig. Den har taget dens problemer på sig med fare for at glemme det specifikt kristne i sin indsats. Nu skal vi ud af ghettoen og tjene verden.

Det kom moderniteten også, da den flygtede fra Jerusalem til Rom – hovedstaden i et hedensk imperium. Tog de kristne dér den daværende verdens problemer på sig? Ja, apostlene gjorde i og for sig, især Paulus. Han beskæftigede sig i sine breve til menighederne med tidens kult og tankegange og med dens moral. Kendt er Paulus' besøg i et hedensk tempel i Athen, hvor han standsede op ved et alter for en ukendt gud og bagefter diskuterede med epikuræiske og stoiske filosoffer om denne guds identitet: »Det, som I dyrker uden at kende det, det forkyn- der jeg jer!« (Ap. gern. 17,23).

På samme måde undlod Paulus ikke at konfrontere hedningerne med sammenhængen mellem deres umoral og deres falske gudsyndelse. Deres lidenskaber er det, som har formørket deres hjerte, så de tænker tåbelige tanker, også om Gud. Og Guds straf består i at lade dem få deres vilje ved at »give dem hen i et forkasteligt sind til at gøre det usømmelige« (Rom. 1,28f).

De kristne skal forstå denne skæbne-

svangre sammenhæng mellem det liv, et menneske lever, og de meninger eller den tro, det bringer til torvs, – for ikke selv at falde i fristelse. Men i øvrigt opfordrer apostlen de kristne til simpelt hen at være loyale borgere, for at deres vidnesbyrd om Kristi kærlighed til alle ikke skal forplumres, men lyse desto klarere (Rom. 13,1-10).

Det lyder enkelt, skønt det er krævende i menneskelig henseende. Er det muligt at tjene Gud og verden i dag med et så enkelt vidnesbyrd?

Broderskaber i dag

Det mærkelige er, at der i dag netop er en længsel i ungdommen i retning af den evangeliske enfold. Længslen ytrer sig på forskellige niveauer og med forskellige navne, som dog alle har noget med kærlighed at gøre. Den moderne pluralisme har måske for den ældre generation især betydet en ret til at have forskellige meninger, men for de unge betyder den frihed til at realisere sig selv uden nogen programmering fra familiens, samfundets eller Kirkens side. Det er ikke filosofien, men livskunstneren, der er dagens helt. Og de unges middel til at genskabe enheden midt i forvirringen er kærlighed – kærlighed i form af sex eller fred eller retfærdighed eller solidaritet eller andre ting, når blot de opleves som kærlighed.

Også blandt de kristne dukker i dag denne sans for det enkle, medmenneskelige vidnesbyrd op, kun at den kristne bygger, ikke på sin oplevelse, men på Kristus.

Prioren i det protestantiske broder-

skab Taizé i Frankrig insisterer på dette: deres broderskab skal være et mødested for Guds samfund med menneskene. Det må for de kristne komme til et gennembrud gennem det jerntæppe, der skiller moderne mennesker fra Gud. Hvis dette gennembrud ikke finder sted, da er det ikke Kristus, vi vidner om, men os selv. Finder det sted, da er vort nærvær i verden mere betydningsfuldt end vor effektivitet, siger prioren i Taizé («Unanimité dans le pluralisme», Les Presses de Taizé 1966). I denne ånd forbereder hans broderskab nu tusinder af unge fra hele verden til et ungdomskoncil.

Hvad verden trænger til

Men er det kun broderskab, verden trænger til? Er der ikke også brug for bestemte former for indsats, det være sig af social eller mere intellektuel art? Ja, presser Gud ikke på i dag for at få de kristne til at engagere sig ikke blot i frelsesværket, men også i det fortsatte skaberværk? Jo, uden tvivl, og i en vis forstand gør det opgaven sværere for os.

Men det er med broderskabet i dag som med den første kristne menighed: Kristi Ånd, der rugede over den og gav den ét hjerte og én sjæl, sørgede også for, at enhver fik sin nådegave til det fælles bedste: nogle gav han at tale med visdom for at føre de kristne dybere ind i Gud og hans frelsesplan; andre at tale med indsigt, når de underviste i den kristne tro; andre den tro, der kan »flytte bjerge«, dvs. en usædvanlig tilid, midt i store vanskeligheder, til Guds hjælp. Andre modtog gaver til at helbrede i Helligånden eller til at tage usædvanlige initiativer («kraftige gerninger»); andre gaven til at profetere,

atter andre gaven til at bedømme ånder (1. Kor. 12,4-10).

Denne sidste gave fremhæver det 2. Vatikanconcil især i forbindelse med biskopperne, for at de kan »vurdere de troendes indsats og nådegaver, så alle hver på sin måde endrægtigt samarbejder på det fælles værk« (jfr. dekretet om biskoppernes hyrdeembede).

Forskellen i evner og kræfter

Ifølge Paulus modtager altså ganske almindelige mennesker i det kristne broderskab til stadighed mange forskellige nådegaver til det, som til enhver tid er det fælles bedste. Og koncilet fremhæver, at forskellen i nådegaver ikke må splitte Kirken, men skal styrke enheden. Hvordan opnår man det? Derved, at alle respekterer hinandens nådegaver og tillader Kristi Ånd at bryde gennem jerntæppet, ikke blot med sine nåde-

gaver til vort arbejde, men med sin Person til sit arbejde – gennem os.

Arbejder man, som om man var sin egen arbejdsgiver, da udæsker ens gaver og opgaver også andres selvhævdelse, og så blir der splid. Er Kristus arbejdsgiveren ved sin Helligånd, da giver man for intet, hvad man får for intet, for at den samme Ånd kan lyse desto klarere i alle. Da er de forskellige gaver til at være apostle, missionærer, kirkelærere, kateketer, til at tjene og administrere menighederne lige så mange forskellige udtryk for den samme Ånd, som arbejder i alle (1. Kor. 12,28).

Sådan kan mangfoldigheden føre til enhed, fordi de kristne i modtagelsen af deres gaver har modtaget Giveren selv. Og sådan kan arbejds-giveren, som er Kristi Ånd, selv sætte det kristne fællesskab i stand til at løse tidens opgaver, dvs. føre Kirken à jour.

Elsebet Kieler.

MEDDELSER FRA BISPEKONTORET

Blandede ægteskaber

De nye bestemmelser for indgåelse af ægteskab mellem en katolik og en ikke-katolik, som pave Paul VI har godkendt den 31. marts 1970, træder i kraft den 1. oktober i år (jfr. Katolsk Forum nr. 10, 1970). De nordiske biskopper har på bispekonferencen i juli i år vedtaget en række særlige bestemmelser, som skal danne grundlag for de enkelte bispedømmers forordninger vedrørende sådanne ægteskaber. Forordninger for bispedømmet København er under udarbejdelse, og det forventes, at et udkast vil blive forelagt på præstemødet på Snoghøj i oktober. Indtil de foreligger i endelig udgave meddeles følgende:

1) Dispens for indgåelse af blandet ægteskab skal indtil videre stadig indhentes hos biskoppen (generalvikaren).

2) De endelige erklæringer i det »gule skema« nr. 25. samt underskrifterne forneden på siden bibeholdes ligeledes midlertidigt, hvorimod nr. 26 i tilfælde af

a) at det i løbet af ægteskabsforberedelsen fremgår, at brudefolkene har besluttet sig til at lade eventuelle børn døbe og opdrage i den katolske kirke, erstattes af følgende erklæring fra præsten vedlagt det »gule skema«:

Jeg har gjort brudeparret NN og NN opmærksom på de vanskeligheder, som ofte er forbundet med et blandet ægteskab – især i forbindelse med børnenes religiøse opdragelse. Begge parter har over for mig erklæret, at de har besluttet sig til at lade deres eventuelle børn døbe og opdrage i den katolske kirke.

Sted og dato .. Underskrift: præst.

b) at den ikke-katolske part ikke er indforstået med, at eventuelle børn bliver døbt og opdraget i den katolske kirke, erstattes af følgende erklæring fra præsten vedlagt det »gule skema«:

NN (den katolske part), som ønsker at indgå ægteskab med NN (den ikke-katolske part), har i dag overfor mig erklæret, at han/hun oprigtigt er indstillet på at bevare sin katolske tro og gøre sit bedste for at eventuelle børn bliver døbt og opdraget i den katolske kirke.

Sted og dato .. Underskrift: præst.

Jeg bekræfter, at jeg i dag har gjort NN (den ikke-katolske part) bekendt med indholdet af den erklæring og det løfte, som NN (den katolske part) har afgivet overfor NN (præstens navn, henholdsvis »undertegnede«) den .., og

Fortsættes på side 21.

Pave Paul og kardinal Suenens

Paul VI og kardinal Suenens taler fortroligt

Rom – KIPA

Det italienske blad »Il Messagero« har bragt et referat af en fortrolig samtale, der for to måneder siden skal have fundet sted mellem pave Paul VI og kardinal Suenens. Eftersom der ikke fra anden side er fremkommet oplysninger om en sådan samtale, gengives den med det nødvendige forbehold:

Da kardinal Suenens trak sig tilbage efter det omtalte besøg hos paven, skal pave Paul have sagt til ham: »Bed for mig, for det er en svær opgave, der hviler på mig«, hvortil kardinalen svarede: »Deres opgave er ikke svær, – den er simpelt hen umulig.« »Hvorfor umulig,« spurgte paven. »Jo, se De,« sagde Suenens, »De har alt for meget at gøre på en gang. De er biskop af Rom, Vatikanstadens overhoved, patriark for de vestlige lande og den øverste for hele Kirken. De har altså en masse politiske, administrative, kontormæssige, pastorale og teologiske opgaver at løse. Det er der ingen, der kan klare.« »Men hvad skal jeg da gøre?«, spurgte paven igen. Som svar slog Suenens ud med armene og sagde: »Vi har jo kollegialiteten, decentraliseringen og dermed fordelingen af opgaverne.« Historien melder ikke noget om, hvad paven svarede på dette.

På besøg?

Vil Gromyko besøge Vatikanet?

Rom – KIPA

Den sovjetiske udenrigsminister Andrej Gromyko kommer efter indbydelse af den italienske udenrigsminister til Rom i dagene 10.–16. november. For den italienske presse er det så at sige oplagt, at Gromyko ved den lejlighed også vil aflægge et besøg hos pave Paul VI. Men hvis han gør det, er det i hvert fald ikke første gang. Gromyko og paven mødtes første gang den 23. april 1966. Derefter havde paven den 30. januar 1967 en samtale med præsident Podgorny. Dengang var det første gang en russisk statschef besøgte en pave, siden zar Nikolaus II i 1909 besøgte Pius X. »Tøbruddet« mellem pavestolen og Moskva begyndte i 1963, da Johannes XXIII modtog Krustchevs svigersøn Adjubej, hvad der på det daværende tidspunkt var noget virkelig sensationelt.

Hvornår?

»Hvornår bliver et menneskeligt foster et selvstændigt væsen?«

Hamburg – KNA

Spørgsmålet om, hvornår et menneskeligt foster får sit eget liv, var emnet for det tyske gynækologiske samfunds 38. møde i Hamburg for nylig. Den tyske jesuiterpater Hirschmann fra Frankfurt udtalte, at menneskelivet hidtil havde været urørligt fra undfangelsens øjeblik. »Undfangelsen og menneskets tilblivelse som menneske sker samtidig.« Denne påstand lod sig ikke mere forene med opfattelsen i dag. Imidlertid var moralteologerne endnu ikke kommet til enighed på dette punkt.

Teologen, dr. Hermann Ringeling, Hamburg, meddelte, at den evangeliske kirke i Tyskland (EKD) ville sætte sig imod en legalisering af svangerskabsafbrydelser. Han anførte i denne forbindelse et citat fra et internt forslag fra EKD's kommission for seksualitet: »Afbrydelsen af et svangerskab skal fra det øjeblik, kimcellerne er smeltet sammen, betragtes som drab på et liv i tilblivelse og må være udelukket som et middel til fødselsbegrænsning.«

Gynækologerne gik ind for en mildnelse af abortloven. Den tyske gynækolog Köster fra Giessen sagde om dette: »Der er først tale om et selvstændigt liv fra det øjeblik, ægget sætter sig fast på livmoderen, dvs. omkring 13. dagen efter befrugtelsen.« Indtil da kunne man ikke tale om »menneskeligt liv« i forbindelse med det befrugtede æg. Kongressen ville senere tage stilling til et forslag fra det tyske gynækologiske selskab om, på hvilket tidspunkt man kan begynde at betragte fosteret som et selvstændigt menneskeligt væsen.

»Jesuitter ansvarlige for uro«

»Ungdommen er fordærvet«

La Paz – KIPA

Den bolivianske regering har udvist fire jesuitter og en metodistpræst, som de beskylder for at have bragt landets sikkerhed i fare med deres politiske virksomhed. Det drejer sig om den bolivianske sociologiprofessor ved statsuniversitetet i La Paz, metodisten Anibal Rojas, den spanske sociologiprofessor, pater

Federicio Aguilio S.J., som i årevis har opholdt sig i Bolivia, kanadieren, pater Maurice Lefevre S.J., der har boet fire år i landet, og som for kort tid siden blev udnævnt til dekan for det sociologiske fakultet ved det katolske universitet i La Paz, og pater José Prats S.J., som har fået boliviansk indfødsret, og som har boet 15 år i Bolivia og er medlem af en kommission inden for den bolivianske bispekonference, samt om spanieren Pedro Negro S.J., der underviser ved statsuniversitetet i La Paz.

De fem præster blev arresteret om natten, og ved anholdelsen af pater Prats kom det til et sammenstød, hvor en student blev dræbt, mens tolv mennesker blev såret.

Siden da har et stort antal religiøse og politiske organisationer, fagforeninger og universitetssammenslutninger protesteret mod præsternes anholdelse og udvisning af landet. Den bolivianske bispekonference har opfordret regeringen til offentligt at gøre rede for det, der er sket. Jesuitterne har stillet i udsigst, at de vil opgive deres virksomhed i Bolivia, »hvor man i den grad krænker menneskerettighederne«. De står, hedder det, fuldt og helt bag deres medbrødres forsøg på at »få indført en menneskeligere og mere kristen samfundsorden i Bolivia, en samfundsorden, der svarer til de af Kirken angivne retningslinier«. Også metodistkirken og det kristeligt-demokratiske parti har sat sig i bevægelse på grund af udvisningerne.

Den bolivianske statschef Alfredo Uvando har for sin del erklæret, at præsterne »er ansvarlige for den uro, der hersker i landet, og at de fordærver ungdommens indstilling, og at staten derfor er tvunget til at gribe til forholdsregler til bevarelse af den bolivianske nations enhed og offentlige sikkerhed«. Den bolivianske indenrigsminister Juan Ayorax har over for pressen udtalt, at udvisningerne var nødvendige af hensyn til landets »indre sikkerhed«. Endvidere meddelte han, at sultestrejker for fremtiden var ulovlige, og at udlændinge, der havde opnået boliviansk statsborgerskab, ville miste dette, hvis de »skadede landets interesser«.

Udenlandske præster havde ugen før deltaget i en sultestrejke med det formål at få hæren til at udlevere ligene af otte studenter, som i juli måned var blevet dræbt af soldaterne i en junglekrig. I den nordlige del af landet har der i den senere tid igen været kampe mellem den bolivianske »befrielseshær« og regerings-tropperne.

Støt Katolsk Forum –
tegn et abonnement

Den personlige tro - fundamentet

»Kirkens fornyelse har ikke noget formål, hvis den personlige tro ikke er til stede«

Wien - KIPA

Wiens ærkebiskop, kardinal Franz König, har for nylig i en udsendelse i det østrigske fjernsyn med titlen »Orientering - Aktuelt fra kristenheden« udtalt, at en fornyelse af Kirken er påkrævet, men at den ligesom enhver anden manifestation fra Kirkens og den enkelte kristnes side ville være fuldstændig værdiløs, hvis den ikke var båret af de kristnes personlige tro.

Kardinal König indrømmede under samtalen, at liturgireformen ganske vist endnu ikke havde været i stand til at fylde kirkerne, og at intet menneske endnu var blevet troende på grund af en synode, men samtidig understregede han, at det, »selv om der ikke var tale om direkte resultater, ville været absolut forkert deraf at drage den slutning, at ændringerne ikke havde været nødvendige, eller at de havde været ligeform skadelige«.

Kardinalen erklærede sig enig i de ændringer, der var sket i Kirken, men udtalte, at de ikke måtte virke ødelæggende. For eksempel var liturgireformen både god og nødvendig, hvis den kunne give gudstjenesten mere liv og inderlighed, men »den ville være dødbringende, hvis den nedbryder kulten. Hvis kulten bliver tom, fører det til nedbrydelse af religionen.« Hvis man i messen ikke mere mærker noget til mysteriet, »er der fare for, at den i stedet bliver til et skuespil, en iscenesættelse af en stor tomhed.« Ganske vist skal man også bruge sin fornuft på det religiøse område, men man skal alligevel være klar over, at ikke alting lader sig forklare med fornuften. »En religion, der bliver fuldstændig 'afmytologiseret', er ikke mere nogen religion.«

Kirkens fornyelse er påkrævet, sagde kardinalen, men visse former for fornyelse, som en del mennesker inden for Kirken er kørt fast i, kan vende sig til en fare for Kirken. Kardinalen sagde ordret: »Vi kan ... kun redde Kirkens fornyelse, hvis vi forbinder det, der er dukket op af godt og rigtigt i koncilets kølvand, med en personlig tro.« Den permanente revolution betyder en hindring, ja en direkte ødelæggelse af enhver reform.«

Til sidst sagde kardinalen: En tro, der ikke giver sig til kende over for verden, er en død tro. Men tilkendegivelser uden tro bliver i sidste instans heller ikke til andet end rungende malm

og klingende bjælder. Det ville være farligt, om man glemte dette i dag.«

Fødselsdag

Dr. Visser't Hooft fylder 70

KNA

Ærespræsident og tidligere generalsekretær for Kirkens Verdensråd, dr. Willem A. Visser't Hooft fyldte 70 den 20. september. Dr. Visser't Hooft, der er hollænder af fødsel, har i de sidste 50 år i betydelig grad været med til at præge retningslinierne for den økumeniske bevægelse, ligesom han i disse år har ydet et væsentligt bidrag til kirkerens indbyrdes forståelse.

Instruks om den økumeniske samtales væsen

»Det, der forener os, er stærkere end det, der skiller«

Ny instruks fra enhedssekretariatet om den økumeniske dialog

Vatikanet - KNA

Det romerske sekretariat for de kristnes enhed har udsendt en instruks, der omhandler den økumeniske samtales væsen og mål samt grundlaget, metoderne, emnerne og de forskellige former for denne dialog. Den pågældende instruks, som har fået titlen »Refleksioner og forslag til den økumeniske dialog« er for nylig blevet udsendt af Vatikanet. Det fremhæves i kommentaren, at teksten i første instans henvender sig til bispekonferencerne og de lokale biskopper, som først og fremmest er ansvarlige for samtalen med de øvrige kristne.

I instruksens, som udtrykkelig betegnes som et arbejdsdokument, understreges det eftertrykkeligt, at teksten udelukkende tager sigte på samtalen mellem de kristne fra forskellige kirker og trossamfund. Det nævnes i skrivelsen som en betingelse, at alle samtalepartnere skal befinde sig på samme plan. Med al respekt for et bestemt kristent trossamfund må man dog ikke lægge skjul på de gensidige meningsforskelle med hensyn til troens indhold, udfoldelse og udtryk. Det er netop disse forskelle, der skal gøres til genstand for en dialog. Det, der forener de kristne, er stærkere end det, der skiller dem. Derfor gælder ordet »enhed om det, der er nødvendigt, frihed til at tvivle - og kærlighed i alt«. Den katolske part skal

til enhver tid tage hensyn til troen og til biskoppernes henstillinger.

Som emner for dialogen opregnes i instruksens spørgsmål angående troens indhold, teologiske spørgsmål, spørgsmål angående liturgien og det åndelige liv og desuden spørgsmål, der »har forbindelse med vor tid og med de kristnes vidnesbyrd og sendelse til verden«. Som nærmere angivne emner for dialogen nævnes i instruksens: Åbenbaringen, den hellige Skrift, Kirken, missionerne samt spørgsmål om freden, overbefolkningen, ægteskab og fødselskontrol, den såkaldte »Gud er død«-teologi, spørgsmålet om sulten i verden, marxismen, mødet med de ikke-kristne religioner, sekulariseringen og flere andre. En forudsætning var det dog, at alle disse spørgsmål blev drøftet i lyset af evangeliet.

Præstevielse af gifte mænd?

Den tyske bispekonference drøfter præstevielse af gifte mænd

KNA

Den tyske bispekonference har i sinde alvorligt at drøfte spørgsmålet om, hvorvidt man skal kunne præstevie gifte mænd, hvorefter bispekonferencen vil forelægge resultatet af sine drøftelser for den næste bispesynode i Rom. Det er præsterådet i ærkebispedømmet Bamberg, der har opfordret bispekonferencen til at tage spørgsmålet op. Det samme krav blev fremsat af arbejdsgrupperne »Ægteskab og familie« og »Kirken og arbejdernes verden« på den for nylig afholdte Katholikentag i Trier.

Store fælles træk - teologerne indbyrdes

Fælles drøftelser mellem teologerne

Det katolske tidsskrift »Concilium« havde i anledning af femårsdagen for sin beståen arrangeret en international teologkongres i Bruxelles i dagene 12.-17. september. Emnet for drøftelserne var »Kirkens fremtid«. Man nåede dog kun til at opstille et abstrakt billede af Kirken, som i den enkelte situation vil kunne fortolkes efter forgodtbefindende.

Ifølge udtalelser fra arrangørerne var man tvunget til at begrænse sig til det principielle, fordi man var nødt til at tvinge resultatet af kongressens arbejde ind i en spændetroje af resolutioner. Resolutionernes indhold var imidlertid konkret nok, når det for eksempel drej-

ede sig om at erklære *forskellige kristne menighedsformer* og den måde, hvorpå de skulle supplere hinanden indbyrdes, og nye regler for fremgangsmåden ved besættelse af kirkelige embeder for mål, man burde stræbe efter at realisere.

Om Kirkens sendelse til verden erklærede teologerne, at menighederne må se at nå til klarhed over deres historisk betingede situation, og at de må tage parti for friheden i det samfund, de tilhører. Det gælder om fordomsfrit at tage stilling til deres afhængighed af samfundet og især til de kirkelige institutioners afhængighed af de magthavere, der undertrykker dem. Disse udtalelser har muligvis været tilstrækkelige for de repræsentanter for de vesteuropæiske lande, som udgjorde størstedelen af deltagerne i kongressen. Repræsentanterne for tredjelændene ville derimod gerne have haft mere konkrete udtalelser. »Concilium«s redaktør, hollænderen Paul Brand, sagde da også: »Der er faktisk ikke blevet taget tilstrækkeligt hensyn til de kristne i de marginale grupper og til alle dem, der føler sig fremmede i Kirken som institution.«

Drøftelserne i Bruxelles drejede sig imidlertid først og fremmest om teologernes syn på sig selv, idet de ikke mere føler sig som abstrakte lærde, men som en del af hele Gudsfolket som sådant. Den belgiske dominikanerpater E. Schillebeeckx sagde: »Vi er kun en røst i Kirken, og vi er ikke engang den vigtigste, for nu er det i basis, 'Kirken' udfolder sig.« Så meget glædeligere var det for teologerne i deres søgen efter et nyt ståsted at konstatere de store fælles træk mellem teologer fra hele verden. »Det var for mig det vigtigste på hele mødet,« sagde den schweiziske professor, dr. Hans Küng.

Præster bemyndiges til at dispensere

Bestemmelser om, hvordan instruksen om de blandede ægteskaber skal føres ud i livet

KNA

Den tyske bispekonference har som forventet på sit efterårsmøde i Fulda truffet bestemmelse om, hvordan pavens instruks om de blandede ægteskaber skal føres ud i livet. Bestemmelserne træder i kraft med udsendelsen af pavens Motu proprio den 1. oktober i år. Retningslinierne er på de enkelte punkter fastlagt som følger:

– Alle præster med generel fuldmagt til at foretage ægtevielser bliver bemyn-

diget til at dispensere fra ægteskabshindringer på grund af forskellig trosbekendelse. Dermed har biskopperne »anerkendt, at der, som situationen er i Tyskland, i alle tilfælde er tilstrækkelig grund til at give en sådan dispens« (Döpfner).

– Fuldmagten til at dispensere fra ægteskabshindringer på grund af religionsforskelle (ved ægteskaber mellem katolikker og ikke-døbte) indehaves af den lokale biskop.

– Biskopperne forbeholder sig fuldmagten til at dispensere fra formen, dvs. fra ægteskabets indgåelse i en katolsk kirke (som Rom hidtil har skullet tage stilling til). Hermed ønsker man ifølge kardinal Döpfner at understrege, »i hvor høj grad den værdighed, der tilkommer ægteskabets sakramente, kræver, at erklæringen om viljen til at indgå ægteskab finder sted i en passende offentlig form«.

– Overalt, hvor der optræder vanskeligheder, hvad angår ægteskabets indgåelse i en katolsk kirke, og biskopper derfor dispenserer fra formen, må de to parter før ægteskabets indgåelse afgive en bindende erklæring om, at de betragter en ikke-katolsk eller borgerlig vielse som bindende for ægteskabet. Under alle disse former kommer ægteskabets sakramente i stand.

– Hvad spørgsmålet om den såkaldte økumeniske vielse angår, går man i udførelsesbestemmelserne (såvel som i Motu proprio) ud fra, at erklæringen om viljen til at indgå ægteskab ikke to gange kan afgives i religiøs form. Men hvor parterne nærer ønske om, at præsten fra det andet trossamfund også tager del i liturgien ved indgåelsen af et ægteskab i den katolske eller den protestantiske kirke, er dette muligt. Der gøres opmærksom på, at der i forståelse med lederne af de andre kirker skal fastlægges passende ydre former for sådanne handlinger.

– Ordets gudstjeneste anbefales som liturgisk form ved indgåelsen af kirkelige ægteskaber mellem medlemmer af forskellige kristne trossamfund. Muligheden for at brylluppet kan finde sted i forbindelse med messen udelukkes ganske vist ikke, men de almindelige forudsætninger og betingelser for nadverfællesskab gælder også i dette tilfælde (ingen »interkommunion«).

– Forskriften i Motu proprio om det løfte, den katolske part skal afgive med hensyn til børnenes katolske opdragelse, skal opfyldes, ved at præsten under ægteskabsforberedelsen stiller følgende spørgsmål: »Er De Dem bevidst, at De som katolsk kristen er forpligtet til at lade Deres børn døbe i en katolsk kirke og til at opdrage dem i den katolske tro? Lovet De efter bedste evne at be-

stræbe Dem for at opfylde dette moralbud, så vidt det er Dem muligt i Deres ægteskab?«

– Præsterne skal gøre de implicerede opmærksom på, at straffen i form af udelukkelse fra sakramenterne på grund af indgåelse af ægteskab under en form, der er i modstrid med en af de hidtil gældende forskrifter, er ophævet, og at katolikker, der lever i et ugyldigt ægteskab, uden tvang med hensyn til formen kan gøre deres ægteskab gyldigt.

Biskopperne henviser i indledningen til, at udførelsesbestemmelserne »i pastoral ansvarsbevidsthed og ud fra en økumenisk holdning« skal hjælpe mange mennesker med at løse deres vanskelige problemer med hensyn til ægteskabet. Ganske vist er det kun en del af problemerne i forbindelse med de blandede ægteskaber, der kan løses ved hjælp af juridiske fornyelser. Bispekonferencen vil bestræbe sig for sammen med de øvrige kirkeledelser i Tyskland at udarbejde retningslinier for en fælles sjælesorg for de blandede ægteskaber. Forberedelserne og samtalerne i denne forbindelse er allerede sat i gang.

Iagttagere regner med, at udførelsesbestemmelserne vil blive godt modtaget af alle de protestantiske kirkeledere – ikke mindst, fordi man, før de blev udsendt, har rådført sig og truffet aftaler med den kommission inden for Tysklands evangeliske kirker, der beskæftiger sig med disse anliggender. Det forløb dog allerede på forhånd fra forskellige kredse inden for de blandede ægteskaber, at de absolut ikke var indforstået med forslaget.

Camara om den dobbelte fristelse

»Jeg er en Kirkens mand,« siger Helder Camara

Den brasilianske ærkebiskop Sigauds beskyldninger mod hans »embedsbroder« Helder Camara, som kom frem på den tyske Katholikentag i Trier, har foranlediget Program 2 i det tyske fjernsyn til at udsende et »portræt« af Camara. Udsendelsen, som varede en halv time, blev allerede optaget i foråret, og samtidig blev der lavet en udsendelse om Camaras konservative modstander Sigaud, som kom i det tyske fjernsyn i slutningen af juni.

Hvad siger nu ærkebiskop Camara selv til, at man har nævnt ham som kandidat til Nobels fredspris? »Hvis det virkelig skulle ske,« sagde han i udsendelsen, »ville det være det bedste svar – især i mit eget land, fordi de privilegerede og regeringen stadig betragter mig som en kommunist og en oprø-

rer. I og for sig ville det være meget opmuntrende, hvis jeg, hvad jeg ikke tror, under disse omstændigheder en dag skulle komme hjem til mit land som indehaver af Nobels fredspris.« Camara mener, at der findes uretfærdigheder både i de velhavende lande og i udviklingslandene og mellem disse lande indbyrdes: »For mig at se er disse uretfærdigheder allerede voldshandling nr. 1, og denne voldshandling fremkalder en reaktion fra de undertrykte eller i hvert fald fra ungdommen. Der har vi så voldshandling nr. 2. Så griber regeringen ind, fordi den synes, at den må genoprette den offentlige ro og orden. Det er voldshandling nr. 3.« Helder Camara har dog trods alt ikke mistet håbet, fordi der efter hans mening verden over findes en stadig voksende bevægelse, som tager afstand fra volds-

handlingerne og kræver retfærdighed som en forudsætning for freden. Nu mangler der bare, at denne bevægelse slutter sig sammen på internationalt plan, og at der på den måde bliver »retfærdighed og fred« i verden.

Camara nævner i interviewet en dobbelt fristelse, som dels går ud på »at forlade den institutionelle kirke som en forudsætning for troskaben mod Kristus« og dels at »gå over til voldsanvendelse som et evangelisk krav i betragtning af forholdene i dag i Latinamerika og i hele verden«. Og dog erklærer ærkebiskop Camara: »Jeg føler mig fast besluttet på at prøve andre veje ... Jeg er en Kirkens mand. Læg mærke til det.« Det værste for ham ville være, siger Helder Camara, at miste den Hellige Faders tillid, – »ikke bare Paul VI's, men pavens«.

SYNSPUNKT

ANGÅENDE EN ANNONCE

Replik af Aage Dyrkjøb

I Katolsk Forum nr. 18 er der på næstsidste side indrykket en annonce, indeholdende det omdiskuterede manifest »for pave og kirke«. Man undres og tvinger sig selv til at tænke nærmere over denne mærkværdige sag. Det er omtrent, som når f.eks. socialdemokratiet forud for et valg fremkommer med propaganderende annoncer i konservative blade.

Lad mig straks sige, at jeg finder det rigtigt, at Katolsk Forum ikke har optaget manifestet i bladets tekst. Opråbet er sikkert velment, men totalt misforstået. Hvis pave Paul trænger til støtte, skal han i hvert fald ikke modtage den i form af sådanne sympatitilkendegivelser, der – på et helt forkert plan – ligesom klassificerer os i gode og mindre gode katolikker. Vi, som ønsker den fornyelse i kirken, som pave Johannes lagde grunden til, fortsat og udbygget, har ikke til hensigt at være kirken og paven utro. Der er sikkert også mange af os, som kunne ønske lidt mindre forvirring og lidt færre eksperimenter. Men ændringer og omstilling – ikke mindst indenfor en så traditionsbunden institution som den katolske kirke – kræver nu engang sin tid. Det er i hvert fald hovedsagen, at der sker noget, at kirken ikke forkalkes og bliver en reminiscens fra fortiden, men en levende organisme, tro mod sin herre, der netop kom som fornyer og frelser.

Manifestets enkelte punkter er sat meget tilforladeligt op, så de synes uangribelige, men i virkeligheden indebærer de jo dog en konservatisme, der betyder en hæmsko for den videre udvikling. Der skal naturligvis ikke rokkes ved de fundamentale trossandheder. Kirken skal ikke gøres til en sekt blandt sekter –

eller til noget udflydende, som der ikke er hold i. Men den skal være en kirke på vandring, fordi den består af mennesker, der altid vil være på vandring.

Hvad vil det f.eks. sige, når man afviser »den kærlighedsløse og ødelæggende kritik af kirken og dens traditioner, som ikke forstår at skelne det menneskelige fra det guddommelige«? Hvis de mennesker, der udøver kritik, ikke føler sig knyttet til kirken og vil bevare den, var det unægtelig betydelig nemmere for dem simpelt hen at melde sig ud.

Eller hvad betyder det, at man afviser »en demokratisering af kirken, som antaster dens hierarkiske forfatning og dermed fører til opløsning«? Hvorfor tillægge de mennesker, der ønsker kirken demokratiseret, den hensigt – eller dog den blåøjethed, at de arbejder på kirkens opløsning!

Og hvorfor fremhæve, at vi forventer, »at den kirkelige journalistik altid beretter sandt om kirkelige begivenheder og anliggender og ikke ensidigt går fornyelsestrangens ærinde«? Vil det sige, at man ligefrem anklager visse journalister for usandhed? Eller ønsker man censur eller diktatur indført i bladverdenen?

Det forekommer mig, at de fleste af manifestets paragraffer, når de nærmere gennemtænkes og analyseres, giver udtryk for en kedelig reaktionær holdning, som i virkeligheden er i modstrid med den fornyelsens ånd, der burde præge kirken.

I en brydningstid kommer der naturligvis også en del frem, som ikke er holdbart, men kunne vi dog ikke prøve at forstå hinanden og samarbejde i stedet for at rulle jerntræpper ned?

Aage Dyrkjøb.

PAVETRO?

Replik af pater Jong

Uden for kirken i Lutjebroek, hvor jeg blev døbt, står en statue af en soldat. Det er en zuav, et medlem af det pave-lige beskyttelseskorps, der i 1860'erne forsvarede pavestaten mod de italienske tropper, som ville indlemme den i Italien. Zuaven faldt i en træfning med Garibaldi's tropper. Det fortælles, at hans ammunition var sluppet op. Da vendte han geværet og begyndte at banke løs på modstanderen. Elleve af dem blev dræbt, før zuaven faldt.

Han var ikke den eneste fra landsbyen, der havde meldt sig. Jeg husker ganske svagt en gammel mand, om hvem det blev fortalt, at han også havde været zuav. Man så op til ham. Byen var stolt af sine sønner, der havde forsvaret pavestaten med livet som indsats. For at holde deres minde levende, havde man givet den lokale fodboldklub navnet »De zouaven«, zuaverne.

Vi, som lever hundrede år efter zuaverne, har ganske vist på ingen måde lov til at ringeagte deres intention, men samtidig har vi al grund til at være taknemmelige over, at det ikke lykkedes for dem at bevare pavestaten. Benedikt XV kunne ikke have arbejdet for freden under den første verdenskrig, hvis han selv var blevet indblandet i den. Man har kritiseret Pius XII fordi han ikke protesterede højt nok imod jødeforfølgelsen. Hvad ville man have sagt, hvis paven samtidig havde været fyrste over et besat område? En suveræn pavestat, der omfattede store dele af Mellemitalien ville næppe kunne holde sig udenfor NATO. Der skal ikke ret megen fantasi til at forestille sig, hvad det ville have betydet for katolikkerne i Østeuropa, for blot at nævne et af de uheldige følger af et sådant medlemskab. Zuaven fra Lutjebroek blev et tragisk offer for en skæbnsvanger fejltagelse. Han kunne uden tvivl have fundet andre og bedre opgaver for sin ædelmodighed og energi. Peter begik den samme fejl som i Getsemane have, da han drog sværdet for at forsvare sin mester.

Man kan dårligt lade være med at drage en parallel mellem zuaverne og bevægelsen for pave og kirke. Ganske vist bruger man et andet våben: en pen, i stedet for et gevær, men hvem siger, at pennen er mindre farlig? Det er dog ikke våbenet, der er det afgørende. Det er selve ideen, tanken, der ligger bag. Zuaverne ville aldrig have drømt om at bruge våbenmagt, hvis de ikke havde været overbevist om, at pave og kirke var i fare. Så vidt man kan forstå af manifestet for pave og kirke, er dets

**SCT. ANNÆ REJSER –
PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1970.**

17/10–24/10 Rom (efterårsferien) – fly – 7 dage – pris 965,-.

Oplysninger og tilmelding: Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S.
Tlf. 58 74 12 eller 69 03 01 (pastor d'Auchamp).

Bliv børnehavelærerinde!

Nordlak Montessori Kursus Statsanerkendt – Statsunderstøttet

Seminarlektorstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Hørlup 7894 - 7842

tal forsikring med

**ABSALON
SKANDINAVIA**

- det er sikkert

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m. m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Asylgade 16 - Telefon 12 33 43

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kon-
toret Bredgade 89A, hver tirsdag kl. 19
til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA18 2323.

Fa. Karl A. Hansen

Murermestre ★ Entreprenører
Ingeniører ★ Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 80 11 55 og 60 16 55

Katolsk Forum har en god
måde at være katolsk på

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C

København V

Tlf. Eva 3767

Kød, flæsk, pålæg

En gros og en detail

D. Plate Petersen

Malermester

Tlf. Fasan 2718

Centralmøjeriet

Afdeling: Vesterbro

Århus

Telefon 12 87 00 (4 lln.)

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - 94 33 66

Bliv abonnent. Det betaler sig for Dem.

G. Garth-Grüner

Landaretsagfører

Bredgade 25

København K.

Telefon Minerva *408

Ringsted Isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
af Deres olietank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød

Tlf. *(03) 27 31 00

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører

Smallegade 4, København F.

Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13,

Charlottenlund.

Tlf. Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen El. Installatør

Ramsherred 31

Aabenraa

Tlf. 2 25 30 og 2 34 27

Lys - Kraft - Varme

Ove Juel-Christensen

Tlf. 29 55 88

Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester

Stationsvej 11, Nivaa

Tlf. (03) 24 71 50

Flint arbejde – Tria 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis Ikke – så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Støt vore annoncører

initiativtagere af samme mening. Men hvorfor er man bange? Det er mere end 1900 år siden, Gamaliel udtalte, at hvis dette var menneskeværk, ville det hurtigt bryde sammen. Men når klippen ikke er menneskeværk, skulle det vel ikke være nødvendigt at stive den af med papir. Det eneste, der kan styrke klippen, er omvendelse: »Når du en gang omvender dig, da styrk dine brødre« (Lk. 22,32). Denne omvendelse, både i spidsen og i bunden, er nødvendig til enhver tid, men den klarer man ikke med underskrifter.

Paven er Peters efterfølger, men i middelalderen blev han også den romerske kejsers arvtager. Det har måske været godt dengang, men den tid er uigenkaldeligt forbi, og kejserarven skal afvikles. Zuaverne prøvede at forhindre denne udvikling. Det mislykkedes, heldigvis. Men udviklingen er ikke færdig, og jo mere paven fremtræder udelukkende som Peters efterfølger, desto mere svarer han til Kristi hensigt, og desto mere vil han også blive accepteret af alle kristne. Man kan dårligt gøre sig fri af det indtryk, at bevægelsen for pave og kirke i den samme gode hensigt som zuaverne trods alt også kæmper for uvæsentlige ting. Hvorfor? Fordi vi er mange, som hverken kunne drømme om at bryde med paven eller at skrive under på manifestet. Er vi så kættere?

Med hensyn til manifestets tekst og indhold må det konstateres, at det vender sig mod unavngivne modstandere, og at det ikke altid er så kritisk over for sine argumenter, som man nok kunne ønske det. I indledningen siges der for eksempel, at den tyske »Bewegung für Papst und Kirche« har kunnet aflevere 120.000 underskrifter til paven. Tallet ser stort ud, men et politisk parti i Tyskland skal have mere end dobbelt så mange stemmer for at komme ind i Bundestag. Overført til vore forhold svarer det til cirka 100 underskrifter. Der er altså ikke tale om noget stort antal.

Manifestet afviser de vildfarelser, som Pius XII har afvist i »Humani Generis« og Paul VI i »Ecclesiam Suam«. Hvorfor begrænser man sig til disse to rundskrivelser? Pius XI siger i sin encyklika »Divini illius Magistri« af 31. december 1929 at blandede skoler er uforenelige med en kristen opdragelse, og at offentlige gymnastikopvisninger af piger er skandaløse. Pius IX afviser i sin »Syllabus« af 8. december 1864 bl.a. følgende vildfarelser: »Kirke og stat bør adskilles; det ville være yderst gavnligt for kirkens frihed og trivsel, hvis pavestaten blev afskaffet (zuaven fra Lutjebroek faldt et par år efter); det er ikke længere ønskeligt, at den katolske religion er den eneste tilladte; det er godt,

hvis immigranter i katolske lande får lov til at udøve deres religion«. Afviser manifestets underskrivere også disse vildfarelser? Der er visse ting, der tyder på, at de ikke gør det. Hvorfor? Hvor sætter man grænsen? Pius IX og Pius XI har nøjagtig samme autoritet som alle andre paver.

Der udtales også visse forventninger i manifestet. Man forventer, »at kirkens læreembede udøves med apostolisk frimodighed«. Sker det ikke i øjeblikket? Man forventer ligeledes, »at kirken modigt udøver sin domsfuldmagt og udelukker, hvad ikke mere hører til den«. Man har nærmest indtryk af, at manifestets fædre og mødre løfter pegefingeren mod paven. Han har nemlig indtil dato ikke udelukket nogen. Ville en lidt anden tone ikke være mere i overensstemmelse med det syn på autoriteten, som manifestet står for?

Alle disse indvendinger drejer sig måske om mindre væsentlige sider i manifestet. Der er imidlertid et punkt, hvor man absolut må sige fra, en udtalelse, som efter min mening må afholde enhver fra at skrive under. Manifestet afviser »enhver meningsændrende 'nyformulering af dogmerne' (Paul VI, 4. dec. 1968)« og udtaler så videre: »Vi må til stadighed konstatere, at krav herom ikke rejses, fordi det moderne menneske ikke kan forstå dogmernes sproglige iklædning, men fordi man ikke mere vil antage deres indhold.« Hvordan kan man tillade sig at sige sådan noget? Kan man se ind i et andet menneskes samvittighed? Har man virkelig lov til at stemple andre som kættere og Kristusfornægttere? Hvordan kan dette forenes med evangeliets ord om ikke at dømme?

Johs. Jong

IN MEMORIAM

Pater Brosens in m.

Et årelangt sygdomsmartyrium er endt. Et hårdtprøvet præsteliv er afsluttet. Pater Alfons Antoine Brosens døde i sit barndomshjem i Hoogstraten i Flanderen 17. september 1970.

Ellers boede han på St. Maria Hospital i Vejle. I mere end tyve år har pater Brosens lidt af en stadig mere nedbrydende sclerose. Men han har dog et rigt præsteliv bag sig.

Antoine Brosens blev født i 1914 i en velhavende bryggerfamilie. Hans far var en tid borgmester i sin hjemby. Som 21-årig trådte han ind i præmonstratenserbbediet Averbode. I 1941 viede biskop Brems, der selv var udgået fra Averbode, den unge flamlænder til præst. I fire år var han ansat ved sit klostres kollegium i Antwerpen som lærer. Samtidig arbejdede han med katolsk spejderbevægelse – bl.a. som divisionskapellan for ulveungerne.

I 1946 kom pater Brosens til St. Norberts Kirke og menighed i Vejle. Her stiftede han St. Norberts Dreng- og Pigetroppe og var en meget virksom spej-

derpræst ved siden af sin øvrige gerning i kirke, menighed og skole. Han var også rektor for søstrene.

Men for en snes år siden tog den begyndende sygdom ham ud af hans aktive liv. Siden har hans hjem været St. Maria Hospital. Brosens var hårdt prøvet. Det gik efterhånden tilbage på flere områder: gang, bevægelighed og til sidst tillige tale. Men han var tapper, stærk i sin tro og tålmodighed. Jeg har aldrig hørt en klage eller et udtryk for modløshed fra ham.

Mariasøstrene viste den syge præst stor godhed og plejede ham alle årene. Under meddelelsen om hans død står: hans kloster, hans familie, Mariasøstrene og hans sygeplejerske, søster Yvette, der de mange år har givet sin patient al sin tid og alle sine kræfter og hjulpet ham med alt.

Pater Brosens blev ikke passiv og altopgivende. Mange kom og talte med ham. Han blev en støtte for andre syge ved breve gennem De Syges Apostolat og – kørt omkring i rullestol – for patienter på søstrenes hospital. Han kunne jo med mere vægt end mange tale om lidelse og gudhengivenhed.

Pater Brosens var en stor børneven. Trods sin bundethed stiftede han et børnesangkor, som han kantede »Solskin«, og han ordnede, at dette kor sang på hospitaler og i fængsler, ja, selv på en udlandstourné til glæde for mange.

Pater Brosens havde et lille talent for billedkunst. Han malede støttet af sin meget talentfulde medbroder, pater Francisus Vervoort, men også dette standsede den grusomme sygdom.

Pater Brosens fik et rigt præsteliv i virke og smerte.

O.J.B.

Firma Hans Møller

v. Ib Møller
 Sct. Olegade 22, Roskilde
 Telefon 35 18 77
 Bilkkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
 Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvitter
 Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
 Fydepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen

Slagtermester
 Kød - Flæsk - Pålæg
 Sct. Olegade 13, Roskilde
 Tlf. 35 01 67

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
 Tlf. 35 27 77
 Aut. leverandør af kirkevine

Schløth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
 Tlf. 55 57 80

Alt i moderne belysning

Karl A. Købløv

aut. elektroinstallatør
 Hvidovrevej 275
 Tlf. 78 15 23

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A,
 1850 København V
 Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
 TRYKSAGER
 KONTORARTIKLER
 PROTOKOLLER
 PLASTIC
 KONVOLUTTER

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27
 1256 København K.
 Telefon (01) 15 15 11
 Telegramadresse: Forekjold

Støt vore annoncører

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
 Værkated: Hededammen 4
 Skolebakken 147
 Esbjerg. Tlf. 12 93 50

Tonny Vergmann

Bilkkenslagermester
 aut. vand- og gasmester
 Solagervej 8, Næstved
 tlf. 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
 Ramshørd 13. Tlf. 72 01 58
 Næstved
 Leverandør til katolske Institutioner

Emille Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
 Alt vedrørende begravelser
 ordnes personligt.
 Alle aftaler kan træffes i hjemmet
 eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

Georg Poulsen & Søn

Bilkkenslagermestre
 Sct. Annagade 19
 Helsingør. Tlf. 21 01 64

Carl Bæk & Søn
 El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
 Lys - Kraft - Oliefyr
 Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoller
 Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Muremestre
 Amallegade 18A - Horsens
 Tlf. 62 19 20

EBM
 ENGLSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
 (Forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.
 Tlf. (01) 14 24 62
 Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
 Omindbindinger

W. A. Werner A/S

Ost en gros
 Teglgårdsstræde 13
 København K.
 Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)
 Kvalitetssøst

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvvej 10, 2920 Charlottenlund
 Tlf. Ordrup 29 07
 Træffes efter aftale

P. F. Kjeldsen

Skomagørgade 34
 Telefon Roskilde 35 75 75
 Byens største specialforretning i
 URE og OPTIK

Kom **TIERE** i

**Næstved
Diskontobank**

... banken i **centrum**

Niels Boesen

Begravelsesforretning
 v/ A. Jürgensen
 Nørrebrogade 9, 7100 Vejle
 Telefon (05) 82 07 25

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
 Kongensgade 39, Esbjerg
 Telefon 12 08 29

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri
 Grundlagt 1806
 Aabenraa

Murermester- og entreprenørføretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christlans Allé 6, Aalborg
 Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Der er altid noget af interesse
 i Katolsk Forum

MEDDELELSE
FRA BISPEKONTORET

Fortsat fra side 13.

at han/hun har taget det til efterretning.

Sted og dato . . Underskrift: præst.

3) Biskoppen kan fremover give dispens fra forpligten, således at en katolik kan indgå ægteskab med en ikke-katolik for en ikke-katolsk vielsemyndighed, såfremt der er alvorlige vanskeligheder forbundet med en katolsk vielse.

Fratrædelse og ansættelser

Pater Franz Poppe SJ fratræder pr. 31. december 1969 sin stilling som sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke, København, og efterfølges af pater Knud Aage Nielsen SJ. Pater F. Poppe forbliver fremdeles som rektor for Skt. Knuds stiftelse, Stenogade.

Pater Gottfried Grünwald SJ er pr. 4. september 1970 udnævnt til studentpræst i Århus.

Pater Jędrzej Wincenty Grzelak C.s.s.R. er pr. 4. september 1970 udnævnt til studentpræst i Odense, idet han samtidig beholder sin stilling som kapellan ved Skt. Albani Kirke.

Orlov

Pater Vincent Duclos OP har fået orlov fra juli 1970 til juni 1971 for at foretage økumeniske studier i udlandet. Den 25. september 1970.

Hans L. Martensen,
biskop.

DANMARKS KATOLSKE
LÆRERFORBUND
ORDINÆR GENERAL-
FORSAMLING

Lørdag den 10. oktober 1970 kl. 13.30 på Rygårds skole, Bernstoffsvej 54, Hellerup.

Dagsorden ifølge vedtægternes § 10.

Formanden

Lektor, mag.art. Hans Bang.

KATOLSK ARBEJDERAKTION

indbyder til

RETRÆTE WEEKEND

lørdag/søndag den 31/10-1/11-70

på Åsebakken i Høsterkøb.

Retræteleder: Pastor Ernst W. Pedersen.

Emne: Synd - Retfærdighed - Dom

(Joh. 16,8).

Tilmelding: G. Bune Andersen,

Westend 9^a. 1661 Kbh. V.

Tlf. Ve 9106

senest 26/10-70 (begrænset plads).

Pris kr. 40,00 incl. sengetøj og håndklæde.

Program vil blive tilsendt.

LÆSERNE MENER

SPINATBEDDET OG DE ALT FOR
STORE FØDDER

En ting, der kan undre en meget, er den måde, danske katolikker ofte strides offentligt på.

I det sidste års tid har vi gang på gang været vidner til, hvordan katolikker i dagspressen (Kristeligt Dagblad, Berlingske Tidende) har angrebet Kirken, paven, lærepunkter og hinanden på en måde, der må have givet ikke-katolikker et højst utilsigtet billede af tilstandene i Kirken. Ikke fordi jeg mener, at vi bør foregive, at alt er fryd og gammen, men udenforstående kan nu ikke andet end have tænkt »Vorherrebevares« ved synet af de ukristelige tirader, vi har set. Vé dem, der skaber forargelse!

Jeg kan ikke lade være med at henviser til 1. Kor. 6: »Hvor kan dog nogen af jer, når han har en sag mod en anden, få sig til at lade den pådømme hos de uretfærdige og ikke hos de hellige?« Og: »Men broder fører sag mod broder, og det for vantro!«

Sagen var en anden dengang, men den besindelse, Paulus her prædiker, kan vi udmærket bruge i dag!

Det er mit håb, at vi i fremtiden slipper for at se nedbrydende kritik, afsporet hjemmelavet »økumeni« og personlige fejder offentliggjort for hundredtusinder af læsere, - som kristen har man pligt til altid at have det budskabsformidlende og opbyggende for øje.

Helge Clausen.

ALLE HELGENSVIGILIE OG
PALESTRINAMESSE I SCT.

ANSGARS KIRKE

Lørdag den 31. oktober afholdes Alle Helgensvigilie i Sct. Ansgars Kirke. Kl. 20 udstilles Det Højhellige Sakramente til tilbedelse, og det forbliver udstillet til kl. 22.45. Kl. 23 synges Alle Helgenmesse. Cand. mag. Klaus Lyngbye leder et blandet kor »Pro Musica«, der synger Palestrinas »Missa brevis«, medens kirkens eget kor under organist Erling Rasmussens ledelse synger messens bevægelige dele på gregorianske melodier. Alle, der deltager i tilbedelsen, er velkomne til som præsternes gæster at nyde en kop kaffe med brød i præstegården for at kunne holde ud til messen kl. 23.

NB! Fra søndag den 1. november indtil søndag 28. februar 1971 er messetiderne om søndagen følgende:

Kl. 9: Læst messe.

Kl. 11: Højmesse.

K.G.-H.

BASAR I HERLEV,
SØNDAG DEN 22. NOVEMBER

I en tidsalder hvor alle har så travlt, er der alligevel en gruppe, der må tage det med ro, pensionister og handicappede. Mange af dem sidder alene og savner kontakt med andre. Derfor er det med stor glæde vi kan samle de ældre fra Herlev, Ballerup, Måløv, ja selv fra den indre by, til en hyggelig sammenkomst en gang om måneden. Disse arrangementer koster selvfølgelig penge, bl.a. til transport af de mest handicappede.

Inden for det sidste år har de ældre skænket os mange smukke ting i form af håndarbejder, og det er blevet startskuddet til vor basar, som vi beder Dem kikke ud til. I boderne er der mange gode gevinster, julegaver til hele familien; vi har også fiskedam, salgsbod, vinbod, og så kan De nyde en god kop kaffe eller spise et stykke smørrebrød.

Kommer De, støtter De os i vort arbejde, ikke alene for de ældre, men også i ungdomsarbejdet i sognet m.m.

På gensyn på basaren søndag den 22. november ved Vor Frue Kirke, Herlevgårdsvej 14, Herlev.

Med venlig hilsen

U. Figge o.m.i.

på festudvalgets vegne.

KURSUS I
RELIGIONSUNDERVISNING

De katolske præster for Region II, som omfatter Fyn og Sønderjylland, har haft møde i Haderslev hos pastor Boekenoo-gen. Det blev vedtaget at oprette et skriftligt kursus i religionsundervisning for børn, særlig med henblik på dem, der bor på landet. Endvidere vil regionens præster gøre et forsøg med at »bytte gårde«, foreløbig fire søndage om året. Menighederne vil kunne glæde sig over en gang imellem at få en anden skriftefader og prædikant. Man vil på den måde også lære de præster at kende, hvis navn man så ofte har hørt. Og præsterne, der søndag efter søndag og år efter år taler til den samme menighed, kan vel også trænge til lidt luftforandring. Pastor Berning fra Sønderborg holdt en indledning om »Præstens bønsliv« med efterfølgende tankeudveksling. Dette emne indgår jo også i programmet for efterårets store teologiske møde på Snoghøj.

I sommerferien holdt studentpræsten H. Welsch fra Freiburg 2 samtaleaftener i vor kirke for tyske turister. Tilslutningen var god, og møderne varede længe.

EBO.

Brdr. Zöllner

Nørrebrogade 174
København N
Telefon Taga 80

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle. Tlf. *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

A/S Trælåsten

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - Kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 06

Poul HENRIKSEN

Rådhusstræde, Vejle

Tlf. *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kaj Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle. Tlf. 82 03 60

Bogladen med de mange bøger...

Vejle Mineralvandfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 26 - 82 11 26
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybrost
R. Hansen

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 62 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma
Havnøpladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 62 33 44

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 08 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 52 01 55

Peter From

Kolonihandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

R. Schuilik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

L. Basse

Kaffe - vin - konserves
Hj. af Nørreg. og Jyllandeg.
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. Benzon.
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.

Tlf. Minerva 6761

Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Støt vore annoncører!

FRA 29.-33 SØNDAG

»PER ANNUM«

(De understregede titler henviser til læsningerne og evangeliet. De øvrige henvisninger er henholdsvis til Ps. Resp. og til v. før evangeliet eller Alleluia. Henvisningerne til salmerne er taget efter Vulgata.)

11/10: 28. Søndag: *Visd.* 7,7-11 - Salm. 89,12-17. (R: 14). - *Hebr.* 4,12-13. - 18/10: 29. Søndag: *Es.* 53,10-11. - Salm. 32,4-5.18-20.22. (R: 22). - *Hebr.* 4,14-16. *Mk.* 10,35-45 el. 42-45.
25/10: 30. Søndag: *Jer.* 31,7-9. - Salm. 125,1-6. (R: 3). - *Hebr.* 5,1-6. - *Mk.* 10,46-52.

HVERDAGENE FRA 28. UGE TIL 32. UGE »PER ANNUM«

(12. oktober-14. november 1970)

28. uge »per annum« (12/10-17/10)

Ma.: *Gal.* 4,22-24.26-27.31-5,1. - *Luk.* 11,29-32.

Ti.: *Gal.* 5,1-6. - *Luk.* 11,37-41.

Ons.: *Gal.* 5,18-25. - *Luk.* 11,42-46.

To.: *Ef.* 1,3-10. - *Luk.* 11,47-54.

Fre.: *Ef.* 1,11-14. - *Luk.* 12,1-7.

Lø.: *Ef.* 1,15-23. - *Luk.* 12,8-12.

29. uge »per annum« (19/10-24/10)

Ma.: *Ef.* 2,1-10. - *Luk.* 12,13-21.

Ti.: *Ef.* 2,12-22. - *Luk.* 12,35-38.

Ons.: *Ef.* 3,2-12. - *Luk.* 12,39-48.

To.: *Ef.* 3,14-21. - *Luk.* 12,49-53.

Fre.: *Ef.* 4,1-6. - *Luk.* 12,54-59.

Lø.: *Ef.* 4,7-16. - *Luk.* 13,1-9.

FILM OM PAVENS BESØG I UGANDA

East African Airways Corp. har ved sin direktør, hr. Erik Brønnum, stillet en film om den hellige Faders besøg i Uganda til rådighed for danske katolikker og andre interesserede. Forevisningen vil finde sted i København søndag d. 25/10 kl. 15, og den apostoliske delegat i Danmark Josef Zabkar, og biskop Martensen vil være blandt de indbudte. Entréindtægten går til »Frères des Hommes«s hjælpearbejde i Afrika.

Nærmere oplysninger, herunder om, hvor forevisningen finder sted, vil blive givet i dagspressen og i næste nummer af Katolsk Forum.

På komitéens vegne

Rosendal-Hansen,

Maglekildevej 6e, 1853 Kbh. V.

Giro 76906.

De skulle også tegne et abonnement på Katolsk Forum

Efterårsskole og juniorlejr, den 17. oktober - 24. oktober 1970

JUNIORLEJR PÅ KLITBORG

Juniorlejr fra lørdag d. 17.-lørdag d. 24. oktober.

Alder: 14 - 17 år.

Lejrchef: Per Jensen.

Lejrpræst: Jacob Muiser.

Tilmelding:

DUK's Lejrsekretariat

Ole le Fevre

Sdr. Boulevard 262

5000 Odense

Tlf. (09) 14 01 75.

Sted: Klitborg, Nordsjælland.

Pris: kr. 150,-.

Tilmeldingsblanketter fås hos samtlige sognepræster og KUK-formænd.

EFTERÅRSSKOLEN PÅ ØM

Lørdag aften d. 17. okt. til lørdag formiddag d. 24. oktober.

Alder: fra 17 og opefter.

Tema: Oprør - opgør.

Chef: Hans Jensen. Praktisk leder: Jens West.

Præst: pater Bernhard Kiel s.j.

Tilmelding: H. O. Poul Pedersen, Bøgebjergvej 11, Virklund. 8600 Silkeborg. Tlf. (06) 83 63 60.

Pris: Kr. 150,-.

Ankomst: Lørdag aften kl. 18,30 til aftenmad.

Afgang: Lørdag formiddag kl. 11,00 (frokost incl.).

NB! NB! Personnr. bedes anført ved tilmeldingen.

SANKT ANNÆ MENIGHED - København S. (Amager)

Til vor børnehave, som er under opførelse, søges snarest en ansvarsbevidst BØRNEHAVE-LEDER, alder omkring 25-30 år.

Børnehaven, som tages i brug i begyndelsen af 1971, er normeret til 40 børn.

Lederen bør gerne medvirke ved ansættelse af det øvrige personale samt medvirke ved montering af børnehaven.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til

- Skt. Annæ kirkes sognekontor, telf. (01) 58 41 02 eller

- hos formanden for børnehavens bestyrelse Knud Bruckner Sørensen, telf. (01) 58 48 35 (kl. 17-18).

Ansøgning vedlagt afskrift af anbefalinger sendes snarest - inden 14 dage fra udsendelsen af dette nr. - til

Skt. Annæ kirkes sognekontor, Hans Bogbinders alle 2, 2300 København S.

Lejlighed til lederen kan skaffes!

SANKT ANNÆ MENIGHED - København S. (Amager)

Til vor børnehave, som er under opførelse, søges snarest 2 heldagsassistenter. Børnehaven, som tages i brug i begyndelsen af 1971, er normeret til 40 børn.

Ansøgning med oplysning om uddannelse og tidligere beskæftigelse samt bilagt afskrift af eksamenbevis sendes til

Skt. Annæ kirkes sognekontor, Hans Bogbinders alle 2, 2300 - København S.

Evt. oplysninger kan fås ved henvendelse til

- Skt. Annæ kirkes sognekontor, telf. (01) 58 41 02

- eller hos formanden for børnehavens bestyrelse Knud Bruckner Sørensen, telf. (01) 58 48 35 (kl. 17-18)

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.
Lay-out: N. P. Dahlerup.
Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annøener: Katolsk Forums annoncerekspektion,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVA 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 85.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Binns Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

FILM VED JAKOB FRANDSEN

Flip ud

I »Flip Ud« er der lagt op til en konfrontation mellem den glatte hårde gangsterverden og det mere blide og mediterende hippiemiljø, symboliseret i en popsangers privatliv. Ligheden mellem de to verdener ligger nok væsentligst i at penge, hvad enten det er kampen for dem eller forbruket af dem, spiller den afgørende rolle, og i at ingen af dem åbent vedgår det over for sig selv.

Bortset fra den fælles forbrugerholdning er det småt med lighederne. Væremåder og livsstil er vidt forskellige. Der kunne således være al mulig grund til at tro, at der kunne komme noget spændende ud af konfrontationen mellem de to helte, gangsteren og popstjernen, men – nå ja, lad os kigge lidt på handlingen, inden vi går over til vurderingen.

Gangsteren Chas (James Fox) er ansat i en »forretning«, hvor man yder beskyttelse mod passende betaling, – ellers bliver der ballade. Chas tager sig af det grove og kan egentlig godt lide det. En dag bliver han dog for ivrig i jobbet og kommer til at dræbe en mand og må derfor gå under jorden, eftersøgt af både politiet og sin chef. Under flugten dumper han ned i popsangeren Turners (Mick Jagger) luksuslejlighed, som ligger i fattigkvarteret Notting Hill Gate. Jagger har trukket sig tilbage fra popularitetsracet og mediterer nu inspireret af sine to elskerinder og diverse narkotika.

Det videre forløb viser en psykologisk meget svagt underbygget omvendelse af Chas, som åbnes for beatmusikens velsignelser og narkotikarusens farvestrålende oplevelser. Når blot han får en langhåret paryk på, føler han sig hjemme, hvor han tidligere var en fremmed. Hvis ændringen i hans holdning havde været underbygget med iagttagelser eller personkarakteristik, kunne man vel nok have slugt den, men her bliver det til ét stort postulat, et fritsvævende fantasifoster uden interesse for andre end instruktøren.

Nu skal man se en hel del, før øjnene triller ud af hovedet på en, så det mest oplagte var vel at forbigå filmen i tavshed, havde det ikke været, fordi den benytter sig af de mest udbredte fordomme med hensyn til både gangstere og popstjerner. Den kriminelle underverden har så tit lagt krop til alle mulige slags film, at det kan være svært at øjne nye momenter eller iagttagelser, endside at få fat på virkeligheden bag alle klicheerne. Anderledes med hippierne. Det er en ny og meget broget bevægelse, som er en del af det såkaldte ungdomsoprør. Filmens holdning over for hippierne afslører, at de udelukkende er blevet brugt, fordi de er godt stof. Ikke på noget tidspunkt kommer man dem nærmere eller ind på, hvorfor de reagerer imod et materialistisk og menneskefjendsk samfund.

Man kan selvfølgelig ikke kræve, at

hver eneste film skal indeholde skarpe samfundsanalyser, men på den anden side finder jeg det forkasteligt, at en film udnytter nogle menneskers livsform på en måde, som direkte er i modstrid med det, den egentlig går ud på. Hippierne reduceres til egocentriske påklædningsdukker og perfekte forbrugere, her af kvinder og narkotika. Ud fra den beskrivelse er det let nok at tage afstand fra dem, men propagan- daen virker ikke helt tilfredsstillende, fordi man sidder tilbage med en diffus kvalmefornemmelse efter at have set filmen, og dermed er mistanken om manipulation allerede vakt. Beskrivelsen passer næsten alt for godt ind i det billede, modstandere af hippierne søger at bibringe os.

I de såkaldte »action-film«, hvor hovedvægten er lagt på at fortælle en historie med masser af handling i, er det ofte et godt udgangspunkt for en vurdering at lægge mærke til, hvilke roller og handlingsmønstre der tildeles personer eller grupper. I »Flip Ud« får hippiemiljøet rollen som eksotisk baggrundsstaffage for en gangsters omvendelse til de mere drømmende værdier. At det kan gøres anderledes, beviste Godard med sin sidste film »Sympati for satan« (anmeldt i KF nr. 8/1970), som var ærlig i sin holdning og vedgik sig det åbne og mangetydige.

Uspiselig reaktionær propaganda.

Jakob Frandsen

20/1970

forum

katolsk

Kardinal Suenens'
tale i Bruxelles

Ungdomskoncilet
i Taizé

Fra skumlere
til skabere

Filmanmeldelse:
Den vilde dreng

Alle helgens fest

Hvem kan stå for drengen på dette herlige billede?

OKTOBER 1970

Sig navnet! Nej! ikke det! Sig navnet: Klaus Rifbjerg. Ikke hele navnet. Godt! Godt! Alt-så sig navnet: RIFBJERG! Lad tungen beføle og besma-ge ordet, lad det derpå glide vellystigt rundt om drøbelen, sensuelt kærtegne ganen, for til sidst at standse stakåndet foran spiserøret. Resten er op til Dem. Det er ikke alle, der har den samme fordøjelse. Synes De ikke om denne ret, hvad så med en *Rifbjerg à la Camouflage*? Og skulle De en dag gøre et diskret ophold, er lidt gris på gaflen ikke at foragte! Næh, det drejer sig ikke om kronisk uskyld, snare- re om at komme under vejr med sig selv i en konfronta- tion, der helst skulle betinge og befordre udviklinger og andre historier. – Nu går jeg vist for vidt. Et er spøg, et andet humor. Dette er alvor. Så meget, at et kik ud i lan- det er unødvendigt. Dog. – Hvad tales der om? Hvad er i focus? Gæt engang: Rigtigt – og med kryds og slange:

»Har du læst den?»

»Hvilken?»

»Marts 1970, selvfølgelig!«

»Æh, æh... øh...«

»Rifbjergs sidste bog, mand!«

»Har han nu skrevet en igen?»

»Ved du ikke *det!* Om Olof Palme og prinsesse Margre- the. Baunsgaard og Jens Otto samt koner. Og om digtere og kritikere. Situationen er ederspændt!«

»Ja, i Mellemøsten...«

»Ikke den, din klovn! *Herhjemme!* En nøgleroman, hvor døren er slået op på vid gab. Simpelt hen. Hverken mere eller mindre end nøgle- romanen om familien Dan- mark!«

»Gud, så er den da ikke værd at...«

»Hold helt op! Han afslø- rer hele det familiære, kong- elige og politiske spil. Og med navns nævnelse, *du!*«

»Nåh...«

»Sig mig, læser du ikke aviser?»

»Jo, men ikke alt. Der står jo så meget.«

»De borgerlige aviser er helt udflippede af forargelse. De andre også. Og du! Ved du, hvad han kalder sig selv i bogen, hva'? ham den tykke med alle pengene« – hvad gi'r du: Rifbjerg om Rif- bjerg!«

»Hæ, hæ... øh, hæ...«

»Sig mig er du analfabet. For fanden mand, man skul- le tro, du hørte ind under tåbeparagraffen! *Følger du overhovedet ikke med?!*«

»Jo, jeg har tænkt mig at tegne abonnement på NB! efter nytår!«

– Jeg håber ikke, De bli- ver alt for vred over denne leders »dristighed«. Debatten omkring RIFBJERGS sidste bog var slet ikke til at kom- me uden om. Såvel Rifbjerg som bogen og debatten siger faktisk en hel del om os selv, vor mentalitet, vort land osv. osv. Storhedsvanviddets min- dreværds kompleks, som nok skal vise sig at blive dan- skens vej til ros og magt. For herligt vidt har vi drevet det. Og herligt vidt har Rifbjerg drevet det, så vidt at man (med et citat af Charles Bau- delaire) kan sige at »berøm- melsen er resultatet af en ånds tilpasning til den natio- nale dumhed«.

Hans Jensen

FOR PAVE

For nylig ble der sent ut et manifest – på dansk – som inneholder en slags tros- bekjennelse, forfattet – som det sies – av kjente tyske teologer. Manifestet in- neholder ingenting særlig bemerkelses- verdig, lite eller ingenting en vanlig ka- tolikk ikke kunne underskrive. Det ved- legges et fotostatkopi på tysk – av et brev fra Statssekretæren, kardinal Vil- lot, som billiger innholdet og meddeler underskriverne Pavens velsignelse. Jeg ser det slik at vi som katolikker er så å si programforpliktet til å være konser- vative: et kirkesamfunn som skal virke gjennom årtusender må nødvendigvis hele tiden være opptatt med å bevare det beste i seg selv. Hensikten med ma- nifestet kan i så måte synes klar og prisverdig. Men dessverre: opprobet er også rettet mot noen: mot trosfeller. Da alle katolske familier i mitt bispedøm- me etter sigende skal ha mottatt an- gjeldende manifest, behøver jeg ikke gjøre rede i detalj for hvem dette påtar seg å fordømme. På en måte som i seg selv er egnet til å så splid vil man bøte på spliden innen Kirken, dvs. undertegnede, er eiendommelig nok ik-

NOTES BLOKKEN

OG KIRKE

ke blitt spurt om han ønsker (les billiger) en slik aksjon i sitt bispedømme. Det virker som om det ikke passer forkjemperne for Pave og Kirke loyalt å samarbeide med den lokale biskop på det område som etter Kirkens lære er hans særlige ansvarsfelt. Konsiltekstene gjentar ellers ofte nok nødvendigheten av at prestene og legfolkene samarbeider med biskopene. Heller ikke ser det ut til at utsenderne av manifestet respekterer de i bispedømmet oprettede samarbeidsorganer som Presteråd, Legmannsråd, Menighetsråd, Kvinneforbund osv. Det gjør meg ondt på denne måten å måtte si det, men den forvirring som angjeldende manifest vil skape i mange sinn, er ikke av det gode.

Jeg har med dette ikke til hensikt å tre inn i noen offentlig polemikk. Da jeg føler ansvar for våre katolikker byr den benyttede fremgangsmåte meg dypt imot. For den kirkelige enhets skyld vil jeg på denne måten få satt tingene på plass.

Oslo, 29. september 1970.

† John W. Gran, biskop.

Inden for den nordiske katolicisme er ytringsfriheten pludselig blevet et brændende problem. Den konkrete anledning til denne diskussion er en underskriftaktion, som er startet af den såkaldte »Bevægelse for Kirke og Pave«. Men dette er langt fra den eneste anledning. Når man tager stilling til hele dette indviklede spørgsmål, burde man måske prøve at holde de forskellige sider af sagen ude fra hinanden. Der er for det første underskriftaktions indhold. Man kan anføre grunde, som taler for, og grunde, som taler imod dokumentets indhold. I sidste og nuværende nummer af Katolsk Forum har man diskuteret hele problemet fra de mest forskellige sider. Til deltagerne i diskussionen melder sig nu også en af de nordiske biskopper, uden at denne stemme dog har forpligtende karakter. Den vil kun orientere og vejlede.

Dernæst melder der sig det problem, om underskriftindsamlinger i det hele taget ikke er af det onde. Dette spørgsmål bliver endnu mere brændende, hvis en sådan underskrift eventuelt stempler ikke-underskrivende som dårlige katolikker. I de senere år har vi flere gange haft tilløb til sådanne underskriftaktioner. De lugter altid lidt af pression. Og vi er her i Norden ikke yndere af nogen som helst form for pressionsgrupper. Vi afviser enhver meningsterror, fra hvilken side den end kommer.

Men så kommer et sidste problem, som efter vor mening har den største betydning. Vi kristne må i dag

under alle omstændigheder forsvare friheden, også ytringsfriheden. Den hører simpelt hen med til menneskerettighederne. Man har efter det 2. Vatikankoncil talt så meget om friheden i Kirken, og mange teologer mener ligefrem, at den hører med til kristendommens vigtigste goder. Kan man beskære den? Er den ikke udelelig? Efter vor mening ville det være et tegn på ægte frihed, hvis man også affinder sig med sådanne tilkendegivelser, som ikke passer ind i ens vante referenceramme. Hvad vi under alle omstændigheder må undgå er blot en antydning af, at vi gensidig udøver repressiv censur. Dette gælder både den ene og den anden side. Lad dog enhver frit ytre sin egen mening! Har man i de sidste år ikke gjort det med al tydelighed? Hvorfor vil man nu pludselig stoppe det? Hvad bliver der så tilbage af den højtprieste pluralisme, når man kun accepterer meninger, som passer ind i ens egen vanetænkning. Og en sådan vanetænkning findes både på højre og venstre fløj. Det eneste, man kan kræve inden for denne frie meningsytring, er, at man ikke diskriminerer personer, som forfægter en anden mening end ens egen. Det kan være, at en sådan meningstilkendegivelse øger polariteten inden for kirkefolket. Men den har man jo tålt i lange tider. Nu kan man ikke pludselig vende tilbage til de tider, hvor vi alle var så enige. Dette synes at være prisen for friheden.

TT Roos 27.

»Den samme Ånd blæser over Guds kirke«

Nedenstående er en oversættelse af den tale, ærkebiskoppen af Malines-Bruxelles, kardinal Leo Suenens, holdt på den teologiske kongres om Kirkens fremtid, som for nylig blev afholdt i Bruxelles med det teologiske tidsskrift *Concilium* som arrangør. Kardinal Suenens kaldte sin tale »Vitale spørgsmål for teologerne i dag«.

NC News Service

Talen lyder således:

Det er nu fem år siden, det 2. Vatikankoncil opløstes på Peterspladsen, overladende til de enkelte deltagere at få dets vigtigste beslutninger til at indgå i selve Kirkens struktur både lokalt og på verdensplan.

Det var i denne forbindelse, en gruppe teologer fandt på at grundlægge det internationale tidsskrift *Concilium*. Mange af disse teologer havde i Rom samarbejdet med biskopperne fra hele verden, og hensigten med tidsskriftet var at videreføre de fælles teologiske overvejelser, man der havde sat igang, i forlængelse af konciliet.

På de belgiske biskoppers vegne, som på konciliet bidrog til at vise, hvor nært og hvor broderligt samarbejdet mellem biskopperne og teologerne kan være,

Livets brød.

glæder det mig at byde deltagerne i denne kongres velkommen i Bruxelles.

De er kommet hertil fra alle sider både geografisk og intellektuelt, besluttede på at give plads for en bred teologisk pluralisme og vel vidende, at enhver forskning beriges, ved at supplerende synspunkter inddrages i den, og at intet i den grad som en direkte dialog er i stand til at fjerne misforståelser og fordomme og bane vejen for den nødvendige harmoni.

De er ikke kommet her for at fremhæve det, der skiller, men for at understrege den teologiske fællesnævner i loyal, positivt og konstruktivt samarbejde med læreembedet, et samarbejde, der svarer til deres egen særlige karisme »ad aedificationem ecclesiae« (til opbygning af Kirken) i den moderne verden.

Det er femåret for koncillets afslutning, der har givet anledning til dette

møde. Men et jubilæum er altid en lejlighed til at foretage et tilbageblik for at se, hvor langt man er nået, og til at se fremad for at se, hvad der endnu er tilbage at gøre i fremtiden.

Det er ikke min opgave at gøre status over det umådelige arbejde, der allerede er gjort. Jeg foretrækker her ved kongressens begyndelse sammen med Dem at se nærmere på det 2. Vatikankoncil – både med henblik på den tid, der er gået, og på fremtiden – og at prøve på at udrede visse vigtige træk, som bør tages op til undersøgelse, og som forekommer særlig lovende for Kirken af i morgen.

I. ET TILBAGEBLIK PÅ DET 2. VATIKANKONCIL

Det 2. Vatikankoncil synes allerede at ligge temmelig langt tilbage. Siden da er nye problemer dukket op, og vi er blevet mere følsomme over for andre, som det 2. Vatikankoncil ganske vist tog op, men ikke løste. Dette forringer på ingen måde vor taknemmelighed over for et koncil, som var så tydeligt præget af Helligåndens virke.

Det viser bare, at Kirken er en realitet, som lever og udvikler sig, at Kirken er historie, der skabes fra dag til dag, og at den er en overgang fra en fortid, som den afrunder, og en fremtid, som den slår døren op til.

Vi kender alle sammen de profetiske ord, som Newman skrev kort efter det 1. Vatikankoncil: »Vi må have lidt tro. Abstrakte principper er ikke meget værd ... Ingen sandhed hviler i sig selv, – de holdes hver især i balance og på plads af andre sandheder. Dogmerne om Treenheden og Menneskevordelsen blev ikke formuleret på en gang, men lidt efter lidt. Et koncil gjorde noget, et andet noget andet, og på den måde blev hele dogmet bygget op. Den første del af det virkede yderliggående, og derved opstod der uoverensstemmelser, og disse uoverensstemmelser førte til et andet og tredje koncil, som ikke væltede det første, men forklarede og fuldførte det, der var gjort på det første. Sådan bliver det også nu. Fremtidige paver vil forklare og i en vis forstand begrænse deres myndighed.«

Disse ord kan allerede nu benyttes om det 2. Vatikankoncil.

Pave Paul VI har for sin del skrevet

»Koncildekretene er ikke så meget en afgørelse som et udgangspunkt.«

følgende vidtrækkende ord, som er en udfordring til fremtiden: »Koncildekretene er ikke så meget en afgørelse som et udgangspunkt på vejen til nye mål. Koncillets fornyende ånd og myndighed skal fortsat gennemtrænge Kirkens liv helt ind i dets inderste væsen. De livskim, som konciliet har plantet i Kirkens jord, skal vokse og udvikle sig til fuld modenhed.« (Brev fra Paul VI til den internationale teologkongres i Rom den 21. september 1966.)

For mig ser det ud, som om der blandt disse livskim, som skal vokse og udfolde alle deres muligheder, er visse problemer, som konciliet ikke har løst, og som især har krav på teologernes opmærksomhed. Jeg vil gerne pege på tre af dem, som er en betingelse for den fornyelse, konciliet satte i gang, dels på det pastorale og dels på det økumeniske plan.

1. Spørgsmålet om Kirkens natur

Det første af disse uløste problemer synes for mig at dreje sig om læren om Kirken som sådan. Kirkens fremtid kommer for en stor del til at afhænge af den måde, hvorpå vi selv opfatter Kirken i teori og i praksis i årene, der kommer.

Denne opfattelse beherskes efter min mening af det andet kapitel i koncillets konstitution om Kirken i den moderne verden, hvor Kirken fremstilles som Guds folk. Der er dem, der siger, at vi – da vi byttede om på kapitlernes rækkefølge, så det, der først skulle have været det tredje, i stedet blev det andet, og vi således først behandlede hele Kirken som Guds folk, før vi behandlede hierarkiet, der står i dette folks tjeneste – gennemførte en revolution, som lignede den, Kopernikus i sin tid gennemførte. Og jeg tror, det er sandt. Denne ombytning stiller os over for en stadig intellektuel revolution, hvis fulde konsekvenser vi endnu ikke kan overse.

Men det skal indrømmes, at det, at vi byttede om på kapitlernes rækkefølge, forsåvidt ikke har formået at præge det tredje kapitel, som helt og holdent handler om hierarkiet.

Kapitel 3 følger ganske vist efter ka-

pitel 2, men de to kapitler er ikke på bølgelængde med hinanden, ligesom de ikke er udsprunget af den samme inspiration. Det drejer sig om forskellige synspunkter, der på en vis måde er placeret ved siden af eller over hinanden.

Kapitel 2 er udsprunget af et dynamisk, historisk, konkret og eskatologisk syn på Kirken med de troendes fællesskab i brundpunktet. Dette fællesskab er ganske vist hierarkisk opbygget, men det fremstilles først og fremmest som et sakramentalt fællesskab, hvilende på dåben og eukaristien. Fællesskabet er nøgleordet i denne opfattelse af Kirken.

I kapitel 3 gives der derimod snarere udtryk for en statisk, juridisk og mere pyramidalsk opfattelse af Kirken end for et fællesskab. Dette syn på Kirken er baseret på den opfattelse, at Kirken først og fremmest er en hierarkisk institution. Det er hidtil ikke lykkedes at skabe balance mellem den kirke, der først og fremmest er et fællesskab, og en kirke, der først og fremmest er en institution, og dette stiller sig som bekendt hindrende i vejen for den koncilære fornyelse.

Derfor håber jeg, at De i fællesskab vil sætte Deres kræfter ind på snarest muligt at finde ud af, hvordan vi skal finde frem til denne nødvendige for ikke at sige livsvigtige syntese.

En anden hæmsko er det, at biskopperne i kapitel 3 ikke i tilstrækkelig grad opfattes som intimt forbundne med deres egen lokale kirke. Cyprians ord om, at »I skal vide, at biskoppen er i Kirken og Kirken i biskoppen«, er ikke kommet helt til deres ret.

Diskussionen – hvor bølgerne gik meget højt – drejede sig ikke først og fremmest om kollegialiteten mellem kirkerne, men om kollegialiteten mellem biskopperne som sådanne, uden at man i denne forbindelse tænkte på det livsfællesskab, der til enhver tid eksisterer mellem dem og deres præster og troende.

Man kan ikke virkelig forstå forholdet mellem paven som Kirkens synlige overhoved og biskopperne uden først at have gjort sig klart, hvordan forholdet er mellem hele Kirken og de lokale kirker. Det er nødvendigt at fastslå dette for med præcision og gyldighed at kunne opstille de grænser, Kirkens enhed kræver, og for samtidig at bevare den mangfoldighed, man med rette kan forlange.

Kapitel 3 giver i kraft af sin længde og det eftertryk, der lægges på forskellige ting, alt for ofte indtryk af, at Kirken først og fremmest vil sige Peter og apostlene, paven og biskopperne, med andre ord hierarkiet, og at lægfolket kommer i anden række. Men i virkeligheden er Kirken ifølge evangeliet og vor bedste teologiske tradition *universitas*

fideliium, Gudsfolket, til hvis tjeneste Kristus naturligvis indsatte kompetente tjenere, som han gav et hoved som garant for enheden.

Vi har kort sagt stadig tilbage at gøre det arbejde, der skal til for at bringe disse to synspunkter i fuldkommen harmoni med hinanden.

Alle mennesker, der har været på rejse i Irland, kender et sted, der hedder »Hvor vandene mødes«. Det er en dal, hvor to floder mødes og roligt løber videre som én. På samme måde håber jeg også, at det strålende, men som alle andre menneskelige bestræbelser ufuldkomne arbejde, der blev gjort med *Lumen Gentium*, må fortsætte som en broderlig dialog.

Når jeg særlig har fremhævet dette problem, er det, fordi det forekommer mig at være af væsentlig betydning, hvis vi skal finde frem til den rette form for medansvar og samarbejde i Kirken på alle planer.

En anden grund til, at det er væsentligt, er den, at det beror på dette, om de »grundlæggende love« – de sagkyndige i kirkeretten arbejder på, og som skal tjene som en grundlov for Kirken og som grundlag for deres arbejde i fremtiden – skal blive vellykkede eller mislykkede. Det ville nemlig være katastrofalt at komme med en forhastet lovgivning, bygget på mangelfulde teologiske forudsætninger. Det ville være farligt for alt, hvad der hedder økumeni.

2. Spørgsmålet om de to kilder

Det forekommer mig desuden, at vi har brug for mere forskning og større klarhed på et område, som er endnu mere vidtrækkende, fordi det er bestemmende for hele læren om Kirken.

Det drejer sig om et andet problem, som heller ikke blev endeligt løst på konciliet, nemlig spørgsmålet om åbenbaringens »to« kilder.

Vi ved alle sammen, at debatten om dette skema var mildest talt livlig, og at man med den tekst, som til sidst blev forelagt konciliet til afstemning, ikke

»Børnesnes Gud.«

»De vil se Kristus skinned igennem os som solen gennem en kirkerude«.

havde gjort noget forsøg på at løse spørgsmålet definitivt. Problemet er, hvordan man skal bringe Skriften og traditionen i overensstemmelse med hinanden.

Dette dilemma, som er skærpet af århundreders uoverensstemmelser, er heldigvis blevet betydelig lettere at have med at gøre. I dag kan vi se, hvordan den levende tradition er gået forud for og har født og bekræftet Skriften, og samtidig ser vi, hvordan traditionen har ladet sig lede af og draget næring af Guds suveræne ord, der anerkendes som »norma normans non normata« (normen, som er normgivende for alt andet, og som ikke selv styres af nogen højere norm).

Men dette løser trods alt ikke problemet, når det kommer til spørgsmålet om, hvordan åbenbaringen skal fastlægges i detaljer, og hvordan man skal nå frem til en endelig fortolkning af den. Alle, der er impliceret i den økumeniske samtale, ved, hvor ømtåleligt dette spørgsmål er, og hvorfor det før noget andet har krav på vor opmærksomhed.

3. Spørgsmålet om et hierarki mellem trossandhederne

Jeg bliver nødt til at begrænse mig, og derfor vil jeg til slut i den arv, koncilet har efterladt os, pege på endnu en presserende teologisk opgave, som også er en spire til liv, som vil få afgørende betydning for økumeniens fremtid.

I koncilets dekret om økumenien forekommer der næsten en passant en sætning, som vi bør tage op til nærmere overvejelse.

I artikel 11 står der: »Desuden bør de katolske teologer, som – i troskab mod Kirkens lære – i den økumeniske samtale ransager de guddomemlige mysterier sammen med de adskilte brødre, gå frem i sandfærdighed, kærlighed og ydmyghed. Når de sammenligner de forskellige trossætninger, bør de huske på, at der er en vis rækkefølge, et vist 'hierarki', mellem de forskellige trossandheder i den katolske lære, idet de ikke alle står i det samme forhold til grundlaget for den kristne tro. Derigennem vil der blive banet vej for en broderlig kappestrid, som vil anspore alle

til at trænge dybere ind i og give klarere udtryk for Kristi uransagelige rigdomme.«

Forfatterne har som begrundelse for, at de har indføjet denne pasus i teksten, erklæret, at det er, »fordi der ganske vist ikke kan være tvivl om, at de åbenbarede sandheder skal tros som åbenbarede af Gud, men deres betydning og vægt er forskellig alt efter deres tilknytning til frelseshistorien og til Kristi mysterium« (Citeret i »Lexikon für Theologie und Kirche. Das Zweite Vatikanische Konzil«, vol. II, p. 89, n. 48).

Hvor er denne passus værdifuld – »et hierarki mellem trossandhederne«. Ja, enhver sandhed er sand, men enhver sandhed er ikke lige central og lige livsvigtig for det kristne mysterium. Sagde Kristus ikke til os: »Jeg er vejen, sandheden og livet?« Hvis alle kristne kunne mødes om de sandheder, der har størst tilknytning til Kristus, ville det, hvis en sådan enighed er mulig, være af betydelig økumenisk betydning.

Men hvad er nu vitalt af det, Kristus har åbenbaret?

Hvad er kernen i det uomgængeligt nødvendige fællesskab i troen, som må gå forud for enhver form for økumenisk forståelse? Spørgsmålet er meget væsentligt, for det omfatter alt, hvad vi håber på det økumeniske område.

Heller ikke her har det 2. Vatikanconcil sagt det sidste ord, men det ord, det har efterladt os, er en livskim, et sennepsfrø, som kan vokse op og blive til det vældige træ, der er tale om i Skriften, hvor himlens fugle kan komme og slå sig ned.

II. ET BLIK FREMAD

Vi har nu først set tilbage på det 2. Vatikanconcil i håb om, at De i stadig højere grad vil kalde alt det til live, der ligger i det. Og nu vil jeg gerne have, at vi sammen ser fremad på Kirkens fremtid, som er kongressens emne.

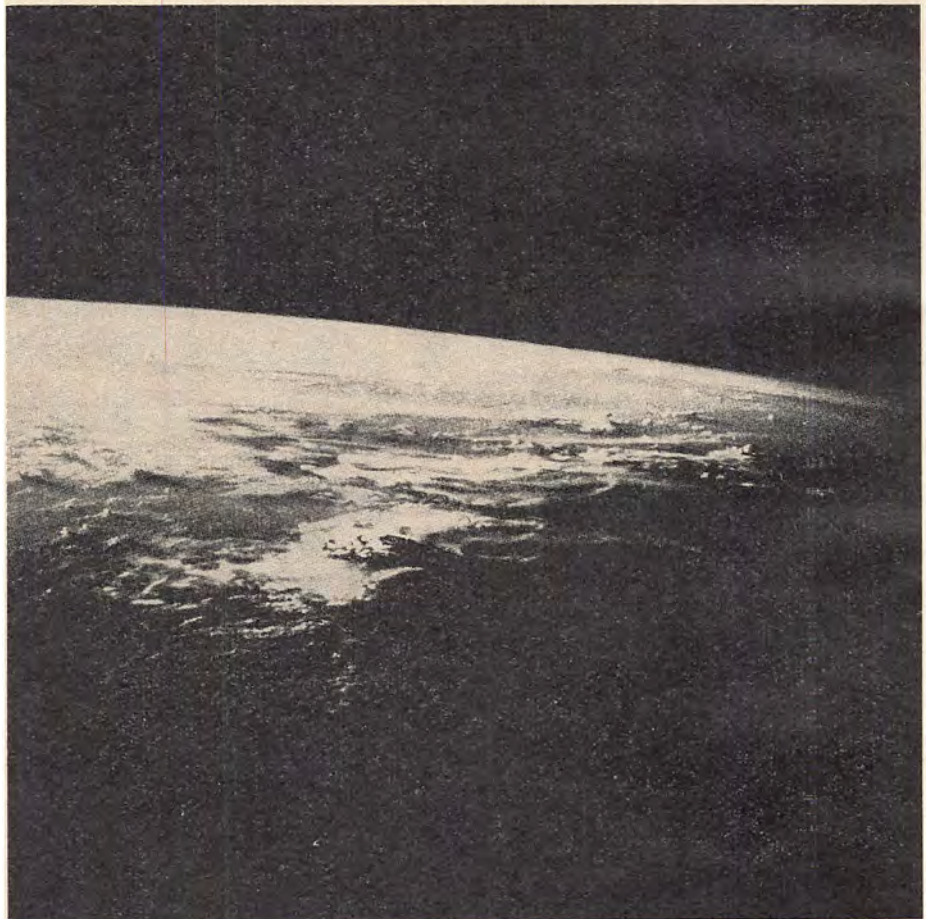
Hele denne fremtid beror på en eneste ting: Hvad vil Gud betyde – og være – for mennesket af i morgen.

Hvad vil Gud være for de kommende slægter?

Et tomt ord, en forældet hypotese, forvirret tanke-spind, opium, et falsk håb?

Eller vil han blive anerkendt som den levende og strenge Gud, som er hele skabningens og menneskelivets midtpunkt, som den Ene, der som den Uudsigelige og Skjulte med sin nærværelse og personlige kærlighed inspirerer hele den menneskelige historie i fortid, nutid og fremtid?

Dette spørgsmål må vi besvare i fællesskab som »Kirken«, og her har De

»Verden venter af os, at vi viser den levende Guds ansigt.«

som teologer en privilegeret opgave, som ikke kan erstattes af noget andet.

Det, verden venter af os, er, at vi viser den levende Guds ansigt.

1. Vejen til Gud

De ved bedre end de fleste, at åbenbaringen ikke først og fremmest er en samling abstrakte sandheder, en opregning af principper og læresætninger, men en person, der åbenbarer sig. Claudels ord, da han opdagede Gud – »Og pludselig er du Nogen« – vil altid gælde ethvert sandt religiøst møde med Gud.

Åbenbaringen er Gud, der åbenbarer sig selv for os, og som kommer til os og i os for at ledsage os på vor vej, mens hans livgivende og altid aktuelle ord gennemsyrrer og omdanner vort liv.

Åbenbaringen er en enestående beretning om begivenheder, som har frelst og stadig frelser mennesket fra synd og død, en beretning, ladet med løfter, som allerede er gået i opfyldelse, eller som venter på at gøre det, en beretning om Guds overordentlige omsorg for sine børn, som er menneskeslægten.

Selv evangeliets tekster er, hvor hellige ordene end er, kun et svagt ekko af det ord, Gud har talt til mennesket. De er kun en dør, gennem hvilken vi har adgang til det levende og ene evangelium, hvis budskab er ét med Sendebudet, – så meget rigere er livet end vore fattige midler til at nærme os Gud.

Den nuværende teologiske fornyelse understreger med rette alt, hvad dette møde med Gud på både den ene og den anden måde indebærer som et levende og personligt fællesskab. Den prøver på at ribbe Guds billede for alle vore menneskelige forestillinger, vor snæversynede deisme og hele vor forvrængede opfattelse af det. Og på samme måde leder den menneskene hen til den Gud, som samtidig er uendelig højt hævet over os og bor i os, Bibelens levende Gud, ikke filosofernes og de lærdes Gud, men Abrahams, Isaks og Jakobs Gud, den Gud, hvis herlighed afspejler sig i Jesu Kristi åsyn.

Ham er det nemlig den dag i dag, menneskene ønsker at se med deres øjne og berøre med deres hænder. Ligesom de folk i Palæstina, der gik hen til apostlen Filip og sagde til ham: »Vi vil gerne se Jesus«, ønsker vore medmennesker også at møde ham og komme i direkte kontakt med ham.

Deres krav om at se Kristus i enhver kristen er en udfordring til os. De vil se ham skinne igennem os som solen gennem en kirkerude. De vil måle al rettroenhed, enhver form for rettroenhed, på, om den virkelig efterleves i praksis. Det er den udfordring, verden retter til os alle, til Kirken som institution og til

»Hvad vil Gud betyde – og være for mennesket af i morgen?«

Kirken som det troende folk. Den rettes i samme grad til biskopperne som til de øvrige troende, og den rettes også til jer teologer.

Verden venter ikke bare af jer, at I skal granske troen videnskabeligt, hvor nødveindigt dette end er. Den venter også – og i endnu højere grad, at I der igennem skal hjælpe menneskene at finde frem til den levende og uudsigelige Gud, som ingen videnskab eller teologi kan rumme, den Gud, som først og fremmest er børnenes, de fattiges, mystikerens og helgenernes Gud.

Teologien og det åndelige liv har i århundredernes løb fjernet sig alt for meget fra hinanden. Også her må vi finde tilbage til den store østlige tradition, hvor man bedre end hos os har forstået at bevare enheden mellem teologien og mystikken, teologien og bønningen og teologien og helligheden.

2. Vejen til menneskene

Sådan er den Gud for hvem, vi skal åbne menneskenes hjerter og sind. Det var det, skolastikerne kaldte »terminus ad quem« (grænsen, hvortil).

Men De må også bedre end de fleste lære at forstå »terminus ad quo« (grænsen, hvorfra), som er mennesket. Menneskene skal føle sig forstået og elsket i hele deres jordiske livs mangfoldighed med alle dets problemer, og de skal ikke

bare føle det på det personlige plan, men også på familiens, samfundets, nationens, den pågældende verdensdels, ja hele jordens plan. Som teologer forpligter Deres fag Dem i særlig grad til at leve op til mottoet: »Intet menneskeligt er mig fremmed.« At søge sandheden i Guds lys pålægger Dem til stadighed nye opgaver, efterhånden som de menneskelige problemer dukker op.

Og de skal ganske specielt til stadighed lytte til menneskene af i dag, sætte Dem ind i deres sprog og prøve på at være på bølgelængde med dem, når De oversætter og fortolker evangeliets budskab, så folk kan høre det og forstå, at dette glædelige og revolutionerende budskab også henvender sig til dem.

At elske og tjene sandheden er et kald, der fører Dem til alle dele af verden og placerer Dem i selve centrum af de vitale problemer, der optager Deres medmennesker.

Jeg kan ikke modstå at læse nogle gribende ord af Gandhi for Dem, som jeg fandt i slutningen af hans selvbiografi »Beretningen om mit eksperiment med sandheden«. De peger på denne forpligtelse til af troskab mod Gud at være til stede for mennesket i alle dets dimensioner.

»Min erfaring har hele tiden overbevist mig om det samme: at der ikke er nogen anden Gud end Sandheden...

For at se Sandhedens alt omfattende

og alt gennemtrængende Ånd ansigt til ansigt må man være i stand til at elske den usleste skabning som sig selv.

Et menneske, der stræber efter dette, kan ikke tillade sig at holde sig uden for noget af livets områder.

Det er grunden til, at min kærlighed til Sandheden har draget mig ind i politik, og jeg kan uden mindste tøven, men dog i al ydmyghed sige, at de, der siger, at religion ikke har noget med politik at gøre, ikke ved, hvad religionen er.«

KONKLUSION

Teologer, mine brødre i troen, De har et herligt hverv at opfylde, og det er at føre det 2. Vatikankoncil til dets fulde modning og at forberede den næste fase i Kirkens historie. Vi ved ikke, hvad fremtiden bringer. Men vi kan håbe, at det 2. Vatikankoncil kun har været en indledning, og at vi en dag vil få et økumenisk koncil, hvor repræsentanter for alle kristne i verden vil mødes, og som vil genoprette og forkynde den synlige enhed blandt alle dem, der følger Herren.

Hver gang teologien gør fremskridt, ser det ud til, at den tager et skridt fremad i retning af enheden og nedbryder de skrånede og falske dilemmaer, vore stridigheder har givet anledning til.

Hvad vore ortodokse, anglikanske og reformerte brødre angår, er også de ved at finde frem til supplerende sandheder, ligesom også de føler trang til dialog.

Det er så tydeligt den samme Ånd, der blæser over Guds kirke.

Jeg ved lige så lidt som De, hvornår genforeningens time kommer. Jeg tror, at de kristne af min generation ligesom Moses er dømt til kun at se et glimt af det forjættede land.

Men hvis jeg tyder tidens tegn rigtigt, kan vi tro på, at alle kristnes tilbagevendende til den synlige enhed rykker nærmere. Den stjerne, der ledte vismændene til Betlehem, stråler allerede på den økumeniske himmel. Pilgrimme på vej til enheden er igen på vandring, vejen er fuld af strabadser, og det står ikke klart, hvor de forskellige stier fører hen. Vi befinder os stadig i ørkenen.

Men i modsætning til vismændene, hvis navne vi kun kender fra en legende, kender vi navnene på pilgrimme af i dag, og disse pilgrimme har ansigter, som vi genkender. De hedder Paul VI, Athenagoras og Ramsey. De har begivet sig ud på den vej, der fører til enheden i Betlehem, deres veje har krydset hinanden, og deres møder har været fulde af forventning som oaser ved en brønd, hvorfra man med godt mod kan drage videre. De rejser stadig om natten fulde

„Et tredje Vatikankoncil?“

af tro og mod, mens de venter på dagry.

Og hver for sig bringer de skatte med fra deres eget land – guld, røgelse og myrrha.

– Peters kirke kommer med sin tradition om enhed, som udstrækkes til at favne hele verden.

– Johannes kirke kommer med sin mystiske og åndelige traditions røgelse.

– Paulus' kirke kommer med de hellige bøger og profeternes skrifter.

De går alle fremad, men det sker, at stjernen er skjult, så de må gøre regnskabet op over den vej, de har tilbagelagt, og rådføre sig med kortet. Alt tyder imidlertid på, at de ikke er langt fra Betlehem.

Det er muligt, at de ligesom vismændene først vil få øje på moderen og derefter på barnet. Man kan dårligt forestille sig, at de splittede børn, når de vender tilbage til deres fælles hjem, ikke skulle finde moderen stående på dørtærnet for at føre dem til Herren.

Det, vismændene fandt i stalden, var ikke, hvad de havde ventet. Gud viste sig i en skikkelse, som kuldcastede deres beregninger og forhåbninger. Men det, de så, oversteg alligevel deres forventninger: De så Emmanuel i et fattigt

barns skikkelse, svøbt, liggende i en krybbe.

Kan det mon ikke være symbolet på den kristendom, hvor alle mødes, en kristendom, som er ribbet for alt, hvad der ikke er væsentligt, en kristendom af den slags, som vi ønsker at leve i fællesskab, en kristendom, som med Guds egen renfærdighed har skilt sig af med alt, hvad der ikke er enkelt og ægte?

Jeg ved hverken, hvor eller hvordan det afgørende møde vil finde sted. Bliiver det på et tredje Vatikankoncil? Men siden man i en drøm har lov til at se bort fra alle hindringer, hvorfor skulle dette endelige møde så ikke finde sted, hvor kristendommen fødtes? Hvorfor skulle genforeningskoncilet ikke være det andet kirkemøde i Jerusalem?

Det forekommer mig, at det, at alle Kristi efterfølgere således vender tilbage til udgangspunktet i Jerusalem, er blevet forudsagt i litteraturen i T. S. Eliots digt, som jeg giver videre til Dem som en opfordring og et udtryk for håb:

*Vi skal altid blive ved med at søge,
og når al vor søgen er slut,
er vi tilbage, hvor vi begyndte,
og først nu kender vi stedet.*

Kardinal Suenens

Verdenskoncil for ungdommen

Bent Lange om ungdomskonciliet i 1975

Påskesøndag den 29. marts 1970 bekendtgjorde prior Roger Schütz fra det økumeniske brødre-kommunitet i Taizé, at man vil afholde et koncil for unge fra hele verden. Taizé er således kommet i brændpunktet, og i den forløbne sommer er 20.000 unge fra 42 nationer strømnet til Taizé.

Økumenisk brødre-kommunitet i Taizé!

I år er det 30 år siden, den nu 54-årige Roger Schütz, som er præst fra den reformerte kirke i Schweiz, startede kommunitetet. I dag er der 70 brødre. 40 bor i Taizé og arbejder der eller i omegnen. De øvrige er fordelt i grupper i Bogota, Recife, Chicago og Nigeria. Brødrene er fra 11 forskellige nationer og omkring 20 forskellige trosretninger. Der er 3 katolikker, én er colombiansk sociolog, en anden belgisk læge. Katolikkerne deltager i alt undtagen nadveren.

Ungdomsstævner i Taizé!

I de seneste år er unge både kristne og ikke-kristne begyndt at komme til Taizé i stort antal. Brødrene ønsker at lytte til, hvad Ånden siger til Kirken gennem de unge, og begyndte derfor i 1966 at arrangere årlige ungdomsstævner.

»Hvad kan I bidrage til?«

Lovning på en »glædelig nyhed«!

Ved stævnet i 1969 sagde bror Roger, at der for tiden går en pessimistisk bølge gennem Kirken. Man spørger: »Hvad nytter Kirken?« og siger, at den er forældet. Man mister modet, bl. a. fordi mange ulykkelige forhold i verden ikke synes at finde genklang i Kirken og ikke vækker til aktion. Bror Roger lovede derefter at ville forkynde »en glædelig nyhed« til påsken 1970. Til de unge sagde han: Hvad kan I bidrage i form af fantasi og liv til at finde et budskab, der kan slå igennem pessimisme og ligegyldighed – og er universelt nok til, at det kan blive forstået af de flest mulige?

De unges budskab – et påskebudskab!

14 dage før påske 1970 samledes 20 unge fra alle 5 verdensdele for efter bøn og arbejde hele vinteren at formulere følgende budskab:

»Den opstandne Kristus kommer for at levendegøre en fest i menneskets inderste væsen. Han forbereder for os et forår i Kirken – i en Kirke som ikke råder over magtmidler, og som er forberedt på at dele med alle – et sted med synligt fællesskab for hele menneskeheden. Han (Kristus) vil

give os tilstrækkelig fantasi og mod til at åbne en forsoningsvej. Han kommer for at forberede os til at give vort liv, så et menneske ikke mere skal blive offer for et andet menneske.« (Sprogbrugen er blevet kritiseret i alle lande, man må finde en bedre formulering!)

»Den glædelige nyhed« – et koncil for ungdommen!

Dette budskab blev forkyndt påskesøndag for 2500 unge fra 35 nationer. Derefter talte bror Roger. To ting optog ham: at så mange unge mennesker forkaster den synlige kirke, og på den anden side, at tusinder af unge spørger ham, hvad de kan gøre i praksis. Bror Roger mente, at han havde fundet et middel til at forsone modsætningerne i verden, og han forkyndte: VI VIL HOLDE ET UNGDOMSKONCIL!

Ungdomskonciliet og dets forberedelse!

De unge skal være i flertal på konciliet, men der må ikke være »diskriminering«, – derfor vil også ældre kunne deltage. Der er to faser: forberedelsen og selve konciliet. Forberedelsen består i at leve og gennemtænke: »festen«, »fællesskabet«, »at dele med hinanden« og »at

håbe ud over alle håb«. Kun hvis første fase, forberedelsen, lykkes, vil konciliet blive afholdt. Konciliet skal nemlig ikke bare vedtage nye resolutioner, dem har vi nok af.

Hvorfor koncil!

Ordet bruges, fordi det er kirkeligt, og man tænker på de første kristne konciler, der skulle forhindre splittelse i Kirken. Ungdomskonciliet skal være for at samle og forsone de splittede. Man mener, at Kirkernes Verdensråd og det 2. Vatikanconcil ikke tog tilstrækkeligt hensyn til de unge. Ungdomskonciliet skal være for hele Kirken og for hele verden.

Autoriteternes syn på konciliet!

Til stede i kirken var dr. Eugene Carson Blake, der sammen med ærkebiskoppen af Lyon, kardinal Renard, som talte på de tilstedeværende katolske biskoppers vegne, udtalte, at de glædede sig over dette friske initiativ fra ungdommen.

Pave Paul VI's reaktion!

Paven sendte et telegram til de tilstedeværende unge. Desuden talte han søndag den 19. april til de forsamlede på Peterspladsen om økumeni. Han forsikrede, at der var god grund til at håbe, – han havde gode forbindelser til den ortodokse kirke, og han tilføjede: »Tegnene er gode, vi ser med respekt og sympati på Taizé.«

Lejre i Taizé!

Da det gælder om, at så mange som muligt fra hele verden deltager i »den lange march«, som er forberedelsen til konciliet, har man gennem hele sommeren haft lejre i Taizé af en uges varighed. De unge kommer ud fra de mest forskelligartede motiver. De fleste ved meget lidt om Taizé og koncilforberedelsen. Man kommer, fordi man har hørt, at der er unge dér. Måske er man løbet tør og har hørt, at man kan leve billigt eller gratis i Taizé. Eller man kommer for at finde stilhed, for at tage sit liv op til overvejelse. Andre har vanskeligheder med deres tro, og der dukker også ikke-kristne og ateister op.

Lejrenes program og arbejdsrytme!

Hver dag er der fælles gudstjeneste med efterfølgende nadver for de forskellige trosretninger, og 2 gange om dagen er der sunget tidebøn. Bøn, meditation og stilhed er således væsentlige elementer i Taizé og i koncilforberedelsen. For at lære hinanden at kende og for bedre at kunne arbejde sammen bliver man delt op i grupper efter alder og det sprog, man ønsker at tale – om muligt ikke ens modersmål. Der er fællesmøder 3 gange om dagen, hvor temaet er en side af koncilforberedelsen, og derefter er der diskussion i grupperne. Man deles også, mere eller mindre, om opvask og oprydning.

Frihed i Taizé!

Formålet er koncilforberedelse, men man er absolut fri til at deltage i det, man har lyst til. Den eneste tvang er den, man pålægger sig selv, eller hvis man følger flokmentalitet.

Vanskeligheder!

En stor hindring er det, at hele ideen om konciliet og forberedelsen er meget vag, uorganiseret og med ingen eller kun meget løse strukturer. Koncilforberedelsen skal leves, men det er lettere sagt end gjort. Ingen ved, hvordan det hele vil gå videre, og det er umuligt at sige, hvornår konciliet kan finde sted – sikkert tidligst i 1975.

Sprogvanskeligheder!

Den store aldersforskel 17–29 år skaber problemer, men størst er dog nok sprogvanskelighederne. Af franskmændene kunne kun 3% tale et andet sprog, af englændere, italienere osv. endnu færre. I grupperne nåede man ikke mange resultater, da de færreste havde bare den mindste anelse om diskussionsteknik. Man snakkede løs uden at have fastlagt tema og uden at bruge samme definitioner. Desuden har unge, der er opdraget til effektivitet, ikke lyst til at sætte kræfter ind på en så usikker opgave.

Styrken ved den struktursvage og vage fremgangsmåde!

Denne fremgangsmåde er ny for mange i de organiserede kirker og svarer til den livsstil, mange søger i vor tid. Alt er frivilligt – man skal leve – det siger de unge noget. De ønsker at bryde med effektivitetsprincippet som højeste standard og med de stive usmidige strukturer, hvor man sætter den enkelte i bås. En sådan arbejdsform tager tid, men det betyder ikke noget, for tid er ikke mere penge, – det gælder om at leve. Denne form er ikke ny i Kirkens historie, men måske kan den gøre mirakler i vor tid?

Ny bevægelse? Taizé's teologi og økumeni!

Brødrene vil ikke starte en ny bevægelse, alt skal være tidsbegrænset, man skal arbejde i sit eget miljø og sin egen kirke. Man vil ikke blive en ny kirke i Kirken. Man har dog til en hvis grad en egen teologi og sin egen lære om Kirken i Taizé. Man vil den ene kirke og kan være tilbøjelig til at komme for let over hindringerne for at nå frem til enighed. Måske gør andre problemerne for store, men spørgsmålet er, om det mod-

»Ungdomskonciliet skal være for at samle og forsone de splittede.«

satte er bedre. Hvor meget er der vundet, ved at de unge siger eller hjælpes til at sige, at der for dem ikke er nogen forskel mellem trosretningerne? Dette skaber fare for nye splittelser. Alligevel er det måske ungdommen, der med stormskridt gennem fælles bøn og liv skal føre os til enhed i Helligånden?

Atmosfæren i Taizé – liturgien!

Atmosfæren i Taizé er meget følelsesbetonet til trods for, at de brødre, jeg kender, er meget realistiske. Besøgende romantiserer livet i Taizé, gør det uvirkeligt og lukker derved af for mange unge. Liturgien er i visse henseender moderne, men ikke anderledes end i de kirker, der har haft en liturgireform det sidste par år. For nogle unge er det lidt for romantisk med brødrene i hvide kutter, gudstjenester med levende lys, hvor loftbelysningen tændes og slukkes alt efter, om man synger salmer eller ikke; men det er vel en temperaments-sag.

Bøn, meditation og stilhed!

Vekslen mellem fælles bøn, meditation og stilhed skaber for nogle unge en mystisk atmosfære. De tror det er østerlandsk, fordi de har flirtet med østlig religion og filosofi. I virkeligheden er det en bønnsform, Kirken altid har haft, og som man var blevet fremmet overfor, men som unge nu synes er moderne. Man knæler med begejstring og lægger panden mod gulvet. Det kan virke lidt forskruet, men er vel udtryk for de unges søgen efter en koncentrations- og udtryksform. For de fleste unge ville det være umuligt og urealistisk at overtage brødrenes bønnsform. Man må finde sin egen, der kan passe til ens hverdag. Prioren holder af at have en flok børn omkring sig i kirken. For ham er det naturligt, men hvis man med kølige nordiske øjne kun ser børnene og de levende lys og mærker den følelsesladede stemning, får man let indtryk af en overfladisk uvirkelighed. Man må opøve en tolerance, der tillader forskellige udtryksformer.

Hindringer for et realistisk koncil!

De fleste unge, der hidtil er kommet til Taizé, er fra middelklassen, studerende, kort sagt unge med lang ferie, der lever et borgerligt liv til hverdag og har penge nok. Det er unge, der har råd til at kritisere og være utilfredse med mange ting og til at bruge en enorm mængde tid på at diskutere og alligevel være ligeglade med, om de når til et resultat, – og for hvem det ikke ændrer noget, om man virkelig gør noget for de fat-

tige og for den tredje verden. Unge, der ikke agter at svine hænderne til med politik, som kan tilfredsstilles med tale om aktion og drømme om aktion – uden at handle. Paradoksalt nok er det blandt de samme, man finder unge, der gør et godt stykke arbejde, der har god vilje, der søger at forbedre sig selv og at finde veje til at hjælpe andre.

Ungdommen og den 3. verden!

Man taler med begejstring om den 3. verden, men har et urealistisk syn på samme og sin egen verden og mangler facts og sagkyndige til en realistisk diskussion, der kan føre til handling. I frustration og for at vise solidaritet klapper man som gale, når en neger eller vietnameser spiller på guitar – hvilket giver en hel del andre unge kvalme. Uheldigvis får man også det indtryk, at de fleste deltagere fra den tredje verden kommer fra deres egen kapitalistiske overklasse.

Brødrenes koncil eller ungdommens?

Det er således langt fra en repræsentativ ungdom, man finder i Taizé! Der er for få arbejdere og unge, der arbejder aktivt i politik. Der er for få kirkefremmede og ikke-kristne. Dette må ændres, hvis det skal blive et realistisk koncil efter de hidtidige retningslinier. Brødrene ønsker, det skal være ungdommens koncil, men det må vise sig, om det er muligt. Man skulle nødigt opleve en slags børnekorstog, men må også undgå de ældres manipulation.

Sund optimisme!

Koncilforberedelsen er på begynderstadiet, det er godt at se vanskelighederne i øjnene, men også at bevare en sund optimisme. Vanskelighederne kan nemlig overvindes, hvis tilstrækkelig mange ønsker dette koncil og vil deltage i forberedelsen. Nyheden har først spredt sig langsomt, men efter 20.000 unges besøg, vil den nu sprede sig som en steppebrand. Koncilforberedelsen skal leves. Man må intensivere sit eget liv og arbejde sammen med og for andre.

Møder i alle verdensdele – »lytteposter«!

I det kommende år vil man holde møder i Asien, Afrika og Sydamerika. Der skal udveksles ideer, og den tredje verden skal først og fremmest komme til orde. De fattige skal høres, de har for længe været et industrielt og ofte åndeligt biprodukt af de »udviklede« lande. Der oprettes to »lytteposter« på hvert af disse kontinenter. Deres opgave er at lytte til menneskene i disse områder,

forstå hvad de søger og se hvilke originale værdier, der findes dér, som man hidtil ikke har kendt eller lagt vægt på i Norden og U-landene.

Prior Rogers tanker om forberedelsen!

Det gælder om en fordybelse og forståelse af, at Kristus kommer for at levedegøre en fest i os. Forberedelsen er en neddykning i Kirkens skjulte, underjordiske livsstrøm. Koncilforberedelsen skal være en trefoldig fejren af den opstandne Kristus i nadveren, i kærlighed til Kirken og til næsten – vor bror!

Konkrete retningslinier for koncilforberedelsen!

1. En række små celler med 3 til 7 medlemmer er startet over hele verden. Det gælder om, at disse celler bliver levedygtige og formerer sig. Man må ikke være tilfreds med at være i en celle, hvor alle har været i Taizé, men skal danne nye med dem, der endnu ikke har været der.
2. Cellerne skal have en kontaktperson til Taizé. Af de indsendte »rapporter« skabes »breve fra Taizé«, som udsendes til alle og muliggør kontakt mellem cellerne indbyrdes og med Taizé.
3. Leve de 4 temaer i »budskabet«, især det første: »festen«.
4. Lægge accenten på at »leve« for at kunne yde til menneskeheden liv.
5. Brug enkle midler uden at være bange for deres tilsyneladende virkningsløshed.
6. Lade alt være provisorisk. Forberedelsen og konciliet selv er tidsbegrænset.

7. Undgå enhver form for diskriminering også mellem generationer.

En ny vej!

I denne koncilforberedelse er der mange mangler, fejltagelser og vanskeligheder, ja endog modsigelser og naivitet, – men problemerne kan løses. Der er ingen snærende rammer, alle muligheder er åbne. Dette er en ny vej, et nyt forsøg på at løse åndelige og materielle problemer i verden, – men det kræver en indsats. Ønsket om et koncil har mødt megen forståelse i de forskellige trosretninger, men kritiske røster har også rejst sig. Berettiget og god kritik er kun en hjælp til at gøre forberedelsen bedre.

Hvordan kan jeg blive deltager?

Man kan bestille »Breve fra Taizé« ved at skrive til: Taizé Communauté, F71. Man bør angive, på hvilket hovedsprog man ønsker brevene. I Taizé kan man også få opgivet adressen på andre danske, der er interesseret i koncilforberedelsen, så må man selv tage initiativ til at skabe kontakt og forme celler. Hvis man på nogen måde kan, bør man deltage i en af næste års lejre.

Deltagere fra Norden mangler!

Koncilforberedelsen er verdensomspændende og skal have et vidt perspektiv. Af de 20.000 deltagere sidste sommer var kun 50 fra Norden. For en realistisk, sund balances skyld må flere unge fra Norden deltage, både for at yde en nødvendig indsats, men også for vor egen skyld, for denne verdensomspændende ungdoms indsats har meget at sige og at give os.

Afsluttende moralisering!

Der findes forskellige opfattelser af »levende tro« og ægte »kristent liv«, men her har man chancen for at vise, at ens kristne liv bærer aktive frugter, at ens tro ikke er tomme fraser, undskyldninger og kompromis'er, – det står enhver frit at fortsætte listen. Det bedste er næsten, at det hele bygger på ens eget Gudsforhold, og at man, fordi man kender Gud, ikke kan lade være med at elske sin næste og derfor heller ikke med at vise det ved at bringe ofre og arbejde for ham.

Bent Lange sj.

De skulle også
tegne et abonnement
på Katolsk Forum

ALLE HELGENS FEST

Håbets og glædens fest – den store familiefest.

Det er ikke en opsamlingsfest for de ukendte helgener, som man undertiden har hørt, – det er i det hele taget ikke så meget de enkelte helgener, vi fejrer denne dag, men derimod mysteriet om de helliges fællesskab. De hellige i samme betydning som f. eks. Paulus benytter ordet, dvs. alle, der er helliggjorte ved Kristus. Det fremgår også af dagens 2. læsning (1. Joh. 3,1-3), hvor Johannes i stedet for at bruge ordet hellige siger, at vi er Guds børn: »Se, hvor stor en kærlighed Faderen har vist os, at vi må kaldes Guds børn; og vi er det«.

På vej

Når vi i anden nadverbøn beder om at få del i det evige livs fællesskab sammen med Guds moder, apostlene og alle helgener, er det i bevidstheden om, at vi allerede ved dåben og eukaristien har del i dette fællesskab, blot med den forskel, at de, der gik forud for os, med Kristus er nået til fuldendelsen, mens vi endnu er på vej. Som Johannes udtrykker det i læsningen: »I elskede, nu er vi Guds børn, og det er endnu ikke åbenbaret, hvad vi engang skal blive«, nemlig herliggjorte med samme herlighed, som Kristus har ved opstandelsen og genkomsten.

De, der gik forud for os, er allerede nået til fuldendelsen og enheden med Gud og hinanden i Kristus, mens vi endnu har et stykke vej tilbage, – vort fællesskab og vor helliggørelse er endnu ikke fuldført, men ved vort tilhørsforhold til Kristus har vi allerede del i det nye liv, – opstandelsens liv.

Dette nye liv, der knytter os uløseligt sammen, fordi det er Kristi eget liv, vi alle har del i. »Men det er endnu ikke åbenbaret, hvad vi engang skal blive.« Hverken personligt eller som fællesskab. Vi fristes tit til at glemme forlæsningsrealitet. Vi fristes til at glemme den, fordi det ikke er umiddelbart indlysende, at vi er frigjorte fra synden. Vort fællesskab, som vi oplever det her, vort kristne fællesskab, er særdeles ufuldkomment, præget af indbyrdes uoverensstemmelser, strid, ukærlighed. Hvor er den enhed, vi dybest set længes efter? Hvorfor har vi så vanskeligt ved at efterleve kærlighedsbudet? Hvorfor er vi så bundne af vore egne snævre synsmåder?

Er vi virkelig forløste?

Og personligt! Har vi ikke alle følt længslen efter det fuldkomne, efter at leve Faderens vilje? Og har vi ikke følt afmagten – skuffelsen over vor egen svaghed og begrænsning?

Skuffelsen, lidelsen, kærligheden.

»Salige er de fattige i ånden.«

Vor fattigdom

Så fristes vi måske til at søge at glemme. Så kaster vi os ud i arbejde og nydelse. Prøver at finde tilfredsstillelse ved vor indsats og præstation og ved at drage fordel af vort overflodssamfunds mange goder lige fra de mest materielle som god mad, moderne tøj og forlystelser til de mest æstetiske og intellektuelle som god kunst og videnskab. Sammen med vore medmennesker søger vi efter tilfredsstillelse og livsfylde, og sammen med dem føler vi en vis tomhed og skuffelse, – vor længsel bliver aldrig helt tilfredsstillet.

Men dette – skuffelsen over det ufuldstændige i vort fællesskab, skuffelsen over vor egen utilstrækkelighed, skuffelsen over ikke at blive tilfredsstillet gennem videnskab, kunst og materiel nydelse, alt dette er måske et vigtigt skridt på vejen. Det kan nemlig føre os til den første saligprisning, som vi hører i dagens evangelium (Mt. 5,1-12): »Salige er de fattige i ånden.« Fattige, fordi vi ikke lader os mætte af alle de goder, der tilbydes os, fattige, fordi vi stadig hunger og tørster efter noget andet og mere. Det kan føre os til den saligprisning, hvis vi ikke blot kaster os endnu mere ud i søgen efter tilfredsstillelse gennem det jordiske, men i stedet lader os åbne for længslen efter den fulde forløsning i Kristus, – længslen efter at gå fra det, der nu er, til det, vi skal være, når vi herliggøres med Kristus. For vi ved, at vi er forløste ved ham, og at det indebærer, at

vi må gå med ham gennem hans død til hans opstandelse. Det medfører, at vi daglig, gennem vort konkrete liv, må give afkald på vor selvsøgen og egoisme for stadig mere at leve opstandelsens liv, hvor det alene er Faderens vilje, der tæller.

Vort livs påske

Vi er på vej i fællesskabet. Som den gamle pagts folk var på vej fra Ægyptens trældom til friheden i det forjættede land, således er også det nye Guds Folk på vej, dets liv er en stadig påske, en overgang fra dette liv til Faderen: »Nu går jeg til ham, som har sendt mig« (Joh. 16,5). Vi følger Kristus. Og denne fests glæde og håb ligger i, at Kristus allerede er herliggjort, og at alle, der gik forud for os, og »som gennem tiderne har levet efter Faderens vilje« (sml. 2. nadverbøn), allerede er nået til fuldendelsen. De har ved Kristus fuldført overgangen og er nået til opstandelsen. Vi er ét med dem, ét folk og ét legeme, og vi vil sammen med dem gå til Faderen, og under denne vandring vil vi allerede her og nu forkynde Faderens herlighed med vor lovsang ved Jesus Kristus (2. nadverbøn).

Søster Karen Marie CSJ.

SYNSPUNKT

Paven ikke eksponent for et bestemt parti

Replik af pater Duclos

Det er menighedsrådenes opgave at værne om den nødvendige frihed og pluralisme også i den lokale kirke. Derfor forstår jeg godt de mennesker, der protesterer og kalder det ensidighed, når et menighedsråd ikke synes at give lige muligheder for Loke som for Thor til at fremlægge deres synspunkter, – men det, jeg ville ønske, er, at denne protest ville dreje sig om enhver form for ensidighed. Det er ikke nok at spørge, hvorfor menighedsrådet i Slagelse nægter bevægelsen for pave og kirke at gøre propaganda i tilknytning til søndagsmesserne. Man må også samtidig spørge bevægelsen, hvorfor den vælger og vrager blandt paverne og de pavelige tekster. Jeg forstår godt, at de ikke bekender deres tilslutning til f. eks. middelalderpavernes højtidelige bandlysning af udlån mod renter, ja ikke engang til den trods alt nyere rundskrivelse fra 1928, hvori pave Pius XI fordømte den økumeniske bevægelse. Vi er jo alle sammen klar over, at disse tek-

ster var historisk betingede. Men hvorfor nævner man kun Pius XII og Paul VI? Hvorfor nævner man ikke pave Johannes' åbningstale til konciliet? Og hvorfor nævner man *Ecclesiam suam*, men ikke *Populorum progressio*?

Vi er mange herhjemme, som gerne ville udtrykke vor troskab mod kirken og dermed også mod paven, hvis embede er en del af kirkens struktur. Man må altså ikke vanskeliggøre dette ved at gøre paven, hvis embede står i enhedens og fællesskabets tegn, til eksponent for et bestemt parti blandt trosfæller. Formentlig var det lignende betragtninger, der fik Slagelse menighedsråd til at tage det omstridte skridt.

Og behøver vi for øvrigt at bekende vor tro ved at skrive under på et manifest? Er det ikke nok, at vi gør det sammen med hele menigheden påskenat, når vi fornyr vor dåbspagt? Her er der ikke tale om nogen ensidighed.

Det konkrete tilfælde, som har givet anledning til den igangværende debat, må imidlertid ikke afspore diskussionen. Det, sagen drejer sig om, er den form for enhed og communio, som menighedsrådene også er ansvarlige for at beskytte. Den kristne fred er ikke en eller anden form for tandløs enstemmighed. Det kristne fællesskab udelukker ikke enhver form for debat, ja ikke engang enhver form for oprør. Der var ikke så få spændinger i urmenigheden, hvis vi da ellers skal tro Lukas' beretninger i Apostlenes gerninger. Derfor behøver vi heller ikke at være slagne med rædsel, fordi meningene igen brydes i kirken. Spændinger er mange gange det bedste bevis på, at livet går videre (når det vel at mærke drejer sig om meningsbrydninger og ikke om personlige stridigheder). Derfor mener jeg ikke, det er et menighedsråds opgave at dække over uoverensstemmelser og at beskytte menigheden imod dem. Vi må loyalt acceptere, at vi har forskellige meninger, og at vi hver især kæmper for dem, vi har – og lader Herren træffe afgørelsen. Det er kedeligt, at der ikke var nogen Gamaliel i Slagelse, som kunne sige: »Hold jer fra disse mennesker og lad dem være, thi hvis dette forehavende eller dette værk er af mennesker, falder det fra hinanden« (Ap.g. 5,38).

V. Duclos.

Korrektion

Ved en fejltagelse i sekretariatet »for pave og Kirke« var disponent Erik Guldager og fru Veslemøy Guldager opført som stillere for bevægelsen (annoncen i K.F. nr. 18, s. 23), hvad de ikke er.

Ansvar, sammenhold og frisk mod

»Fra skumlere til skabere«

I hundredåret for dette ærværdige katolske blads start skrev den daværende redaktør H. D. T. Kierulff i en artikel »FRA SKUMLERE TIL SKABERE«: »Det er slet ikke nogen urimelig tanke, at vi trænger til at genvinde vor ungdommelighed, vort lyssyn, vor tros sejrsvilje i materialismens mørketid. At sætte os en stor opgave – og fra at være skumlere blive skabere, fra at være træge og triste blive troende og trygge, fra at være et lille lys bag lukkede døre sætte det op på det højeste sted og se det blive til en lue . . . være glædens lysbringere.«

Hvor meget vi er nået frem siden, skal jeg ikke dømme om. Men, hvis vi bare sidder og jamrer, mistænker hinanden og forhindrer al fremgang, kommer det til at stå ilde til. Men kære venner: Sikke opgaver vi har og sikke muligheder! Ansvar skal give os frisk mod. Tror vi på evangeliets kraft og Jesu løfte om, at dødsriget ikke skal overvælde kirken? Det er vi nogle, der gør.

Hvor er der dog liv i vor snart to tusind år gamle kirke. Og der lyttes herhjemme som aldrig før til, hvad katolikkerne har at sige. Selv om det ofte sker i form af velfortjent eller ufortjent kritik, lægger man mærke til os. Kristenlivet i Danmark er inde i en krisetid. Men vidste De, at trods alt er 10 % af kirkebesøget i Storkøbenhavn i katolsk kirke og lige så af byen præster. Det betyder, at vi ikke skal slå os til tåls med, at det ikke er værst hos os

(det er måske en slags opmuntring), men at vi for fremtiden har en meget stor del af ansvaret. Skal vi svare de søgende med surhed, mismod, mistro og ængstelse?

Jeg vil ikke spille blæk på diskussionen om Slagelse menighedsråds kompetence ang. manifestet »for pave og kirke«. Dertil er spalteplads og tid for kostbar. Men jeg vil forsøge at give ALLE kirke- og pavetro en opmuntring. Måske skulle »Manifestgruppen« hellere skrive til paven, hvor mange ikkeunderskrivere der er glade for deres kirke og vil dens liv.

Ja, der er liv i kirken. Bevares, nogle råber lidt fjollet op af bare iver. (Det gør »manifestgruppen« nu også i øjeblikket i modsat retning.) Der foretages eksperimenter, hvoraf mange vil vise sig at være uholdbare. Men er eksperiment ikke tegn på liv? Tegn på, at der er mange, der tager deres kristne ansvar alvorligt, vil kirkens fremgang?

Skal vi ikke være lykkelige for, at der også findes store teologer i vor tid? Karl Rahner er allerede næsten klassisk. Ratzinger, Congar, Thils, der stod bag koncilets kapitel om vort ansvar i den moderne verden. Schnackenburg, Schillebeckx, der har uddybet sakramentslæren. Dygtige eksegeter (bibelkyndige), der ikke blot forsvarer kirkens tro, men har uddybet den, set ting i skriften, vi ikke havde lagt mærke til før. Katolsk katekese har gjort stormfremskridt. Er det ikke ting at glæde

sig over? Og så er der dem, der undersøger, hvad det kristne Håb i realiteten betyder for os. Man går modigt, engageret og positivt ind i debatten om samfundslivet, holder sig ikke ængstelig tilbage eller stikker hovedet i buksen, som det hændte før.

Og liturgien er kommet ud til folket. Det er det ømfindtlige punkt. »Rør ikke ved folks vaner; så bliver der ballade,« erfarede msgr. Schindler allerede i tyverne. »Una Voce«-gruppen er ikke tilfreds med »Herrens bord« og den nye kirkemusik. Ja, men så må vi jo eksperimenter, indtil vi finder det rigtige. Jeg tror, at der er sket en forglemmelse eller erindringsforskydning hos »Una Voce«. Der blev minsandten også eksperimenteret i præfekt Grüders dage og under biskopperne von Euch, Brems og Suhr. Husker I ikke de forskellige »sangmesser på dansk«, forsøg på bedre kongregationsmesser og messeandagter af forskellig art? Kvaliteten var mindre god, men det jævne folk forstod da lidt af messen igennem dem. Så var der alle »koncertmesserne« i gammel eller ny stil. F. eks. nye messer af pater Menzinger med strygere og basun. Den senere pavelige husprælát P. Schindler kritiserede sangmessernes kvalitet og indførte den liturgiske bevægelse, – og blev to gange sendt på »studieophold« i Rom. To nulevende meget ærværdige præster blev forvist til landets mindste sogn, fordi de var med i denne nymodens bevægelse. Først under krigen blev de danske sangmesser forkætrede, og latin og gregoriansk kom på mode. Mange ældre katolikker skumlede: Næ, i de gode gamle dage var det anderledes. Og der blev sunget og bedt for af herrer,

Liturgiske forandringer i 50 år

1925

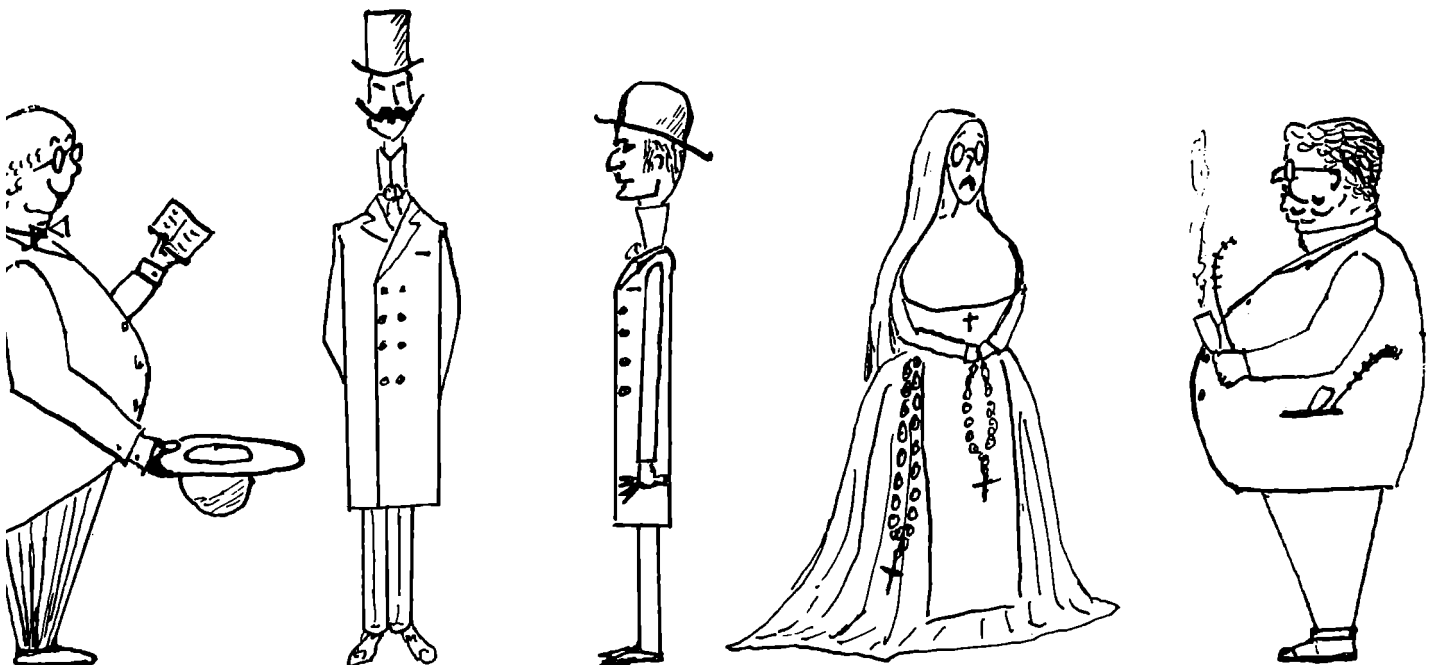
Danske sangmesser om jeg må be'.

Har De hørt Menzingers nyeste med violiner, basun og cello?

Jeg holder mig til gamle Hammermüllers valsetakt.

Uff, Den pastor Schindler doch! Naj, schtillemesse.

Romersk liturgi med dansk messebog!

1928

der var klædt på som en anstændig katolik i redingote, diplomatrakke og med fadermorder. Det var tider. »Una Voce«-folkene holder fast ved det, der hos os først blev rigtig moderne i fyrerne. Jeg elsker stilige gregorianske messer, når de er rigtigt udført, og stiler altid mod et benediktinerkloster, når jeg kan på rejser i udlandet. Men – jeg husker også, hvordan fromme ældre mennesker dengang sagde: »Mon ikke Vorherre foretrækker, at de mange jævne mennesker af hjertet synger danske sangmesser, som de forstår, fremfor Jer unges feinschmeckeri og kritik?« Det var dengang. Og nu? Omvender vi den store jævne masse af danskere til livet i Kristus, den korsfæstede og opstandne, ved at de først skal lære at goutere latinsk sang og bøn? Men jeg giver »Una Voce«-folkene så evigt ret i, at der skal være stil og orden over messerne; at ord og sang skal være af kvalitet. Her kan vi lære af det bedste i kirkens tradition.

Det er nu ti (10) år siden, konciliet tog afgørelse. Blot tiden ikke løber fra os. Da den så Romatro pastor Vick var helt ung præst, sagde han i en prædiken: »Vi må have lidt mere fut i fejemøget herhjemme. Ovre i Staterne tager de anderledes fat.« Men, åh Gud, hvor jeg er gammeldags og uliturgisk: Jeg kunne godt een gang om året tænke mig at høre Mozarts festlige Kroningsmesse (det må da fryde dem, der i ånden endnu lever i det gl. kejserlig-kongelige Østrig) eller pater Menzingers Skt. Knudsmesse. Men så lad også de unge finde frem til gode moderne rytmiske messer, blot de forskåner vore øren for elektriske instrumenters larm. De skal også have lov at sande psalmistens ord:

»Min sjæl, lovsyng Herre.«

»Manifest«, det får mig til at tænke på socialistisk-marxistisk revolution. Lad os få fredelige frugtbringende samtaler, dialog, i stedet for truende knyt-næver, »vi kræver«, og »Anathema sit«. Det er også derfor jeg ikke kan underskrive manifestet. Hvis det er nogen herhjemme, man især sigter til, så kom frem af busken og lad os få navnene, og hvad det drejer sig om. Som nu, synes alle, der ikke underskriver konventionen, mere eller mindre mistænkeliggjort.

Nyformuleringer af dogmer. Hvis der er kætteri, har vi jo endnu en undersøgelseskommission til at efterprøve ortodoksien, for der vil lige så vel som før konciliet være nogle, der går over stregen. Men man skal dog tage sig vel i vare for ordlyden: En udenlandsk dr. theol., jeg mente havde lidt for dristige ideer, viste sig ved samtale at være mere katolsk end paven. For øvrigt fik jeg også chok i min ungdom. De gode gamle jesuitter havde lært mig, at Kristus er vor eneste forløser. Nu hørte jeg pludselig om en gruppe, der ville indføre nye *korrigerende* dogmer, bl. a. om at vi foruden vor forløser også har en medforløserinde! Deres gode intention har jeg siden forstået, men udtrykket er græseligt og lyder den dag i dag grumme kættersk i mine øren. Var det ikke nyformulering? Det er da heller ikke blevet dogme. Men hvorfor går manifesterne uden om den varmø grød, dér hvor tampen brænder, og nævner ikke encyklikaen »Humanæ vitæ«? Og hvorfor citerer I ikke »Populorum progressio« og pave Pauls fremskridtsvenlige taler?

Gud være lovet, at man ikke mere kan beskyldes katolikker for at skrive med påholden pen. Gud være lovet for den Ny Katekismus, der først og fremmest taler om menneskets frelse og ikke fortaber sig i distinktioner og i, hvor mange quint og uncer man må indtage i fasten, og hvor mange quadrageners aflad man kan vinde. En bog, der taler vor tids sprog om det væsentlige, så protestanter kan se, hvad katolicisme er, og ikke tager fejl af os.

Skal der skrives erklæringer om kirke og pave, ville jeg foreslå følgende:

Kære pave Paul! Tak for koncil og bispesynoden. Tak for ny teologkommission og nybesættelser i kurien (i den så gode senmiddelalder var gennemsnitsalderen for kardinaler mellem 18 og 50!). Tak for den nye messeordning. Tak for dit besøg i Jerusalem og samtaler med patriarker og ærkebisper om det økumeniske arbejde. Tak, fordi du trods ængstelse dialogerer med de djærve hollændere. Tak for mange andre småreformer, du selv har taget initiativet til, og for at du ville modtage de undertrykte og støtter Helder Camara. Vi elsker vor kirke og holder af dig, selv om vi ikke altid straks har forstået dig. Undskyld herfor. Bliv modigt ved med reformer. Bring glædesbud om frelse for fattige, løsladelse af fanger og glæde for sønderbrudte hjerter. Så tillader du også, at vi dialogerer og måske høfligt kritiserer dig, dér hvor du ikke er ufejlbar. Bl. a. skulle du måske alligevel have modtaget delegerede fra den lille demonstrantgruppe »Una Voce« og givet dem et godt ord med på vejen.

Palle Burla, præst
og halvt hundred år gammel katolik.

1940-50

I Grundtvigs fædreland synger vi unge danske katolikker selvfølgelig nu kun gregoriansk for fremtiden.

1970

Pop op og slå på dine strenge, søster. »Herrens bord« er in. Allel-huill-yeah.

KØLIGT MØDE

Pavens andet møde med præsident Nixon ikke så hjerteligt som det første

Rom – KIPA

Pave Paul VI's kraftige hævde af Vatikanets uafhængighed over for USA og over for alle stormagter i det hele taget betegnes af en gruppe ikke-europæiske diplomater som det mest fremtrædende og samtidig mest oversete faktum i forbindelse med præsident Nixons rejse til Europa.

Pave Paul VI er den af de personer, præsident Nixon har talt med på sin Europarejse, der med den største autoritet har gjort sig til talsmand for de hundredtusinder af ofre for vietnamkrigen og konflikten i det Nære Østen.

Præsident Nixon betonede over for paven, at hans land var »den største militærmagt i verden«, mens paven henvendte sig til »overhovedet for en nation, som havde pådraget sig det største ansvar«. Nixon fremhævede pavens moralske førerstilling og mindede om pavens bestræbelser for frigivelse af amerikanske krigsfanger. Hertil svarede paven, at han også havde grebet ind til fordel for amerikanernes krigsfanger. Desuden anmodede han præsidenten om økonomisk hjælp til udviklingslandene.

Der havde, siger de asiatiske diplomater, »ikke været tale om en dialog, men om en dobbelt-monolog«. Hvordan det nu end forholder sig, så havde tonen ændret sig siden Nixons første be-

søg i Vatikanet den 2. marts 1969. Skal det mon tilskrives besøgets »private« karakter, at paven denne gang ikke led-sagede sin gæst tilbage til Clementinesalen, og at han denne gang ikke viste sig for de ventende amerikanske præstestuderende? Og hvorfor kom den nye statssekretær, kardinal Villot, ikke til mødet mellem Nixon og paven.

Hvad skal man tro om det? Måske er grunden den, at præsident Nixon for halvandet år siden lige var blevet præsident, og at alle muligheder derfor var åbne. I efteråret 1970 tager man knap nok mere hensyn til pavens mange forsøg både i Moskva og Peking på at skaffe fred i Vietnam.

Der er derfor absolut ingen grund til at undre sig over, at Tito, som er den eneste af dem, præsident Nixon har truffet på sin rejse, der ikke tilhører nogen »blok«, befinder sig i en lignende situation som paven. Den jugoslaviske statschef har krævet fri selvbestemmelsesret for Vietnam og for alle direkte implicerede stater i den Nære Orient. Titos kritik af racestridighederne ligner meget pave Pauls, efter at denne har modtaget afrikanske revolutionsledere i Vatikanet. Andre lighedspunkter kan man finde i Titos budskab til Nasser og i pavens hjertelige kondolencetelegram i anledning af Nassers død.

Paven vil – mener de omtalte diplomater – også gøre sig til talsmand for freden over for udenrigsminister Gromyko, når han inden længe kommer til Rom.

ARRESTERET UDEN ANKLAGE

Fængslet præst i livsfare

Rom – KIPA

Det store italienske katolske ugeblad »L'Avvenire« bragte for nylig en »dramatisk appel« fra en medfange til dominikaneren, pater Giorgio Calliari, som befinder sig i livsfare i et brasiliansk fængsel.

Pater Calliari, som sammen med et par andre ordensfolk blev arresteret uden anklage, havde indledt en sultestrejke som protest imod udøvelsen af tortur over for politiske fanger i Brasilien. »Situationen er meget alvorlig«, skriver en af hans medfanger til en ven i Venedig. Pater Calliari er fra fængslet blevet overført til et militærhospital i

Sao Paulo. Hvis han ikke bliver løsladt omgående, overlever han ikke. Han er så svag, hedder det i brevet, at han ikke engang kan skrive. For nylig blev han truet med tortur, hvis han ikke ville tage næring til sig. Imidlertid havde den italienske vicekonsul Di Stefano og pater Calliari medfanger været i stand til at redde ham fra yderligere tortur.

Pater Calliari elleve medfanger, som for de flestes vedkommende også er dominikanere, er – hedder det videre i brevet – blevet overført til et andet fængsel, hvorhen vides ikke, hvor nye pinsler venter dem.

Ærkebiskoppen af Rio de Janeiro, kardinal Jaime de Barros-Camara blev som bekendt for nylig af regeringen anklaget for at føre »en kamp mod Kirken«. Anklagen stod i forbindelse med arrestationen af ledere af de kristne arbejdere i Brasilien.

FÆLLES-ERKLÆRING

Biskopperne parat til at respektere marxisten Allendes valg til præsident

Santiago – KIPA

De katolske biskopper i Chile har i en fælles erklæring fremhævet, at de er parat til at respektere valget af den marxistiske præsidentkandidat Salvador Allende som en demokratisk afgørelse, hvis parlamentet den 24. oktober overdrager ham præsidentembedet. Biskopkonferencen har med udsendelsen af denne erklæring opfyldt et af mange katolikker fremsat ønske om, at biskopperne skulle tilkendegive deres syn på den eventuelle præsident.

Ifølge bestemmelserne i den chilenske grundlov er det parlamentets opgave at vælge statsoverhovedet, hvis ingen af kandidaterne ved folkets oprindelige valg har opnået absolut stemmeflertal. Marxisten Allende havde ved præsidentvalget i september kun fået relativt flertal i forhold til den konservative kandidat Jorge Alessandri og den kristelige demokrat Radomiro Tomić. Da Alessandri som først og fremmest får støtte fra kredse inden for erhvervslivet, har taget voldsomt stilling imod en af de kristelige demokrater indledt landbrugsreform og andre politisk økonomiske forholdsregler, regner politiske iagttagere med, at Allende ved valget i parlamentet også vil få støtte af den tidligere kristeligt-demokratiske præsident Eduardo Frei og hans parti. Allende vil i så fald være den første marxistiske præsident i Sydamerika, der er blevet valgt ved et frit valg.

Opfordring til protest

Pavellig protest mod tortur

Stockholm – KIPA

43 svenskere fra forskellige trossamfund har i et åbent brev opfordret pave Paul VI til at protestere mod torturen og den politiske undertrykkelse i Brasilien. Blandt underskriverne var også flere katolske intellektuelle, deriblandt den svenske katolske forfatterinde Gunnel Vallquist.

Tegn et abonnement
på Katolsk Forum –

Åbent brud mellem studenter og biskopper

Studentermenighed i Amsterdam har brudt med biskopperne

Giftede præster indbudt til at læse messe. – Biskoppen af Haarlem udtaler: »Jeg kan ikke acceptere studentermenighedens beslutning. De fire præster arbejder ikke mere på mit ansvar.«

Amsterdam – KIPA

Den katolske studentermenighed i Amsterdam har fejret messen med en gift præst og har dermed bragt sig i åben konflikt med de hollandske biskopper. I en erklæring fra menigheden, som blev læst for de tilstedeværende før gudstjenestens begyndelse, hedder det, at »visse strukturer i Kirken danner en hæmsko og må ikke mere spille nogen rolle for vor menighed«. Studentermenigheden kan ikke se det nyttige i at fortsætte diskussionen om cølibatsforpligtelsen i dens nuværende form. Menigheden er sig bevidst, hedder det videre, at de har valgt at træde i konflikt med biskopperne, men at de alligevel ønsker, at »forblive i troens fællesskab«. Studentermenigheden vil være et »centrum for besindelse og handling«, hvor folk gennem den hellige Skrift inspireres til frihed og personligt ansvar.

Studentermenighedens beslutning om at indbyde en gift præst til at fejre messen blev først taget, efter at man

på forhånd havde foretaget et rundspørge blandt menighedens medlemmer, hvorved mange havde udtalt sig til fordel for et sådant skridt. Beslutningen fik ligeledes støtte fra menighedens fire sjælesørgere. To af dem er også kendt i udlandet. Det drejer sig om jesuitterne Jan von Kilsdonk og Huub Oosterhuis, som forlod jesuiterordenen efter en konflikt med generalen, pater Arrupe, og giftede sig et par måneder efter. Endnu en tidligere jesuit, Jan van der Stap, som forlod ordenen sammen med Oosterhuis, men som ikke har giftet sig, prædikede under messen, hvor Oosterhuis var celebrant.

Om aftenen samme dag udsendte biskoppen af Haarlem, Theo Zwartkruis, til hvis bispedømme Amsterdam hører, en erklæring, hvori han udtrykkeligt fastslår, at han »ikke kan acceptere« det skridt, studentermenigheden har taget, og at han hermed ikke længere kan tage ansvaret for menighedens fire sjælesørgere. De hollandske biskopper beklager på det dybeste, at studentermenigheden har valgt at gå ind for et åbent brud med biskopperne, hedder det videre i erklæringen. Biskop Zwartkruis vil dog fortsat prøve at finde en udvej til under en eller anden form at bevare kontakten med studentermenigheden. Det forlyder, at alle de hollandske biskopper er enige med ham i det, han har sagt i sin erklæring.

Forskellige veje

Nye veje til præsteembedet

Freiburg – KIPA

Præsterådet i ærkebispedømmet Freiburg har udtalt sig til fordel for forskellige veje til præsteembedet. Rådet har anmodet formanden for den tyske bispekonference, kardinal Döpfner, om at gøre en indsats for, at der på den næste bispesynode i Rom bliver truffet konkrete afgørelser i så henseende. Med henblik på en omfattende personaleplanlægning i forbindelse med kirkelige tjenester og kald forekommer det præsterådet nødvendigt, at reformen af den hidtidige præsteuddannelse fortsætter, at der skabes nye veje til præsteembedet for både akademikere og ikke-akademikere, og at der bliver adgang til at vie giftede mænd til hjælpepræster i Kirken.

»GRUPPEMESSER«

Principielle retningslinier for »gruppemesser«

De tyske biskopper har under deres efterårsmøde udsendt principper og retningslinier for fejringen af messen i mindre kredse (gruppemesser). Ifølge disse retningslinier må gruppemesserne ikke først og fremmest lægges an på følelsesmæssige oplevelser, – de skal primært være en lovprisning af Gud sammen med hele Kirken. Alle væsentlige strukturer i forbindelse med messens fejring skal bevares, men det er tilladt at give den forskellige former, der svarer til den pågældende gruppes behov. Det skal også af den ydre udformning klart fremtræde, at der her ikke er tale om »hvilket som helst« måltid, men om fejringen af mindet om Kristi offerdød.

De tysksprogede studenterpæsters kongres har i en samtale med forman-

den for den tyske bispekonferences kommission for »kultur og dannelse«, biskop Wetter, Speyer, udtalt sin tilfredshed med disse retningslinier. Samtidig gjorde kongressen imidlertid opmærksom på, at den praktiske udvikling af fejringen af gruppemesser i studentermenighederne allerede havde overskredet de muligheder, retningslinierne byder på. Studenterpræsterne drøftede blandt andet spørgsmålet om »interkommunion« med biskoppen. Biskop Wetter gik her ind for Kirkens officielle standpunkt, som går ud på, at interkommunion på grund af kirkernes forskellige trosopfattelse er og bliver forbudt. Hertil svarede studenterpræsterne, at spørgsmålet om teologiske forskelle for mange slet ikke var aktuelt i praksis, og at man i mange studentermenigheder ikke nægter nogen adgang til kommunionen.

»Misdædere«

Den katolske ungdoms verdensforbund protesterer mod arrestation af unge katolikker i Brasilien.

Bruxelles – KIPA

Eksekutivkomiteen inden for den katolske ungdoms verdensforbund, som består af ungdomsforeninger fra alle verdensdele, har udsendt et communiqué, hvori det giver udtryk for sin »forfærdelse over, at unge militante kristne, som i Kirkens og evangeliets navn arbejder for menneskenes befrielse, i Brasilien er blevet arresteret som misdædere«. Verdensforbundet har rettet en appel til »alle ærlige politikere verden over«, til alle internationale organisationer og til hierarkiet i alle kirker om at »kompromittere alle regeringer, der er ansvarlige for tilsvarende foretagelser, om at udøve pres for at få de arresterede løsladt og om at gøre sig til talsmænd for respekten for menneskerettighederne«.

NB! NB! NB!

Indlæg, læserbreve, meddelelser m.m. skal være redaktionen i hænde senest **14 dage** før udgivelsesdatoen for det nummer, hvori det indsendte ønskes trykt.

Katolsk Forum udkommer d. 10. og d. 25. i hver måned.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69A, hver tirsdag kl. 19 til 21.
Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA 2323.

TILBYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Tlf. 12 27 75

Benzon's Aut. katolsk bedemand
*34 46 01
Begravelsesforretning

Forretningen videretføres under ledelse af fru C. v. Benzon.
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Skal De flytte?
AMAGER
FLYTFORRETNING
Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.

Tlf. Minerva 6761

Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Mathias Christensen
ABSALONSGADE 14
Aalborg

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Telefon 12 03 01

Folmer Olsen

Begravelser ordnes
Reberbansgade 37
Aalborg. Telefon 12 15 57

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Rys A/S

Ingenlær- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88
El-Installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Fiskehallen

Kastetvej 57, Aalborg
Telefon 13 44 84

Axel Larsen

Anlægsgartner
Ericavej 34, Søborg
Telefon Søborg 8266

C. B. Rilla & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby. Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sydhavns Fiskehal

v/ Rich. Raemussen
Flak, vildt, dybfrossen fjerkræ
Mozartvej 21. Telefon VA 5547

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Fint arbejde - Tria 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrør?
Hvis ikke - så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.

Tlf. (01) 14 24 82

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omlindbindinger

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUFTE OG

VACUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.

Frederiksborggade 22

København K.

Tlf. *Minerva 2314

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,

aut vand- og gasmester.

Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.

Telefon 85 05 11

R. Schullik

Slagterforretning

Nørrebrogade 48, Esbjerg

Telefon 12 02 14

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør

Christiansbjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske Institutioner

Lys, kraft og varme

For at betjene vore kunder bedst muligt
har vi nu fået radiotelefon i vore biler

Støt vore annoncører!

Teresa af Avila ophøjet til kirkelærer*Rom - KIPA*

Den store mystiker Teresa af Avila, som reformerede karmeliterordenen i det 16. århundrede, blev for nylig ved en højtidelig i Peterskirken erklæret for kirkelærer. Dermed har Kirken for første gang i sin snart 2000-årige historie officiel tillagt en kvinde de karismer, der består i rettroenhed i læren, et helligt liv og fremragende videnskabelige præstationer.

Paven indledte sin prædiken under pavemessen i Peterskirken med at fastslå, at denne »enestående og fremragende« helgens ophøjelse til kirkelærer ikke var i modstrid med Paulus' formaning om, at kvinderne skulle tie i forsamlingen. Paulus afviste ganske vist med disse ord, at kvinder kunne være kaldet til præsteembedet, men ikke at hun kunne virke med inden for det almindelige præstedømmes rammer. Den udmærkelse, der nu blev Teresa til del, gjaldt både hendes liv som karmeliterinde, som genial forfatterinde af asketisk-mystiske skrifter og som lærer og mester i det kontemplative livs hemmeligheder. Kirken ærer i hende, sagde paven, hendes fremragende klogskab, hendes forbilledlige kærlighed til sandheden og hendes livs overensstemmelse med den katolske tro og understreger samtidig hendes livs og virksomheds værdi for alle de troendes åndelige liv. Kærlighed til og udøvelse af bønnen er et af de store budskaber, Teresa af Avila har efterladt os. Den forkyndelse, der nu har fundet sted, er sket i et øjeblik, hvor Kirken ikke bare er inde i en omfattende liturgisk fornyelse, men også i alvorlige prøvelser, hvor menneskene fristes til »at

give op over for det jag, der kentetegner livet i dag, og til at sætte vor sjæls sande rigdomme til i jagten på lokkende timelige goder«. Mennesket af i dag befinder sig i stor fare for ikke alene at miste sansen for bønnens nødvendighed, men for pligten til at ære Gud i det hele taget. Den store Teresa formaner os til at indse, »hvor stor en velgerning Gud viser en sjæl ved at vække trangen til betragende bøn i den... Den indre bøn er nemlig intet andet end en venskabelig måde, som vi ellers hyppigt betjener os af, og som består i under fire øjne at omgås ham, om hvem vi ved, at han elsker os.«

Paven fejrede personligt festmesse assisteret af kardinalerne Felici, Nasalli Rocca og Vagnozzi.

Gudstjenesten overværedes af ca. 30 kardinaler, et stort antal ærkebiskopper og biskopper, en særlig delegation fra den spanske regering under ledelse af udenrigsministeren, Lopez Bravo, samt af det spanske tronfølgerpar prins Juan Carlos og prinsesse Sofie foruden af flere tusinde pilgrimme, hvoraf størstedelen kom fra Teresas fødeegn omkring Avila.

Katharina af Siena ophøjet til kirkelærer

Katharina af Siena har erhvervet sig denne titel på grund af sin fremragende lærdom, siger paven. – Heller ikke i dag kan man overheøre Katharina af Sienas og Frans af Assisis røst.

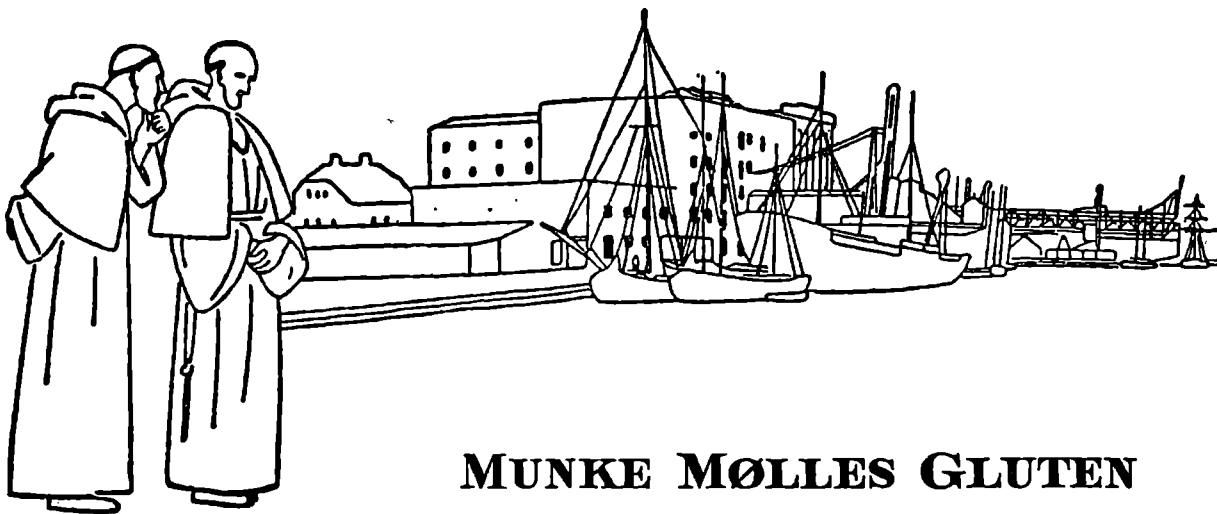
Rom - KIPA

»Jeg erklærer den hellige Katharina af Siena for en lærer for hele Kirken.« Med disse ord, som paven udtalte under

højtidelig ceremoni i Peterskirken, blev dominikanerinden Katharina Benincasa for nylig erklæret for kirkelærer. Efter Teresa af Avila, som søndagen før havde fået tilkendt samme titel, er hun nu den anden kvinde, Kirken officielt har tillagt karismer i form af rettroenhed med hensyn til læren, et helligt liv og fremragende videnskabelige ydelser.

Katharina Benincasa blev født den 15. marts 1347 som 24. barn i en jævn farverfamilie i kvarteret Fontebranda i Siena. Hun døde kun 33 år gammel i Rom den 29. april 1380. 80 år senere blev hun helgenkåret af pave Pius II. I 1866 erklærede Pius IX hende for en af Roms skytspatroner, og i 1939 erklærede Pius XII hende for Italiens skytspatron sammen med Frans af Assisi.

Katharina af Siena var i ordets egentlige forstand en lærd kvinde, sagde pave Paul under ceremonien. Men gennem hele hendes liv og virke lyste den overnaturlige, af Gud inspirerede visdom på en helt usædvanlig måde. Hæderstitlen »kirkelærer« har hun erhvervet i kraft af sin fremragende lærdom, sagde paven. Hendes store anliggende var Kirkens fornyelse, men derved forstod hun hverken, at dens væsentlige struktur skulle forandres, at man skulle sætte sig op imod dens autoritet, eller at der skulle indføres vilkårlige fornyelser af dens liturgi og ydre orden, som mange i dag ønsker det. Katharina havde tværtimod stræbt efter en indre fornyelse af Kirken »i fred og ro«, dvs. i ydmyg bøn og i lydighed over for den kirkelige øvrighed. Hele hendes liv og virke, heri indbefattet hendes politiske sendelse, var et lysende eksempel på en ren tro, en glødende kærlighed og en ydmyg og helhjertet hengivelse til Kirken, udtalte paven.

MUNKE MØLLES GLUTEN

**Sparekassen for Lyngby og Omegn
— Bilkuben**

Grævminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brocksgade 4
København V
Telefon 14 12 54

Oliefyр
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordlek Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Ernst Grell & Co.

elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2678

V. Sømer & Søn

Bilkkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 6581

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherrød 31
Aabenraa
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Gøvelde:

Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.

Sjæren & Co. A/S

Malerfirma
Århus N.

Telefon 12 41 22 — Århus C.
Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C.
Telefon 14 20 23 — 22 19 20

El-Installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. Madsens

begravelsesforretning
Jørgergaardgade 17-19, Århus C

Centralmejeriet

Afdeling: Vesterbro

Århus
Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Største udvalg i radio - fjernsyn -
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X'S VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TLF. 06-14 8533 . GIRO 17117

Bendt Gravgaard

Isenkram en groe
Hobro - Tlf. (08) 62 15 44

Brdr. Meyer Bilkkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 — 84 33 68

**VI
ER TIL
FOR
DEM**

LANDMANDSBANKEN

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten.
Vi beskytter også Deres oiletank mod ud-
vendig korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guidager Electrolyse A/S

Rypevang 4, 3450 Allerød
Tlf. (03) *27 31 00

Axel Smith's Efft.

v. Niels Hansen
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

El-Installationer
Holbæk. Telefon 43 03 65

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

H. S. Frils

Malermester
Møllemarken 40, Bagværød
Tlf. 98 38 35

Abonnement på Katolsk Forum —
ring (01) GO 4895.

Pilgrimsfærden til Lourdes 5. - 11. september 1970

»Så du nogen mirakler?« »Nej, men det var heller ikke derfor, jeg tog derned, – og skulle der være sket nogen, får vi det nok først at vide om adskillige år!« Sådan omtrent begyndte en samtale efter min hjemkomst fra Lourdes.

Lægekollegiet i Lourdes er ikke ude om sensationer. Hvis en patient hævder at være blevet helbredt, bliver tilfældet gransket minutøst, der rekvireres vidneudsagn i sagen, der indhentes sygejournaler fra de læger og hospitaler, der tidligere har behandlet patienten, man afventer, om helbredelsen er varig og fuldstændig, beder patienten komme igen til kontrol, – og man afviser på forhånd enhver stillingtagen til sygdomstilfælde, der er nervøst betonedede, fordi man ikke regner bedømmelsen for sikker nok.

Men hvis en langvarig svær organisk lidelse konstateres pludseligt, fuldstændigt og varigt helbredt, afgiver lægekollegiet en erklæring om, at der ifølge lægelig erfaring ikke kan gives nogen naturlig forklaring på helbredelsen.

Hvorvidt der foreligger et mirakel, udtaler lægekollegiet sig ikke om, – det spørgsmål tilkommer det gejstligheden i patientens hjemegn at tage stilling til. I perioden 1946-1968 (begge årene inklusive) har lægekollegiet behandlet sager i forbindelse med 909 helbredelser blandt pilgrimme i Lourdes. Af dem er kun de 72 blevet erklæret for uforklarlige ad naturlig vej, og kun 22 er blevet godkendt af den gejstlige øvrighed som mirakler (»tegn«).

Det, der betager en pilgrim i Lourdes, er altså ikke de sensationelle helbredelser (de forekommer, omend sjæl-

dent), men hele den åndelige atmosfære: de syges tålmodighed og glade tillidsfuldhed, de frivillige lægers, sygeplejerskers og hjælperes utrættelige, opofrende og kærlige hjælpsomhed, alles hensyntagen til alle og deres medleven i messen, besøgene ved grotten og kilden og deres deltagelse i sakramentsprocessionen om eftermiddagen og i lysprocessionen om aftenen. Aldrig nogen sinde før har jeg været vidne til en så intens bønnens atmosfære, – det var en stor oplevelse.

Pilgrimsfærden blev ledet af pastor Knud Ballin, lægerne var Inger Høyer og Fritz Karner, og den praktiske tilrettelæggelse var i gode hænder hos fruene C. Lerche Nielsen, Lena Samson og Lily Valeur Fausbøll.

Blandt deltagerne var biskop Hans Martensen og pastor Giel Gommans. Biskoppens tilstedeværelse gjorde det muligt for to af deltagerne at blive firmet i Lourdes.

Gotfred Wissum.

KIRKEBYGGERI ??

»JA ELLER NEJ TIL KIRKEBYGGERI«

Et panel bestående af biskoppen, Ansgarstiftelsens forretningsudvalg m. fl. svarer på spørgsmål. Den konkrete anledning er det påtænkte kirkebyggeri i Brønshøj til 2,5 millioner kr. Sigtet med denne offentlige høring er specielt at drøfte, hvorledes vi som kristne skal realisere og organisere os i fremtiden.

Tirsdag den 17. oktober 1970 kl. 20, Englesalen, Jagtvej. – Offentligt møde.

PRÆDIKENRÆKKERNE I JESU HJERTE KIRKE

Menighedsrådet i Stenosgade har haft glæde af det initiativ, der var omtalt i Forum nr. 16. Der har været særdeles god tilslutning til de prædikener, pater A. Dekkers S.J. og pastor, dr. theol. B. Højbo har holdt, og efter messen har 30-40 drukket kaffe med prædikanten og drøftet prædikenen med ham.

Den 1., 8. og 15. november taler pater H. van Schaik S.J., hver gang kl. 8.30, om: »Troen på den ene Gud – oprindelse og vækst.«

Litteratursalget søndag morgen er også blevet en succes – ud over al forventning. De nye montrer i våbenhuset viser, hvor rigt udbuddet nu er.

Menighedsrådet.

ALLE SJÆLES DAG PÅ VESTRE KIRKEGÅRD

Atter i år samles Storkøbenhavns katolikker til bøn for deres afdøde på Vestre Kirkegård.

Søndag den 1. november kl. 16: Andagt med prædiken i kirkegårdens kapel. Vi benytter det smukke nye rituale, som blev indført sidste år. Tekster uddeles i kapellet.

Derefter procession på kirkegården med rosenkransen for vore afdøde. Afslutning kl. ca. 17.

Kl. ca. 17 er der lejlighed til at deltage i søndagsmessen (Alle Helgens messe) i kirkegårdens kapel.

Kollekt optages ved udgangen af kapellet efter andagten.

Selve Alle Sjæles dag, 2. november kl. 9: Sjælemesse i kirkegårdens kapel.

Knud Aage Nielsen S.J.

UGANDA – OG PAVENS BESØG DER

East African Airways Corp. har ved sin skandinaviendirektør stillet en film om den hellige faders besøg i Uganda til rådighed. – Den vil blive forevist i festsalen i Sct. Josephsøstrenes franske skole, Dag Hammerskjølds Allé 17, København Ø, søndag den 25. oktober kl. 15. – Pastor Christen Qvistgaard fra Sct. Ansgars Kirke, der i mange år har opholdt sig som missionær i Østafrika, vil – efter en indledning – fortælle indtryk dernedefra. – Den apostoliske delegat Josef Zabkar, biskop Hans Martensen og biskop Th. Suhr vil blive indbudt. Billetprisen er mindst 3 kr., som ubeskåret tilfalder hjælpeorganisationen »Frères des Hommes«'s arbejde i Afrika. – Yderligere bidrag til dette arbejde vil i øvrigt kunne sendes på giro nr. 76906, (mrk. »Frères des Hommes«), Rosendal-Hansen, Maglekildevej 6, 6., 1853 Kbh. V.

Billetter fås ved indgangen eller kan forudbestilles pr. tlf. VE 359 (morgen og aften) eller pr. brev til komiteens

Kaffefirmaat

Berge Kruse

Frederiksborggade 27

Telefon 15 78 08

Kaffe - The - Cacao

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver Verner Jensen
Katolsk bedemand.
Fruestræde 10, Svendborg.
Tlf. 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»Balancen«

v/ Knud Petersen
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mølestien 11, København SV
Telefon VA 6060
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K.

Telefon *11 21 21

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvæg 10, 2920 Charlottenlund

Tlf. Ordруп 29 07

Træffes efter aftale

Støt vore annoncører

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarforstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvæg 13. Tlf. Hølrup 7894 - 7842

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Ringsted Isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 64

Hjorths Eff.

v/ Orla Jensen
Østerbro 64, Aalborg. Tlf. 13 46 72

Sanitet - Centralvarme

Nielsen & Brostrøm

Holbergsgade 22, Aalborg
Telefon 13 04 33
Indeh. A. Brostrøm, Ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevæg 183
København V.
Telefon Eva 6465 og 6466

LEGAT

Direktør Frederik Wilhelm Krafts legat meddeler, at legatuddeling vil finde sted den 5. december 1970. Bevilgede legatportioner vil gennem Bikubens Forvaltningsafdeling blive fremsendt i første halvdel af januar måned 1971. Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af den katolske kirkes arbejde her i landet.

I henhold til legatfundatsens § 7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen »med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de angivne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevilgede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholde sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes og såfremt bevilgede beløb ikke anvendes efter deres formål indenfor en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid.«

Ansøgninger må være legatbestyrelsen i hænde senest 20. november 1970. Legatets adresse er: Revisionsfirmaet H. E. Noiesen, Vester Farimagsgade 1, 1606 København V.

Kandidatpræsentation

De i region V opstillede kandidater til pastoralrådsvalget vil møde deres vælgere i gymnastiksalen, Skt. Knuds Skole, Stenosgade 4

torsdag den 5. november klokken 19.30.

Mød op! og spørg ud!

Alle er velkomne.

Region V's valgstyrelse

adresse: c/o Rosendal-Hansen, Magle-
kildevej 6, 6., 1853 Kbh. V.

Monsignore K. Geertz-Hansen,
sognepræst.

Erik Brønnum,

direktør, East African Airways Corp.

fr. Pierre Dorange O.P.,

dominikanerpater

Niels Rosendal-Hansen,

statspr. musikpædagog.

MUSEUMSFØRENING DANNET

Ved Sankt Ansgars Kirke er der for ny-
lig dannet en museumsforening med det
formål at bevare og udbygge museet,
der er indrettet ved Sankt Ansgars Kir-
ke. Museet indeholder talrige genstande
m.m., der har været brugt i den første
menighed i København. Endvidere fin-
des her også mange andre effekter, der
har været anvendt af den senere Sankt
Ansgars menighed efter oprettelsen af
andre menigheder i København.

Alle, der måtte ønske at blive med-
lem af foreningen (kontingent 10 kr. år-
ligt, bedes skrive til: Museet ved Sankt
Ansgars Kirke, Bredgade 64, 1260 Kø-
benhavn K.

DKKF - KØBENHAVNSKREDS

**Danmarks Katolske Kvindeforbund (DKKF)
Kredsen for Storkøbenhavn en
kendsgerning:**

På generalforsamlingen i Vejle i foråret
1970 blev det besluttet, at vælge en
landsstyrelse for forbundet - og at eta-
blere en selvstændig kreds for Køben-
havn med egen bestyrelse.

Den 22. september 1970 holdt Kø-
benhavnskredsen stiftende generalfor-
samling i Fiolteatret og valgte besty-
relse.

Denne bestyrelse består af:

Ellen Broe, Helvig Hansen, Gerda
Hein Jensen, Edith Jensen og Oda
Østerbye. Som suppleanter valgtes:
Esther Bjørnow og Grethe Dohm. Som
revisor Gerda Henriksen.

De nærmest forestående aktiviteter
bliver en retræte på Aasebakken lørdag/
søndag den 7.-8. november med pastor
Ib Andersen som leder, og en medlems-
aften i Dansk Røde Kors' kursuslokaler,
Ny Vestergade 17, 1., 1471 København
K., tirsdag den 3. november, hvor pas-
tor Kaare Osorio vil fortælle om en
rejse »fra Lourdes til Fatima« illustreret
med egne billeder.

Der vil blive afholdt en adventsaften
i begyndelsen af december. Dato og
program vil blive annonceret senere.

Tegn et abonnement
på Katolsk Forum

SMUK GESTUS

For nogle måneder siden tillod biskop-
pen os at synge efter Den Danske Sal-
mebog ved søndagens hovedgudstjeneste.
Men - her var bogstavelig talt »gode
råd dyre«. Jeg drøftede sagen med pas-
tor Hans Magle, præst ved Stengårds-
kirken og dertil min gode ven, og han
talte vor sag hos Det Danske Salme-
bogsselskab - med det resultat, at der
nu ligger 40 splinternye eksemplarer af
Den Danske Salmebog i vor kirke.

Det er en meget stor glæde at mod-
tage denne hjælp - et meget håndgribe-
ligt udtryk for vort fællesskab i Kri-
stus.

Og oplevelsen er blevet endnu større,
end jeg havde drømt om, derved at man
ved Stengårdskirken nu optager en kol-
lekt til fordel for Salmebogsselskabet
som et udtryk for, at man sympatiserer
med selskabets indstilling.

BESØG TIL GAMLE OG SYGE

Fru Lillian Bragen fra Johanneskir-
kens menighed har optaget forhandlinger
med Gladsaxe kommune med det resul-
tat, at der oprettes en kreds af private
»besøgere«, der i samarbejde med kom-
munen vil besøge de mest enligstillede
gamle og syge i Gladsaxe. Initiativet er
inspireret af den norske Franciskushjælp,
der arbejder på lignende måde i Oslo.

Paul d'Auchamp

LÆSERNE MENER

FORSKEL PÅ LIGEBERETTIGELSEN

I de seneste numre af »Katolsk Forum«
er der ført uimodsigelig demonstration
af en beklagelig tingenes tilstand.

Det er nu kommet så vidt, at visse
katolikker må betale for at komme til
orde i de danske katolikkens blad, mens
andre gratis kan sige dem imod.

En grellere forskelsbehandling af yt-
ringsberettigede meningsfløje inden for
vort kirkesamfund kan der næppe op-
vises eksempel på.

Herefter kan redaktionen spare en
væsentlig spalteplass: nemlig den, i hvil-
ken man hidtil har bredt sig om demo-
krati, ytringsfrihed og kristen broder-
lighed. Efter det passerede vil intet for-
nuftigt menneske mere kunne tage disse
floskler alvorligt: kun de hårdnakkede
tilhængere af ensrettet demokrati à la
»Kammerat Napoleon«.

Med venlig hilsen,
M. J. Baagøe.

Svar:

Dekretet for pave og kirke kan læses i
Katolsk Forum nr. 7/1970 på side 20.

At bevægelsen ønsker det optaget en
gang til som annonce med ind-
ledning og stillere, er til syvende og
sidst ikke et redaktionelt, men et tek-
nisk anliggende. Bevægelsen for pave og
kirke er velkommen til at tage til gen-
mæle over for de indlæg, der har været
mod dekretet. Hvad med selv at fatte
pennen?

Med venlig hilsen,
Hans Jensen.

NYE LÆSNINGER

FRA 31.-33. SØNDAG »PER
ANNUM«

(De kursiverede titler henviser til læs-
ningerne og evangeliet. De øvrige hen-
visninger er henholdsvis til Ps. Resp. og
til v. før evangeliet eller Alleluia. Hen-
visningerne til salmerne er taget efter
Vulgata.)

1.11. 31. søndag: 5. Mos. 6,2-6. - Salm.

17,2-4. 47.51ab (R: 2). - Hebr. 7,23-

28. - Mk. 12,28b-34. = 1. november

(Allehelgensdag): Åb. 7,2-4.9-14. -

Salm. 23,1,1-4ab.5-6. (R: 6) - 1 Joh.

3,1-3. - Matt. 5,1-12a.

8.11. 32. søndag: 1 Kong. 17,10-16. -

Salm. 145,7-10. (R: 1). - Hebr. 9,24-

28. - Mk. 12,38-44 el. 41-44.

15.11. 33. søndag: Dan. 12,1-3. - Salm.

15,5.8-11. (R: 1). - Hebr. 10,11-14.18.

- Mk. 13,24-32.

HVERDAGENE FRA 30. UGE TIL
32. UGE »PER ANNUM«

(26. oktober - 14. november 1970)

30. uge »per annum« (= 26.10-31.10)

Ma.: Ef. 4,32-5,8. - Luk. 13,10-17.

Ti.: Ef. 5,21-33. - Luk. 13,18-21.

Ons.: Ef. 6,1-9. - Luk. 13,22-30.

To.: Ef. 6,10-20. - Luk. 13,31-35.

Fre.: Fil. 1,1-11. - Luk. 14,1-6.

Lør.: Fil. 1,18b-26. - Luk. 14,1,7-11.

31. uge »per annum« (= 2.11-7.11)

Ma.: Fil. 2,1-4. - Luk. 14,12-14.

Ti.: Fil. 2,5-11. - Luk. 14,15-24.

Ons.: Fil. 2,12-18. - Luk. 14,25-33.

To.: Fil. 3,3-8a. - Luk. 15,1-10.

Fre.: Fil. 3,17-4,1. - Luk. 16,1-8.

Lø.: Fil. 4,10-19. - Luk. 16,9-15.

32. uge »per annum« (= 9.11-14.11)

Ma.: Tit. 1,1-9. - Luk. 17,1-6.

Ti.: Tit. 2,1-8.11-14. - Luk. 17,7-10.

Ons.: Tit. 3,1-7. - Luk. 17,11-19.

To.: Filem. 7-20. - Luk. 17,20-25.

Fre.: 2 Joh. 4-9. - Luk. 17,26-37.

Lø.: 3 Joh. 5-8. - Luk. 18,1-8.

Alle folk er fælles om
den egoisme, der skiller
dem ad.

Georg Wulf

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.
Lay-out: N. P. Dahlerup.
Redaktionskontor: Brødgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncør: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVA 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Binsø Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgsspris kr. 4,00. Priserne er Incl. moms.

FILM VED JAKOB FRANDBSEN

DEN VILDE DRENG

Der er intet så sundt som en gang imellem at blive sig sine fordomme bevidst. Den oplevelse mindes jeg ikke at have haft stærkere end efter synet af François Truffaut's nyeste film. Jeg gik og troede, at en film for at være spændende, måtte handle om sjældne, overraskende, atypiske eller dramatiske begivenheder. Samtidig har jeg været kritisk indstillet over for filmkunstnere, som kun har benyttet de konventionelle og gennemprøvede udtryksmidler, og været tilsvarende åben over for eksperimenter og provokationer. Endelig har jeg en svaghed for film med en kritisk holdning til den virkelighed, der omgiver os, kort sagt socialt engagerede film.

Den vilde dreng er på alle punkter det stik modsatte af mine idealer og fordomme. Handlingen er i den grad domineret af dagligdagens små gøremål, at forløbet knap nok udgør et fastømreret hele, men bliver til en mosaik af enkelte episoder, der sammen danner et billede af dr. Itard's forsøg på at opdrage den døvstumme »vilde« dreng Victor.

Men trods de mange hverdagsagtige småoptrin er det en meget spændende film, både i betydningen usikkerhed om udfaldet og som filmisk eksperiment. Formen er nemlig i den grad afdæmpet, og udtryksmidlerne så enkle, at filmen i al sin tidløshed virker klassisk.

Truffaut har i modsætning til de fleste andre nybølgeinstruktører ofte beskæftiget sig med mennesker løstrevet fra deres sociale sammenhæng. I »Den vilde dreng« er løsrivelsen gennemført til sin yderste konsekvens. Den vilde dreng bliver fundet i en skov i Sydfrankrig i 1791. Han anbringes på et døvstummeinstitut, men anses for sindssyg, da han opfører sig meget mærkeligt og uberegneligt. Dr. Itard (spillet af Truffaut selv) øjner dog helt andre muligheder i drengen og optager ham derfor i sin husstand. Manuskriptet til filmen stammer fra den rapport, dr. Itard skrev om sine forsøg på at opdrage Victor. Den lange og slidsomme vej til civilisationen bliver således hovedemnet.

På alle punkter bryder Truffaut med mine vaneforestillinger om, hvad en god

film er bygget op af, og på alle punkter gør han det så overbevisende og personligt, at det kun kan skyldes, at vi står over for et eminent mesterværk.

Under de daglige øvelser belønnes Victor med et glas vand, når han har klaret en opgave, og af og til straffes han, hvis dr. Itard taber tålmodigheden. Straffen er at blive lukket inde i et mørkt skab. En dag efter mange måneders arbejde vil dr. Itard forsøge at lære Victor forskellen på ret og uret ved at straffe ham uden grund. Drengen bliver tvivlrådig og reagerer skarpt imod overgrebet til sin opdragers og vores store glæde.

Scenen markerer en milepæl i Victors udvikling. Drengen, som tidligere har været et med naturen, opdager og handler efter, at der er noget uden for mennesket, – værdier, som menneskene må orientere deres liv efter.

Når filmen virker så personlig, er det nok, fordi Truffaut ikke siden sit gennembrudsværk Ung Flugt fra 1959 så åbent har vedkendt sig værdier i menneskelivet som her. Ligeledes virker det stærkt at tildele sig selv den ene af hovedrollerne. Det gør man ikke, med mindre man helt kan stå inde for filmen. Ydermere er filmen tilegnet Jean-Pierre Léaud, som er Truffauts foretrukne skuespiller og hovedpersonen i udviklingstrilogien Ung Flugt, De unge Elskende og Stjålne Kys. Det er som om Truffaut nu kan begynde helt forfra igen og med blid tidløs fortælleevne binde sine tilskuere til lærredet.

I en del nyere film er brugen af barokmusik blevet til en uudholdelig kliche, fordi den kun bruges som effekt og ikke med tanke for, hvad den betyder i forhold til billedet. Heldigvis bruger Truffaut kun de virkemidler, der passer sammen, således at barokmusikken her understreger det tidløse.

Desværre viser den slags tidløse mesterværker sig at have en særdeles begrænset levetid på biografernes plakater. Det kan De råde bod på ved at gå hen og møde Truffaut. *Jakob Frandsen.*

»Den lange og slidsomme vej til civilisationen.«

21 / 1970

forum

katolsk

Den hollandske
katekismus

Status over
Paul IV's indsats
som pave

Pave Paul og
kirken i Latinamerika

PAVE PAUL FORDØMMER TORTUR OG TERROR

Så går vi til pastoralrådsvalg!

Katolsk Forum bringer herunder de opstillede kandidater – og ønsker et godt valg, søndag den 15. november.

REGION I

PRÆSTER – der kan maksimalt afgives stemme på 1 kandidat, pater Adolf Meister, Århus menighed, pater Josef Reymen, Silkeborg menighed.

SØSTRE – der kan maksimalt afgives stemme på 1 kandidat, søster Euphrasia, Århus menighed, søster Veronika, Århus menighed.

LÆGFOLK – der kan maksimalt afgives stemme på 3 kandidater, Miek Baams, Randers menighed, Svend Mortensen, Silkeborg menighed, Margrethe Mørck Pedersen, Silkeborg menighed, Olaf Pedersen, Århus menighed, Cato Simonsen, Århus menighed, Ole Simonsen, Ålborg menighed, Børge Tønning, Silkeborg menighed.

REGION II

PRÆSTER – der kan maksimalt afgives stemme på 2 kandidater, pater Herman Berning, Sønderborg og Tønder menigheder, pastor Georg Bertling, Kolding menighed, pastor Alfred Lemaire, Vejle menighed, pastor Niels Oppermann, Horsens menighed, pastor Willem Wuyts, Vejle og Herning menigheder.

SØSTRE – der kan maksimalt afgives stemme på 1 kandidat, søster Antonie, Kolding menighed, søster Frederikke, Vejle menighed, søster Leonine, Vejle menighed.

LÆGFOLK – der kan maksimalt afgives stemme på 5 kandidater, Erik Fich, Svendborg menighed, Carl Aage Häuser, Fredericia menighed, Rita Huusfeldt-Sørensen, Tønder menighed, Maria-Therese Kieler, Horsens menighed, Jens Møller, Kolding menighed, Nis Schmidt, Vejle menighed, Elsebet Skaarenborg, Haderslev menighed.

REGION III

PRÆSTER – der kan maksimalt afgives stemme på 1 kandidat, pater Johs. Jong, Ringsted menighed, pater G. Meertens, Slagelse menighed, pater P. Steenbergen, Nakskov menighed, pater J. Völk, Næstved menighed.

SØSTRE – der kan maksimalt afgives

stemme på 1 kandidat, søster Angelina, Næstved menighed, søster Lucia Saxtorff, Nakskov menighed, søster Sidonie Froesch, Nakskov menighed.

LÆGFOLK – der kan maksimalt afgives stemme på 4 kandidater, fru Birgitta Vibe Christensen, Nakskov menighed, fru Helena Daugbjerg, Nakskov menighed, fru Ellen Marie Lebahn, Ringsted menighed, fru Else Lousen, Nykøbing menighed, Adolf Majcherek, Maribo menighed, Claus Munk Plum, Slagelse menighed, frk. Emilia Putur, Slagelse menighed, fru Cecilie Søndergaard, Næstved menighed.

REGION IV

PRÆSTER – der kan maksimalt afgives stemme på 2 kandidater, pastor Ib Andersen, Lyngby menighed, pastor M. Braun, Roskilde menighed, pastor U. Figge, Herlev menighed, pastor G. Gommans, Birkerød menighed, pater P. Grégoire, Ordrup menighed, pater J. Umans, Roskilde menighed.

SØSTRE – der kan maksimalt afgives stemme på 1 kandidat, søster Marmertis Lampert, Birkerød menighed, søster Michelle Smitt, Ordrup menighed, søster Paula Brunia, Roskilde menighed, søster Paula Helmar, Birkerød menighed.

LÆGFOLK – der kan maksimalt afgives stemme på 5 kandidater, A. F. Beyer, Roskilde menighed, Birgitte Bourbon de Parma, Roskilde menighed, Jørgen Bredholt, Hørsholm menighed, Walter Dalland, Lyngby menighed, E. Darville, Lyngby menighed, Ruth Hansen, Hørsholm menighed, K. Holstein-Ledreborg, Roskilde menighed, Inger Høyer, Lyngby menighed, Poul Høyer, Ordrup menighed, K. M. Jensen, Lyngby menighed, H. J. Johansen, Herlev menighed, K. Kallan, Lyngby menighed, Leif Szuwalski, Roskilde menighed, Poul Wiisbye, Roskilde menighed, Birgit Wohlert, Lyngby menighed.

REGION V

PRÆSTER – der kan maksimalt afgives

stemme på 2 kandidater, pater Jacob Adams, Skt. Annæ menighed, pater Anton Dekkers, Jesu Hjerter menighed, pastor Franz Joseph Lanser, Skt. Mariæ menighed, pastor Hubert Messerschmidt, Skt. Mariæ menighed.

SØSTRE – da der kun er opstillet 1 søster, betragtes den pågældende som er: søster Barbara Hellmann, Skt. Annæ menighed, for valgt.

LÆGFOLK – der kan maksimalt afgives stemme på 5 kandidater, Povl Egede Andersen, Skt. Mariæ menighed, Christian Købke Beyer, Skt. Mariæ menighed, Ellen Broe, Skt. Mariæ menighed, Alex Brozek, Skt. Annæ menighed, Bernhard Lipka Hansen, Skt. Nikolaj menighed, Inger Hedemark, Jesu Hjerter menighed, Knud Nielsen, Tåstrup menighed, Stig Rolvsen, Skt. Mariæ menighed, Poul Rønne, Skt. Nikolaj menighed, Hans Wilhelm Saxild, Jesu Hjerter menighed, Anita Bruckner Sørensen, Skt. Annæ menighed, Knud Bruckner Sørensen, Skt. Annæ menighed.

REGION VI

PRÆSTER – der kan maksimalt afgives stemme på 2 kandidater, pastor K. Ballin, Sakraments menighed, pastor L. O. Dorn, Skt. Ansgars menighed, pastor Jørgen Hviid, Skt. Therese menighed, pater H. Roos, Skt. Ansgars menighed, pastor Ebbe Simonsen, Sakraments menighed.

SØSTRE – der kan maksimalt afgives stemme på 1 kandidat, søster Agnes Cecilie Jönsson, Sakraments menighed, søster Karen Marie Martensen, Skt. Ansgars menighed.

LÆGFOLK – der kan maksimalt afgives stemme på 4 kandidater, G. Bune Andersen, Sakraments menighed, Lily Fausbøll, Sakraments menighed, Béla Hoyos, Skt. Therese menighed, Lilian Jespersen, Skt. Ansgars menighed, Elsebet Kieler, Skt. Ansgars menighed, Filip Lange, Skt. Antoni menighed, Ove Leerbeck, Johannes' menighed, Bente Nygaard Hansen, Skt. Ansgars menighed, Chr. West, Skt. Antoni menighed.

Sct. Antoni menigheds projekterede kirke i focus

Sct. Antoni kirkes menighedsråd blev ikke forbigået, da man besluttede at bygge den nye kirke. De midler, som er indsamlet til kirkebygningen, kan ikke anvendes til andre formål. Kirken skal være et sakralrum, hvor man fejrer gudstjenesten og kan tilbede. Men det samme rum kan også bruges til menighedens og andre gruppers mere verdslige aktiviteter. Vi har også i fremtiden brug for en sakral kirkebygning, hvor man samler menigheden omkring Herrens bord.

Det var nogle resultater, som en »offentlig høring af biskop Martensen« var kommet til. Katolsk Arbejderaktion og Bifrost havde indbudt til denne høring, som fandt sted tirsdag den 27. oktober i Niels Steensens Kollegiums Englesal. Der var mødt så mange mennesker, som salen kunne rumme. Spørgepanelet bestod af G. Bune Andersen, L. O. Dorn og B. Mannov. I svarpanelet sad A. Dekkers, S. Frederiksen, biskop Martensen og Ole Søgaard. Ordstyreren var Ib Andersen. I første runde var der høring, hvor den ene part spurgte og den anden svarede. Problemerne, som blev behandlet var følgende: det planlagte kirkebyggeri i Brønshøj; dets pastorale nødvendighed, og det principielle spørgsmål, om man i fremtiden endnu havde brug for egentlige kirker i sakral forstand.

Efter en pause besvarede begge paneller spørgsmål fra forsamlingen. Tilsidst afsluttede både de spørgende og de svarende med et principielt udsagn. Naturligvis var ikke alle enige. Men drøftelsen havde dog en fordel, at den foregik på human maner. Bispedømmets og Ansgarstiftelsens repræsentanter såvel som et medlem af Sct. Antoni Kirkes menighedsråd havde lejlighed at informere forsamlingen om omstændigheder, som var blevet misforstået. Der blev bl. a. foreslået, at den projekterede kirke også skulle indrettes til center for narkomaner. Mødet fik et til dels stormfuldt forløb. Men det havde også den fordel, at man fik pålidelige oplysninger, som de fleste vistnok var ukendt med. Der blev også ytret ønske om, at bispedømmets ledelse skulle sørge for en bedre information ang. de projekter og planer, man havde. Ellers blev der på mødet sagt en del vidunderlige ting, og der svirrede mange tal gennem luften.

br.

NOTES BLOKKEN

Den kultur, som næsten uden undtagelse har præget os alle, er individualismen. Det gælder især i Søren Kierkegaards fædreland, hvor »den enkelte« står i midtpunktet. Man går ud fra mennesket som et atom. Enhver tænker først og fremmest på sig selv og er sig selv nok. Men den nyere tankegang – vi tænker her især på Gabriel Marcel i Frankrig – har gjort det klart, at denne »ener«, som lever i splendid isolation, ikke findes. Enhver dybere analyse fører til det resultat, at menneskets eksistens er sam-eksistens. Var vi rene ånder, kunne vi måske nøjes med os selv. Men som mennesker er vi ånd, inkarneret i et legeme. Denne legemlighed betinger vor sameksistens. Rent biologisk nedstammer vi fra andre. Og på mangfoldige måder er vi henvist til andres hjælp og omsorg. Ingen af os er en ø.

Det, at vi er henvist til andre, at vi ikke kan undvære helheden, viser sig på mangfoldige måder. Vi er bundet til fortiden gennem sproget, som vi ikke har skabt, men som vi bruger som noget forud-givet. I nutiden påvirkes vi alle af tidens meninger. Og ingen af os lever kun for dagen i dag. Vi planlægger fremtiden. Et menneske uden fremtid er et stakkels menneske.

Her kommer nu Kirken ind i billedet. Kristus har forløst os – ikke som enkelt-atomer, men som mennesker, der lever i et fællesskab. Og så Kirken må regne med tidens tredobbelte dimension. Mange af os er ensidigt optaget af nutiden. Engang imellem har man indtryk af, at den unge generation vil starte fra et absolut nul-punkt. Verden begynder med den, og alt, hvad der ligger forud for den, er uden be-

tydning. Andre er næsten udelukkende optaget af fremtiden. De planlægger en »ny« kirke, »nye« fromhedsformer, »nye« strukturer, og de drømmer om »nye« dogmer. Men både de, som kun lever i nutiden, og de, som kun lever i fremtiden, glemmer fortiden. Kirken kommer stadig fra fortiden. Den er ifølge sit væsen »anamnese«, »erindring«. Thi den lever ud fra det, Kristus har gjort for os. Kristi død og opstandelse er Kirkens grundvold. Denne levende og eksistensskabende erindring kan Kirken ikke opgive. Frelsen er sket, den virkeliggøres i historiens løb, og vi holder ud i livets vanskeligheder, »indtil han kommer igen«. Denne erindring af det, der er sket, er Kirkens fundament. Det bliver nuværende for os i Herrens offermåltid. Men det er en provokerende erindring. Thi Kristi forløsning, som vi mindes i Eukaristien, var en frigørelsesakt. Han har befriet os fra synd, død og det onde begær, således at disse magter ikke mere formår at slavebinde os. Han har også befriet os fra de kollektive magter, som hersker over os. Kirkens opgave – Kirken, det er os alle – er i dag at være en frigørelsesinstitution, som bryder de kollektive gitre op, der holder os alle fangne i enkelte båse. Over for alle individuelle eller kollektive fremtidsvisioner må Kirken sørge for at åbne den absolute fremtid. Det kan også være, at vor tilbagegang til Kirkens udspring vil gøre os mere radikale med hensyn til selve evangeliets budskab. Begynder ikke alle saligprædikningerne med denne ene: »Salige er de fattige«?

Tr Roos 27.

Ved Ham og med Ham og i Ham tilkommer Dig, Gud Fader den almægtige i Helligåndens enhed al herlighed og ære fra evighed til evighed.

Forsøg på en vurdering af den hollandske katekismus

Sensationen omkring den hollandske katekismus har lagt sig. Så meget mere påkrævet forekommer det nu at foretage en indgående videnskabelig vurdering af denne betydelige publikation, som på forskellige sprog i store oplag er blevet udbredt over hele verden.

Nedenstående vurdering er et foredrag, som forfatteren, professor ved universitetet i Regensburg Joseph Ratzinger har været så venlig at stille til vor rådighed til offentliggørelse. Han opfatter selv sin stillingtagen som et sagligt indlæg i en diskussion, som efter hans mening bør fortsættes.

Man er næsten tilbøjelig til at tillempe Schillers berømte udtalelse om Wallenstein på den hollandske katekismus: billedet af hans karakter svinger frem og tilbage i historien mellem de to yderpunkter kærlighed og had. Længe tog man enten imod katekismen med henrykkelse, – eller man afviste den med harme og afsky. Selv om bølgerne i mellemtiden har lagt sig, er der endnu ingen, der har foretaget en nøgtern afbalanceret *videnskabelig analyse* af bogens værdi eller mangel på samme. Den er i alt for høj grad blevet til et kasteskyts i mappen mellem de stridende parter. Selv om lidenskaberne efterhånden

er begyndt at lægge sig, efter at der er indgået et kompromis, vil denne situation stadig blive ved med at have sine eftervirkninger. Betegnende for den følelsesbetonede stillingtagen i sagen er det, der skete på katolikdagen i Essen, hvor en deltager i mødets øverste ledelse hørte enormt bifald på at rejse det spørgsmål, om man ikke i den hollandske katekismus havde fundet det rigtige sprog for forkyndelsen i dag, til trods for at der (i efteråret 1968) sikkert kun var et forsvindende fåtal af de tilstedeværende, der overhovedet havde læst bogen.

Formålet med og tankegangen i den nye katekismus

For at forstå, hvorfor katekismen i den grad har oprørt vandene, må man til at begynde med gå ud fra begrebet »katekismus«, som omfatter et ganske bestemt krav. Katekesen er som litterær genre et barn af reformationen, men var naturligvis allerede forberedt i senmiddelalderen. Den første »katekismus«, der bærer dette navn, blev udgivet i året 1528 af protestanten Althamer. I 1529 efterfulgtes den af »Luthers liden katekismus«, som øjeblikkelig fastlagde, hvilke krav den ville opfylde, og som

egentlig helt frem til den hollandske katekismus er forblevet et mønster inden for sin art. Katekismen træder inden for den protestantiske kirke for en stor del i stedet for den katolske kirkes dogmer og læreembede: den giver en normgivende udlægning af Skriften, som viser vej for forkyndelsen, fastlægger grænserne for den enkeltes tro og den »fortolkningsmæssige horisont« for udlægningen af Bibelen. De katolske katekismer gør på deres vis de krav til deres at udtrykke Kirkens lære og tillempe den på forkyndelsen. Et sådant krav er naturligvis kun muligt, hvis man begrænser sig til korte spørgsmål og svar. Så snart man prøver på at komme med en velunderbygget og principiel fremstilling, må den teologiske tænkning, som er en hjælp, men som ikke forpligter, nødvendigvis træde til, og derved kommer forskellige teologiske skolars særlige synspunkter – som på ingen måde deles af hele Kirken – til at sætte deres præg på teksten. Det modsigende i den hollandske katekismus beror for en stor del på den næsten uundgåelige uoverensstemmelse mellem det krav, der ligger i titlen, og den helt afgivende struktur, den har fået.

Det er i hvert fald ubestrideligt, at de hollandske biskopper opstillede dette krav i forbindelse med den bog, som optrådte under titlen »Den nye katekismus«, som siger en hel del, nemlig at den skal være den gennem det andet Vatikankoncil reformerte hollandske kirkes »bekendelsesskrift«. Så må man huske på, at denne reform gav anledning til en større omvæltning i Holland end andre steder. Som et par eksempler på den snæversynethed, der endnu kort før koncilet rådede i Holland, kan nævnes, at de hollandske biskopper i 1954 forbød katolikkerne at være medlemmer af socialistiske partier, og at de, der regelmæssigt læste socialistiske aviser og tidsskrifter eller deltog i socialistiske partimøder, blev udelukket fra sakramenterne og kunne risikere at få nægtet katolsk begravelse. Derfor blev den omvæltning, der kom med konciliet, langt større i Holland end i andre lande, og der opstod et behov for en ny sammenfatning af troen, som skulle gælde i denne helt forandrede situation.

Men også helt bortset fra situationen inden for den hollandske katolicisme var det på tide, at der udkom en sådan bog. Den dertil svarende måde at systematisere teologi og forkyndelse på er blevet antastet på flere måder. Gennem den historiekritiske forskning er Skriften blevet lukket op på ny, – selv om den også har lukket sig igen. Den er blevet lukket op på ny, idet vi takket være eksegesen forstår Bibelen på en

helt ny måde i dens historiske oprindelighed, i den stadig tilblivende og voksende histories mangfoldighed med dens spændinger og modsætninger, som samtidig udgør dens uanede rigdom. Men Skriften har også lukket sig for os igen: den er blevet et arbejdsobjekt for fagfolk, som ingen lægfolk, ja ikke engang de fagteologer, som ikke er eksegeter, vover at udtale sig om, så det virker, som om de troende hverken kan læse den eller meditere over den, fordi alt, hvad de på den måde kan få ud af den, må forekomme diletantisk. Fagkundskab omgærder Skriften, som derved samtidig bliver utilgængelig for ikke-fagfolk. Men samtidig forøger Bibelen, eftersom den ikke længere ses i forbindelse med traditionen, men læses ud fra sig selv, på en helt ny måde sit totale krav på teologien, som denne må værges sig imod, men som den trods alt må acceptere, og som den ikke kommer uændret fra at opfylde. Dertil kommer, at den historiske horisont har forskudt sig, og at forudsætningerne for vor tænkning principielt har forandret sig på grund af den matematiske, naturvidenskabelige og tekniske udvikling. Den hidtidige måde at systematisere troen på havde som forudsætning det gamle statiske verdensbillede med jorden i midten og den ontologiske tankegangs selvklarhed som forudsætning og giver ingen svar på en »postmetafysisk« tidsalders spørgsmål. De, der ser lidt længere end som så, kan ganske vist ikke gå med til, at mennesker, der spørger om tilværelsens mening, helt kan undvære metafysikken. Men så meget er rigtigt i denne postmetafysiske tidsalders slagord, at man ikke længere kan få øje på nogen metafysik, som er tilgængelig for alle, og at »det positives« sejr i stor udstrækning har udryddet metafysikken, og at den dermed nødvendigvis i grunden har medført en forskydning i det religiøse spørgsmåls formulering. Den hollandske katekismus prøver på at gøre det, der i en sådan situation er blevet nødvendigt, og som består i at genopbygge forkyndelsen ud fra vor tankegangs strukturelle forudsætninger. Dette indebærer to ting:

1. Den begynder med at sige et afgjort ja til troens enhed og kontinuitet, – gjorde den ikke det, var den ikke længere »katolsk«, men kun »ny«. Men at den bevidst lader ordet »ny« indgå i sin titel og dermed næsten indlader sig på en indre modsigelse i forhold til begrebet »katekismus«, er betegnende for den måde, hvorpå den opfatter kontinuiteten som en dynamisk identitet. Ved at placere ordet »ny« i forbindelse med begrebet »katekismus« giver den udtryk for oplevelsen af den omvæltning og den forandring, som den hollandske kir-

ke har gennemgået efter det andet Vatikankoncil.

De hollandske biskopper karakteriserer i deres forord den opfattelse af begreberne kontinuitet og enhed, som er underforstået i bogen, på følgende måde: »Misforstå ikke ordet »ny«! Det indebærer ikke, at dele af troen har ændret sig, men alt det øvrige er forblevet ved det gamle. Hvis dette var tilfældet, havde det været tilstrækkeligt at ændre nogle sider i den gamle katekismus. Men sådan er det ikke. Forholdet er det stik modsatte. Hele budskabet og hele troen er forblevet som hidtil. Det nye er bare måden at komme troen ind på livet på, ligesom det perspektiv, hvori man ser det hele, er nyt. Alt levende forbliver sig selv ligt og fornyr sig.« Forvandlingstanken præger hele bogen. Det »faste punkt«, som den retter blikket imod, er for den samtidig »noget med liv og bevægelse . . . ikke et uforanderligt system, men en levende røst«. Dermed har den opstillet et stort og overbevisende program, som det må være uendelig svært at gennemføre. For hvor taler denne »levende røst«? Hvordan skal man kunne genkende den og skille den ud fra andre røster, som indtager dens plads? Ganske vist er begrebet »levende røst« ikke noget nyt inden for teologien. Luther anvendte det for at betegne, at Skriften, som fortolker sig selv, og evangeliet, som ikke har behov for nogen garantier fra et læreembede, fordi det i sig selv er klart og ikke kan misforstås, stadig er levende. Den katolske teologi har derimod anvendt dette begreb som et udtryk for, at evangeliet ikke bare kommer til os gennem det skrevne ord, men først og fremmest gennem en levende røst, nemlig læreembedet, som til stadighed gør det, som bevidnes i Skriften, dynamisk nærværende for os. Men her har man ikke valgt nogen af delene, men har forsøgt at gå en mellemvej mellem skriftprincippet og teologien om læreembedet, hvis konturer er og forbliver utydelige. Allerede her står vi over for den grundlæggende problematik i bogen, som stræber efter en ny dynamik uden klart at definere dens principper.

2. Katekesen indtager helt bevidst sin plads i en postmetafysisk tidsalders perspektiver. Det betyder, at den gennemgående beherskes af en fænomenologisk beskrivende-fortællende tankegang. Man prøver på i de historiske begivenheder og i menneskelivets forløb at finde frem til spørgsmålet om, hvorvidt der findes en mening med det hele, og spørgsmålet om at skabe en mening og udstyre troen med en mening, som giver sig selv alt efter omstændighederne. Ved denne »frelshistoriske« orientering sætter man så afgjort mennesket i cen-

trum. Dette kommer også tydeligt frem i det, katekismens hovedredaktør, pater Guus van Hemert S.J. siger om bogens horisont: »Vi forlader aldrig den menneskelige eksistens. Hele katekismen bevæger sig inden for den menneskelige eksistens.« J. Dreissen, som har båret den største del af byrden med at oversætte bogen til tysk, har yderligere understreget denne holdning, gennem at han skriver: »At skrive en katekismus består ikke i at præsentere barnet for sandheder, som det ikke tidligere har kendt . . . Udbudet står i forhold til efterspørgselen . . . Livet tros, og troen leves.« Dermed fremtræder det teologiske problem i forbindelse med, at man radikalt sætter mennesket i centrum, med al ønskelig tydelighed. Fortæller den kristne forkyndelse os virkelig ikke noget, som vi ikke vidste i forvejen? Er der virkelig ikke andet i den end det liv, vi allerede lever? Og selv om det er sandt, at troen er svaret på vore menneskelige spørgsmål, kan man så placere en katekismus inden for skemaet »udbud og efterspørgsel«? Eller skal den gøre mennesket fri af de overfladiske spørgsmål, som den almindelige opinion

snærer det inde i, så det kan beskæftige sig med de egentlige spørgsmål? Skal den lade sig nøje med at bekræfte og konstatere det, som allerede er, eller skal den tilstræbe, at man baner sig vej ud af den herskende situation for at nå frem til den egentlige?

Hvad den nye katekismus har afstedkommet

I den grundlæggende indstilling, vi med disse bemærkninger har skitseret, ligger såvel den nye katekismus' betydning som dens problematik. Betydningen: den når virkelig menneskene, og den lærer ikke et abstrakt system fra sig, men tager de menneskelige spørgsmål op og viser, hvordan troen har sin plads midt i alle disse spørgsmål. Jeg ser i katekismens befriende menneskelighed en virkelig styrke og storhed, en menneskelighed, som præges af en dyb, varm og ægte religiøsitet. Denne religiøsitet kommer særlig godt til udtryk i katekismens første del, hvor tilværelsens hemmelighed, dens uvished og glæde skridt for skridt fører frem til et spørgsmål, som intet system, der begrænser sig til denne

verden, kan besvare, nemlig den længsel efter det uendelige, som uudsletteligt stiger op fra menneskene. Man kan ikke komme bort fra, at disse tekster er præget af religiøs varme og menneskelig ægthed. Man bliver sig det åndelige klima bevidst i et land, hvis fromhed har givet sig et uforligneligt udtryk i »Om Kristi efterfølgelse«, og hvis humanisme trådte så klart frem hos Erasmus af Rotterdam, som teologien i dag har genopdaget. Til de smukkeste og i menneskelig henseende mest udtryksfulde kapitler regner jeg også det om synden, hvor intet af dette emnes store alvor er gået tabt, men hvor man er kommet bort fra hele den kasuistiske morals irriterende moralisme og dermed har gjort det væsentlige begribeligt på en helt ny måde. Også billedet af Jesu liv, som danner bogens egentlige midtpunkt, er præget af denne glade enkle tro og menneskelighed. Gennem at dette billede hele tiden sættes i relation til kirkeåret og liturgien, som gør hans liv nærværende for os, bliver det nært og direkte tilgængeligt. Man møder kirkeåret lige fra dets oprindelse, og omvendt genkender man det, som var, i det, som

Giv os, dine børn arvelod i Himlen.

er. Det kan efter min mening ikke benægtes, at bogen i kraft af disse fortællinger må regnes for en af milepælene i vort århundredes religiøse litteratur. Dens succes er ikke bare opstået af den opmærksomhed, den har vakt, – der ligger også objektive årsager til grund for den. Det har Rom da for øvrigt også udtrykkeligt indrømmet.

Katekismens begrænsning

1. Det problematiske i inddelingen

På den anden side kan det heller ikke benægtes, at det egentlige problem i forbindelse med den nye katekismus ligger i dens udprægede tendens til at sætte mennesket i centrum og i dens rent fænomenologiske tankegang: de enkelte punkter i den, der er blevet kritiseret, er i virkeligheden bare symptomer på dette mere dybtliggende spørgsmål. Dette træder tydeligt frem allerede i spørgsmålet om inddelingen. Man bør vel ikke kritisere, at man i katekismen ikke har valgt en logisk inddeling, men en historisk-fortællende, selv om man kan befrygte, at man til en vis grad har misforstået det frelseshistoriske princip, som også ligger til grund for inddelingen af den nye dogmatik »Mysterium Salutis«. Det viser sig, når man skal til at indpasse det ikke-historiske stof, at den historiske opsætning har sin begrænsning.

Opstillingen begynder – udmærket – med det spørgsmål, som er mennesket selv. Men fremover går man så simpelt hen historisk-fortællende til værks. Man skildrer livets og menneskenes forhistorie, historien før kristendommen, Israels historie og kirkehistorien. Derefter kommer man ind på det enkelte menneskes historie, som den kommer til udtryk i sakramenterne: dåb, konfirmation, nadver, præstevielse og ægteskab. I forbindelse med dette indfører man så forskellige steder moralteologiske problemer, og man slutter med at behandle synd og tilgivelse (bodens sakramente). I tilslutning til dette træder det fortællende igen i forgrunden. Man behandler de syges salvelse og individets død. Hertil knytter man så skildringen af døden, opstandelsen og tidernes ende i det hele taget. Bogen slutter med et kapitel om Gud, der ifølge denne opstilling fremtræder som »den absolutte fremtid«.

Meget i denne opbygning virker kunstlet, men det kan vel aldrig helt undgås. Den rent fortællende fremstillingstekniks begrænsning træder dog især tydeligt frem i behandlingen af den kristne teologis to grundtemaer: læren om arvesynden og forløsningen (begge indføres efter dåben) og emnet Gud. Behandlingen af spørgsmålet om Gud i slutningen af bogen er ganske vist ikke

uden en vis konsekvens, men som den foretages her, virker den lidet overbevisende. Man mærker intet til den vægt, der i dag på ny lægges på spørgsmålet om Gud. Ordet »Treenighed« er bevidst udeladt i det ellers så udførlige register. Den eneste side i teksten, hvor dette begreb behandles, er udmærket, men den slår ikke til, når det gælder et spørgsmål af så stor betydning selv for den ikke-historisk orienterede teologi. Katekismen giver i kraft af sin fænomenologisk-historiske opbyggelse ingen retfærdig plads til den tingenes tilstand, hvor det ikke er historien, der fortæller, men hvor rødderne til den menneskelige eksistens blotlægges, denne eksistens, som går igennem alle stadier af historien og viser hen til selve eksistensen som sådan.

2. Jesus og Gud

Allerede denne vanskelighed varsler om den mere dybtgående begrænsning, som hidrører fra den begyndelse, man har valgt. Bogens fortællende opbygning medfører, at Jesu historie, som fortælles meget udførligt, udgør dens egentlige kerne. Man slutter sig i denne forbindelse, hvad detaljerne angår, meget nær til G. Bornkamms ofte citerede bog om Jesus, ligesom man også har lånt en del fra J. Jeremias. Man savner her enhver refleksion over, hvad den historiske Jesus' liv og budskab nu indebærer teologisk, og i hvilken form og på hvad måde det kan eller ikke kan præge forkyndelsen. Man har simpelt hen slet ikke taget hensyn til den teologiske problemstilling, som Bultmann en gang for alle har opstillet, og som går ud på, at mellem den historiske Jesus og kirken ligger korset og opstandelsen. Begge disse begivenheder er udtryk for det brud, der opstod i kraft af Jesu nederlag i kampen om Israels tro. Men man kan sandelig ikke give Bultmann ret, når han mener, at den historiske Jesus ikke hører med til den nytestamentlige teologi, men til dens forudsætninger. Men det problem, som er knyttet til denne konstatering, gør det umuligt uden videre at gå ud fra den historiske Jesus som teologiens midtpunkt. Dette er kun muligt, hvis man giver afkald på eksegetisk skarphed og tegner et helt igennem taltalende billede af Jesus, hvor man ser bort fra modsigelser og åbne spørgsmål i dagens eksegese og vil give indtryk af, at man kun ad historisk vej kan nå frem til et sikkert og for troen acceptabelt billede af Jesus. Fra et videnskabeligt synspunkt må det betragtes som før-kritisk på den måde at se bort fra det rent fortolkningsmæssige, og dermed går man også fejl af det punkt, hvor man skulle kunne opdage det dogmes funktion, som er kirkens svar på

det spørgsmål, videnskaben om bibel-fortolkningen stiller. Men på den måde får man indtryk af, at tro og historie i virkeligheden er en og samme sag, og at troen ligger som et lag på overfladen af den historie, der fortælles. Hermed giver man afkald på alvoren både med hensyn til de historiske spørgsmål og til troens krav. Eksegese og dogme eksisterer jævnsides i et helt uigennemtænkt kompromis, og når det kommer til stykket, har ingen af dem helt ret, og ingen af dem kan tages helt alvorligt. Til trods for at beretningen om Jesus er så udførlig, som den er, forbliver det kristologiske problem i stor udstrækning hyllet i mørke, hvad der også er uundgåeligt, når man hverken vil fravige den beskrivende-fænomenologiske tankegang eller angribe kirkens tradition.

Altså forbliver svaret på spørgsmålet om både Jesus og Kristus indtil det sidste utilfredsstillende. Man står over for en harmoniserende eksegese, som går uden om det kontroversielle, og en harmoniserende dogmatik, hvor man helst ikke driver spørgsmålene for langt ud. Man kan også her og der bemærke mere eller mindre smagløse udtalelser, som når det f. eks. om den 12-årige Jesus i templet hedder: »En intelligent dreng, som opdager sit kald. Det er på den måde, Gud træder ind i sit tempel.« Den stræben efter menneskelighed, der her er tale om, fører til banalitet. Forsøget på at holde sig til de begivenheder, der fortælles om i Bibelen, bliver til en ukritisk psykologiseren. Det smukke, men alt for harmløse syn på Jesu liv kan derfor heller ikke opfylde den funktion, som en katekismus skal have, nemlig at træde i stedet for Guds egen lære og i Jesu historie tegne et konkret billede af Gud.

(Forts.).

Centralmejerlet

Afdeling: Vesterbro

Arhus

Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Støt Caritas –
se den vedlagte
folder!

Katolsk Forum
har en god måde at
være katolsk på

Vendepunktet i Paul VI's pontifikat

På det 15. møde mellem religionsreportere fra hele verden i Bruxelles den 11. og 12. september i år forsøgte Giancarlo Zizola i en tale, der vakte megen opmærksomhed, at gøre status over Paul VI's indsats, siden han blev pave. Opgørelsen, som er udfærdiget af en journalist, der er kendt for sin uafhængige og selvstændige holdning, og som af mange betragtes som en af de mest fremragende specialister i Vatikanets anliggender, vil sikkert vække de mest forskelligartede følelser, men den vil ikke lade nogen ligegyldige, skriver det franske blad »Informations Catholiques Internationales«.

Den 73-årige pave Paul VI, som nu har været pave i syv år, ser for mange iagttagere ud til siden juni 1970 at have opgivet den forsigtighed og neutralitet, der tilsyneladende havde kendetegnet hans holdning i de senere år.

Der er ingen tvivl om, at det er svært for en nyvalgt pave omgående at finde frem til en ny måde at udøve autoriteten i Kirken på, især i en tid, hvor hele Kirken selv er i søgen. Mange troede imidlertid, at Paul VI inspireret af sin medfødte forsigtighed og af overbevisningen om, at han ikke skulle være nogles pave imod andre, havde tænkt sig at føre en reformvenlig politik. De mente, at han ville handle noget i retning af visse floder i Norditalien, som længe har deres løb under jorden, før de trænger frem til overfladen.

Men siden først på sommeren har man fået et nyt syn på sagen. Selv om det næsten var gået ubemærket hen, hvordan det var lykkedes paven uden alt for smertelige knubs at sætte den romerske kuries konservative fløj, som endnu for ganske kort tid siden var almægtig, ud af spillet, har man til gengæld i allerhøjeste grad lagt mærke til, at tre nationalistiske ledere fra Portugisisk Afrika besøgte Paul VI et par uger efter, at han havde nægtet nogle latinamerikanske fanatikere det samme pri-

vilegium. Det viste, at paven »ikke tager imod hvem som helst« . . . Og nu kunne man ikke mere sige om hans pontifikat, at »jo mere det ændrede sig, desto mere kom det til at ligne sig selv«.

Så snart konklavet var forbi, sagde adskillige konservative kardinaler, at de ventede af den nye pave, at han ville lukke de døre, Johannes XXIII havde åbnet, for »åbne døre klapper«. Og det så ud til, at pave Pauls yderliggående bestræbelser for at mægle mellem de to strømninger i Kirken skulle give dem ret i deres formodninger. Men i sin tale til kardinalerne den 23. juni i år overraskede han sine tilhørere med kun at henvise til koncilets »guddommelige vejledning«, til den tale, han selv havde holdt ved åbningen af koncilets anden samling i 1963, til sit første budskab til verden og til sin første rundskrivelse. Der var ingen advarende ord og formaninger, ingen tårevædede hentydninger til krisen i Kirken, ingen udtalelser, der balancerede mellem de nye tanker og de traditionelle forbehold, – nej, der var en konstatering af, at »der må ske brud, som undertiden kan være smertelige, at der må ske ændringer, som tit kan volde sorg, og at der må ske omplantninger, som altid er penible«, og så en bekræftelse af, at »hele kirken skal udøve missionsvirksomhed, og at

den med fornyet ungdom skal begive sig ud i hele verden«.

Dørene forbliver åbne

Nok var ordene ikke helt nye, men de viste tydeligt, at Paul VI var sig klart bevidst, at Kirken ubetinget må finde en ny og passende måde at forholde sig på i en konkret historisk situation. Det allervigtigste i talen den 23. juni var faktisk det konstruktive og positive syn på den historiske udvikling i verden og ikke mindst på vor tids humanisme. Pave Paul anerkendte udtrykkeligt den moderne kulturelle indstilling som humanistisk, selv om den ikke er religiøs, og selv om den historisk set er udformet af marxistiske kræfter.

Samtidig gentog paven i sin tale af 23. juni en tanke, som i sin tid havde gjort teologerne Rahner, Chenu og Congar til genstand for Det hellige Officiums mistanke, nemlig tanken om en kirke, som giver afkald på ideologier og magt og på kravet om at være den, der skal lære verden, hvordan den skal forholde sig, ud fra den overbevisning, at en verden i fremskridt af sig selv nærmer sig Guds plan med den, – samt tanken om, at de kristne, som bliver mere og mere i mindretal i en stadig mere sekulariseret verden, kun kan op-

flamme verden ved at vende tilbage til den evangeliske fattigdom. »Kirken vil,« sagde paven, »gå ud og møde både de ældste religioner og de nyeste ideologier og give sig i kast med de mest udviklede menneskelige problemer, og den vil bringe dem alle sin skat og sit mysterium, som ikke kommer fra en fuldkommen organisation med en gennemprøvet teknik, men som er som en sæd, en surdej, et salt og et lys.«

Hertil svarer tilsyneladende også Paul VI's beslutninger om at arbejde for en »evangelisk fattigdom i den officielle kirke«, hans løfte om at reformere Vatikanets økonomi og den bekræftelse, som han gentog over for lederne fra Portugisisk Afrika, af, at Kirken ville være solidarisk med dem, der kæmper for frihed og retfærdighed.

Viljen til at afdramatisere

Der synes også at være sammenhæng mellem den selvstændighed, der er blevet garanteret de lokale kirker, og meddelelsen om, at paven vil lade biskopperne få det sidste ord med hensyn til Kirkens »nye grundlov«, som en kommission af kardinaler for øjeblikket er i færd med at redigere for lukkede døre. Efter at paven har hævdet pave-dømmets autoritet, ser det nu ud til, at han satser på biskopperne. Pave Pauls forestående rejse til Filippinerne skal nok bekræfte denne indstilling. Man har nemlig meddelt, at paven ikke først og fremmest rejser derover for at tale, men

for at lytte, fordi han ønsker at »sætte sig ind i situationen«.

Samtidig har Paul VI ikke været bange for klart og tydeligt at tage stilling på et område, hvor han har været genstand for kritik – undertiden fra de allerhøjeste kredse – nemlig spørgsmålet om biskoppernes kollegialitet. Efter at han med forbløffende hårdhed havde svaret på kardinal Suenens forslag, kom han den 23. juni lidt ind på spørgsmålet om cølibatet i Kirken, som om han med en vis selvkritik ville lade forstå, at man ville løbe en unødigt risiko ved at sætte kirkens autoritet og enhed på spil for et spørgsmål, der som dette var af rent disciplinær karakter, og at det især ville være en slags flugt fra ansvaret for de langt mere betydelige spørgsmål, man var gået i gang med på koncilet. Det er, som om Paul VI pludselig er blevet klar over det snæversynede i mange af de stridigheder, der i de senere år har udmattet den vestlige kirke. Ved kardinal Alfrinks besøg den 11. juli ganske kort tid senere, vidnede samtalen om gifte præster, som foregik uden kuriens kontrol, om at paven var absolut klar over det nødvendige i at skaffe sig større kontakt med det, der virkelig foregår i Kirken. De løsninger mødet lod ane, blev i hvert fald givet videre til kollegial behandling på bispe-synoden i 1971. De saglige bestræbelser gik dog først og fremmest ud på at »afdogmatisere« konflikten uden at bremse den.

Derimod omtalte paven i sin tale den 23. juli spørgsmålet om missionen og om udviklingen i den tredje verden som »mere foruroligende«. Bag denne udtalelse skimtes hypotesen om, at kristendommens fremtid sikkert kommer til at udspille sig i de umådelige og tæt befolkede lande i Asien. Disse fremtidsudsigter kræver ikke alene, at Kirken gør sig fri af magt og økonomiske rigdomme, men også, at kristendommen hele tiden får lov til frit at tilpasse sig disse landes kulturformer.

Denne indstilling virkede overraskende, eftersom pavens sympati for kirkerne i den tredje verden ikke havde forhindret ham i under sine rejser i Afrika og Latinamerika over for de lokale biskopper at give udtryk for en katolsk rettroenhed, der i et og alt holdt sig inden for den romerske teologis normer. Til gengæld havde han ganske vist også inden for det samme tidsrum bremset kuriens yderliggående holdning, indsat repræsentanter for ikke-romerske teologiske skoler i en officiel kommission og ikke villet udelukke nogen fra Kirken eller sakramenterne.

Nogle iagttagere mener, at dette »vendepunkt« i pave Pauls pontifikat kan have en vis forbindelse med gisningerne om, at han vil trække sig tilbage i 1972, når han fylder 75, eftersom han selv har foreslået biskopperne, at de skal trække sig tilbage i den alder.

I hvert fald er det tydeligt, at Johannes XXIII's efterfølger har slået døre-

Børnenes kirke, evangeliets enfold.

ne op efter forgæves at have prøvet på at holde dem på klem, – muligvis fordi han nu er sikker på, at de ikke mere vil klapre, eller fordi han simpelt hen tager risikoen for, at de klaprer, og for at nogle sarte oldinge får sig en foreløbelse.

Valget af politik

Paven har tilsyneladende også foretaget et politisk valg. Han har systematisk kritiseret den voksende udbytning af den tredje verden, og han har opfordret de internationale organisationer til at ændre fremgangsmåde med hensyn til de »anmodninger om hjælp, der kommer fra den tredje verden, og som fra tillidsfuld forventning efterhånden bliver til frygtelig skuffelse, som ved lejlighed måske kan eksplodere i en harme, som intet mere kan standse«. Paven har vist, at han er besluttet på at få Kirken til – helst uden gnidninger og ophidselse – at bryde med de gamle hellige alliancer (men er det muligt at gennemføre et brud uden veer?), til at dele de udbyttedes utryghed, til at udsætte sig for repressalier fra de mægtige og til at finde frem til sin specielle opgave til folkeslagenes befrielse. Også Rahner har opstillet dette tankeeksperiment: »Kirken må hurtigst muligt opgive de magtpositioner, den har opnået i samfundet, hvis de i det lange løb skader evangeliet og får folk til at tvivle på dets sandhed.«

Hvad forholdet til de katolske lande angår, er det ganske vist aldrig tidligere i historien sket, at hundredvis af præster er blevet sat i fængsel, underkastet tortur eller i hvert fald forfulgt af regimer, der, som det er tilfældet i Spanien, Portugal, Paraguay og Brasilien, påberåber sig, at de er kristne. Vatikanet som politisk magt er stadig fanget i et system, der påvirker dets vurderinger. Den profetiske sendelse og den politiske sendelse kommer i modstrid med hinanden og får kuriens kontorer til at dementere pavens handlinger, som det var tilfældet med de portugisisk-afrikanske nationalisteres besøg hos paven, hvor visse embedsmænd i Vatikanet ikke veg tilbage for at ofre sandheden på bekostning af forholdet til Portugal.

Dette besøg var imidlertid ikke noget isoleret tilfælde. Nuntien i Saigon fordømte på pavens vegne massakrerne i Cambodia, og Vatikanet gav de cambodianske biskopper og missionærer ordre til at bistå vietnamesere på flugt. I Latinamerika blev den pavelige nuntius i Guatemala kaldt tilbage til Vatikanet efter at have afsløret for offentligheden, at regeringen havde boykottet hans formidling med dem, der stod bag bortførelsen af ambassadør von Spreti. I

Brasilien har samtlige biskopper stærkt tilskyndet af paven offentligt fordømt anvendelsen af tortur, og alting tyder på, at pave Paul VI's forsigtige offentlige udtalelser er blevet fulgt op af en »meget energisk« privat henstilling fra paven til den brasilianske regering. Og endelig er Vatikanet ikke vejet tilbage for at opgive de tidligere forbindelser med magthaverne i Paraguay for til gengæld at støtte de stedlige præsters aktion til fordel for bondeopstanden.

Det ser altså ikke mere ud til, at »troens beskyttere« skal vente megen goodwill i Vatikanet på grund af deres fortjenester på dette område, hvis disse fortjenester samtidig tjener til at dække over forsømmelser over for menneskene. Trods konkordaterne må Kirkens rettigheder vige for menneskerettighederne. Og alt dette til trods for, at man stadig i mange tilfælde vil komme til at

stå over for eftervirkningerne af en gammel arv af tvetydigheder og selvmodsigelser (som da de penge, paven skænkede til sociale reformer, blev deponeret i den interamerikanske udviklingsbank, som kontrollerer den amerikanske nykolonialisme . . .).

Kirken er ikke forvalter af en ideologi

Paul VI har med alt dette for øje til stadighed bestræbt sig for at gøre Kirken fri af de forskellige magtgruppers politiske spil ved lidt efter lidt at gøre dem klart, at Kirken hverken forvalter en ideologi eller en samfundsorden. Den 23. juni understregede han, at Kirken alene i kraft af evangeliet er langt forud for selv »de nyeste ideologier«. Den 12. juli hilste han Pekings løsladelse af den amerikanske biskop Walsh som »et tegn på de bedre tider for religionsfriheden, vi så længe har ventet og håbet

»Kirken må hurtigst muligt opgive de magtpositioner, den har opnået i samfundet, hvis de i det lange løb skader evangeliet og får folk til at tvivle på dets sandhed.« (Rahner).

på, og for dette vældige folks trivsel og ære, et folk, som Kirken aldrig er op- hørt med at elske«. Sekretæren for Kir- kens offentlige anliggender, msgr. Casa- roli, har for nylig med lederne i Hel- sinki drøftet Vatikanets interesse for den paneuropæiske sikkerhedskonferen- ce, som paven i efteråret over for War- szawapagtlandene har givet sin prin- cipielle tilslutning til. Den 13. juli be- søgte den tyske kansler Willy Brandt pa- ven. Han gik derfra med en »opmun- tring« med hensyn til sin Østpolitik samtidig med, at Vatikanets diplomati afsluttede sine forhandlinger med Beo- grad for at genoprette de diplomatiske forbindelser, der blev afbrudt i 1952, og skabe mulighed for, at Tito kunne besøge paven.

Som konklusion må man sige, at det ikke er lette valg, paven har truffet. Paul VI har taget afstand fra den vol- delige revolution, som i rundskrivelsen *Om folkenes fremskridt* blev omtalt som berettiget i tilfælde, hvor der fore- ligger »varigt og åbenlyst tyranni«, og nu skal han på vejen til de fattiges kir- ke slæbe på »en katolicisme, der har sammensvoret sig med kapitalismen« og som følge deraf, som Helder Camara beskylder den for, bærer ansvaret for »en stor del af volden og den sociale uretfærdighed« i verden. Og samtidig må han også tage hensyn til de lokale kirker, f. eks. den tyske og den italiens- ke, som i almindelighed ikke er parate til at acceptere »åbne« synspunkter.

Han skal med andre ord på en gang være pave for de reaktionære biskopper og for guerillapræsterne, for de menne- sker, der affinder sig med uretfærdig- heden, og for dem, der i evangeliets navn oprøres over den. Han har givet kardinal Villot – som har ledsaget ham på hans ferieophold i Castelgandolfo – frie hænder, men han må finde sig i modtræk fra den integritet, som visse personer inden for statssekretariatet har lagt for dagen i konflikten om skilsmis- ser i Italien, personer, som alene msgr. Montinis velkendte forkærlighed for Maritain fik ham til at tage afstand fra.

Og endelig kan man tænke sig, at paven nu i sommeren 1970, 100 år ef- ter at italienske tropper besatte Rom, har truffet et valg til gunst for en kir- ke, der er helt fri for politiske bånd. Der er tale om et løfte og en personlig stillingtagen. Kun fremtiden vil vise, om dette valg vil sætte Peters efterfølger i stand til at gøre sig endeligt fri af den kurs, der blev fastlagt på grundlag af det gamle romerske juristeri, der til en- hver tid har støttet sig til den verdslige arm, polemikken og alle de våben, der blev smedet for Kirkens skyld i en for- tid, som i stadig højere grad går over i historien.

Giancarlo Zizola.

PAUL VI OG LATINAMERIKAS OPRØRSKE KIRKE

(KIT)

Studerer man udviklingen i den latin- amerikanske kirke, opdager man et me- get bemærkelsesværdigt fænomen. Man ser nemlig med forundring, hvordan præster sætter sig op imod deres biskop- pers beslutninger, og at de oven i købet slutter sig sammen med dem, der gør oprør mod den bestående orden.

Man bestræber sig for at lukke øjne og øren for den slags foreteelser. De pas- ser alt for dårligt sammen med de gam- le forestillinger om det »katolske kon- tinent«, som ikke bare vi europæere, men også latinamerikanerne selv alt for læn- ge har værnet om.

Andre vil bagatellisere noget, som nu engang ikke lader sig dysse ned. Det er bare nogle få stykker, siger de, måske en og allerhøjest fem procent. Pressen blæ- ser de få tegn på misfornøjelse unødigt op. Flertallet af præsterne gør deres pligt

beskedent og ydmygt, – de sætter deres lid til Gud og prøver ikke på at tiltræk- ke sig offentlighedens opmærksomhed.

Og endelig er der så også dem, der hverken fortier det, der sker, eller prø- ver på at mindske betydningen af det, – folk, der ser realiteterne, og det vil også sige realiteterne i kirken, lige i øj- nene. Blandt dem er pave Paul VI. I sin åbningstale til den anden latiname- rikanske bispekonference i Medellín i 1968 understregede han udtrykkeligt, at der eksisterer det, man kalder »en anden kirke, den karismatiske, som selv hæv- der at være den eneste, der kan gøre kri- stendommen tilgængelig for voksne men- nesker på det trin af civilisationen, vi for øjeblikket befinder os på, og som kan være et svar på vor tids virkelige og overhængende problemer.«

Det er denne »såkaldte anden kirke«,

»Det er vor pligt at bekæmpe de uretfærdige lønninger . . . udsugningen af de fattige . . . frihedens undertrykkelse som et tegn på det onde og på synden!«

der får iagttageren til at undres og spørge, hvad det er for motiver, der ligger bag. Det er den, der først og fremmest giver sin tilstedeværelse til kende gennem protesten.

Fra *Colombia* hører man om en præst, som nægter at gå med til at lade sig forflytte, og som mobiliserer hele sin menighed imod biskoppen og hans tilhængere. I *Brasilien* vrager treogtyve præster i et bispedømme en biskop, som for nylig er blevet udnævnt i Rom, uden at man havde rådført sig med den lokale kirke, med den motivering, at han er »førkoncilær«, og truer med at gå deres vej, hvis den nye biskop tiltræder sit embede. (Og det er faktisk lykkedes dem at gennemføre deres anliggende: Bispevielsen kommer aldrig til at finde sted. I stedet lader nuntien udnævne en apostolisk administrator.) I *Santiago de Chile* besætter en gruppe præster og lægfolk, der kalder sig »den unge kirke«, katedralen for på den måde at hæve røsten anklagende mod den eukaristiske kongres i Bogota og mod en autoritær, mægtig, rig og uforstående kirke, som foragter og forråder folket og dets kamp for retfærdighed i det hele taget. I *Mexico* vækker en del personer og begivenheder opsigt i Cuernavaca. Og på *Cuba* deltager præster fra forskellige lande i Latinamerika i den af Fidel Castro indkaldte kulturkongres.

I næsten alle lande på det latinamerikanske fastland er der grupper af præster, som bl.a. gennem åbne breve, manifeste, flyveblade, avisartikler og interviews giver udtryk for deres misfornøjelse med de forhold, der råder i kirken

og i samfundet. I *Peru* offentliggør ugebladet *Oiga* den af femogtredives præster underskrevne »Cieneguillaerklæring«, hvori underskriverne betegner det kapitalistiske system som den væsentligste hindring for en udvikling i Peru og kræver en revolutionær omdannelse af de herskende strukturer. I Sao Paulo i *Brasilien* er der straks efter tre hundrede præster, der i et åbent brev opfordrer deres biskopper til at give sig i lag med folkets »virkelige« problemer – sulten, børnedødeligheden, de dårlige boligforhold og retsløsheden – i stedet for at drøfte eukaristien, den ubesmittede undfangelse og arvesynden og i det hele tage opholde sig ved spørgsmål, »som ikke interesserer nogen som helst«. Grupper af præster i *Bolivia* og *Chile* stiller lignende krav og forlanger under påberåbelse af rundskrivelsen »Populorum progressio« dristigere og banebrydende forandringer og en retfærdigere og mere menneskelig samfundsordning. Særlig talrige er de rundbreve, der cirkulerer i forbindelse med den latinamerikanske bispekonference i Medellin. I *Medellin* selv skriver bispedømmets præster fra tre provstier til biskopperne, at de bør befri kirken for dens utilbørlige forbindelse med regeringsmagten og dermed gøre den fri af den uretfærdige volds struktur. Og fra *Buenos Aires* udbredes »brevet fra de 800«, som fordømmer den herskende vold og undertrykkelse og spørger, om ofrene for den uretfærdige vold ikke også har ret til at bruge vold for at forsvare sig.

Det er en kendt sag, at selv præster er gået så vidt som til at bruge vold,

bl.a. i *Uruguay*, hvor præster har taget del i en demonstration sammen med sukerrørsarbejderne for at bistå dem i deres nød og i deres oprør imod den, i *Guatemala*, hvor to nordamerikanske præster af Maryknollordenen har sluttet sig til guerillaen og er blevet landsforvist, og i *Colombia*, hvor Camilo Torres Restrepo blev dræbt i en kamp den 15. februar 1966.

Pave Paul VI, som har anset disse og andre tegn på gæring i den latinamerikanske kirke for tilstrækkelig betydningsfulde til at nævne dem i sin åbningstale til den anden latinamerikanske bispekonference, gik endnu et skridt videre, da han sagde: »Vi må i kærlighed forsøge at forstå det gode og acceptable i disse urolige og mange gange afvigende former for forkyndelse af det kristne budskab for yderligere at rense vor kristne bekendelse.« Når paven på den måde formaner biskopperne til at prøve at forstå det gode og acceptable i denne – som han tidligere har sagt – »såkaldte anden kirke«, går han ganske tydeligt ud fra, at der også findes noget godt og acceptabelt i den.

To karakteristiske træk

Ser vi efter, hvad denne kirke har sagt, opdager vi, at den især kendetegnes af to ting, nemlig at protesten mod kirken som institution og af engagement for verden.

»Vi fordømmer kirkens institutionelle strukturer«, sagde en af deltagerne i besættelsen af domkirken i Santiago. »De hindrer kirken i at tage parti for folket og dets kamp . . . Kirken skal bekende

sig til menneskene . . . Det, vi ønsker, er en kirke, der tjener folket, – ikke det folk, der er fremmed for sig selv, og som bare tænker på de små engle eller på at opnå den evige salighed, men det folk, som kæmper for retfærdighed.« Og i de trehundrede brasilianske præsters brev til deres biskopper hedder det: »Man har tillid til de faste strukturers magt og ikke til Helligåndens og Åndens nådegavers skabende handlekraft . . . Vi forlanger, at der bliver en ende på den automatiske uddeling af sakramenterne! . . . Den funktion, vi i dag må udøve, er meget mere end den profetiske . . . Det er vor pligt at bekæmpe de uretfærdige lønninger . . . udsugningen af de fattige . . . frihedens undertrykkelse som et tegn på det onde og på synden!« Og i et andet brev fra trehundredeoghalvtres brasilianske præster hedder det: »Samvittighedsfulde kristne . . . bekymrer sig ikke længere om kirken som institution . . . De har ikke mistet troen, – tværtimod! Deres tro er både dyb og fuld af kraft, og de støtter sig til den og sætter modigt sig selv som indsats for retfærdighed, broderskab og frihed.«

Camilo Torres har bedre end nogen anden formået at vise os begrundelsen for indstillingen hos de mennesker, der gør oprør mod kirken. Han nøjes ikke med at stille krav, – han giver også en begrundelse.

Hvad er vigtigst, spørger han, troen eller det at være praktiserende, troen på Gud eller forrettelsen af visse religiøse øvelser? Svaret er indlysende for ham selv. Vigtigere end deltagelsen i religiøse øvelser – »riter«, som han kalder det – er for ham troen, og derfor er evangeliets forkyndelse vigtigere for præsten end »den ydre kult« – og som sådan betragter han forvaltningen og uddelingen af sakramenterne. For kirken som helhed er dens profetiske opgave vigtigere end at holde fast ved traditionelle former og ydre strukturer.

Men Camilo spørger videre, om nu troen er det vigtigste, eller om kærligheden mon ikke skulle være endnu vigtigere end troen. Svaret er indlysende: Kærligheden er det første og største bud. Den er endnu vigtigere end troen. Og for de kristne, for præsterne betyder dette, at de først og fremmest må gøre kærligheden mulig og rydde alle de hindringer af vejen, der forhindrer kærligheden i at komme til udfoldelse. For Camilo Torres betyder dette rent faktisk, at kærligheden kræver, at man tager del i revolutionen, som for ham ikke er noget andet end et middel til at skabe den tilstand, hvor den sultne får mad, den nøgne klæder, og den, som ikke har lært noget, får en uddannelse.

Og den samme motivering har de, der kæmper ved Camilo Torres side og som

hans efterfølgere: de vil i kærlighedens navn protestere mod de herskende samfundsstrukturer.

Paul VI's vurdering af situationen

Da paven opfordrede de latinamerikanske biskopper til i kærlighed at forsøge at forstå de urosytringer, der kommer til orde i kirken, fremførte han den grund, som allerede er nævnt ovenfor – »for yderligere at rense vor kristne bekendelse« – og endnu en: »for at føre disse åndelige erfaringer, hvad enten I så vil kalde dem verdslige eller karismatiske, ind på den sande kirkelige norms spor.«

Paven taler altså selv om »åndelige erfaringer«. Dermed har han anerkendt denne »undergrundskirke« som åndelig, som inspireret af Helligånden, som lever i kirken, som et fænomen inden for kirken, hvilket på den ene side indebærer, at den skal vurderes ud fra internt kirkelige normer, men på den anden side også indebærer, at man ikke må fordømme den som ukirkelig eller antikristelig: »Vort svar på den herskende situation kommer ikke af, at vi har læst Marx eller Lenin, men af at vi har læst Det nye Testamente,« skriver en af guerillapræsterne i Guatemala.

Som enhver kristen ser også Camilo Torres sig stillet over for det spørgsmål, som Tertullian udtrykker i tilspidset form: Skal jeg lyde sandheden eller vennen.

Og det spørgsmål har han ikke taget sig let. Det opstod for ham, da hans beskop i 1962 gav ham ordre til at trække sig tilbage fra alle sine hverv på universitetet. Camilo adlød og skrev i ugebladet »El Catolicismo«, »Selv om det – menneskeligt set – fører til skuffelser, når man underkaster sig en anden persons vilje, som er i direkte modstrid med ens egen, ligger der trods alt en stor ro og fred i at vide, at man ved tro og lydighed medvirker til at opbygge Guds rige.«

Spørgsmålet om lydigheden opstod på ny, da man i 1965 ville overdrage ham ledelsen af den sociale og religionssociologiske forskningsafdeling i ærkebispedømmet Bogota. I et brev til biskop Isaza gav han udtryk for sine betænkeligheder: »Jeg kæmper dybest inde imod at arbejde inden for vor kirkes klerikale struktur . . . Hvis det pastorale arbejde, man vil udføre, indebærer, at denne struktur bevares, falder det mig svært effektivt at medvirke til dette. I så fald skulle jeg nemlig gøre det af ren og skær lydighed imod min egen overbevisning og imod enhver form for fornuft.«

Camilo Torres tiltrådte aldrig det embede, han havde fået tildelt. Ganske kort tid efter erklærede han offentligt: »Det, der for mig er vigtigt, er, at alle

mennesker følger deres samvittighed.« Der er ikke længere tale om ved lydighed at medvirke til at opbygge Guds rige. Camilo havde afgjort dilemmaet om, hvorvidt han skulle være »lydig mod kirken« eller »lydig mod sin egen samvittighed«, derhen, at han ville være lydig mod sin egen samvittighed.

Det, der gælder for det enkelte menneske, som jo må erfare spændingen imellem lydigheden mod den synlige autoritet og lydigheden mod sin egen samvittighed og dermed også mod Gud, som er usynlig, gælder også kirken som helhed. Den lever i den stadige spænding, som ligger i at forvalte det traditionelle arvegods og samtidig at være profet.

Det kan altså ikke benægtes, at oprøret mod embedet »alene«, mod kirkens »udelukkende« institutionelle karakter, lige så vel som appellen til den personlige samvittighed udspringer af kristne kilder . . . Og det er »undergrundskirken«, der har påpeget denne profetiske side af kristendommen. At dette går for sig med en sådan heftighed i Latinamerika beror ikke mindst på, at kirkens ydre institutionelle hierarkiske karakter der er fremtrådt på en særlig ensidig måde.

Men det er ikke bare det, at man påberåber sig sin egen samvittighed og tænker på den profetiske side af kristendommen, som har sine rødder i evangeliet, – det er også biskoppernes – de, som »Helligånden satte . . . som tilsynsmænd, for at . . . vogte Guds kirke« (Ap.g. 20,28) – ret og pligt at dømme om »karismen« og i påkommende tilfælde fastslå, at en Camilos handlemåde ganske sikkert har været i overensstemmelse med hans egen subjektive samvittighed, men at den objektivt set var forkert.

Paven rettede sig efter denne forpligtelse og fordømte i Bogota, at man forklarer det karismatiske uafhængigt af det institutionelle og løsriver den subjektive samvittighed fra en objektiv bindende norm: den institutionelle kirke er karismatisk i sig selv, og det karismatiske er enten institutionelt, eller også er det ikke længere kirkeligt.

Engagementet til fordel for verden

Den anden side af det, der placerer Latinamerikas oprørske kirke i forgrunden, er engagementet til fordel for verden. Også det er uden tvivl kristent motiveret.

Det er givet, at man i Latinamerika alt for længe har prædikeret fortrøstning til det hinsides i stedet for, hvordan det nærværende skal bygges op. Herom vidner hyrdebrevene – ikke bare fra tidligere århundreder, men også fra de seneste årtier. Det var faktisk, som Rauschenbusch siger: »Den asketiske kri-

»Giv os i dag vort daglige brød.«

stendom kaldte verden ond og opgav den.« Derfor følte Mexicos biskopper det som en tvingende nødvendighed i det fælles hyrdebrev, som de udsendte på årsdagen for offentliggørelsen af rundskrivelsen »Populorum progressio«, at understrege, at en holdning, hvor man lader stå til over for denne verdens anliggender, og mangelen på interesse for at være med til at bygge fremtiden er alt andet end kristen.

Og med støtte i lærerembedet, hvad enten det er i form af koncilet eller i form af rundskrivelsen »Populorum progressio«, hvis ord virkede »som brød til et sultent folk« i Latinamerika, er den erkendelse nu ved at bane sig vej, at kærligheden til næsten ikke bare består i at give almisser, at man ikke af kærlig-

hed til Gud har lov til at overlade verden og sine medmennesker til sig selv, og at man – hvilken uhørt tanke i Latinamerika! – har lige så meget ansvar for sit eget og sine medmenneskers fremskridt her på jorden som for sin egen frelse!

Det er Latinamerikas undergrundskirke, der har gjort os opmærksomme på de kristnes ansvar for denne verden. Men trods al den forståelse, paven nærer for disse erfaringer, som han selv betegner som åndelige, ser han sig alligevel nødsaget til at pege på to farer. Den første ligger for ham i, at kærligheden til næsten kan miste sin tilknytning til kærligheden til Gud, hvorved kristendommen ville blive »sekulariseret«, og man ville overse, at verden

ikke kan være alt for de kristne. Og den anden ligger for ham i forsøget på at vælte de samfundsstrukturer, som hindrer de kristne i at oprette et kærlighedens rige i overensstemmelse med Kristi vilje, dvs. i at anvende vold. »Vi advarer jer imod at sætte jeres lid til vold og revolution . . . Vold er hverken evangelisk eller kristen,« formaner pave Paul VI i Bogota.

Og paven er ikke ene om at fordømme den voldelige revolution. Ærkebiskop Helder Camara af Recife går ganske vist ind for revolutionen, dvs. for at »bryde med et system, som ikke længere sikrer det fælles bedste, og oprette en ny samfundsorden, som bedre opfylder denne opgave«, men han udtaler sig imod vold. »Jeg respekterer hver og en, som i sin samvittighed føler sig forpligtet til at vælge volden – ikke den kaffestuerrevolutionæres letkøbte vold, men den vold, man finder hos dem, der har bevist deres oprigtighed ved at ofre deres liv. For mig har Camilo Torres' og Che Guevaras minde lige så meget krav på respekt som Martin Luther Kings . . . Men det er mit personlige kald at følge Paul VI's eksempel og være en fredens pilgrim, – personlig ville jeg meget hellere dræbes, end jeg selv ville dræbe. Og evangeliet støtter mig i denne personlige holdning.«

Helder Camara tror på ikke-voldens magt, som er de fattiges magt. Han tror på det gode i menneskene. Han tror ikke, at nogen er så forstokket, forblindet og hjerteløs, at han ikke skulle kunne omvendes, hvis bare man fandt vejen til hans hjerte.

Walter Reppes

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Tlf. (06) 52 15 44

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
Kongensgade 39, Esbjerg
Telefon 12 08 29

»Skaffet af vejen« ?

Rossi »skaffet af vejen ved en forfremmelse«

Rom – KIPA

Det har, som man kunne forudse, givet anledning til en del kommentarer, at ærkebiskoppen af Sao Paulo, kardinal Rossi, er blevet udnævnt til kardinal Agagianians efterfølger som formand for kongregationen for missionerne.

Man vidste, at der i den nærmeste fremtid ville ske et formandsskifte inden for denne kongregation, som allerede tidligere er blevet ledet af ikke-italienere. Man behøver i denne forbindelse bare at tænke på den belgiske kardinal van Rossum. Formandsposten blev før konciliet overtaget af kardinal Agagianian på et tidspunkt, da kurien stadig blev betragtet som et domæne, der var forbeholdt italienere. Som følge af den tiltagende afitalianisering af kurien havde man også straks fra begyndelsen tænkt på, at Agagianians efterfølger ikke skulle være italiener, og at man efter al sandsynlighed ville vælge en formand fra den tredje verden. Som et muligt emne havde man nævnt ærkebiskoppen af Ouagadougou i Øvre Volta, kardinal Zoungrana, men det er man gået bort fra igen. I stedet bliver det kardinal Rossi, der bliver »den røde pave«. Formanden for kongregationen for missionerne kaldes som bekendt »den røde pave«, ligesom jesuitergeneralen kaldes »den sorte pave«.

Den italienske presse beskæftiger sig nu indgående med »tilfældet Rossi«, idet de fleste blade udlægger udnævnelsen efter det gamle mundheld »promoveatur ut amoveatur«. Rossi skulle med andre ord være blevet »skaffet af vejen ved hjælp af en forfremmelse«.

Men hvad er nu grunden til denne fortolkning? Hvilken rolle har Rossi spillet i Brasilien? Det er meget svært nøjagtigt at sige, hvor han står. Han indtager ikke samme standpunkt som Helder Camara, men han er heller ikke enig med Camaras modstander, Sigaud. Rossi »snor sig«. Man har indtryk af, at han somme tider holder med regimet, og at han synes, at man skal lade sin røst høre, men ikke for højt. Han foretager i det hele taget skarpe sving og giver en udmærket opvisning i blandet idræt. Den linie, pave Paul følger, er langt klarere. Man behøver i denne forbindelse bare at læse hans sidste tale mod polititerroreren i Brasilien.

Det er muligt, at det er disse snonin-

ger, der har udløst kommentarerne om, at Rossi er blevet »skaffet af vejen ved hjælp af en forfremmelse«. En udtalelse, som den italienske presse havde tillagt kardinalsekretæren Villot, er dog blevet dementeret. Udtalelsen gik ud på, at Villot under sin sidste samtale med Rossi skulle have opfordret ham til som formand for den brasilianske bispekonference at indtage en stilling, der virkelig var i overensstemmelse med bispekonferencens principielle holdning som sådan. Og kardinal Villot skulle yderligere have tilføjet, at hvis de tyske bisper i trediveerne havde indtaget en sådan holdning, ville Pius XII bestemt have ladet sin røst høre. Denne version er dog som sagt nu blevet dementeret.

»Il Giorno«, som er kristeligt-demokratisk med en hældning mod venstre, udtrykker sin forundring over, at Rossi er blevet kaldt til Rom. Bladet siger, at paven har benyttet den ubarmhjertige kurieformel »promuovere per rimuovere« for at afsætte formanden for den brasilianske bispekonference, og at han derefter som trøst har givet ham en meget penibel post ved kurien. Netop på det tidspunkt, da Paul VI offentligt gav udtryk for sit syn på torturen i Brasilien, skal kardinal Rossi, som lige kom tilbage til Brasilien fra Rom, hvor han havde besøgt paven og haft en meget heftig samtale med kardinalsekretær Villot, ifølge bladet optrådt som »den eneste fortolker af pavens syn på Brasilien«, givet udtryk for sin ærbødighed over for regeringen og benægtet anvendelsen af tortur i Brasilien. »Il Giorno« skriver endvidere, at Rossi har vanskeligheder med sine præster. Rossis efterfølger, den 48-årige franciskaner Evaristo Paulo Arns, skal være en liberal mand, som deler Helder Camaras synspunkter.

»Il Corriere«, som er konservativ, giver i sin kommentar udtryk for den samme tankegang som »Il Giorno«, men understreger samtidig, at kongregationen for missionerne indtager en nøglestilling inden for kurien. Bladet understreger endvidere, at ærkebiskop Pignedoli fortsætter som kongregationens sekretær, og at Pignedoli ikke er hvem som helst, men at han er pave Pauls nære ven og fortrolige. Desuden er han meget kompetent med hensyn til alt, hvad der angår missionerne.

»La Nazione«, der står i midten til højre, beskæftiger sig med den modtagelse, udnævnelsen har fået i Brasilien, hvor man ikke ser på den, som om Ros-

si er blevet skaffet af vejen, men simpelt hen som en forfremmelse. »De folk, der ikke forsår denne gestus fra pavens side, er præsterne, ordensfolkene og de unge brasilianere der sidder i fængsel,« skriver bladet. »La Nazione« erklærer desuden, at Rossi's udnævnelse også har vakt undren blandt prælaterne i kurien, og at det for øvrigt er påfaldende, at paven i den grad »har skyndt sig« at tage imod kardinal Agagianians afskedsbegæring.

»Il Messagero«, hvis holdning er mådeholden og i midten, omtaler den afrikanske kardinal Zoungrana som den, der skulle have været udnævnt til formand for kongregationen for missionerne, hvis Rom ikke af taktiske grunde havde udnævnt kardinal Rossi.

En del blade skriver, at man på nuværende tidspunkt ikke helt kan bedømme den beslutning, pave Paul har taget. Man må først lade en vis tid gå. Så vil man se det hele klarere.

Enheden i mangfoldigheden

»VI skal finde enheden i mangfoldigheden«

London – KIPA

Formanden for den belgiske bispekonference, kardinal Leo Suenens har på en pressekonference i London udtalt sig om dialogen mellem den katolske og den anglikanske kirke, om pavestolens stilling i Kirken i dag og om gifte præster. Under sin samtale med journalisterne, som var arrangeret i forbindelse med, at den engelske oversættelse af bogen »Dossier Suenens« var udkommet i London, fastslog kardinalen, at han var mere indstillet på, at man skulle vie gifte mænd til diakoner, end på, at præsterne skulle gifte sig. Og han tilføjede, at de gifte mænd, der er blevet diakonviet i hans bispedømme, først og fremmest vil få deres virksomhed på det sociale område og ved fængselsvæsenet.

Suenens præciserede imidlertid eftertrykkeligt, at der efter hans mening ikke kunne fremføres teologiske grunde, som skulle forhindre, at præsterne kunne gifte sig.

Med hensyn til pavestolens betydning hævdede kardinal Suenens, at pavens nationalitet kun spiller en underordnet rolle i denne forbindelse. Det, det først og fremmest drejer sig om, er at definere pavedømmet som sådant. Om den »ulydighed«, en del af gejstligheden udviser, sagde ærkebiskoppen, at det efter hans mening er absolut nødvendigt, at man retter sig efter de gældende regler. Noget andet er, at man kan ændre reglerne og mødes i en dialog.

På et spørgsmål om, hvordan det forholdt sig med dialogen med den anglikanske kirke, svarede kardinalen, at målet var at »finde enheden i mangfoldigheden«.

Paven mod

enhver form for polititerror

Paven mod enhver form for polititerror

Rom – KIPA

Under den offentlige audlens i Peterskirken den 21. oktober i år holdt pave Paul en tale, hvori han vendte sig imod polititortur, pressio og menneskerov. Talens nøjagtige ordlyd gengives her i dansk oversættelse:

Tro imod den opgave, koncilet har efterladt sig, vil vi gerne minde om nogle almene begreber, som er blevet forkyndt gennem koncilets lære, og som drejer sig om de menneskelige handlinger. Vi er overbevist om, at vor forkyndelse derved kommer i overensstemmelse dels med Kristi budskab og dels med problemerne og nøden i verden af i dag. Det er vor pligt at fremme dannelsen af en åndelig holdning og en moralsk sans, som svarer bedre til menneskets og samfundets sande moralske fremskridt, selv om vi ganske vist på grund af tilhørerne og de givne forudsætninger kun kan udtale os meget alment og ikke videre udtømmende om dem under disse ugentlige audienser. Vi sætter imidlertid vor lid til, at udøvelsen af denne vor apostoliske tjeneste vil bibringe jer bevidstheden om vort apostoliske ansvar, når vi – foranlediget af særlige omstændigheder – meddeler jer vor bedømmelse af visse forhold. Vi gør det ikke i kraft af en umiddelbar myndighed, som ligger i sagens natur. Vi gør ikke krav på en sådan myndighed i spørgsmål, der udelukkende angår denne verden og dens anliggender, men i kraft af den indre tilknytning, ethvert menneskeligt problem har til vort principielle syn på livet og dets højeste mål, og som det også har for det kritiske blik, der fra alle sider og dermed også fra verdens side, er rettet imod os for at se, om vi virkelig har en omfattende beføjelse til at belære andre i spørgsmål, der angår tro og moral. Til overraskelse for ikke så helt få kan man her bruge det ualmindelig hårdtprøvede ord af apostlen Paulus om, at »den åndelige kan bedømme alt« (1. Kor. 2,15), et ord, der med den for middelalderen ejendommelige kraft genlyder i den berømte og meget omstridte udtalelse af Bonifatius VIII om, at »ratione peccati«, dvs. ud fra det moralsk-transcend-

ente aspekt i den guddommelige orden, er »ethvert menneskeligt anliggende« underlagt Peters nøglemagt. For kort tid siden skrev f. eks. en lokal avis på en af hedninger beboet ø i Stillehavet i forbindelse med en forbryderisk tildragelse: »Hvad siger paven til det?«

Disse indledende bemærkninger skal sige jer, hvor absolut nødvendigt og samtidig smerteligt det er for os at gøre alle mennesker af god vilje opmærksomme på nogle af de ting, der i dag foregår i verden, og som i kraft af deres ejendommelighed og alvor, og fordi de stadig gentager sig, ikke er særtilfælde, men – tilsyneladende – melder om et pludseligt moralsk forfald og krænker den almindelige fornemmelse af, hvad der er ret og rigtigt.

Hvad er det så for foreteelser? Det er f. eks. anvendelsen af tortur. Man taler om den som en epidemi, der er vidt udbredt i store dele af verden, og angiver – måske ikke altid uden en eller anden politisk intention – at de har deres centrum i et stort land, som befinder sig i betydelige økonomiske og sociale omvæltninger, og som hidtil har været agtet af alle som et frit og anset land.

Der er ingen tvivl om, at torturen, dvs. de grusomme og umenneskelige politimetoder for at tvinge tilståelser ud af de fangne, må fordømmes offentligt. De kan ikke tillades i dag – heller ikke selv om formålet er lovens håndhævelse og beskyttelse af den offentlige orden. De kan ikke tåles – heller ikke fra underordnede organer, som udøver dem uden tilladelse og beføjelser fra de offentlige myndigheder, som trods alt kan gøres ansvarlige for den slags dårlige tilstande og skændige voldshandlinger.

Torturen må misbilliges og afskaffes. Den krænker ikke alene den legemlige integritet, men også den menneskelige persons værdighed. Den nedsætter retfærdighedens betydning og værdi. Den giver anledning til en umættelig følelse af had og hævngræns. Hvor det har været os muligt, har vi udtrykt vor beklagelse over dette og alvorligt frarådet, at man betjente sig af den slags barbariske metoder. Den kirkelige myndighed og den offentlige mening blandt katolikker har løftet røsten mod den slags magtmisbrug. Disse kategoriske udtalelser er resultatet af principielle overvejelser, idet vi ikke kan udtale os om vis-

se nærmere bestemte foreteelser virkelig har fundet sted, – især ikke efter at der fra de ansvarlige de pågældende steder og som følge af specielle undersøgelser er fremkommet tilbagekaldelser og berigtigelser.

Disse udtalelser er på ingen måde ment som en anerkendelse af de private eller kollektive krænkelser af den offentlige orden, der for vogterne af denne orden har kunnet give anledning til den slags excesser. Her har vi endnu en form for lovstridige handlinger, som man med en kristen holdning over for samfundslivet simpelt hen ikke kan acceptere. Dermed mener vi de volds- og terroraktioner, der benyttes som det normale middel til at vælte den bestående orden, hvis denne ikke selv gennem en utålelig undertrykkelse, som der ikke på anden måde kan rådes bod på, åbner adgang for vold og uretfærdighed. En sådan indstilling og fremgangsmåde er lige så beklagelig. Den fremkalder skader, som ikke kan retfærdiggøres og giver anledning til synspunkter og metoder, som forkvakler et samfunds liv og fører til, at friheden og næstekærligheden formindskes eller ligefrem går til grunde.

Den såkaldte revolutionsteologi er ikke i overensstemmelse med evangeliets ånd. At ville se en radikal revolutionær, som ville omstyrte de verdslige retslige institutioner, i Kristus, fornyeren og reformatoren af den menneskelige samvittighed, er hverken nogen præcis udlægning af Bibelens tekster eller af kirkehistorien og helgernes liv. Concilets ånd konfronterer den kristne med verden i helt andre kategorier.

Hvad skal man sige om de morderiske kampaner ikke alene mod bevæbnede oprørsstyrker, men også mod den ubevæbnede og fuldstændig sagesløse befolkning? Og hvad skal man sige imod visse undertrykkelses- og skræmmeaktioner, der rettes mod hele nationer? Alle kan se, at der stadig er krig i verden. En bedømmelse af dette spørgsmål bliver stadig vanskeligere og mere forbeholden; jo vanskeligere det bliver at få tilstrækkeligt overblik over situationen, fordi de faktiske forhold og de faktorer, der skaber dem, er så komplicerede, som de er. Men også her gælder det, at man i hvert fald ikke i tavshed kan gå uden om en principiel bedømmelse af forholdene. Vi er ikke for krig, – heller ikke selv om den nu til dags undertiden stadig påtvinges af det absolut nødvendige i at forsvare sig. Vi er for freden. Vi er for kærligheden. Vi håber også stadig på, at verden skal blive befriet for ødelæggende og morderiske konflikter af enhver art. Vi ønsker stadig – mere og mere – at de internationale organisationer, som er ble-

vet oprettet eller skal oprettes med dette formål for øje, må finde fredelige menneskelige og kristne udveje i deres stræben efter retfærdighed, fremskridt og ret.

Men vi har endnu ikke nået enden på listen over foreteelser i tiden, som vi finder beklagelige. Det er også påkrævet, at vi offentligt tager stilling til og bedømmer voldelige flybortførelser, menneskerov, væbnede overfald, hemmelig handel med narkotika og mange andre forbrydelser, som hver dag fylder nyhedstjenesten. Det er for os en trøst, at vi, når vi beklager disse forhold, ved os i overensstemmelse med den brede offentlighed. Gid der måtte råde en tilsvarende enighed med hensyn til efterforskningen af årsagerne til den slags forseelser! Desuden finder vi støtte i den kærlighed, vi føler over for de mennesker, der er hjemfaldne til straf. Den hænger i vort hjerte sammen med den urokkelige tillid til, at ethvert menneskeligt ansigt, som afspejler Guds ansigt, igen vil finde tilbage til den menneskelige godhed og værdighed. Vi tror nemlig på Guds godhed og barmhjertighed og på forløsningen ved Jesus Kristus.

Vi meddeler Dem alle vor apostoliske velsignelse!

Forsvar fra dr. Blake

Blake forsvarer beslutning fra
Kirkernes Verdensråd

KNA

Krisen i forholdet mellem Kirkernes Verdensråd og den evangeliske kirke i Tyskland (EKD) er selv efter et møde mellem kirkelige personligheder fra Vesttyskland og Vestberlin og generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd, dr. Eugene Carson Blake fra Geneve endnu ikke endeligt løst. Som grund til de nuværende spændinger nævnte formanden for EKD's udenrigsdepartement, dr. Adolf Wischmann, Frankfurt am Main, meningsuoverensstemmelser i forbindelse med Kirkernes Verdensråds beslutning om inden for sit program til racediskrimineringens bekæmpelse også at støtte sådanne frihedsbevægelser, som principielt ikke går ind for vold. Denne beslutning har udløst kritik inden for EKD's råd og hos ledelsen af de forøenede evangelisk-lutherske kirker i Tyskland.

Blake kom for nylig med en udtalelse om forbeholdet fra tysk side på et ar-

bejdsmøde, der blev afholdt af det evangeliske akademi i Arnoldshain, hvortil det kirkelige udenrigsdepartement som diskussionsindledere havde indbudt økumeniske repræsentanter for EKD og frikirkerne samt ledende repræsentanter for diakoni og mission. Om muligheden for, at man i Geneve ikke ville få økonomisk støtte til dette program fra Tyskland, sagde generalsekretæren, at et sådant skridt eventuelt ville føre til en begrænsning af yderligere aktiviteter, men at det ikke ville få nogen principiel indflydelse på de forholdsregler, der ville blive truffet af Kirkernes Verdensråd. »Jeg er imidlertid overbevist om,« sagde Blake, at de tyske kirker ikke har truffet deres beslutning med henblik på de medlemmer af menighederne, som muligvis på grund af raceprogrammet ville melde sig ud af kirken, og at det heller ikke er sket i den hensigt, at påvirke Kirkernes Verdensråds politik på dette område.«

Støt Caritas
se vedlagte folder

NYE LÆSNINGER

SØNDAGE

- 15.11. (33. søndag = 6.e.Trek.) Dan. 12,1-3. – Salm. 15,5.8-11. (R:1). – Hebr. 10,11-14.18. – Mk. 13,24-32.
22.11. (= Krist Kongefest) Dan. 7,13-14. – Salm. 92,1.5. (R:1). – Åb. 1,5-8. – Joh. 18,33-37.
29.11. (1. søndag i advent) Es. 63,16-17; 64,1.3-8. – Salm. 79,2-3.15-16. 18-19. – 1. Kor. 1,3-9. – Mk. 13,33-37.

HVERDAGE

33. uge (= 16.11.–21.11.)
Ma.: Åb. 1,1-4; 2,1-5. – Lk. 18,35-43.
Ti.: Åb. 3,1-6.14-22. – Lk. 19,1-10.
Ons.: Åb. 4,1-11. – Lk. 19,11-28.
To.: Åb. 5,1-10. – Lk. 19,41-44.
Fre.: Åb. 10,8-11. – Lk. 19,45-48.
Lø.: Åb. 11,4-12. – Lk. 20,27-40.
34. og sidste uge (= 23.11.–28.11.)
Ma.: Åb. 14,1-3.4-5. – Lk. 21,1-4.
Ti.: Åb. 14,14-19. – Lk. 21,5-11.
Ons.: Åb. 15,1-4. – Lk. 21,12-19.
To.: Åb. 18,1-2.21-23; 19,1-3,9. – Lk. 21,20-28.
Fre.: Åb. 20,1-4.11-21,2. – Lk. 21,29-33.
Lø.: Åb. 22,1-7. – Lk. 21,34-36.

INDLAND

»LABORA« KAN FÅS VED KIRKEN
Det sidst udkomne nummer af katolske arbejderes blad »Labora« indeholder bl. a.:

Rapport om forfølgelserne af Unge katolske Arbejdere i Brasilien, det katolske kirkebyggeri i Danmark, demokratiet i Kirken, arbejderapostolatets ti år i Danmark, historie om dødehavsrullerne, betragtninger om Verdensbanken, økumenisk debat m. m.

»Labora« kan fås gratis ved henvendelse til sognepræsten, hvis ikke bladet findes ved kirkens bladsalg.

LOPPETORV

Nu har De chancen for at blive af med gamle sager, der står og fylder op i Deres kælder eller pulterrum, og samtidig støtter De Katolske Menighedsplejer ved at give disse sager til loppetorget på det store julemarked søndag den 29. november.

Tag telefonen og ring besked til Menighedsplejernes kontor 15 23 03 mellem kl. 10-13 eller på Bella 7101 fra kl. 18-19.

EN HJERTESAG!

Katolske Menighedsplejers gigantiske julemarked finder i år sted søndag den 29. november på Niels Steensens Gymnasium fra kl. 8,30-19,00. Her er stedet, hvor De kan købe mange gode julegaver til en billig penge, og samtidig støtter De det gode formål.

Der er salgsboder, automatspil, fiskedam og tombolaer. I den specielle julebod kan De købe Deres julepynt, adventskrans og julekalender.

I restaurationen er der dejligt smørbrød og i baren en rigtig julegløgg.

I løbet af eftermiddagen er der stort underholdningsprogram i festsalen.

Ud over de sædvanlige messer i St. Augustins kirke på Jagtvejen er der denne dag også eftermiddagsmesse kl. 16.

Husk at sætte et stort kryds i kalenderen ved den 29. november, for den dag skal vi allesammen til julemarked. Der er gratis adgang.

BEMÆRK !!!

Niels Steensens Bibliotek

Bredgade 69

1260 København K.

vil være lukket i december og januar på grund af ombygning. Genåbningsdato vil blive meddelt senere.

Udestående bøger kan tilbagesendes eller afleveres til:

Sankt Ansgars Boghandel

Bredgade 67

1260 København K.

Forsvar for manifestet »for pave og kirke«

Manifestet for Pave og Kirke er blevet skarpt angrebet i »Forum« nr. 19 af pater Jong og Aage Dyrkjøb. Som en af stillerne for manifestet finder jeg anledning til at bemærke følgende:

Pater Jongs artikel om pavestaten og zuaverne i 1870 er interessant og smuk. Jeg kan blot ikke se nogen parallel til en analogi med det foreliggende emne. Vi er vist alle enige om, at det var en lykke for kirken og paven, at pavestaten – som den var i 1870 – blev indlemmet i Italien.

Hvorfor skal vi stadig belemres med udtrykkene »konservativ« og »reaktionær« – ? Ganske vist reagerer adskillige af os undertiden mod et eller andet, men ordet »reaktionær« betyder efter almindelig sprogbrug noget andet og mere – noget i retning af bagstræb. Jeg er i hvert fald (og det samme gælder de fleste af underskriverne) hverken konservativ eller bagstræbende. Lad os derfor opgive disse billige vælgermødeudtryk og komme til sagen.

Såvel her som i udlandet har vi med sorg måttet konstatere en række frafald af præster. Hvis det kun havde været på grund af moralske mangler, eller fordi de pågældende ville gifte sig, var det hele nok knap så alvorligt – for den slags har vi altid kendt til – men der er tale om en epidemi. Motiveringen er afstandtagen fra kirkens disciplin og læremyndighed, og man har jævnlige givet udtryk herfor i dagspressen.

Og står det væsentlig bedre til med lægfolket?

Er kirkebesøget tiltagende eller aftagende? Jeg ser bort fra, at modersmålet har fortrængt latinen. Hvis det havde ført til kirkens større udbredelse eller en bevarelse af vore unge, måtte vi naturligvis overvinde vor rent følelsesmæssige modvilje. Mine erfaringer fra livet i en provinsmenighed tyder imidlertid ikke på, at forandringen skulle have medført, at nogen – og særlig ikke de unge – i modsætning til tidligere skulle kunne følge messen bedre.

Og til syvende og sidst: En messe er en messe, hvad man så end måtte finde på af »liturgisk fornyelse«. Men hvorfor disse udtryk: »nadver«, »altergang«, »gå til alters«, som findes i hæftet »Herrens Bord«? For en del år siden var jeg til messe i en fremmed kirke her i landet. Før messen kom præsten og spurgte, om jeg ville »til alters«. Jeg svarede: »Nej, men jeg vil til kommunion.« Han så på mig, og jeg på ham,

men jeg gik til kommunion på sædvanlig vis. Der er ingen brug for ændring af ordene »messe« og »kommunion«, som for de fleste af os betyder noget andet og mere, ja, noget helt igennem forskelligt fra, hvad der ligger i de førnævnte benævnelser.

Vi afviser meningsændrende nyformulering af dogmerne og fastholder manifestets udtalelser herom.

Ønskes et eksempel: Kort efter nytår 1967 udsendte biskoppen et hyrdebrev, hvis hovedindhold var en kraftig af-

standtagen fra den tilbøjelighed, som var kommet til udtryk fra en (eller flere) præsters side, til at ville opfatte troen på Kristi overnaturlige undfangelse og menneskevordelse som noget billedligt, der ikke skulle tages alvorligt. Vi anser den slags præster for uønskede her i landet, og det giver manifestet udtryk for. Der er nok af slagsen i Folkekirken.

Rør ikke ved troen på jomfrufødslen eller eukarastien. Så vil der rejse sig en storm, som vil feje resterne af »liturgisk tremens«-epidemien ud af kirken i Danmark. Det er ikke noget jerntæppe, men et forsvar for troen, den tro, som den jævne mand lever på, og som mangan en konvertit har opgivet alt andet for.

H. Højris,

Et forsvar for aktionen »for pave og kirke«

Når man har studeret manifestet »for pave og kirke«, kan man ikke forstå, at nogen, der elsker sin kirke, kan tale så nedsættende om denne aktion, som det er sket i nr. 19 af vort katolske FORUM.

Jeg har selv været med til at underskrive manifestet, der havde fået pavens godkendelse, og skønt jeg nu igen nøje har studeret dets ordlyd, kan jeg ikke finde et eneste ord i det, hvorved de, der af en eller anden grund ikke vil slutte sig til aktionen, »stemples som mindre gode katolikker«, hvad der bliver påstået.

Aktionen er udtrykkelig rettet mod dem, der angriber pave og kirke, undergraver deres autoritet, nægter dem den ærbødighed, kærlighed og lydighed, de skylder dem i henhold til det fjerde Guds bud, ikke mere vil anerkende kirken som deres åndelige moder, der dog har vist dem livets største velgøringer, – og er især rettet mod dem, der »kræver en meningsændrende nyfortolkning af dogmerne, fordi man ikke mere vil antage deres indhold«. – At der for tiden findes katolikker, teologer, der ved alt dette undergraver kirkens trosliv, er ikke »en formastelig dom«, men desværre en sørgelig kendsgerning.

At der under disse forhold rejser sig en modaktion for »pave og kirke«, er ganske naturligt.

Hvis vor konge, vort monarki, landets højeste myndigheder, der skal hævde lov og ret til bedste for fædrelandet, blev angrebet, således som vor pave og kirke bliver det i vor tid, ville det være helt på sin plads, at der rejste sig en aktion mod disse ubeføjede angreb, måske også ved at samle underskrifter under et manifest, der er rettet – *ikke*

mod dem, der ikke vil skrive under, – men mod angriberne.

Langt mindre endnu kan det stemples som noget forkasteligt at starte et forsvar for vor moder kirken, hvem vi skylder usigelig tak for alle de velgøringer, vi alle modtager af den fra vugge til grav. Eller skal vi roligt lægge hænderne i skødet og se på, hvordan disse vore største velgørere, pave og kirke, bliver forurettet til ubodelig skade for vort trosliv?

Man kan mene om aktionen, hvad man vil, – synes man, at man ikke kan slutte sig til den, burde man i det mindste lade være med at kaste med sten på dem, der har startet den, og dem, der har følt det som en kærlighedspligt at skrive under på manifestet.

Hvis nogen vil se, hvordan talrige store mænd og kvinder gennem alle århundreder lige fra den hellige Paulus til vor tid har elsket »pave og kirke«, forsvaret dem, ja endda hengivet deres blod for dem, han skaffe sig og læse den lige udkomne bog af Ferdinand Holböck: *Dilexit ecclesiam* (Han elskede kirken) (Ef. 5,26). Bogen fås hos Anton Pustet, Salzburg.

Fr. Klar.

Det omdiskuterede manifest

Det var opløftende at læse »Replik« af Aage Dyrkjøb og lignende af pater Jong, det er rart at have meningsfæller. Jeg var harm, da jeg læste manifestet (fint af bladet, at det var som annonce), og ked af at se, at et par gode præster,

som jeg sætter højt, havde skrevet under. Jeg kunne tænke mig at høre deres nærmere begrundelse herfor.

Forleden læste jeg her i bladet om den forargelse, der udgik fra flere, da menighedsrådet i Slagelse havde holdt manifestet tilbage, men endnu værre syntes jeg, det var for et par søndage siden, da manifestet var plantet på en piedestal inden for døren i vor sognekirke, så man var lige ved at falde over den. Jeg blev så ilde til mode, at jeg næsten højt sagde til min ledsager: »Skriv endelig ikke under på det.« Nu er vel de fremskridtsvenlige i vor menighed i mindretal, og i Slagelse er det måske omvendt. Skyldes det mon præsternes indflydelse på menighedsrådene de to steder? Jeg håber sandelig ikke, det er tilfældet, – så uselvstændige kan de vel ikke være? Det er vel et råd, der repræsenterer et bredt udsnit af menigheden og ikke blot den stedlige præsts mening. Men man bliver nu noget mistænksom de steder, hvor der har været det såkaldte »fredsvalg.«

Der var en venlig mand fra menighedsrådet, der ringede mig op forleden dag og bad mig stille op til pastoralrådet. Jeg sagde til ham, at det ville jeg godt påtage mig, men jeg pointerede også over for ham, at jeg vist ikke var af samme mening, som det stedlige menighedsråd. Han fik derefter tilsendt et program over min indstilling og over, hvad jeg ville fremføre, hvis jeg blev valgt. Der gik nogen tid, hvorefter jeg fik brev fra den venlige mand, at han ikke kunne fremskaffe nogen stillere til mig. Forinden havde han personligt fortalt mig, at det var på grund af min progressive indstilling. Sådan kan det altså også gå, når de fremskridtsvenlige er i mindretal i et sogn.

Det forannævnte vil jeg nu sammenfatte derhen: Lad os dog leve sammen som brødre i Kristus, lad mindretallene i sognene komme til orde, af hvad art de så end er. For lad os nu være ærlige over for hinanden; vi er rivende uenige om mange ting. Men hvad gør det? Det gør Kirken rig og levende, det holder os vågne og aktive. Vær ikke bange kære manifestunderskrivere. Guds Kirke vil overleve på den måde, som Gud ønsker det, og ikke, som vi måske har tænkt os det.

Verner Nielsen,
Stubbekøbing.

”Der er aldeles ikke tale om at angribe, fordømme eller forkætre personer”

Pater Johs. Jong har her i bladet givet udtryk for sin let ironiserende misbilligelse af bevægelsen for pave og kirke. Han mener, at vi ligner de pavelige tropper, zuaverne, der med tragisk heltemod i det 19. århundrede forsvarede pavens anakronistiske kirkestat mod dens moderne angribere. Sammenligningen er ganske åndrig, men halter alligevel ved nærmere betragtning ikke så lidt.

Kulminationen af pater Jongs kritik kommer til slut, hvor han påstår, at det vidner om forkastelig og uevangelisk dømmesygdom hos bevægelsen, når manifestet advarer imod enhver meningsændrende nyfortolkning af dogmerne, idet »vi til stadighed må konstatere, at krav herom ikke rejses, fordi det moderne menneske ikke kan forstå dogmernes sproglige ikklædning, men fordi man ikke mere vil antage deres indhold« (Manifestet II,2). I forbindelse med, at pateren et andet sted ligefrem anker over, at manifestet vender sig mod »unavngivne personer«, fremgår det, at han slet ikke har forstået dets sande karakter.

Der er nemlig aldeles ikke tale om at angribe, fordømme eller forkætre personer. Dommen over mennesket tilkommer alene Gud, der alvidende gennemskuer enhvers sande ansvar. Manifestet tager derimod afstand fra en hel række *anskuelser* om kirkens tro og lære, der i de senere år i største offentlighed er blevet luftet af talrige progressistiske teologer og andre skribenter. Som eksempel kunne man udmærket tage en del af de meninger, pater Jong selv i forskellige artikler i »Berlingske Tidende« i første del af 1969 lod komme til orde om det katolske ægteskabssyn, pavedømmet og om kirkens væsen. Bevægelsen for pave og kirke vender sig imod sådanne opfattelser og opfordrer de kirkelige myndigheder til at gøre det samme. At føre en sådan offentlig debat må i enhver henseende være lovligt og evangelisk og har intet med personlig

dømmesygdom at gøre. En specifikation af stridspunkterne i pater Jongs artikler kan jeg ikke komme ind på her, men jeg er villig hertil, dersom det måtte ønskes.

Hvem der så har ret, må jo afhænge af, hvilke sandhedskriterier, der gælder i sådanne anliggender, og af, hvilken autoritet man i sidste instans vil anerkende som afgørende. Bevægelsen for pave og kirke ønsker at aflægge en klar bekendelse om, at den religiøse norm for os er og vil være pavens læremyndighed og kirkens uforanderlige tradition fra apostlenes tid, og så længe jorden fremover består. Her har vi den rettesnor, i kraft af hvilken vi *altid* kan skelne mellem, hvilke ånder der er af Gud og hvilke ikke. Dette er ifølge Paulus både kristenret og kristenpligt og en livsbetingelse for kirkens fortsatte enhed og eksistens. At bevægelsen for pave og kirke i blind pavetroskab skulle være berøvet evnen til at skelne mellem essentielt og tidspræget også i pavelige udtalelser, insinuerer pater Jong nok, men det sted i manifestet, han er inde på, beviser netop det modsatte af, hvad han vil, for her nævnes jo ikke hverken Pius IX's Syllabus Errorum eller Pius XI's rundskrivelse om de katolske skoler.

Som faghistoriker må jeg til slut afholde en alvorlig historisk misforståelse. Paven blev i middelalderen ikke uden videre »den romerske kejsers arvtager«, men kun for så vidt som de hedenske kejsere havde gjort krav på at være »pontifex maximus«, altså ypperstepræster. Den verdslige magt overgik derimod i nogen måde til de såkaldte tyskromerske kejsere, og disses ærbødighed over for paven skyldtes aldeles ikke, at de anså ham for en art »overkejsere«, men at de bøjede sig for hans religiøse myndighed og anerkendte, at det religiøse i mennesket er højere end det verdslige, hvilket er en indsigt, man også i dag kunne lære meget af.

Jørgen Nybo Rasmussen.

Katolsk Forum
har en god måde
at være
katolsk på

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt – Statsunderstøttet

Seminarieførstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Hørlup 7894 - 7842

Hvad man principielt intet har imod, har man ofte ikke så lidt specielt imod.
Frithof Brandt.

Brdr. Zöllner

Nørrebrogade 174
København N

Telefon Taga 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning

Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompagni

Vedelsgade 85
Vejle. Tlf. *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

A/S Trælåsten

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Glarimester - Kunsthandel

Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup
Briller
Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 08

**Poul
HENRIKSEN**

Rådhusstræde, Vejle

Tlf. *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kaj Jensen & Poul C. Thim
Nørregade 6, Vejle. Tlf. 82 03 60

Bogladen med de mange bøger...

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen
Telefon *82 81 33

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 28 - 82 11 28
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserver - Dybtrost
R. Hansen

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding. Tlf. 82 33 44

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Tlf. 62 01 65

Peter From

Kolonihandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon *2 02 14

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Malerfirma
Holger Jørgensen
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

L. Basse

Kaffe - vin - konserver
Hj. af Nørreg. og Jyllandeg.
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. Benzon.
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.
Tlf. Minerva 6761
Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Bliv abonnent. Det betaler sig for Dem.

Opfordring fra Katolsk Arbejder- aktion

Katolsk Arbejderaktion har fra Internationale Unge Katolske Arbejdere, Bruxelles, modtaget meddelelse om, at den brasilianske militærregering den 11. september har besat Unge Katolske Arbejderes kontor i Rio de Janeiro og arresteret tre medlemmer af landsledelsen: Teodoro Haag Neto, Marcia de Assis Marques og Vandır Maria Silva.

Trods gentagne henvendelser fra kirkelige autoriteter i Brasilien og det internationale UKA er det endnu ikke lykkedes at få oplyst, hvorfor man har arresteret disse medlemmer af den brasilianske landsledelse, eller hvor de befinder sig. Kardinal Jaime de Barros-Camara, ærkebiskop af Rio de Janeiro, anklager den brasilianske regering for at provokere krig imod Kirken og han erklærer, at arrestationen af UKA's præster og ledere er en ny fase i denne konflikt.

Årsagen til optrævlingen af UKA's ledelse formodes at være den, at bevægelsens medlemmer, i overensstemmelse med deres kristne samvittighed og stærkt opfordret af Det 2. Vatikankoncil samt de pavelige sociale rundskrivelser, aktivt deltager i kampen mod den sociale uretfærdighed ved at organisere og træne unge arbejdere til aktion for at løse deres problemer, at bekæmpe årsagerne til folkets lidelse og nød og gøre dem opmærksomme på deres menneskelige værdighed. Alt dette er ansvarsbevidste aktioner og i overensstemmelse med FN's menneskerettigheds erklæring.

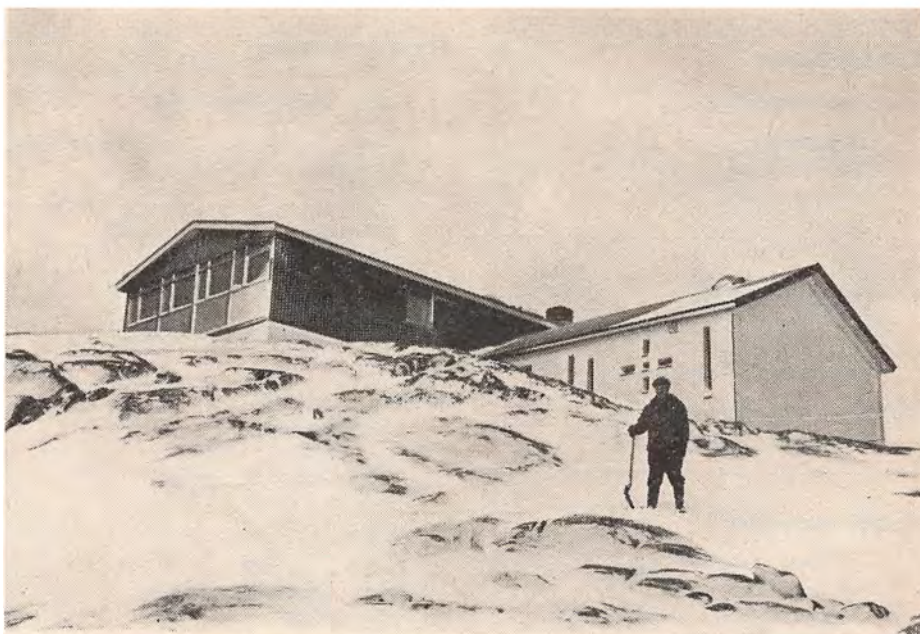
Vi opfordrer biskop Hans L. Martensen til gennem den nordiske bispekonference at udvirke en protest til den brasilianske regering og kræve omgående frigivelse af de tilfangetagne.

Vi opfordrer den apostoliske delegat for Skandinavien, ærkebiskop dr. Joseph Zabkar, til omgående at henvende sig til pave Paul VI med det formål at få paven til personligt at tage sig af denne affære.

Vi opfordrer udenrigsminister Poul Hartling til gennem FN at få rettet henvendelse til den brasilianske regering om at respektere UKA's menneskerettigheder.

Ovenstående resolution er vedtaget af Katolsk Arbejderaktions hovedbestyrelse, den 10. oktober 1970.

G. Bune Andersen.
Formand.

UDVIDELSE PÅ GRØNLAND

10-året for den første katolske præsts ankomst til Godthåb markeres med planer om omdannelse af kapellet til en lille kirke.

Efter ti års virksomhed har præsterne på Grønland skønnet det gavnligt at udvide deres kapel. Både præster og menighed har været med til at gennemtænke projektet. Det er aldrig nemt at udvide en eksisterende bygning uden at forstyrre den oprindelige helhed, men der var intet valg. Man var tvunget til at vælge mellem det æstetiske og de praktiske behov, men man mener nu at have fundet frem til en løsning, hvorved man bevarer noget af det gamle kapels stil, selv om det bliver over dobbelt så stort som før. Neden under udvidelsen af det eksisterende kapel bliver der plads til et stort meighedslokale samt til garderobe, toilet og tekøkken. Lokalet vil også kunne benyttes til børne- og ungdomsklub, arbejde for de fremmede søfolk, der i stort tal gæster Godthåb m. m.

Før man overhovedet kunne tænke på at bygge, måtte man først indhente byggetilladelse fra kommunen. Siden det er staten, der ejer al jorden på Grønland, kan man ikke erhverve sig en grund til byggeri i en uvis fremtid, men må udnytte byggetilladelsen, når den foreligger. Da tilladelsen var sikret, var der stadig det afgørende spørgsmål om penge tilbage. Det lykkedes imidlertid at finde frem til et par rundhændede velgørere, som sammen har stabet de nødvendige midler på benene. Der er også kommet tilsagn om hjælp til at anskaffe det fornødne inventar,

og nu står det tilbage at afgøre hvilken type kirkebænke og orgel, der bedst vil egne sig til den nye kirke. Vi følte os en overgang fristet til at være de første til at indføre elektronorgel på Grønland, men nogle af Danmarks sagkyndigste musikere har frarådet os det – et godt harmonium med elmotor er at foretrække fremfor et elektronorgel. Naturligvis ville det være endnu bedre med et lille pipeorgel, men her melder penpepungen pas; et billigt brugt pipeorgel er ikke til at opdrive i Danmark.

Projekteringen skrider frem, og vi regner bestemt med, at byggeriet kommer i gang til næste forår. Så vidt man på indeværende tidspunkt kan skønne, vil den nye kirke dække behovet for i hvert fald de kommende 20 år.

Alex Kons OMI.

JULEKÆRTE

Den 15. november udsender Pauluskredsens forlag i samarbejde med tidskriftet MAGASIN årets katolske julehefte:

JULEKÆRTEN

Prisen vil i år atter være kr. 8,50 (incl. moms).

De bedes hjælpe os med salget, da vi er helt afhængige af, hvad der sælges i sognene rundt om i landet, for at vi skal kunne klare vor økonomi.

Der tilbydes kr. 1,00 pr. solgt Julekærte og afregningen kr. 8,50 ÷ kr. 1,00 pr. solgt eksemplar bedes tilsendt os mellem jul og nytår. Ikke solgte eksemplarer bedes beholdt, indtil man får nærmere meddelelse om returneringen.

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Brødgade 25
København K.
Telefon Minerva *408

Ringsted Iseenkramhandel
Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
af Deres olletank mod korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Tlf. *(03) 27 31 00

Ernst Grell & Co.

aut. elektroinstallatører
Smallegade 4, København F.
Tlf. Godthåb 2638 - 2678

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13,
Charlottenslund.
Tlf. Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen El. Installatør

Ramsherrød 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Ove Juel-Christensen

Tlf. 29 55 88
Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivaa
Tlf. (03) 24 71 50

Flint arbejde — Tria 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis Ikke — så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

Støt vore annoncører

Firma Hans Møller

v. Ib Møller
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvister
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Tlf. 35 01 67

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Tlf. 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevæne

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Tlf. 55 57 80

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Tlf. 78 15 23

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A,
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

*

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLLUTTER

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27
1258 København K.
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forskjold

Støt vore annoncører

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Tlf. 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Sofagervej 8, Næstved
tlf. 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramsherred 13. Tlf. 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre
Sct. Annegade 19
Helsingør. Tlf. 21 01 64

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
Lys - Kraft - Olliefyr
Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoller
Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amallegade 16A - Horsens
Tlf. 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLEDNINGS MAGASIN

Christian W. Falther

HORSENS

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(Forhen Bogbanken)

Floistræde 34, København K.
Tlf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omlindbindinger

Beatmesse - en god variation

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn afholdt medlemsmøde onsdag den 7. oktober med emnet: Skal beatmesser indføres? Mødet var vel besøgt, især af de unge fra sognene, idet flere KUK-afdelinger var godt repræret.

Efter at formanden, B. Lipka Hansen, havde budt velkommen, indledte pater van Schaik med en gennemgang af den musik, man gennem tiderne har benyttet til gudstjenester – gregoriansk sang, Palestrina, Bach, Mozart – indtil den musik, som i mange kirker benyttes i dag, tidens musik i kirkens tjeneste. Pater van Schaik belyste gennem de valgte eksempler, at musikken ofte havde været af operaagtig karakter og undertiden måtte karakteriseres som fremragende orkesterværker, men mere af underholdende art end egentlig svarende til formålet.

Klubbens bestyrelse havde samlet et panel, bestående af sognepræsten ved St. Ansgars Kirke, msgr. Geertz-Hansen, organisten ved samme kirke, Erling Rasmussen samt pater van Schaik og pater Dorn, som har arbejdet en del med arrangementer af gudstjenester for unge med moderne musik.

Pastor Geertz-Hansen indledte med at måtte betragte aftenens emne i sin egenskab af sognepræst. Musikken måtte kunne bære messen; hensynet kunne tages til forskellige former for gudstjenester, såsom vigilier og timebønner, som kunne bære en noget anden form for musik. En messe på latin måtte naturligt synges med gregoriansk sang – al anden musik hørte ikke hjemme i den. Der måtte tages afgørende hensyn til landets sprog, og en dansk messe måtte stemme overens med dansk tradition og musik. I det hele måtte siges, at den musik, man valgte til gudstjenesten, skulle være miljøbestemt.

For at kunne skabe god musik måtte vi først have gode tekster, som kunne danne basis for en komposition.

Pater L. Dorn mente, at musikken skulle være et middel til at forstå messen, – musikform og æstetik måtte komme i anden række og var for ham helt underordnet.

Erling Rasmussen fandt, at beatmesser hovedsageligt var for de unge – de ældre kirkegængere sympatiserede ikke med denne musikform, og burde ikke tvinges ind i én bestemt musikform. Hvis ikke man ville betale dyre orkestre måtte man af finde sig med musik af ringe kvalitet. Et krav til musik under messen måtte være, at det musikalske niveau ikke bliver sænket. På den anden

side måtte man acceptere, at menigheden deltager aktivt i messen, selv om kvaliteten derved bliver ringere, end hvor der anvendes professionel musik.

Pater van Schaik nævnte, at deltagelse i musikken udvirkede en følelse af broderskab, som bedst udtrykker sig i fælles aktiv sang og musik. Dette broderskab er simpelt hen et udtryk for den kristne kærlighed, som nævnes som det største bud i loven. Genem musikken skabes associationer, og derfor måtte man have den rette musik for netop den menighed, som lige nu er i kirken. Ensidighed er af det onde, og der burde ikke ensidigt spilles beatmusik, men i en ungdomsmesse, hvor de unge er enige derom, er beatmusik helt på sin plads.

Efter at panelet havde haft lejlighed til at uddybe sine synspunkter, fik salen ordet, og der blev fremsat mange meninger og mange spørgsmål, inden formanden kl. 22.30 afsluttede aftenen med en tak til alle fremmødte.

BLH.

EVANGELIETS FATTIGDOMSIDEAL I EN HEDONISTISK TID

Programsekretær Jørgen Hornemann og sr. Karen Marie Martensen c.s.j. Mødet var egentlig berammet til den 7/10 men er blevet udsat på grund af Jørgen Hornemanns sygdom.

Vi lever i et overflodssamfund, hvis idealer mere og mere bliver livsnydelsens, hedonismens. Hvordan skal vi forkynde det evangelium, der priser de fattige salige, for mennesker, for hvem disse idealer er det givne? Skal vi forsøge at skabe en hedonistisk teologi? – Jørgen Hornemann er cand. theol. og programsekretær ved Danmarks Radio. Søster Karen Marie er cand. psych. og klinisk psykolog ved Statshospitalet i Glostrup.

Sted: Store Sal, Jagtvej 183 B. Ikke-medlemmer kan løse gæstekort.

Tid: Onsdag den 18. november kl. 20.

Lørdag-søndag d. 5.-6. december – Retræte på Åsebakken.

AC indbydes venligst til at deltage i en retræte på Åsebakken i Høsterkøb. Retrætimester er p. H. Roos.

Priser: Henholdsvis 45 og 51 kr., alt inklusive.

Tilmelding senest den 15. november til Ingeborg Ruben, Strandvejen 136 B III, 2900 Hellerup.

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA1æ 2323.

Fa. Karl A. Hansen

Murermeester ★ Entreprenør
Ingeniør ★ Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10,
Kbhvn., Brønshøj
Tlf. 60 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C
København V
Tlf. Eva 3787
Kød, flæsk, pålæg
En gros og en detail

D. Plato Petersen

Mølermester
Tlf. Fasan 2718

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetmester
Per Meyer
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvvej 10, 2920 Charlottenlund
Tlf. Ordrup 29 07
Træffes efter aftale

Katolsk Forum har en god måde at være katolsk på

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionsekretær: Eili Gambell
Lay-out: N. P. Dahlerup.
Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVA 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispeskenter, Laur. Binds Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Film ved Jakob Frandsen

Oktoberdage

Historisk materiale virker tit dragende på kunstnere. Virkeligheden overgår ofte fantasien i spænding og intensitet. Og for mange danskere ligger besættelsestiden tilbage i erindringen som en lidt ufordøjet knude, som nu bare er skubt langt væk.

En af de mest dramatiske episoder under krigen var redningsaktionen af omkring 7000 jøder. Tyskerne havde planlagt en omfattende razzia natten mellem den 1. og 2. oktober 1943, men i langt de fleste tilfælde kom nazisterne til tomme lejligheder og huse, fordi jøderne var blevet advaret og flugtmuligheder etableret. Bent Christensen har instrueret på grundlag af et manuskript lavet i samarbejde med Leif Panduro. Samarbejdet mellem de to har tidligere ført til fremragende resultater, først og fremmest i Harry og Kammertjeneren, men også i f. eks. Støvsugerbanden, Naboerne og TV-serien Ka' De li' Østers? Det er altså absolut dygtige filmfolk, der har lavet filmen, og den skal da også nok give kasse. Da formodentlig mange mennesker i alle aldersklasser vil komme til at se den, kunne det være en god idé at undersøge lidt nærmere, hvilket indtryk af danskerne under besættelsestiden filmen vil give.

I en indledende speakerkommentar til filmen får vi at vide, at vi skal se,

hvordan danskerne, ikke blot nogle få aktivister men også manden på gaden, ved en heroisk indsats reddede et forfulgt mindretal fra udslettelse. Stemmeføringen og en anonym indledning virker saglig. Det er ligesom indledningen til en dokumentarfilm, og så må det jo være sandheden, vi ser på filmen. Inden jeg går videre, skal jeg lige oplyse, at besættelsestiden for mig ikke er nogen oplevet realitet, og at min synsvinkel derfor bliver, hvilket eftermæle krigstidsgenerationen gerne vil viderebringe til den unge generation.

Uanset om man er enig i speakerens vurdering eller ej, virker det påtrængende for ikke at sige demagogisk, at resultatet kommer før præmisserne. Vi skal ligesom fra starten overtale til at tro på sejrherrenes udgave af historien og derved lettere kunne finde de rette beviser undervejs. Hvis filmen i sig selv kunne lede til konklusionen om en nation af humanister, er det ganske overflødig at fortælle det explicit, og hvis filmen ikke dokumenterer sit budskab, hvorfor skal vi så pådømmes den vurdering allerede fra starten. Jeg kan ikke se andet, end at filmen tvivler på sin egen virkning og derfor forsøger at overtale os ved hjælp af en »objektiv« indledning.

Der er med held gjort et stort stykke arbejde for at få filmen til at virke autentisk. Mange scener er optaget de steder, hvor de virkelig er foregået, f. eks. i Kastellet, og tøj og interiør er nøje udvalgt. Desværre lider autenticiteten et alvorligt afbræk, ved at filmen er optaget med engelsk tale (og danske undertekster). Ingen af de medvirkende har formået at få det til at lyde som andet end skolestueengelsk. Jeg gætter på, at hensynet til eksportmulighederne

har vejet tungest, men hvad måske udad vindes, er indad tabt.

I tilspidsede situationer, og hvor mange mennesker er samlet på et sted, laver kameraet flere steder i filmen lange panoreringer hen over de bekymrede eller opskræmte ansigter. Det er et udmærket virkemiddel, som giver scenerne følelsesmæssig intensitet og vægt. Men underlægningsmusikken er der med det samme med en pegefinger for at fortælle os, hvem der er skurk, og hvem der er helt. Hver gang der panoreres hen over tyske soldater, er musikken dystert og svulstig, og hver gang det er danskere, er den let og optimistisk. Kamera-vinklerne rummer ved nærmere eftertanke nøjagtig samme vurdering. Danske ansigter dvæles der ved, tyske ansigter klippes der hurtigt igennem i en nervøs rytme, og kun underansigtet kommer med. Resten fortaber sig i anonymitet under stålhjelm. Mere unuanceret kan besættelsestiden vel næppe skildres. Sagen er her sat på spidsen, fordi det venlige billede af danskerne ellers alt for let glider ned. Er der noget behageligere end ros?

Man kan også anskue filmens budskab ud fra en anden synsvinkel. Hvis vi antager, at filmen vurderer rigtigt, at vi virkelig er en nation af uselviske humanister parat til at kæmpe for andres rettigheder, hvorfor skjuler vi det så så godt i dag, eller hvad er der sket, siden disse menneskelige egenskaber tilsyneladende er gået tabt. Jeg anser det for det mest sandsynlige, at filmen er falsk og tendentiøs. Den har valgt den letteste løsning, at tro på, at det kun er fjenden, der har fejl, og overser derved den snigende nazisme i os alle sammen.

Kan ikke anbefales.

Jakob Frandsen.

21/1970

forum

katolsk

Professor Joseph Ratzinger om den hollandske katekismus

Kurien i nærbillede

Ny romersk instruks om Liturgien

Bent Lange om at leve stærkt og dø ung

»Aktion slæbebåd«

Blide grønne Galilæa. Soltørre hårde Judæa. Her og der i hine dage skete det, at Jesus talte – til opladt som til forhædet – om Guds kærlighed til os.

Ny liturgisk instruks fra Rom

Ny romersk instruks om liturgien

»Den 3. instruks om den rette gennemførelse af koncilets liturgikonstitution« (5.9.1970), hvor de hidtidige stykvisse reformer er sammenfattet i tolv punkter, udelukker en forenkling af handlingerne og de ydre former i messen ud over den, der allerede har fundet sted. Det tillades ganske vist biskopperne endnu et år fremover at give tilladelse til eksperimenter under forudsætning af, at der ikke røres ved riternes struktur eller ved forskrifterne vedrørende de enkelte dele af messen. Det betyder i praksis, at biskopperne kan tillade enkelte eksperimenter – f.eks. en stramning af børnemesserne. Når året er gået, skal resultatet af disse eksperimenter forelægges liturgikongregationen til godkendelse.

Det er forbudt under messen at anvende læsninger, der ikke står i Bibelen.

Det forbydes i instruksens at lade kvinder, piger, ja selv ordenssøstre ministrere under messen. Kvinder har kun

adgang til koret for at uddele kommunion, for at læse op af Skriften og som oplæsere af menighedens fælles bønner. Desuden kan de varetage »særlige opgaver«, f.eks. fungere som en slags »værter«, som viser deltagerne i gudstjenesten på plads.

»Husmesser« og i det hele taget enhver fejring af eukaristien på et ikke sakralt sted må kun finde sted med den lokale biskops tilladelse. Ganske vist har man på det punkt givet biskopperne ret frie hænder, idet de kan give almen tilladelse til denne form for gudstjenester inden for deres bispedømme.

Ud fra den forudsætning, at musik virker fremmede på bønnen, kan biskopperne give tilladelse til, at der benyttes andre salmer ud over de traditionelle, ligesom de – med skånsom hånd – kan tillade, at der benyttes andre instrumenter end orgelet. Prædikenen påhviler præsterne, hedder det i instruksens. En dialog mellem prædikanten og menigheden bør ikke finde sted.

Helgenkåring

40 engelske martyrer helgenkåret

Den 25. oktober blev de 40 engelske martyrer, der i det 14. og 15. århundrede blev ofre for forfølgelsen af katolikkerne i England og Wales, helgenkåret under en højtidelighed i Peterskirken, hvor pave Paul VI selv læste messen assisteret af et stort antal kardinaler og biskopper. Kirken var fuld af mennesker, hvoraf de fleste var kommet rejsende fra England. Den anglikanske kirkes primas, ærkebiskop Michael Ramsey af Canterbury, kritiserede til at begynde med planerne om at helgenkåre de 40 martyrer med den begrundelse, at det ville være en fra et økumenisk synspunkt uheldig handling. Han har imidlertid ændret standpunkt siden da og lod sig i Peterskirken repræsentere af lederen af den anglikanske kirkes centrum i Rom, pastor Harry Smythe. Under højtideligheden blev relikvier af de 40 martyrer båret ind i kirken. Kirkesangen under helgenkåringen udførtes af domkirkekoret fra Westminster Cathedral i London, der opførte William Byrds femstemmige messe og ledede menighedens sang under flere anglikanske

salmer. Byrds messe var blevet valgt, fordi den stammer fra Tudortiden, som var den periode, hvor de fleste af de 40 martyrer havde levet og sat livet til. Teologistuderende fra et engelske præsteseminarium og fra Bedakollegiet i Rom medvirkede ved responsorierne. BBC optog en film af hele gudstjenesten til senere fremvisning i det engelske fjernsyn.

Af de 357 katolikker, som under forfølgelsesbølgen i det 14. og 15. århundrede led døden i England og Wales, er allerede to, nemlig Thomas More og John Fischer, blevet helgenkåret før 2. verdenskrig. I 1960 anmodede de katolske biskopper i England og Wales paven om at helgenkåre de 40 martyrer, der i sin tid blev ofre for den engelske lovgivnings strenge forbud mod katolske præster, mod at skjule præster og mod at vinde protestanter for den katolske tro. En af de 40 martyrer, pater Richard Reynolds, er særlig interessant ud fra et skandinavisk synspunkt, idet han var munk i birgittinerordenen, hvoraf nu kun den kvindelige gren er tilbage.

Pave Pauls rejse

Paul VI om sin rejse til det Fjerne Østen

Rom – KIPA

»Lige siden efterretningen om vor forestående rejse til det Fjerne Østen kom frem, føler vi os omgivet for ikke at sige bestormet af et spørgsmål, som optræder under mange forskellige former, men som altid går i samme retning: 'Hvortil denne rejse?'« Disse ord dannede indledningen til pavens tale for nylig under den offentlige audiens i Peterskirken.

Han havde, sagde paven, selv stillet sig det spørgsmål, om denne rejse var nødvendig, før han traf sin beslutning. Og svaret havde han fået af sin egen apostoliske bevidsthed. Det at være apostel indbefatter også befalingen til en »rejsende mission«, som tager sigte på Kirkens udvidelse og konsolidering. Den tekniske mulighed for at foretage lange rejser og den af koncilet på ny opvakte missionsbevidsthed i Kirken havde tilskyndet ham til også ved hjælp af rejser at aflægge sit vidnesbyrd som apostel.

Paven sagde ordret: »Denne vor rejse skal være et apostolisk vidnesbyrd, en missionerende formaning og et bevis på den interesse, hvormed de to romerske apostle og martyrer Peter og Paulus omfatter Kristi evangeliums bekræftelse og udbredelse i verden.«

Katolsk præst ind i kongressen

Katolsk præst valgt ind i kongressen i USA

Washington – KIPA

På det sidste valg til kongressen i USA blev en katolsk præst for første gang i De Forenede Staters historie valgt ind i repræsentanternes hus. Det drejer sig om den 49-årige jesuiterpater Robert Drinan, Boston, der havde ladet sig opstille som »fredskandidat« for demokraterne i Massachusetts.

Det program, Drinan gik til valg på, var først og fremmest en afslutning på krigen i Vietnam og en kraftigere indsats fra USA's side for at få en fredelig løsning på problemerne i det Nære Østen. På det indrepolitiske område koncentrerer pater Drinan især sin op-

mærksomhed om arbejdsløsheden, beskyttelse af og forsorg for ældre, narkotikaspørgsmålet, kulturelle opgaver og andre spørgsmål af social karakter. Under sin valgkampagne, hvor han blev støttet af rundt regnet 4.000 frivillige hjælpere, understregede pateren hele tiden den tanke, at krig og sociale kriser var udtryk for »moralske vanskeligheder«, som de ansvarlige kun kunne afskaffe, hvis de selv besad en »stærk moralsk overbevisningsevne«.

NYE LÆSNINGER

Søndage i Advent

29. nov. = 1. Søndag i Advent: Jer. 33,14-16. – Salm. 24,4bc-5ab.8-10.14. (R:16). – 1 Tess. 3,12-4,2. – Luk. 21,25-28.34-36.
6. dec. = 2. Søndag i Advent: Bar. 5,1-9. – Salm. 125,1-6. (R:3). – Fil. 1,4-6.8-11. – Luk. 3,1-6.
13. dec. = 3. Søndag i Advent: Zef. 3,14-18a. – Es. 12,2-3.4bcd-6. – Fil. 4,4-7. – Luk. 3,10-18.
20. dec. = 4. Søndag i Advent: Mik. 5,2-5a. – Salm. 79,2ac.3b, 15-16, 18-19. – Hebr. 10,5-10. – Luk. 1,39-45.

Hverdage i Advent

30. nov. = Es. 2,1-5. – Mt. 8,5.11.
1. dec. = Es. 11,1-10. – Lk. 10,21-24.
2. dec. = Es. 25,6-10. – Mt. 15,29-37.
3. dec. = Es. 26,1-6. – Mt. 7,21.24-27.
4. dec. = Es. 29,17-24. – Mt. 9,27-31.
5. dec. = Es. 30,19-21.23-26. – Mt. 9,35-10.1.6-8.
7. dec. = Es. 35,1-10. – Lk. 5,17-26.
8. dec. 1. Mos. 3,9-15.20. – Salm. 97.1.2-4. (R:1). – Ef. 1,3-6.11-12. – Lk. 1,26-38.
9. dec. = Es. 40,25-31. – Mt. 11,28-30.
10. dec. = Es. 41,13-20. Mt. 11,11-15.
11. dec. = Es. 48,17-19. – Mt. 11,16-19.
12. dec. = Sir. 48,1-4.9-11. – Mt. 17,10-13.
14. dec. = 4. Mos. 24,2-7-.15-17. – Mt. 21,23-27.
15. dec. = Zef. 3,1-2.9-13. – Mt. 21,28-32.
16. dec. = Es. 45,6-8.18.21-26. – Lk. 7,19-23.
17. dec. = 1. Mos. 49,2.8-10. – Mt. 1,1-17.
18. dec. = Jer. 23,5-8. – Mt. 1,18-24.
19. dec. Dom. 13,2. 7-24-25. – Lk. 1,5-25.
21. dec. = Højs. 2,8-14. – Lk. 1,39-45.
22. dec. = 1. Sam. 1,24-28. – Lk. 1,46-56.
23. dec. = Mal. 3,1-4; 4,5-6. – Lk. 1,57-66.
24. dec. = 2. Sam. 7,1-5.8-11.16. – Lk. 1,67-79.

NOTES BLOKKEN

Pastoralrådet er valgt. 42 rådsmedlemmer (6 søstre, 10 præster og 26 lægfolk) skal bistå biskoppen i ledelsen af hans stift. På synoden blev man enig om, at pastoralrådet ikke er et organ, der repræsenterer de enkelte menigheder, men en forsamling af de mænd og kvinder, som man anså for bedst egnede til at udføre en opgave til gavn for hele bispedømmet. Ingen nok så velgentænkte valgeregler garanterer, at netop de bedst egnede bliver valgt. Dertil kommer, at det ringe antal katolikker sætter en naturlig grænse for den grad af modenhed, dygtighed og overlegen indsigt, stillingen som medlem af pastoralrådet egentlig kræver. Men vi har tillid til, at man under de forhåndenværende omstændigheder har kåret de bedste og mest egnede til dette store hverv.

Samspillet mellem biskoppen og pastoralrådet skal endnu bestå sin prøve. På et møde i København, hvor man drøftede den projekterede kirke i Brønshøj, sagde biskop Martensen, at han i alle vigtige sager har fulgt de henstillinger, som de kompetente råd har forelagt ham. Denne indstilling viser, at man fra bispeddømmets side har en ærlig vilje til et harmonisk samarbejde. På den anden side må man ikke glemme, at demokratiske metoder ikke uden videre kan overføres på det kirkelige område. Al myndighed i Kirken kommer fra oven fra Kristus gennem de institutioner, han selv har villet. I kraft af ordinationen har bi-

skoppen stiftets hyrde-, præste- og profetembede forenet i sin egen person. Det vil sige, at det påhviler ham på embeds vegne at sørge for den rette forkyndelse, den rette forvaltning af sakramenterne og den kirkelige administration. Netop i disse opgaver skal pastoralrådet bistå biskoppen. Hvem vil benægte, at dette kræver velvilje, takt og mod til at gå ud over sine egne rammer? Der stilles store krav til det kommende pastoralråd.

På præstemødet i Snoghøj faldt flere gange det ord, at præstedømmet var enhedens sakramente. Både det almindelige og det særlige præstedømme har den funktion at sørge for enheden. Ingen, som kender forholdene, vil benægte denne opgaves vitale betydning netop i vor tid. Alle pastoralrådets medlemmer har ved dåben fået del i det almindelige præstedømme. De forvalter altså enhedens sakramente. Derfor burde deres arbejde med rette stå under dette motto. En enhed, som ikke er ensartet, men enhed i mangfoldighed: en enhed, som ikke stejlt holder på sit eget, søger sin egen prestige og følger meninger, der kildrer i ørerne og smager af reklameteknik! Også eukaristien er enhedens sakramente. Der kan vi erfare, at vor eksistens som kristne er en væren for andre. At være kristen er et socialt karisma.

TT Roos 27.

Forsøg på en vurdering af den hollandske katekismus

Nedenstående artikel er anden og sidste del af professor Joseph Ratzingers væsentlige og indsigtfulde vurdering af den hollandske katekismus. Det er især den nye katekismus' syn på forløsningen og eukaristien, som professor Ratzinger i denne afsluttende del koncentrerer sig om.

3. Læren om forløsningen

Med ovenstående har vi berørt den hollandske katekismus' væsentligste svagheder. For endnu klarere at understrege dens betydning og begrænsning vil jeg her i korthed tage nogle andre punkter op, hvor bogens problematik træder tydeligt frem. Lad os engang se på det spørgsmål, der – næst efter læren om Gud selv – er det vigtigste i kristen teologi, nemlig læren om menneskets forløsning, som så for sin del igen ligger til grund for læren om eukaristien. Læren om forløsningen i den hollandske katekismus, som helt og holdent går ud fra Guds tilgivende kærlighed, er stort set både udtryksfuld og overbevisende. Den fører et godt stykke fremad og gør op med en række fejl-vurderinger: Det er ikke Guds vrede, men hans kærlighed, der er det centrale i den kristne lære om forløsningen. Det er ikke mennesket, der formilder Gud, men Gud, der i sin kærlighed tilgiver menneskene. Denne tankegang, hvor forløsningen helt og holdent ses som en proces, der går fra oven og nedad, er imidlertid gennemført med en sådan ensidighed, at også den for sin del overskygger noget af virkeligheden. Det er rigtigt nok, at forløsningen først og fremmest er noget, der sker fra oven og nedad. Det er ikke Guds vrede, der formidles af menneskelige præstationer, men den kærlige Gud, der i kraft af sin kærligheds større magt overvinder menneskets genstridighed. Han giver sig selv. Jesus Kristus er først og fremmest Gud, der giver sig selv til menneskene og ikke menneskets præstation over for Gud. Gennem hans død giver Gud sig til pris for os. Denne død er ikke løsepenge, som menneskeslægten overrækker den forurettede Gud.

Men Jesus er alligevel ikke bare den nedadstigende Gud, – han er også mennesket, der stiger opad. Jesus er ikke bare åbenbaringen af Guds kærlighed, som udelukkende skal ses og forstås oppefra og nedad. Han er også menneskeheden repræsentant. Gennem ham giver den menneskelige natur sig selv og det dyrebareste og reneste i sig til Gud. Hans død på korset indebærer ikke bare, at Gud prisgiver sig selv til menneskene, men også at mennesket – i Jesus Kristus – uforbeholdent giver sig selv til Gud. Det kan også siges på den må-

de, at Jesu død er Guds nådegave og menneskeheden offer under ét. Her griber den nedadstigende og den opadstigende linie ind i hinanden. Begge er i overensstemmelse med Bibelens ud-sagn. Begge er i overensstemmelse med virkeligheden. Gennem at Gud giver sig selv til mennesket, fører han mennesket tilbage til sig selv. Derfor er Jesus ikke bare Guds åbenbaring, men også sandt menneske. Og disse to ting er ikke til stede ved siden af eller i modsætning til hinanden, men i hinanden. At Gud i Kristus åbenbarer sig som den nedadstigende, umyndiggør ikke mennesket, men giver det tilbage til sig selv, så det i den nedadstigende Gud bliver til den opadstigende, og det i den givende Gud bliver til den ofrende og svarende. Men her har den hollandske katekismus gjort et »i hinanden« til et »mod hinanden«, et enten-eller. Den gør strengt taget kun det nedadstigende synspunkt gældende og begrænser dermed en side af den

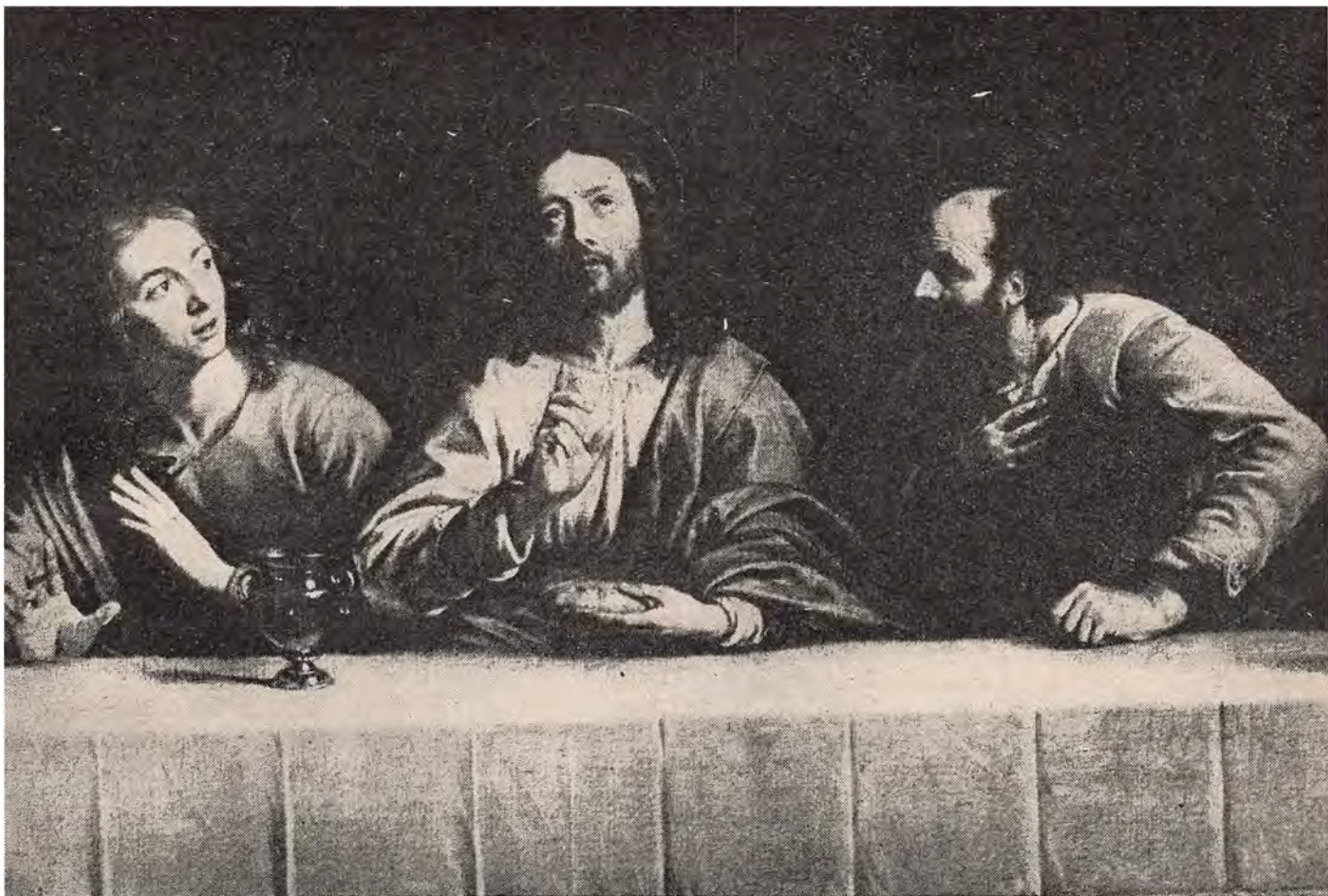
kristne virkelighed. Hvis det kun er den nedadstigende linie mellem Gud og menneske, der gælder, forsvinder bønnens opadstigende linie, og fromheden bliver til en absorbering og en formidling af det, Gud har skænket. Heldigvis er katekismen dog ikke konsekvent i så henseende. Det, der i den siges om bønnen, åbner langt videre perspektiver.

4. Spørgsmål omkring læren om eukaristien

Det fremgår tydeligt, hvordan denne måde at fremstille tingene på, indvirker på læren om eukaristien, hvor der næsten ingen plads bliver for offertanken. Herom siger den hollandske katekismus i originalen: »Offeret er en gang for alle fuldbragt. Vi bringer egentlig ikke noget offer. Vi er færdige med alle ofre.« I tilknytning til de samtaler mellem pavelige teologer og de hollandske biskoppelige teologer, som fandt sted i

»Mindre klart har man behandlet spørgsmålet om realpræsensen i de eukaristiske gaver.«

»Jesus Kristus er først og fremmest Gud, der giver sig selv til menneskene og ikke menneskets præstation over for Gud.«

Gazzada i Norditalien i dagene 8.–10. april 1967, ændredes teksterne i oversættelserne som følger: »Vort offer fandt nemlig sted for 2000 år siden. Dybest set frembærer vi ikke noget andet offer end Kristi offer. For os er alle ofre forbi.« Men også ved denne ændrede formulering hæftes en ejendommeligt misforståelse med hensyn til kristendommens historicitet. Det, at Kristi offer fandt sted en gang for alle, kan jo ikke indebære, at vi er forhindret i at være med i det, der skete for så lang tid siden. Denne for menneskene så væsentlige begivenhed kan ikke tvinges ind i og begrænses af en historisk dato, – især ikke hvis det var »en engangsforeteelse« og noget »endeligt«. Det endelige ligger jo netop i, at det altid vil forblive »gyldigt« og ikke bare kan være noget forbigående. På den måde er Kristi offer ikke bare en historisk kendsgerning, som vi nu ser tilbage på, og hvis resultater vi nyder godt af, – det er her og nu en afgørende realitet i menneskelivet. Menneskene levede ikke bare af offeret for 2000 år siden, – det gør de også nu. Dette offer er ikke mindre samtidigt for menneskene i dag end for dem, der var til stede i det historiske øjeblik. I katekismens næsten eksklusive opfattelse af eukaristien som et måltid står man endnu en gang over for den dobbelte svaghed i dens måde at fremstille tingene på. Den bliver hængende i en historisk-beskrivende tanke-

gang, hvor der ikke reflekteres tilstrækkeligt over problemet samtid og historie, og betoner ensidigt det nedadstigende, som ikke siger tilstrækkeligt om dobbeltsidigheden i samtalen mellem Gud og menneske og dermed om menneskets evne og kald til at foretage en tilsvarende bevægelse i modsat retning.

Mindre klart, forekommer det mig, har man behandlet spørgsmålet om realpræsensen i de eukaristiske gaver. Her bestod vanskelighederne i, at katekismen skulle klare opgaven med at overføre indholdet i det middelalderlige sprog til vor tids sprog uden faglige vendinger. Indvendingerne imod, at læren om realpræsensen her blev opfattet rent funktionelt, blev yderligere underbygget af, at de hollandske biskoppers delegerede under samtalerne med de pavelige teologer i Gazzada ifølge referatet erklærede, at de eukaristiske tegn inden for det eukaristiske måltids rammer hos de kommuniserende troende skulle fremkalde *praesentia personalis et intima Christi* (Kristi personlige og inderlige nærværelse) og *tilbyde* den uden for fejringen af eukaristien, men at de ikke i noget tilfælde *selv* skulle bære denne nærværelse i sig. Dette ville i praksis betyde, at man havnede hos Calvin. Men man må huske på, at katekismens egen tekst ikke skal forstås på den måde. Den, der læser den på baggrund af Kirkens tro, kan uden videre finde denne tro udtrykt i den. For øv-

rigt kan man kun konstatere, at spørgsmålet om tolkningen i dette tilfælde frembyder særlige vanskeligheder, idet man endnu ikke – ikke engang inden for teologien selv – er gået i gang med den opgave at oversætte middelalderens verdensbillede til vort, og at det videnskabelige sprog stadig mangler den klarhed, der skal komme til udtryk i forkyndelsen.

5. Andre spørgsmål

Til sidst vil vi så se på nogle af de mindre spørgsmål. En del formuleringer i forbindelse med læren om de sidste ting forekommer mig problematisk. Er det en meningsfuld formulering at sige, at de døde »er nær ved at blive opvakt«? Og at helgenernes nærhed »tyder på, at de er nærmere ved opvækkelsen«? Og er man ikke på flugten for at unddrage sig dualismens spøgelse på vej til nye mytologier, som næppe vil være i stand til at overbevise nogen? Den strid om jomfrufødslen, som den hollandske katekismus for alvor satte i gang i katolske kredse, skal vi her ikke endnu en gang komme ind på. Man kan faktisk ikke undgå at få det indtryk, at grunden til, at man i Holland betragtede dette spørgsmål som værende af så stor betydning, er den, at man ud fra den i sig selv indelukkede katolicisme der helt uformodet blev konfronteret med nye problemstillinger, som uden for den ka-

tolste teologis rammer slet ikke er nye. Det er påfaldende, at man sætter spørgsmålstegn ved, at Jesus er født af en jomfru, til trods for at Mattæus' og Lukas' beretninger om Jesu barndom klart handler om en sådan fødsel, men at man så samtidig holder fast ved den med Skriften meget vanskeligere forenelige jomfruelighed efter fødslen. Og det er ligeledes påfaldende, at man sætter spørgsmålstegn ved det gamle udsagn i trosbekendelsen, som støttes af Bibelen, og at man så samtidig lader det 19. og 20. århundredes Mariadogmer stå uanstastede. Det tyder på en manglende balance i tankegangen og i måden at reflektere over disse ting på, som forekommer betænkelig.

En hel del mangler finder man i afsnittet om kirkehistorien. Reformationen er i dette kapitel kun omtalt med nogle få linier. Forskellen i det katolske og det reformatoriske syn på kristendommen behandles på én side. Katekismen holder sig i denne forbindelse til de højest tvivlsomme oplysninger, som den hollandske konvertit W. van de Pol har udarbejdet om dette emne og udvander samtidig det, han har sagt. Van de Pol mener, at katolicismen tager sigte på det værende, mens protestantismen er indstillet på ordet. I den hollandske katekismus hedder det: »De katolske kristne tror mere på, at forløsningen er afgjort helt ned til de almindeligste ting . . . I de protestantiske kirker har man derimod allerede fra begyndelsen næret den overbevisning, at Gud ikke kan nås på en så håndgribelig måde i sakramenterne og i Kirkens mægtige ord. Frelse er noget mere åndeligt . . . Hertil kommer, at man der skænker den personlige indre oplevelse særlig opmærksomhed.« Men så ligetil er det nu i virkeligheden ikke. Så havde det været bedre helt at forbigå dette emne i tavshed. For øvrigt virker en så summarisk behandling af spørgsmålet reformatorisk-katolsk så meget mere besynderlig i en bog, som netop skal tjene økumenien.

Konklusion

Som konklusion kan man sige, at den hollandske katekismus er en bemærkelsesværdig bog. Den har åbnet nye veje for forkyndelsen og har på mange måder skænket den et nyt sprog. I meget – og ikke bare, når det drejer sig om mindre vigtige ting – slår den ganske vist ikke til. En del af manglerne havde man endda kunnet undgå uden at lave om på opsætningen. Andre ting viser det begrænsede i dens opfattelse, nemlig dens forsøg på at holde sig inden for det historiske, inden for den

menneskelige eksistens, som den fremtræder for vor erfaring. Men disse rammer må man for sagens skyld overskride. I andre retninger mærker man det dilemma, teologien i dag som helhed befinder sig i. Dette er ikke noget specielt for denne bog, men den peger på det problem, teologien som sådan i dag er blevet i en i princippet forandret og i stadig forandring værende verden. Når for eksempel læren om arvesynden i mangt og meget er utilfredsstillende behandlet, og det samme gælder læren om forløsningen og eukaristien, er dette kun til en vis grad en mangel, som gælder netop denne bog og den særlige vej, den har valgt. Den er desuden for en ikke så helt ringe del simpelt hen et udtryk for hele den nødsituation, teologien befinder sig i på disse områder, som kræver en gennemgribende fornyelse af tankegangen og nye udtryksformer, som man endnu ikke på overbevisende måde har fundet frem til. Man kan naturligvis gentage de klassiske formuleringer, men det opnår man ikke meget ved. Man må på ny forsøge at finde ud af sagen som sådan bagom formuleringerne. Dette er tilsyneladende kun muligt, hvis man inden for den videnskabelige teologiske tankegang overfører datid til nutid. Det kræver, at man yderligere selvstændigt går et skridt videre, når det gælder om at oversætte resultatet af overvejelserne til forkyndelsens sprog.

Det vil altså sige, at der kræves to meget vanskelige oversættelsesprocesser, der begge indeholder mere end en fejlkilde. Men det fritager os ikke for forpligtelsen til at gå i lag med denne opgave. Den hollandske katekismus' særlige vanskelighed bestod i, at den blev nødt til at gå i gang med den sidstnævnte oversættelse, før den første var foretaget, og at den netop i kraft af sine bestræbelser for at finde et forkyndelsessprog, som den videnskabelige teologi endnu ikke af sig selv har givet os, trængte langt frem ad vejen, som ingen hidtil havde betrådt. Forkyndelsen har i tidligere tider i alt for høj grad bestået i en forenkling af den teologiske tankegang og dens særlige sprog, og det har forhindret den i at skabe sig sin egen udtryksform. Derfor bliver spørgsmålet om »forkyndelsesteologien«, som man drøftede mellem de to verdenskrige, her på ny aktuelt. Man må altså sige, at den hollandske katekismus afspejler Kirken i en brydningstid med både forhåbninger og bekymringer. Det ville være lige så tåbeligt at forherlige den, som det ville være fejlagtigt uden videre at afvise den i stedet for at blive hængende i det, der er lykkedes for den, og lade sig irritere af dens mangler. Det er den eneste indstilling, der fører videre.

I juni 1960 blev kardinal Augustin Bea udnævnt til formand og msgr. Willebrands til sekretær for Sekretariatet for de Kristnes Enhed. Da Willebrands kom til Rom i august samme år, bad han mig være med i den lille stab. Både han og Bea ville gerne have en amerikaner med en vis erfaring i økumenisk anliggender og gode sprogkudskeber.

Den 22. oktober 1960 åbnede fire af os det nye kontor, som bestod af tre kontorlokaler plus fem badeværelser på en af etagerne nedenunder i den bygning, hvor sekretariatet endnu har til huse. En del af dette renæssancepalads har for øvrigt på et tidspunkt været brugt som katekumenet for konvertitter.

Den første dag havde vi hverken papir, skrivemaskine eller elektriske pærer. Det eneste, vi havde, var et elegant håndskrevet brev fra pave Johannes, hvori han ovedrog os det hverv at »fremme enheden blandt de kristne«. Hertil føjede han et løfte om at huske os i sine bønner. Kardinal Bea sagde: »Der er i hvert fald ingen, der skal fortælle os, at det var på den måde, man arbejdede her i fjor.« Vore første breve skrev vi på en skrivemaskine, som vi lånte i Santa Susanna. Telefonen stod på gulvet, og der var heller ikke andet at stille den på.

Det nye sekretariat blev efterhånden kendt i videre kredse, og vores første postyr med kurien havde vi i anledning af ærkebiskoppen af Canterburys besøg hos pave Johannes den 2. december 1960. Vi begyndte at tilrettelægge dette besøg på vort første stabsmøde i midten af september.

Vores politik gik lige fra begyndel-

Pater Thomas Stransky.

»Kurien i nærbillede — set indefra!«

Den amerikanske paulistpater Thomas Stransky, USA, har i 10 år været medlem af Sekretariatet for de Kristnes Enhed, men er nu for nylig blevet valgt til superior for sin kongregation. National Catholic Reporter, Kansas City bringer i sit nr. af 18. september 1970 et interview med ham om hans erfaringer i de forløbne 10 år. Vi gengiver nedenfor ca. en tredjedel af dette spændende og interessante interview.

sen ud på, at enhedssekretariatet simpelt hen skulle være *det* ansvarlige kontor i Vatikanet som overtager den direkte kontakt med de øvrige kirker. Vi ville ikke bare fungere som rådgivende PR-kontor for statssekretariatet. Denne politik viste sig at være frugtbringende, selv om statssekretariatet og den britiske gesandt i Vatikanet var mildest talt forbløffede over at se dette unge ubeskrevne blad inden for kurien uden hverken prestige eller politisk erfaring forhandle med den engelske kirkes Lambeth Palace om ærkebiskop Fishers forestående besøg i Rom.

Pave Johannes hverken havde eller skabte problemer. Men det gjorde kardinal Domenico Tardini fra statssekretariatet. Han forbød, at der blev taget nogen som helst fotografier af denne fremstående kætter sammen med Peters efterfølger. Han forbød endda, at der blev taget billeder af ærkebiskop Fisher sammen med kardinal Bea som en eftermiddag inviterede ham til te i det brasilianske kollegium. På de fotografiske minder om ærkebiskop Fishers besøg ser man ham kun foreviget som en engelsk turist, der tager pavens residens i øjesyn fra Peterspladsen.

Det princip altid at tage direkte kontakt fra kirke til kirke hjalp os også fremover, f.eks. i vort forhold til den russisk-ortodokse kirke, og fik indflydelse på, at der kom officielle russisk-ortodokse observatører til koncilet. Og det var en hjælp for Willebrands i hans forhandlinger med den sovjetiske regering om ærkebiskop Slipysis løsladelse fra fangenskab i Sibirien. Vor håndhævelse af princippet skabte reel tillid, hvor der — især med den tids politiske atmosfære — ville have været jordbund for en forståelig mistanke, hvis man havde benyttet de sædvanlige diplomatiske kanaler.

Hudflettet institution

— *Synes De, at kurien bliver fair behandlet i pressen? Dens image er som bekendt dårlig. Hvor meget af det, der siges, beror i virkeligheden på en forkert opfattelse af den?*

— Kurien er en af de mest hudflettede institutioner, mennesker endnu har opfundet. Salig Bernhard fandt den uli-

delig, og hverken helgener eller synderne har i mellemtiden skiftet mening på det punkt. Mit eget billede af kurien er imidlertid ikke helt klart, for jo længere jeg arbejdede der, jo sværere blev det for mig at bedømme den. Det ville være meget lettere, hvis den var uden liv og skåret i ét stykke, men det er den ikke. Sandheden om den falder meget godt sammen med det gamle ord, der siger, at i Rom er der ingen hemmeligheder, men kun et mysterium, og mysteriet er, at intet er skjult. Kritikken af kurien kommer dels af uvidenhed og dels af en nøjagtig forståelse af den.

Kurien er stadig italiensk i sin arbejdsform og sine inderste reaktioner. Da jeg læste Luigi Barzini's »Italienerne«, fik jeg en langt dybere forståelse af kurien, end noget historisk eller sociologisk studium af den nogen sinde har givet mig, skønt Barzini overhovedet ikke nævner den i sin bog.

Kun den mest naive chauvinist vil forvente, at Vatikanets kirkelige embedsmænd skal sætte hans egne specielle nationale særegenheder over alle andres. Og dog vil jeg ikke skrive under på det stående argument for, at italienerne skulle være særlig egnede til at arbejde i kurien, fordi de, som det hedder, bortset fra deres eskapader under facismen, altid har været tilbageholdende og beherskede nationalister med en medfødt tendens til at dele sol og vind lige og med specielt raffinerede diplomatiske evner.

Erhvervet dygtighed er mere værd end et pas. Men man kan få langt større besværligheder på grund af ikke-italiensk udygtighed end af italiensk. Ikke-italienere i kurien føler sig tit ude at svømme, og nogle af dem sætter netop derfor alt for meget ind på at tillægge sig så ulastelige kuriemaner som vel muligt.

Italienerne er af naturen i besiddelse af en beherskelse og tolerance, som man sjældent finder magen til hos folk nord for alperne. Og man vinder ikke meget ved at afskaffe en form for national ensidighed for bare at sætte den anden i stedet. For tiden er man f.eks. meget optaget af den stigende »gallikanisering« af kurien. Men franskmændene, som færdes hjemmenvant på det abstrakte plan, kan let blive til snobbende

og geskæftige bureaukrater, — principerne kan kvæle personligheden, så de ikke har meget blik for undtagelserne. Amerikanerne har en tilbøjelighed til kun at bedømme kurien ud fra dens effektivitetskurve. En af mine venner, en italiener, som har sans for humoristiske overdrivelser, sagde for nylig til mig, at hvis en amerikaner blev pave i dag, ville Kristi mystiske legeme blive lavet om til en IBM-maskine.

Temperamenterne er og bliver forskellige i de forskellige nationer og kulturer, og jeg har oplevet, at dette kan komme til at påvirke selv alvorlige beslutninger. En af vanskelighederne i forbindelse med spændingerne mellem kurien og den hollandske kirke er, at de griber tingene så forskelligt an. Hollænderne i deres træsko prøver på at gebærde sig lige så yndefuldt som italienerne i deres fløjstøfler. Det eneste, der ikke får mig til at gå energisk ind for, at man skal beholde en overvejende italiensk kurie, er altså ønsket om, at der i kuriens kontorer skal findes dygtige repræsentanter for alle lande i verden. Men det, man før noget andet må trage efter, er og bliver større dygtighed.

Mere repræsentativ i dag

— *Synes De, at kurien er blevet anderledes siden koncilet?*

— Ja, ikke så lidt. Af positivt kan man nævne, at der er kommet flere dygtige mennesker ind i den end før — både i højere og lavere stillinger. Desuden er kurien blevet mere repræsentativ for hele verden, selv om der stadig kun er ganske få asiater, latinamerikanere og afrikanere. Og i negativ retning er der kommet et tiltagende forbitret forsvarsberedskab, som er lige så udmattende og farligt som en udadvendt forbitret aggression. Kurien er ved at miste sin kølige ro, — især efter *Humanae Vitae*. Den ro den tidligere havde, var naturligvis tit overlegen og selvglad, men der er altid behov for at bevare en nøgtern og afbalanceret ro midt i al forvirringen.

Jeg observerede tit en mærkelig ligegyldighed fra kuriens side over for det 2. Vatikankoncil både under forberedelserne og møderne. Men sådan er det

ikke mere. Alle er ærligt og redeligt overbevist om, at koncilets beslutninger var rigtige, men samtidig kæmper de for at finde ud af, hvordan de fornuftigt og fuldtud kan gennemføres i Kirken. Jeg har aldrig truffet nogen i kurien, der betragtede konciliet som djævelens værk, eller som – trods skeptikerne – ikke prøvede at gå ind for og fremme de ting, de anser for rigtige. Vi må være tålmodige over for psykologiske teflekser, som ikke er det samme som teologiske overbevisninger. Koncilfædrene stemte ud fra deres teologiske overbevisning, men mange af dem, der klartest gik ind for kollegialitet og decentralisering, skriver uden at tænke over det stadig ekspresbreve til Rom om de mindste bagateller. Og på samme måde reagerer kurien også den dag i dag kun alt for ofte ud fra adfærdsmønstre, som i princippet er forældede.

Men husk, at der er ikke bare en tradition, der gælder for hele kurien. Hver eneste kongregation og hvert eneste sekretariat har sine egne traditioner eller mangel på samme. Det er lettere for enhedssekretariatet end for de andre at omgå de organisationer, der er opstået efter konciliet (kommissionen for retfærdighed og fred, lægmandsrådet og sekretariatet for ateisterne og for de ikke-kristne), fordi det ikke slæber på forældede traditioner. Men der er trods alt folk i kongregationerne for tros læren, den kristne opdragelse og missionerne, der er fuldt på bølgelængde med de nyere organisationer.

I de sidste tre år er der imidlertid sket en langt kraftigere centralisering af samtlige kontorer under statssekretariatet.

Pave Paul kender kurien udmærket, og han insisterer på at gennemføre sin egen reformplan, som han iværksatte i august 1967, – og som kun er det tredje forsøg i den retning i hele Kirkens historie. Jeg har en mistanke om, at han ønsker, at hans embedsmænd skal føre en sammenhængende politik, fordi han er led og ked af at glatte over indbyrdes modstridende bestemmelser fra de forskellige departementer i kurien, som trods alt til en vis grad overlapper hinanden. Han mener, at han gennem statssekretariatet kan føre hele dette komplicerede maskineri ind på ét spor, så det hele går i samme retning.

Personlig synes jeg, det er en udmærket politik, men den forudsætter, at de ansatte i statssekretariatet ved bedre besked og har en mere udviklet dømmekraft end de ansatte i andre kongregationer og sekretariater. Det er en politik der reducerer den meningernes mangfoldighed, som mange af os gerne ville se repræsenteret i kurien som udtryk for de omfattende synspunkter, der

kommer til orde i hele Kirken. Og hvad enten man synes om det eller ej, røber denne politik også statssekretariatets ophøjede mistillid til de øvrige medarbejdere i kurien, hvad der – i hvert fald blandt mine venner – giver anledning til utilfredshed og et vist åndeligt ubehag. Men paven befandt sig i et dilemma, – han var nødt til at vælge.

Kurien skal være et brændpunkt og et samlingssted

– Hvad synes De om det nye forhold mellem kurien og de lokale kirker? De vejrer åbenbart en vis fare i forbindelse med decentraliseringen.

– Jeg tror, at Kirken er en familie eller et fællesskab af de lokale kirker, hvorfra hele kirkelegemet og de enkelte kirker får deres harmoniske vækst. De må altså hver for sig være lydhøre for de andres behov og dele deres goder med de andre.

Jeg tror, at denne familie eksisterer sammen med og under biskoppen af Rom. Der findes et fortvivlet behov for at understrege »med« og ikke »under«. Decentraliseringen er både en af grundene til og en konsekvens af den forskydning, der er sket. Men en decentralisering, hvor de lokale kirker bliver frit stillet, er ikke automatisk nok til, at de også træffer modne beslutninger. Det skal vi nok få at se, når vi skal tage stilling til bispekonferencernes beslutninger i forbindelse med den nye lovgivning om blandede ægteskaber.

Det kritiske spørgsmål er ikke, hvordan man skal lave om på den romerske kurie, men hvordan man skal gøre de lokale kirker til modne medlemmer af familien.

Modne medlemmer indser, at der skal lokale eller verdensomspændende kirkelige strukturer til, for at visse beslutninger kan træffes. Men modenheden kræver også, at disse strukturer ustandselig ændres. Hvordan det end er, mister strukturerne deres autoritet, hvis man ikke laver om på dem, når de ikke mere passer ind i billedet. Og det går hurtigt, hvis der ikke er egnede og dygtige folk til at træffe afgørelserne.

Vi har alle sammen truffet medkattoliker, som giver pokker i de kirkelige strukturer og er fuldstændig ligeglade med dem. Det er muligt, at disse mennesker venter sig alt for meget af strukturerne og tager dem alt for alvorligt, og når de så ikke svarer til deres forventninger, opgiver de det hele og går deres egne veje.

Men til gengæld har jeg også truffet mange mennesker både i Afrika og i Asien, som har klaget over, at vi mangler egnede strukturer, eller over, at de, der er, er for svage. Tænk bare på strukturerne for de økumeniske samta-

ler og aktiviteter. De fleste steder i Afrika opfylder de kirkelige strukturer ikke de lokale økumeniske behov. Der er der ikke mange, der prøver på at nedbryde dem.

Selve decentraliseringsprocessen viser efterhånden, hvor vigtigt det er, af hvad tømmer biskopperne er gjort, og hvor væsentligt det er, hvad en bispekonference træffer af beslutninger. For USA's vedkommende mener jeg, at et fælles pastoralsråd, hvor hele den amerikanske kirke med alle dens modsætninger og afskygninger af venstre- og højreorienterede blandt præster, lægfolk og ordensfolk er repræsenteret, ville være af større betydning end selve bispekonferencen som sådan. I Holland har man et sådant råd, og jeg kender ingen hollandske biskopper, der beklager det. Pastoralsrådet har i virkeligheden styrket den hollandske bispekonference, fordi hele den hollandske kirke gennem det er blevet klar over, at den selv har ansvaret for, hvordan den opfylder sit kald i Holland.

Under pave Paul er kurien stadig pavens højre hånd og den udøvende myndighed over for de lokale kirker. Men hvis eftertrykket stadig kraftigere bevæger sig i retning af »med«, forudser jeg, at kurien snart kommer til at tjene bispekollegiet som den universelle repræsentant for de lokale kirker i samarbejde med paven, som så får sin lille personlige stab af sekretærer.

Jeg tror kort sagt, at der vil ske en større og større nivellering af myndighedsstrukturerne over hele Kirken, og at der vil finde en modning sted, som får indflydelse på både kurien og de lokale kirker.

Kurien nærer stadig en sund skepsis til, at nye metoder absolut behøver at være 100 % effektive. Det er nok at tænke på det dobbelte krav om en hurtigere afgørelse af verdensomspændende problemer og om, at paven skal rådføre sig med biskopperne, før han træffer en afgørelse i den slags anliggender. Hvis enhedssekretariatet udsender et velredigeret udkast til en tekst i januar, må det vente i hvert fald et halvt år, før alle svarene er indgået, – så er der endda nogle bispekonferencer, der mangler. Og så kan det først begynde at tage stilling til svarene og omredigere teksten. Man kan ikke få det hele på en gang.

Hvad jeg ikke kan lide er, at man i den katolske kirke mærker den tendens til at nedbryde alle universelle kirkelige strukturer i et øjeblik, hvor verden netop er ved at blive til en landsby, der omfatter hele kloden. I Afrika og Asien er der f. eks. behov for oplysninger og retningslinier, hvis den lokale kirke med den begrænsede ar-

bejdskraft, den råder over, ikke skal være nødt til at begynde forfra ved verdens skabelse, hver gang den skal løse et nyt spørgsmål i forbindelse med sjælesorgen eller missionen. Kurien skal være brændpunktet og samlingsstedet for de enkelte kirker, så det bliver lettere for dem at opfylde deres forpligtelser – ikke bare over for sig selv, men også over for de øvrige kirker. Jeg er bange for, at de romerske katolikker er ved at miste forståelsen for dette behov på verdensplan netop nu, hvor de protestantiske kirker mere og mere lærer deres svaghed at kende, så snart de når ud over landegrænserne.

Kurien, et kirkeligt bureaukati

– Det er lige ved, at De omvender Dem til en hel »Defensor Curiae«. Men i hvor høj grad er den romerske kurie bureaukati, og i hvor høj grad er den kirke? Klarer den sig bedre end andre bureaukratier, når det drejer sig om at undgå afpersonalisering, beskyttelse af systemet for enhver pris osv.? Er der nogen grund til at beskæftige præster i kurien ud over, at de er billig arbejdskraft?

– Den romerske kurie er faktisk et kirkeligt bureaukati, – og jeg kan slet ikke se, hvorfor vi ikke skulle indrømme det. Mit eneste ønske er, at den som bureaukati bliver noget mere strømlet.

Kurien er til for at tjene de lokale kirker, men det lader sig meget vanskeligt gennemføre i praksis, når medlemmerne aldrig kommer uden for kontorerne. Det er den slags, der kan få ethvert bureaukati til at stagnere, og ingen regering har da heller fulgt en sådan politik. Ganske vist bliver flere og flere biskopper og eksperter siden konciliet indkaldt til møder, når der skal træffes beslutninger i Rom, og det er et skridt i den rigtige retning.

Men der er ikke mange medlemmer af kurien, der besøger de lokale kirker. Sekretæren for kongregationen for missionerne, ærkebiskop Pignedoli, var i fjor den første ledende personlighed fra kurien, der besøgte Sydafrika. Selv tilbragte jeg som den anden tre uger dernede i januar i år. Forestil Dem bare, hvordan man skulle kunne sætte sig ind i situationen i Sydafrika udelukkende ved at læse rapporter dernedefra eller gennem samtaler med de sydafrikanske biskopper, når de kommer til Rom.

Hvis ikke kurien følger Parkinsons lov og opretter flere og flere poster til dovnere og dovnere hænder, skulle en fordeling af arbejdsbyrden frigøre kuriens medlemmer, så de lettere kan rejse. Kan man ikke det, har man ingen kontakt, og når man mærker, at man nær-

sten intet ved, prøver man på at dække over det ved at lade, som om man ved alt. Men selv om man rejser, er man kun alt for ofte den talende i stedet for den, der lytter, og desuden er man i alt for høj grad bundet af protokollen, så man ikke kan tale med hvem, man vil. Ens dygtighed bliver sat mere og mere på prøve ude i marken end på et kontor. Godt tilrettelagte rejser har været enhedssekretariatets redning. Vi tilbringer alle sammen i hvert fald en tredjedel af tiden borte fra skrivebordet.

Hvis Vatikanets nuværende system med at lade sig repræsentere ved nuntier og apostoliske delegater skulle forsvinde, kan det blive nødvendigt at rejse mere. Det er muligt, at det nuværende system har været fyldestgørende, da samfundet var mere statisk, kirkerne mindre i bevægelse, kuriens myndighed mindre kompliceret at udøve og forbindelserne langsommere. Dengang var det ikke nær så kompliceret for en mellemmand at forklare Vatikanet, hvorfor og hvordan . . . Men for øjeblikket er det nok for meget at forlange af en enkelt mand, at han skal forstå den nyeste tankegang i hver eneste afdeling i kurien. Som systemet er nu, tvinger det en mand til enten at være almægtig, alvidende eller en ren og skær postordonnans, som kan læse Vatikanets tekster og meddelelser mere fyldestgørende end alle andre på stedet. Mon en apostolisk delegat i praksis kan repræsentere paven tilfredsstillende over for de lokale kirker – eller de lokale kirker over for Rom?

Kravet om en fyldestgørende repræsentation for Kirken i kurien kan ikke udelukkende opfyldes ved hjælp af

præster. Jeg kender Kirkernes Verdensråds hovedkvarter i Genève næsten lige så godt som jeg kender Vatikanet. Men kun en meget sløv person ville være ufølsom for den forskel i atmosfære og reaktioner i Genève, som skyldes, at Kirkernes Verdensråd beskæftiger både mænd og kvinder, gifte og ugifte, præster og lægfolk, – og fordi staben stort set er meget mere ungdommelig end kurien. Kuriens administration kunne lære meget af Kirkernes Verdensråds beskæftigelsespolitik.

Præster er faktisk en mere elastisk arbejdskraft, ikke fordi de er præster, men fordi de er ugifte. Den løn, en præst, der er ansat i kurien, får, er faktisk rimelig, fordi han skal sørge for sig selv i Rom. Fra samtaler med medarbejdere ved jeg, at præster ikke ville føle sig uretfærdigt behandlet, selv om gifte mænd og kvinder, der blev ansat i tilsvarende stillinger som deres egne, fik mere i løn. Noget sådant har allerede været tilfældet i forbindelse med enkelte høje stillinger i kurien, som blev besat af lægfolk. Men husk, det er en ulempe at være gift, det ideelle medlem af kurien skal rejse meget. Personalet ved Kirkernes Verdensråd indrømmer ærligt, at deres konstante rejser og den tit omflakkende tilværelse, der følger med, er et stort pres for familien.

En anden ulempe ved kurien er, at den mangler en tværgående struktur, hvorved de lavere grader på de forskellige kontorer kan lære hinanden at kende som mennesker. Der er f. eks. ingen fælles frokoststue som i Kirkernes Verdensråd, men til gengæld er siestaen et ukendt begreb i Schweiz.

Trods alle kuriens gode sider, som

jeg har stor respekt for, har den et så dårligt ansigt udadtil, at det bliver svært at få unge, åbne og veluddannede folk til at arbejde for den. Er biskopper og ordensforesatte måske parate til at stille dygtige folk til rådighed for kurien, og vil disse folk være villige til at tilpasse sig dens livsstil? Jeg er skeptisk over for alle, der frivilligt søger ind i kurien. Man kan sikkert få bedre resultater ud af dem, der holder sig tilbage, og af de medlemmer af kurien, der ganske vist nok går op i deres arbejde med begejstring, men som alligevel altid bevarer en vis utilfredshed over for det. Hvis jeg skal sige det, passer denne beskrivelse både på mig selv og på alle de andre på vort kontor.

Den seneste kurierreform er virkelig velegnet til at befordre karrierejageri. Kurien er i øjeblikket anlagt for folk, der vil gøre tjeneste i den i 20 år eller mere. Vil man kun blive der 5-6 år er udsigterne meget ringe. Endvidere har de, der bliver der længe, ingen udsigt til en kortere orlov, hvor de kan nedlægge arbejdet og i stedet fordybe sig i studier eller pastoralt arbejde.

For ikke-italienere i kurien er det et problem, hvordan de skal kunne vedligeholde og uddybe deres pastorale erfaring. Personlig var jeg meget heldig, fordi jeg fik lov til at være med i søgnearbejdet ved Santa Susannas Kirke, hvor menigheden omfatter alt lige fra lægestuderende til ambassadepersonale og fra kunstnere til enker, der fører en totalt ubemærket tilværelse. Når jeg kom hjem fra kontoret, talte vi ikke om kirkesladder, men om Sallys sidste gilde, den lille Harry, som var kommet på hospitalet, og Jims syn på abort.

Et medlem af kurien må være i besiddelse af en enestående åndelig selvdisciplin. Han skal finde ud af at fordele sig ligeligt mellem det daglige arbejde på kontoret, rejser, pastoralt arbejde og studier. Han må ikke blive for meget fagidiot med hensyn til sit arbejde på kontoret, selv om han ikke har tid til at læse eller sætte sig ind i større problemer hverken i Kirken eller i samfundet. Han skal være meget undervejs – uden derfor at blive rodløs og omflakkende – med de samme tre taler i mappen. Og han skal have en pastoral erfaring, der får ham til at sætte værdier over strukturer og kød og blod over smukke abstrakte tanker.

Kurien og enhedssekretariatet

– *Er enhedssekretariatet ikke efterhånden blevet helt opslugt af bureaukratiet både i kraft af diverse aftaler og i kraft af kuriens voksende centralisering under statssekretariatet?*

Enhedssekretariatet kunne umuligt undgå at blive helt indlemmet i kurien,

men det er for mig at se ikke udelukkende negativt. Da pave Johannes skrev brevet om sekretariatets oprettelse i 1960, vidste vi knap nok, hvad det var, han ønskede, vi skulle gøre. Og da kardinal Bea spurgte ham om det, svarede pave Johannes: »Lad være med at spørge for meget. Gør selv Deres landvindinger.« Dermed mente han ikke, at han ikke var interesseret, eller at han ikke havde gjort sig nogen forestillinger om det, men snarere, at han ikke på forhånd ville begrænse vort virksomhedsområde.

Hvis vi på dette tidlige tidspunkt havde været nærmere knyttet til resten af kurien, ville vi i dag have været et rent og skært PR-kontor eller et protokolkontor for ikke-katolikker. Bea besad en slanges visdom. Han vidste, at han ville komme til at træde nogle over tærerne, og han ville heller ikke falde for meget i øjnene over for offentligheden. Det, han ville have, var, at vi skulle bygge sekretariatet op, så det stod stærkt den dag, som måtte komme, hvor vi blev helt indlemmet i kurien, som det nu er tilfældet.

Hvis vi altid var forblevet outsiders, ville vi imidlertid aldrig være blevet i stand til at gøre vores indflydelse gældende over for de andre afdelinger i kurien, på møder i blandede kommissioner, ved samtaler osv. Men påvirkningen går naturligvis ikke bare i én retning. Enhedssekretariatet er således stærkt presset af stadige forhandlinger. Men hvis denne dialog ikke fandt sted, ville det yderligere bestyrke den opfattelse af økumenien som noget marginalt i Kirken, som kun er til for at glæde de radikale.

Økumeni betyder enhed i missionen gennem kirkelig fornyelse. Det kristne enhedssekretariat er det organ i Vatikanet, der hjælper den romersk-katolske kirke til samarbejde med andre kristne kirker på en fornyelse af missionen i den splittede kristne familie. Inden for kurien skal enhedssekretariatet hjælpe de andre afdelinger til at forstå deres ansvar for Kirkens fornyelse. De kommende retningslinier for »Økumeni på de højere uddannelsestrin« er et godt eksempel på, at et samarbejde inden for kurien er nødvendigt. Både kongregationerne for den kristne opdragelse, for missionerne, for ordensfolk og for præsterne var med i drøftelserne. Vort sekretariat alene kunne ikke have udsendt den slags retningslinier, og hvis en hvilken som helst anden kongregation skulle have lavet dem på egen hånd, var teksten blevet betydeligt svagere.

Hvad statssekretariatet angår, fik jeg efter kardinal Tardinis død et overraskende godt samarbejde med det. Ærkebiskop dell'Aqua var faktisk vores

allerbedste ven. I de 10 år, der er gået, har vi ikke altid udelukkende arbejdet på eget initiativ. Vi har forelagt tingene for paven til bedømmelse og orientering. Og sådan skulle det også være. Men det har lige fra begyndelsen været os, der afgjorde, hvad der skulle sendes til ham og hvad ikke, og den afgørelse stolede man på. Men nu, med den nye politik, stiller statssekretariatet alt for mange spørgsmål. Jeg vil ikke tale for de andre på kontoret, men selv tiltror jeg ikke dette sekretariat nogen kompetence i økumeniske anliggender. Jeg vil gerne være fair og ikke en flåbende kværlant, men jeg kunne godt lide at vide, hvor mange i statssekretariatet der nogen sinde har ført en alvorlig samtale med andre kristne, læst deres bøger eller kender til de alvorlige kriser og stilstande, som vi ærligt og redeligt kan komme ud af, hvis der bliver taget fat på dem med større dygtighed.

Nogle steder i verden er forståelsen for økumenien og dens praksis meget ringe. Det er de steder, sekretariatet nu først og fremmest tager sig af. Hvor økumenien hastigt har tilspidset sig i retning af en ny krisesituation som f. eks. i USA, kan sekretariatet for øjeblikket ikke gøre ret meget. Folk i USA venter formodentlig på en vejledning, som vi ikke kan give dem. Vi skal snarere lære end lede. Men jeg kan ikke fordrage, at man kritiserer sekretariatets arbejde i »økumenisk underudviklede« områder. Arbejdet kan forekomme den selvbestaltede elite, som generaliserer en verdenssituation ud fra sine lokale erfaringer, prosaisk for ikke at sige for-tærsket. Det er muligt, at alle kuriens kontorer har til opgave at skabe en situation, hvor de, som de tidligere har stået i spidsen for og ledet, siger: »Nu er I ved at sakke bagud!« Det ville nemlig være ensbetydende med, at de lokale kirker selv er blevet modnø nok til at tage kampen op med al den umodenhed, der stadig går i svang i den romerske kurie som sådan.

Dette nummer af
Katolsk Forum er årets
næstsidsste.

Katolsk Forums store
julenummer
kommer i handelen
den 20. december.

Alt har et mål

Vi må lære at se . . .

En af de første opgaver, koncilet tog op, var spørgsmålet om gudstjenestens fornyelse. Kirkens liturgi har som enhver anden realitet i Kirkens liv sine blomstringsperioder og sine forfaldsperioder. Øjeblikket var kommet for en fornyelse, der langsomt var blevet forberedt i de sidste årtier før koncilet. Liturgien blev på ny genstand for den pastorale omsorg. Concilet slog de grundlæggende principper fast, og gradvis fandt man frem til de praktiske løsninger – også her i vort bispedømme.

I den nye messereform bliver der lagt særlig vægt på Guds Ord, som det kommer til os i Den hellige Skrift. For at menigheden skulle få et større indblik i Guds Åbenbaring, en støtte og styrke for troen og en varig næring for det åndelige liv, blev der givet en større plads til bibellæsninger, således at der nu er tre læsninger under søndagsmessen, og yderligere er der indført tre tekstrækker. I løbet af tre år (år A, B og C, – og 1971 bliver år C) vil søndags- og hverdagsmesserne give os et overblik over Bibelens forskellige bøger, for at vi derved kan få en dybere ind-

. . . bagom overfladens tilsyneladende mål . . .

sigt i Guds frelsesplan. Denne ordning bliver obligatorisk for alle bispedømmer fra 1. søndag i advent.

Desværre har vi på dansk ikke mulighed for at udgive disse tekster i en særlig messebog, og det kan undertiden være vanskeligt for en menighed at få det fulde udbytte af læsningerne, fordi man ikke kender dem på forhånd. I udlandet er der forskellige steder udgivet en såkaldt »søndags-bibel«, der ikke blot gengiver søndagens tekster, men også tilføjer en kort kommentar. – Et københavnsk sogn har i det sidste år forsøgt at hjælpe menigheden ved hver søndag at uddele disse kommentarer til den følgende søndag, således at man i ugens løb har haft mulighed for at forberede søndagsmessen. De følgende kommentarer til første søndag i advent er taget fra den franske »søndags-bibel«.

Mener De, at det også kunne være en hjælp for Dem og for Deres sogn. I så fald skriv til Liturgikommissionen, Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.

Kommentar til 1. søndag i advent år C.

1. læsning: »Jeg lader en retfærdigs spire fremspire for David« (Jer. 33,14-16).

Retfærdigs spire: Profeten Jeremias bebuder en efterfølger for David. Men kongedømmet eksisterer ikke længere, – en spire er dog nok til at frembringe et træ. Den bebudede konge er kun lille og ydmyg, – men det er uden betydning, når bare han udfylder sin opgave og svarer til det, Gud forventer af ham (det er det, ordet »retfærdighed« betyder), og styrer sit folk på en sådan måde, at enhver derved bliver i stand til at placere sig i det rette forhold til Gud og til sine brødre.

2. læsning: »Herren styrke jeres hjerter ved vor Herres Jesu komme« (I Tess. 3,12-4,2).

Retten til kærlighed: For Kristus sammenfattes alle budene i det ene: »I skal elske hverandre, ligesom jeg har elsket jer« (Joh. 15,12). På Herrens Dag, når Kristus kommer tilbage, vil han samle alle dem om sig, som har omsat denne hans kærlighed i deres eget liv: i venskab, åbenhed, sammenhold (jfr. Matt. 25,31-46). De kristnes fællesskab skal vidne om denne kærlighed: den, der ikke kan elske sin kristne medbroder, som han måske ser på for nært hold, vil heller ikke kunne elske sin ikke-kristne medbroder, som han da ser på for lang afstand.

Evangelium: »Jeres forløsning nærmer sig« (Luk. 21;25-28 og 34-36).

. . . for at kunne erkende et dybere . . .

Alt har et mål: At noget er slut kan betyde en slags død: det lever ikke længere, det har ikke mere nogen eksistensberettigelse. Kun tomhed er tilbage. Men at noget er slut kan også betyde, at det er nået frem til det mål, det var skabt til, og da vil man erkende dets meningsfyldte formål.

Evangeliet for denne søndag forkyn-der Jerusalems ødelæggelse, og denne ødelæggelse står som et tegn på alle tings endeligt. Ligesom mange andre byer vil Jerusalem blive ramt af ødelæggelse. For nogle vil det betyde byens endeligt, dens død, – for andre vil ødelæggelsen vise, hvad formålet var, mod hvilket mål, den var rettet: Menneskesønnens komme. Og derved lærer Jesus os at læse meningen med vort eget liv: Ødelæggelse og død er ikke en venden tilbage til det tomme intet, men åbenbaringen af et dybere liggende mål: Jesu Kristi kongedømme. Vi må lære at se bag om overfladens tilsyneladende mål for at kunne erkende et dybere og mere afgørende formål: Guds Rige og Guds sejr over al død.

V. H.

. . . og mere afgørende formål . . .

»Lev stærkt dø ung og bliv et smukt lig«?

Eller hvad gælder det egentlig om? Hvad er kriteriet?

»Verdensdommen« Matt. 25, 31-46.

Hvor tit sidder De og bobler under prædikenen? Hvorfor? Kan en dårlig prædiken tage pipet fra Dem, så evangeliets budskab går tabt? »Hører« De evangeliet, eller LEVER De det?

Evangeliets betydning i dag

Et læserbrev i KF nr. 21 sagde: Det, man savnede i prædikenen, var »en udlægning af . . . det hellige evangelium, om hvad skriftens ord i dag havde at sige os til hjælp i vor hverdag. Det er jo os, der har brug for 'ordet' sagt på en måde, så man fornemmer kirkens herre, Kristus selv, bag ordene.«

Evangeliets eksplosive kraft!

Ja jeg skal love for, man mere end fornemmer Kristus i Matt. 25,31-46. Selv den dårligste prædikant kan ikke formindske evangeliets eksplosive kraft, der må få det til at løbe koldt ned ad ryggen på os og næsten kaste os ud af bænken, så vi kun med den største viljestyrke kan blive siddende, til messen er forbi – for der MÅ gøres noget, der MÅ handles – Kristus taler om den levende tro, om gerninger, som det eneste kriterium på den yderste dag.

Hvad er kriteriet?

Budskabet er et gys, som selv det danske fjernsyn ikke kan hamle op med. Kristus spørger ikke, om jeg gik i kirke om søndagen, om jeg læste porno, om jeg troede på Treenigheden, om jeg brugte præservativer eller om alle de ting, som vi kalder religion, tro og teologi, og hvad jeg – NEJ, kriteriet er: HVAD HAR DU GJORT FOR DIN BROR, DER VAR I NØD ? ? ?

Har du teksten i hånden?

Vi aftrykker ikke Matt. 25,31-46 her, der er ikke plads! Burde vi gøre det? Er det naivt at tro, at De selv sidder med Bibelen og læser teksten igen og igen? Forhåbentlig ikke – for så er vi langt ude! Så langt ude, at vi ikke kan bunde. Teksten taler for sig selv! Vi kan give ordforklaring og baggrund og forsøge at give et fingerpeg om det hermeneutiske spørgsmål, dvs. hvad teksten betyder for os i dag, men vi kan ikke erstatte dette selv at læse evangeliet.

Ordforklaring til Matt. 25,31-46

»Herlighedens trone« (vers 31) står efter jødisk opfattelse på bjerget Zion. »Samles« og »skille« er fagudtryk fra hyrdernes sprøg, Kristus vor forløser er jo hyrden. Fårene og bukkene betyder ikke han- og hundy, men får og geder. De har græsset sammen hele dagen, men om aftenen skal de skilles, fordi gederne om natten har brug for varme fra en hytte eller en grotte, mens fårene foretrækker frisk luft i en indhegning. Fårene kommer (vers 33) til højre, de er for en hyrde de mest værdifulde, og er desuden hvide, tegnet på retfærdighed, modsat de sorte geder.

Dommen over alle folkeslag!

I vers 32 står »alle folkeslag«, hvilket viser, at det er dommedag. »Skal samles« er passiv, fordi jøderne ikke måtte bruge Guds navn.

Det er altså dommen over folkeslagene, men dermed også over hver enkelt af os. Der bliver ikke spurgt efter troen, der er skænket som Guds gave, for det gælder også hedningerne (alle, der ikke er døbt). Der bliver spurgt efter den tro, der udtrykker sig i radikalt levet KÆRLIGHED.

Hvem er de retfærdige?

Dette budskab er så vigtigt, at Mattæus som en god pædagog gentager det. Først positivt, så negativt!

Først viser han, hvem der er de retfærdige; nemlig de, der har givet mad og drikke til den trængende – de, der har taget sig af den fremmede, den nøgne, den syge og besøgt fangen.

Men de retfærdige (hedningerne?) forstår ikke, at det er mod Kristus, de har øvet KÆRLIGHED, så Kristus må forklare: »Hvad I har gjort imod en af mine mindste brødre dér, har I gjort imod mig.«

Kristus – det lidende menneske!

Kristus identificerer sig fuldt med det lidende menneske. (Ih, hvor vi identificerer os med fangerne i Brasilien og sognets gamle!) De uretfærdige – de der har undladt at handle (er det os?) – siger: Jamen, vi så dig ikke!

Og til disse passivitets forbrydere siger Kristus: »Hvad I IKKE har gjort imod en af de mindste dér, har I heller ikke gjort imod mig!«

Kærlighedens skala!

»Thi jeg var sulten, og I gav mig *IKKE* at spise!«

Udviklingslande? Biafra? Vietnam? Sudan? Mellemøsten? Rødgrød med fløde? Gule ærter? Gås og risengrød? Stegt flæsk?

»Jeg var tørstig, og I gav mig *IKKE* at drikke!«

Carlsberg? Tuborg? Snaps? Whisky? Sodavand? Mælk? Vand?

»Jeg var fremmed, og I tog jer *IKKE* af mig!«

Fremmedarbejder? Konvertit? Betler? Feriebarn? Ensom? Forfulgt? Dundyne? Fjernsyn? Kapital? Forsikring? Ferie? Valgret? Frihed?

»Jeg var nøgen, og I gav mig *INGEN* klæder!«

Caritas? Unesco? Abbé Pierre? Røde Kors? St. Vincent? Kirkebidrag? Julegaver? Fødselsdagsgaver? Lommepenge? Fast løn? Sygekasse?

»Jeg var syg . . . ? ? ? ?

Sognets gamle? Sognets syge? Husbesøg? Hospitalsbesøg? Børnehjem? Fornøjelser? Sundhed? Familie? Venner? Tryghed? Fællesskab?

» . . . i fængsel, og I så mig *IKKE!*«

Amnesty International? Tortur i Grækenland og Brasilien? Diktatur? Vold? Krig?

»Sandelig siger jeg jer, hvad i *IKKE* har gjort imod en af de mindste dér, har I heller *IKKE* gjort imod mig!«

Kom hid min Faders veisignede!

Føler De trang til at gå i seng og græde? Eller med tørre hede øjne gøre noget – LEVE evangeliet? ?

Hvad betyder en god prædiken og intern katolsk aktivitet, hvis vort liv er navlebeskuende? Kristi budskab skal ike blot høres og læses, det skal LEVES. Kristus er KÆRLIGHED, og alt, hvad vi gør eller siger, er nul og nix, hvis vort liv ikke er levende aktiv KÆRLIGHED!

»Kom hid min Faders velsignede«??
»Gå bort til evig straf«?? Vi kender kriteriet? ! ? ! IKKE ??

Bent Lange sj

NYE BØGER

Afrikaglimt

Finn Allan Petersen: Afrikaglimt – anden samling. DMS-forlag 1970. 150 p. Pris 14,40 kr.

Det drejer sig ikke om en sammenhængende skildring af Afrika, men er – som titlen også siger det – øjebliksbilleder fra forfatterens virke som missionær i Østafrika. Han har virket dernede i 15 år, og bogen giver et meget stærkt indtryk af, at han har levet sig ind i forholdene, holder af afrikanerne og forstår dem. Afrikanerne har ofte ikke nogen lang litterær tradition, men til gengæld har de tit et meget udviklet sprog – og et væld af ordsprog, hvad forfatteren udnytter udmærket. I sin skildring af kirkens vækst kommer forfatteren med mange fine almenlydige

betragtninger, f. eks.: Enhver døbt har krav på kirkens omsorg, og kirken har krav på, at enhver døbt finder sin plads i fællesskabet (s. 42), og senere (der tales til den hjemlige menighed): Hvis I nemlig ikke ønsker at høre, hvad den nye kirke har at sige, gør I mission til fattighjælp . . . (s. 68). Flere gange skildrer forfatteren de vanskeligheder, den stedlige katolske kirke har forvoldt. Jeg kan forsikre, at katolikkerne i et protestantisk afrikansk miljø kender vanskeligheder af samme art. Det er meget nemt og moderigtigt at være økumenisk herhjemme, hvor vi alle er minoriteter. I Afrika er det betydeligt sværere, fordi det tit drejer sig om en levende og ekspanderende kristendom, der dybt føler ansvaret for store masser. Derfor er en sand og ydmyg anerkendelse af hinanden også en absolut nødvendighed i dag. Også afrikaniseringen omtaler forfatteren, og han siger, at de hvide missionærer »får mindre klø under en afrikansk leder end under en hvid kirkefyrstes lederskab . . .«

Bogen er velskrevet og letlæst. Den kan varmt anbefales alle, der ønsker at få noget at vide om det kristne Afrika.

Mens man glæder sig over de mange afrikanske ordsprog, savner man bare én af de stemningsfulde afrikanske tegninger.

Chr. West.

Redaktionen havde håbet at kunne bringe valgresultaterne fra pastoralrådsvalget allerede i dette nummer af Forum. Desværre var der ved redaktionens afslutning kun indkommet resultat fra én region. Læserne må derfor væbne sig med tålmodighed, idet resultatet først vil blive bekendtgjort i vort julenummer, der udkommer den 20. december.

Tavse katolikker har fået nok

Katolsk »tavst flertal« i Frankrig mødes

Versailles – NC News Service

Et nyt »tavst flertal« af katolikker, der har »fået nok af utilbørlige stridigheder og vilkårlige fornyelser«, har holdt sit første større møde i Versailles i dagene 7.-9. november i år.

Foreningen af de tavse i Kirken, som er opstået af en antiprotestbevægelse, som i oktober 1969 blev startet af en gruppe franske journalister med tilknytning til Vatikanet, gør gældende, at den vil forsøge at yde »et positivt bidrag« til den sande katolske reform, som det 2. Vatikankoncil og pave Paul VI har ønsket. Med dette formål for øje tager foreningen både afstand fra »strengheden hos de konservative, som ønsker en stivnen af Kirkens traditioner« og de »pseudo-reformatorer, der opfører sig, som om de ville snigmyrde troen«.

Både den liste over foreningens medlemmer, der er blevet offentliggjort, og dens litteratur lader formode, at den ikke er lige så træt af de strengt konservative som af de »larmende og indflydelsesrige pressionsgrupper . . . (som) har forstået at infiltrere presse, radio, fjernsyn og forlag, . . . som besætter nøgleposter i de sekretariater, komiteer og kommissioner, som er i hastig tilvækst i Kirken efter konciliet . . . (og) inden for dem udøver et veritabelt intellektuelt diktatur«.

Foreningen minder om, at kun i alt 475 unge, dvs. 41% mindre end året før, i oktober 1969 påbegyndte prætestudierne i Frankrig, og fremsætter den formodning, at årsagen til dette til dels må søges i forandringerne i Kirken i dag.

»Både jomfrufødslen og Kristi opstandelse og himmelfart drages i tvivl inden for Kirkens egne mure,« hedder det. Messeofferet bliver undertiden – under påskud af, at man vil tiltrække de unge – omdannet til en liturgisk musical. Og selv når det ikke går så vidt, mister liturgien kun alt for ofte sin værdighed, sin renhed og sit åndelige indhold. Offeret og især boden, bønnen, betragtningen og det indre liv prisgives til fordel for en forvirret, ordrig og ineffektiv aktivisme.

Og foreningen spørger videre: »Kommer Kirken i Frankrig til at lide samme skæbne, som truer Kirken i Holland?»

Det i høj grad farverige sprog, foreningen benytter sig af, vil sikkert

finde genklang hos en stor del af lægfolket uden for foreningens egne rammer.

De spørgsmål, der ligger bag, blev på et andet plan fremsat på de franske biskoppers møde i Lourdes. Biskopperne, der mødtes »i tegnet af krisen i Kirken«, udsendte en enkel og modig erklæring om rustningskapløbet (som de kaldte »en handel med døden«, samtidig med at de gjorde gældende, at det var brød og ikke våben, man skulle dele med de fattige lande) og menneskeretighederne og besluttede, at der skulle oprettes et center til uddannelse af præster til særlige tjenester i Kirken. Det var næsten de eneste kategoriske udtalelser, biskopperne kom med som resultat af deres drøftelser, hvor de desuden kom ind på emner som præsternes cølibat, politisk virksomhed i Kirken, medansvar og forvaltningen af Kirkens rigdomme.

Samtidig er de ydre forandringer i Kirken gået langt ud over indførelse af messen på modersmålet og en faktisk opgivelse af den gregorianske musik til fordel for mere eller mindre moderne musik, selv om det er de to forandringer, der tilsyneladende har vakt mest uro. Den kommission, der kæmper med forsøget på at oversætte de latinske tekster i messen til fransk, har haft svært ved at oversætte teksterne dækkende.

Vil ikke fordømme

Sydafrikansk biskop kan »ikke fordømme« økumenisk beslutning i racespørgsmålet

Grahamstone – KIPA

Den anglikanske biskop B. B. Burnett, som tidligere har været generalsekretær for de sydafrikanske kirkers råd, har i en kommentar til Kirkernes Verdensråds raceprogram nægtet at »fordømme« frigivelsen af midler til befrielsesbevægelser i det sydlige Afrika.

»Jeg kan ikke tilslutte mig Kirkernes Verdensråds afgørelse som en politik, der er planlagt på langt sigt,« sagde biskoppen i en tale til lærerseminariet i Grahamstone i Sydafrika, »men jeg kan heller ikke fordømme den som en beslutning, der er i modstrid til den kristne samvittigheds krav. Når vi ikke selv gør en aktiv indsats for at ændre samfundet, kan vi ikke kritisere den beslutning, Kirkernes Verdensråd har taget.

Kirken har erkendt de åndelige og moralske vanskeligheder, de præster, der har nedlagt præsteembedet, eventuelt kommer til at stå overfor, og har oprettet en organisation til at hjælpe dem.

Det er ikke blevet bekendtgjort, hvor mange præster det drejer sig om, men til dem hører både de præster, der har mistet troen, de, der har bevaret troen, men som ikke mere har tiltro til værdien af deres præstelige virksomhed, de, der har anmodet om at blive ført tilbage til lægstanden, og som i mange tilfælde allerede har giftet sig på forhånd, og de, der har giftet sig, men som teknisk set stadig er præster.

Af endnu større rækkevidde end alt dette er måske det stadig voksende antal både i margenen af og uden for Kirken af det, man i mangel af en bedre betegnelse har kaldt »uformelle religiøse grupper«. Repræsentanter for forskellige af disse grupper deltog i et møde i Bourges, arrangeret af det franske katolske tidsskrift *Temoignage Chretien* (Kristent vidnesbyrd), mens biskopperne var samlet i Lourdes.

Nogle af disse grupper omfatter både katolikker og protestanter og folk, der praktiserer interkommunion.

Det forlyder, at enkelte af dem har eksperimenteret med kollektive gudstjenester udført af præster og lægfolk i fællesskab.

Det er dog ikke sandsynligt, at disse »revolutionære« hørte til de emner, »det tavse flertal« beskæftigede sig med på mødet.

Drøftelse af præsteembede

Bispesynoden skal drøfte præsteembedet

KNA

Pave Paul VI har foreslået bispesynoden ved bispesynodens sekretariat, at »præsteembedet« skal være et af emnerne på dagsordenen på synodens næste møde i efteråret 1971. I en udtalelse fra Vatikanets pressekontor om bispesynodens møde hedder det: »Blandt de emner, der blev taget op til drøftelse, var lægfolkets adgang til forskellige funktioner i Kirken, det kollegiale samarbejde mellem biskopperne selv, balancen mellem den strengt præstelige tjeneste og præsternes øvrige aktiviteter, præsternes spiritualitet og en vurdering af cølibatsforpligtelsen«.

Tegn et abonnement

Kejser Haile Selassie besøger paven

Rom - KIPA

Ethiopiens kejser, Haile Selassie, af lagde for nylig for første gang siden sin tronbestigelse et statsbesøg i Vatikanet. Det var det første statsbesøg, efter at protokollen var blevet forenklet ved pavegardernes afskaffelse. Kejseren havde allerede en gang tidligere truffet paven i forbindelse med Paul VI's besøg i Geneve.

Mens der tidligere ved statsbesøg i Vatikanet var opstillet æresformationer af de fire pavelige korps på Peterspladsen, var pladsen denne gang fuldstændig tom bortset fra de talrige folk fra den italienske sikkerhedstjeneste og fra politiet. I Damasusgården var der dog opstillet en formation på 10 mand fra schweizergarden, mens et musikkorps af tidligere medlemmer af den nu opløste palatinergarde i nye stærkt forenkledte uniformer spillede pavehymnen.

Kejser Haile Selassie og pave Paul VI underholdt sig privat med hinanden en halv time, hvorefter kejseren i overværelse af sit 19 personer store følge

holdt en kort tale til paven. Paul VI mindede i sin svartale om det »gamle og grundfæstede« gode forhold mellem Etiopien og pavestolen og udtrykte sin glæde over den »stadig tiltagende hjertelighed«, der prægede dette forhold. Derefter fremhævede han kejserens indsats for fredens sag og for udviklingen i den tredje verden. Han sluttede med ønsket om, at kejseren, der allerede har regeret Etiopien i 40 år, længe endnu måtte være i stand til at tjene det land med sine kræfter, som »vil finde vejen til fred og fremskridt i sin respekt for menneskerettighederne og i forståelsen for de folkeslag, det består af«. Paven hentydede øjensynligt med disse ord til situationen i Eritrea, som efter iagttageres mening også var hovedemnet for den 20 minutter lange samtale, som kejseren efter sit besøg hos paven førte med kardinalstatssekretær Villot.

Kejser Haile Selassie opholdt sig rundt regnet i alt en og en halv time i Vatikanet. Ved 13-tiden aflagde han et besøg i det på Vatikanets grund beliggende gamle ethiopiske kollegium.

Dæmpede forhåbninger

Marxistisk infiltration

Klosteret Walberberg beskyldes for marxistisk infiltration

Rio de Janeiro - KIPA

Ærkebiskop Geraldo Sigaud af Diamantina i Brasilien har protesteret mod »den marxistiske infiltration af den brasilianske kirke«. Ansvar for denne infiltration lægger han først og fremmest på den belgiske katolske arbejderungdom (JOC) og på det tyske dominikanerkloster Walberberg.

Sigaud hævder, at den agitation fra katolsk side, hvor man betragter socialismen som den eneste mulige løsning for Brasilien og volden som den metode, der skal reformere samfundet, stod i forbindelse med de to nævnte grupper. Begge driver propaganda mod Brasilien, siger ærkebiskoppen, og begge betjener sig i denne sammenhæng af det såkaldte »Informationsbureau for Brasilien«, der har til huse i Paris.

Ærkebiskoppen ville ikke afvise, at der var forekommet anvendelse af tortur i Brasilien, men anførte samtidig, at den ikke havde været af det omfang og den karakter, som man havde insinueret i Europa.

Ægteskabet ikke altid en dans på roser for præsterne, der giftede sig

Ikke alle de katolske præster, der har trodset pavens bud om cølibat og giftet sig, oplever ægteskabet som en dans på roser.

Mange af dem arbejder nu på at få skilsmisse fra deres koner. En belgisk præst, fader Paul Carette, oplyste under en tale, han holdt for »rebelske« brødre, at 60 pct. af de ægteskaber, Hollands katolske præster indgår, ender i skilsmisseretten.

Fader Paul har foretaget en privat undersøgelse af grundene til, at ægteskaberne går galt.

Han fandt, at dette var grundene:

Konerne: Mange er tidligere nonner, enker eller midaldrende pebermøer, engageret i socialt arbejde. Det er svært for dem at tilpasse sig til et normalt samliv.

Præsterne: Efter i årevis at have haft en vældig autoritet, er det svært for præster at vænne sig til det noget-for-noget-princip, de fleste ægteskaber bygger på.

Alder: Mange af præsterne er 35-45, når de gifter sig. I et tilfælde var præsten 43 og pigen 19 - men det gik over styr, endnu inden de blev gift.

Fader Cyril Hally, der er medlem af en katolsk undersøgelses-organisation i Bryssel, siger:

- Det er meget trist. Men presset har været for meget for dem. På den ene side er der idealister, der opmuntrer dem. Men på den anden side er der samfundet, der som regel fornægter dem.

I de seneste år har næsten 1000 katolske præster i Holland forladt kirken for at gifte sig.

Lederen af rebel-præsterne i Holland, fader Jan Ruyter, kommenterer påstanden om de mange skilsmisser med, at 60 pct. er et højt tal.

Dette nummer af
Katolsk Forum er
årets næstsidste.

Katolsk Forums store
julenummer
kommer i handelen
den 20. december.

Den anglikanske kirkes nye generalsynode giver ingen bedre basis for kirkelig enhed

KNA

De indtil nu foreliggende resultater af valgene til den anglikanske kirkes generalsynode har lagt en betydelig dæmper på forhåbningerne om en snarlig gennemførelse af planerne om en forening mellem anglikanerne og den engelske metodistkirke. Ifølge en undersøgelse i »Times« fremgår det af de hidtil foreliggende, resultater, at man højst kan regne med et flertal på 60 % for en forening. De to gejstlige synoder i England (Cantebury og York), som er de organer, der er gået forud for den nuværende generalsynode, havde imidlertid bestemt, at der skulle 75 % af stemmerne til, for at foreningsplanerne kunne betragtes som vedtaget. Ja-stemmerne lå på et tidspunkt altid mindst 6 % under denne grænse.

Håbet om, at planen skulle få større tilslutning i den nye generalsynode, som er sammensat af både gejstlige og lægfolk, ser efter de hidtil foreliggende valgresultater ikke ud til at skulle gå i opfyldelse, selv om de sidste resultater endnu ikke foreligger.

SIDSTE NYT FRA »AKTION SLÆBEBÅD«

Der er nu afsendt 15 tons undervisningsmateriel og modtaget 66.000 kr. på giro 4 39 79 Caritas. De sidste 6.5 tons blev afsendt den 24. oktober 1970 fra København med skibet »Mo Lao«, som efter 4 ugers sejlads ankommer til Lima. Herfra vil materialerne blive kørt med lastbiler ud til Peter Tantholdt i junglen. Det lyder så let, men det er en farefuld transport over Andesbjergene, hvor vejene kan blive som sæbe, hvis det har regnet. Op til fire gange må undervisningsmaterialerne lastes om til andre lastbiler. Efter ca. 8 dages kørsel er materialerne endelig fremme hos Peter Tantholdt.

Gruppen havde den 11. oktober en meget spændende aften sammen med Politikens udsendte medarbejder Jens Branner. Han var netop hjemkommet efter at være rejst med en af slæbebådene fra Belem i Brasilien op ad Amazonfloden til Squitos i Peru og havde opholdt sig nogle dage ved Peter Tantholdts missionskole. Artiklerne fra denne rejse er at finde i Søndagspolitikken af 20/9, 27/9, 4/10, 11/10 og 18/10 1970.

Jens Branner fortalte om det arbejde, som Peter Tantholdt udfører blandt indianerne i junglen. Nogle af de store problemer er følgende: Skoven og floden, som indianerne er fuldstændig afhængig af, er for dem helligdomme. De hvide kommer vestfra, hugger skoven ned og anlægger veje gennem indianernes uberørte områder. Deres fundamentale kulturarv trues derfor med sprængning. Dette bevirker, at deres selvopholdelsesdrift bliver nedbrudt, og det giver sig udslag i melankoli og selvmord. – Desuden har indianerne ingen modstandskraft over for de sygdomme, som de hvide fører med sig. Det eneste middel, de kender til, er flugt. De bryder op, vandrer langt bort og bygger til sidst en ny boplads. Bliver et nyt medlem af stammen angrebet af sygdommen, bryder de op igen. – Fader Guillart, en meget anerkendt antropolog, oplyser, at der lever stammer dybt inde i junglen, som endnu ikke er berørt af de hvides fremrykning, og i samklang med andre antropologer mener han, at det var bedst, om de hvide aldrig var trængt ind i junglen.

Peter Tantholdts arbejde sammen med antropologerne er med til at mildne det uafvendelige kultursammenstød ved at give børnene almindelig skoleuddannelse så de ikke står helt hjælpeløse over for magten og loven. Desuden har Peter Tantholdt startet en landbrugsskole. Indianernes ret til jorden står og falder med, om de er i stand til at dyrke den.

Derfor er det vigtigt, at de indianere, der er oplært, drager tilbage til deres stammer og lærer fra sig.

Peter Tantholdt skriver, at han er meget imponeret og lykkelig over det, han allerede nu har modtaget, og han takker alle, som har hjulpet ham til at videreføre det, han er gået i gang med.

»Aktion Slæbebåd« sender et el-værk på 4 KW 220 v 60 hz afsted omkring januar 1971. I forbindelse med denne sending modtager vi gerne brugsgenstande i overensstemmelse med Peter Tantholdts ønskeseddel i Katolsk Forum nr. 17, 1970.

»Aktion Slæbebåd«.

**Aktion slæbebåd
modtager gerne
brugsgenstande i
overensstemmelse
med Peter Tantholdts
ønskeseddel i
Katolsk Forum
nr. 17, 1970**

SYNSPUNKT 600 danske, norske og færøske katolikker har tilsluttet sig »pave og kirke«

Svar fra Bevægelsen for pave og kirke på
Katolsk Forum nr. 20, 1970

På det tidspunkt, da fristen for indsendelse af underskrifter til »Bevægelsen for pave og kirke« manifest sluttede, kom der et nummer af Katolsk Forum fyldt med kritisk stillingtagen til hele denne aktion. Næsten 600 danske, norske og færøske katolikker havde da tilsluttet sig med deres underskrifter. Udvalget, der havde arrangeret indsamlingen, har under indtryk heraf besluttet at fortsætte arbejdet således, at en arbejdsgruppe på seks medlemmer også fremtidig vil repræsentere bevægelsen her i landet, opretholde kontakten med lignende kredse i udlandet og efter evne udsende meddelelser herom til interesserede. Som medlem af denne arbejdsgruppe skal jeg forsøge at besvare kritikken.

Biskop Gran af Oslo har i et offentligt brev advaret sit bispedømmes katolikker imod bevægelsen, idet han mener, at det er en splittelsesbevægelse, der, skønt manifestet ikke indeholder stort andet, end hvad almindelige katolikker kunne tilslutte sig, truer kirkens indre fred. Især finder han det forkasteligt, at hverken han selv eller bispedømmets officielle repræsentationer på forhånd er blevet anmodet om tilladelse til at foretage denne indsamling, der vil resultere i en forvirring, som ikke er af det gode!

I en leder skriver derimod pater Roos, at han nok finder aktionen omdiskutabel, men han forsvarer klart selve friheden til at manifestere og søge at skaffe tilslutning til dette standpunkt. Andetsteds i bladet går pater Duclos endnu mere uindskrænket ind for ytringsfriheden. Han tager helt afstand fra Slagelse menighedsråds forsøg på at hindre indsamlingen i dette sogn og må jo nok antages heller ikke at billige biskop Grans tilsvarende bestræbelser. Desuden kritiserer han selve manifestets krav på troskab mod pavedømmet som tvetydigt, et punkt, jeg senere vil komme tilbage til. Pastor Burla har et indlæg, der delvis må forstås som en indirekte polemik imod bevægelsen for pave og kirke. Han giver luft for sin udelte tilfredshed med, hvor godt og herligt alting dog går i vor katolske kirke, en optimisme, pave Paul VI i hvert fald ikke deler med ham, hvad hans mange alvorlige advarsler i den sidste tid klart viser. Det må således konstateres, at vore kritikeré langt fra er enige indbyrdes, især ikke, hvad selve retten til at iværksætte den slags aktioner angår. Hertil må dog siges, at det

jo er lidt svært at se, hvorfra kirkens ledere vil hente retten til at hindre en bevægelse, hvis hensigt er at samle kirken omkring sit gudgivne centrum, og som paven selv udtrykkelig har godkendt?

Pater Duclos' kritik er uden tvivl den vægtigste. Den går ganske vist i samme retning som pater Jongs i forrige nummer, som jeg allerede har søgt at imødegå, men den stikker dybere. Pater Duclos mener at kunne gribe bevægelsen i den tvetydighed trods sin erklærede pavetrokskab at vælge og vrage blandt paverne og de pavelige tekster. Som eksempel tager han middelalderpavernes renteforbud og Pius XI's fordømmelse af den økumeniske bevægelse i 1928, som han mener, vi »allesammen« anser for historisk betingede.

»Hvorfor nævner man kun Pius XII og Paul VI? Hvorfor nævner man ikke pave Johannes' åbningstale til konciliet? Og hvorfor nævner man Ecclesiam suam, men ikke Populorum Progressio?«

Pater Duclos anfører ikke nogen hjemmel for, at »bevægelsen« skulle udvælge pavelige tekster efter forgodtbeholdende, manifestet siger det stik modsatte! For, og dette er vort modspørgsmål, hvad bliver der i det hele taget af det kirkelige læreembede, hvis det som alt andet i verden er en kastebold for den omskiftende tidsånd? Svaret kan kun ligge i, at man i dets ytringer må skelne det dogmatiske og etiske indhold fra den historiske iklædning, der nok kan være præget af tidsforholdene, uden at kernen er det. Et udmærket eksempel er netop middelalderpavernes renteforbud. Dette er tidsbetonet i den henseende, at det tog sigte på et misbrug inden for datidens primitive økonomi, nemlig åger, der er økonomisk udnyttelse af næstens nød. Først renæssansens indførelse af den moderne økonomis investeringslån gjorde det tidligere massive forbud mod rentetagning uaktuelt. Men kernen i sagen er ikke ændret, nemlig at økonomi skal stå i næstekærlighedens tjeneste efter Guds lov, — det er stadig lige rigtigt. Nutidens social-radikale katolikker, der ser alt ondt i det kapitalistiske system, er helt på bølgelængde med middelalderpaverne i det stykke, men se, om de ved det!

Hvad fordømmelsen af økumenien angår, er der siden 1928 sket den glædelige udvikling, at vi (også katolikkerne) nu har lært at se og værdsætte, hvad der forbinder kirkesamfundene, mens man før havde tilbøjelighed til udelukkende at forse sig på, hvad der adskiller. Dette er den økumeniske bevægelses

gode budskab i vor tid. Alligevel bekræftede både pave Johannes XXIII og det 2. Vatikankoncil i økumenidekretet det essentielle i Pius XI's rundskrivelse, nemlig at der ikke af den grund er tale om nogen opgivelse af den romersk-katolske kirkes tro på, at den under pavens ledelse er og forbliver den ene og eneste kirke, Kristus selv grundlagde under sit jordeliv, og som derfor til alle tider er *den* sande kirke for hele menneskeheden.

Det pavelige læreambede er ikke og kan ikke komme i nogen virkelig strid med sig selv. Det er den tro, bevægelsen for pave og kirke vil bestræbe sig for atter at aktualisere iblandt katolikker.

Jørgen Nybo Rasmussen.

LÆSERNE MENER

PAVEREJSER OG FATTIGDOM

I Katolsk Forum nr. 17 af 10. september 1970 findes der på side 23 et læserbrev, hvori der harmdirrende opponeres mod den form, hvorunder paverejser finder sted, og det slutter:

»Hvorfor er der ingen, der har gjort vrøvl over pavens rejser? Det er kun godt, at han rejser, men hvorfor som en kejser??? Jeg betvivler ikke pavens stilling, men kun måden, han offentligt fører sig frem på.«

Indlægget er en følge af, at læseren har fået oplyst, at rejsen til Colombia har kostet dette fattige land 20 mill. dollars.

Nu skal man passe på tal. – Vor hjemlige synode kostede kun bispedømmet ret få tusinde kroner, og derfor kan man sige, at den var billig. Men man kan også gøre den op på en anden måde. – Hvis man beregner værdien af de transportudgifter, deltagerne betalte af egen lomme for månedlig i 1½ år at komme til fjerntliggende synodemøder, er der tale om betydelige beløb. Og går vi videre og beregner, hvor meget deltagerne skulle have haft i timeløn for den tid, de brugte på synoden, for derigennem at se, hvad synoden samfundsmæssigt har kostet, ja så kommer vi op på millionbeløb.

Flyvemaskinen til Colombia har paven nok selv betalt. De 20 mill. dollars må være interne colombianske omkostninger. Det kan ikke være den mad, paven og hans følge har spist, for det har været i al beskedenhed. Nej, det har været istandsættelse af flyveplads, op-pudsning af vejanlæg, offentlig belysning, istandsættelse af kirker og den plads, hvor pavens hovedmøde med befolkningen fandt sted. Det har været udsmykning af byen med flag, guirlander og blomster, det har været dekoration af butikkers vinduer, som vi ser det på vore nationale festdage osv. Og endelig har det kostet at samle og be-

spise de mange mennesker, som er trukket til byen i anledning af besøget.

Det er ikke alene paven, som har haft glæde af disse anstrengelser. Med ham kom Colombia pludselig for en tid i verdens søgelys. En sværm af journalister kom til landet og har givet omsætning til hoteller m.v. Sådan et pavebesøg kan meget let få samme virkning som en olympiade eller en verdensudstilling. – Der er startet en udvikling. Mange mennesker har arbejdet på forberedelserne og haft en indtægt, som de ellers ikke ville have haft. Mange af udgifterne er gået til varige anlæg, som befolkningen kan have glæde af langt ud i fremtiden.

Hverken paven eller kirken i almindelighed har ansvaret for Colombias fattigdom. Årsagen er den langt vanskeligere: at udlandet ikke vil købe Colombias varer. Og så kan man ikke undgå at være fattig.

Læseren skriver et andet sted: »Kirken store mænd har ikke meget til fælles med den herre, de har viet deres liv til. Jesus levede i fattigdom, – det kan desværre ikke siges om kardinalerne og paven.«

Det er meget strengt sagt. De seks paver, som har levet i min tid, har alle været asketer, hvis daglige fornødenheder har ligget under hvad gennemsnitsdanskere har tilladt sig. De kardinaler, som ikke er residerende biskopper, har yderst beskedne indtægter. De fleste danskere ville ikke bytte med dem. De af dem, som er residerende biskopper, har meget forskelligt forbrugsmuligheder, men det er afgjort, at en levemand udnævnes ikke til kardinal. At kardinalen har rødt mavebælte mod sognepræsternes sorte har ikke noget med velstand at gøre. Den røde farve er ikke dyrere end den sorte. Vi må ikke glemme, at gejstligheden, ligesom den herre, de har viet deres liv, har givet afkald på ægteskab og dermed er fri for det pres for en højere levestandard, som en familie nu engang udsætter forsørgeren for.

Indsenderen opstiller Abbé Pierre som et forbillede på evangelisk form og som betydeligt mere lig Kristi egen. Dette burde paven også gøre. – Det ville paven sikkert også gerne. Men Abbé Pierre har det betydeligt lettere end paven. Hvis Abbé Pierre var pave, kunne han ikke få lov til at rejse stiltørdigt og ubemærket som nu. – Det er folk, der gør pavens tilværelse så besværlig, fordi de alle sammen vil se ham, hilse på ham, blive velsignet af ham osv., og så må der mange foranstaltninger til, for at det hele ikke skal ende i kaos. Det er folk, der hylder paven med en slags guld, røgelse og myrra, og det er folk, der får pavens rejser til at ligne indto-

get i Jerusalem. Paven var sikkert helst fri.

Men det er godt, at spørgsmålet er blevet trukket frem, så det kan afklares. Det er vanskeligere at være pave, end man tænker sig.

A. F. Beyer.

HVAD KOSTER PAVENS REJSER

Da »Katolsk Forum« har oplyst, at pavens rejse til Bogotà i Colombia kostede 20 millioner dollars, vil det være rimeligt at lade de rette tal komme frem.

Pavens rejse til Bogotà kostede i italienske lire 19.020.610. I danske penge: 228.247 kr. og 32 øre. Denne udgift blev i høj grad dækket ved salget af en mindemedalje, som indbragte 171.677 kr. og 64 øre. Den virkelige udgift for paven blev derfor: 56.569 kr. og 68 øre.

I forbindelse med rejsen bragte paven 36.000,00 dollars = 270.000,00 kr. til velgørende formål. Endvidere bidrog han med 750.000,00 kr. til oprettelsen af »Istituto Colombiano San Pablo« (et socialt formål). Til dette »Istituto« har paven sendt 375.000,00 kr. Med en udgift på kr. 56.569,68 har paven således bragt Colombia en gave på kr. 1.395.000,00 (i hård valuta).

Hvad angår omkostningerne ved pavens øvrige rejser, må man antage, at de følger tilsvarende linier.

I øvrigt forlyder det, at Vatikanet har bidraget med 1 million USA dollars til udviklingen i de latinamerikanske lande.

W. Vick, præst.

TIL KATOLSK FORUM!

Endnu engang vil jeg gerne have lov at sige tak til alle dem, der har sendt mig tøj til børnene i Korea. Vi i Terre des Hommes håber at få ca. 800 kg tøj af sted den 18. november. Igen vil vi bejle til ØK om at få sendt det gratis. Jeg samler altid tøj ind, men må bede om at få tilsendt tøjet vasket og eventuelt repareret. Det er for meget for mig, selv at vaske og sy alt det tøj. Nogle har sendt mig voksentøj. Desværre kan jeg kun indsamle børnetøj. Det tøj, jeg har fået til voksne, har jeg givet til Frelsens Hær. Terre des Hommes har købt en bygning i Asserballekov, som skal bruges til børneby. Til denne børneby skal der nok også bruges et lager af tøj. Penge er det, der er mest brug for nu. Købet og indretningen af denne børneby kræver masser af penge. I byen skal der bo børn fra Vietnam, Korea, Grønland og Jordan, eller hvor nu børnene kommer fra. Børnebyen skal være deres hjem, til de skal sendes tilbage til deres hjemland efter lægebehandling her i Danmark. Man vil på den måde prøve på ikke at rive børnene for meget ud af deres vante liv. De skal bo sammen med børn der taler samme sprog og har

(side 22)

Sparekassen for Lyngby og Omegn
— Blikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

Kronborg Margarinefabrik

Niels Brockegade 4
København V
Telefon 14 12 54

Oliefyr

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Ernst Grell & Co.

elektroninstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2878

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 6881

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegaards Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherredvej 31
Aabenraa
Tlf. 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Gaveldé:

Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.

Sjæreen & Co. A/S

Malerfirma

Århus N.

Et Hjem paa Rejsen

Telefon 12 41 22 — Århus C.
Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør & murerfirma
Århus C.
Telefon 14 20 23 — 22 19 20

El-Installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Katolske begravelser
Ring til 12 28 68

H. J. Madsens

begravelsesforretning
Jægergaardsgade 17-18, Århus C

Centralmejeriet

Afdeling: Vesterbro

Århus

Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Største udvalg i radio - fjernsyn -
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C. Tlf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X'S VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TLF. 06-14 85 33 . GIRO 1 71 17

Bendt Gravgaard

Isenkram en groe

Hobro - Tlf. (08) 62 16 44

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

Per Meyer

P. Skramsgade 27
Byen 7920 — 94 33 66

**VI
ER TIL
FOR
DEM**

LANDMANDSBANKEN

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten.
Vi beskytter også Deres olietank mod ud-
vendig korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, 3450 Allerød
Tlf. (03) *27 31 00

Axel Smith's Efft.

v. Niels Hansen
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

El-Installationer
Holbæk. Telefon 43 03 65

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 43 00 32
Kaj Andersen
Lev. til Sct. Ellsabeth Hospital

Abonnement på Katolsk Forum —
ring (01) GO 4895.

Referat af stiftsrådets afslutningsmøde

søndag den 1.11.70

Mange ting var på dagsordenen, da stiftsrådet afholdt sit sidste møde, hvor man enstemmigt vedtog at opløse rådet.

Mødet blev holdt i Vejle og begyndte med en koncelebreret messe ved biskoppen i Sct. Norberts kirke. Selve mødet blev holdt i Sct. Norberts skole, mens søstrene ved hospitalet sørgede for, at ingen led nød, hvad mad og drikke angik.

Af de 40 menighedsrepræsentanter, der var indbudt, mødte kun 23. Desuden var der repræsentanter for St. Ansgarstiftelsens forretningsudvalg, gennemførelseskommissionen og bispekontoret.

Rektor Erik Lorensen var mødets dirigent, og takket været hans strengthed blev man færdig i rette tid, så man kunne nå toget hjem.

Mødet prægedes af, at det var det sidste. Stiftsrådet skulle foreslå sin egen opløsning, og måtte for en hel del punkters vedkommende nøjes med at henstille til det kommende pastoralråd, at anbefale pastoralrådet at give første prioritet osv.

Med hensyn til formandens beretning hæftede man sig særlig ved flytningen af bispekontoret fra Laurids Bings Allé til Bredgade 67, inden 1/2-71. Flytningen vil koste mange penge, især for Sct. Ansgars menighed, der ejer ejendommen, men bygningerne vil i fremtiden blive bedre udnyttet, og for bispedømmet skulle det blive en gevinst. Man får mere plads til bispekontoret – 375 m² mod nu 275 m². Der er plads til Menighedsplejerne, Katolsk Forum, Kateketcentralen og Biblioteket. Samtidig får man en indtægt ved salget af Laurids Bings Allé.

Næste punkt, der blev diskuteret, var bygningen af en kirke i Brønshøj. Sagen kunne ikke vente, til pastoralrådet var kommet i gang. Desuden var det ikke det nuværende stiftsråds eller det kommende pastoralråds opgave at tage stilling til sagen, idet menigheden i Brønshøj selv betaler med de ca. 700.000 kr., de selv har samlet eller fået foræret fra Tyskland. Desuden tilhører grunden menigheden, der har købt den af Hoffmannsminde for ca. 900.000 kr., og endelig har man tilsagn om ca. 100.000 kr. fra bispedømmet i Münster, ca. 60.000 kr. fra Köln og et større beløb – antagelig 100.000 kr. – fra Bonifatius Verein. At det, som det blev sagt ved »høringen« i København, skulle koste hver kirkegænger 50 kr. pr. søndag at tilhøre menigheden i Brønshøj, er helt galt. Det er ikke menigheden, der skal

forrente ovennævnte penge, – det er givnerne, der mister den renteindtægt, de ellers kunne have haft. Desuden bliver kirken fri for skatter, og vedligeholdelsesudgifterne skulle blive små. Der er endvidere mulighed for en indtægt ved at bruge salen til forskellige formål.

Hvad der skulle gøres ved Klitborg, blev overladt til pastoralrådet med anmodning, om at det fik første prioritet, da det forringes i værdi for hver dag, der går. Det samme gælder Øm.

Endelig var der Katolsk Forum, hvorom man erfarede, at redaktøren Hans Jensen fratræder 31/12-70. Der er i øjeblikket tre problemer for Katolsk Forum, nemlig redaktøren, økonomien og den linie, man vil føre i bladet. Man bemyndigede derfor formandskabet til sammen med de øvrige medlemmer af Ansgarstiftelsens forretningsudvalg og biskoppen at træffe de nødvendige dispositioner.

Beretningen godkendtes.

Årsregnskabet for 1969/70 og budgettet for 1970/71 blev forelagt til udtalelse. Man konstaterede, at budgettet ikke kunne holde, da man fik store omkostninger i forbindelse med flytning til Bredgade. At man samtidig fik penge på statussiden ved den første udbetaling på salget af Laurids Bings Allé, kunne ikke forandre driftsunderskuddet, og nogle var meget utilfredse med, at man skulle aflevere et budget med stort underskud til det kommende pastoralråd. Da der imidlertid allerede er gået 7 måneder af året, er der ikke mange muligheder for at gøre andet end at aflevere det historiske budget og tilføje, at det drejer sig om forhøjede udgifter.

Gennemførelseskommissionen ved pastor Ib Andersen gjorde rede for det arbejde, man efter mandat fra synoden og med biskoppens accept havde udført m.h.t. menighedsrådsvalgene og nu med det forestående pastoralrådsvalg. Man vil nu kun få ét organ bestående af hele kirkefolket, lægfolk, søstre og præster. Dette organ skal tage sig af både administration og de pastorale opgaver. Ansgarstiftelsens forretningsudvalg, der ophører sammen med stiftsrådet, var en midlertidig løsning.

Så kom formandskabets forslag om stiftsrådets opløsning, hvorved man bl. a. overlader til pastoralrådet at varetage bidragsydernes interesser. Dette blev enstemmigt vedtaget.

Derefter kom indstillingerne til pasto-

ralrådet vedrørende kirkebidrag: Udskrivningsprocent: Forslag 1 1/2 %.

Reguleringsprocent: 10 % tillæg til bidraget for 70/71 og hver rate det nærmeste hele kronebeløb.

Fordelingen: 40 % til bispedømmet og 60 % til sognene.

Man henstillede, at pastoralrådet nedsatte et udvalg, der kunne undersøge, om denne administration ikke kunne blive billigere. Bispekontoret ville gerne vende tilbage til at udsende giro for hver rate i stedet for et hæfte for hele året, idet man, efter at man havde fået hæfterne, havde 70-75 % rykninger pr. måned. Det, giro-kortene kostede mere i porto, mente man, ville komme ind, blot at man ikke skulle rykke.

Der var overvejende flertal for alle 4 spørgsmål.

Til slut holdt formanden en tale, hvori han takkede biskoppen, fordi han havde haft mod til at gå forrest i udviklingen for at inddrage lægfolket i kirkens ledelse. Han håbede, at vi havde skabt noget levedygtigt, som pastoralrådet kunne arbejde videre med. Han takkede Ansgarstiftelsens forretningsudvalg og generalvikaren for et harmonisk samarbejde. Man har haft et tilfredsstillende gruppearbejde. Desuden måtte man takke personalet på bispekontoret for et ulasteligt samarbejde og endelig stiftsrådets medlemmer – især for den beredvillighed, man havde udvist ved rådets overgang til pastoralråd.

Endelig udtalte formanden de bedste ønsker for det kommende pastoralråd, som han håbede ville få lov til at indlede og videreføre en udvikling til Guds ære og kirkens gavn.

Derefter talte biskoppen, der takkede stiftsrådet, formandskabet og Ansgarstiftelsens forretningsudvalg. Han havde personlig meget at sige tak for. Nogle af de tilstedeværende kommer måske i det nye råd, andre i menighedsrådene. Man må ikke betragte det, som noget tragisk, at vi skal have et nyt valg. Vi har fælles opgaver i bispedømmet, og biskoppen var meget oplivet i sit arbejde ved tanken om lægfolkets indsats. Biskoppen sagde til sidst: Det jeg gør, er kun lidt i sammenligning med, hvad De yder. Jeg takker for den store indsats, der er ydet og siger farvel til stiftsrådet.

Jeg håber på et godt samarbejde fremover.

Lily Fausbøll.

HJÆLP !

Hvem: Ungt ægtepar.

Hvad: Søger lejlighed eller hus tilleje.

Hvor: I nærheden af Nærum (højest 10-15 km herfra).

Henvendelse:

Elektroniktekniker *Poul Skallerup*
Skansebo 8 - 8900 Randers

Bliv abonnent. Det betaler sig for Dem.

**MARIUS
MP
PETERSEN**

Ringsted Isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 81 24 54

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

København V.

Telefon Eva 6465 og 6466

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Aarhus**

Hovedkontor:

Store Torv 12, telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselskontor i banegårdshallen:

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Kaffefirmaet

Berge Kruse

Frederiksborggade 27

Telefon 16 78 08

Kaffe - The - Cacao

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn

Indehaver Verner Jensen

Katolsk bedemand.

Fruestræde 10, Svendborg.

Tlf. 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frøderiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Mølestien 11, København SV

Telefon VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. Nielsen

Telefon *82 81 33

Forskrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K.

Telefon *11 21 21

Ure og optik

»Balancen«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

Malmestrene

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg

Telefon 21 10 16

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt - Statsunderstøttet

Seminarieførstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvvej 13. Tlf. Hørlup 7894 - 7842

V. Rustad

Advokat

Ejgaards Tværvvej 10, 2920 Charlottenlund

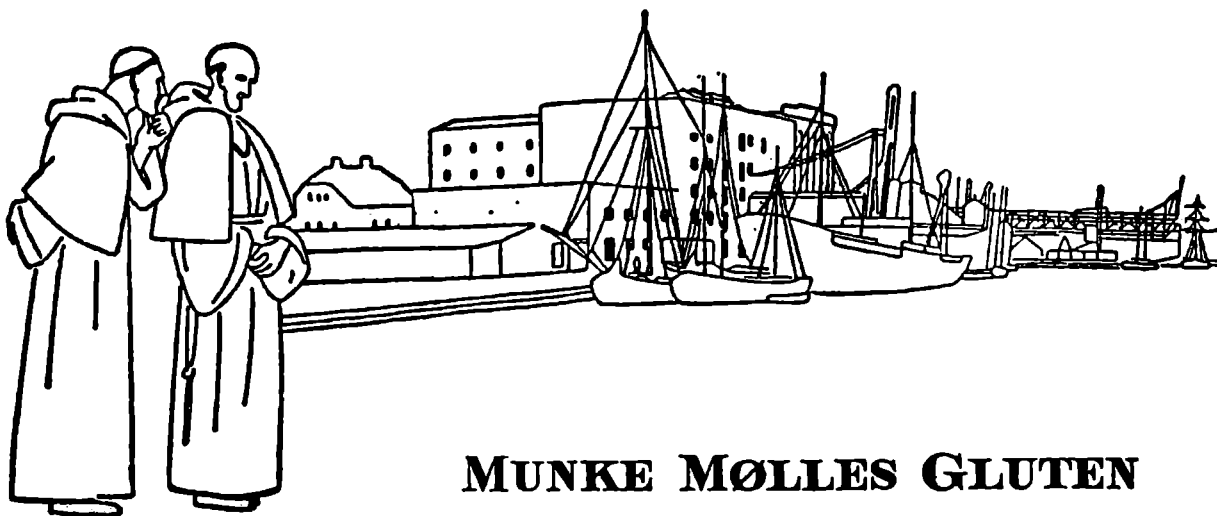
Tlf. Ordrup 29 07

Træffes efter aftale

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

MUNKE MØLLES GLUTEN

samme religion som de selv. Terre des Hommes har også sendt en dansk sygeplejerske til Korea. Hun skal arbejde der et år uden løn. Terre des Hommes betaler så hendes udgifter herhjemme. Sygeplejersken skal arbejde på et børnehjem. Hvis man vil støtte dette arbejde eller have flere oplysninger om Terre des Hommes' arbejde kan man skrive til

Jytte Botfeldt

Statshospitalet

6440 Augustenborg.

Penge kan sendes til Giro 145230, Terre des Hommes, Sønderborg.

Helvig Hansen.

Anemonevej 2, 2820 Gentofte. GE 9287.

HVEM GIVER

JULEGAVER TIL HVEM?

Caritas Danmark har fået opgivet 150 adresser i Østtyskland på familier, der har behov for at få en julepakke. Det drejer sig mest om børnerige familier, som alle er økonomisk meget hårdt stillet.

Vi ville meget gerne sende disse pakker, der vil beløbe sig til ca. 100 danske kr. pr. stk. Måske kunne De hjælpe os med det ved at give os et bidrag . . .

Det kan være, at De selv kender nogen, som De vil hjælpe. I så fald er vi rede til at formidle Deres hjælp. De bedes da sende de nødvendige oplysninger til os.

I begge tilfælde – hvad enten det drejer sig om de adresser, Caritas har, eller om Deres egne – bedes De sende Deres bidrag til: Caritas Danmark, Griffenfeldsgade 44, 2200 Kbh. N. Postgiro 4 39 79. Tlf. 35 30 85.

Vi beder Dem erindre, at bidrag på over kr. 50,00 er skattefradragsberettigede indtil kr. 1.100,00.

Knud Ballin.

BEMÆRK !!!

Bredgade 69

Niels Steensens Bibliotek
1260 København K.

vil være lukket i december og januar på grund af ombygning. Genåbningsdato vil blive meddelt senere.

Udestående bøger kan tilbagesendes eller afleveres til:

Sankt Ansgars Boghandel
Bredgade 67
1260 København K.

SKT. ANNÆ MENIGHEDS

LODTRÆKNING

Lodtrækning for Skt. Annæ menigheds børnehavefond har givet følgende resultat:

3527 – 3149 – 9431 – 0054 – 2632 –
7777 – 1141 – 0771 – 9711 – 2735 –
2971 – 7800 – 2922 – 8905 – 1109 –
2851 – 5322 – 4318 – 8271 – 6540.

Gevinsterne kan afhentes Hans Bogbinders Allé 2 inden 15. december 1970. Uafhængede gevinster tilfalder børnehavefonden.

LOPPETORV

Nu har De chancen for at blive af med gamle sager, der står og fylder op i Deres kælder eller pulterrum, og samtidig støtter De Katolske Menighedsplejer ved at give disse sager til loppetorvet på det store julemarked søndag den 29. november.

Tag telefonen og ring besked til Menighedsplejernes kontor 15 23 03 mellem kl. 10–13 eller på Bella 7101 fra kl. 18–19.

EN HJERTESAG!

Katolske Menighedsplejers gigantiske julemarked finder i år sted *søndag den 29. november* på Niels Steensens Gymnasium fra kl. 8,30–19,30. Her er stedet, hvor De kan købe mange gode julegaver til en billig penge, og samtidig støtter De det gode formål.

Der er salgsboder, automatspil, fiskedam og tombolaer. I den specielle julebod kan De købe Deres julepynt, adventskrans og julekalender.

I restaurationen er der dejligt smørbrød og i baren en rigtig julegløg.

I løbet af eftermiddagen er der stort underholdningsprogram i festsalen.

Ud over de sædvanlige messer i St. Augustins kirke på Jagtvejen er der denne dag også eftermiddagsmesse kl. 16.

Husk at sætte et stort kryds i kalenderen ved den 29. november, for den dag skal vil allesammen til julemarked. Der er gratis adgang.

MERE OM JULEMARKEDET

Super Julemarked søndag den 29. november kl. 8,30–19,00 på Niels Steensens Gymnasium, indgang: Australiensvej til fordel for *Katolske Menighedsplejer*. Salgsboder med fine julegaver, loppetorv, automatspil, fiskedam, tombolaer, granbod med adventskrans og julekalendere.

Eftermiddagens underholdning indledes kl. 13,00: Københavns Kommunes 50 mands skoleorkester – dirigent Bang Berthelsen.

Efter messen kl. 16,00 i St. Augustins Kirke, hvor biskop Martensen celebrerer, går elever fra sygeplejerskolen i Lucia-optog fra kirken til festsalen.

Derefter synger et søsterkor under ledelse af søster Agathe.

Restauranten har åbent hele dagen. Kom og tag hele familien med!

Gratis adgang!

Generalforsamling i Danmarks Katolske lærerforbund

Efter udfaldet af den 8. ordinære generalforsamling indkalder den fungerende bestyrelse til

EKSTRAORDINÆR

GENERALFORSAMLING

lørdag den 12. december 1970

på Rygårds Skole,

Bernstorffsvej 54, Hellerup

Generalforsamlingen begynder *kl. 13,30*.

I overensstemmelse med vedtægternes § 10 skal den fungerende bestyrelse fremsætte følgende forslag til behandling:

1. Valg af ny bestyrelse.
2. Såfremt en ny bestyrelse ikke vælges, foreslås foreningen opløst og dens formue overdraget Religionspædagogisk Udvalg.

For at efterkomme det i vedtægternes § 11 nedlagte krav om »en skriftlig motivering« skal bestyrelsen henvise til de medfølgende redegørelser: Formandsberetning fra og referat af den 8. ordinære generalforsamling.

Forslag til behandling på den ekstraordinære generalforsamling (herunder opstilling af kandidater til bestyrelsen, cfr. ovenfor) skal ifølge vedtægternes § 11 tilgå formanden inden to uger før generalforsamlingen, dvs. med sidste postombæring lørdag den 28. november 1970.

Hans Bang, fg. formand.

ADVENTSVIGILIE OG

KRYBBESPIL I

SCT. ANSGARS KIRKE

Den 6. december, 2. søndag i advent, afholdes adventsvigilie kl. 17. Læsninger, prædiken og bøn vil belyse ordene fra Johannes' Åbenbaring »Se, jeg gør alle ting nye«. Salmebog bedes medbragt.

Tirsdag den 8. december, Marias uplettede Undfangelse, læses messen kl. 8 og 19,30. Der prædikes til messen kl. 19,30. Messen kl. 16,30 bortfalder.

Søndag den 20. december kl. 20 opfører Sct. Vincens Kirkes børnekor et krybbespil i kirken. Koret opførte et Mariaorium sidst i oktober, som det havde megen ære af.

K. G.-H.

SANKT ANTONI MENIGHEDS

LODTRÆNING

Lodseddel, Sankt Antoni Menighed. Følgende numre er udtrykket: 9130, 1708, 8994, 5242, 6033, 4905, 3788.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PA-læ 2323.

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN
smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
Tlf. 12 27 75

Benzon's

Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. Benzon.
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Skal De flytte?
AMAGER
SLETTEFORRETNING
Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.

Tlf. Minerva 6761

Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Dansk Kliche Fabrik

Rådhusstræde 4 - København K
Tlf. *MI 2557

Mathias Christensen
ABSALONGADE 14
Aalborg

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg
Telefon 12 03 01

Folmer Olsen

Begravelse ordnes
Røberbansgade 37
Aalborg. Telefon 12 15 57

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Ryø A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Radio og fjernsyn
Fjernvarme - køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Fiskehallen

Kastetvej 67, Aalborg
Telefon 13 44 84

Axel Larsen

Anlægsgartner
Ericavej 34, Søborg
Telefon Søborg 8286

C. B. Rilla & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby. Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sydhavns Fiskehal

v/ Rich. Rasmussen

Fisk, vildt, dybfrosen fjerkræ
Mozartvej 21. Telefon VA 5547

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Fint arbejde - Tria 6070

rimelig pris

Er De tilfreds med Deras snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.

Tlf. (01) 14 24 82

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUFTE OG

VACUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.

Frøderiksborggade 22

København K.

Tlf. *Minerva 2314

Fisk og vildt

Axel Pryde A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,

aut vand- og gasmester.

Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.

Telefon 85 05 11

R. Schulik

Slagterforretning

Nørrebrogade 48, Enebørg

Telefon 12 02 14

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør

Christiansbjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske institutioner

Lys, kraft og varme

For at betjene vore kunder bedst muligt
har vi nu fået radiotelefon i vore biler

Støt vore annoncører!

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).
Redaktionssekretær: Eili Gambell
Lay-out: N. P. Dahlerup.
Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annoncækspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVa 2997 (kl. 8-10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Binas Alle 16.

2000 København F,
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Film ved Jakob Frandsen

TRISTANA

Den nu 70-årige spanske instruktør Luis Buñuel skulle have lavet *Tristana* lige efter den stærkt antikirkelige film *Viridiana* (61), men på grund af den store skandale, den vakte i hans hjemland, var det ikke muligt for ham at slippe igennem censuren med den analyse af spansk provinsliv, som *Tristana* (også) er. Nu skyldes det nok snarere verdensberømmelsen end en liberalisering af de spanske myndigheder, at Buñuel har fået lov til at slutte sin lange instruktørkarriere i sit hjemland.

Don Lope (Fernando Rey) bor i en gammel castiliansk by. Han er nået til skelsår, men tillader sig alligevel meget i form af kvindelige forbindelser i modsætning til hans meget ortodokse og ømfindtlige holdning i ærresspørgsmål. Han tager den forældreløse purunge

Tristana (Catherine Deneuve) til sig som sin steddatter, men efter et stykke tid supplerer Don Lope faderrollen med elskerrollen. Samtidig indprenter han den unge pige, at kærlighed kun kan trives i absolut frihed, og at ægteskabet sløver lidenskaben.

Der sker det ubehagelige for Don Lope, at hans opdragelse af *Tristana* lykkes. Hun væmmes efterhånden over samlivet med den gamle mand og søger kontakt ude i byen bag Don Lopes og husbestyrerinden Saturnas ryg. Hun møder den unge maler Horacio (Franco Nero) og stikker af med ham, men bliver efter et par år alvorligt syg og vil tilbage til Don Lope. Begge har ændret sig radikalt. *Tristana* er ikke længere en uskyldig ung pige, men er ældet betydeligt og er samtidig plaget af en mærkelig blanding af frustreret seksualitet og uvant religiøsitet. Don Lope, som har lagt sin foragt for præsteskabet og myndighederne på hylden, plejer med faderlig omsorg *Tristana*, mens hun til gengæld foragter ham mere og mere for hans velgerninger. Til slut, da Don Lope får et hjerteanfald, undlader hun at tilkalde læge, så Don Lope dør af det.

I en atmosfære af indelukthed og forfald udfører Buñuel sit kammerespil udsat for spansk provinsliv. Men perspektivet er videre end som så. Filmens emne er ikke blot nogle mennesker, der ikke kan leve op til deres egne liberalistiske idealer, men også en beskrivelse af den politiske situation i Spanien. Don Lopes sminke kan ikke skjule hans forfald, ligesom hans omsorg for den tidligt forførte *Tristana* ikke kan stemme hende blidere. Hun venter blot, til den gamles (læs Franco-styrets) opløsning er så vidt fremskredet, at en undladelse kan sende ham i graven. Har man bare

en gang været i Spanien og lidt væk fra turistgaderne, har man også set utallige af borgerkrigens ofre, som mangler en arm eller et ben. *Tristana* lider samme skæbne, idet hun får amputeret det ene ben, og hun tager lige så meget skade på sin karakter, som det spanske folk har gjort.

For øvrigt er skildringen af de sociale omgivelser diskret som altid i Buñuels film. Nedkæmpelsen af en arbejderopstand og nedskydning af en gal hund strejfes lige, for at vi skal forstå det åndelig og sociale miljø, personerne færdes i. De fleste holdninger og iagttagelser kommer frem i forholdet mellem *Tristana* og Don Lope, de to, som gensidigt bestemmer og fordærver hinandens liv. Hvis man vil vide mere om Buñuels univers og livsproduktion, er der lige udkommet en fortrinlig bog med titlen »Kætteren Buñuel« af Martin Drouzy (Rhodos, 32 kr.).

Tristana hører absolut til de film, man skal se, men målt med Buñuels andre film virker den knap så stærk og provokerende. Hans livsanskuelse lader sig lige så lidt som i hans tidligere værker indfange i et bestemt mønster, men jeg savner noget af den frækhed i klipningen, som vi f. eks. oplevede i *Mælkevejen*. Måske har jeg ladet mig narre af den afdæmpede form til at overse, at formen passer ganske godt til den åndelige forrådnelse, filmen afdækker.

I det oprindelige manuskript slutter filmen med Don Lopes bemærkning om, at »livet slet ikke er så dårligt, som mange tror«. Ironien er tydelig, men har ikke fået lov til at stå for sig selv, idet der, noget umotiveret, er klistret et par flash-back på til sidst. Det er og bliver dog kun en skønhedsplet.

Jakob Frandsen.

23/24 1970
forum
karask

JULEN 1970

ÆRE VÆRE GUD I DET HØJESTE

Har et menneske intet at kæmpe for, intet at dø for, hvad lever det så for? Har et menneske ingen at kæmpe for, ingen at dø for, hvem lever det så for? Og har et menneske ingen at kæmpe med, ingen at dø med, hvem skal det så leve med? Med sit livs hændelser som udsigtsløst og formålsløst rejsegods vandrer det ensomt af sted, tomt, for uforberedt, næppe registrerende, næppe mærkbart at blive standset og visne, forfalde i dødens greb: Et favntag uden smerte eller lykke, blot hengliden og nedskrivning til nul. Ikke mæt af dage og med den livets træthed, der er levet liv, livsfylde. Men rodløst, flakkende – måske med en sidste hektisk påkaldelse af en drøm, en længsel, som aldrig slog rod, men forblev uopfyldt. Et liv med kriser uden opbrud, uden opstigning, bare skred på skred. Uden nederlag, for der var ingen kampe. Uden kampe, for der var intet at dø for. Uden død, for der var ikke liv. En tilskuer til virkeligheden, et vidne uden vidnesbyrd, sådan var det – livet: en parentes mellem undfangelse og død.

Og dog dør man: den lille død. Siger farvel til de forskellige livsstadier som barndom, ungdom osv. Tager afsked med det, der har været, men ikke mere er. Og så kommer den store død, den gemte og glemte, men vanskelige død. Hvad gavnede det så et menneske, at det kun var på vej mod noget, der siden hen ikke ville være? Fortiden lever i erindringen. Fremtiden er horisonten, der altid viger. Og nutiden, uforløst... Og fremtiden, den altid vigende horisont, bestandig på flugt, men som vor tid mere end nogen anden er indstillet på: en fremtid af og i denne verden, derfor hvileløs, hjemløs – som manden med leen. En fredløs fremtid, hvis underste drift er et magisk krav om evighedsværd. Mennesket i et monstrøst livtag med sin egen forgængelighed. En fremtid af en VÆRENS-kvalitet, mennesket selv vil skabe. Forrådt og forødt af det 20. århundredes blinde overtro: Mennesket, der vil være sin egen afmægtige, men illusorisk forjættende undsætning.

Der er ikke alene en verden, men Gud selv, til forskel fra denne fremtidstro og det kristne håb. Hvoraf kommer det da, at det kristne budskab har så ringe gennembrudskraft? Her må enhver svare sit. Tro endelig ikke, svaret er at finde hos andre, dersom man ikke finder det hos sig selv. Også ved juletid, hvor det egentlige for længst er kvalt i triumferende travlhed, nissevat og granvoksne juletræer. For kun ved juletid hentes livets konserverede alvor og glæde frem af de kommercielle tabernakler. Livet bliver med ét slag højtideligt, følsomheden skærpes, og næstekærligheden varmes op i skæret fra juledekorationernes lysende flammer. Det er højtidens programmerede sindelag, der får en chance. For det er jo jul.

Nu er det sket det længe ventede. Han er kommet, den Salvende, Frelseren. Profeternes profeti er opfyldt. Udlændigheden er overstået. Gud er blevet menneske. Benådede, lever vi i nådens tid: »Frygt ikke, thi se, jeg forkynder eder en stor glæde, som skal være for hele folket. Thi eder er i dag en frelser født i Davids by; han er Kristus, Herren! Og dette skal være jer et tegn: I skal finde et barn svøbt og liggende i en krybbe.« Og i det samme var der med engelen en mangfoldig himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sagde: »Ære være Gud i det højeste! og på jorden fred i mennesker, der har hans velbehag!« Måtte denne sandhed bære frugt i vort liv.

Hans Jensen

KRISTUS

Kristus klatrede ned
fra Sit nøgne Træ
i år
og løb derhen hvor
der ikke var nogen rodløse Juletræer
behængt med hule hjerter og skøre stjerner

Kristus klatrede ned
fra Sit nøgne Træ
i år
og løb derhen hvor
der ikke var nogen forgyldte Juletræer
og ingen kunstige Juletræer
og ingen kunstfærdige Juletræer
og ingen guld-Juletræer
og ingen sorte Juletræer
og ingen blåpudrede Juletræer
oplyst af elektriske kærter
og omkranset af elektriske blikbiler
og kære kedelige slægtninge

Kristus klatrede ned
fra Sit nøgne Træ
i år
og løb derhen hvor
ingen pågående kræmmere
afsatte Bibelen
i to-takts Cadillac
og hvortil ingen varehus-vuggestuer
komplet med plastic-baby i krybbe
blev sendt som postpakke
babyen anbefalet
og hvor ingen Vise Mænd
roste Lord Calvert Whisky
i fjernsynet

Kristus klatrede ned
fra Sit nøgne Træ
i år
og løb derhen hvor
ingen fed fremmed
i rød flonelsdragt
med falsk hvidt skæg

NOTES BLOKKEN

TREDE NED

gik rundt og gav hånd
og præsenterede sig selv
som én eller anden Nordpols-helgen
på vej gennem ørkenen til Betlehem,
Pennsylvania,
i en Folkevogns-slæde
trukket af raske Adirondack-rensdyr
med germanske navne
og gav Ydmyge Gaver fra sække
fra Saks Fifth Avenue
til enhvers indbildte Kristusbarn

Kristus klatrede ned
fra Sit nøgne Træ
i år
og løb derhen hvor
ingen Crosby salme-sangere
sukkede efter en sød jul
og hvor ingen
vingeløse variete-engle med skøjter
gled gennem vinterens vidunderland
til bjældeklangshimmelen
hver dag klokken halv ni
med Midnats-Messe Matineer

Kristus klatrede ned
fra Sit nøgne Træ
i år
og listede langsomt ind i
en anonym Maries mave
og i det dybeste mørke
i enhver anonym sjæl
venter han atter på
en utænkelig
en umulig
en Ubesmittet Undfangelse
det allerskønneste
Genopstandelse

Lawrence Ferlinghetti
Fra digtsamlingen
San Francisco Renaissance
(Oversat af Erik Thygesen)

Ved julefesten plejer mennesker i alle lande at udtale gode ønsker over for hinanden. Man ønsker hinanden til lykke. »Lykke« betyder efter ordets oprindelse »en gunstig hændelse; noget, som ender godt«. Dette ønske indebærer, at det ikke er en selvfølge, at alt ender godt. »Lykken« er det uberegnelige, det uforskyldte, det, man ikke har krav på. Vi kristne ville sige, at det er nåde. Og vi ved, at alt er nåde. Og når vi ønsker hinanden til lykke, indbefatter det også, at vi har en ufravigelig tillid til, at alt vil ende godt, at alt skal ende godt. Dybt i vort væsen har vi en tro på, en forhåbning om, at uretten ikke vil sejre, at uretten ikke vil beholde det sidste ord. Alle mennesker – om de er troende eller ikke troende – har et umisteligt håb om, at ulykken og uretten ikke kan være den menneskelige eksistens' sidste mål. Selv moderne marxister som Adorno og Horkheimer, Bloch og Garaudy opdager pludselig teologien, når de taler om »Håbets princip«.

Det eneste, vi kan gøre i disse vanskelige tider, hvor mange fortvivlet er ved at give op, er at besinde os på håbet. Nogle mener, at de kaotiske forhold, vi alle kender, er tegn på liv. Andre ser i dem tegn på forfald. Men både den blåøjede optimisme og den opgivende pessimisme er forkerte holdninger. En kristen må aldrig opgive håbet, for Kristus har allerede vundet sejren. Netop julen viser os, at Gud én gang for alle har stillet sig på menneskenes side. Den »nye« pagt, som Gud har sluttet med os i sin Søns blod, er »evig«, og derfor fra hans side ufravigelig. Guds selvhengivelse til sin skabning er så overvældende, at selv synden ikke kan udlette den. Vi kristne har ingen grund til at opgive håbet. Tværtimod burde vort håb være et tegn for andre, som er ved at fortvivle.

En redaktør kan ved årets slutning ikke lade være med at håbe, at også vore læsere ville ønske os til lykke med vort arbejde. Vi kan fra redaktionens side gøre alt, hvad der står i vor magt, for at tilfredsstille alle læsere. Men hvis de ikke ønsker os til lykke, er alt forgæves. Disse gode ønsker indebærer velvilje. Vi redaktører beder ved julefesten vore læsere om et forskud på denne gode vilje. Vi kan simpelt hen ikke opfylde alle – ikke engang alle berettigede – gode ønsker. Men vi vil bestræbe os for at gøre vort bedste. Nogle klager over, at Katolsk Forum er for primitivt; andre klager over, at det er for intellektuelt. Nogle kan ikke lide, at det bringer for meget stof om kirkelige forhold i udlandet. Andre er for-tørnede over, at vi bringer for få informationer eller udvælger dem ensidigt. Man kunne belægge disse klager med mange breve og ytringer. Vi vil rette os efter de ønsker de indeholder, så godt vi nu kan. Men vi har brug for læsernes velvilje og overbærenhed. Dermed ønsker redaktionen selv alle læsere en god og velsignet jul.

TT Roos 97.

LAGT I EN KRYBBE

Af Lis Thorbjørnsen

Gennem den sidste halve snes år har unge på forskellig måde demonstreret mod julens kommerialisering. I tiårets begyndelse bivuakerede nogle medlemmer af »gruppe 61« på Rådhuspladsen et par døgn op under den 24. december. Sidste år overnattede og fastede en lille flok (teologi- og kristendomskundskabs-) studerende i Trinitatis kirke i København, tre døgn ind under jul, til og med 24. december. I Sverige har unge i juletiden demonstreret i stormagasiner.

Modsatningen mellem vort velstandsfrådseri og sulten i U-landene føles særlig grelt i julemåneden, hvor forbrugeri tager til, motiveret af en højtid, hvis egentlige mening synes glemt i alt det merkantile halløj.

Er julens mening glemt?

Samtidig med at handelen bliver hektisk i december, opretholdes den gamle tradition med julemåneden som den særlige tid for almisser.

På landet pakkede de velstående gårdmandskoner tidligere julekurve, som børnene blev sendt ud med til de fattige i sognet. I byerne har organisationer i mange år samlet ind til fattige i december måned. I december får dagbladene øje på nøden, også de blade, som den øvrige del af året ikke er særlig interesserede i store udgifter til det socialpolitiske. »Julen er hjerternes tid.«

Almisser, privat godgørenhed i denne søde juletid, opfattes af de demonstre-

rende unge som en billig måde at købe syndsforladelse på.

Men almisserne er trods alt tegn på, at julebudskabet ikke er glemt under al flitterstadsen. I mange århundreder har menneskene sørget dobbelt for husdyrene i juledagene, og de har ikke kunnet lide at sætte sig til juleaftensbordet, der var dækket så godt, huset formåede, uden at vide, at også den fattige kunne spise sig mæt.

Evangeliets ord om broderskab mellem mennesker er ikke glemt, – bestræbelserne for at give mere i julen viser, at vi godt selv er klar over, at vi den øvrige del af året giver for lidt. Mens vi til daglig bedre kan skubbe tanken om næsten til side, trænger hans ansigt sig frem, når vi befinder os ansigt til ansigt med julen.

Julens budskab om glæde rummer også et krav. Vi føler os ikke vel tilpas ved at tage imod juleglæden, hvis vi overhovedet ikke har tænkt på andre, – vi dropper en mønt i sprækken på en træsko fra indsamlingen til fattige børns fodbeklædning.

At tænke på næsten til jul behøver ikke at være hykleri. Men de demonstrerende unge har ret i, at det er at komme en smule let om ved næstekærligheden kun at gøre det til jul.

★

Julenat tier våbene, – heller ikke i krig glemmer vi julen. Et døgn våben-

hvile, for at vi kan fejre ham, der kom til jorden »med nytårsgaver, fryd og fred.«

De kristnes våbenhvile i julen – eller i hvert fald julenat – har måske også et andet motiv end at give soldaterne ro til at fejre julefesten, så godt det nu kan lade sig gøre under militære forhold.

Det andet motiv er, at vi nødig vil føre krig julenat ansigt til ansigt med julebudskabet – fred på jord, og i mennesker velbehag. Kontrasten mellem det, vi gør, og den tro, vi bekender os til, er for stor.

Våbenhvilen julenat, selv i Vietnamkrigen, er naturligvis et mere positivt træk, end hvis krigen blot fortsatte uden hensyn til julen. Men samtidig vidner våbenhvilen julenat om, at vi ikke vil være bekendt over for Gud, hvad vi gør den øvrige del af året. Der er handlinger, vi ikke vil vise ham i julenatten, hvor vi føler ham særlig nær.

★

Ligesom julealmisser er våbenhvilen en tribut til noget, vi føler, vi burde søge at leve op til, – hvad vi i hele den øvrige del af året ikke anstrenger os særligt for at gøre, men tværtimod forråder.

Vi »bomber Betlehem,« som Johannes Jørgensen skrev. Selv om vi ganske vist prøver at lade være at gøre det selve julenat.

Det er ikke så mærkeligt, at først arbejderbevægelsen og siden ungdomsopøret har vendt sig fra kristendommen.

Den danske socialdemokratiske digter Oskar Hansen skrev i 1929 et juledigt til invaliderne fra første verdenskrig. »De søndrede ansigter« kaldte han det. Bag ordene mærkes en dyb smerte over kontrasten mellem julebudskabet og dét, kristne nationer gør mod hinanden. »Brødre – hver vunde vædsker, smerterne flår og flår, rædslernes hvide ansigt vokser fra jeres sår. Hør, brødre, julens klokker gungrende går om jord. Kender I disse toner og kender I julens ord? Brødre, en frelser fødtes – det er legdens bud – hvide fløj fredens engle vidt over verden ud. Brødre – en frelser fødtes – ler I med mund i sår, hver gang I hører julens klokker med budskab går? Ser I med vanvidsøjne budskabet: Fred på Jord! I, der blev slæbt i dødens blodige krigerspor. I, der blev knust og knægtet, søndrede led for led. Brødre fra slagmarks-ødet, tror I på fryd og fred? Tror I på præk og præster? Tror I på Betlehem? Søndrede jeres ansigter stirrer af tiden frem, skriver med blod og brande sandhedens barske ord: Lurende løgn var budskabet om en Guds fred over jord! Brødre – hver vunde vædsker, smerterne flår og flår, I er den martyrs-kare, der over jorden går. Juleklokkerne stilner, og rædslerne vokser frem. Blodskæret fra jert ansigt sidder om Betlehem.«

Når »mangen har aldrig fornummet, at rosen i verden er kommet«, som

Brorson skrev, er det måske, fordi de ikke kan se, at verden er blevet anderledes af den grund, og så mener de, det ikke kan være rigtigt, – han kan ikke være kommet. Burde det ikke kunne mærkes, i hvert fald på de kristne, at han er kommet?

Nu kom han, patriarkers håb, med flammeord og himmeldåb, og barnet tyder nu i vang, hvad David dunkelt så og sang.

At den skjulte Gud blev den åbenbarede Gud, at virkeligheden bryder igennem i historien, – burde det ikke ændre verden?

☆

Det er ikke så mærkeligt, at de første kristne mente, at Jesu liv på jorden måtte betyde historiens slutpunkt.

Men ligesom Gud valgte en krybbe i en stald, valgte han et uanseligt punkt i historien.

Med en ny tidsregning gjorde vi dette punkt til historiens vendepunkt, en ny begyndelse. Men bortset fra sådanne ydre ting var kristne før og er kristne i dag tilbøjelige til at leve, som om rosen ikke var kommet. Vort liv, de flestes liv, vidner ikke om, at virkeligheden er brudt ind i historien på den tid og på det sted.

Vore gerninger skjuler Gud for de unge, der nu søger ham. Vi har kompromitteret kristendommen for dem, – derfor søger de virkeligheden ad andre veie, i solidaritet med de 'underudviklede' lande, som vor vestlige kristne civilisation har udbyttet og stadig føler

sig berettiget til at bestemme over, om nødvendigt med våbenmagt.

Den eneste måde, hvorpå vi over for de unge, der nu søger Buddhas veje, kan vidne om erfaret virkelighed, er ved at handle sådan, at der er overensstemmelse mellem tro og liv. Det er en økumenisk situation! For dét, som verden har brug for, er, at kristne, katolikker og protestanter, viser, hvad Luther så stærkt fremhævede: troens frugter.

☆

Kristen erkendelse af Gud er ikke blot en erfaring af noget, der er større end vi selv. Skaberen, opretholderen, livgiveren – den almægtige. Det er ikke blot erfaring af, at Gud er, men erfaring af, at Gud er kærlighed.

Hvis troens frugter er udbytning og krig, forurening og rovdrift på naturressourcerne, hvordan skal vi så kunne vente, at unge skal forstå, at vi tror, at Gud er kærlighed?

Vi tilhyller Guds ansigt for dem med skyer af radioaktivitet og røg. Med bombebrag hindrer vi dem i at høre Guds stemme.

☆

En ung kvinde fik at vide af en specialist, at hun sikkert ikke havde mere end to år tilbage at leve i. (Hendes veninde, Vera Brittain, har fortalt om det i en bog, Testament of Friendship.) Fuld af indre oprør over sin skæbne gik hun en dag, da hun følte sig meget træt og nedslået, op ad en bakke og kom til et trug uden for et husmandssted. Tru-

»At tænke på næsten til jul behøver ikke at være hykleri.«

Katolske kvinder ønsker reformer - nu!

gets overflade var frosset, og nogle lam stod rundt om det. Hun brød isen itu for dem med sin stok, og mens hun gjorde det, hørte hun en stemme inden i sig sige: 'Intet at eje og alligevel besidde alt.' Det var så tydeligt, at hun forskrækket så sig om, men hun var alene med lammene på toppen af bakken. Pludselig, i et glimt, forsvandt sorgen og bitterheden; ethvert ønske om ydre glans forsvandt og kom aldrig tilbage. . . . Det øjeblik på toppen af Monks Risborough var hendes livs sublimeste åndelige erfaring. Hun forbandt den altid senere med nogle ord af Bernard Bosanquet: »Og nu er vi frelst helt og holdent, vi behøver ikke at sige fra hvad, vi er hjemme i universet, og skønt vi er svage frygtsomme skabninger, er der intet i eller uden for verden, der kan gøre os bange.«

Uden angst - hjemme i universet, i kraft af erfaringen af, at Gud er kærlighed. Erfaringen overrumplede hende, da hun deltog i Guds kærlighed med en lillebitte handling. »Hvad du gør mod en af disse mine mindste . . .« En handling, hvis ydre omstændigheder havde flere træk, som kunne vise en kristen hen til Bibelen og dermed lette virkelighedens gennembrud i hende. Det gamle Testamente: Rachel, der giver den fremmede vand; ørkenomadernes op-tagethed af at vande husdyrene. Det nye Testamente: Den gode hyrde; Jesus som lammet; Jesus der giver sig selv hen som drikke. Det nyfødte barn, der i Betlehem blev lagt ikke i et drikkestrug ganske vist, men i en foderkrybbe. Kærligheden, så uanselig, og dog det største.

Lis Thorbjørnsen.

Således lød det - med én mund - fra alle verdensdele på Katolske kvinders verdenskongres i Belgien.

For nogle uger siden afholdt den internationale katolske kvindeorganisation (L'Union mondiale des organisations des femmes catholiques - kaldet UMOFC eller, hvis man anvender den engelske form, WUCWO som står for World Union of Catholic Women's Organizations) verdenskongres med efterfølgende verdensgeneralforsamling ved Torhout - ikke så langt fra den dejlige belgiske by Brügge. Bispedømmet Brügge har en 4-5 km uden for Torhout et såkaldt diosezaan huis, hvor der huses over 300 personer i enkeltværelser, til retræter, seminarer eller andre former for møder. Her havde da mere end 300 kvinder fra hele den katolske verden sat hinanden stævne - først til en kongres, derefter til verdensorganisationens generalforsamling. Fra dansk side deltog DKKFs distriktsformand fru Helene Hansen, DKKFs landssekretær Gerda Sørensen og forbundets landsformand, som igennem fire år har været indvalgt i og i øvrigt for en ny 4-årig periode blev valgt til den internationale bestyrelse.

UMOFC repræsenterer mere end 20 millioner katolske kvinder - alene i USA og Canada er 5 millioner kvinder tilsluttet verdensorganisationen. De fremmødte delegerede repræsenterede

derfor et massivt udsnit af katolske kvinder fra hele verden.

Og hele verden var repræsenteret. Fra Afrika var der repræsentanter fra syv lande, gerne 2-3 stykker fra hvert land (Elfenbenskysten, Ghana, Kamerun, Madagaskar, Tanzania og Uganda), Asien var svagest repræsenteret med repræsentanter fra kun fire lande, nemlig Indien, Indonesien, Philippinerne og Thailand, mens Sydamerika talmæssigt var meget fint repræsenteret, selv om de fremmødte 16 repræsentanter kun dækkede fire lande, nemlig Argentina, Colombia, Chile og Mexico. Nordamerika - USA og Canada - havde sendt en halv snes repræsentanter, og Australien var for første gang repræsenteret ved landsformanden for katolske kvinder i Australien. Ja, og så var der Europa, hvor alle lande - bortset fra Sverige, hvor man slet ingen kvindeorganisation har, Finland (økonomiske grunde) og Portugal (politiske grunde) - var meget fint repræsenteret. Det var første gang, Danmark havde hele tre udsendinge, - Norge havde sendt formanden for den katolske kvindeorganisation i Syd-Norge og mellem disse fire opstod et nært samarbejde.

Lige så mange lande, lige så mange sprog. Med lodder og trisser kunne alle dog fordeles på to-sprogede arbejdsgrupper med de fire sprog engelsk, fransk, spansk og tysk i en passende blanding.

Lilian O'Connor (USA), Tove Rasmussen og kardinal Suenens.

Hans Frede Rasmussen

»Tolv prædikener og en efterskrift«

». . . disse prædikener er så lidet ordinære, at man kan undres over, at det gamle evangelium kan bringes under så forskellige aspekter og dog beholde det væsentlige i sin appel til menneskebørn af 1970«
Rektor Chr. Nielsen i
»Sjællands Tidende«

92 sider. Kr. 27,-

POUL KRISTENSENS FORLAG
Åkirkebyvej 2 - 7400 Herning,
tlf. (07) 12 10 22.

Behovet for en katolsk kvindeorganisation

Der blev arbejdet – på livet løs. Kongressens tema var »l'éducation des femmes«, hvad vi på dansk bedst kan oversætte ved *kvindens uddannelse*. Måske vil nogle mene, at dette emne ikke har interesse for danske katolske kvinder. Vi har jo (takket være vore ikke-katolske medsøstre!) gode muligheder for både skoleuddannelse og faglig uddannelse, så vi har da ikke brug for en organisation – eller har vi?

Kongressen gav svaret: Så sandelig har vi brug for en kvindeorganisation, for i kirken har vi ikke en rimelig status. Vi må gerne gøre rent på og omkring altret, men vi må ikke deltage i de kirkelige funktioner ved altret: messetjeneste, diakonat osv. Og kirken interesserer sig slet ikke for, at kvinder uddannes på lige fod med mænd til tjeneste for og i kirken.

Kvinden i mandens billede

Som inspiratorer for gruppearbejdet havde man inviteret fire talere, og for at skille vind og vejr lige var der 2 mænd: pater Russo og pater Caramura og 2 kvinder professor Yvonne Pelle-Douel (Nanterre universitetet) og sr. Paloma Ceballos (franciskanerinde og sociologekspert ved UNESCO). De to første kunne man godt have undværet, – de blev vejret og fundet for lette, hvorimod begge kvinderne var fremragende.

Professor Yvonne Pelle-Douel burde kendes af danske katolikker. Læs hendes bog om Johannes af Korset (»Saint Jean de la Croix et la nuit mystique«) og bogen »Être femme« (Ed. Seuil Paris 1967). I sit foredrag understregede hun det alvorlige i den uærlighed, der påtvinges kvinden. Hun får ikke lov til eller mulighed for at være sig selv – være *kvinde-menneske*. Kvindebegrebet har for længst været bestemt af det synspunkt, at kvinden er skabt i mandens billede. Der trænges til en helt ny mandsgeneration for at ændre på dette – ja måske flere, fordi en ændring for ofte saboteres fra præsteside.

Der findes ikke en specielt kristen opdragelse

Sr. Paloma – i trediverne, lille og spinkel, men af stort format – understregede i sit indlæg om »Kristne uddannelsesbestræbelser«, at der aldrig kan være tale om én kristen form for uddannelsesaktivitet, men om mange former. Prædikaten kristen kan aldrig være noget entydigt. Det rummer tværtimod uendelig mange varianter – ingen har eneret på det kristne. Ligeledes findes der – eller bør der findes – mange for-

Spansk guitarspil og sang under messen.

mer for pædagogiske systemer, afpasset efter elevernes behov. Ofte vil det bedste resultat nås ved en blandingsform. Vigtigst af alt er dog at opdrageren, læreren, pædagogen afpasser sprog og form efter det aktuelle behov, – det er ikke alene eleven, der skal tilpasse sig lærerens form, men også omvendt.

Diskussionerne i arbejdsgrupperne på basis af disse to foredrag var meget livlige.

Bemærkelsesværdige var de ofte stærke mishagsyttringer over for de kirkelige instansers fastlåste synspunkter. Den pavelige udsending fik noget at berette om i Vatikanet – måske især, at det ikke var få gange, det blev understreget, at præsterne trængte til ikke alene en bedre uddannelse, men især at blive bedre opdraget – de er for uopdragne, lød det.

Kardinal Suenens som paneldeltager

Der var forbavsende mange gejstlige besøgende. Det bevirkede, at liturgien blev

fint tilgodeset – gerne concelebration og som oftest nadveren under begge skikkelser. Glæden, freden, kærligheden var motiverne i messerne, som blev afholdt på de fire sprog – med moderne sang og musik. Smukkest var det vel nok de dage, hvor det var de spanske og franske sprogede, der stod for sang og musik – vi formelig dansede op til nadverbordet til spansk guitarspil og sang »Jeg vil synge Herren en sang om håb og kærlighed, jeg vil synge Herren en sang om fredens veje«, – og denne kærlighed og fred oplevede vi og fattede håb.

Det prægede også paneldiskussionen med kardinal Suenens. Dristige spørgsmål blev stillet, som alle vidnede om det håb for fremtiden, som katolske kvinder havde fattet. Kardinal Suenens svarede da også ganske roligt: Bliv ved med at forlange en ændring, forlang en anden status for kvinderne og en anden holdning fra kirken, fra dem derhjemme og fra Rom.

To-R.

Med dette hæfte ønsker
redaktionen vore læsere og
medarbejdere en glædelig
jul og et velsignet nytår

Interkommunion - et omstridt spørgsmål

Nedenstående artikel er skrevet af medredaktør ved den fremragende svenske »Katolsk Informations Tjänst« (KIT), dr. theol. Herman Seiler S.J. Artiklen er et upræsentt indlæg i debatten omkring interkommunionen, som i dag er et både aktuelt og eksistentielt spørgsmål for mange kristne – ikke mindst i de nordiske lande. Forfatteren indrømmer gerne, at hans indstilling falder helt i tråd med den katolske kirkes holdning til dette spørgsmål. Hans synspunkter er imidlertid en helt personlig kommentar til forskellige sider af sagen, som efter hans mening i alt for høj grad bliver overset, når dette problem behandles.

En ufravigelig forudsætning for debatten

Der er ikke noget, der er mere ubehageligt end at begynde på en alvorlig samtale uden først at sætte sig ind i de forskellige sider af sagen og gøre rede for de tilsvarende begreber. Desværre har dette enten slet ikke eller kun i ringe grad været tilfældet, hvad angår det spørgsmål, jeg her taler om, eller også har sprogbrugen været så forskellig, at der er kommet urede i tingene. Situationen var efterhånden blevet så forvirret, at Kirkernes Verdensråds kommission Faith and Order så sig foranlediget til at indføre klarere og mere nuancerede begreber i en studietekst i 1969 (Beyond Intercommunion. On the Way to Communion in the Eucharist).

I teksten (som er blevet til i samarbejde med katolske teologer) skelnes der – og det forekommer mig at være det egentlig værdifulde ved den – nøje mellem følgende begreber: *Begrænset adgang* til nadveren, hvor en kirke undtagelsesvis giver medlemmer af andre kirker adgang til at modtage nadveren i den pågældende kirke. *Almindelig adgang* til nadveren, hvor medlemmerne af andre kirker i almindelighed eller oven i købet »alle, der elsker Herren« får adgang til at modtage nadveren i den pågældende kirke (Faith and Or-

der-konferencen i Lund i 1952 betegnede dette som »åben kommunion«). *Gensidig adgang* til nadveren eller interkommunion i egentlig forstand, når to kirker eller trossamfund træffer en indbyrdes aftale om, at deres medlemmer gensidig har adgang til nadveren i de pågældende kirker. *Intercelebration* er en yderligere udvidelse af denne interkommunion. Ordet kan forstås på to forskellige måder, idet der enten er tale om, at to præster fra to forskellige kirker fejrer eukaristien i fællesskab, eller om at en præst fra den ene kirke til en vis grad medvirker ved eukaristien, som fejres af en hovedcelebrant fra den anden kirke.

Af alvorlige grunde, som jeg skal forklare nærmere nedenfor, burde vel alle – katolikker såvel som ikke-katolikker – lægge vægt på at skelne klart mellem disse forskellige faktiske forhold.

Jeg kan ikke undgå at konstatere, hvor lidt man i Sverige både fra teologisk og kirkelig side har bestræbt sig for at klarlægge og give tydeligt udtryk for disse væsentlige forskelle. Selv Faith and Order-komiteens udtalelse om spørgsmålet i 1969 giver indtryk af, at man i hvert fald i praksis (og måske også i teorien) kun lægger ringe vægt på en sådan differentiering.

Dette kan beklageligt nok kun skade

såvel den økumeniske forståelse i almindelighed som selve spørgsmålet om »interkommunion«. Her kan man kun tilslutte sig Vilmos Vatjas besindige ord: »Så længe man i forbindelse med nadverfællesskabet vil behandle alle spørgsmål på en gang under stikordet 'interkommunion' og i praksis vil oprette fuld fælles gudstjenestefejring mellem de fra hinanden adskilte kirker, er dette forsøg dømt til at strande.« Man kan kun undre sig over, hvor lidt vægt man bl. a. i Sverige har lagt på disse ord fra kompetent luthersk side.

For sagens egen skyld forekommer det mig, at kravet om at tage alle sider af den op til undersøgelse og at gøre rede for de modsatte synspunkter, er den første ufravigelige forudsætning for en teologisk drøftelse, der virkelig har som mål at skaffe sig indsigt i spørgsmålets hele alvor og betydning.

Hertil kommer så også et andet spørgsmål:

Drøjer det sig her udelukkende om lovforskrifter?

For kort tid siden sendte Det nordiske økumeniske Institut en skrivelse til lederne af de nordiske kirkesamfund, deriblandt også til de katolske biskopper. Samtidig blev pressen underrettet om

dens indhold. På grundlag af en debat på en nordisk sekretærkonference i slutningen af september rettede instituttets ledelse i denne skrivelse en indtrængende opfordring til de omtalte ledere:

»... I de nordiske lande – såvel som over hele verden i øvrigt – eksisterer der et meget stærkt ønske om ændringer i den kirkelige lovgivning, hvad angår kirkernes kommunionssk praksis. Den gældende lov er i mange tilfælde i skarp modstrid med en praksis, som nogle kristne af samvittighedsgrunde går ind for... Vi opfordrer Dem derfor til at prioritere dette spørgsmål og til at optage officielle forhandlinger med lederne af andre kirkesamfund for at udvirke en ajourføring af de gældende bestemmelser.«

Jeg tvivler ikke om forfatterens alvorlige økumeniske hensigt med denne skrivelse. Men det undrer mig trods alt en hel del, at hele spørgsmålet om »kirkernes kommunionssk praksis« udelukkende fremstilles ud fra et kirkeretligt synspunkt. Det giver indtryk af, at man reducerer hele problemet til kun at være et lovgivningsspørgsmål, – en måde at se tingene på, som ganske sikkert må være utilfredsstillende for en del kirker, ja endda for mange kristne selv inden for den lutherske kirke og måske frikirkerne. Er der ikke al mulig grund til, at man i et så ømtåleligt spørgsmål, – som så indlysende berører dybtliggende momenter i troen, som desuden for flere kirker er tæt forbundet med hele deres syn på kirken som sådan, og som ikke mindst indebærer tungtvejende pastorale aspekter for alle de troende, – forsøger at klarlægge spørgsmålet i hele dets sammenhæng og ikke bare ud fra den handlede måde, der gør sig gældende for enkelte grupper og personer? Burde det ikke – ikke alene for kirkesamfundenes ledere, men for os alle – være et virkeligt anliggende at gå varsomt til værks i dette anliggende.

Den katolske kirke gav i en »erklæring« fra det romerske sekretariat for de kristnes enhed af 7. januar 1970 udtryk for sit nuancerede syn på problemet, som det ser ud i øjeblikket. I erklæringen hedder det udtrykkeligt, at man med glæde følger de teologiske undersøgelser og diskussioner om dette emne, der flere steder er i gang. Sekretariatet har med interesse og udbytte holdt sig underrettet om de anstrengelser, man gør sig for at skabe større klarhed i problematikken og fastlægge en mere nøjagtig terminologi. Men senere fastslås det alligevel nøgternt og med beklagelse, at man med det arbejde, der hidtil er gjort, endnu ikke har opnået sådanne resultater, at de i almindelighed har kunnet accepteres. »Den katolske kirke ser sig derfor for

øjeblikket ikke foranlediget til at ændre bestemmelserne i den økumeniske vejlednings første del (dvs. hvad angår deltagelse i hellige handlinger). Det adfærdsmønster, der her kommer til udtryk, beror på kirkens refleksioner over sin egen tro og tager hensyn til de troendes pastorale behov. Før det kan komme på tale at ændre forholdet på dette område, må man have absolut visshed for, at en eventuel ændring er i nøje overensstemmelse med kirkens trosbekendelse og til gavn for de troendes åndelige liv.«

I denne erklæring forekommer på den ene side kirkens tilbageholdenhed at være af interesse: Den betragter spørgsmålet som værende tæt forbundet med dens egen tro. Dens ledetanke er at forblive i overensstemmelse med sin trosbekendelse og at tage hensyn til de troendes pastorale behov. På den anden side udelukker den ikke muligheden for en økumenisk udvikling i fremtiden, som den dog ikke i første række betragter som noget, der afhænger af menneskelige transaktioner, men som noget, der er afhængigt af Forsynets veje og Helligåndens ledelse (jfr. dekretet om økumeni, 24), og som forudsætter en samstemmende opfattelse af visse principielle spørgsmål.

Derfor bør man i hvert fald ikke helt se bort fra, at der foruden dette også er andre samvittighedskrav, som ikke mindre og måske endda først og fremmest bør tages i betragtning foruden den »praksis, enkelte kristne af samvittighedsgrunde går ind for«.

I denne forbindelse opstår også et tredje spørgsmål.

Personlig oplevelse af kristent fællesskab og den institutionelle kirke

Her står man unægtelig over for et virkeligt problem for mange kristne i dag, et problem, som der er al mulig grund til at tage alvorligt. Jeg skal dog her indskrænke mig til at belyse en side af det.

Der har udviklet sig mange forskellige former for fællesskab mellem de adskilte kristne, former, der ud over det rent menneskelige også hviler på virkelig kristne motiver, og som i sidste instans har deres grundlag i dåben, fælles bøn, fælles indsats osv. Dette menneskeligt og kristent oplevede fællesskab udfordrer i dag kristne mennesker til at ønske (eller foregribe) et fuldstændigt nadverfællesskab som udtryk for deres fælles oplevelse af fællesskabet med Kristus. Som støtte for deres synspunkt citerer de Kristi ord: »Hvor to eller tre er forsamlede om mit navn, der er jeg midt iblandt dem.«

Jeg er slet ikke ufølsom over for dette samvittighedsspørgsmål. Men uden på

nogen måde at foregive, at jeg dermed løser problemet, vil jeg i denne forbindelse først gerne fremkomme med to kritiske bemærkninger.

1. En katolsk teolog skrev for nylig om dette: »En kritisk iagttager kan ikke undgå at lægge mærke til den måde, hvorpå en begrænset, almindelig eller gensidig adgang til nadveren eller andre former for fælles eukaristisk fejring af nadveren i givet fald motiveres eller gennemføres, og til at visse motiver og følelsesudbrud i denne sammenhæng tit minder om en 'karismatisk' bemyndigelse, som – hvis man virkelig tænker tanken til ende – næsten ikke kan undgå at sætte spørgsmålstegn ved den konkrete institutionelle kirke. Men dermed skulle man i sidste instans også sætte spørgsmålstegn ved økumenien som sådan. Økumenien har jo nemlig netop sin berettigelse i kraft af den kendsgerning, at den menneskevordne Kristus har indstiftet en synlig-usynlig, dvs. en institutionel kirke. Det er selvmodsigende at fejre eukaristiens 'legemlige' sakramente, samtidig med at man påberåber sig en slags 'åndelig' kirke. Men i grunden er det jo netop det, man gør, når man i økumenisk begejstring (eller protest) gør sig fri af embedskirken og dens regler og påberåber sig en direkte oplevelse af Herren.«

2. Disse kristne overser muligvis et meget vigtigt synspunkt, som – i hvert fald inden for katolsk tro og tankegang – spiller en betydelig rolle, nemlig det syn på *rangorden* og *struktur*, som er til stede i kirken og i den kristne tro. I en tid med fremadskridende nivellering, og hvor massemediernes overskrifter udjævner alle nuancer, er det måske netop kirkens og de troendes opgave at holde denne sans for rangorden og struktur i live.

To eksempler kan måske tjene til at illustrere denne tankegangs sammenhæng med det spørgsmål, vi her beskæftiger os med.

Vor Herre Kristus er til stede i kirken på forskellige måder, under forskellige skikkelser og så at sige med forskellige grader af »intensitet«. Han er til stede i sit ord, når de hellige skrifter oplæses i kirken, men han er også til stede – og det i allerhøjeste grad »intensest« – når det eukaristiske offer og sakramente fejres i kirken under brødet og vinens skikkelse (jfr. liturgikonstitutionen, nr. 7). Når den katolske kirke betragter det som et alvorligt problem at give almindelig og gensidig adgang til nadveren inden for de forskellige kirker, drejer det sig åbenbart for den om, hvorvidt man i et kirkesamfund har »bevaret det eukaristiske mysteriums oprindelige og fulde indhold« (dekretet om økumeni, nr. 22),

således som Kristus har villet og indstiftet det. Den benægter ikke, at man – selv om præsteembedets sakramente savnes – fejrer en »ihukommelse af Herrens død og opstandelse«, og at »livsfællesskabet med Kristus« kommer til udtryk der (ibid.). Det spørgsmål, kirken altså stiller, er, om mysteriets dybeste væsen i dets fulde *sakramentale* intensitet kommer til udtryk og fejres, som Herren har villet det. Selv om man ikke deler denne tro, må man i hvert fald indrømme, at det er et spørgsmål, som hverken den kristne eller kirken kan se bort fra.

Og endnu et eksempel i denne forbindelse:

Selv et personligt oplevet kristent fællesskab mellem troende fra forskellige kirker eller kirkesamfund kan ikke undgå at rejse spørgsmålet om ens eget samfunds forhold til Kristi ene synligt- usynlige institutionelle kirke. Ifølge katolsk trosopfattelse kan man have del i denne synligt- usynlige Kristi kirke. Man kan have del i flere principielle elementer i den. Men derved bliver man endnu ikke et lem på Kristi mystiske – synligt- usynlige – legeme i ordets fulde indhold og betydning. Også her er der tale om en trindeling og en struktur, som er væsentlig og principiel ikke mindst og netop ud fra et økumenisk synspunkt.

Dette fører os videre til et fjerde mere principielt synspunkt, som det nok kan være vigtigt at indskyde her:

Det 2. Vatikankoncilts problematik i forbindelse med dette spørgsmål

Som bekendt skete der på det 2. Vatikankoncil en uddybelse af den katolske kirkes syn på sig selv. Et af fremskridtene på det 2. Vatikankoncil var, at det nåede frem til en ny og mere nuanceret bevidsthed i selve sit syn på kirken: »Denne kirke, som i denne verden er indstiftet og ordnet som et samfund med samfundsmæssige strukturer, er faktisk til stede i den katolske kirke (*substitut in Ecclesia catholica*), som ledes af Peters efterfølger og af de biskopper, der er i kommunion med ham, hvilket ikke altid udelukker, at der også uden for kirkens synlige struktur findes flere elementer af hellighed og sandhed, som – eftersom det er gaver, der er særegne for Kristi kirke – drager hen imod den katolske enhed« (konstitutionen om kirken, nr. 8).

På den ene side erklærer man altså her, at den ene og sande Kristi kirke eksisterer historisk konkret. Den kan konstateres og erkendes til trods for, at den har karakter af et mysterium. Men alligevel fremstilles denne identitet ikke længere som noget absolut eksklusivt. Koncilet siger ikke: Kristi kirke »er« den katolske kirke. Dermed benægtes

det på ingen måde, at Kristi kirke kan erkendes. Men koncilet er indstillet på det faktum, »at der også uden for dens synlige struktur findes flere (kirkelige) elementer af hellighed og sandhed«, og at ikke-katolske kirker og samfund – i forskellig grad – har del i Kristi indstiftelse. »De fra os adskilte kirker og kirkesamfund savner (nemlig) på ingen måde vægt og betydning i frelsesplanen«, og Helligånden vægrer sig ikke ved »at bruge dem som midler til frelse«, selv om de »henter deres kraft fra den nådens og sandhedens fylde, som er blevet den katolske kirke betroet« (dekretet om økumeni, nr. 3). Desuden fastslår koncilet på betydningsfuld måde, at den økumeniske bevægelse er blevet til uden for den katolske kirke ved Helligåndens virke (ibid. 1).

Her gives der helt klart et grundlag og et nyt udgangspunkt for forholdet til andre kirker og kirkesamfund og for værdsættelsen af deres forskellige »elementer af hellighed og sandhed«, ja endda af deres »hellige handlinger« (dekretet om økumenien, nr. 3). Koncilet var sig i denne forbindelse bevidst, at man i den tidligere omtale af kirkens forhold til andre kristne kirkesamfund hverken havde taget tilstrækkeligt hensyn til disse kendsgerninger eller – som følge deraf – til disse samfunds kirkelige karakter.

På den anden side kan man tydeligt skelne en vis problematik i disse udtalelser fra koncilets side. Når man nu bagefter opmærksomt læser koncildokumenterne, træder det nemlig tydeligt frem, hvor vanskeligt det er, at skrive teologisk om dette forhold på en ny måde, uden at det giver anledning til misforståelser. Man har for nylig skrevet om koncilets »inklusive« kirkesyn (J. Witte, *Gregorianum* 1970). Men man bliver vel nødt til at indrømme, at dets nærmere bestemmelser har fået karakter af skitser og stiller os over for andre væsentlige problemer. Hvad angår deltagelsen i hellige handlinger (*communicatio in sacris*) har koncilet i dekretet om økumeni, nr. 8, fremsat to principielle synspunkter, som bør tages med i betragtning. Men det har indskrænket sig til at antyde en dybere motivering uden at gå nærmere ind på f. eks. spørgsmålet om, på hvad måde sakramenterne og deriblandt først og fremmest eukaristien er tegn på og udtryk for kirkens enhed.

Man kan naturligvis sige, at det 2. Vatikankoncil først og fremmest havde pastoralt sigte, og at denne måde at se tingene på, var berettiget, når det gjaldt om at åbne nye perspektiver. Men samtidig burde man lige så åbent indrømme koncilets begrænsning, hvad angår at klarlægge og uddybe visse spørgsmål.

Ikke uden grund har måske netop dette bidraget til at vække overdreven forventninger her og der.

Derfor forekommer det mig, at netop det sidste spørgsmål, jeg antydede, – nemlig spørgsmålet om i hvilken grad eukaristien er et tegn på og et udtryk for kirkens enhed, – bør tages op til nærmere undersøgelse, før man begynder at tale om eukaristisk deltagelse i hellige handlinger i andre kirkesamfund.

Et eukaristisk kirkesyn, som bør undersøges nærmere

I koncilets dogmatiske konstitution om kirken, kapitel 3, dvs. netop i det kapitel, som handler om kirkens hierarkiske struktur og nærmere betegnet, hvor der i konstitutionen er tale om biskoppernes liturgiske tjeneste, står der en kort, men bemærkelsesværdig tekst, som er blevet indskudt på det sted, uden at der i sammenhængen er nogen tvingende begrundelse for det.

Hele konstitutionen går ellers nærmest ud fra kirkens universelle perspektiv og dens helhed stort set. Kirken ses i denne konstitution ikke bare i sin juridiske samfundsstruktur og som en slags stor organisation, men som et mysterium, der hviler på den treenige Gud, som et helligt Gudsfolk, som Kristi mystiske legeme, hvor hver især har sin sendelse og sine nådegaver. Men dette perspektiv er naturligvis ikke det eneste tænkelige. Man kan også se kirken i et andet perspektiv, og netop ud fra dette bemærkelsesværdige perspektiv skildres kirken i den omtalte tekst: »Kristi kirke er (også) virkelig til stede i alle de retmæssige lokale menigheder, som – forsamlede omkring deres hyrder – også kaldes kirker i Det nye Testamente. De er nemlig hver på sit sted det nye folk, som Gud har kaldet i Helligånden og i stor fylde. I dem forsamles de troende ved forkyndelsen af Kristi evangelium, og i dem fejres Herrens nadvers mysterium, 'så at alle brødre bliver knyttet sammen til et legeme ved Herrens kød og blod'.« Og koncilet siger videre: »I disse menigheder er Kristus nærværende, selv om de ofte er uanselige og fattige eller lever spredte og isolerede. Ved hans kraft holdes den ene hellige katolske og apostolske kirke sammen« (nr. 26).

Ifølge denne tekst er kirken altså nærmest til stede i den lokale menighed. Og om denne lokale menighed siges det mest betydningsfulde, som til syvende og sidst kan siges om den universelle kirke, nemlig at Kristus selv, hans evangelium, hans kærlighed og de troendes samfund er til stede i den. Det betones udtrykkeligt i konstitutionen, at denne lokale forsamling ikke bare er et admi-

nistrationsområde inden for en religiøs stororganisation, men at her er kirken faktisk til stede, og her er Kristus selv i eukaristien og i kærligheden. Hermed antydes der i konstitutionen om kirken noget, som uden tvivl kan kaldes en lære om den lokale kirke.

Koncilet har her unægtelig taget en tanke op, som også er af central betydning for den ortodokse kirkes »eukaristiske« syn på kirken, som en kendt ortodoks teolog har formuleret på følgende måde: »Kirken realiserer sig som organisme, som Kristi legeme, i eukaristien. Men eftersom eukaristien ikke er en del af Kristi legeme, men hele Kristus, er kirken, som realiserer sig i eukaristien, på samme måde ikke bare en del af eller et lem på helheden, men Guds kirke i dens helhed og udelelighed, som er og bliver synlig overalt. Hvor eukaristien er, er også hele kirken, og omvendt: eukaristien er kun der, hvor hele kirken er, dvs. hele folket forenet med sin biskop« (A. Schemann i: Bibliothek für orthodoxe Theologie und Kirche, Bd. 1). Dette betyder kort sagt, at de lokale menigheder hver for sig er hele kirken, når de samles omkring deres biskop eller hans stedfortræder for at fejre eukaristien.

Burde man ikke i højere grad, end det nu er tilfældet, også tage et sådant eukaristisk syn på kirken alvorligt (med alle dets komplikationer), et kirkesyn, der har sine rødder i hele den katolske (og ortodokse) trosopfattelse? Og burde man ikke også fra økumenisk side indse, at ingen foregribelse af »interkommunion« vil løse det problem, som opstår af det?

Økumeniske muligheder

Alt det, der er sagt ovenfor, betyder ikke, at jeg betragter spørgsmålet som uløseligt. Ethvert initiativ og enhver indsats for at uddybe teologien om kir-

ken, embedet og eukaristien som sakramente og offer for at få øje på disse spørgsmåls historiske sammenhæng med splittelsen mellem de kristne, kan man kun hilse med glæde.

Såvel på lokalt som på verdensplan gøres der for øjeblikket et intenst arbejde i så henseende, og man kan håbe, at de samtaler, der finder sted, virker efter hensigten, så standpunkterne efterhånden kommer hinanden nærmere. Det kan ikke benægtes, at noget sådant allerede er sket på overraskende måde i flere forskellige forbindelser. Der er ingen tvivl om, at det er den egentlig økumeniske vej, ad hvilken man kan komme videre med dette spørgsmål.

Af mere (omend ikke udelukkende) praktisk betydning er Moskvapatriarkatets synodale beslutning i begyndelsen af året om, at katolikker og »gammelkatolske« har adgang til kommunionen i den russisk-ortodokse kirke, fordi de, hvad angår modtagelsen af kommunionen i Rusland, befinder sig i en nødsituation.

Denne beslutning ligger på linie med patriarkatets tidligere beslutning om at anerkende gyldigheden af vielser mellem katolikker og ortodokse, som finder sted i den katolske kirke. Begge disse beslutninger må – ifølge enhedssekretariatets fortolkning af dem – ses som et svar på de skridt, den katolske kirke i koncildekretet om de uerode østlige kirker og i en bestemmelse, der i 1967 blev udsendt af kongregationen for de østlige kirker, har taget med hensyn til blandede ægteskaber mellem katolikker af latinsk ritus og medlemmer af de ikke-katolske østlige kirker.

Også den katolske kirke har som bekendt givet enkelte ikke-katolikker adgang til nadveren i visse »nødsituationer«, dvs. i »dødsfare eller svær nød, under forfølgelse og fangenskab« og i »andre alvorlige nødstilfælde«. I disse sidstnævnte alvorlige nødstilfælde kan

biskoppen give en sådan tilladelse. Betingelserne er, »at vor medkristne fra en af de fra os adskilte kirker ikke har mulighed for at komme i forbindelse med en præst fra sit eget trossamfund, at han af egen fri vilje anmoder om at få lov til at modtage sakramenterne af en katolsk præst, og at han på den måde udtrykker sin tro på disse sakramenter i overensstemmelse med den katolske kirke og har det rette sindelag«.

Hvad disse »andre alvorlige nødstilfælde« angår, er enhedssekretariatet for nylig kommet med en fortolkning, som i denne sammenhæng bør bemærkes: »Det er tænkeligt, at sådanne tilfælde kan fremgå af den aktuelle diskussion om eukaristien. Den viser nemlig fremskridt i den fælles tro på og forståelse af eukaristien. Den kan således påvirke den enkeltes overbevisning og tro og på den måde skabe en samvittighedskonflikt hos enkelte troende i forhold til kirkens officielle indstilling.«

Alt dette synes i hvert fald at give holdepunkter for et fornuftigt økumenisk arbejde med problemet. Hvis man kræver mere, burde man til at begynde med give sig i kast med spørgsmålets *indre* – og efter min mening – ufravigelige problematik, som ikke åbner mulighed for halve eller tvetydige svar.

Hele denne fremstilling skulle i grunden bare tjene til at påpege visse sider af sagen, som det forekommer mig, at man i alt for høj grad er tilbøjelig til at overse. Jeg er overbevist om, at vi i sidste instans kun kan gøre fremskridt med hensyn til dette spørgsmål, hvis vi tålmodigt udholder den lidelse, som netop fremkaldes af, at vi, selv om vi er forenede med vore adskilte brødre i kærlighed og med mangfoldige bånd, samtidig og i endnu højere grad er bundet til de krav, troen på Kristus stiller til os, og af vor kærlighed til ham.

H. S.

»For i den nat ...«

UNGDOMSOPRØRET

Nedenstående artikel, der er forfattet af Elsebet Kieler, er nærmest at betragte som et forsøg på at give et signalement af ungdomsoprøret. Via et historisk tilbageblik trækker forfatteren linjerne op til i dag og forsøger at fremføre en antydningvis vurdering af, hvad der vil blive ungdomsoprørets karakteristiske træk i 70-erne. Spørgsmålet, om der er tale om et samfundsopgør alene, eller om det dybest set er et eksistensopgør, bliver ligeledes behandlet. Forfatteren slutter med at konfrontere problematikken med den katolske kristendom – og vort engagement.

Begyndelsen

En ny fase i ungdomsoprøret er måske indledt. Tumulterne omkring Verdensbankens møde i København i september, en chokrapport fra USA om universitetsuroen, der truer med borgerkrig, en resolution på Den interparlamentariske Unions konference i Haag i oktober, der efter en indgående undersøgelse fordømmer studentervold og ødelæggelser m. m. kunne tyde på det.

1. fase kulminerede i 1968. Den kom til udbrud i begyndelsen af 60-erne, først i USA, så i en række af Europas hovedstæder. Ifølge en rapport, udarbejdet til Den interparlamentariske Union (omtalt i Berl. Aftenavis 6. nov.), var studenteroprøret i begyndelsen stærkt influeret af mange slags socialisme. Man vendte sig mod den sociale struktur i de kapitalistiske lande, gik voldsomt imod Vietnamkrigen og voldsomt ind for U-landene. Samtidig krævedes en række reformer for studenterne selv. Indenrigspolitik og lokalpolitik har i almindelighed ikke haft større interesse. Efter februar i fjor synes studenternes krav nu mere rettet mod universitetslovgivningen end mod udenrigspolitik. Endelig fremhævedes det i rapporten, at moderate studentergrupper er begyndt at tage fastere standpunkt imod yderliggående grupper og at organisere sig ved valg til studenterorganisationerne – en reaktion, som vi jo også har fået en prøve på herhjemme i dette efterår.

Studenteroprør brød altså ud både i øst og vest. I Østlandene stoppede man munden på dem og puttede dem i fængsel. I Vesten blev de, som nogen har sagt, gjort til pauseklovne og profeter. Presse, radio og TV flokkedes om dem og gjorde dem til deres kælebørn. Studenteroprøret var godt stof. Det forargede borgerskabet og skaffede det samtidig en kærkommen underholdning. Og det tvang dem, der kunne tænke, til at gøre det. Vi er jo demokrater. Trods tilløb til vold og uparlamentariske metoder burde vi indlede en debat. Det gjorde vi. Det gør vi stadig, skønt det her og der udarter til en regulær magtkamp. Oprøret på universiteterne er jo også herhjemme gået hånd i hånd med et oprør mod det etablerede samfund i det hele taget, dets autoriteter og organisation.

Et historisk rids

Ungdomsoprøret er ikke et nyt fænomen. Man kan let notere en række generationsskifter, der har været både smertelige og afgørende for den senere udvikling. For eksempel er de demokratiske principper, man slås for i dag: frihed, lighed og broderskab – udløbere af den franske revolution; og flere revolutioner fulgte som bekendt i dens kølvand. I dag drejer det sig ikke om klassekamp, men om et opgør mellem generationerne – det vanskeligste generationsskifte i vor historie, skal Robert Kennedy have sagt.

Det går så dybt, at nogle unge og nogle forældre ikke mere kan råbe hinanden op. Det er historien om Babelstårnet om igen. Ligesom vi er ved at bygge et teknisk verdenssamfund op, der kan rage ind i himlen, er det ved at falde fra hinanden, fordi menneskene ikke mere kan finde hinanden. De har ikke samme sind og taler derfor hver sit sprog.

I 1940-erne og 50-erne var det forældregenerationen, der var ung. 40-ernes ungdom herhjemme var præget af 2. verdenskrig og den tyske besættelse. De gjorde også oprør. Ligesom nu var det et lille mindretal, der gjorde det. Og ligesom nu var det mindretallet, der stjal billedet fra flertallet. Ligesom nu var der også folk i de ældres rækker, der gjorde fælles sag med dem. Men mange unge blev smidt ud hjemmefra,

fordi forældrene ikke ville løbe samme risiko som børnene i kampen mod nazismens diktatur og terror. Til forskel fra nu havde de imidlertid nationens sympati, – selv om den hyttede sit skind.

40-ernes unge gik ikke bare til modstand. De vidste også nogenlunde, hvad de sloges for. Der blev diskuteret meget i små illegale kredse. Det var menneskerettighederne, der stod i centrum. Regeringen havde hos disse unge sat sin moralske autoritet over styr. Faren for vilkårlig selvtygt var stor og skæbnesvanger for hele landet. De unge var tynget af medansvaret. De løste problemet ved at indordne sig under den illegale regering, Frihedsrådet. Nogle vurderer 40-ernes unge som naive i deres idealisme. Andre mener, de reddede vor selvspekt og andre landes respekt i efterkrigstiden.

50-ernes ungdom har der ikke stået så megen blæst om. Man har sagt om den, at den var passiv, tavs, konform. Den tilpassede sig samfundet på en borgerlig måde. Måske en forstælig reaktion i efterkrigstiden. Man var skræmt af atombomben og havde travlt med at forvandle krigens ruiner til velstandssamfund, bygge op, uddanne sig, tjene penge – sammen med 40-ernes unge, der nu var blevet voksne, få det godt igen. 50-ernes unge længtes ikke efter evigheden, har man sagt, men efter det lille enfamiliehus på Evighedsvej. Og 40-ernes unge svigtede i 50-erne stort set deres idealisme og henfaldt i den almindelige velfærd. Måske de bedste af dem var døde. En del af dem, der overlevede, gik ind i en professionel tilværelse og gjorde en imponerende faglig indsats. Resultatet er velstandssamfundet i dag.

Nogle protestaktioner var der dog i de fredelige og flittige år i 50-erne. Men de foregik stort set inden for samfundets spilleregler. Om 50-ernes frygtløse Spaniens- og Sydafrika-demonstranter skrev en i B.T., at de i dag »siddet med en lunende embedseksamen i ryggen og har udskiftet »Politisk Revy« med et abonnement på »Mad og Gæster!«

60-ernes ungdom fik nok af enfamiliehuset på Evighedsvej. Måske bør man her skelne mellem arbejderungdommen og den mere privilegerede ungdom.

Herbert Marcuse mener, at den marxistiske revolution er standset, fordi arbejderklassens interesser er koblet til det moderne velfærdssamfund. De er ikke længere udenfor. De er gået ind i det etablerede samfund og er blevet en del af systemet. Til gengæld har marxismen som så mange andre -ismer haft travlt med at ajourføre sig. En venstreorienteret livsholdning er nu repræsenteret af andre grupper i befolkningen, især af studenterne og de intellektuelle. De blev 60-ernes provoer.

Deres filosofi

Hvad bygger ungdomsoprøret på? Det har de unge selv svært ved at formulere. Det er ikke så meget samfundsanalyser, de giver sig af med, eller en brugbar samfundsfilosofi. Det er snarere reaktion på det, forældregenerationen har skabt, og demonstration – båret frem af korte slogans som fred, retfærdighed, solidaritet, demokrati, frihed.

I 40-erne var de oprørske unge idealister, ledet af en idé. I dag er de aktivister, ledet af aktion. De vil, for at citere nogle af dem, lave »store boblende miljøer, hvor det er spændende at komme, hvor man kan komme i kontakt med handlinger, og hvor handlinger kan komme i kontakt med andre handlinger . . . et dynamisk miljø, som står fadder til samfundsendageret aktivitet . . .«

Grundene til, at deres filosofi er så spinkel, er nok flere. De har ikke fået noget idégrundlag, endsige nogen overbevisning eller tro i arv fra forældregenerationen – ud over at leve og lade leve i demokratiets navn. Desuden arbejder udviklingen så hurtigt, at der må handles omgående, stikkes en kæp i hjulet, hvis man skal nå at vinde med. Endelig er de fleste ungdomsoprørere medløbere, båret af et gruppesammenhold og den form for massesuggestion, som næres af vore dages hurtige nyhedsformidling, især TV.

Det betyder indtil videre kun, at det også inden for ungdomsoprøret er de få, der bærer de mange, og at deres filosofi har været usikker, fragmentarisk, traditionel, domineret af aktion. Men det betyder ikke, at der ikke bringes ideer til torvs fra det kulturelle fællesmarked, som vi med fuld fart er på vej ind i.

I Nationalmuseets afdeling i Brede, uden for København, kunne man i efteråret se unge, iført hår og skæg, gevandter og smykker, på hug på gulvet, som på et persisk marked, lyttende til foredrag om buddhismen. I Projekt Hus i den indre by finder man i den såkaldte bogcafé både østerlandsk filosofi og venstreorienteret litteratur med politisk fortegn: Mao, Marx, Lenin . . . Den

lille butik får besøg af ca. 200 mennesker daglig, som enten køber disse ting eller låner dem fra bordene, læser og diskuterer dem på stedet, ved en kop the eller en øl.

Man har bebrejdet de unge, at de er ahistoriske, at de er ensidigt orienteret mod fremtiden og vil gå forudsætningsløse ind i den. Det er en halv sandhed. Måske var den hel sandhed i ungdomsoprørets 1. fase. Men noget er under udvikling. Den kritik, som det etablerede samfund har rejst mod dem: at de er flinke til at vælte, hvad andre har skabt, men de har ikke noget at sætte i stedet, har måske gjort sin virkning. Det kulturelle fællesmarked gør også sit. De revolutionære tendenser her og der synes også at fremtvinge behovet for en refleksion. En del af den intellektuelle ungdom i dag henter, for at citere en af dem, sine råmaterialer fra alle lande og tider: De er ligeglade med, hvornår noget er sagt eller hvilken varetegnelse kulturhistorien har givet det. De vil gerne være lige åbne over for Buddha og Marx, Bach og beat, William Blake og Marc Chagall, Euripides og Brecht, Shakespeare og Camus, Markus, Matthæus, Lukas og Johannes. De skal bare ikke have nogen til at fortælle sig, hvad der er godt og hvad der er løgn, hvad der er nedbrydende og hvad der er guddommeligt eller ufejlbart. Det skal de nok selv finde ud af. –

Et sådant standpunkt er stadig ahistorisk i sin holdning, for så vidt man vil bryde ud af en fælles udvikling med tidligere generationer og se med friske forudsætningsløse øjne på de mange tilbud fra menneskeheden. For så vidt vil man begynde forfra. »Dette er

år 0!« hørte jeg en af dem sige gentagne gange ved et møde. Men de tager gerne alle historiens produkter med, for at prøve dem af og se, hvad der kan bruges i dag og i morgen.

Endnu en ting må nævnes, når talen er om det ideologiske grundlag for ungdomsoprøret. Midt i den almindelige uro, som forplanter sig spontant fra land til land, er der små målbevidste grupper, som har udenlandsk kontakt og støtte, og som nøje ved, hvad de vil. De fisker i rørt vand og arbejder effektivt på at fjernstyre udviklingen. Det blev man bl. a. hurtig klar over efter tumulterne omkring Verdensbankens møde i København. Den omhyggelige planlægning af denne og lignende aktioner startede allerede sidste vinter, og den voldsomhed, hvormed de blev gennemført, kan tvinge ungdomsoprøret over i en 2. fase med en klarere opdeling i standpunkter og programmer, de være sig revolutionære eller pacifistiske.

For der var jo også andre grupper, der fiskede i rørt vand. Nogle kender måske den beske bøn til militarismen, som Hareskov-Værløse ikke-volds-gruppe delte ud: »Hellige Nato! Giv os i dag den daglige dosis jetstøj, giv os også en olietank i knolden. Fri os dog fra Napalm, gift og atombomber – lad de farvede få det . . . Sørg for at hjulene ruller – til ingen nytte – så vort betrængte erhvervsliv kan få store fede kontrakter. Forlad os vor skyld i massakrerne i Vietnam, som også andre steder i verden, som vi behersker . . . Frels os i dag fra de røde – i morgen fra de små gule – og en anden dag fra de sorte og lad os beholde vor overmagt og misbruge den, som du vil. Thi dem,

Tilbage til oprindeligheden ved bevidsthedsudvidelse.

du forsvarer, har kapitalen, magten og privilegierne i evighed – og giv os din »fred« i himlen som også under jorden i beskyttelsesrummene.«

Men hos andre grupper synes vold i retning af revolution nu at være den klare målsætning. Og at der her er tale om en ny fase i ungdomsoprøret, lægger de slet ikke skjul på. De vil hellere have kaos end det »lov-og-orden-ræs«, som »de veletablerede oprørsveteraner« fra 1. fase endnu tegner sig for. Oprørsveteranerne fra 1. fase har villet skabe en alternativ kultur til samfundets officielle. De har villet skabe deres eget samfund, med egne ledere, eget folkeeting, hvor de kan komme til orde med deres krav om fuldkomment demokrati, en ny livsstil osv.

Men det er jo bare system og pamperambitioner på en anden måde, siger de revolutionære, – »verbalt magtræs« i et selvbestaltet folkeeting, »som vindes af dem med flair og erfaring i den retning – verbalatleterne«. Men folket, der går rundt ude på gaderne, har ikke lyst til at lade sig repræsentere nogen steder af verbalartisterne. »Folket (det er den danske befrielsesfront, sektion 19, der taler), har behov for, at der sker noget, at de selv er med i det, der sker. De vil ikke fodres videre i deres konsumentrolle med beat-musik og ris og politiske løsninger og stoffer osv. Der går masser af mennesker rundt med kløe i fingrene efter at komme i gang med at få noget til at ske, med at lave et varmt efterår. Hvad med at lade Huset være næste bastion i den fortsatte kamp? Som i første omgang skal bruges offensivt og i næste (og om nødvendigt sidste) fase skal holdes med alle til rådighed stående midler, såsom pigtråd og hagleværer.« – Hvis sådanne grupper slår igennem, vil 60-ernes provoer blive afløst af 70-ernes anarkister.

Samfundet har ført en forstående, nogle vil mene vigende politik over for ungdomsoprøret. Man har gjort, hvad man kunne for at undgå de skarpe konfrontationer og holde de unge i skak med parlamentariske metoder, demokratisk debat og kulturministeriets penge. Det er et spørgsmål, om det også vil lykkes i 70-erne.

I de anarkistiske grupper kan man sikkert konstatere rigeligt med miljøskader, aggression og magtvilje, men forrest i bevidstheden er der en fanatisk vilje til at ødelægge det bestående og en ubestemt forestilling om en bedre fremtid – båret af en bastant tro på egen ufejlbarhed. Aktivisten er stensikker i sin sag. Diskuterer kan kun hensigtsmæssigheden af midlerne.

Et eksistensopgør

Tager man ungdomsoprøret som helhed, er det dog dybest set ikke kun et sam-

Der kæmpes på barrikaderne.

fundsopgør, men et eksistensopgør: Hvad lever vi for? Hvad lever vi på? Hvordan skal vi leve sammen?

At dette er problemet, bliver måske særlig klart hos en anden gruppe unge, der gør oprør, ikke ved at gribe til vold, men ved at melde sig ud. De magter ikke at være med i udviklingen, og de vil heller ikke. De afbryder deres uddannelse, »står af«, lægger sig ned på gaden, bor hos hinanden eller i kældre og på trappegange og deler, hvad de kan skaffe af mad og narkotika.

Sådanne unge opgiver verden, sætter uret i stå, også for deres eget vedkommende. Det er eksistensens oprør mod det menneskeliv, der omgiver dem, både hos de ældre, der spørger, hvad de skal leve af, ikke hvad de vil leve for, men sikkert også hos de magtglade aktivister. De synes, det er rædsomt, det hele. De vil være frie – til hvad? Ikke til noget, bare til at være til! Til at lege, drømme og leve deres eget liv med nogle få ligesindede i en krog af verden. »Hvorfor skal livets mening absolut være i politik og økonomi? Hvorfor ikke i kunst og kortspil?«

Over for de politisk orienterede aktivister står altså i ungdomsoprøret en anden type unge, eskapisten har man kaldt dem. De er gået ind i en passiv provokation. Ikke samfundsrettet aktion, men den subjektive oplevelse af livet og forholdet mellem mennesker står hos dem i centrum.

Flugten fra samfundet føres som bekendt videre hos mange ved hjælp af narkotika for at udfylde tomheden med en indre oplevelse. Det er kemisk fremkaldte oplevelser, som ikke kalder på nogen personlig indsats og derfor heller

ikke bidrager til personlighedens vækst. Tværtimod. LSD og lignende stoffer optræder, for at citere en bog, der vil vejlede interesserede, »som en kemisk nøgle, der åbner bevidstheden og befrier nervesystemet for dets almindelige mønstre og strukturer«. Altså et regulært indgreb i det frie menneskes værdighed og ret til selv at forme sit bevidsthedsliv efter sin overbevisning.

Ungdomsklinikker prøver at hjælpe dem, der vil ud af det igen, til en aktiv brug af deres krops- og åndsevner, for at de kan lære at bruge deres egne kræfter som medium. Kun sådan har de en chance for at undgå menneskelig og social ruin og nå frem til selvkontrol, disciplin og koncentration. Her kommer yoga, indisk filosofi og meditation ind i billedet – også Jesus og de bibelske forfattere, men praktisk talt ikke de kristne som grupper eller kirkesamfund – ikke endnu da.

Måske indisk meditation kan stimulere sansen for en højere bevidsthedstilstand, en livsfylde på et højere plan. Østens religioner præsenterer os i hvert fald for målbevidste, udholdende forsøg på at omdanne kosmiske og seksuelle kræfter til åndelig styrke, mens de i vor del af verden i øjeblikket for det meste fuser ud i vold, narkomani og overdreven seksualitet.

Sex-kulten er uden tvivl et sidste forsøg på at genfinde den vitalitet, som er tørret ud i den tekniske verden. Det teknokratiske menneske, dvs. det menneske, hvis sind er formet og bestemt af teknikken, har fået et matematisk-abstrakt forhold til naturen og livets kilde. Den jordnære, eksistentielle forbindelse med naturen, som bonden, hånd-

Reform og revolution

værkeren, husmoderen osv. havde før i tiden, er væk.

Hippierne forsøger at famle sig frem til den igen. Deres oprør kan være dikteret af en trang til hæmningsløs hengivelse i livsdriften, men den betyder, at menneskets åndsevner: forstand, vilje, kærlighed slipper tøjlerne og forværkes.

»Her er vi virkelig nede i menneskesindets dunkleste kælderetager,« skrev domprovst Jørgen Bøgh i en omdiskuteret kronik i Politiken (8. sept.), »hvor mennesker, der har mistet forbindelsen med samfundets realitetsprincip, suges ind i et primitivt kompleks af livsdrift og dødsdrift . . . De er som møl omkring lyset. De drages af en skønhed, som fortærer. Oprørets grundholdning er søgen efter oprindelighed. Man vil have sindets sugerør ned i selve livsstrømmen og leve i en ren førstehåndsoplevelse af tilværelsen. Derfor gør man oprør imod en etableret verden af tilrettelagte andenhåndsoplevelser, som truer med at fremmedgøre en fra naturen omkring en og ens egen natur.« Problemet er imidlertid, »at det nye ikke bare er et forsøg på at skabe et samfund med ægtere fællesskab, livsbekræftelse og kærlighed, end vi har formået, men at det også bliver et samfund, hvor destruktivitet, brutalitet og intolerance synes at trives med den farligste af alle begrundelser – den religiøse.«

At have sindets sugerør nede i selve livsstrømmen og leve i en ren førstehåndsoplevelse af tilværelsen – det synes at være det behov, der har meldt sig, efter at videnskab og teknik har rationaliseret og programmeret tilværelsen for os.

Hvis dette er rigtigt, og det skal det nok være, så er spørgsmålet: Hvordan bærer man sig ad med at have sindets sugerør i selve livsstrømmen uden at havne i dens modsætning: ødelæggelse, brutalitet, intolerance? Hvor finder man den livsstrøm, der tager brodden af magtviljen uden at knægte menneskets vitalitet? Og som forbinder mennesker med hinanden på en sådan måde, at de derigennem bliver mere frie til at være sig selv? Og hvordan opnår man kontakt med en sådan livsstrøm?

Katolsk kristendom skulle være oplyst og dynamisk nok til at vise vejen. Hvad svarer vi så?

Elsebet Kieler.

Jacob Frandsen anmelder Lis Thorbjørnsens sidste bog.

»Revolution kun fra neden er et liberalistisk dogme«, lyder overskriften til sidste afsnit i det første hovedkapitel af Lis Thorbjørnsens bog *Reform og Revolution*. Videre hedder det: »Dogmet om revolutionen kun fra neden har sit udspring i et liberalistisk livssyn. Troen på alles kamp mod alle. At de stærke altid undertrykker de svage. Et pessimistisk livssyn: at det ikke hjælper at tale til samvittighed. At mennesker altid udnytter magt til egen fordel.« Og som afslutning siges der: »De stærke kan vælge, og har ofte valgt, at bruge deres styrke ikke *mod* men *for* de svage.«

Nu kunne jeg slippe let om ved at omtale og anmelde bogen ved at komme med lange citater, og det er meget fristende, fordi den er fuld af gode og præcise iagttagelser, som formuleres på en overraskende måde, men jeg har faktisk valgt at starte med citatet, fordi det viser noget centralt ved Lis Thorbjørnsens måde at arbejde på. Hun konfronterer filosoffers og samfundskritikers tanker med vores nuværende virkelighed. Og det på en befriende udogmatisk måde. Hun tager, hvad hun kan bruge, og har ikke den sentimentale binding til gamle læresætninger, som får de dogmatiske til at klynge sig til dem, længe efter at de har vist sig uholdbare. Tilmed er det nogle gange gjort med en sproglig elegance, som fængsler og driller på en gang. Se nu engang på citatet fra indledningen. Hvis man prøver at være revolutionær er det lidt smigrende, at en af de faste sandheder bliver kaldt et liberalistisk dogme, og er man liberalist, er det lidt ubehageligt, at samvittigheden nærmest automatisk sættes ud af spillet. Når jeg er faldet pladask for formuleringen, tror jeg, det er fordi Lis Thorbjørnsen ikke lader nogen slippe uden om en konfrontation

med virkeligheden, som må føre til en eller anden ændring i holdningen til tilværelsen.

Her er vi ved et af de helt centrale punkter i bogen, nemlig den holdningsændring eller etiske revolution, der må ske, for at menneskeheden skal kunne overleve på kloden. Nu er det lidt uheldigt at komme med løsningen, inden Lis Thorbjørnsen har haft lejlighed til at fremlægge sine præmisser, men dels er det godt at have hendes anliggende for øje, dels ligger kravet om en etisk revolution allerede i konstateringen af, at de stærke kan vælge at bruge deres styrke for de svage.

Hvad er det for en virkelighed, der nu pludselig stiller så store krav til os? Eller måske skulle man først spørge, om det nu også er så pludseligt, for har vi ikke altid skullet forbedre os? Begge spørgsmål kan besvares under ét. Der er tre altoverskyggende problemer, som er placeret midt iblandt os som en tidsindstillet bombe. Efter Hiroshima er krig blevet et forældet middel til løsning af konflikter. Hvis menneskeheden vil overleve. Samtidig lever 2/3 af jordens befolkning omkring eller under sultegrænsen med de industrialiserede vestlige lande som den magthavende overklasse og tredjelandene som proletariat. Endelig er der rovdriften på naturressourcer og forurening af luft, vand, jord og føde. Vores holdning til hinanden og til jorden må undergå en radikal ændring, hvis vi vil overleve.

Gang på gang vender spørgsmålet, om vi vil ændre os selv, tilbage. Ikke fordi det er nok at ændre holdning til de tre verdensproblemer, som er nævnt ovenfor, men fordi en etisk revolution er uundværlig i forbindelse med en socialistisk revolution. Meget præcist bemærker Lis Thorbjørnsen, at en socia-

De skulle også
tegne et abonnement
på Katolsk Forum

listisk revolution er en nødvendighed, fordi det kapitalistiske produktionssystem for profit, ikke for behov, er ude af stand til at sikre føden til andre end dem, der har nok i forvejen. Men en socialistisk revolution er ikke nok, fordi den lige så lidt som det kapitalistiske samfund har vist sig i stand til at løse forureningstruslen. Efter den socialistiske revolution, som strukturerne, men ikke vælgerne er modne til, kommer kravet om en etisk revolution til én verden, global sameksistens og til at ændre vores forhold til jorden ved at give afkald på uhemmet forbrug og spild.

Hver for sig er en socialistisk revolution, en etisk revolution for henholdsvis global sameksistens og forholdet til jorden ikke tilstrækkelig til at demontere den tidsindstillede bombe. Den holder først op med at tikke, når alle tre revolutioner er gennemført. Men hvilken mundfuld er det ikke. Det er hér, en del mennesker er nået til ved at sanse, hvad der sker omkring dem, men opgaven synes umulig, og hvor skal man begynde.

Det er strategien, midlerne til gennemførelsen af de nødvendige revolutioner, som traditionelt skiller vandene mellem ellers enige mennesker. De behårde marxister ser en voldelig ændring af de økonomiske forhold som en nødvendig begyndelse og anser enhver form for reformer som et utåleligt lapperi på et råddent system, udelukkende for at udskyde det endelige sammenbrud et lille stykke tid endnu. Som det antydes i bogens titel, er Lis Thorbjørnsen ikke enig med den hårde linie. Hun ser reformer som en mulighed for mere konkret at gå i gang med den store opgave, og samtidig påpeger hun reformernes mulighed for at føre til mentalitetsændringer, som kan bane vej for den nødvendige revolution. »Vi kan ikke vente med at revolutionere os selv, til vi har revolutioneret samfundet, – så bliver revolutionen blot et magtskifte. Men vi kan heller ikke vente med at revolutionere samfundet, til vi har revolutioneret os selv, – så bliver samfundet aldrig revolutioneret. Det er nødvendigt at arbejde på begge planer samtidig.«

Citatet viser en anden uundværlig kvalitet ved »Reform og Revolution«. Den er til at fatte. Alt det med samfundet og især ændringer af det bliver let uhyre komplicerede udredninger, som ingen kan forstå. Men forfatteren er hele tiden i forbindelse med dagligdagen, med den allernærmeste virkelighed, og hun er i stand til at suge oplevelser ud af selv de enkleste hændelser. Vi forskånes for teoretisk himmelflugt, hvad der har fået kritikere til at kalde bogen naiv og overfladisk. Jeg er ikke enig. Nok kan det medgives, at teore-

tisk præcision er af afgørende betydning, men alt for ofte er en perfektionering af begrebsapparatet blevet reduceret til en behagelig fritidssyssel for borgerskabets revolutionære sønner og døtre.

Naiv er noget man skælder sine modstandere ud for at være. Situationen har bare ændret sig så meget, at hvad der tidligere var rationelt – f.eks. i form af udnyttelse af naturrigdomme og masseproduktion – i dag kun kan kaldes snæversyn. Vi har hidtil troet på, at hvad der var godt for forretningen, for fabrikken, var godt for hele samfundet. Det viser sig nu at være en illusion. Hvis alle kører med på forbrugerræset varer det ikke længe, før vi kvæles i affald og bilos, mens resten af menneskeheden dør af sult. Den tidligere rationalitet og effektivitet er blevet til kortsigtet naivitet. Og er det så naivt at gøre opmærksom på det?

Inden vi bliver helt knust af situationens alvor, kommer Lis Thorbjørnsen dog med nogle opmuntrende iagttagelser. Hun ser i ungdomsoprøret de første forsøg på at gå imod forbrugersamfundets materialisme og konkurrencementalitet, samtidig med at de unge vender sig imod det liberalistiske samfunds fremmedgørelse af mennesker for hinanden ved at realisere fællesskabet i storfamilier og kollektiver. Deres handlinger er realisering, men samtidig eksperiment.

Der indvendes ofte mod kritikere af samfundet, at de er dygtige til at kritisere, men ude af stand til at opstille et alternativ. Her fremfører forfatteren, at ingen endnu kender det samfund, der skal komme, og derfor må alle søge og eksperimentere. For egen regning vil jeg tilføje, at det nok er endnu et kritikpunkt ved vores nuværende samfund, at det har kvalt fantasien og evnen til at udtænke alternativer, så vi næsten ikke kan forestille os noget andet end det nuværende. Det er på forhånd mistænkeliggjort at komme med alternativer, fordi effektiviteten legitimerer status quo (læs galskaben).

Hvem sagde arbejdsfri tilværelse? lyder en overskrift. De umiddelbare associationer er noget med, at efter femdagesugen kommer firedagesugen osv. Vi kan klare os med mindre og mindre arbejde og alligevel forøge vores levestandard. Ja, i hvert fald den slags arbejde som teknikken kan rationalisere. I det kapitalistiske samfund vil den slags arbejde inden mange år være rationaliseret ned til det rene ingenting, men hvad med alt det arbejde, som ikke er rentabelt, og som ikke kan rationaliseres? Pleje af spædbørn, syge og gamle kan ikke rationaliseres og er slet ikke rentabelt, hvilket har ført til, at de kronisk syge og gamle er stuvet til side i

institutioner, vel af vejen for den unge og midaldrende raske borger. Forfatterens konklusion: »Der bliver ingen arbejdsfri tilværelse, hvis vi tager fat på opgaverne i stedet for at skubbe dem til side. Allerførst kan vi ganske roligt gøre os klart, at fritid til at kede os har vi kun, fordi vi forsømmer pleje- og kontaktopgaver, der må løses, hvis velstandssamfundet skal blive et velfærdssamfund.«

Jeg synes kritikken af myten om den arbejdsfri tilværelse viser os noget af den fantasi, som revolutionen ikke kan gennemføres foruden. Den intellektuelle har ikke store chancer for at begå sig på barrikaderne, hvis det bliver sådan, der kommer til at foregå, men den åndelige ammunition i form af fantasi og alternativ tænkning er mindst lige så nødvendig. Evnen til at tænke ud over det bestående samfunds præmisser, den revolutionære fantasi, udøver Lis Thorbjørnsen til fulde. Det er ikke til at undvære.

Et enkelt kritisabelt punkt skal nævnes. En af bogens hovedteser er at reform/revolution ikke er et enten-eller men et både-og. Begrundelsen er, at en reform kan indeholde kimen til en holdningsændring, fordi den giver mennesker håb og konkret viser, at tilværelsen kan være anderledes. Den ellers så jordnære forfatter forsømmer lidt at uddybe, hvilken slags reformer der er perspektiv i at arbejde for. Hvis vi havde fået noget mere at vide om, hvilke reformer der vil fremme en bevidsthedsændring, ville vi være godt hjulpet. Eller sagt på en anden måde. Revolution defineres på den første side i bogen som en hurtig ændring, en fundamental ændring. Hvis det var blevet uddybet, hvilke dele af fundamentet, det kunne have et videre perspektiv at reformere, var de konkrete opgaver allerede definerede og til at gå i gang med. Men det er måske for meget at forlange, at bogen også skulle være en håndbog for praktiske revolutionære. Positivt sagt kan det også være en tillid til den enkelte, at han nok skal finde ud af, hvad der skal gøres, og at konkrete anvisninger så ville blive en anmasselse fra en bedrøvelig. Jeg er noget usikker med hensyn til, hvordan det skal vurderes, så find selv ud af det, når De har læst bogen.

Lis Thorbjørnsen har barnets åbenhed og nysgerrighed og den aldrendes visdom og overblik. Lad os slutte med det allersidste hun skriver efter en 8 siders litteraturhenvisning: *Læs for at vurdere og handle.*

Jakob Frandsen

Lis Thorbjørnsen: Reform og Revolution.
Hasselbalch 1970. Pris 38,50 kr.

Pastor Jan van der Veer, CM in memoriam

Det var med oprigtig sorg, menigheden ved Sct. Vincents kirke i Helsingør på Alle Helgens dag modtog budskabet om sognepræstens død den 31. oktober på Sct. Josephs hospital i København.

Pastor Jan van der Veer, C.M., der i sommer kunne fejre 40 års præstetjubilæum, blev i den anledning hyldet på det hjerteligste af sin menighed og mange andre venner med biskop Martensen i spidsen under et festligt samvær efter den højtidelige aftenhøjmesse på Mariæ optagelsesdag den 16. august.

Pastor van der Veer var hollænder, født i Rotterdam den 2.5.1905. Rigt udrustet – ikke blot på fagligt område, men også filologisk og pædagogisk – virkede han efter sin præstevielse som sproglærer på Sct. Vincentordenens præsteseminarium Wernhoutsburg, hvorfra han selv var dimitteret, og tillige som spejderpræst, indtil han i 1952 kom til Danmark for at tiltræde embedet som sognepræst ved Sct. Vincents kirke i Helsingør.

Opvokset, som han var, i et hjem, hvor Kirkens liv og lære var den selvfølgelig og altbærende grundvold, var det fra drengærene hans ønske at træde i Kirkens tjeneste. Og han fik i sjælden grad nåde til at udøve sin præstegering med en fromhedens inderlighed og taknemmelighed. »Den hjertets renhed: at ville ét«, der lyste over al hans færd, blev ham selv en umistelig styrke og os andre en inspiration.

Det var altid pastor van der Veer en glæde at kunne færdes som hørende til i sognebørnernes hjem. Her kunne hans mange værdifulde menneskelige egenskaber udfolde sig i et gensidigt modtagende og givende forhold; berigende –

vidtspændende, som hans interesser var. Med sin velgørende, muntre uhøjtidelighed har pastor van der Veer spredt opmuntring og glæde i så mange af sognets hjem, hvor hans uforbeholdne åbne sind skabte tillid til og respekt for den fasthed og myndighed, som også var et naturligt træk hos ham.

Men uden at have oplevet præsten van der Veer i kirken – udøvende sine præstelige funktioner eller tilstedeværende her i anden anledning – ville man aldrig have fået et fuldt dækkende, et sandt billede af ham, intet steds passede han ind eller var hjemme som her; det var som en illustration, en legemliggørelse af Salmistens ord (27,4): »Om ét har jeg bedt Herren, det attrår jeg: alle mine dage at bo i Herrens Hus.«

Kunne der være noget tidløst over præsteskikkelsen van der Veer og hans forkyndelse? – Måske, men overvejende i dette ords positive betydning. Han kunne således med sin fine sans for og sin stærke forankring i det centrale løse en afbalancerende formidlers opgave – åben og lydhør, men også kritisk vurderende, som hans overbevisning bød ham at være, over for mangt og meget i den krisebetonede udvikling, Kirken af i dag befinder sig i.

Tappert – munter og mild – bar han de sidste års hjertesvagthed og den sidste måneds smertefulde sygeleje. Som den fine personlighed, den gode og trofaste præst og sjælesørger vil pastor Jan van der Veer blive savnet og i dyb taknemlighed mindet – ikke blot i menigheden ved Sct. Vincents kirke i Helsingør, men også i den store venne- og kollegakreds udensogns.

Arne Børgesen.

LEGATER HELGE JACOBSENS LEGAT

I løbet af marts måned vil uddelingen af Helge Jacobsens Legat finde sted. Dette legat kan søges som bidrag til bygning eller restaurering af katolske kirker – fortrinsvis sognekirker – under forudsætning af, at der ved bygning af kirken alene medvirker danskfødt arkitekt, og at den pågældende menighed selv viser offervilje.

Eventuelt vil der endvidere kunne uddeles mindre beløb til hjælp til dækning af udgifter ved religionsundervisning for katolske børn. Eventuelle ansøgninger indsendes inden 31. januar 1971 til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, 2000 København F, og skal i specificeret form indeholde alle de nødvendige oplysninger.

★

ANSGARIUS BONIFACIUS

Ansøgninger om tilskud fra foreningen til de respektive kirker og kapeller bedes indsendt inden den 31. december 1970 til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, 2000 København F.

★

BARONESSE ROSEN- KRANTZ CHARISIUS F. OXHOLMS LEGAT

til hjælp for trængende indfødte medlemmer, mænd eller kvinder, af de her i landet værende katolske menigheder, uddeles af bispekontoret i løbet af januar måned 1971.

Ansøgninger indeholdende fulde navn, stilling, alder og bopæl, skal med hensyn til trang, værdighed og medlemsforhold til en herværende katolsk menighed attesteres af to personer, hvoraf den ene skal være katolsk gejstlig.

Legatportioner uddeles ikke for livstid, hvorfor tidligere legatnydere må indsende ny ansøgning. Ansøgningsfristen udløber den 31. december 1970. Andragender, som er indsendt efter dette tidspunkt, kan ikke komme i betragtning. Ansøgning stiles og indsendes til Katolsk Bispekontor, Laurids Bings Allé 16, 2000 København F.

Nu er de der!

Det er lykkedes Caritas ved Knud Ballin at få godkendt en ansøgning på 52.000 kr. til udsending af tre personer til Peter Tantholdt i Peru. Billedet viser fra venstre overlærer Ole Dorph-Jensen, Århus, korrespondent Annette Rosenvænget, København og grafikeren Leif Melskens. De tre rejste fra København, den 19.11. d.å. og ankom til Peter Tantholdt i Peru den 26.11. Såfremt helbredet kan holde til strabadserne vil Annette Rosenvænget og Leif Melskens forblive på missionsstationen i ca. 1½ år. Ole Dorph-Jensen bliver dér til august 1970. Vi ønsker de tre god vind.

Olaf Halladin.

Pastoralrådets medlemmer og suppleanter

FORTEGNELSE

A over kandidater valgt til pastoralrådet ved valget den
15. november 1970 – og

B suppleanter.

A PASTORALRÅDETS MEDLEMMER

Navn	Menighed	Antal stemmer
------	----------	---------------

Region I

Pater Adolf Meister	Århus	272
Sr. Euphrasia	Århus	208
Olaf Pedersen	Århus	254
Ole Simonsen	Ålborg	237
Margrethe Mørck Pedersen	Silkeborg	119

Region II

Pastor Niels Oppermann	Horsens	385
Pastor Georg Bertling	Kolding	292
Sr. Antonie	Kolding	384
Jens Møller	Kolding	333
Erik Fich	Svendborg	296
Maria-Therese Kieler	Horsens	290
Elsebet Skaarenborg	Haderslev	283
Carl Aage Häuser	Fredericia	273

Region III

Pastor Josef Völk	Næstved	200
Sr. Angelina	Næstved	276
Claus Munk Plum	Slagelse	288
Birgitta Vibe Christensen	Nakskov	202
Cecilie Søndergaard	Næstved	199
Else Lousen	Nykøbing	185

Region IV

Pastor Ib Andersen	Knud Lavard	329
Pastor Giel Gommans	Birkerød	212
Sr. Michelle	Andreas	194
Jørgen Bredholt	Hørsholm	304
Knud Holstein-Ledreborg	Roskilde	229
Poul Høyer	Andreas	214
Hans Jørgen Johansen	Herlev	206
Walter Dalland	Knud Lavard	191

Region V

Pater Jac. Adams	Annæ	369
Pater Anton Dekkers	Jesu Hjerte	365
Sr. Barbara	Annæ	fredsvalg
Alex Brozek	Annæ	226
Inger Hedemark	Jesu Hjerte	
Povl Egede Andersen	Mariæ	199
Ellen Broe	Mariæ	198
Poul Rønne	Nikolaj	191

Region VI

Pastor K. Ballin	Sakrament	293
Pastor E. Simonsen	Sakrament	219
Sr. Karen Marie	Ansgar	261
Filip Lange	Antoni	283
Lily Fausbøll	Sakrament	261
Elsebet Kieler	Ansgar	229
Bente Nygaard Hansen	Ansgar	174

B SUPPLEANTER TIL PASTORALRÅDET

Region I

Navn	Menighed	Antal stemmer
------	----------	---------------

Præster

Pater Josef Reymen	Silkeborg	130
--------------------	-----------	-----

Søstre

Sr. Veronika	Århus	145
--------------	-------	-----

Lægfolk

Miek Baams	Randers	110
Cato Simonsen	Århus	90
Svend Mortensen	Silkeborg	73
Børge Tønning	Silkeborg	61

Region II

Præster

Pastor Willem Wuyts	Vejle	243
Pater Herman Berning	Sønderborg	208
Pater Alfred Lemaire	Vejle	182

Søstre

Sr. Frederikke	Vejle	186
Sr. Leonine	Vejle	118

Lægfolk

Rita Huusfeldt Sørensen	Tønder	268
Nis Schmidt	Vejle	202

Region III

Præster

Pater Georg Meertens	Slagelse	172
Pater Anton Steenbergen	Nakskov	156
Pater Johs. Jong	Ringsted	101

Søstre

Sr. Lucia	Nakskov	177
Sr. Sidonie	Nakskov	91

Lægfolk

Ellen Marie Lebahn	Ringsted	178
Emilie Putur	Slagelse	169
Adolf Majcherek	Maribo	160
Helena Daugbjerg	Nakskov	134

Region IV

Præster

Pater P. Grégoire	Andreas	187
Pater Urban Figge	Herlev	164
Pater M. Braun	Roskilde	108
Pater J. Umans	Roskilde	80

Søstre

Sr. Mamertis	Birkerød	130
Sr. Paula Brunia	Roskilde	112
Sr. Paula Helmar	Birkerød	66

Lægfolk

Kaspar J. Kallan	Knud Lavard	161
------------------	-------------	-----

Suppleanter (fortsat)

Navn	Menighed	Antal stemmer	Navn	Menighed	Antal stemmer
Birgit Wohlert	Knud Lavard	140	Knud Nielsen	Tåstrup	111
Inger Høyer	Knud Lavard	139	Stig Rolvsen	Mariæ	107
A. F. Beyer	Roskilde	110			
Birgitte Bourbon de Parma	Roskilde	104	<i>Region VI</i>		
K. M. Jensen	Knud Lavard	94	<i>Præster</i>		
E. Darville	Knud Lavard	93	Pastor Jørgen Hviid	Therese	200
Poul Wiisbye	Roskilde	84	Pater H. Roos	Ansgar	156
Leif Szuwalsky	Roskilde	69	Pater L. O. Dorn	Ansgar	107
Ruth Hansen	Hørsholm	47			
			<i>Søstre</i>		
<i>Region V</i>			Sr. Agnes Cecilie	Sakrament	197
<i>Præster</i>					
Pastor Hubert Messerschmidt	Mariæ	285	<i>Lægfolk</i>		
			Chr. West	Antoni	152
<i>Lægfolk</i>			Lilian Jespersen	Ansgar	127
Anita Bruckner Sørensen	Annæ	187	Béla Hoyos	Therese	106
Chr. K. Beyer	Mariæ	178	Bune Andersen	Sakrament	89
Hans W. Saxild	Jesu Hjerte	170	Ove Leerbeck	Johannes	71
Knud Bruckner Sørensen	Annæ	156			
Bernhard Lipka Hansen	Nikolaj	152			

Overblik over situationen

Sr. Euphrasia, A. Meister, Margrethe Mørch Pedersen, Olav Pedersen, Ole Simonsen, Sr. Antonie, Georg Bertling, Erik Fich, Carl Aage Häuser, Maria-Therese Kieler.

Claus M. Plum, Cecilie Søndergaard, Josef Völk, Ib Andersen, Jørgen Bredholt, Walter Dalland, Giel Gommans, Knud Holstein-Ledreborg, Poul Høyer og Hans I. Johansen.

Det er pastoralrådets opgave at undersøge og bedømme samt at udlede praktiske konklusioner vedrørende alt, hvad der angår det pastorale arbejde, så at Guds folks liv og gerning mere og mere bringes i overensstemmelse med evangeliet.
Pave Paul VI

Sr. Michelle, Jac. Adams, Alex Brozek, Sr. Babara, Ellen Brøe, Povl Egede Andersen, A. Dekkers, Inger Hedemark, Poul Rønne, Knud Ballin, Lily Fausbøll, Bente...

Jens Møller, Niels Oppermann, Elsebet Skårenborg, Sr. Angelina, Birgitta V. Christensen og Else Lousen. (Fra venstre mod højre.)

sen.

Lars Messerschmidt

Bent Ortvald

Godt tilfreds

gaard Hansen, Sr. Karen Marie, Elsebet Kieler, Philip Lange og Ebbe Simonsen.

M. F. Beyer, Cato Simonsen, G. Garth-Grüner, Harald Guldager, Erling Tiedemann, Erik Lorensen, Birgit Alsager, Bent Ortvald og biskop Hans L. Martensen.

EN GOD START

Den 6. december konstituerede pastoralrådet sig ved et møde på Rygaard i Hellerup. Den danske katolske kirke er således – i hvert fald hvad det organisatoriske angår – helt i overensstemmelse med Det andet Vatikankoncilis belæring om Kirkens sendelse. »Tilbage« står alene dette: At Kirken – herhjemme – må blive troværdig – »for at verden må tro«.

Dagen begyndte med messe i Sct. Theresse kirke, hvor messen blev concelebreret med biskoppen i spidsen. I sin prædiken understregede biskoppen, at meningen med kirkens omstrukturering var, at kirken selv bliver virksom over for mennesket i dag. At vi skal være jordens salt, ikke bare i forhold til os selv, men netop til omverdenen. Han påpegede endvidere, at mange magter truer med at gøre mennesket umenneskeligt, og at verden her venter, at vi kristne viser vej, så verden i os kan kende Jesu Kristi ansigt. Biskoppen sluttede med at påpege, at vor opgave er som Johannes Døberens: at berede Herrens vej, – og at vi gennem eukaristien, messeofret, får kraft til dette.

Efter messen, der sluttede kl. 9.00,

var der morgenkaffe på Rygård – hvor søstrenes sørgede godt for alle (hvad de også gjorde resten af dagen, både under middagsmaden og ved eftermiddagskaffen). Således var man nu, efter at have fået både til ånden og til legemet, parate til selve pastoralrådsmødet, en lang dags koncentration fra kl. 9.30 til kl. 17.30.

Biskoppen bød velkommen. Til stede var, foruden pastoralrådet, Ansgarstiftelsens forretningsudvalg, gennemførelseskommissionen, msgr. Collaco (delegatens sekretær), generalvikar, pastor Lars Messerschmidt, direktør Ortvald og Birgit Alsager (biskoppens sekretær). I sin velkomst overbragte biskoppen bl.a. en hilsen fra Den apostoliske Delegat, ærkebiskop Josef Zabkar, der des-

værre selv var forhindret i at være til stede. Dirigent var Erik Lorensen – for øvrigt ganske fremragende, effektiv og humoristisk.

Nu fulgte gennemførelseskommissionens redegørelse ved Erling Tiedemann, der bl.a. sagde, at meget af gennemførelseskommissionens arbejde var af foreløbig karakter, – og det, som det fra kommissionens side havde drejet sig om, var så hurtigt som muligt at bringe sig selv ud af billedet. Han sluttede med en tak for tilliden og for det gode samarbejde og overlod derpå »pastoralrådet til pastoralrådet«.

Næste punkt var en orientering om stiftsrådets virksomhed, ved Cato Simonsen. Stiftsrådet havde nu eksisteret i tre år – og der var helt bevidst (med henblik på pastoralrådet) ikke sket de store skelsættende handlinger; kirkebidragsordningen havde været hovedsagelig uændret. Med stiftsrådets aftræden afsluttedes første etape af lægfolkets ledelse i kirken. Med pastoralrådets tiltræden begyndte lægfolkets anden etape. Måtte pastoralrådet fungere til Guds ære og kirkens gavn.

Rådets medlemmer præsenterede derpå sig selv ved ganske kort at fortælle om, hvad man bestilte til daglig og hvilket kirkeligt og kristent engagement, man havde. Områderne var vidtspændende: fremmedarbejderne, ungdomsarbejdet, økumeni og økonomi, diakoni, liturgi osv. Desuden afslørede samtlige medlemmer en absolut positiv egenskab, nemlig evnen og viljen til klarhed og korthed i fremstillingen. Ingen ringe egenskab, når 42 mennesker er samlet på et møde, heraf de 17 kvinder!

Biskoppen indledte nu en drøftelse om rådets opgaver. Når han så tilbage, havde han indtryk af, at indsatsen var sket på det strukturelle og organisatori-

Smil til hinanden. Pastor L. Messerschmidt, Holstein-Ledreborg og Elsebet Kieler.

Korridorsnak. Lily Fausbøll og pastor G. Gommans.

ske område. Dette havde også været nødvendigt. Alligevel havde der været øjeblikke, hvor han havde spurgt sig selv, om han var begyndt i den rigtige ende. Om der skulle have været lagt vægt på noget mere åndeligt. Rækkefølgen kunne jo diskuteres, men for tiden kunne ikke laves om. Vi havde nu skabt en ramme – den administrative – uden om et indhold, og indholdet var det vigtigste. Det var et håb, at vi i de kommende år måtte komme mere ind på, hvad disse strukturer var skabt for, så indsatsen og åndskræfter kunne koncentreres om spørgsmål, der mere direkte berørte Kirkens mission. Biskoppen kom også ind på, at rådets sammensætning var noget forskellig fra andre tidligere råd, idet man ikke blot skulle løse opgaver af administrativ økonomisk art. Mange andre vigtige områder, som for eks. de, der blev nævnt i præsentationen, trængte til at blive taget op. En anden forskel var den, at der ikke længere var en repræsentant fra hvert sogn. Dette var på en måde et tab. Det var dog et udtalt ønske fra synoden, bl.a. med henblik på fordelingen mellem lægfolk, præster og søstre, – men også for ikke at få et råd, der var alt for tungt og talrigt. Dette betød dog et særligt ansvar, idet hele bispeddømmets tarv skulle tilgodeses. Pastoralrådets hovedformål var – som Den hellige Fader selv havde beskrevet det: »At undersøge og bedømme samt at udlede praktiske konklusioner vedr. alt, hvad der angår det pastorale arbejde, så at Guds folks liv og gerning mere og mere bringes i overensstemmelse med Evangeliet.« (Ecclesiæ sanctæ nr. 15, se: Dekret om oprettelse af pastoralråd i bispeddømmet København (KF nr. 16 1970)). Opgaven var kort sagt »alt«. Dermed var rammerne for et meget stort og muligt program anført.

For di det var så omfattende, havde man søgt den ligelige og fornuftige fordeling: lægfolk, søstre og præster. Endvidere udtrykte biskoppen sin glæde over den gode fordeling, der var i rådet – mellem kvinder og mænd; men beklagede samtidig, at ikke en eneste ung var iblandt. Det var en virkelig mangel. Der var et alvorligt ansvar over for dem, som absolut måtte tilgodeses. Af de mange konkrete opgaver, synoden havde efterladt, nævnte biskoppen som nogle af de vigtigste: den enkeltes bønsliv, liturgien og den katolske presse. Biskoppen sluttede sin indledning med at komme ind på Kirkens målsætning, og bemærkede at det ikke var mærkeligt, at netop arbejdet med denne ikke blev færdigt i Nyborg: »Kirken står jo i en kritisk situation, vi må ikke

Kirken i opbrud.

svigte verden – det er bl.a. det, de unge ser. Man ønsker og længes efter, at vi kristne kan vise en ny mennesketype. Hvordan kan vi være kristne på en sådan måde, at evangeliets forløsende budskab bringes ud til verden?»

Rådet tog derefter debatten om opgaverne op. Meningerne var naturligvis delte, men man var enige i, at opgaverne fra synoden måtte tages op som pastoralrådets primære opgaver. Muligheden for en fælles punktaktion på bispeddømmeplan i lighed med Aktion Slæbebåd blev også nævnt. Man pointerede vigtigheden af, at det ikke blot var pastoralrådet, der skulle løse opgaverne, men at en meget vid kreds måtte inddrages. De unge måtte virkelig drages ind i arbejdet. Det gjaldt også om at motivere menighederne for deres arbejde og for pastoralrådets arbejde. Kontakten ville her være af afgørende betydning. Faren for, at pastoralrådet blev en »kollektiv-biskop« måtte heller ikke undervurderes. Pastoralrådet var et organ, der var med til at sætte tje- nester i gang.

Man drøftede nu supplerings til pastoralrådet. Dels var der tale om at tilkalde særlige sagkyndige til udvalgsarbejde, og dels kunne der være tale om at tilkalde sagkundskab, som man til stadighed havde brug for, og som derfor iflg. sagens natur måtte kunne komme på tale som permanente medlemmer af rådet.

Så nåede man da til valg af formand, næstformand og yderligere medlemmer til forretningsudvalget. Formand og næstformand blev henholdsvis lrs. Poul Høyer og pater A. Dekkers. Dertil kom så tre medlemmer mere til forretningsudvalget. Det blev Sr. Karen Marie

Martensen, cand. jur. Jørgen Bredholt og cand. polit. Inger Hedemark. Inden valget af de tre sidstnævnte var der en mindre debat om, hvorvidt man på det første møde skulle vælge tre eller fem medlemmer (foruden formand og næstformand). Valgte man tre nu (som gennemførelseskommissionen havde foreslået) kunne to med en særlig ekspertise senere drages ind i arbejdet. Andre mente, fem medlemmer fra starten ville være det bedste. De to forslag kom til afstemning, og førstnævnte gik igennem.

Cato Simonsen overdrog nu med mange gode ønsker og få gode råd (disse var ordene) Ansgarstiftelsens beføjelser til pastoralrådets forretningsudvalg. Til den resterende del af pastoralrådet blev flg. glimrende sentens sagt: »I uden for forretningsudvalget, skal ikke være det flødeskum, der får demokratiet til at glide ned!« Hermed antydedes blot, at det ikke bare var forretningsudvalget, der skulle gøre arbejdet, men hele pastoralrådet. Det samme kan med føje siges om menighederne i forhold til pastoralrådet! Derefter bekræftede Garth-Grüner overdragelsen og takkede biskoppen for et overordentlig godt samarbejde – og ønskede det nyvalgte råd held og lykke. Poul Høyer takkede – og understregede vigtigheden af, at forretningsudvalget måtte holde et møde så hurtigt som muligt, men også at pastoralrådet, inden man skiltes i dag, måtte have manifesteret sig...

Hermed sluttede første del af mødet, der var blevet ledet så udmærket af Erik Lorensen.

Andel del blev påbegyndt med en gennemgang af bispedømmets budget

Pastor E. Simonsen og B. Gravgård.

Mgr. Collaco - Biskoppen

1970/71 ved direktør Ortvald. Der var ikke tale om vedtagelse, idet perioden næsten var udløbet – blot om en orientering. Nævnes skal, at underskuddet (hvorfor altid være så negativ?) blev på omkring 170.000 kr., hvoraf bispekontorets flytning fra Laurids Bings Allé til Bredgade kommer til at koste ca. 120.000 kr. Men herved opnås en besparelse på kr. 100.000 om året fremover. Herefter godkendtes udskrivningsprocenten vedr. kirkebidrag 1971/72 og fordelingsprocenten vedr. kirkebidrag –

i øvrigt på grundlag af stiftsrådets indstilling. Er man yderligere interesseret i regnskabet, ligger det til gennemsyn ude i sognene.

Man gik nu over til en drøftelse af særlig påtrængende opgaver. Her henledte gennemførelseskommissionen ved Harald Guldager pastoralrådets opmærksomhed på flg. opgaver: 1) Budget 1971/72, 2) Kirkebidragsarbejdet, 3) Katolsk Forum, 4) Kapellaners deltagelse i menighedsrådet, 5) Brønshøj-projektet og lejre: Øm – Klitborg – Asserbo osv. Endvidere henstillede Harald Guldager til en større offentlighed omkring arbejdet. Vigtigheden af fortløbende at orientere katolikker såvel som det »almindelige« Danmark. På en forespørgsel fra Walter Dalland om, hvem der ville overtage redaktionen, da Hans Jensen jo fratrådte pr. 31. dec. 1970, svarede biskoppen, at man, efter at have prøvet mange muligheder, var standset op ved et tilbud fra jesuitterne i Sct. Kjeldsgade om at varetage redaktionen til 31. marts 1972. Biskoppen understregede, at det fra patrenes side er en slags nødhjælpstjeneste, så det var nødvendigt at nedsætte et udvalg om Katolsk Forum i særdeleshed el. katolsk presse i almindelighed så hurtigt som muligt. Katolsk Forums redaktion ser da således ud: Pater H. Roos. (ansvarshavende), pater L. O. Dorn, pater Heggum og pater H. van Schaik. Elli Gambell fortsætter som redaktionssekretær. Andre forslag om særlig presserende opgaver var: Præsternes ansættelses- og lønvilkår, fælles kristen aktion på bispedømmeplan, dansk lægmandskomite

Samtale på højttaler. Biskoppen og mgr. Collaco.

Pastor E. Simonsen og B. Gravgård.

Erik Lorensen ringer til orden.

bl.a. til kontakt med lægmandskoncilet i Rom, ungdomsarbejdet og kirkebidragsordningen.

Nedsættelse af evt. udvalg var næste punkt på dagsordenen. Problemet gik i hårdknude – og forretningsudvalget holdt sit første møde – og tilstillede derefter forsamlingen flg. resultat: 1) Udsendelse af et redigeret referat. 2) Udsendelse af et detaljeret oplæg (+ et spørgeskema) med de opgaver, man har hørt om i dag inden midten af januar. 3) Pastoralrådsmøde, den 21. marts 1971. Sidste punkt blev ændret til et to dages møde, således at næste pastoralrådsmøde vil blive, den 20. og 21. marts 1971. Følgende arbejdsgrupper blev nu nedsat: En karitativ ved pastor Knud Ballin, en arbejdsgruppe om lægmandsapostolatet ved C. Munk Plum, en kirkebidragsordnings-arbejdsgruppe ved Ph. Lange og endelig en punktaktions-arbejdsgruppe ved Jens Møller. Endvidere gav forretningsudvalget løfte om, at man på næste pastoralrådsmøde vil nedsætte et udvalg ang. Katolsk Forum, – og at dette udvalgs arbejde skal til behandling på pastoralrådets møde i efteråret. Så vidt og så godt. Mødet var slut. Anstrengende og hårdt, men tidligere end ventet – så der blev tid til et Fadervor – hvad man da også afsluttede med.

Hans Jensen

Tegn et abonnement
på Katolsk Forum –

FILM VED JAKOB FRANDSEN

MISHANDLINGEN

En af de måder, man kan vurdere et samfund på, er, hvem dette samfund definerer som afvigere, og hvad det gør ved dem. Der er ikke blot tale om kriminelle, men også om psykisk afvigende mennesker, og det er især de sidste, hvis problemer man er begyndt at beskæftige sig mere med. Af mange grunde. Flere og flere rammes af psykiske sygdomme, og det betyder ikke blot megen menneskelig lidelse, men stiller også øgede krav til samfundets ressourcer til behandling og forebyggelse. De forklaringer, man giver på årsagerne til de psykiske sygdomme, har også ændret karakter. Fra udelukkende at betragte dem som de enkeltes personlige problem, er man gået i retning af, at de sociale omgivelser spiller en afgørende rolle for, om folk bliver syge.

Skiftet fra en rent psykologisk beskrivelse til en kombineret psykologisk-sociologisk forklaring har ret vidtgående konsekvenser. Der er ikke så meget at gøre ved en personlig karakterbrist, men de samfundsstrukturer, som er årsag til menneskelige lidelser, kan og bør ændres. Når man så samtidig tænker på, at sygdomsårsagen ofte er forhold, som den enkelte kun har ringe eller slet ingen indflydelse på, bliver det nødvendigt, at samfundet søger at ændre disse forhold. Årsagerne til psykiske sygdomme bliver således et politisk problem, både fordi deres løsning kræver samfundsindgriben, og fordi det rejser problemet om samfundets ret til at gribe ind over for afvigere.

Hele denne lange indledning skal tjene til at placere svenskeren Lasse Forsbergs første film »Mishandlingen« i den debat, den er et indlæg i. Handlingen er centreret omkring Knut, som arbejder i Stockholms havn, hvis han mangler penge, og ellers prøver at skrive lidt. Det glider dog ikke rigtigt for ham ved skrivemaskinen, så en del af tiden går med samtaler med vennen Bjørn eller med at gå rundt og småfilosofere. En dag forløber den stærkt venstreorienterede Knut sig over for en direktør, hvad der normalt ville kunne klares med en bøde, men da han nægter at samarbejde ud fra det bestående samfunds præmisser, bliver han hængende i sanktionssystemet og den yderste konsekvens bliver i filmens slutning spændetrøje og bedøvende medicin.

Nu kan et sådant kort handlingsreferat lyde drastisk, så derfor vil jeg analysere en af scenerne for at vise, hvad det vil sige ikke at samarbejde ud fra det bestående samfunds præmisser. Under en mentalundersøgelse skal Knut snakke med en læge. Samtalen former sig om en udspergen af Knut, hvad han reagerer imod og prøver at dreje i retning af, at de begge deltager på lige fod. Samtidig prøver han at få noget at vide om lægens syn på, om det kan lade sig gøre at spise sociale problemer af med piller. Knut ser det som et spørgsmål om at ændre samfundsstrukturerne, mens lægen ser det som sin opgave at tilpasse patienten til forholdene, som de er. Forskellen i opfattelsen kan siges at ligge i spørgsmålet om, *hvem der er syg*: samfundet eller den enkelte, der reagerer kraftigt imod det.

Filmen som debatmedium løber en oplagt risiko for at forenkle og forgrove synspunkter, men samtidig er der også god mulighed for at give en teoretisk og måske virkelighedsfjern debat et tiltrængt tilskud af oplevelser og handlingsforløb. Det bliver ligesom lettere at snakke om afvigerne og samfundet, efter at man har set, hvordan det gik Knut.

Hvis en debatfilm skal have en større udbredelse, er det en forudsætning, at den har nogle af en spillefilms sædvanlige kvaliteter. Her opleves Knut Pettersons rolle som Knut som en formidabel indsats. Alt lige fra det fanatiske aggressive til det sværmeriske og barnlige er blandet sammen, så at man på samme tid forstår hans reaktioner, føler sig lidt usikker over for ham og holder med dem, der pacificerer ham. Hans spil giver handlingen intensitet og en urovækkende flertydighed, som gør, at man kan klare en så klar konfrontation med samfundets velmente, men i praksis umenneskelige magtapparat.

Knut er ikke nogen helt, men en politisk fanatiker, som søger at leve helt i overensstemmelse med sin holdning. Vi både forstår ham og forstår ham ikke. Og skulle vi lades kolde af hans martyrium, foreslår jeg, at vi skruer ham ned på laveste blus, når vi hører, hvordan kritiske forfattere i Sovjetunionen tvangsindlægges for psykiske sygdomme. Det sker hos os selv, her og nu.

Jakob Frandsen.

At blive gamle sammen

Den overflødige alder ...

Forudsætningerne for følgende lille bøn, der er skrevet i Italien, passer måske ikke helt på danske forhold, men perspektivet er så universelt, at den også må have noget at sige os her i Danmark.

En bøn

Herre, jeg er allerede gammel.

Og nu er det ikke mere som på Bibelens tid, da alderdommen blev betragtet som et privilegium.

Denne konsum- og teknikverden har gjort os overflødige. Vi er ikke mere produktive og værdifulde. Man sætter os på pension.

Verden har en sådan tørst efter ungdom, at vor blotte nærværelse kan ærgre den som en bitter og ubehagelig erindring om noget, der smager af nederlag. I en verden, hvor man rejser så meget, er de gamle ofte besværlige, fordi man ikke ved, hvor man skal gøre af dem, medmindre de kan bruges til at passe børn.

Men kan vi ikke engang bruges til det, venter der os en stiftelse, der kan føles som et frivilligt fangenskab, en levende begravelse.

Hvorfor, Herre, er der endog rige, der føler det nødvendigt at finde et passende sted at anbringe deres gamle.

De er få, Herre, som ved, hvad det vil sige for en gammel at blive revet op med rode fra sin egn, udsigten til sine bjerge og sit hav, for at blive spærret inde i en cementby, som han måske hader.

De siger, at de plejer os bedre der. Men vi dømmes til at dø uden vor hjemegns luft. Hvorfor lader de os ikke dø, hvor vi har levet, elsket og lidt? Eller ville det i værste fald være så svært også at bygge alderdomshjem uden for byen blandt vore bjerge og enge?

Verden sætter farten op, og i dag forekommer vi dobbelt så gamle, fordi vi føler os sat uden for de radikale ændringer, som ryster historien.

Erfaring vurderes i dag på en helt anden måde, fordi der nu på et år leves mere intenst end tidligere på 40. Og det ville være absurd af os at rose os af klogskab udelukkende på grund af den ene kendsgerning, at der hviler et større antal år på vore skuldre.

En ung mand kan i dag lære os mange ting.

At foregive at verden bliver ved med at se ud, som den gjorde i vore øjne, nu da meget er helt anderledes, ville ikke bare være uretfærdigt, men også latterligt. Måske glemmer vi det for ofte, Herre.

De ældres fristelse har sikkert altid været at blive stående ved fortiden. Men i dag er det dobbelt alvorligt, fordi verden står midt i en af historiens dybeste omskiftelser.

Når vi erkender dette skal vi ikke gøre et drama ud af vor begrænsning, men have tillid til, at historien finder nye veje.

Men, Herre, her kommer vi med ét til at spørge:

Har vi ældre virkelig intet at give de unge?

Du må forstå os, også til trods for at du selv var ung, da de dræbte dig. Alderdommen er en erfaring, som du ikke fik oplevet. Måske er det derfor, vi gamle ikke spiller nogen større rolle i dit evangelium.

Vi gamle tror, at vi har et ord, et absolut nødvendigt ord at sige til de unge.

Vi kan ikke slå os til tåls med, at vi er fuldstændig unyttige.

Hvis de unge for første gang i historien har opdaget, at de ikke mere bare er i en overgangsalder, en forventningens alder, men at de som unge har en realitet, en rigdom, i deres alder, bør man så ikke samtidig erkende, at heller ikke alderdommen bare er en overgangstid, en pensionstid, en solnedgang, men at den snarere er en tidsalder med sin egenart og sin værdi, som har noget at sige mennesket, noget, ingen anden alder kan sige? Måske har vi behov for at opdage dette særlige, som alderdommen har at sige. Og måske er det så meget mere presserende, som den menneskelige viden så stærkt øger procentdelen af gamle i verden.

Hvis menneskene ikke er i stand til at opdage det budskab, som de gamle har at tilbyde verden, kan de komme ud for en diabolisk fristelse til at gøre sig skyldige i den alvorlige forbrydelse at udelukke dem, omend nænsomt, fordi de i deres alder forekommer unyttige i dette forjagede konsumsamfund.

Vi tror, Herre, at en alderdom accepteret med ro – uden unyttige beklagelser, uden at tabe sansen for det jordnære og sande, med evne til at betragte skabningen med øjne, som begynder at ane, at bag alt, eller i ens eget indre, eksisterer ikke alene det, som kan takseres eller manifesteres, men fremfor alt det, som vi bare kan undre os over er til – vi tror, at den alderdom har et usædvanlig forhåbningsfuldt og klogt ord at sige til dem, som endnu kun går let hen over tingene, ude af stand til at spørge sig selv, hvorfor de er til.

En gammel, som uden at beklage sig slukkes under årenes vægt som lampen, der har brugt sin sidste dråbe olie, kan hjælpe de andre til at overvinde deres angst og panik over for døden, at gengive tidsbegrebet dets rette dimensioner, at få dem til bedre at forstå, at døden ikke er et desperat og definitivt farvel til det, man elsker, men at den snarere er endnu en etape af det selvsamme liv, som fortsætter, og som går fra barndom til ungdom og fra ungdom til manddom.

Hvis en verden uden børn ville være en gammel og trist verden, ville en verden uden gamle være en verden med langt flere sindssyge og selvmord. Den gamle formår hele tiden at huske på, at man også kan tale til en blomst, så man ikke behøver at føle sig alene, at vand er godt og skønt, fordi det er vand, at der er en tid, som uret ikke angiver, som ikke har ende, og hvor man ikke kan dø, at glæden kan have forskellige navne og – fremfor alt – at kærligheden ikke er frugten af en bestemt alder, at den ikke bare er en enkelt alders privilegium, men at den snarere er den altomfattende rigdom, som er stærkere end alderen og døden.

Herre, hvis de unge så os gamle elske hinanden alvorligt, sandt, med en kærlighed, man ikke før havde anet, og hvis man så os række hinanden en hånd på gaden og i parkerne, ville deres egen kærlighed måske blive mere sand og dyb og have mindre uro og angst i sig. Hvis vi gamle elskede hinanden mere, også nu, ville det være lettere at forstå ungdommens ubesindige kærlighed.

Men hvorledes skal vi gøre det, hvis samfundet fuldstændig isolerer os, netop når vi i vor vingård destillerer den bedste og modneste vin? Hvem, Herre, vil skrive under på denne synd mod historien? Det er muligt, at samfundet ikke har penge til, at mand og hustru kan få lov til at bo sammen eller i hvert fald i samme institution i vort livs aften, men der mangler aldrig penge til at menneskene kan blive ved med at slå hinanden ihjel.

I unge, som begynder at opdage kærlighedens skønhed, vil i det mindste ikke I være i stand til engang på gader og stræder at udråbe vort krav om retfærdighed?

Husk, Kristus, at dette er et problem for millioner af gamle i verden. Giv, at alderdommen ikke altid må blive berøvet retten til kærlighed og fællesskab. *Juan Arias (Rocca nr. 16 1970)*

Sidste år fremsattes et forslag, som gik ud på, at hovedbestyrelsens beretning, bestående af beretninger fra udvalg, konsulenter etc. om alle DUK's aktiviteter i det forgangne år samt en samlet vurdering fra formanden, skulle udsendes skriftligt på forhånd. Generalforsamlingen skulle så benyttes til en grundig debat, der skulle munde ud i vedtagelsen af et arbejdsprogram for det kommende år samt, i naturlig tilknytning hertil, et budget. Hovedbestyrelsen gik i princippet ind for forslaget, men af forskellige årsager blev det ikke gennemført i år. Man må kraftigt opfordre hovedbestyrelsen til at effektivere forslaget til næste år. Ellers vil endnu flere KUK'er indse, at det er spild af tid og penge at deltage i generalforsamlingen, som den fungerer nu. Det skal dog siges, at dette års generalforsamling betegnede en lille, men dog mærkbar forbedring på dette punkt. Der var rent faktisk mere til debat end tidligere. Som den var organiseret, kunne den dog kun resultere i enkeltpersoners opfordringer til at huske dette og hint.

Konsulenter

For et år siden indførtes i DUK en ny struktur. På forhånd knyttedes størst forventning til regionskonsulenterne. Deres opgave er at hjælpe KUK'erne på alle områder i deres arbejde, at organisere aktiviteter på regions- eller større basis, at være eksponenter for en langt bedre kommunikation mellem DUK-ledelsen og medlemsforeningerne samt at repræsentere deres KUK'er i hovedbestyrelsen, så KUK'ernes indflydelse øges, og ledelsen bedre kan opfylde deres behov. Efter et års forløb må det siges, at denne konsulentordning ingen steder fungerer fuldt tilfredsstillende (det var nok heller ikke at vente på så forholdsvis kort tid), og hvad værre er, at den nogle steder slet ikke fungerer. Efter generalforsamlingen er man yderligere dårligt stillet, idet det i to regioner ikke har været muligt at finde kandidater, således at de to poster er ubesatte. Dette forhold kan nok få en og anden til at spekulere på, hvor de folk, som tidligere har nydt godt af, at andre gad påtage sig det bestemt ikke altid lige opmuntrende arbejde som leder i DUK, befinder sig nu, hvor det er deres tur til at yde et bidrag i DUK-arbejdet. Det er muligt at fortolke det faktum, at ingen gider påtage sig opgaver af denne art, som udtryk for manglende tillid til, at et repræsentativt demokratisk system, som der er tale om i DUK, er egnet til løsning af de opgaver, DUK skal varetage. Man må så blot kræve, at den manglende tillid udtrykkes direkte, at den konkretiseres i en DUK-sammenhæng, og at der stilles alternative forslag. Blot at blive udenfor løser ingen problemer.

Det nye Øm

Det blev på generalforsamlingen oplyst, at behovet for en ny bygning til erstatning for de gamle i Øm bliver stadig mere udtalt. Det er nu kommet så vidt, at en stor del af deltagerne på efterårsskolerne forlader Øm med kraftige forkølelser. Projektet har gennem et helt år (!) været på vej gennem fredningsmyndighedernes åbenbart meget tungt arbejdende maskineri. Man må håbe, at sagen, når den når frem til det nys valgte pastoratråd, får en hurtig og velvillig behandling. Behovet er stort – og en hurtig løsning en åbenlys nødvendighed.

Ny formand

Ove Frankel, der har været DUK's formand i 1½ år, gik af på generalforsamlingen,

og til ny formand valgtes Ole le Fevre, som tidligere i en periode har været formand.

På generalforsamlingen behandledes mange andre emner end de her nævnte, bl.a. Ung Debat (se lederen). Sammenfattende kan man sige om DUK's situation efter denne generalforsamling, at organisationen trænger til en gevaldig opstrammer, til nye ideer og ny inspiration. Det er ikke realistisk – og iøvrigt heller ikke rimeligt – at forvente, at en sådan inspiration skal komme fra ledelsen alene. Skal DUK overleve og – hvad vigtigere er – oplive, inspirere, er det nødvendigt, at KUK'erne og andre stikker hovederne frem af busken og kommer med kritik og forslag.

Peter G. Rasmussen

I ventesalen og på ventelisten

Stop. Stands. Holdt. Vent. Vente på grønt lys – vente på jul. Vi kender godt situationen. Farvede lys og traditionelle datoer fører os i snor; og der hives i bidslet, for man har bare at vente. Og nu i kirken lyder det, at adventstid er ventetid, forventningstid. Man sammenligner os med et gammelt folk, der også ventede. Traskede rundt i en ørken og ventede. Sad ved Babylons floder og græd af bar venten. Venten blev deres livsindhold.

Mennesket er dygtigt til at lide, længes, udsætte, vente – men er det også dygtigt til at gribe øjeblikket? Eller er venten også blevet **vort** livsindhold? Venter man et år på et tog, der skulle komme, vil man givetvis være vantro, dersom nogen vil forsøge at sige til os, at toget faktisk forlængst er kommet. »For vi venter jo!« ville vi svare. Begivenheden ødelægger **vort** venteri.

Hva' dølen venter vi på? Er vor venten en stivnet indstilling – og intet andet? Hvad venter præsterne på? Hvad venter familien med børn på? På at få sig en større lejlighed. Hvad venter barnet på? På julegaverne. På at komme op i næste klasse. Hvad venter verden på? På fred! Men hvad venter vi som kristne på – eller **venter** vi bare?

Kom nu ikke med nogen undvigende svar. Gør nu ikke advent og jul til den blide historiske genopfriskning af, hvad vi alle sammen godt ved, ved som historisk kendsgerning. »Men det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus...« Derpå lukkes bogen i, – fortællingen er ovre.

Den egentlige menneskelige venten er snarere som den profetiske utålmodighed: noget skal der ske, og det skal ske nu, der skal ikke ventes på det. Hvis Gud har en plan med verden, svarer den i hvert fald ikke til en togplan, så vi skal sidde og vente og vente på den næste forbin-

delse, når vi kommer for sent. Hvis Messias skal fødes, skal det ske **nu**, fordi det er sket, og der skal ikke ventes på det, laves historie på det eller hygges om det.

Nogle venter bare. Andre venter dog på noget. Men den egentlige menneskelige venten på **nogen**, på en anden. Venter på, at den anden skal foretage sig netop det, vi venter af den anden. En handling, som kun den anden kan foretage sig, for ellers havde vi gjort det forlængst. Vi behøver den anden til handlingen – for at komme videre med livet. I spil er vi tit utålmodige: Hvad nøler den anden for? Hvorfor trækker han ikke? Eller hvorfor skyder han ikke bolden ind igen? Dette genfinder vi i livet: Hvorfor kommer den anden dog ikke? Hvor ser vi den andens handling?

Gud er den anden. Af ham forventer vi fred, liv, handling. Derfor: at vente på nogen er at nøde den anden til at foretage sig noget, plage ham med vore spørgsmål, skrig og råbe: kom dog! Dette er også samtidig menneskenes bøn, ikke een bøn i kirker og templer, med præster og altre, men en bøn her og nu, i livsoplevelsens inderste. Bønnen er en bevidsthed om Guds virkelighed, dog sønderrevet af verdens modsætninger, af vore brødres sår og drabene på dem, af hvert lille barns gråd, hvis mor ikke hører det; bønnen er de utålmodige skrig, der fremskynder den andens komme; bønnen er handlinger, der skaber fred og kærlighed, fordi han allerede er kommet.

Vi venter altså ikke mere. Vi handler, for det gør den anden. Bort med julelysene og genfortællingerne. Vi kræver virkelighed, ikke digt. Vi, der sidder i ventesalen, bør kigge os om og se, om gæsten ikke allerede er kommet – og sidder og venter på, at jeg ikke bare venter.

Laurits Lauritsen

Firma Hans Møller

v. Ib Møller
 Sct. Olsegade 22, Roskilde
 Telefon 35 18 77
 Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
 Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvistter
 Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
 Fyldepenne - Billedbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Tlf. 35 31 31

Ejgod Jørgensen

Slagtermester
 Kød - Flæsk - Pålæg
 Sct. Olsegade 13, Roskilde
 Tlf. 35 01 57

C. J. Gerlachs eff.

Allehelgensgade 8, Roskilde
 Tlf. 35 27 77
 Aut. leverandør af kirkevogne

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
 Tlf. 55 57 80

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
 Hvidovrevej 275
 Tlf. 78 15 23

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A,
 1850 København V
 Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
 TRYKSAGER
 KONTORARTIKLER
 PROTOKOLLER
 PLASTIC
 KONVOLUTTER

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27
 1256 København K.
 Telefon (01) 15 15 11
 Telegramadresse: Forskjold

Støt vore annoncører

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
 Værkstød: Hødedammen 4
 Skolebakken 147
 Esbjerg. Tlf. 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
 aut. vand- og gasmester
 Solagervej 8, Næstved
 tlf. 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
 Ramshørrød 13. Tlf. 72 01 58
 Næstved
 Leverandør til katolske Institutioner

Emille Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
 Alt vedrørende begravelser
 ordnes personligt.
 Alle aftaler kan træffes i hjemmet
 eller tlf. 72 08 14 - 72 08 74

Georg Poulsen & Søn

Blikkenslagermestre
 Sct. Annagade 19
 Helsingør. Tlf. 21 01 64

Carl Bæk & Søn
 El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Tlf. 62 18 88
 Lys - Kraft - Oliefyr
 Alt i el.-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoller
 Havnen 3, Horsens. Tlf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
 Amallegade 16A - Horsens
 Tlf. 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

Kaffefirmaet

Berge Kruse

Frederiksborggade 27
 Telefon 15 78 08

Kaffe - The - Cacao

Abonnement på Katolsk Forum -

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermestre ★ Entreprenører
 Ingeniører ★ Aut. kloakmester
 Bjergstedvej 10,
 Kbhvn., Brønshøj
 Tlf. 60 11 55 og 60 18 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107C
 København V
 Tlf. Eva 3767
 Kød, flæsk, pålæg
 En gros og en detail

D. Plate Petersen

Malermester
 Tlf. Fasan 2718

Brdr. Meyer Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
 Per Meyer
 P. Skramsgade 27
 Byen 7920 - 94 33 66

Ove Juel-Christensen

Tlf. 29 55 88
 Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester
 Stationsvej 11, Nivaa
 Tlf. (03) 24 71 50

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed
 Kongensgade 39, Esbjerg
 Telefon 12 08 29

Katolsk Forum har en god
 måde at være katolsk på

PAVENS OVERRASKELSE

Kardinaler over 80 ingen adgang til pavevalg eller til embeder i kurien

Rom – KIPA

Med det fyldte 80. år mister kardinalerne retten til at deltage i pavevalg, ligesom de ikke mere kan være medlemmer af den romerske kuries kongregationer og andre departementer, hedder det i et Motu Proprio, som pave Paul VI har underskrevet den 21. november i år, og som træder i kraft den 1. januar 1971.

Samtidig opfordrer paven alle kardinaler, der er fyldt 75, til »opfordret at indsende deres afskedsansøgning til paven, der så selv vil tage sin beslutning i de enkelte tilfælde«.

Ganske vist har 11 af de i alt 38 italienske kardinaler ved det nye Motu Proprio mistet retten til at deltage i pavevalg, men den kendsgerning, at 14 ikke-italienere ved samme lejlighed har mistet denne ret, gør, at procentsatsen af italienere, der er stemmeberettigede medlemmer af det hellige kollegium, er steget med 4,3 %, således at der mod de tidligere 33,4 % nu er 37,7 %.

Fra og med nytår 1971 har – ifølge det hellige kollegiums nuværende sammensætning – følgende adgang til pavevalget: 27 kardinaler fra Italien, 8 fra Frankrig, 8 fra USA, 4 fra Spanien og 2 fra England, Belgien, Holland, Polen, Schweiz, Sovjetunionen, Philippinerne og Indien, mens følgende lande hver især er repræsenteret ved én kandidat: Irland, Østrig, Jugoslavien, Ungarn, Algeriet, Øvre Volta, Congo, Madagaskar, Ægypten, Tanzania, Den sydafrikanske Union, Mexico, Bolivia, Chile, Kina, Columbia, Ecuador, Guatemala, Peru, Uruguay, Venezuela, Ceylon, Korea, Indonesien, Libanon, Australien og New Zealand.

Følgende lande har efter Motu Propriet ingen kardinal, der har adgang til pavevalget: Portugal, Argentina, Japan og Tjecoslovakiet.

På skæringsdagen nytår 1971 mister 25 af de 127 kardinaler retten til at vælge og til selv at lade sig vælge til pave:

11 italienere: Bacci, Beltrami, Callori di Vignale, Cento, Cicognani, Di Jorio, Forni, Giobbe, Grano, Ottaviani og Roberti. 3 franskmænd: Tisserant, Feltrin og Liénart. 2 spaniere: De Arriba y Castro og Larraone. Desuden er der: Frings (Tyskland), Heard (Storbritannien), Browne (Irland), de to portugisere Cerejeira og Da Costa Nunes,

McIntyre (USA), De Vasconcellos Motta (Brasilien), Caggiano (Argentina) og Garibi y Rivera (Mexico).

I indledningen til det af 8 punkter bestående Motu Proprio skriver pave Paul, at Kirkens vel kræver, at man også tager spørgsmålet om det fremskredne alderstrin, hvorpå medlemmerne af kardinalkollegiet befinder sig, op til overvejelse på grund af dets meget nære tilknytning til pavens øverste ansvar og dets betydning i de intervaller, hvor pavestolen ikke er besat.

Når kardinalerne fylder 80:

1. ophører deres medlemskab af departementerne inden for den romerske kurie og af de øvrige permanente organer ved pavestolen og i Vatikanet,

2. mister de adgangen til pavevalget og dermed også retten til at deltage i konklavet. Hvis en kardinal fylder 80 under konklavet, har han undtagelsesvis adgang til at deltage i konklavet og dermed i pavevalget.

Disse samme bestemmelser gælder for de kardinaler, som, efter at de er fyldt 80, undtagelsesvis stadig leder et bispedømme eller bare har titlen af biskop for det pågældende bispedømme, selv om de ikke fungerer som biskopper.

I Motu Propriets art. 5 står der, at kardinalerne, selv om de er fyldt 80, stadig forbliver medlemmer af det hellige kollegium og nyder alle de med kardinalværdigheden forbundne rettigheder og privilegier med undtagelse af dem, der er nævnt ovenfor.

Art. 6 indeholder særlige bestemmelser for embederne som camerlengo (Vatikanets finansminister) og storpønitentiar, hvis indehaverne af disse embeder overskrider de 80.

I overgangsbestemmelserne hedder det, at de nuværende medlemmer af det hellige kollegium, som ved Motu propriets ikrafttræden allerede er fyldt 80, dersom de ønsker det, også fremover som stemmeberettigede kan deltage i kuriedepartementernes plenarforsamlinger og periodiske møder.

Ottaviani indigneret

Ottaviani indigneret over aldersgrænsen for kardinaler

Rom – KIPA

Det hellige Officiums tidligere »Grand old man«, kardinal Ottaviani, som allerede er kommet et stykke forbi de 80, er overordentlig utilfreds med sin chef,

pave Paul. Ifølge pavens seneste Motu Proprio har han ikke mere adgang til konklavet, og i en kritik af denne bestemmelse i det italienske blad »Messaggero« siger Ottaviani, at bestemmelserne eventuelt også kan få konsekvenser for paven selv. Videre siger han også, at det ikke kan undgå at gøre indtryk på en at se den helt uvante og ekspeditte måde, hvorpå man har iværksat en revolution inden for hierarkiet uden på forhånd at rådføre sig med kompetente folk, som man dog – om ikke andet så i hvert fald for en forms skyld – burde have taget med på råd.

»Det er usædvanligt, at man med et Motu Proprio simpelt hen river konstitutionen 'Vacante sede apostolica' (som indeholder forskrifter for konklave og pavevalg) i stykker og slet ikke tager hensyn til kirkeretten. Hermed har man ladet en århundredgammel tradition helt ude af betragtning.«

Aldersbegrænsningen og de indvendinger, der har givet anledning til den, holder efter Ottavianis mening slet ikke stik. Store paver har endnu som oldinge styret Kirken, siger Ottaviani, og man kan naturligvis ikke undgå at spørge sig selv, om de kriterier, paven har fremsat, ikke også kan komme til anvendelse på ham selv.

Tisserant utilfreds

Kardinal Tisserant om aldersgrænsen

Rom – KIPA

Den 86-årige kardinal Tisserant er ligesom kardinal Ottaviani utilfreds med pavens beslutning om at udelukke kardinaler, der er fyldt 80, fra pavevalg. I et interview i det franske fjernsyn har Tisserant udtalt, at han stadig er i god form og i stand til både at tale og handle. Paven har, siger han, ikke rådført sig med ham i dette anliggende. Til gengæld er pavens eget helbred ikke så godt, siger Tisserant, så der kan for ham selv meget vel opstå den situation, at han, selv om han ikke selv træffer denne beslutning, bliver nødt til at nedlægge embedet. For nylig måtte han have støtte, da han efter den sædvanlige onsdagsaudiens forlod Peterskirken.

Denne udtalelse er dog senere blevet dementeret, ligesom det forsikres, at pavens helbred er udmærket. Derudover har Tisserants udtalelser ikke fremkaldt nogen reaktion i Vatikanet, selv om man lader forstå, at kardinal Tisserant i dette tilfælde ikke har været så taktfuld, som han burde være.

Fint arbejde — Tria 6070

rimelig pris

Er De tilfredse med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke — så prøv os!

Anders Svendsen

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K.

Tlf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

Nordens største leger af skolebøger

Omindbindinger

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUFTE OG

VACUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. A/S

K. K. L. Simonsen's eftf.

Frøderiksborggade 22

København K.

Tlf. *Minerva 2314

Fisk og vildt

Axel Pryds A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted,
aut vand- og gasmester.

Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen

Kirkepladsen 8 - Nykøbing F.

Telefon 85 05 11

Ringsted Isenkramhandel

Tinggade 5, tlf. (03) 61 24 54

Poul Dudzinski

Aut. el-Installatør

Christiansbjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N.

Telefon 16 98 80

Lev. til katolske Institutioner

Lys, kraft og varme

For at betjene vore kunder bedst muligt
har vi nu fået radiotelefon i vore biler

Brdr. Zøllner

Nørrebrogade 174

København N

Telefon Taga 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning

Nørregade 2, Vejle

Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedølgsgade 85

Vejle. Tlf. *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

A/S Træløsten

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Hansen Pærhøj & Søn

Gjarmester - Kunsthandel

Søndergade 4, Vejle

Telefon 82 11 57

Vejle Optik

v. Anker Kastrup

Briller

Torvegade 8, Vejle. Tlf. 82 03 08

Rådhusstrøget, Vejle

Tlf. *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

Kaj Jensen & Poul C. Thim

Nørregade 8, Vejle. Tlf. 82 03 60

Bogladen med de mange bøger...

Vejle Mineralvandfabrik

A/S P. C. Nielsen

Telefon *82 81 33

Frugtcentralen

Vejle - Tlf. 82 09 26 - 82 11 28

Kartofler - Frugt - Grøntsager

Konserver - Dybrost

R. Hansen

Rutana

Danmarks mest solgte rugbrød

Fællesbageriet

Vejle

Barkholt boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 52 15 33

H. Overbeck

Ingeniørfirma

Havnøpladsen, Kolding

Telefon 52 35 55

J. Krenk

Ingeniørfirma

Varme - Sanitet

Kolding. Tlf. 52 33 44

P. Jeppesen & Søn

Murermestre

Zahngade 4, Kolding

Telefon 52 06 93

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding

Tlf. 52 01 55

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding

Telefon 52 32 10

R. Schullik

Slagterforretning

Nørrebrogade 46, Esbjerg

Telefon *2 02 14

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg

Telefon (05) 12 13 11

L. Basse

Kaffe - vin - konserver

Hj. af Nørreg. og Jyllandsg.

Esbjerg

Telefon 12 05 78

Malerfirma

Holger Jørgensen

Morsøgade 9

Esbjerg

Telefon 12 38 51

TIL KATOLSK FORUMS
REDAKTION

I sidste nummer af Katolsk Forum (nr. 21/1970) bringes der et referat af mødet d. 7/10 i Englesalen arrangeret af Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn. Referatet er imidlertid så tyndt og intetsigende (noget af det eneste korrekte er, at »formanden 22.30 afsluttede aftenen med en tak til alle fremmødte«, men hvilken latterlig og ligegyldig oplysning; derimod ikke et ord om de »mange meninger og spørgsmål«, som salen fremsatte, »efter at panelet havde haft lejlighed til at uddybe sine synspunkter«), at jeg føler trang til at korrigerer mit eget indlæg, der i referatet virker komplet ubegavet og meningsløst. Jeg håber, at de øvrige, der den aften sammen med mig dannede panel, ville gøre det samme, da aftenens emne i allerhøjeste grad må interessere alle landets praktiserende katolikker.

Måske må jeg her have lov til at indskyde en efter min og mange andres opfattelse væsentlig kritik af Katolsk Forum, som i øvrigt også gjaldt forgængerens Katolsk Ugeblad: Side op og side ned med mere eller mindre uvedkommende beretninger fra Latinamerika eller andre fjerne steder, et væld af klip fra udenlandske blade og pressemeddelelser i lange baner om ting, der kun periferet kommer os ved, mens det lokale stof, katolske begivenheder her og nu, enten helt forbigås eller i gunstigste fald spises af med et forsinket uanstændigt referat, som det, der har givet anledning til dette indlæg. Når redaktionen over for fru Yvonne Hallingskov for et stykke tid siden beskæmmede undskyldte, at årets største katolske begivenhed, messen i Ringsted den 25. juni, ikke blev omtalt med et ord, kan det i virkeligheden slet ikke undskyldes – det er ganske simpelt utilgiveligt – for der var jo ikke blot tale om et uheld. Sådan har det altid været, og sådan går det formodentlig også næste gang en lignende begivenhed finder sted. Kun en helt anden holdning fra redaktionen kan rette op på fadæsen.

Nu til sagen. Aftenens emne var godt, og en debat om emnet også i en større kreds finder jeg påkrævet. Derfor følgende redegørelse for mit standpunkt i den sag.

Emnet lød: »Skal vi indføre beat- og jazzmesser?«

Min mening er: Ja, men ikke når som helst og fremfor alt ikke for hvem som helst. Det er indlysende, at mange unge føler beatens og jazzens rytmer som noget helt naturligt, mens mange ældre føler dem som noget fremmedartet og barbarisk. Det kan man vist ikke

lave om på. Og hvorfor skulle man også det? For mange er beat og jazz den eneste naturlige musikalske udtryksmåde – man kan beklage det eller lade være – og tvinger man disse til at overvære de i rytmisk forstand mere stillestående messer (»hængemulemesser«), gør man ikke noget godt. Den »fromme« tone, der efter andres opfattelse klæber ved den gregorianske højmesse, siger dem ikke spor, – den er dem direkte imod. Resultatet er, at de holder op med at gå til messe og hurtigt befinder sig uden for kirken. Man hører tit det synspunkt nævnt, at det er at lefle for de unges smag at arrangere beatmesser, men hvorfor dog det? De ældre vil jo også have lov til at gå til den messeform, der passer til deres temperament. Er det at lefle for børn, at man i børnemessen forenkler teksterne og vælger sange, der passer til børnenes udviklingstrin? Er det at lefle for den østafrikanske befolkning, at missionæren taler swahili til den? Eller måske er det netop for at få disse forskellige grupper i tale. Kirken har gennem historien utallige gange gjort megen fortræd ved hårdnakket at holde på sin værdighed i stedet for at komme mennesker og deres behov i møde. De tider burde være forbi, men der er stadig alt for mange, der mener, at kirkens eneste værdige liturgiske musik er den gregorianske sang. Det er et hovmodigt og snæversynet standpunkt. Men der er jo også alt for mange, der vandrer i den anden grøft; de mener, at tidens musik kun er beat og jazz, og andet vil de ikke høre tale om. Gregoriansk sang er for dem en støvet museumsgenstand, som de helst så begravet. Det er et vulgært og snæversynet standpunkt.

Hvorfor dog ikke straks indrømme, at menneskenes forudsætninger og smag er forskellige – og gudskelov for det. Tving endelig ikke folk til beatmesse, hvis de forarges, forbitres og kun får et negativt udbytte af messen. Og tving endelig ikke folk til latinske messer, hvis de keder sig, ærgrer sig og kun får et negativt udbytte af messen. Lav beatmesse for dem, der bedst forstår den form, og stille messe, børnemesse, dansk højmesse, latinsk højmesse osv. for dem, der foretrækker det. Kirken må være rummelig, – der skal være plads til alle – ikke kun til dem i elfenbenstårnet. Ensidighed er af det onde, – forandring fryder.

For mig er det meget om at gøre at bevare den gregorianske sang. Derfor er jeg medlem af UNA VOCE, men først efter at have sikret mig, at foreningen ikke arbejder på at hæmme andre musikformers adgang til messen. Jeg ved ikke, om der eksisterer en tilsvarende forening, der fremmer den nye musiks

sag; i så fald ønsker jeg at blive medlem, men først efter at have sikret mig, at foreningen ikke søger at kvæle den ældre musik, der stadig for mange rummer uvurderlige værdier.

Erling Rasmussen.

SVAR:

Tak for Deres indlæg, der foruden det afsluttende referat indeholder nogle kritiske bemærkninger af principiel karakter om bladets forhold til indenlandske katolske begivenheder. Disse kritiske bemærkninger skal vi hermed forsøge at svare på.

Deres alvorlige anke over, at »det lokale stof, katolske begivenheder her og nu, enten helt forbigås eller i gunstigste fald spises af med et forsinket uanstændigt referat«, finder vi er delvis rigtig og ikke mere – al den stund menighedsrådsvalget, pastoralrådsvalget, stiftsrådsmøder, sommerens arrangementer, kirkeindvielsen i Esbjerg osv. trods alt har fået udmærket dækning i vore spalter. At de fleste møder ikke får den dækning, de måske er berettiget til, kan ikke bare lægges redaktionen til last. Det berører i lige så høj grad den almindelige kritiske holdningsløshed hos mange katolikker. Man råber op og kritiserer, og bruger de beskedne kræfter på et så ubeskedet »arbejde«. Thi at skrive om, hvad der foregår rundt om i vore katolske menigheder, er et reguleret stykke arbejde. Et kontant og ofte ydmygt stykke arbejde. Her skorter det enten på tid eller på god vilje – eller på begge dele. I dette stykke kan De selv melde hus forbi – under henvisning til Deres referat. Tak.

Hvad angår Deres udsagn om uvedkommende artikler og pressemeddelelser, er vi slet ikke enige. Det har været en ufravigelig og inspirerende linje i det redaktionelle arbejde at informere om, hvad der sker i den katolske kirke i dag. Katolsk Forum har i det forløbne år været rigt på mange fremragende artikler og vedkommende nyheder. Der er tale om et udsyn og en spændvidde, som redaktionen uden videre tør rose sig af. Et afgørende minus er imidlertid, at den hjemlige debat i relation til dagens Danmark nærmest er ladet i stikken. Her fattes katolske skribenter.

Kort og godt: Det er ikke kun en anden holdning fra redaktionen, der skal til, men også – og især – fra bladets holdere og læsere. Man har det blad, man fortjener.

Hans Jensen.

Tegn et abonnement
på Katolsk Forum

**Forsikrings Compagniet
for Kongeriget Danmark A/S**

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K.

Telefon *11 21 21

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Aarhus**

Hovedkontor:

Store Torv 12, telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen.

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Mølestien 11, København SV

Telefon VA 6060

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn

Indehaver Verner Jensen

Katolsk bedemand.

Fruestræde 10, Svendborg.

Tlf. 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»Balancen«

v/ Knud Petersen

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

Malermestre

L. Larsen & Søn

Brogade 10, Svendborg

Telefon 21 10 16

Katolsk Forum
har en god måde
at være
katolsk på

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kon-
toret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19
til 21.

Kontoret holdes i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 10 til 13.
Telefon PAIæ 2323.

TILBYEN
- i byen
FRA BYEN smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. Benzon.
Begravelse og bisættelse ordnes
for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Skal De flytte?
AMAGER
FLYTFORRETNING
Jul. Larsen & Sønner
AMAGERBROGADE 221
* 55 66 47

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret
Studiestræde 15, København K.

Tlf. Minerva 6761

Kontortid 10-15 - Lørdag lukket

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Tlf. *MI 2557

Mathias Christensen
ABSALONSGADE 14
Aalborg

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Aalborg

Telefon 12 03 01

Folmer Olsen

Begravelse ordnes

Reberbansgade 37

Aalborg. Telefon 12 15 57

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Aalborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Ryø A/S

Ingenlør- og handelsfirma

Aalborg Nytorv 14. Telefon 12 88 88

El-Installationer - El-artikler

Radio og fjernsyn

Fjernvarme - køleanlæg

Vand - Gas - Sanitet

Fiskehallen

Kastelvej 57, Aalborg

Telefon 13 44 84

Axel Larsen

Anlægsgartner

Ericavej 34, Søborg

Telefon Søborg 8288

C. B. Rils & Søn

Slagtermestre

Valby Langgade 36

København Valby. Telefon VA 89

1. kl. kød og pålæg

Sydhavns Fiskehal

v/ Rich. Rasmussen

Fisk, vildt, dybfrosen fjerkræ

Mozartvej 21. Telefon VA 5547

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

KIRKEN – Mentalhygiejnisk forening? Debataftenen – Kirkebyggeri, ja eller nej – blev talmæssigt en succes. Mødesalen var fyldt. Dette var i sig selv et tegn på, at der er behov for debat om væsentlige ting.

Hvad kom der ud af mødet? Umiddelbart ingenting. Det planlagte byggeri bliver sandsynligvis udført uden hensyn til den alvorlige kritik. Det, der var ment som en principiel debat, endte i en jongleren med tal, der skulle vise, at man godt kunne magte opgaven. Da ingen af tallene blev dokumenteret, er der ingen grund til her at analysere deres holdbarhed. Det forbløffende var, at ingen fandt det mærkeligt, at beslutningen bliver truffet uden menighedsrådets direkte medbestemmelsesret, og før pastoralrådet fik lejlighed til at tage stilling til hele problematikken.

»Din tale skal være ja-ja eller nej-nej, hvad der er derudover, er af det onde.« Fra ansvarlig side – biskoppen – blev der sagt ja til, at kirkens primære opgave var at være til for de andre, men ... og her kom så alle de indvendinger, der skulle klargøre, at i den givne situation kunne det ikke lade sig gøre. Stik imod evangeliet har kirken udviklet sig til en mentalhygiejnisk forening, hvor man forkynder de frelste meninger og lader verden skøtte sig selv. Det er, som om man hygger sig med, at man heldigvis er syndere, og derfor har lov til at følge sin borgerlige indstilling, når blot man passer sin kirkegang og deltager i sakramentsmagien. Man hævder, det er nødvendigt for menighedens identitet, at der findes en indviet kirke, hvor man kan hente inspiration og styrke til at leve et kristent liv. Det er som at høre den blinde tale om farverne. I tusind år har vi haft prægtige kirker, uden at man er blevet anfægtet af den slum, der ofte er placeret lige uden for kirkens dør. Et præsteskab, der i sin »fattigdom« er blevet afhængig af sine velgørere, har gennem århundreder fremmedgjort folket for evangeliets radikale konsekvens. Den kendsgerning, at ca. 80 pct. af den katolske ungdom forlader kirken, tager man blot til efterretning! Det tavse flertal, der har vendt kirken ryggen enten i ligegyldighed eller foragt, kalder ikke på selvbevidsthed. Det er tilsyneladende vigtigere at holde på de »får«, der endnu findes i folden, og beskytte dem mod splittelse fra dem, der er begyndt at tage evangeliet alvorligt og forlanger, at kirken skal manifestere sin solidaritet med de fattige i konkret handling. Skuden har minsandten sejlet så længe med bunden i vejret, at et forsøg på at få den på ret køl opfattes som splid og spektakel.

Jeg kan godt forstå dem, der opgiver

kampen med den etablerede kirke og opretter spontane menigheder eller »børster støvet af deres sko og går til en anden stad«, hvor ord og handling følges ad. Man påstår, Brønshøj befinder sig i en udviklingskommune, – derfor må man have en kirke til 2,5 mill. kr. Man behøver ikke at være nogen stor profet for at sige, at hvis den katolske kirke ikke hurtigst muligt bliver kirke i stedet for at bygge kirke, så bliver den et gravmonument over en kirke der ikke kendte sin besøgestid.

George Bune Andersen

SYNSPUNKT

MENIGHEDSRÅDENES KOMPETENCE

Under denne overskrift bragte Katolsk Forum i sit nr. 16 et brev fra Vor Frue Kirkes Menighedsråd i Slagelse til Sekretariatet for Pave og Kirke ved fru Vita Leerbeck; et brev, hvori vi bad om, at man ville undlade en underskriftindsamling på deres manifest ved vor kirke.

Vor kompetence til at rette en sådan henvendelse forekommer os klart at fremgå af Vedtægt for menighedsråd, § 3, stk. 1, 2 og 3; den vedtægt, der 11/1 1970 er godkendt af biskoppen.

Katolsk Forum's ansvarshavende redaktør, P. Roos, havde over for menighedsrådets formand, Ruth Plum, givet tilsagn om at bringe vort brev som et oplæg til en debat om det betimelige i underskriftindsamlinger i tilslutning til gudstjenester.

Slagelse Menighedsråd mener stadig, at dette er et problem, der vel er værd at drøfte fordomsfrit og lidenskabsløst. *Er det hensigtsmæssigt, er det heldigt, at foretage sådanne underskriftindsamlinger i tilslutning til en gudstjeneste?*

Underskriftindsamlinger, demonstrationer, meningstilkendegivelser af forskellig art hører med til demokratiets arbejdsmetoder; men sådanne menings-tilkendegivelser bør – efter vor mening – være så velovervejede som muligt, og derfor finder vi ikke, at en underskriftindsamling bør finde sted på en tid og et sted, hvor der ikke rigtig er mulighed for en rolig overvejelse. Vi er klar over, at andre ser anderledes på det; men vi kan ikke se, at vort synspunkt har noget med »utåleligt formynderi« at gøre. Vi for vort vedkommende ville have fundet det mere formålstjenligt, om Sekretariatet for Pave og Kirke havde sendt det omtalte manifest ud til alle katolikker i Danmark, og på vort menighedsrådsmøde blev der nævnt muligheden af at stille adresserede kuverter til disposition for de mennesker, der ønskede at henvende sig til menighedens medlemmer.

Må vi lige tilføje, at det er os lidt uforståeligt, hvordan nogen af vor be-

skedne henvendelse mener at kunne drage slutninger med hensyn til vor stillingtagen til manifestet For Pave og Kirke. Også i Slagelse stræber vi efter at være trofaste over for kirken og dermed også over for paven, hvis embede jo er uløseligt knyttet til kirken. Vi mener imidlertid, at denne troskab kan give sig udtryk på forskellig vis; for nogles vedkommende utvivlsomt ved at skrive under på det omtalte manifest, for andres ved at undlade dette.

Med venlig hilsen fra menighedsrådet ved Vor Frue Kirke i Slagelse.

Ruth Plum.

EN BERIGTIGELSE

I referatet fra stiftsrådsmødet står der i bladet angående kirkebyggesagen i Brønshøj:

»Desuden tilhører grunden menigheden, der har købt den af Hoffmanns Minde for 900.000,- kr.«

Det er ikke rigtigt, og det skrev jeg heller ikke, men »Desuden tilhørte grunden, der af Hoffmanns Minde er købt for 900.000,- kr., menigheden.«

Det er måske lidt knudret sprog, men der har været så mange misforståelser om denne sag, at det nu gerne skulle være klart, at det er menighedens grund, og Hoffmanns Minde har købt den af menigheden for 900.000,- kr.

INDLAND

UDNÆVNELSE

Jesuiterordenens general, P. Peter Arupe S.J., har den 11. november 1970 udnævnt P. Heinrich Roos S.J. til rektor for Niels Steensens Kollegium i København.

LAD OS HÅBE, AT DET GÅR!

En kreds af gladsaxeborgere prøver på at gennemføre en ret storlået aktion til fordel for gæstearbejderne: Man indbyder dem til at tilbringe en fredag – 2. juledag fra kl. 14–19 – sammen med os danske. Mødestedet er Søborg Skole, der er let at finde: Hjørnet af Søborg Hovedgade og Frødings Alle, ved siden af Søborg Kirke og lige overfor linie 43's sidste stoppested før endestationen i Søborg.

Damerne fra menighederne ved Søborg Kirke og Johanneskirken vil holde kaffekanderne i kog hele eftermiddagen. Der vil blive vist nogle films, og interesserede danske indbydes kraftigt til at komme og hygge om de fremmede.

Skolen har stillet 2 gymnastiksale, filmapparat m.m. til rådighed . . .

Hvorfor nu alt dette postyr – og vil det lykkes?

Det sidste er det ikke let at sige: Vi kan blot håbe og bede.

Det er lettere at svare på »hvorfor?« Gæstearbejderne indbydes, fordi julen er deres værste tid. Julehelligdagene er drøje for folk, der ikke har nogen at

Sparekassen for Lyngby og Omegn
— **Bikuben**

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 21
Kgs. Lyngby. Telefon 87 00 25

Kronborg Margarinfabrik

Niels Brocksgade 4
København V
Telefon 14 12 54

Olietyr
Centralvarme
Brændselolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Ernst Grell & Co.

elektroinstallatør
Smallegade 4, København F.
Telefon Godthåb 2638 og 2678

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegaards Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Aabenraa
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Gaveidé:

Abonnement på Katolsk Forum,
ring GO 4895.

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N.

Telefon 12 41 22 — Århus C.
Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entrepreneur & murerfirma
Århus C.
Telefon 14 20 23 — 22 19 20

El-installationsfirma

V. Svenstrup

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. Madsen

begravelsesforretning
Jægergaardsgade 17-19, Århus C

Centralmejeriet

Afdeling: Vesterbro

Århus
Telefon 12 87 00 (4 lin.)

Største udvalg i radio - fjernsyn -
båndoptagere og gramofoner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C. Tlf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X'S VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TLF. 06-14 85 33 . GIRO 1 71 17

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Tlf. (08) 52 15 44

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163
København V.
Telefon Eva 6465 og 6468

**VI
ER TIL
FOR
DEM**

LANDMANDSBANKEN

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten.
Vi beskytter også Deres olietank mod ud-
vendig korrosion.
Skriftlig garanti for hvert anlæg.

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, 3450 Allerød
Tlf. (03) *27 31 00

Axel Smith's Eftf.

v. Niels Hansen
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 63

JENSEN & OLSEN

El-installationer
Holbæk. Telefon 43 03 65

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

**Her var plads
til en annonce.**

Hvem tegner sig for den i et
kommende nummer?

besøge. De lever genneingående i dårlige værelser – og gaderne er ikke morsomme omkring nytår. Disse fremmede kan kun føle sig overflødige i landet fra det øjeblik de forlader deres fabrik d. 23.12. og til de begynder igen d. 28.12. eller i værste fald d. 2.1. De færreste af dem er kristne, så også af den grund følger de sig udenfor ...

Et særligt trækplaster skulle det være, at de danske indbydes til at bringe så meget gammelt HERRETØJ med, som man kan undvære, både over- og undertøj. (For så vidt som man bringer jakker eller frakker, bedes man om muligt tage en bøjle med: Den ene af gymnastiksalene skulle bruges til udlevering af tøjet. Denne proces bliver langt mere overkommelig, hvis tøjet straks kan hænges op på ribberne. – De fleste bøjler vil forhåbentlig være tomme, før ejeren går hjem igen ... SKULLE der komme mere tøj end der er aftagere til, vil Kirkens Korshær og Frelsens Hær gerne have det.)

Grunden til, at mange fremmedarbejdere meget gerne tager imod brugt tøj er den enkle, at de derved sparer penge, som de kan sende hjem til deres familier: Glem ikke, de fleste er jo særdeles ansvarsbevidste familiemennesker.

Hvis De sympatiserer med disse planer, kunne De måske: 1) Omtale arrangementet for danske og udlændinge, der har lyst til at være med. 2) Sendt noget tøj til mig: Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg. Eller – endnu bedre: 3) Selv komme med tøjet og være med til at underholde de fremmede. Eller: 4) Forsøge noget lignende en søndag i Deres egen by.

JULETRADITIONER I KIRKEN

Gennem mange år har Dansk Folkemindesamling beskæftiget sig med at registrere julens traditioner her i landet – i hjemmene, i kirkerne og på offentlige steder. Traditionerne forandrer sig hele tiden, nye ideer slår an, gamle går i glemme og tages måske senere op igen, måske andre steder og i ændret form. Denne indsamling bliver aldrig færdig.

Inden for vor kirke har traditionerne næppe helt samme præg som i den øvrige befolkning; men ingen ved nøjagtigt, hvori forskellene består. Derfor vil Dansk Folkemindesamling gerne spørge, hvordan vi i dette år, 1971, forholder os til bestemte traditioner i vore kirker. Næste år kan vi måske spørge, hvordan man har gjort før i tiden, og hvad man har gjort i hjemmene, på skolerne og de øvrige institutioner.

Dansk Folkemindesamling ville være meget taknemmelig, om en enkelt eller nogle få fra hver menighed i landet vil besvare følgende spørgsmål:

1. *Adventskrans:* Er der en adventskrans i kirken? Tændes der ét lys første

søndag, to næste søndag osv., eller tændes alle fire lys hver søndag? Hvad farve har de bånd, den er ophængt i?

2. *Luciaoptog:* Er der Luciaoptog i kirken? Hvem deltager (skolebørn, KUK, spejdere)? Forbindes optøget med besøg på skole, hospital, plejehjem el. lign.?

3. *St. Nikolaus:* Optræder St. Nikolaus i kirke eller i menighedssal? Hvad gør han? Hvordan er han klædt?

4. *Juletræ:* Opstilles der et eller flere juletræer i kirken? Er de pyntet med lys eller andet? Hvor i kirken står de? Pyntes kirken i øvrigt med gran?

5. *Julekrybbe:* Opstilles der en julekrybbe i kirken? På hvilken dag? Stilles alle figurerne op allerede den første dag, eller kommer de til efterhånden?

6. *Gravene:* Sættes der lys på gravsteder i forbindelse med julen? På hvilket tidspunkt? Pyntes gravene derudover?

7. *Kirkespil:* Opføres der noget kirkespil i forbindelse med julen? Hvilket spil? På hvilken dag? Hvem opfører spillet?

8. *Juletræsfest:* Afholder menigheden juletræsfest? På hvilken dag? Hvem arrangerer den? Hvem holdes festen især for?

Såfremt De vil besvare disse mange spørgsmål, beder vi Dem sende Deres svar til: Arkivar Bengt Holbek, Dansk Folkemindesamling, Birketinget 6, 2300 København S. På grundlag af de indkomne svar vil der så blive givet en fremstilling i et senere nummer af »Katolsk Forum«.

Bengt Holbek.

GAMLE ÅRGANGE AF KATOLSK UGEBLAD TILBYDES

Ved en gennemgang af Askov Højskoles biblioteks magasiner med kassation for øje – på grund af pladmangel – er man stødt på nogle gamle årgange af Katolsk Ugeblad. Det drejer sig om årgangene 1925–1967. Kun en mindre del af årgangene er indbundne. Skulle der blandt læserne være nogen, der er interesseret i disse årgange eller enkelte af dem, bedes vedkommende henvende sig til Katolsk Forums redaktion, mandag eller torsdag fra kl. 10–16, telefon (01) 14 90 55.

GLÆDELIG JUL

Søstrene på Åsebakken ønsker allerede nu venner og bekendte – alle – en god julefest og et fredfyldt 1971. – Beløbet, der spares ved at »ordne« juleposten på denne måde, anvendes til hjælp til katastroferamte og andre nødlidende.

KATOLSK LOMMEKALENDER 1971

Man skulle ikke synes, der var nogen grund til at skrive om en lommekalender, som udkommer år efter år, nu med sin 33. årgang. Alligevel kan der være grund til at gøre opmærksom på de små fornyelser, som stadig dukker op.

Indførelsen af menighedsråd har ført med sig, at menighedsrådsformændenes navn og adresse overalt er oplyst. Så ved man, til hvem man skal henvende sig, hvis man skal i kontakt med et menighedsråd.

Pastoralrådet og regionalrådene er derimod ikke med. Det er det årlige problem, at redaktionen skal slutte 31. august, hvorefter kun smårettelser kan komme med. Det er trist at skulle indrømme det, men lommekalenderen er altid forældet, når den udkommer! Det gælder dog i reglen højst et par navne og telefonnumre. I det store og hele skulle den være à jour.

Nogle synes, det er en dyr lommekalender, 11 kr., men det er jo mere end en lommekalender. Efterhånden er den blevet bispedømmets adresse- og telefonbog, uundværlig for alle, der har noget med katolske forhold at gøre.

Har De for resten lagt mærke til, at der også er en fortegnelse over kirker og messetider i Skåne? Går søndagsturen over Sundet, kan De let finde frem til, hvor De kan komme til messe.

E. S.

HELLIGTREKONGERS- VANDRING

Fra Røde Port ved Klampenborg station vandres der i grupper til Sct. Andreas Kirke i Ordrup. Efter en liturgisk gudstjeneste under ledelse af pastor Bjørn Højbo sluttet der af med et festligt samvær omkring en bowl med dampende rødvinstoddy. Minimumsgebyr for deltagelse kr. 5,- pro snabula. Overskuddet tilfalder ubeskåret Abbé Pierres Klunsere i Danmark og vil derfra blive overført til støtte for forskellige projekter i udviklingslandene.

Der mødes tirsdag den 5. januar 1971 mellem kl. 19.00 og 19.30 ved Den røde Port ved Klampenborg station.

Kraftigt fodtøj anbefales.

Alle unge er velkomne.

Tilmelding – gerne gruppevis fra de enkelte KUK og spejderafdelinger (af hensyn til de kulinariske forberedelser) – skriftligt til:

Amanuensis Svend Bohn Lorensen, Bispebjerg Parkallé 21, 2400 København NV.

For Helligtrekongersklanen
Milvus Milvus.

Tegn et abonnement på Katolsk Forum

VÆGKALENDEREN 1971
udgivet af Ansgariusforeningen,
fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.
kr. 2,50

CARITAS DANMARK

Ferielukning fra 23. december 1970 til 3. januar 1971

begge dage incl.

SCT. ANNÆ REJSER – PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1971.

I 1971 forventer vi at kunne tilbyde flg. rejser:

Italien:

Påske i Rom: 2/4–13/4 – 12 dg. m. fly.
6/4–13/4 – 8 dg. m. fly.

Sommerferie: 3/7–17/7 – Rom – Firenze – 15 dg. fly
(evt. også mulighed for en 3 ugers tur).

»Kulturperler«: 28/8–11/9 – Firenze – Rom Assisi – 15 dg. – fly.

»Indian Summer«: 2/10–16/10 – Firenze – Rom – Pisa – 15 dg. – fly.

Efterårsferie i Rom: 16/10 – 23/10 – 8 dg. fly.

Israel:

18/3–1/4 – Jerusalem – Galilæa – 15 dg. fly.

Østrig:

26/7 – 9/8 – Golling – Wien – Salzburg – 15 dg. fly.

Programmer (forventes at være færdige i beg. af jan.) kan bestilles hos:
Lærerinde Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 Kbh. S.

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

Bliv børnehavelærerinde!

Nordisk Montessori Kursus Statsanerkendt – Statsunderstøttet

Seminarieførstander: R. Hoff, Hellerupgaardsvej 13. Tlf. Helrup 7894 - 7842

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

V. Rustad

Advokat

Korsgade 30 A, 2200 København N.
Tlf. 35 17 97 (Ordrup 2907)

W. A. Werner A/S

Ost en gros

Teglgaardsstræde 13
København K.

Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)
Kvalitetsost

H. S. Friis

Malermester

Mølleparken 40, Bagsværd
Tlf. 98 38 35

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34

Telefon Roskilde 35 75 75

Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

Niels Boesen

Begravelsesforretning

Nørrebrogade 9, 7100 Vejle

Telefon (05) 82 07 25

v/ A. Jürgensen

Nielsen & Brostrøm

Sanitet – Centralvarme

Holbergsgade 22, Aalborg

Telefon 13 04 33

Indeh. A. Brostrøm, Ing. M. af I.

Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Joachim Jeremias

FORORDET TIL JOHANNES-EVANGELIET

32 sider - kr. 8,95

Joachim Jeremias

SPØRGSMÅLET OM DEN HISTORISKE JESUS

30 sider - kr. 8,95

ARNE FROST-HANSENS FORLAG

Abonnement på Katolsk Forum –
ring (01) GO 4895.

»HVAD ER MENINGEN
MED LIVET«?

Hinduismens og buddhismens svar.

Foredrag af lektor, pastor Bjørn Højbo.
Tirsdag d. 12. januar og følgende tirs-
dage i januar og februar. I alt 7 gange.

Alle aftener kl. 20 pr.

Den franske skole: Institut St. Joseph,
Dag Hammerskjöld's Allé 17, Kbhvn. Ø.

Pris for hele serien: 10 kr. pro per-
sona. Hele overskuddet går til U-lands-
hjælp.

JULEGUDSTJENESTERNE
I JOHANNESKIRKEN
VANDTÅRNSVEJ 9, SØBORG

Juleaftensdag: Kl. 15: Messe.
Kl. 24: Midnatsmesse.

Juledag: Kl. 10: Messe.

2. juledag: Kl. 10: Messe.

Søndag d. 27/12: Kl. 10: Familiemesse.
Kl. 17: Messe.

Nytårsaften: Kl. 19.30: Takkemesse.

Nytårsdag: Kl. 10: Messe.

Søndag d. 3/1

(og søndagene

fremover): Kl. 10 og 17: Messe.

Helligtrekonger: Kl. 19.30: Messe.

SCT. ANSGARS KIRKE

Nytårsaften kl. 16.30: Fredsandagt med
prædiken, sakramental velsignelse og Te
Deum.

Den latinske messe om onsdagen læ-
ses indtil videre kl. 19.

Sct. Knud Lavards Messe 7. januar.

Sankt Knud Lavards Gildet indbyder
til messe i Sct. Ansgars Kirke den 7. jan-
nuar kl. 19.30. Det er årsdagen for
martyriet; derfor læses Passionsmessen.
Indbydelsen gælder alle katolikker.

K. G. -H.

SCT. ANSGARS KIRKE

Søndag 20. dec. kl. 20: *Krybbespil* i
kirken. Det er Sct. Vincents Kirkes
børnekor der atter besøger os.

Oversigt for julehøjtiden:

Skriftemål høres hele onsdagen d. 23.
december og juleaftensdag indtil kl. 18,
hvor kirken lukkes.

Juleaften: Kl. 23.30 genåbnes kirken.
Der uddeles ikke kort. Midnatsmessen
celebreres af biskoppen til kantor
Erling Rasmussens musik, Dansk høj-
messe no. 2. Desuden synges vore ju-
lesalmer.

Juledag: Kl. 9: Messe. Kl. 11: Højmesse
på latin med dansk indgangs- og slut-
ninessalme.

2. juledag: Kl. 9: Messe. Kl. 11: Høj-
messe på dansk.

Søndag 27: Kl. 9: Messe. Kl. 11: Høj-
messe på dansk.

Nytårsaften: Kl. 16.30: Fredsandagt

med prædiken, sakramental velsignelse
og Te Deum.

Nytårsdag: Kl. 9 og 11: Læste messer.
Hellig Tre Kongers dag højtideligholdes
søndag d. 3. januar. Kl. 9: Messe. Kl.
11: Højmesse på latin. Efter messen
går en procession til krybben. Kom
fortrinsvis til denne festlige messe
med den dejlige gregorianske sang.

Torsdag 7. januar: I anledning af Sankt
Knud Lavards martyrdag læses mes-
sen, Passionsmessen, kl. 19.30. Messen
kl. 16.30 bortfalder.

NB! Indtil videre læses den latinske
messe om onsdagen kl. 19. Præsterne
modtager gerne penge til blomster til
altrene og planter til julekrybben. Det
vil spare kirken for udgifter.

Kirkens præster ønsker alle en glæde-
lig jul!

Kjeld Geertz-Hansen,

Christen R. Qvistgaard.

P.S. Man bedes betænke blokken til
juleindsamlingen.

VOR FRUE KIRKE, HERLEV

LODTRÆKNING

Følgende numre blev trukket i lotteriet
til fordel for arbejdet med unge og æl-
dre.

755 - 106 - 623 - 1375 - 309.

Gevinsterne kan afhentes Herlev-
gårdsvej 14, 2730 Herlev, tlf. 94 76 94
inden den 17. februar 1971.

TRÆKNINGSLISTE

FRA KATOLSKE MENIGHEDS-

PLEJERS JULEMARKED

SØNDAG D. 29/11 1970

Grammofonplade, grøn litra A-nr. 49.
Dukkevogn, grøn litra B-nr. 30. Glas-
skål, blå, grøn litra C-nr.? Glasskål,
rød, grøn litra D-nr. 10. Vinkurv husm.,
grøn litra F-nr. 61. Dekoration, grøn
litra G-nr. 75. Vinkurv, grøn litra K-
nr. 58. Husmoderkurv, grøn litra L-nr.
25. Testel, rød litra I-nr. 53. Husmo-
derkurv, rød litra 2-nr. 71. Tæppe, rød
litra 3-nr. 24. Krybbefigurer, rød litra
4-nr. 156. Stola 2, rød litra 5-nr. 88.
Stola 3, rød litra 6-nr. 105. Stola 4,
rød litra 7-nr. 86. Stola 1, rød litra
8-nr. 11. Vase, grøn, rød litra 9-nr. 97.
Husmoderkurv, rød litra 10-nr. 62. Ju-
lenisse, blå litra 11-nr. 03. Vinkurv 1,
blå litra 12-nr. 21. Sweater, blå litra
14-nr. 106. Husmoderkurv, blå litra 15-
nr. 16. Lampe m. skærm, blå litra 17-
nr. 101. Oste-Vinkurv, blå litra 18-nr.
49. Ostekurv, blå litra 20-nr. 72.

Gevinsterne afhentes i Bredgade 69 A
inden 1/2 1971 mandag-fredag kl. 10-
13.

Vi ønsker alle en glædelig jul og tak-
ker, fordi De har været med til at gøre
julemarkedet så festligt.

Julemarkedskomiteen,

B. Nygård Hansen.

NYE LÆSNINGER

20.12. 4. søndag i advent: Mik. 5,2-5a.
- Salm. 79,2ac. 3 b. 15-16, 18-
19. - Hebr. 10,5-10. - Luk. 1,39-
45.

21.12. Højs. 2,8-14. - Luk. 1,39-45.

22.12. 1. Sam. 1,24-28. - Luk. 1,46-56.

23.12. Mal. 3,1-4; 4,5-6. - Luk. 1,57-
66.

24.12. 2. Sam. 7,1-5.8-11.16. - Luk.
1,67-79. (*Morgenmesse*).

25.12. *Midnatsmesse:* Es. 9,1-6. - Salm.
95,1-3.11-13. - Tit. 2,11-14. -
Luk. 2,1-14.

Messe ved daggry: Es. 62,11-
12. - Salm. 96,1-6.11-12. - Tit.
3,4-7. - Luk. 2,15-20.

Juledag: Es. 52,7-10. - Salm.
97,1-6. - Hebr. 1,1-6. - Joh. 1,1-
18.

26.12. Ap. G. 6,8-10; 7,54-59. - Matt.
10,17-22.

27.12. Sir. 3,2-14. - Salm. 127,1-5. -
Kol. 3,12-21. - Luk. 2,41-52.

28.12. 1. Joh. 1,5 - 2,2 - Matt. 2,13-18.

29.12. 1. Joh. 2,3-11. - Luk. 2,22-35.

30.12. 1. Joh. 2,12-17. - Luk. 2,36-40.

31.12. 1. Joh. 2,18-21. - Joh. 1,1-18.

1.1. 3. Mos. 6,22-27. Salm. 66,2-3.5
16.8. - Gal. 4,4-7. - Luk. 2,16-
21.

2.1. 1. Joh. 2,22-28. - Joh. 1,19-28.

3.1. Es. 60,1-6. - Salm. 71,2.7-8.10-
11.13. - Ef. 3,2-3a.5-6. - Matt.
1-12.

4.1. 1. Joh. 3,7-10. Joh. 1,35-42.

5.1. 1. Joh. 3,11-21. - Joh. 1,43-51.

6.1. 1. Joh. 5,5-13. - Mk. 1,6-11.

7.1. 1. Joh. 3,22-4,6. - Matt. 4,12-
17.23-25.

8.1. 1. Joh. 4,7-10. - Mk. 6,34-44.

9.1. 1. Joh. 4,11-18. - Mk. 6,45-52.

LITURGISK KALENDER

20/12: 4. søndag i advent, violet.

21/12: Thomas, apostol, rødt.

22/12: Ferialdag, violet.

23/12: Ferialdag, violet.

24/12: Ferialdag, violet. Julens vigilie.

25/12: Midnatsmesse, hvidt.

Messe ved daggry, hvidt.

Juledag, hvidt.

26/12: Stefan, den første martyr, rødt.

27/12: Den hellige families fest, hvidt.

28/12: De uskyldige børn, rødt.

29/12: Ferialdag, hvidt.

30/12: Ferialdag, hvidt.

31/12: Ferialdag, hvidt.

1/1: Maria Gudsmoders fest, hvidt.

2/1: Ferialdag, hvidt.

3/1: Hellige tre Konger, hvidt.

4/1: Ferialdag, hvidt.

5/1: Ferialdag, hvidt.

6/1: Ferialdag, hvidt.

7/1: Knud Hertug, rødt.

8/1: Ferialdag, hvidt.

9/1: Ferialdag, hvidt.

Respekt for paveembedet en selvfølge

Foranlediget af underskriftindsamlingen ved bevægelsen »For Pave og Kirke« har biskop Hans L. Martensen skrevet følgende brev til pave Paul VI.

Hellige Fader,

Bevægelsen »For Pave og Kirke« har i det danske bispedømme tilendebragt en indsamling af underskrifter. Oversendelsen af navnene bevæger mig til at give udtryk for en loyalitet og troskab, der går langt ud over underskrivernes række. Sammen med mine medarbejdere i præsteskabet og sammen med hele den danske katolicisme føler jeg det ubrydelige bånd, der knytter os som et fællesskab til kirken i Rom og til pavens embede.

Jeg ved, hvorledes mange katolikker, ikke mindst blandt vore ordenssøstre, daglig og med stor udholdenhed beder for paven og alle hans anliggender. Disse katolikker føler sig bundet til paveembedet, ikke blot ved ydre og juridiske bånd, men endnu mere ved hjertets og kærlighedens åndelige forening. De er overbeviste om, at Petrusembedets tjenergerning netop i den øjeblikkelige verdenssituation er af afgørende betydning for kirkens enhed og for evangeliets udbredelse. Disse mange katolikker har med taknemmelighed konstateret, hvorledes De selv, ligesom Deres forgænger pave Johannes, har bidraget til at forny mange vigtige aspekter af paveembedets udøvelse, for at dette embede må stå med stadig større troværdighed og evangelisk klarhed over for en verden, der måske mere end nogen sinde har behov for at fornemme Jesu Kristi evangelium.

Når den nævnte underskriftindsamling kun omfatter 600 navne, skyldes dette utvivlsomt, at loyalitetserklæringen over for paven er knyttet til et bestemt program, som man ønsker gennemført. Vi tør derfor med stor fortrøstning formode, at de mange katolikker, der ikke har underskrevet erklæringen – og blandt disse er jeg selv som landets biskop samt de fleste af vore

præster, – nærer en ikke mindre loyalitet og kærlighed til pavestolen end underskriverne. Det ville jo også være en sørgelig tilstand, hvis troskab over for paven blev en partisag, som kun visse grupper af katolikker gav deres navne til. Dette er da heller ikke tilfældet, for vi alle, der tilhører den ene og samme katolske kirke, føler os bundet med troens og kærlighedens stærke bånd til paveembedet, og vi ser i dette embede og dets udøvelse et udtryk for det fælles håb, der uden ængstelse tør rette blikket mod fremtiden og mod den kommende Herre.

Når vi mange ikke har skrevet under, er grunden den, at vi har skattet netop sådanne egenskaber i Deres embedsførelse, som bevægelsen »For Pave og Kirke« synes at undervurdere. Jeg selv – og jeg tror sammen med mig mange andre, som ikke har skrevet under – har med taknemmelighed iagttaget, hvorledes De, hellige Fader, under så mange omskiftelser og vanskeligheder har holdt fast ved det 2. Vatikanconcils ønske om fornyelse; vi har beundret den tålmodighed, hvormed De har tilladt mange meningsbrydninger og har afstået fra at fordømme enkeltpersoner, omend De klart har givet udtryk for kirkens lære; vi har glædet os over, at De ikke blot har søgt at værne om den tryghed, der hidrører fra fortidens traditioner, men at De også har vist mod til at gå nye veje, og at De af den grund har fremmet en sand dialog og givet ikke ringe råderum for eksperimenter og forsøg, som er så uomgængeligt nødvendige, hvis kirken skal forbedre sig til en fremtid, som ingen endnu helt kender. Vi mener, at De ikke uden grund har valgt navnet Paul, fordi De ligesom hin store apostel har ønsket »at række efter det, som er foran«, og såle-

des har villet stå årvågent parat over for enhver dør, som Gud måtte åbne for evangeliet. Vi har fornemmet, at De ville efterligne den hl. Paulus, der var fuld af dristighed, når han prøvede at tolke evangeliet i samtidens sprog og ved hjælp af tankegange, der var datidens hedningeverden bekendte. Folkenes Apostel gav afkald på megen sikkerhed og gjorde sig svag for at vinde de svage, ja han gjorde sig selv til alting for alle mennesker for i alt fald at kunne frelse nogle.

Min stilling til underskrifterne er derfor følgende: For så vidt de udtrykker ægte loyalitet over for paven, glæder jeg mig og samstemmer med dem; for så vidt der ved sådanne underskrifter kunne findes en risiko for at gøre pavens navn til eksponent for et bestemt parti blandt katolikker, holder jeg mig tilbage. Jeg har ment at underskriftindsamlerne skulle have samme frihed som andre katolske grupper, når de fremførte deres argumenter og hvervede tilhængere, også når de skrev om deres bevægelse i katolske blade. Jeg betragter dem som katolikker, der udtrykker bestemte ønsker over for paven, samtidig med at de erklærer deres troskab. Gid derfor at disse menneskers troskab må glæde Dem, hellige Fader, men at De må føle en ikke mindre glæde ved os andre, der nærer samme troskab, men som netop har været taknemmelige, når De i varetagelsen af Deres embede ikke blot har søgt at bevare flokken trygt inden for foldens gamle indhegninger, men også har været villig til at gå foran den som hyrde, der viser vej til ny næring. Således har De vist, at kirken bestandig må bryde op for at fortsætte sin vandring hen imod den Herre, som engang ved tidernes ende skal komme os i møde.

Hans L. Martensen

118. årgang af Katolsk Ugeblad · 20. december 1970

Redaktion: Hans Jensen og
H. Roos (ansvarshavende).

Redaktionssekretær: Eili Gambell

Redaktionskontor: Bredgade 69,
1260 København K. Telefon (01) 14 90 55.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.,
telefon EVA 2997 (kl. 8–10), postgiro 5 89 65.

Abonnementsafdeling: Katolsk Forums ekspedition
ved Katolsk Bispekontor, Laur. Binas Alle 16.

2000 København F.
telefon GO 4895. Postgiro 5 70 42.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgspriis kr. 4,00. Prisene er Incl. moms.

Menighedsrådsvalget

VALGRESULTATER

PROVINSEN

(ALFABETISK RÆKKEFØLGE EFTER BYER)

Navn	Alder	Stemmer	Navn	Alder	Stemmer	Navn	Alder	Stemmer
ASSENS			HADERSLEV			O. Holdt Jørgensen		
Vor Frelses menighed			Sct. Marie menighed			A. Højlund		
FREDSVALG			Antal stemmeberettigede			128		
VALGTE KANDIDATER			Antal afgivne stemmer			32		
Alfred Kr. Jensen			VALGTE KANDIDATER			HORSENS		
Olav Hansen			Feliks Westaszewski			32		
63			Sigfred Riishøjgård			19		
BIRKERØD			Wladyslaw Lesniewicz			15		
Den Hellige Familles menighed			Elsebet Skaarenborg			13		
Antal stemmeberettigede			Anna M. Bischke			8		
Antal afgivne stemmer			Maria Del Carmen Johansen			6		
278			HELSINGØR			Sct. Josefs menighed		
86			Sct. Vincents menighed			Antal stemmeberettigede		
VALGTE KANDIDATER			Antal stemmeberettigede			374		
Bengt Hilario Jønsson			Antal afgivne stemmer			115		
38			VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER		
K. E. Hutters			Finn Hilsted			47		
60			Ib Knud Stenderup			56		
Birgit Wilstrup			Sr. Anna Elisabeth			53		
45			Arne Børgesen			52		
Niels Münchow			Ole Stenderup			47		
38			Ebbe Binger			39		
Else Loldrup			Stephen Holm			27		
44			26			27		
Hans Heise			HERNING			K. Bechgaard Jensen		
43			Sct. Peters menighed			45		
Ole Dam			Antal stemmeberettigede			21		
39			Antal afgivne stemmer			19		
Carlos Møller			VALGTE KANDIDATER			B. O. Strand		
34			Anne Margrethe Nielsen			36		
ESBJERG			Henry Preetzmann			18		
Sct. Nikolaj menighed			Kaj Friis Nielsen			47		
Antal stemmeberettigede			Lis Friis Nielsen			41		
Antal afgivne stemmer			HILLERØD			Sct. Hans menighed		
224			Sct. Vilhelms menighed			Antal stemmeberettigede		
91			FREDSVALG			Antal afgivne stemmer		
VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER			222		
B. M. Nielsen			Kaj Haim Jørgensen			40		
52			Bogdan Pulawski			VALGTE KANDIDATER		
Sr. Agnes Birgitte			Finn Stouge			24		
68			36			24		
Anna-Lise Bojsen			HOLBÆK			Sct. Maria menighed		
38			Sct. Lucius' menighed			FREDSVALG		
Knud H. Johannesen			FREDSVALG			VALGTE KANDIDATER		
31			B. Westh-Hansen			A. Hahn-Petersen		
Jeppe Matras			P. van Dijk			A. Ritzau		
28			36			P. Holm Larsen		
Irena Plichta			KALUNDBORG			KOLDING		
45			Sct. Michaels menighed			Antal stemmeberettigede		
FREDERICIA			Antal afgivne stemmer			275		
Sct. Knuds menighed			231			94		
Antal stemmeberettigede			56					
Antal afgivne stemmer			VALGTE KANDIDATER					
231			Carl Aage Häuser					
56			Hans-Werner Mortensen					
VALGTE KANDIDATER			Sct. Josefsøster Lioba					
Carl Aage Häuser			Grethe Ærsøe Deleuran					
67			51					
Hans-Werner Mortensen			GRENÅ					
24			Grenå menighed					
Sct. Josefsøster Lioba			FREDSVALG					
52			VALGTE KANDIDATER					
Grethe Ærsøe Deleuran			C. C. Melchiors					
51			Siv. Kjær					
14			41					

Navn	Alder	Stemmer	Navn	Alder	Stemmer	Navn	Alder	Stemmer
VALGTE KANDIDATER			E. Lousen			Gösta Bengtsson		47
Sr. Theodora		44	C. E. Christensen			Lubin Szuwalski		38
Flemming Hagedorn	21	39	Torgny O. Johsen	24		Gregers Mannov		36
Josef Kallan	39	31	Tage Gondek	40		P. Gerths		36
Gunnar Krenk	44	28	Johan Kania			H. G. Frederiksen		34
K. W. Thomasen	44	28				Birgitte Bourbon-Parma		33
Birgith Krenk	45	21				C. J. L. v. d. Meer		30
KØGE			NÆSTVED			RØNNE		
Sct. Hans menighed			Vor Frue menighed			Sct. Hyacinthus' menighed		
FREDSVALG			FREDSVALG			Antal stemmeberettigede 44		
VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER			Antal afgivne stemmer 18		
A. O. Buntzen	25		V. Clemmesen			VALGTE KANDIDATER		
Eva Hjort	44		J. Bernstein			Anna Andersen	70	3
M. Poulsen	54		F. Jensen			Stefan Chodziuk	50	11
N. Neele	36		A. Amundsen			Christiane Grønberg	87	2
G. B. Andersen	70		P. Drewniak			Alfons Jazienicka	50	10
MARIBO			ODENSE			Gertrud Kudielka		1
Sct. Birgittes menighed			Sct. Albani menighed			Inge Else Seiberg	58	3
FREDSVALG			Antal stemmeberettigede 887			Judith Maroti	36	3
VALGTE KANDIDATER			Antal afgivne stemmer 179			Børge Nielsen	19	0
Adolf Majcherek			VALGTE KANDIDATER			Erik Nielsen	53	0
Josef Zygmant			Mogens Traczyk	43	119	Helen Frances Olesen	61	9
Jan Zygmant			Sr. D. Berchmans		79	Anna Sadowyj	71	1
Pastor Strange			August Hahn	34	69	Elisabeth Søndergaard	36	13
Lily Petersen			Ole le Fevre	28	57	SILKEBORG		
Eva Bertouch-Lehn			Tilly Møller	63	49	Vor Frue menighed		
Søster Therese			Bent Heine Poulsen	37	37	Valget fandt sted den 30. 11. 1969 og gen-		
Peter Tvangsø			Erling Schmitt	29	37	nemførelseskommissionen har godkendt		
Geert Storm			Sr. Immaculata		36	valget.		
Thorvald Jacobsen			RANDERS			VALGTE KANDIDATER		
NAKSKOV			Jesu Hjerter menighed			Vibeke Mortensen	20	28
Sct. Franciscus' menighed			Antal stemmeberettigede 230			H. O. Poul Pedersen	41	25
FREDSVALG			Antal afgivne stemmer 97			Villy Bønding	50	23
VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER			Esther Elgaard	64	20
Henry Christensen	60		W. Baams	57	48	Henning Askeby	75	19
Børge Hansen	44		B. Skallerup	22	42	Børge Tønning	56	19
Helene Henriksen	44		B. Gravgård	53	33	SLAGELSE		
Knud M. Jensen	19		H. Gürtler	39	29	Vor Frue menighed		
Adolf Kapiczynski	40		A. Olsen	67	29	Antal stemmeberettigede 244		
Josef Matyjasik	43		S. Szmiedowicz	60	24	Antal afgivne stemmer 67		
Mieczyslaw Mierzwa	49		RINGSTED			VALGTE KANDIDATER		
Margrethe Strate Nielsen	57		Sct. Knuds menighed			Flemming Hansen	28	31
Johannes Rasmussen	41		Antal stemmeberettigede 99			Rosa Helene Sørensen	48	13
Kaj Slowik	42		Antal afgivne stemmer 62			Michael Kendzior	47	20
Erik Svendsen	44		VALGTE KANDIDATER			Elisabeth Koluda	38	13
NYBORG			Hans Josef Knudsen	36	29	Claus Munk Plum	59	38
Stella Maris menighed			Ellen-Marie Lebahn	39	26	Ruth Plum	55	42
Antal stemmeberettigede 76			Jens Christoffersen	29	24	Emilia Putur	37	15
Antal afgivne stemmer 36			Frantz Boksa	71	20	Johan Rosenlykke	55	37
VALGTE KANDIDATER			Vagn Jensen	20	19	Leif Starcstka	27	28
Søster Grethe	54	27	Søster Clementine	63	18	Anna Louise Sørensen	44	12
Petro Jensen	56	14	Søster Birgitta	66	16	Christian Sørensen	41	19
Antonia Petersen	52	19	Gerda Boksa	32	14	Søster Margrethe	53	15
Preben Sonne Schmidt	58	16	ROSKILDE			SVENDBORG		
NYKØBING FALSTER			Sct. Laurentii menighed			Sct. Knuds menighed		
Hellig Kors menighed			Antal stemmeberettigede 489			Antal stemmeberettigede 192		
FREDSVALG			Antal afgivne stemmer 137			Antal afgivne stemmer 77		
VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER		
Anette Carlsen	34		Sr. Franciska Baars	70		Knud Petersen	37	48
Ignaoy Kozon	60		Holstein-Ledreborg	50		Rigmor Holt	63	47
Knud Elgaard Jensen			Poul Wiisbye	49		Peter Stempin	37	34
Søster Benigua			A. F. Beyer	40		Erik Fich	32	28
Jørgen E. Pedersen	27		Ebba Jensen	39		Søster Astrid	58	23
						Stefan Haladyn	39	21
						Anna Hansen	48	17

Navn	Alder	Stemmer	Navn	Alder	Stemmer	Navn	Alder	Stemmer
SØNDERBORG			Nis Schmidt	38	31	VALGTE KANDIDATER		
Sct. Pauls menighed			Else Melchior	39	29	Leo Bache	53	98
VALGTE KANDIDATER			Søster Frederikke	57	27	Marie Bache	53	52
Regina Jensen	45	31	Alfred Lemaire	32	25	Josef Strebin		82
Astrid Byllemos	26	20	Vivian Tiedemann	35	24	Jan Bogulski	50	96
Walther Hugener	40	16	VIBORG			Helena Baszkiewicz	20	35
Josef Kaluzny	46	15	Sct. Kjelds menighed			Søster Marie Benta		52
Erik Jensen	50	11	Antal stemmeberettigede		106	Søster M. Clara		27
Greta Krebs	36	7	Antal afgivne stemmer		43	Stephanie Bogulski	52	38
TØNDER			VALGTE KANDIDATER			Birgit Borup	37	40
Hellig Kors menighed			Ignats Gravgaard	45	31	Bent Larsen	44	27
Antal stemmeberettigede		34	Vilhelm Fuks	51	16	Henrik Olsen	30	30
Antal afgivne stemmer		19	E. Kj. Egor	56	12	Erik Skou	30	42
VALGTE KANDIDATER			Knud Elbrønd	39	12	ÅRHUS		
Jean Langwad	41	13	Povl Lager	49	12	Vor Frue menighed		
Marinus V. Stuivenberg	19	11	Inger Christensen	42	9	Antal stemmeberettigede		980
R. Huusfeldt Sørensen	52	10	ÅBENRÅ			Antal afgivne stemmer		230
Claire Strårup	40	9	Sct. Ansgars menighed			VALGTE KANDIDATER		
Paulina Christensen	39	3	Antal stemmeberettigede		75	Poul Erik Livbjerg	19	94
TÅSTRUP			Antal afgivne stemmer		46	Bent Lund	30	91
Sankt Pauls menighed			VALGTE KANDIDATER			Søster Elisabeth	35	87
Antal stemmeberettigede		425	Antoni Liss	43	31	Oluf Bohn	42	86
Antal afgivne stemmer		84	Sr. Amabilis	57	30	Bent Dalsgård Larsen	38	85
VALGTE KANDIDATER			Gertrud Abilgård Toft	25	19	Ernst Arlund Jensen	38	62
Josef Jegewski	36	49	ÅKIRKEBY			Kristian Bredholt	38	60
Jytte Bønnelycke	40	35	Rosenkranskirkens menighed			Anna Marie Paterek	50	56
Birgitte Remmer	36	34	Antal stemmeberettigede		40	Knud Jepsen	56	54
Tage Christoffersen	42	33	Antal afgivne stemmer		18	Preben Frandsen	44	51
Kjeld Simonsen	46	31	VALGTE KANDIDATER			Elisabeth Juncker	50	51
Knud Nielsen	41	27	E. A. Frandsen	45	15	Kjeld Wogensen	24	51
Harry Bernfeld	43	25	Antoni Kubicki	49	11	FÆRØERNE		
Sonja Simonsen	41	24	Edith Knudsen	39	10	Vor Frue menighed, Thorshavn		
VEJLE			ÅLBORG			VALGTE KANDIDATER		
Sct. Norberts menighed			Sct. Mariæ menighed			Ejvind Bonnevie		
Antal stemmeberettigede		263	Antal stemmeberettigede		542	Oddny Christie		
Antal afgivne stemmer		112	Antal afgivne stemmer		148	Sr. Luisa		
VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER			Sr. Maria Theresia		
Poul Melchior	42	36						

KØBENHAVN

(ALFABETISK RÆKKEFØLGE EFTER MENIGHEDER)

Sct. Ansgars menighed, Kbhvn. K.			Sct. Andreas menighed, Ordrup			Sct. Annæ menighed, Amager		
Antal stemmeberettigede		784	Antal stemmeberettigede		428	Antal stemmeberettigede		1095
Antal afgivne stemmer		166	Antal afgivne stemmer		133	Antal afgivne stemmer		282
VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER		
E. Wissum	73	83	Bent Raith	32	79	Alex Brozek	52	226
G. Garth-Grüner	67	64	Johan Funck	32	70	Stefan Kofod	25	139
L. O. Dorn	55	61	Søster Michelle		67	J. A. Kristiansen	41	114
Anders Svendsen	42	60	Gert Carlsen	42	64	Else Prüser	47	114
Bente Nygaard Hansen	48	60	Connie Probst	54	59	Svend T. Christensen	49	105
Niels Engelbrecht	19	56	Kirsten Bjørrild	47	54	Ellen Günther	61	94
Søster Erika	38	54	Henrik Guldager	19	53	Henning Adrian	25	91
H. Roos	65	53	Erik Christiansen	32	49	Knud B. Sørensen	43	87
H. Sveistrup Poulsen	66	40	Ilse Carlsen	40	41	Jørgen Holm	53	84
Elsebet Kieler	51	36	Carly Majholm	36	25	Regitze Jensen	38	64
F. Johansen	56	33	Bente Toldam	34	24	Ole Markussen	32	77
Gerda Hein Jensen	48	31	Dorte Bührmann	26	21	Peter G. Rasmussen	21	34

Navn	Alder	Stemmer	Navn	Alder	Stemmer	Navn	Alder	Stemmer
Sankt Antoni menighed, Brønshøj			Skt. Knud Lavard menighed, Lyngby			Sakramentskirkens menighed, Kbhvn. N.		
Antal stemmeberettigede		411	Antal stemmeberettigede		773	Antal stemmeberettigede		942
Antal afgivne stemmer		93	Antal afgivne stemmer		197	Antal afgivne stemmer		228
VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER		
Filip Lange	53	47	G. Uttenthal Nibler	31	127	Lily Fausbøll	61	123
Torben Lange	21	37	H. Bohn Christiansen	47	76	Mogens Carlsen	49	92
Henning Heinemeier	48	35	Birgit Wohlert	47	69	Lise Bjørn	43	91
Gurli Lange	51	33	Hanne Bredholt	39	67	Sr. Alice		85
Johannes Pluzek	52	33	Eigil Darville	62	66	Hugo Sieben	61	74
Jane Wiesniewski		30	Bent Svane Hansen	49	56	John Lundorf	44	70
Margret Nibler	68	28	Kaspar Kallan	45	56	Sr. Agnete		66
Pietro Odorico	67	25	Gert Holbek	41	55	Bodil Arends	49	65
Arne Pedersen	29	24	Michael Halatyn	50	51	Knud Christoffersen	26	60
Ole Søgaard	36	22	Michael B. Jensen	18	43	E. Wojtaszewski	33	52
			Hans Nejrup	21	29	Kirsten Christoffersen	22	47
			Claus Holbek	34	28	Inge Selsø	58	45
Jesu Hjerte menighed, Kbhvn. V.			Sankt Mariæ menighed, Kbhvn. F.			Skt. Therese menighed, Hellerup		
Antal stemmeberettigede		947	Antal stemmeberettigede		707	Antal stemmeberettigede		377
Antal afgivne stemmer		221	Antal afgivne stemmer		170	Antal afgivne stemmer		143
VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER		
H. van Schaik	52	123	Hildegard Madsen	38	81	Jørgen Hviid	37	95
G. Wissum	75	99	Chr. K. Beyer	58	74	Søster Marie Emilia	44	89
F. H. Messerschmidt	74	69	Dan Bierre	58	66	Kirsten Rørdam Bonnevie	54	39
H. W. Sarild	53	68	Jan Ballin	70	61	Erik Lorensen	52	37
Arne Nissen	54	51	Jytte Kowulczyk	38	47	Béla Hoyos	42	36
Robert Ørskov Larsen	51	51	Stig Rolvsen	45	47	Erik Høhling	19	32
Inger Hedemark	47	50	Anne-Marie Thymann	51	46	Poul Prohazka Olsen	24	31
Helge Clausen	24	49	Ellen Broe	70	43	Karin Annelise Bruus	33	30
Birgit Clausen	24	43	Knud Lennart Skov Hansen	24	43			
Vibeke Baadsgaard	41	42	E. Schandorph-Bech	55	37			
Aage Meyer	43	42				Vor Frue menighed, Herlev		
Preben Ørting	52	35				Antal stemmeberettigede		423
						Antal afgivne stemmer		104
Johanneskirken menighed, Søborg			Sct. Nikolaj menighed, Hvidovre			VALGTE KANDIDATER		
Antal stemmeberettigede		204	Antal stemmeberettigede		446	Sven Pehrson	47	62
Antal afgivne stemmer		44	Antal afgivne stemmer		84	Stefan Jensen	35	53
VALGTE KANDIDATER			VALGTE KANDIDATER			Erik Elnebo	33	45
Lillian Bragen	47	13	Knud Wiemer	41	37	Anton Jensen	51	28
Margrethe Klint	45	14	Gunnar Keller	46	23	Olga Holleufer	35	20
Ove Leerbeck	49	14	Poul Rønne	47	22	Karen B. Larsen	33	20
Ole Perstrup	34	22	Poul Johansen	33	19	Frederik Bock	41	18
Christian Sørensen	50	30	Kjeld Melskens	41	19	Jørgen Holleufer	38	18
Gerner Weidinger	48	18	Johnny Rønved	21	19	Anne L. Sundbøll	27	17
						Sven Wilde	43	17

